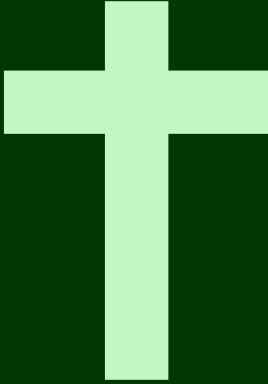

Én-l̥a Nainá xi
kjoa ts'e
Jesucristo

New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl Mazateco de S
Jeronimo Tecoatl; maa (MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

'Én-lā Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
Mazateco de S Jeronimo Tecoatl; maa
(MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0

Contents

San Mateo	1
San Marcos	75
San Lucas	121
San Juan	198
Hechos	254
Romanos	323
1 Corintios	353
2 Corintios	382
Gálatas	402
Efesios	413
Filipenses	424
Colosenses	432
1 Tesalonicenses	439
2 Tesalonicenses	446
1 Timoteo	450
2 Timoteo	459
Tito	465
Filemón	469
Hebreos	471
Santiago	493
1 Pedro	501
2 Pedro	509
1 Juan	514
2 Juan	523
3 Juan	525
Judas	527
Apocalipsis	530

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Mateo

Xita jchínga-la Jesucristo
(Lucas 3:23-38)

¹ Jè xojon xi oxkít'aà 'ín-la na'èn-jchá kjiìn-la Jesucristo, xi ya inchrobàt'aà-ne tje-la David ko ts'e Abraham.

² Jè Abraham, jè komà na'èn-la xi Isaac ki'mì; ko jè Isaac, jè komà na'èn-la xi Jacob ki'mì; ko jè Jacob, jè komà na'èn-la xi Judá ki'mì, ko jñã xita 'ndse. ³ Judá, jè komà na'èn-la xi Fares ko Zara ki'mì. Ko jè nea-la, Tamar ki'mì. Jè Fares, jè komà na'èn-la xi Esrom ki'mì; ko jè Esrom, jè komà na'èn-la xi Aram ki'mì; ⁴ ko jè Aram, jè komà na'èn-la xi Aminadab ki'mì; ko jè Aminadab, jè komà na'èn-la xi Naasón ki'mì; ko jè Naasón, jè komà na'èn-la xi Salmón ki'mì; ⁵ ko jè Salmón, jè komà na'èn-la xi Booz ki'mì; ko jè nea-la Booz, Rahab ki'mì. Ko jè Booz, jè komà na'èn-la xi Obed ki'mì; ko jè nea-la Obed, Rut ki'mì. Ko jè Obed, jè komà na'èn-la xi Isaí ki'mì; ⁶ ko jè Isaí, jè komà na'èn-la xi David ki'mì xi xitaxá ítjòn tsibijna; koa jè David, jè komà na'èn-la xi Salomón ki'mì; ko jè nea-la Salomón, jè xi komà chjoón-la Urías nga sa ítjòn.

⁷ Jè Salomón, jè komà na'èn-la xi Roboam ki'mì; ko jè Roboam, jè komà na'èn-la xi Abías ki'mì; ko jè Abías, jè komà na'èn-la xi Asa ki'mì; ⁸ ko jè Asa, jè komà na'èn-la xi Josafat ki'mì; ko jè Josafat, jè komà na'èn-la xi Joram ki'mì; ko jè Joram, jè komà na'èn-la xi Uzías ki'mì; ⁹ ko jè Uzías, jè komà na'èn-la xi Jotam ki'mì; ko jè Jotam, jè komà na'èn-la xi Acaz ki'mì; ko jè Acaz, jè komà na'èn-la xi Ezequías ki'mì; ¹⁰ ko jè Ezequías, jè komà na'èn-la xi Manasés ki'mì; ko jè Manasés, jè komà na'èn-la xi Amón ki'mì; ko jè Amón, jè komà na'èn-la xi Josías ki'mì; ¹¹ ko jè Josías, jè komà na'èn-la xi Jeconías ki'mì, ko jñã xita 'ndse, k'e nga kiiko kjo'in xita Israel ján i'nde nãnda 'mì Babilonia.

¹² Xi komà iskan k'e nga jye kiiko kjo'in xita ján Babilonia, jè Jeconías, jè komà na'èn-la xi Salatiel ki'mì; ko jè Salatiel, jè komà na'èn-la xi Zorobabel ki'mì; ¹³ jè Zorobabel, jè komà na'èn-la xi Abiud ki'mì; ko jè Abiud, jè komà na'èn-la xi Eliaquim ki'mì; ko jè Eliaquim, jè komà na'èn-la xi Azor ki'mì; ¹⁴ ko jè Azor, jè komà na'èn-la xi Sadoc ki'mì; ko jè Sadoc, jè komà na'èn-la xi Aquim ki'mì; ko jè Aquim, jè komà na'èn-la xi Eliud ki'mì; ¹⁵ ko jè Eliud, jè komà na'èn-la xi Eleazar ki'mì; ko jè Eleazar, jè komà na'èn-la xi Matán ki'mì; ko jè Matán, jè komà na'èn-la xi Jacob ki'mì; ¹⁶ ko jè Jacob, jè komà na'èn-la

José. Kò José, jè xi x'in-la komà María; kò jè María, nea-laá komà Jesús xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá].

¹⁷ Ngats'ii xità jchínga-la Jesús, teñjòn skò ma-ne xi inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham skanda David. Kò jñà xità jchínga-la Jesús xi inchrobàt'aà-ne ts'e David skanda k'e nga kiikò kjo'in jñà xità Israel ján j'nde ñánda 'mì Babilonia, tikoáá teñjòn skò ma-ne. Kò nguì teñjòn skò ma-ne skanda k'e kits'iìn xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá].

*Kí komà k'e nga kits'iìn Jesucristo
(Lucas 2:1-7)*

¹⁸ K'e nga kits'iìn Jesucristo kiís'ín komà: María xi nea-la Jesús kò José jñà títsajna-ñó-la xíkín nga kixan. K'e nga tikj'eé bitsajnakò xíkín, María ki'ya-la nga ki'ndí 'ya xi it'aà ts'e nga-ñó-la Iníma Tsjeè-la Nainá. ¹⁹ José, xi x'in-la komà, nga xità kixi-né, majin-la nga kjosobà tsjá-la jè María, kisiktsjeèn nga tà sèikíjna-ne chjoón jè, kò mì yá xità kji'nchré. ²⁰ K'e nga k'oas'ín tísíksjeèn jñà kjoa koi, jngòè àkjale-la Nainá tsohóko inga nijñá. Kitsò-la:

—José, xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la David, kì tsakjoòn-jèn nga bijnakoi María xi chjoón-lè koma, jè ki'ndí xi 'ya, nga-ñó ts'e Iníma Tsjeè-la Nainá-né. ²¹ S'eé jngòè-la ki'ndí x'in, kò 'ín-la Jesús k'oín. Koií k'oas'ín k'oín-ne nga jè kochrjetji naxandá-la xi kjoa ts'e jé-la.

²² Ngats'ii kjoa koi, k'oáá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Nainá xi it'aà ts'e xità xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé nga kitsò:

²³ Jngòè chjoón xongó, ki'ndí k'oa kò k'oèè jngòè ki'ndí x'in xi Emanuel k'oín 'ín-la.

Jè 'ín xi Emanuel tsò, Nainá tíjnakò-ná tsòyaá-ne.

²⁴ K'e nga jaá-la José, k'oáá s'ín kis'iìn koni s'ín kitsò-la àkjale-la Nainá, kiskoétjò María kò chixàn-kò. ²⁵ Tanga mìkì tsoyijòkò xíkín skanda k'e-né nga kits'iìn ki'ndítjòn-la María. Kò k'oáá s'ín tsibít'aà 'ín-la nga Jesús ki'mì.

2

Kiís'ín komà nga ijchò katsejèn-la Jesús jñà xità xi 'ñó tjín-la kjoachjine

¹ Jesús kits'iìn ya naxandá xi 'mì Belén, nangui xi chja-ne Judea, k'e nga xitaxá ítjòn tíjna xi 'mì Herodes ya j'nde jè. Ijchò ján Jerusalén, xi naxandá skò-la Judea, xità xi 'ñó tjín-la kjoachjine, xi inchrobà-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi² nga kjònangui. Kitsò:

—¿Ñánda tíjna xitaxá ítjòn-la ts'e xità judío xi jye kits'iìn? Ki'yaá jngòè-jen ni'ño ján ñánda bitjokàtji-ne ts'oi xi tsakó nga jye kits'iìn. Kò ngajen koií xá kjoj-najen nga jchaxkón-jen.

³ K'e nga kii'nchré Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, tà kit-sakjòn-né kò ngats'iì xitá naxandá Jerusalén. ⁴ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja-la ngats'iì xitá sko-la no'miì kò xitá xi okóya kjoíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés; kiskònangui-la ñánda jts'ín xi Cristo, [jè xitá xi xó sikkasén-ne Nainá]. ⁵ Jñà xitá koi kitsò-la:

—Yaá Belén, naxandá xi chja-ne Judea. K'oaá s'ín tíchja xojoñ xi kiskii jñà xitá xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

⁶ Jñò xi xitá Belén 'mì-nò, xi nangui Judá nokjoà-nò, ngàsòn chjí-la naxandá-nò koni jñà naxandá ítjòn-la nangui Judá, nga yaá kitjojiin jngòè xitaxá ítjòn xi sikkinda naxandá-na Israel.

⁷ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, kiichja'ma-la jñà xitá xi 'ñó tíjn-la kjoachjine nga kiskònangui-la mé naxrjein-ne nga kijtsee ni'ño. ⁸ K'ée kisikasén ján Belén; kitsò-la:

—Tanguió ján, koa ndaà chjinnanguio xi it'aà ts'e ki'ndí jè. K'e nga sakò-nò, tikí'nchré-ná mé-ne tikoā kjián katsejèn-la nga skoexkoán koā jeya sikkijna.

⁹ K'e nga jye kii'nchré xitá xi 'ñó tíjn-la kjoachjine koni s'ín kitsò Herodes, k'ée kii xitá koi kò jè ni'ño xi kijtsee ñánda bitjokàtji-ne ts'oi k'oaá s'ín kii ítjòn-la skanda ijchò ñánda tíjna ki'ndí jè, kò yaá tsasijna jè ni'ño. ¹⁰ Jñà xitá xi 'ñó tíjn-la kjoachjine k'e nga kijtsee ni'ño jè, taxki tsjaá komà-la. ¹¹ K'e nga jahas'en ni'ya jñà xitá koi, kijtsee ki'ndí kò nea-la María. K'ée chincha-xkó'nchit'aà-la jè ki'ndí kò kijtsee xkón; jeya kisikijna. Ikjoàn kiskix'a kaxa-la kò kitsjaà-la ton oro, kò chrjóngó-la Nainá kò xkii xi 'ñó ndaà jne xi 'mì mirra. ¹² Nga komà iskan kits'iì-la nijñá xitá xi 'ñó tíjn-la kjoachjine nga mì tì k'oaá s'ín ndiyá kjoí-ne ñánda tíjna Herodes. Xin ndiyá kii-ne nangui-la.

K'e nga jñà xitá jchínga-la Jesús kii kò ján nangui Egipto

¹³ K'e nga jye kii-ne jñà xitá xi 'ñó tíjn-la kjoachjine, jngòè àkjalé-la Nainá kisijnijñá-la José, kitsò-la:

—Tísítjiin; chjoí jè ki'ndí kò nea-la; t'in ján nangui Egipto; yaá tijni skanda k'e 'an koxán-lè. Nga jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, kohótsji ki'ndí jè nga mejèn-la nga sikk'en.

¹⁴ K'ée tsasítjen José, k'e nga nitjen kiskoé jè ki'ndí kò nea-la nga kii ján nangui Egipto. ¹⁵ Yaá tsibítsajna skanda k'e nga k'en Herodes. K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Nainá xi it'aà ts'e xitá xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò: “Ya nangui Egipto kichja-la ki'ndí-na.”

K'e nga kinik'en ndí ixti x'in

16 K'e nga kijtsee jè Herodes nga jñà xità xi 'ñó tjín-la kjoachjine kiskoðnachan-la, tsí jti komà-la. Ikjoàn kitsjaà okixi nga sikk'en yije ndí ixti x'in xi jò nó tjín-la kò ngats'iì xi isà ki'ndí isà kóhokji ján naxandá Belén, kò ya naxandá indi-la koni s'in jye kisijin-la mé nachrjein-ne nga kijtsee ni'ño jñà xità xi 'ñó tjín-la kjoachjine. 17 K'oaá s'in tsitasòn 'én xi kitsò Jeremías, xità xi kiichja ngajo-la Nainá, nga kitsò:

18 Ya i'nde Ramá kina'ya jngoð-la xità xi tísikájno kò 'ñó tikjindáya kò títiné; jè chjoón Raquel xi tikjindáyakeè ndí ixti-la, nga mìkii majehikon inima-la nga jye k'en ixti-la.

19 K'e nga jye k'en Herodes, xi xitaxá ítjòn tjina, jngoð àkjale-la Nainá kisiniñá-la José ján Egipto. Kitsò-la:

20 —Tísitjin, chjoí ki'ndí jè kò nea-la. T'in ijngoð k'a-ne nangui Israel. Jyeé k'en jñà xità xi tjín-ne nga mejèn-la sikk'en ki'ndí jè.

21 K'eeé tsasítjen José, kiikò-ne ki'ndí jè kò nea-la ya nangui Israel. 22 Tanga k'e nga ki'nchré José nga jè tíhotíxoma jè xi 'mì Arquelao ya nangui Judea, nga jè tjina ngajo-la na'èn-la Herodes, José kitsakjòn-né; mì k'oaá s'in kii. Ján kii i'nde ñánda 'mì Galilea nga k'oaá s'in kis'enojmíya-la inga niñá. 23 K'e nga ijchò i'nde jè, yaá tsibitsajna ya naxandá xi 'mì Nazaret. K'oaá s'in komà mé-ne nga tsitasòn koni s'in kitsò jñà xità xi kiichja ngajo-la Nainá, nga jè Jesús xità Nazaret k'oín.

3

*'Én xi kiichja Juan xi kis'iin bautizar xità
(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)*

1 Jñà nachrjein koi j'iì Juan xi kis'iin bautizar xità ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nangui xi chja-ne Judea, nga kisika'bí 'én-la Nainá, 2 kitsò:

—Tikájno jé-nò, kii tì jé binchaatsji-nò nga jyeé kjòchrañat'aà-nò nachrjein nga jchaa kó s'in otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

3 Jè Isaías, xità xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá s'in kiskii xojon-la xi it'aà ts'e Juan nga kitsò:

Na'ya-la jta-la jngoð xità xi 'ñó chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

“Tjandaà ndiyá-la Nainá ya jjiin inima-nò; kixi tikíjna koni jngoð ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.”

4 Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-la cho camello-né; kò jngoð sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-la. Koá jñà tsojmì xi kiskine, cho langosta-né kò tsjén-la cho cera xi tjín jjiin ijñá. 5 Ijchò 'nchré-la xità xi inchrobá-ne Jerusalén, kò nga kijnda nangui Judea kò ngats'iì naxandá xi ya chrañat'aà-la xajngá nandá

Jordán. ⁶ K'e nga jye tsafátakòn jé-la jñà xità, Juan, ikjoàn kis'iin bautizar ya xajngá nandá Jordán.

⁷ K'e nga kijtsee Juan nga kjìn xità fariseo ko xità saduceo j'iin nga koma bautizar, kitsò-la:

—jñò, k'oaá s'ín ngaya-nò koni tsà tje-la ye! ¿Yá xi okitsò-nò nga kìnchat'aàxìn-là jè kjo'in xi nchrobá machrañàt'aà-nò?

⁸ Ndaà tjín kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé binchaàtsji-nò. ⁹ Kì k'oaá s'ín nìkìtsjeèn jjiin inima-nò nga bixón: “Ngajen, [mìkì s'e-najen kjo'in nga] yaá inchrobàt'aà-najen tje-la Abraham.” K'oaá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajò koma-la sikkatjìya-la nga ixti-la Abraham koma. ¹⁰ Jè kichayá jyeé kjiinandaà nga kotesòn yá; ngats'ii yá xi 'mì ndaà toò ojà-la, skanda ko ima-la, jtìsòn-né, ikjoàn sìnchájiin ni'ín nga kiti. ¹¹ Xi okixi, 'an koó nandá s'iin-nò bautizar, mé-ne nga sikájnoò jé-nò ko mì tì jé kìnchátsji-nò. Tanga jè xi nchrobátjngui-na s'iin-nò bautizar ko Inima Tsjeè-la Nainá koa ko ni'ín. Isáá tjín-la nga'ño mì k'oaá-ne 'an. Skanda mìkì tjí'nde-na nga 'an kjiíkoaa xojté-la. ¹² Jyeé kjinaya tsja jè pala nga siìtsjeè tje-la trigo. Kìncháxkó trigo ya iya ni'nga; ko jè tje paja kìnchájiin ni'ín ñánda nga mìkì bits'o nità mé nachrjein-ne.

K'oaá s'ín komà nga komà bautizar Jesús

(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

¹³ Jesús j'iin-ne Galilea ya xajngá nandá Jordán nga mejèn-la nga jè Juan s'iin bautizar Jesús. ¹⁴ Tanga jè Juan k'e nga sa ítjòn mìkì kòkjeiín-la, kitsò-la Jesús:

—'Aán xi mochjeén-na nga jii s'een-ná bautizar, tanga ngaji, ta saá 'an f'ìchòn-ná.

¹⁵ K'ee kitsò Jesús:

—Tjiù-lè kjondaà, t'een-ná bautizar mé-ne nga k'oas'ín sikitasoán kjotixoma-la Nainá.

K'ee kòkjeiín-la Juan. ¹⁶ K'e nga jye komà bautizar Jesús, k'e nga jye itjojiin-ne nandá, ikjoàn kitáx'a-la ngajmii, ko jè Jesús kijtsee Inima Tsjeè-la Nainá xi inchrobàjen-ne ngajmii, koni kji nise paloma kji; yaá kiskaàsòn-la Jesús. ¹⁷ K'ee kina'ya jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xan-la xi 'ño matsjake; tsja tjín-la takoàn it'aà ts'e.

4

K'e nga jè xità neii kiskoòt'aà Jesús

(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

¹ Jè Inima Tsjeè-la Nainá kiiko Jesús jngoò i'nde it'aà xìn nga jè xità neii skót'aà nga mejèn-la nga kàtátsji jé.

² Ichán nāchrjein kō ichán nītjen tsibijnachjan Jesús kō k'e nga koma įskan jye kjòhòjò-la. ³ Jè xītā neįí xi ma-la konāchan ijchò kasit'aà chrañà-la ñānda tįjna Jesús, kitsò-la:

—Tsà kixįí kjoā nga ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tji-la okixi jñā ndajō koi nga inchrājín kātama.

⁴ Tanga Jesús kitsò-la:

—Tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Mìtsà tà koi tsojmì xi ma chine kítsakon-ne xītā, tikoāá kítsakon-ne nga yije 'én xi chja Nainá.”

⁵ Jè xītā neįí kiìkō Jesús ya Naxandá-la Nainá xi xó kit-jaįjn-ne [ñānda 'mì Jerusalén]; kisikįnasòn įngō ítjòn ñānda įsa 'nga kji. ⁶ Kitsò-la:

—Tsà kixįí kjoā nga jį xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tįkatjengui yijo-lè, nga k'oaá s'ín tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò:

Nainá koií xá-la àkjale-la it'aà tsįji,

nga kō tsja tsoba'ñó-lè,

mé-ne nga nįjngò ndajō satįngui-ne ndsokoi.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Tikoāá tjít'aà Xojon-la Nainá, nga tsò: “Kì k'oaá s'ín chít'į Nā'èn-ná xi Nainá.”

⁸ Įjngò k'a jè xītā neįí kiìkō Jesús įsòn nindoò xi 'ñó 'nga kji, koā tsakó yije-la ngats'į naxandá xi tįjn įsò'nde kō kjoajeya-la jñā naxandá. ⁹ Kitsò-la:

—Nga jį tsja yije-lè naxandá koi, tsà kosįxkó'nchit'aà-ná kō jeya sįkįjna-ná.

¹⁰ K'eé kitsò Jesús:

—Tixįn xītā neįí, tįsit'aaxìn-ná. Nga k'oaá s'ín tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Jeya tįkįjni Nā'èn-ná xi Nainá 'mì-la; tà jè tajngò tįkitasòn-la.”

¹¹ K'eé kiì jè xītā neįí, tsasit'aaxìn-la Jesús. Įkjoàn ijchò àkjale-la Nainá xi kisìs'in-la Jesús.

Kiì komà nga kiì sįxįjn-la xītā Galilea Jesús

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² K'e nga kiì'nchré Jesús nga jè Juan xi kis'įn bautizar xītā ndayá tįjna'ya, kiì įjngò k'a-ne ya į'nde-la ñānda 'mì Galilea.

¹³ Tanga mì ya tsibįjna ñānda 'mì Nazaret; ján kiì kįjna ñānda 'mì Capernaum, įngò naxandá xi kįjnandį ndáchikon ya į'nde xi chja-ne Zabulón kō Neftalí. ¹⁴ K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kiskį Isaiás xītā xi kiìchja ngajo-la Nainá nga kitsò:

¹⁵ Jè nangui xi ts'e Zabulón kō jè nangui xi ts'e Neftalí,

ya ndiyá xi fi'įndį ndáchikon,

ján xįjngoà xįjngá nandá Jordán ya nangui Galilea,

ñānda tįjn xi mìtsà xītā judío.

¹⁶ Jñā xītā naxandá koi xi tįjįñò kjòhítsjeèn-la,

kijtseē jngoò ni'ín xi 'ñó tse kji,
 koā jñà x̄it̄a xi yā t̄j̄m̄aya ndiyá-lā kjoabiyaà,
 kjòhiseèn kjòhítsejèen-lā.

¹⁷ K'eé tsibíts'iā Jesús nga kiichjaya 'én ndaà-lā Nainá. Kitsò:
 —Tikájno jé-nò, kì t̄j̄ jé binchaàtsji-nò nga jyeé
 kjòchrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaa kós'ín otíxoma jè xi
 ngajmii nchrobá-ne.

Kii kis'iin Jesús nga ñjòn x̄it̄a kiichja-lā xi ma-lā sík'en t̄in
(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

¹⁸ K'e nga tifa Jesús yā indiì ndáchikon ts'e Galilea, kijtseē jò
 x̄it̄a xi 'ndse ma, jngoò xi 'mì Simón kò t̄j̄jè-ne xi 'mì Pedro, kò
 xi ìjngoò, jè xi 'mì Andrés. Jñà x̄it̄a koi xi sík'en t̄in. K'e nga
 nchisikatjen-jìin-ndá na'ya-lā, ¹⁹ Jesús kitsò-lā:

—Nchrohótj̄ngui-ná, 'aán tsjaà-nò xá nga kíxkóya x̄it̄a xi 'an
 kjit'aà-na koni s'ín maxkóya t̄in.

²⁰ Jñà x̄it̄a koi n̄itoón kisikájna na'ya-lā nga kiit̄j̄ngui-lā
 Jesús.

²¹ İsā xijngoàà isā Jesús kijtseē nguì jò x̄it̄a xi t̄j̄koā 'ndse
 ma-ne; jngoò xi 'mì Jacobo, kò xi ìjngoò, Juan 'mì; ìxti-lā
 Zebedeo. Yaá t̄itsaya chitso kò na'èn-lā. Nchibíndaàya jñà
 na'ya-lā. Jesús kiichja-lā nga jñà kojmeiiko. ²² X̄it̄a koi n̄itoón
 kisikájna chitso-lā kò na'èn-lā nga kiit̄j̄ngui-lā Jesús.

Kii kis'iin Jesús nga kjìn x̄it̄a tsakóya-lā
(Lucas 6:17-19)

²³ Jesús tsajmeé kóhokji nangui Galilea, tsakóya 'én-lā Nainá
 yā ni'ya ingo sinagoga nga ìjngó ìjngó naxandá. Kiichjaya
 'én ndaà-lā Nainá koni s'ín otíxoma Nainá; t̄j̄koā kisindaà-ne
 ngats'ii ch'in xi t̄j̄in-lā x̄it̄a nga xk̄i xi ján ijòjno ijòt'aà yijo-lā.

²⁴ Kina'ya-lā Jesús kóhokji yā ì'nde ñánda 'mì Siria, koā j'iiiko-lā
 x̄it̄a xk'én xi kjìn skaya ch'in t̄j̄in-lā, jñà xi ijòjno ijòt'aà yijo-lā
 kò x̄it̄a xi ch'in neí t̄j̄jìn inima-lā, kò t̄j̄in xi ch'in biyaàxín
 t̄j̄in-lā, kò x̄it̄a xi mì kì ndaà ma síhiníyá yijo-lā. Jesús
 kisindaà-ne ngats'ii x̄it̄a koi. ²⁵ Kjìn x̄it̄a xi yā ì'nde-lā Galilea
 kiit̄j̄ngui-lā, kò jñà x̄it̄a naxandá xi te ma-ne (xi 'mì Decápolis),
 kò jñà x̄it̄a naxandá Jerusalén kò naxandá xi i'nga xi yā
 chja-ne nangui Judea, kò xi chja-ne xijngoàà xajngá nandá
 Jordán.

5

Kii kitsò Jesús nga kiichjaya yā isò'nga nindoò

¹ Jesús, k'e nga kijtseē ngats'ii x̄it̄a xi kjìn ma-ne, kiimijìn-jno
 yā isò'nga nindoò koā yaá tsibijna. Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-lā
 ijchò kinchat'aà-lā. ² Jesús k'eé tsakóya-lā kitsò-lā:

Kjɔndaà xi sakó-la jǎà x̄ita k'e nga mé kjoa t̄itsaj̄iìn
(Lucas 6:20-23)

³ —Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi machiya-la nga mochjeén-la kjɔndaà-la Nainá; x̄ita koi, jyeé ts'e ngats'ii kjɔndaà xi t̄jín ya ñánda tíhotíxoma jè xi ngajm̄i nchrobá-ne.

⁴ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi kjindáya; Nainá s̄ijetакòn-né.

⁵ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi indaàj̄iìn t̄jín in̄ima-la; jǎà tjoé-la nangui xi Nainá jye k'oas'ín kitsò nga jǎà tsjá kjotjò-la.

⁶ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi 'ñó mejèn-la nga k̄itasòn xi kjoa kixi xi Nainá sijé; Nainá k̄osiko nga k̄itasòn kjoa koi.

⁷ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi mahimakeè x̄ita xi kj'eij̄; Nainá kohimakeè ngajo-ne jǎà x̄ita koi.

⁸ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi tsjeè t̄jín in̄ima-la; jǎà x̄ita koi, jǎà-né xi skoexkon Nainá.

⁹ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi síkijna'nchán kjoa; Nainá ki'ndí-laá k̄itso-la.

¹⁰ Mé tà ndaà-la jǎà x̄ita xi kjo'in t̄jín-la nga fitj̄ingui kon-dra-la x̄ita, koi kjoa-la nga ndaà síkitasòn xi kjoakixi. X̄ita koi, jyeé ts'e ngats'ii kjɔndaà xi t̄jín ya ñánda tíhotíxoma jè xi ngajm̄i nchrobá-ne.

¹¹ Mé tà ndaà-nò k'e nga jǎà x̄ita ch'o k̄itso-nò nga kotit'aà-nò k̄o k'e nga ch'o s̄iik̄o-nò, k̄o k'e nga 'én ndiso tsját'in-nò xi kjoa ts'an. ¹² Tsja t'è-là in̄ima-nò, koa tsja t'è-là takòn. J̄ñò, tseé kjɔndaà tjoé-nò ján ngajm̄i. M̄itsà tà j̄ñò xi ot̄inik̄o-nò. K'oaā t̄is'ín kinik̄o jǎà x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá xi chinchima ít̄jòn-nò.

Kiis'ín kochjeén naxa k̄o ni'ín xi t̄jín isò'nde
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ J̄ñò, k'oaā s'ín ngaya-nò koni tsà naxa xi mochjeén-la x̄ita isò'nde. Tanga tsà jè naxa mì t̄i kii s̄ij̄nchra-ne tsojm̄i, k̄ó t̄is'ín kochjeén-ne? Mì t̄i mé chj̄i-la; x̄ixteèn-ne k̄o yaá k̄inchanè x̄ita.

¹⁴ J̄ñò, k'oaā s'ín ngaya-nò koni tsà ni'ín xi mochjeén-la x̄ita isò'nde. Tsà jngoò naxandá xi isò'nga nindoò kijna, mìkii koma k̄ijna'ma. ¹⁵ K'e nga jngoò ni'ín sit'a'í, m̄itsà ya s̄ijnangui kaxa. Yaá sijna ñánda 'nga choòn, mé-ne nga kohiseèn yije-la x̄ita xi t̄itsajnaya ni'ya. ¹⁶ Koni ni'ín xi síhiseèn-la x̄ita, k'oaā s'ín ndaà t̄ijchá yijo-nò nguixkon x̄ita xi kj'eij̄, mé-ne jǎà x̄ita koi, jeya s̄iik̄ijna Na'èn-nò xi Nainá xi t̄ijna ngajm̄i k'e nga skoe-nò nga ndaà t̄itsa'nè.

Kiis'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

¹⁷ J̄ñò, k̄i k'oaā s'ín nikítsjeèn: m̄itsà koi xá j'i-na 'an nga kochrjekànguia jè kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés k̄o jè xi tsakóya x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá. Tà saá j'i s̄ijngoò-ná 'én xi t̄jit'aà kjotíxoma. ¹⁸ Okixij̄ xi xan-nò, koni t̄jín nacherjein

kíjna-isa isò'nde kò ngajmii, nímé xi tjàxìn-la jè kjoṭíxoma, nijnḡoò punto kò nijnḡoò letra tjàxìn-la, skanda kóni nga kòjḡoò yije kjoṭíxoma xi tjàt'aà kjoṭíxoma. ¹⁹ Jè xita xi mikii síkitasòn koni s'ín tíchja kjoṭíxoma, nas'ín 'ñó chiba tíchja, kò k'oaá s'ín okóya-la xita, k'oaá tís'ín 'ñó chiba jcha-la ya jjiin naxandá xi jè otíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. Kò jè xita xi síkitasòn kjoṭíxoma-la Nainá kò k'oaas'ín okóya-la xita xi kjejí, jè xita jè, jè xi 'ñó 'nga kíjna ya jjiin naxandá xi jè otíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. ²⁰ Okixijí xi xan-nò, tsà mikii isa ndaà síkitasòn kjoakixi koni jña xita fariseo kò xita xi okóya kjoṭíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mikii kitjás'en-jñò ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

Kiis'ín tjin it'aà ts'e kjoajti
(Lucas 12:57-59)

²¹ Jñò jye kina'yà koni s'ín ki'mì-la jña xita jchinga-nò: “Ki xita nìk'eèn; nita yá-ne xi xita sikk'en, kjo'in s'e-la.” ²² Tanga 'an k'oaá xan-nò, tsà jḡoò xita xi kojtikeyè 'ndse, s'eé-la kjo'in. Jè xi ch'o kitso-la 'ndse, xitaxá tsjá-la kjo'in. Kò jè xi 'ndse kitso-la: “Ngaji nímé chí-lè”, ok'in-la nga ján kjoijjiin ni'ín ts'e i'nde kjo'in.

²³ Tsà k'e nga kíkoi tsojmi kjoṭjò-lè nga Nainá k'oi-la ya i'nde tsjeé-la, koṭ ya koitsjeèn-lè nga jè 'ndsi tjin-la kon-dra tsiji, ²⁴ tikítsajnei tsojmi kjoṭjò-lè ya i'nde tsjeé, ikjoàn tikitsi'ba-la 'ndsi koṭ k'eé koma síkítsajnei tsojmi-lè.

²⁵ Tsà tjin xita xi kohòngui-lè nga kjiiko-lè ni'ya osen, k'e nga tjaàya ndiyá, nitoón jchibàndaà-nò, mé-ne nga mì ya kjiiko-lè nguixkon xitaxá, kò jè xitaxá mì ya tsjá-la kindá jña policia nga mì ndayá kjiiko-lè. ²⁶ Okixijí xi xan-lè, mì ti kii koma kitjoo-ne ndayá skanda k'e nga kichjítji yijo-lè nga yije xi sijé-lè xitaxá.

Kiis'ín tjin ts'e kjoṭ chíjngui

²⁷ Jñò, jye kina'yà koni s'ín ki'mì-nò kjòtseé: “Ki kjoṭ chíjngui 'nè.” ²⁸ Tanga 'an k'oaá xan-nò, nita yá-ne xi kotsejèn-jno jḡoò chjoón nga fahajjin-la, jye kjoṭ chíjngui tís'ín koni títsò inima-la.

²⁹ Tsà jña xkoòn kixi ótsji jé-nò, tinachrjeé; kjiin tikatsjoè. Isáá ndaà-ne tsà chija jḡoò xkoòn mì k'oaá-ne tsà ya kixojjin yije yijo-nò ya jjiin ni'ín ya i'nde kjo'in. ³⁰ Tsà jña ndseji kixi ótsji jé-nò, tíchátjòn; kjiin tikatsjoè. Isáá ndaà-ne tsà chija jḡoò ndseji mì k'oaá-ne tsà ján kjoijjiin yijo-nò jjiin ni'ín ya i'nde kjo'in.

Kiis'ín tjin kjoṭíxoma it'aà ts'e xita xi tsjeiin xikjin
(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

³¹ K'oaá tís'ín kis'enojmi kjõtseeé, nita yá xita-ne xi mejèn-la tsjín chjoón-la, ítjòn tjámi'nga xojon xi tsjeiin-ne xikjín xita.
³² Tanga 'an k'oaá xan-nò: tsà jngòè xita x'in xi tsjín chjoón-la, tsà mìtsà kjoa chijngui tís'ín jè chjoón, jè x'in-la títit'in-la nga kjoa chijngui kàtas'ín chjoón. Jè chjoón, k'e nga kixan ijngòè k'a-ne, jè x'in xi kixan-ko, tikoáá jye kjoa chijngui tís'ín.

Kiis'ín tjín it'aà ts'e 'én xi nokjoá nga Nainá tibeé

³³ Tikoáá jye kina'yà koni s'ín ki'mì-la jña xita jchinga-ná: "K'e nga bixón: tibeé Nainá, kì chonachan-jèn, tikitason 'én-nò." ³⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: K'e nga 'bioè 'én-nò, jngòè k'aá kì yá xi nikjina ítjòn. Kì k'oas'ín bixón: "Tibeé ngajmi." Nga jè ngajmi, jè íxile kjotixoma-la Nainá. ³⁵ Tikoáá kì bixón-jèn: "Tibeé isò'nde", nga jè nangui, yaá nchasòn ndsokò Nainá. Tikoáá kì bixón-jèn: "Tibeé naxandá Jerusalén", nga jè naxandá jè, ts'eé Xitaxá ítjòn xi Nainá. ³⁶ Tikoáá kì skoè nikjina ítjòn k'e nga mé 'én xi 'bioè. Nga mikii koma-nò nga sijmá o sichroba jngòè tsja skoè. ³⁷ Tà k'oaá s'ín tinókjoaa "jon", o xi "majin". Jña 'én xi kjisòn, yaá nchrobá-ne it'aà ts'e xita neií.

Kiis'ín tikoo jña xita xi ch'o síko-nò

(Lucas 6:29-30)

³⁸ Jye kina'yà koni s'ín ki'mì-nò kjõtseeé: "Tsà yá xi kochrje jngòè xkoiin, tinachrjeè ngajo-ne ts'e. Kò tsà yá xi skoetoòn-lè nga skónájen jngòè ni'ñoi, chjínájen ngajo-ne ts'e." ³⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò: Tikjeiin-là xita ts'en. Tsà jngòè xita xi sijts'íin-t'aà kjoòon kixi, tikoáá tjii-là xi ngobà nga kàt'eé-la. ⁴⁰ Tsà jngòè xita kohongui-nò nga mejèn-la skoé nachro-nò, tikoáá tjii-là nachrokisòn-nò nga kàtakjoé. ⁴¹ Tsà jngòè xita xi kjò'ño s'ín-nò nga sikajen jngòè hora-nò chá-la nga onguíko-là, jò hora isa kjiiin tanguíko-là. ⁴² Tsà yá xita xi síjé-nò tsojmi, tjii-là; kò tsà jngòè xita xi mejèn-la skiñat'aà-nò tsojmi, kì 'mì-là: mikii koma.

Kó s'ín síkoo jña xita xi majtikeè-nò

(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³ Tikoáá jye kina'yà koni ki'mì-nò kjõtseeé: "Titsjacha xita xinguiòo kò tijticha kondra-nò." ⁴⁴ Tanga 'an k'oaá xan-nò: Titsjacha jña xi kondra-nò, tichikon-t'ioòn jña xi chja'on-ko-nò, ndaà tikoo jña xi jtikeè-nò, titsibatjiò jña xi ch'o tsò-nò kò jña xi ch'o síko-nò. ⁴⁵ Tsà k'oas'ín s'eén, ki'ndí-la Nainá xi tjina ngajmi koma; Nainá síhiseèn-la ndobá-la ts'oi xita xi ndaà kò xi mì kì ndaà; tikoáá Nainá sík'a-la jtsí jña xita kixi kò xi mìtsà xita kixi. ⁴⁶ Jñò, tsà tà jña matsjacha xita xi matsjakeè-nò, ni mé kjondaà xi s'e-nò; nga k'oaá tís'ín jña xita xi síkíchjítjì tsojmi ts'e Roma. ⁴⁷ Tsà tà jña xita xinguiòo xi 'ndsè chiba sixat'aà, za k'oaá ma-nò nga 'ño ndaà titsa'nè?;

nga tikoáá jñà xita xi mìkiì beèxkon Nainá, k'oaá tıs'ín. ⁴⁸ Jñò, nguì kjoakixií t'een, koni jè Na'èn-ná xi tíjna ngajmiì nga nguì kjoakixií s'ín.

6

Kiís'ín t'een k'e nga k'oi-là kjondaà xita

¹ 'K'e nga ndaà tíjn kjoa xi 'nè, tìkindako-nò yijo-nò; kì tà k'ée k'oa 'nè k'e nga nguixkon xita, tsà tà jè xi mejèn-nò nga skoe-nò xita xi k'ejí. Tsà k'oas'ín s'een, Na'èn-ná xi tíjna ngajmiì mìkiì sìichikon-t'in-nò. ² K'e nga jngoò kjondaà k'oi-là xita ima, kì kiì bènojmi-là ngats'ii xita xi k'ejí, koni s'ín xita xi jò isén tíjn-la ya ni'ya ingo sinagoga ko ya ndiyá nga tsjá kjotjò-la tsojmi xita; tà jé xi mejèn-la nga skoe yije xita. Tanga okixií xi xan-nò, jñà xita xi k'oas'ín s'ín, jyeé tíjn-la chji-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sìichikon-t'in-ne Nainá.] ³ K'e nga tsà tsojmi k'oi kjotjò-là xita ima, mochjeén-né nga mì yá xita xi skoe; nì jè skoe xi 'ño amigo chibá. ⁴ Tjà'ma-là jè kjondaà-nò; k'e nga jè Na'èn-ná skoe jè xi kjoa'ma, jè tsjá-nò chji-nò.

Kiís'ín t'een k'e nga bìtsi'ba-lá Nainá (Lucas 11:2-4)

⁵ 'K'e nga bìtsi'ba, kì k'oaá 'nè koni s'ín xita xi jò isén tíjn-la. Jñà xita koi, k'e nga bìtsi'ba-la Nainá, tsjakeè-né nga bincha kixi ya ni'ya ingo sinagoga ko ya chrjangui-la nditsin ñanda kjin xita kotsejèn-la nga Nainá bìtsi'ba-la. Xi okixi k'oaá xan-nò, jñà xita koi, jyeé tíjn-la chji-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sìichikon-t'in-ne Nainá.] ⁶ Tanga k'e nga mejèn-lè nga kítsi'ba-la Na'èn-ná, títjás'ín ni'ya-lè, tichjoi xotjoa-la ni'ya-lè, ikjoàn tíjé-la kjondaà-la Na'èn-ná xi ya tajngoò tíjna'mako-lè. Jè Na'èn-ná tsjá-lè chji-lè nga jè tíbeè xi kjoa'ma.

⁷ 'K'e nga bìtsi'ba, kì taxki kjin 'én nokjoà, koni s'ín xita xi mìkiì beèxkon Nainá. K'oaá s'ín síkítsjeèn nga kjin 'én kichja-la Nainá, isaá ndaà kji'nchré-la. ⁸ Kì k'oaá 'nè koni s'ín jñà xita koi; jè Na'èn-ná jye tíjìn-la mé xi mochjeén-nò k'e nga tik'jeè nìjèt'aà-là. ⁹ K'e nga bìtsi'ba, kiís'ín tìnókjoa:

Na'èn-najen xi tijni ngajmiì,
kàtayaxkón-la kjoajeya-lè nga tsjeè tijni.

¹⁰ Kàtjanchrobá kjotíxoma-lè,

k'oas'ín kàtama i it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma,
koni s'ín ma ján ngajmiì.

¹¹ Tjii-najen i'ndeí jè niño xi mochjeén-najen nga nachrjein inchiòn.

¹² Tijhàat'aà-najen jé-najen koni s'ín nìchàat'aà-lajen jñà xita xi ch'o siko-najen.

¹³ Kì kiì bìl'ndi yá xi mejèn-la nga kot'aà-najen nga kìnchátsji jé-jen.

Tìkinda-nájen xi it'aà ts'e xita neíí.

Nga tsijíí kjoatxoma, tsijíí nga'ño kò tsijíí kjoajeya nita kjé-ne.

K'oas'in kàtama.

¹⁴ Tsà jño sijchàat'aà-là jé-la xita xi kj'eíí, tìkoaá jè Na'èn-ná xi tìjna ngajmì sùjchàat'aà-nò jé-nò. ¹⁵ Tanga tsà jño mìkiì sijchàat'aà-là jé-la xita, tìkoaá Na'èn-ná mìkiì sùjchàat'aà-nò jé-nò.

Kiis'in t'een k'e nga bitsajnachjan

¹⁶ K'e nga bitsajnachjan, kì k'oaá 'nè koni s'in jña xita xi jò isén tjín-la nga síkjatjya isén-la, mé-ne nga skoe-ne xita nga ba tjín-la nga títajnachjan. Xi okixi, k'oaá xan-nò, jña xita koi, jyeé kitjoé-la chjí-la [nga nguixkon xita. Mì tì mé sùichikon-t'in-ne Nainá.] ¹⁷ Tanga jño, k'e nga bitsajnachjan, kì k'oaá 'nè. Tà saá tanjñoò isén-nò kò tasi'a tsjaskoò, ¹⁸ mé-ne nga mìkiì skoe-nò xita tsà títajnachjan, kò jè Na'èn-ná xi tìjna'mako-nò, tà jè xi tíbeè. Jè sùichikon-t'in-nò.

Kjoa nchiná xi tjín ján ngajmì

(Lucas 12:33-34)

¹⁹ Jño, kì tsojmì kjìn binchatjò i isò'nde; bits'on-né kò makixo-né kò jña xita síchijé. ²⁰ Ta saá ján ngajmì tìnchatjò tsojmì. Ján ngajmì mìkiì bits'on kò mìkiì makixo tsojmì; tìkoaá tsjìn xita chjíé. ²¹ Ya ñánda kìnchatjò tsojmi-nò, tìkoaá yaá sùiktsjeèn inima-nò.

Kós'in mochjeén xkoaán

(Lucas 11:34-36)

²² Jña xkoaán, jè ma ni'in xi síhiseèn-la yijo-ná. Koií kjoa-la k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-la yijo-ná; ²³ tanga tsà mìkiì ndaà tsejèn-la xkoìin, tìkoaá kóhokji yijo-lè, tà jño choòn-la. Nga tìjñò-la kjohítsjeèn-lè tìkoaá nguì tà jño choòn-la yijo-lè.

Yá xi koma nei-la xita xi 'ño matsjakeè ton

(Lucas 16:13)

²⁴ Njingoò xita xi jò koma nei-la nga sùixá-la. Tsà jò koma nei-la, jngoò kojtikeyè koa jngoò kotsjakeè; jngoò ndaà kjit'aà-la koa ch'o sùikò xi ijngoò. Jño, tsà kjoa nchiná sùis'in-là, mìkiì kos'in-la kjoa ts'e Nainá.

Kós'in síkinda Nainá jña xi ixti-la ma

(Lucas 12:22-31)

²⁵ K'oaá xan-nò, kì makájno-nò mé tsojmì xi chjinee, xi s'ioo, nga sijchá yijo-nò, kò mé nikje xi chikjá. ¿A mì 'ya-jèn k'e nga títajnakoaán i isò'nde tjín-isa kjoa xi isa 'ño chjí-la mì k'oa-ne koni tsojmì xi ma chine? Tìkoaá yijo-ná, tjín-isa kjoa xi isa 'ño chjí-la mì k'oa-ne koni jè nikje xi chikjá. ²⁶ Chítsejèn-là

nise xi tjíma ijíin isén; mì jnoó 'beé; mì nijin majchá-la koa mì ni'nga tjín-la ñánda bincháxkó nijin-la; tanga jè Na'èn-ná xi tjína ngajmii tsjá-la tsojmì xi kine; koa jñò, isaá chjí-nò mì k'oa-ne jñà nise. ²⁷ Jñò, nas'ín takó 'ñó s'ikájnoò, ni ìtsé koma sikatonè-là nachrjein-nò koni s'ín tjíndaà-la Nainá.

²⁸ ¿Mé-ne nikájno-nò xi it'aà ts'e nikje xi chikjá? Chítsejèn-là naxó lirio xi majchá ijíin ijñá; mìkiì síxá kò mìkiì ma-la faña nikje. ²⁹ Tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó xita jeya, mì k'oaá kjoàn nikje xi tsohòkjá koni kjoàn jñà naxó nga ndaà kjoàn. ³⁰ Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ijñá, xi jngoò nachrjein títsajnakon kò xi ma nchijòn kotsjòojíin ni'ín. Jñò xi xita 'mì-nò xi mìkiì ndaà mokjeíin-nò, ¿a mìtsá isa ñitòn tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ³¹ Kì makájno-nò, kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé?, kò ¿mé xi s'ioaá? kò ¿mé nikje xi chikjá?” ³² Nga yije tsojmì koi, k'oaá tjín xi ótsji jñà xita xi mìkiì mokjeíin-la it'aà ts'e Nainá. Tanga jñò tjínaá-nò Na'èn xi tjína ngajmii xi jyeé tjíin-la nga mochjeén-nò ngats'ì tsojmì koi. ³³ Ítjòn tìnchátsjioò kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma kò kjoakixi-la; ngats'ì tsojmì xi mochjeén-nò tà tjoésòn-nò. ³⁴ Kì makájno-nò mé kjoa xi s'e nchijòn-lè; nga nchijòn-lè, s'ée-nò kjoa xi kòkájno-nò; tà koií kjoa tikájno xi tjín nachrjein i'ndeí.

7

Mì kii koma jñá sikindaá jé-la xita xinguiáá
(Lucas 6:37-38, 41-42)

¹ Kì kjo'in 'biì-là xita xinguiòo kjoa ts'e jé-la mé-ne nga mì kjo'in tjoé-nò kjoa ts'e jé-nò. ² Koni s'ín k'oi-là kjo'in xita xi k'ejí, k'oaá tís'ín tjoé ngajo-nò kjo'in. Jè chiba xi s'ichibaya-là xinguiòo, tijè kochiba ngajo-nò. ³ [¿Mé-ne jé-la xinguii nìkinda-ne koa tsjji mìkiì nìkindi?] ¿Mé-ne chítsejèn-la jè tjé xi kjinangui xkon xinguii, kò jè yá chiso xi kjinangui xkoiin mìkiì chítsejèn-la? ⁴ Tsà yá chiso kjinangui xkoiin, ¿a koma k'oin-la xita xinguii: “Tji'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoiin”? ⁵ Ngaji xi jò ma isén-lè, ítjòn tìnachrjekàngui chiso xi kjinangui xkoiin mé-ne nga ndaà kotsejèn-lè, ikjoàn tìnachrjekàngui tjé xi kjinangui xkon xinguii.

⁶ Tsojmì tsjeè xi ts'e Nainá, kì nañá 'biì-la mé-ne nga mì ya s'ikáfat'aà-lè kò ya skine-lè. Koa jè ndátòn chjí xi nìkjiin, kì chinga nìkatjen-la mé-ne nga mì ndsokò kìnchanè-ne.

Kó s'ín sijé-lá Nainá k'e nga mé xi mejèn-ná
(Lucas 11:9-13; 6:31)

⁷ Tjé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tìnchátsjioò Nainá, sakó-nò; tìnókjoat'aà-là Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne

skíx'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. ⁸ Ngats'ii xita xi síjé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakó-la kò jè xi chjat'aà-la Nainá, táx'a'nde-la koni jngoò xotjoa.

⁹ Jñò xi xita jchínga 'mì-nò, tsà inchrajín sùjé-nò ixti-nò, ¿a ndajoó k'oi-là? Majìn. ¹⁰ Koá tsà tìn sùjé-nò, ¿a yeé k'oi-là? Majìn. ¹¹ Jñò nas'in xita xi ch'o 'nè, ma-nò 'biì-là ixti-nò tsojmì xi ndaà kjoàn. Jè Na'èn-nò xi tíjna ngajmiì, isaá nìton sùs'in-nò nga tsjá-nò tsojmì xi ndaà kjoàn tsà jñò sijét'aà-là.

¹² Nita mé kjondaà xi mejèn-nò nga sùko-nò xita, k'oaá tis'in tiko ngajo-nò. K'oaá s'in tíchja kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xojon-la xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

Kó kji xotjoa xi kitjás'éen
(Lucas 13:24)

¹³ Títjás'ioòn jè xotjoa xi 'nchrèya kji. Jè xotjoa kò jè ndiyá xi 'ño tiyá, ndiyá-la kjo'in-né. Kjìn xita xi ya fahas'en. ¹⁴ Kò jè xotjoa kò ndiyá xi 'nchrèya choòn, ndiyá-la kjoabinachon-né, kò chiba xita matsji-la.

Kó s'in jchaxkoaán xita it'aà ts'e xá xi s'in.
(Lucas 6:43-44)

¹⁵ Ndaà tikindaá yijo-nò it'aà ts'e xita ndiso xi tsò nga 'én-la Nainá síka'bí. K'e nga f'ìikon-nò jñà xita koi, imá kjoaá s'in koni orrè tanga inima-la, tsején ts'eén 'ya. ¹⁶ Jñò jchaxkoòn xita koi it'aà ts'e xá xi s'in. K'oaá ngaya-la koni jngoò yá xi ndaà toò ojà-la. Jè toò uva, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. Tikoá jè toò iko, mìtsà jè majchá-la yá na'yá. ¹⁷ Ngats'ii yá xi ndaà kjoàn, ndaà toò ojà-la. Tanga jè yá xi mikii ndaà kjoàn, mikii ndaà toò xi ojà-la. ¹⁸ Jngoò yá xi ndaà kji, mìtsà ch'o kjoàn toò xi ojà-la. Koá jè yá xi ch'o kji, mikii ojà-la toò xi ndaà kjoàn. ¹⁹ Nga yije yá xi mikii ojà-la toò xi ndaà, satèsòn-la ikjoàn sìnchájìn ni'in nga kitì. ²⁰ K'oaá s'in jchaxkoòn xita koi it'aà ts'e xá xi s'in.

Yá xita xi kjoahas'en-jìin ñánda nga Nainá tìhotíxoma
(Lucas 13:25-27)

²¹ Mìtsà tà ngats'ii xita xi tsò-na: “Na'èn, Na'èn”, kjoas'en-jìin jè kjotíxoma-la ngajmiì. Tà jñà xita xi kjoas'en-jìin xi síkitasòn koni s'in mejèn-la Na'èn-na xi tíjna ngajmiì. ²² K'e nga kijchò naxrjein, kjìn xita kitso-na: “Na'èn, Na'èn, ngajen kinokjoàya-nájen 'én-lè xi it'aà tsiji. Nga koó 'ín-lè kinachrjekàjìn-nájen inima ch'o-la neii xi mikii ndaà; tikoá kjìn kjojkón ki'nè-jen xi ndaà tjin.” ²³ K'eé k'oa xán-la: “Mikii bekon-nò. Tìnchat'aàxìn-ná jñò xi ch'o ki'nè.”

Mé xi ngaya-la jñà xita xi síkitasòn 'én-la Jesús kò xi mikii síkitasòn.

(Lucas 6:47-49; Marcos 1:22)

²⁴ Jè xi 'nchré koa síkitasòn 'én-na koni xan-la, k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò xita xi tjin-la kjohitsjeèn; yaá bndaàsòn ni'ya-la ñánda naxi choòn. ²⁵ 'Ba jtsí; 'ba tjojkón; f'ìi xajngá nandá xi fahanè ni'ya; nì mé xi ma-la nga ndaà tjindaà jè ni'ya, yaá kijnasòn ñánda naxi choòn. ²⁶ Tanga nita yá-ne xi 'nchré 'én-na ko mikii síkitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi tsjin-la kjohitsjeèn; yaá bndaàsòn ni'ya ñánda jncha tsoimì. ²⁷ 'Ba jtsí; 'ba tjojkón; f'ìi xajngá nandá yaá bixòña ni'ya jè; mì tà k'oaá kji kjoa xi ma k'e nga bixòña.

²⁸ K'e nga jye kiichja Jesús, ngats'ìi xita xi títsajna, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya. ²⁹ K'oaá s'ín tsakóya koni jngoò xita xi 'ño tjin-la kjotixoma, mìtsà k'oas'ín tsakóya koni xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés.

8

Kii komà nga kjondaà jngoò-ne xita xi tbindojno chrjoa yijo-la
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

¹ K'e nga itjojen-ne Jesús ya isò'nga nindoò, kjin xita j'itjingui-la. ² Jngoò xita xi tbindojno chrjoa yijo-la ijchòkon koa tsasixkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

³ Jesús, k'ée tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne yijo-lè.

K'e nga okitsò Jesús, nitoón kjondaà-ne. ⁴ K'ée kitsò-la Jesús:

—Tiná'yi, kì yá xita xi bènojmi-la. T'in ñánda tjina no'miì, takó-la yijo-lè nga jyeé kjondaà-ne; koa jch'ii kjotjò-lè, tsojmi xi síjé kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga kàteè-ne jña xita nga jyeé kjondaà-ne ch'in-lè.

Kii komà nga kjondaà-ne chi'nda-la xi xita sko-la soldado
(Lucas 7:1-10)

⁵ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Capernaum, jngoò xita sko-la soldado ts'e Roma ijchòkon, kisijé-la kjondaà. ⁶ Kitsò-la:

—Na'èn, xita chi'nda-na kijná-né ján ni'ya-na. Tsí 'ño xk'én koa tífa kjo'in nga mikii ma síhiníyá yijo-la.

⁷ Jesús kitsò-la:

—Koma kjísindaà-na.

⁸ Jè xita sko-la soldado kitsò:

—Na'èn, mikii ok'in-na nga ngaji k'oín sobi ni'ya-na, ta saá tjii okixi nga kàtandaà-ne, koa kondaà-ne chi'nda-na. ⁹ 'An, tjiin-na nga tjin-lè kjotixoma. Tikoáá 'an, tjin-na xita ítjòn xi otixoma-na, tikoáá tjin-na soldado xi 'an otixoma-la, k'e nga xan jngoò-la: “T'in”, fi-né; xan-la xi ijngoò: “Nchroboí”, nchrobá-né; koa k'e nga xan-la jè xi chi'nda-na: “K'oa t'jin”, síkitasòn-na.

¹⁰ K'e nga kii'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-la. Kitsò-la jñà xitá xi tjiingui-la:

—Okixí xi xan-nò, ya Israel ni saá jngoò xitá sakó-na xi k'oas'ín ndaà mokjeiin-la koni jè xitá jè. ¹¹ K'oaá xan-nò, kjin xitá kjoii-ne nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi kokjen-ko Abraham ko Isaac ko Jacob ya ngajmii ñánda tíhotíxoma Nainá. ¹² Tanga jñá xitá xi tjín-ne nga ya kitsajna ñánda kotíxoma Nainá, kitjokàjiin-né; ján kjoí nditsin ñánda jñò choòn, ko yaá skindàya koa sjijs'ìin ni'ño.

¹³ K'eé kitsò-la Jesús jè xitá sko-la soldado:

—T'in-ne ni'ya-lè; koni s'ín nga ndaà mokjeiin-lè, k'oaá s'ín koma.

Jè chi'nda-la tik'eé kjòndaà-ne.

*Kii kis'iin Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro
(Marcos 1:29-31; Lucas 4:38-39)*

¹⁴ Jesús kii ni'ya-la Pedro koa kijtseè nachíya-la nga kijna xk'én; ch'in tjiinga tjín-la. ¹⁵ Jesús tsohót'aà-la tsja jè chjoón, nitóon kjòndaà-ne ch'in tjiinga-la, tsasítjen-ne jè chjoón, ikjoàn kisis'in-la Jesús.

*Kii kis'iin Jesús k'e nga kjin xitá xk'én j'iiko-la
(Marcos 1:32-34; Lucas 4:40-41)*

¹⁶ K'e nga jye kòjñò, kjin xitá xk'én j'iiko-la Jesús xi iníma ch'o-la nejí tjín-la. Jesús tà jngoò okixi kitsjaà nga tsatíxoma-la mé-ne nga itjokàjiin-ne iníma-la jñá xitá ngats'ii iníma ch'o-la nejí, koa kjòndaà yije-ne xitá xk'én. ¹⁷ Kjoa koi koni s'ín komà, koií tsitasòn koni kitsò Isaías xitá xi kiichja ngajo-la Nainá k'e nga kitsò: “Jè jaàxin ch'in-ná ko jè kisikjeiin kjo'in nga kjòndaà-ne ñánda kitsì'on yijo-ná.”

*Mé xi síjé Jesús it'aà ts'e xitá xi mejèn-la fitjiingui-la
(Lucas 9:57-62)*

¹⁸ K'e nga kijtseè Jesús nga kjin ma-ne xitá xi kitseèndi-la, kitsjaà-la okixi xitá xi kota'yàt'aà-la nga kii ján xijngoàà ndáchikon. ¹⁹ K'eé j'ii jngoò xitá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ijchòkon Jesús, kitsò-la:

—Maestro, kjítjiingui-lè nita ñánda nga k'oin.

²⁰ Jesús kitsò-la:

—Jñá ninda tjín-la nguijo ñánda oyijò, koa jñá nise tjín-la tjé, tanga 'an xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na, tsjin-na j'nde ñánda síkjáya.

²¹ Jjngoò xitá xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, tji'nde-ná nga ítjòn kjián kñhijñaà na'èn-na.

²² Jesús kitsò-la:

—Ji, nchrobátjiingui-ná, jñá mik'en kàtñhijin mik'en-la.

Kii kis'iin Jesús nga kisikíjnajyò tjòxkón ya ijìin ndáchikon
(*Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25*)

²³ Jahas'en Jesús jè chitso; kjihijtako jñà xita xi kota'yàt'aà-la. ²⁴ Tà nitoón tsatsejèn jngoò tjòxkón ko jtsi ya ijìin ndáchikon, ko jè ndáchikon taxki komà-né, mejèn bijtsa'ma jè chitso. Tanga jè Jesús kjinafé-né. ²⁵ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'eé kiikon nga kisikjaá-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tikinda-nájen. Jye titsabixònguindá.

²⁶ Kiichja Jesús kitsò:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? 'Ñó chiba mokjeiín-nò xi it'aà ts'an.

K'eé tsasítjen Jesús, tsohótiko tjòxkón ko ndáchikon koa nitoón kisijyò-ne tjo koa kjòndaàya-ne. ²⁷ Koa jñà xita xi kota'yàt'aà-la tà kjòxkón-la, kitsò:

—Yá xita-ne jè skanda jè tjo ko ndáchikon síkitasòn-la.

Kii kis'iin Jesús nga tsachrjekàjìin inima ch'o-la neii xi tjín-la
xita Gadara

(*Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39*)

²⁸ K'e nga ijchò Jesús ján xijngoàà ndáchikon ya nangui Gadara, jò xita ijchò kinchat'aà-la xi ya itjo-ne ya ñánda sihiijìin mik'en. Inima ch'o-la neii tjín-la. 'Ñó jchán ts'en, kjaán-ko-ne tsà yá xi ya kjoahaya ndiyá. ²⁹ 'Ñó kiichja nga kitsò:

—¿Mé xi mejèn-lè ko ngajen, ji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè? ¿A koií xá kòf'i-ne nga jchatoòn-nájen k'e nga tikj'eè bijchò nachrjein-la kjo'in?

³⁰ Ya chrañàt'aà-la kjìn jchán chinga nchikjèn-jno, ³¹ koa jñà inima ch'o-la neii tsibítsi'ba-la Jesús, kitsò-la:

—Tsà kinachrjekàjìin-nájen, tjìl'nde-nájen nga kitjás'en-jiin-jen yijo-la chinga koi.

³² Jesús kitsò-la:

—Ndaà tjín, tanguió.

Ikjoàn itjoiin yijo-la jñà xita koi, k'eé jahas'en-jiin yijo-la jñà chinga, koa ngats'ii chinga tsatikjájèn-jno ya naxi skanda ijìin ndáchikon ko yaá k'en.

³³ Jñà xita xi ko'ndà chinga tsanga; k'e nga ijchò ijìin naxandá, tsibénojmi yije kjoa xi komà ko kjoa xi komàt'in jñà xita xi inima ch'o-la neii tjìin inima-la. ³⁴ K'eé ijchò ngats'ii xita naxandá ñánda tjina Jesús; k'e nga kijtseèxkon tsibítsi'ba-la nga xìn nangui kàtjì.

9

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà jngoò-ne xita xi mì kì ma s̄hiníyá
yijo-la

(*Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26*)

¹ K'e nga jahas'en Jesús jè chitso, jahatot'aà xijngoàà ndáchikon koà ijchò-ne naxandá-la. ² Ya ijchòko jngoò-la xita xi mìkì ma síhiniyá yijo-la; kjinason-la naxan-ya. K'e nga kijtsee Jesús nga jña xita koi mokjeiín-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xita xk'én:

—Ji ndí na'èn, tjiì-la nga'ño yijo-lè; jé-lè jye kichàat'aà-lè.

³ Jña xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, tjin i'nga xi kitsò kjohítsjeèn-la: “Xita jè, Nainá chjajno-la.” ⁴ Jesús nitoón kijtseeya-la koni s'ín nchisíkitsjeèn, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohítsjeèn-la injima-nò nga ch'o tsò-ne?

⁵ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-la jè xita xi xk'én: “Jé-lè jye kichàat'aà-lè”, ko tsà xán-la: “Tisítjiiin koà tjtjei'?”

⁶ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tí'nde-na nga sijchàat'aà-la jé-la xita i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè xita xk'én:

—Tisítjiiin, chjoí naxan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

⁷ K'eé tsasítjen jè xita xk'én, kii-ne ni'ya-la. ⁸ K'e nga kijtsee jña xita nga tsasítjen-ne jè xita xk'én, tà k'oaa koma-la; k'eé jeya kisikijna Nainá nga k'oas'ín tse nga'ño tsjá-la xita isò'nde.

Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kùchja-la Mateo

(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹ Jesús kii-ne i'nde jè. K'e nga tífi, kijtsee jngoò xita xi 'mì Mateo xi tíjnat'aà ímixa ya ñanda síkíchítjì tsojmì, ton xi fi Roma; kitsò-la:

—Nchrobátjngui-ná.

K'eé tsasítjen Mateo, kiitjngui-la Jesús.

¹⁰ K'e nga tíjnat'aà ímixa Jesús nga tíkjèn ya ni'ya-la Mateo, kjin xita j'ii xi tíkoa tsojmì síkíchítjì ko xita xi jé tjin-la. Tíkoa tsibítsajnat'aà ímixa, tsakjèn-ko Jesús ko jña xita xi kota'yàt'aà-la. ¹¹ Tanga jña xita fariseo, k'e nga kijtsee xita koi, kiskònangui-la xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne maestro-nò nga xita xi síkíchítjì tsojmì ko xita jé kjèn-ko-ne?

¹² Kii'nchré Jesús, k'eé kitsò-la:

—Jña xita xi mì ch'in tjin-la, mì chjinexkii mochjeén-la, jña-né xita xi xk'én xi mochjeén-la chjinexkii. ¹³ Tanguió chíta'ya isa kó tsòya-ne Xojon-la Nainá xi tsò: “An mejèn-na nga kàtas'e-nò kjohimatakòn; kì ta tsjaà cho nìk'eèn kjotjò xi 'an 'biì-ná.” Mìtsà koi xá j'i-na 'an nga j'ikjaajñaà xita kixi, jña-né xita xi tjin-la jé nga kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònanngui-la mé-ne mì bitsajnachjan-ne xita-la

(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

¹⁴ Jè Juan xi kis'iìn bautizar x̄ita, j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la j'ìikon Jesús ñánda t̄jna koa kiskònangui-la, kitsò:

—Ngajen ko x̄ita fariseo k̄jit'aà nachrjein bitsajnachjan-jen. ¿Mé-ne j̄nà x̄ita tsiji mìkii bitsajnachjan-ne?

¹⁵ Jesús kitsò-la:

—¿A baá bitsajna x̄ita k'e nga s'eí t̄jin k'e nga t̄tsajna osen xi kòbixan? Tanga k̄jchò nachrjein k'e nga t̄jáxin-la x'in xi kòbixan, k'e-né nga k̄tsajnachjan x̄ita.

¹⁶ 'Jngòò nikje ìbaà mìkii ma s̄jto-ne ko nikje x̄itse; nga jè nikje x̄itse, kjeèn-yó-né koa kotejnda-né jè nikje ìbaà. Ìsa tse koma ñánda kixajnda k̄ji. ¹⁷ T̄tkoaá mìkii ma s̄inchá xán ixii jè chrjoa jchínga, jè xán ixii kotijnda-né jè chrjoa jchínga koa xíxteèn jè xán. T̄tkoaá ch̄ija jè chrjoa. Jè xán ixii, chrjoa x̄itsee s̄inchá. K'oaá s'ín ndaà s̄inchá ingajò.

Tsòti-la Jairo ko chjoón xi kitsobà nikje-la Jesús

(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

¹⁸ T̄ik'eé-ne nga t̄ichja Jesús, ijchò jngòò x̄ita sko-la j̄nà x̄ita judío, tsasìkkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na, sa kò jye k'en; tanga tsà j̄i k'oín ko tsà kjòt'aà-la ndsej̄i, k̄jnakon ìjngòò k'a-ne.

¹⁹ Tsasítjen Jesús, k̄iko jè x̄ita sko-la ko j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la. ²⁰ K'e nga nchifi, jngòò chjoón ijchòt̄jingui-la; chjoón jè, jyeé ko tejò nó xk'éen nga t̄ixíxteèn-la j̄ní. K̄ii kasit'aà chraña-la Jesús ya ijton íts'in nga kitsobà'ñó it̄jòn nikje-la. ²¹ K'oaá s'ín t̄ihóko in̄jma-la: “Tsà tà jè sìkooa nikje-la, kondaá-na.” ²² Jè Jesús kisikáfaya, k̄ijtsee chjoón jè, kitsò-la:

—Ndí nea, t̄ji-la nga'ñó yijo-lè. Kòmandaà-ne koií-né nga mokjeíin-lè it'aà ts'an.

Tijè-ne hora kjòndaà-ne chjoón jè.

²³ K'e nga ijchò Jesús ya ni'ya-la jè x̄ita sko-la x̄ita judío, k̄jtsee música xi nchisíkjane nga jye k̄ihij̄iin mik'en koa k̄jtsee nga fijen fikjá x̄ita nga 'ñó nchikjindáya. ²⁴ Kitsò-la:

—T̄itjoo ni'ya; jè tsòti mìtsà kòbiyaa, tà k̄jinafé-né.

J̄nà x̄ita, tà tsijnòkeè-né k'e nga okitsò Jesús. ²⁵ Tanga Jesús tsachrje ni'ya ngats'ii x̄ita xi t̄tsajna; k'eé jahas'en ni'ya, kiskoé tsja jè tsòti, koa jè tsòti tsasítjen. ²⁶ Nga kijnda i'nde jè, tsabísòn 'én it'aà ts'e kjoa xi koma.

Kó s'ín komàt'in x̄ita xi jò ma-ne xi mìkii tsejèn-la

²⁷ K'e nga itjo-ne Jesús i'nde jè, jò x̄ita xi mìkii tsejèn-la k̄it̄jingui-la; 'ñó k̄ichja, kitsò-la:

—j̄chahimatakòn-nájen, ngaj̄i xi ya nchrobàt'aà-ne t̄je-la x̄itaxá it̄jòn David [nga j̄i t̄jna ngajo-la]!

²⁸ K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, j̄nà x̄ita xi mìkii tsejèn-la ijchòkon. Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A mokjeiín-nò nga koma-na sìn daà-nò?

K'eé kitsò jǎa x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la:

—Jon, Na'èn. Komaá-lè.

²⁹ Jesús k'eé kisikò jǎa x̄k̄on, kitsò-la:

—Jǎo, koni s'ín mokjeiín-nò, k'oas'ín kàtandaà-nò.

³⁰ Jǎa x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la, kitáx'a-ne x̄k̄on koa kjòndaà-ne. Jesús 'ńó tsibínè-la nga kitsò-la:

—Ndaà t'een kindā nga mì yá x̄it̄a xi skoē kjoa koi.

³¹ Tanga jǎa x̄it̄a koi, k'e nga itjo-ne ni'ya, tik'eé tsibíts'ia nga tsibénojmí nga kijnda i'nde jè, kós'ín kis'iìn Jesús.

Kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jngòd x̄it̄a xi mìkiì ma chja

³² K'e nga jye nchifi-ne jǎa x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la, j'iikò jngòd-la Jesús x̄it̄a xi mìkiì ma chja nga inima ch'o-la neí tíjiìn inima-la. ³³ Jesús k'e nga jye tsachrekàjiìn inima ch'o-la neí xi tíjiìn inima-la jè x̄it̄a xi mìkiì ma chja, tik'eé komà kiichja-ne. Ngats'ii x̄it̄a xi ya títsajna tà kjòxkón-la. Kitsò:

—Kj'eè kiì 'yaá kjoa xi k'oas'ín ma i i'nde Israel.

³⁴ Tanga jǎa x̄it̄a fariseo kitsò:

—Jè sobà x̄it̄a sko-la x̄it̄a neí tsjá-la nga'ńó nga ma-la ochrekàjiìn inima ch'o-la neí xi tjin-la x̄it̄a.

Kó kitsò Jesús k'e nga kjòhimatee x̄it̄a xi kjìn ma-ne

³⁵ Jesús tsajmeèjiìn ñánda naxandá ii kò naxandá jtohá nga tsakóya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga ts'e naxandá koi. Kiichjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otixoma Nainá; tikoā kisindaà-ne ngats'ii ch'in xi tjin-la x̄it̄a nga x̄ki xi ján ijòjno ijòt'aà yijo-la. ³⁶ K'e nga kijtseè Jesús nga kjìn ma x̄it̄a, kjòhimatee nga 'ńó makájno-la kò mì yá xi osikò nga jye títsjohoya k'oaa ngaya-la koni orrè xi tsjìn-la paxtò xi ko'nda.

³⁷ K'eé kitsò-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—Xi okixi, 'ńó tse xá tjin xi it'aà ts'e 'Én-la Nainá koni s'ín ma k'e nga kjìn tsojmì majchá tanga jǎa x̄it̄a ch'i'nda xi síxá, chiba ma-ne; ³⁸ títsi'ba-là jè Nei-la xá, kàtasikasén-isa x̄it̄a ch'i'nda xi kojixkó tsojmì koi.

10

Kó 'mì 'ín-la x̄it̄a-la Jesús xi tejò ma-ne

(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

¹ Nga koma iskan Jesús kiichja-la x̄it̄a-la xi tejò ma-ne xi kota'yàt'aà-la, kitsjaà-la kjotixoma nga koma kochrekàjiìn inima ch'o-la neí xi tjin-la x̄it̄a koa koma-la siindaà-nè nita mé ch'in-ne nga ijòjno ijòt'aà yijo-la x̄it̄a.

² Jǎa 'ín-la x̄it̄a xi tejò jaàjiìn Jesús nga tsibíxaya-la: jè tjna itjòn, Simón xi tikoā Pedro ki'mì, kò Andrés xi 'ndse ma Pedro; Jacobo kò 'ndse Juan xi ixti-la Zebedeo; ³ Felipe, Bartolomé,

Tomás, kọ Mateo jè xi kisìkíchítjì tsojmì ts'e Roma; Jacobo, ti-la Alfeo; Lebeo xi tìkoà Tadeo ki'mì; ⁴ Simón, xítà xi yà fit'aà-la xítà cananista; kọ Judas Iscariote jè xi kisìngatsja kondra-la Jesús.

Kós'ín tsatíxoma-la Jesús xítà-la xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-la Nainá

(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵ Jesús kisikasén nga tejò xítà xi kota'yàt'aà-la nga kisika'bí 'én-la Nainá koà kitsjaà-la kjoíxoma, kitsò-la:

—Mikiì onguió yà i'nde-la jñà xi mìtsà xítà judío; tìkoà mikiì bitjaàs'en-jñò yà naxandá-la xítà Samaria. ⁶ Yaá tanguíchòn jñà xítà naxandá Israel koni orrè xi kichijà. ⁷ K'e nga onguió tìnókjoaya koà tixón: “Jye kjòchrañàt'aà-nò nàchrjein nga jchaa kó s'ín otíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.” ⁸ Tìndaà-nò xítà xi xk'én; tìtsjeè xi tìbindojno chrjoa yijo-la; tìkjaáya-là xi jye k'en; nàchrjekàjñò inìma ch'o-la nejí xi tìjìin inìma-la xítà. Tà kjoíjò kitjoé-nò nga'ñó koi, tìkoáà tà kjoíjò tjiì ngajo-là jñà xítà.

⁹ Nìmé tòn ch'aà. ¹⁰ Kì na'ya ch'aà xi it'aà ts'e ndiyá. Mikiì tsà jò nàchro ch'aà. Tìkoáà mikiì xoxté tsjayaà. Tìkoáà kì yá garrote ch'aà. Nga jè xítà xi síxá, mochjeén-né nga k'oi-la tsojmi xi skìne.

¹¹ K'e nga kijchoò naxandá iì, o xi naxandá jtobá tìnchátsjioò jngoò ni'ya xi ndaà xítà nei-la, yaá tìtsajnakoo skanda k'e nga ongui-nò. ¹² K'e nga kìtjás'een ni'ya, tìixat'aà jñà xítà nei-la ni'ya. ¹³ Tsà jñà xítà nei-la ni'ya skoétjò-nò, tìchikon-t'ioòn nga s'e-la kjoa'nchán, tanga tsà mikiì skoétjò-nò, tà saá jñò s'e-nò kjoa'nchán nga s'ichikon-t'in-nò Nainá. ¹⁴ Tsà mikiì skoétjò-nò, kọ tsà majìn-la kji'nchré 'én-nò, tìtjoo ni'ya jè, o naxandá jè, koà tìtsajneè chijo-la ndsokò. ¹⁵ Okixíí xi xan-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-la jè nàchrjein k'e nga s'indaajìin-la xítà, mì k'oaá-ne koni jñà xítà ts'e naxandá Sodoma kọ Gomorra.

Kjo'in xi tjin k'e nga 'én-la Nainá bènojmiá

¹⁶ Tìná'ya, 'an, k'oaá s'ín síkasén-nò koni tsà orrè yà ijìin-la cho tsején. Jñò, tìtsajnandaà nìtá mé kjoa-ne koni tsà ye xi 'ñó maña tìkoà indaàkjoa kátama koni tsà nìse paloma. ¹⁷ Ndaà tìkindaa yijo-nò. Jñà xítà koi, ján skìnit'aà-nò nguixkon xítaxá koà skaàn-koo-nò yà ni'ya jngò sinagoga. ¹⁸ Skanda ján kjiko-nò nguixkon xítaxá gobernador kọ xítaxá ítjòn, tà koií kjoa-la it'aà ts'an. K'oaá s'ín koma kìnókjoa-là 'én xi ts'an jñà xítaxá kọ jñà xi mìtsà xítà judío. ¹⁹ K'e nga skìnit'aà-nò ñánda tìtsajna xítaxá, kì makájno-nò kós'ín kìnókjoaa, o kós'ín kixón. Nga tìk'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi kìnókjoaa. ²⁰ Nga mìtsà jñò xi

kínókjoa; jè Inìma Tsjeè-la Nainá tsjá-nò kjohítsjeèn nga ma kìnókjoajìn-là jñà xìta.

²¹ 'Tijè-ne 'ndse sìnngatsja 'ndse xìta nga sikk'en. Jè na'èn-la sìnngatsja ki'ndí-la nga sikk'en xìta. Jñà ixti-la sìnngatsja na'èn-la nga kiyá. ²² Ngats'ii xìta isò'nde kojtikeyè-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xìta xi kixi kína skanda kjoehet'aà-ne, jè-né xi kitjokàjìn kjo'in. ²³ K'e nga kitjingui kondra-nò xìta xi jngoò naxandá, tiyó, xìn naxandá tanguió. Okixii xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-la Xìta xan-la yijo-na, isaá ítjòn kjoiaa nga tikj'eè onguió yije kóhokji naxandá Israel.

²⁴ 'Jngoò xìta xi kota'yà mìtsà isa tíjna ítjòn koni maestro-la; tikoáá jngoò xìta xi chí'nda tíjna mìtsà isa tíjna ítjòn-la nei-la. ²⁵ Jè xìta xi kota'yà kojngoó ikon tsà k'oas'ín kijchò koni jè maestro-la kò jè xi chí'nda tíjna tsà tà k'oas'ín kína koni jè nei-la. Jè xi na'èn tíjna, xìta neií tsò-la; jñà xi ixti-la, isaá tsato ch'o kitso-la.

Yá xìta xi kiskón-lá
(Lucas 12:2-9)

²⁶ 'Kì xìta tsakjoòn-là. Nga nì mé tíjn xi tíjtsa'ma xi mìkii kotsejèn; ngats'ii xi tíj'ma, jchaá-la. ²⁷ Jè kjoa xi k'oá xan-nò k'e nga jñò choòn, k'oáá tixón k'e nga nachrjein; koa jè xi kjoa'ma xan-nò, jñò tìnókjoaya kóhokji isò'nga ni'ya. ²⁸ Kì tsakjoòn-là jè xi ma-la sík'en yijo-ná, tanga inìma-ná mìkii koma-la sikk'en. Jè xi tiskón-là xi ma-la sík'en yijo-ná kò inìma-ná nga kinìjìn-ná ni'ín ts'e kjo'in.

²⁹ 'Maá satíjna jò ndí nise nas'ín tà jngoò ma ton-ná. Tanga nijngoò nise kiyá tsà mìkii tsjá'nde Nainá. ³⁰ Jñò, skanda tsjaskòó tíxkeya yije-la Nainá. ³¹ Koií kjoa-la, kì tsakjoòn-jèn. Isaá tse chjí-nò mì k'oáá-ne nas'ín kjin ma ndí nise.

Jñà xìta xi tsò nga 'an fit'aà-na
(Lucas 12:8-9)

³² 'Nìta yá-ne xi tsjá 'én nga nguixkòn xìta nga 'an fit'aà-na, 'an k'oáá tí xán nga nguixkòn Na'èn-na xi tíjna ngajmii nga xìta ts'an-ná. ³³ Tanga jè xi kjójna'mat'in-na nga nguixkòn xìta, 'an k'oáá tís'ín kójna'mat'ian ít'aà ts'e nga nguixkòn Na'èn-na xi tíjna ngajmii.

Kii koma nga kojòya xìta xi kjoa ts'e Cristo
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Kì k'oáá s'ín nìkítsjeèn nga kjoa'nchán j'iiakoaa isò'nde. Mi kjoa'nchán j'iiakoaa, ta saá kjoajchán j'iiakoaa. ³⁵ Koií xá j'i-na nga jñà xìta, tijè-ne na'èn-la koma-ne kondra-la; jè tsòti-la, tijè koma-ne kondra-la nea-la; kò jè kja'nda-la, tijè nachíya-la koma-ne kondra-la. ³⁶ Nga jngoò ijngoò xìta, tijñà-ne xìta ni'ya-la koma kondra-la.

³⁷ Jè xi ìsà tjàkèè nà'èn-là kò nea-là kò 'an mìkì mats-jakeè-na, mìkì ok'in-là nga xità-na xán-là; kò jè xi ìsà tjàkèè ti-là, o jè tsòti-là, kò 'an mìkì matsjakeè-na, mìkì ok'in-là nga xità-na xán-là. ³⁸ Jè xi kjo'in tsakjón-là nga majìn-là ojen krò-là nga 'an kjinchrobà tjingui-na mìkì ok'in-là nga xità ts'an xán-là. ³⁹ Jè xità xi ndaà ótsji kós'in ma sùikinda yijo-là nga mì mé kjo'in sakò-là, tà saá sùichija-né kò kjo'in kijnajin; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-là nga kiyá xi kjoa ts'an, sakò-là kjoabinachon nga it'aà ts'an ndaà kijná.

Kjondaà xi tjin-là xità xi skoétjò xikjin
(Marcos 9:41)

⁴⁰ Jè xità xi skoétjò-nò, 'an kjoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè kjoétjò xi kisikasén-na. ⁴¹ Jè xità xi kjoétjò jngoò xità xi chja ngajo-là Nainá, koií kjoa-là nga 'én-là Nainá chja, k'oaá tís'in kochikon-t'in koni jè xità xi chja ngajo-là Nainá. Kò jè xità xi skoétjò jngoò xità kixi, koií kjoa-là nga ndaà s'in, tikoaá tà ngàsòn kochikon-t'in koni jè xità kixi. ⁴² Nità yá-ne xi tsjá jngoò chitsín-là nandá 'nchán jngoò ndí xità ima-na koií kjoa-là nga 'an kota'yàt'aà-na, okixi-né kochikon-t'in-né.

11

¹ K'e nga jye kitsjaà-là okixi kós'in sùixá xità-là xi tejò ma-ne xi kota'yàt'aà-là Jesús, kùkakóya kò kisika'bí 'én-là Nainá ngats'iì naxandá xi tjin ya i'nde jè.

Jesús, kii kitsò-là xità xi ijchò kjònanqui-là it'aà ts'e Juan
(Lucas 7:18-35)

² Juan, nga ndayá tijná'ya, kii'nchré kjoa xi tís'in Cristo [xità xi xó kisikasén-ne Nainá]. Kisikasén i'nga xità xi kota'yàt'aà-là ³ nga kii kjònanqui-là. Kitsò-là:

—¿A ji-né xi Cristo xi tjinè-lè nga kjoii a xi kj'eíí chíña-lajen?

⁴ Jesús kitsò-là:

—Tanguió, tènójmí-là Juan jña kjoa xi títsa'yaà kò xi títsana'ya. ⁵ Jña xità xi mìkì tsejèn-là, jyeé tsejèn-là; jña xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jña xi tìbindojno chrjoa yijo-là, tímatsjeéjno-ne yijo-là; jña xità xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; kò xità xi jye k'en, nchifaáyaá-là; koa jña xità ima, jyeé tís'enojmí-là 'én ndaà-là Nainá. ⁶ Mé tà ndaà-là jè xità xi nguì jngoò k'a ndaà mokjeiín-là it'aà ts'an nga nì mé xi osijna-ikòn-là.

⁷ K'e nga jye kii-ne xità xi kota'yàt'aà-là Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xità xi it'aà ts'e Juan, kitsò-là:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-là ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-là jngoò xità xi yá ìnaxo kji nga tsjin-là nga'ño nga ma síjtíya-là tjo? ⁸ Tsá majìn, ¿mé-nè xi tsanguì chitsejèn-là? ¿A jngoò xità xi 'ño ndaà kji nikje-là? Jña xità xi 'ño ndaà kjoàn nikje-là, yaá títsajna ya ni'ya-là xítaxá

ítjòn. ⁹ ¿Mé xá xi tsanguì-nò? ¿A jè tsanguì chítsejèn-là jngòò xítà xi chjā ngajo-là Nainá? Okixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá tǐjna ítjòn mì k'oaà-ne koni jngòò xítà xi chjā ngajo-là Nainá. ¹⁰ It'aà ts'e Juan, yaá tíchjā Xojon-là Nainá nga tsò:

'Aán sikasén ítjòn-lè xítà-na xi kjìkò 'én, jè xi kojìndaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

¹¹ Okixi-né, ngats'iì xítà xi tǐjn i isò'nde, nì saá jngòò xítà bitjokàjìin xi mangásòn koni jè Juan xi kis'iìn bautizar xítà; tanga ya jìiìn naxandá ñánda otíxoma jè xi ngajmìi nchrobá-ne, jè xítà xi fehet'aà-ne, isaá jeya tǐjna mì k'oaá-ne koni Juan.

¹² Tjen-ne nga j'i Juan xi kis'iìn bautizar xítà, jè kjotíxoma-là ngajmìi, tse kjoasì tísakó-là skanda nàchrjein i'nde; jǎà xítà ts'en mejèn-là nga kàtachija kjotíxoma. ¹³ Ngats'iì xítà xi kùichjā ngajo-là Nainá kò xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá xi kiskìi Moisés, tà 'én j'iìkò skanda k'e nga j'i Juan xi kis'iìn bautizar xítà. ¹⁴ Tsà mokjeiìn-nò koni tsò jè kjotíxoma kò xítà xi kùichjaya tìkooá kòkjeiìn-nò nga jè Juan, jè-né xítà xi 'mì Elías xi tǐjè-là nga kjojí. ¹⁵ Ndaà tǐná'yaà koni xan-nò.

¹⁶ ¿Yá xi siingásòn-koaa jǎà xítà xi tǐjn nàchrjein i'nde? Jǎà kóngásòn-kjoò jǎà ixti xi bìtsajna ndítsin nga síská, chjā-là xíkǐjn, tsò-là: ¹⁷ “Kànikjaneé-nòjen xobí tanga jǎò, mìkìi kàchà; kàjndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga jǎò, mìkìi kàchìhindáyaà.”

¹⁸ K'e nga j'i Juan, mìtsà 'ñó tsakjèn, nì mì xán kits'iì, koa jǎò bixón-nò: “Inìma ch'o-là neí tǐjn-là.” ¹⁹ Ikjoàn j'iaa xi Kì'ndí-là Xítà xan-là yijo-na; ma-na kjeen, tìkooa ma-na 'biaa; jǎà xítà tsò-né: xítà chrjá'a-né, xítà ch'i-né, amigo-là-né jǎà xítà-là xítaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì kò jǎà xi xítà jé. Tanga jè kjoachjine-là Nainá, 'yaá-là nga kixi tǐjn k'e nga jye bitasòn.

Jesús, kii kitsò-la jǎà xítà naxandá xi mìkìi 'nchréñijon
(Lucas 10:13-15)

²⁰ Jesús k'eé tsibíts'ia nga tsohótikò ngats'iì xítà naxandá ñánda nga kjìin kjoxkón-ndaà kis'iìn, koíi kjoa-là nga jǎà xítà xi ya i'nde-là mìkìi kisikájno jé-là nga tákó jé nchihótsji. Kitsò-là:

²¹ —iìma xó-nò jǎò, xítà naxandá Corazín! iìma xó-nò jǎò, xítà naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro kò Sidón nga k'oaas'ín kis'iaàn kjoxkón xi ndaà tǐjn xi komà ya jìiìn naxandá tsajòn, tsà jǎà xítà Tiro kò Sidón kijtseè, jyeé-la nikje naxá íkjá kò chijo ni'ín kisikaájno skò koni seña nga jye kisikájno kjoa ts'e jé-là, mì tì jé ótsji-ne. ²² Tanga k'oaá xán-nò, k'e nga jè nàchrjein nga sìndaajìin, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jǎà xítà naxandá Tiro kò Sidón. ²³ Koa jǎò xi xítà naxandá Capernaum tsajòn, ¿a k'oaá s'ín mokjeiìn-nò nga jchaxkón-nò ján ngajmìi? Majìn, yaá kitsajnajñòò i'nde ñánda tǐjn kjo'in. Tsà yaá-làne naxandá Sodoma k'oaas'ín komà kjoxkón xi komà tsajòn, jè naxandá Sodoma tákó kijnaá-la

skanda nàchrjein ì'ndeì. ²⁴ K'oaá xán-nò, k'e nga kijchò nàchrjein nga sùndaàjììn, ìsáá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jñà xìtā naxandá Sodoma.

Nánda sakó-ná kjoa nìkjáya ts'e inìma-ná
(Lucas 10:21-22)

²⁵ Jñà nàchrjein koi Jesús kitsò:

—Na'èn xi tsiji ngajmìi kò tsiji ìsò'nde, jeya síkìjna-lè nga jñà kjoa koi tsibì'ma-là jñà xìtā xi tjín-là kjoachjìne kò xi 'ñó tjín-là kjòhìtsjeèn nga jñà tsakoò-là xi taxkì ndí xìtā ìma kjoa. ²⁶ Jon, Na'èn, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-lè.

²⁷ Ngats'ii kjoa ts'e kjotìxoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mitsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-là ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tìkoáá mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-là beèxkon; kò jè Ki'ndí-là kòkò-là jñà xìtā xi jè mejèn-là nga skoèxkon, yá-né xi Na'èn ma. ²⁸ Nchrobáchón-ná ngats'ioò xi jye ijta-nò nga nìxá kò nga kich'àjen ch'á-nò, 'aán síkjáya-nò. ²⁹ Jch'ajen-kò-ná jè yá ìbò xi 'an 'yajen mé-ne nga kòma-nò kòs'ín s'èen koni s'ín s'iaàn 'an. K'oaas'ín t'èen koni 'an nga tjín-na kjoatsejta kò indaá kjoa tjín inìma-na. K'oaas'ín sakó-nò kjoa nìkjáya ts'e inìma-nò. ³⁰ Jè yá ìbò kò ch'á xi 'an sik'àjen-nò, jnà-né, mìtsà 'ñó ìí.

12

Yá xìtā xi otìxoma-là jñà nàchrjein nìkjáya
(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

¹ Jè nàchrjein nìkjáya, Jesús kò xìtā xi kota'yàt'aà-là ya ja ya ñánda títje trigo. Koa jñà xìtā xi kota'yàt'aà-là Jesús kjòhòjò-là. K'èé tsate natín-là trigo, ìkjoàn kiskine. ² Jñà xìtā fariseo k'e nga kijtseè, kitsò-là Jesús:

—Chítsején-là jñà xìtā xi kota'yàt'aà-lè, jè kjoa xi nchis'ín; mìkìi tjí'nde nga k'oaas'ín kòma jè nàchrjein nìkjáya.

³ Jesús kitsò-là:

—¿Jñò, a mìtsà jye tjiìn-nò koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá koni kis'ìin xìtaxá ítjòn xi ki'mì David kò jñà xìtā-là xi kjihij-takò k'e nga kjòhòjò-là? ⁴ Jahas'en ni'ya-là Nainá koa tsakjèn inchrájin tsjeè-là Nainá xi mìkìi tjí'nde-là nga jè David kòkjen kò xìtā xi kjihijtakò; ta jñà nò'miì tjí'nde-là nga kòkjen. ⁵ ¿A tìkoáá mìtsà jye tjiìn-nò koni tsò kjotìxoma xi kiskìi Moisés? Nga jñà nò'miì, ya ìya ìngò ítjòn, síxá-né nas'ín jè nàchrjein nìkjáya, kò nas'ín síxá mìtsà jè nchihótsji. ⁶ An, k'oaá xan-nò, jngoò tìjna ìjndé xi ìsa jeya tìjna mì k'oaá-ne koni jè ìngò ítjòn. ⁷ Ngats'ioò jñò mìkìi machiya-nò kó tsòya-ne Xojon-là Nainá nga tsò: “An, mejèn-na nga kátas'e-nò kjòhìmatakòn, kì ta tsjaà cho nìk'eèn kjotjò xi 'an 'biì-ná.” Tsà kòchìya-nò, mì-la

kii kjo'in k'oi-là xita xi mìtsà jé tjín-là. ⁸ K'oaá s'ín tjín, 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, 'aán otìxoma-là nàchrjein nìkjáya.

Mé kjoa xi kisakò-là Jesús k'e nga kisindaà jngoò-ne xita nàchrjein nìkjáya

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹ Ikjoàn kii-ne Jesús ya i'nde jè; jahas'en jngoò ni'ya ingo sinagoga. ¹⁰ Ya tjína jngoò xita xi kixit'aà jngoò tsja. Jña xita xi ya títsajna kiskònangui-là Jesús nga mejèn-là kohòngui, kitsò-là:

—¿A tji'nde-né nga kjondaà-ne xita k'e nga jè nàchrjein nìkjáya?

¹¹ Jesús kitsò-là:

—Jño, tsà tjína jngoò-nò orrè kò tsà ya skaya ngajo, ¿a mìtsà konguinàchrjeè nas'ín nàchrjein nìkjáya? ¹² Jyee 'ya, isaá 'ño chji-là jngoò xita mì k'oaá-ne koni jngoò orrè. Koi kjoa-là nga tji'nde-né nga kosikoaá xita nas'ín jè nàchrjein nìkjáya.

¹³ Jesús kitsò-là jè xita xi kixit'aà jngoò tsja:

—Tjeendojoi ndseii.

Xita jè, tsijmeé tsja, nitoón kjondaà-ne; k'oaá ti kji komà-ne koni kji xi i'ngò. ¹⁴ Jña xita fariseo, k'e nga itjo-ne ingo, ikjoàn tsajoóya-ne nga mejèn-là sikk'en Jesús.

K'oaá s'ín tsitasòn 'én xi kùichja Isaías xi it'aà ts'e Jesús

¹⁵ Jesús, k'e nga kijtsee nga jña xita fariseo mejèn-là sikk'en, itjo ni'ya, kii. Kjin xita kùitjngui-là. Jesús kisindaà-ne ngats'ii xita xi xk'én. ¹⁶ Kitsjaà-là okixi jña xita nga mìkii keènojmit'in yá-né jè. ¹⁷ K'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne 'én xi kùichja Isaías, xita xi kùichja ngajo-là Nainá, nga kitsò:

¹⁸ I tjína jè ch'inda-na jè xi 'an jaajñaà,

xi 'ño matsjake,

tjín-là kjotsja inima-na xi it'aà ts'e.

'Aán tsjaà-là Inima Tsjeè-na

nga jè kichjajin-là ngats'ii xita isò'nde xi kjoakixi mé-ne nga koma sindaajin-là.

¹⁹ Mìtsà xita skaàn-kò, kò nì mé 'én xi 'ño kichja,

kò mì kì kiná'ya-là ya iya ndiyá 'én xi kichja.

²⁰ Mikii skít'o jngoò yá inaxo xi jye mejèn tit'ò, tikoáá mìkii sikkits'o jngoò ni'ín xi ta n'ndií tbitjo sa-là.

K'oaas'ín s'iin skanda k'e nga koiindaajin xi kjoakixi.

²¹ Jña xita naxandá xi tjín isò'nde xi mìtsà xita judío, kokjeiin-là nga skóña-là kjondaà xi tsjá-là.

Mé xi komat'in jña xita xi chjajno-là Inima Tsjeè-là Nainá

(Marcos 3:19-30; Lucas 11:14-23; 12:10)

²² J'ii kò jngoò-là xita Jesús xi mìkii tsejèn-là, kò xi mìkii ma chja nga inima ch'o-là neii tjijn inima-là. Kisindaà-ne

Jesús nga komà kiichja-ne koa kjòtsejèn-la. ²³ Ngats'ii xita, tà kjòxkón-la. K'eé kitsò:

—¿A jè jèe xi ya nchrobát'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jè kína ngajo-la]?

²⁴ K'e nga kii'nchré jña xita fariseo kitsò:

—Xita jè, ma-la ochrjekajin inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita, k'oii-né nga jè síkjeén nga'ño-la Beelzebú xi sko-la xita neii.

²⁵ Jesús kijtseeya-la koni s'in nchihóko inima-la, kitsò-la:

—Ngats'ii naxandá xi jòya tjin nga kondra túsajna-la xikjin, ti yijo-lá túsikixòña-ne; koa tsà jngoò naxandá ko tsà jngoò ni'ya xita sijjòya xikjin, mikii koma ndaà kítsajna. ²⁶ Tsà jè xita neii tijè tíhchrjejin-ne yijo-la neii, jòya tís'in xi tijè-ne yijo-la. ¿Kós'in koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? ²⁷ Jño bixón-nò nga 'an síkjeén nga'ño-la xi sko-la xita neii k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neii. Tsà k'oaá s'in tjin kjoa, jña xita tsajon, ¿yá xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekajin neii? Koií kjoa-la, tijña-ne xita-nò keènojmi nga mitsà kixi kjoa nga jè sko-la neii síkjeén.

²⁸ Tanga 'an, k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita, jè Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé i tíhotixoma i it'aà nangui.

²⁹ ¿Kó s'in koma kjoahas'en ni'ya-la nga sijchijé-la jngoò xita nei-la ni'ya xi tjin-la nga'ño tsà mitsà ítjòn koiit'aà'ño? K'eé koma sijchijé-la k'e nga jye kàsít'aà'ño.

³⁰ Niton yá-ne xi mi 'an fit'aà-na, jè-né kondra-na; koa niton yá-ne xi mikii síchját'aà-na nga bíxkóyako-na xita xi ts'an koma, jè tísítsjohoba xita.

³¹ 'K'oaá xan-nò, Nainá sijchàat'aà-la jña xita nita mé jè xi kohótsji, nita mé 'én xi ch'o tsò kichja. Tanga jè xi Inima Tsjeè-la Nainá kichjajno-la mikii jchat'aà-la jé-la. ³² Niton yá-ne xi kichjajno-na 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jchat'aà-la jé-la; tanga jè xi kichjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikii jchat'aà-la jé-la ni jè nachrjein i'ndeí, ko ni jè nachrjein xi iskan kjoii.

*Kós'in ya-la kós'in tjin inima-la jña xita
(Lucas 6:43-45)*

³³ Tsà jngoò yá xi ndaà kji, ndaà toò xi ojà-la. Ko tsà jngoò yá xi mikii ndaà kji, mikii ndaà toò xi ojà-la. Jngoò yá, jè toò-la yaxkon-la. ³⁴ Jño, xita tje-la ye-nò! ¿Kós'in ma kinókjoaa 'én xi ndaà tsò nga ch'o tsò inima-nò? Nga k'oaá tsò 'én xi chja jña xita koni tsò kjohítsjeen xi tjiin inima-la. ³⁵ Jngoò xita xi 'én ndaà chja, koií-né nga kjondaà tjiin inima-la; koa jngoò xita xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'en tjiin inima-la. ³⁶ K'oaá xán-nò k'e nga kijchò nachrjein nga sindaajin, k'oaá s'in tsjá kindá ngats'ii xita nita mé 'én xi taxki chja. ³⁷ Xi it'aà ts'e

'én-nò, k'oaá s'ín s̄indaàjìin-nò nga jcha-là tsà x̄ita ndaà-nò, o tsà jé t̄jín-nò.

Yá xi tsját'in 'én jñà x̄ita ts'en xi t̄jín nàchrjein i'ndeì
(*Marcos 8:12; Lucas 11:29-32*)

³⁸ Jñà x̄ita fariseo kò x̄ita xi okóya k̄jotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kitsò-là Jesús:

—Maestro, mejèn-najen nga jcha jngoò-jen seña xi jì 'nì.

³⁹ Jesús kitsò-là:

—Jñà x̄ita ts'en kò x̄ita xi mikii 'nchréñijon-là Nainá, síjé jngoò seña xi jeya t̄jín; tanga n̄imé seña skoe; ta jè skoe ts'e Jonás, x̄ita xi kiichja ngajo-là Nainá. ⁴⁰ Koni jè Jonás nga jàn nàchrjein kò jàn n̄itjen tsibijnaya indso'ba jngoò t̄in je, k'oaá t̄is'ín 'an xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na, jàn nàchrjein kò jàn n̄itjen kójna ijñàà nangui. ⁴¹ Jñà x̄ita naxandá Nínive k̄osítjen-né jè nàchrjein k'e nga k̄oiindaàjìin Nainá; jñà tsját'in 'én jñà x̄ita xi t̄jín nàchrjein i'ndeì, koií kjoa-là nga kisikájno jé-là nga mì t̄i jé tsohótsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-là Nainá Jonás; tanga nàchrjein i'ndeì, 'an xi t̄ichjàkò-nò, isaá 'ñó jeya t̄ijn̄aa mì k'oaá-ne koni Jonás [tanga jñò, mikii mokjeiín-nò]. ⁴² T̄ikoaá jè ch̄joón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur, k̄osítjen-né jè nàchrjein k'e nga k̄oiindaàjìin Nainá; jè tsját'in 'én jñà x̄ita xi t̄jín nàchrjein i'ndeì, koií kjoa-là nga k̄jiin nangui j'ìi-ne nga j'ìi 'nchré-là k̄joachjine-là Salomón; tanga nàchrjein i'ndeì, 'an xi t̄ichjàkò-nò, isaá 'ñó jeya t̄ijn̄aa mì k'oaá-ne koni Salomón [tanga jñò, mikii na'yà-ná].

Inima ch'o-là neì xi f'ù jngoò k'a-ne
(*Lucas 11:24-26*)

⁴³ K'e nga jngoò inima ch'o-là neì bitjokàjìin inima-là jngoò x̄ita, yaá ojmeè i'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga s̄iikjáya; k'e nga mikii sakó'nde-là, ⁴⁴ jngoò k'a síkítsjeèn, tsò: “Kjín-la jngoò k'a-na ni'ya-na ñánda inchrobà-na.” K'e nga bijchó jngoò k'a-ne, beè ni'ya-là nga kjijñá, ndaà kisatiìcha kò tsjeè choòn. ⁴⁵ Ikjoàn fikjaá nguì itoò xíkjin xi isa ch'o s'ín. K'eé fahas'en-jìin inima-là x̄ita jè; yaá bitsajna. X̄ita jè isaá 'ñó ch'o bijna koni s'ín tsibijna k'e nga sa ítjòn. Jñò, xi x̄ita ts'en 'mì-nò, k'oaá t̄is'ín k̄omat'ioòn nàchrjein i'ndeì.

Nea-là kò 'ndse Jesús
(*Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21*)

⁴⁶ Táko t̄ik'eé tíhókò x̄ita Jesús nga ijchò nea-là kò 'ndse. Yaá tsibitsajna ján nditsiaán nga mejèn-là k̄ichja-là. ⁴⁷ Jngoò x̄ita kitsò-là Jesús:

—Nea-lè kò jñà 'ndsi ján nditsiaán t̄itsajna. Jì xó kòòkò-lè.

⁴⁸ Jesús kitsò-là jè x̄ita xi ijchòkò-là 'én:

—¿A mejèn-lè nga jchii yá-né xi nea-na kò xi 'ndse?

49 K'eé tsakó-là jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là. Kitsò:

—Chítsején-lá jǎà x̄it̄a koi, jè-né xi nea-nā k̄o jǎà-né xi 'ndsè. ⁵⁰ Ngats'ìi xi síkitasòn koni s'ín mejèn-là Na'èn-nā xi tǐjna ngajmiì, jǎà-né xi 'ndsè xi tichja k̄o xi nea-nā.

13

Kjoa xi mangásòn ts'e x̄it̄a xi kíjndi xojmá
(*Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8*)

¹ Tjè-ne nàchrjein, Jesús itjo-ne ni'ya, yaá tsibìjnandii ndáchikon. ² Kjín jchán x̄it̄a chixoñat'aà-là; Jesús jahas'en jngoò chitso; yaá tsibìjnaya. Ngats'ìi x̄it̄a xi i'nga, yaá tsibìtsajna jndii nandá. ³ Tsibíts'iā Jesús nga kjìn skoya kjoa xi mangásòn tsibénojmi kitsò:

—Jngoò x̄it̄a kii kíjndi xojmá. ⁴ K'e nga tsibíts'iā nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba yā iya ndiyá. Ikjoàn j'ii nise; tsakjèn. ⁵ Ngui koā tǐjn chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tǐjn-là. Jǎà xojmá koi, n̄itoón isò, koi-né nga mì nangā tǐjn nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiñò, ikjoàn jngoò k'aá kixi, koi-né nga tsjìn-là im̄a. ⁷ Ngui koā tǐjn chixò yā jjiin na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-là xojmá. ⁸ Jǎà xi chixò ñánda nangui ndaà, ndaà tsajà-là toò. Tǐjn xi kitsjaà jngoò sìndo nga jngoò ìjngoò xojmá, tǐjn xi kitsjaà jàn kaàn, koā tǐjn xi kitsjaà katé. ⁹ Ndaà tǐná'yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn tsakóya-ne Jesús
(*Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10*)

¹⁰ Jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús ijchòkon ñánda tǐjna koā kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoà-là x̄it̄a kjoa xi mangásòn k'e nga okoòyi?

¹¹ Jesús kitsò-là:

—Jǎò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-là xi bénojmiya kó s'ín otíxoma jè xi ngajmiì nchrobá-ne. Tanga jǎà x̄it̄a xi k'ejí, mikii tǐjìn-là. ¹² Jè xi tǐjn-là kjohítsjeèn, k'oií isa-là skanda tsatóo s'e-là, tanga jè xi tsjìn-là, skanda tǐj'aa-là mé xi chiba tǐjn-là. ¹³ Koií kjoa-là k'e nga okoòya, koií 'én chjà-là kjoa xi mangásòn. Jǎà x̄it̄a koi, sík'aá xkon tanga mikii tsejèn-là. Binchá líká-là tanga mikii 'nchré, t̄ikoaá mikii machiya-là. ¹⁴ Kjoa ts'e x̄it̄a koi, k'oaá s'ín bitasòn koni kitsò Isaías x̄it̄a xi kùichja ngajo-là Nainá, nga kitsò: Jǎò, nas'ín í'ño-isa kǐná'ya-nò tanga mikii kochiya-nò, nas'ín í'ño-isa chítsejèn-nò tanga mikii jchaa.

¹⁵ Inima-là x̄it̄a koi, tájaàjìin tǐjn;

tsibíchoàjto líká-là, tichjoàjto xkon.

Koií kjoa-là mikii ndaà 'nchré k̄o mikii tsejèn-là k̄o mikii fahas'en-jìin-là.

K'oaá ma-ne nga majìn-là nga 'an fit'aà-na mé-ne nga 'an sindaà-na.

16 'Jñò, mé tà ndaà-nò nga tjin xkoòn nga ma tsejèn-nò kò tjin líká-nò nga ma na'yà kjoa xi tíma nachrjein i'ndeí. 17 Okixíí xi xan-nò, kjin xita xi kùchja ngajo-là Nainá kò xi xita kixi kjòmejèn-là nga skoe jè xi jñò titsa'yaà tanga mìkì kijtsee; tikoá kjin xita kjòmejèn-là nga kji'nchré jè xi jñò titsana'ya tanga mìkì kù'nchré.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xojmá
(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 'Tiná'yaà kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn ts'e xita xi kíjndi xojmá. 19 Jñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jè ngaya-là koni jñà xita xi 'nchré 'én-là Nainá koni s'ín otíxoma tanga mìkì machiya-là; f'ìi xita neí, ikjoàn faáxin jè 'én ijìn inima-là xita. 20 Jñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jè ngaya-là xita xi 'nchré 'én-là Nainá. Tsjaá ma-là nga sa 'nchré. 21 Tanga jè-nè nga tsjin-là ima, ta chiba nachrjein chíkjoa-là. K'e nga mé kjoa xi sakó-là kò tsà xita fitjingui kondra-là nga jè ngatji-là 'én-là Nainá, nitoón síkijna ndiyá-là Nainá. 22 Jñà xojmá xi chixò ijìn ñánda tjin na'yá, jè ngaya-là xita xi 'nchré 'én-là Nainá tanga 'ñó síkájno kjoa ts'e tsojmì xi tjin isò'nde kò jè kjoa nchiná konachan-là. Jñà kjoa koi síkíts'ón-jiin 'én-là Nainá, k'oaá ma-ne nga mìkì makjin-ya. 23 Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jè ngaya-là xita xi 'nchré 'én-là Nainá koa machiya-là; ikjoàn makjin-ya 'én, k'oaá ngaya-là koni yá xi ojà-là toò. Tjin xi tsjá katé; tjin xi tsjá jàn-kaàn; tjin xi tsjá jngòò sìndò nga jngòò ijngòò yá.

Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mìkì ndaà

24 Jesús nguì jngòò kjoa xi mangásòn tsakóya-là xita, kitsò-là: —Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmù nchrobá-ne, k'oaá ngaya-là koni jngòò xita xi 'ñó ndaà xojmá-là trigo tsibítjesòn nangui-là. 25 Tanga k'e nga kjifè yije kóhotjin xita, j'ìi kondra-là nga tsibítjejin xka ijñá xi mìkì ndaà ya ijìn trigo. Ikjoàn kii. 26 K'e nga jye kjò'nga jñà trigo koa kixò-là natín, yaá tsatsejèn-jiin ijñá xi mìkì ndaà. 27 K'eé kii jñà chí'nda nga tsibénojmi-là nei-là. Kitsò-là: “Na'èn, jñà xojmá xi tsibítji ya nangui-lè, ndaà-né. Tanga, ¿ñánda j'ìi-ne ijñá xi mìkì ndaà xi tsatsejèn-jiin trigo?” 28 Jè nei-là nangui, kitsò: “Jngòò-là xita kondra-na xi okis'iin.” K'eé kitsò jñà xita chí'nda: “¿A mejèn-lè nga konguí-jen, chjínèjìn-jen jñà ijñá xi mìkì ndaà?” 29 Tanga jè nei-là nangui kitsò: “Majìn, tsà chjínè jñò ijñá xi mìkì ndaà, tsà koi nachrjein-là yaá chjínèkjoò jñà trigo.” 30 Tikoá-ne kátamajchákjoò ingajò skanda k'e nga jye kojchá. K'e nga jè nachrjein nga sìncháxkó, 'aán koxán-là chí'nda xi

kojìxkó: “Ítjòn xìn kìncha ijñá xi mìkiì ndaà, kò'ńójté-né mé-ne nga kiti-ne. Nga koma iskan kìnchàxkó jñà trigo; yaá kìncha iya ni'nga-na.”

*Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e xojmá mostaza
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)*

³¹ Jesús ìjngoò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la: —Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza k'e nga jngoò xita bítejiin nangui-la. ³² Okixi-né xojmá jè, jè xi isa itsé kji ngats'ii xojmá xi tjin, tanga k'e nga jye majchá, isaá 'nga ma koni kxa xi ma chine xi sitje indi ni'ya. K'oaá kji 'nga ma koni jngoò yá 'nga; f'ii nise xi tjimajin isén, jñà chrja-la ya bíndaà'a tjé-la nise.

*Kjoa xi mangásòn it'aà ts'e na'yo san
(Lucas 13:20-21)*

³³ Jesús nguì jngoò k'a tsakóya-la xita kjoa xi mangásòn, kitsò-la: —Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkájin jàn chiba skoan inchrajín, masan yiye-né kóhokji na'yo.

*Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn
(Marcos 4:33-34)*

³⁴ Ngats'ii 'én koi, Jesús, nguì kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; nímé 'én kiichja xi mitsà kjoa xi mangásòn tsibénojmi. ³⁵ K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò: Kjoa xi mangásòn kichjà. Koi kjoa kènojmiá kjoa xi tji'ma skanda tjen-ne nga kisindaà isò'nde.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn it'aà ts'e ijñá xi mìkiì ndaà

³⁶ Jesús k'e nga kisihixat'aà xita xi kjin ma; ikjoàn jahas'en ni'ya. Yaá ijchòkon xita xi kota'yat'aà-la. Kitsò-la: —Tènojmi-nájen kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn kò jè ijñá xi mìkiì ndaà xi tjin ya jjin trigo.

³⁷ Jesús kitsò:

—Jè xi kíjndi xojmá xi ndaà, 'an-ná xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; ³⁸ kò jè nangui, jè isò'nde; jñà xojmá xi ndaà, jñà-né xita xi títsajnajin kjotíxoma-la ngajmì; jñà ijñá xi mìkiì ndaà, jñà-né xi xita-la xita neií; ³⁹ kò jè xita kondra xi tsibítje ijñá xi mìkiì ndaà, tje-ne xita neií; k'e nga jye sincháxkó tsojmì xi kojchá jè ngaya-la k'e nga kjoehet'aà isò'nde; koa jñà xi bíxkó tsojmì, jñà ngaya-la àkjale. ⁴⁰ K'oaá s'ín sincháxkó ijñá xi mìkiì ndaà mé-ne nga kotsjòjin-ne ni'ín nga kiti, k'oaá s'ín koma k'e nga kjoehet'aà isò'nde. ⁴¹ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na

siikasén àkjale-na it'aà ts'e kjetíxoma-na mé-ne nga koiixkó ngats'ì xitá xi bít'in-la xitá xi k'ejí nga kátátsji jé, kó ngats'ì xitá xi ch'o s'ín. ⁴² Yaá kotsjoya ngajo ñánda títi ní'ín; yaá skindàya kó sijn's'ìin ní'ño. ⁴³ Koá jñà xi xitá kixi, k'oaá s'ín ote kotsejèn koni ndobá-la ts'oi ya ñánda nga tíhotíxoma Na'èn-la. jNdaà tìná'yaá koni xan-nò!

Jngoò tsojmì chjí xi kisijna'ma

⁴⁴ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá ngaya-la koni jngoò ton xi 'ño chjí xi tìjna'ma jìin nangui. Jè xitá xi sakó-la, tsjaá ma-la. Tijaá jngoò k'a bíjna'ma-ne. K'ée fi katìjna yije tsojmì xi tìn-la; ikjoàn otse nangui jè, nga ts'e koma ton xi 'ño chjí-la.

Jngoò ndátòn chjí

⁴⁵ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá tìs'ín ngaya-la koni jngoò xitá xi koi xá s'ín nga tsojmì otìjnaya. Ótsji ndátòn chjí xi 'ño ndaà. ⁴⁶ K'e nga jye sakó-la xi 'ño chjí, ikjoàn fi katìjna yije tsojmì-la xi tìn-la; k'ée otse ndátòn jè.

Na'ya xi bìxkóya tìn

⁴⁷ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, tìkoaá k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò na'ya xi níkatjen-jìin ndáchikon mé-ne nga koma kìn skoya tìn koiixkóya-ne. ⁴⁸ K'e nga jye tse na'ya-la jñà xitá xi sík'en tìn, fiko ya jndi ndáchikon; yaá faájiin ngats'ì tìn xi ndaà kjoàn; nisiyá binchá; koá jñà tìn xi mìki ndaà kjoàn, síkatsjoò-né. ⁴⁹ K'oaá s'ín koma k'e nga kjoehet'aá isò'nde, kitjojen àkjale xi kjoájiin jñà xitá xi ch'o s'ín ya ñánda títsajna xitá kixi. ⁵⁰ Kó jñà xitá xi ch'o s'ín kotsjoya ngajo ñánda títi ní'ín; yaá skindàya kó sijn's'ìin ní'ño.

Tsojmì chjí xi xitse kó xi jye kòjchínga

⁵¹ Jesús kiskònangui-la jñà xitá, kitsò-la:

—¿A machiyaá-nò ngats'ì kjoá koi?

Jñà xitá kitsò:

—Jon, Na'èn.

⁵² K'ée kitsò-la Jesús:

—Jngoò xitá xi okóya kjetíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés k'e nga kota'ya kó s'ín otíxoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá s'ín ngaya-la koni jngoò nei-la ní'ya xi 'nchaxkó-la tsojmì, koá k'e nga mochjeén-la, ochrje tsojmì chjí xi xitse, o xi jye kòjchínga.

*Kó kitsò xitá k'e nga kù Jesús ján naxandá-la Nazaret
(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)*

⁵³ Jesús, k'e nga jye tsibénojmiya kjoá xi mangásòn, kù-ne.

⁵⁴ K'e nga ijchò-ne nangui-la ján Nazaret, ya ní'ya jngo sina-goga, tsibíts'ia nga tsakóya-la xitá 'én-la Nainá. Koá jñà xitá ta jòxkón-la, k'ée kitsò:

—¿Xita jè, ñánda komà-là ngats'iì kjoachjine xi okóya? ¿Kó ma-ne nga ma-là s'ín kjoaxkón xi ndaà tjín? ⁵⁵ ¿A mìtsà jè ti-là chjineyá? ¿A mìtsà jè nea-là xi 'mì María? ¿A mìtsà 'ndse ma Jacobo, José, Simón, kò Judas? ⁵⁶ Tikoáá, ¿a mìtsà i títsajnajiiin-ná jña íchjín ndichja? ¿Ñánda ma yije-là kjoa koi?

⁵⁷ K'oaá ma-ne nga mikii kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús. Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Jngòò xita xi chja ngajo-là Nainá, nita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-là kò ni'ya-là mikii yaxkón.

⁵⁸ Mikii kjin kjoaxkón xi ndaà tjín kis'iin nga jña xita xi ya j'nde-là mikii kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús.

14

Kii komà k'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

¹ Jña nachrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tjina ya nangui Galilea, kiì'nchré koni s'ín bénojmi xita mé kjoa xi tís'ín Jesús.

² Kitsò-là jña xita xi síxá-là:

—Xita jè, jè-né xi 'mì Juan xi kis'iin bautizar xita xi jye jaáya jingòò k'a-là. K'oaá ma-ne nga tjín-là nga ñó nga ma-là s'ín kjoaxkón xi ndaà tjín.

³ Nga isa kjòtseé, jè Herodes kitsjaà okixi nga kitsobà'ño Juan, ikjoàn kiskinis'en ndayá, koií kjoa-là nga jè chjoón Herodías xi chjoón-là Felipe xi 'ndse komà Herodes k'oaá s'ín kisijé. ⁴ Koií kjoa-là nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-là Herodes: “Mikii tíj'nde-lè nga ji tijnakoii chjoón-là 'ndsi.”

⁵ K'oaá ma-ne nga jè Herodes mejèn-là kisik'en Juan, tanga jña kitsakjòn-là xita naxandá, nga jyeé tíjiin-là naxandá nga jè Juan, jè xita xi chjaya ngajo-là Nainá. ⁶ K'e nga ijchò nó-là jè Herodes, tsachrje s'eí-là koa jè tsòti-là Herodías kitè nga nguixkòn xita xi títsajna s'eí. Jè Herodes, ñó ndaà kisaseèn-là.

⁷ Koa kitsjaà kixi 'én-là nga tsjá yije-là mé xi sijé-là jè tsòti.

⁸ Koa jè nea-là chinchá'a ítjòn jè tsòti nga kàtasijé-là skò Juan. Jè tsòti, k'ée kitsò-là Herodes:

—Tjiù-ná skò Juan xi kis'iin bautizar xita, tinaya-ná chrobate.

⁹ Jè Herodes xi xitaxá ítjòn tjina, kjòba-là k'e nga kiì'nchré-là jè tsòti. Tanga koií kjoa-là nga jye kitsjaà kixi-là 'én nga nguixkòn xita xi ya títsajna s'eí, k'ée kitsjaà okixi nga k'oi-là skò Juan jè tsòti. ¹⁰ Jè Herodes kitsjaà-là okixi xita-là nga tsatesin Juan ya iya ndayá. ¹¹ Ikjoàn kiìkò skò Juan, tjíya-là chrobate nga kitsjaà-là jè tsòti, kò jè tsòti kisìngatsja nea-là.

¹² K'ée ijchò xita xi kota'yàt'aà-là Juan; kiskoé yijo-là nga jye k'en, ikjoàn kiì kíhijiin; nga komà iskan, kisikí'nchré Jesús.

*Kó kis'iìn Jesús nga 'òn jmiù x̄it̄a kisikjèn
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)*

¹³ Jesús, k'è nga jye kii'nchré jè kjoa xi komàt'in Juan, tà tajngoò kii-ne; tsibìjna'ya jngoò chitso; ijchò jngoò i'nde it'aà xìn. Tanga jñà x̄it̄a, nga jye kii'nchré nga kii-ne Jesús, t̄ikoaá kiit̄jngui-là; saà ndsokoó kii-ne ngats'iì x̄it̄a xi ya chrañàt'aà-là naxandá-là. ¹⁴ Jesús, k'è nga itjojen chitso, kijtseè nga 'ñó kjìn ma x̄it̄a xi t̄ítsajna; kjòhimakeè-né. K'èé kisindaà-ne ngats'iì x̄it̄a xi xk'én. ¹⁵ Nga jye kjòhoxòn jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús ijchò kinchat'aà-là, kitsò-là:

—Jye kjòhoxòn, kò i'nde jè, it'aà xìn-né; n̄imé t̄jín. Kot'in-là jñà x̄it̄a kàt̄jì-ne nga kàtatse tsojmì xi skìne jñà naxandá ñanda nga chrañàt'aà.

¹⁶ Jesús kitsò:

—Mikiì kjoì-ne. Tjii-là jñò xi kòkjèn x̄it̄a koi.

¹⁷ X̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—N̄imé t̄jín-najèn. Tà 'òn ma inchrájin kò jò ma t̄in xi t̄ítsajna-najèn.

¹⁸ Jesús kitsò-là:

—Nchrohóko-ná ijndé.

¹⁹ K'èé kitsò-là jñà x̄it̄a xi kjìn ma-ne nga kàt̄ítsajnajìn ijñá; ikjoàn kiskoé jñà inchrájin xi 'òn ma-ne kò jñà t̄in xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoòtsejèn ngajmii, kitsjaà-là kjondaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya inchrájin; k'èé kitsjaà-là jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, koa jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là kisika'bí-là jñà x̄it̄a xi kjìn ma-ne. ²⁰ Tsakjèn yije kóhot̄jín x̄it̄a kó nga kjòskii. K'èé tsibíxkó-ne jñà xi tsiningui-ne. Nguì tejò nisiyá komà. ²¹ Jñà x̄it̄a xi tsakjèn, 'òn jmiù ma-ne xi x̄it̄a x'in. Mikiì kòxkeya jñà íchjín kò ixti.

*Kjoxkón xi kis'iìn Jesús nga kii-ne ndsoko ya isòn ndáchikon
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)*

²² Nga komà iskan, Jesús kisikas'en x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là ya iya chitso mé-ne nga isa ítjòn kijchò-ne ján xijngoaà ndáchikon; koa jè Jesús k'èé t̄ísíhixat'aà x̄it̄a xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne.

²³ K'è nga jye kisihixat'aà yije jñà x̄it̄a, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kii kiichjat'aà-là Nainá nga ta jè tajngoò. K'è nga jye kòjñò, Jesús tà tajngoò t̄jna ya i'nde jè. ²⁴ Jè chitso jye 'ñó kjìn ijchò. Jè nga'ñó-là nandá jye ngaxìn ngajèn t̄ífikò chitso nga jè t̄jò bíchjoà ikon-là. ²⁵ K'è nga tajñòya isa, Jesús kiit̄jngui-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là nga kii-ne ndsoko ya isòn nandá. ²⁶ Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là k'è nga kijtseè nga t̄ífisòn nandá tà kitsakjòn-là; k'èé kiskindáya xkón, kitsò:

—Injima ch'o-né.

²⁷ Tanga Jesús n̄itoón kiichja-là, kitsò-là:

—'Nó t'è-là takòn, kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

28 Jè Pedro, k'eé kiichja-là kitsò-là:

—Na'èn, tsà ji-né, tji'nde-ná nga kjišoàn nandá skanda ñánda tìsijni.

29 Jesús kitsò-là:

—Nchroboí.

Jè Pedro itjojen-jno chitso koà tsibíts'ia nga kii-ne ndsokò ya isòn nandá ñánda síjna Jesús. 30 Tanga k'e nga kijtsee nga jè tjo 'ño tí'ba, kitsakjòn-né, ikjoàn tsibíts'ia nga mejèn kiskaàjìndá; k'eé kiskindàya kitsò:

—iNa'èn, nachrjejiìn-ndá-ná!

31 Jesús nitoón kitsobà'ño tsja, kitsò-là:

—iChibaá mokjeiín-lè it'aà ts'an! ¿Mé-ne jò kòbeè-là takoìn?

32 K'e nga jahas'en-ne chitso ingajò, nitoón kisijyò-ne tjo.

33 Jñà xitá xi títajnyaya chitso chincha-xkó'nchit'aà-là Jesús, kitsò-là:

—iXi okixi, ji-né xi Ki'ndí-là Nainá!

*Kii s'ín kjòndaà-ne xitá xi xk'éñ ján Genesaret
(Marcos 6:53-56)*

34 K'e nga jye tsatojiìn ndáchikon, ijchò ján nangui Genesaret. 35 Jñà xitá xi ya i'nde-là, k'e nga kijtseexon Jesús nga jè xi ya ijchò, kisikí'nchré xíkjin kóhokji ya i'nde ñánda chrañàt'aà; ikjoàn j'iiko-là ngats'ii xitá xi xk'éñ ya ñánda tíjna Jesús. 36 Tsibítsi'ba-là nas'ín tã jè itjòn nikje-là tsobà'ño nga kàtandaà-ne; ngats'ii xi kitsobà'ño nikje-là kjòndaà yijee-ne.

15

*Jè kjoa xi síkíts'ón xitá
(Marcos 7:1-23)*

1 Ijchò i'nga xitá fariseo kò xitá xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés xi inchrobà-ne Jerusalén nga kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

2 —¿Mé-ne jñà xitá xi kota'yàt'aà-lè, k'e nga kjèn, mì k'oaá s'ín oníjno-ne tsja koni s'ín síjé kjotíxoma-là xitá jchínga-ná?

3 Jesús k'eé kiskònangui-là jñà xitá koi, kitsò-là:

—¿ñò, mé-ne mikii níkitasòn-nò kjotíxoma-là Nainá nga koi onguítjngui-là kjotíxoma-là xitá? 4 Jè Nainá k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè”, kò: “Jè xi chajno-là na'èn-là kò nea-là tjinè-là nga kijá.” 5 Tanga jñò bixón-nó: “Jngoò xitá ma kitsò-là na'èn-là, o nea-là: Mikii koma siichját'aà-lè; ngats'ii tsojmì xi tjin-na, jè Nainá jye kitsjaà-là.” 6 Bixón-nó nga mì tì kii tji'nde-là nga skoexkón na'èn-là kò nea-là; mì tì kii koma kosiko-nò. K'oaá s'ín 'nè jñò nga níkjina kjotíxoma-là Nainá nga koi onguítjngui-là kjotíxoma tsajòn. 7 Jñò, xitá xi jò ma isén-nò, ndaà kiichja it'aà tsajòn Isaías, xitá xi kiichja ngajo-là Nainá k'e nga kitsò:

⁸ Jñà x̄it̄a koi beèxkón-na xi tà 'én ch̄ja t̄anga jè in̄im̄a-l̄a kjiin t̄ijnat'aàx̄in.

⁹ N̄imé ch̄j̄i-l̄a nga beèxkón-na, nga k̄jot̄ixoma-l̄a x̄it̄aá okóya koni tsà k̄jot̄ixoma-l̄a Nainá.

¹⁰ Jesús, k'eé kiich̄ja-l̄a ngats'ìi x̄it̄a, kitsò-l̄a:

—T̄iná'yaá k̄o ndaá k̄at̄ach̄ya-nò. ¹¹ Jñà tsojm̄i xi tso'ba kine-ne x̄it̄a, mìtsà jñà xi sík̄its'ón x̄it̄a nga nguixk̄on Nainá; jñà xi tso'ba bitjo-ne xi sík̄its'ón.

¹² Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús ijchòkon, kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿A t̄jiin-lè jñà x̄it̄a fariseo kòjti-l̄a k'e nga kiì'nchré 'én koni s'ín kinokjoi?

¹³ Jesús kitsò-l̄a:

—N̄iton mé tsojm̄i t̄jè xi mìtsà jè Na'èn-na xi t̄jna ngajm̄i tsibít̄je, t̄jánè-né skanda k̄o im̄a-l̄a. ¹⁴ Ki kiì 'nè kind̄a; jñà x̄it̄a fariseo mejèn-l̄a okó-l̄a ndiyá jñà x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-l̄a, t̄anga jñà, t̄ikoáá mìkiì tsejèn-l̄a. Tsà jngoò x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-l̄a, mìkiì koma kòkò-l̄a ndiyá ijngoò xi t̄ikoá mìkiì tsejèn-l̄a. Ingajò, yaá k̄ixoya ngajo ñánda ch'o choòn.

¹⁵ Pedro kitsò-l̄a Jesús:

—Tènojmiya-nájen jè kjoa koi koni s'ín kasi.

¹⁶ Jesús kitsò:

—¿Jñò, a t̄ikoáá mìkiì mach̄ya-nò kó tsòya-ne? ¹⁷ ¿A mì fiya-nò ngats'ìi tsojm̄i xi ndsobaá chine-ná, indso'ba f̄is'en, ik̄joàn bitjoiin-ne yijo-ná? ¹⁸ T̄anga ngats'ìi 'én xi ndsobaá nokjoàa-ná, in̄im̄a-ná bitjoiin; jñà 'én koi, jñà-né xi sík̄its'ón x̄it̄a nga nguixk̄on Nainá. ¹⁹ Nga yaá bitjokàj̄iin in̄im̄a-l̄a x̄it̄a k̄joh̄its̄jeèn xi ch'o tsò, koni jñà xi x̄it̄a sík'en, k̄o xi kjoa ch̄jngui s'ín ts'e x̄it̄a xi k̄j'eè kiì bixan k̄o xi jye chixàn, k̄o kjoa ch̄jé, k̄o kjoa ndiso k̄o kjoa nga ch̄jajno-ná. ²⁰ Ngats'ìi kjoa koi xi in̄im̄a-l̄a bitjokàj̄iin-ne x̄it̄a, jñà-né xi sík̄its'ón x̄it̄a; t̄anga k'e nga bichiaá, na'sín mìkiì on̄ijnoáá ndsaá, mìkiì sík̄its'ón-ná.

Kó kitsò jngoò ch̄joón xi x̄in nangui-l̄a nga kòk̄jeiín-l̄a it'aà ts'e Jesús

(Marcos 7:24-30)

²¹ Jesús itjokàj̄iin ya i'nde jè; kiì i'nde ñánda 'mì Tiro k̄o Sidón.

²² Jngoò ch̄joón xi x̄it̄a Cananea xi ya i'nde-l̄a, inchrobà-ne ijchòkon Jesús, 'ñó kiich̄ja, kitsò-l̄a:

—iNa'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne t̄je-l̄a x̄it̄axá ít̄jòn David [nga j̄i t̄jna ngajo-l̄a] jchah̄im̄a-ná! Ndí tsòti-na ch'in neīi t̄jiin in̄im̄a-l̄a, tseé k̄jo'in t̄is̄ik̄jeiín.

²³ T̄anga Jesús nì mé 'én kiich̄ja-l̄a jè ch̄joón. K̄o jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús, kitsò:

—Kot'in-l̄a ch̄joón jè, k̄at̄ji-ne; tsí ch'o k̄jindáya t̄jngui-ná.

²⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Nainá kisìkasén-na, tà jñà j'ì katsjià xità naxandá Israel nga kichjà koni orrè.

²⁵ Tanga jè chjoón tsasìkkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, tìchjât'aà-ná.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—Mikiì ndaà tjín nga chjaà'an-lá niño jñà ixti, ìkjoàn k'oi-lá nañá.

²⁷ Tanga jè chjoón kitsò:

—Jon, Na'èn, tanga jñà nañá kineé xì-la tsojmì xi bixòngui ìmixa-la nei-la.

²⁸ Jesús k'ée kitsò-la:

—Jì chjoón, 'nó ndaà mokjeiín-lè ìt'aà ts'an. K'oas'ín kàtama koni s'ín mejèn-lè.

Ko jè tsòti-la chjoón, tìk'ée kjòndaà-ne nga tijè-ne hora.

Kó kis'ìn Jesús nga kjìn skoya ch'in kisindaà-ne

²⁹ Jesús kiì-ne ya ì'nde ñánda 'mì Tiro ko Sidón ko tsatot'aà ìndiì nandá Galilea. K'ée kìmijìn-jno jngoò nindoò ko yaá tsibìjna. ³⁰ Kjìn jchán xità ijchòtjìngui-la ñánda tìjna; ijchòko-la xità xi tsá'yá kjoàn, xità xi mìkiì tsejèn-la, xità xi kótó tsja kjoàn, xità xi mìkiì ma chja ko xità xi k'ejí ch'in tjín-la; yaá kisikítsajnangui ndsoko Jesús. Ngats'ìi xità koi kisindaà-ne. ³¹ Tà kjòxkón-la jñà xità k'e nga kijtseè nga komà kiìchja-ne jñà xi mìkiì ma chja; koa jñà xi mìkiì ndaà síxá tsja, kjòndaà-ne; xi mì ma fi, komà kiì-ne; koa jñà xi mìkiì tsejèn-la, kjòtsejèn-la. K'ée jeya kisikìjna Nainá koni kisìko jñà xità-la naxandá Israel.

Kó kis'ìn Jesús nga ñijòn jmù xità kisikjèn

(Marcos 8:1-10)

³² Jesús kiìchja-la xità xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Mahimakeè-ná jñà xità koi. Jye kò jàn nachrjein tjín-la nga títsajnaço-na, koa ñimé tjín tsojmì xi kine. Majìn-na nga tà k'oas'ín síkasén chjan-na ni'ya-la tsà ya kohindaàya ndiyá.

³³ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Jngoò ì'nde ìt'aà xìn ñánda ñimé tsojmì tjín, ¿kós'ín koma sakó-ná tsojmì xi kòkjen jñà xità koi nga 'nó kjìn ma-ne?

³⁴ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó tjín ma ìnchrajín xi tíyijò-nò?

Jñà xità xi kota'yàt'aà-la kitsò:

—Itoò ma-ne ìnchrajín, ko tjín chiba-najen tìn jtabá.

³⁵ K'ée kitsò Jesús:

—Koatìn-la kàtítsajnat'aà nangui jñà xità.

³⁶ Jesús kiskoé ìnchrajín xi itoò ma-ne ko jñà tìn jtabá, kitsjaà-la kjòndaà Nainá, ìkjoàn kisìkkoaya, kjòngatsja jñà xità xi kota'yàt'aà-la mé-ne nga kitsjaà-la jñà xità xi kjìn ma-ne.

³⁷ Tsakjèn yije xità kòhòtjín skanda kó nga kjòskiì. K'e nga

tsibíxkó-ne xi tsiningui-ne, nguì itoò n̄is̄iyá komà. ³⁸ J̄nà x̄it̄a xi tsakjèn, ñijòn jmiì ma-ne xi x̄it̄a x'ìn, mìkiì kòxkeya j̄nà íchjín kò ìxti. ³⁹ Jesús kisìhixat'aà x̄it̄a, ìkjoàn jahas'en chitso koà kii yà ì'nde ñánda 'mì Magdala.

16

Kó kitsò Jesús k'e nga j̄nà x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo kisijé jngoò seña

(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

¹ J̄nà x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo kiiikon Jesús ñánda t̄jna nga mejèn-là skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén. Kisijé jngoò-là seña xi jeya t̄jín xi ìt'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ² Tanga Jesús kitsò-là:

—K'e nga jye mahixòn, j̄nò, bixón-nò: “Ndaà choòn nchijòn-lè, inì choòn ján ngajmì.” ³ K'e nga taj̄nòya bixón-nò: “Mikiì ndaà choòn n̄achrjein ì'nde; ngajmì inì choòn kò ifi kjiya.” J̄nò xi jò ma ìsén-nò, 'ya-nò kó choòn ngajmì tanga mìkiì f̄iya-nò kó tsòya-ne kjoxkón xi tíma n̄achrjein ì'nde. ⁴ J̄nà x̄it̄a ts'en kò x̄it̄a xi mìkiì 'nchréñijon-là Nainá, jngoò seña síjé xi jeya t̄jín; tanga ñimé seña skoe, tà jè skoe ts'e Jonás, x̄it̄a xi kiichj̄a ngajo-là Nainá.

Jesús yaá kisikítsajna x̄it̄a koi; jè, kii-né.

Jesús, mé kjoa xi t̄sín̄gásòn-kò kjoh̄itsjeèn xi okóya x̄it̄a fariseo
(Marcos 8:14-21)

⁵ J̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga tsatot'aà xijngoaa nandá, kijchàajìn-là mìkiì ts'a inchrájín. ⁶ Jesús kitsò-là:

—Chítsejèn-là koà t̄ikindaa yijo-nò ìt'aà ts'e na'yò san-là x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo.

⁷ X̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohóko xíkjín, kitsò-là:

—Koií kotsò-ná nga mìkiì kich'á inchrájín.

⁸ Jesús ñit̄oón kijtseèya-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne kòkixón-nò nga tsjìn-nò inchrájín? 'Ñó chiba mokjeiín-nò ìt'aà ts'an. ⁹ ¿A mì machiya-nò, a mì bitsjeèn-nò k'e nga kisika'biá inchrájín xi 'òn ma-ne koà 'òn jmiì x̄it̄a x'ìn tsakjèn? ¿Kó t̄jín n̄is̄iyá tsibíxkó-isa? ¹⁰ ¿A mì t̄jiin-nò t̄ikoaá k'e nga kisika'biá inchrájín xi itoò ma-ne kò ñijòn jmiì x̄it̄a tsakjèn? ¿Kó t̄jín n̄is̄iyá tsibíxkó-isa? ¹¹ ¿Mé-ne nga mìkiì machiya-nò nga 'an mìtsà koi xi ot̄ixan-nò ìt'aà ts'e inchrájín? Jè-né nga t̄ikindaa yijo-nò na'yò san-là x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo.

¹² K'eé kjòchiya-là nga jè Jesús k'e nga okitsò-là: “T̄ikindaa yijo-nò”, mìtsà na'yò san-là inchrájín xi tsibénojmi-là, j̄nà kjoh̄itsjeèn xi okóya j̄nà x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a saduceo.

Kó kitsò Pedro yá x̄it̄a-ne Jesús
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

¹³ K'e nga ijchò Jesús ya ì'nde ñánda 'mì Cesarea ts'e Filipo kiskòngui-la jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—¿Kó tsò jñà x̄it̄a? ¿Yá-ná 'an xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na?

¹⁴ Kitsò jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—Tjín xi tsò: “Jè Juan xi kis'iin bautizar x̄it̄a.” Kò tjín xi tsò: “Jè Elías.” T̄ikoaá tjín x̄it̄a xi tsò: “Jè Jeremías.” Kò xi k'ejí x̄it̄a tsò-né: “Jngòò x̄it̄a xi kiichj̄a ngajo-la Nainá.”

¹⁵ K'eé kitsò Jesús:

—¿Koa jñò, kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

¹⁶ K'eé kiichj̄a Simón Pedro kitsò:

—Ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá], Ki'ndí-la Nainá xi tijnakon.

¹⁷ Ikjoàn kiichj̄a Jesús; kitsò-la:

—Mé tà ndaà-lè nga jì Simón, ki'ndí-la Jonás. Jè Nainá xi t̄jna ngajm̄i tsakó-lè ngats'iì kjoa koi; mìtsà x̄it̄a isò'nde tsibénojmi-lè. ¹⁸ 'An, k'oaá xán-lè nga Pedro 'mì-lè [nga ndajo tsò-ne]; yaá isòn ndajo jè k̄indaàsoàn naxandá-na; nas'ín jè nga'ño-la kjoabiyaà mìkiì s̄iikijne-la jñà x̄it̄a naxandá-na. ¹⁹ 'Aán tsjaà-lè ibi-la xotjoa-la naxandá xi jè otixoma-la jè xi ngajm̄i nchrobá-ne; ngats'iì kjoa xi koi'ndi ì isò'nde, t̄ikoaá ján ngajm̄i Nainá tsjá'nde-né; kò jñà kjoa xi mìkiì koi'ndi ì isò'nde, t̄ikoaá ján ngajm̄i, Nainá mìkiì tsjá'nde.

²⁰ Jesús kitsò-la jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—Kì yá xi bènojmi-là nga 'an-ná xi Cristo [nga 'aán kisikasén-na Nainá].

*K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-la
(Marcos 8:31–9:1; Lucas 9:22-27)*

²¹ T̄ikoi-ne nachrjein Jesús tsibíts'ia nga tsibénojmiya-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la nga jè, ján kjoì Jerusalén, koa jñà x̄it̄a jchínga kò x̄it̄a sko-la nò'miì kò x̄it̄a xi okóya k̄jotixoma-la Nainá xi kiskìì Moisés, tseé kjo'in tsjá-la. S̄iik'en-né. Tanga k'e nga kijchò ján nachrjein, kjoaáya-la. ²² Jè Pedro k'eé kiikò Jesús ñánda it'aà xìn nga kiichj̄ako nga mìkiì ndaà tjín koni tsò. Kitsò-la:

—Na'èn, kì k'oaá s'ín nìkítsjìn. Mì k'oaá tsò Nainá nga k'oas'ín komat'in.

²³ Tanga Jesús kisikáfaya, kitsò-la jè Pedro:

—T̄isit'aaxín-ná jì x̄it̄a nejí. Tà mejèn-lè nga jé binchaàtsji-ná. Mìtsà k'oas'ín nìkítsjìn koni s'ín tjín k̄johítsjeèn-la Nainá. Ngaji tà k'oaá s'ín nìkítsjìn koni s'ín tjín k̄johítsjeèn-la x̄it̄a.

²⁴ Jesús k'eé kitsò-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—Tsà yá xi mejèn-la nga x̄it̄a ts'an koma, kàtatsjeìn-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngòò x̄it̄a xi 'yajen krò-la,

kàtijnandaà nga s̄ikjeín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjìt'aà-na.
²⁵ Nga n̄ita yá x̄ita xi mejèn-là kochrjetjì yijo-là nga n̄imé kjo'in sakò-là, tà saá s̄ichja-né kò kjo'in kíjnajìin; tanga jè xi t̄ijnandaà nga tsjá yijo-là xi kjoa ts'an, sakò-là kjoabinachon nga it'aà ts'an ndaà kíjna. ²⁶ ¿Mé xi s̄ikijne jngoò x̄ita nas'ín tjoé yije-là isò'nde tsà s̄ichja in̄ima-là? N̄imé. ¿A komaá koiichjì kjoabiyaà jngoò x̄ita xi majìn-là nga kiyá? Majìn. ²⁷ 'An xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na k̄itjojeén ìjngoò k'a-na nga kjoikoa kjoajeya-là N̄a'èn-na kò àkjale-là nga sichikon-t'ian nga jngoò ìjngoò x̄ita koni s'ín kisikitasòn. ²⁸ Okixijí xi xan-nò, t̄itsajnajìin i'nga ìjndé x̄ita xi mì k̄i yá skanda k'e nga skoe-na xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na nga k̄itjojen ìjngoò k'a nga kotìixoma.

17

*Kii komà nga jahatjìya í'ño isén-là Jesús ya isò'nga nindoò
 (Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)*

¹ Nga komà joòn nachrjein Jesús k̄imijìn-jno jngoò nindoò xi 'nga kji; k̄iikò jè Pedro, Jacobo, kò Juan xi 'ndse ma Jacobo. ² K'e nga ijchò ì'nde jè, Jesús, jahatjìya í'ño isén-là nga nguixkon j̄nà x̄ita koi. K'oaá kji komà isén-là koni kji ts'oi kò jè nikje-là kjòchroba-né koni isén ndobá. ³ J̄nà x̄ita koi tà n̄itoón kijtsee Moisés kò Elías nga nchijoókjoò Jesús. ⁴ Pedro kitsò-là Jesús:

—N̄a'èn, ndaà t̄jín nga ì t̄itsajnaá; tsà mejèn-lè jàn ni'ya xkójndà kíndaà-jen, jngoò tsjij, jngoò ts'e Moisés kò xi ìjngoò ts'e Elías.

⁵ K'e nga t̄ichja Pedro, j'ì ìjngoò 'nguién-là ifi xi ote kji xi tsibí'ma x̄ita koi, kò ya ìjìn ifi kina'yà jngoò-là 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake kò xi xó jaàjìn-na; jè t̄iná'ya-là.

⁶ J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là Jesús k'e nga k̄i'nchré, tà kit-sakjòn-né. K'ée tsoyijò tsakjàn skanda it'aà nangui. ⁷ Jesús k̄iikasit'aà chrañà-là; kisikjaníyá-là, kitsò-là:

—T̄isítjeen, k̄i tsakjón-jèn.

⁸ K'e nga kiskoòtsejèn x̄ita koi mì t̄i yá t̄jín-ne. Tà jè tajngoò s̄jna Jesús.

⁹ K'e nga inchrohòjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-là:

—K̄i yá x̄ita xi b̄enojmí-là jè kjoa xi kà'yaà skanda k'e nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na.

¹⁰ J̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne kotsò-ne x̄ita xi okóya kjotìxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoíí itjòn?

¹¹ Jesús kitsò:

—Okixi-né, jè kjoíí ítjòn Elías, kò jè koíindaàjìin yiye kjoa. ¹² Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías, jyeé j'íi. Jñà xita, mìkìi kijtseèxkon. Ta k'oaá s'ín kisìkò koni s'ín mejèn-la. K'oaá tìs'ín kòmat'ian 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; tseé kjo'in tsjá-na jñà xita.

¹³ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús k'eé kjòchìya-la nga jè Jesús, k'e nga tíchja it'aà ts'e Elías, jè Juan xi kis'ìin bautizar xita xi otsò-la.

*Kós'ín koma kítjokàjìin inìma ch'o-la neíí xi tjin-la xita
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)*

¹⁴ K'e nga ijchò Jesús ñánda títsajna xita xi kjin ma-ne, jngoò xita ijchò kasit'aà-la nga tsasìxkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

¹⁵ —Na'èn, चाहिमा कि'न्दी-ना. च'िन बियाखिन तjin-la. 'Ñó tse kjo'in síkjeíin. Jyeé kòkjìn k'a kaàjìin ní'ín kò nandá. ¹⁶ Íí kòf'iikò-la jñà xita xi kota'yàt'aà-lè, tanga mìkìi mandaà-la.

¹⁷ Jesús kitsò:

—Jñò xita xi mìkìi mokjeíin-nò it'aà ts'an xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nàchrjein kótijnako-nò? ¿Skanda mé nàchrjein skà-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

¹⁸ Jesús tsohótikò jè inìma ch'o-la neíí koa itjokàjìin-ne yijo-la jè ti. Tijè-ne hora, nitoón kjòndaà-ne.

¹⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònanguit'aàxìn-la. Kitsò-la:

—¿Mé-ne ngajen mìkìi kòbitjoiin-najen jè inìma ch'o-la neíí?

²⁰ Jesús kitsò-la:

—Mìkìi komà-nò koi-né nga tà chiba mokjeíin-nò it'aà ts'an. Okixíí xi xan-nò tsà ta okji kòkjeíin-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, koma k'óin-là nindoò: “Tixín ijndé. T'in ján xijngoaá ñánda it'aà xìn.” Koa jè nindoò kòsít'aàxìn-né. Jñò, nímé kjoa xi 'in koma-nò tsà ndaà kòkjeíin-nò. ²¹ Jñà inìma ch'o-la neíí xi okjoàn, k'eé bitjokàjìin nga nokjoàt'aà-là Nainá kò nga bijnachjaán.

*K'oaá s'ín tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jò k'a
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)*

²² K'e nga taña kítjen nga tjíma ya i'nde Galilea, Jesús kitsò-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la:

—'An, xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá tsoba'ño-na jñà xita, ²³ ikjoàn sùk'en-na. Tanga k'e nga kijchò jàn nàchrjein nga kiyá, kjoaáya-na.

Jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'e nga kiì'nchré 'én koi tà ba koma-la.

Tsojmì xi machjítjì ts'e ingò ítjòn

²⁴ K'e nga ijchò Jesús kò xitá xi kota'yàt'aà-la ján naxandá Capernaum, jñà xitá xi bíxkó tòn ts'e ingo ítjòn kiskònangui-la Pedro kitsò-la:

—Jè Maestro-lè, ¿a mìkiì bíchjí tòn ts'e ingo?

²⁵ Jè Pedro kitsò:

—Jon, bíchjí-né.

K'e nga jahas'en ni'ya Pedro, Jesús, jè kiichjá ítjòn-la, kitsò-la:

—¿Kó si Simón, jè xitaxá ítjòn xi jì isò'nde ts'e, yá-né xi síkíchítjì tsojmì kò tòn-sá? ¿A jñà-né xi jì naxandá-la, o xi jñá-né xi xìn jì'nde-la?

²⁶ Pedro kitsò:

—Jñà xi xìn jì'nde-la xi bíchjí.

K'eé kitsò-la Jesús:

—Jñà xi jì naxandá-la nímé kojìchjí. ²⁷ Tanga mé-ne nga mì ch'o kitso-ná jñà xitá, t'in ján indii ndáchikon. Tìkatjen-jìin kichá libá-lè xi tsojà'ño tìn, koa jè tìn xi chjoé ítjòn, chíx'eì tso'ba; ya tjí'a jngoò tòn. Komaá-ne nga kichjí xi ts'an kò tsjì. Tikojì, tichjí-la.

18

Yá xitá-ne xi tíjna ítjòn it'aà ts'e Nainá

(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

¹ Jñà naxrjein koi jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon nga kiskònangui-la; kitsò-la:

—Jñà xitá xi jè otíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne, ¿yá-ne xi tíjna ítjòn nga isa 'ño chjí-la?

² Jesús kiichjá jngoò-la ndí ti. Kisikasíjna jngoò osen-la jñà xitá. ³ Kitsò:

—Okixíí xi xan-nò, jñò, tsà mì kì síkjatjìya-là kjohítsjeèn-nò kò tsà mì kì k'oas'in s'een koni jñà ndí jìxti mìkiì kitjás'en-jñoò ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne. ⁴ Jè xi síkjajen-la inìma-la koni ndí ti jè, jè-né xi tíjna ítjòn-la ngats'ìi xitá xi jè tíhotíxoma-la xi ngajmii nchrobá-ne. ⁵ Nìta yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na.

Mé xi ok'in-la jñà xitá xi jé ótsji-la xitá xi kj'eìí

(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

⁶ Nìta yá-ne xi jé skìnjìin jngoò ndí xitá ima xi mokjeiín-la it'aà ts'an, isaá-la ndaà koma tsà s'ingui'ño jngoò ndajo natsí ís'iin, ikjoàn síkatjen-jìin ndáchikon ñánda nga 'ño nanga 'ncha nandá. ⁷ Ima xó-ne jñà xitá isò'nde nga tjin jchán xitá xi ótsji'nde-la nga mejèn-la nga sakó jé. Tanga xó k'oaa koma-ne isò'nde, tanga ima xó-nè jè xitá xi ótsji-la jé xi kj'eìí xitá.

⁸ 'Tsà jè ndsaa kò ndsokòò ótsji jé-nò, tichátjòn koa kjìin tikatsjoò. Isaá ndaà-nè tsà xkoán titsjoò nga kitjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oaa-ne tsà jò ma ndsaa kò ndsokòò

koa ján onguió ijìin ni'ín ts'e j'nde kjo'in nita mé nachrjein-ne.
 9 Tsà jè xkoòn ótsji jé-nò, tìnachrjeè, kjiìn tikatsjòò. Ìsáá ndaà-nè tsà jngoò ma xkoòn nga kitjás'een ñánda s'e-nò kjoabinachon, mì k'oaá-ne tsà jò ma xkoòn koa ján onguió ijìin ni'ín ts'e j'nde kjo'in.

Kjoa xi mangásòn ts'e orrè xi kichijà
(Lucas 15:3-7)

10 'Nijngoò ndí xita koi xi nachrjenguiod; k'oaá xán-nò, ján ngajmiì, jña àkjale-la xita koi, yaá títsajna kjit'aà nga nguixkon Na'èn-na xi tíjna ngajmiì. 11 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na koi xá j'i-na nga j'i kàchrjekàjñaà kjo'in jña xita xi kichijà.

12 '¿Kó bixón? Tsà jngoò xita xi jngoò sindo ma orrè-la koa tsà sijchaya jngoò ján ijìin ijña, ¿a mìtsà sikkítsajna jña xi ñijòn-kaàn kò chrj'oòn ñijòn ma nga kjoì kátsji jè orrè xi kichijà jngoò? 13 Tsà kotsji-la, okixíí xi xan-nò, ìsáá tsja koma-la nei-la jè orrè xi jngoò ma, mì k'oaá-ne jña xi kjìn ma xi mì kì kichijà. 14 K'oaá s'ín mejèn-la Nainá xi tíjna ngajmiì nga nijngoò xita sìichja inima-la.

Mé xi mochjeén k'e nga sindaàjìin jngoò-la xita
(Lucas 17:3-4)

15 'Tsà jè 'ndsi ch'o tísíko-lè, tìnókjoa-la k'e nga tà jè tajngoò tíjna; tindaàjìin-koi jè kjoa-la; tsà kji'nchré-lè, jyeé ndaà kichibà-nò 'ndsi. 16 Tanga tsà mìkiì kji'nchré-lè, k'eé tìnókjoa-la tsà jngoò kò tsà jò xita mé-ne nga kji'nchré yije-ne 'én xi chibà koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Mochjeén-né tsà jò kò tsà jàn xita xi tsjá 'én nga koma sindaàjìin nita mé kjoa-ne mé-ne nga chí-la. 17 Tsà mìkiì 'nchréñijon-la jña xita koi, koatin-la xita naxandá-la Nainá; koa tsà mìkiì 'nchréñijon-la jña xita naxandá-la Nainá, tà k'oaas'ín jchatakoin koni tsà jngoò xita xi mìkiì beèxkon Nainá, koni tsà jngoò xita xi tsojmì síkíchjítjì.

18 'Okixíí xi xan-nò, jño, ngats'iì kjoa xi koi'nde i isò'nde, tikoaá ján ngajmiì Nainá tsjá'nde-né; koa jña kjoa xi mìkiì koi'nde i isò'nde, tikoaá ján ngajmiì Nainá mìkiì tsjá'nde.

19 'Jngoò k'a koa xan-nò: tsà jò ma-nò i isò'nde xi tíjngoò takòn nga sijét'aà-là Na'èn-na xi tíjna ngajmiì nita mé kjoa-ne, tsjá-nò. 20 Ya ñánda títsajna jò jàn xita-na xi it'aà ts'an bixoña, yaá tíjnajiìn osen-la.

21 K'eé kù kasit'aà chraña-la jè Pedro, kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿kó tjín k'a sìichàat'aà-la xinguiáa k'e nga tsà ch'o tísíko-na? ¿A skanda itoò k'a?

22 Jesús kitsò-la:

—Mìtsà xan-lè itoò k'a; xaán-lè itoò k'a xi jàn-kaàn kò te.

Jngoò chī'nda xi mì kì kisìjchàat'aà-la xíkjín

²³ Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmù nchrobá-ne, k'oaá s'ín tjin koni kis'iin jngoò xitaxá ítjòn xi kisijé-la kinda xita chī'nda-la. ²⁴ K'e nga tís'in kinda j'ii jngoò chī'nda-la xi ñó kjin millón ton kitjen-la. ²⁵ Chī'nda jè tsjin-la ton xi kojichjí-la. Jè nei-la kitsjaà okixi nga kátasatjna osen jè chá, kò chjoón-la kò ixti-la, ngats'ii tsojmì xi tjin-la mé-ne nga kochjí-la ton xi kitjen-la. ²⁶ Chī'nda jè tsasixkó'nchit'aà-la jè nei-la; tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Nà'èn, tjin-lè kjondaà, chíñakjoa-ná; kichjí yijeé-lè ngats'ii xi kitjen-na.” ²⁷ Jè nei-la kjòhimakeè chī'nda-la, kisìjchàat'aà-la nga yije kinda xi kitjen-la koa kisikijnandeí-ne. ²⁸ Tik'e-ne nga itjo ni'ya chī'nda jè, kisatiikjoò jngoò chī'nda xíkjín xi tikoa ton kitjen chiba-la xi ts'e. Kitsobà'ño ís'iin nga mejèn-la kinchajta-la, kitsò-la: “Tichjí-ná xi kitjen-lè.” ²⁹ Koa jè chī'nda xíkjín tsasixkó'nchit'aà-la, tsibítsi'ba-la. Kitsò-la: “Chíñakjoa-ná, kichjí yijeé-lè xi kitjen-na.” ³⁰ Tanga jè mìkii kòkjeiin-la. Ta saà ndayá kiskin's'en skanda k'e nga kojichjí yije-la kóhotjin xi kitjen-la. ³¹ K'e nga kijtseè jña chī'nda xíkjín xi i'nga, baá koma-la. K'eé kii tsibénojmi-la nei-la ngats'ii kjoa xi komà. ³² Jè xitaxá ítjòn xi nei-la, k'eé kiskinikjaá chī'nda jè, kitsò-la: “Ji chī'nda xi ch'o 'nì. 'An kisìjchàat'aà-lè ngayije xi kitjen-lè k'e nga tsibítsi'ba-ná. ³³ Tikoaá ngaji tjí'nde-lè nga jchahimachii chī'nda xinguii koni s'ín kisikò-lè nga kjòhimakeè-lè.” ³⁴ Jè nei-la kjòjtii-la, k'eé kitsjaà okixi nga kàt'ii-la kjo'in skanda k'e nga kojichjí yije xi kitjen-la.

³⁵ Jesús kitsò:

—Jño k'oaá tis'in siko-nò nga jngoò ijngoò Nà'èn-na xi tjna ngajmù tsà nga mì koo inima-nò sjichàat'aà-la jé-la xinguiio.

19

Kiis'in tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjin xíkjín

(Marcos 10:1-12; Lucas 16:18)

¹ K'e nga jye kiichja Jesús, kii-ne ya Galilea ján nangui Judea xi tjna xijngoaà xajngá nandá Jordán. ² 'Ñó kjin xita kiitjngui-la koa yaá kisindaà-ne j'nde jè jña xita xi xk'én.

³ Ijchò i'nga xita fariseo ya ñánda tjna Jesús nga mejèn-la skónachan-la. Ijjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tjí'nde-la xi x'in nga tsjin chjoón-la xi nita mé kjoa-ne?

⁴ Jesús kitsò-la:

—¿A kj'eè bixkejñoò Xojon-la Nainá nga tsò: “Nainá, k'e nga sa tsibindaà xita, tsibindaà x'in kò chjoón?” ⁵ K'oaá kitsò: “K'oaá ma-ne nga jè x'in siikijna na'èn-la kò nea-la nga kijnako chjoón-la. Ta jngoò xita koma-ne ingajò.” ⁶ Mitsà ti jò ma-ne, tà jngoò koma-ne. K'oií kjoa-la nga mì yá xita tjí'nde-la nga siitsjin-ne xíkjín xi Nainá kisijngoò.

7 Jñà x̄it̄a fariseo kiskònangui-là Jesús:

—¿Mé-ne jè Moisés kitsjaà'nde-ne nga tsò: xojon kàtasindaà nga koma tsjín xíkjin x̄it̄a?

8 Jesús kitsò-là:

—Koií-né nga tájaajìin t̄jín in̄im̄a-nò, Moisés kitsjaà'nde-nò nga kijnioò íchjín-nò, t̄anga k'e nga s̄a t̄ats'en-là kjoa, mì k'oaá s'ín t̄jín. 9 'An k'oaá xán-nò, jè x'ín xi tsjín-ne chjoón-là, tsà mìtsà kjoa chijngui t̄ísík̄o, k̄o tsà kj'eíí chjoón k̄ixan-k̄o, jyeé kjoa chijngui t̄ís'ín jè x'ín. T̄ikoaá tsà jè x'ín xi k̄ixan-k̄o jngoò chjoón xi kitsjìin x'ín-là, t̄ikoaá kjoa chijngui t̄ís'ín.

10 Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—Tsà k'oaá s'ín 'iín t̄jín kjoa ts'e x̄it̄a xi bixan, ìs̄aá-la ndaà s'e tsà mì k̄ixan x̄it̄a.

11 Jesús kitsò-là:

—T̄jín x̄it̄a xi mìkiì mokjeiín-là kjohítsjeèn jè; tà jñá x̄it̄a xi Nainá xó k'oas'ín kitsjaà-là. 12 T̄jín x̄it̄a xi mìkiì bixan nga xó k'oas'ín kits'iin-ne nga mì íchjín s̄iis'in-là; t̄ikoaá t̄jín x̄it̄a xi x̄it̄a xíkjin okisik̄o nga mì íchjín s̄iis'in-là; t̄ikoaá t̄jín x̄it̄a xi mìkiì bixan nga k'oas'ín tsibínè-là yijo-là nga mì íchjín s̄iis'in-là nga mejèn-là s̄iixá it'aà ts'e kjotíxoma-là ngajmii. Jñà x̄it̄a xi chíkjoa-là nga mokjeiín-là kjoa koi, k'oas'ín kàtasíkitasòn.

Kíi kitsò Jesús nga kisichikon-t'in ndí ixti

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 Jñà x̄it̄a j'ìik̄o-là ndí ixti ñánda t̄jna Jesús nga mejèn-là kòot'aà-là tsja k̄o k̄iitsi'batjì, t̄anga jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohótik̄o jñà x̄it̄a xi j'ìik̄o ndí ixti. 14 K'eé kitsò Jesús:

—T̄jiì'nde-là jñà ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. Jñà xi k'oa s'ín t̄jín in̄im̄a-là koni ts'e ndí ixti, jyeé ts'e ngats'ìi kjondaà xi t̄jín ya ñánda tíhotíxoma jè xi ngajmii nchrobá-ne.

15 Jesús tsohósòn-là tsja jñà ndí ixti; ìkjoàn kii-ne ya i'nde jè.

Xit̄a xi 'ñó kjìn tsojmì t̄jín-là

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Jngoò x̄it̄a ijchòkon Jesús, kiskònangui-là, kitsò-là:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga s'e-là kjoabinachon in̄im̄a-n̄a n̄it̄a kjé-ne?

17 Jesús kitsò-là:

—¿Mé-ne chjinangui-ná it'aà ts'e kjoa xi ndaà t̄jín? Mìtsà yá t̄jín xi ndaà x̄it̄a, tà jngoò Nainá. Tsà mejèn-lè nga s'e-lè kjoabinachon n̄it̄a kjé-ne, t̄ikitasoìn kjotíxoma-là Nainá.

18 X̄it̄a jè kiskònangui:

—¿Ñá-láá kjotíxoma-ne?

Jesús kitsò-là:

—“Kì x̄it̄a n̄ik'in; k̄i k̄joa ch̄ijngui 'n̄i; k̄i ch̄ijé 'n̄i; k̄i 'én ndiso nokjoi ìt'aà ts'e x̄it̄a xi k̄j'eí; ¹⁹ jch̄ax̄koín na'èn-lè k̄o nea-lè; t̄its̄jachi x̄it̄a x̄ingui koni tsà t̄i yijo ts̄iji-ne.”

²⁰ —Ngats'ìi k̄jot̄ixoma koi jyeé kisikitasoàn —kitsò jè ti—. ¿Mé xi chija isa-na?

²¹ Jesús kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè nga ngui kixi kjini, t'in, tat̄ijni yije tsojmì xi t̄jín-lè. Jè t̄on-lè t̄ika'bí-la x̄it̄a ima mé-ne nga s'e-lè k̄joa machikon-t'in ján ngajmì. Ik̄joàn nchrobát̄jngui-ná.

²² X̄it̄a jè, k'e nga k̄i' nchré 'én koi, tà baá komà-la, koi k̄joa-la nga 'ñó k̄jìn tsojmì t̄jín-la.

²³ K'eé kitsò-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús:

—Okixí xi xan-nò. 'Ñó 'in koma-la j̄ñà x̄it̄a nch̄iná nga k̄joahas'en-j̄jìn ñánda tíhot̄ixoma jè xi ngajmì nchrobá-ne.

²⁴ Ngui jngoò k'a koxan-nò, isaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga k̄joahas'en x̄k̄on nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò x̄it̄a nch̄iná xi 'ñó t̄jín-la tsojmì nga koma k̄joahas'en-j̄jìn ñánda tíhot̄ixoma jè xi ngajmì nchrobá-ne.

²⁵ K'e nga k̄i' nchré 'én koi j̄ñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús tà k̄jòxkón-la. K'eé kitsò:

—¿Yá-né xi k̄it̄jokàj̄jìn k̄jò'in k̄joa ts'e jé-la?

²⁶ Jesús kiskoò'an, kitsò-la:

—J̄ñà x̄it̄a mìk̄i koma-la kochrjekàj̄jìn k̄jò'in inima-la. Tanga xi Nainá komaá-la ngats'ìi k̄joa.

²⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinik̄tsajna yije-jen ngats'ìi tsojmì xi t̄jín-najen, koa j̄i t̄jaat̄jngui-lèjen. ¿Mé xi tjoé-najen?

²⁸ Jesús kitsò-la:

—Xi okixí xi xan-nò, k'e nga k̄jichò n̄achrjein nga kox̄it̄seya ìjngoò k'a isò'nde, k̄o 'an xi Kì'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na, k'e nga kót̄ijnasoàn íxile xi 'ñó jeya t̄jna, j̄ñò, xi jye 'an t̄jaat̄jngui-ná, t̄ikoaá yaá k̄itsajnasòn íxile ts'e k̄jot̄ixoma xi tejò ma-ne, nga j̄ñò kíndaàj̄jìn-là j̄ñà x̄it̄a xi tejò tje-la ts'e naxandá Israel. ²⁹ Ngats'ìi xi k̄joa ts'an kisik̄jna ni'ya-la, 'ndse, ndichja, na'èn-la, nea-la, ch̄joón-la, ìxti-la, nangui-la, jngoò sìnd̄o k'a k'oa t̄jín tjoé isa-la. T̄ikoaá tjoé-la k̄joabinachon n̄it̄a kjé-nè. ³⁰ I'ndeí, k̄jìn x̄it̄a xi t̄itsajna ít̄jòn, k'e nga koma iskan j̄ñà k̄itsajna t̄jngui. K̄o xi t̄itsajna t̄jngui ì'ndeí k'e nga koma iskan j̄ñà k̄itsajna ít̄jòn.

20

Chì'nda xi kisixáko tsojmì t̄jè

¹ 'Koni s'ín ot̄ixoma jè xi ngajmì nchrobá-ne, k'oaá s'ín ngaya-la koni tsà jngoò x̄it̄a xi t̄jín-la nangui. K̄i nga taj̄ñòya nga k̄i k̄átsji ch̄i'nda xi s̄ixáko ñánda t̄jín-la toò uva. ² K'e nga

jye tsibíndaàjìin-kò nga koìichjí-là koni tǐn síkijne xítà chí'nda nga jngoò nàchrjein, ìkjoàn kisikasén ñánda kisixá. ³ Ìjngoò k'a kù jè nei-là xá koni xi ñijaàn-la nga tajñóya. Kijtsee ìsa chí'nda xi tíyijòjìin ndítsin xi tsjìn-là xá. ⁴ Kitsò-là: “Tanguió tìxáko-ná. 'An kichjí-nò koni tǐn machjí-nò.” Kù chí'nda koi nga kisixá. ⁵ Jè nei-là xá, kù ìjngoò k'a k'e nga ijchò nchisen. Tìkoáá kù ìjngoò k'a k'e nga ijchò xi jàn nga kjòhoxòn. ⁶ Jye-la ijchò tsà xi 'òn nga kjòhoxòn, itjo ìjngoò k'a jè nei-là xá; koà kisakò ìsa-là chí'nda xi tà jyò títsajna. Kitsò-là: “¿Mé-ne tà jyò títsajna-nò kó nga kò'ba-nò nàchrjein nga mì nìxá-nò?” ⁷ Jñà chí'nda koi kitsò: “Koií-né nga mì yá tsjá xá-najen.” K'eé kitsò-là: “Tanguió ndaà tsà jñò; tanguí tìxá ján jjiin tsojmì tje-na.” ⁸ K'e nga jye kòjñò, jè nei-là xá kitsò-là jè xítà xi síkinda chí'nda-là: “Tínókjoa-là ngats'iì chí'nda. Tichjí-la. Títs'iaako-ne jñà xi ìskan kòfahas'en xá-là; koà jñà xi ítjòn kòfahas'en, tìkجهet'aà-ne.” ⁹ K'eé kiichja-là jñà chí'nda xi jahas'en xi 'òn nga kjòhoxòn; k'oaá tǐn tsibíchjí-là koni tǐn chí-là nga jngoò nàchrjein nga jngoò ìjngoò. ¹⁰ K'e nga kjòchjí-là jñà chí'nda xi jahas'en tajñóya, k'oaá komà-là tsà ìsaá tse kochjí-là. Tanga tà ngàsòn tǐn kjòchjí-là koni tǐn machjí-là nga jngoò nàchrjein nga jngoò ìjngoò. ¹¹ K'e nga jye kjòchjí-là chí'nda koi ìkjoàn tsibíts'ia nga tsatít'aà jè nei-là xá. ¹² Kitsò-là: “Jñà chí'nda xi ìskan kòbijchó, tà jngoò hora kàsíxá, koà ngajen kànìxá-nájen nga kò'ba nàchrjein koà kànìkjeiín-lajen ndobá nga kò'ba nàchrjein. Tà ngàsòn tǐn tìbíchjí-nájen.” ¹³ Tanga jè nei-là xá kitsò jngoò-là jñà chí'nda: “Ji amigo mìtsà mé xi ch'o tìsìko-lè; k'oaá tǐn tìbíchjí-lè koni tǐn chí-là nga jngoò nàchrjein nga k'oaá s'ín kàchibá. ¹⁴ Chjóí chí-lè koà t'in-ne. K'oaá s'ín mejèn-na nga k'oa tì tǐn tsjaà-là jè xi ìskan kàsíxá koni tǐn tìtsjaà-lè. ¹⁵ Nga kò tòn-na, ¿a mì tǐ'nde-na nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na? ¿A maxítakòn-né nga 'an ndaà xítà?”

¹⁶ Jesús kitsò ìsa:

—K'oaá s'ín koma jñà xítà xi títsajna tǐngui nàchrjein i'ndeì, nga koma ìskan, jñà kitsajna ítjòn; koà jñà xi títsajna ítjòn i'ndeì nga koma ìskan jñà kjoèhet'aà-ne. [Kjìn ma-ne xi xó chja-la Nainá tanga chiba ma-ne xi tǐjìin.]

*K'oaá s'ín tsibénjmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jàn k'a
(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)*

¹⁷ Jesús k'e nga nchifi ján naxandá Jerusalén, kiichjat'aàxìn-là jñà xítà xi kota'yàt'aà-là xi tejò ma-ne, kitsò-là:

¹⁸ —I'ndeì nga tìtsahonguíá naxandá Jerusalén, 'an xi Kì'ndí-là Xítà xan-la yijo-na yáá tsojà'ñó-na xítà sko-là no'mii kò xítà xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga koìi'ne-na kjoabiyaà, ¹⁹ ìkjoàn sǐngatsja-na jñà xi mìtsà xítà

judío nga s̄isobà-na, kojà-na, koṭòt'aà-na krò. Tanga xi koma jàn nàchrjein kjoaáya-na.

*Kjondaà xi kisijé nea-la Jacobo ko Juan
(Marcos 10:35-45)*

²⁰ Nea-la Jacobo ko Juan ixti-la Zebedeo ijchòkon ñánda tíjna Jesús. Tjikò ixti-la. Tsasixkó'nchit'aà-la Jesús nga kisijé jngoò-la kjondaà. ²¹ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè?

Jè chjoón kitsò:

—Ya ñánda koṭixomai, tjiì okixi nga ya kàtiyijòt'aà-lè ixti-na. Jngoò kàtijnakixi-lè koa jngoò kàtijnat'aà-lè xi ngaskón-lè.

²² Jesús kitsò-la:

—Mikiì 'yaà mé xi nijé. ¿A kichikjoaá-nò nga kotojñoò jè kjo'in xi 'an kotojñaà?

Xita koi kitsò:

—Kichikjoaá-najen.

²³ K'eé kitsò-la Jesús:

—Okixi-né, k'oaá tis'in kotojñoò kjo'in koni 'an, tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kitsajnat'aà-ná ya kixi-na ko ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jña j'nde koi, jña tjoé-la xita xi Nainá títsajnaandaà-la nga tsjá-la.

²⁴ K'e nga kiì'nchré jña xita-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-la it'aà ts'e xita xi jò ma-ne. ²⁵ Jesús kiìchja-la, kitsò:

—Jyeé tíjìin-nò nga jña xita sko-la naxandá, nangui síkítsajna xita-la xi jña otíxoma-la. Tíkooá jña xita xi 'nga xá tíjn-la, jña xi beè nga otíxoma-la xita. ²⁶ Tanga jño mìkiì k'oaas'in s'een. Tsà jngoò xita xinguiòo mejèn-la 'nga kíjna, jè xi kàtasíxá-la xita xi i'nga. ²⁷ Ko jè xi mejèn-la kíjna ítjòn, chì'nda-nò kàtama. ²⁸ An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kòs'in-na, tà saá 'an siixá-la xita xi i'nga ko tsjaà yijo-na nga kiyá mé-ne nga kjìn xita kitjokàjìin-ne kjo'in xi kjoa ts'e jé-la.

Kó kisikò Jesús nga kisindaà-ne xita xi jò ma-ne xi mìkiì tsejèn-la

(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

²⁹ K'e nga jye nchifi-ne ya naxandá Jericó, kjìn xita kiitjìngui-la Jesús. ³⁰ Ya indii ndiyá koni s'in tífi Jesús, jò xita xi mìkiì tsejèn-la títsajna. K'e nga kiì'nchré nga jè Jesús tífaya ndiyá, 'ño kiìchja-la kitsò-la:

—iNa'èn, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jì tíjna ngajo-la] jchahimatakòn-nájen!

³¹ Jña xita xi tjikò Jesús tsohótiko-ne nga jyò kàtítsajna, tanga jña xita xi mìkiì tsejèn-la, isaá 'ño kiìchja, kitsò:

—iNa'èn, xi tje-la David, jchahimatakòn-nájen!

³² K'eé tsasíjna Jesús koa kiichja-la, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-nò nga s̄ilkò-nò?

³³ Jñà x̄ita koi, kitsò:

—Na'èn, mejèn-najen nga kàtatsejèn-najen.

³⁴ Jesús kjòhimateè jñà x̄ita koi. Tsohót'aà-la tsja xkon koa n̄itoón kjòtsejèn-la. Ikjoàn kiitjingui-la Jesús.

21

Kó kitsò x̄ita naxandá k'e nga jahas'en-jün Jesús ján Jerusalén

(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jerusalén ijchò jngoò naxandá xi 'mì Betfagé ya chrañat'aà-la nindoò Yá Olivo. Jesús kisikasén jò x̄ita xi kota'yat'aà-la. ² Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján koa ya sakó jngoò-nò orra xi tjit'aà'ñó kò ndí búrró ki'ndí-la. Chíjnda'ñó koa nchrohóko-ná. ³ Tsà yá xi kó kitso-nò, kot'in-là: “Jè xó Na'èn-ná kochjeén-la koa n̄itoón xó s̄ikasén-ne.”

⁴ K'oáá s'in komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'in kiskii x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá, nga tsò:

⁵ Kot'in-la naxandá Sión:

“Chítsejèn-là X̄ita Ítjòn-lè;

nga jii nchrobá katsejèn-lè;

imaá kji;

tinasòn jngoò-la búrró,

jngoò ndí búrró itsé xi ki'ndí-la cho ch'á.”

⁶ Kii jñà x̄ita xi kota'yat'aà-la Jesús, k'oas'in kisikitasòn koni s'in kisatixá-la. ⁷ K'e nga ijchòko ñánda tíjna Jesús jè orra kò ki'ndí-la, jñà kisikjeén nikje-la nga tsohójtsa-la; ikjoàn tsibijnasòn-la Jesús. ⁸ Koa jñà x̄ita xi kjìn ma-ne tsohójngoò nikje-la ya iya ndiyá. Tjín i'nga xi chrja-la yá tsate, ikjoàn tsohójngoò iya ndiyá. ⁹ Jñà x̄ita xi tjíma ítjòn-la kò xi tjingui-la tsibíts'ia nga 'ñó kiichja, kitsò:

—¡Jeya kàtíjna jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-la x̄itaxá ítjòn David [nga jè kíjna ngajo-la]! ¡Mé ta ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Na'èn-ná! ¡Jeya choòn ján ngajmiil!

¹⁰ K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén ngats'ii x̄ita naxandá tà kjòxkón-la, koa kiskònangui-la xíkjin. Kitsò:

—¿Yá x̄ita-ne jè?

¹¹ Jñà x̄ita xi kjìn ma-ne kitsò:

—Jè x̄ita xi chja ngajo-la Nainá xi Jesús 'mì xi Nazaret ts'e, ya nangui Galilea.

K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà x̄ita xi otíjna tsojmi

(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Jesús jahas'en ya ndĩtsin ingo ítjòn-là Nainá, tsachrje yije ngats'ì xitá xi ya nchihotĩjna kò nchihotse tsojmi ya ndĩtsin ingo. Kisihitkjá ímixa-là jñà xitá xi síkjatjija ton kò tikoáá kisikatsjoò íxile-là jñà xi otĩjna nise paloma. ¹³ Kitsò-là:

—Jè Xojon-là Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya-là ochikoón k'oín.” Tanga jñò, nguijo-là xitá chijé titsa'nè.

¹⁴ Nga ya ingo ítjòn tĩjna Jesús, ijchò kinchat'aà-là xitá xi mìkiì tsejèn-là kò xi tsá'yá kjoàn; jè Jesús kisindaà-ne xitá koi. ¹⁵ Jñà xitá skò-là no'miì kò xitá xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kòkjan-là k'e nga kijtseè kjoxkón xi kis'iin Jesús kò nga kii'nchré 'én-là jñà ndí ixti xi chjaya iya ingo ítjòn, nga tsò: “iJeya kàtĩjna jè xi ya nchrobát'aà-ne tje-là xitaxá ítjòn David [nga jè kĩjna ngajo-là]!” ¹⁶ K'eé kiichja xitá koi, kitsò-là Jesús:

—¿A na'yà-né? ¿A ndaà tsò 'én xi chja jñà ixti koi?

Jesús kitsò:

—Jon, 'nchré-ná. ¿A kj'eè bìxkejñò Xojon-là Nainá nga tsò?: Jñà ndí ixti xi jtobá kjoàn kò ki'ndí xi sa oki, jñà-né xi tĩtsajnandaà nga jeya sũkĩjna Nainá.

¹⁷ Jesús yaá kisikĩtsajna jñà xitá koi, itjojiiin-ne ya naxandá ítjòn Jerusalén. Kii ján naxandá Betania. Yaá kisikjaya nga nĩtjen.

*K'e nga jè Jesús kisixì yá-là toò iko
(Marcos 11:12-14, 20-26)*

¹⁸ K'e nga tajñòya nga tífi-ne Jerusalén, Jesús, kjòhojò-là. ¹⁹ Kijtseè jngoò yá-là toò iko xi ya chraña indii ndiyá sijná. Kii katsejèn-là tanga nímé toò yijà-là. Tà xkaá tjin-là. K'eé kitsò-là Jesús:

—Ni tĩ jngoò naxrjein koja-lè toò.

Koa jè yá toò iko nĩtoón kixi. ²⁰ K'e nga kijtseè jñà xitá xi kota'yát'aà-là Jesús, tà kjòxkón-là. K'eé kiskònangui-là mé-ne nga tà nĩton kixi-ne jè yá-là toò iko.

²¹ Jesús kitsò-là:

—Xi okixi, tsà ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'an, tsà mì jò tjin-là inĩma-nò, komaá-nò nga k'oas'ín s'eén koni s'ín kàsikoáa jè yá iko; tikoáá komaá-nò k'oín-là jè nindoò: “Tisixin; ján tĩkatjen-jiin yijo-lè ndáchikon.” Kò k'oáá s'ín koma. ²² Jñò, tsà ndaà mokjeiín-nò nĩtá mé xi sijé k'e nga kĩtsi'ba, k'oáá s'ín tjoé-nò.

*Kjotixoma xi tjin-là jè Jesús
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)*

²³ K'e nga jye komá kjoa koi, Jesús jahas'en ya ndĩtsin ingo ítjòn kò k'e nga tíhokóya-là xitá ijchòkon jñà xitá skò-là no'miì kò xitá jchínga-là jñà xitá judío. Kiskònangui-là:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

²⁴ Jesús kitsò-là:

—Tikoáá 'an skònangui jngoò-nò kjoa. Jñò, tsà kòk'oín-ná, tikoáá 'an k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ²⁵ Jè Juan, k'e nga kis'iin bautizar xita, ¿yá xi kitsjaà-la kjotíxoma? ¿A Nainá-né xi tìjna ngajmii, o xi tà xita-né?

Jñà xita koi k'eé tsajoóya-ne. Kitsò-là xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kitsò-ná: “¿Mé-ne mìkii kòkjeiín-nò it'aà ts'e?” ²⁶ Koá tsà kixoán: “It'aà ts'e xita-né”, tsakjoòn-ná tsà koi nàchrjein-la jñá xita naxandá skaàn-ko-ná, nga ngats'iì, ngui k'oaá tsò nga jè Juan, jngoò xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁷ K'eé kiichja, kitsò-là Jesús:

—Mì kì 'ya-jen.

Koa jè Jesús kitsò-là:

—Tikoáá 'an mìkii k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoa xi mangàsòn ts'e ixti xi jò ma-ne

²⁸ Jesús kiskònangui-la, kitsò-là:

—¿Jñò, kó bixón? Jngoò xita xi jò ma ixti x'in-la kitsò jngoò k'a-la jngoò ti-la: “Nà'èn, t'in, tixá-la jè toò uva-na.” ²⁹ Ti jè kitsò: “Majin-na.” Tanga koma iskan, kisikitsjeèn; k'eé kiì síxá.

³⁰ Nà'èn-la k'eé kiì nga kiikon ti xi ijngoò. K'oaá ti kitsò-la. Tanga ti jè, kitsò: “Ndaà tjin nà'èn, komaá kjián.” Tanga mìkii kiì. ³¹ ¿Ná-laá nga ingajò ixti xi kisikitasòn-la nà'èn-la?

Jñà xita kitsò:

—Jè xi itjòn.

K'eé kitsò-là Jesús:

—Okixií xi xan-nò, jñà xita xi síkíchjítjì tsojmì ts'e Roma ko jñà íchjín ská, isaá niton kjoahas'en ñánda nga Nainá tíhotíxoma mì k'oaá-ne koni jñò. ³² Nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita k'oií xá j'i-ne nga tsakóya-la xita kós'ín sijnchá yijo-la, tanga jñò mìkii kòkjeiín-nò. Koa jñà xi síkíchjítjì tsojmì ko jñà íchjín ská kòkjeiín-la. Tanga jñò ndaà nas'ín ki'yaà yije kjoa koi, mìkii kinikájno jé-nò ko mìkii kòkjeiín-nò.

Jñà chì'nda ts'en

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³ 'Tiná'yaà ijngoò-là kjoa xi mangàsòn. Jngoò xita xi tjin-la nangui, tsibítje toò uva ko tsibíndii-la íchibá, ikjoàn tsibíndaà jngoò i'nde ñánda tsi'ñóngui nandá-la toò uva. Tikoá tsibíndaà jngoò torre ñánda bitsajna xita nga síkinda yije kóhotjín. Ikjoàn kisikiña-la nangui-la xita xi kjejí nga kisixásòn. Ikjoàn kiì nei-la nangui ñánda i'nde kjiin. ³⁴ K'e

nga ijchò nàchrjein-là nga jye kòjchá toò uva, jè nei-là nangui kisikasén x̄it̄a ch̄i'nda-là nga kisijé-là xi jè oko-là ts'e toò uva xi kòjchá. ³⁵ Tanga jñà x̄it̄a xi kisixásòn nangui kitsobà'ño x̄it̄a-là jè nei-là nangui. Jngoò xi tsi'beé-là kò jngoò xi kisik'en koa jè xi ìjngoò ndajò tsibinè. ³⁶ K'e komà iskan jè nei-là nangui isaá kjin x̄it̄a-là kisikasén tanga jñà x̄it̄a xi síxásòn nangui ta ngásòn kisikò ngats'iì ch̄i'nda xi j'iì.

³⁷ K'e nga jyehet'aà-ne kisikasén ki'ndí-là. Kisikítsjeèn kitsò: “Skoexkón-là ki'ndí-na.” ³⁸ Jñà x̄it̄a xi síxásòn nangui k'e nga kijtsee jè ki'ndí-là nei-là nangui tsajoóya-ne, kitsò-là x̄ikjín: “Jè jèe xi tjoé kjotjò-là i'nde, sik'eén kò tsaján koma i'nde.” ³⁹ Kitsobà'ño, tsachrjejiin ya nangui ñánda títje toò uva. Ikjoàn kisik'en.

⁴⁰ Jñò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíi nei-là nangui, ¿mé xi s̄ikò jñà x̄it̄a xi kisixásòn nangui-la?

⁴¹ Jñà x̄it̄a xi nchi'nchré kitsò:

—Jngoò k'aá s̄ik'en jñà x̄it̄a ts'en; mikii kohimakeè. Kò jè nangui-la, kj'eíi x̄it̄a s̄ikíña-la xi koiichjí kó kji oko-là k'e nga kojchá toò uva.

⁴² Jesús kitsò-là:

—¿A kj'eè bixkejñò Xojon-là Nainá nga tsò?:
Jè ndajò xi tsachrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn,
jè-né xi komà ndajò tàts'en chrjó-là ni'ya.
K'oaá s'ín kis'iin Nainá.

Jñá, tà maxkón-ná k'e nga 'yaá kjoa koi.

⁴³ K'oií koxan-nò jñò, tjáxin-nò kjoa machikon-t'in nga jè Nainá tíhotíxoma-nò. Jñá tjoé-là x̄it̄a xi k'oas'ín síxá koni s'ín ok'in-là xá-là Nainá. ⁴⁴ Xi it'aà ts'e ndajò, n̄it̄a yá-ne xi kixosòn ndajò jè, koxkoaya-né; kò tsà jè ndajò skanè x̄it̄a, kochijo-né.

⁴⁵ Jñà x̄it̄a sko-la n̄o'miì kò x̄it̄a fariseo, k'e nga kii'nchré koni s'ín kiichja Jesús nga tsibénojmi 'én xi mangásòn, k'ée kjòchiya-là nga it'aà ts'e-né koni s'ín kiichja Jesús. ⁴⁶ Tik'eé-ne mejèn kitsobà'ño Jesús tanga jñá kitsakjòn-là x̄it̄a naxandá, koi-né nga k'oaá s'ín mokjeiín-là jñà x̄it̄a nga jè Jesús, jngoò x̄it̄a xi chja ngajo-là Nainá.

22

S'eí xi bitjo k'e nga bixan x̄it̄a
(Lucas 14:15-24)

¹ Jesús tsibíts'ia ìjngoò k'a nga tsakóya-là x̄it̄a kjoa xi mangásòn. Kitsò:

² —Koni s'ín otíxoma jè xi ngajmiì nchrobá-ne, k'oaá s'ín mangásòn koni jngoò x̄itaxá ítjòn xi tsibíjna jngoò s'eí k'e nga chixàn ti-la. ³ Kisikasén ch̄i'nda-là mé-ne nga kii kichja-là ngats'iì x̄it̄a xi xó kinokjoá-là nga ti-la t̄ibixan. Tanga jñà x̄it̄a

koi, mìkii kòkjeiín-la nga kii s'eí. ⁴ Ìjngoò k'a kisikasén chí'nda-la xi kj'eí. Kitsò-la: “Kot'in-la jñà xità xi jye kii'nchré: Tsojmì xi skine, jyeé tjíndaà; jyeé kisik'en nchraja-na, cho xi 'ño xiné. Jyeé tjíndaà yije kóhotjín. Kàtjanchrobá s'eí.” ⁵ Tanga jñà xità koi mìkii kisís'in. Tjín xi rancho-la kii-katsejèn-la; tjín xi kjohíma-la kii. ⁶ Koá jñà xità xi i'nga, kitsobà'ño chí'nda-la jè xitàxá ítjòn. Kiskaàn-ko koá kisik'en. ⁷ Jè xitàxá ítjòn, 'ño kòjti-la. K'eé kisikasén xità soldado nga kisik'en yije kóhotjín jñà xità koi nga ma-la sík'en-ná, koá tsaká naxandá-la. ⁸ Jè xitàxá ítjòn, ìjngoò k'a kitsò-la chí'nda-la: “Kixíí kjoá, jyeé tjíndaà yije xi kjoá ts'e s'eí, tanga jñà xità xi jye kii'nchré, mìkii mochjeén-la nga í kjoíí. ⁹ Tanguió ìjngoò k'a ya ndiyá jngoò osen-la naxandá, tìnókjoa-la xità nita yá-ne xi skajñoò nga s'eí tjín kjoá ts'e xità xi bixan.” ¹⁰ Jñà chí'nda-la xitàxá ítjòn kii kíxkóya xità inchò calle nita yá xi kjòtsja-la nga kii s'eí, xità xi ndaà ko xi mìkii ndaà; k'oaá s'ín kitsee ni'ya.

¹¹ Jè xitàxá ítjòn, k'e nga jahas'en ni'ya, kiskoòtsejèn-la jñà xità xi ijchò. K'eé kijtsee jngoò xità xi ya tijnajiiin nga mìkii íkjá nikje-la xi ts'e kjoá bixan. ¹² Kitsò-la: “Jí, amigo, ¿kó s'ín komà nga kòbitjaàs'iin ijndé nga mìkii kichíkjeí nikje xi ts'e s'eí?” Tanga xità jè, tà jyò tsibijna. ¹³ Jè xitàxá ítjòn kitsò-la jñà xità xi nchisis'in-la ímíxa: “Tit'aà'ño ndsoko ko tsja. Íkjoàn tikatjeen ján ijiiin jño ya ñánda nga skíndàya ko sùjts'iin ni'ño.”

¹⁴ Kitsò-ísa Jesús:

—K'oaá s'ín koma nga kjin ma-ne xità xi nokjoà-la tanga tà chibaá ma-ne xi tjájiin.

Kjoa nga machítjì tsojmi

(*Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26*)

¹⁵ Jñà xità fariseo k'eé kii tsajoóya-ne nga mejèn-la kohòngui Jesús mé 'én xi kichja. ¹⁶ Koií kjoa-la nga kisikasén-la Jesús xità-la ko xità-la Herodes; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixíí xi nokjoi koá k'oaá s'ín okoòyi ndiyá-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoá kixí. Mìkii 'ni kindá koni tsò-lè xità; ko mìtsà jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xità. ¹⁷ Koatín-nájen. ¿A ndaà tjín nga kichítjì-jen tsojmi it'aà ts'e xitàxá ítjòn ts'e Roma, a xi majín-né?

¹⁸ Jesús kjòchíya-la nga ch'o nchisíkítsjeèn. K'eé kitsò-la:

—Jño, xità xi jò isén tjín-nò, mé-ne chonachan-ná. ¹⁹ Takó-ná jè ton xi machítjì-ne tsojmi.

K'eé j'ìiko jngoò-la ton denario. ²⁰ K'e nga kijtsee Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e isén jè ko jè 'ín xi tjít'aà?

²¹ Kitsò xità koi:

—Ts'eé César, xitàxá ítjòn ts'e Roma.

K'eé kitsò-la Jesús:

—Tjiì-lá César xi ts'e César koa tjiì-lá Nainá xi ts'e Nainá.

²² K'e nga kiì'nchré 'én koi jña xita fariseo ko xita-la Herodes, tà kjòxkón-la. Kitsjiin Jesús, ikjoàn kiì-ne.

Kó s'in koma k'e nga kjoaáya ijngoò k'a-la xita xi jye k'en
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³ Tikoi-ne nàchrjein ijchòkon Jesús jña xita saduceo nga mikii mokjeiin-la nga faáya-la jña xita xi jye k'en. Xita koi kiskònangui-la Jesús, ²⁴ kitsò-la:

—Maestro, Moisés kitsò-né: “Tsà jngoò xita x'in kiyá xi mikii kis'e-la ixti ko chjoón-la, jè 'ndse mik'en kixan-ko ijngoò k'a chjoón-la 'ndse nga s'e-la ixti xi tje ts'e 'ndse.” ²⁵ Kis'e xó jngoò k'a xita ijndé xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn chixàn, tanga k'e nga k'en, mikii kis'e-la ixti koa jè 'ndse xi ma jò-ne tsibijnako jè chjoón ka'àn. ²⁶ K'oaá ti komàt'in jè 'ndse xi ma jò-ne ko xi ma jàn-ne skanda komà itoò. Nijngoò xi kis'e-la ixti. ²⁷ Xi jyehet'aà-ne, k'en jè chjoón. ²⁸ K'e nga tsà kjoaáya ijngoò k'a-la mik'en, ¿ña-laá nga itoò 'ndse xi koma chjoón-la? Nga jña chixàn-ko nga itoò.

²⁹ K'eé kitsò-la Jesús:

—Jño, maskáya-nò koi-né nga mikii 'yaà kó s'in tíchja Xojon-la Nainá ko nga'ño xi tjín-la Nainá. ³⁰ K'e nga kjoaáya ijngoò k'a-la mik'en, íchjín, íchjá, mì ti kiì kixan-ne. K'oaá s'in s'e koni jña àkjale xi títsajna ngajmii xi ts'e Nainá. ³¹ Jè kjoa nga faáya ijngoò k'a-la mik'en, ¿a kje'e bìxkejñoò Xojon-la Nainá nga jè sobà Nainá xi kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac ko Jacob”? Jña xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jña xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! [Nga it'aà ts'e Nainá, títsajnakon xita koi.]

³³ Jña xita naxandá, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tà kjòxkón-la koni s'in tsakóya Jesús.

Jè kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn
(Marcos 12:28-34)

³⁴ Jña xita fariseo k'e nga kiì'nchré nga Jesús kisikítsajnajyò jña xita saduceo, tsibíxkóya xíkjín. ³⁵ Jngoò xi xita ts'e, xi chjine xojon-la kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-la skót'aà Jesús nga skónachan-la. Kiskònangui-la, kitsò-la:

³⁶ —Maestro, ¿ña-laá kjotíxoma xi isa tíjna ítjòn nga yije kjotíxoma ts'e Moisés?

³⁷ Jesús kitsò-la:

—“Títsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la, nga ko inima-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga tíjnakin.” ³⁸ Jè kjotíxoma xi isa 'ño tjín ko xi tíjna ítjòn. ³⁹ Jè xi ma-ne jò, k'oaá ti tsò-ne: “Títsjachi xita xingui xi i'nga koni tsà ti yijo tsiji-nè.” ⁴⁰ Jña títsajna ítjòn jña

kjotíxoma koi. Yaá bitjokàt'aà kóhòtjín kjotíxoma xi i'nga xi ts'e Moisés kò xi ts'e xítà xi kiùchjā ngajo-la Nainá.

*Ñánda kitjen-la Cristo [xítà xi xó kisikasén-ne Nainá]
(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)*

⁴¹ Tà kó yaá títsajna jñà xítà fariseo. Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

⁴² —¿jñò, kó bixón it'aà ts'e Cristo [jè xítà xi xó sùikasén-ne Nainá]? ¿Ñánda kitjen-la?

Jñà xítà fariseo kitsò:

—Yaá kjinchrobát'aà-ne tje-la xítaxá ítjòn David [nga jè kíjna ngajo-la].

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Tanga jè David k'e nga kiùchjā nga kò nga'ñó-la Iníma Tsjeè-la Nainá, kitsò it'aà ts'e Cristo: “Jè otíxoma-na.” K'oaá s'ín kiùchjā David:

⁴⁴ Jè Nainá kitsò-la jè xi otíxoma-na:

“Tijnat'aà-ná j kixi-na

skanda k'e nga sùkítsajnanguia ndsokoi

jñà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

⁴⁵ Jè David, tsà kòs'ín kitsò-la Cristo [jè xítà xi xó síkasén-ne Nainá], ¿kó s'ín tjín-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la xítaxá ítjòn David?

⁴⁶ Nijngòò xi koma-la nga kisikátji-ne 'én koi. Tjen-ne nachrjein koi, mì tì yá xi kjò'ñó-ne ikon nga kiskònangui ìsa-la 'én xi kj'eíí.

23

Kiis'ín kiùchjā Jesús it'aà ts'e xítà fariseo kò xítà xi okóya kjotíxoma-la Nainá

(Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

¹ Xi komà iskan kitsò-la Jesús jñà xítà xi kjín ma-ne kò xítà xi kota'yàt'aà-la:

² —Jñà xítà xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò jñà xítà fariseo tjín-la xá nga okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ³ Tiná'yaá yije-là koni s'ín okóya-nò. Tanga mìkii k'oa 'nè koni s'ín jñà xítà koi. Kj'eíí tsò kò kj'eíí s'ín. ⁴ Jñà xítà koi bínè-la xítà xi kj'eíí kjotíxoma-la xi 'ñó 'in tjín koni tsà ch'á i'í sík'a xi mìkii k'a-la; koā jñà xítà xi okóya kjotíxoma, nì itsé síchját'aà-la jñà xítà nga sùikitasòn kjotíxoma-la. ⁵ Koni s'ín s'ín yije kjoā koi, tà jè-né nga mejèn-la nga ìsa ndaà skoe xítà. Jè Xojon-la Nainá xi ót'aà tjen-la kò chrja-la, ìsaá ì s'ín; koā jè nikje xi ókjá, ìsaá ndojò kjoàn s'ín lixto xi tíjòn-la nikje-la, tà jè xi mejèn-la nga okó yijo-la nga tsò nga xítà tsjeè-la Nainá-né. ⁶ Mejèn-la nga jñà kitsat'aà ítjòn ímìxa k'e nga kjèn xítà ñánda tjín s'eí kò ya ni'ya ingo sinagoga mejèn-la nga jñà kítsané íxile

xi jncha ítjòn. ⁷ Tìkoáá mejèn-là nga skoexkón xità xi kj'eíí, ndaà sùixat'aà ya ndítsìn; kítóso-là: “Maestro, Maestro.”

⁸ Tanga jñò, mìkiì biì'nde nga “Maestro” kítóso-nò xità; ngats'ioò jñò, 'ndsè chibàkoo xinguiò; tà jngoò ma xi Maestro-nò, jè Cristo [xità xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁹ Njingoò xi “Na'èn” 'mì-là j it'aà nangui; tà jngoò ma xi Na'èn-nò xi tíjna ngajmì. ¹⁰ Koá nì yá xi xità sko-là kítóso-nò; tajngoò Cristo xi sko-là tíjna-nò. ¹¹ Jè xi 'ñó 'nga síkíjna yijo-là it'aà tsajòn, jè-né xi sùixá-là xità xi i'nga. ¹² Jè xi 'nga síkíjna yijo-là, ìsáá nangui kíjna nga kóma iskan; kò jè xi nangui síkíjna yijo-là, ìsáá 'nga kíjna nga kóma iskan.

¹³ 'jìma xó-nò jñò, xità xi okoòya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés, kò jñò xi xità fariseo, xità xi jò isén tjín-nò! Bíchjoà-là ndiyá-là ngajmì jñà xità xi mejèn-là fahas'en ya ñánda nga tíhotíxoma Nainá. Jñò, mìkiì bitjaàs'en-jñò kò mìkiì biì'nde-là xi kj'eíí xità nga fahas'en-jìin.

¹⁴ 'jìma xó-nò jñò, xità xi okoòya kjotíxoma-là Nainá, kò jñò xi xità fariseo, xità xi jò isén tjín-nò! Chjàà'an-là ni'ya-là íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-là; íkjoàn 'ñó ndojò onguíkoo ochikon-nò nga mejèn-nò nga bitsajna'ma nga mì jcha-nò mé kjoa xi 'nè. Koiì kjoa-là ìsáá tse kjo'in s'e-nò.

¹⁵ 'jìma xó-nò jñò, xità xi okoòya kjotíxoma-là Nainá, kò jñò xi xità fariseo, xità xi jò isén tjín-nò! Bitjaàsòn yije isò'nde kò ndáchikon nga nokjoà-là nas'in tà jngoò xità nga ya fit'aà-nò. Kò k'e nga jye bitasòn-nò xità jè, jò k'a okji ok'in-là koni jñò nga s'e-là kjo'in ya ñánda títi ni'in ts'e i'nde kjo'in.

¹⁶ 'jìma-xó-nò jñò, xità xi mìkiì tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá xità xi kj'eíí! Bixón-nó: “Tsà jngoò xità xi tsjá 'én-là xi it'aà ts'e ingo, mìtsà mé-ne. Tanga tsà jngoò xità tsjá 'én-là xi it'aà ts'e tsojmì chjí xi oro ts'e ingo, koiì xi kjo'ño kítasòn 'én-là.” ¹⁷ jñò xi xità tòndo kò xità xkan 'mì-nò! ¿Ná-laá xi ìsá ndaà tjín? ¿A jñà tsojmì chjí xi oro a xi jè ingo xi síchikon-t'in tsojmì chjí? ¹⁸ Jñò k'oaá tì bixón: “Tsà jngoò xità tsjá 'én-là nga kítóso: Tíbeè i'nde tsjeè ñánda binchasòn kjotjò xi tsjá-là Nainá, jñà xità mìkiì kjo'ño kítasòn 'én-là. Tanga tsà tsjá 'én-là xi it'aà ts'e tsojmì xi ya títsajnasòn jè i'nde tsjeè, jè xi okixi nga kjo'ño kítasòn.” ¹⁹ jñò xi xità tòndo kò xità xkan 'mì-nò! ¿Ná-laá xi ìsá ndaà tjín? ¿A jñà tsojmì xi tjín-sòn ya i'nde tsjeè a xi jè i'nde tsjeè xi síchikon-t'in tsojmì? ²⁰ Jè xi tsjá 'én-là xi it'aà ts'e i'nde tsjeè, tìkoáá tsjá 'én-là xi it'aà ts'e ngayije tsojmì xi ya tjín-sòn ya i'nde tsjeè. ²¹ Jè xi tsjá 'én-là xi it'aà ts'e ingo mìtsà tà jè it'aà ts'e ingo tsjá, tìkoáá tsjá 'én-là xi it'aà ts'e Nainá xi ya tíjna. ²² Jè xi tsjá 'én-là xi it'aà ts'e ngajmì, tsjá 'én-là xi it'aà ts'e íxile kjotíxoma-là Nainá; tìkoáá tsjá 'én-là xi it'aà ts'e Nainá xi ya tíjnasòn íxile.

²³ 'iIma xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Nga ma-nò 'biì-là Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta kò xka anís kò xka comino; tanga mìkiì nìkitasòn jè kjotíxoma xi isa 'ñó mochjeén koni jè kjoa kixi, kjoahimatakòn kò jè kjoa nga kixi kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. Koií kjoa xi 'ñó mochjeén nga kítasòn; tikoáá mochjeén-né nga kítasòn jñà kjoa xi i'nga. ²⁴ jñò, xita xi mìkiì tsejèn-nò nga mejèn-nò okoò-là ndiyá xita xi kj'eíí, jñò, nìkjaànguioò natse nga majìn-nò nga chíjeèn cho xi tjé, tanga mìkiì 'yaà k'e nga chíjeèn cho ch'á xi 'mì camello!

²⁵ 'iIma xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Onijnoò chitsín-nò kò chroba-nò ya isò'nga-la tanga ya iya-la kitsee tsojmì xi nìchijé kò nga tse mejèn-nò. ²⁶ Jñò xi xita fariseo 'mì-nò, xi mìkiì tsejèn-nò. Ítjòn taníya chitsín-nò kò chroba-nò ya iya-la, mé-ne nga kotsjeè-ne isò'nga-la.

²⁷ 'iIma xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! K'oaá titsjoò koni kjoàn chrjó-la mìk'en xi kitsiinga isò'nga-la. Ndaà kjoàn, tanga ya iya-la kitsee nindaà-la mìk'en kò ngats'ìi tsojmì xi ch'o kjoàn. ²⁸ Jñò, k'oaá s'ín 'nè nga nguixkòn xita, xita ndaà-nò; tanga jjiìn inima-nò kitsee kjoa xi jò isén tjín-la kò kjoa nga ch'o 'nè.

²⁹ 'iIma xó-nò jñò, xita xi okoòya kjotíxoma-la Nainá, kò jñò xi xita fariseo, xita xi jò isén tjín-nò! Bindaà chrjó-la mìk'en ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá kò nikiinga chrjó-la xi xita kixi komà. ³⁰ Ikjoàn bixón: "Tsà jñá-la-ná xi titsajnakoaán jè nàchrjein-la xita jchínga-ná mì-la kiì kinìchját'aà-lá xita jchínga-ná nga kisik'en jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá." ³¹ K'oaá s'ín 'ya-la nga tijñò 'ya-nò yijo-nò nga ixti-la maá xita xi kisik'en xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ³² Jñò, koni s'ín tsibíts'ia xita jchínga-nò, jngoò k'a tikitason yije kjoa.

³³ Jñò, k'oaá ngaya-la koni ye, nga ya tjen-nò it'aà ts'e ye. Mikiì kojno-nò i'nde ts'e kjo'in. ³⁴ K'oíí kjoa-la, 'an sikasén-nò xita xi kichja ngajo-la Nainá, xita xi tjín-la kjoachjine kò xi kokòya kjotíxoma. Tanga jñò, tjín xi sik'eèn, tjín xi kjòt'aà krò koa tjín xi kixkàn-koo ya iya ni'ya ingo sinagoga; koa konguítjingui kondra-là xita koi nga xki xi ján naxandá. ³⁵ Jñò skané yije-nò kjo'in jè jní xi kixixteèn ts'e xita ndaà xi k'en, mats'iaqo-ne Abel, xita kixi xi k'en ítjòn, skanda jè Zacarías, ki'ndí-la Berequías, jè xi kisik'en xita tsajòn ya i'nde jngoò osen-la ñánda tíjna Ni'ya Tsjeè-la Nainá kò ñánda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jñà xita. ³⁶ Okixií xi xan-nò, ngats'ìi kjoa koi, jñà skané-la kjo'in jñà xita xi tjín i'ndeí.

Mé kjoa-ne nga kos'in kiichjako-ne Jesús xita naxandá Jerusalén

(Lucas 13:34-35)

³⁷ 'jñò xi xita naxandá Jerusalén tsajòn xi nìk'eèn xita xi chja ngajo-la Nainá kò binè ndajo jñà xita xi Nainá síkasén-nò! jkjin k'a kjomejèn-na nga tsibixkóya xita naxandá-nò, koni s'in xa'nda nga bingui jngaá-la jñà ixti-la; tanga jñò, mìkii kòkjein-nò! ³⁸ Chitsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjin-takòn Nainá. ³⁹ K'oaá xán-nò mats'ia-ne nachrjein i'ndeji mì tì kii jchaxkoòn-ná skanda k'e nga jè nachrjein nga kixón: "iMé ta ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá!"

24

K'e nga kiichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'in tjinè-la nga kixoña (Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

¹ Jesús k'e nga jye itjo-ne ingo itjòn, jyeé tífi nga ijchò kinchat'aà chraña-la xita xi kota'yàt'aà-la. Ikjoàn tsakó-la jè ingo itjòn kò ni'ya xi tjin-la. ² Jesús kitsò-la:

—¿A titsachitsejèn-là ngats'ii ni'ya koi? Okixijí xi xan-nò, nì tì jngoè ndajo sijijòsòn-la xikjín. Kixoña yije-né kòhõtjín.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá ma chraña nga kjoehet'aà isò'nde (Marcos 13:3-23; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

³ Jesús, k'e nga tjna ya nindoò Yá Olivo, ijchò kinchat'aà-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la nga kiskònanguit'aàxìn-la kitsò-la:

—Kòatìn-nájen, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga kjoji i'ngòè k'a kò k'e nga kjoehet'aà isò'nde?

⁴ K'eé kitsò-la Jesús:

—Tikindaá yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. ⁵ Kjin xita kjoji xi 'in ts'an siikjeén; kitsò: "An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]"; koa kjin xita skónachan-la. ⁶ S'e kjoichán ñánda chrañat'aà kò tikoa kiná'ya-la kjoa ts'e kjoichán ñánda kjin i'nde, tanga jñò, kì tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne. Tanga kj'eè tsà isò'nde tífehèt'aà. ⁷ Naxandá skaàn-kjoè xi kj'eí naxandá. Koa xitaxá koi'its'ia nga skaàn-kjoè kò xitaxá xi kj'eí naxandá. S'e kjinchrá, s'e ch'in, kò k'oa ch'ón nga xki xi ján i'nde. ⁸ Ngats'ii kjoa koi, tà jè xi sà tímats'ia kò kjo'in.

⁹ 'Jñà xita skinit'aà-nò ts'e xitaxá nga tsjá-nò kjo'in; siik'en-nò. Ngats'ii xita isò'nde kojtikeyè-nò koi kjoa-la nga 'an onguít'aà-ná. ¹⁰ Jè nachrjein koi, kjin koma xi mì kii tì kòkjein-la it'aà ts'an. Tijnà kòótjinè-ne xikjín xita kò tsjénguikeyè xikjín. ¹¹ Kjin xita s'e xi xita ndiso xi kitsò nga Nainá chja ngajo-la. Tikoaá kjin xita skónachan-la. ¹² Ndaà jchán s'e kjoats'en; skanda mì tì kii kòtsjakeè-ne xikjín xita. ¹³ Tanga jè xi kixi kijnako kjoa xi mokjein-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kitjokajjin kjo'in. ¹⁴ Koa jè 'én

ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá, kobísòn yije-né nga tíjtsa isò'nde mé-ne nga kji'nchré-ne ngats'ìi xitá naxandá; ikjoàn k'eé kjoehet'aà isò'nde.

¹⁵ 'K'e nga jchaa nga 'ñó ch'o tíma ya I'nde Tsjeè-la Nainá, koií kjoa tìbitasòn koni s'ín kiskii Daniel, xitá xi kiichja ngajo-la Nainá. (Kátasijiin-la jña xitá xi bíkke xojon jé.) ¹⁶ Jñò, k'e nga jchaa kjoa koi, jña xitá xi títsajna Judea, kátanga, kàtji ñánda nindoò choòn. ¹⁷ Jè xi tíjnasò'nga ni'ya-la, kì tì kii fahas'en-ne ni'ya nga skoé tsojmi-la. ¹⁸ Jè xi tísíxájiin nangui-la, kì tì kii nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la. ¹⁹ iIma xó-ne jña íchjin xi k'í'ndí 'ya kò xi íxti xó nchisíkaki jña nachrjein koi! ²⁰ Tijét'aà-la Nainá mé-ne nga mì k'eé kiyó-nò k'e nga nachrjein-la cho 'nchán kò k'e nga nachrjein nikjáya. ²¹ Jña nachrjein koi, tseé kjo'in s'e; kje'eé kii k'oa ma skanda tjen-ne nga kisindaà isò'nde. Koa mì tì kii okoma-ne nga koma iskan. ²² Tsà mì k'oaá kítso Nainá nga isa chiba nachrjein s'e kjo'in nijngòò xitá kitjokàjiin kjo'in. Tanga koií kjoa-la jña xitá xi xó jaàjiin-ne Nainá, isa chiba nachrjein s'e kjo'in.

²³ 'K'e nga tsà yá xitá xi kítso-nò: “iChítsejèn-là íi tíjna Cristo [xitá xi xó kisikasén-ne Nainá]!”, o tsà kítso-nò: “ján tíjna ján!”, kì kii mokjeiin-nò. ²⁴ Kjoíí xitá ndiso xi Cristo kítso-la yijo-la, tikoaa kjoíí xitá xi koa tì kítso nga jña xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tjs'ín kokò seña kò kjojkón xi ndaà tjín nga skónachan. Skanda jña xitá xi jye jaàjiin Nainá mejèn skónachan-la tsà kokjeiin-la. ²⁵ Kangui nachrjeiin tibenojmíya yije-nò kjoa xi koma iskan. ²⁶ Tsà yá xitá xi kítso-nò: “iChítsejèn-là yaá tíjna Cristo ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn!”, kì kii onguió; kò tsà kítso-nò: “iYaá tíjnaya inga ni'ya!”, tikoaa kì kii mokjeiin-nò. ²⁷ Koni ma ni'ín ch'on k'e nga ote ñánda bitjokàtji-ne ts'oi skanda ñánda okaàtji-ne, k'oaá s'ín koma k'e nga kjoiaa ijngòò k'a xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na. ²⁸ Ya ñánda kijna mik'en, yaá kítsajnajtín jña líké.

*Mé xi koma k'e nga kjoíí ijngòò k'a Ki'ndí-la Xitá
(Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30, 34-36)*

²⁹ Tijè-ne nachrjein, k'e nga kjoehet'aà kjo'in koi, jè ts'oi, mì tì kii siihiseèn-ne, kojñò-né, mì tì kii kotsjè-ne ndobá-la. Tikoaa jè sá, mì tì kii siihiseèn-ne. Ni'ño xi tjín ngajmiì, kixongui-né. Jña nga'ño xi tjín ngajmiì kitíya yijeé-la. ³⁰ Ikjoàn skoé xitá ján ngajmiì seña-na xi Ki'ndí-la Xitá 'mì-na. Ngats'ìi naxandá xi tjín i isò'nde, jña xitá skindàya-né nga 'ñó tsakjón. Koa skoé-na xitá xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na nga kjinchrobàjñaà jiin ifi xi tjín ngajmiì; tse nga'ño kò kjoajeya kjoikoaa. ³¹ Siikasén àkjale-na nga 'ñó siikjindáya chrjo nga koiixkóya xitá-na xi 'an

xó jaàjìin-na nga ñijòn chrjànguì-là isò'nde, nga jngoò ìjngoò ngobà-là isò'nde.

³² 'Chíta'yàkòò jè yá-là toò iko mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndíya chrja-là, ìkjoàn bíjts'én xka-là, tíjìin-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ³³ K'oaá tìs'ín t́jín, k'e nga jchaa nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kátasijìin-nò nga 'an xi Kí'ndí-là Xíta xan-là yijo-na jyeé nítòn kjoiaa, k'oaá ngaya-là koni tsà jye t́jina chraña xotjoa-là ni'ya. ³⁴ Okixíí xi xan-nò, k'oaá s'ín kítasòn yije kjoa koi, k'e nga t́ikj'eè biyaá xíta xi t́jín nachrjein j'nde. ³⁵ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mikii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁶ 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tíjìin-là mé nachrjein-ne kò mé hora-ne; nì jña àkjale xi t́jín ngajmii, kò nì jè Kí'ndí-là Nainá tíjìin-là; tajngoò Nainá xi Na'èn-ná tíjìin-là.

³⁷ 'Koni s'ín komà nachrjein-là Noé, k'oaá tìs'ín koma k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Kí'ndí-là Xíta xan-là yijo-na. ³⁸ Jña nachrjein koi, k'e nga t́ikj'eè 'ba jtsí xkón, jña xíta xi t́jín k'e-ne, nchikjèn, nchi'biì, nchibixan íchjá kò íchjín skanda k'e nga jè nachrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé. ³⁹ Xíta xi t́jín koi nachrjein, mikii tíjìin-là mé xi koma skanda k'e nga j'ii jtsí xkón xi kùchrjoako nandá ngats'ii xíta. K'oaá tìs'ín koma k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Kí'ndí-là Xíta xan-là yijo-na. ⁴⁰ Jè nachrjein k'e nga 'an xi kjoiaa, jò xíta xi nchisíxá ján ijìin ijña, jngoò tjámìtjen, xi ìjngoò sijna-né. ⁴¹ Jò íchjín nchat'aà natsí xi nchi'o na'yo, jngoò tjámìtjen, xi ìjngoò sijna-né.

⁴² 'Titsajnakoòn nga mikii 'yaà mé nachrjein-ne kò mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Nainá 'mì-na. ⁴³ Kátasijìin-nò, tsà jngoò nei-là ni'ya sijìin-là mé hora-ne k'e nga jño kjoii xíta chijé nga sìichijé-là, sìikindaá ni'ya-la; mikii tsjá'nde nga kochijé-là. ⁴⁴ Jño, t́ikoaá titsajnandaà; nga 'an xi Kí'ndí-là Xíta xan-là yijo-na, k'eé kjoiaa ìjngoò k'a k'e nga jño mikii titsachiña.

Chì'nda xi ndaà s'ín kò xi ch'o s'ín
(Lucas 12:41-48)

⁴⁵ '¿Yá-ne xi chì'nda kixi xi t́jín-là kjoachjine? Jè nei-la sìikíjna'nda jña chì'nda-là xi i'nga xi ya síxá ni'ya-là mé-ne nga k'e kjichò chiba-là, sìikjèn chì'nda xíkjín. ⁴⁶ Mé tà ndaà-là jè chì'nda xi k'oas'ín ndaà tísíkitasòn k'e nga kjoii-ne nei-là. ⁴⁷ Xi okixíí xi xan-nò, nei-là chì'nda jè, jè sìikíjna'nda yije tsojmì xi t́jín-là. ⁴⁸ Tanga tsà jè chì'nda ts'en kítso nga kòòkò inima-là: "Nei-na, kjìn nachrjein kochrjein-là nga kjoii-ne." ⁴⁹ Ikjoàn koi'ts'ia nga skaàn-kò chì'nda xíkjín, koa kòkjen-kò kò skoiko xíta ch'ì. ⁵⁰ Chì'nda jè, kjoii-ne nei-là jè nachrjein kò jè hora k'e nga mikii tíkoña-là. ⁵¹ 'Nó tse kjo'in tsjá-là. Tà ngàsòn okji

kjo'in tsjá-là koni jñà xità xi jò isén tjín-là. Ikjoàn skindàya ko sùjts'in nì'ño.

25

Kjoa xi mangásòn ts'e ixti íchjín xi te ma-ne

¹ 'Jè nàchrjein k'e nga kotìxoma jè xi ngajmiù nchrobá-ne, k'oaá s'in koma koni komàt'in jñà ixti íchjín xi te ma-ne. Kiskoé ni'in lámpara-là xi ts'e asitì. Kiikoña-là jè xità xi bixan. ² 'Òn ma-ne ixti íchjín xi tjín-là kjohítsjeèn koa 'òn ma-ne xi tsjìn-là kjohítsjeèn. ³ Jñà ixti íchjín xi tsjìn-là kjohítsjeèn kiskoé lámpara-là tanga mìkì ts'a-là asitì. ⁴ Koa jñà ixti íchjín xi jye tjiìn-là ts'a nomità asitì-là ko lámpara-là. ⁵ Jè xità xi tìbixan, mìkì xátì j'ìi, koa kjònijñá-là ngats'ìi ixti íchjín; tsohofè í'ño. ⁶ K'e nga ijchò osen nìtjen, 'ño kiichja jñà xità, kitsò: "Jye nchrobá jè xità xi bixan. Tìtjoo ni'ya, tanguíchjaà indiaà." ⁷ Ngats'ìi ixti íchjín tsasítjen, koa tsibítsajnandaà lámpara-là. ⁸ Jñà xi 'òn ma-ne xi tsjìn-là kjohítsjeèn kitsò-là jñà xi tjín-là: "Tjiù itsé-nájen asitì-nò. Jè ni'in-nájen jye tìbits'o." ⁹ Tanga jñà ixti íchjín xi tjín-là kjohítsjeèn, kitsò-là: "Mìkì koma, mìkì kichóya-là tsajen. Tanguí kindá ñánda satìjna." ¹⁰ Tanga jñà ixti íchjín xi tsjìn-là kjohítsjeèn k'e nga kii katse asitì-là, k'eé j'ìi xità xi bixan. Koa jñà ixti íchjín xi 'òn ma-ne xi tìtsandaà nga tìtì lámpara-là, jahas'en ko jè xità xi bixan ya ni'ya ñánda tjín s'eí. Ikjoàn kisìchjoà xotjoa-là ni'ya. ¹¹ Koma iskan j'ìi-ne jñà ixti íchjín xi nguì 'òn ma. Kitsò: "Nà'èn, Nà'èn, chíx'a-nájen ni'ya." ¹² Tanga jè xità xi bixan, tà kitsò-là: "Okixìi xi xan-nò, mìkì bexkon-nò yá-nò jñò."

¹³ Jesús kitsò-isa:

—Jñò, tìtsajnandaà, nga mìkì 'yaà mé nàchrjein-ne koa mé hora-ne nga kjoiaa 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na.

Kjoa xi mangásòn ts'e tòn xi kitjoé-là jñà chì'nda

¹⁴ 'Jè nàchrjein k'e nga kotìxoma jè xi ngajmiù nchrobá-ne, k'oaá ti ngayá-là koni tsà jngoò xità xi tjín-là chì'nda. Kjiiìn j'nde tífi. Kiichja-là chì'nda-là; kisìngatsja tòn-là nga jngoò jngoò nga kàtasíkìnda.

¹⁵ 'Jngoò chì'nda xi kitsjaà-là 'òn jmiù tòn oro; xi jngoò jò jmiù kitsjaà-là; xi ma-ne jàn jngoò jmiù kitsjaà-là. K'oaá s'in kitsjaà-là koni s'in koma-là nga sùxáko nga jngoò jngoò. Ikjoàn kii jè nei-là xá ñánda j'nde kjiiìn. ¹⁶ Jè chì'nda xi kitjoé-là 'òn jmiù, kisìxáko tòn xi kitjoé-là koa nguì okji kisìkijnesòn. ¹⁷ Ko jè chì'nda xi jò jmiù kitjoé-là, k'oaá tì kis'ìin, tìkoa nguì jò jmiù kisìkijnesòn. ¹⁸ Tanga jè chì'nda xi kitjoé-là jngoò jmiù, tà tsibìjna'ma-né tòn xi kitsjaà-là nei-là. Yaá tsibìjnajiìn it'aà nanguì.

19 'K'e nga jye kjòtseé kii nei-là chi'nda koi, j'ìi ìjngoò k'a-ne; kis'iin-là kinda jè tòn xi kitsjaà-là. 20 Ijchò jè xi kjòngatsja xi 'òn jmiì, koà nguì 'òn jmiì ijchòkòsòn. Kitsò-là nei-là: "Na'èn, 'òn jmiì tòn xi jì kinìngatsja-ná, koà nguì 'òn jmiì kisikijnesoàn." 21 Jè nei-là kitsò-là: "Ndaà tjín; ngaji, xitá ndaà-né. Ndaà kinitasòn-ná nas'ín tà chiba tòn kitsjaà-lè. 'An, isaá tse tsja isa-lè. Títjás'en-jìin nga títjako-ná." 22 Ikjoàn ijchò jè chi'nda xi jò jmiì kjòngatsja, kitsò: "Na'èn, jò jmiì tòn kinìngatsja-ná koà nguì jò jmiì kisikijnesoàn." 23 Jè nei-là kitsò-là: "Ndaà tjín; ngaji, xitá ndaà-né. Ndaà kinitasòn-ná nas'ín tà chiba tòn kitsjaà-lè. 'An isaá tse tsja isa-lè. Títjás'en-jìin nga títjako-ná." 24 Koà k'e nga ijchò jè chi'nda xi jngoò jmiì kjòngatsja kitsò-là nei-là: "Na'èn, bexkoón-lè nga xitá jti takòn-né nga bìxkoí tsojmì xi mì jì bìtjii, kò bìxkoí jñà xi mì jì chíjndii. 25 Koií kjoa-là nga kitsakjòn-na nga tsibijna'ma tòn-lè ya ijìin nangui. I tíjna-ne tòn-lè xi jngoò jmiì kinìngatsja-ná." 26 Jè nei-là kitsò-là: "iNgaji, chi'nda ch'o-né koà xitá ts'eè-né! Tsà jye tíjìin-lè nga 'an bìxkoá ñánda mì 'an bìtjee kò bìxkoá ñánda mì 'an kíjndiaa. 27 Tsà ya tsibijni tòn-na ya banco mé-ne k'e nga kjoì-na, tjoé-na tòn-na kò ki'ndí-là tòn xi ts'an." 28 Ikjoàn kitsò-là jñà xitá xi ya títsajna: "Chjaà'an-là jè tòn xi jngoò jmiì; jè tjii-là chi'nda xi te jmiì ma ts'e. 29 Nga jè xi tjín-là, k'oií isa-là skanda tsatóó s'e-là, tanga jè xi tsjìn-là, skanda tjá'aán-là mé xi chiba tjín-là. 30 Jè chi'nda xi nì mé chíj-là, tìkatjeen ján ndìtsiaán ya ñánda jñò choòn, yaá skìndàya kò yaá sùjts'iin nì'ño."

K'e nga jè Nainá koiindaàjìin-là ngats'ìi xitá isò'nde

31 'K'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-là Xitá xan-là yijo-na koni jngoò xitaxá ítjòn nga kjoiiikoa kjoajeya-na, kò àkjale tsjeè-na xi títsajnandii-na, k'eé kótijnasoàn íxile ts'e kjotíxoma-na xi 'ño jeya tíjna. 32 Ngats'ìi xitá xi tjín isò'nde, yaá koxkóya nguixkoaàn; ikjoàn sùjòya koni s'ín paxtò xi ko'ndà tíndsó nga ochrjekàjìin orrè kò tíndsó ska. 33 Jñà orrè, yaá kítajnat'aà kixi-na, koà jñà tíndsó ska, yaá kítajnat'aà ngaskón-na. 34 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-là jñà xi títsajnat'aà kixi-na: "Nchrobá jñò xi Nainá kisichikon-t'in-nò; chjoé kjondaà xi tíjnandaà-là Nainá skanda k'e nga kisindaà isò'nde, nga ya kítajnaà ya ñánda nga jè tíhotíxoma. 35 K'e nga kjòhojò-na, kits'ìi-ná jñò xi tsoókjeen; k'e nga kjòxínda-na, kits'ìi-ná nandá nga kits'iaa; k'e nga tsjìn-na i'nde ñánda síkjáya, kits'ìi'nde-ná ni'ya-nò. 36 K'e nga tsjìn-na níkje xi ónakjá, jñò kits'ìi-ná; k'e nga kjòxk'én, tsanguì níkinda-ná; k'e nga ndayá tsohótijna'ya, tsanguì chitsejèn-ná." 37 Koà jñà xi xitá kixi skonanguí-na, kítso-na: "Na'èn, ¿kjé-né

nga ki'ya-lèjen nga kjòhojò-lè, kò kits'iì-lèjen xi chichi?, o ÷kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxíndá-lè, kò kits'iì-lèjen nandá nga ki'yoì? ³⁸ ÷kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè i'nde ñánda níkjáyí, kò kits'iì'nde-lèjen ni'ya-najen, nas'ín mìkìi yaxkon-lèjen? ÷kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tsjin-lè níkjé xi chíkjeí, kò kits'iì-lèjen? ³⁹ ÷kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòxk'ín, kò tsanguì níkindá-lèjen?, o ÷kjé-né nga ki'ya-lèjen nga tina'yi ndayá, kò tsanguì chítsejèn-lèjen?” ⁴⁰ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-lá: “Okixíí xi xan-nò, k'e nga k'oas'ín kinikò jngoò xita xinguiáa nas'ín takó 'ño xita ima kji, 'aán xi k'oas'ín kinikò-ná.”

⁴¹ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na xán-lá jña xita xi títsajna ngaskón-na: “Tínchat'aaxín-ná jño xi kjo'in tíjìné-nò. Tanguió ya i'nde ñánda títi ní'ín xi mìkìi bits'o nita kjé-ne, jè i'nde xi tíjindaà ít'aà ts'e xita neíí kò àkjale-lá. ⁴² K'e nga kjòhojò-na, jño, mìkìi kits'iì-ná xi tsoókjeen; k'e nga kjòxíndá-na, mìkìi kits'iì-ná nandá nga kits'íaa; ⁴³ k'e nga tsjin-na i'nde ñánda síkjáyá, mìkìi kits'iì'nde-ná ni'ya-nò. K'e nga tsjin-na níkjé xi ónakjá, jño mìkìi kits'iì-ná; k'e nga kjòxk'én mìkìi tsà kinikínda-ná; k'e nga ndayá tsohótijna'ya, mìkìi tsanguì chítsejèn-ná.” ⁴⁴ Tíkoáá jña xita xi títsajna ngaskón-na skonangui-na, kitsò-na: “Na'èn, ÷kjé-né nga ki'ya-lèjen nga kjòhojò-lè, nga kjòxíndá-lè nga tsjin-lè i'nde ñánda níkjáyí, nga tsjin-lè níkjé xi chíkjeí, nga kjòxk'ín, o k'e nga tina'yi ndayá kò mìkìi kinìchját'aà-lèjen?” ⁴⁵ 'An xi xitaxá ítjòn 'mì-na, xán-lá: “Okixíí xi xan-nò, k'e nga mìkìi k'oas'ín kinikòò jngoò xita nas'ín takó 'ño ima kji, 'aán xi mìkìi k'oas'ín kinikò-ná.” ⁴⁶ Jña xita ts'en koi s'eé-lá kjo'in nita kjé-ne, koa jña xi xita kixi s'eé-lá kjoabinachon nita kjé-ne.

26

Kiís'ín tsajoóya-ne xita kondra-lá Jesús nga tsoḅa'ño
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Jesús k'e nga jye kùchja yije 'én koi kitsò-lá xita xi kota'yàt'aà-lá:

² —Jño, jye tíjìin-nò nga tà jò nachrjein chija ts'e s'eí Paxko; 'an xi Kí'ndí-lá Xita xan-lá yijo-na, yaá kongatsja ít'aà ts'e xita naxandá nga koòt'aà-na krò.

³ Nachrjein koi jña xita sko-lá nò'miì, xita xi okóya kjotíxoma-lá Nainá xi kiskìi Moisés kò xita jchínga-lá jña xita judío, yaá chixoña ya ndítsin ni'ya-lá Caifás xi nò'miì ítjòn. ⁴ Yaá tsajoóya-ne kós'ín tsoḅa'ño Jesús xi kjoa chijé, ikjoàn síik'en. ⁵ Kitsò-lá xíkjín:

—Mì nachrjein-lá s'eí sík'eén nga mì kots'en jña xita naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaàjno xkiì jne sko Jesús

(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶ Jesús, k'e nga tíjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-la jngoò xita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn xi 'mì Simón, ⁷ ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò lamita ndajo xi 'mì alabastro xi tjíya-la xkiì jne, xi 'ñó chjí-la. K'e nga tíjnat'aà ímíxa Jesús, chjoón jè, tsibíxteèn-sòn sko jè xkiì jne. ⁸ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús k'e nga kijtsee, kòjti-la, kitsò:

—¿Mé-ne nga kasíkits'ón-ne jè xkiì jne? ⁹ Tsà kàsatíjna, 'ñó-là tse chjí-la koa jè ton-la komaá kochját'aà-la xita ima.

¹⁰ Kii'nchré Jesús. K'eé kitsò-la:

—¿Mé-ne nìjti-là chjoón jè? Koni s'ín kasiko-na ndaà kàs'ín. ¹¹ Jñà xita ima kítsajnakò kjit'aà-nò; tanga 'an mì ì tíjnakò kjit'aà-nò. ¹² Koni s'ín kasiko-na chjoón jè, nga kàbíxteèn-jno xkiì jne yijo-na, koií okàs'ín-ne nga síkíjnandaà-na nga sùjñà. ¹³ Okixíj xi xan-nò, nita ñanda-ne nga tíjtsa isò'nde nga kobísòn 'én ndaà-la Nainá, tikoáá kobísòn-nè koni s'ín kasiko-na mé-ne nga sùkítsjeèn-ne xita it'aà ts'e chjoón jè.

Kó kis'iìn Judas nga tsatíjna Jesús

(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴ Jè xi 'mì Judas Iscariote xi ya itjojìin ts'e xita xi tejò ma-ne xita-la Jesús, kiìkon jñà xita sko-la no'miì, ¹⁵ kitsò-la:

—¿Kó tíjn ton k'oi-ná nga sìngatsja-nò Jesús?

Jñà xita sko-la no'miì, katé ixò ton chroba tsibíndaajìin-ne. ¹⁶ Judas, k'eé tsibíts'ia nga tsohótsji'nde-la kós'ín sìngatsja Jesús.

Kiís'ín tsibíjna okixí Jesús k'e nga tsakjèn-ko xita-la xi tejò ma-ne

(Marcos 14:12-25; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹⁷ Jè nachrjein xi mats'ia ítjòn ts'e s'eí k'e nga kjèn inchrajín xi tsjìn-la na'yo san jñà xita judío, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchòkon, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñanda mejèn-lè nga onguí kındaà-jen tsojmì xi chjineé ts'e s'eí Paxko?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Tanguíchòn ni'ya-la jngoò xita ya jìin naxandá. Kot'in-là: “Jè maestro k'oaá tsò: Jyee tíma chraña nachrjein-na nga kiyá. Yaá ni'ya-lè kjián kachrje s'eí Paxko ko xita xi kota'yàt'aà-na.”

¹⁹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la, k'oaá s'ín kis'iìn koni s'ín kitsò-la Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

²⁰ K'e nga jye kòjñò, Jesús, tsibíjnat'aà ímíxa ko xita-la xi tejò ma-ne. ²¹ K'e nga nchikjèn, Jesús kitsò-la:

—Okixíj xi xan-nò, jñò, ì tíjnajìin jngoò-nò xi sìngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na.

²² Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús 'ñó kjòba-l̄a k'e nga òkìtsò. K'eé jngó jngó kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—Na'èn, ¿a 'an-ná?

²³ Jesús kitsò-l̄a:

—Jè xi kóngájiin-ko-na chroba, jé xi s̄iingatsja-na. ²⁴ 'An xi Ki'ndí-l̄a X̄it̄a xan-l̄a yijo-na, k'oaá s'ín komat'ian koni s'ín tichja Xojon-l̄a Nainá. ¡Tanga im̄a xó-ne jè x̄it̄a xi s̄iingatsja-na! Ìsaá-là ndaà komà tsà mìkìl̄ kits'iin x̄it̄a jè.

²⁵ K'eé kiichja Judas, jè xi s̄iingatsja Jesús, kitsò:

—Maestro, ¿a 'an-ná?

Jesús kitsò-l̄a:

—Jon, ngaji-né.

²⁶ K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrájin, kiichjat'aà-l̄a Nainá nga kisichikon-t'in, kisìxkoaya ìkjoàn kitsjaà-l̄a x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a, kitsò-l̄a:

—Chjóé, tichioò, yijo-na né.

²⁷ Ìkjoàn kiskoé jngòò ch̄itsín, kitsjaà-l̄a kjondaà Nainá, k'eé kitsjaà-l̄a x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a. Kitsò-l̄a:

—Ngats'ioò, t'ioò jè xi t̄j̄ya ch̄itsín. ²⁸ Jè-né xi jn̄i-na xi s̄ikixiya kjoa x̄it̄se xi b̄indaàjiin-ko-nò. Jè jn̄i-na x̄ixteèn xi kjondaà ts'e kj̄in x̄it̄a mé-ne nga jchat'aà-l̄a jé-l̄a. ²⁹ K'oaá xán-nò, mì t̄j̄ k̄i sk̄i-na vino skanda jè nachrjein k'e nga sk̄iko ìjngòò k'a-nò vino x̄it̄se jè nachrjein k'e nga kot̄ixoma Na'èn-na.

'Èn xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Marcos 14:26-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³⁰ K'e nga jye kiseè jngòò-l̄a sò Nainá ts'e Salmo, ìkjoàn kii ján i'a nindoò Yá Olivo. ³¹ Jesús kitsò-l̄a x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a:

—Ngats'ioò jñò, n̄it̄jen jè, kijneí takòn-ná, nga k'oaá s'ín tichja Xojon-l̄a Nainá nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñà orrè tsjohoya-né.” ³² Tanga koma iskan, k'e nga kjoaáya-na, kj̄in ítjòn-nò ján nangui Galilea.

³³ Kitsò Pedro:

—Nas'ín ngats'ì x̄it̄a-lè xi i'nga tsj̄in takòn-lè, 'an, n̄imé nachrjein-ne nga tsj̄in takòn-lè.

³⁴ K'eé kitsò-l̄a Jesús:

—Òkixií xi xan-lè, n̄it̄jen jè, k'e nga tikj'eè kjindáya kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.

³⁵ Pedro kitsò:

—Nas'ín skanda ya kiyáko-lè mìkìl̄ kójna'mat'in-lè.

Ngàsòn kitsò ngats'ì x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús.

Kii kitsò Jesús nga tsibít̄si'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

³⁶ K'eé kii Jesús ya ñánda 'mì Getsemaní ko x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a. Kitsò-l̄a:

—Titsajna ijndé. 'An, ya kò-là kjián nga kichjàt'aà-là Nainá.

³⁷ Jesús kiikò Pedro kò ingajò ixti-là Zebedeo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kjòba-là koà kisikájno inìma-là. ³⁸ K'e kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-là inìma-na koni tsí mejèn kijá. Titsajna ijndé koà titsajnakon-ko-ná.

³⁹ Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna tsakjàn skanda it'aà nangui koà kisìjèt'aà-là Nainá, kitsò:

—Jì xi Na'èn-na xan-lè, tsà koma, kàtatjaàxìn-ná kjo'in koi, tanga mìtsà jè 'én ts'an kítasòn, jè kàtítasòn 'én tsiji.

⁴⁰ Ikjoàn j'ì ijngò k'a-ne ya ñánda títsajna xità-là xi kota'yàt'aà-là, tanga jñà xità-là, kjiyijòfè-né. Jesús kitsò-là Pedro:

—¿A mì kachíkjoa-nò tsà tà jngò hora kòbitsajnakon-ko-ná?

⁴¹ Titsajnakòon koà títsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì sjikijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixi, jé inìma-nò tíjnandaà-né tanga jè yijo-nò xi tsjìn-là nga'ño.

⁴² Xi ma-ne jò k'a kiì ijngò k'a Jesús nga kiì kítsi'ba. Kitsò:

—Jì xi Na'èn-na xan-lè, tsà mìkiì koma tjáxìn-na kjo'in koi, kòs'ín kàtítasòn koni s'ín mejèn-lè.

⁴³ K'e nga j'ì ijngò k'a-ne, jñà xità xi kota'yàt'aà-là, tákó kjiyijòfè-né nga 'ño nijñá-là. ⁴⁴ Komà jàn k'a nga kiì kítsi'ba. Yaá kisikítsajna xità xi kota'yàt'aà-là. Táko k'oaá tì kitsò nga tsibítsi'ba. ⁴⁵ J'ì ijngò k'a-ne ya ñánda títsajna xità xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—¿A tákó titsanikjáya-nò kò titsafè-nò? Jyeé ijchò hora-là, 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, yaá kongatsja jñà xità jé.

⁴⁶ Tísitjeen, chítsejèn-là, tíkjiaán, jyeé nchrobá chraña jè xi sjingatsja-na.

Kiì komà k'e nga kindobà'ño Jesús

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴⁷ Táko tik'eé tíchja-isa Jesús nga ijchò Judas xi ya itjojiìn ts'e xità-là Jesús xi tejò ma-ne. Kjìn xità tjìko xi 'ya kichà ndojò kò yá. Jñà kisikasén xità skò-là nò'miì kò xità jchínga xi ts'e xità judío. ⁴⁸ Judas, jè xi tsatíjna Jesús, ítjòn tsibénojmi-là kòs'ín kokò-là Jesús. Kitsò-là:

—Jè xi skíne'a, jè-né xi tìndoba'ño.

⁴⁹ Nìtoón kiì kasit'aà chraña-là Jesús. Kitsò-là:

—Ndaà-lè Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁵⁰ Jesús kitsò-là:

—Amigo, ¿mé xá kjoj-ne?

Jñà xità xi tjìko Judas, nìtoón kitsobà'ño Jesús.

⁵¹ Jngò xità xi tìkoà ya tsóhoko Jesús, tsachrje kichà ndojò-là. Tsajá-là jè xità chì'nda-là nò'miì ítjòn; tsatet'aà líká-là. ⁵² Jesús kitsò:

—Tíkájnatjoi kichá ndojò-lè ya j'nde-là; jñà xi kichá skaàn-ne nga sùk'en xíkjin, ngàsòn kichá kiyá ngajo-ne. ⁵³ ¿A mì 'ya-jèn tsà 'an sijé-là Na'èn-na, tsatoó tejo jmiù àkjalè nitoón sùkasén-na? ⁵⁴ Tanga tsà k'oas'ín sijé, mìkiù kitasòn koni s'ín tichjá Xojon-là Nainá nga mochjeén-né nga k'oas'ín koma.

⁵⁵ Jesús kitsò-là jñà xità xi kjin ma-ne:

—¿Mé-ne kos'ín kòf'ì ndobà'ño-ná nga kò kichá kò yá kich'a koni tsà jngoò xità chijé? Nachrjein nchijòn tijnakò-nò ján ingo ítjòn nga okoòya-nò kò mìkiù kindobà'ño-ná. ⁵⁶ K'oií kjoa-là okoma-ne nga kitasòn 'én xi tjít'aà xojon-là jñà xità xi kùchjá ngajo-là Nainá.

Tik'éé-né ngats'ìi xità xi kota'yàt'aà-là Jesús tsanga kò kit-sjeìn takòn.

Kí komà k'e nga tsibijna Jesús nguixkon no'miù ítjòn

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Jñà xità xi kitsobà'ño Jesús kùkò ñánda tíjna Caifás xi no'miù ítjòn. Yaá títsajna xità xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskìi Moisés kò xità jchínga-là xità judío. ⁵⁸ Jè Pedro, tà kjiìn tà kjiìn tsajmeètjìngui-là skanda ijchò nditsin ni'ya-là no'miù ítjòn. Jahas'en ni'ya. Yaá tsibijnat'aà-là ñánda títsajna xità xi síkinda ni'ya ingo nga mejèn-là skoe kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa.

⁵⁹ Jñà xità sko-là no'miù kò xità jchínga, ngats'ìi xità xi tjín-là xá ts'e xità judío, tsohótsji'nde-là nga tsját'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma sùngatsja-ne xità Roma nga sùk'en Jesús. ⁶⁰ Tanga nimé 'én kisakò-là nas'ín ijchò xità ndiso xi kondra ts'e. Xi komà iskan ijchò jò xità ndiso ⁶¹ xi kitsò:

—Xità jè kitsò-né: “An, koma-na nga sìhixòña ingo ítjòn-là Nainá koa jàn nachrjein kindàyà ijngoò k'a-na.” ⁶² K'éé tsasijna kixi jè no'miù ítjòn. Kitsò-là Jesús:

—¿A nimé 'én nokjoi, koni tsò 'én xi tsjá xità koi xi kondra tsiji?

⁶³ Jesús mìkiù kùchjá. Jè no'miù ítjòn kitsò-là:

—Tènojmi kixi nga nguixkon Nainá xi tijnakon. Kot'in-nájen. ¿A ngaji-né xi Cristo [xità xi xó kisikasén-lè Nainá] nga Ki'ndí-là mai?

⁶⁴ Jesús kitsò-là:

—Ngajíi xi k'oá si nga 'an-ná. Tikoá, k'oáá xán-nò, jñò jchá-ná xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na nga kótijnat'aà kixi-là ñánda tíjna Nainá xi 'ño tse nga'ño tjín-là. Tikoáá jchá-ná k'e nga kjinchrobàjñaà jjiìn ifi xi ts'e ngajmi.

⁶⁵ Jè no'miù ítjòn tsatijndajno yijo-là nikje-là xi íkjá nga 'ño kòjti-là, kitsò:

—Xità jè, jyeé kà'yaà nga chjajno-la Nainá koni tsò 'én xi chja. ¿Mé s'eén-isa-ná xità xi k'ejí xi tsjá 'én? Jñá, jyeé kàna'yà-lá koni s'ín chjajno-la Nainá. ⁶⁶ ¿ñò, kó bixón, mé xi sikoáá?

Ngats'ìi xità kitsò:

—Tjín-la jé, ok'ín-la nga s'ik'en.

⁶⁷ Ikjoàn tsibíchrá'a kò tsi'beé-la. Koá tjín xi isén-la tsi'beé'a, ⁶⁸ kitsò-la:

—Ji Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], kot'ín-nájen, ¿yá xi tí'beé-lè?

K'e nga jè Pedro jàn k'a tsoho'mat'in Jesús

(*Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Jè Pedro k'e nga tjina nditsin ni'ya, ijchòkon jngoò chjoón ch'inda xi kitsò-la:

—Tikoáá ngaji, yaá tjaàkoji Jesús xi Galilea j'nde-la.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né nga nguixkon ngats'ìi xità. Kitsò:

—Mikii be mé 'én xi tinokjoì.

⁷¹ Jè Pedro jyeé tìbitjo xotjoá ni'ya k'e kijtseè ijngoò chjoón xi k'oa ti kitsò-la jñá xità xi ya títsajna. Kitsò:

—Xità jè, tikoáá ya tsóhoko Jesús xi Nazaret ts'e.

⁷² Pedro ijngoò k'a tsoho'mat'in. Kitsò:

—Tíbeè Nainá, mikii bexkoan xità jè!

⁷³ Nga komà iskan jñá xità xi ya títsajna ijchòkon ñánda tjina Pedro. Kitsò-la:

—Okixi-né, tikoáá ngaji xità xi kota'yàt'aà-la Jesús-né. 'Yaà-lè; k'oaá t'is'ín nokjoì.

⁷⁴ K'eé isa 'ñó kiichja Pedro kitsò:

—Beè Nainá, nas'ín tik'eèn-ná, mikii bexkoan xità jè!

Tik'e-ne kiskindàya jngoò kóxtí. ⁷⁵ K'eé tsibítseèn-la Pedro koni kitsò-la Jesús: “K'e tik'j'eè kjindáya kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” K'eé itjo ni'ya Pedro, jàn nditsiaán; ndaà jchán kiskindàya.

27

Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato

(*Marcos 15:1-2; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32*)

¹ K'e nga kis'e isén, ngats'ìi xità sko-la no'mii, jñá xità jchínga ts'e xità judío tsajoóya-ne nga kondra kjoì-la Jesús mé-ne nga koma s'ingatsja-ne jñá xità Roma nga s'ik'en. ² Tsibít'aà'ñó, kiikò nga kis'ingatsja Pilato xi xitaxá gobernador tjina ts'e Roma.

Kii komàt'in Judas k'e nga k'en

³ Judas, jè xi tsatijna Jesús, k'e nga jye kijtseè nga jye kitjoèt'in kjoa nga kijyá, 'ñó kokájno-la kjoa xi kis'iin koa

kisikátji-ne tòn chroba xi katé ma-ne jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'mīi k̄o x̄it̄a jchínga. ⁴ Kitsò-l̄a:

—Tseeé jé tsohótsji-l̄a yijo-na nga kisìngatsja-nò jngoò x̄it̄a xi n̄imé jé t̄jín-l̄a.

Tanga jñà x̄it̄a koi kitsò:

—Ngajen, mikì 'ya-jen. Kjoa tsiji-né.

⁵ Judas tsibítsjo tòn ya ìngo ítjòn. K'ée kii tsibítjohóngui yijo-l̄a.

⁶ Jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'mīi, kiskoé tòn, kitsò:

—Mikì koma ya sijngoaa tòn xi t̄jía kaxa-l̄a tòn k̄jotjò-l̄a Nainá. Tòn jè, ch̄jì-l̄a mik'en-né.

⁷ K'ée tsajoóya-ne nga jè tòn jè, nangui k̄otse jngoò 'nde-ne, xi 'mì: I'nde Nãnda Mandaà Tjìjì, mé-ne nga s'e-ne i'nde ñãnda koma sijjìn x̄it̄a xi xìn naxandá-l̄a. ⁸ K'oií kjoa-l̄a, skanda nachrjein i'nde, tákó k'oaá 'mì i'nde jè nga I'nde-l̄a Jní 'mì.

⁹ K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín kitsò Jeremías x̄it̄a xi kiichja ngajo-l̄a Nainá nga kitsò: “Kiskoé tòn chroba xi katé ma-ne, koni t̄jín tsibíjna-l̄a ch̄jì-l̄a jñà x̄it̄a Israel, ¹⁰ k̄o k'oaá s'ín kisikjeén tòn jè nga tsatse i'nde-l̄a x̄it̄a xi t̄jìjì bíndaà koni s'ín kitsjaà-na okixi Nainá.”

*'En xi kiichja Pilato k'e nga kiskònangui-la Jesús
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)*

¹¹ Jesús, k'e nga s̄jna nguixkon jè x̄itaxá gobernador kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿A jì-né xi x̄itaxá ítjòn-l̄a jñà x̄it̄a judío?

Jesús kitsò:

—Ngajì xi k'oa si nga 'an-ná.

¹² K'e nga nchihóngui Jesús jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'mīi k̄o x̄it̄a jchínga-l̄a x̄it̄a judío, Jesús n̄imé 'én kiichja. ¹³ K'ée kitsò Pilato, jè xi x̄itaxá gobernador:

—¿A mì na'yà-l̄a koni tsò-lè? Kjìn 'én tsjá xi kondra tsiji.

¹⁴ Tanga Jesús nijngoò 'én kiichja. K'oií kjoa-l̄a nga jè x̄itaxá gobernador tà k'oaá komà-l̄a.

*Kii komà k'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá
(Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)*

¹⁵ Nga x̄kì nó k'e nga bitjo s'eí Paxko, jè x̄itaxá gobernador síkijnandeí jngoò x̄it̄a xi títsa'ya ndayá, jè xi mejèn-l̄a x̄it̄a naxandá nga kijnandeí. ¹⁶ T̄jìk'ée-ne t̄jina'ya ndayá jngoò x̄it̄a xi 'ya-l̄a nga 'ñó ts'en xi 'mì Barrabás. ¹⁷ K'e nga chixoña x̄it̄a naxandá, jè Pilato kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿Yá-né xi mejèn-nò nga kijnandeí? ¿A Barrabás-né, o xi Jesús-né xi Cristo 'mì-là?

¹⁸ Koií okitsò-ne Pilato nga jyeé t̄jijn-l̄a nga tà kjoaxitakòn-né nga ya ijchò síngatsja Jesús.

19 Jè Pilato k'e nga tíjna ni'ya osen, jè chjoón-la kiskasén xá-la, kitsò-la: “Kii jì chingájiin kjoa-la xita kixi jè. Nati nitjen, tsí 'ño ch'o tsò nijña xi kò'biì-na it'aà ts'e.”

20 Tanga jña xita sko-la no'mii ko xita jchinga, chinchá'a xita naxandá nga katasíjé nga katiijnandeií Barrabás ko katasík'en Jesús. 21 Jè xitaxá gobernador ijngoò k'a kiskònangui-la jña xita naxandá; kitsò-la:

—¿Ñá-laá nga ingajò xita koi xi mejèn-nò nga sikíjnandiaá? Jña xita naxandá kitsò:

—Jè Barrabás.

22 Pilato kiskònangui-la jña xita naxandá. Kitsò-la:

—¿Mé xi sikoáá Jesús xi Cristo 'mì-là?

Ngats'ii xita naxandá kitsò:

—¡Kàtasit'aà krò!

23 K'eé kitsò Pilato:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jña xita, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—¡Kàtasit'aà krò!

24 K'e nga kijtseè Pilato nga nì mé kjoa sindaàjiin, tà isaá tímatse kjoasi, kiskinikjaá nandá nga tsanijno tsja nga nguixkon xita naxandá [mé-ne nga skoe-ne jña xita nga nimé jé tjín-la]. Kitsò:

—Nimé jé tjín-na xi it'aà ts'e xita kixi jè nga mejèn-nò nìk'eèn. Kjoa tsajòn-nò.

25 Ngats'ii xita kjìn kitsò:

—Kjoabiyaà-la xita jè, kinda tsajen-nájen ko ixti-najen.

26 Pilato, k'eé kisikíjnandeií Barrabás; k'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-la Jesús, ikjoàn kisingatsja nga sit'aà krò.

27 Jña soldado-la xitaxá gobernador kiiko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-la soldado xikjín nga tsibítsajnandiì-la.

28 Tsachrje nikje-la koa kisikjá jngoò nikje xi inì kji. 29 Ikjoàn tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jña xó tsibíndaà-ne, koa jngoò yá tsohóya tsja kixi; k'eé chincha-xkó'nchit'aà-la nga kisisobà-la. Kitsò-la:

—¡Viva xitaxá ítjòn-la xita judío!

30 Tikoáá tsibíchrájno koa kiskoé yá xkajnchra xi kjiya tsja, tsatji sko. 31 K'e nga jye kisisobà-la, jaàxìn-la nikje inì xi íkjá. Ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'eé kiiko nga kosit'aà krò.

Kii kiniko Jesús k'e nga kisasit'aà krò

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 K'e nga jye nchifiko Jesús, kiskaakjoò jngoò xita xi Cirene j'nde-la xi 'mì Simón. Jña soldado kjo'ño kis'iin-la nga kisik'ajen krò-la Jesús.

³³ K'e nga ijchòkò ya i'nde ñánda 'mì Gólgota 'én xi tsòya-ne i'nde skò mik'en, ³⁴ yaá kitsjaà-là vino xi tsjájiin-là ndá chikit-sja. K'e nga kiskoòt'aà Jesús mìkì kits'iì.

³⁵ K'e nga jyeé tsasit'aà krò, jñà soldado kisiskáko níkje-là Jesús nga kisika'bí-là xíkjin yá ts'e koma. K'oaá s'in tsitasòn 'én-là jè xita xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò: “Kisika'bí níkje-na koa kisiskáko yá ts'e koma.” ³⁶ Ikjoàn yaá tsibìtsajna nga kisikinda Jesús. ³⁷ Ya isòn skò krò tsibít'aà 'én xi k'oa kitsò mé jé xi komà-là nga kinik'en. Jñà 'én koi, tsò: “Jè jèè xi Jesús xi Xitaxá Ítjòn-là xita judío.”

³⁸ Tikoáá kisit'aà krò jò xita chijé. Jngoò kisit'aà nga kixi-là koa jngoò kisit'aà nga ngaskón-là. ³⁹ Jñà xita xi ya ja, sikatji skò nga kiichhajno-là, ⁴⁰ kitsò-là:

—Ji, k'oaá kisi nga siixòñi ingo ítjòn-là Nainá ko jàn nàchrjein kındaà ngajo-ne; tikijnandejí yijo-lè. Tsà kixi kjoa nga ji xi Ki'ndí-là Nainá, chinájen-t'i yijo-lè krò.

⁴¹ K'oaá tís'in kisìsobà-là jñà xita skò-là no'miì, ko xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskì Moisés, ko xita jchínga ts'e xita judío. Kitsò:

⁴² —Xita jè, tsachrekàjiin kjo'in xi kjejí xita, tanga jè xi yijo-là, mìkì ma ochrekàjiin kjo'in. Tsà kixi kjoa nga jè Xitaxá Ítjòn-là Israel, kàtìtjojen-t'aà krò mé-ne nga kòkjeiín-ná it'aà ts'e. ⁴³ Xita jè, it'aà ts'e Nainá kjò'ñót'aà ikon. Tsà kixi kjoa tsjakeè Nainá, i'ndeì, jè kàtasiko. Nga k'oaá ti kitsò nga Ki'ndí-là Nainá ma.

⁴⁴ Skanda jñà xita chijé xi tikoá ya kjit'aà krò tikoáá tsatít'aà.

Mé xi komà k'e nga k'en Jesús

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ K'e nga ijchò nchisen skanda xi jàn nga kjòhoxòn, kòhokji nga títsa isò'nde kòjñò. ⁴⁶ Tijè-ne hora Jesús 'ñó kiichja nga kitsò: “Elí, Elí, ¿lama sabactani?” 'Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

⁴⁷ Tjín i'nga xita xi ya títsajna xi kii'nchré-là, kitsò:

—Xita jè, jé chja-là Elías.

⁴⁸ K'eé tsangachikon jngoò xi kiikjaá tsanga; kisika'nchi-là ko vinagre; ikjoàn tsibísko-là ínaxo; kitsjaà-là Jesús nga kàt'iì. ⁴⁹ Tanga kitsò xita xi i'nga:

—Kii k'oa niko, chítsejen-lá, ¿a kjoí Elías nga skónájen-t'aà krò?

⁵⁰ Jesús ijngoò k'a 'ñó kiskindàya. Ikjoàn k'en. ⁵¹ Jè níkje velo xi tjohóya jngoò osen ingo ítjòn kixajnda. Jòya komà skanda it'aà nangui; ts'a ch'ón koa tsàkjàn naxi ⁵² nga kitáxa jñà itsjó-là mik'en. Kjìn xita tsjeè-là Nainá jaáya-là xi kjòtsee k'en. ⁵³ Jñà xita mik'en xi itjo-ne itsjó-là, k'e nga koma iskan nga

jaáya-là Jesús, xitá koi, jahas'en ya naxandá tsjeè Jerusalén; kjìn xitá kijtseèxkon.

⁵⁴ Jñà xitá xi nchisikinda Jesús kò jé xitá skò-la soldado, k'e nga kijtseè nga ts'a ch'ón, ngats'ii kjoa xi komà, tsí ndaà kitsakjòn. K'eé kitsò:

—Kixí-là kjoa, xitá jèe, Ki'ndí-là Nainá-né.

⁵⁵ Tikoáá kjìn íchjín títajna xi kjìin nchikotsejèn-ne xi inchrobà-tjìngui-là Jesús skanda ján Galilea nga kisichját'aà-là. ⁵⁶ Yaá títajna xi 'mì María Magdalena, María xi nea-là ma Jacobo kò José, kò nea-là ixti-là Zebedeo.

K'e nga kisihjiìn Jesús

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ K'e nga jye kòjñò, j'ii jngoò xitá nchiná xi 'mì José. Yaá i'nde-là jè naxandá xi 'mì Arimatea. Xitá jè tikoáá yaá kiskoòta'yàt'aà-là Jesús. ⁵⁸ K'eé kiichja-là Pilato nga kisijé-là yijo-là Jesús. Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtatjoé-là. ⁵⁹ José kiskoé yijo-là Jesús; kisikájté jngoò nikje sábana tsjeè. ⁶⁰ Kii kíhjiìn ya nangui-là xi ts'e José. Kiskinìs'engui jngoò ngajo itsjó xitse xi xó tsibíndaà-ne ya ingui nguijo. Ikjoàn tsohójtsa xotjoa-là ngajo jngoò ndajo teè; ikjoàn kii-ne. ⁶¹ Jè María Magdalena kò María xi ijngoò, yaá tsibitsajnat'aà chraña-là ñánda kisihjiìn Jesús.

Mé-ne soldado kisikinda-ne ñánda kisihjiìn Jesús

⁶² K'e nga komà inchijòn, jè nachrjein nìkjáya, jñà xitá skò-la no'mù kò xitá fariseo kiìkon Pilato. ⁶³ Kitsò-la:

—Na'èn, bítsjeèn-najen, jè xitá ndiso jèe, k'e nga sa tsibijnakon kitsò-né: “K'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáaya-na.”

⁶⁴ K'ojí kjoa-là kàtamakinda itsjó-là skanda k'e koma jàn nachrjein nga mì yaá kijchò xitá-là xi kota'yàt'aà-là k'e nga nitjen nga kjiko chijé yijo-là. Ikjoàn kitsò jñà xitá-là nga keènojmi-là jñà xitá naxandá: “Jyee jaáya-là xi it'aà ts'e kjoabiyaá.” Koá isaá ch'o komà 'én ndiso koi koni jñà xi ítjòn.

⁶⁵ Kitsò Pilato:

—Ya títajna soldado. Tanguió tìkindaa. 'Ñó tichjoà jè itsjó nga 'ñó kàtas'e.

⁶⁶ K'eé kii nga tsibíchjoà'ñó jè itsjó koá tsasén jngoò-la sello ya isò'nga-là ndajo xi kijtse. Ikjoàn kisikítsajna soldado xi kisikinda.

28

Mé xi komà k'e nga jaáya-là Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá

(Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nachrjein nìkjáya, nga jye tís'e isén jè nachrjein tahàngo nga tàts'en xomàna, kii María Magdalena

ko María xi ìjngòè nga kii katsejèn-là ìtsjó-là ñánda kisìhijìin Jesús. ² K'e nga itjokàjen jngòè àkjale-là Nainá xi inchrobà-ne ngajmii, tà ñitòón ts'a jngòè ch'ón xi 'ñó ts'a nga jaàxìn jè ndajò xi kijtsa ngajò ìtsjó; yaá tsibìjnasòn. ³ Jè àkjale ote kji koni jngòè ni'ín ch'ón; ko jè nikje-là xi íkjá, chroba kji koni kjoàn 'nchán. ⁴ Jñà soldado k'e nga kijtseè, tsí ndaà kitsakjòn-là. Tsí chìba-là tsatsé-né koa yaá k'en-ña. ⁵ Jè àkjale kitsò-là jñà íchjín:

—Kì tsakjoòn-jèn. Be-ná, jè binchaàtsjioè Jesús xi kisit'aà krò. ⁶ Mì tì íí tìjna-ne. Jyeé kòfaáya-là koni s'ín kitsò nga kjoaáya-là. Nchrobá chitsejèn-là ì'nde-là ñánda kisi-jna. ⁷ Ñitòón tanguió, koatìn-là xìta xi kota'yàt'aà-là: “Jyeé kòfaáya-là. Jè, yaá tífí ìtjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn ìjngòè k'a.” Tà k'oaá tìjín 'én xi tsja-nò.

⁸ Jñà íchjín ñitòón itjongui-ne nguijo; kii tsangachikon; okji tsakjón koa okji 'ñó tsja s'e-là nga kii kénajmí-là xìta xi kota'yàt'aà-là Jesús. ⁹ K'e nga nchifí íchjín, tà ñitòón kisatìkjoè Jesús koa kisìhixat'aà. Jñà íchjín, kii kinchat'aà chraña-là, ìkjoàn chincha-xkó'nchit'aà-là nga kijtseèxkón, k'eé kitsòhòkjá ndsoko. ¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Kì tsakjoòn-jèn. Tanguió tìkí'nchré jñà 'ndsè mé-ne nga kàtjì-ne ján Galilea. Yaá skoe ìjngòè k'a-na.

'Én xi kitsjaà jñà soldado

¹¹ K'e nga nchifí-ne jñà íchjín, tìkoáá kii i'nga-ne jñà soldado xi kisìkindá jé ìtsjó; kii ján jngòè osen naxandá nga kii kénajmí-là jñà xìta skò-là no'mii ngats'ìi kjoa xi komà. ¹² Jñà xìta skò-là no'mii kiiakáko jñà xìta jchínga. K'e nga jye tsajoóya-ne, tseé tòn kitsjaà-là jñà soldado, ¹³ ìkjoàn kitsò-là:

—Jñò, k'oaá tixón: “K'e nga ijchò osen ñitjen nga titsayijòfè-jen, jñà xìta xi kota'yàt'aà-là Jesús ijchòkjaá chijé yijo-là.” ¹⁴ Tsà kji'nchré jè xìtaxá gobernador nga titsayijòfè, ngajeén onguíchoòn-jen mé-ne nga mì kjo'in tsjá-nò.

¹⁵ Jñà soldado kiskoé tòn xi kitsjaà-là ko k'oaá s'ín kitsò koni s'ín kii'mì-là. Skanda nachrjein ì'ndeì tákó k'oaá tsò jñà xìta judío.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-là xá xìta xi kota'yàt'aà-là
(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁶ Jñà xìta xi kota'yàt'aà-là Jesús xi ngui tejngòè ma-ne, kii ján Galilea ya nindoè ñánda nga okitsò-là Jesús. ¹⁷ K'e nga kijtseè Jesús, chincha-xkó'nchit'aà-là nga kijtseèxkón. Tanga tìjín i'nga xi mìkii kòkjeiín-là tsà jè-né. ¹⁸ Jesús, k'eé kii kasit'aà chraña-là, kitsò-là:

—Jyeé kitjoé yije-na nga ñó nga 'an kotìixoma ngajmii ko ì isò'nde. ¹⁹ Tanguíchòn yije xìta xi tìjín nga tìjtsa naxandá xi tìjín isò'nde; takóya-là nga ìt'aà ts'an kàtakota'yà; t'een bautizar

it'aà ts'e 'ín-la Na'èn-ná kọ ts'e Ki'ndí-la koa kọ ts'e Injima
 Tsjeè-la Nainá; ²⁰ takóya-là nga kàtasíkitasòn yije kjoa xi 'an
 tsakoòya-nò. Kì nìjchàajìn-jèn nga 'aán tìjnako-nò nachrjein
 inchijòn skanda k'e nga kjoehet'aà isò'nde. K'oaá s'ín kàtama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Marcos

*Kó kitsò 'én xi kùichja Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)*

¹ I mats'ia-ne 'én ndaà-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá.

² K'oaá s'ín komà koni s'ín tjít'aà xojoñ-la Isaías xita xi kùichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én,
jè xi koìndaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

³ Na'yà-la jta-la jngoò xita xi 'ñó chja
ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, nga tsò:

“Tjandaà ndiyá-la Nainá ya jjiin inima-nò;
kixi tikájna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.”

⁴ K'oaá s'ín komà; j'ì jè Juan nga kis'iin bautizar xita ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Kùichjaya nga kàtasíkájno jé-la jña xita nga mì tì jé kohótsji-ne, ikjoàn kàtas'ín bautizar yijo-la mé-ne nga sùjchàat'aà-la Nainá jé-la. ⁵ Kjìn xita ijchò 'nchré-la Juan xi inchrobà-ne nangui Judea ko naxandá Jerusalén. K'e nga jye jahatakòn jé-la jña xita, jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán.

⁶ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-la cho camello-né; ko jngoò sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-la; tsojmì xi kiskine Juan, jña cho langosta, ko tsjén-la cho cera xi tjín jjiin ijña. ⁷ K'oaá s'ín kùichja nga tsò:

—Jngoò nchrobátjngui-na xi isa tse nga'ñó tjín-la mì k'oaà-ne koni 'an, skanda mì kì tjí'nde-na nga kósifiat'aà-la nga skijnda jè xox'ín-la xojté-la. ⁸ Kixí kjoa 'an, ta nandá s'iin-na bautizar xita, tanga jè xi sa nchrobátjngui-na, koò Inima Tsjeè-la Nainá s'iin-nò bautizar.

*Kós'ín komà k'e nga komà bautizar Jesús
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)*

⁹ Jngoò naxrjein j'ì-ne Jesús ya Nazaret, nangui xi chja-ne Galilea; ikjoàn jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán. ¹⁰ K'e nga itjokàjìin-ne nandá Jesús, nitoón kijtseè nga kitáx'a ngajmii koa jè Inima Tsjeè-la Nainá inchrobàjen 'nè-la koni jngoò nise paloma. ¹¹ Koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na, xan-lè, xi 'ñó matsjake-lè, tsja tjín-la takoàn it'aà tsji.

*K'e nga jè xita neí kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)*

¹² Nga komà iskan jè Inimà Tsjeè-là Nainá kisikasén Jesús ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ¹³ Ichán nàchrjein tsibìjna; tsibìjnajìin-là cho ts'en ko jè xita neí kiskoòt'aà nga mejèn-là nga kàtátsji jé. Tanga jñà àkjale kisis'in-là.

K'e nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá ya i'nde Galilea

(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)

¹⁴ K'e nga jye kiì ndayá Juan xi kis'iin bautizar xita, Jesús kiì ján Galilea nga kiichjaya 'én ndaà-là Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. ¹⁵ Kitsò:

—Jye kjòchrañàt'aà-nò nàchrjein nga jchaa kós'ín otíxoma Nainá. Tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; kàtackeíin-nò 'én ndaà-là Nainá.

Kiì kis'iin Jesús nga ñijòn xita kiichja-là xi ma-là sík'en tìn

(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)

¹⁶ Jesús, k'e nga ja indiì ndáchikon Galilea, kijtseè xi 'mì Simón ko 'ndse Andrés nga nchisíkatjen-nguindá na'ya-là. Xita koi, tìin sík'en. ¹⁷ Jesús kitsò-là:

—Nchrobátjngui-ná, 'an tsjaà-nò xá nga kíxkóya xita xi 'an kjit'aà-na koni s'ín maxkóya tìn k'e nga nìk'e'en.

¹⁸ Jñà xita koi nitoón kisikájna na'ya-là nga kiitjngui-la Jesús.

¹⁹ Ìsa xijngoàà isa, Jesús kijtseè xi 'mì Jacobo ko 'ndse Juan, ixti-là Zebedeo nga títsaya chitso; nchibíndaàya na'ya-là.

²⁰ Tikoáá nitoón kiichja-là xita koi; yaá kiitjngui-la Jesús; kisikájna Zebedeo xi na'èn-là ma, ko xita chí'nda xi síxáko ya jya chitso.

Jngoò xita xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la

(Lucas 4:31-37)

²¹ Ijchò naxandá Capernaum; k'e nga jye ijchò nàchrjein nìkájaya, jahas'en ni'ya jngo sinagoga ts'e xita judío; ikjoàn tsakóya 'én-là Nainá. ²² Jñà xita, tà k'oaá komà-là koni tsò 'én xi tsakóya. K'oaá s'ín tsakóya koni jngoò xita xi 'ñó tjin-là kjotíxoma; mitsà k'oaas'ín tsakóya koni xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés. ²³ Ya ni'ya jngo sinagoga tìjna jngoò xita xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la. 'Nó kiichja nga kitsò:

²⁴ —Jì Jesús, xi Nazaret tsiji, ¿mé xi mejèn-lè? ¿Mé xi binchaàtsji? ¿A kòf'ì nìkjesòn-nájen? Bexkon-lè; jì-né xi Xita Tsjeè-là Nainá.

²⁵ Tanga Jesús tsohótiko jè inima cho-là neí, kitsò-là:

—Jyò tìjni, titjojiin inima-la xita jè.

²⁶ Jè inima cho-là neí kisikatsé koa kiskindàya xá, ikjoàn itjojiin inima-la xita jè. ²⁷ Ngats'ii xita xi títsajna, tà k'oaá komà-là; kxi xi ján tsohóko xíkjin; kitsò:

—¿Mé kjoa-ne koi? Jngoò kjoa xit̄se okóya xi t̄jín-la kjot̄ixoma. Skanda j̄ñà in̄ima cho-la neí̄ tsjá-la okixi, ko 'nchréñijon-la.

²⁸ Jesús, n̄itoón kina'ya-la kóhokji nga jngoò itjandii nangui xi chja-ne Galilea.

*K'e nga kisindaà-ne Jesús jè nachíya-la Pedro
(Mateo 8:14-15; Lucas 4:38-39)*

²⁹ Jesús, k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, kjihjtakeo Jacobo ko Juan, n̄itoón kīi ya ni'ya-la ñánda t̄jna Simón ko Andrés. ³⁰ Jè nachíya-la Simón, kijna xk'én-né. Ch'in t̄jnga t̄jín-la. N̄itoón kis'enojmi-la Jesús. ³¹ Ikjoàn kiikasi't'aà chraña-la; kitsobà'ñó tsja; kisikasítjen. Ko n̄itoón kitjaàxìn-la ch'in t̄jnga. Ikjoàn chjoón jè, kisìs'in-la Jesús ko xita xi kjihjtakeo.

*K'e nga Jesús, kjìn xit̄a xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Lucas 4:40-41)*

³² K'e nga jye kiskaàt̄ji ts'oi nga jye kòjñò, j'ìko-la Jesús ngats'ìi xit̄a xk'én ko xi in̄ima cho-la neí̄ t̄jìn in̄ima-la. ³³ Ngats'ìi xit̄a naxandá, yaá kitsejto xotjoa ni'ya. ³⁴ Jesús, kjìn jchán xit̄a kisindaà-ne xi kjìn skaya ch'in t̄jín-la t̄ikoáá tsachrjekàjìn in̄ima ch'o-la neí̄ xi t̄jìn in̄ima-la xit̄a; Jesús mikīi kitsjaà'nde nga j̄ñà neí̄ kiichja nga j̄ñà in̄ima ch'o-la neí̄ jyeé beèxkon yá-né Jesús.

*K'e nga ijchò Jesús ján Galilea nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá
(Lucas 4:42-44)*

³⁵ Ñó tajñóya tsasítjen Jesús; tákó j̄ñò-isa nga itjojin najnchra; kīi jngoò i'nde it'aà xìn ñánda tsjìn xit̄a nga kiichjat'aà-la Nainá. ³⁶ Simón ko xit̄a xikjín xi i'nga, kīi kátsji Jesús. ³⁷ K'e nga jye kisakò-la ñánda t̄jna Jesús, kitsò-la:

—Ngats'ìi xit̄a, j̄ií ótsji-lè.

³⁸ Kiichja Jesús, kitsò:

—T̄ikoá t̄ikjaán j̄ñà naxandá chrañat'aà nga kichjaya 'én-la Nainá nga koīi xá j'i-na.

³⁹ K'oaá s'ín tsajmeè Jesús kóhokji i'nde Galilea nga kiichjaya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga xki xi ján naxandá. T̄ikoáá tsachrjekàjìn-ne in̄ima cho-la neí̄ xi t̄jìn in̄ima-la xit̄a.

*Kīi komà nga kjòndaà jngoò-ne xit̄a xi t̄bindojno chrjoa yijo-la
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)*

⁴⁰ J'ìkon jngoò xit̄a xi t̄bindojno chrjoa yijo-la. Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè, t̄itsjeè-ná ch'in xi t̄jín-na.

⁴¹ Jesús kjòhimakeè-né, tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xit̄a jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne.

⁴² Tik'eé-ne nga tíchja Jesús, nitoón kjòndaà-ne; kitjaàxìn-la ch'in; kjòtsjeè-ne yijo-la. ⁴³ Jesús kisìhixat'aà xìta jè nga kiì-ne. Tanga ítjòn 'ñó tsibít'in-la, kitsò-la:

⁴⁴ —Tíná'yi, kì yá xìta bènojmí-la. T'in ñánda tíjna no'miì, takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; jch'iì kjotjò-lè, tsojmì xi síjé kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkon Nainá tikoá skoe jñà xìta nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

⁴⁵ Tanga xìta jè, k'e nga kiì-ne, tsibíts'ia nga tsibénojmí yije kós'in komàt'in. K'oaá komà-ne nga jè Jesús, mì tì kiì ma taxki jahas'en-jìin-ne jñà naxandá; yaá tsibìjna ñánda tsjìn xìta. Tanga jñà xìta xi xkì xi ján i'nde inchrobà-ne, yaá ijchòkon ñánda tíjna Jesús.

2

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xìta xi mìkiì ma osìjna kixì (Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Xi komà jò jàn nachrjein, ijchò ìjngoò k'a Jesús ján naxandá Capernaum. Kiì'nchré xìta nga ya tíjna Jesús ya ni'ya jè.

² Tik'e-ne kjìn jchán xìta ijchò maxkót'aà-la skanda mì ti kiì tsì'ndè-ne xotjoa ni'ya. Jesús kiichjayajìin-la 'én ndaà-la Nainá.

³ Jngoò xìta j'ìikò xi mìkiì ma síhiníyá yijo-la. Ñìjòn xìta yangui.

⁴ Nga mìkiì komà kitjò'nde-la nga jahas'en ya xotjoa ni'ya, nga 'ñó kjìn xìta títsajna, yaá kiskix'a ítjsá ni'ya ya kixì-la ñánda tíjna Jesús. Yaá kiskinìjen-ne jè xìta xi xk'én xi kjiya-la yá.

⁵ Jesús, k'e nga kijtseè nga jñà xìta koi mokjeiín-la ít'aà tse, kitsò-la jè xìta xi xk'én:

—Jì ndí na'èn, jé-lè jye kichàat'aà-lè.

⁶ Ya títsajna i'nga xìta xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga nchisíkítsjeèn ijìin inìma-la. Kitsò: ⁷ “¿Mé-ne kòs'in chja-ne jè xìta jè nga Nainá chjajno-la? Nga tajngoò Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná.” ⁸ Tik'e kijtseèya-la Jesús koni s'ín nchisíkítsjeèn ijìin inìma-la. Kitsò-la:

—¿Mé-ne kòtsò-ne kjohítsjeèn-la inìma-nó? ⁹ ¿Mé xi isa chiba 'in tjín? Tsà xan-la jè xìta xi xk'én: “Jé-lè jye kàchàat'aà-lè”, o tsà xán-la: “Chjoí nachan-lè, tísítjìn, títjeí.” ¹⁰ Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xìta xan-la yijo-na, tjí'ndeé-na nga síjchàat'aà-la jé-la xìta i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè xìta xi xk'én:

¹¹ —Jì, k'oaá xan-lè: Tísítjìn, chjoí nachan-yá-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

¹² K'eé tsasítjen jè xìta xk'én. Kiskoé nachan-la. Itjojìin-la ngats'ìi xìta xi títsajna. K'e nga kijtseè kjoa koi, tà kjòxkón-la ngats'ìi xìta. K'eé jeya kisikíjna Nainá. Kitsò:

—Nì saá jngoò k'a 'yaá jngoò kjoa xi kòs'in ma.

*K'e nga jè Jesús kiichja-la Leví
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)*

¹³ Jesús, iŋgoò k'a itjo. Kii ján indii ndáchikon. Ngats'ii x̄ita yaá ijchòkon, ikjoàn tsakóya-la 'én ndaà-la Nainá. ¹⁴ K'e nga nchifi, Jesús kijtsee jè Leví, ki'ndí-la Alfeo. Tíjnat'aà ím̄ixa ya ñánda síkíchjítjì tsojmì ts'e Roma. Kitsò-la:

—Nchrohótj̄ingui-ná.

K'eé tsasítjen Leví, kiitj̄ingui-la Jesús. ¹⁵ K'e nga tíjnat'aà ím̄ixa Jesús nga tíkjèn ya ni'ya-la Leví, kjìn ma x̄ita xi síkíchjítjì tsojmì kò x̄ita xi jé tjín-la títsat'aako ím̄ixa Jesús kò x̄ita xi kota'yàt'aà-la. Kjìn jchán ma x̄ita xi tj̄ingui-la. ¹⁶ Jñà x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò x̄ita fariseo k'e nga kijtsee Jesús nga tíkjèn-kò x̄ita xi tse jé tjín-la kò x̄ita xi síkíchjítjì tsojmì, kitsò-la jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne Maestro-nò nga x̄ita xi síkíchjítjì tsojmì kò x̄ita jé kjèn-kò-ne?

¹⁷ K'e nga kii'nchré Jesús; kitsò-la:

—Jñà x̄ita xi mì ch'in tjín-la, mì chj̄inexkii mochjeén-la; jñà-né x̄ita xi xk'én xi mochjeén-la chj̄inexkii. 'An, mitsà koi xá j'i-na nga jñà kichjà-la jñà x̄ita xi tsò-la yijo-la nga x̄ita kixi, koií xá j'i-na nga jñà kichjà-la x̄ita xi beè-la ikon nga jé tjín-la.

*X̄ita xi bitsajnachjan
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)*

¹⁸ Jngoò k'a, k'e nga jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Juan kò jñà xi kota'yàt'aà-la x̄ita Fariseo nchibitsajnachjan, kii i'nga x̄ita koi nga kiskònangui-la Jesús. Kitsò-la:

—Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Juan kò xi kota'yàt'aà-la x̄ita Fariseo bitsajnachjan-né. ¿Mé-ne jñà x̄ita tsiji xi kota'yàt'aà-lè mì bitsajnachjan-né?

¹⁹ Kitsò Jesús:

—¿A bitsajnachjaán x̄ita k'e nga x̄ita kòbixan k'e nga ya tíjnakò-isa jè x̄ita x'in xi kòbixan? Majìn, mìkii bitsajnachjan x̄ita. ²⁰ Tanga kijchò nàchrjein k'e nga tjáxìn-la x'in xi kòbixan; k'e-né nga kítsajnachjan x̄ita.

²¹ Jngoò nikje ìbaà mìkii ma sjito-ne kò nikje x̄itse; nga jè nikje x̄itse, kjeèn-yó-né koa kotejnda-né jè nikje ìbaà. Ísáá tse koma ñánda kixajndà kji. ²² Tíkoáá mìtsà yá xi koma binchá xán ixii kò chrjoa jchínga; tsà kòs'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán, s̄ixajndà chrjoa jchínga, ikjoàn chija xán kò chrjoa. Jé xán ixii, chrjoa x̄itsee sinchá.

*Kiis'ín tjín it'aà ts'e nàchrjein nikjáya
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)*

²³ Jngoò nàchrjein nìkjáya ja Jesús ya ñánda tíjtje trigo. Jñà xítà xi kota'yàt'aà-là tsate chiba natín-là trigo. ²⁴ Jñà xítà Fariseo kitsò-là:

—¿Mé-ne kòs'ín-ne xítà-lè jè nàchrjein nìkjáya? Mikì tjí'nde nga kòs'ín kòma.

²⁵⁻²⁶ Kìichja Jesús kitsò-là:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìn-nò koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá koni kis'iìn xítaxá ítjòn xi ki'mì David kò jñà xítà-là xi kjihij-takò k'e nga nò'mùì ítjòn tsibìjna jè Abiatar? K'e nga kjòhojò-là nga nì mé tíjìn xi kine, jahas'en ni'ya-là Nainá. Tsakjèn inchrájin tsjeè-là Nainá. Tìkoà kitsjaà-là xítà-là xi tjìkò. Mikì tjí'nde nga jñà kòkjen. Tà jñà nò'mùì tjí'nde-là nga kòkjen.

²⁷ Jjngoò k'a kitsò Jesús:

—Jè nàchrjein nìkjáya, koií xá kisindaà-ne nga kjòndaà ts'e xítà. Mìtsà koi xá kisindaà-ne xítà nga kjòndaà ts'e nàchrjein. ²⁸ K'oaá s'ín tíjìn, 'an xi Kì'ndí-là Xítà xan-là yijo-na, skanda jè nàchrjein nìkjáya, 'aán otìxoma-là.

3

Xítà xi kixít'aà jngoò tsja
(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Jjngoò k'a jahas'en Jesús ñánda tíjna jngoò ni'ya ingo sin-ogoga. Kò ya tíjna jngoò xítà xi kixít'aà jngoò tsja. ² Jñà kondra-là Jesús nchisikinda nga mejèn-là nga skoe a sùindaá-ne jè xítà xi kixít'aà tsja jè nàchrjein nìkjáya, mé-ne nga kòma kòhòngui-ne. ³ Jesús kitsò-là jè xítà xi kixít'aà jngoò tsja:

—Tísítjìin, tìsìjni j jngoò osen-là xítà.

⁴ Jesús k'ée kitsò-là jñà xítà xi i'nga:

—¿A tsjá'nde kjotìxoma nga ndaà s'eén, o xi ch'o s'eén, jè nàchrjein nìkjáya? ¿A sùindaá-ná xítà, o xi s'ik'en-ná?

Jñà xítà xi otì'mì-là ta jyò tsibìtsajna. ⁵ Jesús kiskoòtsejèn-jìin-là xítà nga jti komà-là. Tìkoà ba kis'e-là nga tájaàjìin tíjìn inìma-là jñà xítà. K'ée kitsò-là jè xítà xi kixít'aà tsja:

—Tjeèndojòì ndseji.

Tsijmeé tsja, nìtoón kjòndaà-ne. ⁶ Jñà xítà fariseo, k'e nga itjo-ne, tsajoóya-ne kò xítà Herodes nga mejèn-là s'ìk'en Jesús.

K'e nga k'jìn xítà kùitjìngui-là Jesús ya indì ndáchikon Galilea

⁷ Jesús kò xítà xi kota'yàt'aà-là chinchat'aà xìn. Ján kù indì ndáchikon. K'jìn xítà kùitjìngui-là xi nangui Galilea ts'e kò xítà nangui Judea, ⁸ kò xítà naxandá Jerusalén, kò xítà nangui Idumea, kò xítà xijngoàà xajngá nandá Jordán kòhokji jngoò itjandii-là naxandá Tiro kò Sidón nga kù'nchré-là k'jòxkón xi

kis'iin Jesús. K'oaá komà-ne kjin jchán xitá ijchò tjingui-la.
 9 Jesús kitsò-la xitá xi kota'yat'aà-la:

—Kjit'aà nachrjein tjajnandaà jngoò chitso mé-ne nga mì xitá kojtinè-ná.

10 Koií kjoa-la nga jyeé kjin jchán xitá xk'én kjòndaà-ne. Jñà xitá xk'én xi i'nga, yaá fikjanè'ño ñánda tíjna Jesús nga mejèn-la kòt'aà-la tsja. 11 Jñà xitá xi inima ch'o-la neíí tíjin inima-la, k'e nga beè Jesús bincha-xkó'nchit'aà-la, ikjoàn 'ño chja, tsò:

—Ji-né xi Ki'ndí-la Nainá.

12 Tanga jè Jesús 'ño tsohótiko nga mì jñà keènojmi yá-né jè.

Kó 'mì 'ín-la xitá-la Jesús xi tejò ma-ne

(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Xi jye komà iskan, Jesús kiimijin-jno jngoò nindoò. Kiichja-la xitá xi jè ndaà kisaseèn takòn. Xitá koi, ijchò kinchat'aà-la. 14 Ikjoàn jaajin tejò xitá xi koahijtako, tijña-ne xi siikasén nga kichjaya 'én ndaà-la Nainá 15 xi tikoá kitjoé-la okixi nga siindaà-ne xitá xi ch'in tjin-la tikoá kochrjekajin inima ch'o-la neíí xi tíjin inima-la xitá. 16 Jñà xitá xi kitjaajin: jè Simón. Ikjoàn tsibít'aàsòn 'ín-la; Pedro kitsò-la. 17 Kò jñà ixti-la Zebedeo xi 'mì Jacobo kò jè 'ndse xi 'mì Juan, xi tikoá tsibít'aàsòn 'ín-la; Boanerges kitsò-la. (Jè 'én jè tsò-ne: Ixti-la ch'on.) 18 Kò Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo xi ti-la ma Alfeo; Tadeo; Simón, xitá xi ya fit'aà-la xitá cananista; 19 Judas Iscariote, jè xitá xi kisìngatsja kondra-la Jesús.

Xitá xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá

(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

K'e nga j'i-ne Jesús ni'ya ñánda síkjáya, 20 jngoò k'a kòkjin xitá skanda mì ti kii kitjò'nde-la nga tsakjèn. 21 K'e nga kii'nchré xitá xíkjin Jesús, kjoá xi tís'ín, kii kátsji nga tsoba'ño; kitsò: Skáyaá-la.

22 Jñà xitá xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'i-ne Jerusalén k'oaá kitsò nga jè xitá neíí xi 'mì Beelzebú tíjin inima-la Jesús, nga jè xitá sko-la xitá neíí tsjá-la nga'ño nga ochrjekajin inima ch'o-la neíí xi tíjin inima-la xitá.

23 Jesús kiichja-la xitá koi. Tsibénojmi jngoò-la kjoá xi mangásòn. Kitsò-la:

—¿A komaá jè xitá neíí kochrjekajin-ne xi tijè-ne yijo-la ya inima-la xitá? Majin. 24 Tsà jngoò naxandá je, tsà jòya tjin nga kondra títsajna-la xíkjin, mikii koma 'ño kítsajna; 25 kò tsà jngoò ni'ya, tsà jòya tjin nga kondra títsajna-la xíkjin, tikoáá mikii koma 'ño kítsajna. 26 Tsà jè xitá neíí, tsà jòya tís'ín xi tijè-ne yijo-la, mikii koma 'ño kíjna. Jye tifehet'aà nachrjein-la.

²⁷ 'Jngoò x̄it̄a xi t̄jín-l̄a nga'ñó, mì yá xi koma kjoahas'en ni'ya-l̄a nga s̄iichijé-l̄a tsà mì ítjòn koìt'aa'ñó. K'eé koma s̄iichijé-l̄a k'e nga jye kàsìt'aa'ñó.

²⁸ 'Okixií xi xan-nó, x̄it̄a xi t̄jín-l̄a jé ko xi chjajno-l̄a Nainá, jchat'aà-l̄a jé-l̄a. ²⁹ Tanga jñà x̄it̄a xi chjajno-l̄a Inima Tsjeè-l̄a Nainá, mìkiì jchat'aà-l̄a n̄it̄a mé nó-ne, n̄it̄a mé nachrjein-ne. Kjo'in s'e-l̄a n̄it̄a kjé-ne.

³⁰ Koií k'oas'in kitsò-ne Jesús nga jñà x̄it̄a xi okóya kjotixoma-l̄a Nainá xi kiskìì Moisés kitsò-né: "X̄it̄a jè, inima ch'o-l̄a neíí t̄jìin inima-l̄a."

Nea-l̄a Jesús ko 'ndse

(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

³¹ Xi komà iskan, ijchò 'ndse ko nea-l̄a Jesús. Ján ndìtsiaán tsibìtsajna. K'eé kinokjoà-l̄a Jesús. ³² Jñà x̄it̄a xi t̄itsajnandi-l̄a, kitsò-l̄a:

—Nea-lè ko jñà 'ndsì, ján ndìtsiaán t̄itsajna. Ji xó ótsji-lè.

³³ K'eé kiichja Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi nea-na ko xi 'ndsè?

³⁴ Ikjoàn kiskoòtsejèn-jìin-l̄a jñà x̄it̄a xi t̄itsajnandi-l̄a. Kitsò:

—Jñà x̄it̄a koi xi nea-na, ko xi 'ndsè. ³⁵ Nga n̄it̄a yá x̄it̄a-ne xi s̄ikitasòn koni s'in mejèn-l̄a Nainá, jñà-né xi 'ndsè, xi tichja, ko xi nea-na.

4

Kjoa xi mangàsòn ts'e x̄it̄a xi b̄it̄je xojmá

(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Jesús ijngoò k'a tsibìts'ia nga tsakóya ya indì ndáchikon. Kjin jchán ma x̄it̄a xi chixoñat'aà-l̄a. Jesús jahas'en jngoò chitso xi kijijnajìin ndáchikon; ikjoàn tsibìjnaya. Ngats'ii x̄it̄a, yaá t̄itsajnat'aà nanguií ya indì ndáchikon. ² Kjin skaya kjoa xi mangàsòn tsakóya-l̄a x̄it̄a. K'e nga tsibénojmí-l̄a kitsò-l̄a:

³ —Ndaà t̄iná'yaà. Jngoò x̄it̄a kii kíjndi xojmá. ⁴ K'e nga tsibìts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ikjoàn j'ii nise; tsakjèn. ⁵ Ngui k'oa t̄jín chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde t̄jín-l̄a. Jñà xojmá koi, n̄it̄oón isò koi-né nga mì nanga t̄jín nangui. ⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oi nga kjòtsjè ndobá, kixiñó, ikjoàn jngoò k'aá kixi, koi-né nga tsjin-l̄a ima. ⁷ Ngui k'oa t̄jín chixò ya jìin na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-l̄a xojmá; k'oaá ma-ne nga mìkiì tsajà-l̄a toò. ⁸ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, tsijin, kjò'nga, tsajà-l̄a toò, ndaà itjo. Kitsjaà katé, jàn-kaàn skanda jngoò s̄indò toò nga jngoò ijngoò.

⁹ Ikjoàn kitsò Jesús:

—Ndaà t̄iná'yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús
(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

¹⁰ K'e nga jye tsibìjna tajngoò Jesús, jñà xità xi chraña títajnat'aà-la kò xità-la xi tejó ma-ne, kiskòngui-la kó tsòya-ne 'én xi tsibénojmi. ¹¹ Kitsò Jesús:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la kó s'ín otixoma Nainá. Tanga jñà xità xi k'ejí, tà 'én ts'e kjoa mangásòn s'enojmi yije-la, ¹² mé-ne nga mìkii skoe-ne nas'ín skótsejèn, tìkoáá mìkii kochiya-la nas'ín kji'nchré. Nga jñà xità, majìn-la síkijatjya kjohítsjeèn-la koa mìkii jchat'aà-la jé-la.

Jesús tsibénojmi kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xità xi bitje xojmá

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

¹³ Kitsò Jesús:

—¿A mì fiya-nò jè 'én ts'e kjoa xi mangásòn? ¿Kós'ín skaya-nò ngats'ìi kjoa xi i'nga? ¹⁴ Jè xi bitje xojmá, jè ngaya-la xità xi síka'bí 'én-la Nainá. ¹⁵ Jñà xojmá xi chixò ya iya ndiyá, jñà ngaya-la xità xi 'nchré 'én-la Nainá. K'e nga ma iskan nga jyeé 'nchré, f'ìi xità neíi faáxìn jè 'én ya jjiìn inima-la xità. ¹⁶ Jñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jñà ngaya-la xità xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaá s'e-la k'e nga sa 'nchré. ¹⁷ Tanga jè 'én mìkii ndaà kisijiìn inima-la koni xka xi tsjin-la ima, mì 'nó binchako 'én, ta chiba nachrjein chikjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la kò tsà xità fitjingui kondra-la nga jè ngatjì-la 'én-la Nainá, nitoón síkijna ndiyá-la Nainá. ¹⁸ Jè xojmá xi chixò ya ñánda tjín na'yá, jñà ngaya-la xità xi 'nchré 'én-la Nainá, ¹⁹ tanga 'nó síkájno kjoa ts'e tsojmi xi tjín isò'nde; kò jè kjoa nchiná konachan-la; kò mejèn yije-la tsojmi xi tjín isò'nde. Jñà kjoa koi síkíts'ón-jììn 'én-la Nainá, k'oaá ma-ne nga mìkii makjìn-ya. ²⁰ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jñà ngaya-la xità xi 'nchré 'én-la Nainá koa mokjeiín-la; ikjoàn makjìn-ya 'én, k'oaá ngaya-la koni yá xi ojà-la toò. Tsja katé, jàn-kaàn skanda jngoò sìndò nga jngoò lingoò yá.

Kjoa xi mangásòn ts'e ni'ín xi síhiseèn
(Lucas 8:16-18)

²¹ Jesús kitsò-isa:

—¿A k'oaá s'ín mochjeén ni'ín xi síhiseèn nga ya sijnangui kaxa, o ya sijnangui nachan? Majìn, jngoò ni'ín xi síhiseèn, 'ngaá sjina mé-ne nga síhiseèn-la xità. ²² Nímé kjoa tjín xi tji'ma j'ndeí xi mìkii jcha-la; tìkoáá tsjin kjoa xi tji'ma j'ndeí xi mìkii kotsejèn. ²³ jNdaà tjiná'yaà koni xan-nò!

²⁴ Jesús kitsò-isa-la:

—Jñò xi na'yá, ndaà tjiná'yaà. Koni kji machiya-nò, k'oaá tì kji síkichiya-nò Nainá, skanda tsjásòn-isa-nò. ²⁵ Jè xi tjín-la

[kjo'hítsjeèn], tjoé-ìsa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la [kjo'hítsjeèn] xi chiba tjín-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e nga majchá nijin

²⁶ Kitsò Jesús:

—Koni s'ín otíxoma Nainá k'oaá tís'ín tjín koni k'e tsà jngoò xita bítje nojmé. ²⁷ Jè nojmé, síxá nga bisò, ma'nga, nas'ín jè xita xi bítje mìkì tibeè kós'ín tísíxá nga jè xita ojnafè-né k'e nga nítjen; nga s'e isén osítjen; ²⁸ nga jè nangui tísíjchá; ítjòn bitjo xka-la, iskan ma'nga, ikjoàn tjo-la natín koa ikjoàn majchá nijin. ²⁹ K'e jye majchá nijin, jye ma maxkó nga jye ijchò chiba-la nga sincháxkó nijin.

Kjoa xi mangásòn ts'e xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

³⁰ Jesús ijngoò k'a kitsò:

—¿Mé xi kongásòn-ko koni s'ín otíxoma Nainá?, o ¿mé 'én xi singásòn-kjoaá? ³¹ Jè mangásòn-ko koni kji xojmá mostaza; k'e nga sitje ijìn nangui, jè xi isa itsé kji i it'aà nangui. ³² K'e nga jye sitje, bisò, ma'nga skanda isaá 'nga ma koni ngats'ìi xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. 'Nó 'nga ma chrja-la skanda ma bíndaà'a tjé-la nise ya ngui 'nguién-la.

Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn

(Mateo 13:34-35)

³³ Jesús kjìn skaya kjoa xi mangásòn kisikjeén nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá, koni kji nga ndaà fiya-la xita. ³⁴ Ngui koó kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; nimé 'én kùchja xi mìtsà kjoa xi mangásòn tsibénojmí; tanga k'e nga jye tijnat'aàxìn-ko xita-la xi kota'yàt'aà-la, k'ée ijngoò k'a tsakóya ndaà yije-la.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjoxkón

(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

³⁵ K'e nga jye kòjñò nga tije-ne nachrjein, Jesús kitsò-la xita-la xi kota'yàt'aà-la:

—Tíkjaán, ján xijngoaà ndáchikon.

³⁶ Jñà xita xi kjìn ma-ne ta yaá kisikítsajna; kii Jesús ko xita xi kota'yàt'aà-la nga títsajnaya chitso. Tíkoáá tsafáhjtako chitso xi i'nga. ³⁷ K'e nga jye tijnmajìn nandá, j'ìi jngoò tjoxkón xi taxkì komà-né; kiskímì'nga nandá koa jè chitso jye kitseè nandá. ³⁸ Jesús yaá kjinafè tàts'en chitso. Kijnanguisko jngoò nikje nguisko. K'ée kisikjaá-la, kitsò-la:

—Maestro, ¿a mìtsà tì'yi nga titsabixònguindá-ná.

³⁹ Jesús k'ée tsasítjen, tshótiko jè tjo; kitsò-la ndáchikon:

—Jyò tijni.

Nitòón kisijyò-ne tjo; kjòndaàya-ne. ⁴⁰ Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? ¿A mìtsà mokjeiin-nò it'aà ts'an?

⁴¹ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la ndaà jchán kitsakjòn. Xkì xi ján kjòngangi-la xíkjin, tsò-la:

—¿Yá xità-ne jè skanda jè tjo kò ndáchikon síkitasòn-la?

5

Xità Gerasa xi jìn inima ch'o-la neí tíjin inima-la
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

¹ Jesús kò xità xi kota'yàt'aà-la ijchò ján xijngoà ndáchikon ya nangui-la xità Gadareno. ² K'e nga itjojen chitso Jesús ijchò kasit'aà jngoò-la xità xi inima ch'o-la neí tíjin inima-la. Jè xità jè yaá itjo-ne itsjó ngajo mik'en. ³ Xità jè yaá bijnaya ya itsjó ngajo mik'en. Mì yá xi ma bí't'aà'ño nas'in na'ño kichá cadena. ⁴ Kjin k'a okis'iin-kò nga tsibít'aà'ño ndsokò kò tsja na'ño kichá cadena. Niyá xi chíkjoa-la nga kisi'nchré; otejtso xó cadena. ⁵ Kò nachrjein kò nitjen yaá ojmeèsòn nindoò ñánda tjin itsjó ngajo-la mik'en. Kjindáya tsò kjindáya ská nga kjaán kò yijo-la; 'beé-la ndajo yijo-la. ⁶ K'e nga kijtseè nga kjin tinchrobá Jesús, tsangachikon. Kì kasit'aà chraña-la, tsasèn-xkò'nchit'aà-la. ⁷ Ñó kùchja, kitsò:

—¿Mé xi tjin-lè kò 'an, Jesús, Ki'ndí-la Nainá xi 'ño 'nga tjna? Bìtsi'bà-lè nga nguixkòn Nainá, kì yatoòn-ná.

⁸ Koií k'oas'in kùchja-ne nga jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji inima ch'o-la neí, titjojin inima-la xità jè.

⁹ Jesús kiskòngangi-la. Kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Jè kitsò:

—Legión 'mì-na, koií-né nga jìn jchán ma-najen.

¹⁰ Jñà inima ch'o-la neí, 'ño tsibítsi'ba-la Jesús nga mì it'aà xìn skìni ya i'nde jè. ¹¹ Kò ya chraña it'aà nindoò, kjin chinga nchikjèn-jno. ¹² Jñà inima ch'o-la neí tsibítsi'ba-la Jesús. Kitsò-la:

—Yaá tikasén-nájen ñánda tjin chinga; yaá kitjás'en-jìn-jen yijo-la.

¹³ Jesús kitsjaà'nde-la; jñà inima ch'o-la neí itjojin inima-la xità jè; ikjoàn jahas'en-jìn yijo-la chinga. Ma-la tsà jò jmiì jñà chinga xi tsanga; tsatikjájèn-jno ya naxì skanda jjin ndáchikon, yaá k'en yije jjin ndáchikon.

¹⁴ Jñà xità xi ko'ndà chinga, tsanga. Kì kénojmi-la xità naxandá kò xità rancho jè kjoa xi komà. Jñà xità naxandá ijchò katsejèn-la kjoa xi komà. ¹⁵ Kjin xità ijchò ñánda tjna Jesús, kijtseè jè xità xi inima ch'o-la neí tíjin inima-la nga sa ítjòn. Jyò tjna. Íkjá-ne nikje-la. Ndaà tjin-ne kjohítsjeèn-la. Xità xi ijchò, ta kitsakjòn-la. ¹⁶ Jñà xità xi kijtseè koni s'in komà'in jè xità xi inima ch'o-la neí tíjin inima-la nga kjòndaà-ne kò

chìngà xi tsatikjá, tsibénojímí-là jǎ́nà xítà xi ijchò xi mìkìl kijtsee.
 17 Jǎ́nà xítà xi ijchò tsibítsi'ba-là Jesús nga xìn ì'nde kàtjì.

18 K'e nga jahas'en chitso Jesús, jè xítà xi inìma ch'o-là nejí kisijìin inìma-là, tsibítsi'ba-là Jesús nga mejèn-là kǐjko.
 19 Tànga jè Jesús mìkìl kitsjaà'nde-là. Kitsò-là:

—T'in-ne ni'ya-lè, tènójmí yije-là xítà xinguii jè kjondaà xi kisikò-lè Nainá; kós'ín kijtsee ìma-lè.

20 Xítà jè, kii; ìkjoàn tsibíts'ia nga tsibénojímí-là jǎ́nà xítà naxandá Decápolis jè kjondaà xi kisikò Jesús. Ngats'ìi xítà xi kis'enojímí-là tà k'oaá komà-là.

*Tsòti-là Jairo kò chjoón xi kitsobà'ño ìtjòn nikje-là Jesús
 (Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)*

21 Jesús tsibìjna'ya chitso, inchrobà ìjngòò k'a-ne ján xijn-goaa ndáchikon, kǐn jchán xítà chixoñat'aà ìjngòò k'a-là, koa yaá tsibìjnandi ndáchikon. 22 Ijchòkon jngòò xítà xi 'mì Jairo xi xítà ìtjòn ts'e ni'ya ìngò sinagoga. K'e nga kijtsee Jesús tsasèn-xkó'nchit'aà-là. 23 'Nó tsibítsi'ba-là, kitsò-là:

—Ndí tsòti-na jye kjomeè biyaà; nchroboí, tíkjiaán, tjat'aà-là ndseji nga kàtandaà-ne, mé-ne nga kǐjnakon-ne.

24 Jesús kiiiko, kǐn jchán xítà kiiitjnguii-là; chiba-là ó'nchò'ño-né. 25 Yaá tsóhojìin jngòò chjoón xi kjò tejò nó xk'én, ch'in jní tǐjín-là. 26 Kjòtsee tísíkjeín kjo'in ìt'aà ts'e chjìnexkii; jye xó kisikje yije tòn-là; mìkìl mandaà-ne, tà saà tíma'ño ch'in-là. 27 Chjoón jè, k'e nga kii'nchré ìt'aà ts'e Jesús, kiijìin-là ngats'ìi xítà kǐn; ìjton ìts'in kitsobà-ne nikje-là Jesús. 28 K'oas'ín tísíkjìsjeèn, kitsò: “Tsà tà jè nikje-là sikoaa, kondaá-na.” 29 K'e nga kitsobà'ño nikje-là, nitoón kisijyò-là jní, koa kijtsee yaá-là yijo-là nga jye kjòndaà-ne ch'in-là. 30 Jesús nitoón kijtsee ya-là nga nga'ño-là itjojìin; kisikátjì, kiskoòtsejèn-jìin-là xítà kǐn, kitsò:

—¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?

31 Jǎ́nà xítà xi kota'yat'aà-là Jesús kitsò-là:

—¿A mìtsà 'yi nga jǎ́nà xítà ó'nchò'ño-lè? Ngaji si-né: “¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?”

32 Tànga jè Jesús kotsejèn-jìin-là jǎ́nà xítà nga mejèn-là skoe yá xi kitsobà'ño nikje-là. 33 Chjoón jè, tsí tíhotsé-né nga kitsakjòn, nga jyeé tíjìin-là kós'ín komà ch'in-là; kii, tsasèn-xkó'nchit'aà-là Jesús; tsibénojímí kixi yije-là kós'ín komàt'in. 34 Jesús kitsò-là:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeiín-lè ìt'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne. Jyeé kòmakkii-là ch'in-lè.

35 Tákó tik'eé tíchja-isa Jesús nga j'ìi i'nga xítà xi inchrobà-ne ni'ya-là xítà ìtjòn ts'e ni'ya ìngò sinagoga, kitsò-là:

—Kì tì kii nisii-là Maestro, ndí tsòti-lè jyeé k'en.

³⁶ Tanga jè Jesús, nga kii'nchré koni kitsò okixi xi j'ìlko, kitsò-là jè na'èn-là ndi tsòti:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga kàtakjeiín-lè.

³⁷ Jesús mìkii kitsjaà'nde nga kjìn xita kiiiko. Tà jè Pedro, Jacobo ko Juan 'ndse Jacobo. ³⁸ K'e nga ijchò ni'ya-là jè xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, Jesús kijtsee nga fijen fikjá xita, 'ño nchikjindáya ko 'ño nchisikájno. ³⁹ Jahas'en ni'ya Jesús, kitsò-là:

—¿Mé-ne ko'nè-nò nga ko tà ndaà chihindáya-nò? Jè ndi tsòti mìtsà kòbiyaà; ta kjinafé-né.

⁴⁰ Jña xita xi títsajna tà tsijnòkeè Jesús. K'ée tsachrje yije ni'ya kóhotjín xita; tà jña tsibítsajna na'èn-là, nea-là, ko xita ts'e xi tjiko. Ikjoàn jahas'en ñánda kijna ndi tsòti. ⁴¹ Kiskoé tsja, kitsò-là:

—Talita cumi —'én xi tsòya-ne: Ji tsòti, k'oaá xan-lè, tísitjin.

⁴² Jè ndi tsòti nìton tsasitjen, tsajmeè-ne. Jye kjò tejò nó tjín-là. Jña xita xi títsajna, 'ño jchán kitsakjòn. ⁴³ Tanga Jesús 'ño kitsjaà okixi nga mì yá xita xi keènojmi-là. Ikjoàn kitsò-là:

—Tjiù-là nga kàtakjèn ndi tsòti.

6

Kó kitsò xita k'e nga kii Jesús ján Nazaret

(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

¹ Jesús itjojin-ne ya j'nde jè, kii-ne nangui-là Nazaret, tjiko xita xi kota'yàt'aà-là. ² K'e nga jye ijchò nachrjein nikjáya, tsibíts'ia nga tsakóya 'én ndaà-là Nainá ya ni'ya ingo sinagoga. Kjìn jchán ma xita xi kii'nchré-là koni s'ín tsakóya. Jña xita, tà k'oaá komà-là, kjònangui-là xíkjin, kitsò:

—Xita jè, ¿ñánda komà-là ngats'ii 'én xi okóya? ¿Ñánda ochrje kjoachjine koi ko kjoxkón xi s'ín? ³ ¿A mìtsà jè xi chjineyá xi ti-là María, xi 'ndse ma Jacobo, José, Judas ko Simón? ¿A mìtsà tikoá i títsajnajjin-ná íchjín ndichja?

Xita koi mìkii kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús. ⁴ Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Jngò xita xi chja ngajo-là Nainá, nita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-là ko ni'ya-là ko it'aà ts'e xita xíkjin mìkii yaxkón.

⁵ Jesús nime kjoxkón xi ndaà tjín kis'iin nangui-là, tà chiba xita xk'én xi tsohót'aà-là tsja nga kisindaà-ne. ⁶ Tà kjòxkón-là Jesús, nga jña xita koi, mìkii mokjeiín-là it'aà ts'e.

Kós'ín tsatixoma-là Jesús xita-là xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-là Nainá

(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Jesús yaá tsajmeè naxandá jtobá xi chrañat'aà kjijijò nga tsakóya. ⁷ Nga komà iskan, Jesús kiichja-là xita-là xi tejò

ma-ne xi jè tsibíxáya-là; jò jò kisikasén, kitsjaà-là okixi nga kochrjekàjiin inima ch'o-là nejí xi tíjiin inima-là xita. ⁸ K'oaá tis'in kitsjaà-là okixi nga nimé tsojmì k'oa k'e nga kjoì ndiyá. Kitsò-là:

—Tà k'oaá s'in tanguió. Tà jngoò yá garrote ch'aà. Kì nà'yaá ch'aà, kì inchrajín ch'aà, kì ton ch'aà. ⁹ Komaá tsjayaà xojté-nò. Tà jngoò nachro ch'aà. Kì jò ch'aà.

¹⁰ Jesús kitsò-isa-là:

—K'e nga kijchò jngoò naxandá, jngoò ni'ya titsajna skanda k'e nga konguí-nò. ¹¹ Tsà tjín naxandá ñánda mìkìl skoétjò-nò, tsà majìn-là nga 'nchré-nò, titjojñò, titsajnee chijo-là ndsokò mé-ne nga skoe-ne nga jña tjín-là jé nga mìkìl 'nchréñjon. Xi nguì okixi k'oaá xan-nò k'e nga kijchò nachrjein-là jña naxandá koi, isaá tse kjo'in s'e-là koni s'in komàt'in naxandá Sodoma ko Gomorra.

¹² Xita koi, kii nga tsibénojmiya-là xita nga kàtasíkájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne. ¹³ Kjin inima ch'o-là nejí tsachrjekàjiin inima-là xita, tikoà kjin xita kisindaà-ne xi xk'éñ nga kisikaàjno-là asìti.

*K'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)*

¹⁴ Jè Herodes xi xita xá ítjòn tjína, kii'nchré it'aà ts'e Jesús nga jye xki xi ján naxandá kina'yà-là. Tjín xita xi kitsò:

—Jè Juan xi kis'iin bautizar xita, jyeé jaáya-là. K'oaá ma-ne nga tjín-là nga'ño nga ma-là s'in kjoìxkón xi ndaà tjín.

¹⁵ Tjín xita xi kitsò:

—Jè Elías.

Tikoà tjín xi kitsò:

—Jngoò xita xi kiichja ngajo-là Nainá kjòtseé.

¹⁶ Jè Herodes, k'e nga kii'nchré kitsò-né:

—Jè Juan xi jaáya-là xi 'an tsatesian sko.

¹⁷ Nga isa kjòtseé, Herodes kisikasén xita nga kitsobà'ño Juan nga kiskinìs'en ndayá, koi kjoa-là ts'e chjoón Herodías xi chjoón-là Felipe nga jè Herodes chixàn-ko xi chjoón-là 'ndse. ¹⁸ Nga jè Juan xi kis'iin bautizar xita, kjin k'a okitsò-là Herodes:

—Mikii tjii'nde-lè nga jì tijnakoji chjoón-là 'ndsi.

¹⁹ Jè chjoón Herodías, kòjtikeè Juan, mejèn-là nga siik'en tanga mìkii ma xi síko. ²⁰ Nga jè Herodes, beèxkón Juan ko síkinda-ne nga jye tíjiin-là nga xita kixi-né ko xita tsjeè-né. Herodes k'e nga chjako Juan, matsjaà-là nga 'nchré-là, tanga mìkii beè mé xi s'iin, a siikitasòn-né, a xi majìn. ²¹ Ijchò jngoò nachrjein xi ndaà ts'e chjoón Herodías k'e nga tsachrje s'eí-là jè Herodes jè nachrjein nga kits'iin. Ijchò xita-là xitaxá ítjòn, ko xita sko-là soldado, ko xita nchiná xi tjín kòhokji Galilea

nga tsakjèn-kò Herodes. ²² Tìkoà ijchò tsòti-là Herodías, jahas'en ni'ya; kitè. Jè Herodes kò xità xi títajna, ndaà jchán kisaseèn-là koni s'ín kitè jè tsòti. Herodes, xi xità xá ítjòn tíjna, kitsò-là:

—Tijé-ná mé xi mejèn-lè, tsjaà-lè.

²³ K'oaá s'ín kitsjaà-là tso'ba nga tsjá yije-là nità mé xi mejèn-là nas'ín osen nangui xi jè otíxoma-là. ²⁴ Jè tsòti, itjo ni'ya, kiskònangui-là nea-là. Kitsò-là:

—¿Mé xi siijé-là?

Jè nea-là. Kitsò:

—Tijé-là skò Juan xi s'ín bautizar xità.

²⁵ Jè tsòti, nitoón jahas'en ìjngòò k'a ni'ya ñánda tíjna xítaxá ítjòn. Kitsò-là:

—I'nde j mejèn-na nga nìton tji-ná skò Juan xi s'ín bautizar xità; tinaya-ná chrobate.

²⁶ Jè Herodes, xi xítaxá ítjòn tíjna, 'nó kjòba-là k'e nga kii'nchré-là jè tsòti. Tanga koií kjoa-là nga jye kitsjaà-là 'én-là nga nguixkon xità xi títajna s'eí, kjo'ñoó kisikitasòn-là. ²⁷ Jè Herodes, tik'eé-ne kisikasén jngòò soldado, kitsjaà okixi nga kàtjanchrohókò skò Juan. ²⁸ Jè soldado kii ján ndayá nga tsatesin Juan; ikjoàn j'ikò skò Juan; tjíya-là chrobà nga kitsjaà-là jè tsòti; kò jè tsòti kisìngatsja nea-là.

²⁹ K'e nga kii'nchré xità xi kota'yàt'aà-là Juan nga jye k'en, kiikjaá yijo-là nga kiskin's'en-ngui jngòò ngajò itsjó-là mik'en.

*Jè kjoxkón xi kis'iin Jesús nga 'òn jmiì xità kisikjèn
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)*

³⁰ K'e nga j'ii ìjngòò k'a-ne jña xità xi tsibíxáya-là Jesús, tsibénojmi ngats'ii kjoa xi kis'iin kò xi tsakóya ñánda kii. ³¹ Jesús kitsò-là:

—Nchrobá. Tíkjaán nga síkjáya í'ñoá jngòò i'nde it'aà xìn.

Koií k'oa kitsò-là nga kjìn jchán ma xità, koà tjín bijchó, koà tjín nchrobá-ne. Jesús kò xità xi tsibíxáya-là skanda mì tì kii ma'a-là nga kjèn. ³² Tsibítsajnyaya chitso nga ta jña kii jngòò i'nde it'aà xìn ñánda tsjìn xità. ³³ Tanga kjìn xità kijtseè k'e nga kii. Kijtseèxkon nga jè Jesús. Ikjoàn kiitjìngui-là ngats'ii xità naxandá xi ya chrañat'aà-là nga kii-ne ndsokò; skanda isà ítjòn ijchò jña xità koi. ³⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, kijtseè nga 'nó kjìn ma xità xi títajna; kjòhìmakeè-né. K'oaá ngaya-là koni jña orrè xi tsjìn-là paxtò xi ko'ndà. Ikjoàn tsibíts'iaò nga kjìn 'én tsibénojmi-là. ³⁵ K'e nga jye 'nó kjòhoxòn, jña xità xi kota'yàt'aà-là Jesús ijchò kinchat'aà-là, kitsò-là:

—Jyeé kjòhoxòn, jè i'nde jè, it'aà xìn-né, nìmé tjín. ³⁶ Kot'in-là jña xità kàtjì-ne nga kàtatse tsojmi xi skìne ya naxandá kò tsà jña ni'ya ñánda nga chrañat'aà.

³⁷ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Tjiù-là jñò xi kòkjèn xità koi.

Kitsò jñà xità:

—¿A mejèn-lè nga konguí kindaà-jèn inchrájín koni tjin síkijne xità nga jò sìndò nachrjein síxá?

³⁸ Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-là kó tjin ma inchrájín-nò.

K'e nga kijtseè kó tjin ma-ne, kitsò-là:

—'Òn ma inchrájín kò jò ma tìn.

³⁹ K'eé kitsjaà òkixì Jesús nga kàtìtsajnajtín jñà xità ya jjiìn ijñà ñánda sase choòn. ⁴⁰ Íjngó Íjngó sìndò tsibìtsajnajtín-ne jñà xità; kò tjin ñánda icháte icháte tsibìtsajnajtín-ne. ⁴¹ Jesús kiskoé jñà inchrájín xi 'òn ma-ne kò jñà tìn xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoòtsejèn ngajmii; kitsjaà-là kjondaà Nainá; ikjoàn kisixkoaya inchrájín; k'eé kitsjaà-là jñà xità xi kota'yàt'aà-là nga kisìka'bí-là ngats'ii xità kjìn xi tìtsajna. Tìkòya kisìjòya tìn xi jò ma-ne. Kitsjaà-là ngats'ii xità. ⁴² Tsakjèn yije kóhòtjin xità kó nga kjòskii. ⁴³ K'eé tsibíxkó-ne inchrájín kò tìn xi kjòxkoaya jñà xi tsiningui-ne; ngui tejò nìsìyá komà. ⁴⁴ Jñà xità xi tsakjèn, 'òn jmiì ma-ne xi xità x'in.

*K'e nga jè Jesús tsajmeèsòn ndáchikon
(Mateo 14:22-27; Juan 6:16-21)*

⁴⁵ Nga komà iskan, Jesús kisìkas'en xità xi kota'yàt'aà-là ya jya chitso mé-ne nga isa ítjòn kjìchò-ne ján naxandá Betsaida ya xijngoaà ndáchikon; koà jè Jesús k'eé tísìhixat'aà xità xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne.

⁴⁶ K'e nga jye kisìhixat'aà xità, Jesús kùmjìjìn-jno jngoò nin-dòò nga kii kiichjat'aà-là Nainá. ⁴⁷ K'e nga jye kòjñò, jè chitso, jyeé ya síjna jngoò osen ndáchikon. Jesús, nga tajngoò tsibíjnat'aà nangui, ⁴⁸ kijtseè chitso nga mikii ma fi. Nga jè tjo bíchjoà ikon-là. K'e nga tajñòya isa, Jesús kùtjìngui-là xità xi kota'yàt'aà-là nga kii-ne ndsokò ya isòn nandá. Tanga k'oaá kis'iìn koni tsà mejèn-là nga kjoì ítjòn-là chitso. ⁴⁹ Jñà xità xi kota'yàt'aà-là, k'e nga kijtseè nga tífisòn nandá, k'oaá s'ín kisikìtsjeèn, kitsò, tsà inìma ch'o-né; kiskindàya xkón ⁵⁰ nga kit-sakjòn-là k'e nga kijtseè kóhòtjin. Tanga Jesús nìtoón kiichja-là, kitsò-là:

—'Ñó t'è-là takòn, kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

⁵¹ K'e nga jahas'en chitso Jesús, nìtoón kisijyò-ne tjo. Tà k'oaá komà-là jñà xità xi kota'yàt'aà-là, ⁵² nga kj'eè kì ndaà fahas'en-jìin-là jè kjòxkón xi kis'iìn Jesús ts'e inchrájín, koi-né nga tájaajìn tjin inìma-là.

*K'e nga jè Jesús kisindaà-ne xità xk'én ján Genesaret
(Mateo 14:34-36)*

⁵³ K'e nga jye tsatojiin ndáchikon, ijchò ján nangui Gene-saret; yaá tsibít'aà'ñó chitso-la ya indii ndáchikon. ⁵⁴ K'e nga tsitajen yije chitso, jña xita xi ya títsajna, nitoón kijtseèxkon nga jè Jesús. ⁵⁵ Tikoáá nitoón kii kóhokji nga jngoò itjandii i'nde jè. Ikjoàn tsibíts'ia xita nga j'iko-la ngats'ii xita xi xk'én; kjisòn-la nachan-yá ya i'nde ñánda nga 'nchré xita nga bijchó Jesús. ⁵⁶ Nita ñánda naxandá nga jahas'en Jesús, tsà naxandá jtobá-né, naxandá ii-né, inchiya-né, kò tsà rancho-né, jña xita yaá sikáyijò jña xita xi xk'én ya jngohosen ndiyá; ikjoàn bítsi'ba-la nas'in tà jè itjòn nikje-la tsoà'ñó nga kátandaà-ne. Ngats'ii xita xi kitsobà'ñó nikje-la kjòndaà yijee-ne.

7

Kjoa xi síkits'ón xita (Mateo 15:1-20)

¹ Ijchò xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'ii-ne naxandá Jerusalén. Yaá ijchòtjingui-la ñánda tjna Jesús. ² Jña xita koi, kijtseè i'nga xita xi kota'yàt'aà-la Jesús nga kjèn tjéko tsja nga mikii oníjno; kitsò-la xíkjin [nga mikii nchisíkitasòn koni s'in tjín kjotíxoma ts'e xita judío xi xkón tjín]. ³ Nga jña xita fariseo kò ngats'ii xita judío, k'oaá s'in síkitasòn koni s'in tjín kjotíxoma-la xita jchínga; tsà mi nguì ndaà koníjno tsja, mikii kòjjen. ⁴ Tikoáá k'e nga f'ii-ne nditsin, itjòn oníjno tsja, k'ée kjèn; tjín-isa-la kjotíxoma xi k'ejí koni oníya chitsín-la, tijí-la, kò chitsín kicha-la kò nachan-la. ⁵ Koi kjoa-la jña xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne mikii síkitasòn-ne xita xi kota'yàt'aà-lè, koni s'in tjín kjotíxoma-la xita jchínga nga ta k'oaá s'in kjèn tjéko tsja?

⁶ Jesús kitsò-la:

—Koni s'in kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá, ndaà kiichja it'aà tsajòn, jño, xita xi jò ma isén-nò, k'e nga kitsò:
Jña xita koi,

beèxkón-na xi tà 'én chja,
tanga jña inima-la kjin títsajna;

⁷ Nimé chjí-la nga beèxkón-na,
nga kjotíxoma-la xitaá okóya koni tsà kjotíxoma-la Nainá.

⁸ Jño, níkjina-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, kò jè onguítjingui-la kjotíxoma-la xita jchínga-nò nga oníya tijí-nò, chitsín-nò; kjin skaya kjotíxoma tjín-nò koni s'in 'nè.

⁹ Kitsò-isa Jesús:

—Jño, nachrjekàngui-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, jè níkitasòn kjotíxoma-la xita jchínga-nò. ¹⁰ Moisés k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè.” K'oaá ti kitsò: “Jè xi chjajno-la na'èn-la kò nea-la, tjínè-la nga sik'en.” ¹¹ Tanga jño bixón-nó:

“Jngoò x̄it̄a, ma k̄it̄so-l̄a n̄a'èn-l̄a, o nea-l̄a: M̄ik̄iì k̄oma s̄iìchj̄at'aà-l̄è; ngats'ìi tsojm̄i xi t̄j̄ín-na, Corb̄án-né.” (’Èn xi tsò Corb̄án, ’èn Hebreo-né; tsòyaá-ne: jè Nainá jyeé kitsjaà yije-l̄a.)
 12 Bixón-nó nga mì t̄i k̄iì t̄j̄í'nde-l̄a nga k̄os̄ik̄o n̄a'èn-l̄a, o nea-l̄a.
 13 J̄ñò, nachrjekàngui-nò ’èn-l̄a Nainá nga n̄ikatoya-l̄a x̄inguīo k̄jot̄ixoma-l̄a x̄it̄a jch̄ínga-nò. K̄j̄ìn sk̄aya k̄jot̄ixoma t̄j̄ín-l̄sa-nò xi k'oas'ín 'nè.

14 Jesús, k'eé k̄iìchja-l̄a ngats'ìi x̄it̄a, kitsò-l̄a:

—Ngats'ioò, t̄iná'yaà k̄o ndaà k̄at̄ach̄iya-nò. 15 N̄imé t̄j̄ín xi fahas'en-j̄iìn yijo-l̄a x̄it̄a xi s̄ík̄its'ón. Jè-né xi in̄im̄a-l̄a x̄it̄a bit̄joīj̄iìn-ne, xi s̄ík̄its'ón. 16 j̄ndaà t̄iná'yaà koni xan-nò!

17 Jesús it̄jok̄àj̄iìn-l̄a x̄it̄a; k̄iì, jahas'en jngoò ni'ya; ik̄joàn j̄ñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a kiskònangui-l̄a kó tsòya-ne jè k̄joa mangásòn xi tsibén̄oj̄m̄i. 18 Kitsò Jesús:

—¿j̄ñò, a t̄ikoaá m̄ik̄iì mach̄iya-nò kó tsòya-ne? ¿A mì f̄iya-nò ngats'ìi tsojm̄i xi fahas'en-j̄iìn yijo-l̄a x̄it̄a m̄ik̄iì s̄ík̄its'ón 19 nga mìtsà in̄im̄a-l̄a fahas'en-j̄iìn? Yaá fahas'en in̄ds̄o'ba, ik̄joàn bit̄jo-ne k'e nga f̄i k̄ítsaj̄na ján baño.

Jesús kitsòyaá-ne: Ngats'ìi tsojm̄i xi ma chine, tsjeè-né; m̄ik̄iì s̄ík̄its'ón in̄im̄a-l̄a x̄it̄a. 20 Kitsò-l̄sa Jesús:

—Jè k̄joh̄ítsjeèn xi bit̄joīj̄iìn in̄im̄a-l̄a x̄it̄a, jè xi s̄ík̄its'ón. 21 Koi-né nga in̄im̄a-l̄a x̄it̄a nchrobáj̄iìn, j̄ñà k̄joh̄ítsjeèn xi ch'o tsò, koni jè k̄joa ch̄ijngui ts'e x̄it̄a xi jye chixàn k̄o xi k̄j'eé bixan jèn, k̄o xi x̄it̄a s̄ík'en, 22 k̄o k̄joa ch̄ijé, k̄o k̄joa tse mejèn, k̄o k̄joa ts'en, k̄o k̄joa konach̄an, k̄o k̄joa ts'e xi otonè-l̄a k̄joa ts'e yijo-ná, k̄o k̄joax̄itakòn, k̄o k̄joa 'on takòn, k̄o k̄joa 'nga ikon, k̄o k̄joa 'én ndiso, k̄o k̄joa tond̄o xi mìtsà ít̄jòn n̄ik̄ítsjeèn. 23 Ngats'ìi k̄joa koi xi in̄im̄a-l̄a x̄it̄a bit̄jok̄àj̄iìn-ne, koi xi s̄ík̄its'ón x̄it̄a.

Mé xi komàt'in ch̄joón xi x̄ìn nangui-l̄a nga kòk̄jeīn-l̄a it'aà ts'e Jesús

(Mateo 15:21-28)

24 K̄iì Jesús ján nax̄andá Tiro k̄o Sidón. K'e nga ijchò ya, jahas'en jngoò ni'ya; mejèn-l̄a nga mì yá x̄it̄a xi skoe, t̄anga m̄ik̄iì komà tsib̄ij̄na'ma. 25 N̄it̄oón k̄iì'nchré jngoò ch̄joón xi in̄im̄a ch'o-l̄a nej̄i t̄j̄iìn in̄im̄a-l̄a tsòti-l̄a. K̄iì ñánda t̄jna Jesús nga tsas̄xkó'nchit'aà-l̄a; 26 tsib̄ítsi'ba-l̄a nga k̄ochrjekàj̄iìn jè in̄im̄a ch'o xi t̄j̄iìn in̄im̄a-l̄a tsòti. Jè ch̄joón, yaá i'nde-l̄a ñánda 'mì Sirofenicia; 'èn griego ch̄ja. 27 Jesús kitsò-l̄a:

—T̄j̄iì'nde-l̄a j̄ñà k̄at̄ak̄jèn ít̄jòn xi ixti ma. M̄ik̄iì ndaà t̄j̄ín tsà ch̄jaà'an-l̄a n̄iño j̄ñà ixti, ik̄joàn k'o'i-l̄a ndí nañá.

28 Jè ch̄joón kitsò:

—Ndaà t̄j̄ín Na'èn; t̄anga j̄ñà ndí nañá kineé xi-l̄a tsojm̄i xi bixòngui ím̄ix̄a xi s̄íkats̄joò ixti.

29 K'eé kitsò Jesús:

—Ndaà kinokjoi. T'in-ne ni'ya-lè. Jè inìma ch'o-là neí, jye itjokàjìin-ne inìma-là tsòti-lè.

³⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-là, jè chjoón, jè tsòti-là, yaá kijnasòn nàchan; tanga jye itjokàjìin-ne inìma-là jè inìma ch'o-là neí.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita jtayaà ko xi skí'in

³¹ Jesús kiì-ne ya i'nde ts'e Tiro; jahatojìin i'nde Sidón, tìkoá jahatojìin nangui xi 'mì Decápolis, ijchò-ne ya ndáchikon ts'e Galilea. ³² Yaá ijchòko jngoò xita xi jtayaà ko skí'in, tsibít'si'ba-là Jesús nga koòt'aà-là tsja jè xita jè. ³³ Jesús, it'aà xìn kiìko ñánda tsjìn xita, k'eé jahas'en jnótsja ya líká-là, ko ndánachrá-là kisikaajno nijen-là. ³⁴ Jesús kiskoòtsejèn ngajmii; ikjoàn jaátse-là, kitsò:

—¡Efata! —tsò-ne 'én jè: ¡Kàtatá'a!

³⁵ Njtoón kitáx'a-ne líká-là xita jè, tìkoáá ndaà komà kiichja-ne. ³⁶ Jesús kitsò-là jña xita:

—Kì yá xita xi bènojímí-là.

Tanga k'e nga 'nó tsibít'in-là Jesús nga mì yá xita keènojímí-là, tanga jña xita isaá ndaà kiskinìsòn 'én. ³⁷ Jña xita xi kiì'nchré, ta kjojkón-là, kitsò:

—Ndaà s'ín yije. Síndaà-ne xita xi jtayaà ko xi mìkii ma chja.

8

Jè kjojkón xi kis'ìin Jesús nga ñijòn jmii xita kisikjèn
(Mateo 15:32-39)

¹ Jngoò nàchrjein nga kjìn jchán xita kjoókóya koá tsjìn tsojmì xi kine, Jesús kiichja-là xita-là xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

²—Jña xita koi, mahimakeè-ná. Jyeé kò jàn nàchrjein tjín-là nga tútsajnakò-na koá nímé tjín tsojmì xi kine. ³ Tsà tà kos'ín siikasén chjan-na ni'ya-là yaá kohindaàya ndiyá nga tjín xi kjìin inchrobà-ne.

⁴ Kitsò xita xi kota'yàt'aà-là Jesús:

—¿Kós'ín sikjèn xita koi jngoò i'nde it'aà xìn ñánda nímé tjín?

⁵ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Kó tjín ma inchrájin xi tíyijò-nò?

Kitsò jña xita xi kota'yàt'aà-là:

—Itòò ma-ne.

⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Koatìn-là kàtìtsajnat'aà nangui jña xita.

Jesús kiskoé inchrájin xi itòò ma-ne; kitsjaà-là kjondaà Nainá ikjoàn kisixkoaya; k'eé kjòngatsja jña xita xi kota'yàt'aà-là mé-ne nga kiska'bí-là jña xita xi kjìn ma-ne. ⁷ Tìkoáá tíyijò chiba-là tìn jtobá. Jesús kisichikon-t'in; ikjoàn kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

—Tika'bió.

⁸ Tsakjèn yije x̄ita kóhòtjín skanda kó nga kjòskii; k'e nga tsibíxkó-ne jñà xi kjòxkoaya nga tsiningui-ne, nguì itoò n̄is̄iyá koma. ⁹ Jñà x̄ita xi tsakjèn, kjómee ñijòn jmù ma-ne. Jesús, ikjoàn kisìhixat'aà-ne jñà x̄ita; ¹⁰ ikjoàn jahas'en chitso ko x̄ita xi kota'yàt'aà-la. Yáá kii i'nde ñánda 'mì Dalmanuta.

K'e nga jñà x̄ita fariseo jngoò seña kisijé xi jeya tjín
(Mateo 16:1-4; Lucas 12:54-56)

¹¹ Ijchò x̄ita fariseo, tsibíts'ia nga tsajoókjoò-ko Jesús. Kisijé jngoò-la seña xi jeya tjín xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga mejèn-la skoɛ tsá kixi kjoa nga Nainá kisikasén. ¹² Jesús 'ñó jaátse-la, kitsò:

—Jñà x̄ita koi, ¿mé-ne seña xi jeya tjín síjé-ne? Xi nguì okixi, k'oaá xan-nò, n̄ijngoò seña jchaa.

¹³ Yáá kisikítsajna x̄ita koi; jahas'en ijngoò k'a-ne chitso; kii ján xijngoàà ndáchikon.

Na'yo san-la x̄ita fariseo
(Mateo 16:5-12)

¹⁴ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, k'e nga kii, kijchàajìin-la mikii ts'a inchrájin. Tà jngoò ma inchrájin xi kjinaya-la chitso.

¹⁵ Jesús kitsò-la:

—Chítsejèn-là koa t̄ikindaá yijo-nò it'aà ts'e na'yo san-la x̄ita fariseo ko ts'e Herodes.

¹⁶ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús tsohóko xíkjin, kitsò-la:

—Koi k'oa tsò-ná nga mikii kich'á inchrájin.

¹⁷ Jesús kisijìin-la koni s'ín nchijoó, k'eé kitsò-la:

—¿Mé-ne kobixón-nò nga tsjìn-nò inchrájin? ¿A kj'eè fiya-nò? ¿A mì machiya-nò? ¿A tsí 'ñó tájaajìin tjín inima-nò?

¹⁸ Tjín xkoòn, ¿mé-ne mikii tsejèn-nò? Tjín líká-nò, ¿mé-ne mikii na'ya-nò? ¿A mì bítsjeèn-nò ¹⁹ k'e kisika'biá inchrájin xi 'òn ma-ne koa 'òn jmù x̄ita tsakjèn? ¿Kó tjín n̄is̄iyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò jñà x̄ita:

—Tejò n̄is̄iyá komà.

²⁰ —K'e nga kisika'biá jñà inchrájin xi itoò ma-ne, koa ñijòn jmù x̄ita tsakjèn, ¿kó tjín n̄is̄iyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-isa?

Kitsò jñà x̄ita:

—Itoò n̄is̄iyá komà.

²¹ K'eé kitsò-la:

—¿A tà kó kj'eè machiya-nò?

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne x̄ita xi mikii tsejèn-la

²² Jesús ijchò ján naxandá Betsaida; ya ijchòko jngoò-la x̄ita xi mikii tsejèn-la. Tsibítsi'ba-la nga kátát'aà-la tsja jñà xkon. ²³ Jesús kitsobà'ñó tsja jè x̄ita xi mikii tsejèn-la. Ikjoàn tsachrekajìin naxandá, tsibíchrángui xkon, ikjoàn tsohósòn-la

tsja. K'eé kiskònangui-là a tsejèn chiba-là. ²⁴ Jè x̄it̄a xi mìkii tsejèn-là kiskoòtsejèn, kitsò:

—Jye be x̄it̄a t̄anga k'oaá ma-na ta koni kjoàn yá kjoàn nga t̄jíma.

²⁵ Jesús, ijngò k'a tsohót'aà-là tsja j̄nà xkõn. Kitsò-là nga ndaà kàtakotsejèn, n̄it̄oón kjõndaà-ne. Ndaà kijtsee yije-ne.

²⁶ Jesús kisikasén-ne ni'ya-là x̄it̄a jè, kitsò-là:

—Kì yà bitjaàs'en-j̄iin naxandá, kì yá x̄it̄a xi bènojmi-là.

*K'e nga jè Pedro tsibénojmiya nga Jesús, jé xi Cristo
(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)*

²⁷ Itjo Jesús k̄o x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, kii yà naxandá jtobá xi chja-ne Cesarea ts'e Filipino. K'e nga t̄jímaya ndiyá, Jesús kiskònangui-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—¿Kó tsò j̄nà x̄it̄a? ¿Yá-ná 'an?

²⁸ Kitsò j̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là:

—T̄jín xi tsò: “Jé Juan xi kis'iin bautizar x̄it̄a.” T̄jín xi tsò: “Jé Elías.” T̄ikoáá t̄jín xi tsò: “Jngò x̄it̄a xi kiichja ngajo-là Nainá.”

²⁹ Jesús kiskònangui-là j̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là; kitsò-là:

—¿j̄nò kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá].

³⁰ T̄anga jè Jesús kitsò-là:

—Kì yá x̄it̄a xi bènojmi-là xi it'aà ts'an.

*K'e nga jè Jesús tsibénojmiya kjoa biyaà-là
(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)*

³¹ Tsibíts'ia Jesús nga tsakóya-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—'An xi Ki'ndí-là X̄it̄a xan-là yijo-na, tse kjo'in siikjiaán; kochrjengui-na j̄nà x̄it̄a jchínga, k̄o j̄nà x̄it̄a sko-là no'mii, k̄o x̄it̄a xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés. Siik'eén-na t̄anga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáya-na.

³² Jesús nguì ndaà tsibénojmi kjoa xi komàt'in. Jé Pedro kiichjat'aaxin-là Jesús nga mìkii ndaà t̄jín koni tsò. ³³ T̄anga Jesús, kisikáfaya, kiskoòtsejèn-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, tsohótiko Pedro. Kitsò-là:

—T̄is̄it'aaxin-ná j̄i x̄it̄a neií. Nga j̄i, mìtsà k'oas'ín nikítsjiin koni s'ín t̄jín kjohítsjeèn-là Nainá. Ngaji tà k'oas'ín nikítsjiin koni s'ín t̄jín kjohítsjeèn-là x̄it̄a.

³⁴ Jesús kiichja-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là k̄o x̄it̄a xi t̄jngui-là. Kitsò-là:

—Tsà yá xi mejèn-là nga x̄it̄a ts'an koma, kàtatsjein-takòn mé xi mejèn-là yijo-là; koni jngò x̄it̄a xi 'yajen krò-là, kàtijnandaà nga siikjeín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjìt'aà-na.

³⁵ Nga n̄it̄a yá x̄it̄a xi mejèn-là kochrjetji yijo-là nga n̄imé kjo'in sakò-là, tà saá siichija-né k̄o kjo'in kijnajiin; t̄anga jè xi t̄ijnandaà

nga tsjá yijo-là xi kjoa ts'an ko kjoa ts'e 'én ndaà-là Nainá, jè-né xi kitjokàjìin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna. ³⁶ ¿Mé xi siikijne xita nas'in tjoé yije-là isò'nde tsà siichja inima-là? Nímé. ³⁷ ¿A koma koiichji kjoabiyaà jngoò xita xi majin-là nga kiyá? Majin. ³⁸ Tsà tjin i'nga xita xi kosobà-là it'aà ts'an ko it'aà ts'e 'én-na ya nguixkon xita jé xi tjin, tikoaa 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, kosobà-na it'aà ts'e k'e nga kjoikoaa jngoò k'a kjoajeya-là Na'èn-na ko àkjale tsjeè-là Nainá.

9

¹ Jesús kitsò-isa:

—Okixi xi xan-nò, titsajnajin i'nga xita jindé xi mikii kiyá skanda k'e nga skoe kó s'in otixoma Nainá nga kjoiko nga'ño-là.

*K'e nga jè Jesús jahatjia í'ño isén-là kóhokji yijo-là
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)*

² Nga komà joòn naxhrjein, Jesús kiimijin-jno jngoò nindoò xi 'nga kji; tà jña kiik Pedro, Jacobo ko Juan. K'e nga ijchò j'nde jè, Jesús, jahatjia í'ño isén-là nga nguixkon jña xita koi.

³ Jè nikje-là 'ño kjòchroba, tsí ote ni'in né. Tsjin xita nga tíjtsa isò'nde xi ma-là ts'iin nikje koni s'in kjòchroba. ⁴ Tikoaa kijtseè jè Elías ko Moisés nga nchijoókjoò ko Jesús. ⁵ Jè Pedro kitsò-là Jesús:

—Maestro, ndaà tjin nga i titsajnaa. Jàn ni'ya xkójndà kíndaà-jen. Jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi jngoò ts'e Elías.

⁶ Jè Pedro tà k'oaá kitsò. Mì tì kì beè-ne kó s'in kiichja nga 'ño kitsakjòn xita koi. ⁷ K'ée j'ii jngoò 'nguién-là ifi xi tsibí'ma xita koi; yaá jjin ifi kina'ya jngoò-là 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake. Jè tiná'ya-là.

⁸ Tik'e-ne kiskoòtsejèn xita koi. Mì tì yá tjin-ne. Tà jè tajngoò Jesús síjna.

⁹ K'e nga inchrobàjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-là xita xi kota'yat'aà-là:

—Kì yá xita xi bènojmi-là jè kjoa xi kà'yaà; skanda k'ée tènøjmi-là k'e nga kjoaaya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na.

¹⁰ Jña xita xi kota'yat'aà-là tsibí'ma jè kjoa jè, sakoaa tsajoóya-ne kó tsò-ne xi tsò-là kjoaaya-là. ¹¹ Kiskònangui-là Jesús. Kitsò-là:

—¿Mé-ne kòtsò-ne jña xita xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga jè Elías kjoii íjtòn?

¹² Jesús kitsò-là:

—Okixi né. Jè kjoii íjtòn Elías, jè koiindaajin yije kjoa. ¿Koa mé-ne kòtsò-ne Xojon-là Nainá nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tseé kjo'in siikjaán, toòn skoe-na xita? ¹³ Tanga 'an,

k'oaá xán-nò, jè Elías jyeé j'ii. Jñà xità k'oaá s'ín kisikò koni s'ín mejèn-la. Tanga k'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga k'oaá s'ín komat'in.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inima ch'o-la neii tíjìn inima-la

(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

¹⁴ Jesús k'e nga ijchò-ne ñánda títsajna xità xi kota'yàt'aà-la xi i'nga, kijtseè nga kjìn jchán ma xità xi títsajna. Yaá títsajnajìin i'nga xità xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, 'ñó nchijoóya-ne. ¹⁵ Jñà xità k'e nga kijtseè nga ijchò Jesús, tà k'oaá koma-la. Kii yije kóhotjín nga kishixat'aà. ¹⁶ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi kò ta ndaà chibàya-nò?

¹⁷ K'ée kiichja jngoò xità xi ya tíjnajìin. Kitsò:

—Maestro, jè ki'ndí-na kòf'iìko-lè. Inima ch'o-la neii tíjìn inima-la; mìkii ma chja. ¹⁸ Nìton ñánda tíjna k'e nga tsobà'ñó, majndoòt'aà nangui kò ochrje ndáxó tso'ba, síjts'iìin ni'ño, ikjoàn sijna tsjò. Koi tisijé-la xità xi kota'yàt'aà-lè nga kàtachrjekàjìin inima-la jè inima ch'o-la neii tanga mìkii bitjokàjìin-la.

¹⁹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, xità xi mìkii mokjeiín-nò it'aà ts'an. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò? ¿Mé nachrjein ska-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

²⁰ K'ée kiiko jè ti ya nguixkon Jesús; jè inima ch'o-la neii, k'e nga kijtseè Jesús, ijngoò k'a k'en xín ti. K'e nga kiskaat'aà nangui tsangáyà'nde koa itjo ndáxó tso'ba. ²¹ Jesús kiskònangui-la na'èn-la, kitsò-la:

—¿A kjòtseé oma-la ti-lè?

Jè na'èn-la kitsò:

—Tik'e-ne nga sa ndí ti jtobá kji. ²² Jè inima ch'o-la neii kò kjìn jchán k'a síkatjen-jìin ni'ín kò síkatjen-jìin nandá nga mejèn-la sík'en. Tsà koma-lè mé xi sikoji, jchahimatakòn-nájen kò tichját'aà-nájen.

²³ Jesús kitsò-la:

—¿Kó si tsà koma-lè? Ma yije-né nita mé kjoa-ne jè xi mokjeiín-la.

²⁴ Nìtoón 'ñó kiichja jè na'èn-la ti. Kitsò:

—Mokjeiín-na, tichját'aà-isa-ná nga nguì isa ndaà kokjeiín-na.

²⁵ Jesús k'e nga kijtseè nga tíma kjìn xità, tsohótiko jè inima ch'o-la neii; kitsò-la:

—Ngaji, inima ch'o-la neii xi mìkii ma-lè nokjoi kò mìkii na'yi, 'an, k'oaá xan-lè, titjoiin inima-la ti jè; kì ti yaá bitjaas'en-jìin-ne inima-la.

²⁶ Jè inìma ch'o-là neí kiskindà yaxá; ikjoàn ìngoò k'a k'en xín ti. Ikjoàn itjojin-ne inìma-là. Kisikájna jè ti koni tsà jye k'en, jñà xità xi nchikotsejèn, kitsò:

—Jyee k'en.

²⁷ Tanga jè Jesús kitsobà'ño tsja; kiskimi'nga; ikjoàn tsasíjna kixi jè ti.

²⁸ K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, jñà xità xi kota'yàt'aà-là kiskònangui-là nga tajngoò, kitsò-là:

—¿Mé-ne ngajen mìkì kòbitjojin-najen jè inìma ch'o-là neí?

²⁹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñà inìma ch'o-là neí xi okjoàn, k'eé bitjokàjin nga nokjoat'aà-là Nainá kò nga bijnachjaán.

K'oaá s'ín tsibénojmí Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jò k'a
(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

³⁰ K'e nga kù-ne ya ìnde jè, jahatojin nangui Galilea. Tanga Jesús majin-là nga xità skoé; ³¹ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-là xità xi kota'yàt'aà-là. Kitsò-là:

—'An xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na yaá tsoba'ño-na jñà xità; ikjoàn s'ik'en-na. Tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein nga kiyá, kjoáya-na.

³² Tanga jñà xità xi kota'yàt'aà-là mìkì kjòchiya-là 'én xi kitsò-là. Tà kitsakjòn-né, mìkì kiskònangui-là.

Yá xità xíkjin xi kína ítjòn
(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ K'e nga ijchò ya naxandá Capernaum, k'e nga jye títsajna iya ni'ya, Jesús kiskònangui-là xità xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—¿Mé xi koá ta ndaà chibàya-nò k'e nga títsanchrobàya ndiyá?

³⁴ Xità xi kota'yàt'aà-là tà jyò tsibìtsajna, koi-né, k'e nga nchinchrobá ya ndiyá, tsajoóya-ne yá xità xíkjin xi kína ítjòn.

³⁵ Jesús tsibìjna; ikjoàn kiichja-là nga tejò xità xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Tsà yá xità xi mejèn-là nga kína ítjòn, ta saà jè kjoehet'aà-ne, chí'nda-là kàtama ngats'ii xità xi i'nga.

³⁶ Jesús kiskoé jngoò ndí ti. Tsasíjna 'nchòhosen. Tsa'nga. Ikjoàn kitsò-là:

³⁷ —Nità yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na mìtsà tà 'an skoétjò-na, tìkoá jè skoétjò xi kisikasén-na.

Yá xi kondra-là Cristo kò yá xi xità ts'e
(Lucas 9:49-50; Mateo 10:42)

³⁸ Kiichja Juan, kitsò:

—Maestro, jngoò x̄it̄a ki'ya-jen xi it'aà tsji ochrjekàjiin in̄im̄a ch'o-l̄a neji in̄im̄a-l̄a x̄it̄a. Tanga mìtsà x̄it̄a tsaján; mìkiì kits'ì'nde-lajen.

³⁹ Jesús kitsò:

—Kì k'oaá n̄ikoo. Niyá-jèn xi it'aà ts'an s'iin jngoò kjōxkón xi ndaà t̄jín xi t̄jìe kichajjno-ná. ⁴⁰ Jè xi mìtsà kondra tsaján, it'aà tsaján t̄jna. ⁴¹ Ngats'ìi x̄it̄a xi it'aà ts'an tsjá jngoò ch̄itsín-nò nandá, koií kjoa-l̄a nga x̄it̄a-l̄a Cristo 'mì-nò, okixií xi xan-nò, j̄nà x̄it̄a koi, tjoé-l̄a ch̄jí-l̄a.

*X̄it̄a xi bít'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)*

⁴² N̄it̄a yá-ne xi jé skin̄jiin jngoò ndí x̄it̄a im̄a xi mokjeiín-l̄a it'aà ts'an, ìsaa-la ndaà koma tsà s̄ingui'ño jngoò ndaj̄o natsi ís'ìin, ìkjoàn s̄ikatjengui ndáchikon. ⁴³ Tsà jè ndsaa ótsji jé-nò, t̄ichátjòn. Ìsaa ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-j̄noò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsaa koa ján konguió j̄jiin ni'ín ñánda mìkiì bits'o, ⁴⁴ ya ñánda mìkiì biyaà ch̄i'ndo xi kine-ná ko ya ñánda mìkiì bits'o ni'ín nga t̄itiá. ⁴⁵ Tsà j̄nà ndsokoò ótsji jé-nò, t̄ichátjòn. Ìsaa ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-j̄noò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsokoò koa ján konguió j̄jiin ni'ín, ⁴⁶ ya ñánda mìkiì biyaà ch̄i'ndo xi kine-ná ko ya ñánda mìkiì bits'o ni'ín nga t̄itiá. ⁴⁷ Tsà j̄nà xkoòn ótsji jé-nò, t̄inachrjeè. Ìsaa ndaà-ne tsà jngoò ma xkoòn nga kitjás'en-j̄noò ñánda tíhotíxoma Nainá mì k'oaá-ne tsà jò ma xkoòn koa ján konguió j̄jiin ni'ín ⁴⁸ ya ñánda mìkiì biyaà ch̄i'ndo xi kine-ná ko ya ñánda mìkiì bits'o ni'ín nga t̄itiá.

⁴⁹ Ngats'ìi x̄it̄a sa ni'ín kotsjeè-ne, koa j̄nà kjetjò xi tsjá x̄it̄a, naxaa kojnchra-ne. ⁵⁰ Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì t̄i kii jnchra-ne, ¿kós'ín s̄iko-là nga kojnchra ijngoò k'a? Kàtasijiin naxa in̄im̄a-nò koa 'nchán titsajnakò xinguióo.

10

*K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e x̄it̄a xi tsjiin x̄ikjín
(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)*

¹ Jesús itjojiin ya naxandá Capernaum, kii ján i'nde Judea, ijchò ján nangui ijton xajngá nandá Jordán. Yaá kòkjìn ijngoò k'a x̄it̄a; koa jè tsibits'ia ijngoò k'a nga tsakóya-l̄a x̄it̄a koni s'ín kjit'aà. ² Ijchò kinchat'aà chraña i'nga-l̄a x̄it̄a fariseo. Nga mejèn-l̄a skónachan-l̄a, kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿A t̄jí'nde-l̄a xi x'ín nga tsjín chjoón-l̄a?

³ Tanga Jesús kitsò-l̄a:

—¿Kós'ín tsakóya-nò Moisés?

⁴ Kitsò x̄it̄a koi:

—Moisés kitsjaà'nde-né nga ma s̄indaà xojon nga koma tsjín xíkjín x̄ita.

⁵ Jesús kitsò-la:

—Moisés, koi k'oa kitsò-nò, j̄nò, 'ñó t̄ajaàj̄in tjín in̄ima-nò. ⁶ Tanga k'e nga sa kisindaà isò'nde, Nainá tsibindaà x'in ko chjoón. ⁷ K'oaá ma-ne nga jè x'in s̄ikj̄ina na'èn-la ko nea-la nga k̄ijnako chjoón-la. ⁸ Ta jngoò x̄ita koma-ne ingajò. M̄itsà t̄i jò ma-ne, t̄a jngoò koma-ne. ⁹ K'oií kjoa-la nga mì yá x̄ita t̄j̄i'nde-la nga s̄ītsj̄in xíkjín xi Nainá kis̄jngoò.

¹⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-la, j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui j̄jngoò k'a-la t̄ikoi-ne kjoa koi. ¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jè x̄ita xi tsjín chjoón-la, ikjoàn bixan-ko j̄jngoò xi kj'eij̄ chjoón, kjoa chijngui t̄is'in it'aà ts'e chjoón-la. ¹² Tsà jè chjoón tsjín x'in-la ikjoàn bixan-ko j̄jngoò xi kj'eij̄ x'in, t̄ikoaá kjoa chijngui t̄is'in it'aà ts'e x'in-la.

*K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ixti
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)*

¹³ Jngoò k'a j̄nà x̄ita j'ik̄o-la ndí ixti jè Jesús nga mejèn-la s̄ichikon-t'in; koèt'aà-la tsja. Tanga j̄nà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús mìk̄i kitsjaà'nde-la. Tsohótiko-né. ¹⁴ K'e nga kijtseè Jesús, kòjti-la, kitsò-la:

—Tj̄i'nde-là ndí ixti kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-là. J̄nà xi k'oaá s'in tjín in̄ima-la koni ts'e ndí ixti, j̄nà xi tjín-la k̄jondaà nga Nainá tíhotixoma-la. ¹⁵ K'oaá xan-nò xi ngui okixi, j̄nà xi mìk̄i k̄okjeiín-la koni jngoò ndí ixti nga skoé k̄jondaà-la Nainá nga jè kotixoma-la, mìk̄i kjoahas'en-j̄in ñánda tíhotixoma Nainá.

¹⁶ Jesús tsa'nga j̄nà ndí ixti; tsohósòn-la tsja; ikjoàn kisijét'aà-la Nainá nga k̄atasichikon-t'in j̄nà ixti.

*X̄ita xi 'ñó k̄j̄in tsojm̄i tjín-la
(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)*

¹⁷ K'e nga tífi j̄jngoò k'a-ne Jesús, tsangachikon jngoò x̄ita xi ijchò t̄j̄ingui-la. Tsasixkó'nchit'aà-la; ikjoàn kiskònangui-la; kitsò-la:

—J̄i Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon n̄ita kjé-ne?

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga x̄ita ndaà 'mì-ná? Nijngoò x̄ita xi ndaà, t̄a jngoò jè Nainá xi ndaà. ¹⁹ Jyee tíj̄in-lè kó tsò k̄jotixoma: “Kì x̄ita n̄ik'in; k̄i kjoa chijngui 'nì; k̄i chijé 'nì; k̄i 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e x̄ita xi kj'eij̄; k̄i chonachan-jèn; chaxkoín na'èn-lè ko nea-lè.”

²⁰ Jè x̄ita nchiná kitsò:

—Maestro, ngats'ì k̄jotixoma koi, jyee kisikitasoàn kó nga sa chítia.

21 Jesús tsja komà-là, kiskoò'an, ìkjoàn kitsò-là:

—Ìjngoò kjoa chija-lè. T'in, tatìjni yije tsojmì xi tjin-lè. Ìkjoàn tika'bí-là xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmii. Ìkjoàn nchrobátjìngui-ná.

22 Jè xita nchiná, tà kjòbaá-là nga kii'nchré 'én koi. Tà ba kis'e-là nga kii, koi xó nga 'ño kjìn tsojmì tjin-là.

23 Jesús kiskoòtsejèn tjìngui-là, kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:
—'Ín jchán koma-là jña xita nchiná nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

24 Jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà k'oaá komà-là. Tanga jè Jesús ìjngoò k'a kitsò-là:

—Jño xi ki'ndí-na xan-nò, 'ño 'íin koma-là jña xita xi ton-là 'ñót'aà takòn nga kjoahas'en-jìin kjotíxoma-là Nainá. 25 Ísaa mì 'in koma-là jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò xita nchiná xi 'ño tjin-là tsojmì nga koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

26 Jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, ísaa ndaà kjòxkón-là. Ìkjoàn kiskònangui-là xikjín, kitsò:

—¿Yá-né xi kitjokàjìin kjo'in?

27 Jesús kiskoò'an, kitsò:

—Jña xita mìkii koma-là; tanga Nainá komaá-là; it'aà ts'e Nainá nita mé kjoa-ne, koma yijeé-là.

28 Kiichja Pedro, kitsò:

—Na'èn, ngajen, jyeé kiníkítsajna yije-jèn ngats'ii tsojmì xi tjin-najen nga tjaàtjìngui-lèjèn.

29 Jesús kitsò:

—Okixi xi xan-nò, nita yá xita-ne xi kisikíjna ni'ya-là, 'ndse, ndichja, nea-là, na'èn-là, chjoón-là, ixti-là ko nangui-là xi kjoa it'aà ts'an ko it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá 30 i isò'nde, ísaa tsato tjoé ngajo-là xi ni'ya 'mì, xi 'ndse, ndichja, nea-là, ixti-là ko nangui-là, nas'in kjitjìnguikeè xita kondra. Tanga jè isò'nde xi sa nchrobá, s'ée-là kjoabinachon nita kjé-ne. 31 Kjìn xita xi títsajna ítjòn i'nde, k'e nga koma iskan jña kítsajna tjìngui. Ko xi títsajna tjìngui i'nde k'e nga koma iskan jña kítsajna ítjòn.

*K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-là xi ma-ne jàn k'a
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)*

32 Jesús, tsó'ba ítjòn-là xita xi kota'yàt'aà-là nga nchifi ján naxandá Jerusalén. Jña xita xi tjìngui tà nchimaxkón-là nga nchifi. K'ée kiichjat'aà-xìn ìjngoò k'a-là xita-là xi tejò ma-ne, ìkjoàn tsibénojmi ìjngoò k'a-là jè kjoa xi komàt'in. Kitsò-là:

33 —I'nde ján títsahonguíá naxandá Jerusalén; 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, yaá tsojà'ño-na xita sko-là no'mii ko xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga koi'nè-na kjoabiyaá, ìkjoàn sìngatsja-na jña xi mitsá xita

judío ³⁴ nga s̄isobà-na, k̄iichrājno-na, kojà-na, ikjoàn s̄ik'en-na. Tanga k'e k̄ijchò jàn n̄achrjein kjoaáyaá-na.

*Kjondaà xi 'in t̄jín xi kis̄ijé Jacobo ko Juan
(Mateo 20:20-28)*

³⁵ Jacobo ko Juan ixti-la Zebedeo ijchò kinchat'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Maestro, mejèn-najen nga k'oi-nájen jè kjondaà xi sijé-lèjen.

³⁶ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne xi mejèn-nò nga tsjaà-nò?

³⁷ Jacobo ko Juan kitsò:

—K'e nga jeya k̄jini nga t̄ihotixomai, k̄i'nde-nájen nga ya kitsat'aà-lèjen, jngoò k̄ijnat'aà-lè kixi-lè koa jngoò k̄ijnat'aà-lè ngaskón-lè.

³⁸ K'eé kitsò Jesús:

—Miki 'yaá mé xi nijé. ¿A k̄ichikjoaá-nò nga s'ioya jè ch̄itsín ts'e k̄jo'in xi 'an skiaa, a ch̄ikjoa-nò nga koma bautizar ts'e k̄jo'in xi 'an t̄imat'ian?

³⁹ Kitsò j̄nà x̄it̄a koi:

—K̄ichikjoaá-najen.

Kitsò-la Jesús:

—J̄nò, komaá s'ioo koa koma-nò bautizar it'aà ts'e k̄jo'in xi 'an kotoj̄nà, ⁴⁰ tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya k̄itsajnat'aà-ná ya kixi-na ko ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. J̄nà i'nde koi, j̄nà tjoé-la x̄it̄a xi Nainá t̄itsajnandaà-la nga tsjá-la.

⁴¹ K'e nga kiì'nchré j̄nà x̄it̄a-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-la koni kitsò Jacobo ko Juan. ⁴² Tanga jè Jesús kiichja-la, kitsò-la:

—Jye t̄jijn-nò nga j̄nà x̄it̄a sko-la naxandá xi 'ya-la nga k̄jotixoma t̄j̄ya tsja, nangui s̄ik̄itsajna x̄it̄a-la xi j̄nà otixoma-la. T̄ikoaá j̄nà x̄it̄a xi 'nó jeya t̄itsajna, beètoòn-né j̄nà xi x̄it̄a ima. ⁴³ Tanga j̄nò miki k'oas'in s'een; tsà jngoò x̄it̄a xinguioo mejèn-la 'nga k̄jna, jè xi k̄atasíxá-la x̄it̄a xi i'nga. ⁴⁴ Koa jè xi mejèn-la k̄jna ítjòn, ch̄i'nda-la k̄atama ngats'ii x̄it̄a xi i'nga. ⁴⁵ Ndaà tsà 'an xi Ki'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga 'an kos'in-na; tà saá 'an siixá-la x̄it̄a xi i'nga, ko tsjaà yijo-na ko inima-na nga k̄jìn x̄it̄a k̄itsajnandeíi kjoa ts'e jé-la.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè x̄it̄a xi miki tsejèn-la xi 'mì Bartimeo

(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

⁴⁶ K'e nga ijchò naxandá Jericó nga jye nchibitjoiin najnchra, Jesús t̄jiko x̄it̄a xi kota'yat'aà-la ko k̄jìn x̄it̄a t̄j̄ngui-isa-la. Ya indiì ndiyá t̄jna jngoò x̄it̄a ima xi miki tsejèn-la xi 'mì Bartimeo, ti-la ma x̄it̄a xi 'mì Timeo, nga t̄is̄jé

kjotjò tsojmì. ⁴⁷ Jè x̄it̄a xi mìkì tsejèn-là k'e nga kii'nchré nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífi, n̄it̄oón kiichj̄a-là, kitsò-là:

—J̄esús, nga ȳa nchrobàt'aà-ne tje-là x̄it̄axá ítjòn David [nga j̄i tijna ngajo-là], jch̄ahimatakòn-ná!

⁴⁸ K̄jìn ma x̄it̄a xi tsohótiko Bartimeo nga jyò kàtijna. Tanga jè Bartimeo isáá 'ñó kiichj̄a. Kitsò:

—J̄i xi ȳa nchrobàt'aà-ne tje-là x̄it̄axá ítjòn David, jch̄ahimatakòn-ná!

⁴⁹ K'e'é tsasíjna Jesús, kitsò:

—T̄inókjoa-là.

Ikjoàn kinokjoa-là jè x̄it̄a xi mìkì tsejèn-là. Kitsò-là:

—'Ñó te-là takòin, t̄isítj̄in, chj̄a-lè Jesús.

⁵⁰ Jè x̄it̄a xi mìkì tsejèn-là kisikatj̄en inchrókisòn-là, n̄it̄oón tsasítj̄en, kii kasit'aà-là ñánda síjna Jesús. ⁵¹ Jesús kiskòngui-là, kitsò-là:

—¿Mé xi mejèn-lè nga s̄iikò-lè?

Jè x̄it̄a xi mìkì tsejèn-là kitsò:

—Maestro, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁵² Jesús kitsò-là:

—T'in-ne; koi-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne.

Jè x̄it̄a xi mìkì tsejèn-là n̄it̄oón kjòtsejèn-là. Kiīt̄j̄ingui-là koni s'ín ndiyá tífi Jesús.

11

*K'e nga jè Jesús jahas'en-j̄iìn naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chrañà-là naxandá Jerusalén, j̄ña naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania, ȳa it'aà nindoò Yá Olivo, Jesús kisikasén jò x̄it̄a xi kota'yat'aà-là; ² kitsò-là:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján. K'e nga kijchoò ȳaá síjnat'aà'ñó jngoò búrró ki'ndí xi n̄i saá yá b̄ijnasòn-là. Ch̄j̄inda'ñó, nchrohókoo. ³ Tsà yá xi kjòngui-nò, tsà kitsò-nò: “¿Mé-ne k̄onikò-nò búrró?”, tìn-là: “Jé xó N̄a'èn-ná Jesús kochjeén-là, koa n̄it̄oón xó s̄iikasén-ne.”

⁴ Kiī j̄ña x̄it̄a xi kota'yat'aà-là. K'e nga ijchò jngoò ni'ya, ȳaá t̄j̄it'aà'ñó jngoò búrró jè xotjoa-là ni'ya ȳa iya ndiyá. K'e nga kiskj̄inda'ñó.

⁵ J̄ña x̄it̄a xi ȳa t̄itsajna kitsò-là:

—¿Mé s'een-nò, mé-ne ch̄j̄inda'ñó-nò ndí búrró?

⁶ K'oaá s'ín kitsò-là koni s'ín tsibénojmí-là Jesús; kits-jaà'nde-là nga kiikò. ⁷ K'e nga ijchòkò ñánda tíjna Jesús jè ndí búrró, j̄ña nikje ts'e x̄it̄a kisikjeén nga tsohójsa-là jè ndí búrró; ikjoàn tsib̄ijnasòn-là Jesús. ⁸ K̄jìn x̄it̄a tsohójngoò nikje-là ȳa iya

ndiyá. Jñà x̄it̄a xi i'nga, x̄ka chrja-l̄a yá tsohójngò xi tsate ya ij̄iìn ijñá.

⁹ Jñà x̄it̄a xi t̄ítjòn kò xi t̄j̄ingui 'n̄ó ch̄ja, nga kitsò:

—¡Mé tà ndaà-l̄a jè xi nchrobá ngajo-l̄a Nainá, jè xi ot̄ixoma-ná! ¹⁰ ¡Mé tà ndaà-ne nga jè kot̄ixoma ngajo-l̄a x̄it̄a jch̄inga-ná David! ¡K̄atas'e kjoajeya ján ngajm̄i!

¹¹ Jesús jahas'en-jiìn ya naxandá Jerusalén. Ikjoàn jahas'en nd̄itsin ingo ítjòn. Xk̄i xi ján kiskoòtsejèn. Ikjoàn itjo-ne; k̄ik̄o x̄it̄a-l̄a xi tejò ma-ne ján naxandá Betania, koi-né nga jye kjòhoxòn.

K'e nga jè Jesús kitsò-l̄a jngò yá-l̄a toò ikò nga ch'o kàtama-la (Mateo 21:18-19)

¹² K'e koma nchijòn nga itjo òjngò k'a-ne ján naxandá Betania, Jesús kjòhòjò-l̄a. ¹³ K'ée kijtseè jngò yá-l̄a toò ikò xi k̄jiìn síjna. K̄i katsejèn-l̄a tsà yijà-l̄a toò, tanga n̄imé t̄j̄in-l̄a; tà x̄kaá t̄j̄in-l̄a. M̄itsà nachrjein-l̄a toò. ¹⁴ K'ée kitsò-l̄a jè yá toò ikò:

—N̄i t̄i yá xi sk̄ine-ne toò-lè.

X̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús k̄i'nchré 'én koi.

K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà x̄it̄a xi ot̄j̄na tsojm̄i (Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ K'e nga ijchò naxandá Jerusalén, Jesús jahas'en ya nd̄itsin ingo ítjòn; ikjoàn tsib̄its'ia nga tsachrje jñà x̄it̄a xi tsojm̄i ot̄j̄na kò xi otse tsojm̄i. Kisihit̄ik̄já ímixa-l̄a jñà x̄it̄a xi sík̄jat̄j̄ya ton t̄ikoaá kisihit̄ik̄já íxile-l̄a x̄it̄a xi ot̄j̄na n̄ise paloma. ¹⁶ M̄i t̄i k̄i kitsjaà'nde-l̄a x̄it̄a xi tsojm̄i ot̄j̄na nga ch'á fahatoyako ingo ítjòn. ¹⁷ Ikjoàn tsakóya-l̄a x̄it̄a. Kitsò-l̄a:

—Jè Xojòn-l̄a Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikoón k'oín nga i kich̄jat'aà-na ngats'ìi x̄it̄a naxandá xi t̄j̄in kóhok̄ji isò'nde.” Tanga jñò, nguijo-l̄a x̄it̄a chijé t̄itsa'nè.

¹⁸ K'e nga k̄i'nchré jñà x̄it̄a skò-l̄a nò'm̄i kò x̄it̄a xi okóya kjot̄ixoma-l̄a Nainá xi kisk̄i Moisés, tsohótsji'nde-l̄a kós'ín sík̄o nga sík̄'en Jesús nga tsakjón-l̄a. Koi kjoa-l̄a nga jñà kjot̄ixoma xi okóya Jesús ndaá tsò, kò jñà x̄it̄a xi 'nchré-l̄a tà k'oaá ma-l̄a 'én xi okóya. ¹⁹ K'e nga jye kòjñò, Jesús kò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a itjojiìn naxandá Jerusalén, x̄in k̄i.

Mé xi komà-l̄a jè yá toò ikò xi tsj̄in-l̄a toò (Mateo 21:20-22)

²⁰ K'e nga tajñòya nga koma nchijòn, ja òjngò k'a ñanda síjna yá toò ikò, kijtseè nga jye kixi yá kóhok̄ji skanda i'ma-l̄a. ²¹ Jè Pedro tsib̄itsjeèn-l̄a koni kitsò Jesús. K'ée kitsò-l̄a:

—Maestro, ch̄itsejèn-l̄a jè yá toò ikò xi 'on kinokjoàkoji ngojña. Jye kixi.

²² Jesús k̄i'ch̄ja; kitsò:

—Kàtakjeiín-nò ìt'aà ts'e Nainá. ²³ Okixíí xi xan-nò, tsà yá xi kítso-la jè nindoò jè: “Tìsìxìn; ján tìkatjen-jìin yijo-lè ján jìin ndáchikon.” Tsà mìtsà tà jò tìjn-la k'e nga okitso nga tìjngoò inìma-la nga mokjeiín-la, k'oaá s'ín koma. ²⁴ Koi kos'ín xan-nò kóhòtjìon, k'e nga kítsi'ba-là Nainá, k'oaá s'ín kàtakjeiín-nò koni tsà jye kitjoé-nò mé-ne nga tjoé-nò. ²⁵ K'e nga kìnókoat'aà-la Nainá tìjchàat'aà-là jé-la xinguiòo mé-ne jè Nà'èn-nò xi tìjna ìt'aà ngajmìi sìjchàat'aà-nò jé-nò xi tsajòn. ²⁶ Tanga tsà mìkiì sìjchàat'aà-là jé-la xìtā xinguiòo tìkoā mìkiì sìjchàat'aà-nò Nà'èn-ná xi tìjna ngajmìi.

Kjotíxoma-la Jesús

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

²⁷ Jesús ijchò ìjngoò k'a Jerusalén. K'e nga tsó'ba ya nditsin ingo ìtjòn, j'ìi kinchat'aà-la jñà xìtā sko-la no'miì, kò xìtā xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés, kò xìtā jchínga; ²⁸ kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma kjoā xi 'nì?

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Tìkoā 'an jngoò kjoā skònangui-nò. Kot'ìn-ná, koā 'an, k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn. ³⁰ ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'ìin bautizar xìtā? ¿A Nainá-né xi tìjna ngajmìi, o xi tà xìtā-né? Kot'ìn-ná.

³¹ Jñà xìtā koi, k'eé tsajoóya-ne, kitsò-la xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kítso-né: “¿Mé-ne mìkiì kòkjeiín-nò ìt'aà ts'e?” ³² Mì-la kiì koma kixoán: “Ìt'aà ts'e xìtā-né.”

Nga jñà xìtā naxandá tsakjón-la, koi-né nga jñà xìtā k'oaá tsò nga jè Juan, nguì kjoā kixì-né nga jè xi kùichja ngajo-la Nainá.

³³ K'eé kùichja, kitsò-la Jesús:

—Mìkiì 'ya-jen.

Jè Jesús kitsò-la:

—Tìkoā 'an mìkiì k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

12

Kjoā mangásòn ts'e xìtā xi tsibítje toò uva

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

¹ Tsibíts'ia Jesús nga tsibénojmiya kjoā xi mangásòn. Kitsò:

—Jngoò xìtā tsibítje toò uva, tsibíndiì-la ìnchíba, ìkjoàn tsibíndaà jngoò ì'nde ñánda tsi'ñóngui nandá-la toò uva. Tìkoā tsibíndaà jngoò torre xi síkinda yije kóhòtjín. Ìkjoàn kisikíña-la nangui xìtā xi k'ejí nga kisixásòn. Ìkjoàn kiì jè nei-la nangui ñánda ì'nde kjiin. ² K'e nga ijchò nàchrjein-la nga kòjchá

toò uva, jè nei-là nangui kisikasén jngoò xità chí'nda-là nga kisijé-là xi jè tjoé chiba-là ts'e tsojmì xi kòjchá. ³ Tanga jñá xità xi síxàsòn nangui kitsobà'ño koa kiskaàn-ko, tà kisikasén tiyaá-ne. ⁴ Jè nei-là nangui kisikasén ijngoò xità chí'nda-là. Tìkoaá tà ndajò tsibínè, tsate sko, kisiki'on ko ch'o kisìko. ⁵ Jè nei-là nangui ijngoò kisikasén xità chí'nda-là. Tìkoaá kisik'en-né. Kjin xità-là kisikasén-isa, tanga tjín xi kiskaàn-ko, koa tjín xi kisik'en.

⁶ Kò jè nei-là nangui tà jngoò xità-là tíjna-isa; tà jè ki'ndí-là xi 'ño matsjakeè kisikasén, kitsò: “Skoexkón-là ki'ndí-na.” ⁷ Tanga jñá xità xi síxájìn nangui, tsajoóya-ne, kitsò-là xíkjín: “Jè jée xi tjoé kjotjò-là i'nde, sik'eén, tsaján koma i'nde.” ⁸ Kitsobà'ño, kisik'en, ikjoàn kisikatjen ján ijton nangui ñánda títje toò uva.

⁹ Jñò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíi nei-là nangui, ¿mé xi sùiko jñá xità koi? Sùik'en-né; k'ejí xitàá sùingatsja jè nangui ñánda tjín toò uva.

¹⁰ ¿A kj'eè bixkejñoò Xojon-là Nainá? Tsò-né: Jè ndajò xi tsachrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajò tàts'en chrjó-là ni'ya;

¹¹ K'oaá s'in kis'iìn Nainá. Jñá, tà maxkón-ná.

¹² Jñá xità sko-là no'mù, ko xità xi okóya kjotíxoma-là Nainá ko xità jchínga mejèn kitsobà'ño Jesús nga kiskaàya-là jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmí nga kondra ts'e-né, tanga jñá kitsakjòn-là xità naxandá; kisikíjna, ikjoàn kii-ne.

Kjoa ts'e xi machítjì tsojmi

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

¹³ Kisikasén i'nga-là Jesús xità Fariseo ko xità ts'e Herodes nga mejèn-là ótsji'nde-là kós'ín sùiko nga kohòngui. ¹⁴ Xità koi, kí kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixíi xi nokjoì; mìkiì 'nì kindà koni tsò-lè xità; ko mìtsà jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xità; k'oaá s'in okoóyi ndiyá-là Nainá koni s'in tjín xi kjoa kixi. ¿A ndaa tjín nga kichjítjì-jen tsojmì it'aà ts'e xitàxá ítjòn ts'e Roma, o xi majìn-né? ¿A kichjí-nájen a xi mìkiì kichjí-jen?

¹⁵ Jesús jye beè nga jò tjín iníma-là; kitsò-là:

—¿Mé-ne nga chonachan-ná? Nchrohóko jngoò-ná ton nga skoeè kó kji.

¹⁶ K'ee kíiko jngoò-là ton. Jesús kitsò-là:

—¿Yá ts'e isén jè ko jè 'ín xi tjít'aà?

Kitsò-là:

—Ts'eé César, xitàxá ítjòn ts'e Roma.

¹⁷ K'ee kitsò Jesús:

—Tjiì-là César xi ts'e César koa tjiì-là Nainá xi ts'e Nainá.

Tà k'oaá koma-là nga kii'nchré koni kitsò Jesús.

Kjoa ts'e nga faáya-la mik'en
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

¹⁸ Jñà xità Saduceo ijchòkon Jesús. Jñà xità koi mìkiì mok-jeiín-la nga faáya-la xi jye k'en. Kiskònangui-la, kitsò-la:

¹⁹ —Maestro, jè Moisés, k'oaá s'ín kiskii: Tsà jngoò xità xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-la ìxti k'e nga kiyá, jè chjoón-la, tjjè-ne 'ndse kixan-ko ìjngoò k'a-ne mé-ne nga s'e-la ìxti xi tje ts'e 'ndse. ²⁰ Kis'e xó-la chjoón; tanga k'e nga k'en, mìkiì kis'e-la ìxti. ²¹ Jè xi ma jò-ne chixàn-ko chjoón ka'àn-la 'ndse. Tikoáá jè k'en. Mikiì kis'e-la ìxti. K'oaá tì komà jè xi ma jàn-ne. ²² Ngásòn komà nga itoò. Nijngoò xi kis'e-la ìxti. Nga jye it'aà-ne k'en jè chjoón. ²³ K'e nga tsà kjoáya-la mik'en, nga itoò 'ndse, zyá-né xi chjoón-la koma? Nga jñà tsibitsajnakò nga itoò 'ndse.

²⁴ Kisikátji-ne 'én Jesús, kitsò-la:

—Jñò, koiì maskáya-nò nga mìkiì 'yaà kó s'ín tíchja Xojon-la Nainá ko nga'ñó xi tjin-la Nainá. ²⁵ K'e nga kjoáya-la mik'en, íchjín, íchjá mì tì kii kixan-ne. K'oaá s'ín s'e koni jñà àkjale xi títsajna ngajmii. ²⁶ Jè kjoa ts'e mik'en nga kjoáya-la, za kje'e bixkejñoò xojon-la Moisés ya ñánda tíchja ts'e yá na'yá xi títi? Nainá kitsò-la Moisés: “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac, ko Jacob.” ²⁷ Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! Jñò, 'ñó maskáya-nò.

Kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn
(Mateo 22:34-40)

²⁸ Jngoò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kii'nchré-la Jesús nga ndaà kiichja; k'e nga nchijoókjoò ijchò kasit'aà chraña-la, ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñá-laá kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn?

²⁹ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jè kjotíxoma xi tíjna ítjòn tsò-né: “Tíná'yaà xità Israel, jè Nainá xi Na'èn-ná, ta jè ta jngoò-né xi otíxoma-ná. ³⁰ Títsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la, nga ko inima-lè ko yijo-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga'ñó-lè.” ³¹ Jè xi ma-ne jò: “Títsjachi xità xinguiì koni tsà tì yijo tsiji-ne.” Mì tì tsjìn-ne kjotíxoma xi Ìsa xkón tjin.

³² Jè xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá kitsò:

—Ndaà tjin, Maestro. Okixi-né koni s'ín nokjoi. Jngoò ma-ne Nainá ko mì tì yá tjin-ne xi kje'ejí. ³³ Ìsa chjí-la nga ko inima-ná jchaxkoán Nainá, ko kjohítsjeèn-ná ko nga'ñó-ná ko nga jchaxkoán xinguiáá koni tsà yijo-ná. Ìsaá chjí-la koni ngats'ìi cho xi tìsòn ímixa tsjeè-la Nainá, kjotjò xi tsjá jñà xità.

³⁴ Jesús k'e nga kijtseè nga ndaà kiichja jè xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá, kitsò-la:

—Mitsà kjìin tìjni ìt'aà ts'e kjòndaà xi tìjn-la jǎà xìtā xi Nainá otíxoma-la.

Mi tì yá xi kjò'ńó-ne ikon nga kiskòngui-ìsa-la.

*Ñánda kitjen-la Cristo [xìtā xi xó kisikasén-ne Nainá]
(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)*

³⁵ Jesús k'e nga tíhokóya yá ndìtsin ìngò ìtjòn, kiskòngui-la, kitsò-la:

—ǎMé-ne kòtsò-ne jǎà xìtā xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés nga jè xi Cristo, [xìtā xi xó s̀ìikasén-ne Nainá], nga yaá kjìinchrobàt'aà-ne tje-la xìtaxá ìtjòn David? ³⁶ Tjìè-ne David k'e nga kùichja nga kò nga'ńó-la Ìnìma Tsjeè-la Nainá, kitsò-né:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

“Tjìnat'aà-ná ì kixi-na

skanda k'e nga s̀ikìtsajnanguia ndsokoiì

jǎà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

³⁷ Jè David, tsà Nainá kitsò-la Cristo, [xìtā xi xó s̀ìikasén-ne Nainá], ǎkó s'ín tìjn-ne nga tje-la ma-ne David?

Ngats'ìi xìtā xi kjìin ma-ne, tsja ma-la nga 'nchré-la Jesús koni s'ín okóya.

K'e nga jè Jesús tsohojét'in jǎà xìtā xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés

(Mateo 23:1-36; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la xìtā. Kitsò-la:

—Tikindaá yijo-nò ìt'aà ts'e xìtā xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìi Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tìkoaá sasén-la nga skoexkón xìtā xi kj'eìj, ndaà s̀ìixat'aà yá ndìtsin. ³⁹ Tìkoaá jǎà ótsji ìxile xi jncha ìtjòn yá ni'ya ìngò sinagoga, kò mejèn-la nga jǎà k̀ìtsat'aà ìtjòn ìmìxa k'e nga kjèn xìtā ñánda tìjn s'eì.

⁴⁰ Koa faá'an ni'ya-la xi tìjn-la ìchjín ka'an xi jye k'en x'ìn-la. K'e nga chjat'aà-la Nainá 'ńó ndajo fiko ochikon nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'ín. Jǎà xìtā koi ìsaá tse kjo'in s'e-la.

Ton xi kitsjaà kjotjò chjoón ka'an xi 'ńó ìma

(Lucas 21:1-4)

⁴¹ Jesús tsibijna yá kixi-la ñánda tìjna kaxa xi sinchá ton kjotjò-la Nainá. Tìkotsejèn-la xìtā naxandá nga bitsajna ton kjotjò-la Nainá. Kjìin xìtā nchíná xi tse ton bitsajna. ⁴² Ijchò jngòò chjoón ka'an xi 'ńó ìma. Jò ndí ton jtobá tsibijna xi chiba chjì-la. ⁴³ Jesús kùichja-la xìtā xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—K'oaá xan-nò xi ngui okixi, jè chjoón ka'an xi 'ńó ìma, jè xi ìsa tse ton kòbìjna mì k'oaá-ne koni jǎà xìtā xi i'nga. ⁴⁴ Tà jè tsjá xi ningui-la tanga jè ndí chjoón ìma, nas'ín nìmé tìjn-la, jngòò k'a kàtsjá yije ngats'ìi ndí ton xi tìjna-la xi t̀ìsjchá-ne yijo-la.

13

K'e nga jè Jesús tsibénojmi nga kixoña ingo ítjòn
(Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)

¹ K'e nga itjo-ne nditsin ingo ítjòn, Jesús, jngoò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Maestro, chítsejèn-la mé tà ndaà kjoàn ni'ya ko ndajo-la.

² Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-la ngats'iì ni'ya koi xi iì kjoàn. Nii ti jngoò ndajo siyijòsòn-la xikjin. Kixoña yije-né kóhótjin.

Mé seña xi s'e k'e nga nchrohómachraña nga kjoehet'aà isò'nde
(Mateo 24:3-28; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

³ Jesús, k'e nga tjna ya nindoò Yá Olivo ya kixi-la Ingo ítjòn ts'e Jerusalén, jè Pedro, Jacobo, Juan ko Andrés, ijchò kinchat'aà-la Jesús, kiskònanguit'aàxin-la kitsò-la:

⁴ —Koatìn-nájen, ¿mé nachrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye mejèn kítasòn yije kjoa koi?

⁵ Kìchja Jesús, kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. ⁶ Kjin xita kjoii xi 'ín ts'an sikkjeén; kítso: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá].” Ko kjin xita skónachan-la.

⁷ Jñò, k'e nga kiná'ya kjoa ts'e kjoichán nga xki xi ján i'nde tjín, kì tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne, tanga kj'eè tsà isò'nde tífehet'aà. ⁸ Naxandá skaàn-kjoè xi kj'eii naxandá. Koá xitaxá koiits'ia nga skaàn-kjoè ko xitaxá xi kj'eii naxandá. Xki xi ján k'oa ch'ón. S'e kjinchrá. S'e kjoasi. Jñà kjoa koi, tà jè xi sa tímats'ia ko kjo'in.

⁹ Ndaà tikindaa yijo-nò nga yaá skinìt'aà-nò nguixkon xitaxá. Sikioón-nó nga skaàn-ko-nò xita ya ni'ya ingo sinagoga. Kjiko-nò nguixkon xitaxá gobernador ko xitaxá ítjòn, tà koií kjoa-la it'aà ts'an. K'oaá s'ín koma kinókjoa-là 'én xi ts'an. ¹⁰ Mochjeén-nè nga ítjòn kobísòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga tjtisa isò'nde. ¹¹ K'e kijchò nguixkon xitaxá, kì makájno-nò kós'ín kinókjoaa. Kì nikitsjeèn-jèn. Nga tik'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi kinókjoaa. Nga mìtsà jñò xi kinókjoaa; jè Inima Tsjeè-la Nainá xi kichja ngajo-nò. ¹² Tijè-ne 'ndse siingatsja 'ndse xita nga sikk'en. Jè na'èn-la siingatsja ki'ndí-la nga sikk'en xita. Jñà ixti-la siingatsja na'èn-la nga kiyá. ¹³ Ngats'iì xita isò'nde kojitikeé-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xi kichikjoa-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kitjokàjiin kjo'in.

¹⁴ K'e nga jchaa nga 'nó ch'o tíma ya i'nde Tsjeè-la Nainá nándá mikii ok'in-la, [koni s'ín kiskii Daniel xita xi kichja ngajo-la Nainá]. (Kátasijiin-la jñà xita xi bíxke xojon jé.) K'e nga okoma kjoa koi, jñà xita xi títsajna Judea, kátanga, kátji

ñánda nindoò choòn. ¹⁵ Jè xi tijnasò'nga ni'ya-la, kì tì kii nchrobájen-ne, kì tì kii fahas'en-ne ni'ya-la tsà mé xi mejèn-la nga skoé. ¹⁶ Jè xi tísíxájiìn nangui-la kì tì kii nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la. ¹⁷ ¡Ima xó-ne jñà íchjín xi ki'ndí 'ya kò xi ìxti xó nchisíkaki jñà nàchrjein koi! ¹⁸ Tíjét'aà-là Nainá nga mì k'eé okoma k'e nga nàchrjein-la chon 'nchán. ¹⁹ K'e nga jè nàchrjein nga okoma, 'ñó tse kjo'in s'e, kje'e ñá oma skanda tjen-ne tsibíndaà isò'nde Nainá koa mì tì kii okoma-ne nga koma iskan. ²⁰ Tsà mì k'oaá kítso Nainá nga isá kochiba nàchrjein, nijngoò xita kítjokàjiìn kjo'in. Tanga koií kjoa-la jñà xita xi xó jaàjiìn-ne Nainá, kochibaya nàchrjein.

²¹ 'K'e nga tsà yá xi kítso-nò: “Chítsejèn-là, jí tìjna Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]”, o tsà kítso-nò: “Chítsejèn-là, ján tìjna ján”, kì kii mokjeiìn-nò. ²² Kjoíí xita ndiso xi Cristo kítso-la yijo-la, tìkooá kjoíí xita xi koa tì kítso nga jñà xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tìs'ín kòkò seña kò kjoxxón xi ndaà tìjn nga skónachan. Skanda jñà xita xi jye jaàjiìn Nainá mejèn skónachan-la tsà kòkjeiìn-la. ²³ Tìkindaa yijo-nò. Nga jyeé tibenojmíya yije-nò ngats'ìi kjoa xi koma iskan.

*K'e nga kjoíí ijngoò k'a Ki'ndí-la Xita
(Mateo 24:29-35, 42-44; Lucas 21:25-36)*

²⁴ 'K'e nga koma iskan nga jye koto nàchrjein ts'e kjo'in, jè ts'oi kòjñò-né, mì tì kii kòtsjè-ne ndobá-la; tìkooá jè sá mì tì kii kòhiseèn-ne. ²⁵ Ni'ño xi tìjn ngajmii, kixongui-né. Jñà nga'ño xi tìjn ngajmii kitiya yijeé-la. ²⁶ Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobàjñaa jjiìn ifi; tseé nga'ño kò kjoajeya kjoíiikooa. ²⁷ Siikasén àkjale-na nga koiíxxóya xita-na xi 'an xó jaàjiìn-na nga ñijòn chrjangui-la nga tíjtsa isò'nde kò nga tíjtsa ngajmii.

²⁸ 'Chíta'yakoò jè yá-la toò iko mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndíya chrja-la, ikjoàn bíjts'én xka-la, tíjiìn-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá. ²⁹ K'oaá tìs'ín tìjn, k'e nga jchaa nga k'oas'ín tíma kjoa koi, katasijiìn-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jyeé ñiton kjoiaa, k'oaá ngayala koni tsà jye tijnaa chraña xotjoa-la ni'ya. ³⁰ Okixíí xi xan-nò, ngats'ìi kjoa koi, k'oas'ín koma k'e nga tìkj'eé biyaa xita xi tìjn nàchrjein j'nde. ³¹ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jñà 'én-na mikii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³² 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tíjiìn-la mé nàchrjein-ne kò mé hora-ne; ñi jñà àkjale xi títsajna ngajmii kò ñi jè Ki'ndí-la Nainá tíjiìn-la; tajngoò Nainá xi Na'èn-ná tíjiìn-la.

³³ 'T'een kindá yijo-nò, títsajnakon, títsi'ba nga mikii tíjiìn-nò kjé-né nga okoma. ³⁴ K'oaá s'ín t'een koni s'ín chí'nda-la xita xi kjiìn j'nde tífi, jè xita xi tífi síngatsja ni'ya-la xita chí'nda-la.

Tsjá-lá xá nga ìjngoò ìjngoò, tsò-lá jè xi síkindá xotjoa ni'ya: “Tijni, tijnakoin.” ³⁵ K'oaá s'ín titsajnakoon ngats'ioò nga mìkì 'yaà mé nàchrjein kjoí-ne nei-lá ni'ya. ¿A k'ée-nè nga kjòhoxòn, o xi k'ée-nè nga kijchò osen nìtjen, o xi k'ée-nè nga skìndàya kòxtí, o xi k'ée-né nga jye s'e isén? ³⁶ Kì tsjayijòfè-jèn tsà koi nàchrjein-lá tà nìton j'ii-ne nei-lá ni'ya. ³⁷ Koni s'ín xan-nò jñò, k'oaá xan yije-lá kòhotjín xita: “Titsajnakoon.”

14

Kiis'ín tsajoóya-ne xita kondra-lá Jesús nga tsoba'ño
(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Tà jò nàchrjein chija-lá nga kitjo s'eí Paxko ts'e xita judío k'e nga kjèn inchrajín xi tsjìn-lá na'yo san. Jñà xita sko-lá no'miì kò xita xi okóya kjotíxoma-lá Nainá xi kiskii Moisés tsohótsji'nde-lá kós'ín siikò nga skónachan-lá nga tsobà'ño Jesús, ikjoàn siik'en. ² Tjín i'nga xita xi kitsò:

—Mì nàchrjein-lá s'eí sik'eén nga mì kots'en jñà xita naxandá.

Jngoò chjoón xi kisikaàjno xkii jne sko Jesús
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Jesús, k'e nga tíjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-lá Simón, jngoò xita xi tsindojno chrjoa yijo-lá nga sa ítjòn, k'e nga tíjnat'aà ímixa, ijchò jngoò chjoón xi 'ya jngoò ndajo chitsín xi tjíya-lá xkii jne ts'e nardo, xi 'ño chjí-lá. Kiskix'a ndajo chitsín, ikjoàn tsibíxteèn-jno sko Jesús jè xkii jne. ⁴ Tjín i'nga xita xi ya títsajna, kòjti-lá, kitsò-lá xíjín:

—¿Mé-ne kasíkits'ón-ne jè xkii jne? ⁵ Tsà kàsatíjna, tsatoó-lá jàn sìndò ton denario chjí-lá koa jè ton-lá koma kochját'aà-lá xita imá.

Kiichjajno-lá jè chjoón xi okis'iin.

⁶ Tanga kitsò Jesús:

—Kì k'oaá 'mì-là. ¿Mé-ne nìjti-là? Koni s'ín kàs'ín-ko-na, ndaà kàs'ín. ⁷ Jñà xita imá kítsajna kjit'aà-nò, kò maá sìchját'aà-là k'e nga mejèn-nò. Tanga 'an, mì i tijnako kjit'aà-nò. ⁸ Jè chjoón jè, k'oaá s'ín kàs'ín koni kji ma xi kàs'ín. Kàsikaàjno ítjòn xkii jne yijo-na xi ts'e nga siijñaà. ⁹ Okixíí xi xan-nò, nita ñanda-ne nga tíjtsa isò'nde nga kobísòn 'én ndaà-lá Nainá, tikoá kobísòn-né koni s'ín kasìko-na mé-ne nga siikítsjeèn-ne xita it'aà ts'e chjoón jè.

K'e nga jè Judas tsatíjna Jesús
(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

¹⁰ Jè Judas Iscariote xi ya itjojiiin-ne ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeiiko Jesús, kiikon jñà xita sko-lá no'miì nga siingatsja Jesús. ¹¹ Jñà xita sko-lá no'miì, k'e nga kii'nchré, kjòtsja-lá,

kitsjaà-là tso'ba nga tòn tsjá-là. Jè Judas tsohótsji'nde-là kós'ín s̀ìngatsja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakjèn kò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là jè s'eí Paxkò (Mateo 26:17-29; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

¹² Jè nàchrjein ts'e s'eí xi mats'ia ítjòn-ne k'e nga kjèn inchrájìn xi tsjìn-là nà'yo san j̀nà x̄it̄a judío, k'e nga sík'en orrè xi ts'e s'eí Paxkò, j̀nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònangui-là; kitsò-là:

—¿Nánda mejèn-lè onguíkindaà-jèn xi k̄ichiaá ts'e s'eí Paxkò?

¹³ Jesús kisikasén jò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là ján Jerusalén, kitsò-là:

—Tanguió ján ij̀ìn naxandá, yaá skajñoò jngoò x̄it̄a xi 'yajen jngoò nisa nandá; tanguítj̀ngui-là. ¹⁴ Ya nánda kjoahas'en, koatìn-là nei-là ni'ya: “K'oaá tsò Maestro: ¿Nánda tíjna jè cuarto nánda kókjen-koa x̄it̄a xi kota'yàt'aà-na jè s'eí Paxkò?” ¹⁵ Yaá kòkò jngoò-nò cuarto xi je kji xi tíjna isò'nga ni'ya. Jyeé tjindaà tsojmì xi kochjeén. Ya tindaà xi k̄ichiaá.

¹⁶ Kii j̀nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là ján ij̀ìn naxandá. K'oaá s'ín kisakò-là koni s'ín kitsò-là Jesús, yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoa ts'e s'eí Paxkò.

¹⁷ K'e nga jye kòj̀nò, Jesús, ijchòkò x̄it̄a-là xi tejò ma-ne. ¹⁸ K'e nga títsajnat'aà ím̄ix̄a nga nchikjèn, Jesús kitsò-là:

—Okixíí xi xan-nò, j̀nò, íí tíjnaj̀ìn jngoò-nò xi s̀ìngatsja-na j̀t'aà ts'e x̄it̄a kondra-na, jngoò xi 'an tíkjèn-kò-na.

¹⁹ J̀nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús ta kjòba-là k'e nga okitsò. K'eé jngó jngó kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A 'an-ná?

²⁰ Jesús kitsò:

—Jngoò xi k̄itjokàj̀ìn ts'e x̄it̄a-na xi tejò ma-ne jè xi tíjè-ne chrob̄a ts'an tísíka'nchì-ne inchrájìn-là. ²¹ 'An xi Ki'ndí-là X̄it̄a xan-là yijo-na, k'oaá s'ín komat'ian koni s'ín tíchja Xojòn-là Nainá. ¡Tanga im̄a xó-ne jè x̄it̄a xi s̀ìngatsja-na! Ísaá-là ndaa komà tsà mìkìì kits'̀ìn x̄it̄a jè.

²² K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrájìn, k̄ichjat'aà-là Nainá nga kisichikon-t'ín, k̄isìxkoaya íkjoàn kitsjaà-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Chjóé. Yijo-na né.

²³ Íkjoàn kiskoé jngoò ch̀itsín, kitsjaà-là kjondaà Nainá; k'eé kitsjaà-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, ngats'ìì x̄it̄a kits'̀ìì vino xi tíjya ch̀itsín. ²⁴ Kitsò-là:

—Jè-né xi jni-na xi s̀ìkixiya jè kjoa x̄it̄se xi b̄indaàj̀ìn-kò-nò. Jè jni-na x̄ìxteèn xi kjondaà ts'e nga kjìn x̄it̄a. ²⁵ Okixíí xi

xan-nò, mì tì kiì ski-na vino skanda jè nàchrjein k'è nga skiaa vino xit̩se, ján ñánda tíhotíxoma Nainá.

Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in
(Mateo 26:30-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁶ Jesús kò xita-là, k'è nga jye kiseè jngoò-là sò Nainá ts'è Salmo, ikjoàn kiì ján nindoò Yá Olivo. ²⁷ Jesús kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

—Ngats'ioò jñò, kijneí takòn-ná jè n̩t̩jen jè, nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá, nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñà orrè tsjohoya-né.” ²⁸ Tanga koma iskan, k'è nga kjoáya-na, kjín ítjòn-nò ján nangui Galilea.

²⁹ Kitsò Pedro:

—Nas'ín ngats'ìi xita-lè xi i'nga tsjeiin takòn-lè, 'an, mìki tsjeiin-takòn-lè.

³⁰ Jesús kitsò-là:

—Okixí xi xan-lè; n̩t̩jen jé, k'è nga tikj'eè kjindáya jò k'a kóxtí, ngaji, ján k'a tsjá'mat'in-ná.

³¹ Jè Pedro isa 'ño kiichja; kitsò:

—Nas'ín ya kiyáko-lè, mìki kójna'mat'in-lè.

Ngàsòn kitsò yije xita xi kota'yàt'aà-là xi i'nga.

Kiì kitsò Jesús nga tsibítsi'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní
(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Kiì ján i'nde ñánda 'mì Getsemaní; Jesús kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

—T̩tsajna ijndé; 'an, Nainá kò-là kichjàt'aà-là.

³³ Jesús kiikò Pedro, Jacobo, kò Juan. Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga ba koma-là. 'Ñó kisikájno. ³⁴ K'ée kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-là inima-na koni tsà mejèn kiyá. T̩tsajna ijndé, t̩tsajnakoòn.

³⁵ Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-là Nainá tsà koma, kjoáaxìn-là kjo'in jè. ³⁶ K'è nga tíchjat'aà-là Nainá, kitsò-là:

—Na'èn xi Na'èn-na xan-lè, ma yijeé-lè n̩ta mé kjoa-ne it'aà tsiji. Chjaaxìn-ná kjoa ts'è kjo'in jè, tanga mìtsà jè 'én ts'an kitasòn, jè kàtitasòn 'én tsiji.

³⁷ Ikjoàn j'ii jngoò k'a-ne ya ñánda t̩tsajna xita-là, tanga jñà xita-là, kjiyijòfè-né. Jesús kitsò-là Pedro:

—Simón, ¿a t̩tsajnafè-né? ¿A mì kachíkjoa-lè tsà tà jngoò hora kòbjnakoin? ³⁸ T̩tsajnakoòn, t̩jjet'aà-là Nainá mé-ne nga mì s̩ikijne-nò kjoa ts'è jé. Xi okixí, jè inima-nò t̩jnandaà-né tanga jè yijo-nò, indaa t̩jín, tsjìn-là nga'ño.

³⁹ Jesús kiì kítsi'ba jngoò k'a. Táko k'oaá t̩ kitsò-ne koni kitsò nga sa ítjòn. ⁴⁰ K'è nga j'ii jngoò k'a-ne, jñà xita xi

kota'yàt'aà-la, tákó kjiyijòfè-né nga 'ńó nijñá-la. Mikiì beè kó kītso-la Jesús. ⁴¹ Koma jàn k'a nga j'ìi Jesús. Kitsò-la:

—¿A tákó titsanìkjáya-nò kò titsafè-nò? Kàtje kjoa. Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, yaá kongatsja jñà xità jé. ⁴² Tisítjeen, chítsejèn-là, tíkjaán, jye nchrobá chrañà jè xi sjiingatsja-na.

Kii komà k'e nga kindobà'ńó Jesús

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)

⁴³ Táko tìk'eé tíchja-ísa Jesús nga ijchò Judas, xi ya itjoiìn-ne ts'e xità-la Jesús xi tejò ma-ne. Kjin xità tjiko xi 'ya kichà ndojò kò yá. Xità koi, jñà kisikasén xità sko-la nò'miì kò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xità jchínga-la xità judío. ⁴⁴ Judas, jè xi tsatíjna Jesús, ítjòn tsibíhichiya-la kós'ín kòkò-la Jesús. Kitsò-la:

—Jè xi skíne'a, jè-né xi tìndoba'ńó; ndaà tìkindaa k'e nga onguíkoo.

⁴⁵ K'e nga ijchò Judas, kii ndiyá-né ñánda tíjna Jesús, kitsò-la:

—Maestro.

Ikjoàn kiskine'a. ⁴⁶ Jñà xità xi tjiko, nitoón kitsobà'ńó Jesús.

⁴⁷ Yaá tíjna jngòò xità xi tsachrje kichà ndojò-la. Tsajá-la jè xità chí'nda-la nò'miì ítjòn, tsatet'aà jngòò líká-la. ⁴⁸ Jesús kiichja, kitsò-la jñà xità:

—¿Mé-ne kòs'ín kof'í ndobà'ńó-ná nga kò kichà kò yá kich'à koni tsà jngòò xità chíjé? ⁴⁹ Nachrjein nchijòn tijnako-nò ján ingo ítjòn nga okoòya-nò kò mikiì kindobà'ńó-ná. Koií k'oaá s'ín tíma-ne nga kítasòn 'én xi tít'aà Xojoñ-la Nainá.

⁵⁰ Ngats'ìi xità xi kota'yàt'aà-la Jesús tsanga-né, yaá kitsjeiìn-takòn.

⁵¹ Jngòò chíti tjingui-la xi tíjnajté jngòò nikje sávana. Jñà xità kitsobà'ńó, ⁵² tanga jè chíti kitsjeiìn nikje sávana-la; ikjoàn k'oaas'ín tsanga laká.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tíjna nò'miì ítjòn

(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:12-14, 19-24)

⁵³ Jesús kiiko ñánda tíjna nò'miì ítjòn. Yaá chixoña kóhotjín xità sko-la nò'miì, jñà xità jchínga, kò xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. ⁵⁴ Jè Pedro, tà kjiìn tà kjiìn tsajmeètjngui-la skanda k'e nga ijchò ya nditsin ni'ya-la nò'miì ítjòn. Yaá tsibíjnat'aà-la ñánda títsajna xità chí'nda xi síkinda ingo nga títsajna'ngui.

⁵⁵ Jñà xità sko-la nò'miì kò ngats'ìi xítaxá xi ts'e xità judío tsohótsji'nde-la nga tsját'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga koma sjiik'en-ne tanga nímé 'én kisakò-la. ⁵⁶ Kjin ma xità xi tsját'in 'én ndiso xi kondra ts'e Jesús tanga kj'eíi tsò nga jngòò

ìjngoò; mìkiì mangásòn 'én xi tsját'in. ⁵⁷ Chinchá kixì i'nga xìtá xi tsibénòjmi 'én ndiso. Kitsò:

⁵⁸ —Ngajen, kina'yà-lajen nga tsò: “An sùkixoña ìngo ítjòn xi tsja xìtá kisindaà-ne, kò jàn nàchrjein kindaà ìjngoò-na xi mìtsà tsja xìtá sindaà-ne.”

⁵⁹ Nì mìkiì kjòngásòn 'én-là nas'in òkìtsò.

⁶⁰ K'ée tsasítjen jè nò'miì ítjòn; tsasíjnajìln osen-là; kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—¿A nì mé 'én nokjòì, koni tsò 'én xi tsját xìtá koi xi kondra tsjji?

⁶¹ Tànga jè Jesús jyò tsibìjna, nìmé 'én kùichja. Jè nò'miì ítjòn ìjngoò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A jì-né xi Cristo, xi Kì'ndí-là Nainá xi 'ñó jeya tíjna?

⁶² Jesús kitsò:

—'An-ná, jñò jchà-ná xi Kì'ndí-là Xìtá xan-là yijo-na nga kótijnat'aà chrja kixì-là Nainá xi 'ñó tse nga'ñó tjín-là, koa kjinchrobàjñaà ifi ján ngajmiì.

⁶³ Jè nò'miì ítjòn tsatijndajno yijo-là nikje-là xi íkjá nga 'ñó kòjti-là. Kitsò:

—¿Mé s'éeen-isa-ná xìtá xi kj'eíj xi tsját 'én? ⁶⁴ Jñá, jye titsana'yà koni s'in chjajno-là Nainá. ¿Jñò, kó bixón? ¿Mé xi sikoáá?

Ngats'iì xìtá kisìjngoò ikon nga tjín-là jé koa ok'in-là nga kiyá.

—Ok'in-là nga sùk'en.

⁶⁵ Jñà xìtá tsibíts'ia nga tsibíchrájno koa tsibíchjoà xkon, tsi'beé-là, kitsò-là:

—K'oaá si, ¿yá xi tí'beé-lè?

Jñà xìtá xi síkinda ìngo, kisìjts'iìn-'a isén-là.

K'e nga jè Pedro tsibìjna'mat'in Jesús

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Jè Pedro yaá tíjna kangui ndítsin ni'ya. Ijchò jngoò chjoón xi chì'nda-là nò'miì ítjòn. ⁶⁷ K'e nga kijtseè Pedro, nga tíjna'ngui, kiskoòtsejèn-jno, kitsò-là:

—Tìkoáá ngajì, yaá tjaàkojì Jesús xi Nazaret i'nde-là.

⁶⁸ Tànga jè Pedro tsoho'mat'in-né. Kitsò:

—Mìkiì bexkoan. Mìkiì be mé 'én xi tinokjòì.

Pedro itjo ni'ya ján xotjoa-là. K'ée kiskindàya jngoò kóxtí.

⁶⁹ Jè chjoón chì'nda-là nò'miì ítjòn kijtseè ìjngoò k'a jè Pedro. Kitsò-là jñà xìtá xi ya títsajna:

—Jè xìtá jè, xìtá ts'ée Jesús.

⁷⁰ Tànga jè Pedro tsoho'mat'in ìjngoò k'a. Nga koma iskan, jñà xìtá xi ya títsajna, ìjngoò k'a kitsò-là Pedro:

—Xi òkixì, ngajì, xìtá-là Jesús-né nga Galilea i'nde-lè, k'oaá tsò 'én-lè xi nokjòì.

⁷¹ Tànga isaá 'ñó kùichja Pedro kitsò:

—¿Beè Nainá, ñas'ín t̄ik'eèn-ná, mìkiì bexkoan jè x̄it̄a xi o'mì-là!

⁷² T̄ik'e-ne nga okitsò Pedro, jè xi ma-ne jò k'a kiskindàya kóxtí. K'eé tsibítsjeèn-là Pedro koni kitsò-là Jesús: “K'e t̄ik'e è kjindàya jò k'a kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” Ikjoàn ndaà jchán kiskindàya.

15

Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ K'e nga kis'e isén jñà x̄it̄a skò-là no'miì kò x̄it̄a jchínga kò x̄it̄a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò ngats'ii x̄it̄axá ts'e x̄it̄a judío tsajoóya-ne. Tsibít'aà'ñó Jesús, kiìkò, kisingatsja jè Pilato. ² Jè Pilato kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A jì-né xi x̄it̄axá ítjòn-là jñà x̄it̄a judío?

Jesús kitsò:

—Ngají xi k'oa si nga 'an-ná.

³ Tanga jñà x̄it̄a skò-là no'miì, kjìn skaya 'én tjín-ne xi tsjât'in nga óngui. ⁴ Pilato ìjngò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A ñimé 'én nokjoi? T̄iná'yaà-là, 'ñó kjìn skaya kjoa tsjât'in-lè nga óngui-lè.

⁵ Jesús mìkiì kiìchja ñas'ín koa tí'mì-là. Pilato, tà k'oaá komà-là.

K'e nga jè Jesús kitjoèné kjoa nga kiyá
(Mateo 27:15-31; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)

⁶ Nga xkì nó k'e nga bitjo s'eí Paxkò jè Pilato síkijnandeí jn-goò x̄it̄a xi t̄itsa'ya ndayá, jè xi síjé x̄it̄a naxandá nga kíjnandeí.

⁷ Jñà x̄it̄a xi t̄itsa'ya ndayá nga kjoasii tsohótsji ts'e gobierno, ya t̄jna xi 'mì Barrabás xi x̄it̄a kisik'en. ⁸ Jñà x̄it̄a naxandá kiìkákò Pilato nga mejèn-là koa s'ín síkitasòn koni ma nga xkì nó. ⁹ Kiìchja Pilato, kitsò:

—¿A mejèn-nò nga siìkijnandeí-nò xi x̄it̄axá ítjòn-là x̄it̄a judío?

¹⁰ Pilato jye t̄jiin-là nga tà kjoaxitakòn-né nga jñà x̄it̄a skò-là no'miì ya ijchò síngatsja Jesús. ¹¹ Jñà x̄it̄a skò-là no'miì chinchá'a x̄it̄a naxandá nga kòs'ín kàtasíjé nga kàtijnandeí-ne Barrabás. ¹² Pilato ìjngò k'a kiskònangui-là x̄it̄a naxandá, kitsò-là:

—¿Mé xi sikoáá jè xi 'mì-là x̄it̄axá ítjòn-là x̄it̄a judío?

¹³ Jñà x̄it̄a, 'ñó kiìchja, kitsò:

—Tasit'ii krò.

¹⁴ K'eé kitsò Pilato:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jñà x̄it̄a, isaá 'ñó kiìchja, kitsò:

—Tasit'ii krò.

15 Pilato mejèn-là nga ndaà kijnako xita naxandá. Kisikijnandeí Barrabás. K'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-là Jesús, ikjoàn kisìngatsja nga sit'aà krò.

16 Jñà soldado kiiko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiichja yije-la soldado xikjin. 17 Kisikákjá jngoò nikje xi inì jmà kji; tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jñà xó tsibíndaà-ne. 18 Ikjoàn tsibíts'ia nga kiskindàyat'in. Kitsò-la:

—Viva xitaxá ítjòn-la xita judío.

19 Tsatji yá xkajnchra sko; ikjoàn tsibíchrájno koa chinchaxkó'nchit'aà-la koni tsà nchibeèxkón. 20 K'e nga jye kisìsobà-la, jaàxin-la nikje sko xi íkjá, ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'eé itjoko nga kosit'aà krò.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Jngoò xita kisatiikjoè xi 'mì Simón xi Cirene i'nde-la xi tìnchrobá-ne rancho-la. Na'èn-laá ma jè Alejandro ko Rufo. Jñà soldado kjo'ño kis'iin-la nga kisik'ajen krò-la Jesús.

22 Kiiko Jesús ján i'nde ñanda 'mì Gólgota, jè 'én xi tsòya-ne i'nde sko mik'en. 23 Kitsjaà-la vino xi tsjájin xich'a tsja xi 'mì mirra tanga jè Jesús mikì kits'iì. 24 K'eé tsasit'aà krò, ikjoàn jñà soldado kisiskáko nikje-la Jesús nga kisika'bí-la xikjin yá ts'e koma.

25 Ijchò-la tsà xi ñijaàn nga tajñoa nga kisasit'aà krò Jesús. 26 Jñà 'én xi tsohót'aà isòn sko krò, yaá tíchja mé jé xi komà-la Jesús nga kinik'en. Tsò-né: “Xitaxá ítjòn-la xita judío.” 27 Tikoáá chinchat'aà krò jò xita chijé. Jngoò tsasíjnat'aà nga kixi-la Jesús ko jngoò tsasíjnat'aà nga ngaskón-la. 28 K'oaá s'ín kjòngásòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “K'oaá गया-la koni jngoò xita xi tse jé tjin-la.”

29 Jñà xita xi ya ja, síkatji sko nga kiichjajno-la, kitsò-la:

—Ji, k'oaá kisi nga siixòni ingo ítjòn-la Nainá ko jàn nachrjein kındaà ngajo-ne, 30 tikijnandeí yijo-lè ko chinájen-t'i yijo-lè krò.

31 K'oaá tis'ín kisìsobà-la jñà xita sko-la no'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Kitsò-la xikjin:

—Xita jè, tsachrekàjin kjo'in xi kj'eí xita, tanga jè xi yijo-la, mikì ma ochrekàjin kjo'in. 32 Kàtítjojen-t'aà krò jè xi Cristo, xi Xitaxá ítjòn-la naxandá Israel, mé-ne nga jcha-ná koa kokjeiin-ná.

Skanda jñà xita xi tikoá ya kjit'aà krò, tikoáá tsatít'aà.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ K'e nga ijchò nchisen, kóhokji nga títsa isò'nde kòñò skanda xi jàn nga nguixòn. ³⁴ Tjìe-ne hora Jesús 'ñó kiichja nga kitsò:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —'Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kájneitakòn-ná?

³⁵ Tjín i'nga xitá xi ya títsajna xi kii'nchré-la, kitsò:

—Tiná'yaà-là, jè chja-la Elías.

³⁶ K'ee tsangachikon jngòò xi kisika'nchi tsanga kò vinagre, ikjoàn tsibísko-la inaxo, kitsjaà-la Jesús nga kàt'ii, kitsò:

—Chítsejèn-là, ¿a kjoii Elías nga skónájen-t'aà krò?

³⁷ Tanga Jesús isaá 'ñó kiskindàya; k'en. ³⁸ Jè nikje velo xi tjohóya jngòò osen ingo ítjòn kixajndà, jòya koma skanda it'aà nangui. ³⁹ Jè xitá sko-la soldado xi síjna ñánda kisit'aà krò Jesús k'e nga kijtsee nga jye k'en Jesús, kitsò:

—Kixii kjoa, xitá jèe, Ki'ndí-la Nainá-né.

⁴⁰ Tikoá títsajna i'nga íchjín xi kjiìn nchikotsejèn-ne; jè María Magdalena, kò chjoón Salomé, kò María xi nea-la ma José kò Jacobo, jè xi isa ma ki'ndí. ⁴¹ Jñà íchjín koi, k'e nga tsibijna Galilea Jesús, yaá chinchima-tjingui-la kò yaá kisichját'aà-la. Kjìn ma íchjín xi ya títsajna xi ijchòkò ján Jerusalén.

K'e nga kisihjiìn Jesús

(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴² K'e nga jye kjònguixòn nga jye bìtsajnandaà-la nachrjein nikjáya. ⁴³ José xi Arimatea i'nde-la, jngòò xitá xi tikoá 'nga xá tjín-la ts'e xitaxá-la xitá judío xi tikoá tíkoña-la nga mejèn-la skoe kó s'ín otixoma Nainá, kitsjaà-la nga'ñó yijo-la, jahas'en ya ni'ya ñánda tjina Pilato nga kisijé yijo-la Jesús. ⁴⁴ Pilato, tà k'oaá koma-la nga jye k'en Jesús; kiichja-la jè xitá sko-la soldado; kiskònangui-la tsà kixi kjoa nga jye k'en. ⁴⁵ K'e nga jye tsibénojmi jè xitá sko-la soldado nga jye k'en Jesús, Pilato kisingatsja José yijo-la Jesús. ⁴⁶ José tsatse jngòò nikje sávana; kiskójen-t'aà krò yijo-la Jesús; ikjoàn kisikájté jè nikje. K'ee kii kíhjiìn ñánda jye tjíndaà jngòò ngajo itsjó ingui nguijo; kiskinìs'en-ngui, ikjoàn tsohójsa xotjoa-la ngajo jngòò ndajo. ⁴⁷ María Magdalena kò María nea-la José, nchikotsejèn-la nga kisihjiìn Jesús.

16

K'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nachrjein nikjáya, María Magdalena, Salomé, kò María nea-la Jacobo, tsatse xkii jne nga mejèn-la síikaajno yijo-la Jesús. ² Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó

tajñòya kii katsejèn-là ñánda kisìhijìn Jesús. Tik'eé tíbitjokàtji ts'oi. ³ Tsò-là xíkjin:

—¿Yá xi kjoaáxìn-ná ndajò xi tíchjoàjto ya xotjoa-là ngajò itsjó?

⁴ K'e nga ijchò, kiskoòtsejèn, kijtseè nga jè ndajò je xi 'nó i'í xi tíchjoàjto-là ngajò itsjó ñánda kisijna Jesús, jye kitjaàxìn.

⁵ K'e nga jahas'en-ngui nguijo kijtseè jngoò xita ixti xi tíjnajté jngoò nikje chroba ndojò. Tíjnat'aà kixi-là ngajò. Jñà íchjín tà kitsakjòn-né. ⁶ Tanga jè xita ixti kitsò-là:

—Kì tsakjoòn-jèn. Jñò, jè binchaàtsjioè Jesús xi Nazaret i'nde-là, jè xi kisit'aà krò. Jye kòfaáya-là. Mì tì i tíjna-ne. Chítsejèn-là i'nde-là ñánda kisijna. ⁷ Tanguió koatìn-là xita xi kota'yàt'aà-là kò Pedro: “Jè tífi ítjòn-nò ján Galilea. Yáá jchaxkoòn ijngoò k'a koni s'ín kitsò-nò.”

⁸ Jñà íchjín, itjo nitoón-ne ya iya nguijo. Kii, tsangachikon. Chiba-là nchihotsé-né nga kitsakjòn. Niyá xi tsibénojmi-là nga 'nó tsibíxkón-là yijo-là.

*K'e nga jè María Magdalena kijtseè Jesús
(Juan 20:11-18)*

⁹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, Jesús jaáya-là nga tajñòya. Jè kijtseè ítjòn María Magdalena, jè xi tsachrjekàjìn itoò inima ch'o-là neí inima-là. ¹⁰ María Magdalena kii, kisikí'nchré ngats'iì xita-là Jesús nga ba tjin-là koa nchikjindáya. ¹¹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-là, k'e nga kii'nchré nga tíjnakon Jesús nga jè chjoón kijtseè, mikii kòkjeín-là.

*K'e nga jò xita-là kijtseè Jesús
(Lucas 24:13-35)*

¹² K'e komà iskan, Jesús, kj'eí kji isén-là k'e nga tsakó-là yijo-là jò xita-là xi nchifi campo. ¹³ Tsohótji-ne jñà xita xi jò ma, kisikí'nchré jñà xita xi i'nga. Tikoaá mikii kòkjeín-là.

*Kii kitsò Jesús nga kitsjaà-là xá xita xi kota'yàt'aà-là
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)*

¹⁴ Xi jyehet'aà-ne, Jesús tsakó-là yijo-là jñà xita xi tejngoò ma-ne k'e nga títsajnat'aà ímixa nga nchikjèn. Tsohótiko nga tájaà tjin inima-là nga mì kòkjeín-là k'e nga tsibénojmi-là jñà xita xi tsakó ítjòn-là yijo-là nga jè jye jaáya-là. ¹⁵ Koa kitsò-là:

—Tanguió nga tíjtsa isò'nde. Tènojmi yije-là ngats'iì xita jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'an. ¹⁶ Jñà xita xi kòkjeín-là it'aà ts'an koa koma bautizar, kítjokàjìn kjo'in. Tanga jñà xi mikii kòkjeín-là, kjo'ín s'e-là. ¹⁷ Jñà xi kòkjeín-là it'aà ts'an, k'oaá s'ín jcha-là; nga koma-là kochrjekàjìn inima ch'o-là neí xi tíjìn inima-là xita; tikoaá koma-là kichja 'én xi kj'eí tsò; ¹⁸ tsà ye tsojà'nó, tsà xkii kjan skine, nime xi koma-là; kohòsòn-là tsja xita xi xk'én, kondaà-ne.

K'e nga jè Jesús kiimijìn ngajmì
(Lucas 24:50-53)

¹⁹ K'e nga jye okitsò-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là, Nà'èn-ná Jesús, kitjámì'nga; nga kiì ngajmì, tsibìjna ìt'aà kix̄i-là Nainá. ²⁰ Jñà x̄it̄a-là kiì; kisìka'bí 'én ndaà-là nga kijndà ì'nde, kò jè Nà'èn-ná Jesús kisìchjât'aà-là kò kisìkixiyandaà 'én-là kò kjondaà xi kis'iìn x̄it̄a-là. K'oaá s'ín kàtama.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskiì San Lucas

'Én xi kiskiì-la Teófilo jè Lucas

¹ Kjoa kixi xi komà jjiìn naxandá it'aà ts'e Cristo, jye kjin ma-ne xita xi kiskiì chiba ² koni s'ín tsakóya-najen jña xita xi xkon kijtseè-ne skanda tàts'en-la kjoa, tijnà-ne xi kis'e-la xá nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ³ Ngaji Na'èn Teófilo xi 'ñó ndeè, tikoaa'an, ndaà sasén-na nga tikji-lè xojon jè, koni s'ín tjin nga jngoò lingoò skoya kjoa; ndaà tsohotsji-jñaà yije skanda tisa tàts'en-la kjoa ⁴ mé-ne nga isa ndaà jcha-ne kjoa kixi xi nguì kos'ín tjin, jña 'én xi k'oas'ín tsakóya-lè xita.

'Én xi kiichja jngoò àkjale-la Nainá nga iskan jts'ín Juan xi kis'iin bautizar xita

⁵ Koi nachrjein k'e nga jè tjina xitaxá ítjòn Herodes ján nangui Judea, tjina jngoò no'miì xi Zacarías 'mì xi tje-la ts'e Abías. Jè Zacarías tjin-la chjoón xi Elisabet 'mì xi tikoaa tje-la ts'e Aarón. ⁶ Jña ingajò, xita kixi-né nga nguixkon Nainá. Síkitasòn yije-né ngats'iì kjotixoma-la Nainá. ⁷ Tsjin-la ixti; jè Elisabet, chjoón 'ndi-né; ingajò, jyeé 'ñó xita jchínga.

⁸ Jngoò nachrjein, jña xita no'miì xi síxákjoò Zacarías, jña tsako-la nga kisixá nguixkon Nainá. ⁹ Koni s'ín tjin kjotixoma xi ts'e no'miì Israel, tsako-la suerte Zacarías nga jahas'en ni'ya tsjeè-la Nainá, ya iya ingo ítjòn, nga jè koka chrjongó-la Nainá. ¹⁰ Jè hora k'e nga ti chrjongó-la Nainá ngats'iì xita naxandá, yaá títajna nditsin nga nchichjat'aà-la Nainá. ¹¹ Jè Zacarías tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi síjna kixi ya ngobà kixi-la ñánda tison chrjongó-la Nainá. ¹² Jè Zacarías k'e nga kijtseè, tà kjòxkón-la, tà kitsakjòn-né. ¹³ Tanga jè àkjale-la Nainá kitsò-la:

—Ngaji, Zacarías, kì tsakjoòn-jèn; jè kjoa bitsi'ba-lè jye kina'ya-la; jè chjoón-lè Elisabet, jts'ín jngoò-la ki'ndi x'in; k'oaa s'ín kít'aà 'ín-la nga Juan k'oín. ¹⁴ 'Ñó s'e-lè kjotsja. Koi kjoa-la nga jè ki'ndi xi jts'ín, kjin xita kjotsja-la. ¹⁵ Xita ítjòn kijná nga nguixkon Nainá; mikii xán sk'oi nga xó k'oaa s'ín kitjaajiin-ne; Inima Tsjeè-la Nainá sjiin inima-la skanda tik'e-ne nga tisa tjina'ya'ma indso'ba nea-la. ¹⁶ Xi it'aà ts'e, kjin xita naxandá Israel koófat'aà-la Nainá. ¹⁷ Jè kjoí ítjòn-la Na'èn-ná. Sjiin inima-la nga'ñó xi kisikjeén jè Elias xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Inima-la xita jchínga, 'nchán sijkítsajnakó ixti-la. Jña xita xi tájaajiin tjin inima-la nga mikii síkitasòn, sijkatjija-la kjohítsjeèn-la mé-ne nga s'e-la kjoa chjine xi tjin-la

xit̃a kixi. K'oaá s'ín s̃iikíyijòndaà xit̃a naxandá mé-ne nga kitsajnandaà-ne k'e nga kjoíí Nà'èn-ná.

¹⁸ Zacarías kitsò-la jè àkjale:

—¿Kó s'ín skoeè-na tsà kixi kjoa? 'An, jye 'nó xit̃a jchínga; t̃ikoáá chjoón-nà jye tífehèt'aà nàchrjein-la.

¹⁹ Jè àkjale kitsò:

—'An-ná Gabriel xi t̃ijnàa nguixkon Nainá; kisikasén-na nga kichjàko-lè, tsjaà-lè 'én ndaà-la Nainá. ²⁰ I'ndeí, kijna chisín-né, mìkiì koma k̃inókjoíí skanda k'e nga kijchò nàchrjein nga k̃itasòn 'én koi, koií kjoa-la nga mìkiì kòmokjeiin-lè 'én-nà xi kàxan-lè.

²¹ J̃nà xit̃a naxandá, nchikoña-la Zacarías. K̃jònangui-la xikjín nga tífichrjein-la nga mìkiì xatí bitjo-ne ni'ya tsjeè-la Nainá. ²² K'e nga jye itjo-ne jyeé kjòchisín; mì t̃i kii ma chja-ne; j̃nà xit̃a xi nchikoña-la kis'ejiin-la nga t̃jín kjoa xi kijtseè ya iya ni'ya tsjeè-la Nainá; Zacarías tà jmeé chisín-isa tsja. K'oaá s'ín tsibìjna nga mìkiì komà kiichja.

²³ Zacarías, k'e nga jye kisisòn j̃nà nàchrjein nga kisikitasòn xá-la, kii-ne ni'ya-la. ²⁴ K'e nga komà iskan, jè chjoón Elisabet, ki'ndí ts'a; 'òn sá mì t̃i kii itjo-ne ni'ya-la. Kitsò: ²⁵ “K'oaá s'ín kisiko-na jè Nainá xi it'aà ts'an: kijtseè imaá-na nga kitsjaà-na kjondaà-la mé-ne nga mì kii t̃i kochrjekàngui-na xit̃a.”

Kii komà k'e nga jngòò àkjale tsibénjmi nga iskan jts'in jè Jesús

²⁶ K'e nga ijchò joòn sá, jè àkjale Gabriel, Nainá kisikasén jngòò naxandá xi chja-ne Galilea ñánda 'mì Nazaret. ²⁷ Kiiikon jngòò chjoón xongó xi t̃jín-ne nga jè kixan-ko jngòò xit̃a xi 'mì José xi tje-la ts'e xitaxá ítjòn xi ki'mì David. Jè 'ín-la chjoón xongó, María 'mì. ²⁸ Jè àkjale, k'e nga jahas'en ni'ya nga kijtseèxkon María, kitsò-la:

—iNdaà-lè, ngaji xi ji kitjoé-lè kjondaà jè! Nainá t̃ijnako-lè. Ngaji xi ndaà kjòchikon-t'in mì k'oaá-ne koni íchjín xi kj'eíí.

²⁹ Jè María k'e nga kijtseèxkon, tà kjòxkón-la koni s'ín kitsò-la jè àkjale; kisikitsjeèn kó tsòya-ne nga kos'in j'ii síhixat'aà-ne.

³⁰ Jè àkjale kitsò-la:

—María, k̃i tsakjoòn-jèn, jye kitjoé-lè kjondaà nga nguixkon Nainá. ³¹ I'ndeí koxk'én-né, ki'ndí jcha jngoií. K'oaá s'ín kít'ii 'ín-la nga Jesús k'oín. ³² Xit̃a ítjòn koma; Ki'ndí-la Nainá k'oín xi isa 'nó 'nga t̃jna; Nainá, jè s̃iingatsja kjotixoma-la. Xitaxá ítjòn k̃jna koni s'ín tsibìjna David xi xit̃a jchínga-la komà. ³³ Jè kotixoma-la naxandá Israel. K̃jotixoma-la mì k̃i kjoehet'aà nita kjé-ne.

³⁴ Jè María k'eé kitsò-la àkjale:

—¿Kó s'ín koma jè kjoa koi? Nga mìtsà x'in t̃jín-na.

35 Jè àkjale kitsò:

—Jè Inima Tsjeè-la Nainá k̄tjojen-nè-lè. Jè nga'ño-la Nainá xi 'ño 'nga t̄jna koījtsat'in-lè koni jngoò 'nguién-la ifi mé-ne jè ki'ndí tsjeè xi jts'in, Ki'ndí-la Nainá k'oín. 36 Jè xingui Elisabet xi chjoón 'ndi, kò joón sá t̄jín-la nga ki'ndí 'ya nas'in jye 'ño x̄ta jchínga. 37 Xi it'aà ts'e Nainá, nijngoò kjoa xi mikì koma-la —kitsò àkjale.

38 K'eé kitsò María:

—'An-ná xi chjoón ch̄'nda-la Nainá; k'oas'in k̄atama koni s'in kò'mì-ná.

Jè àkjale t̄inguixkoón-ne kù-ne.

Kii komà k'e nga jè María kii katsejèn-la Elisabet

39 Nachrjein koi, jè María n̄itoón kii jngoò naxandá xi kijna'nchò nindoò ján nangui Judea. 40 Jahas'en ni'ya-la Zacarías; kisihixat'aà Elisabet. 41 K'e kii'nchré Elisabet nga kisihixat'aà María, ki'ndí xi 'ya, kisk'i'nga iya indso'ba. Jè inima-la Elisabet ndaà kis'ejiin Inima Tsjeè-la Nainá. 42 K'eé 'ño kiihja, kitsò:

—iNainá, isaá 'ño ndaà t̄isichikon-t'in-lè mì k'oaa-ne koni j̄nà íchjín xi k'ejí; t̄ikoaá ki'ndí-lè xi t̄jnyaya indso'boi 'ño ndaà t̄imachikon-t'in! 43 ¿Yá-ná 'an? ¡Mé tà ndaà kòf'ijchon-ná j̄i xi nea-la N̄a'èn-ná! 44 T̄ik'e-né nga kà'nchrè nga k̄anihixat'aà-ná, ki'ndí-n̄a k̄àkjì'ngaya indso'ba nga tsja kòma-la. 45 ¡Mé tà ndaà-lè nga mokjeiín-lè 'én xi kis'enojmi-lè! Jè 'én xi kiihja Nainá k̄itasòn-né —kitsò Elisabet.

46 Jè María kitsò:

Inima-na 'ño 'nga t̄isikijna Nainá.

47 Matsja-na it'aà ts'e Nainá xi ochrjekátjì-na.

48 Kijtsee imaá-na, 'an xi chjoón ch̄'nda-la ma;

i'ndeì skanda n̄ita kjé-ne k'oaa s'in k̄itso-na x̄ta: “Mé tà ndaá-la.”

49 'Ñó ndaà tse kjoa kisikò-na Nainá, jè, nga isa tse nga'ño t̄jín-la.

Nainá, x̄ta tsjeè-né.

50 T̄jín k̄jit'aà-la k̄johimatakòn it'aà ts'e j̄nà x̄ta xi beèxkòn skanda tàts'en-la kjoa n̄ita kjé-ne.

51 K'oaa s'in okó nga tse nga'ño t̄jín-la;

j̄nà x̄ta xi 'ño 'nga ikon j̄jiin inima-la, ochrjekàngui k̄johitsjeèn-la.

52 J̄nà x̄taxá ítjòn xi 'nga t̄itsajna, faáxìn k̄jotixoma-la, koa j̄nà xi nangui t̄itsajna, isaá 'nga síkítsajna.

53 J̄nà x̄ta xi tsjìn-la tsojmì xi kine, 'ño k̄jìn tsjá-la, koa j̄nà x̄ta nchíná, n̄imé tsjá-la, tà síkasén tiyaá-ne.

54 Nainá síchjât'aà-la naxandá Israel, j̄nà x̄ta ch̄'nda-la; mikì síchàajiin nga tjòkeè Abraham,

⁵⁵ ngats'ì tje-la ñita mé nàchrjein-ne.

Nga Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba jña xita jchínga-ná.

Kitsò María.

⁵⁶ Jè María, jàn sá tsibìjnakò Elisabet; k'e komà iskan kii-ne ni'ya-la.

K'e nga kits'ìn Juan xi kis'ìn bautizar xita

⁵⁷ K'e nga jye ijchò nàchrjein-la, Elisabet, kits'ìn jngoò-la ki'ndí x'in. ⁵⁸ Nainá, 'ñó ndaà kisikò. K'e nga kii'nchré xita xíkjin kò xita indii ni'ya-la tikoáà kjòtsja-la. ⁵⁹ Nga komà jiin nàchrjein, kiikò jè ki'ndí nga nguixkon no'mii, mé-ne nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. Jña xita xi kj'eii, k'oaá s'ín mejèn tsibít'aà 'ín koni 'mì na'èn-la nga Zacarías 'mì.

⁶⁰ Tanga jè nea-la kitsò:

—Majin, Juan k'oín.

⁶¹ Kitsò jña xita xi títsajna:

—¿Mé-ne kos'ín k'oín-ne? Nijngoò xita xingui xi kos'ín 'mì 'ín-la.

⁶² K'eé kitjònangui chisín-la na'èn-la kó k'oín. ⁶³ Zacarías kisijé jngoò iteè nga kiskijno, tsibít'aà: “Juan 'mì 'ín-la.” Ngats'ì xita xi ya títsajna, tà k'oaá komà-la. ⁶⁴ Zacarías tik'eé-ne kitáx'a-ne tso'ba kò tsaniyá-ne nijen, ikjoàn komà kiichja-ne. K'eé kitsjaà-la kjòndaà Nainá. ⁶⁵ Ngats'ì xita xi títsajna chraña indii ni'ya-la, tà kjòxkón-la k'e nga kii'nchré nga jye ma kiichja-ne Zacarías. Xki xi ján tsabíson kjoa koi kóhokji inchò nindoò nangui Judea. ⁶⁶ Ngats'ì xita xi kii'nchré kjoa koi, tsohóko jjiin inima-la; kitsò:

—Jè ki'ndí, k'e nga kojchínga, ¿yá xita xi koma?

Nga jè nga'ñó-la Nainá tíjnakò.

Kii komà k'e nga jè Zacarías kiichja it'aà ts'e Nainá

⁶⁷ Zacarías, na'èn-la Juan, kisijiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá. Kiichja ngajo-la Nainá, kitsò:

⁶⁸ ¡Mé tà ndaà kji-la Na'èn-ná jè xi Nainá tsò-la naxandá Israel nga j'ii kichjítjì naxandá-la tikoá j'ii síkijnandeii!

⁶⁹ Kitsjaà jngoò-ná xita xi tse nga'ñó tjín-la nga j'ii kachrjetjì-ná kjo'in xi kjoa ts'e jé-ná, jè xi tje-la David xi ch'i'nda-la Nainá tsibìjna.

⁷⁰ Nainá kisikjeén tso'ba jña xita tsjeè-la xi kiichja ngajo-la.

K'oaá s'ín kitsò nga tisa tàts'en-la kjoa nga

⁷¹ kochrjekátjì-ná it'aà ts'e xita kondra-ná,

kò xita xi jtikeè-ná.

⁷² K'oaá tì kitsò Nainá nga skoe ima jña xita jchínga-ná.

Mikiì sijnchàajiin jè 'én xi kitsjaà-la xita jchínga-ná Abraham nga tsibìndaàjiin-kò jngoò kjoa tsjeè.

73 Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham xi xita jchinga
kjìin-ná nga

74 sùkítsajnadeíí-ná ts'e xita kondra-ná mé-ne nga mìkì
kùskoán nga sixá-lá.

75 Kjit'aà nàchrjein tsjeè kùtsajnaá tìkoa kixi kùtsajnaá nga
nguixkòn Nainá.

Kitsò Zacarías.

76 K'eé kitsò-la ki'ndí-la:

Ngaji, sùkjeén-lè Nainá xi 'ño 'nga tìjna nga kinókjoa ngajo-la.

Ngajíí k'oín ítjòn-la Na'èn-ná nga kíndì ndiyá-la.

77 Kénjmi-la naxandá-la kós'ín s'ín Nainá nga kòchrjekátjì-ná
jé-ná.

Nainá, 'ño tse kjohimatakòn tìjn-la nga síjchàat'aà-la jé-la jña
xita.

78 Nainá sùikasén jngoò-ná xi nchrobá-ne ngajmì.

K'e nga kjoíí, k'oaá s'ín sùhiseèn-la xita koni s'ín mahiseèn k'e
nga tajñòya.

79 Jña kohiseèn-la kjohítsjeèn-la xita xi i'nde jño tìtsajnajìin,

ko xi jye ndiyá kjoa biyaá tìjmaya.

Yaá kjìko-ná ndiyá ñánda tìjn kjoa'nchán.

Kitsò Zacarías.

80 Ki'ndí jè tímajchinga tìkoa tís'e-la nga'ño xi ts'e inìma-la.

Yaá tsibìjna i'nde ít'aà xìn ñánda nangui kixi choòn skanda k'e
nga tsibíts'ia nga tsibìjna osen-la naxandá Israel.

2

Kí komà k'e nga kits'ìn Jesús

(Mateo 1:18-25)

¹ Koi nàchrjein k'e nga tìjn-la xá ítjòn César Augusto tsjachrje
jngoò okixi nga ngats'ìi xita naxandá xi otíxoma-la Roma,

xojoón sít'aà 'ín-la. ² Jè xojoñ censo xi kisindaà ítjòn k'e nga
tìjna gobernador xita xi 'mì Cirenio ján i'nde ñánda 'mì Siria.

³ Kù yije xita nga kù kít'aà xojoñ yijo-la nga jngoò ìjngoò
naxandá-la xi chja-ne.

⁴ José itjo-ne Nazaret, naxandá ts'e Galilea, kù nangui ñánda
'mì Judea ya naxandá Belén ñánda kits'ìn xita ítjòn xi David

ki'mì nga jè José, tje-la ts'e David-né. ⁵ Kù kít'aà xojoñ yijo-la;
tìkoaá kù jè María, chjoón-la xi tìjna'ño-la nga jè kixan-ko,

tanga jyeé ki'ndí 'ya. ⁶ K'e nga jye tìtsajna Belén, María ijchò
nàchrjein-la nga kits'ìn ki'ndí-la. ⁷ Kits'ìn ki'ndítjòn-la xi ndí

ki'ndí x'in; kisikájté nikje-la; ya kisikánaya kaxa ñánda kjèn-ya
cho, nga mì tì kù tìjn-ne i'nde ya ni'ya ñánda ma nìkjáya.

Kí komà k'e nga jña àkjale-la Nainá j'ùkon jña paxtò

⁸ Ya chrañat'aà-la Belén tìtsajna paxtò xi nchisíkìnda cho
orrè-la nga nìtjen. ⁹ Tà nìtoón ijchòkon jngoò àkjale-la Nainá.

Jè kjoajeya-la Nainá xi 'ñó ote kji, kisìhiseèn yije kóhokji jngoò itjandì ñánda títsajna jña paxtò. K'e nga kijtseè, tsí ndaa kitsakjòn. ¹⁰ Jè àkjale kitsò-la:

—Kii tsakjoòn-jèn; 'an, koií xá j'i-na nga síkí'nchré jngoò-nò 'én xitse xi ndaa tsò xi 'ñó kjotsja-la ngats'ìi naxandá: ¹¹ I'ndeí kats'iìn jngoò ki'ndí ya naxandá-la David jè xi kochrjekàjìin-ná kjo'in, jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá], nga jè kotìxoma-ná. ¹² Tjín jngoò seña nga kixi kjoa: sakò jngoò-nò ki'ndí xi tsjáltéjìin nikje-la; kjinaya kaxa ñanda kjèn-ya cho.

¹³ Tik'e-ne kjin jchán àkjale tsatsejèn-kjoò-isa xi inchrobà-ne ngajmii xi 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

¹⁴ Nainá kàtas'e-la kjoajeya ján ngajmii;

ko i it'aà nangui,

'nchán kàtas'e kjoa, it'aà ts'e xita xi tjín-la kjondaà-la Nainá.

¹⁵ K'e nga kii-ne jña àkjale ján ngajmii, jña paxtò kitsò-la xikjín:

—Tíkjaán skanda Belén nga jchaá kjoa xi kòma koni s'ín kàsikí'nchré-ná Na'èn-ná.

¹⁶ Nitoón kii jña paxtò ján Belén; k'e nga ijchò, kisakò-la ñanda tíjna María ko José, koa jè ki'ndí, kjinaya kaxa ñanda kjèn-ya cho. ¹⁷ K'e nga kijtseèxkon ki'ndí jè, tsibénojmi yije koni s'ín kitsò jè àkjale it'aà ts'e ki'ndí. ¹⁸ Ngats'ìi xita xi kii'nchré koni s'ín kitsò jña paxtò tà k'oaá komà-la. ¹⁹ Tanga jè María yaá tsibíjìin yije jjiin inima-la jña 'én xi kis'enojmi-la. 'Nó kisikítsjeèn-jìin kjoa koi. ²⁰ Kii ijngoò k'a-ne jña paxtò; jeya tsachrje tikoá ndaa kisikíjna Nainá ngats'ìi kjoa xi kii'nchré ko xi kijtseè, nga ngui k'oaá s'ín komà koni s'ín kis'enojmi-la.

K'e nga jña xita jchínga-la Jesús kii ko ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisíngatsja Nainá

²¹ K'e nga ijchò jìin nachrjein nga kits'iìn ki'ndí jè, kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión; Jesús kisit'aà 'ín-la koni s'ín kitsò àkjale-la Nainá k'e nga tisa kisinaya'ma indso'ba nea-la.

²² Ijchò nachrjein nga k'oa's'ín s'ín xita koi, koni s'ín tíchja kjotìxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne jè María tsjeè kíjna-ne nguixkon Nainá. Nachrjein koi, kii ko Jesús ingo ítjòn ya Jerusalén nga kisíngatsja Nainá. ²³ K'oaá s'ín tjít'aà kjotìxoma-la Nainá xi kiskii Moisés: “Ngats'ìi ki'ndí x'in xi jts'ín ítjòn, ts'eé Nainá, jè kongatsja.” ²⁴ Xita jchínga-la Jesús kii ko kjotjò-la nguixkon Nainá; jò tjoni'ña ko tsà jò pichón koni s'ín tjín kjotìxoma-la Nainá.

²⁵ Koi nachrjein ján Jerusalén tíjna jngoò xita kixi xi ndaa beèxkón Nainá, Simeón 'mì. Tikoáá tíkoña-la jè xi sùikjínandeí

naxandá Israel; jè Simeón, yaá tíjnakò Iníma Tsjeè-la Nainá.
²⁶ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá k'oaá s'ín tsibénokmíya-la Simeón
 nga mìkì kiyá skanda k'e nga skoexkon Cristo xi Nainá
 sùikasén. ²⁷ Jè Iníma-la Nainá kisikasén Simeón ján ingò ítjòn
 Jerusalén. K'e nga ijchòkò Jesús jñà xítà jchínga-la mé-ne
 nga kisikitasòn-ne koni s'ín síjé k'otíxoma-la, ²⁸ Simeón kiskoé
 ki'ndí jè, tsohóya tsja; 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

²⁹ Nà'èn, jyeé kòbitasòn 'én-lè koni s'ín ki'mì-ná,
 j'ndeì, 'nchán kàtiyaà 'an xi chì'nda-lè ma.

³⁰ Jyeé kòbe-na xkoaàn jè xi kochrjekátjì-ná kjo'in,

³¹ jè xi kànikíjna-osin nguixkon ngats'iì naxandá,

³² jè xi sùihisèen-la kjohítsjeèn-la jñà xítà xi mìtsà xítà naxandá
 Israel.

It'aà ts'e ki'ndí jè, naxandá-lè Israel jeyaá kíjna.

³³ Jñà xítà jchínga-la Jesús tà k'oaá komà-la koni s'ín kitsò
 Simeón it'aà ts'e ki'ndí-la. ³⁴ Simeón kisijét'aà-la Nainá nga
 kàtasíchikon-t'in; ikjoàn kitsò-la María, nea-la Jesús:

—It'aà ts'e ki'ndí jè, k'oaá s'ín tjínè-la nga kjìn xítà naxandá
 Israel kítjòjìn kjo'in koa kjìn kixojìn. Seña-la Nainá kíjna
³⁵ mé-ne nga jcha-la kó s'ín tjín kjohítsjeèn-la nga jngoò ìjngoò
 xítà, tanga kjìn xítà xi mìkì kòkjeiìn-la; tìkoaá ngaji, k'oaá s'ín
 s'e-lè kjo'on-takòn koni tsà jngoò kichà ndojò kòtokjá iníma-lè.

³⁶ Tìkoaá yaá tíjna chjoón Ana xi chjaya 'én-la Nainá, tsòti-la
 Faniel xi tje-la Aser. Jyeé 'ñó xítà jchínga. Itoò nó tsibìjnakò
 x'in-la. ³⁷ Nachrjein koi, jè chjoón Ana kò ñijòn kaàn kò
 ñijòn nó tjín-la nga tíjna ka'àn. Yaá bìjnaya nachrjein inchiòn
 ya nditsin ingò ítjòn; kò nachrjein kò nitjen beèxkón Nainá;
 bítsi'ba-la koa bìjnachjan. ³⁸ Tjje-ne hora, chjoón jè ijchò
 kasijnat'aà chraña-la xítà jchínga-la Jesús; kitsjaà-la kjondaà
 Nainá; kùichja-la ngats'iì xítà it'aà ts'e ki'ndí jè, jñà xi tìkoa
 nchikoña-la nga kítjotjì yije naxandá xi chja-ne Jerusalén.

K'e nga kù ìjngoò k'a-ne Nazaret

³⁹ José ko María, k'e nga jye kisìhitasòn yije koni s'ín tíchja
 k'otíxoma-la Nainá, kù ìjngoò k'a-ne ján Galilea ya naxandá-la
 Nazaret. ⁴⁰ Ki'ndí jè tímajchínga; tís'e-la nga 'ñó jìjìn iníma-la;
 tìkoaá isa ndaà tímachíya-la; yaá tíjnakò kjondaà-la Nainá.

Kí komà k'e nga jè Jesús tsibìjnaya ingò ítjòn ján Jerusalén

⁴¹ Jñà xítà jchínga-la Jesús, xkì nó fì ya Jerusalén k'e nga
 bitjo s'eí Paxkò. ⁴² Jesús, k'e nga jye tjín-la tejò nó tìkoa
 kù ján Jerusalén koni s'ín choòn k'otíxoma ts'e s'eí Paxkò.
⁴³ K'e nga inchrobà-ne xítà nga jyehet'aà s'eí, jè Jesús yaá
 tsibìjna Jerusalén; koa jñà xítà jchínga-la mìkì kisijìjn-la tsà ya
 tsibìjna. ⁴⁴ Jngoò nachrjein chinchimaya ndiyá. Maá-la tsà
 yaá tsòhojìjn-la jñà xítà xi nchifi-ne. K'e nga tsohòtsjìjìn-la

xíkjín kò xítà xi beèxkon, ⁴⁵ mìkìl kusakò-là. K'eé kii ìjngòò k'a ján Jerusalén nga kii kátsji.

⁴⁶ K'e nga komà jàn nàchrjein nga nchihótsji, kusakò-là ya ndìtsin ìngò ítjòn; tíjnajìl-là xítà xi okóya kjótixoma-là Nainá; tí'nchré-là tìkoá tikjònangui-là. ⁴⁷ Ngats'ìl xítà xi nchi'nchré-là tà k'oaá komà-là jè kjohítsjeèn xi tjín-là koni s'ín tíchja. ⁴⁸ Jñà xítà jchínga-là, k'e nga kijtsee nga ya tíjna, tìkoáá tà k'oaá komà-là; jè nea-là kitsò-là:

—Jì nà'èn, ¿mé-ne nga kos'ín nìko-nájen? Nà'èn-lè kò 'an tímakájno-najen nga kichijì, tìtsabinchaàtsji-lèjen.

⁴⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne nga binchaàtsji-ná? ¿A mì tíjìl-nò nga tjínè-na nga ya kótijna nì'ya-là Nà'èn-na?

⁵⁰ Tànga jñà xítà jchínga-là mìkìl jahas'en-jìl-là jè 'én xi kitsò Jesús.

⁵¹ Jesús, kii ìjngòò k'a-ne ján Nazaret kò nea-là kò nà'èn-là; Jesús ndaà kisikitasòn-là xítà jchínga-là. Jè nea-là tà yaá tsibíjìl-ikon inìma-là ngats'ìl kjoá koi. ⁵² Jesús, tímajchínga koá nàchrjein inchijòn, ìsà ndaà tímachiya-là; tìkoá tí's'e-là kjondaà-là Nainá kò ts'e xítà.

3

*Én xi kùchja Juan xi kis'ùn bautizar xítà
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)*

¹ K'e nga jye tjín-là chrj'oòn nó nga tíhotíxoma-là ìsò'nde xi chja-ne Roma jè xi 'mì Tiberio César, kò ján nangui Judea, jè tíjna gobernador Poncio Pilato; kò jè Herodes, xítaxá ítjòn tíjna ya nangui Galilea; kò jè Felipe xi 'ndse ma Herodes, xítaxá ítjòn tíjna ya nangui ñánda 'mì Iturea kò ya nangui Traconite; kò jè Lisanas, xítaxá ítjòn tíjna ya nangui Abilinia. ² Kò ján Jerusalén, nò'mùl ítjòn tìtsajna jè Anás kò Caifás. Tìkoi-ne nàchrjein, Juan, ki'ndí-là Zacarías, kits'ìl-là 'én-là Nainá ya ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ³ Juan, kii kóhokji ìndìl xajngá nandá Jordán nga kùchjaya nga kátasíkájno jé-là jñà xítà nga mì tì jé kòhótsji-ne, ìkjoàn kátas'ín bautizar yijo-la mé-ne nga sùjchàat'aà-là Nainá jé-là.

⁴ K'e nga k'oas'ín kùchjaya Juan, jñà tìbitasòn 'én xi kiskil Isaías, xítà xi kùchja ngajo-là Nainá nga tsò: Na'ya-là 'én xi 'nó chja ya ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixì choòn:

“Tjandaà ndiyá-là Nainá ya jìjìl inìma-nò; kixì tìkíjna koni jngòò ndiyá ñánda kojmeèya Nà'èn-ná.

⁵ Ngats'ìl xajngá kòngásòn-né; ngats'ìl nindoò kò chrjangui, kòkixì-né; jñà ndiyá xi tsó'ño tjín, tìkoáá kòkixì-né;

koa jñà ndiyá xi tjen-jen-jno tjen-jen-t'aà choòn, kojchoòn-là.
 6 Ngats'ìi xità nga tíjtsa isò'nde, skoe-né kó s'ín s'iin Nainá nga
 kochrjekátjì jé-là xità.”

Kitsò Isaías.

7 Juan kitsò-là jñà xità xi ijchò nga mejèn-là koma bautizar:
 —jñò xi xità tje-là ye 'mì-nò! ¿Yá xi okitsò-nò nga
 kinchat'aàxìn-là jè kjo'in xi sa nchrobá machrañàt'aà-nò?
 8 Ndaà tjín kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno
 jé-nò nga mì tì jé binchaàtsji-nò. Kì bixón-jèn ya jjiin inima-nò:
 “Ngajen, [mikiì s'e-najen kjo'in] nga yaá inchrobàt'aà-najen
 tje-là Abraham.” K'oaá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajo
 komaá-là sikkatjìya-là nga ixti-là Abraham koma. 9 Jè kichayá
 jyeé kjijnandaà nga kotesòn yá; ngats'ìi yá xi 'mì ndaà toò
 ojà-là, skanda ko ima-là, jtísòn-né, ikjoàn sìnchájìn ni'ín nga
 kitì.

10 Jñà xità kiskònangui-là kitsò-là:

—¿Mé xi s'en-jen?

11 Juan kiichja kitsò-là:

—Jè xi jò ma nachro-là kàtatsjá ingoò-là jè xi tsjìn-là; jè xi
 tjín-là tsojmì xi kine, kàtatsjá-là jè xi tsjìn-là.

12 Tikoáá j'ì i'nga xità-là xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì nga
 mejèn-là koma bautizar. Kitsò-là Juan:

—Maestro, ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

13 Juan kitsò:

—Kì tsato níkíchjió koni s'ín tíchja kjotíxoma.

14 Tikoáá kiskònangui i'nga jñà soldado, kitsò:

—Ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

Juan kitsò-là:

—Kì xità binchaxkón-là, kì 'én ndiso nìyasòn-là k'e nga nì mé
 kjoa tjín-là nga ton mejèn-nò nachrjekájno-là; kàtajngoò-takòn
 koni tjín machjí-nò.

15 Nchikoña jñà xità naxandá; nchisíkítsjeèn jjiin inima-là xi
 it'aà ts'e Juan: tsà jè xi Cristo, [xità xi xó kisikasén-ne Nainá].

16 Juan kitsò-là ngats'ìi xità naxandá:

—Okixi-né, 'an, tà nandá s'iin-nò bautizar; tanga nchrobá
 ìjngoò xi isa tse nga'ño tjín-là mì k'oaá-ne koni 'an; skanda
 mikiì tjí'nde-na nga skíjnda'ñoá xox'ín-là xojté-là; jè xi sa
 nchrobá, s'iin-nò bautizar ko Inima Tsjeè-là Nainá koa ko
 ni'ín. 17 Jyeé kjinaya tsja jè pala nga siitsjeè tjé-là trigo.
 Kinchàxkó trigo ya iya ni'nga; tanga jè tjé-là trigo, kòkà-né ya
 jjiin ni'ín ñánda mikiì bits'o nità mé nachrjein-ne.

18 Juan, k'oaá s'ín kiichjayajjìn-là xità 'én ndaà-là Nainá; kjin
 skoya kjotíxoma tsibít'in-là xi ndaà tsò. 19 Juan, tsohótiko jè
 Herodes xi xità ítjòn tjina, koií kjoa-là nga jè tjínako Herodías
 chjoón-là Felipe xi 'ndse Herodes. Tikoá tsohótiko Herodes

ngats'iì kjoa xi ch'o tís'ín. ²⁰ Tanga jè Herodes, isáá 'ñó ch'o kis'iin-isa: ndayá kiskinìs'en Juan.

Kii komà k'e nga komà bautizar Jesús

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹ K'e nga tìkj'eè ndayá fahas'en Juan nga tís'ín bautizar ngats'iì xita naxandá, tìkoáá k'eé komà bautizar Jesús; k'e nga tìchjat'aà-la Nainá Jesús, kitáx'a ngajmii. ²² Ikjoàn itjojen-nè-la Jesús jè Iníma Tsjeè-la Nainá xi okji koni kji nise paloma; koa kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè xi 'ñó matsjake-lè; tsja tjin-la takoàn it'aà tsiji.

Tje-la Jesucristo

(Mateo 1:1-17)

²³ Jesús k'e nga tsibíts'ia nga kisixá, tjin-la tsà katé nó. K'oaá s'ín tjiin-la xita, nga ki'ndí-la xó José; José, ki'ndí-la Elí;

²⁴ Elí, ki'ndí-la Matat; Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Jana; Jana, ki'ndí-la José;

²⁵ José, ki'ndí-la Matatías; Matatías, ki'ndí-la Amós; Amós, ki'ndí-la Nahúm; Nahúm, ki'ndí-la Esli; Esli, ki'ndí-la Nagai;

²⁶ Nagai, ki'ndí-la Maat; Maat, ki'ndí-la Matatías; Matatías, ki'ndí-la Semei; Semei, ki'ndí-la Josec; Josec, ki'ndí-la Judá;

²⁷ Judá, ki'ndí-la Joanán; Joanán, ki'ndí-la Resa; Resa, ki'ndí-la Zorobabel; Zorobabel, ki'ndí-la Salatiel; Salatiel, ki'ndí-la Neri;

²⁸ Neri, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Adi; Adi, ki'ndí-la Cosam; Cosam, ki'ndí-la Elmodam; Elmodam, ki'ndí-la Er;

²⁹ Er, ki'ndí-la Josué; Josué, ki'ndí-la Eliezer; Eliezer, ki'ndí-la Jorim; Jorim, ki'ndí-la Matat;

³⁰ Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Simeón; Simeón, ki'ndí-la Judá; Judá, ki'ndí-la José; José, ki'ndí-la Jonam; Jonam, ki'ndí-la Eliaquim;

³¹ Eliaquim, ki'ndí-la Melea; Melea, ki'ndí-la Mainán; Mainán, ki'ndí-la Matata; Matata, ki'ndí-la Natán;

³² Natán, ki'ndí-la David; David, ki'ndí-la Isaí; Isaí, ki'ndí-la Obed; Obed, ki'ndí-la Booz; Booz, ki'ndí-la Salmón; Salmón, ki'ndí-la Naasón;

³³ Naasón, ki'ndí-la Aminadab; Aminadab, ki'ndí-la Aram; Aram, ki'ndí-la Esrom; Esrom, ki'ndí-la Fares; Fares, ki'ndí-la Judá;

³⁴ Judá, ki'ndí-la Jacob; Jacob, ki'ndí-la Isaac; Isaac, ki'ndí-la Abraham; Abraham, ki'ndí-la Taré; Taré, ki'ndí-la Nacor;

- 35 Nacor, ki'ndí-là Serug; Serug, ki'ndí-là Ragau; Ragau, ki'ndí-là Peleg; Peleg, ki'ndí-là Heber; Heber, ki'ndí-là Sala;
- 36 Sala, ki'ndí-là Cainán; Cainán, ki'ndí-là Arfaxad; Arfaxad, ki'ndí-là Sem; Sem, ki'ndí-là Noé; Noé, ki'ndí-là Lamec;
- 37 Lamec, ki'ndí-là Matusalén; Matusalén, ki'ndí-là Enoc; Enoc, ki'ndí-là Jared; Jared, ki'ndí-là Mahalaleel; Mahalaleel, ki'ndí-là Cainán;
- 38 Cainán, ki'ndí-là Enós; Enós, ki'ndí-là Set; Set, ki'ndí-là Adán; Adán, xi jè sobà Nainá tsibíndaà.

4

K'e nga jè xita neí kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Jesús, nga ndaà tjiin inima-là jè Inima Tsjeè-là Nainá, inchrobà ìjngoò k'a-ne ya xajngá nandá Jordán, koà jè Inima Tsjeè-là Nainá kiiko jngoò ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ² Ichán nàchrjein tsibìjna. Jè xita neí kiskoòt'aà nga mejèn-là kàtátsji jé Jesús. Ngats'ì nàchrjein koi, Jesús mìki tsakjèn, tsibìjnachjan-né. K'e nga jyehet'aà nàchrjein, jyeé 'ño kjòhojò-la. ³ Jè xita neí kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ngaji xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè, tji-là okixi ndajo jè nga inchrajín kàtama.

⁴ Jesús kiichja kitsò:

—Tjít'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Mìtsà tà koi tsojmì xi ma chine kítsakon-ne xita, tikoáá kítsakoón-ne ngats'ì 'én-la Nainá.”

⁵ Jè xita neí kiiko Jesús jngoò nindoò 'nga, tà jngoòhijta tsakó yije-là ngats'ì naxandá xi tjin isò'nde. ⁶ Jè xita neí kitsò-la Jesús:

—Ngají tsjaà yije-lè ngats'ì naxandá koi, nga ji kotixoma-là nga jeya kijni. Nga 'aán kjòngatsja yije. Tsà mejèn-na maá sngatsja nita yá-ne. ⁷ Ngaji, tsà kosixkó'nchit'aà-ná kò jeya sikijna-ná, tsiji koma kòhotjín.

⁸ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Tisít'aà xìn-ná ji, xita neí. K'oaá s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Jeya tikijni Na'èn-ná xi Nainá; tà jè tajngoò chaxkoín.”

⁹ Jè xita neí, ikjoàn kiiko Jesús ján Jerusalén; kisikijnasòn ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji; kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ji xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè, tikatjengui yijo-lè ijndé; ¹⁰ k'oaá s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò:

Nainá koi xá-la àkjalé-là mé-ne nga siikinda-lè,

¹¹ nga kò tsja tsoba'ño-lè mé-ne nga njngoò ndajo satíngui-ne ndsokoii.

¹² Kiichja Jesús, kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kì taxki chít'aà-jèn Na'èn-ná xi Nainá.”

¹³ Jè xita nejí, k'e nga mì tì kù kisakò-la kós'ín skónachan-la Jesús nga mejèn-la kohótsji jé, tsasít'aà xìn chiba naxhrjein-la skanda komà iskan.

*Kí komà nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá nangui Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)*

¹⁴ Jesús j'ì ìjngò k'a-ne Galilea, kò nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá ndaà tíjìn inima-la; kina'yà-la it'aà ts'e, kóhokji nga jngò itjandì nangui ts'e Galilea. ¹⁵ Tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga xi ts'e naxandá ñánda tsajmeé; ngats'ì xita xi kù'nchré 'én-la ndaà kisikíjna Jesús.

Kó kitsò Jesús nga mì kù kòkjeín-la jña xita ya naxandá-la Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

¹⁶ Jesús ijchò Nazaret ya nangui-la ñánda kòjchá. Jè naxhrjein nìkjáya, koni s'ín s'ín kjit'aà, jahas'en ni'ya ingo sinagoga. Tsasijna kixi nga tsibíxke Xojon-la Nainá.

¹⁷ Kits'ì-la xojon-la Isaías, xita xi kùichja ngajo-la Nainá; k'e nga kiskíjndaya jè xojon, kjòtsji-la ñánda tjít'aà 'én xi tsò:

¹⁸ Jè Inima Tsjeè-la Nainá tíjnakò-na nga 'aán tsibít'aà-na xá nga sika'bí-la xita ima 'én ndaà-la Nainá;

'aán kisikasén-na nga sindaà-na xita xi kjo'on tíjìn inima-la; tikoáá koi xá kisikasén-na nga 'an kichjàjìn-la xita xi ndayá

títsajna nga kítsajnandejí-ne;

sindaà-na jña xita xi mìkì tsejèn-la;

kítsajnandejí xita xi tíyatoòn;

¹⁹ kichjàya jè nó-la Nainá k'e nga tsjá-la kjotjò xita-la.

²⁰ Tsibíxkóya-ne xojon, kitsjaà-la jè xita xi síchját'aà xá ts'e ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibíjna. Tà nchikotsejèn-la ngats'ì xita xi ya títsajna. ²¹ K'eé tsibíts'ia Jesús nga kùichja kitsò:

—I'ndeí, jyeé kàna'yà-là nga nguixkòòn kòbitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá xi 'an kòbìxke.

²² Ngats'ì xita ndaà kùichja it'aà ts'e Jesús. Tà k'oaá komà-la nga 'ño ndaà tsò 'én xi chja. Jña xita kitsò-la xíkjín:

—¿A mìtsà jè jèe xi ki'ndí-la José?

²³ K'eé kitsò Jesús:

—Xi okixi, jño, k'oaá k'oín-ná 'én xi tsò: “Chjine xkù, tiji tìxkù-la yijo-lè.” K'oaá tìs'ín k'oín-ná: “Koni s'ín kina'yà-jen kjoa xi ki'nì ján Capernaum nga kinìxkù-la xita, k'oa tìs'ín tìxkù-la i nangui-lè.”

²⁴ Jesús kitsò-isa:

—Okixi xi xan-nò, nijngò xita xi chja ngajo-la Nainá xi yaxkón ya nangui-la. ²⁵ Tikoáá okixi xi xan-nò, kjin íchjín ka'àn tjín ya Israel jè naxhrjein ts'e Elías k'e nga jàn nó osen mì

tì kii ts'a-ne jtsí; j'ii kjinchrá 'ñó kóhokji i'nde Israel. ²⁶ Tanga jè Elías mìtsà ya kii ñánda títsajna íchjín ka'àn ts'e naxandá Israel; yaá kinikasén ñánda tíjna chjoón ka'àn ts'e naxandá Sarepta xi chja-ne Sidón. ²⁷ Tikoá kjin ma xita xi títindojno chrjoa yijo-la ya Israel koi nachrjein ts'e Eliseo, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Tanga njngoò xi xita Israel kjondaà-ne, tà jè tajngoò Naamán xi Siria ts'e.

²⁸ Ngats'ii xita xi ya títsajna ya ni'ya ingo sinagoga, 'ño kòjti-la k'e nga kii'nchré 'én xi kiichja Jesús nga k'oaá s'in kiskaàya-la nga kondra ts'e-né. ²⁹ Ngats'ii xita koi tsasítjen, tsachrjeiin Jesús ya naxandá jè, kiiko isò'nga nindoò ñánda kijna naxandá-la nga mejèn-la sikkatjen-ngui naxi ñánda nga 'ño tjen-jen-jno choón. ³⁰ Tanga jè Jesús jahajiin osen-la koa kii.

Jngoò xita xi inima ch'o-la neií síxájiin yijo-la
(Marcos 1:21-28)

³¹ Jesús kii ñánda 'mì Capernaum, naxandá xi chja-ne Galilea; tsakóya-la xita k'e nga nachrjein nikjáya. ³² Jña xita, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya, nga jè 'én xi kiichja, tjín-la kjotíxoma.

³³ Ya ni'ya ingo sinagoga tíjna jngoò xita xi inima ch'o-la neií síxájiin yijo-la; xita jè, 'ño kiichja:

³⁴ —Jesús xi Nazaret tsiji, kì k'oaá niko-nájen. ¿Mé kjoa xi tjín-lè ko ngajen? ¿Mé-ne ngajen nìjti-nájen? ¿A kòf'i nìkjesòn-nájen? Beèxkon-lè; jì-né xi Xita Tsjeè-la Nainá —kitsò.

³⁵ Jesús tsohótiko jè xita neií:

—jyò tjini, titjojiin yijo-la xita jè! —kitsò-la.

Jè inima ch'o-la neií, tsajndoòt'aà nangui nga nguixkon ngats'ii xita, ikjoàn itjojiin yijo-la xita jè, tanga nì mé xi kisiki'on. ³⁶ Ngats'ii xita xi títsajna, tà kitsakjòn-né; k'ée tsohóko xíjín:

—¿Mé 'én-ne koi? K'e nga chja xita jè, tjín-la nga'ño tikoá tjín-la kjotíxoma nga síkitasòn-la inima ch'o-la neií —kitsò.

³⁷ Jesús, kina'yà-la kóhokji nga jngoò itjandi nangui xi chja-ne Galilea.

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro
(Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

³⁸ Jesús tsasítjen; itjo-ne ni'ya ingo sinagoga; kii; jahas'en ni'ya-la Simón. Jè nachíya-la Simón 'ño xk'én. Ch'in tjinga tjín-la. Jña xita kiichjatji nga skótsejèn-la. ³⁹ Jesús tsasiñiat'aà-la, tsohótiko ch'in tjinga; jè chjoón nitoón kjondaà-ne. Ikjoàn tsasítjen, kisis'in-la xita.

*Kii kis'iin Jesús nga kjin xita xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)*

⁴⁰ K'e nga tíkaàtjì ts'oi, ngats'ii xita xi tjin-la xita xk'én xi kjin skoya ch'in tjin-la, j'iiiko ñánda tjna Jesús. Jè Jesús tsohót'aà-la tsja nga jngoò ìjngoò xita xk'én; ngats'ii xita koi, kjòndaà yijeé-ne. ⁴¹ Tikoáá kjin ma xita xi inima ch'o-la neíi itjokàjiiin yijo-la nga kjòndaà-ne. 'Ñó kiichja inima ch'o-la neíi:

—jji-né xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè! —kitsò.

Tanga jè Jesús tsohótiko. Mikiì kitsjaà'nde-la nga kiichja, koií kjoa-la nga jyeé beèxkon nga jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

*Kii komà k'e nga jè Jesús kisika'bí 'én-la Nainá
(Marcos 1:35-39)*

⁴² K'e nga jye kis'e isén, itjo Jesús; kiì jngoò i'nde it'aà xìn ñánda tsjin xita. Jña xita tsohótsji ñánda kiì. K'e nga ijchò ñánda tjna, mejèn-la nga ya kíjnakò nga mì xìn kjoí. ⁴³ Tanga jè Jesús kitsò-la jña xita:

—Tikoáá mochjeén-né nga xìn naxandá kjikoáa 'én ndaà-la Nainá koni s'in otixoma Nainá. Koií xá kisikasén-na Nainá.

⁴⁴ K'oáá s'in chjaya 'én-la Nainá kóhokji ni'ya ingo sinagoga xi tjin ya nangui-la xita judío.

5

*Kjoxkón xi komà k'e nga kjin tjin tsibíxkóya Pedro
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)*

¹ Jesús k'e nga síjna ya indii ndáchikon ts'e Genesaret kjòjtíne jña xita xi ijchò nga mejèn-la kji'nchré 'én-la Nainá. ² Jesús, kijtsee jò chitso xi ya kjoòndii ya indii nandá. Jña xita nei-la xi bíxkóya tjin, jyeé itjojen chitso nga nchihonijno na'ya-la. ³ Jesús jahas'en jngoò chitso xi ts'e Simón, tsibítsi'ba-la nga skinikjá-isa chitso-la ya ijiiin ndáchikon. Ikjoàn tsibijnaya nga tsakóya-la xita. ⁴ K'e nga jye tsakóya-la xita, kitsò-la Simón:

—Tikoii chitso-lè ñánda nga isa 'ñó nanga nandá; ikjoàn tikatjen-ngui-ndá na'ya-nò mé-ne nga kíxkóya-nò tjin.

⁵ Simón kiichja kitsò:

—Maestro, kànik'a-nájen nitjen nga kànixá-jen, nimé xi kàsakó-najen; tanga tsà ji xi osi nga siikatjen-ngui-ndá na'ya-na, koma-né.

⁶ K'e nga ìjngoò k'a kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la, kjin jchán tjin tsibíxkóya, tsí mejèn xajndà na'ya-la. ⁷ K'eé kisikatjii-la tsja xíkjin nga kiichja-la jña xita xi títsaya chitso xi ìjngoò mé ne nga kisichját'aà-la. Ingajò chitso jngoò k'a kitsee tjin. Mejèn tsà bixòngui-ndá nga 'ñó i'í komà. ⁸ Jè Simón xi tikoá Pedro 'mì, k'e nga kijtsee kjoa koi, tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Tisit'aàxin-ná Na'èn, 'an xita jé-ná!

⁹ Jè Simón kò xità xíkjin xi taña síxákjoò, tà kjòxkón-la nga 'ño kjin tìn kjòxkóya-la. ¹⁰ Tíkooá tà kjòxkón-la jè Jacobo kò Juan, ixti-la Zebedeo, jña xità xi taña síxákjoò Simón. Jesús kitsò-la Simón:

—Kì tsakjoòn-jèn, ì'ndeì mì tì kiù tìn kíkóya-ne, xitàá kíkóyi xi it'aà ts'an.

¹¹ K'e nga jye kiikò-ne chitso-la ya indii ndáchikon, yaá kitsjeiin-takòn yije tsojmì-la, ikjoàn kiùtjingui-la Jesús.

K'e nga jè Jesús kisitsjeè jngoò xità xi tìbindojno chrjoa yijo-la (Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² Jesús k'e nga tsibijna jngoò naxandá, ijchò jngoò xità x'in xi tìbindojno chrjoa yijo-la; nga kijtseè Jesús, tsohojna-ñiat'aà nangui nga kijtseèxkón Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

¹³ Jesús tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xità jè, kitsò-la:

—Mejèn-na; jkátandaà-ne!

Xità jè, nitoón kjòndaà-ne. ¹⁴ Jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá xità xi bènojmi-la; t'in ñánda tjna no'mi; takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; tji-la kjotjò xi síjé kjotíxoma-la Moisés mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkòn Nainá tikoá skoe jña xità nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

¹⁵ Tanga Jesús, isaá 'ño kina'ya-isa-la; kò isaá kjin xità kjòxkóya xi mejèn-la nga kji'nchré-la; tikoá mejèn-la nga kondaà-ne ch'in xi tjin-la. ¹⁶ Tanga Jesús xin ì'nde fi ñánda tsjin xità nga chjat'aà-la Nainá.

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà jngoò-ne xità xi mì kì ma síhiníyá yijo-la

(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Jngoò naxrjein k'e nga tíhokóya-la xità Jesús, ya títajnajiin xità fariseo kò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Xità koi, ján inchrobà-ne naxandá xi chja-ne Galilea, Judea kò Jerusalén. Jesús ya tijnajiin inima-la nga'ño-la Nainá nga siindaà-ne ngats'ii xità xi xk'én.

¹⁸ J'iikò jngoò xità xk'én xi mikii ma síhiníyá yijo-la; kjiya-la naxan-yá. Tsohótsji'nde-la kó s'in sílka's'en xotjoa ni'ya ya ñánda tjna Jesús. ¹⁹ Tanga mikii komà jahas'en ni'ya nga 'ño kjin xità títajna; k'eé tsjin isò'nga ni'ya; jaaxìn nitja; kiskinjen-jiin-la xità koni s'in kjiya naxan-yá-la jè xità xk'én. Yaá tsohójna nguixkòn ñánda tjna Jesús. ²⁰ Jesús k'e nga kijtseè nga mokjeiin-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xità xk'én:

—Ngaji, jyeé kàchàat'aà-lè jé-lè.

²¹ Jña xità fariseo kò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsohóko inima-la, kitsò: “Xità jè, chajno-la Nainá koni s'in tsò. ¿Yá-né jè nga ma-la síjchàat'aà-ná jé-ná? Tajngoò Nainá xi síjchàat'aà-ná jé-ná.”

²² Jesús kijtseèya-là koni s'in nchisíkítsjeèn; kiìchja, kitsò-là:

—¿Mé-ne kotsò-ne inìma-nò? ²³ ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-là jè xita xi xk'én: “Jé-lè jyeé kichàat'aà-lè”, kò tsà xán-là: “Tisítjin koà tijej”? ²⁴ Kokò-nò nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tji'nde-na nga sìchàat'aà-là jé-là xita i isò'nde.

Jè Jesús k'ée kitsò-là jè xita xi mikii ma síkjaníyá:

—Ji, k'oaá xan-lè, tisítjin, chjoí nàchan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

²⁵ Jè xita xk'én nitoón tsasítjen nga nguixkon ngats'ì xita xi ya títsajna; kiskoé nàchan-là xi kijnasòn; k'e nga tífi-ne ni'ya-là, jeya chjat'aà-là Nainá. ²⁶ Ngats'ì xita xi ya títsajna tà kjòxkón-là, tikoáá jeya kiìchjat'aà-là Nainá. Tsakjón-kò-ne, kitsò:

—I'ndeì kà yaxkon jngoáá kjòxkón.

*Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kiìchja-là Leví
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)*

²⁷ K'e nga jye os'in komà kjoa koi, itjo Jesús, kii; k'ée kijtseè jngoò xita xi 'mì Leví, xita-là xitaxá Roma xi síkíchítjì tsojmì. Tijnat'aà ímíxa ya ñánda síkíchítjì tsojmì ts'e Roma. Jesús kitsò-là:

—Nchrobátjingui-ná.

²⁸ Leví, tsasítjen; kisíkítsajna yije tsojmì xi tjin-là; kiitjingui-là Jesús.

²⁹ Leví, ya ni'ya-là, tsí ndaà kis'iin-là s'eí Jesús. Tikoáá kjin xita xikjín títsajna xi tikoá tsojmì síkíchítjì, kò xita xi kj'eí; títsat'aà ímíxa. ³⁰ Jña xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés tsatít'aà xita xi kota'yát'aà-là Jesús, kitsò-là:

—¿Mé-ne jña xita xi síkíchítjì tsojmì, kò xi tjin-là jé, 'yò-koo koà bichi-koo?

³¹ K'ée kiìchja Jesús kitsò:

—Jña xita xi mìtsà ch'in tjin-là mìtsà chjine xkii mochjeén-là, tà jña xita xi xk'én xi mochjeén-là chjine xkii. ³² Mìtsà koi xá j'i-na 'an nga j'ikjaájñaà xita kixi, jña-né xita xi tjin-là jé nga kàtasíkájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne.

*Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònanqui-là mé-ne mì
bitsajnachjan-ne xita-là*

(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

³³ Jña xita kitsò-là Jesús:

—¿Mé-ne jña xita xi kota'yát'aà-là Juan tsí ndaà bitsajnachjan tikoá tsí ndaà bítsi'ba; k'oaá t'sín jña xita fariseo; tanga jña xita tsiji, kjèn-né koà 'biì-né?

³⁴ Jesús kitsò-là:

—K'e nga bixan jngoò xita, ¿a komaá síkítsajnachjaán xita xi báhijtakò-ná k'e nga tákò tjna xita x'in xi kòbixan? ³⁵ Tanga

kijchò nachrjein nga tjáxìn-là x'in xi kòbixan, k'e-né nga kitsajnachjan xita.

³⁶ Tikoáá tsibénojmi jngoò-là 'én xi mangásòn [nga tsakóya-là nga jñà kjotíxoma jchínga, mìkiì sasén-là xi kjotíxoma xitse]. Kitsò-la:

—Mìtsà yá xi ote chiba nikje xitse nga bíjto-ne kò nikje ibaà. Tsà kòs'in s'een kìts'ón nikje xitse; tikoáá mìkiì ndaà kóngásòn nikje xitse kò nikje ibaà. ³⁷ Tikoáá mìtsà yá xi binchá xán ixii chrjoa jchínga; tsà kòs'in s'een, k'e nga jye kojchá xán, sùxajndà chrjoa jchínga, ikjoàn xixteèn xán; tikoáá chija jè chrjoa. ³⁸ Jè xán ixii, chrjoa xitseé sinchá mé-ne nga ndaà sinchátjò-ne. ³⁹ Tsà yá xi skoí xán jchínga xi kjòtseé jncha, mìkiì nìton sùjé jngoò k'a xi xán ixii. Kitsò-né: “Jè xán jchínga, isaà ndaà.”

6

K'e nga jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tsate natín jè nachrjein nìkjáya

(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Jngoò k'a jè nachrjein nìkjáya, ja Jesús ñánda tíjje trigo. Xita xi kota'yàt'aà-la tsate natín-la trigo, tsafèya-ne tsja, ikjoàn kiskine. ² Tjín i'nga xita fariseo xi kitsò:

—¿Mé-ne kò'nè-enò jè kjoa xi mìkiì tjí'nde nga kòs'in koma jñà nachrjein nìkjáya?

³ Kìichja Jesús, kitsò-la:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìn-nò koni s'in tíchja Xojon-la Nainá koni kis'iin xitaxá ítjòn xi ki'mì David kò jñà xita-la xi kji-hijtako k'e nga kjòhòjò-la? ⁴ Jahas'en ni'ya-la Nainá; kiskoé inchrajín tsjeè-la Nainá; tsakjèn. Tikoá kitsjaà-la xita-la xi tjiko. Mìkiì tjí'nde nga jñà kòkjen. Tà jñà nò'miì tjí'nde-la nga kòkjen.

⁵ Jesús kitsò-isa-la:

—'An xi Kì'ndí-la Xita xan-la yijo-na, 'aán otìxoma-la nachrjein nìkjáya.

Xita xi kixit'aà jngoò tsja

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Jngoò k'a k'e nga jè nachrjein nìkjáya, Jesús jahas'en ni'ya ingo sinagoga; tsibíts'ia nga tsakóya-la xita. Koa yaá tíjna jngoò xita xi kixit'aà tsja kixi. ⁷ Jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xita fariseo nchisíkinda Jesús kó s'iin, a sùndaá-ne jè xita xi xk'én jè nachrjein nìkjáya; mejèn-la nga skoe mé-ne nga koma kòhòngui-ne. ⁸ Tanga Jesús jyeé tíjìn-la kó s'in nchisíkìtsjeèn jñà xita koi. Kitsò-la jè xita xi kixit'aà tsja:

—Tìsítjìn, tìsijna kixi ya jngoò osen.

Xita jè tsasítjen, tsasijna kixi. ⁹ Jesús, k'eé kitsò-la ngats'ii xita xi ya títsajna:

—Jngoò kjoa skònangui-nò: ¿A tji'nde-né k'e nga jè nachrjein nikjáya nga ndaa s'eén, o xi ch'o s'eén? ¿A sik'en-ná o xi sindaa-ná jngoò xita?

¹⁰ Jesús kiskoòtsejèn yije-la kóhojtín xita xi ya títsajnandi-la. K'eé kitsò-la jè xita xi kixit'aà tsja:

—Tjeendojoi ndseji.

Xita jè, tsjimeé tsja, nitoón kjòndaà-ne. ¹¹ Jña xita fariseo, 'ño jti komà-la; k'eé tsibíts'ia nga tsajoóya-ne mé xi sikkò Jesús.

Kó 'mì 'ín-la xita-la Jesús xi kota'yàt'aà-la xi tejò ma-ne
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² Tijnà-ne nachrjein koi, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kiichjat'aà-la Nainá; kisik'a nitjen nga tíchjat'aà-la. ¹³ K'e nga kis'e isén kiichja-la xita xi kota'yàt'aà-la; ikjoàn jaàjìn tejò xita xi tsibíxáya-la. ¹⁴ Jè Simón xi tikoá Pedro tsibít'aà 'ín; Andrés xi 'ndse ma Simón; Jacobo; Juan; Felipe; Bartolomé; ¹⁵ Mateo; Tomás; Jacobo, ti-la Alfeo; Simón xi ya fit'aà-la kjotíxoma ts'e xita Celote; ¹⁶ Judas, ti-la Jacobo; kò Judas Iscariote, jè xi iskan komà kondra-la Jesús.

K'e nga jè Jesús, kjìn xita kisindaà-ne
(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Jesús itjojen-jno-ne nindoò, tjikò xita xi kota'yàt'aà-la; j'ii jngoò i'nde ñánda isòn choòn; yaá tsibitsajna. Kjìn ma xita-la xi ya nchikoña-la; tikoá kjìn ma xita xi k'ejí xi inchrobà-ne kóhokji i'nde Judea kò naxandá Jerusalén kò xi inchrobà-ne Tiro kò Sidón, naxandá xi kjiyijòndi ndáchikon. Koi xá j'ii-ne nga kjì'nchré-la Jesús, tikoá mejèn-la kondaà-ne ch'in xi tjin-la. ¹⁸ Jña xita xi inima ch'o-la neji síjti-la, tikoá kjòndaà-ne. ¹⁹ Ngats'ii xita, mejèn-la nga koèt'aà-la tsja yijo-la Jesús nga tseé nga'ño títbitjojìn yijo-la nga mandaà yije-ne xita.

Kó kitsò Jesús it'aà ts'e xita ima kò xita nchiná
(Mateo 5:1-12)

²⁰ Jesús kiskoòtsejèn-'a xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Mé tà ndaa-anò jño xi xita ima 'mì-nò, nga tsajòn-nó jña kjòndaà xi tsjá Nainá nga jè tíhotíxoma.

²¹ 'Mé tà ndaa-anò jño xi ijò-nò i'ndeji, nga koma iskan, koskii-nò.

'Mé tà ndaa-anò jño xi chihindáya i'ndeji, nga koma iskan kijno-nò.

²² 'Mé tà ndaa-anò k'e nga tjin xita xi síjtikeè-nò tà 'an ngatji-na xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; k'e nga síkítsajnat'aaxìn-nò, k'e nga chja'on-kò-nò, k'e nga ochrjekàngui-nò koni tsà jngoò xita xi 'ño ts'en. ²³ Tsja t'è-là takòn jè nachrjein koi; títsja-là inima-nò; tseé kjòndaà tjoé-nò

ján ngajmii; t̄ikoáá j̄ñà x̄it̄a jchínga-la x̄it̄a xi beètòòn-nò, k'oaá t̄is'in k̄ijtseètòòn j̄ñà x̄it̄a xi k̄iichj̄a ngajo-la Nainá.

²⁴'T̄anga īma-xó-nò j̄ñò xi x̄it̄a nchiná 'mì-nò nga t̄jín yije-nò xi mochjeén-la yijo-nò [t̄anga mìk̄iì n̄ik̄ítsjeèn k̄j̄ondaà-la Nainá xi mochjeén-la in̄ima-nò].

²⁵'Ima-xó-nò xi sk̄iì t̄itsajnaà i'ndeì; k'e nga koma iskan, kohjò-nò.

'Ima-xó-nò j̄ñò xi bijnò i'ndeì; k'e nga koma iskan kobaá-nò koa jchìhindáya-nò.

²⁶'Ima-xó-nò j̄ñò k'e nga ndaà sík̄ítsajna yije-nò x̄it̄a. J̄ñà x̄it̄a jchínga k'oaá t̄is'in ndaà k̄isik̄ítsajna j̄ñà x̄it̄a xi 'én ndiso k̄iichjaya.

*Kó s'in s̄ikoaá x̄it̄a kondra-ná
(Mateo 5:38-48; 7:12)*

²⁷'T̄anga j̄ñò xi t̄itsana'yà, k'oaá xán-nò: T̄itsjacha kondra-nò, ndaà t̄ikoo jè xi jtikeè-nò. ²⁸T̄ijét'aà-la Nainá nga k̄atásichikon-t'in j̄ñà xi chj̄a'on-ko-nò, t̄itsi'batjiò jè xi ch'o síko-nò. ²⁹Jè xi síjts'iin-t'aà k̄jioòn, t̄ikoa t̄jiì-là xi ngobà; jè xi faá'an n̄achrokisòn-nò, t̄ikoa t̄jiì-là n̄achro-nò xi i'jngòò. ³⁰N̄it̄a yá x̄it̄a xi síjé-nò tsojmì, t̄jiì-là; tsà yá xi skoé xi tsojmì tsajòn, k̄i t̄i k̄iì n̄jé-là. ³¹Koni s'in mejèn-nò nga s̄ik̄o-nò x̄it̄a, k'oaá t̄is'in t̄ik̄o ngajo-nò.

³²'Tsà matsjacha jè xi matsjakeè-nò, n̄imé k̄jondaà xi s'e-nò, nga k'oaá t̄is'in j̄ñà x̄it̄a ts'en, matsjakeè x̄ikjín. ³³Tsà tà j̄ñà ndaà s̄ik̄oò x̄it̄a xi t̄ikoa ndaà síko-nò, n̄imé k̄jondaà xi s'e-nò. J̄ñà x̄it̄a ts'en, k'oaá t̄i síko x̄ikjín. ³⁴Tsà s̄ik̄iña-la jè xi yaxkoòn nga k̄oiichj̄í, t̄ikoaá n̄imé k̄jondaà s'e-nò. T̄ikoaá j̄ñà x̄it̄a ts'en s̄ik̄iña-la x̄ikjín nga jyeé t̄jiìin-la nga k̄oiichj̄í yije kóhōtjín. ³⁵T̄itsjacha kondra-nò; ndaà t̄ikoo; t̄ik̄iña-la mé xi síjé-nò, n̄imé xi chiña-la it'aà ts'e. Tsà k̄os'in s'een, isáá tse k̄jondaà s'e-nò. Ixti-la Nainá xi 'ñó 'nga t̄jna koma k'e nga k'oa's'in s'een koni s'in Nainá, nga t̄jín-la k̄johimatakòn it'aà ts'e x̄it̄a xi 'nga ikon k̄o xi ch'o s'in. ³⁶Chahimaa xinguiōo koni s'in beehimā-nò Nainá xi Na'èn-ná 'mì-là.

*Mi k̄i koma j̄ñà s̄ikindaá jé-la x̄it̄a xinguiáá
(Mateo 7:1-5)*

³⁷'K̄i jé-la xinguiōo 'nè kindaa mé-ne nga Nainá t̄ikoa mìk̄iì s̄ikinda jé-nò; k̄i jé binchanè-la xinguiōo mé-ne nga Nainá mì jé k̄inchanè-nò; t̄ijchàat'aà-la jé-la xinguiōo mé-ne nga Nainá t̄ikoa s̄ijchàat'aà-nò jé-nò. ³⁸T̄jiì-la xinguiōo; jè Nainá tsjá ngajo-nò; Nainá s̄ichib̄a-nò chib̄a xi ndaà kitseè, xi 'ñó jncha, xi ndaà k̄isitsajneè k̄o xi t̄ix̄ixteèn-t̄jì nga k̄incha chijtsa-nò; jè chib̄a xi s̄ichib̄aya-la xinguiōo, t̄jè s̄ichib̄aya ngajo-nò Nainá.

³⁹Jesús tsibénojmi jngòò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Jngoò x̄ita xi mìkiì tsejèn-la, mìkiì koma kòkò-la ndiyá ìjngoò xi t̄ikoá mìkiì tsejèn-la. Ingajò, yaá k̄ixoya ngajo ñánda ch'o choòn. ⁴⁰ Jngoò x̄ita xi kota'yà mìtsà ìsa 'nga t̄jna koni maestro-la; t̄anga k'e nga k̄joehet'in-la nga ndaà skóta'yà, t̄ikoáá k̄ongásòn-né koni jè maestro-la.

⁴¹ [¿Mé-ne jé-la xinguii n̄ikinda-ne koá tsiji mìkiì n̄ikindii?] ¿Mé-ne ch̄itsejèn-la t̄jé xi k̄jinangui x̄kon xinguii, koá jè yá ch̄iso xi k̄jinangui x̄koìin mìkiì ch̄itsejèn-la? ⁴² ¿A mì 'ya-jèn yá ch̄iso xi k̄jinangui x̄koìin? ¿Mé-ne k̄o'mi-la xinguii: “Ndsè, t̄jii'nde-ná nga kochrjekànguia t̄jé xi k̄jinangui x̄koìin”? Ngaji xi jò ma ìsén-lè; ítjòn t̄inachrjekàngui ch̄iso xi k̄jinangui x̄koìin, mé-ne nga ndaà k̄otsejèn-lè, ìkjoàn t̄inachrjekàngui t̄jé xi k̄jinangui x̄kon xinguii.

Kós'in 'ya-la kós'in t̄jín in̄ima-la j̄ña x̄ita
(Mateo 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ Tsjìn yá xi ndaà k̄joàn k̄o ch'o k̄joàn toò xi ojà-la; t̄ikoáá tsjìn yá xi ch'o k̄joàn k̄o ndaà k̄joàn toò xi ojà-la. ⁴⁴ Nga jngoò ìjngoò skoya yá, k'oaá s'in yaxkon-la koni k̄joàn toò xi ojà-la. Jè toò iko, mìtsà yá na'yá ojà-la. Tikoáá j̄ña toò uva mìtsà na'yá xanchroò ojà-la. ⁴⁵ Koni k̄joàn yá, k'oaá t̄i k̄joàn x̄ita; jngoò x̄ita xi 'én ndaà ch̄ja, koií-né nga k̄jondaà t̄jiiin in̄ima-la; koá jngoò x̄ita xi 'én ts'en ch̄ja, koií-né nga k̄joats'eén t̄jiiin in̄ima-la; nga k'oaá tsò 'én xi nokjoá koni tsò k̄johítsjeèn xi t̄jiiin in̄ima-ná.

Chrjò ni'ya xi jò ma-ne
(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ ¿Mé-ne k̄os'in 'mì-ná nga bixón: “Na'èn, Na'èn”, koá mìkiì n̄ikitasòn koni xan-nò? ⁴⁷ K'oaá xan-nò yá xi mangásòn jè x̄ita xi 'an f̄it'aà-na, xi 'nchré 'én-na, t̄ikoá síkitasòn. ⁴⁸ Jè mangásòn jngoò x̄ita xi b̄indaà ni'ya-la; 'ñó n̄anga ò'nguii; b̄jna t̄ats'en chrjò ni'ya ya ìsòn n̄axi. K'e nga 'ba jtsí xkón, f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; n̄imé xi síko nga ya t̄jindaàsòn n̄axi. ⁴⁹ T̄anga jè xi 'nchré 'én-na koá mìkiì síkitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò x̄ita xi b̄indaàsòn ni'ya-la ñánda tà nangui; mìkiì ndaà b̄indaà t̄ats'en chrjò; f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; yaá bixòña ni'ya jè; jngoò k'a bixòjen.

7

Kií komà nga k̄jondaà-ne ch̄i'nda-la xi x̄ita sk̄o-la soldado
(Mateo 8:5-13)

¹ Jesús, k'e nga jye tsakóya-la x̄ita n̄axandá xi nchi'nchré 'én-la, kiì, jahas'en-jiiin n̄axandá Capernaum. ² Ya t̄jna jngoò soldado ítjòn. Jè ch̄i'nda-la, 'ñó xk'én. K̄jomeè biyaà. T̄anga 'ñó t̄jòkeè. ³ K'e nga kiì'nchré x̄ita jè it'aà ts'e Jesús, kisikasén x̄ita jchínga xi ts'e x̄ita judío nga kiì k̄itsi'ba-la Jesús mé-ne

nga kàtjanchrobá, kàtasíxkiì-là jè chì'nda-là xi xk'én. ⁴ Jñà xìtā jchínga, k'e nga ijchòkon Jesús 'ñó tsibítsi'ba-là, kitsò-là:

—Ok'in-là nga sìchját'aà-là xìtā ítjòn jè. ⁵ Tsjakeè naxandá xi chja-ne Judea, koà jè tsibíndaà jngòè-ná ni'ya jngò sinagoga j naxandá-ná.

⁶ Jesús kiìkò jñà xìtā jchínga koi, tanga k'e nga jye kjomeè bijchó chrañàt'aà-là ni'ya, jè xìtā ítjòn-là soldado kisikasén i'nga amigo-là nga kitsò-là Jesús:

—Na'èn, kì yijo-lè nìjti-là. 'An, mìkiì ok'in-na nga ngaji k'oín sobi ni'ya-na. ⁷ Tìkoáá mìkiì ok'in-na nga 'an kòfikon sobà-lè. Tanga tjì okixi nga kàtandaà-ne chì'nda-na. ⁸ 'An, tíjìn-na nga tjín-lè kjotíxoma. Tìkoáá 'an, tjín-na xìtā ítjòn xi otíxoma-na, tìkoáá tjín-na soldado xi 'an otíxoma-là, k'e nga xan jngòè-là: “T'in”, fi-né; xan-là xi jngòè: “Nchroboí”, nchrobá-né; koà k'e nga xan-là jè xi chì'nda-na: “K'oa t'jìn”, síkitasòn-na.

⁹ K'e nga kiì'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-là. K'èé kiskoòtsejèn-'a jñà xìtā xi tjìngui-là; kitsò-là:

—K'oaá xan-nò, ya Israel, ni saà jngòè xìtā sakó-na xi kòs'in ndaà mokjeiín-là koni jè xìtā jè.

¹⁰ Jñà xìtā xi kiìkjaá Jesús, k'e nga j'ii-ne, jè chì'nda xi xk'én, jyeé kjòndaà-ne.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús kisikjaáya-là ki'ndí-là chjoón ka'àn

¹¹ Nga komà iskan Jesús kiì jngòè naxandá xi 'mì Naín. Tjìkò xìtā xi kota'yàt'aà-là, tìkoáá kjìn xìtā xi tà xìtā naxandá tjìngui-là. ¹² K'e nga jye ijchò chraña jto xotjoa naxandá, kjìn ma xìtā naxandá xi kjihijtaço chjoón ka'àn nga nchifi kíhijìn jngòè mik'en xi ti ta jngòè-là jè chjoón ka'àn. ¹³ Na'èn-ná Jesucristo, k'e nga kijtseèxkon, kjòhìmakeè; kitsò-là chjoón ka'àn:

—Kì chìhindáya-jèn.

¹⁴ Kìi kasit'aà chraña-là jè kaxa mik'en, tsohósòn-là tsja; jñà xìtā xi yangui mik'en chinchako. Kitsò Jesús:

—Ngaji ti, k'oaá xán-lè: ¡Tisítjìn!

¹⁵ Jè mik'en nitoón tsibìjna kixi; ikjoàn kiìchja. Jesús, k'èé kisíngatsja nea-là. ¹⁶ Ngats'ii xìtā xi tjìkò, tà kitsakjòn-né; k'èé jeya kisikìjna Nainá kitsò:

—Jngòè xìtā tíjnako-ná xi 'ñó ndaà chja ngajo-là Nainá.

Tìkoáá tjín xi kitsò:

—Nainá j'ii kasikò naxandá-là.

¹⁷ Jñà 'én koi, kina'yà-là kòhokji nangui Judea, ngats'ii i'nde nga jngòè itjandi nangui Judea.

*Xìtā xi kota'yàt'aà-là Juan xi kis'ìn bautizar xìtā
(Mateo 11:2-19)*

18 Juan xi kis'iin bautizar xita kiinchré yije kjoa xi tís'in Jesús; jña xita xi kota'yat'aà-la tsibénojmi-la. K'ee kiichja jò-la xi xita ts'e. 19 Kisikasén ñanda tjna Jesús nga skonangui-la, ¿a jè-né xi Cristo xi tjínè-la nga kjoii a xi k'ejii chíña-lá? 20 Jña xita-la Juan, k'e nga ijchokon Jesús, kitsò-la:

—Jè Juan kásikasén-najen xi it'aà tsiji nga chjinangui-lèjen, ¿a jì-né xi Cristo xi tjínè-lè nga kjoii a xi k'ejii chíña-lajen?

21 Tjje-ne hora, Jesús, kjin xita kisindaà-ne xi xk'én, xi kjo'in nchisikjeiin, xi inima ch'o-la neii tjijn inima-la; tjikoaá kjin xita xi mikii tsejèn-la kjòndaà-ne. 22 Jesús kitsò-la jña xita xi ijchokon:

—Tanguio ténajmi-là Juan jña kjoa xi kà'yaà ko xi kàna'ya. Jña xita xi mikii tsejèn-la, jyeé tsejèn-la; jña xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jña xi tìbindojno chrjoa yijo-la, tímatsjeejnoó-ne yijo-la; jña xita xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; ko xita xi jye k'en, nchifaáyaá-la; koa jña xita ima, jye tís'enojmi-lá 'én ndaà-la Nainá. 23 ¿Mé tà ndaà-la jè xita xi nguì jngoò k'a ndaà mokjeiin-la it'aà ts'an nga njimé xi osijna-ikòn-la!

24 K'e nga jye kiin-ne xita xi kisikasén Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xita xi it'aà ts'e Juan, kitsò-la:

—¿Mé xi tsanguì chitsejèn-la ya j'nde it'aà xin ñanda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chitsejèn-la jngoò yá inaxo xi sijtiya-la tjo? 25 ¿Mé-né xi tsanguì chitsejèn-la? ¿A jngoò xita xi 'ño ndaà kji nikje-la? Jñò, jyeé 'yaà, jña xi ndaà kjoàn nikje xi ókjá, xi tjikoa 'ño ndaà kjoàn tsojmi xi tjín-la, yaá títsaya ni'ya-la xitaxá ítjòn. 26 Tanga, ¿mé xi tsanguì chitsejèn-la? ¿A jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá? Okixi-né, k'oaá xan-nò, Juan, isaá 'ño ndaà koni jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá. 27 It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én; jè xi kojindaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

28 K'oaá xan-nò, ngats'ii xita xi tjín j'isò'nde, nijngoò xita xi mangásòn koni jè Juan xi kis'iin bautizar xita, tanga ya jjiin naxandá ñanda otixoma Nainá, jè xita xi fehet'aà-ne, isaá jeya tjna mì k'oaá-ne koni Juan.

29 K'e nga kiinchré jña xita naxandá ko jña xita-la xitaxá Roma xi síkíhjtjì tsojmi, kjòjngoò-ikon nga ndaà tjín jè ndiyá kixi-la Nainá, nga jye komà bautizar it'aà ts'e Juan. 30 Tanga jña xita fariseo ko xita chjine xojon ts'e kjotixoma-la Nainá, mikii komà bautizar it'aà ts'e Juan. Tsachrjengui-né kjondaà xi tjindaà-la Nainá nga tsjá-la xita koi.

31 Jesús kitsò:

—¿Yá xi siingásòn-koaa jña xita xi tjín nachrjein j'ndeij? ¿Kó kjoàn xi kongásòn-ko? 32 Jña kongásòn-kjoò jña ixti xi bitsajna nditsin nga síská, chja-la xíkjin, tsò-la: “Kànikjaneé-nòjen xobi

tanga jñò mikiì kàchà; kàjndaá-nòjen sò xi ba tsò tanga mikiì kàchihindáyaà.”³³ J'ì Juan xi kis'iìn bautizar xita xi mìtsà inchrájin tsakjèn, tikoá mìtsà xán kits'iì koá jñò bixón-nò: “Inima ch'o-la neij tjin-la.”³⁴ Ikjoàn j'iaa xi Ki'ndi-la Xita xan-la yijo-na; ma-na kjeen, tikoá ma-na 'biaa; jñò, k'oaá s'in bixón i'ndeji: “Xita chrjá'a-né, xita ch'i-né, amigo-la-né jña xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì ko jña xi xita jé.”³⁵ Tanga jè kjoachjine-la Nainá, 'yaá-la nga kixi tjin k'e nga jye bitasòn.

Kó tsò 'én xi kiichja Jesús k'e nga jngoò chjoón xi tse jé tjin-la tsanijno ndsoko

³⁶ Jngoò xita fariseo kiichja-la Jesús nga mejèn-la kokjen-ko. K'e nga jahas'en ni'ya-la jè xita fariseo, tsibijnat'aà imixa.³⁷ Ya naxandá jè, tjna jngoò chjoón xi tse jé tjin-la. K'e nga kiì'nchré nga ya tijnat'aà imixa Jesús, ya ni'ya-la jè xita fariseo, ijchòko jngoò chitsín xi tjíya-la xkiì xi ndaà jne.³⁸ Yaá tsasijnat'aà ijton ndsoko Jesús nga tikjindáya. Ikjoàn tsanijno ndsoko Jesús ko ndáxkon. K'eé kisixijno-ne ko tsja sko. Kjìn k'a kiskine'a ndsoko. Ikjoàn kiskaàjno xkiì xi ndaà jne.³⁹ Jè xita fariseo xi kiichja-la Jesús, k'e nga kijtseè kjoa koi, kitsò jjiìn inima-la: “¿Mé-ne nga mikiì beèxkon-ne yá chjoón-ne xi otísiko? Tsà kixi kjoa nga jè xita xi chja ngajo-la Nainá, skoexkon-né nga chjoón xi jé tjin-la.”⁴⁰ K'eé kiichja Jesús, kitsò-la:

—Simón, jngoò kjoa koxán-lè.

Simón kitsò:

—Maestro, kot'in-ná.

⁴¹ Jesús kitsò:

—Jò xita títajna xi ton tjen-la ts'e xita xi síkiña ton; jngoò xi 'òn sindò tjen-la; jè xi ijngoò icháte tjen-la.⁴² Ingajò xita koi, tsjin-la ton xi kojichjí ngajo-ne. Jè nei-la ton kisicháat'aà-la ingajò. Kot'in-ná, ¿ñá-láá ingajò xita koi xi isa 'ñó matsjakeè jè nei-la ton?

⁴³ Kiichja Simón kitsò:

—'An, k'oaá s'in síkítsejèn, jè-la xi isa tse ton kitjen-la.

Jesús kitsò:

—Ndaà kichoòsòn-la.

⁴⁴ Jesús kiskoòtsejèn-jno jè chjoón, kitsò-la Simón:

—Chítsejèn-la chjoón jè. 'An, k'e nga kòfahas'eèn ni'ya-lè [mikiì kànikitasoin koni s'in tjin kjotixoma tsaján]; mikiì kò'biì-ná nandá xi mochjeén-la ndsokoaà nga sanijno; tanga chjoón jè, ndáxkoón kòhonijno-ne ndsokoaà koá tsja skoó kàsìxijno-ne.⁴⁵ K'e nga kànihixat'aà-ná mikiì kichine'a-ná tanga chjoón jè, kóni kòfahas'eèn ni'ya-lè tikine'a ndsokoaà.

⁴⁶ 'Ngaji, mikiì kànáhiñoi asitj skoaà, tanga chjoón jè, kòfahijno ndsokoaà xkiì xi ndaà jne.⁴⁷ Koií k'oas'in xan-lè:

Chjoón jè, jyeé kàchàat'aà yije-là ngats'iì jé-là koi kjoa-là nga 'ńó matsjakeè-na, tanga jè xitá xi chiba kàchàat'aà-là jé-là, ìsáá chiba matsjakeè-na.

⁴⁸ K'eé kitsò-là Jesús jè chjoón:

—Jé-lè jyeé kàchàat'aà-lè.

⁴⁹ Jñà xitá xi taña títsajnat'aà ímixá kitsò-là xíkín:

—¿Yá xitá-né jè nga tikoá ma-là síjchàat'aà-ná jé-ná?

⁵⁰ Jesús kitsò ìjngoò k'a-là jè chjoón:

—Koi-né nga mokjeíin-lè it'aà ts'an nga bitjotji-ne jé-lè; t'in-là ndaà-ne.

8

Íchjín xi kisìchját'aà-là Jesús

¹ K'e nga komà ìskan, Jesús, kjin naxandá tsajmeè, kò rancho, nga kiìchjaya kò kisika'bí 'én ndaà-là Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. Tjiko xitá-là xi tejò ma-ne. ² Tjikoáá tjiko i'nga íchjín xi jye kjòndaà-ne ch'in neíi-là kò xi k'ejí ch'in. Yaá tjiko María jè xi Magdalena 'mì, xi itoò iníma ch'o-là neíi itjoiin yijo-là; ³ tjiko Juana, chjoón-là Chuza xi síkindá tsojmì-là xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes; tjikoáá tjiko xi 'mì Susana koá kjin-ìsa íchjín tjiko xi síchját'aà-là mé tsojmì xi tjín-là.

Kjoa xi mangásòn ts'e xitá xi bitjé xojmá (Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

⁴ K'e nga jye kòkjin xitá xi xkí xi ján naxandá j'ii-ne, Jesús, tsibénojmi-là kjoa xi mangásòn. Kitsò-là:

⁵ —Jngoò xitá xi kiì kíjndi xojmá. K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya ìya ndiyá. Koá chinchanè xitá koá jñà nise tsakjèn. ⁶ Nguì k'oa tjín chixòsòn ya ñánda naxi choòn, tanga k'e nga isò xojmá, nitoón kixi nga mikì 'nchì'nde nangui. ⁷ Nguì k'oa tjín chixò ya jjiin na'yá; yaá taña isòkjoò; k'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-nguì xka-là xojmá. ⁸ Nguì k'oa tjín chixò ñánda nangui ndaà; isò, kjò'nga, koá tsajà-là toò; kitsjaà jngoò sìndò nga jngoò ìjngoò.

Jesús k'e nga jye tsibénojmi kjoa koi, 'ńó kiìchja, kitsò:

—ìNdaà tìná'yaà koni xan-nò!

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús (Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

⁹ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònanguì-là kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmi-là xitá. ¹⁰ Jesús kitsò:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-là xi bénojmiya kó s'ín otíxoma Nainá; tanga jñà xitá xi k'ejí, tà kjoa xi mangásòn s'enojmi-là, mé-ne nga mikì skoe-ne xi kjoa kixi nas'ín skótsejèn, mikì kochiya-là nas'ín nchì'nchré.

Kó tsòya-ne kjoa xi mangàsòn ts'e xita xi bitje xojmá
(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

¹¹ Jè kjoa xi mangàsòn ts'e xojmá, kií tsòyaá-ne: Jñà xojmá, jè 'én-là Nainá. ¹² Jñà xojmá xi chixò iya ndiyá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-là Nainá, ikjoàn f'ù xita neji, faaxìn jè 'én jjiin inima-la mé-ne nga mìkiì kòkjeiín-la koa mìkiì kùtjojiin kjo'in inima-la. ¹³ Jñà xojmá xi chixòsòn naxi, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-là Nainá, k'e nga tàts'en-la kjoa tsjaá ma-la nga mokjeiín-la, tanga tsjin-la i'ma; tà chibaá nachrjein mokjeiín-la; k'e nga mé kjoa xi sakó-la, nitoón síkijna-ne. ¹⁴ Jñà xojmá xi chixò jjiin na'yá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-là Nainá; k'e nga jye tjímaya ndiyá-la Nainá, bíts'ia nga síkájno-la yijo-la, ótsji xi kjoa nchiná kò xi kjoa kjotsja. Jñà kjoa koi xi tjín isò'nde bíchjoà-ikòn-la nga mìkiì makixi nga ojà-la toò. ¹⁵ Jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, jñà ngaya-la xita xi ndaà tjín kò xi kixi tjín inima-la; 'nchré 'én-là Nainá tikoá bíjiin-ikon 'én xi 'nchré; ndaà bincha kixi skanda k'e nga ndaà makjin-ya jñà 'én.

Kjoa xi mangàsòn ts'e ni'in xi shiseèn
(Marcos 4:21-25)

¹⁶ Tsjin xita xi oká ni'in, ikjoàn bíjtsa'ma, o xi ya síkijnangui nachan; jngoò ni'in xi tì, sijna 'nga-né; yaá sijnaya candelero mé-ne nga kohiseèn-la jñà xita xi kjoahas'en ni'ya. ¹⁷ Nímé kjoa tjín xi tjí'ma i'ndeji xi mìkiì kòtsejèn nga koma iskan; tikoá tsjin kjoa xi tjí'ma i'ndeji xi mìkiì jcha-la. Ngats'ù kjoa skoexkon yije xita.

¹⁸ T'een kindá kjohítsjeèn-nò k'e nga kiná'ya 'én-là Nainá. Ndaà tiná'yaà. Nga jè xi tjín-la kjohítsjeèn k'oij isa-la; tanga jè xi tsjin-la, skanda tjá'aán-la mé xi k'oas'in síkítsjeèn nga tjín-la.

Nea-la Jesús kò 'ndse
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

¹⁹ Nea-la kò 'ndse kiikon ñánda tjina Jesús. Tanga mìkiì komá ijchò skanda ñánda tjina nga 'ño kjin ma-ne xita xi títsajna.

²⁰ Jesús kis'enojmí-la, kitsò-la:

—Nea-lè kò jñà 'ndsi, ján ndítsiaán títsajna, mejèn xó-la nga skótsejèn-lè.

²¹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Xi nea-na kò xi 'ndsè xan-la, jñà-né xi 'nchré 'én-là Nainá, tikoá síkitasòn.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjoxon
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²² Jngoò nachrjein, Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-la jahas'en jngoò chitso, kitsò Jesús:

—Tíkjaáan, kitjájtoáá ján xijngoà ndáchikon.

Ikjoàn kiì. ²³ Tanga k'e nga kiìsòndá chitso, Jesús tsohoj-nafè-né. Ikjoàn kjòts'ia nga j'ì tjojkón ya jjiìn ndáchikon. Jyeé tífahas'en nandá chitso; xkón tjín tsà ya skajiìn-ndá. ²⁴ Jñà xita-la k'eé kiikon nga kisikjaá-la Jesús; kitsò-la:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Chitso, jye tíkaànguindá! Jyeé-la kiyá.

Jaá-la Jesús; ikjoàn tsohótiko tjojkón ko ndáchikon, nitoón kisijyò-ne, kjòndaàya-ne. ²⁵ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne mìkiì mokjeiìn-nò it'aà ts'e Nainá?

Jñà xita-la tà kitsakjòn-né. Tà kjòxkón-la. Kitsò-la xikjín:

—¿Yá xita-ne jè nga chja-la tjo ko nandá koa síkitasòn-la?

Xita Gadara xi kjìn inima ch'o-la neí tjiìn inima-la
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶ Ikjoàn ijchò ya nangui-la xita Gadareno xi kijna xijngoaa ndáchikon ts'e Galilea. ²⁷ K'e nga itjojen chitso, Jesús, ijchò kasit'aà jngoò-la xita x'in xi ya i'nde-la naxandá Gadara. 'Nó kjòtseé tjiìn yijo-la inima ch'o-la neí; mìtsà nikje ókjá, koa mì ni'ya tjín-la; yaá xó bijnaya ngajo-la mik'en. ²⁸ Xita jè, k'e nga kijtseé Jesús, 'nó kiskindàyat'aà-la koa tsasèn-xkó'nchit'aà-la; ikjoàn 'nó kiichja, kitsò:

—Jesús, ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè xi 'nó 'nga tíjna, ¿mé xi mejèn-lè ko 'an? ¡Bitsi'bà-lè, kì yatoòn-ná!

²⁹ Koií okitsò-ne, nga jè Jesús, jyeé kos'in tsatixoma-la jè inima ch'o-la neí nga kàtitjoiìn yijo-la xita jè. Jyeé kjòtseé kos'in tjiìn yijo-la nga biyaaxín; nas'in na'nó kichà cadena sit'aà'nó ndsoko ko tsja, chíkjoaá-la nga otejtso, ikjoàn fiko jè inima ch'o-la neí ya nangui kixi ñánda tsjìn xita. ³⁰ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Xita jè kitsò:

—Legión 'mì-na.

Koií ko'mì-ne nga 'nó kjìn inima ch'o-la neí tjiìn yijo-la. ³¹ Jñà inima ch'o-la neí tsibítsi'ba-la Jesús nga mì yaá sikkatsjaya nitjan-la neí ñánda tjín kjo'in. ³² Ya it'aà nindoò, 'nó kjìn ma chinga xi nchikjèn-jno jjiìn ijñá. Jñà inima ch'o-la neí, tsibítsi'ba-la Jesús nga tsjá'nde-la nga ya kjoahas'en-jjiìn yijo-la chinga. Jesús, kitsjaá'nde-la. ³³ Jñà inima ch'o-la neí, nga jye itjoiìn yijo-la xita jè, ikjoàn jahas'en-jjiìn yijo-la jñà chinga. Ikjoàn jñà chinga tsatikjajen-jno ya naxi skanda jjiìn nandá; yaá k'en-jjiìn nandá ngats'ì jñà chinga.

³⁴ Jñà xita xi nchikondà chinga, k'e nga kijtseé kjoa xi komà, tsangachikon nga kisikí'nchré naxandá kóhokji ñánda rancho.

³⁵ Jñà xita naxandá, k'e nga kiì'nchré, itjo katsejèn jñà kjoa xi komà. Kiì ñánda tíjna Jesús. Tikoá ya tíjnat'aà ndsoko Jesús jè xita xi jye itjoiìn-ne yijo-la jñà inima ch'o-la neí. Jyeé íkjá-ne nikje-la, tikoá jyeé ndaà tjín-ne kjohítsjeèn-la. Jñà

x̄it̄a k'e nga kijtseèxkon, tà kitsakjòn-là. ³⁶ J̄n̄a x̄it̄a xi kijtseè kjoa koi, tsibénojmi-là x̄ikjín kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jè x̄it̄a xi in̄ima ch'o-là neí̄i kisij̄in yijo-là. ³⁷ Ngats'ìi x̄it̄a xi t̄itsajna yà nangui-là x̄it̄a Gadareno, kóhok̄ji jngoò itjand̄i, tsibítsi'ba-là Jesús nga kàtjì-ne, koií kjoa-là nga 'ñó kitsakjòn x̄it̄a koi. Jesús jahas'en-ne chitso, ikjoàn kii-ne. ³⁸ Jè x̄it̄a xi jye itjokaj̄in-ne yijo-là in̄ima ch'o-là neí̄i tsibítsi'ba-là Jesús nga mejèn-là nga yà kojmeīiko; tanga jè Jesús kitsjaà-là okix̄i nga kàtjina; kitsò-là:

³⁹ —T'in-ne ni'ya-lè, tènójmi yije-là x̄it̄a nga 'ñó tse kjoa kàsiko-lè Nainá.

X̄it̄a jè, kii-ne; ikjoàn tsibítsi'ia nga tsibénojmi, kisìhingasòn 'én kóhok̄ji naxandá jè nga 'ñó tse kjoa kàsiko Jesús xi it'aà ts'e.

*Tsòti-là Jairo kò chjoón xi kitsobà itjòn nikje-là Jesús
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)*

⁴⁰ K'e nga jye j'ìi jngoò k'a-ne Jesús ján xijngoaà ndáchikon, kjòtsjaá-là j̄n̄a x̄it̄a xi kj̄in ma-ne, koií kjoa-là nga ngats'ìi, nchikoña-là. ⁴¹ J'ìikon jngoò x̄it̄a skò-là xi ts'e ni'ya jngo sina-goga xi 'mì Jairo; tsasèn-xkó'nchit'aà ndsoko Jesús, tsibítsi'ba-là nga mejèn-là kjiko ni'ya-là. ⁴² Koií xá j'ìikjaá-ne nga jye tíbiyaa ndí tsòti-là xi tajngoò ma-ne xi tejò nó tjín-là.

Jesús, k'e nga tífi, j̄n̄a x̄it̄a nga kj̄in ma-ne, chiba-là tsohó'nchò'ñó-né. ⁴³ Yà tsóhoj̄in jngoò chjoón xi jye kjò tejò nó tjín-là ch'in jní. Jye kjò tse ton kò tsojmi xi tjín-là kisikjeheya xi kjoa ts'e chj̄inexkii; mikií mandaà-ne n̄it̄a yà xi síxkii-là. ⁴⁴ Chjoón jè, kii kasit'aà chraña-là Jesús yà ijton íts'in nga kitsobà'ñó itjòn nikje-là, koa jè jní xi tíxixteèn-là, n̄itoón kisi-jyò-ne. ⁴⁵ K'eé kiskònangui Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi kàtsobà-na?

Ngats'ìi x̄it̄a kitsò:

—Mitsà yá-jèn.

K'eé kitsò Pedro kò x̄it̄a xi i'nga:

—Maestro, j̄n̄a x̄it̄a nga kj̄in ma-ne fàhitjen-lè koa ó'nchò'ñó-lè, ngaj̄i si-né: “¿Yá-né xi kàtsobà-na?”

⁴⁶ Jesús kitsò jngoò k'a:

—Tjín xi kàtsobà-na; kàbeéyaá-na nga kòbitjoīin nga'ñó yijo-na.

⁴⁷ Jè chjoón, k'e nga kijtseè nga mikií koma kójna'ma nga ki'yat'in-là, chiba-là tíhotsé yijo-là nga tsasèn-xkó'nchit'aà-là Jesús. Tsibénojmi-là nga nguixkon ngats'ìi x̄it̄a naxandá mé kjoa-ne nga nikje-là Jesús kitsobà-ne, koa kó s'ín nga n̄iton kjòndaà-ne ch'in-là. ⁴⁸ Jesús kitsò-là:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeīin-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne.

49 Tákó t̄ik'eé tíchja-ísa Jesús nga j'ì jngòò x̄it̄a xi ts'e x̄it̄a ítjòn xi inchrobà-ne ni'ya-là nga kitsò:

—Ndí tsòti-lè jyeé k'en; k̄i t̄i k̄iì n̄jti-là Maestro.

50 K'e nga k̄iì'nchré Jesús kitsò-là:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga k̄atakjeín-lè, jè ndí tsòti-lè kondaá-ne.

51 K'e nga jahas'en ni'ya, Jesús, mìkìi kitsjaà'nde-là x̄it̄a xi k̄j'eíi nga jahas'en-ko, tà jè Pedro, Jacobo, Juan, ko na'èn-là ko nea-là ndí tsòti. 52 Ngats'ìi x̄it̄a xi t̄itsajna, nchikjindáya-né koa nchisíkájno-né xi it'aà ts'e ndí tsòti. Tanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì ch̄ihindáya-jèn; mìtsà kòbiyaà ndí tsòti, tà k̄jinafè-né.

53 J̄n̄a x̄it̄a xi t̄itsajna tà tsijnòkeè Jesús nga t̄ij̄iìn-là nga jyeé k'en. 54 Tanga Jesús kiskoé tsja ndí tsòti; 'ñó k̄iichja-là kitsò-là:

—Tsòti, t̄itsit̄j̄iìn!

55 J'ìi l̄jngòò k'a-ne in̄ima-là; ikjoàn n̄itoón tsasítj̄en; Jesús kitsjaà okixi nga tsjá-là xi sk̄ine. 56 J̄n̄a x̄it̄a jchínga-là, tà kjòxkón-là; tanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì yá x̄it̄a xi bènoj̄mí-là jè kjoa xi kòma.

9

*K'e nga jè Jesús kitsjaà-là xá x̄it̄a-là xi tejò ma-ne
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)*

1 Jesús k̄iichja-là x̄it̄a-là xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-là; kit-sjaà-là nga'ñó ko kjotíxoma nga kochrjeiìn yije in̄ima ch'o-là neíi xi t̄ij̄iìn yijo-là x̄it̄a; t̄ikoá koma-là s̄iindaà-ne x̄it̄a xi ch'in xk'én t̄j̄in-là. 2 Kisìkasén nga k̄ichjaya kó s'ín otíxoma Nainá, t̄ikoá s̄iindaà-ne x̄it̄a xi ch'in t̄j̄in-là. 3 Kitsò-là:

—Nimé xi ch'aà xi ts'e ndiyá; k̄i yá garrote ch'aà; k̄i na'yaá ch'aà; k̄i inchrajín ch'aà; k̄i toón ch'aà; t̄ikoá k̄i jò nachro ch'aà. 4 N̄it̄a ñánda ni'ya nga kijchoò, yaá t̄itsajna, skanda k'e kitjoo-nò. 5 Tsà jngòò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkìi skoétjò-nò, titjójnò, t̄itsajneè chijo-là ndsokòò nga kàteè kjoa koi koni jngòò seña, nga j̄n̄ò, mì t̄i k̄iì s̄is'in-là; kjo'íin s'e-la nga mìkìi mokjeiìn-là.

6 Itjo x̄it̄a koi, xk̄i xi ján naxandá k̄iì; kisika'bí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; t̄ikoáá kisindaà-ne x̄it̄a xi ch'in t̄j̄in-là nga kjijndá naxandá.

*K'e nga k'en Juan xi kis'iìn bautizar x̄it̄a
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)*

7 Jè x̄it̄axá ítjòn xi 'mì Herodes, k'e nga k̄iì'nchré ngats'ìi kjoa xi t̄is'ín Jesús, mìkìi beè kó s'ín s̄ik̄itsjeèn, nga t̄j̄in i'nga x̄it̄a xi tsò: “Juan, jyeé jaáya-là.” 8 X̄it̄a xi i'nga tsò: “Jè Elías xi tsatsejèn l̄jngòò k'a-ne.” T̄ikoáá x̄it̄a xi k̄j'eíi tsò: “Jaáya jngòò-là x̄it̄a jchínga xi k̄iichja ngajo-là Nainá.” 9 Kitsò Herodes:

—'An sobà tsibìxá-là x̄ita xi kisik'en Juan nga tsatesin. ¿Yá x̄ita-ne jè xi kòs'ín tís'ín kjoa xi 'nchrè?

K'oaá ma-ne nga mejèn-là skoexkon Jesús.

K'e nga 'òn jmiì x̄ita kisikjèn Jesús

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ K'e nga j'ì jngoò k'a-ne jñà x̄ita xi tsibíxáya-là Jesús, tsibénojmi ngats'ì kjoa xi kis'iìn. Jesús, k'ée kiìko jngoò i'nde ts'e naxandá Betsaida ñánda tsjìn x̄ita. ¹¹ Jñà x̄ita, k'e nga kiì'nchré nga jye kiì Jesús, kiìtjingui-là; k'e nga ijchòtjingui-là, Jesús, kisìs'in-là, tsohóko, tsibénojmi-là kó s'ín otíxoma Nainá, t̄ikoa kisindaà-ne x̄ita xi mochjeén-là nga kondaà-ne.

¹² K'e nga jye tímahixòn, jñà x̄ita-là xi tejò ma-ne, ijchò kinchat'aà-là Jesús, kitsò-là:

—Kot'in-là ngats'ì x̄ita kàtjì-ne mé-ne nga kàtasíkjáya ya naxandá chrañat'aà kò rancho ñánda sakò-là xi skine. I i'nde ñánda titsajnaá, it'aà xìn-né, nímé tjín.

¹³ Jesús kitsò-là:

—Tjii-là jñò xi kòkjen x̄ita koi.

Jñà x̄ita-là kitsò:

—Nímé tjín-najen, tà 'òn ma inchrájín-najen koa jò ma t̄in, tà jè-la tsà konguí kindaà-lajen xi kòkjen ngats'ì x̄ita koi.

¹⁴ Maá-là tsà 'òn jmiì xi nguì x̄ita x'in.

Jesús kitsò-là x̄ita xi kota'yàt'aà-là:

—Tikítsajnajtión, icháte icháte tikítsajna-nò.

¹⁵ K'oaá s'ín kisikítsajna kóhotjín. ¹⁶ Jesús, kiskoé jñà inchrájín xi 'òn ma-ne kò jñà t̄in xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoótsejen ngajmiì; kitsjaà-là kjondaà Nainá; ikjoàn kisixkoaya inchrájín, k'ée kitsjaà-là jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-là nga kisika'bí-là jñà x̄ita xi kjìn ma-ne. ¹⁷ Tsakjèn yije kóhotjín x̄ita, kó nga kjòskiì; k'ée tsibíxkó-ne jñà xi tsiningui-ne; nguì tejò nisjyá komà.

Kós'ín kiichja Pedro nga jè Jesús xi Cristo

(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

¹⁸ Jngoò k'a k'e nga t̄inat'aàxìn Jesús nga tíchjat'aà-là Nainá, ya titsajnakò x̄ita xi kota'yàt'aà-là. Jesús kiskònangui, kitsò-là:

—¿Kó tsò x̄ita, yá-ná 'an?

¹⁹ Jñà x̄ita-là kitsò:

—Tjín xi tsò: jè Juan xi kis'iìn bautizar x̄ita, t̄ikoaá tjín xi tsò: jè Elías, koa tjín i'nga xi tsò: jaáyaá-la jngoò-là x̄ita xi chinchima kjòtseé xi kiichja ngajo-là Nainá.

²⁰ Jesús kiskònangui-là kitsò-là:

—Jñò, kó bixón. ¿Yá-ná 'an?

K'ée kiichja Pedro, kitsò:

—Ji-né xi Cristo xi xó kisikasén-lè Nainá.

*K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-la
(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)*

²¹ Tanga Jesús 'ńó tsibít'in-la nga mì yá xita xi keènojmi-la kjoa koi. ²² Kitsò-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tseé kjo'in siikjiaán; kochrje-nguú-na jńà xita jhínga, kò xita skò-la nò'miù kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáaya-na.

²³ Xi komà iskan kitsò-la kóhotjín:

—Tsà yá xi mejèn-la nga xita ts'an koma, kàtatsjein-takòn mé xi mejèn-la yijo-la; koni jngoò xita xi 'yajen krò-la, nachrjein inchiòn kàtijnandaà nga siikjeiín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjít'aà-na. ²⁴ Nga nita yá xita xi mejèn-la kochrjetji yijo-la nga nimé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né kò kjo'in kijnajin; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-la xi kjoa ts'an, jè-né xi kitjokàjin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kijná. ²⁵ Mé xi siikjine jngoò xita nas'in tjoé yije-la isò'nde tsà chija inima-la koa siikits'ón yijo-la? Nimé. ²⁶ Tsà tjin i'nga xita xi kosobà-la it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na, tikoáá 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, kosobà-na k'e nga kitjojen ijngoò k'a nga skoe xita kjoajeya-na, skoe kjoajeya-la Na'èn-na tikoá skoe kjoajeya-la ts'e àkjale tsjèè-la Nainá. ²⁷ Xi okixi, k'oaá xán-nò, ijndé titsajnajin i'nga xita xi mikii kiyá skanda k'e nga skoe kó s'ín otíxoma Nainá.

*Kii komà k'e nga jè Jesús jahatjya í'ńó isén-la kóhokji yijo-la
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)*

²⁸ Tjin-la tsà kó jin nachrjein nga tsibénojmi 'én koi, Jesús, kiimijin-jno jngoò nindoò nga kiichjat'aà-la Nainá. Kiikò Pedro, Juan kò Jacobo. ²⁹ K'e nga tíchjat'aà-la Nainá, Jesús, jahatjya í'ńó isén-la; jè nikje-la 'ńó kjóchroba; tsí ote tsatsejèn. ³⁰ Jò xita x'in tsatsejèn xi nchijoókjoò Jesús, jè Moisés kò Elías. ³¹ Xita koi, tsí ote choòn kjoajeya-la nga jngoò itjandiì nńanda jncha. Nchijoóya-ne nga jè Jesús, jye tífi síkitasòn kjoa ján Jerusalén nga ya kiyá. ³² Jè Pedro kò xita xikjín, tsí 'ńó nijńá-la, tanga k'e nga jye kitjaàxìn-la nijńá kijtseèxkon kjoajeya-la Jesús kò jńà xita xi jò ma-ne xi titsajnakò. ³³ K'e nga jye chinchat'aà xìn-la Jesús xita koi, jè Pedro kitsò:

—Maestro, ndaà tjin nga i titsajnaá. Kíndaá jàn ni'ya xkójndà, jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi jngoò ts'e Elías.

Jè Pedro tà k'oaá kitsò, mì ti kii beè-ne kó s'ín kichja. ³⁴ Tik'e-né nga tíchja Pedro, j'ii jngoò 'nguién-la ifi xi tsibí'ma xita koi. K'e nga jahas'en-jin ifi, tà kitsakjòn-né. ³⁵ Ya ijjin ifi kina'yà jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ńó matsjake, jè tjiná'ya-là.

³⁶ K'e nga jye kina'yà-la 'én koi tà jè tajngoò síjna-ìsa Jesús. Nachrjein koi jñà xità-la jyò tsibìtsajna, nìmé 'én xi kùichja, mìtsà yá xità tsibénojímí-la kjoa xi kijtsee.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la

(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

³⁷ Xi komà inchiòn, k'e nga itjojen-jno-ne nindoò, 'ñó kjin xità kisatùkjoò. ³⁸ K'eé jngoò xità xi ya tijnajin-la xità kjin, 'ñó kùichja, kitsò-la Jesús:

—Maestro, tìbitsi'bà-lè nga chítsejèn-la ki'ndí-na xi tà jè tajngoò-ne. ³⁹ Jngoò inima ch'o-la neí tsoà'ñó; tà nitoón kjindáya, ikjoàn 'ñó síkatsé yijo-la; ochrje ndáxó tso'ba; tse kjo'in tsjá-la, mìkìl xátí tsejin. ⁴⁰ Kàbitsi'bà-la jñà xità xi kota'yàt'aà-lè nga kàtachrjekàjin inima ch'o xi tjiin yijo-la, tanga mìkìl kòma-la.

⁴¹ K'eé kùichja Jesús kitsò:

—Jñò, xità xi mìkìl mokjeiin-nò it'aà ts'an, xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé nachrjein kótijnako-nò koa skà-na kjoa-nò? Nchrohókoji ki'ndí-lè jindé.

⁴² K'e nga tìnchrobá chraña jè ti, jè inima ch'o-la neí, tsajndoòt'aà nangui, ikjoàn kisìkatsé yijo-la; tanga jè Jesús, tsohótiko jè inima ch'o-la neí; ikjoàn kisindaà-ne jè ti; kisingatsja-ne na'èn-la. ⁴³ Ngats'ii xità tà kjòxkón-la jè kjoajeya-la Nainá.

K'oqa s'in tsibénojímí Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Ngats'ii kjoa xi kis'iiin Jesús, tìkooá tà kjòxkón-la ngats'ii xità. Jesús kitsò-la jñà xità xi kota'yàt'aà-la:

⁴⁴ —Ndaà tìná'yaà jñà 'én koi; kì nìjchàajin-jèn: 'An xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na yaá sìngatsja-na xità nguixkon xitaxá.

⁴⁵ Jñà xità-la mìkìl kjòchiya-la jè 'én xi kos'ín kitsò-la. Nainá tsibí'ma-né nga mìkìl kjoahas'en-jin-la; tà kitsakjòn-né, mìkìl kiskònangui-la Jesús kó tsòya-ne 'én xi tsibénojímí-la.

Yá xità xíkjin xi kína ítjòn

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Xità xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsibìts'ia nga tsajoóya-ne yá xità xíkjin xi kína ítjòn. ⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtsee koni s'in nchisíkìtsjeèn, kiskoé jngoò ndí ti, kisikínat'aà-la yijo-la, ⁴⁸ kitsò-la:

—Nita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; jè xi skoétjò-na, tìkooá skoétjò-né jè xi kisikasén-na. Koi kjoa-la, jè xi isa nangui tjna xi ya tijnajin-nò, jè-né xi isa tjna ítjòn.

Yá xi kondra-la Cristo ko yá xi xita ts'e
(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Juan kitsò:

—Maestro, ki'ya jngoò-jen xita xi ko 'ín-lè ochrjekàjìn inima ch'o-la nejí xi tíjìn yijo-la xita; mìkiì kits'ì'nde-lajen nga mìtsà xita tsaján xi jñá fít'aà-ná.

⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—Kì bichakjáya-là. Jè xi mìtsà kondra tsaján, xita tsaján-ná.

K'e nga jè Jesús tsohótiko Jacobo ko Juan

⁵¹ K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga kjoì jngoò k'a-ne Jesús ján ngajmì, 'ñó tsi'beé-la ikon nga kii ján Jerusalén.

⁵² Kisikasén ítjòn i'nga xita-la jngoò naxandá jtobá ján nangui Samaria. Kii kátsji'nde ñánda síkjáya. ⁵³ Jñá xita Samaria mìkiì kitsjaà'nde-la nga jyeé tíjìn-la nga ján nchifi Jerusalén. ⁵⁴ Xita xi kota'yà'taà-la Jesús, Jacobo ko Juan, k'e nga kijtsee nga mìkiì kitsjaà'nde-la kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga k'oa kixón-jen nga kàtjanchrobá-jen ni'ín xi ts'e ngajmì nga kàtjehesòn xita koi koni s'ín kis'ìn Elías?

⁵⁵ Tanga jè Jesús kisikátji'a, tsohótiko. Kitsò-la:

—Jñò, mìkiì tíjìn-nò yá ts'e inima xi kàtsjá-nò kjohítsjeèn jè.

⁵⁶ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga kàtachija inima-la xita; jè-né nga kàtitjokàjìn kjo'in.

Ikjoàn xìn naxandá kii.

Jè xi mejèn-la nga kjitjingui-la Jesús
(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ K'e nga nchifiya ndiyá, jngoò xita kitsò-la:

—Na'èn, kjítjingui-lè nita ñánda-ne nga k'oín.

⁵⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñá ninda, tjín-la nguijo ñánda oyijò; tìkoaá jñá nise tjín-la tjé; tanga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjìn-na i'nde ñánda síkjáya.

⁵⁹ Jesús kitsò jngoò-la xita:

—Nchrobátjingui-ná.

Jè xita xi oki'mi-la kitsò:

—Na'èn, tjì'nde-ná nga ítjòn kjián kihijñaà na'èn-na.

⁶⁰ Jesús kitsò-la:

—Jñá mik'en kàtìhijìn mik'en-la; ngaji t'in, tika'bí 'én kó s'ín otixoma Nainá.

⁶¹ Jngoò xita xi k'oa tì kitsò:

—Kjítjingui-lè ngaji Na'èn, tanga tjì'nde-ná nga kjián síhixat'aà ítjoàn jñá xita xi títsajna ni'ya-na.

⁶² Jesús kitsò-la:

—Nijngoò x̄it̄a xi ij̄ton ít̄s'in t̄íkotsejèn-ne koma s̄ikitasòn xá-l̄a Nainá nga j̄è t̄íhot̄ixoma. K'oaā ngayá-l̄a tsà jngoò x̄it̄a xi t̄ísikon nchraja, tsà ij̄ton ít̄s'in t̄íkotsejèn-ne, mìkii koma s̄ixá.

10

Xá xi kits'ù-l̄a x̄it̄a xi jàn-kaàn k̄o te ma-ne

¹ K'e nga jye komà kjoa koi, Na'èn-ná Jesús kitsjaà-l̄a xá ngui jàn-kaàn k̄o te x̄it̄a xi k'ej̄í. Jò jò kisikasén ít̄jòn nga kjiindà naxandá k̄o i'nde ñánda nga isa iskan kjoí jè.

² Kitsò-l̄a:

—Xi okixi, 'ñó tse xá t̄jín xi it'aà ts'e 'Én-l̄a Nainá koni s'in ma k'e nga k̄jìn tsojmì majchá, t̄anga j̄ñà x̄it̄a ch̄i'nda xi síxá, chiba ma-ne. T̄itsi'ba-l̄a jè Nei-l̄a xá, k̄atasikasén-isa x̄it̄a ch̄i'nda xi koiixkó tsojmì koi. ³ Tanguió; 'aán siikasén-nò koni orrè ki'ndí ya j̄jiin-l̄a cho tsején. ⁴ Kì chijtsa ton ch'aà, k̄i naxá na'yaà ch'aà, n̄i xoxté tsjayaà; t̄ikoaá mìkii yá x̄it̄a xi nihixat'aà ya j̄ya ndiyá. ⁵ N̄it̄a ñánda ni'ya nga k̄it̄jás'een, ít̄jòn k'oaā tixón: “Nchán k̄atas'e ni'ya jè.” ⁶ Ni'ya jè, tsà t̄jín x̄it̄a xi ok'in-l̄a nga s'e-l̄a kjoa'nchán, k̄itasòn-né; tsà majìn, mìkii k̄itasòn. ⁷ T̄itsajna ya ni'ya ñánda k̄it̄jás'een; k̄i xk̄i xi ján ni'ya onguió; ch̄inee, t'ioo mé tsojmì xi tsjá-nò. Jè x̄it̄a xi síxá mochjeén-né nga k'oi-l̄a ch̄jí-l̄a. ⁸ K'e nga kijchoò jngoò naxandá ñánda tsjá'nde-nò, ch̄inee mé tsojmì xi tsjá-nò. ⁹ Tsà t̄jín x̄it̄a xi xk'én, t̄indaà-nò; koat̄in-l̄a: “Jye kjòchrañat'aà-nò nga jchaa kó s'in ot̄ixoma Nainá.” ¹⁰ Tsà jngoò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkii tsjá'nde-nò, t̄it̄jayaà ndiyá, koat̄in-l̄a: ¹¹ “Skanda jè chijo-l̄a naxandá-nò xi k̄atsobà'ñó ndsokò-jen, k̄itsajneè-nòjen koni jngoò seña nga mì t̄i k̄ii sis'in-nòjen. T̄anga k̄atasij̄in-nò nga jye kjòchrañat'aà-nò nga jchaa kó s'in ot̄ixoma Nainá.” ¹² K'oaā xán-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-l̄a jè nachrjein k'e nga sindaaj̄in-l̄a x̄it̄a, mì k'oaā-ne koni j̄ñà x̄it̄a ts'e naxandá Sodoma.

Mé kjo'in xi tjoé-l̄a naxandá xi mìkii síkjahat̄j̄iya kjoh̄itsjeèn-l̄a kjoa ts'e jé-l̄a

(Mateo 11:20-24)

¹³ 'Ima xó-nò j̄ñò, x̄it̄a naxandá Corazín! 'Ima xó-nò j̄ñò, x̄it̄a naxandá Betsaida! Tsà ya-l̄ane naxandá Tiro k̄o Sidón nga k'oas'in kis'iaàn kjoxxkón xi ndaà t̄jín xi komà ya j̄jiin naxandá tsajòn, tsà j̄ñà x̄it̄a Tiro k̄o Sidón k̄ijtseè, jyeé-la níkje naxá íkjá k̄o chijo ni'in t̄itsaj̄in koni seña nga jye kisikájno jé-l̄a nga mì t̄i jé ótsji-ne. ¹⁴ T̄anga jè nachrjein nga sindaaj̄in, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaā-ne koni j̄ñà x̄it̄a naxandá Tiro k̄o Sidón. ¹⁵ J̄ñò xi x̄it̄a naxandá Capernaum tsajòn, za k'oaā s'in mokjeiín-nò

nga jchaxkón-nò ján ngajmiì? Majìn, yaá kītsajnajñoò ì'nde ñánda t́ín kjo'in.

¹⁶ 'Jè xi 'nchré-nò, 'aán xi 'nchré-na; jè xi kochrjengui-nò, 'aán xi ochrjengui-na; jè xi kochrjengui-na, jè ochrjengui xi kisikasén-na.

Mé-ne kjòtsja-la jña xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne

¹⁷ J'ì-ne jña xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne. 'Ñó tsja t́ín-la, kitsò:

—Na'èn, xi it'aà tsiji, skanda jña inima ch'o-la neí sítasòn-najen.

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Kixí kjoa, kijtseè-ná jè xita neí koni kji ni'ín ch'oon kji nga kiskaàngui it'aà ngajmiì. ¹⁹ 'An, jyeé kitsjaà-nò kjotíxoma kò nga'ño nga koma kìnchanè ye kò cho na'yá, nga sikijneè-là ngats'ìi nga'ño-la xita neí xi kondra tsajòn; nimé xi ch'o sùiko-nò. ²⁰ Tanga ki matsja-nò nga jè inima ch'o-la xita neí sítasòn-nò; jè xi kàtatsja-nò nga jye t́ín-nò ì'nde ján ngajmiì nga jyeé ya t́it'aà 'ín-nò.

Mé kjoa-ne nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Na'èn-la it'aà ts'e xita-la

(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Tijè-ne hora, Jesús, tsjaá komà-la xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; kitsò:

—Na'èn, xi tsiji ngajmiì kò tsiji isò'nde, tsjaà-lè kjondaà nga jña kjoa koi tsibi'ma-la jña xita xi t́ín-la kjoachjine kò xi 'ño t́ín-la kjohítsjeèn nga jña tsakoò-la xi taxki ndí xita ima kjoa. Jon, Na'èn, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-lè.

²² 'Ngats'ìi kjoa ts'e kjotíxoma, 'aán kisingatsja-na Na'èn-na. Mitsà yá xi beèxkon yá-né xi Ki'ndí-la ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; t́ikoaa mitsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Ki'ndí-la beèxkon, kò jè Ki'ndí-la kokò-la jña xita xi jè mejèn-la nga skoexkon, yá-né xi Na'èn ma.

²³ Jesús kisikáfaya'a xita xi kota'yàt'aà-la, tà jña kiichjat'aà xìn-la, kitsò-la:

—Mé tà ndaà-la jña xita xi xkon nchibeè-ne koni s'ín titsa'yaá jño. ²⁴ K'oaá xán-nò, kjìn xita xi kiichja ngajo-la Nainá, t́ikoaa kjìn xitaxá ítjòn xi kjòmejèn-la nga skoe jè kjoa xi jño titsa'yaá, tanga mikiì kijtseè; t́ikoaa kjòmejèn-la nga kji'nchré jè xi titsana'ya, tanga mikiì kii'nchré.

Xita samaritano xi ndaà xita

²⁵ Jngoò xita chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kikiì Moisés kiikon Jesús nga mejèn-la skónachan-la, kitsò:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga kijnakon inima-na nita mé naxrjein-ne?

26 Jesús kitsò-là:

—¿Mé xi tjí't'aà jè xojoṇ ts'e kjoṭíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés? ¿Kó tsò xi bixkejìin?

27 Jè xitá chjine xojoṇ kitsò:

—“Títsjachi Nà'èn-ná xi Nainá 'mì-là nga ko inima-lè, ko nga'ño-lè, ko kjohítsjeèn-lè; koa tís'in títsjachi xitá xinguii koni tsà ti yijo tsiji-ne.”

28 Jesús kitsò-là:

—Ndaà kànokjoì. Tsà k'oas'in s'iin, kijnakon-né.

29 Jè xitá chjine xojoṇ mejèn-là nga ndaà sikkíjna yijo-là 'én xi kiskònangui; ìjngòò k'a kiskònangui-là Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi xitá xinguiáa?

30 Jesús kitsò:

—Jngòò xitá tífijen ján ndiyá Jerusalén skanda Jericó. Ya iya ndiyá tsibíchjoà-là xitá chijé. Tsafaá'an tsojmì-là ko nikje-là. 'Nó kisiki'on. Ikjoàn yaá kisikájna k'en ya iya ndiyá.

31 Tijè-ne ndiyá, k'e chiba-là jahajen jngòò no'miì, tanga k'e nga kijtseèxkon nga ya kjinaya ndiyá xitá xi kitsì'on, tà jahat'aà xìn-là. 32 Tik'eé-ne ja jngòò xitá levita [xi iya ingo síxá] k'oaá ti kis'iin k'e nga kijtseèxkon xitá jè nga kjinaya ndiyá; tikoáá tà jahat'aà xìn-là. 33 Tanga k'e nga ijchò jngòò xitá Samaria [xi xitá kondra-là xitá judío] nga koa tís'in tífi ndiyá jè, k'e nga kijtseèxkon, kjòhimakeè-né. 34 Kii kasit'aà chraña-là. Kisixkii-là; kisikaájno asiti ko xán ñánda kitii-là. Ikjoàn tsibíjtéjii; kisikíjnasòn-là kohòyo-là; kiiko jngòò ni'ya ñánda nga ma nìkjáyaá. Jè kisikinda. 35 Xi komà inchijòn k'e nga jye tífi-ne jè xitá Samaria, tsibíchjí-là nei-là ni'ya, kitsjaà-là ton koni tjin chí-là chí'nda xi jò nachrjein; kitsò-là: “Tikinda-ná xitá jè. K'e nga kjoì ìjngòò k'a-na kichjiá tsà isa tse sikkje.”

36 Ngaji, ¿kó si? Ingajàn xitá koi, ¿yá-né xi xíkjin jè xitá xi kisiki'on chíjé?

37 Jè xitá chjine xojoṇ kitsò:

—Jè xi xíkjin, jè xitá xi kjòhimakeè.

Jesús kitsò-là:

—Ngaji, k'oaá tís'in t'iin.

K'e nga jè Jesús tsibijna ni'ya-là María ko Marta

38 Jesús k'e nga tjimaya-isa iya ndiyá, ijchò jngòò ndi naxandá jtobá ñánda tìjna ni'ya-là chjoón xi 'mì Marta. Yaá kitsjaà'nde-là nga tsibijna. 39 Jè Marta tìjna ìjngòò-isa chjoón ndichja xi 'mì María. Jè María tsibijnat'aà ndsoko Jesús nga kii'nchré-là 'én xi tibenojmí. 40 Tanga jè Marta, 'ño tísikájno xá xi tjin-là. Kii kasit'aà-là Jesús, kitsò-là:

—Nà'èn, ¿a mì makájno-lè nga jè xinguiáa tajngòò síkijna-na nga s'iaàn xá? Kot'in-là kàtasíchját'aà-na.

41 Jesús kiichja kitsò-la:

—Marta, Marta, tsí ndaà ñikájnoi, tsí ndaà bìnè-la xá yijo-lè.
42 Tà jngoò kjoa xi 'ńó mochjeén. Jè María ndaà tjin xi kòfaájìn; nnyá xi kjoaáxin-la kjoa jè.

11

K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e nga bìtsi'baá
(Mateo 6:9-15; 7:7-11)

1 Jngoò k'a, Jesús tjna jngoò i'nde ñánda tíchjat'aà-la Nainá; k'e nga jye kiichjat'aà-la, jngoò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, takóya-nájen kó s'ín kinójoat'aà-lajen Nainá koni s'ín kis'iin Juan nga tsakóya-la xita xi kota'yàt'aà-la.

2 Jesús kitsò-la:

—K'e nga kinójoat'aà-la, k'oaá s'ín tixón:

Na'èn xi tijni ngajmii, kàtayaxkón-la kjoajeya-lè nga tsjeè tijni. Kàtjanchrobá kjotixoma-lè.

K'oa's'ín kàtama i'it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma, koni s'ín ma ján ngajmii.

3 Tjii kjit'aà-nájen ñiño xi mochjeén-najen nga nachrjein inchijòn.

4 Tijchàat'aà-nájen jé-najen koni s'ín nijchàat'aà-lajen ngats'ii xita xi ch'o siko-najen.

Ki kii bìi'ndi yá xi mejèn-la nga kot'aà-najen nga kinchátsji jé-jen.

5 Jesús kitsò-isa-la:

—Jño, tsà tjin jngoò-nò amigo, tsà osen nitjen onguíchoòn, tsà k'oin-là: “Amigo, tikiña jàn-ná inchrajín-lè, 6 jngoò amigo-na kòfiikon-na koa tsjin-na mé xi tsjaà-la.” 7 Tsà jè amigo xi tjna inga ni'ya, tsà kitso: “Kì 'an njeti-ná. Jè xotjoa ni'ya jyeé tíchjoajto. Jña ndí ixti-na ko 'an jyeé kinikjáya-jen. Miki koma kósitjeen nga tsjaà-lè tsojmì xi mochjeén-lè.”

8 K'oaá xán-nò, nas'ín majin-la nga ositjen nga amigo tsajòn, tsà 'ńó sisi-là, chaán kositjen. Tsja yije mé xi mejèn-nò.

9 K'oaá xan-nò: Tijé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; tinchátsjioò Nainá, sakó-nò; tinójoat'aà-la Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skix'a'nde-nò koni jngoò xotjoa. 10 Ngats'ii xita xi síjé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakò-la ko jè xi chjat'aà-la Nainá, tjáx'a'nde-la koni jngoò xotjoa.

11 Jño xi na'èn 'mì-nò, tsà inchrajín sijié-nò ixti-nò, ¿a ndajoó k'oi-là? Majin. Koa tsà tin sijié-nò, ¿a yéé k'oi-là? Majin. 12 Tsà chjoó sijié-nò, ¿a cho na'yá k'oi-là? Majin. 13 Jño, nas'ín xita xi ch'o 'nè, ma-nò 'bii-là ixti-nò tsojmì xi ndaà kjoàn; jè Na'èn-nò xi tjna ngajmii, isaá niton siis'in-nò nga tsjá-nò Inima Tsjeè-la tsà jño sijié'aà-la.

*Jngoò ni'ya xi jòya tjin**(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)*

¹⁴ Jesús, tíhocrhejiin inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la jngoò xita xi mikii ma chja. Xita jè, k'e nga jye itjokajiin jè inima ch'o-la neii, komà kiichja-ne. Jña xita xi nchikotsejèn, tà jkòxkón-la jè kjoa jè. ¹⁵ Tanga tjin i'nga xita xi kitsò:

—Jè xita sko-la xita neii xi 'mì Beelzebú, jè tsjá-la nga'ño nga k'oas'in ochrjekajiin inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita.

¹⁶ Tjin i'nga xita xi mejèn-la skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén Jesús; kisiyé jngoò-la seña xi jeya tjin xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ¹⁷ Jesús, tik'eé kijtseèya-la koni s'in nchisíkitsjeèn xita koi, kitsò-la:

—Ngats'ì naxandá xi jòya tjin nga kondra títsajna-la xikjin, ti yijo-laá tísikixòña-ne; tikoá tsà jngoò ni'ya xita xi jòya tjin nga kondra títsajna-la xikjin tikoá jngoò k'a tsjohoba xita. ¹⁸ Tsà tikoá jè xita neii, tsà jòya tís'in xi tijè-ne yijo-la. ¿Kós'in koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? Jñò, bixón-nò nga 'an, kóó nga'ño-la Beelzebú ochrjekajñaà inima ch'o-la neii. ¹⁹ Tsà k'oas'in tjin kjoa, jña xita tsajòn, zyá xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekajiin neii? Koi kjoa-la, tijña-ne xita-nò keènojmi nga mìtsà kixi kjoa nga jè sko-la neii sikjeén. ²⁰ Tanga 'an, k'e nga ochrjekajñaà inima ch'o-la neii xi tjiin inima-la xita, jè Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé i tihotixoma i it'aà nangui.

²¹ K'e nga jngoò xita xi tjin-la nga'ño kò tjin-la kicha, kò ndaà síkinda ni'ya-la, ndaà jncha tsojmi xi tjin-la. ²² Tanga tsà kjoii jngoò xi k'ejii xita xi isa tse nga'ño tjin-la, sijikijne-la, kjoa'an yije kicha xi ma'ñót'aà takòn, ikjoàn sijòya yije tsojmi xi tjin-la; kjiko-né.

²³ Niton yá xita-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né xi kondra-na; koa nita yá xita-ne xi mikii síchját'aà-na nga bíxkóyako-na xita xi ts'an koma, jè tísitsjohoba xita.

Mé xi mat'in xita k'e nga f'ù jngoò k'a-ne inima ch'o-la neii
(Mateo 12:43-45)

²⁴ K'e nga jngoò inima ch'o-la neii bitjokajiin inima-la jngoò xita, yaá ojmeè i'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga sijkjáya. K'e nga mikii sakó'nde-la, jngoò k'a síkítsjeèn, tsò: “Kjin-la jngoò k'a-na ni'ya-na ñánda inchrobà-na.” ²⁵ K'e nga bijchó jngoò k'a-ne ni'ya-la, beè nga ndaà kisatiicha kò tsjeè choòn. ²⁶ Ikjoàn fikjaá ngui itoò xikjin xi isa ch'o s'in. K'eé fahas'en-jiin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè, isaá 'ño ch'o bijna koni s'in tsibijna nga sa íjòn.

Yá xita-ne xi isa 'ño ndaà-la

²⁷ Tìk'e-né nga tíbénójmí Jesús jñà kjoa koi, kiichja jngoò chjoón xi ya tijnajìin-là xita kjìn, 'ñó kiichja, kitsò:

—jMé tà ndaà-là jè chjoón xi kisikatsèjèn-lè isò'nde tikoà kisikaki-lè!

²⁸ Jesús kitsò:

—jIsaá ndaà-là jñà xita xi 'nchré 'én-là Nainá, tikoà síkitasòn!

Xita xi kisijé jngoò kjoókón

(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

²⁹ K'e nga jye kòkjìn xita ñánda tìjna Jesús, tsibíts'ia nga kitsò:

—Xita xi tìjn nàchrjein i'ndeì, ch'oo s'ín; síjé jngoò seña xi it'aà ts'e Nainá, tanga nijngoò seña skoe. Tà jè skoe seña ts'e Jonás. ³⁰ Koni s'ín komàt'in Jonás, jñà xita naxandá Nínive kijtseè jngoò kjoókón xi ndaà tìjn, 'an xi Kì'ndi-là Xita xan-là yijo-na, k'oaá tìs'ín tìjn jè kjoa xi sa komat'ian; jñà xita xi tìjn i'ndeì skoeé kjoókón xi ndaà tìjn. ³¹ Jè chjoón itjòn xi ya otíxoma nangui sur, kosítjen-né jè nàchrjein k'e nga koìndaàjìin Nainá; jè tsját'in 'én jñà xita xi tìjn nàchrjein i'ndeì, koií kjoa-là nga kjìin nangui j'ii-ne nga j'ii 'nchré-là kjoachjine-là Salomón; tanga nàchrjein i'ndeì, 'an xi tìchjàkò-nò, isaá 'ñó jeya tìjna mi k'oaá-ne koni Salomón. ³² Jñà xita naxandá Nínive kosítjen-né jè nàchrjein k'e nga koìndaàjìin Nainá; jñà tsját'in 'én jñà xita xi tìjn nàchrjein i'ndeì, koií kjoa-là nga kisikájno jé-là nga mì tì jé tsohótsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-là Nainá Jonás; tanga nàchrjein i'ndeì, 'an xi tìchjàkò-nò, isaá 'ñó jeya tìjna mi k'oaá-ne koni Jonás.

Ni'ín xi síhiseèn-là xita

(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ Nijngoò xita xi síkìjna'ma k'e nga jngoò ni'ín bí't'a'í. Mìtsà kaxa síkìjnangui; síkìjna'nga-né, candelero síkìjnaya mé-ne nga kohiseèn yije-là xita xi fahas'en ni'ya. ³⁴ Jñà xkoaán, jè ma ni'ín xi síhiseèn-là yijo-ná; k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-là yijo-ná; tanga tsà mìkiì ndaà tsejèn-là xkoiìn, jñò choòn-là yijo-lè. ³⁵ Ndaà chítsejìn, ¿a ndaà tìjna inìma-lè? ¿A iseèn choòn-là? ¿A xi jñò choòn-là? ³⁶ Tsà iseèn choòn kóhokji yijo-lè, tsà mì ñánda tít'aà xi jñò choòn, ndaà kotsejìn k'oaá गया-là koni tsà jngoò ni'ín xi 'ñó títì tísíhiseèn-lè.

K'e nga jè Jesús kisikaká-là xita fariseo kò xita chjine xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

³⁷ K'e nga jye kiichja Jesús, jngoò xita fariseo kiichja-là nga mejèn-là kòkjèn-kò ya ni'ya-là. K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, tsibìjnat'aà ímìxa. ³⁸ Jè xita fariseo, tà k'oaá komà-là nga kijtseè nga jè Jesús, mìkiì kisihitasòn kjotíxoma xi xkón tìjn,

mikiì tsanìjno tsja nga tsakjèn. ³⁹ Kiichja Na'èn-ná Jesucristo, kitsò-la:

—Jñò, xi xita fariseo 'mì-nò, onìjnoò chitsín-nò kò chroba-nò ya isò'nga-la, tanga jjiin inima-nò, 'ñó fahajiin-nò nga ch-jaa'an-là tsojmì-la xita xi k'ejí tikoáá binchaàtsjioò kjoa xi ch'o tjin. ⁴⁰ Jñò xi xita tònò 'mì-nò. ¿A mì tjiin-nò: Nainá, k'e nga tsibíndaà isò'nga yijo-la xita, tikoáá tijè-ne xi tsibíndaà inima-la? ⁴¹ Tji-là xita ima kjondaà xi tjiin inima-nò mé-ne nga tsjeè kitsajnaà nguixkon Nainá.

⁴² 'Iima xó-nò xi xita fariseo 'mì-nò! Nga ma-nò bíchjí-la Nainá xi teya oko-la ts'e xka menta kò xka ruda ngats'ii xka xi ma chine, tanga mikiì kjoa kixi nìkoo xita; mikiì tjòcha 'yaà Nainá. Koiì kjoa xi 'ñó mochjeén nga kitasòn; tikoáá mochjeén-né nga kitasòn jña kjoa xi i'nga.

⁴³ 'Iima xó-nò xi xita fariseo 'mì-nò! Nga mejèn-nò nga jñò kitsanè íxile xi jncha itjòn ya ni'ya ingo sinagoga, tikoáá mejèn-nò nga skoexkón-nò xita xi k'ejí, ndaà sijaxat'aà-nò ya nditsin.

⁴⁴ 'Iima xó-nò jñò xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xi xita fariseo 'mì-nò xi jò ma isén-nò! K'oas'ín titsjoò koni kjoàn ngajo-la mik'en nga mikiì tsejèn; k'e nga binchimasòn xita, mikiì beè mé xi jnchaya.

⁴⁵ K'eé kitsò jngoò jña xita chjine xojon:

—Maestro, k'e nga k'oas'ín nokjoì, tikoáá 'on nokjoàkò-nájen.

⁴⁶ Jesús kitsò:

—Tikoáá, iima xó-nò jñò xi xita chjine xojon 'mì-nò! Nga binè-là kjotixoma-nò xita xi k'ejí xi 'ñó 'in tjin nga mikiì chíkjoa-la nga síkitasòn, tanga jñò, ni itse nìchját'aà-là.

⁴⁷ 'Iima xó-nò xi bindaà chrjó-la mik'en ts'e jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá! Jña xita jchínga-nò kisik'en. ⁴⁸ K'oáá s'ín bitjo kixi kjoa nga tjingoò-takòn nga xita jchínga tsajòn kisik'en xita koi, koa jñò, bindaà chrjó-la mik'en.

⁴⁹ 'Xi kjohítsjeèn ts'e Nainá kitsò-né xi it'aà ts'e xita jchínga-nò kò tsajòn: “Siikasén xita xi kichja ngajo-na kò xita xi 'an kotiixáya-la; tanga tjin xi sik'en koa tjin xi kondra kjoì tjingui-la.” ⁵⁰ Nainá kindáá sijé-la jña xita xi tjin i'ndeì, jní xi kixixteèn ngats'ii xita xi k'en xi kiichja ngajo-la Nainá skanda k'e nga tisa kisindaà isò'nde; ⁵¹ mats'iaško-ne Abel xita xi k'en itjòn skanda jè Zacarías xi jyehet'aà-ne nga k'en; jè xita xi k'en ya i'nde jngoò osen-la ñánda tjina Ni'ya Tsjeè-la Nainá kò ñánda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jña xita. K'oáá xán-nò, jè Nainá sijé-la kindá jña xita xi tjin i'ndeì.

⁵² 'Iima xó-nò jñò xita xi okoòya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés! Binchachjoà-là xita xi k'ejí nga

mìkì kjoahas'en-jìin-là kjoa chjine-là Nainá; jñò, mìkì bitjaàs'en-jñòò kò mìkì biì'nde-là xi k'ejí xità nga fahas'en-jìin kjoa chjine-là Nainá.

⁵³ K'e nga jye okitsò Jesús jñà 'én koi, jñà xità xi okóya kjoatixoma-là Nainá kò xità fariseo 'ñó tsibít'aà-là nga kjin skoya kjoa kiskònangui-là, ⁵⁴ tìkoa kisikinda nga skoe mé 'én xi kichja-isa mé-ne nga koma kohòngui-ne it'aà ts'e xitaxá.

12

Kjoa ts'e xità xi jò isén tjín-là

¹ K'e nga jye 'ñó kjin jmii kòkjin xità, chiba-là otijno, otít'aà xíkjin, tsibíts'ia Jesús nga kiichja itjòn-là xità xi kota'yàt'aà-là; kitsò-là:

—Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xità fariseo xi jò isén tjín-là; kì k'oaá s'ín komat'ioòn koni ma na'yo san nga sísan xíkjin k'e nga otijin-là. ² Ni mé tjín xi títtsa'ma xi mìkì kotsejèn; ngats'ii xi tjí'ma, jchaá-là. ³ Ngats'ii kjoa xi kìnókjoa'maà k'e nga nitjen, kji'nchré yije xità k'e nga nachrjein; jè kjoa xi ya kìnókjoa'maà iya ni'ya-nò, ján isò'nga ni'ya, 'ñó kìná'ya-là.

Yá-né xi kiskón-lá

(Mateo 10:26-31)

⁴ Jñò xi amigo ts'an xan-nò, kì tsakjoòn-là jñà xi ma-là sík'en yijo-ná; k'e nga jye ma, ni tì mé xi síko-isa-ná. ⁵ An, k'oa xán-nò yá xi kiskón-là; jè xi tiskón-là, jè xi ma-là sík'en-ná, ikjoàn tjí'nde-là nga síkatjen-jìin-ná ñánda títi ni'in xi ts'e kjo'in. K'oaá xan-nò, jè xi tiskón-là.

⁶ K'e nga 'òn ndí nise, saá jò ton satijna-ne. Tanga Nainá, tjín-là kindá. Nijngoò nise síjchàajin. ⁷ Xi it'aà tsajòn, isaá 'ñó tse chjí-nò mì k'oaá-ne koni nas'in 'ñó kjin ma nise. Skanda tsjaskò tixkeya yije-là Nainá. Kì tsakjoòn-jèn, nga Nainá 'ñó ndaà s'in-nò kindá.

Jñà xi beèxkón Jesús nga nguixkòn xità

(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Ngats'ii xità xi tsjá 'én nga nguixkòn xità nga 'an fit'aà-na, tìkoaá 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, tsjaà-là 'én jñà àkjale-là Nainá nga xità ts'an xan-là. ⁹ Tanga jè xi kjojna'mat'in-na nga nguixkòn xità, tìkoaá si'mat'in-né nga nguixkòn àkjale-là Nainá.

¹⁰ 'Ngats'ii xità xi ch'o tsò 'én xi kichhajno-na 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, jchat'aà-là jé-là; tanga jñà xi kichhajno-la Inima Tsjeè-là Nainá mìkì jchat'aà-là jé-là.

¹¹ Jñò, k'e nga kjiiko-nò xità ya ni'ya ingo sinagoga, ya nguixkòn xità itjòn kò ts'e xitaxá, kì makájno-nò kó s'in kixón nga kosiko yijo-nò mé 'én xi kìnókjoaa. ¹² K'e nga kijchò hora

nga k̄inókjoaa, jè Inim̄a Tsjeè-la Nainá, kèenojmíya-nò kó s'ín kixón.

Xi ts'e kjoa nchiná

¹³ Jngoò x̄ita xi ya t̄ijnaj̄iìn-la x̄ita k̄jìn, kitsò-la Jesús:

—Maestro, kot'in-la jè 'ndse k̄atasíjòya tsojmì-la x̄ita jchínga-najen; xi 'an oko-na, k̄atatsjá-na.

¹⁴ Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Ji amigo, mìtsà x̄itaxá t̄jín-na nga 'an sijòya-nò tsojmì xi tsajòn.

¹⁵ Jesús t̄ikoaá kitsò-isa-la:

—Chítsejèn, t̄ikoa t'een kinda yijo-nò; kì 'ñó k̄jìn tsojmì binchaàtsjiod ì isò'nde; nga jngoò x̄ita, nas'ín 'ñó k̄jìn tsojmì t̄jín-la, mìkì s̄ik̄j̄inakon tsojmì-la.

¹⁶ T̄ikoaá tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn; kitsò-la:

—Jngoò k'a jngoò x̄ita xi 'ñó nchiná, 'ñó k̄jìn tsojmì kòjchásòn nangui-la. ¹⁷ X̄ita jè, kisikítsjeèn; kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Tsjìn-na ñanda k̄inchaàxkoá tsojmì-na.” ¹⁸ K'eé kitsò: “Jyeé be mé xi s'iaàn. Siikixòña ni'nga-na, ikjoàn kindaà-isa xi isa ì kjoàn; yaá k̄inchaàxkoá yije kóhótjín tsojmì xi kòjchá-na kò xi t̄jín-na. ¹⁹ Ikjoàn xán-la yijo-na: K̄jìn tsojmì 'nchaxkó-na. K̄jìn nó koma-la; siikjáya, kókjeen, skiaa, siitsjakoaa isò'nde.”

²⁰ Tanga jè Nainá kitsò-la: “Ji xi x̄ita tònḡo 'mì-lè, n̄itjen jè, k̄iyá-né. Tsojmì xi 'nchaxkó-lè, zyá ts'e koma?” ²¹ K'oaá s'ín mat'in jña x̄ita xi tà tsojmì ts'e yijo-la bincháxkó koa mìtsà x̄ita nchiná nga nguixkòn Nainá.

Kós'ín síkinda Nainá jña xi ixti-la ma

(Mateo 6:25-34)

²² Nga komà iskan Jesús kitsò-la x̄ita xi kota'yat'aà-la:

—Koií k'oa xan-nò: kì makájno-nò mé tsojmì xi chjinee nga sijchá yijo-nò kò mé nikje xi chikjá. ²³ Isaá 'ñó tse chjì-la nga titsajnakoaán ì isò'nde koni jña tsojmì xi ma chine. T̄ikoaá yijo-ná, isaá 'ñó tse chjì-la koni jña nikje xi chikjá. ²⁴ Chítsejèn-la jña nchraá; mì jnoó 'beé, mì n̄j̄jìn bincháxkó, tsjìn-la kaxa nojmé, t̄ikoa tsjìn-la ni'nga; tanga jè Nainá tsjá-la tsojmì xi kine. Jñò, isaá 'ñó chjì-nò mì k'oaá-ne koni jña cho xi t̄j̄imaj̄iìn isén! ²⁵ Jñò, nas'ín takó 'ñó s̄ik̄ajnoò, n̄i itsé koma s̄ikatònè-la nacherjein-nò koni s'ín t̄j̄indaà-la Nainá. ²⁶ Tsà mìkì ma-nò n̄ikitasòn kjoa xi chiba t̄j̄ín, mé-ne nga jè n̄ikájno-nò kjoa xi isa chjá t̄j̄ín.

²⁷ 'Chítsejèn-là naxó lirio, kó s'ín majchá; mìkì síxá, mìkì ma-la faña nikje; tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi x̄itaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó x̄ita jeya, mì k'oaá kjoàn nikje tsohòkjá koni kjoàn jña naxó. ²⁸ Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xkà ijñá, xi jngoò nacherjein t̄itsajnakon kò xi ma nchijòn

kotsjòojìl ni'ín. Jñò xi xità 'mì-nò xi mìkiì ndaà mokjeiín-nò, ¿a mìtsà isà ñitòn tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá? ²⁹ Jñò, kì ñikájno-jèn; kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé; mé xi s'ioaá?” ³⁰ Ngats'ìi xità isò'nde, k'oaá tjin tsojmì xi ótsji, tanga jñò, tíjnaá-nò Na'èn xi Nainá; jyeé tíjìl-la nga kotjín tsojmì xi mochjeén-nò. ³¹ Jñò, tinchátsjioò kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma; ngats'ìi tsojmì xi mochjeén-nò tikoáá tjoésòn-nò.

Tsojmì xi 'ñó tse chjì-la ngajmìi
(Mateo 6:19-21)

³² Jñò, xi ndí orrè-na xan-nò, kì tsakjoòn-jèn; k'oaá s'ín kiskoòsòn-la Nainá nga jñò kotixomakjoò ya ñánda tíhotíxoma Nainá. ³³ Tatijnaá tsojmì xi tjin-nò; tjìi kjojtò-la jñà xità xi mochjeén-la; k'e nga tsà k'oas'ín s'een, k'oaá ngaya-la koni tsà nchisakó ngajo-nò chijtsa tòn ján ngajmìi xi mìkiì majchínga; sakò-nò tsojmì xi 'ñó tse chjì-la ján ngajmìi ya ñánda mìkiì kjoehet'aà, mìkiì bijchó chijé, tikoá mìkiì síkje cho kixo. ³⁴ Ya ñánda kinchajtión tsojmì-nò, tikoáá yaá sùikítsjeèn inima-nò.

Chì'nda xi ndaà títsajnaandaà

³⁵ 'Ndaà títsajnaandaà nga sikitason-la Na'èn-ná koni jngoò xità xi ndaà tíkjá xincho-la kò ndaà títi ni'ín-la. ³⁶ K'oaá s'ín ndaà títsajnaakoòn koni jñà xità chì'nda xi nchikoña-la nei-la xi s'eí kòfi ñánda kòbixan xità, mé-ne k'e nga kjoíi-ne, nei-la ni'ya kichja, sùikjane xotjoa ni'ya, ikjoàn skíx'a-la. ³⁷ Mé tà ndaà-la jñà xità chì'nda xi títsajnakon k'e nga kjoíi-ne nei-la. Xi okixi, k'oaá xán-nò, jè sobà nei-la skoé nikje ot'aà-la nga koòt'aà koa sùikítsajnat'aà ímixa-la, ikjoàn sùikjèn. ³⁸ Mé tà ndaà-la jñà chì'nda xi kòs'ín títsajnakon nas'ín jye ijchò osen ñitjen, nas'ín jye nchrohós'e isén nga kjoíi-ne nei-la. ³⁹ Tíjìl-nò tsà jngoò nei-la ni'ya sijiin-la mé hora kjoíi xità chijé nga sùichijé-la, kíjnakon-né nga mìkiì tsjá'nde nga kochijé-la. ⁴⁰ Jñò, k'oaá tís'ín títsajnaandaà; 'an xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, kjoíi ijngoò k'a k'e nga mìkiì títsachiña kjoaa.

Chì'nda xi mì ndaà s'ín
(Mateo 24:45-51)

⁴¹ Pedro kiskònangui, kitsò:

—Na'èn, jè kjoa mangásòn xi tinokjoi, ¿a tà jíin xi otì'mì-nájen, a xi kóhotjín xità?

⁴² Kitsò Na'èn-ná Jesús:

—K'oaá xán-nò yá-né xi chì'nda kixi xi tjin-la kjoachjine nga jè nei-la sùikíjna'nda jñà chì'nda-la xi i'nga xi ya síxá ni'ya-la mé-ne nga k'e kijchò chiba-la, sùikjèn chì'nda xíkjín. ⁴³ Mé tà ndaà-la jè chì'nda xi k'oas'ín ndaà tísíkitason k'e nga kjoíi-ne nei-la. ⁴⁴ Okixií xi xan-nò, nei-la chì'nda jè, jè sùikíjna'nda yije tsojmì xi tjin-la. ⁴⁵ Tanga tsà jè chì'nda jè kitsò nga koòko

inima-là: “Nei-na, kjin nàchrjein kochrjein-là nga kjoii-ne.” Ikjoàn koiits'ia nga skaàn-kò chi'nda x'in xíkjin, tikoà k'oèè-là jña chi'nda íchjin; kokjen, koà skoí, koà koch'i. ⁴⁶ Chi'nda jè, kjoii-ne nei-là jè nàchrjein kò jè hora k'e nga mìkiì tíkoña-là. 'Nó tse kjo'in tsjá-là; yaá sùkijnajin-là ñánda títsajna xita xi mìkiì mokjeiin-là.

⁴⁷ Jè chi'nda xi jye ndaà tíjin-là mé xi mejèn-là nei-là, tanga mìkiì bijnandaà, tikoà mìkiì síkitasòn koni s'in síjé nei-là, koií jè xi koma-là nga 'nó kojà-là nei-là. ⁴⁸ Tanga tsà jè chi'nda, tsà mìkiì tíjin-là nga kjo'in tjín-là kjoa xi ch'o tjín, isaá chiba kjo'in s'e-là. Jè xi tse kitjoé-là, isaá tse síjé-là; tikoà jè xi tse kjòngatsja, tikoá isaá tse síjé-là.

Mé xi koma ya ni'ya-là xita xi jè ngatji-là kjoa ts'e Jesús
(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ Koni jngòò ni'in xi oká tjé kò síkijne-ngui xi tsjeè, koií xá j'i-na i it'aà nangui nga kjoaaxin-là jé-là xita mé-ne nga kotsjeè-ne. Tsí mejèn-na tsà jye tíbitasòn. ⁵⁰ K'oaá s'in tjínè-na nga tse kjo'in kotojñaà; jtsí ndaà makájno-na skanda k'e nga kítasòn! ⁵¹ ¿A k'oaá s'in níkijsjeèn nga jè kjoa xi j'ikoaa nga 'nchán kítsajna xita? Majin, xán-nò, kjoasií kítsajnajin jè ngatji-là kjoa ts'an. ⁵² Mats'ia-ne skanda i'ndeí kóni nga fi-isa nàchrjein, k'oaá ngayá-là tsà 'òn ma xita xi títsajna nga jngòò ni'ya, jòya koma; xi jàn ma-ne skaàn-kjoòkò xi jò ma-ne, jña xi jò ma-ne skaàn-kò xi jàn ma-ne. ⁵³ Jò skoya s'e. Nà'èn-là, kondra-laá koma jè ki'ndí-là; koà jè ki'ndí-là, kondra-laá koma nà'èn-là; nea-là, kondra-laá koma tsòti-là; jè tsòti-là kondra-laá koma nea-là; nàchíya-là, kondra-laá koma jè kja'nda-là; jè kja'nda-là kondra-laá koma nàchíya-là.

Seña ts'e nàchrjein
(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

⁵⁴ Jesús tikoà kitsò-là jña xita xi kjin ma-ne:

—K'e nga 'yaà nga nchrobá ifi, bixón-nò: “Jtsí k'oa.” K'oaá s'in bitasòn. ⁵⁵ K'e nga 'ba tjo tsjé, bixón-nò: “Ndobá kotsjé.” K'oaá s'in bitasòn, matsjé-né. ⁵⁶ jñò, xita xi jò ma isén-nò! Maá-nò chitsejèn-là kó choòn it'aà ngajmii kò it'aà nangui, koà, ¿mé-ne nga mìkiì ma-nò 'nè kindá mé kjoa xi tíma jña nàchrjein xi títsajnaà?

Mé xi komat'iaán tsà mìkiì niton kındaàjin-koá kondra-ná
(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ ¿Mé-ne nga mì tà jñò bındaàjin-là xinguiò nga kàtakixiya kjoa xi tjín-nò? ⁵⁸ K'e nga onguió ján nguixkon xitaxá kò kondra-lè, tinchátsji'nde-là ya jya ndiyá mé-ne nga koma jchibàndaà-nò nga mì ya kjiko-lè it'aà ts'e xitaxá koà jè xitaxá mì ya sjìngatsja-lè it'aà ts'e policía koà jè policía nga mì ndayá

skinis'en-lè. ⁵⁹ K'oaá xan-lè, mìkì koma kítjoo-ne ndayá skanda k'e nga kichjítjì yijo-lè nga yije xi sùjé-lè xitaxá.

13

Mé xi koma tsà mìkì sùkájno jé-la jñà xita

¹ Tijnà-ne nachrjein koi, ijchò xita xi tsibénojmí-la Jesús nga jè Pilato tsatíxá-la xita nga taña kisik'en-kjoò cho ko xita Galilea k'e nga nchitsjá-la kjojtò Nainá. Kisikátjijìin jní-la cho ko ts'e xita.

² Kùichja Jesús, kitsò:

—Jñò, ¿a k'oaá s'in nìkìtsjeèn nga isaá tse jé tjín-la jñà xita Galilea nga k'oas'in komàt'in? ³ Majìn, xán-nò; tsà mìkì sùkájnoò jé-nò nga mì tì jé kinchátsji-nò, jñò, kiyá yije-nò. ⁴ K'e nga k'en jñà xita xi chrj'oòn jàn ma-ne xi kiskaànè chrjó ts'e torre Siloé, ¿a k'oaá s'in nìkìtsjeèn nga isaá tse jé tjín-la xita koi nga kos'in komàt'in, mì k'oa-ne koni ngats'iì xita xi tjín ján Jerusalén? ⁵ Majìn, xán-nò; tsà mìkì sùkájnoò jé-nò nga mì tì jé kinchátsji-nò, jñò, tìkooá kiyá yije-nò.

Kjoa xi mangásòn-kjoò yá iko xi mìkì ojà-la toò

⁶ Jesús tìkooá tsibénojmí jngoò-la kjoa xi mangásòn. Kitsò-la:

—Jngoò xita xi kijna jngoò-la i'nde ñanda tjín-la toò uva, yaá títejiìn jngoò-la yá toò iko. Xita jè, j'iì katsejèn-la tsà yijà-la toò, tanga nímé kisakò-la. ⁷ K'ée kitsò-la jè xita xi tíjna'nda: “Kó jàn nó nga f'iì katsejèn-la yá jè, tsà yijà-la toò. Tanga nímé tjín-la. Tichásoìn. Nanguí tísíkìts'ón.” ⁸ Jè xita xi tíjna'nda kitsò: “Na'èn, tìkíjna-la ngui jngoò nó-isa. Sikòn-la, sùixan-ngui-la ni'nde nga jngoò itjandii; ikjoàn kingui-la tjé'nde. ⁹ Tsà koiì nachrjein-la, kjoa-la toò nó xi nchrobá; tsà majìn, komaá jskan kichásoìn.”

K'e nga jè Jesús jngoò chjoón kisindaà-ne nachrjein nìkjáya

¹⁰ Jesús, k'e nga tíhokóya jngoò ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, jè nachrjein nìkjáya, ¹¹ ya tíjna jngoò chjoón xi jye kò chrj'oòn jàn nó tíjna nga xk'én. Jngoò inima ch'o-la neií tísítit'in koa mì xó kii ma osìjna kixi. ¹² Jesús, k'e nga kijtsee, kùichja-la, kitsò-la:

—Chjoón, jyeé ndaà-ne ch'in xi tjín-lè.

¹³ Ikjoàn tsohósòn-la tsja; jè chjoón, nitoón kjòkixi jngoò k'a-ne, ikjoàn kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁴ Tanga jè xita sko-la ts'e ni'ya ingo sinagoga kòjtíi-la nga jè Jesús kisindaà-ne chjoón jè, koiì kjoa-la nga nachrjein nìkjáya; kitsò-la jñà xita xi títsajna:

—Joòn nāchrjein t́jín nga ma maxá; j́ñà nāchrjein koi komaá kjinchrobà nga kondaà-nò, tanga mìkiì t́jì'nde jè nāchrjein nìkjáya.

¹⁵ K'eé kiichja Nā'èn-ná Jesús, kitsò:

—J́ñò, xi jò ma isén-nò. Jè nāchrjein nìkjáya, ¿a mì chíjnda'ñó-jèn nchraja-nò kò búrró-nò nga nachrjenguioò ni'nga nga onguí nìk'ioò nandá? ¹⁶ Kò jè chjoón jè, xi tsòti-là Abraham, jyeé kò chrj'oòn jàn nó t́jín-là nga t́jít'aà'ñó-là xítà nejí. ¿A mì koma t́jájnda'ñó nās'ín jè nāchrjein nìkjáya?

¹⁷ K'e nga jye okitsò Jesús, tà kjòsobà-là ngats'ìi xítà kon-dra-là tanga j́ñà xítà naxandá kjòtsja-là koni s'ín t́jín kjoxkón xi 'ñó jeya tís'ín Jesús.

Kjoa xi mangásòn-kjoò xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

¹⁸ Jesús kitsò:

—¿Mé xi k'oas'ín mangásòn-kjoò koni s'ín otíxoma Nainá? ¿Mé xi siingásòn-kjoaà? ¹⁹ Jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza; k'e jngoò xítà bítjejiin nangui-là, ikjoàn bisò, ma'nga; j́ñà nise xi t́jima i'ngaá, bíndaà'a t́jé-là j́ñà chrja-là yá.

Kjoa xi mangásòn-kjoò na'yo san

(Mateo 13:33)

²⁰ Ijngoò k'a kiichja Jesús, kitsò:

—¿Mé xi siingásòn-kjoaá koni s'ín otíxoma Nainá? ²¹ K'oaa ngaya-là koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkájìin jàn chibà skoan inchrajín, masan yije-né kóhokji na'yo.

Xotjoa xi 'nchrèya kji

(Mateo 7:13-14, 21-23)

²² Jesús, nga tífi ján ndiyá Jerusalén, kjin naxandá jahato nga tsakóya, naxandá xi jtobá kjoàn kò xi ìi kjoàn. ²³ Jngoò xítà xi kiskònangui-là, kitsò-là:

—Nā'èn, ¿a chibaá ma xítà xi kochrjekàjiin kjo'in Nainá?

Jè, k'eé kitsò:

²⁴ —T'een-là kjo'ñó yijo-nò nga kitjás'een jè xotjoa xi 'nchrèya kji. K'oaa xán-nò: kjin xítà komejèn-là kjoahas'en tanga mìkiì koma kjoahas'en. ²⁵ K'e nga jè nei-là ni'ya kosítjen nga kiichjoàjto xotjoa ni'ya, j́ñò, tsà nditsiaán titsajnaà, k'eé kíts'iaa nga kinókjoaa, kixón: “Nā'èn, chíx'a-najen xotjoa ni'ya.” Jè nei-là ni'ya kitso-nò: “Mìkiì bexkon-nò ñánda-ne tsajòn.”

²⁶ K'eé kíts'iaa nga kixón: “Tañaá chichikò-lèjen, tikoaa tañaá ki'yòkò-lèjen, tikoaa yaá nditsin-najen tsakoòyi.” ²⁷ Tanga jè, tà kitsoó-nò: “K'oaa xan-nò, mìkiì bexkon-nò ñánda-ne tsajòn. Tinchat'aaxìn-ná ngats'ioò xi ch'o 'nè!” ²⁸ Yaá jchihindáyaá, tikoaa sjits'ioòn ni'ñoò k'e nga jchaxkoòn jè Abraham, Isaac, Jacob, ngats'ìi xítà xi kiichja ngajo-là Nainá nga ya titsajna

ñánda tíhotíxoma Nainá, koa jñò, xìn i'nde sùikasén-nò Nainá.
²⁹ Kjojí-ne xita xi kjinchrobà-ne nga ñijòn chrjangui-la isò'nde
 xi kítsajnat'aà ímíxa nga kòkjen ñánda tíhotíxoma Nainá.
³⁰ I'ndeí, tjín xita xi títsajna-tjìngui, nga koma iskan jña
 kítsajna ítjòn; tìkoaá tjín xita xi títsajna ítjòn i'ndeí, k'e nga
 koma iskan, jña kjoehet'aà-ne.

*K'e nga jè Jesús kiskindàyakeè naxandá Jerusalén
 (Mateo 23:37-39)*

³¹ Tjìe-ne nàchrjein ijchò i'nga xita fariseo ñánda tíjna Jesús,
 kitsò-la:

—Tísit'aà xìn, jè Herodes mejèn-la sùik'en-lè.

³² Kitsò Jesús:

—Tanguió, kot'in-la xita maña jè: “I'ndeí kò nchijòn-lè k'oaá
 s'iaàn: kòchrjekàjñaà iníma ch'o-la nejí xi tíjìn iníma-la xita,
 tìkoa siindaà-na xita xi xk'én; skanda k'e kijchò nàchrjein nga
 kjoehet'aà xá-na.” ³³ K'oaá s'ín koma i'ndeí, nchijòn-le kò
 jngui-le, kàtjì-ísa ndiyá-na. Miki ndaà tjín nga jngoò xita xi
 chja ngajo-la Nainá, xìn-t'aà kiyá-la naxandá Jerusalén.

³⁴ 'jñò xi xita naxandá Jerusalén tsajòn xi ník'eèn xita
 xi chja ngajo-la Nainá, kò bìné ndajo jña xita xi Nainá
 síkasén-nò! ¡Kjìn k'a kjòmejèn-na nga tsibìxkóya íxti-nò koni
 s'ín xa'nda nga bíngui jngaá-la jña íxti-la; tanga jñò, mìkì
 kòkjeín-nò! ³⁵ Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjeìin-takòn Nainá;
 k'oaá xán-nò nga mì tì kii jchaxkoòn-ná skanda k'e nga kijchò
 nàchrjein nga kixón: “¡Mé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la
 Nainá!”

14

*Kós'ín komà k'e nga kisindaà jngoò-ne xita Jesús xi ch'in
 chjón-nda tíjn-la*

¹ Jngoò k'a jngoò nàchrjein níkjáya, Jesús kii kjèn ni'ya-la
 jngoò xita sko-la jña xita fariseo; jña xita koi, nchisíkínda mé
 kjoa xi s'jìn Jesús. ² Tìkoa yaá tíjna nguixkon Jesús jngoò xita
 xi ch'in chjón-nda tíjn-la (jña xita xi nandá sinchá indso'ba).
³ Jesús kiskònangui-la jña xita chjìne xojòn ts'e kjotíxoma-la
 Nainá kò xita fariseo, kitsò-la:

—¿A tjí'nde-né nga síxkii-lá xita jè nàchrjein níkjáya, a xi
 majìn-né?

⁴ Tanga jña xita koi, mìkii kiichja, tà jyò tsibìtsajna. Tanga
 jè Jesús kiskoé xita jè, kisindaà-ne, íkjoàn kiskasén-ne ni'ya-la.

⁵ K'éé kitsò-la jña xita koi:

—Jñò, tsà búrró-nò, kò tsà nchraja-nò kixoya jngoò ngajo, ¿a
 mìtsà nìton kìnachrje-nò nas'ín nàchrjein níkjáya?

⁶ Jña xita fariseo, nì tì mé 'én kiichja-ne.

Xità xi faájìn íxile xi jncha ítjòn

⁷ Jesús, k'e nga kijtsee jñà xità xi xó kinokjoà-la nga nchi-faájìn íxile ts'e xità ítjòn ya it'aà ímíxa, tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁸ —Tsà xó kinókjoa-lè ya ni'ya ñánda tjín s'eí nga xità bixan, mìkìl ya bijnasòin íxile ts'e xità ítjòn, tsà koi nachrjein-la tjín ìjngoò-isa xità xi 'ñò tíjtòn koni ngaji, xi tìkoa xó kànokjoà-la; ⁹ jè xità xi xó kàchja-nò kítsò-lè: “Tjii'nde-la xità jè nga kàtjna.” Ngaji, kòsobà-lè nga kj'eíí íxile kijnasòin ñánda fehet'aà-ne. ¹⁰ K'e nga xó kinókjoa-lè, yaá tijnasòin íxile xi fehet'aà-ne mé-ne k'e nga kjoíí jè xità xi xó kàchja-lè, kítsò-lè: “Amigo, tijnat'eíí ímíxa ñánda síjna íxile ítjòn.” Ngaji, skoexkón-lè xità xi taña titsajnat'aà ímíxa. ¹¹ Jè xità xi 'nga síkijna yijo-la, isaá nangui kijná; jè xi nangui síkijna yijo-la, isaá 'nga kijná.

¹² Jesús, tìkoaá kitsò-la jè xità xi xó kùichja-la:

—K'e nga xó kinókjoa-la xità nga kichikoíi nga nchisen, o nas'ín nguixòn, kì jñà nokjoà ítjòn-la amigo-lè, 'ndsi, xità xinguíi, nì jñà xità indii ni'ya-lè xi xità nchiná, mé-ne nga jñà xità koi, tsà koi nachrjein-la k'oáá tís'in kichja ngajo-lè nga kojndà-ne. ¹³ Tà saá k'e nga s'eí s'iin, jñà tinókjoa ítjòn-la xità ima, xi tsjìn tsja, xi mìkìl ma fi, kò xi mìkìl tsejèn-la. ¹⁴ Ngaji, k'e nga k'oas'ín s'iin, ndaà s'e-la inima-lè nga jñà xità koi mìkìl koma sijnndà ngajo-lè; tanga ngaji, k'eé kochjí ngajo-lè k'e nga kjoaáya-la jñà xi xità kixi.

Kjoa xi mangásòn ts'e xità xi kjèn s'eí
(Mateo 22:1-10)

¹⁵ K'e nga kil'nchré jngoò xità xi ya taña titsajnat'aà ímíxa, kitsò-la Jesús:

—Mé tà ndaà-la jè xità xi kòkjen ya ñánda tíhotíxoma Nainá!

¹⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Jngoò xità, xi s'eí tsibíjna, kjìn xità kùichja-la. ¹⁷ K'e nga ijchò hora-la nga jye kòkjen xità, kisikasén chí'nda-la nga kù kichja-la jñà xità xi xó kinokjoà-la, kitsò-la: “Nchrobá, jyeé tjíndaà yije.” ¹⁸ Ngats'ìi xità kisijé kjoa nìjchàat'aà. Kitsò jè xi tíjtòn: “Mì-la kù koma kjián; jngoò nangui jye kòhotse; mochjeén-né nga kjián katsejèn-la; kítsi'bà-lè, tije-la takòin, mìkìl kjián.” ¹⁹ Jè xi ìjngoò kitsò: “An, 'òn nga nchraja xi bínchi jyeé kòhotse; mejèn-na kjián kat'aà tsà ndaà síxá; kítsi'bà-lè, tije-la takòin, mìkìl kjián.” ²⁰ Xi ìjngoò, k'oáá tì kitsò: “An, saá jye kòbixan, koií kjoa-la nga mìkìl koma kjián.” ²¹ K'e nga j'ìi-ne chí'nda jè, tsibénojmi yije-la nei-la ngats'ìi kjoa koi. Jè nei-la ni'ya, kòjti-la; k'eé kitsò-la chí'nda-la: “T'in nitojìn ján ndítsin, kóhokji iya ndiyá-la naxandá; nchrohókoi yije xità ima, xi tsjìn tsja, xi mìkìl ma fi, kò xi mìkìl tsejèn-la.” ²² Chí'nda jè, nga komà iskan kitsò: “Na'èn, jyeé kòbitasòn yije koni s'ín

kò'mì-ná, tanga t́jín-ìsa ì'nde.” ²³ K'eé kitsò jè nei-la chí'nda: “T'in kóhokji ndiyá teè, kò ndiyá ìtsjí; nchrohókoì xítà; kò'ño t'en-la nga kàtjahas'en mé-ne nga kàtatseè ni'ya-na. ²⁴ K'oaá xán-nò; nijngòò xítà xi kichjà ítjòn-la kòkjen-kò-na s'eí-na.”

Mé kjo'in xi singui nga onguítjngui-lá Cristo

(Mateo 10:37-38)

²⁵ Ñó kjìn xítà t́jngui-la Jesús; kisikáfayat'aà-la, kiichja, kitsò-la:

²⁶ —Tsà yá xi mejèn-la nga 'an kjinchrobà-t́jngui-na, tsà jè yijo-la, tsà na'èn-la, tsà nea-la, tsà chjoón-la, ìxti-la, 'ndse, ndichja, tsà ìsa tjòkeè mì k'oaá-ne koni 'an, mìkì koma nga xítà ts'an xán-la nga 'an kota'yàt'aà-na. ²⁷ Jè xi mìkì síkitasòn koni jngòò xítà xi 'yajen krò-la, tsà mìkì t́jnandaà nga s̀ìkjeín kjo'in nga 'an kjinchrobà-t́jngui-na, mìkì koma nga xítà ts'an xán-la nga 'an kota'yàt'aà-na. ²⁸ Jñò, tsà mejèn-nò nga chrjó torre kíndaà jngòò, ¿a mìtsà ítjòn jchósòn-là kó t́jín singui chí-là, a t́jín-nò ton xi s̀indaà yije-ne? ²⁹ Tsà koi nachrjein-la tà jè tàts'en chrjó sijna. Tsà mìkì kongásòn yije chrjó, ngats'ì xítà xi skoe kjjnokeè-né. ³⁰ Kító: “Jñà xítà koi tsibíts'ia nga kiskímìtjen chrjó ni'ya tanga mìkì kisikjehet'aà.” ³¹ Tsà jngòò xítaxá ítjòn xi mejèn-la kòìts'ia kjojchán nga skaàn-kjoòkò xíkín xi ngásòn xítaxá ítjòn, ¿a mìtsà ítjòn skósòn-la tsà te jmì ma xítà-la, a kichikjoaá-la nga skaàn-kò tsà kaàn jmì ma xítà kondra-la? ³² Tsà beè-la ikon nga mìkì kichikjoa-la, t̀ik'eé-ne nga kjiin t́jna xítaxá ítjòn xi ìjngòò, s̀ìkásén xítà xi kjoì s̀ijé kjoa'nchán. ³³ K'oaá t̀is'ín t́jín, ngats'ioò, nítà yá-nò xi mejèn-nò nga xítà ts'an koma, ítjòn t̀ikítsjeèn, a sijngòò-takòn nga sichjaà yije tsojmì xi t́jín-nò. Tsà majìn, mìkì koma nga xítà ts'an xán-nò.

Jñà xítà xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'oaá s'ín ngaya-la koni naxa
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì t̀i kii s̀ijinchra-ne tsojmì, ¿kó t̀is'ín kochjeén-ne? ³⁵ Mì t̀i mé chí-là; mì t̀i kii kochjeén-la nangui; mì t̀i kii kochjeén-ne koni t́jé'nde, tà xíteèn-né. ¡Ndaà t́ná'yaà koni xan-nò!

15

Kjoa xi mangásòn ts'e paxtò xi kisakò-ne orrè-la

(Mateo 18:10-14)

¹ Jñà xítà-la xítaxá Roma xi síkíchítjì tsojmì kò jñà xítà xi ch'o t́jín kjoa xi s'ín, ijchò kinchat'aà chraña-la Jesús ñánda t́jna, nga mejèn-la kji'nchré-la. ² Jñà xítà fariseo kò xítà xi okóya kjo'tíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés kiichjajno-la Jesús, kitsò:

—Xítà jè, ndaà ókò jñà xítà xi ch'o s'ín, t̀ikoaá tañaá kjèn-kò.

³ Jesús, k'eé tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁴—Tsà jngoò xita tsajòn xi tjín-la jngoò sìndo orrè, tsà chija jngoò orrè-la, za mìtsà sìikítsajna ijìn ijná jña xi ñijòn kaàn kò chrj'òòn ñijòn ma-ne? Ikjoàn kjoì kátsji jè xi kichijà skanda kó nga sakò-la. ⁵ K'e nga jye sakò-la, tsjaá koma-la; koa'nga kohòsòn chrja-la. ⁶ K'e nga kijchò-ne ni'ya-la, kichja-la amigo-la kò xita indiì ni'ya-la, kitsò-la: “Tìtsjako-ná, jye kàsakó-ne orrè-na xi kichijà.” ⁷ K'oaá xán-nò, k'oaá tìs'in isa ndaà s'e kjotsja ján ngajmiì it'aà ts'e jngoò xita jé xi síkájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne, mì k'oaá-ne koni tsà ñijòn kaàn kò chrj'òòn ñijòn ma-ne xi tjín-la okixi xi mìkiì mochjeén-la nga sìikájno jé-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón xi kisakò-ne ton-la

⁸ Tsà jngoò chjoón xi te ma-ne ton-la, tsà chija jngoò ton-la, za mìtsà kòkà ni'in, tìkoa kotìcha inga ni'ya-la; ndaà ndaà kohòtsji ton-la skanda kó nga sakò-la? ⁹ K'e nga jye sakò-la, kichja-la amiga-la kò íchjín indiì ni'ya-la, kitsò-la: “Tìtsjako-ná, jye kàsakó-ne ton-na xi kichijà.” ¹⁰ K'oaá xán-nò, k'oaá tìs'in tjín kjotsja nga nguixkon àkjale-la Nainá k'e nga jngoò xita jé síkájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne.

Kjoa xi mangásòn ts'e ti xi kichijà

¹¹ Jesús tsibénojmi ijngoò kjoa xi mangásòn; kitsò:

—Jngoò xita xi jò ma ixti-la. ¹² Jè ti xi ma ki'ndí kitsò-la na'èn-la: “Na'èn, tjiì-ná tsojmi xi 'an kòko-na.” Jè na'èn-la kisijòya yije-la tsojmi xi tjín-la, ikjoàn kitsjaà-la. ¹³ Xi jye tsato jò jàn nachrjein, ti jè, nitoón tsatìjna yije tsojmi-la xi kitjoé-la, kisijngoò ton-la. Ikjoàn kiì jngoò naxandá xi 'ño kjìin kijna. Yaá kisikjeheya yije ton-la nga taxki kisiko yijo-la. ¹⁴ K'e nga jye kisikjeheya yije ton-la, ya i'nde ñánda tsibijna, j'ì jngoò kjinchrá 'ño; mì tì mé tjín-la xi kine. ¹⁵ K'eé kiì síjé-la xá jngoò xita xi ya i'nde-la naxandá jè. Xita jè, kisikasén ñánda tjín-la rancho nga kisikinda chinga. ¹⁶ Ti jè, mejèn xó kine chrjoa najmá xi kjèn chinga tanga mì yá xi tsjá-la. ¹⁷ K'e nga jye kjòndaàya-ne kjohítsjeèn-la kitsò: “Kjìn xita chì'nda tjín-la na'èn-na ya ni'ya-la xi ningui-la inchrajín xi kjèn, koa 'an, ijndé, tibiyaá-ná kjinchrá! ¹⁸ Kjín ijngoò k'a-na ni'ya-la na'èn-na; k'oaá xán-la: Na'èn, tseé jé tsohotsjià xi it'aà ts'e Nainá xi tjina ngajmiì kò it'aà tsiji; ¹⁹ mì tì kiì ok'in-na nga ki'ndí-lè k'óin-ná; k'oaá s'in jcha-takòn-ná koni tsà jngoò chì'nda-lè.” ²⁰ K'eé tsasítjen, kiìkon na'èn-la.

Tik'eé-ne nga kjìin tífi, jè na'èn-la kijtseèxkon, kjòhimakeè, tsangachikon, ikjoàn kitsobàkjá ki'ndí-la, kiskine'a. ²¹ Jè ki'ndí-la kitsò: “Na'èn, tsohotsjià jé xi it'aà ts'e Nainá xi tjina ngajmiì kò it'aà tsiji; mì tì kiì ok'in-na nga ki'ndí-lè k'óin-ná.”

22 Tanga jè na'èn-la kitsò-la chi'nda-la: “Nìton nchrobákoò nikje xi isa 'ño ndaà kjoàn, tikákjá, tikoá tikjá jngoò tango jnótsja, tjayaà xoxté ndsoko. 23 Tanguíchjaà jngoò nchraja ki'ndí xi 'ño xiné, tik'eèn. ¡Chjineé, s'eí s'eén! 24 Jè ki'ndí-na, maá-na tsà jyeé k'en, tanga tijnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí kàsakó-ne. Ikjoàn tsibíts'ia s'eí.”

25 Jè ti-la xi ma jchínga, ján tísíxá rancho-la. K'e nga j'ii chraña-ne ni'ya-la, kii'nchré-la música nga s'eí tjín; xita nchitè. 26 K'eé kiichja jngoò-la chi'nda, kiskònangui-la mé xi tíma. 27 Jè chi'nda kitsò: “Jè 'ndsi kòf'iì-ne; jè na'èn-lè kàsík'en jngoò nchraja ki'ndí xi 'ño xiné, koií kjoa-la nga ndaà kòf'iì-ne jè 'ndsi.” 28 Jè ti xi ma jchínga, 'ño kòjti-la; majìn-la fahas'en ni'ya; k'eé itjo ni'ya na'èn-la, tsibítsi'ba-la nga kàtjahas'en ni'ya. 29 Kitsò-la na'èn-la: “An, kjò kjìn nó sixá-lè; nikjé-ne nga mikii sikitasòn-lè; ni saà jngoò ndí tíndso ki'ndí 'biì-ná nga sìtsjakoaa amigo-na. 30 Tanga k'e nga kòf'iì-ne ki'ndí-lè xi kisikjeheya ton-lè, tsojmì-lè, kisikjeheyako íchjín ská; ikjoàn kànik'en jngoò-la nchraja ki'ndí xi 'ño xiné.” 31 Jè na'èn-la kitsò-la: “Ngaji xi ki'ndí-na xan-lè, ií tijnako kjit'aà-ná; ngats'ii tsojmì xi tjín-na, tsiji-né. 32 Mochjeén-né nga s'eí s'eén mé-ne nga sìtsjakoaa yijo-ná, koi kjoa-la nga jè 'ndsi, jye kòf'iì-ne. Maá-na tsà jyeé k'en tanga tijnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí kàsakó-ne.”

16

Kjoa xi mangásòn ts'e chi'nda xi konachan

1 Jesús tsibénojmí jngoò-la kjoa xi mangásòn, jña xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Jngoò k'a, jngoò xita nchíná, tíjna jngoò-la xita xi síkinda chi'nda. Xita xi kje'í kii nga nguixkon nei-la nga kitsjaat'in 'én nga tsojmì-la tísíkje. 2 Jè nei-la, k'eé kiichja-la, kitsò-la: “¿Mé 'én xi tsját'in-lè xita? Tjii-ná kindá kjoa ts'e xá-lè; mì-la ti kii chi'nda sko-la kijna-ne.” 3 Chi'nda jè, k'eé tsohóko yijo-la, kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Jè nei-na mì ti kii tsjá-na xá. 'An, mikii chíkjoa-na nga siixákoaa nangui. Masobà-na tsà ton siijé kjotjoà. 4 Jyeé be mé xi s'iaàn mé-ne nga s'e-na amigo xi tsjá'nde-na ni'ya-la k'e nga tjáxin-na xá jè.” 5 K'eé kiichja jngoò jngoò-la jña xita xi tjen-la ton ts'e nei-la. Kitsò-la jè xi ítjòn: “¿Kó tjín kitjen-lè ts'e nei-na?” 6 Xita jè kitsò: “Jngoò sìndo barril asiti kitjen-na.” Jè chi'nda kitsò-la xíkjín: “Chjoí xojon-lè, tjini, nìton tindaà jngoì xi kje'í xojon xi tà icháte chjì-la.” 7 Ikjoàn kiskònangui-la xi jngoò, kitsò-la: “Ngaji, ¿kó tjín kitjen-lè?” Xita jè kitsò: “Jngoò sìndo naxá trigo kitjen-na.” K'eé kitsò-la: “Chjoí xojon-lè; tindaà jngoì xi tà ñijòn kaàn chjì-la.” 8 Chi'nda jè, kijtseèxkón nei-la nga tjín-la kjohítsjeèn

nga amigo tsohótsji, ñas'ín ch'o kis'iìn nga kiskoònachan-la nei-la. Jñà xi mìtsà xità-la Nainá, ìsáá tjin-la kjohítsjeèn kó s'ín ótsji amigo-la xi skoétjò mì k'oaá-ne koni jñà xità xi iseèn tjin kjohítsjeèn-la.

⁹ 'K'oaá xán-nò, tikjeén ton kò tsojmì xi tjin ì isò'nde nga kátas'e-nò amigo mé-ne k'e nga mì tì kù kochjeén-ne ì isò'nde, ján ngajmii s'e-nò amigo xi skoétjò-nò ya ñánda kitsajnaà nita mé nachrjein-ne.

¹⁰ 'Jè xi ndaà síkitasòn jè kjoa xi chiba tjin, tikoaá ndaà síkitasòn jè kjoa xi tse tjin; tanga jè xi konachan kjoa xi chiba tjin tikoaá konachan-né kjoa xi tse tjin. ¹¹ Jñò, tsà mì ndaà titsanìchjeén tsojmì kò ton xi tjin isò'nde jè, mìkii tjoé-nò kjoa xi nguì ndaà tjin ts'e ngajmii. ¹² Tsà mì ndaà titsanìkjeén tsojmì kò ton xi mì tsajòn-jèn xi Nainá kisingatsja-nò ì isò'nde, tikoaá mìkii tjoé-nò xi nguì tsajòn ján ngajmii.

¹³ 'Nijngòò chì'nda xi jò koma nei-la nga sùixá-la; tsà jò koma nei-la, jngòò kojtikeyè koa jngòò kotsjakeè; jngòò ndaà kjit'aà-la koa ch'o sùiko xi ijngòò. Jñò, tsà kjoa nchiná sùis'in-là, mìkii kos'in-la kjoa ts'e Nainá.

¹⁴ Jñà xità fariseo nga tsjakeè ton, k'e nga kù'nchré ngats'ii kjoa koi, tà tsijnòkeè Jesús. ¹⁵ K'eé kitsò-la jè Jesús:

—Jñò, ndaà nìkìtsajnaà yijo-nò nga nguixkon xità, tanga Nainá, beè inima-nò nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà 'nè. Jè kjoa xi jeya síkijna xità, Nainá ochrjekàngui-né.

Kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés

¹⁶ Jesús kitsò-ìsa:

—Jñà Xojon-la Nainá xi kiskii Moisés kò xità xi kùichja ngajo-la Nainá, jñà tímakjeén xojon koi skanda k'e nga j'ii Juan xi kis'iìn bautizar xità. Tjen-ne nachrjein koi, skanda j'ndeì, tínokjoáya 'én ndaà-la Nainá kó s'ín otixoma Nainá. Ngats'ii xità xi mejèn-la kjoahas'en-jìin ñánda tíhotixoma Nainá, bìnè-la yijo-la.

¹⁷ 'Ñó 'in tjin tsà jè isò'nde kò ngajmii chija, tanga ìsáá tà 'ño 'in tjin nga chija jngòò letra ts'e kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Mìkii chija nita kjé-ne —kitsò Jesús.

Kiis'ín tsakóya Jesús it'aà ts'e xità xi tsjìin xikjín

(Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

¹⁸ —Nita yá-ne xi tsjìin chjoón-la ikjoàn bixan-kò jngòò chjoón xi k'ejí, kjoa chijngui tís'ín; tikoaá jè x'in xi bixan-kò chjoón xi kitsjìin x'in-la, tikoaá kjoa chijngui tís'ín —kitsò-ìsa Jesús.

Xità nchiná kò xità ima xi 'mì Lázaro

¹⁹ Jesús kitsò:

—Tsi**bìj**na jngoò **xìt**a nchìná xi 'ńó ndaà kjoàn nikje chjì xi tsohòkjá; nàchrjein inchijòn kis'iin s'eí xi taxkì 'ńó ndaà ma. ²⁰ Tìkoá tsi**bìj**na jngoò **xìt**a imà xi Lázaro ki'mì, xi jtsé tjin yijo-la. Yaá **bìj**na xotjoa ni'ya-la jè **xìt**a nchìná. ²¹ Xìt**a** imà jè, fahajìin xó-la jñà xì-la tsojmì xi kine jè **xìt**a nchìná nga bixòngui ímìxa; tìkoáá jñà nañá bijchó xó nga tomàjno jtsé-la. ²² K'e nga k'en jè ndí **xìt**a imà, jñà àkjale-la Nainá kùkò; yaá kisikjnat'aà-la Abraham. Tìkoáá chaán k'en jè **xìt**a nchìná; ikjoàn kisìhijìin.

²³ 'Ya i'nde ts'e mik'en ñánda nga tísikjeiín kjo'in jè **xìt**a nchìná, kiskoòtsejèn, kijtseèxkon Abraham nga kjiin tìjna; yaá tìjnat'aà-la jè Lázaro. ²⁴ Xìt**a** nchìná, k'eé 'ńó kùichja kitsò: “iNa'èn Abraham, chàhìma-takòn-ná! Tìkasín Lázaro nga kàtasíka'nchì jnótsja ya ijìin nandá nga kàtasíkijne 'nchán njjen-na; 'ńó tse kjo'in tìsikjiaán i ijìin ni'in.” ²⁵ Jè Abraham kitsò-la: “Na'èn, tìkìtsjìin k'e nga tsijni isò'nde, 'ńó ndaà tsijni. Jè Lázaro, kjo'iin kisìkjeiín, tanga i'nde, ndaà tìjna ijndé. Ngaji, kjo'iin tìnikjeiín. ²⁶ K'oaá s'in tjin, tìkoáá jngoò xajngá jñò xi 'ńó nanga kijna-ikòn mé-ne nga mìkìl koma ján kotot'aà jñà **xìt**a xi i tìtsajna; tìkoá xi tìtsajna ján, mìkìl koma kjinchrobà ijndé.”

²⁷ 'Kitsò jè **xìt**a nchìná: “Na'èn Abraham, 'an bìtsi'bà-lè tìkasín Lázaro ya ni'ya-la Na'èn-na; ²⁸ 'òn ma-ne 'ndsè xi tìtsajna; kàtènojmi-la xi okixì mé-ne nga tìkoá mì i kjinchrobà-ne i'nde ts'e kjo'in.” ²⁹ Abraham kitsò-la: “Xìt**a** xinguii, jyeé tjin-la xojon-la Moisés kò ts'e **xìt**a xi kùichja ngajo-la Nainá; jñà kàta'nchré-la!” ³⁰ K'eé kitsò jè **xìt**a nchìná: “Majìin, na'èn Abraham, tsà jngoò mik'en xi jye kijtseè kjo'in kjoì keènojmi-la, sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.” ³¹ Jè Abraham kitsò-la: “Tsà mìkìl 'nchré-la Moisés kò **xìt**a xi kùichja ngajo-la Nainá, tìkoáá mìkìl kòkjeiín-la nas'in kjoáaya jngoò-la mik'en.”

17

*Xìt*a xi bít'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

¹ Jesús kitsò-la **xìt**a xi kota'yàt'aà-la:

—Kjit'aà nàchrjein s'e **xìt**a xi kojìt'in-ná nga kìnchátsjiaá jé, tanga imà-xó-ne jè **xìt**a xi kojìt'in. ² Ìsaá-la ndaà koma tsà sùngui'ńó jngoò ndajo natsí ís'iin, ikjoàn sùkatjen-jìin ndáchikon, mé-ne nga mì jé skìnjìin-ne ndí **xìt**a xi mochjeén-la nga kòkinda. ³ iT'een kindà yijo-nò!

'Tsà jè xinguii ótsji jé xi kondra tsiji, tìnókjoa-la nga kàtakixi; tsà sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tìjchàat'aà-la. ⁴ Tsà itoò k'a nga jngoò nàchrjein ótsji jé xinguii xi kondra tsiji, koá tsà sùkájno jé-la koá tsà itoò k'a nga jngoò nàchrjein

kjoíkon-lè, kitsò-lè: “Mì tì kii k'oa s'iin-na”, tsà k'oa kitsò-lè, tìjchàat'aà-la.

K'e nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Jesús

⁵ Jñà xitá xi tsibíxáya-la Nà'èn-ná Jesucristo kitsò-la:

—Tisikò-nájen mé-ne nga isa 'ñó ndaà kòkjeiin-nájen it'aà tsiji.

⁶ Jè Nà'èn-ná k'ée kitsò:

—Jñò, tsà tà okji kòkjeiin-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, komaá k'oín-là yá xanchroò jè: “Chjínèyi yijo-lè, ikjoàn ya kàtatjen-jiiin ndáchikon”; jè yá, k'oaá s'in sikkitasòn-nò.

Xá-la chi'nda

⁷ Jñò, tsà tíjna jngoò-nò chi'nda xi kàfi síkínchi nchraja, o xi kàfi ka'ndà tíndso, k'e nga kjoii-ne nga kàfi síxá, ¿a k'oín-là: “Tijni, tijnat'eii ímíxa”? ⁸ Majin, a mìtsà tà sá k'oín-là: “Tindaà-ná tsojmi xi kókjeen; tíxkóngui nikje-lè; tìya-ná tsojmi xi kókjeen kò xi skiaa. K'e nga jye kjoé koma, ikjoàn tìchi koa tioji ji.” ⁹ Jè nei-la, tìkooá mìkii tsjá-la kjondaà chi'nda-la nga ndaà kàsikitasòn jè xá xi kàsít'in-la; mìtsà tsò-la: “Ndaà chjì-lè.” ¹⁰ Tìkooá jñò, k'e nga jye nìkitasòn yije xá xi tsjá-nò Nainá, k'oaá tixón: “Ngajen, taxki chi'nda-nájen, tà jè kànìkitasòn-jen koni s'in ki'mi-nájen.”

Kós'in komà k'e nga jè Jesús, te xitá kisindaà-ne xi tìbindojno chrjoa yijo-la

¹¹ Jesús, k'e nga tífi ján naxandá Jerusalén, jahato ya nangui Samaria kò Galilea. ¹² K'e nga jahas'en-jiiin jngoò ndí naxandá xi jtobá kji, te xitá kiskaàjiiin ya iya ndiyá xi tìbindojno chrjoa yijo-la; kjiiin chincha-ne ¹³ nga 'ñó kùichja kitsò:

—Jesús, Maestro, चाहिमा-takòn-nájen!

¹⁴ Jesús, k'e nga kijtsee, kitsò-la:

—Tanguió, takó-la yijo-nò jè nò'mii.

K'oaá s'in komà, k'e nga nchifi-ne, kjòtsjeè-ne yijo-la ch'in xi tjín-la. ¹⁵ K'e nga kijtsee yijo-la nga jye kjòndaà-ne ch'in xi tjín-la, jngoò-ne xi inchrobà ijngoò k'a-ne; 'ñó kùichja nga kit-sjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁶ Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús skanda it'aà nangui, nga kitsjaà-la kjondaà. Xitá jè, Samaria j'nde-la. ¹⁷ Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà te ma-ne xi kòmatsjeè-ne ch'in-la? Jñà xi ñijaàn, ¿ñánda títsajna? ¹⁸ ¿A tà jè tà jngoò xitá xi xìn nangui-la kànchrobá ijngoò k'a-ne nga tsjá-la kjondaà Nainá?

¹⁹ Jesús kitsò-la xitá jè:

—Tisítjiiin, t'in-ne; koi-né nga mokjeiin-lè nga kòmandaà-ne.

K'e nga jcha-la kó s'in kotixoma Nainá

(Mateo 24:23-28, 36-41)

20 Jñà xità fariseo kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—¿Kjé-né nga jcha-là kó s'ín kotìxoma Nainá?

Jesús kitsò-là:

—Koni s'ín otìxoma Nainá mìtsà tsejèn jcha-là. 21 Mìtsà yá xi kító: “Íí tíjna ijndé”, kò “Ján tíjna ján”; nga jyeé tíjnajiìn-nò kó s'ín otìxoma Nainá.

22 Jesús, kiichja-ísa; kitsò-là xità xi kota'yàt'aà-là:

—Kijchò nachrjein k'e nga komejèn-nò jchaxkoòn-ná nga jye kótijnajiìn-nò 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, tanga nachrjein jè, mikì jchaxkoòn-ná. 23 K'oaá kító-nò xità: “Chítsejèn-là ijndé, chítsejèn-là ján.” Tanga kì kii mokjeiìn-nò, tìkoaá kì kii onguítjngui-là nas'ín k'oa kító-nò. 24 Koni ma ni'ín ch'on k'e nga ote, ma iseèn kó okji nga jngoò itjandiì, k'oaá s'ín koma k'e nga kijchò nachrjein nga kjoiaa ìjngoò k'a xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na. 25 Tanga 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, ítjòn, tse kjo'in siikjiaán; jñà xità xi tíjn nachrjein i'ndeì, kochrjekàngui-na. 26 Koni s'ín komà jñà nachrjein ts'e Noé, k'oaá tìs'ín koma jñà nachrjein k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na. 27 Xità, tsakjèn, kits'ii, chixàn íchjá kò íchjín skanda jè nachrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé, ikjoàn j'ì jtsí xkón, yaá jyehesòn yije xità kóhótjín. 28 K'oaá tìs'ín komà nachrjein ts'e Lot [xità xi tsiniì kitsò-là Abraham]. Jñà xità tsakjèn, kits'ii, tsatse tsojmì, tsatíjna tsojmì, tsibítje tsojmì, tsibíndaà ni'ya; 29 tanga jè nachrjein nga itjojiìn jè Lot ya naxandá Sodoma, ts'a jtsí ni'ín xi ngajmii inchrobà-ne xi nguì chijo azufre, yaá jyehesòn yije xità kóhótjín. 30 K'oaá s'ín koma jè nachrjein k'e nga 'an kítjojen ìjngoò k'a xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na.

31 'Jè xi tíjnasò'nga ni'ya-là, kì tì kii nchrobájen-ne nga skoé tsojmì xi 'ncha ni'ya-là; tìkoaá jè xi tísíxájiìn nangui-là kì tì kii nchrobá-ne ni'ya-là. 32 Tíkítsjeèn koni s'ín komàt'in chjoón-là Lot. 33 Nità yá xità xi mejèn-là kochrjetjì yijo-là nga mì mé kjo'in sakò-là, tà saá siichija-né kò kjo'in kíjnajiìn; tanga jè xi tíjnandaà nga tsjá yijo-là, jè-né xi kítjokàjiìn kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna.

34 'K'oaá xan-nò, jè nítjen k'e nga okoma, tjín ni'ya ñánda jò xità kjioòsòn nachan, jngoò tjámìtjen nga kjiko Cristo, xi ìjngoò sijna-né nga kjo'in s'e-là. 35 Tìkoaá tjín ni'ya ñánda jò íchjín nchi'o na'yo, jngoò tjámìtjen nga kjiko Cristo, xi ìjngoò sijna-né nga kjo'in s'e-là.

36 'Jò xità xi nchisíxángui rancho-là, jngoò tjámìtjen nga kjiko Cristo, jè xi ìjngoò sasíjna-né nga kjo'in s'e-là.

37 Jñà xità kiskònangui-là Jesús:

—¿Ñánda-ne nga k'oa s'ín koma Na'èn?

Jesús kitsò-là:

—Ya ñánda kijna cho k'en, yaá kitsajnajtín jñà líké.

18

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón ka'àn ko xitaxá ts'en

¹ Jesús tikoá tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn nga mochjeén-né nga mìkiì sùndaàjñáá inìma-ná; nachrjein inchiòn kinókjoat'aà-lá Nainá. ² Kitsò-la:

—Jngoò naxandá ñánda tíjna jngoò xitaxá xi mìkiì beèxkón Nainá tikoá mìkiì beèxkón xita xi k'ejí. ³ Tíya-ne naxandá jè, tíjna jngoò chjoón ka'àn xi f'iikon kjit'aà xitaxá jè nga tsò-la: “Tìndaajìin-ná kjoa ts'e kondra-na.” ⁴ Jè xita xi tíjn-la xá, mìkiì xátì tsibíndaajìin-la, tanga xi komà iskan kisíkìtsjeèn nga tsibíndaajìin-la jè chjoón mé-ne nga mì tã tsja sùjti-la. Kitsò jìjìn inìma-la: “Nas'ín mìkiì bexkoán Nainá, tikoá mìkiì bexkoán xita, ⁵ tanga chjoón jè, 'ñó tísisi-na, koií kjoa-la nga kìndaajìin-la mé-ne nga mì tã tsja ì kjoìikon-na, mì tã tsja 'an sùjti-na.”

⁶ Kitsò Na'èn-ná:

—Tíná'ya-là koni tsò xitaxá xi tsjìn-la okixi. ⁷ Nainá, ¿a mìtsà isá ndaà sùis'in-la xita-la xi xó k'oas'ín jaajìin-ne nga ko nachrjein ko nütjen 'ñó sijét'aà-la? ¿A mìtsà isá nütön sùis'in-la? ⁸ K'oaá xán-nò nga isá xátíya kojìndaajìin-la. Tanga k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, ¿a sakó-na xita ì isò'nde xi mokjeiín-la it'aà ts'an?

Kjoa xi mangásòn ts'e xita fariseo ko xita-la xitaxá Roma xi síkíchítjì tsojmi

⁹ Jesús tsibénojmi ìjngoò-la kjoa xi mangásòn ts'e xita xi xita kixi tsò-la yijo-la koa ochrjekàngui xi i'nga. Kitsò:

¹⁰ —Jò xita kii ñánda tíjna ìngo ítjòn nga kiichjat'aà-la Nainá: jngoò xi xita fariseo, xi ìjngoò, xita-la xitaxá Roma xi síkíchítjì tsojmi. ¹¹ Jè xita fariseo, nga síjna kixi, tíchjatjì yijo-la, kitsò: “Nainá, tsjaà-lè kjondaà, ndaà chjì-lè nga 'an mì k'oaá s'iaàn koni s'ín xita xi k'ejí xi tsjìn-la kjoa kixi, xita chijé, xita ts'en, xita chijngui; nì mì k'oaá s'iaàn koni s'ín jè xita xi síkíchítjì tsojmi. ¹² Jò k'a ótijnachjan nga jngoò xomána; tsjaà-ná xi teya ngats'ii xi sikijne.” ¹³ Tanga jè xita xi síkíchítjì tsojmi, kjìin síjna; skanda majìn-la nga kotsejèn ngajmii; tà jè inìma-la 'beé-la; tsò: “ìNainá, kàtas'e-lè kjohimatakòn xi it'aà ts'an nga xita jé 'mì-na!” ¹⁴ K'oaá xán-nò, xita jè, k'e nga kii-ne ni'ya-la, jyeé xita kixi kitsò-la Nainá; tanga jè xita fariseo majìn. Koií kjoa-la, nita yá-ne xi 'nga síkìjna yijo-la, isáá nangui kíjna, koa jè xi nangui síkìjna yijo-la, isáá 'nga kíjna.

K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ìxti
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

¹⁵ Tjikoáá j'iikò-là ndí ixti mé-ne nga koòt'aà-là tsja; jñà xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga kijtseèxkon jñà xita xi ijchòkò ndí ixti, tsohótiko. ¹⁶ Tanga jè Jesús kiichja-là jñà ixti; kitsò-la xita-la:

—Tjiì'nde-là jñà ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na, kì binchahikon-là. Jñà xi k'oa s'ín tjín inima-là koni ts'e ndí ixti, jñà xi tjín-là kjondaà nga Nainá tíhotixoma-là. ¹⁷ K'oaá xan-nò xi ngui okixi, jñà xi mikìi kòkjeiin-là koni jngoò ndí ixti nga skoé kjondaà-là Nainá nga jè kotixoma-là, mikìi kjoahas'en-jiin ñánda tíhotixoma Nainá.

Jngoò xita xi 'ñó nchiná

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Jngoò xi xita sko-là kiskònangui-là Jesús kitsò:

—Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon nita kjé-ne?

¹⁹ Jesús kitsò-là:

—¿Mé-ne nga xita ndaà 'mì-ná? Nijngoò xita xi ndaà; ta jngoò jè Nainá xi ndaà. ²⁰ Jyeé tíjìn-lè kó tsò kjotixoma: “Kì kjoa chinguii 'nì, kì xitaá nik'in, kì chijé 'nì, kì 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e xita xi kjeií, chaxkoín na'èn-lè kò nea-lè.”

²¹ Xita jè kitsò:

—Ngats'ìi kjotixoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²² K'e nga kii'nchré Jesús, kitsò-là:

—Ngui jngoò kjoa chija-lè: tatìjni yiji kóhotjín tsojmì xi tjín-lè; ikjoàn tika'bí-là xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ikjoàn nchrobátjngui-ná.

²³ Xita jè, k'e nga kii'nchré, tà kjòbaá-là, koi kjoa-là nga 'ñó nchiná. ²⁴ Jesús, k'e nga kijtseè nga 'ñó ba kis'e-là kitsò:

—Jñà xita nchiná, 'iín koma-là nga kjoahas'en-jiin ñánda tíhotixoma Nainá! ²⁵ İsaá mì 'in koma-là jngoò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngoò xita nchiná xi 'ñó tjín-là tsojmì nga koma kjoahas'en-jiin ñánda tíhotixoma Nainá.

²⁶ Jñà xita xi kii'nchré kitsò:

—¿Yá-né xi kitjokàjìin kjo'in?

²⁷ Jesús kitsò-là:

—Jè kjoa xi mikìi koma-là xita, Nainá komaá-là.

²⁸ K'eé kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen tsojmì xi tjín-najen nga tjaàtjngui-lèjen.

²⁹ Jesús kitsò-là:

—Okixií xi xan-nò, ngats'ìi xita xi kitsjìn-takòn ni'ya-là, na'èn-là, 'ndse, chjoón-là, ixti-là, nga mejèn-là k'oas'ín sijnchá yijo-là koni s'ín otixoma Nainá, ³⁰ ngats'ìi xita koi, tsojmì xi kisikítsajna, İsaá tse tjoé ngajo-là jñà naxhrjein xi titsajnaá

i'nde *i* *isò'nde*; *ko* *jña* *n*achrejin *xi* *s*a *n*chrobá, *s'eé-la* *kjo*abinachon *nita* *kjé-ne*.

Jesús, jngò k'a tsibénojmi kjoabiya-la
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ *Jesús* *kiichja*'aà *xìn-la* *xita-la* *xi* *te*jò *ma-ne*, *kitsò-la*:

—*I'nde*, *ján* *onguíá* *Jerusalén*; *yaá* *kitasòn* *yije* *ngats'ii* *kjo*a *xi* *tjít'aà* *xojon* *it'aà* *ts'an* *xi* *Ki'ndí-la* *Xita* *xan-la* *yijo-na*, *koni* *s'in* *kiskii* *xita* *xi* *kiichja* *ngajo-la* *Nainá*. ³² *Yaá* *sìngatsja-na* *it'aà* *ts'e* *xita* *xi* *mìtsà* *xita* *judío*; *kijnokèè-na*; *ch'o* *sìiko-na*; *kiichrájno-na*; ³³ *kojà-na*, *ikjoàn* *sìik'en-na*; *tanga* *xi* *koma* *jàn* *n*achrejin *kjo*áya-na.

³⁴ *Tanga* *jña* *xita-la* *miki* *kjòchiya-la* 'én *xi* *tsibénojmi-la*; *tjí'maá-la*; *miki* *jahas'en-jìin-la* *koni* *s'in* *kitsò* *Jesús*.

Kós'in kisindaà-ne Jesús jngò xita xi mikii tsejèn-la ya
naxandá Jericó

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ *K'e* *nga* *jye* *tímachrañat'aà* *nga* *kijchò* *Jesús* *ya* *naxandá* *Jericó*, *jngò* *xita* *ima* *xi* *miki* *tsejèn-la* *tjna* *indii* *ndiyá*; *tisíjé* *kjotjò* *ton*. ³⁶ *Xita* *jè*, *k'e* *nga* *kiinchré* *nga* *kjìn* *xita* *nchifa*, *kiskònangui* *mé* *kjo*a *xi* *tíma*. ³⁷ *K'eé* *kitsò-la* *xita* *nga* *jè* *Jesús* *xi* *Nazaret* *ts'e* *tífhato*. ³⁸ *K'eé* 'ñó *kiichja*, *kitsò*:

—*i*Jesús, *nga* *ya* *nchrobàt'aà-ne* *tje-la* *xitaxá* *ítjòn* *David* [*nga* *jì* *tjna* *ngajo-la*], *jchahimatakòn-ná*!

³⁹ *Jña* *xita* *xi* *tjíma* *ítjòn*, *tsohótiko* *nga* *jjyò* *kàtìjna*; *tanga* *jè*, *isaá* 'ñó *kiichja* *nga* *kitsò*:

—*i*Ji *xi* *ya* *nchrobàt'aà-ne* *tje-la* *xitaxá* *ítjòn* *David*, *jchahimatakòn-ná*!

⁴⁰ *K'eé* *tsasìjna* *Jesús*; *kitsò*: “*Nchrobákoò*.” *K'e* *nga* *ijchò* *kasit'aà* *chrañá-la* *kiskònangui-la*, *kitsò-la*:

⁴¹ —*¿Mé* *xi* *mejèn-lè* *nga* *sìiko-lè*?

Jè *xita* *xi* *miki* *tsejèn-la*, *kitsò*:

—*Na'èn*, *mejèn-na* *nga* *kàtatsjèn-na*.

⁴² *Jesús* *kitsò-la*:

—*i*Kàtatsjèn-lè! *Koi-né* *nga* *mokjeiin-lè* *nga* *kòmandaà-ne*.

⁴³ *Xita* *jè*, *nitoón* *kjòtsejèn-la*, *ikjoàn* *kiitjingui-la* *Jesús*; *jeya* *kisikìjna* *Nainá*. *Ngats'ii* *xita* *naxandá* *xi* *kijtseè* *kjo*a *koi*, *tikoá* *jeya* *kisikìjna* *Nainá*.

19

Jesús ko Zaqueo

¹ *Jesús* *k'e* *nga* *ijchò* *naxandá* *Jericó*, *tsibíts'ia* *nga* *jahas'en-jìin* *naxandá*. ² *Ya* *tjna* *jngò* *xita* *xi* 'mì *Zaqueo* *xi* *xita* *sko-la* *jña* *xita-la* *xitaxá* *Roma* *xi* *sikíchjítjì* *tsojmi*; *tikoá* 'ñó *xita* *nchiná*. ³ *Mejèn-la* *nga* *skoexkon* *yá-né* *xi* 'mì *Jesús*; *tanga*

mìkì ma kotsejèn-là nga kjin ma-ne xita, nga jtobá kji Zaqueo. ⁴ K'e tsangachikon ítjòn, ikjoàn tsijin-jno jngoò yá sicómoro nga mejèn-là skoexkon Jesús koni s'in kjoahato. ⁵ K'e nga jahaya ndiyá Jesús, kiskoòtsejèn mijìn k'oa kijtseèxkon Zaqueo nga ya tjina'a yá; kitsò-là:

—Zaqueo, nitoón titajjin, i'ndeij mochjeén-né nga ya siikjája ni'ya-lè.

⁶ Zaqueo, nitoón tsitajen. Tsjaá komà-là nga kitsjaà'nde-là ni'ya-là. ⁷ Jña xita k'e nga kijtseè nga ya kisikjája ni'ya-là Zaqueo, tsibíts'ia nga kiichjajno-là Jesús; kitsò nga ya kisikjája ni'ya-là xita xi jé tjín-là. ⁸ K'eé tsasijna kixi Zaqueo, kitsò:

—Na'èn, osen tsojmì xi tjín-na tsjaà-là xita ima; koa tsà tjín xita xi 'an kiskoònacha-an-là, ñijòn k'a kokji tsjaà ngajo-là.

⁹ Jesús kitsò-là:

—Ngats'ii xita nei-là ni'ya jè, naxhrjein i'ndeij, jyeé kòbitjokajjin kjoa ts'e jé-là, koi kjoa-là nga k'oas'in mokjeiin-là Zaqueo koni jé xita jchínga-là Abraham.

¹⁰ "An xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, koi xá j'i-na nga j'i katsjia xita xi kichija, tikoá j'i kàchrjekajñaà jé-là xita.

Kjoa xi mangásòn xi okóya kjoa ts'e ton
(Mateo 25:14-30)

¹¹ Jña xita, k'e nga nchi'nchré-là Jesús, koni s'in tibeñojmi kjoa koi, k'oa s'in kisikitsjeèn nga yaá koiìts'ia niton nga kotixoma Nainá; nga jé Jesús, jyeé kjomeè bijchó chraña Jerusalén. Koi kjoa-là, Jesús, tsibeñojmi jngoò-là kjoa xi mangásòn nga mìtsà k'oas'in koma.

¹² Kitsò-là:

—Jngoò k'a, jngoò xita xi tje-là xita ítjòn kii jngoò nangui ñánda 'ño kjiin nga tjoé-là xá ítjòn, ikjoàn kjinchrobà-ne k'e nga jye tjoé-là xá. ¹³ Tanga k'e nga tikj'eè bitjo xita jè, te xita ch'inda-là kiichja-là nga tse ton kisingatsja nga jngoò ijngoò; kitsò-là: "Chjóé ton koi, tixáko skanda k'e nga kjoí-na." ¹⁴ Tanga jña xita xi tjya-ne naxandá-là nga jtikeè komà, kisikasén-tjingui i'nga-là xita xi kitsò-là xitaxá ítjòn: "Majin-najen nga jé xitaxá jé kotixoma-najen."

¹⁵ "Tanga jé xita jé, k'e nga jye kitjóé-là xá, j'ii jngoò k'a-ne nangui-là. Ikjoàn kiichja-là ngats'ii xita ch'inda-là xi kisingatsja ton mé-ne nga skoe kó tjín kisikijne ki'ndí-là jé ton xi kisingatsja nga jngoò ijngoò. ¹⁶ Jé xita xi j'ii ítjòn kitsò: "Na'èn, ton-lè xi kiningsatsja-ná, te k'a okji kisikijnesòn ki'ndí-là." ¹⁷ Jé xitaxá ítjòn kitsò-là: "Ndaà tjín; ngaji, ch'inda ndaà-né; ndaà kinikjiin ton xi chiba kjongatsjei; i'ndeij, te naxandá singsatsja-lè xi j'i kotixoma-là." ¹⁸ Ijchò jngoò xi ma-ne jò ch'inda, kitsò: "Na'èn, ton-lè xi kiningsatsja-ná, 'òn k'a okji

kisikijnesòn ki'ndí-la.” 19 Jè x̄itaxá ítjòn kitsò: “T̄ikoáá ngaji, 'òn naxandá s̄ingatsja-lè xi j̄i kot̄ixoma-la.”

20 'J'ù ìjngòè xi kitsò: “Na'èn, ì t̄jna t̄on-lè xi kin̄ngatsja-ná. Ndaà tsibitjoà; pahit̄o tsibìjté'ñoá. 21 Kitsakjoón-lè; ngaji, x̄ita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngají tsibìjni t̄ikoá bixkoí xi mì ngaji tsibìtjii.” 22 Jè x̄itaxá ítjòn kitsò: “Ngaji xi ch̄i'nda ch'o 'mì-lè; t̄ijè-ne 'én xi nokjoì s̄inè-lè jé, nga si: x̄ita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngaji tsibìjni t̄ikoá bixkoí xi mì ngaji tsibìtjii. 23 Tsà jye t̄jijn-lè, ¿mé-ne mì yaá kinik̄jna-ne t̄on-na ya banco nga kisikijnesòn ki'ndí-la mé-ne k'e nga kjoì ìjngòè k'a-na s̄ingatsja-ná t̄on-na?” 24 K'eé kitsò-la j̄nà x̄ita xi ya t̄itsajna: “Chjaà'an-là t̄on; jè t̄jii-là x̄ita xi te k'a kisikijnesòn.” 25 J̄nà x̄ita xi oki'mì-la kitsò: “Na'èn, ìx̄ita jè, jyeé kò te k'a kot̄jín t̄jín-la!” 26 Jè x̄itaxá ítjòn kitsò: “K'oaá xán-nò, ngats'ii xi t̄jín-la, k'oií-isa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda t̄já'aán-la mé xi chiba t̄jín-la. 27 T̄ikoá j̄nà x̄ita kondra-na xi majìn-la nga 'an kot̄ixoma-la, nchrohók̄o-ná ìjndé, t̄ik'eèn nga nguixkoaàn.”

K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 K'e nga jye okitsò Jesús, kiì ítjòn-la x̄ita-la nga kiik̄o ján Jerusalén. 29 K'e nga jye ijchò chrañà j̄nà naxandá xi 'mì Betfagé k̄o Betania ya chrañat'aà-la jè nindoò xi 'mì Yá Olivo, kisikasén jò x̄ita xi kota'yat'aà-la. 30 Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá ìtsé xi kijnat'aà ján; k'e nga kijchoò, yaá s̄jnat'aà'ño jngòè ndí búrró ki'ndí xi ñi s̄a yá x̄ita b̄jnasòn-la. Ch̄jnda'ño, nchrohók̄o. 31 Tsà yá xi k̄jònangui-nò, tsà k̄itsò-nò: “¿Mé-ne ch̄jnda'ño-nò?”, t̄in-là: “Jè xó Na'èn-ná Jesús k̄ochjeén-la.”

32 Kii j̄nà x̄ita-la; k'oaá s'ín kisakò-la koni s'ín tsibénøj̄mí-la Jesús. 33 K'e nga nchik̄jnda'ño ndí búrró ki'ndí, kitsò nei-la:

—¿Mé-ne ch̄jnda'ño-nò ndí búrró?

34 J̄nà x̄ita-la Jesús kitsò:

—Jè xó k̄ochjeén-la Na'èn-ná Jesús.

35 K'e nga ijchòk̄o ñánda t̄jna Jesús, j̄nà kisik̄jeén nikje-la nga tsohótsa-la ndí búrró; ìkjoàn kisik̄jnasòn-la. 36 Koni s'ín tífi Jesús, j̄nà x̄ita tsohójngòè nikje-la ya ìya ndiyá. 37 K'e nga jye k̄jochrañat'aà nga nchifjien ya nindoò Yá Olivo, ngats'ii x̄ita xi kota'yat'aà-la xi t̄jiko tsibíts'ia nga 'ño kiichja xi ngui tà k̄jotsja-la nga kitsjaà-la k̄jondaà Nainá nga koií kjoa-la j̄nà k̄joxkón xi jye kijtseè. 38 Kitsò:

—Mé tà ndaà-la jè x̄itaxá ítjòn xi jè nchrobá ngajo-la Nainá. T̄jín kjoa'nchán ìt'aà ngajmii. T̄ikoá t̄jín kjoajeya.

39 J̄nà x̄ita fariseo xi ya taña t̄jiko x̄ita k̄jín kitsò-la:

—ìMaestro, jchitikoii x̄ita xi kota'yat'aà-lè!

40 Tanga jè Jesús kitsò-la:

—K'oaá xán-nò tsà jǎà xítà koi kítsajnajyò, jǎà ndajo kichja.

41 Jesús, nga jye ijchò chraña naxandá Jerusalén, k'e nga kijtseèxkon, kiskindàyakeè xi it'aà ts'e naxandá. 42 Kitsò:

—Jǎò xi xítà naxandá Jerusalén 'mi-nò, tsà jè-là-ne nachrjein i'ndeì kòkjeiín-nò it'aà ts'e jè kjoa xi tsjá-nò kjoa'nchán; tanga i'ndeì, tjí'maá-nò. 43 Kjoí nachrjein k'e nga jǎà kondra-nò koiíndiì-nò chrjó ndajo, sùkkinda-nò kò kít'aà-nò nga jngoò itjandiì. 44 Jngoò k'a sùk'jehesòn-nò, sùk'en yijee-nò; níí tì jngoò ndajo sùyijòsòn-la xíkjin. Koií jé xi koma-nò nga mikì kiyaxkoòn Nainá k'e nga j'ii katsejèn-nò.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsachrje xítà xi otijna tsojmi ya ingo itjòn ts'e Jerusalén

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Jesús jahas'en ya ñánda kijna ingo itjòn, ikjoàn tsibíts'ia nga tsachrje jǎà xítà xi nchihotijna kò xi nchihotse tsojmi; 46 kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon xi tjít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikon-né, tanga jǎò, nguijo-la xítà chijé titsà'nè.”

47 Jesús, nachrjein inchiòn tsakóya-la xítà ya nditsin ingo itjòn; jǎà xítà sko-la no'miì, xítà xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kò jǎà xítà sko-la naxandá, nchihótsji'nde-la nga mejèn-la sùk'en Jesús. 48 Tanga mikì kisakò-la kó s'ín sùkò nga jǎà xítà naxandá, 'ñó ndaà nchi'nchré-la koni s'ín tsò 'én xi tibenojmí.

20

Kjotíxoma-la Jesús

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Jngoò nachrjein, k'e nga jè Jesús tíhokóya-la xítà 'én ndaà-la Nainá ya nditsin ingo itjòn, ijchò xítà sko-la no'miì kò xítà xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés; kjihijtakò xítà jchínga. 2 Kitsò-la:

—Koatìn-nájen, ¿mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'ni? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

3 Kiichja Jesús, kitsò:

—Tikoáá 'an, jngoò kjoa skònangui-nò. Koatìn-ná: 4 ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'iín bautizar xítà? ¿A Nainá-né xi tijná ngajmiì, o xi tà xítà-né?

5 Jǎà xítà koi k'eé tsajoóya-ne; kitsò-la xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kitsò-né: “¿Mé-ne nga mikì kòkjeiín-nò it'aà ts'e?” 6 Tikoá tsà kixoán: “It'aà ts'e xítà-né”, jǎà xítà naxandá ndajoó koi'nè-ná nga

k'oaá s'ín mokjeiin-la nga jè Juan xi kiichja ngajo-la Nainá.

⁷ K'eé kitsò:

— Mikii 'ya-jen yá xi kitsjaà-la kjoťixoma.

⁸ Jè Jesús, kitsò-la:

— Tikoáá 'an, mikii k'oa xán-nò yá-né xi kitsjaà-na kjoťixoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoa xi mangásòn ts'e jña chi'nda ts'en

(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)

⁹ Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga kiichja-la xita naxandá; tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò:

— Jngoò k'a jngoò xita tsibítje toò uva, ikjoàn kisikiña-la xita xi k'ejí nga kisixásòn; jè nei-la nangui, kjiin nó kiì.

¹⁰ K'e nga ijchò nachrjein nga jye kòjchá toò uva, jè nei-la, kisikasén jngoò chi'nda-la nga tjoé chiba-la chjí-la toò uva xi jè oko-la; tanga jña xita xi kisixásòn nangui, tà kiskaàn-ko-né, tà kisikasén tiyaá-ne. ¹¹ Xi komà iskan, jè nei-la nangui ijngoò xita chi'nda-la kisikasén; k'oaá tís'ín kisiko; kiskaàn-ko, ch'o kisiko, ikjoàn kisikasén tiya-ne. ¹² Ijngoò kisikasén xi ma-ne jàn xita chi'nda; tà ngásòn kisiko; kisiki'on, koa tsachrjekàjiin nangui-la.

¹³ 'K'eé kitsò jè nei-la nangui: “¿Mé xi s'iaàn? Jè-la sikasén ki'ndí-na xi 'nó tsjakeè; jè-la xi skoexkón.” ¹⁴ Tanga jña xita chi'nda koi, k'e nga kijtseèxkon, kitsò-la xíkjin: “Jè jèe xi tjoé kjoťjò-la i'nde; sik'eén mé-ne nga tsaján koma i'nde.” ¹⁵ Tsachrjekàjiin ya ñánda títje toò uva; ikjoàn kisik'en.

'Jño, ¿kó bixón? Nei-la nangui, ¿mé xi siko xita koi? ¹⁶ Kjoí sik'en xita koi; k'ejí xita siingatsja jè nangui ñánda tjín toò uva.

Jña xita xi nchi'nchré-la Jesús kitsò:

— iNikjé-ne k'oas'ín koma!

¹⁷ Tanga Jesús, kiskoò'an, kitsò-la:

— Tsà majin, ¿kó bixón? ¿Kó tsòya-ne koni s'ín tíchja Xojon xi tjit'aà 'Én-la Nainá nga tsò?:

“Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-la ni'ya.”

¹⁸ Ngats'ii xi ya kixosòn ndajo jè, koxkoaya-né; ko tsà jè ndajo skané xita, kochijo-né.

¹⁹ Jña xita sko-la no'mii ko xita xi okóya kjoťixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-la nga tijè-ne hora tsobà'ño Jesús, nga jè kjoa xi mangásòn, kiskaàya-la nga kondra ts'e koni s'ín tsibénojmi; tanga jña xita naxandá kitsakjòn-la.

Kjoa ts'e xi machítji tsojmi

(Mateo 21:45-46; 22:15-22; Marcos 12:12-17)

²⁰ Jña xita sko-la no'mii kisikinda; kisikasén-'ma-la xita xi ijchò 'nchré-la xi k'oas'ín kis'iin koni tsà xita ndaà nga

mejèn-là sakòtsji jngoò-là 'én xi ch'o tsò mé-ne nga koma sjiingatsja-ne jè gobernador xi tjíya kjotíxoma tsja nga jè koìndaàjìin. ²¹ Jñà xìtā koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—Maestro, 'ya-nájèn jñà 'én xi nokjoi, ndaà okoòyi; mìkii chjaàjìin xìtā; k'oaá s'ín okoòyi ndiyá-là Nainá koni s'ín tjín xi kjoa kixi. ²² ¿A ndaà tjín nga kichjítjì-jèn tsojmì it'aà ts'e xìtaxá ítjòn ts'e Roma? ¿A xi majìn-né?

²³ Jesús, tìk'eé kijtseèya-là nga nchikonachan-là, kitsò-là:

—¿Mé-ne nga mejèn-nò nga 'an chít'aà-ná? ²⁴ Takó jngoò-ná tòn. ¿Yá ts'e isén ko 'ín xi tjít'aà?

Kitsò xìtā koi:

—Ts'eé César xi xìtaxá ítjòn ts'e Roma.

²⁵ Jesús kitsò:

—Tjii-lá César xi ts'e César, koa tjii-là Nainá xi ts'e Nainá.

²⁶ Ngats'ii 'én xi kiichja Jesús nga nguixkon xìtā naxandá, mìkii kisakò-là xi koma kohòngui-ne. Tà kjòxkón-là; tà saá tà jyò tsibìtsajna.

Kós'ín kiskònangui kjoa ts'e nga faáya-là mik'en

(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

²⁷ Jñà xìtā saduceo xi mìkii mokjeiín-là nga faáya-là xìtā xi jye k'en ijchò kjònangui-là Jesús, kitsò-là:

²⁸ —Maestro, Moisés, k'oaá s'ín kiskii: Tsà jngoò xìtā xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-là ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-là mik'en, tjìjè-ne 'ndse kixan-ko jngoò k'a-ne mé-ne nga s'e-là ixti xi tje ts'e 'ndse. ²⁹ Kis'e xó jngoò k'a xìtā xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-là chjoón; tanga mìkii kis'e-là ixti skanda kóni nga k'en. ³⁰ Jè 'ndse xi ma-ne jò, chixàn-koó; tìk'oaá k'e nga k'en, mìkii kis'e-là ixti. ³¹ Chjoón jè, chixàn-koó xi ma-ne jàn; k'oaá xó s'ín chixàn-ko ngats'ii nga itoò 'ndse, tanga nijngoò xi kis'e-là ixti skanda k'e nga k'en. ³² Xi komà iskan, tìk'oaá k'en jè chjoón. ³³ K'e nga tsà kjoaáya-là, nga itoò 'ndse, ¿yá-né xi chjoón-là koma? Nga jñà tsibìtsajnakò nga itoò 'ndse.

³⁴ Jesús, k'eé kitsò-là:

—Jñà xìtā xi tjín nachrjein j'nde, ko chjoón ko x'in, bixan-né. ³⁵ Tanga jñà xìtā xi Nainá okitsò nga ok'in-là nga kjoaáya-là nga kítsajna isò'nde xi sa kjoíi, mì tì kii kixan-ne. ³⁶ Tìk'oaá mì tì kii kiyá-ne. K'oaá s'ín ngàsòn kítsajnakon koni àkjale; yaá kítsajnakò Nainá nga ixti-là ma nga jye kòfaáya-là. ³⁷ Tjìjè-ne Moisés k'oaá s'ín okóya nga jñà xi jye k'en, kjoaáya-là. K'oaá s'ín tjít'aà xojon it'aà ts'e yá na'yá xi títi k'e nga tsò Moisés: “Jè xi Nainá 'mì-lá, tìk'oaá Nainá tsò-là Abraham, Isaac, ko Jacob.” ³⁸ Jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-là xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-là! It'aà ts'e Nainá, ngats'ii-né nga títsajnakon.

³⁹ K'eé kiichja x̄ita xi okóya k̄jotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kitsò:

—Maestro, kixí kjoa 'én xi nokjòl.

⁴⁰ N̄i t̄i j̄ngòò x̄ita xi k̄jò'ñó-ne ikon nga kiskònangui-ìsa-la.

*Ñánda kitjen-la Cristo [x̄ita xi xó kisikasén-ne Nainá]
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)*

⁴¹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne kòtsò-ne j̄nà x̄ita nga jè xi Cristo, [x̄ita xi xó s̄ikasén-ne Nainá], nga ya k̄jinchrobát'aà-ne tje-la x̄itaxá ítjòn David? ⁴² T̄ijè-ne David, tsò xojon-la ya ts'e Salmo:

Jè Nainá kitsò-la Cristo, jè xi otíxoma-na:

“T̄ijnat'aà-ná i kixi-na,

⁴³ skanda k'e nga s̄ikítsajnanguia kondra-lè

ñánda nchason ndsokoi nga 'an, jye kisikijne-la.”

⁴⁴ Jè David, tsà kòs'ín kitsò-la Cristo, ¿kó s'ín t̄jín-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la David?

*Ki kitsò Jesús it'aà ts'e x̄ita xi okóya k̄jotíxoma-la Nainá
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)*

⁴⁵ K'e nga nchi'nchré ngats'ii x̄ita naxandá, Jesús kitsò-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

⁴⁶ —T̄ikindaa yijo-nò it'aà ts'e x̄ita xi okóya k̄jotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. T̄ikoaá tsjaá ma-la nga ndaa beèxkón x̄ita xi k̄j'eí, ndaa síhixat'aà ya nditsin. T̄ikoaá j̄nà ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga j̄nà kitsat'aà ítjòn ímixa k'e nga k̄jèn x̄ita ñánda t̄jín s'eí. ⁴⁷ Faá'an ni'ya-la íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la. Ikjoàn 'ñó ndojò fiko ochikon-la nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoa xi s'ín. J̄nà x̄ita koi ìsaá tse k̄jò'in s'e-la.

21

*Ton xi kitsjaà k̄jotjò chjoón ka'àn xi 'ñó ima
(Marcos 12:41-44)*

¹ Jesús k'e nga kiskoòtsejèn, kijtsee x̄ita nchiná xi 'ñó t̄jín-la ton nga nchibítsajnaya ton-la ya kaxa ñánda sinchá ton k̄jotjò-la Nainá. ² T̄ikoaá kijtsee jngòò chjoón ka'àn xi 'ñó ima nga tsibítsajnaya jò ndí ton xi chibachjí chjí-la. ³ K'eé kitsò:

—Xi kjoa kixi, k'oaá xán-nò, chjoón ka'àn ima jè, ìsaá tse ton kòbjina mì k'oaá-ne ngats'ii x̄ita xi i'nga. ⁴ Ngats'ii x̄ita koi xi t̄jín-la ton, koií tsjá-la Nainá jè xi ningui-la, tanga jè chjoón ima, kàtsjá yijeé ton xi t̄jín-la xi tímajchá-ne.

*K'e nga kiichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'ín t̄jínè-la nga kixoña
(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)*

⁵ Tikoá nchijoóya i'nga-ne xitá xi nchikotsejèn-lá ingo ítjòn nga ndaà kjoàn ndajo-lá; tikoá ndaà kjoàn tsojmì xi kitsjaà kjojtò-lá Nainá jñà xitá. Jesús kitsò-lá:

⁶—Kjoíi nàchrjein k'e nga jñà ndajo kò tsojmì xi ndaà kjoàn xi chitsejèn-lá, níi tí jngoò siyijòsòn-lá xíkjin, kixoña yije-né.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá machraña nàchrjein nga kjoehet'aà isò'nde

(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)

⁷ K'eé kiskònangui-lá kitsò-lá:

—Maestro, ¿mé nàchrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye kochraña nga k'oas'ín koma kjoa koi?

⁸ Jesús kitsò:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xitá xi skónachan-nò. Kjin xitá kjoíi xi 'ín ts'an sikkjeén; kitsò: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”, tikoá kitsò-nò: “Jyeé tíjna chraña nàchrjein nga 'an kotixoma.” Kì kii onguítjinguì-lá. ⁹ K'e nga kina'ya kjoa ts'e kjochán, kjoasiì, kì tsakjoòn-jèn; mochjeén-né nga k'oas'ín koma ítjòn tanga kj'eè tsà jè nàchrjein nga kjoehet'aà.

¹⁰ Kitsò-isa-lá:

—Naxandá skaàn-kjoò xi kj'eíi naxandá. Koa xitaxá koiits'ia nga skaàn-kjoòkò xitaxá xi kj'eíi naxandá. ¹¹ Ndaà jchán k'oa ch'ón xkón; xkì xi ján naxandá s'e kjinchrá kò ch'in xi 'ño kjan. Ján ngajmii jcha-lá kjoxkón xi ch'o tjín kò xi ch'o kjoàn.

¹² 'Tanga jñò, ítjòn tsoaba'ño-nò xitá; kjitjinguikè-nò kjiko-nò ya ni'ya ingo sinagoga nga ya sindaajjin. Skinis'en-nò ndayá; kjiko-nò it'aà ts'e xitaxá ítjòn kò ts'e gobernador; tà koií kjoa-lá nga mokjeiin-nò it'aà ts'an. ¹³ K'e nga k'oas'ín komat'ioòn, jè hora nga kénojmi-lá xitá xi it'aà ts'an. ¹⁴ K'oaá s'ín t'è-lá takòn, kì tà chjà ítjòn nikitsjeèn kó kixón nga kinókjoaa nga kinchakoo yijo-nò, ¹⁵ koií kjoa-lá nga 'an, tsjaà-nò 'én tikoá tsjaà-nò kjoa kjin-takòn kó s'ín kinókjoaa mé-ne nga jñà xitá kondra-nò mikii sikkijne-nò k'e nga chibàkjoò. ¹⁶ Skanda jñà sisingatsja-nò xi na'èn-nò, 'ndsè, xinguiòo kò amigo-nò, tikoá sikk'en i'nga-nò. ¹⁷ Ngats'ii xitá isò'nde kojtikeyè-nò xi kjoa ts'an. ¹⁸ Tanga nijngoò tsjaskò chja. ¹⁹ Jè xi kichikjoa-lá kjo'in, kijnakon inima-lá!

²⁰ 'K'e nga jchaa naxandá Jerusalén nga kitseè jngoò it-jandii-lá soldado, k'oaá s'ín tíjin-nò nga jye kjòchraña nga jngoò k'a kjoehesòn yije mé xi tjín. ²¹ Jñà xitá xi títsajna Judea, kàtanga, kàtjì nánanda nindoò choòn; jñà xi títsajna Jerusalén, kàtitjokajjin naxandá, jñà xi ján títsajna campo, kì tí kii nchrobá-ne jjiin naxandá-lá. ²² Koií kjoa-lá nga nàchrjein ts'e kjo'in-né mé-ne nga kitasòn yije-ne koni s'ín tíchja Xojon xi

tjít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá. ²³ IIma xó-ne jñà íchjín xi ki'ndí 'ya kò xi ixti xó nchisikaki jñà nàchrjein koi, nga 'ñó tse kjo'in s'e it'aà nangui! Xi kjoajti-la Nainá, tse kjo'in koi'nè-la xita naxandá Israel. ²⁴ Tjín xita xi kicha machitín kiyá-ne; tikoáá tjín xi kj'eí nangui kjikò preso jñà xita kjoichán. Jñà xi mìtsà xita judío, 'ñó ch'o sükò nga skoetoòn jñà xita naxandá Jerusalén; jñà kotixoma skanda k'e nga kítasòn nàchrjein-la xita koi.

K'e nga kjoíi iŋgoò k'a-ne Ki'ndí-la Xita
(Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)

²⁵ 'Ikjoàn jcha-la jè ts'oí, sá kò ni'ño nga kotsejèn-la seña xi ch'o kjoàn. I it'aà nangui, ngats'ìi xita 'ñó tsakjón nga kji'nchré-la nga 'ñó kjone nga fi nchrobá ndáchikon. ²⁶ Jñà xita chiba-la kiyáya-né nga tsakjón k'e nga skoe kjoa xi komat'in isò'nde. Skanda jñà ni'ño xi tjín ngajmii kijiyaá-la. ²⁷ 'Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobáñña ijìin ifi. Tsee nga'ñó kò kjoajeya kjoikoáa. ²⁸ K'e nga kots'ia kjoa koi nga k'oas'ín koma, kixi tìnchaà, chjímìl'ngaà skoò, tsja t'è-la inima-nò, chíñakjoaa nga jyeé kjòchraña nàchrjein nga jñò kítasajnadejí-nò.

²⁹ K'eé tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn; kitsò-la:

—Chítsejèn-la yá toò iko, ngats'ìi yá xi tjín. ³⁰ K'e nga jye bíts'ia nga bíjts'én xka-la yá, jyeé 'yaà nga nchrobá machraña chon ndobá. ³¹ K'oáá tís'in tjín, k'e nga jchaa nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kátasijìin-nò nga jye tijnat'aà chraña-nò nàchrjein nga jchaa kó s'ín otixoma Nainá.

³² 'Xi okixi, k'oáá xán-nò: Mikii kiyá xita xi tjín nàchrjein koi skanda kóni nga jye kítasòn yije jñà kjoa koi. ³³ Jè ngajmii kò isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jñà 'én-na mikii kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁴ 'T'een kindá yijo-nò; mikii biì'nde nga sítajaajìin inima-nò jñà kjoa xi ch'o tjín koni kjoa ch'i, kjoa chrjá'a, kò kjoa xi níkájnoò i isò'nde. Tsà k'oas'ín s'een, mikii titsajnandaà jè nàchrjein k'e nga 'an kjoiaa iŋgoò k'a; tà niton kjoíi nàchrjein, skané-nò koni jngoò ch'an. ³⁵ K'oáá s'ín komat'in ngats'ìi xita xi tjín nga títsa isò'nde. ³⁶ Jñò, ndaà titsajna, titsi'ba kijndà nga kjit'aà nàchrjein mé-ne nga s'e-nò nga'ñó nga koma kitjoññoò ngats'ìi kjo'in xi k'oas'ín koma, tikoá mé-ne nga mikii kosobà-nò nga kìncha nguixkon Ki'ndí-la Xita.

³⁷ K'e nga nàchrjein, Jesús, yaá tsakóya ya nditsin iŋgo itjòn. K'e nga majño yaá fisikjáya ya nindoò xi 'mì Yá Olivo. ³⁸ Kjìn xita naxandá, f'ìikon ya nditsin iŋgo itjòn nga xki tajñòya; f'ìi 'nchré-la mé 'én xi okóya.

22

Kiis'ín tsohótsji'nde-la xita kondra-la Jesús nga tsoḅa'ñó
(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

¹ Jyee tímachraña nacherjein nga bitjo s'eí Paxko k'e nga kjèn inchrájin xi tsjìn-la na'yo san jña xita judío. ² Jña xita sko-la no'miì ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, nga tsakjón-la xita naxandá, tsohótsji'nde-la kó s'ín sjiiko Jesús nga sjiik'en.

³ Jè xita neji jahas'en-jiiñ inima-la jè Judas xi tikoḅa Iscariote 'mì, xi ya itjoiñ ts'e xita xi tejò ma-ne xi tsajmeiiko Jesús. ⁴ Judas, kiikáko jña xita sko-la no'miì ko xita sko-la xi síkinda ingo ítjòn nga tsajoóya-ne kó s'ín sjiingatsja Jesús. ⁵ Jña xita koi, tsjaá komà-la; tsibíndaajiiñ nga ton tsjá-la. ⁶ Judas, kòkjeiín-la, ikjoàn tsohótsji'nde-la kó s'ín sjiingatsja Jesús nga mikii skoe jña xita naxandá.

K'e nga jè Jesús tsakjèn-ko xita xi kota'yàt'aà-la
(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

⁷ Ijchò nacherjein-la s'eí ts'e inchrájin xi tsjìn-la na'yo san, k'e nga k'oas'ín tjínè-la nga biyaà orrè xi bíxteèn jni-la xi it'aà ts'e s'eí Paxko. ⁸ Jesús kisikasén Pedro ko Juan, kitsò-la:

—Tanguió kìndaà tsojmì xi kjoḅa ts'e s'eí Paxko mé-ne nga kichiaá.

⁹ Jña xita-la kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñánda mejèn-lè nga konguí kìndaà-jen?

¹⁰ Jesús kitsò:

—K'e nga kitjas'en-jñoò naxandá, ya skakjoò jngoò xita x'in xi 'yajen jngoò nisa nandá. Tanguítjingui-là skanda ya ñánda kjoahas'en ni'ya. ¹¹ Kot'in-là nei-la ni'ya: “Jè Maestro kjònangui: ¿Ñánda tíjna cuarto-la ni'ya ñánda kókjen-koḅa xita xi kota'yàt'aà-na ts'e s'eí Paxko?” ¹² Xita jè, kòkò jngoò-nò cuarto xi tiyà kji xi jye ndaà choòn xi ya tíjnasò'nga ni'ya. Ya tindaà nga kichiaá.

¹³ Jña xita koi, kii; k'oaá s'ín kisakò-la koni s'ín kitsò-la Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmì xi kòkjen kjoḅa ts'e s'eí Paxko.

¹⁴ K'e nga ijchò hora nga kòkjen, Jesús tsibijnat'aà ímixa ko xita-la xi tsibíxaya-la. ¹⁵ Kitsò-la:

—i'Ñó tìsikìtsjeèn nga mejèn-na kókjen-ko-nò ts'e s'eí Paxko nga tikj'eè fi-na kjoḅa biyaà! ¹⁶ K'oaá xán-nò nga mì tì kii kókjeen-na s'eí Paxko skanda k'e nga kitasòn yije kjoḅa ts'e s'eí Paxko jña nacherjein k'e nga Nainá kotixoma.

¹⁷ K'ee kiskoé jngoò chitsín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kitsò:

—Chjóé, tika'bí-là xinguiqo; ¹⁸ k'oaá xán-nò nga mì tì kii ski-na vino skanda k'e nga kotixoma Nainá.

19 Ikjoàn kiskoé inchrájin, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kisixkoaya, kitsjaà-la xita-la, kitsò:

—Inchrájin jè, yijo-na-né nga 'aán kiyá ngajo-nò. K'oa tís'in t'een nga tixkoaya inchrájin, mé-ne nga kojitsjeèn-nò xi it'aà ts'an.

20 K'e nga jye tsakjèn, k'oaá tís'in kis'in; kiskoé chitsín, kitsò:

—Chitsín jè, jè-né xi kjoa xitse xi bindajjin-ko-nò xi it'aà ts'e jní-na xi xixteèn xi kjondaà tsajòn nga makixiya kjoa.

21 Íí tíjnat'aako-ná ímíxa, jè xita xi siingatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na. 22 Xi okixi, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tijnè-na nga kiyá. Tanga, jima xó-ne jè xita xi siingatsja-na!

23 Jña xita-la tsibits'ia nga kiskònangui-la xikjin, kitsò:

—¿Yá-né xi k'oas'in siingatsja?

Yá-né xi tíjna ítjòn

24 Jña xita-la tsajoókjoò xi kjoa ts'e yá-né xi tíjna ítjòn. 25 Jesús kitsò-la:

—Jña xitaxá ítjòn-la xi mìtsà xita judío, 'ño beètòn xita naxandá-la, tanga jña xitaxá koi, tsò-né nga ndaà xita.

26 Tanga jño, mìkì k'oas'in s'een. Jè xi tíjna ítjòn, isaá nangui kàtjina; jè xi otíxa, tà saá jè kàtama chí'nda. 27 ¿Yá-né xi tíjna ítjòn? ¿A jè xi bijnat'aà ímíxa, o xi jè xi bíya tsojmì? ¿A mìtsà jè xi bijnat'aà ímíxa? Tanga j'nde, mìkì k'oas'in koma. 'An, tijnajjin-nò koni jngoò xita chí'nda xi síxá-nò.

28 'Skanda kó-ne nga tàts'en-la kjoa, jño-nò xi titsajnakò kjit'aà-ná nita mé kjoa xi tímat'ian. 29 Koií kjoa-la nga 'an siingatsja-nò kjotixoma nga jño kotixomaà koni s'in kisingsatsja-na Nainá xi Na'èn-na, 30 mé-ne jño, ya kichioò tikoá s'ioo ya it'aà ímíxa-na ñánda tihotixoma, tikoá ya kitsajnasòn íxile ts'e kjotixoma nga jño, kındaajjin-là xita xi tejó tje-la ts'e naxandá Israel.

'En xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Kùichja-isa Na'èn-ná, kitsò:

—Simón, Simón, jè xita neí kisiyé'nde nga mejèn-la 'ño skót'aà-nò. K'e nga skót'aà-nò, yaá jcha-la yá-né xi ndaà ko xi mìkì ndaà, koni s'in niko trigo nga matsjeè.

32 Tanga 'an, tsibitsi'batjì-lè mé-ne nga mì jchijat'aà-lè nga mokjeín-lè xi it'aà ts'an. K'e nga jye sikátjifaya-ne xi it'aà ts'an, tisi'koi xinguji nga kixi kítsajna.

33 Simón kitsò:

—Na'èn, tijnandaà-ná nga kjíko-lè nas'in ndayá k'óin, nas'in skanda kiyáko-lè.

34 Jesús kitsò-la:

—Ngaji Pedro, k'oaá xan-lè, ì'ndeì, jàn k'a k'oa sí nga mìkìi yaxkon-ná k'è nga tìkj'èè kjindáya kóxtí.

K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga k'oi-la kjo'in Jesús

³⁵ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—K'e nga kisikasén-nò nga tsanguió nìka'bió 'én-na nga mìkìi kich'à tòn, mìkìi kich'à chijtsa, mìkìi xoxté kitsjaya, ¿mé xi kisichjaàt'aà-nò?

Jña xita kitsò:

—Nimé-jèn.

³⁶ K'eé kitsò-la:

—Ì'ndeì, jè xi tjín-la chijtsa tòn, kàtakjoé; tìkoá jè xi tjín-la na'ya kàtakjoé; kò jè xi tsjìn-la kichà ndojò, kàtatijna nàchrokisòn-la koá kàtatse kichà-la. ³⁷ K'oaá xán-nò nga tjínè-la nga kítasòn koni s'ín tíchja Xojon xi jtít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an nga tsò: “K'oaá s'ín skoe-ikon koni jngoò xita xi mìkìi ndaà s'ín.” Koni s'ín tíchja 'Én Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an, kítasòn yije-né.

³⁸ Jña xita-la kitsò:

—Na'èn, kjioò jò-najen kichà ndojò ijndé.

Jè Jesús kitsò:

—Kàtje kjoá.

K'e nga jè Jesús tsibítsi'ba ya nindoò Yá Olivo

(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

³⁹ Jesús kii nga kiichjat'aà-la Nainá ya ñánda 'mì nindoò Yá Olivo koni s'ín s'ín kjit'aà; ikjoàn kiitjingui xita xi kota'yat'aà-la. ⁴⁰ K'e nga ijchò ì'nde jè, kitsò-la xita-la:

—Titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

⁴¹ K'eé tsasit'aà xìn chiba-la koni kji saté jngoò ndajo k'e jngoò xita osén. Tsasèn-xkó'nchi, ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá.

⁴² Kitsò:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, chjaàxìn-ná kjo'in jè; tanga mìtsà jè kítasòn 'én-na, jè kàtabitasòn tsiji.

⁴³ K'e nga tíchjat'aà-la Nainá tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá xi inchrobà-ne ngajmii nga kitsjaà-isa-la nga'ño. ⁴⁴ Nga tse kjo'in tísikjeín inima-la, isaá 'ño kiichjat'aà-la Nainá; chiba-la kitjoondá-né, jè ndátsjèya-la xi chixòt'aà nangui, jní kjoàn.

⁴⁵ K'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, kii ijngoò k'a-ne ñánda títsajna xita xi kota'yat'aà-la. Tanga k'e nga ijchò, jyeé kjiy-ijòfè, koií kjoá-la nga 'ño 'on ma-la inima-la. ⁴⁶ Kitsò-la:

—¿Mé-ne titsayijòfè-nò? Tísítjeen, titsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

Kíi komà k'e nga kindobà'ño Jesús

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:2-11)

47 Tákó t̄ik'eé tíchja-ìsa Jesús, k̄jìn x̄ita ijchò; jè tsó'ba ítjòn Judas, xi ya ítjojin ts'e x̄ita-la Jesús xi tejò ma-ne. K'e nga ijchò, k̄i kasit'aà chraña-la Jesús nga kiskine'a. 48 Jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji Judas, ¿a k'oáá s'ín tà jngoò kjoa xi chine'aá ñingatsja-ná 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na?

49 Jñà x̄ita-la xi i'nga, k'e nga kijtseè kjoa xi komat'in Jesús, kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga k̄ich'on-jen k̄ichà ndojò?

50 Jngoò x̄ita-la Jesús tsajá-la k̄ichà ndojò jè ch̄i'nda-la no'miì ítjòn, tsatet'aà líká kixi-la. 51 K'eé kitsò Jesús:

—¿Kì k'oáá ñikoo, k̄atje kjoa!

Ikjoàn tsohót'aà-la tsja líká-la; ñitjón kjòndaà-ne. 52 K'eé kitsò-la jñà x̄ita xi j'ikjaá xi x̄ita sko-la no'miì ko x̄ita xi síkinda ingo ítjòn ko x̄ita jchínga:

—¿Mé-ne k'oas'ín kà'nè-nò nga k̄ichà machit̄in ko yá kich'à koni tsà jngoò x̄ita chijé kòf'ijchjaà? 53 Nachrjein inchijòn tsohótijnako-nò ya nditsin ingo ítjòn; ¿mé-ne nga mìkìl ya kindobà'ñó-ná? Koiì kjoa-la nga jè hora jè nga jñò choòn, tsajòn-nò k'e nga jè x̄ita neij̄ tíhotíxoma.

K'e nga jè Pedro mìkìl tsibénojmí nga beèxkon Jesús

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

54 Jesús, kitsobà'ñó x̄ita, k̄ikoo ni'ya-la no'miì ítjòn. Jè Pedro, tà kjìin tà kjìin tsajmeèt̄jngui-la. 55 Ya jngoò osen nditsin, jñà x̄ita tsibítse jngoò ni'ín, ikjoàn tsibitsajna'ngui jngoò ítjandì. T̄ikoa jè Pedro tsibijnajin-la x̄ita. 56 K'eé jngoò chjoón ch̄i'nda kijtseèxkon Pedro nga t̄jna'ngui; kiskoò'an, kitsò:

—X̄ita jè, t̄ikoaá yaá tsóhoko Jesús.

57 Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né, kitsò:

—Ngaji chjoón, x̄ita jè, mìkìl bexkoan.

58 Xi komà ñjngoò tjò, ngui jngoò x̄ita kijtseèxkon Pedro, kitsò-la:

—T̄ikoaá ngaji, yaá tjaàkoij̄ Jesús.

K'eé kitsò Pedro:

—Ngaji x'jin, mìtsà ya tsòhokoa.

59 Nga komà ñskan, t̄jín-la tsà jngoò hora, t̄ikoaá 'ñó okitsò ngui jngoò x̄ita:

—Kixij̄ kjoa, x̄ita jè, yaá tsóhoko, t̄ikoaá yaá i'nde-la Galilea.

60 Pedro kitsò:

—Ngaji x'jin, mìkìl be mé 'én xi ko'mì-la.

Tik'eé-ne tíchja Pedro kiskindàya kóxtí. 61 Kisikátjifaya Na'èn-ná Jesús, kiskoòtsejèn-la Pedro. K'eé tsibítsjeèn-la Pedro 'én xi kitsò-la Na'èn-ná Jesús nga kitsò-la: “Jàn k'a k'oá sí nga mìkìl yaxkon-ná k'e nga t̄ikj'eé kjindàya kóxtí.” 62 Jè Pedro,

k'eé itjo ni'ya, ikjoàn 'ñó jchán kiskindàya nga 'on komà-la inima-la.

Kós'ín kiichja xita xi kisìsobà-la Jesús
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Jñà xita xi nchisíkinda Jesús, kisìsobà-la tikoá tsajá-la.

⁶⁴ Tsibíchjoà xkon, ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

—iKoatìn-nájen yá xi tí'beé-lè!

⁶⁵ Kjin kjoa tjin-isa xi kj'eí xi 'ñó 'on kitsò-la.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna xitaxá ítjòn ts'e xita judío
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ K'e nga kis'e isén, kjòxkóya jñà xita jchínga ts'e xita judío, xita sko-la nò'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés; kiiko Jesús ya ñánda maxkóya jñà xitaxá ítjòn; ikjoàn kiskònangui-la, kitsò-la:

⁶⁷ —Koatìn-nájen, ¿a ngaji-né xi Cristo, [xi xó kisikasén-lè Nainá], o xi majìn-né?

Jesús kitsò:

—Tsà k'oa xán-nò: “An-ná”, mìkiì kòkjeiín-nò. ⁶⁸ Tsà 'an skònangui-nò, jñò, mìkiì kìnókjoaa tikoáá mìkiì sikhjandeí-ná.

⁶⁹ Jyeé ijchò hora-la nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá kótijnat'aà kixi-la Nainá xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la.

⁷⁰ Ngats'ii xita kitsò:

—¿A ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè?

Jesús kitsò-la:

—Jñò sobà xi obixón nga 'an-ná.

⁷¹ K'eé kitsò jñà xita:

—¿Yá xita xi mochjeén-isa-ná xi tsja 'én? Jñá sobá titsana'yà-lá koni s'ín tíchja-ne tso'ba.

23

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Tsasítjen ngats'ii xita, kiiko Jesús ñánda tjna Pilato. ² K'e nga ijchòko nguixkon Pilato, jñà xita tsibíts'ia nga tsohóngui, kitsò:

—Xita jè, kjòtsji-najen nga kj'eí ndiyá fiko naxandá-ná. Tsò-né nga mì xó kii kichjítjía tsojmì xi ít'aà ts'e César, xitaxá ítjòn ts'e Roma; tikoáá tsò-né nga jè xó xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xitaxá ítjòn kijná.

³ Jè Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿A ji-né xi xitaxá ítjòn-la jñà xita judío?

Kitsò Jesús:

—Ngají xi k'oa si nga 'an-ná.

⁴ Pilato kitsò-la jñà xita sko-la nò'miì ko xita naxandá:

—Nimé jé xi matsji-na it'aà ts'e xita jè.

⁵ Tanga jña xita, isaá 'ño kiichja nga tsohóngui, kitsò:

—K'ejí s'ín okóya-la xita naxandá nga ótsji-la kjoasiì. Tsibits'ia-ne nangui Galilea, kóhokji nangui Judea, skanda i Jerusalén.

K'e nga kiiko Jesús ñanda tjna Herodes

⁶ K'e nga kii'nchré Pilato jè 'én xi tsò, Galilea, kiskònangui-la xita: ¿A yaá i'nde-la? ⁷ K'e nga kis'enojmí-la nga ya i'nde-la, kisikasén-la jè xita xi tjna xitaxá ítjòn Galilea xi 'mì Herodes; jña nachrjein koi, tikoáá ján tjna naxandá Jerusalén. ⁸ Herodes, k'e nga kijtseèxkon Jesús, 'ño tsja komà-la nga kjòtseé mejèn-la nga skoèxkon, nga jyeé kjìn kjoa kii'nchré xi it'aà ts'e. Mejèn-la skoe jngoò kjoèxkón xi s'ín. ⁹ Kjìn skoya kjoa kiskònangui-la, tanga jè Jesús, nijngoò 'én kiichja. ¹⁰ Tikoáá yaá títsajna jña xita sko-la no'miì kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga 'ño nchihóngui. ¹¹ Jè Herodes kò soldado-la tsachrjekàngui-né; kisikákjá nikje xi 'ño ndaà kjoàn koni ts'e xitaxá ítjòn nga kisìsobà-la; ikjoàn kisikasén ijngoò k'a-la jè Pilato. ¹² Nachrjein jè, tsajoóndaà-ne jè Pilato kò Herodes; k'e nga sa ítjòn, kondraá títsajna-la xíkjin.

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Pilato tsibíxkóya jña xita sko-la no'miì kò jña xitaxá, ngats'ìi xita naxandá, ¹⁴ kitsò-la:

—Jño, kinikasén-ná xita jè nga onguioò; bixón-nó nga kjoasiì ótsji-la xita naxandá; tanga 'an, kiskònanguií-la nga nguixkoòn; ngats'ìi 'én xi 'bioò, nimé jé sakó-na it'aà ts'e.

¹⁵ Tikoáá jè Herodes, kisikasén ijngoò k'a-na xita jè nga nimé jé kisakòt'aà-la. Tsjin-la jé nga kiyá. ¹⁶ Tsjaà-la kjo'in, ikjoàn siikijnandeíí-na.

¹⁷ K'oaá s'ín tjínè-la, k'e nga bitjo s'eí Paxko, bijnandeíí jngoò xita xi ndayá títsajna'ya. ¹⁸ Tanga jña xita naxandá, tà jngoò jtaá kii ngats'ìi, kitsò:

—iKàtiyaà Jesús; tikijnandeíí-nájen Barrabás!

¹⁹ Barrabás, ndayá tjna koií kjoa-la nga xita naxandá Jerusalén kisikjaán-kjoò tikoá xita kisik'en jngoò. ²⁰ Pilato, mejèn-la nga siikijnandeíí Jesús; ijngoò k'a kiichja-la xita naxandá. ²¹ Tanga jña xita naxandá, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—iTjat'aà krò! iTjat'aà krò!

²² Xi ma-ne jàn k'a kitsò-la xita naxandá:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne? 'An, nimé jé sakó-na xi it'aà ts'e nga kiyá. Tikoáá-ne tsjaà-la kjo'in, ikjoàn siikijnandeíí-na.

²³ Sii kis'iin xita, 'ño kiichja nga mejèn-la krò sít'aà Jesús. Koií kjoa-la nga 'ño chja xita naxandá kò xita skò-la nõ'miì, kisikijne nga kisikitasòn Pilato. ²⁴ Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtitasòn koni s'ín síjé xita naxandá. ²⁵ Kisikíjnandeí Barrabás, xita xi xó k'oas'ín kisijé-ne naxandá xi tìjna'ya ndayá nga kjoasiì tsohótsji koa xita kisik'en. Ikjoàn kisingatsja Jesús nga k'oas'ín kàtasíko koni s'ín mejèn-la.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ K'e nga kiìkò Jesús nga kiì sík'en it'aà krò, kitsobà'ño jngoò xita xi tìnchrobá-ne rancho-la xi 'mì Simón xi ya i'nde-la ñánda 'mì Cirene; jè kisik'ajen krò nga kiitjinguiko-la Jesús.

²⁷ Kjin xita naxandá tjingui-la, tìkoaá kjin íchjín tjingui-la xi kjindáyakeè nga mahimakeè kjoa xi tímat'in Jesús. ²⁸ Jesús, kisikátji, kiskootsejèn-la, kitsò:

—Íchjín xi Jerusalén tsajòn, ki 'an chihindáyachaà-ná, chihindáyachaà yijo-nò kò ts'e ixti-nò. ²⁹ Kijchò nachrjein k'e nga tse kjo'in s'e nga kitsò xita: “Mé tà ndaà-la jña íchjín xi 'ndj, xi tsjìn-la ixti, xi mìkiì ki'ndí ts'i'beé, xi mì ixti kisikaki nga isaá chiba sikkájno.” ³⁰ Ikjoàn koiits'ia nga kitsò-la nindoò: “¡Kàtakaànè-najen!” K'oa tì kitsò-la chrjangui-la nindoò: “¡Tjìtsa'nde-nájen!” ³¹ An, koni jngoò yá xkoén, tanga 'ño ch'o síko-na xita; jño xi xita Jerusalén tsajòn, isaá tà 'nó ch'o sikkò-nò xita koni jña yá kixì.

³² Tìkoa kiìkò jò xita xi tse jé tjín-la nga tìkoa krò kiyát'aà. ³³ K'e nga ijchòkò ya i'nde ñánda 'mì I'nde Skò Mik'en, tsasíjnat'aà krò Jesús kò xita xi jò ma-ne, jña xi tse jé tjín-la; jngoò, tsasíjnat'aà nga kixi-la koa jngoò, tsasíjnat'aà nga ngaskón-la. ³⁴ K'ée kitsò Jesús:

—Nà'èn, tjchàat'aà-la; mìkiì beè mé kjoa xi s'ín.

Ikjoàn jña soldado kisiskáko nikje-la Jesús nga kisika'bí-la xikjín yá ts'e koma. ³⁵ Jña xita naxandá nchikotsejèn-la; tìkoa jña xitaxá ítjòn nchisisobà-la, nchitsò:

—Xita xi kjeí tsachrjetji kjo'in; tsà kixi kjoa nga jè xi Cristo xi xó k'oas'ín jaàjiin-ne Nainá, kàtachrjetji kjo'in yijo-la.

³⁶ Tìkoaá jña soldado kisísobà-la Jesús. Ijchò kinchat'aà chraña-la; kitsjaà-la nandá vinagre nga sikkì. ³⁷ Kitsò-la:

—Tsa jì-né xi xitaxá ítjòn-la xita judío, tìkíjnandeí yijo-lè!

³⁸ Tìkoa tjít'aàsòn-la skò krò xi 'én griego, 'én latín, kò 'én hebreo xi tsò: “Jè jèe xi Xitaxá ítjòn-la xita judío.”

³⁹ Jña xita xi tse jé tjín-la xi tìkoa ya tjoónguit'aà krò, jngoò xi 'nó 'nga kiichjako Jesús, kitsò-la:

—Tsa jì-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], tìkíjnandeí yijo-lè tìkoa tìkítsajnandeí-nájen!

40 Jè x̄it̄a xi ìjngòè tsohótikò x̄íkjín, kitsò-l̄a:

—¿A mì tsakjoòn-l̄a Nainá nga ngásòn kjo'in t̄itsan̄ikjiaán? 41 Xi òkixi, j̄ná ok'ín-ná nga s̄ikjiaán kjo'in nga kíchjiá jé-ná, koi kjoa-l̄a nga 'ñó ch'o ki'né; t̄anga jè x̄it̄a jè, ñimé xi ch'o kis'iin.

42 K'eé kitsò-l̄a Jesús:

—T̄ikítsjeèn-ná k'e nga jye kíts'i nga kot̄ixomai.

43 K'eé kitsò Jesús:

—Òkixi xi xan-lè; ì'ndeì, ján kijnako-ná ngajmii ya ì'nde ñánda 'ñó ndaà choòn.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 K'e nga ijchò nchisen, kòjñò nga t̄ítsa isò'nde skanda xi jàn nga nguixòn. 45 Jè ts'oi, kòjñò, koa jè nikje xi t̄johóya jngohosen ìngò ítjòn, jòya komà nga kixojndà. 46 Jesús 'ñó kiichja, kitsò:

—ìNà'èn, ndseji bíjnaya in̄ima-na!

K'e nga jye òkitsò, k'en.

47 Jè x̄it̄a sko-l̄a soldado, k'e nga kijtsee kjoa koi koni s'ín komà, kijtseeèkón Nainá, kitsò:

—Kixi kjoa, x̄it̄a jè, x̄it̄a kixi-né.

48 Ngats'iì x̄it̄a xi chixoña nga nchikotsejèn, k'e nga jye kijtsee kjoa xi komà, kii-ne ni'ya-la; kisijts'iin-sòn in̄ima-l̄a nga 'ñó tse kjoaba kis'ejiin in̄ima-l̄a. 49 Ngats'iì x̄it̄a xi beèkxon Jesús kò íchjín xi inchrobà-t̄j̄ngui-l̄a skanda ján Galilea, kjiin jncha-ne nga nchikotsejèn-l̄a.

K'e nga kisihjiin Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 T̄ijna jngòè x̄it̄a xi 'mì José xi 'ñó ndaà x̄it̄a, t̄ikoáá x̄it̄a kixi-né. Yaá ì'nde-l̄a ñánda 'mì Arimatea, jngòè naxandá xi chja-ne Judea. T̄ikoáá xá ítjòn t̄j̄n-l̄a ts'e x̄it̄a judío. 51 Jè José, t̄ikoáá t̄ikoáá-l̄a nga mejèn-l̄a skoè kó s'ín ot̄ixoma Nainá; mìkii t̄j̄ngòè-ikon koni s'ín tsajoóya-ne x̄it̄axá x̄íkjín koni s'ín kisikò Jesús. 52 Kiiikon Pilato; kii síjé'nde-l̄a nga k̄j̄inchrobàkò yijo-l̄a Jesús. 53 Kiskónájen-t'aà krò; kisikájté jngòè nikje lino chroba. Ikjoàn kii kíhjiin. Kiskinìs'en-ngui jngòè ngajò mik'en ñánda nga xó k'oas'ín kitáx'a-ne naxi. Ì'nde jè, ñi saá jngòè mik'en sihjiin. 54 Nachrjein jè, víspera-l̄a s'eí Paxkò-né; jye kjomeè bijchó hora nga kots'ia jè nachrjein nikjáya.

55 J̄ná íchjín xi t̄j̄kò kóni nga inchrobà-ne Galilea, kiit̄j̄ngui-l̄a; kijtseeèkxon ngajò mik'en kó s'ín kisijna yijo-l̄a Jesús. 56 K'e nga j'ii-ne ni'ya-la tsibitsajnandaà xkii xi 'ñó ndaà jne kò xkii na'yo. Ikjoàn kisikjáya íchjín jè nachrjein nikjáya, koni s'ín t̄ichja k̄j̄ot̄ixoma.

24

Mé xi komà k'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó tajñòya kii jñà íchjín ya ngajo mik'en nánanda kisìhijìn Jesús nga kiīko xkiī jne xi tsibítsajnándaà nga kiīxten-jno yijo-la Jesús; tikōa kjihijtakò íchjín xi kj'eíí. ² K'e nga ijchò, kijtseè jè ndajo xi tíchjoàjto-la ngajo mik'en, xìn kijna. ³ K'e nga jahas'en-ngui ngajo mì tì kiī kjòtsji-la yijo-la Na'èn-ná Jesús. ⁴ K'e nga nchisíkájno íchjín koi, tà n̄tòón chinchat'aà jò-la x̄it̄a x'ìn xi íkjá nikje xi ote ni'ín kjoàn. ⁵ Íchjín koi, tà kitsakjòn-la; chinch-a'ñiat'aà nangui. K'eé kitsò jñà x̄it̄a x'ìn xi jò ma-ne:

—¿Mé-ne ì binchaàtsjijiìn-là mik'en jè x̄it̄a xi t̄jnakon? ⁶ Mì t̄i yá t̄jín-ne ijndé, jyeé kòfaáya-la. T̄ikítsjeèn koni s'ín kitsò-nò k'e nga t̄isa tsibìjna Galilea, ⁷ nga kitsò: “Mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la X̄it̄a, jñà kongatsja x̄it̄a jé nga kōt'aà krò t̄anga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoaáya-la.”

⁸ Jñà íchjín koi, k'eé tsibítsjeèn-la koni s'ín kitsò Jesús. ⁹ K'e nga j'ii-ne nga kiī katsejèn-la ngajo mik'en, tsibénojmi-la jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la xi tejngoò ma-ne kō x̄it̄a xi i'nga. ¹⁰ Jñà íchjín koi, jè xi 'mì María Magdalena, Juana, María xi nea-la ma-ne Jacobo kō xi kj'eíí íchjín-ìsa; jñà xi ijchòko 'én nga tsibénojmi-la jñà x̄it̄a xi tsibíxáya-la. ¹¹ T̄anga jñà x̄it̄a-la Jesús, xi kjoa n̄ton, tà kjoaská komà-la; mìkiī kòkjeiín-la 'én xi tsibénojmi-la jñà íchjín.

¹² T̄anga jè Pedro, tsangachikon, kiī katsejèn-la ngajo mik'en; k'e nga kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtseè nga tà jñà kjioò nikje xi kisìjtéjìn Jesús. Ìkjoàn kiī-ne ni'ya-la; tà kjòxkón-la kjoa xi komà.

Ndiyá Emaús

(Marcos 16:12-13)

¹³ T̄ijè-ne nachrjein, jò x̄it̄a xi kota'yat'aà-la Jesús nchifi jngoò naxandá xi 'mì Emaús, xi t̄jín-la tsà tejngoò kilómetro skanda ján Jerusalén. ¹⁴ Nga nchifi ya ndiyá, koií nchi-joóya-ne ngats'ìi kjoa xi komà. ¹⁵ Nga nchijoónojmi t̄ikōa nchikjònangui-la xikjín ijchòtjingui chraña-la xi t̄ijè-ne Jesús xi taña tsobáhijtakò. ¹⁶ T̄anga jñà, k'oaá komà-la koni tsà tíchjoà xkon, mìkiī kijtseèxkon. ¹⁷ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé 'én xi ondaà chibàya-nò nga tjaàya ndiyá? ¿Mé-ne ba t̄jín-nò?

¹⁸ K'eé kiichja Cleofas, kitsò:

—Ngats'ìi x̄it̄a naxandá Jerusalén, tà j̄i t̄a jngoò-lè xi mìkiī t̄ijìn-lè jè kjoa xi komà ján Jerusalén, jñà nachrjein xi tsato.

¹⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé kjoa-ne?

Jña xita koi kitsò-la:

—Kjoa ts'e Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kiichja ngajo-la Nainá; kis'eé-la nga'ño, ma yijeé-la nita mé kjoa-ne, nita mé 'én-ne nga nguixkon Nainá, nguixkon ngats'ii xita naxandá.²⁰ Xita sko-la no'miù, ko xitaxá tsajen, kisingatsja xita Romano nga kisik'en, tsohót'aà krò.²¹ Ngajen, titsachiñá-lajen, bixón-najen tsà jè Mesías xi sikkítsajnandeí-ne xita naxandá Israel. Tanga i'ndeji, jyeé tjin-la jàn nachrjein nga k'oas'in komà kjoa koi.²² Tikoaá tjin i'nga íchjín xi títajnajijn-najen, xi tajñoya kòfi katsejèn-la jè ngajo mik'en. K'e nga kòf'ii-ne kàbincháxkón-najen nga kàbénojmi-najen²³ nga mì xó kii kàsakó-la yijo-la Jesús; tikoa kàbeèxkon xó àkjale xi kàtsò-xó-la: Jesús tijnakon-né.²⁴ K'eé kòfi i'nga xita xingui-jen xi kòfi katsejèn-la ngajo mik'en, k'oaá tis'in kàbeèxkon koni s'in kàtsò jña íchjín tanga jè Jesús, mì xó kii kòbeè.

²⁵ K'eé kitsò Jesús:

—¿Mé tà tondò-nò tikoa mé tà tájaajijn tjin inima-nò nga mikii ndaà mokjeiin-nò kjoa xi kitsò jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá!²⁶ ¿A mìtsà tjiijn-nò? K'oaá s'in tjinè-la Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá], nga ítjòn sikkjeiin kjo'in, ikjoàn kjoahas'en ngajmiù ñanda jeya kína.

²⁷ Tsibénojmiya-la kó tsòya-ne koni s'in tíchja ngats'ii Xojon-la Nainá it'aà ts'e Cristo. Tsibíts'iaako-ne xojon xi kiskii Moisés; ikjoàn tsibénojmiya-la ngats'ii xojon xi kiskii jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

²⁸ K'e nga ijchò ya naxandá ñanda nchifi xita koi, Jesús, k'oaá kis'iin koni tsà isa kjiin tífi.²⁹ Tanga jña xita koi, kjo'ño kis'iin-la nga kisikína; kitsò-la:

—Tijnako-najen; jyeé kjòhoxòn, jye kiskaàtjì ts'ói.

Jè Jesús, kòkjeiin-la; jahas'en ni'ya; tsibìjnakò.³⁰ K'e nga jye títajnat'aà ímíxa, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kisixkoaya, ikjoàn kitsjaà-la jña xita.³¹ K'eé kitáx'a xkon; kijtseèxkon nga jè Jesús; tanga jè Jesús, tà kichjà-né nga nguixkon xita koi.³² K'eé kitsò-la xikjín:

—Koií-la kjoa-la nga ndaà kòmatsja-la inima-ná k'e nga tíhókonojmí-ná ya iya ndiyá nga tíbénojmi-ná kjoa ts'e Xojon-la Nainá.

³³ Mì tì kii kiskoòña-ne, kisikátji nitoón-ne nga kii-ne Jerusalén; ijchò ijngoò k'a-ne jngoò ni'ya ñanda títajnajtín xikjín xi tejngoò ma-ne ko xita xi kj'eíí-isa.³⁴ Jña xita xi tejngoò ma-ne kitsò-la xikjín:

—Kixí kjoa, jyeé kòfaáya-la Na'èn-ná Jesús; jyeé kòbeèxkon Simón.

³⁵ K'eé tsibénojmi jñà xita xi jò ma-ne kó s'in komàt'in ya iya ndiyá koa kó s'in komà nga kijtseèxkon Jesús k'e nga kisixkoaya inchrájin.

K'e nga jè Jesús tsatsejèn-jìin osen ñánda títsajna xita xi kota'yàt'aà-la

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23)

³⁶ Tákó tik'eé nchichja-isa nga nchibénojmi-la xikjin kjoa koi, nga tsasijnajin osen-la Jesús; kisihiyat'aà, kitsò-la:

—Nainá, 'nchán kàtasíkítsajna-nò.

³⁷ Jñà xita koi, tsí ndaà kitsakjòn, koa tsí ndaà kisinchaàxkón; k'e nga kijtseè, komà-la tsà tà inima-la mik'en-né.

³⁸ Tanga Jesús kitsò-la:

—¿Mé tà ndaà tsakjoòn-nò? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne kjohítsjeèn xi bitjojìn inima-nò? ³⁹ Chítsejèn-là ndsaa ko ndsokoaà. 'An-ná. Tjat'aà-ná ndsaa koa chítsejèn-ná. Jngoò xita xi tà inima, tsjin-la yijo, tikoaá tsjin-la nindaà, tanga 'an, tjin-na koni s'in titsa'yaa-ná.

⁴⁰ K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja ko ndsoko. ⁴¹ Tanga jñà xita-la mikii xátí kòkjeiin-la nga tsja komà-la tikoa kisinchaàxkón nga kijtseèxkon Jesús; k'eé kiskònangui Jesús, kitsò-la:

—¿A tjin chiba-nò tsojmi xi ma chine?

⁴² Kitsjaà itsé-la tin xi jye kichjàn, ko tsjén-la cho cera.

⁴³ Jesús kiskoé, ikjoàn kiskine nga nguixkon jñà xita-la. ⁴⁴ K'eé kitsò-la jñà xita-la:

—Jñà kjoa xi komàt'ian, jñà-né xi tsibenojmi-nò k'e nga tisa tsohótijnako-nò. K'oaá s'in kixan-nò nga kítasòn yije-né koni s'in tíchja xojon it'aà ts'an, jè kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá ko xi tjit'aà libro ts'e Salmo.

⁴⁵ K'eé kisikichiya-la kjohítsjeèn-la mé-ne nga kàtjahas'en-jìin-la koni s'in tíchja Xojon xi tjit'aà 'En Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Kitsò-la:

—K'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò nga 'an xi Cristo, [xi xó kisikasén-na Nainá], k'oaá s'in tjinè-na nga kiyá; tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein, kjoaáya-na it'aà ts'e kjoa biyaa.

⁴⁷ Xi it'aà ts'an, Nainá sijchàat'aà-la jé-la xita k'e nga sijkájno jé-la nga mì ti jé kohótsji-ne. Jè 'én koi, mochjeén-né nga kinókoayajin yije-la xita mats'iaño-ne Jerusalén kó nga títsa isò'nde. ⁴⁸ Jñò kénojmió kjoa kixi koni s'in komà. ⁴⁹ 'An sikasén-nò jè kjotjò xi tsjá Na'èn-na koni s'in kitsjaà tso'ba. Tanga jñò, ii títsajna naxandá Jerusalén skanda k'e nga tjoé-nò nga'ño-la Nainá xi nchrobá-ne ngajmii.

*K'e nga kùmjì'n ngajmì Jesús**(Marcos 16:19-20)*

⁵⁰ K'eé kiikò xità-la skanda ján naxandá Betania. Kiskími'nga tsja nga kisìjèt'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jñà xità koi. ⁵¹ K'e nga tísìjèt'aà-la, kitjámi'nga nga kii-ne ngajmì. ⁵² Jñà xità-la, k'e nga jye chincha-xkó'nchit'aà-la nga jeya kisikíjna Jesús, kii-ne Jerusalén; 'ñó tsja kis'e-la. ⁵³ Nàchrjein inchiòn tsibìtsajmaya ingò ítjòn nga kitsjaà-la kjondaà Nainá tìkoa jeya kisikíjna.

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Juan

Jesucristo xi 'Én-la Nainá, xitaá komà

¹ K'e nga tisa tàts'en-la kjoa, jè 'Én, jyeé k'oa tjna-né. Yaá tijnako Nainá. Jè 'Én, Nainá-né. ² Ko yaá tijnako Nainá skanda tisa tàts'en-la kjoa. ³ Jè Nainá, k'e nga tsibíndaà ngats'ii tsojmi xi tjin, it'aà ts'ée 'Én tsibíndaà; nì mé tsojmì tjin xi mì it'aà ts'e kisindaà. ⁴ Jè 'Én, it'aà ts'e-né nga títsajnakon xita; jè kjoa nga títsajnakon xita, jè-né ni'ín xi síhiseèn-la ngats'ii xita. ⁵ Jè ni'ín xi síhiseèn ñánda jñò choòn, ote-né, ko jè kjoa jñò mikii ma síkijne-la ni'ín nga síkits'o.

'Én xi kùchja Juan it'aà ts'e Cristo

⁶ Tsibìjna jngoò xita xi 'mì Juan xi Nainá kiskasén. ⁷ Jè j'ii tsjá 'én it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn, mé-ne ngats'ii xita kòkjeiin-la koni s'ín kùchjaya. ⁸ Mitsà jè Juan ni'ín xi síhiseèn-la xita, tà 'én j'ii tsjá it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn-la xita. ⁹ Jè ni'ín xi ngui kixi kjoa xi síhiseèn-la ngats'ii xita, yaá tinchrobá j isò'nde.

¹⁰ Jí tsibìjna isò'nde, ko it'aà ts'ée kisindaà isò'nde, tanga jña xita isò'nde mikii kijtseèkon. ¹¹ J'ii nangui ñánda ts'e, tanga jña xita-la mikii kiskoétjò. ¹² Ngats'ii xita xi kiskoétjò tikoá kòkjeiin-la jña 'én xi kùchja, k'oaá s'ín kitjò'nde-la nga Ki'ndí-la Nainá ma, ¹³ tanga mitsà koi kjoa-la nga jní kits'iin-jii, ni mitsà koi kjoa-la nga it'aà ts'e xita kits'iin; koi-né nga it'aà ts'e Nainá kits'iin.

¹⁴ Jè 'én, xitaá komà, jí tsibìjnajiin-najen. Ki'ya-nájen kjoa jeya-la nga Ki'ndí tà jngoò-la Nainá. 'Ñó tjin-la kjondaà ko kjoakixi.

¹⁵ Juan kitsjaà 'én it'aà ts'e, kitsò:

—Jè jèe xi k'oa'sín kixan-nò k'e nga kixan-nò: “Jè xi sa nchrobá tjingui-na, jè isa tjna ítjòn-na, nga isa kjòtseé tjna koni 'an.”

¹⁶ 'Ñó tse kjondaà kitjoé-ná ngats'iaá, sa 'ño, sa 'ño kochikon-t'ian. ¹⁷ Jè kjotíxoma, it'aà ts'e Moisés j'ii-ne, tanga xi kjondaà ko kjoakixi, it'aà ts'e Jesucristo j'ii-ne. ¹⁸ Ní saá jngoò xita beèkon kó kji Nainá. Tà jè xi ki'ndí tajngoò-la xi ya tijnat'aà-la, bénojmí kixi-ná it'aà ts'e.

'Én xi tsibénojmí Juan it'aà ts'e Jesús

(Mateo 3:11-12; Marcos 1:7-8; Lucas 3:15-17)

19 Jñà 'én koi xi kitsjaà Juan, k'e nga jñà xita judío xi títsajna Jerusalén kisikasén-la nò 'miù kò xita levita ñánda tíjna Juan nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá xita-ne ji?

20 Juan tsibénojmi kixi-né; mìkiì tsakajna'ma, kitsò:

—Mìtsà 'an xi Cristo, xita xi xó kisikasén-ne Nainá.

21 Xita koi ìjngòò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá-né ngaji? ¿A ji-né Elías?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

—¿A ji-né xita xi chja ngajo-la Nainá xi tjinè-la nga kjoíí?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

22 Ìjngòò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Kot'in-nájen, yá-ne ji, mé-ne nga koma konguíkò-lajen 'én jñà xita xi kásikasén-nájen. ¿Mé 'én xi k'oi-nájen it'aà tsiji?

23 K'eé kitsò Juan:

—'An-ná xita xi 'ñó chjaya j'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn: “Tjandaà kixioo ndiyá-la Nainá”, koni s'ín kitsò Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

24 Jñà xita xi ijchò kjònangui-la Juan, xita fariseo-né. 25 Ìjngòò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Tsà mìtsà ji xi Cristo, ni Elías, ni jè xita xi chja ngajo-la Nainá, mé-ne xita 'nè-ne bautizar.

26 Kiichja Juan kitsò:

—'An tà nandá s'iin-na bautizar xita, tanga tíjnajìn jngòò-nò xi jñò mìkiì yaxkon, 27 jè xi iskan kjoíí, jè xi isa tíjna ítjòn koni 'an; skanda mìkiì tji'nde-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'ín-la xojté-la.

28 Ngats'ìi kjoa koi, ján naxandá Betania nga k'oas'ín komà, naxandá xi kijna xijngoà ndá je Jordán, ñánda kis'iin bautizar xita jè Juan.

29 Nga komà nchijòn, Juan kijtseè Jesús nga tínychrobákon, kitsò:

—¡Chítsejèn-là, jè jèe xi síkasén Nainá k'oaá ngaya-la koni Orrè Ki'ndí xi faáxin jé-la xita isò'nde! 30 Jè jèe xi k'oa kixan-nò k'e nga kixan: “Nchrobá tjingui jngòò-na xita x'in xi isa tíjna ítjòn-na nga isa kjòtseé tíjna koni 'an.” 31 Tjikoáá 'an, mìkiì bexkoan yá-né jè. Koií kjoa-la nga ta nandá s'in-na bautizar xita mé-ne jñà xita naxandá Israel skoexkon-ne.

32 Juan, k'oas'ín kitsjaà 'én nga kitsò:

—Kijtseè-ná jè Iníma Tsjeè-la Nainá nga itjojen-ne ngajmii koni kji nise paloma kji, tsibìjnasòn-la Jesús. 33 'An, kj'eè ki bexkoan, tanga jè Nainá xi kisikasén-na nga kò nandá s'iin-na bautizar xita, kitsò-na: “Jè xi jchii nga kitjojenè-la Iníma

Tsjeè-nà nga ya kijnasòn-là, jè-né xi kò Injima Tsjeè-nà s'iin-ne bautizar xita.”³⁴ 'An, k'oaá s'in kijtseè, k'oaá ma-ne k'oas'in tsjaà 'én nga Jesús, jè xi Ki'ndí-là Nainá.

Xita xi kiskoòta'yàt'aà ítjòn-là Jesús

³⁵ Nga komà nchijòn, Juan yaá tjna ìjngoò k'a; tji_kò jò xita xi kota'yàt'aà-là. ³⁶ Juan kijtseè_kon Jesús nga tikoá ya tsóba, kitsò:

—iChítsejèn-là, jè jèe xi orrè-là Nainá [xi kiyátjì jé-là xita]!

³⁷ Ingajò xita koi, k'e nga kii'nchré koni s'in kitsò Juan, kiitjingui-là Jesús. ³⁸ Jesús k'e nga kisikátjiya, kijtseè nga xita tjingui-là kitsò-là:

—¿Mé xi binchaàtsjiò?

Ingajò xita koi, kiichja, kitsò:

—Maestro, ¿ñánda tijni?

³⁹ Jesús kitsò-là:

—Nchrobá, chítsejèn.

Ikjoàn kiitjingui-là, kijtseè ñánda bijná Jesús. Yaá tsibítsajnakò nga jye kjòhoxòn, ijchò-la tsà xi ñijòn.

⁴⁰ Ingajò xita koi, jña xi kiitjingui-là Jesús k'e nga kii'nchré-là koni s'in kitsò Juan, jngoò xi 'mì Andrés xi 'ndse ma Simón Pedro. ⁴¹ Andrés kii kátsji ítjòn 'ndse xi 'mì Simón, kitsò-là:

—Jyeé kà yaxkon-jen jè Mesías [xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jè 'én Mesías, Cristo tsòya-ne.

⁴² Andrés kiikò Simón xi 'ndse ma ya ñánda tjna Jesús. Jesús, k'e nga kijtseè, kitsò-là:

—Ngaji-né xi 'mì-lè Simón xi ki'ndí-là ma Jonás. I'ndeì, Cefas k'oín-lè ('én xi Pedro tsòya-ne).

K'e nga Jesús kiichja-là jè Felipe kò Natanael

⁴³ Nga komà nchijòn, Jesús k'oaá s'in kisikítsjeèn nga ján kjoì nangui Galilea. Kiskaàjìin Felipe, kitsò-là:

—Nchrobá tjingui-ná.

⁴⁴ Felipe, yaá i'nde-là naxandá Betsaida, ya ñánda i'nde-là Andrés kò Pedro. ⁴⁵ Felipe kii kátsji Natanael, kitsò-là:

—Jè xita xi oxkit'aà kjotixoma xi kiskii Moisés kò xita xi kiichja ngajo-là Nainá, jyeé kà yaxkon-jen nga jè Jesús xi ki'ndí-là José xi Nazaret i'nde-là.

⁴⁶ Natanael, kitsò-là Felipe:

—Ján naxandá Nazaret, ¿a tjin jngoò xi ndaà xita xi ya kitjokàjìin-ne?

Felipe kitsò:

—Nchrobóí, chítsejèn-là.

⁴⁷ Jesús, k'e nga kijtseè Natanael nga tinchrobákon, kitsò:

—Jè xita jè xi nguì kixi kjoá nga xita Israel nga ndaà tísíjchá yijo-là kò mìkii konachan.

48 Natanael kitsò:

—¿Kó s'ín ma-ne nga yaxkon-ná?

Jesús kitsò:

—K'ée kòbe-lè k'e nga tìkj'eè chja-lè Felipe nga tijna'ngui yá toò iko.

49 Natanael kitsò:

—Maestro, ngaji-né xi Ki'ndí-la Nainá; ji-né xi xitaxá ítjòn-la naxandá Israel.

50 Kiichja Jesús kitsò:

—¿A koií-né nga xan-lè: Kòbe-lè k'e nga tijna'ngui yá toò iko nga mokjeín-lè? K'oaá xan-lè nga ìsa 'ñó tse kjo_xkón jchaá-ìsi.

51 Ìjngoò k'a kiichja Jesús kitsò:

—Nguì okixi xi xan-nò, nachrjein xi sa f'ii ìsa jchaxkoòn nga-jmii nga tìx'á koa jña àkjale-la Nainá fimijìn koa nchrobájen nga tjímat'aà-na xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na.

2

Jè kjo_xkón xi kis'iin ítjòn Jesús

¹ Xi komà jàn nachrjein, kis'e jngoò s'eí nga chixàn xita ján naxandá Caná, ya nangui Galilea. Tikoáá yáá tijna jè nea-la Jesús. ² Tikoá kinokjoà-la Jesús ko xita xi kota'yat'aà-la ya ñánda chixàn xita. ³ K'e nga jyehet'aà vino, jè nea-la Jesús kitsò:

—Mì tì mé vino tjín-ne.

⁴ Jesús kitsò:

—¿Mé xi ma-lè? ¿Mé-ne 'an kò'mì-ná? Kj'eè kiì bijchó nachrjein-na nga skoe-na xita yá-ná 'an.

⁵ Jè nea-la Jesús kitsò-la jña xita xi bíya vino:

—K'oaá s'ín tikitason yije-là koni s'ín tsò-nò.

⁶ Ya títsajna joòn tiji ndajo xi sinchá nandá, xi síkjeén jña xita judío nga ma sítsjeè-ne tsojmì xi tjín-la koni s'ín tjín kjo_tíxoma-la xi xkón tjín. Jña tiji kjiyaá-la tsà jò ko tsà jàn nisa nandá. ⁷ Jesús kitsò-la jña xita ch'i'nda xi nchibíya vino:

—Tínchaà nandá tiji koi.

Jña xita chinchá nandá; jngoò k'aá kisitsee. ⁸ Ikjoàn kitsò Jesús:

—Tínachrjeè chiba vino; tanguíko-là jè xi tísís'in-la xita.

K'ée kiìko-la. ⁹ Jè xita xi oko-la nga tísís'in-la jña xita, kiskoòt'aà nandá xi vino komà; xita jè, mìkiì tíjiin-la ñánda j'ii-ne. (Tà jña tíjiin-la xita ch'i'nda xi tsachrje nandá.) Jè xita xi oko-la, k'ée kiichja-la xita x'in xi chixàn, ¹⁰ kitsò-la:

—Ngats'ii xita, jè tsjá ítjòn vino xi 'ñó ndaà; k'e nga jye 'ñó 'biì jña xita, k'ée tsjá xi chiba ndaà. Tanga ngaji, kòbinchatjó-né xi 'ñó ndaà, skanda saá ti'biì.

11 Jè kjoḵkón xi kis'iin ítjòn Jesús ján naḵandá Caná nangui xi chja-ne Galilea; k'oaá s'ín tsakó kjoa jeya-la kò jña xita xi kota'yàt'aà-la kòkjeiín-la ít'aà ts'e.

12 Xi jye komà iskan, Jesús kii ján naḵandá Capernaum; kiiko nea-la, 'ndse, kò xita xi kota'yàt'aà-la. Tà chibaá naḵrjein tsibítsajna ya naḵandá jè.

K'e nga kii s'eí Jesús ján Jerusalén

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

13 Nga jye nchrobá machraña s'eí-la xita judío xi bitjo k'e nga itjokàjìn kjo'in ján nangui Egipto, Jesús kii ján Jerusalén.

14 K'e nga jahas'en ingo ítjòn, kijtseè nga tjín xita ya nditsin ingo xi nchihotíjna nchraja kò orrè kò paloma; tikoá títsajna xi síkjatjìya ton. 15 Jesús tsibíndaà ingoò na'nño xi tsajá-la jña xita nga tsachrje yije ya nditsin ingo, kò nchraja kò orrè. Tsibíxteèn ton-la jña xi síkjatjìya ton. Ingoò k'aá chinchá ngajten ímíxa-la. 16 Jña xita xi nchihotíjna nise paloma, kitsò-la:

—Tinachrjeè yije cho koi; kì ni'ya nditsin 'nè ni'ya-la Na'èn-na.

17 Jña xita xi kota'yàt'aà-la k'eé tsibítsjeèn-la nga k'oas'ín tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Ñó matsjake ni'ya-lè; koií kjoa-la nga machinikeè.”

18 Jña xita judío kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé kjoḵkón xi okoò-nájen nga tjín-lè kjoítixoma ít'aà ts'e kjoa xi 'ni?

19 Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tikixàña ingo jè, 'an, jàn naḵrjein kìndàya ìjngoò k'a-na.

20 Kitsò jña xita judío:

—Ingo jè ichán joòn nó kisindaà-ne, koa jì, ¿a tà jàn naḵrjein kìndaà xitse ìjngoò k'a-ne?

21 Tanga jè ingo xi kisikaxki Jesús, jè yijo-la xi okitsò-la.

22 K'e nga jye jaáya-la Jesús nga k'en, k'eé tsibítsjeèn-la jña xita xi kota'yàt'aà-la 'én xi okitsò. K'eé kòkjeiín-la koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá kò 'én xi kiichja Jesús.

Jesús, kós'ín ma ndaá beè inima-la ngats'ii xita

23 Jesús k'e nga tsibìjna s'eí Paxkò ján Jerusalén, kjìn xita kòkjeiín-la ít'aà ts'e k'e nga kijtseè kjoḵkón xi kis'iin. 24 Tanga Jesús mìtsà nguì ndaà tíjngoò ikon ít'aà ts'e xita koi, nga jyeé beèxkon yije xita. 25 Jesús mìkii mochjeèn-la nga kj'eíí xita okitso-la kó s'ín jña xita; jè, jyeé beè inima-la xita kós'ín síkítsjeèn.

3

K'e nga jè Jesús tsohóko Nicodemo

¹ Tsibìjna jngoò x̄ita fariseo xi t̄ikoá x̄ita ítjòn tsibìjna ít'aà ts'e x̄ita judío; Nicodemo ki'mì. ² Jngoò k'a j'ìikon Jesús k'e nga jñò, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga jè Nainá kisikasén-lè mé-ne kòkóya-nájen. Nga jngoò x̄ita xi mìtsà Nainá t̄ijnako, mìkiì koma-la s'ìin kjoàkón xi jì 'nì.

³ Jesús kitsò-la:

—Xi nguì okixì, k'oaá xan-lè, jè x̄ita xi mìkiì jts'ín x̄itse ìjngoò k'a-ne, mìkiì skoe kó s'ín otíxoma Nainá.

⁴ Nicodemo kiskònangui, kitsò:

—¿Kós'ín koma jts'ín x̄itse ìjngoò k'a x̄ita xi jye kòjchínga? Nì ítse koma kjoahas'en ìjngoò k'a ìndso'ba nea-la nga jts'ín ìjngoò k'a.

⁵ Kìichja Jesús kitsò:

—Xi nguì okixì, k'oaá xan-lè, jè xi mì ít'aà ts'e nandá kò Inìma Tsjeè-la Nainá jts'ín-ne, mìkiì koma kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá. ⁶ Jè xi ts'ìin ít'aà ts'e x̄ita, x̄ita-né. Koá jè xi ts'ìin ít'aà ts'e Inìma Tsjeè-la Nainá, inìma-né. ⁷ Kì maxkón-lè koni s'ín t̄ixan-lè: “Mochjeén-né nga jts'ín x̄itse ìjngoò k'a-ne jñà x̄ita.” ⁸ Jè tjo 'ba-né n̄ita ñánda-ne; na'yà-la nga one. Tanga mìkiì 'ya-la ñánda nchrobá-ne, t̄ikoá mìkiì 'ya-la ñánda fì. K'oaá t̄is'ín ma yije ngats'ìi xi ít'aà ts'e Inìma Tsjeè-la Nainá ts'ìin-ne.

⁹ K'ée kitsò Nicodemo:

—¿Kós'ín ma-ne nga k'oaas'ín koma-ne kjoa koi?

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Ngaji, maestro t̄ijni ts'e x̄ita naxandá Israel. ¿Mé-ne mìkiì t̄ijin-lè kjoa koi? ¹¹ Xi nguì okixì, k'oaá xan-lè: Jè kjoa xi ma-najen, k'oaá s'ín nokjoa-jen; xi jye kina'yà-jen, k'oaá s'ín bènojmi-jen. Jñò, mìkiì mokjeiín-nò 'én-najen. ¹² K'e nga benojmi-nò kjoa xi t̄jín isò'nde, mìkiì mokjeiín-nò. ¿A kòkjeiín-nò tsà keènojmi-nò kjoa xi t̄jín ján ngajmii?

¹³ Nì saà jngoò x̄ita xi jye k̄imijìn ján ngajmii; tà jè Kì'ndí-la X̄ita xi ngajmii t̄jna nga ya ítjojen-ne. ¹⁴ Koni s'ín kis'ìin Moisés nga kiskimii'nga yá xi tjoót'aà ye k̄ich̄a bronze ya ì'nde ít'aà xìn ñánda kixì choòn, k'oaá t̄is'ín t̄jínè-la jè Kì'ndí-la X̄ita nga t̄jamii'tjen-t'aà jè yá, ¹⁵ mé-ne ngats'ìi x̄ita xi kòkjeiín-la ít'aà ts'e, mìkiì ch̄ija, s'ée-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne.

¹⁶ 'Nainá 'ñó tsatoó kjòtsjakeè x̄ita isò'nde nga kitsjaa Kì'ndí-la xi tajngoò ma-ne, mé-ne ngats'ìi x̄ita xi mokjeiín-la ít'aà ts'e, mìkiì ch̄ija; s'ée-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne. ¹⁷ Nainá mìtsà koi xá kisikasén-ne Kì'ndí-la nga kjo'in kòjìnè-la x̄ita isò'nde; koií xá kisikasén-ne nga kòchrjekàjìin kjo'in x̄ita kjoa ts'e jé-la.

18 'Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, mìtsà kjo'in sinè-la xi kjoa ts'e jé-la, tanga jè xi mìkì mokjeiín-la jyeé kjo'in tjínè-la, koií kjoa-la nga mìkì mokjeiín-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá xi tajngoò ma-ne. 19 Jñà xita xi mìkì mokjeiín-la, jyeé kjo'in tjínè-la, koií kjoa-la k'e nga j'ì ì isò'nde jè xita xi j'ìikò kjoahiseèn, mìkì kisaseèn-la kjoahiseèn; isaá ndaà kisaseèn-la kjoajñò, nga ch'o tjín kjoa xi nchis'ín. 20 Ngats'ì xita xi ch'o s'ín, majtikeé kjoahiseèn; mìkì ya síchrañat'aà ñánda iseèn choòn, mé-ne nga mìkì jcha-la kjoa xi ch'o nchis'ín. 21 Tanga jñà xita xi kjoa kixi nchis'ín, nchrobá kinchat'aà chraña-la ñánda iseèn choòn, mé-ne nga jcha-la nga ndaà tjín kjoa xi nchis'ín koni s'ín mejèn-la Nainá.

Jè Juan, j'ù ítjòn-la Cristo

22 Nga jye komà kjoa koi, Jesús kiikò xita xi kota'yàt'aà-la ján nangui Judea; yaá tsibitsajna chiba nàchrjein nga kis'iin bautizar xita. 23 Juan tikoá kis'iin bautizar xita ya naxandá Enón, jngoò i'nde xi chrañat'aà-la ya naxandá Salim, koií kjoa-la i'nde jè tjín jchán nandá. Jñà xita, yaá ijchòkon Juan nga komà bautizar. 24 Nàchrjein koi, tik'èè ndayá fis'en Juan.

25 Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Juan kò jngoò xita judío tsohótiya-ne kjotíxoma-la xita judío xi xkón tjín kós'ín matseeya-ne xita. 26 Kii jñà xita ñánda tjina Juan, kitsò-la:

—Maestro, jè xita xi ijchòkoi ján xijngoàà xajngá nandá Jordán, jè xita xi jì kits'ì 'én it'aà ts'e, i'nde jè tikoá tís'ín bautizar; saá jè fitjngui-la ngats'ì xita.

27 Kiichja Juan, kitsò:

—Nimé xi s'e-la xita tsà mì jè sobà Nainá tsjá-la. 28 Jñò, ndaà tjìin-nò koni s'ín kixan-nò nga mìtsà 'an xi Cristo; 'an-ná xi kinikasén ítjòn-na it'aà ts'e xita jè. 29 Jè xita x'in xi sà kòbixan, tjina chjoón-la; jè amigo-la xi kòbixan síjnat'aà chraña-la nga tí'nchré-la koni s'ín tíchja. Tsja jchán ma-la k'e nga 'nchré-la xita xi sà kòbixan. 'An, k'oaá tís'ín matsja-na k'e nga 'nchré koni s'ín tís'ín xita jè. 30 Xita jè, mochjeén-né nga kàtasijna ítjòn. 'An, kósijna tjingui-ná.

Mé 'én xi tsjá jè xi ngajmì nchrobá-ne

31 'Jè xi nchrobá-ne ngajmì, jè tjina ítjòn-la ngats'ì xita. Jè xi ì isò'nde ts'e, xita isò'nde-né, kò jñà 'én xi chja kjoa ts'e isò'nde-né. Tanga jè xi ngajmì nchrobá-ne, jè tjina ítjòn-la nita yá-ne. 32 Jè tsjá 'én mé xi kijtseè kò mé xi kiì'nchré. Tanga 'én xi tsjá, niyá xi mokjeiín-la koni s'ín tsò. 33 Tanga jè xita xi mokjeiín-la 'én xi chja, jè tsjá 'én nga Nainá, ngui 'én kixi xi chja. 34 Xita xi Nainá kisikasén, 'én-la Nainá chja, nga mìkì fehet'aà koni s'ín síxájiin inima-la jè nga ñó xi tjín-la Inima Tsjeè-la Nainá. 35 Na'èn-ná tsjakeé Ki'ndí-la; jè kisingatsja

yije n̄ita mé kjoa-ne. ³⁶ Jè xi mokjeiín-la koni tsò 'én xi chja Ki'ndí-la Nainá, tjín-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne. Kò jè xi mìkì mokjeiín-la mìkì kijnakon inima-la; kjo'in sinè-la xi kjojti-la Nainá.

4

Kó komà k'e nga jè Jesús tsohóko jngoò chjoón samaritana

¹ Jesús, kis'enojmí-la nga jñà x̄ita fariseo kitsò: Jesús isaá kjín x̄ita tís'in bautizar mé-ne nga ya skóta'yàt'aà-la mì k'oa-ne Juan. ² (Tanga Jesús mìtsà x̄ita kis'iin bautizar; tà jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la xi kis'iin bautizar.) ³ K'oaá komà-ne itjojün-ne nangui Judea; kii ñngoò k'a-ne nangui Galilea.

⁴ K'e nga kii-ne, kjo'ño tjín-ne nga ya kjoahato Samaria. ⁵ Ijchò jngoò naxandá xi 'mì Sicar, nangui xi chja-ne Samaria, ya chrañat'aà-la nangui xi kitsjaà kjotjò-la kjotseé Jacob jè ki'ndí-la xi José ki'mì. ⁶ Yaá tjina jngoò ngajo nandá xi nei-la komà Jacob. Jesús jye 'ño ijta-la nga tsò'baya ndiyá. Tsibijnat'aà jè ngajo nandá nga jyeé kjomeè bijchó nchisen. ⁷⁻⁸ Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsojmií kii katse ján ijün naxandá, jñà tsojmì xi skine. K'eé ijchò jngoò chjoón xi ya i'nde-la Samaria xi ijchòkjaá nandá. Jesús kitsò-la:

—Tjii ñtsé-ná nandá xi skiaa.

⁹ Jñà x̄ita judío mìkì ndaà fikò x̄ita Samaria. Koií kjoa-la, jè chjoón kitsò:

—Ngaji x̄ita judío-né, kò 'an chjoón Samaria-ná. ¿Mé-ne nandá ñjé-ná?

¹⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà 'ya-lè kjotjò xi tsjá Nainá kò tsà yaxkoin yá-né xi tísjé-lè nandá, tsà jì sjjé-la nandá, jè tsjá-lè nandá xi síkijnakon-ná.

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, nímé kich'ì xi koma kinachrje-ne nandá. Jè ngajo nandá 'ño nanga. Nándá tjín-lè nandá xi síkijnakon-ná. ¹² Ngaji, ¿a isaá tjina ítjòn-la x̄ita jchinga-najen Jacob? Jè kitsjaà-najen jè ngajo nandá jè. Jñà x̄ita jchinga-najen, jí kits'ì nandá, ixti-la kò chò tjè-la.

¹³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—N̄ita yá-ne xi skoí nandá xi i tìbitjo, koxíndá ñngoò k'a-la. ¹⁴ Tanga jè x̄ita xi skoí nandá xi 'an tsjaà-la, mì tì kii koxíndá-la n̄ita kjé-ne. K'oaá s'in s'e ijün inima-la koni jngoò ngajo nandá xi tìbitjo nga jè nandá sìkijnakon-ne n̄ita kjé-ne.

¹⁵ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, tjii-ná jè nandá xi kò'mì-la mé-ne nga mì tì kii koxíndá-na tikoá mì tì jí kjojikjaá-na nandá.

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Tínókjoa-là x'in-lè, nchrobákoji ijndé.

¹⁷ Kìichja jè chjoón kitsò:

—Tsjìn-na x'in.

Jesús kitsò-la:

—Okixíí xi si nga tsjìn-lè x'in. ¹⁸ Jyeé kò 'òn ma x'in-lè xi bijnakoji. Jè xita xi tijnakoji i'ndeji, mìtsà x'in-lè ma. Okixíí xi kasi nga tsjìn-lè x'in.

¹⁹ Jè chjoón k'e nga kii'nchré 'én koi kitsò:

—Na'èn, k'oaá s'in machiya-na nga jii-là xita xi chja ngajo-la Nainá. ²⁰ Xita jchínga-najen xi Samaria tsajen, ii nindoò jè kijtseèxkón Nainá. Tanga jñò xi xita judío 'mì-nò bixón-nó nga tà ján Jerusalén jchaxkoán Nainá.

²¹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji chjoón, kàtakjeiín-lè, jyeé nchrobá machraña nachrjein nga jchaxkón Nainá nas'in mì i kjinchrobà nindoò jè kò nì ján onguió Jerusalén. ²² Jñò, xi Samaria tsajòn, mìkii 'ya yá-né xi yaxkón; tanga ngajen xi xita judío 'mì-najen, 'ya-najen yá xi yaxkón-jen; nga tje-la xita judío kitjokajiin jngoò xi kochrjekajiin kjo'in xita. ²³ Jyeé nchrobá nachrjein, kò tijè-ne hora jè, k'e nga jñà xita xi nguì kixi kjoa nga beèxkón Nainá, kàteèxkón nga kò inima-la kò kjoa kixi. Tikoa jè Na'èn-ná ótsji-né xita xi k'oaá s'in mejèn-la nga skoèxkón. ²⁴ Nainá Inima Tsjeè-né. Jè xita xi beèxkón, mochjeén-né nga nguì kò kjoa kixi kò nguì kò inima-la kàteèxkón.

²⁵ Jè chjoón, k'ée kitsò:

—'An, be-ná nga sa kjoii jè Mesías [xi xó sikkasén-ne Nainá] jè xi Cristo tsòya-ne; k'e nga jè xi kjoii keènojmí yije-najen kjoa koi.

²⁶ Jesús kitsò-la:

—'An-ná, jè xi tihóko-lè.

²⁷ Tijè-ne hora j'ii-ne xita xi kota'yàt'aà-la xi kii katse tsojmì. Ta k'oaá komà-la nga kijtseè nga chjoón tihóko. Tanga nijngoò xita xi kitsò ikon nga kiskònangui-la mé xi tikjònangui-la, o mé 'én xi nchijoó. ²⁸ Jè chjoón, k'ée kisikíjna nisa nandá-la; kii ján jiiin naxandá nga tsibénojmí yije-la xita; kitsò-la:

²⁹ —Nchrobá, chítsejèn-là jngoò xita xi k'oa kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn. Tsà jè-né xi Cristo [xi xó kisikkasén-ne Nainá].

³⁰ K'ée kii jñà xita naxandá nga kii katsejèn-la ñanda tíjna Jesús. ³¹ Tik'e-ne jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Maestro, tichi.

³² Tanga Jesús kitsò:

—'An, tijn-na tsojmì xi kókjeen, xi jñò mìkii yaxkon.

³³ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la xikjín:

—¿Yá xi kòf'iiko-la tsojmì xi skine?

³⁴ Tanga Jesús kitsò:

—Jñà tsojmì xi kínee, jè-né nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-la jè xi kisikasén-na kò nga sikjehet'aà xá-la. ³⁵ Jñò, bixón-nò nga nguì ñijòn sá chija-la nga sincháxkó tsojmì xi jye tímajchá. 'An, k'oaá xan-nò: Chítsejèn-la xità koi; k'oaá ngaya-la koni tsojmì tjè xi jye kòjchá; jyeé koma sincháxkó. ³⁶ Jè xità xi bíxkó, machjí-la, kò jñà tsojmì xi bincháxkó, k'oaá ngaya-la koni xità xi s'e-la kjoabinachon, mé-ne nga jè xi bíjtje kò xi bincháxkó ngásòn s'e-la kjotsja. ³⁷ 'En kixi-né xi tsò: “Kj'eíj xità xi bíjtje koá kj'eíj xi bíxkó.” ³⁸ 'An, kisikasén-nò nga kinchàxkó tsojmì xi mìtsà jñò kisengui-nò kjo'in. Kj'eíj xi kisixá. Tanga jñò tíhokò-nò nga bíxkó tsojmì tjè-la.

³⁹ Kjìn jchán xità Samaria xi ya títsajna naxandá jè kòkjeín-la it'aà ts'e Jesús koni kitsò 'én xi kitsjaà jè chjoón nga kitsò: “K'oaá kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn.” ⁴⁰ K'e nga jñà xità Samaria ijchòkon Jesús ñánda tíjna, tsibítsi'ba-la nga ya kàtijnako. Jesús, jò nàchrjein tsibìjnako. ⁴¹ Kjìn xità kòkjeín isa-la it'aà ts'e Jesús, k'e nga ki'nchré-la 'én xi jè sobà tsibénojmi. ⁴² Jñà xità kitsò-la jè chjoón:

—J'ndeì mokjeín-najen; mìtsà tà koi kjoa-la koni s'ín ki'mì-najen. Ngajen sobà kina'yà-lajen; k'oaá s'ín ma-ne nga mokjeín-najen. Kixíj kjoa, jè xi kochrjekàjìin kjo'in kjoa ts'e jé-la xità isò'nde, jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi chì'nda-la xitàxá ítjòn.

⁴³ Xi jye komà jò nàchrjein nga tsibìjna Samaria, Jesús, itjojiin ìjngoò k'a-ne j'nde jè. Kii ìjngoò k'a-ne nangui Galilea. ⁴⁴ Jè sobà Jesús kitsò: Nijngoò xità xi chja ngajo-la Nainá yaxkón nangui-la. ⁴⁵ K'e nga ijchò ya Galilea, jñà xità xi ya j'nde-la, ndaà kiskoétjò, nga jyeé kijtseè jñà kjoa xi kis'ìin ján Jerusalén k'e nga itjo s'eí Paxkò. Jñà xità koi tìkooá kii-ne k'e nga itjo s'eí.

⁴⁶ Jesús ijchò ìjngoò k'a ján Caná, nangui xi chja-ne Galilea, ñánda kisikjatjìya-la nandá nga vino kis'ìin. Ya naxandá Capernaum tíjna jngoò chì'nda-la xitàxá ítjòn xi tìkooá xá 'nga tjín-la. 'Nó xk'én ki'ndí-la. ⁴⁷ Xità jè k'e nga kii'nchré nga Jesús ya ijchò Galilea nga inchrobà-ne Judea, kiikon, tsibítsi'ba-la nga kàtjì ni'ya-la, kàtasindaà-ne ki'ndí-la xi jyeé kjomeè biyaà. ⁴⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, mìkii mokjeín-nò k'e nga tsà mìkii jchaa kjoxkón kò kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

⁴⁹ Jè xità chì'nda ítjòn kitsò-la Jesús:

—Na'èn, t'ìin kjondaà, nìton nchroboí nga tìkj'eè biyaà ki'ndí-na.

⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè. Ki'ndí-lè jyeé ndaà tǐjna-ne.

Xìtǎ jè kòkjeín-lǎ 'én xi kitsò-lǎ Jesús. Ìkjoàn kiì-ne ni'ya-lǎ.
⁵¹ K'e nga jye kjomeè bijchó-ne ni'ya-lǎ, xìtǎ chí'nda-lǎ kiìkjaá indiaà, kitsò-lǎ:

—Ki'ndí-lè jyeé ndaà tǐjna-ne.

⁵² Xìtǎ jè, kiskònangui-lǎ chí'nda-lǎ:

—¿Mé hora kjòxǎn-lǎ ch'in 'ndí xi tǐjín-lǎ?

Kitsò xìtǎ chí'nda-lǎ:

—Ngojǎ xi jngoò-lǎ kjòndaà-ne.

⁵³ Jè nǎ'èn-lǎ ti xi xk'én, kisijìin-lǎ nga tǐjè-ne hora k'e nga kitsò-lǎ Jesús: “Ki'ndí-lè jyeé ndaà tǐjna-ne.” Xìtǎ jè kò ngats'ìi xìtǎ xi tǐtsajna ni'ya-lǎ, jyeé ndaà tǐjingoò ikon nga mokjeín-la ìt'aà ts'e Jesús.

⁵⁴ Jè xi ma-ne jò kjòxkón xi kis'ìin Jesús k'e nga inchrobà-ne Judea nga j'ìi-ne ya Galilea.

5

Kó kitsò xìtǎ k'e nga Jesús kisìndaà jngoò-ne xìtǎ xi mìkiì ma fi jè nǎchrjein nìkjáyá

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoǎ koi, nga komà iskan, jǎà xìtǎ judío tsibíjna jngoò s'eí ján Jerusalén. Jesús kiì jngoò k'a ján Jerusalén. ² Yǎ Jerusalén tǐjna jngoò chrjó nandá xi 'mì Betesda nga 'én hebreo. 'Òn ma nguitjoǎ xi tǐjín-lǎ. Yǎà tǐjna chrañàt'aà-lǎ xotjoǎ ts'e orrè. ³ Yǎ nguitjoǎ-lǎ kjìin xìtǎ xk'én kjiyijòngui: xi mìkiì tsejèn-lǎ, xi tsáyá kjoàn, xi mìkiì ma síkjaníyá. Ngats'ìi xìtǎ koi nchikoña-lǎ k'e nga síjtíya-lǎ nandá xi 'ncha jè chrjó. ⁴ Jngoò àkjale-lǎ Nainá xi tà kjé tà kjé bitjojen-ne nga síjtíya-lǎ nandá. Jè xìtǎ xk'én xi fahas'en-jìin ítjòn nandá, k'e nga jye jtíya-lǎ, nìtoón mandaà-ne nìtǎ mé ch'in xi tǐjín-lǎ. ⁵ Yǎ kijnajìin jngoò xìtǎ xi jye tǐjín-lǎ kaàn chrj'òon jàn nó nga xk'én. ⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nga ya kijna, kisijìin-lǎ nga jyeé 'ñó kjòtseé xk'én. Kitsò-lǎ:

—¿A mejèn-lè kondaà-ne?

⁷ Jè xìtǎ xk'én, kitsò:

—Nǎ'èn, mì yá xi síchjǎt'aà-na nga kinís'en-jìin-na k'e jtíya-lǎ nandá. 'An, k'e nga mejèn-na fahas'en-jǎà, kj'eíí xìtǎ síkijne-na nga fahas'en-jìin ítjòn.

⁸ Jesús kitsò-lǎ:

—Tǐsítjìin, chjoí nijǎà-lè, tǐtǎjmiì.

⁹ Xìtǎ jè nìtoón kjòndaà-ne, kiskoé-ne nijǎà-lǎ, komà tsajmeè-ne. Nǎchrjein jè, nǎchrjein nìkjáyá-né. ¹⁰ Jǎà xìtǎ judío kitsò-lǎ jè xìtǎ xi kjòndaà-ne:

—Nǎchrjein ì'ndeí, nǎchrjein nìkjáyá-né. Mìkiì tǐj'nde-lè nga kíkoíi nijǎà-lè.

¹¹ Xìtǎ jè kitsò:

—Jè x̄ita xi kàsindaà-na, jè sobà xi kòkàtsò-na: “Chjoí nijñaà-lè, t̄itjámil.”

¹² J̄nà x̄ita koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá-né xi okàtsò-lè: “Chjoí nijñaà-lè, t̄itjámil?”

¹³ Jè x̄ita xi jyeé kjòndaà-ne mìkii beèxkon yá x̄ita-ne xi kisindaà-ne nga jè Jesús jyeé xìn kii nga itjokàjiin-là x̄ita xi kjìn ma-ne xi yá t̄itsajna. ¹⁴ Xi komà ìskan, Jesús kisatiikjoò ìjngòò k'a x̄ita jè ya ìya ìngo, kitsò-là:

—Jyeé kòmandaà-ne; tanga k̄i t̄i jé binchaàtsji-ne, mé-ne nga mì isa ch'o t̄jín kjoa xi kòmat'in.

¹⁵ X̄ita jè kiikon j̄nà x̄ita judío, tsibénojmi-là nga jè Jesús xi kisindaà-ne. ¹⁶ J̄nà x̄ita judío kiitjingui kondra-là Jesús, mejèn-là s̄iik'en koi kjoa-là nga k'oas'in s'in k'e nga nachrjein nikjáya. ¹⁷ Tanga Jesús kitsò-là:

—Na'èn-na skanda nachrjein ì'ndeì k'oaa t̄jín xá xi t̄is'in, t̄ikoaá 'an k'oaa t̄is'in t̄is'iaàn.

¹⁸ K'oaa ma-ne j̄nà x̄ita judío isaá 'ñó ndaà kiitjingui kondra-là Jesús nga mejèn-là s̄iik'en. Mìtsà tà koi kjoa-là nga mìkii beèxkón nachrjein nikjáya, t̄ikoaá koi-né nga jè Jesús Na'èn-na tsò-là Nainá. K'oaa s'in t̄isingàsòn-kjoò yijo-là koni Nainá nga k'oá tsò.

¹⁹ Jesús kitsò-là:

—Xi ngui okixi xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-là Nainá nì mé kjoa xi s'iaàn xi tà kjo'hítsejèn ts'an. Tà koi kjoa s'iaàn xi be koni s'in Na'èn-na. Ngats'ì kjoa xi s'in Na'èn-na, 'an xi Ki'ndí ma, k'oaa t̄is'in s'iaàn. ²⁰ Jè xi Na'èn-na ma, 'ñó tsjakeè-na nga Ki'ndí-là tsò-na; okó yije-na mé xi s'iaàn. Kòkò-isa-na kjoa xi isa 'ñó xkón t̄jín, mé-ne j̄nò, k'e nga jchaa, isa 'ñó ndaà koxkón-nò. ²¹ Koni s'in s'in Nainá nga s̄ikjaáya-là mik'en kò s̄ikítsajnakon inima-là n̄ita kjé-ne, 'an xi Ki'ndí-là ma, k'oaa t̄is'in tsjaà-là kjoabinachon yá-né xi mejèn-na nga tsjaà-là. ²² Jè xi Na'èn-na ma, mìtsà jè b̄indaàjiin-là x̄ita, 'an-ná xi Ki'ndí-là ma kisingsajja yije-na k̄jotixoma nga koma k̄indaàjiin-là x̄ita, ²³ mé-nè ngats'ì x̄ita skoexkón-na nga Ki'ndí-là ma koni s'in beèxkón Na'èn-na. Jè xi mìkii beèxkón-na nga Ki'ndí-là ma, t̄ikoaá mìkii beèxkón Na'èn-na nga jè kisikasén-na.

²⁴ 'Xi ngui okixi, k'oaa xan-nò: Jè xi 'nchré 'én-na koni s'in chjã, t̄ikoa mokjeiín-là it'aà ts'e xi kisikasén-na, t̄jín-là kjoabinachon n̄ita kjé-ne. Mìtsà kjo'in s̄inè-là, jyeé itjokàjiin kjo'in ts'e kjoa biyaa, jyeé t̄jnakon inima-là it'aà ts'e Nainá. ²⁵ Xi ngui okixi xi xan-nò: Nchrobá nachrjein, t̄jè-ne hora jè, k'e nga j̄nà mik'en kjì'nchré jta-na xi Ki'ndí-là Nainá ma; j̄nà xi kjì'nchré jta-na, k̄ítsajnakon-né. ²⁶ Jè Na'èn-na, t̄jè-ne xi kjoabinachon; kò 'an xi Ki'ndí-là ma, k'oaa t̄is'in kitsjaà-na nga t̄i'an-na xi kjoabinachon. ²⁷ T̄ikoaá kitsjaà-na k̄jotixoma

nga 'an kındaajìin-là xita, nga 'an-ná xi Ki'ndí-là Xita xan-la yijo-na. ²⁸ Kì maxkón-nò 'én koi, kijchò nàchrjein k'e nga ngats'ìi xita xi títasajnak'en ján ínchíbá mik'en kji'nchré-là jta-na. ²⁹ Kosítjen ìjngòò k'a-ne ya ngajo mik'en. Jña xita xi ndaà kis'iin, kjoaáya-là nga s'e-là kjoabinachon, tanga jña xita xi ch'o kis'iin, kjoaáya-là nga s'e-là kjo'in.

Yá xi tsjá 'én it'aà ts'e Jesús

³⁰ Jesús kitsò:

—'An, nì mé xi s'iaàn xi ta kjohítsjeèn ts'an. K'oaá s'in bındaajñaà koni s'in tsò-na Na'èn-na. Kixií bındaajñaà; mìtsà k'oas'in s'iaàn koni s'in mejèn-na. K'oaá s'in s'iaàn koni s'in mejèn-là Na'èn-na xi kisikasén-na. ³¹ Tsà tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an, 'én xi tsjaà, jño kixón-nò: “Nì mé chjí-là.” ³² Tanga tjín jngòò xi k'ejí xi tsjá 'én xi it'aà ts'an, be-ná nga jè 'én xi tsjá it'aà ts'an, nguì 'én kixi-né. ³³ Jño kinikasén-là xita Juan nga kiskònangui-là. Jè Juan, kitsjaà kixi 'én xi it'aà ts'an. ³⁴ Mìtsà kjo'ño tjínè-là nga k'ejí xita tsjá 'én xi it'aà ts'an, koií k'oa xan-nò mé-ne nga kitjokajñoò kjo'in kjoa ts'e jé. ³⁵ Juan k'oas'in ngaya-là koni jngòò nì'in xi títi nga síhiseèn, tanga jño tà chiba nàchrjein kinìtsjakoo kjoa iseèn-là. ³⁶ Jè xá xi tìs'iaàn, isa 'ño ts'e chjí-là mì k'oa-ne koni 'én xi kitsjaà Juan, nga jè Na'èn-na kitsjaà-na nga sikitasoàn; tije-ne xá xi tìs'iaàn okó it'aà ts'an nga kixi kjoa nga jè Na'èn-na kisikasén-na. ³⁷ Jè Na'èn-na xi kisikasén-na, tsjá 'én xi it'aà ts'an. Jño, k'j'è kii na'yà-là jta-là, nì mìkii yaxkon kó kji isén-là; ³⁸ tikoáá jè 'én-là mìkii fahas'en-jìin inìma-nò. Jè xi Nainá kisikasén, mìkii mokjeiín-nò it'aà ts'e. ³⁹ Ndaà binchaàtsjijñoò Xojon-là Nainá nga k'oas'in nìkìtsjeèn nga ya sakó-nò kjoabinachon nita kjé-né. Jè Xojon-là Nainá, tsjá 'én xi it'aà ts'an, ⁴⁰ tanga jño, mìkii sasén-nò nga nchrobátjìngui-ná, mé-ne nga s'e-nò kjoabinachon koi.

⁴¹ Mìtsà koi kjoa otsjià nga jeya sikkìjna-na xita. ⁴² Tanga 'an, beèxkòò-nò, nga jño, mìkii matsjacha Nainá nga kò inìma-nò. ⁴³ 'An, it'aà ts'e Na'èn-na j'i-na; jño majin-nò nga choétjò-ná. Tanga tsà k'ejí xita kjoí xi ta kjotsja ts'e kjoí-ne, isaá-là nìton choétjò. ⁴⁴ Jño, ¿kós'in koma kòkjeiín-nò? Nga tà jè binchaàtsjioò nga ndaà kítasajnaà nga nguixkon xita, kò mìtsà jè binchaàtsjioò nga ndaà kítasajnaà nga nguixkon Nainá xi tà jngòò ma. ⁴⁵ Kì k'oa s'in nìkìtsjeèn nga 'an tsjat'in-nò 'én nga nguixkon Na'èn-na. Jè xi tsjat'in-nò 'én, tije-ne Moisés xi jè ma'ñót'aà takòn. ⁴⁶ Jño, tsà mokjeiín-nò koni s'in kiskii Moisés, tikoáá kòkjeiín-nò it'aà ts'an nga jè Moisés it'aà ts'aán kùchja nga kiskii. ⁴⁷ Tsà mìkii mokjeiín-nò koni s'in kiskii Moisés, ¿kós'in kòkjeiín-nò 'én-na xi benojmí-nò?

6

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmiì xita kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

¹ Nga jye komà kjoa koi, Jesús kù ján xijngoaà ndáchikon Galilea, xi tikoá Tiberias 'mì. ² 'Nó kjin xita kiitjngui-la nga jye kijtseeè kjojkón ndaà xi s'in nga síndaà-ne xita xk'én. ³ Jesús k'eé kiimijìn-jno jngoò nindoò, yaá tsibijna ko xita xi kota'yàt'aà-la. ⁴ Jyeé tímachraña s'eí Paxko ts'e xita judío. ⁵ Jesús, k'e nga kiskoòtsejèn, kijtseeè nga 'nó kjin ma xita tjíma tjingui-la, kitsò-la Felipe:

—¿Nánda kindá-lá tsojmì xi kokjen xita koi?

⁶ Tà k'oaá kitsò-la, tà jè xi mejèn-la nga skoe kó kitso Felipe. Jesús, jyeé tíjin-la mé kjoa xi s'iin. ⁷ Felipe kitsò:

—Nas'in jò-la sìndo nachrjein tjín-ne chjí-la xita, mì-la kii kichíya-la nga itsé itsé skine ngats'iì xita koi.

⁸ Kiichja Andrés xi tikoá xita xi ya kota'yàt'aà-la Jesús xi 'ndsè ma Simón Pedro, kitsò:

⁹ —I tjina jngoò ti xi 'ya 'òn inchrájín ts'e cebada ko jò ma tin xi 'ya, tanga mì-la kii kichíya-la nga 'nó kjin ma-ne xita.

¹⁰ Jesús kitsò-la:

—Kot'in-la jña xita, kàtitsajna yije.

I'nde jè 'nó tjín xka ijña. Jña xita xi tsibítsajna, ma-la tsà 'òn jmiì xi nguì xita x'in. ¹¹ Jesús, kiskoé inchrájín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kitsjaà-la jña xita-la. K'eé kisika'bí-la jña xita xi títsajna. K'oa tis'in kisiko jña tin, kiskine nita kó kji mejèn-la nga jngoò ijngoò. ¹² K'e nga jye kjòskil yije xita, Jesús kitsò-la jña xita xi kota'yàt'aà-la:

—Tíxkó yije-nò xi kaningui-ne, mé-ne nga mì kits'ón-ne.

¹³ Jña xita-la tsibíxkó-ne inchrájín xi tsiningui-ne. Nguì tejo nisyá komà, k'e nga jye tsakjèn yije xita. ¹⁴ Jña xita, k'e nga jye kijtseeè kjojkón ndaà xi kis'iin Jesús, kitsò-la xikjín:

—Kixí-la kjoa, jè-la xita jè xi chja ngajo-la Nainá, xi tjínè-la nga kjoí i isò'nde.

¹⁵ Tanga Jesús, tik'eé kijtseeèya-la nga jña xita mejèn-la kjo'ño kiiko nga xitaxá ítjòn s'ikjina; ijngoò k'a kiimijìn-jno nindoò nga tà tajngoò tsibijna.

K'e nga tsajmeèsòn ndáchikon Jesús

(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

¹⁶ K'e nga jye kòjño, xita xi kota'yàt'aà-la Jesús inchròhòjen ijngoò k'a-ne nánda kijna ndáchikon. ¹⁷ Jahas'en jngoò chitso, kiisòn-ndá nga kii ján naxandá Capernaum. Jyeé 'nó kòjño, Jesús mìkì xátì j'ii tjingui-la jña xita-la. ¹⁸ Ya ijìin ndáchikon j'ii jngoò tjòjkón xi 'nó jchán ts'a. Jè ndáchikon tsibíts'ia nga kiskì'nga. ¹⁹ K'e nga jye tjín-la tsà 'òn ko tsà joòn jmiì metro

nga tǐmajiin nandá, kijtseè nga jè Jesús tsóbasòn ndáchikon. Tífi tǐngui chraña-la jè chitso. Jǎa xǐta tà kitsakjòn-la. ²⁰ K'eé kiichja Jesús, kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²¹ Jǎa xǐta tsjaá komà-la, k'eé kisikas'en chitso. Kò jè chitso nǐtoón ijchò ya naxandá ñánda nchifi.

Mé xi kis'iin jǎa xǐta nga tsohótsji Jesús

²² Nga komà nchijòn, jǎa xǐta xi tsibìtsajna ján xijgoaà ndáchikon, kijtseè nga tà jngoò chitso kijna xi kiikò xǐta, tanga Jesús mìkiì tsejèn jahas'en ya chitso. Tà jǎa xǐta xi kota'yàt'aà-la jahas'en nga kiì. ²³ Tanga ijchò chitso xi k'ejí xi ya inchrobà-ne naxandá Tiberias; yaá chincha chraña i'nde ñánda tsakjèn inchrájin xǐta xi 'òn jmù ma-ne, k'e nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Nainá. ²⁴ Jǎa xǐta, k'e nga kijtseè nga mì yá tǐn Jesús kò xǐta xi kota'yàt'aà-la, k'eé jahas'en jǎa chitso koi, kiì kátsji Jesús ján naxandá Capernaum.

Inchrájin xi tsjá Nainá, jè xi tsjá-la kjoqbinachon xǐta

²⁵ Xǐta koi, k'e nga jye ijchò ján xijgoaà ndáchikon, yaá kiskaàjin Jesús kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nachrjein j'ji ijndé?

²⁶ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Xi ngui okixi, k'oáá xan-nò, mìtsà koi xá binchaàtsji-ná nga ki'yaá kjoxkón-ndaà xi kis'iaàn, koií-né nga kisikjèn-nò skanda kó nga kjòskioò. ²⁷ Kì koi nixátjiò tsojmì xi fehet'aà. Jè tixátjiò tsojmì xi síkijnakon inima-ná nǐta kjé-né, jè xi 'an tsjá xi Kì'ndí-la Xǐta xan-la yijo-na. Na'èn-ná xi Nainá jè kitsjaà-na kjotixoma kjoq xi s'iaàn.

²⁸ Xǐta koi, kiskònangui, kitsò-la Jesús:

—¿Mé xi s'en-jen nga koma sixá-lajen Nainá koni s'ín mejèn-la jè?

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Xá-la Nainá, jè-né nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e xi Nainá kisikasén.

³⁰ Xǐta koi, kitsò-la Jesús:

—¿Mé kjoxkón ndaà xi kòkó-nájen mé-ne k'e nga jcha-jen kòkjeiín-najen? ¿Mé xi ma-lè 'nì? ³¹ Jǎa xǐta jchinga kjin-najen tsakjèn inchrájin xi 'mì maná, ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Koni s'ín tǐt'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Inchrájin xi nchrobá-ne ngajmì kitsjaà-la nga kisikjèn.”

³² Kiichja Jesús kitsò-la:

—Xi ngui okixi xi xan-nò, mìtsà jè Moisés kitsjaà-nò inchrájin xi ngajmì inchrobà-ne; jè Na'èn-na xi tsjá-nò xi ngui inchrájin xi ngajmì nchrobá-ne. ³³ Inchrájin xi tsjá Nainá,

jè xi jye itjojen-ne ngajmiì, jè xi tsjá-là kjoabinachon jñà xità isò'nde.

³⁴ Xità koi kitsò:

—Nà'èn, kjit'aà nàchrjein tjiì-nájen inchrájin koi.

³⁵ Jesús, kitsò-là:

—'An-ná inchrájin xi síkijnakon inima-là xità. Jè xi 'an kjinchrobát'aà-na, mì tì kiì kohijò-là. Jè xi kòkjeiín-là it'aà ts'an, mì tì kiì koxíndá-là nità kjé-ne. ³⁶ Jyee okixan-nò, jñò nas'ín titsa'yaà-ná mìkiì mokjeiín-nò. ³⁷ Ngats'ii xità xi 'an tsjá-na Nà'èn-na, 'aán nchrobát'aà-na; kò jñà xi 'an nchrobát'aà-na mìkiì ochrjengua. ³⁸ 'An, mìtsà koi xá itjojen-na ngajmiì nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín sikitasoàn koni s'ín mejèn-là Nà'èn-na xi kisikasén-na. ³⁹ Jè xi mejèn-là Nà'èn-na xi kisikasén-na, nga nijngoò xità chíja xi 'an tsjá-na. 'An siikjaáya-là it'aà ts'e kjoa biyaa k'e nga kjoehet'aà nàchrjein. ⁴⁰ Koi xi mejèn-là jè xi kisikasén-na: ngats'ii xità xi skoexkon-na nga Ki'ndí-là Nainá 'mì-na kò kòkjeiín-là it'aà ts'an, s'eé-là kjoabinachon. 'An siikjaáya-là k'e nga kjoehet'aà nàchrjein.

⁴¹ Jñà xità judío k'eé tsibíts'ia nga kiìchjajno-là Jesús, koií kjoa-là nga kitsò: “'An-ná inchrájin xi ngajmiì nchrobá-ne.”

⁴² Kitsò-là xíkjin:

—¿A mìtsà jè Jesús, xi ti-là ma José? Yaxkon-ná nà'èn-là kò nea-là. ¿Mé-ne tsò-ne nga ngajmiì itjojen-ne?

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Kiì k'oas'ín nokjoajno-ná. ⁴⁴ Nijngoò xità xi kòma kjinchrobát'aà-na tsà mìtsà jè Nà'èn-na xi kisikasén-na kjinchrobàkò, mé-ne nga 'an siikjaáya-là k'e nga kjoehet'aà nàchrjein. ⁴⁵ Xità xi kiìchja ngajo-là Nainá, k'oaá tsò xojoñ xi kiskii nga tsò: “Jè sobà Nainá kòkòya yije-là xità.” K'oaá s'ín ma-ne nga ngats'ii xità xi 'nchré-là Nà'èn-na kò xi machiya-là it'aà ts'e, 'aán nchrobát'aà-na.

⁴⁶ 'Nì saá jngoò xità xi beèxkon Nà'èn-ná. Tajngoò jè beèxkon xi Nainá kisikasén. ⁴⁷ Xi nguì okixi xi xan-nò: Jè xi kòkjeiín-là it'aà ts'an s'eé-là kjoabinachon nità kjé-ne. ⁴⁸ 'An-ná inchrájin xi síkijnakon inima-là xità. ⁴⁹ Jñà xità jchínga kjin-nò tsakjèn inchrájin xi 'mì maná ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, tanga tákó k'en-né. ⁵⁰ Jè inchrájin xi k'oá xan-nò xi nchrobájen-ne ngajmiì. Kò jè xi kòkjen inchrájin jè mikii kiyá. ⁵¹ 'An-ná inchrájin xi tíjnakon xi itjojen-ne ngajmiì. Tsà yá xi kòkjen inchrájin jè, s'eé-là kjoabinachon nità kjé-ne. Jè inchrájin xi 'an tsja, jè yijo-na. Koií k'oas'ín tsjaà-na nga 'an kiyátjì-là xità isò'nde mé-ne nga kítsajnakon-ne.

⁵² Jñà xità judío xki xi ján tsajoókò xíkjin, kitsò:

—¿Kós'ín s'iin nga siikine-ná yijo-là?

⁵³ Jesús kitsò-là:

—Nguì okixií xi xan-nò. Jñò, tsà mìkiì chjinee yijo-na 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, tìkoá mìkiì s'ioo jní-na, mìkiì s'e-nò kjoabinachon. ⁵⁴ Jè xi skine yijo-na tìkoá skoí jní-na tjín-là kjoabinachon nità kjé-ne. 'An siikjaáya-là k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁵⁵ Yijo-na, jè xi kixi kjoá xi nguì yijo xi ma chine; koá jè jní-na jè nandá xi nguì kixi kjoá nga ma 'yò. ⁵⁶ Jè xi skine yijo-na koá skoí jní-na, kjit'aà nachrjein ya kíjnakò-na, tìkoá 'an kjit'aà nachrjein ya tìjnakjoòkoá. ⁵⁷ Na'èn-na xi kisikasén-na, tìjnakon-né; kò it'aà ts'e-né nga tìjnakon; k'oaá tìs'in tjín jè xi skine yijo-na, it'aà ts'an kíjnakon-né. ⁵⁸ Jè inchrájin xi itjojen-ne ngajmii, mìtsà jè xíkjin inchrájin maná xi tsakjèn xità jhínga kjiin-nò; nga komà iskan, xità xi tsakjèn, k'en-né. Tanga jè xi kòkjen inchrájin xi itjojen-ne ngajmii, s'eé-là kjoabinachon nità kjé-ne.

⁵⁹ Jesús k'oaá s'in kiichja nga tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga ya naxandá Capernaum.

'Én xi tsjá-là kjoabinachon inima-là xita

⁶⁰ Jñà xità k'e nga kiì'nchré koni s'in tsakóya Jesús, kjín ma xità xi kota'yàt'aà-là xi kitsò:

—Jñà 'én koi, 'ñó 'in tjín. ¿Yá xi kòkjeiín-là?

⁶¹ Jesús, k'e nga kijtseèya-là nga jñà xità xi kota'yàt'aà-là ch'o nchijoóya-ne 'én xi tsakóya, kitsò-là:

—¿'Én koi, a mì sasén-nò? ⁶² ¿Kós'in koma-ne tsà jcha-ná 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na nga kjímijìn ijngò k'a-na ñanda tìjnaa nga sa ítjòn? ⁶³ Jè Inimá Tsjeè-là Nainá xi síkijnakon-ná. Jè yijo-ná nimé chjí-là. 'Én xi 'an okóya-nò, ts'eé Inimá Tsjeè-là Nainá, kò tsjá-là kjoabinachon inima-nò. ⁶⁴ Tanga jñò tjín i'nga xità xinguióo xi mìkiì mokjeiín-là.

Nga jè Jesús jye tíjiin-là kóni skanda tàts'en-là kjoá yá-né xi mìkiì kòkjeiín-là kò yá-né xi sùngatsja it'aà ts'e xità kondra-là.

⁶⁵ Jesús kitsò isa:

—Koií k'oaás'in kixan-nò nga nijngò xità xi koma kjinchrobàt'aà-na tsà mìtsà jè Na'èn-na kjinchrobàkò.

⁶⁶ Ikjoàn kjìn jchán xità xi kota'yàt'aà-là Jesús xi tjingui-là tsibíts'ia nga kiì-ne its'in. Mì tì kiì ya chinchimakò-ne. ⁶⁷ Jesús kitsò-là jñà xità-là xi tejò ma-ne:

—Jñò, ¿a tìkoáá mejèn-nò nga onguió?

⁶⁸ Kiichja Simón Pedro, kitsò:

—Na'èn, ¿yá xi onguítjngui-lajen? Ji-né xi tjín-lè 'én xi tsjá kjoabinachon. ⁶⁹ Ngajen 'ya-nájen, tìkoáá mokjeiín-najen nga ji-né xi Cristo, xi Ki'ndí-là Nainá xi tìjnakon.

⁷⁰ Jesús kitsò-là:

—'An, xó k'oaa s'ín jaajjìn-nò nga tejò ma-nò, mé-ne nga kítjákò-ná. Tanga jñò, yaá tijnajjìn jngòò-nò xi xità neíí tísíxájjìn inima-la.

⁷¹ Jesús, jè kiichja it'aà ts'e Judas, ki'ndí-la Simón Iscariote. Nga jè siingatsja Jesús it'aà ts'e xità kondra-la. Jè Judas, xi ya itjojjin xità-la Jesús xi tejò ma-ne.

7

Kó kitsò jñà 'ndse Jesús nga mìkìl kòkjeíin-la it'aà ts'e

¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, Jesús yaá tsajmeè nanguí Galilea. Majìn-la nga ya kojmeè naxandá Judea, koií kjoa-la nga jñà xità judío nchihótsji nga mejèn-la siik'en. ² Jyee nchrobá machraña s'eí-la xità judío ts'e Ni'ya Xka Ijñá. ³ Jñà 'ndse Jesús kitsò-la:

—Kì tã tsja íí bijni. T'in ján Judea mé-ne jñà xità xi kota'yàt'aà-lè xi túsajna ján kàteè-lè mé kjoa xi 'nì. ⁴ Tsà k'e mejèn-ná nga skoe-ná xità mé kjoa xi tí'né, mochjeén-né nga kokó-lá yijo-ná. Ngaji, koni s'ín 'nì, takó-là yijo-lè ngats'ii xità isò'nde.

⁵ Koií okitsò-la jñà 'ndse nga mìkìl kòkjeíin-la it'aà ts'e. ⁶ Jesús kitsò-la:

—Kj'eè kii bijchó nàchrjein-na, tanga xi it'aà tsajòn ndaà tjin nità mé nàchrjein-ne. ⁷ Jñò, mìkìl majtikeè-nò jñà xità isò'nde, tanga 'an majtikeé-na, koií kjoa-la nga 'an benojmí kixi-la nga ch'o tjin kjoa xi s'ín. ⁸ Tanguió jñò jè s'eí, 'an mìkìl kjián. Kj'eè kii bijchó nàchrjein-na.

⁹ K'e nga jye okitsò-la jñà xità, Jesús yaá tsibijna ya nanguí Galilea.

K'e nga jè Jesús kii s'eí ts'e ni'ya xka

¹⁰ K'e nga jye kii s'eí jñà 'ndse Jesús, jè, tikoaa kii 'ma-né. Majìn-la nga xità skoexkon. ¹¹ Ya ñánda tíbitjo s'eí, jñà xità judío nchihótsji Jesús, kitsò-la xíkjín:

—Xità jè, ñánda tìjna.

¹² Ngats'ii xità xi ijchò s'eí, xkì xi ján tsajoóya-ne it'aà ts'e Jesús. Tjín xi kitsò: “Xità ndaà-né.” Tíkooa tjin xi kitsò: “Majìn, naxandá konachan-la.”

¹³ Tanga nijá xi kiichja tsejèn nga nguixkon xità xi kj'eíí, nga jñà xità sko-la xità judío, tsakjón-la.

¹⁴ K'e nga jye ijchò osen nga tíbitjo s'eí, ijchò Jesús, jahas'en ingo ítjòn, ikjoàn tsakóya-la xità. ¹⁵ Jñà xità judío, k'e nga kijtseè koni s'ín okóya, tà kjòxkón-la kitsò-la xíkjín:

—Xità jè, ¿kós'ín ma-ne nga kò tà ndaà okóya-ne nga mìtsà xojòn kiskoòta'yà?

¹⁶ Jesús kitsò-la:

—Jñà 'én xi 'an okoòya, mìtsà 'én ts'an, ts'e-né jè xi kisikasén-na. ¹⁷ Tsà yá xi mejèn-la s̄ikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, skoe-né jñà 'én xi 'an okoòya tsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, o xi tà kjohítsjeèn ts'an-ná. ¹⁸ Jngoò x̄itá xi tà kjohítsjeèn ts'e tísíkjeén nga tíchja, tà jè xi mejèn-la nga jè jchaxkón; tanga jè x̄itá xi koií kjoa tíhótsji nga jè kátayaxkón jè xi kisikasén, jè-né xi nguì 'én kixi tsjá, mìtsà 'én ndiso chja.

¹⁹ Jñò, ¿a mìtsà kixi kjoa nga kitjoé-nò kjotíxoma-la Nainá xi jè Moisés kiskii? Tanga jñò, nijngoò xi ma-la síkitasòn. ¿Mé-ne mejèn-nò nga sik'en-ná?

²⁰ Jñà x̄itá kitsò:

—iNeií-là tíjiin iníma-lè! ¿Yá-né xi mejèn-la s̄ik'en-lè?

²¹ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, maxkón-nò jngoò kjoa xi kis'iaàn jè nachrjein níkjáya. ²² Kixií kjoa, jè Moisés kitsjaà-nò kjotíxoma xi kjoa ts'e circuncisión. (Tanga kjotíxoma jè, mìtsà ts'e Moisés; it'aà ts'eé x̄itá jchínga kjiin-nò inchrobà-ne.) Tanga jñò, nas'ín nachrjein níkjáya bit'aà chibaá-la x̄itá x'ín kjoa ts'e circuncisión. ²³ Jñò, nga bit'aà chiba-la jñà x̄itá kjoa ts'e circuncisión jè nachrjein níkjáya nga majìn-nò nijchaànguio kjotíxoma xi kitsjaà-nò Moisés, ¿mé-ne majti-nò nga 'an jngoò k'a ndaà sindaà-na x̄itá jè nachrjein níkjáya? ²⁴ Kì k'oaá s'ín jchósòn-là koni s'ín tsejèn-nò. K'oaá s'ín jchósòn-là koni s'ín tjín xi nguì kjoa kixi.

Kós'ín bénjmi Jesús ñánda j'ii-ne

²⁵ Tjín i'nga x̄itá xi Jerusalén ts'e xi kitsò:

—¿A mìtsà jè x̄itá jè xi ótsji jñà x̄itá judío nga mejèn-la s̄ik'en? ²⁶ Chítsejèn-là, tíchjajiin osen-la jñà x̄itá naxandá, nijá xi kó tsò-la. ¿A jyeé kòkjeiín-la jñà x̄itaxá nga kixi kjoa nga jè xi Cristo [xi xó Nainá kisikasén-ne]? ²⁷ Tanga jñà, 'ya-ná ñánda j'ii-ne x̄itá jè, k'e nga kjoíí Cristo nijá xi skoe ñánda kjoíí-ne.

²⁸ Jesús nga tíhokóya ya nditsin jngo ítjòn, kii'nchré koni s'ín kitsò jñà x̄itá. K'eé 'nó kiichja kitsò:

—Jñò, yaxkoón-ná; tíjiin-nò ñánda j'i-na. Tanga mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa. Jè xi kisikasén-na, jè-né xi nguì kixi kjoa nga Nainá. Jñò, mìkii yaxkon. ²⁹ Tanga 'an, bexkon-ná. It'aà ts'eé inchrobà-na nga jè sobà kisikasén-na.

³⁰ Tijè-ne hora jñà x̄itá mejèn-la nga tsobà'nó Jesús tanga nijngoò xi kitsò ikon nga kitsobà'nó, koi-né nga kj'eè kì bijchó nachrjein-la nga kiyá. ³¹ 'Nó kjìn x̄itá kòkjeiín-la koni kitsò Jesús. Kitsò-la xikjín:

—K'e nga kjoíí Cristo, ¿a isa kjìin kjoaxkón ndaà xi s'jin, koni jè x̄itá jè? Kixií-là kjoa, jè-la xi Cristo.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà x̄itá fariseo mejèn-la kitsobà'nó

³² Jñà x̄it̄a fariseo kiì'nchré koni s'ín nchijoó jñà x̄it̄a it'aà ts'e Jesús. X̄it̄a sko-la nò'miù kò x̄it̄a fariseo kisikasén x̄it̄a xi síkinda ìngò nga mejèn-la tsoba'ñó Jesús. ³³ Jesús kitsò-la:

—'An, tà chibaá n̄achrjein kótijnako-nò, ìkjoàn kjín ìngòò k'a-na ñánda t̄jna xi kisikasén-na. ³⁴ Jñò, k̄inchátsji-ná tanga mikì s̄akò-nò nga mikì koma konguió ya ñánda kótijna.

³⁵ Jñà x̄it̄a judío, tsibíts'ia nga kiskònangui-la x̄ikjín kitsò:

—X̄it̄a jè, ¿ñánda kjoí? ¿Mé-ne nga mikì koma s̄akò-ná? ¿A yaá kjikò x̄it̄a judío xinguiáá xi x̄in ì'nde t̄tsajna nga jñà xi tax̄ki x̄it̄a kòkòya-la? ³⁶ ¿Kó tsòya-ne 'én xi b̄enojmi nga tsò: “Jñò, k̄inchátsji-ná tanga mikì s̄akò-nò nga mikì koma konguió ya ñánda kótijna”?

Jngòò xajngá nandá xi t̄jnakon

³⁷ Jè n̄achrjein xi fehet'aà-ne s'eí, Jesús tsas̄jna kixi, 'ñó kiichja, kitsò:

—Tsà yá xi x̄indá-la kàtjanchrobákon-na, kàt'iì nandá. ³⁸ Koni s'ín t̄ichja Xojon-la Nainá nga tsò: Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an sijnajin inima-la koni jngòò xajngá nandá xi mikì x̄iya xi síkijnakon x̄it̄a.

³⁹ K'e nga okitsò Jesús, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá kiichja nga iskan tjoé-la jñà x̄it̄a xi kòkjeiín-la it'aà ts'e. N̄achrjein jè, Inima Tsjeè-la Nainá kj'eé kiì bitjojen nga kj'eé kiì fi-ne ngajmi Jesús nga jcha-la kjoajeya-la.

Mé-ne kjòjòya-ne jñà x̄it̄a it'aà ts'e Jesús

⁴⁰ Jñà x̄it̄a, k'e nga kiì'nchré 'én koi, t̄jín i'nga xi kitsò:

—Kixí kjoa x̄it̄a jè, jè-né xi t̄jínè-la nga kjoí nga kichja ngajo-la Nainá.

⁴¹ Jñà x̄it̄a xi i'nga kitsò:

—Jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

T̄ikoáá t̄jín i'nga xi kitsò:

—Majin-la nga jè Cristo, mìtsà nangui Galilea kjoí-ne.

⁴² Xojon-la Nainá k'oaá s'ín t̄ichja nga jè Cristo, yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la David, ya naxandá Belén, ì'nde-la David.

⁴³ K'oaá s'ín komà-ne nga kjòjòya jñà x̄it̄a xi kjoa ts'e Jesús.

⁴⁴ T̄jín i'nga x̄it̄a xi mejèn-la kitsobà'ñó nga kjikò ndayá, tanga nijngòò xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó.

Kjoa xi tsohótiya-ne x̄it̄a t̄jòn-la nò'miù

⁴⁵ Jñà x̄it̄a xi síkinda ìngò, inchrobà-ne ñánda t̄tsajna x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a sko-la nò'miù, kitjànangui-la, ki'mi-la:

—¿Mé-ne mikì kànchrobáko-nò?

⁴⁶ Jñà x̄it̄a xi síkinda ìngò kitsò:

—N̄i saá jngòò x̄it̄a xi k'oa's'ín chja koni s'ín chja x̄it̄a jè.

⁴⁷ Jñà x̄it̄a fariseo, kitsò:

—Jñò, ¿a tikoáá kachonacháán-nò? ⁴⁸ ¿A k'oaá tís'ín mok-jeiín-la xitaxá ítjòn tsaján kò xitá xinguiáá fariseo? ⁴⁹ Tanga jñà xitá xi tichonachan-la nga mìkìl tìjìin-la kjotíxoma-la Moisés, tìjìnè-la nga kjo'in s'e-la.

⁵⁰ Nicodemo, jè xi xitá fariseo, xi jñò j'iikon jngoò k'a Jesús, kitsò-la:

⁵¹ —Kjotíxoma tsaján, mìkìl tsjá'nde nga kjo'in k'oj-la xitá, k'e nga tikj'eè kii ndaà 'ya-la mé kjoa xi tìjìn-la.

⁵² Jñà xitá fariseo, kitsò-la Nicodemo:

—¿A tikoáá yaá nangui-lè Galilea? Chíta'yì Xojon-la Nainá mé-ne nga jcha-ne nì sà jngoò xitá xi chja ngajo-la Nainá f'ìi-ne Galilea.

Chjoón xi kjoa chijngui kis'iin

⁵³ Tà k'oas'ín kitsjòya-ne xitá, xkì xi ján kii-ne ni'ya-la nga jngoò òjngoò.

8

¹ Tanga Jesús, ján kii ya nindoò Yá Olivo. ² Nga komà nchijòn tajñòyaá j'ìi-ne ya òjngò ítjòn. Ngats'ìi xitá j'ìi tìjìngui-la Jesús ñánda tìjna. K'eé tsibìjna nga tsakóya-la jñà xitá. ³ Jñà xitá xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kò xitá fariseo ijchòkò jngoò chjoón xi ki'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'ín. Tsasìjna osen ñánda títsajna ngats'ìi xitá; ⁴ Jñà xitá koi kitsò-la Jesús:

—Maestro, chjoón jè, ndaà kà'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'ín. ⁵ Jè kjotíxoma-la Moisés, k'oaá s'ín tìchja nga jñà íchjín xi k'oa tìjín kjoa xi ótsji ndajoó kiyá-ne. Ngaji, ¿kó si?

⁶ Jñà xitá koi, koií k'oas'ín kitsò-la Jesús nga mejèn-la skót'aà, mé-ne koma kohòngui-ne it'aà ts'e xitaxá. Tanga Jesús, tsasiñiat'aà nangui nga kiskijno-ne kò jnótsja it'aà nangui.

⁷ Xitá koi nga siì nchis'ín nga kjònangui, Jesús tsasìjna kixì kitsò-la:

—Jñò, tsà tìjín i'nga xitá xinguiòo xi tsjìn-la jé, jè kàtínè ítjòn ndajo chjoón jè.

⁸ Jesús òjngoò k'a tsasiñia nga kiskijno òsà it'aà nangui. ⁹ Jñà xitá koi, k'e nga kii'nchré koni s'ín kitsò Jesús, tà òjngó òjngó kii-ne, nga kijtseè nga mìkìl ndaà tìjín kjohítsjeèn xi kichja, tsibíts'ia-ne xi xitá jchínga, òkjoàn kii-ne òxti. Tà jè tajngoò Jesús kò chjoón tsibítsajna. ¹⁰ Jesús tsasìjna kixì-ne, kijtseè nga mì tì yá xitá tìjín-ne. Tà jè tajngoò chjoón síjna. K'eé kitsò-la:

—¿Ñánda títsajna xitá xi óngui-lè? ¿A òjngoò xi kòhónè-lè kjo'in?

¹¹ Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, niyá-jèn.

Jesús kitsò-la:

—Tikoáá 'an, mìkiì kìnè-lè kjo'in. T'in-ne ni'ya-lè; kì tì jé binchaàtsji-ne.

Ni'in xi tsjá kjoabinachon xi síhiseèn-la xita isò'nde

12 Jesús, ìjngoò k'a kùichjajìin-la jñà xita, kitsò-la:

—'An-ná ni'in xi síhiseèn-la isò'nde. Jè xi 'an fit'aà-na s'ee-la ni'in xi tsjá kjoabinachon. Mì tì kii ya kojmejiin-ne kjoajñò.

13 Jñà xita fariseo kitsò:

—Ti jíí tì'biì-ne 'én it'aà tsjji. 'Én xi nokjoi, nímé chjí-la.

14 Jesús kùichja kitsò-la:

—'Én xi chjà, chjí-la-né, nas'in tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an. Nga be-ná ñánda j'i-na ko ñánda tífia. Tanga jñò mìkiì 'yaà ñánda j'i-na ko ñánda tífia. 15 Jñò, tà kjo'hítsjeèn ts'e xitaá nìkjeén k'e nga jé bìne-ná. Tanga 'an nijngoò xita bìne-la jé. 16 Tanga 'an, tsà yá xita xi konè-la jé, kjoakixíí xi s'iaàn. Nga mìtsà tajngoò bìndaàjiaàn, koó Na'èn-na xi kisikasén-na bíndaajìin-ko-na. 17 Kjo'tíxoma tsajòn k'oas'in tíchja nga tsò: K'e nga tsà jò ma-ne xita xi tsjá 'én, tsà ngásòn tsò ingajò, kixíí kjoa, chjí-la né. 18 Tì'aán-na xi tsjaà 'én it'aà ts'an. Ko tikoáá jé Na'èn-na xi kisikasén-na tsjá 'én it'aà ts'an.

19 Jñà xita fariseo, kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Ñánda tíjna Na'èn-lè?

Kùichja Jesús, kitsò-la:

—Jñò, 'an, mìkiì yaxkon-ná, nì jé Na'èn-na mìkiì yaxkon. 'An, tsà yaxkon-ná tikoáá jchaxkon-nò Na'èn-na.

20 K'e nga tsakóya jñà 'én koi Jesús, yaá tíjna ya ingo ítjòn ya chrañàt'aà-la i'nde ñánda maxkón ton kjo'tjò. Nijngoò xita xi kitsò ikon nga kitsobà'ño Jesús nga kj'eè kii bijchó nachrjein-la nga kiyá.

Mé-ne jñà xita mìkiì koma kjoì-ne ya ñánda tífi Jesús

21 Jesús ìjngoò k'a kitsò-la:

—'An, tífi-ná. Jñò, kìnchàtsji-ná. Tanga jñò yaá kiyájñòò jé-nò. Ya ñánda 'an tífia, jñò mìkiì koma konguió.

22 Jñà xita judío kitsò-la xíkjin:

—¿A tíjé sùik'en-ne yijo-la? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne, nga tsò: Ya ñánda 'an tífia, jñò mìkiì koma konguió?

23 Jesús kitsò-la:

—Jñò, íí it'aà nangui tsajòn, tanga 'an ján ngajmii ts'an. Jñò, íí i'nde-nò isò'nde, 'an, mìtsà isò'nde i'nde-na. 24 Koií k'oas'in kixan-nò nga ya kiyájñòò jé-nò nga mìkiì mokjeiin-nò nga 'an-ná (xi Cristo). Koií kjoa-la nga kiyájñòò jé-nò.

25 Xita judío, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá-ne ngají?

Jesús kùichja, kitsò-la:

—Jyee okixan-nò nga sa íjtòn yá-ná 'an. ²⁶ It'aà tsajòn, kijn kjoa tjin isa xi 'an kènojmi-nò, kò xi 'an kındaajin-kò-nò. Jè xi kisikasén-na nguì 'én kixixi xi chja. Koni s'in ki'nchrè-la, k'oaá tjin 'én xi 'an chjàjìn-la jña xita isò'nde.

²⁷ Tanga jña xita judío mikii kòchija-la tsà it'aà ts'e Na'èn-ná xi Nainá tichja Jesús. ²⁸ Jesús kitsò-la:

—Jñò, k'e nga chjimi'nga-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'ée kochiya-nò nga 'an-ná [xi Cristo]. Nime kjoa xi s'iaàn xi ta kjohitsjeèn ts'an. K'oas'in chja koni s'in tsakóya-na xi Na'èn ma. ²⁹ Jè xi kisikasén-na jí tijnako-na. Mikii síkijna tajgoò-na Na'èn-na. Koií kjoa-la nga kjit'aà nachrjein sikitasoàn koni s'in sasén-la jè.

³⁰ Jesús, k'e nga kiichja 'én koi, kjin jchán xita kòkjeiin-la it'aà ts'e.

Jè kjoa kixi síkítsajnadeíí-ná xi kjoa ts'e jé-ná

³¹ Jesús kitsò-la jña xita judío xi kòkjeiin-la it'aà ts'e:

—Tsà kixi sikitasòn 'én-na xi okoòya-nò, jñò-nò xi nguì kixi kjoa nga 'an kota'yat'aà-na. ³² Jchaxkoòn xi kjoa kixi, koa jè kjoa kixi síkítsajnadeíí-nò.

³³ Kiichja xita judío, kitsò:

—Ngajen, xita tje-la Abraham-nájen. Ni saá jngoò xita xi kjeíí síkítsajna'ño-najen. Ngaji, ¿mé-ne k'oa si-ne nga kitsajnadeíí-najen?

³⁴ Jesús kitsò-la:

—Nguì kjoa kixixi xi xan-nò, ngats'ii xita xi jé ótsji, yaá títsajna'ño it'aà ts'e jé-la, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita ch'inda xi tjna'ño-la nei-la. ³⁵ Jngoò xita xi ch'inda tjna, mikii tji'nde-la nga ya kijna kjit'aà ya ni'ya ñánda síxá. Tanga jngoò xi ki'ndí ma, tji'ndeé-la nga kjit'aà nachrjein ya kijna ya ni'ya-la na'èn-la. ³⁶ K'oaá ma-ne, tsà jè Ki'ndí-la Nainá síkíjnadeíí-nò, nguì kixixi kjoa nga jñò, kitsajnadeíí-nó. ³⁷ 'An, be-ná nga tje-la Abraham-nò; tanga jñò mejèn-nò nga sík'en-ná, koi-né nga mikii mokjeiin-nò 'én-na xi chja. ³⁸ 'An, k'oaá s'in chja koni s'in tjin xi kijtsee k'e nga tisa tijnakoaa Na'èn-na. Jñò, k'oaá tis'in 'nè koni s'in kina'yà-là na'èn-nò.

Yá-né xi na'èn-la ma xita xi chjako Jesús

³⁹ Jña xita judío kitsò:

—Jè tje-najen, yaá inchrobát'aà-ne ts'e Abraham. Jè na'èn-jchá kjiin-najen.

Jesús kiichja kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ixti-la Abraham 'mì-nò, k'oaá s'in s'een koni s'in kis'iin Abraham. ⁴⁰ 'An, nas'in jye k'oas'in tsibenojmi kixi-nò, nga Nainá kitsjaà-na 'én xi chja, jñò mejèn-nò nga

sik'en-ná. Abraham mì k'oaá kis'iin. ⁴¹ Jñò, k'oa'sín 'nè koni s'ín na'èn-nò.

Jñà xit̃a judío kitsò:

—Ngajen, mìtsà kjoa chijngui kits'iin-jìin-jen. Tajngoò jè Na'èn-najen, jè Nainá.

⁴² Jesús kiichja, kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga jè na'èn-nò Nainá, 'an tjòchaá-la s'en-ná nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na; mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa; Nainá kisikasén-na. ⁴³ ¿Mé-ne mìkiì machiya-nò 'én-na xi chjàkò-nò? Koií-né nga mìkiì ma-nò na'yañijon. ⁴⁴ Na'èn-nò, jè xit̃a neij̃, jè nokjoà-nò. K'oaá s'ín 'nè koni s'ín mejèn-la na'èn-nò. Jè xi ma-la sík'en xit̃a kóni nga tisa tàts'en-la kjoa. Mìtsà kjoa kixi s'ín nga tsjìn-la kjoa kixi. K'e nga chja 'én ndiso, k'oaá tsò koni s'ín tjín inima-la nga nguì xit̃a ndiso-né. Jè na'èn-la ts'e 'én ndiso. ⁴⁵ Tanga 'an, 'én kixi benojmí-nò; koií kjoa-la jñò, mìkiì mokjeiín-nò. ⁴⁶ ¿Yá xit̃a xinguiò xi koma-la kòkò mé jé xi tjín-na? K'e nga chjàkò-nò, nguì 'én kixi chjà, kò ¿mé-ne mìkiì mokjeiín-nò? ⁴⁷ Jè xi xit̃a-la Nainá, 'én-la Nainá 'nchré. Tanga jñò, nga mìkiì na'yà, koií-né nga mìtsà xit̃a-la Nainá 'mì-nò.

Jñà kjoa xi tsohótiya-ne Jesús kò xit̃a judío

⁴⁸ Jñà xit̃a judío kiichja, kitsò-la Jesús:

—Ngajen, koií kjoa-la k'oa'sín 'mì-lèjen: jì, xit̃a Samaria-né, inima ch'o-la neij̃ tíjìn inima-lè.

⁴⁹ Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, mìtsà inima ch'o-la neij̃ tíjìn inima-na. Jè kjoa xi tis'iaàn, jè-né nga bexkoán Na'èn-na. Tanga jñò mìkiì yaxkón-ná. Tà saá nachrjengui-ná. ⁵⁰ Mìtsà jè kjoa tihotsjia nga jeya siikjna yijo-na. Tíjna jngoò xi tikosòn-la, jè-né xi jeya síkjna-na. ⁵¹ Nguì 'én kixi xi chjàkò-nò, jè xi sikitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkiì kijá nita kjé-ne.

⁵² Xit̃a judío kiichja, kitsò:

—I'ndeì jyeé 'ya-jen nga inima ch'o-la neij̃ tíjìn inima-lè. Abraham kò ngats'iì xit̃a xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé, k'en-né. Tanga jì si-né: “Jè xi sikitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkiì kijá.” ⁵³ Ngajì, ¿a isa tíjna ítjoìn a mì k'oa-ne koni jè Na'èn-najen Abraham? K'en-né. Kò ngats'iì xit̃a xi kiichjaya ngajo-la Nainá tikoáá k'en-né. ¿Yá-ne jì nga tíjì tinachrjeé jeya-ne yijo-lè?

⁵⁴ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà tì'an jeya síkjna-na yijo-na, nìmé chjí-la. Jè xi jeya síkjna-na, jè Na'èn-na xi Nainá 'mì-là. ⁵⁵ Jñò mìkiì yaxkon Nainá, tanga 'an beèxkon-ná. Tsà xán-nò mìkiì bexkoan, xit̃a ndiso koma koni jñò nga xit̃a ndiso-nò. 'An, bexkon-ná koa sikitasòn-ná 'én-la. ⁵⁶ Xit̃a jchíngà-nò Abraham, tsjaá komà-la

nga mejèn-la skoexkon nàchrjein-na nga j'iaa. K'e nga kijtsee nàchrjein-na isa 'ñó ndaà kjòtsja-la.

⁵⁷ Jñà xita judío kitsò-la:

—Skanda kj'eè tjín-lè icháte nó. ¿Kós'ín komà-ne nga kiyaxkoin Abraham?

⁵⁸ Jesús kiichja kitsò-la:

—Nguì kixi kjoa xi xan-nò, 'An-ná xi isa kjòtsee tjinaa koni jè Abraham.

⁵⁹ Jñà xita judío, kiskoé ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. Tanga Jesús tsibijna'ma, itjo-ne nditsin ingo, jahajiin osen-la xita, ikjoàn kiì.

9

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mikiì tsejèn-la

¹ Jesús k'e nga tífi ya ndiyá, kijtsee jngoò xita xi mikiì tsejèn-la xi xó k'oas'ín kits'iìn-ne. ² Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, xita jè, ¿mé-ne k'oas'ín kits'iìn-ne? ¿Yá xi tsohótsji jé? ¿A jñà xita jhínga-la, o xi jè xita xi mikiì tsejèn-la?

³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Mìtsà jè xita xi mikiì tsejèn-la tjín-la jé, nì mìtsà jñà xita jhínga-la tsohótsji jé. Koií-né nga it'aà ts'e xita koi jcha-la kjoxxkón-ndaà-la Nainá. ⁴ Mochjeén-né nga siikitasoàn kjoxxkón-ndaà-la jè xi kisikasén-na nga nàchrjein isa. Kijchò nàchrjein k'e nga kojñò; nì tì jngoò-ne xi koma sùxá. ⁵ K'e tákò i tjinaa isa isò'nde, 'an-ná ni'ín xi sikhiseèn-la xita isò'nde.

⁶ K'e nga jye okitsò, tsibíchrá it'aà nangui. Jè ndánachrá-la tsibíndaà-ne ndási, ikjoàn kisikaajno xkon jè xita xi mikiì tsejèn-la. ⁷ Ikjoàn kitsò-la:

—T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé (jè 'én xi tsòya-ne, jè xi kinikasén).

Jè xita xi mikiì tsejèn-la kiì kaníkjoàn, k'e nga inchrobà-ne jye tsejèn-la. ⁸ Jñà xita indii ni'ya-la jè xita xi mikiì tsejèn-la, kò jñà xita xi jye kjòtsee beèxkon nga ton síjé kjojtjò, kitsò-la xikjín:

—¿A mìtsà jè xita jè xi bijna nga síjé kjojtjò ton?

⁹ Tjín i'nga xita xi tsò:

—Jè-né.

Koa jñà xita xi i'nga kitsò:

—Kjomeè k'oaá kji, tanga mìtsà jè.

K'eé kiichja xita xi mikiì tsejèn-la nga sa ítjòn, kitsò:

—'An-ná.

¹⁰ Jñà xita kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoìn?

¹¹ Xita jè kitsò:

—Jè x̄it̄a xi 'mì Jesús, kisindaà ndási, kisikaàjno xkoaàn, ikjoàn kitsò-na: “T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé.” 'An, kiaà, k'e nga jye tsaníkjoaàn, komà kotsejèn-na.

¹² Jñà x̄it̄a koi kiskònangui-là kitsò-là:

—X̄it̄a jè, ¿ñánda t̄jna?

Jè x̄it̄a xi jye kjòndaà-ne, kitsò:

—Mikiì be ñánda t̄jna.

K'e nga jñà x̄it̄a fariseo kisijtsò jè x̄it̄a xi mikiì tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne

¹³ Jè x̄it̄a xi mikiì tsejèn-là nga jye kjòndaà-ne kiikò ñánda t̄tsajna x̄it̄a fariseo, ¹⁴ koií kjoa-là nga nàchrjein nìkjáya-né k'e nga tsibíndaà ndási Jesús nga kisikaàjno xkòn jè x̄it̄a xi mikiì tsejèn-là mé-ne koma kitáx'a-ne xkòn. ¹⁵ Jñà x̄it̄a fariseo ìjngoò k'a kiskònangui-là jè x̄it̄a xi mikiì tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne, kitsò-là:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

X̄it̄a jè kitsò:

—Ndásií kisikaàjno xkoaàn; ikjoàn tsaníkjoàn; ì'ndeì jyeé tsejèn-na.

¹⁶ Tjín i'nga x̄it̄a fariseo xi kitsò:

—X̄it̄a jè, mì-la tsà Nainá kisikasén nga mikiì beèxkón nàchrjein nìkjáya.

T̄ikoà t̄jín i'nga xi kitsò:

—¿Kós'ín ma-ne nga ma-là s'ín kjoìxkón xi ndaà t̄jín tsà x̄it̄a jé-né?

Ikjoàn kjòjòya xi t̄jñà-ne x̄it̄a fariseo; mikiì kjòngàsòn kjohítsjeèn-là. ¹⁷ Ìjngoò k'a kitjànangui-là jè x̄it̄a xi mikiì tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne, kitsò-là:

—Ngaji, ¿kó si, yá x̄it̄a-ne xi kiskíx'a-ne xkoiìn?

X̄it̄a jè kitsò:

—Jngoò x̄it̄a xi chja ngajo-là Nainá.

¹⁸ Tanga jñà x̄it̄a judío, mikiì kòkjeíin-là tsà kixí kjoa nga jè x̄it̄a xi mikiì tsejèn-là nga k'oas'ín kits'ìin koa ì'ndeì jyeé tsejèn-là. K'eé kiichja-là jñà x̄it̄a jchínga-là, ¹⁹ kiskònangui-la kitsò-là:

—Jè x̄it̄a jè, ¿a ki'ndí-nò ma? ¿A kixí kjoa nga mikiì tsejèn-la k'e nga sa kits'ìin? ¿Kó ma-ne nga tsejèn-là ì'ndeì?

²⁰ Jñà x̄it̄a jchínga-là kitsò:

—'Ya-nájen nga ki'ndí-najen ma. Kixí kjoa nga mikiì tsejèn-là k'e nga sa kits'ìin. ²¹ Tanga mikiì 'ya-jen mé-ne nga ma tsejèn-là ì'ndeì, t̄ikoáá mikiì 'ya-jen yá-né xi kiskíx'a-ne xkòn. Jè sobà chjínangui-là, jè kàtènojímí-nò, nga jyeé x̄it̄a jchínga.

²² Jñà x̄it̄a jchínga-là koií k'oas'ín kitsò-ne nga jñà tsakjón-là x̄it̄a judío. Jñà x̄it̄a judío jyeé k'oas'ín tsajoóya-ne nga jngoò

k'aá k̄itjokàjiin ya ni'ya ingo sinagoga, tsà yá x̄ita xi k̄itsò nga jè Jesús jè xi Cristo [xi xó kisikásén-ne Nainá]. ²³ Koií k'oá t̄is'ín kitsò-ne j̄ñà x̄ita jchínga-la, nga kitsò: “Jè sobà ch̄jinangui-là, nga jyeé x̄ita jchínga-né.”

²⁴ J̄ñà x̄ita judío ìjngò k'a kiichja-la jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la, kitsò-la:

—Tènojmi kixi-nájen nga nguixkon Nainá. Ngajen 'ya-nájen nga jè x̄ita jè, x̄ita jé-né.

²⁵ Jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne kiichja, kitsò:

—'An, mìkì be tsà x̄ita jé-né. Tà jè xi be, k'e nga sa kits'ian mìkì tsejèn-na, tanga ì'ndeì jyeé tsejèn-na.

²⁶ Ìjngò k'a kitsò-la:

—¿Mé xi kisikò-lè? ¿Kó s'ín kisikò-lè nga kitáx'a-ne xkoiin?

²⁷ Jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la kitsò:

—Jyeé koá kàxan-nò, tanga j̄ñò mìkì na'yà. ¿Mé-ne mejèn-nò nga ìjngò k'a k'oá xán-nò? ¿A t̄ikoá mejèn-nò nga x̄ita-la koma nga ya ch̄ita'yàt'aà-là?

²⁸ J̄ñà x̄ita judío k'e nga k'oá ki'mi-la, kòjti-la, kiichjajno-la jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la, kitsò-la:

—Ji-né x̄ita xi ya ch̄ita'yàt'aà-la. Tanga ngajen yaá ch̄ita'yàt'aà-lajen Moisés. ²⁹ 'Ya-nájen nga jè sobà Nainá kiichjako Moisés. Tanga jè x̄ita jè mìkì 'ya-jen ñánda j'ii-ne.

³⁰ Jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la kitsò:

—Kjoá jè, tà maxkón-ná nga j̄ñò, mìkì 'ya ñánda j'ii-ne x̄ita jè, tanga 'an be-ná nga jè kiskíx'a-ne xkooàn. ³¹ 'Yaà-ná j̄ñà x̄ita xi t̄jín-la jé, mìkì 'nchré-la Nainá. Tanga j̄ñà x̄ita xi tsakjón-keè Nainá t̄ikoá síkitasòn koni s'ín mejèn-la, j̄ñà-né xi 'nchré-la. ³² Kóni nga t̄isa kjòtsee, ñi saá jngò x̄ita na'yà-la xi ma-la kíx'a-ne xkon jngò x̄ita xi mìkì tsejèn-la k'e nga k'oas'ín kits'iin. ³³ X̄ita jè, tsà mìtsà Nainá kisikásén, ñimé xi koma-la nga k'oas'ín s'iin.

³⁴ J̄ñà x̄ita judío kitsò-la jè x̄ita xi mìkì tsejèn-la:

—Ngaji xi taxkì 'ñó tse jé t̄jín-lè, ¿a j̄i mejèn-lè kókóya-najen? Ikjoàn tsachrje ni'ya ingo sinagoga.

X̄ita xi mìkì tsejèn-la kjoá ts'e inima-la

³⁵ Jesús kii'nchré nga jè x̄ita jè kinachrjekàjiin ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kisatiikjoè ìjngò k'a, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ji, ¿a mokjeiín-lè ìt'aà ts'e xi Ki'ndí-la X̄ita tsò-la yijo-la?

³⁶ X̄ita jè kitsò:

—Na'èn, koatìn-ná yá-né, mé-ne nga kókjeiín-na ìt'aà ts'e.

³⁷ Jesús kitsò-la:

—Jyeé ki'yi, 'an-ná xi tichjako-lè.

³⁸ X̄ita jè tsasijna xkó'nchit'aà-la Jesús nga kijtseèxkón, kitsò-la:

—Na'èn mokjeiin-na ìt'aà tsiji.

³⁹ Ikjoàn kitsò Jesús:

—'An, koií xá j'i-na ì isò'nde; nga 'an skosòn-la mé-ne jñà xita xi mìkiì tsejèn-la kòtsejèn ìjngòò k'a-la, koa jñà xi tsejèn-la mìkiì kòtsejèn-la.

⁴⁰ Tjín i'nga xita fariseo xi ya títsajnaکو Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngajen, ¿a tikoáà mìkiì tsejèn-najen?

⁴¹ Jesús kii'chja kitsò-la:

—Jñò, tsà mìkiì tsejèn-nò, tsjìn-nò jé. Tanga bixón-nò: “Tsejèn-najen”, k'oaá ma-ne nga ya tjínè-nò jé-nò.

10

Paxtò kò ndí orrè-la

¹ 'Nguì kjoa kixií xi xan-nò, jè xita xi mìtsà ya fahas'en-ne xotjoa-la ìnchibá-la orrè, xi xìn fahas'en-kjá-ne, xita chijé-né, jè xita xi fikò chijé cho. ² Tanga jè xi ya fahas'en-ne xotjoa-la ìnchibá, jè-né xi paxtò, xi síkinda orrè. ³ Jè xi síkinda xotjoa-la ìnchibá, jé kix'a-la. Jè xi paxtò, chja 'in-la nga jngòò ìjngòò orrè, kò jñà orrè 'nchréjta-la nei-la. Ikjoàn ochrje ìnchibá-la. ⁴ K'e nga jye bitjo yije ìnchibá-la jñà orrè, jè paxtò fikò nga 'nchréjtaá-la nga jè nei-la. ⁵ Tanga jngòò xita xi k'ejí, mìkiì kjitjìngui-la nga mìkiì beèxkon. Ta saá ta kongaá-la nga mìkiì 'nchré jta-la xita xi k'ejí.

⁶ Jesús k'oaá tsò kjoa xi mangàsòn xi tsibénojmi-la. Tanga jñà xita koi mìkiì kjòchija-la kó tsòya-ne.

Mé xi s'ín jè paxtò xi ndaà síkinda orrè

⁷ Jesús, ìjngòò k'a kitsò-la:

—Xi nguì okixi k'oaá xán-nò. 'An-ná xotjoa-la ìnchibá ñánda fahas'en-ne jñà orrè. ⁸ Ngats'iì jñà xi j'iì ítjòn-na, sa xita chijé-né, jñà xi fikò chijé cho. Jñà orrè mìkiì kii'nchréñjon-la. ⁹ 'An-ná xi xotjoa; jè xi ìt'aà ts'an kjoahas'en, kitjokàjín kjo'in kjoa ts'e jé-la. K'oas'ín ngayala-la koni s'ín orrè nga fahas'en ìnchibá-la kò bitjo kò sakó-la ijñà xi kjèn.

¹⁰ Jè xita chijé tà f'iì síchijé-né, f'iì sík'en-né, f'iì síkjesòn-ne. Tanga 'an, koií xá j'i-na nga kàtas'e-nò kjoabinachon nita kjé-ne, nga nimé chijat'aà-nò nga nguì ndaà kàtas'e-nò.

¹¹ 'An-ná xi paxtò xi ndaà ko'ndà orrè. Jè paxtò xi ndaà ko'ndà orrè, jè xi tjìjngòò ikon nga kiyátjì jñà orrè. ¹² Jè xita xi tà chì'nda tjina nga ko'ndà orrè, k'e nga beè nga nchrobá chraña tsején, síkítsajna jñà orrè, ikjoàn onga. Koií k'oas'ín-ne nga mìtsà jè paxtò xi ko'ndà, tikoá mìtsà jè nei-la orrè. Ikjoàn matsja-la jè tsején nga tsobà'ñó jñà orrè, xki xi ján sítsjòya jñà orrè xi i'nga. ¹³ Jè xita xi chì'nda tjina tà onga-né; koií

k'oas'ín-ne nga nímé kindá-lá. Tà jè síkindá chí-lá mìtsà jǎà orrè síkindá.

¹⁴⁻¹⁵ 'An-ná paxtò xi ndaà ko'ndà orrè; koni s'ín beèxkon-na Na'èn-na, tikoá 'an bexkoan Na'èn-na, k'oaá tís'ín beèxkon-ná orrè-ná kó kjoàn, kò jǎà orrè beèxkoòn-na nga ts'an. 'An tíjngòò takoàn nga kiyátjià jǎà orrè-ná. ¹⁶ Tikoá tǐn-isa-na xi k'ejí orrè, jǎà xi mìtsà í títsajnyaya íchíbá jè. Tikoáá mochjeén-né nga kǐnchrobàkon-na mé-ne nga kǐ'nchréñijon-na tikoá sikitasòn-na. Jngòò íchíbá koma-ne kò jngòò koma paxtò xi skó'nda.

¹⁷ 'Koií kjoa-lá nga matsjakeè-na Na'èn-na nga 'an tíjngòò takoàn nga kiyá mé-ne k'e nga koma iskan kjoaáya-na. ¹⁸ Niyá xi tǐ'nde-lá nga síik'en-na, 'an kǐotsja ts'an-ná nga tsja yijo-na. Tǐ'nde-na nga tsja, tikoá tǐ'nde-na nga kjoaáya-na ít'aà ts'e kjoabiyaá. Jè Na'èn-na k'oa tǐn kǐotíxoma xi kitsjaà-na.

¹⁹ Jǎà xǐta judío k'e nga kǐ'nchré 'én koi, íjngòò k'a kǐjòya jǎà xǐta. ²⁰ Kǐn ma xǐta xi kitsò:

—Inǐma cho-lá neí tǐjìn inǐma-lá. Xǐta ská-né. ¿Mé-ne okji-ne xǐta xi na'yà-là?

²¹ Jǎà xǐta xi i'nga kitsò:

—'Én koi mìtsà ts'e xǐta neí. ¿A komaá-lá jè xǐta neí nga skíx'a xkon xǐta xi mìkǐ tsejèn-lá?

Mé xi komà k'e nga jǎà xǐta judío kǐsǐtikeè Jesús

²² K'e nga nachrjein chon 'nchán, ján Jerusalén tǐbitjo s'eí nga íjchò íjngòò nó nga kǐochikon-t'in íngò. ²³ Jesús ya tǐjna íngò ítjòn nga tsóbanguí nguitjoá xi 'mì Salomón. ²⁴ Jǎà xǐta judío chincha jngòò ítjandǐ-lá Jesús, kitsò-lá:

—¿Skanda mé nachrjein chíña-lèjen? Jngòò k'a koatìn-nájen, ¿a jǐ-né xi Cristo [xi xó kǐsǐkasén-ne Nainá]?

²⁵ Jesús kǐichja kitsò-lá:

—Jyeé k'oa kixan-nò, tanga jǎò mìkǐ mokjeíin-nò. Jǎà kǐoxkón xi ít'aà ts'e Na'èn-na s'iaàn, jǎà síkixiya ndaà kjoá xi ít'aà ts'an. ²⁶ Tanga jǎò, mìkǐ mokjeíin-nò, koií kjoa-lá nga mìtsà ndí orrè ts'an xan-nò. ²⁷ Jǎà ndí orrè-ná 'nchréjtaá-na; 'an beèxkon-ná, koá fǐtǐjngui-na. ²⁸ 'Aán tsja-lá kjoabinachon nǐta kjé-ne; mìkǐ chíja nǐta kjé-ne; tikoá niyá xi kjoaá'an-na. ²⁹ Jè Na'èn-na xi kǐsǐngatsja-na jǎà ndí orrè, isa tǐjna ítjòn nǐta yá-ne. Níjngòò xi koma-lá kjoaá'an-na íya tsja Na'èn-na. ³⁰ 'An kò Na'èn-na tà jngòò ma-najen.

³¹ Jǎà xǐta judío tsibíxkó ndajo nga mejèn-lá kosèn-lá Jesús.

³² Kǐichja Jesús kitsò-lá:

—'Nó kǐn kǐoxkón xi ndaà tǐn jye tsakoò-nò xi inchrobà-ne ít'aà ts'e Na'èn-na. ¿Jǎò, ñá-láá ngatǐ-lá kjoá koi, nga ndajo mejèn bíne-ná?

33 Jñà x̄it̄a judío kitsò:

—Mìtsà koií kjoa-là kjòxkón ndaà xi tì'nì nga ndajo kìnè-lèjèn. Koií kjoa-là nga Nainá nokjoàjno-là nga Nainá 'mì-là yijo-lè. Jì, tà x̄it̄a-né.

34 Jesús kiichja kitsò-là:

—Jè Xojon-là Nainá xi jñò ch̀ta'yà k'oaá s'ín tíchja ñánda nga tsò Nainá: “Jñò, k'oaá kixan-nò, nainá 'mì-nò.”³⁵ Xojon-là Nainá, mì yá xi koma kochrjekàngui. K'oaá s'ín tíchja nga jè Na'èn-ná, nainá kitsò-là jñà x̄it̄a xi kitjoé-là 'én-là.³⁶ Tsà k'oa's'ín ki'mì x̄it̄a koi, çmé-ne bixón-nò nga Nainá chjàjno-là k'è nga xan-nò: 'An-ná xi Ki'ndí-là Nainá? Nga jè Nainá kits-jaà-nà xá nga kisikasén-nà ì isò'nde.³⁷ Kì kii mokjeiín-nò ìt'aà ts'an, tsà mì k'oaá s'ín tìs'iaàn koni s'ín tís'ín Na'èn-nà.³⁸ Tanga tsà k'oa tjin kjoa xi tìs'iaàn nas'ín mìkii mokjeiín-nò ìt'aà ts'an, kàtakjeiín-nò ìt'aà ts'è kjoa xi tìs'iaàn, mé-ne nga k'oa's'ín jcha-nò kò kàtakjeiín-nò nga ta jngoó ma-najèn Na'èn-nà kò 'an.

39 Jñà x̄it̄a judío mejèn-là nga kitsobà'ñó ìjngò k'a Jesús. Tanga Jesús itjokàya tsja x̄it̄a koi, ìkjoàn kii.

40 K'èé kii ìjngò k'a ján xijngoàà xajngá nandá Jordán ya ñánda kis'iin ítjòn bautizar x̄it̄a jè Juan; Jesús yaá tsibijna.

41 'Nó kjin x̄it̄a ijchò tjingui-là Jesús. X̄it̄a koi, kitsò:

—Juan, ñimé kjòxkón ndaà kis'iin. Tanga ngats'ii 'én xi kitsò jè Juan ìt'aà ts'è x̄it̄a jè, nguì kjoa kixi-né.

42 Ya ì'nde jè, 'ñó kjin x̄it̄a kòkjeiín-là ìt'aà ts'è Jesús.

11

Kó kitsò Jesús k'è nga kii'nchré nga k'en Lázaro

1 Tíjna xk'én jngò x̄it̄a xi 'mì Lázaro xi ya ì'nde-là Betania, ya naxandá ts'è María kò ndichja xi 'mì Marta. ² (Jè María xi ndichja ma Lázaro, jè-né xi kisikaàjno xkii jne ndsoko Jesús. Ìkjoàn kò tsja skò kisixijno-ne ndsoko.) ³ Jñà íchjín ndichja Lázaro, kisikasén-là xá Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, jè amigo-lè xi ndaà matsjachi kijna xk'én-né.

4 K'è nga kii'nchré Jesús, kitsò:

—Ch'in jè, mìkii kiyá-ne; k'oaá s'ín kochjeén nga jcha-là kjoajeya-là Nainá, mé-ne jè Ki'ndí-là tikoà jeya kijna-ne.

⁵ Jesús 'ñó matsjakeè Marta kò ndichja kò Lázaro xi 'ndse ma. ⁶ K'è nga kii'nchré nga kijna xk'én Lázaro, nguì jò nachrjein tsibijna Jesús, ya ì'nde ñánda tíjna. ⁷ Xi jye komà, ìkjoàn kitsò-là x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là:

—Ìjngò k'a tíkjiaán ján nangui Judea.

8 Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—Maestro, k'j'eè tsà k'jìn nàchrjein t'jín-là k'e nga j'ña xita judío mejèn-là tsibínè-lè ndajò nga s'ìk'en-lè. ¿A t'iyáá mejèn k'oín ìjngò k'a ngá-ne?

⁹ K'ìchja Jesús kitsò-là:

—Nga jngò nàchrjein, ¿a mìtsà tejò hora t'jín-là? Jè xi nàchrjein tsóba mìkì satíngui nga jè ni'ín xi t'jín isò'nde síhiseèn-là. ¹⁰ Tanga jè xi tsóba nga n'itjen, satíngui-né nga tsjìn-là ni'ín xi síhiseèn-là.

¹¹ Ikjoàn kitsò-là xita-là:

—Jè amigo-ná Lázaro k'jinafé-né, tanga 'an koií xá fi-na nga 'an s'ikjaá-là.

¹² Xita xi kota'yàt'aà-là Jesús kitsò:

—Na'èn, tsà k'jinafé-né, kondaá-ne.

¹³ Jesús k'e nga okitsò, jè t'ichja it'aà ts'e kjoabiyaà-là Lázaro. Tanga j'ña xita xi kota'yàt'aà-là k'oaá s'ín kisíkitsjeèn tsà tà t'isík'jáya-ne Lázaro nga k'jinafè. ¹⁴ K'eé jngò k'a tsibénojmi kixi-là kitsò-là:

—Lázaro jyeé k'en. ¹⁵ Matsja-na xi it'aà tsajòn nga jè nàchrjein nga mì ya titsajnaà, mé-ne j'ño k'okjeín-nò. Nchrobá, t'íkjaán chítsejèn-lá.

¹⁶ K'eé k'ìchja Tomás xi t'ikoa Dídimo tsò-là ['én xi tsòya-ne Tí'ño]; kitsò-là x'íkjin:

—J'ña t'ikoa t'íkjaán, mé-ne ya kiyákoá Jesús.

Jesús, jè xi s'ikjaáya-là xita t'ikoa tsjá-là kjoabinachon

¹⁷ K'e nga ijchò Jesús, k'ì'nchré nga jyeé t'jín-là ñijòn nàchrjein nga kisìhijìn Lázaro. ¹⁸ Naxandá Betania chrañàt'aà kijna-là naxandá Jerusalén, t'jín-là tsà jàn kilómetro. ¹⁹ K'jìn xita judío ijchòkon jè Marta kò María nga ijchò síjehikon nga 'ndse k'en. ²⁰ Jè Marta, k'e nga k'ì'nchré nga Jesús t'inchrobá chraña, k'ìkjaá indiaà. Jè María yaá tsibijnaya ni'ya. ²¹ Jè Marta kitsò-là Jesús:

—Na'èn, tsà i-là tijni, jè 'ndse mì-la k'ì k'en. ²² Tanga i'ndeì be-ná n'ita mé xi s'ijé-la Nainá, tsjá-lè.

²³ Jesús, kitsò-là:

—Jè 'ndsì kjoááya-là.

²⁴ Marta kitsò:

—Be-ná k'e nga kjoehet'aà nàchrjein k'jínakon ìjngò k'a-ne, k'e nga kjoááya-là ngats'ì xita xi jye k'en.

²⁵ Jesús, k'eé kitsò-là:

—'An-ná xi s'ikjaáya-là xita kò tsjaà-là kjoabinachon. Jè xi mokjeín-là it'aà ts'an nas'ín kiyá, k'jínakon ìjngò k'a-ne. ²⁶ Ngats'ì xita xi t'itsajnakon, j'ña xi mokjeín-là it'aà ts'an, mìtsà jngò k'a kiyá. Ngaji, ¿kó si?, ¿a mokjeín-lè?

²⁷ Marta k'ìchja kitsò:

—Jon Na'èn, 'an, mokjeiín-na nga ji-né xi Cristo; ji-né xi Ki'ndí-la Nainá, jè xi k'oas'ín tjinè-la nga kjoíí i isò'nde.

Jesús, mé-ne kiskindàyakeè-ne Lázaro

²⁸ Marta, k'e nga jye okitsò, kiichja'ma-la María xi ndichja ma, kitsò-la:

—Í tjna Maestro, chja xó-lè.

²⁹ Jè María k'e nga kiì'nchré, nitoón tsasítjen, kiikon Jesús. ³⁰ Jesús, kj'eè kiì fahas'en-jiin naxandá, tákó yaá síjna ñánda ijchòkjaá indiaà Marta. ³¹ Jñà xitá judío xi títsajnakò ni'ya-la María nga nchisíjehikon, k'e nga kijtseè nga tà niton itjo ni'ya María, kiitjinguí-la. K'oáá s'ín kisikítsjeèn tsà ya tífi kjindáya ñánda kisihijiin Lázaro.

³² María k'e nga ijchò ñánda síjna Jesús, k'e nga kijtseè, tsasíjna xkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn tsà jí-la tijni, jè 'ndsè mì-la kiì k'en.

³³ Jesús k'e nga kijtseè nga tíkjindáya María tikoa nchikjindáya xitá judío xi tjiko, 'oón komà-la inima-la Jesús, 'ño kjòba-la. ³⁴ Jesús kiskònanguí, kitsò:

—¿Ñánda kisihijiin?

Kitsò jñà xitá:

—Na'èn nchroboí, chítsejèn-la.

³⁵ Jesús kiskindáya-né. ³⁶ Jñà xitá judío kitsò-la xíkjín:

—Chítsejèn-la, 'ño matsjakeè Lázaro.

³⁷ Tjín i'nga xitá xi kitsò:

—Xitá jè komà-la kiskíx'a xkon xitá xi mìkiì tsejèn-la, ¿a mitsà komà-la tsà mìkiì k'en Lázaro?

Kós'ín ma jaáya-la Lázaro

³⁸ Jesús ijngoò k'a 'ño 'on komà-la inima-la. Kiì kasit'aà chraña-la jè itsjó-la mik'en. Jngoò nguijo ñánda jngoò ndajo teè tíchjoàjto-la. ³⁹ Jesús kitsò:

—Chjaàxiòn jè ndajo.

Jè Marta, ndichja mik'en, kitsò-la Jesús:

—Na'èn, jyeé-la ch'o jne nga jyeé tjin-la ñijòn nàchrjein nga kisihijiin.

⁴⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—¿A mì jyeé k'oá kixan-lè, tsà mokjeiín-lè jcha-ne kjoajeya-la Nainá?

⁴¹ K'eé jaàxìn ndajo xi tíchjoàjto-la itsjó-la mik'en, Jesús kiskoòtsejèn ngajmii, kitsò:

—Na'èn, tsjaà-lè kjondaà, ndaàha chjí-lè nga na'yà-ná. ⁴² 'An be-ná nga kjit'aá nàchrjein na'yà-ná, tanga koií k'oá kàxan-lè nga kjìn ma xitá xi títsajna mé-ne nga kòkjeiín-la nga ji kinikasén-ná.

⁴³ K'e nga jye okitsò, 'ño kiichja, kitsò:

—Lázaro, nchroboí, tìtjoiì ngajo.

⁴⁴ Jè xi kijna k'en, itjo-ne ngajo. Jñà ndsoko ko tsja, nikje na'ño tjí'ño-ne. Jè isén-la, jngoò nikje chroba tíjtéjìin. Jesús k'eé kitsò-la jñà xita:

—Chíjnda'ño-nò, kàtjì-ne.

*K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga siik'en Jesús
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)*

⁴⁵ Jñà xita judío xi j'ìi nga tsoháhtakò María, k'e nga kijtsee koni s'ín kis'iin Jesús, kjìn ma xi kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁴⁶ Tanga tjin i'nga xita judío xi kiikon jñà xita fariseo, tsibénojmi-la koni s'ín tjin kjoa xi kis'iin Jesús. ⁴⁷ Jñà xita sko-la no'miì ko xita fariseo tsibíxkóya xíkjin, tsibijna jngoò junta ts'e xita ítjòn-la xita judío, kitsò-la xíkjin:

—¿Mé xi s'eén? Xita jè ndaà jchán tís'ín kjoxkón xi ndaà tjin.

⁴⁸ Tsà ta kì'nde-lá, ngats'iì xita kòkjeiín-la it'aà ts'e. Ikjoàn kjoíí xita Roma, siikits'ón-ya i'nde tsjeè-ná ko naxandá-ná.

⁴⁹ Xi tijnà-ne xita koi, jngoò xi 'mì Caifás xi no'miì ítjòn tjna jè nó jè, kiichja kitsò:

—Jñò, nimé kjoa xi tjiin-nò, ⁵⁰ ko mìkiì nikítsjeèn nga mochjeèn-né nga tà jngoò xita kàtiyaàtjì-la naxandá-ná mì k'oaá-ne tsà kiyá yije xita naxandá-ná.

⁵¹ Caifás k'e nga k'oas'ín kiichja mìtsà tà kjohítsjeèn ts'e. Tanga koi-né nga no'miì ítjòn tjna nó jè, Nainá kisìkichiya-la nga Jesús, k'oaá s'ín tjinè-la nga jè naxandá kiyátjì ngajo-la.

⁵² Mìtsà ta jè naxandá kiyátjì ngajo-la; tikoáá koiìxkóya-né ngats'iì ixti-la Nainá xi xki xi ján naxandá nchisíjchá yijo-la, kóhokji nga tíjtsa isò'nde. ⁵³ Tijè-ne naxrjein jè tsajoóya-ne nga siik'en Jesús.

⁵⁴ Koiì kjoa-la Jesús mì tì kii taxki tsajmeèjìin osen-la xita judío. Yaá kii kjna i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn ya chrañàt'aà-la jngoò naxandá xi 'mì Efraín; yaá tsibijna ko xita xi kota'yàt'aà-la.

⁵⁵ Jyeé nchrobá machraña s'eí Paxko ts'e xita judío. K'e nga tikj'eè mats'ia s'eí, kjin xita kii ján Jerusalén nga kii sítsjeèya yijo-la koni s'ín tjin kjotíxoma-la xi xkón tjin. ⁵⁶ Xki xi ján tsohótsji Jesús. K'e nga títsajna ya nditsin ingo, kitsò-la xíkjin:

—¿Kó bixón? ¿A kjoíí s'eí Paxko, o xi majìn-né?

⁵⁷ Jñà xita sko-la no'miì ko xita fariseo, k'oaá s'ín kitsjaà okixi tsà yá xi skoexkon ñánda tjna Jesús, kàtènojmi mé-ne nga tsoqá'ño-ne.

12

*Mé xi kis'iin María it'aà ts'e Jesús
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)*

¹ Nguì joòn nàchrjein chija ìsa-là nga kitjo s'eí Paxko. Jesús kii ján naxandá Betania ñánda tíjna Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-là k'e nga k'en. ² Yaá kisindaà-là tsojmì Jesús xi tsakjèn nga kòjñò. Jè Marta tsibíya tsojmì xi kiskine. Ngats'ìi xitá xi ya títsajnat'aà ímìxa, tíkoá ya tíjna Lázaro kò Jesús. ³ María j'ìikò osen litro xkii jñe xi 'ñó chíj xi nguì ts'e nardo. Kisikaàjno ndsokò Jesús, ìkjoàn kisìxijno-ne tsjaskò. Kóhokji i'nga ni'ya, ndaà jchán kiijñe. ⁴ Jngoò xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús, jè ti-là Simón xi 'mì Judas Iscariote, jè xi sùingatsja Jesús jñà xitá kondra-là, kitsò:

⁵ —¿Mé-ne mìtsà kàsátíjna-ne xkii jñe jè? Tsà kàsátíjna-ne koni tíjn síkijne chíj-là jngoò xitá xi jàn sìndò nàchrjein síxá, mé-ne jè ton-là ko'bì-là jñà xitá ìma.

⁶ Judas mìtsà koi kjoa-là okitsò-ne nga makájno-là xitá ìma, koií-né nga xitá chíjé-né. Jè ngatsja chíjtsa xi sinchá ton; ma síchijé ton xi sinchá chíjtsa. ⁷ Jesús kitsò-là:

—Kì k'oa 'mì-là jè chjoón. Xkii jñe jè tíjnatjò-là k'e nga 'an xi siijñaà. ⁸ Jñò, kjit'aà nàchrjein kítsajnakò-nò jñà xitá ìma, tanga 'an mìtsà tà kjit'aà nàchrjein ì kótijnako-nò.

K'e nga jñà xitá judío tsajoóya-ne nga tíkoá sùik'en jè Lázaro

⁹ 'Nó kjìn xitá judío kisijiin-là nga ya tíjna Jesús ya naxandá Betania; k'eé kiitjngui-là. Tanga mìtsà tà koií kjoa-là Jesús kii-ne; jè kii katsejèn-là Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-là k'e nga k'en. ¹⁰ Jñà xitá sko-là no'mii tsajoóya-ne nga tíkoá mejèn-là sùik'en jè Lázaro, ¹¹ koií kjoa-là nga jè ngatjì-là Lázaro, kjìn jchán xitá judío chinchat'aàxìn nga jye mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús jahas'en-jiin naxandá Jerusalén (Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Nga komà nchijòn, kjìn jchán xitá ijchò s'eí Paxko ján Jerusalén; kisijiin-là nga tíkoá ya kijchò Jesús; ¹³ tsate xkajén, itjo kiskoòña-là jya ndiyá; 'ñó kiichja, kitsò:

—jJeya kàtíjna Nainá! jMé tà ndaà-là jè xitá xi nchrobá ngajo-là Nainá, xi xitaxá ítjòn-là xitá naxandá Israel!

¹⁴ Jesús kisakò jngoò-là ndí búrró ki'ndí xi tsibijnasòn-là koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá, nga tsò:

¹⁵ Kì tsakjoòn-jèn, jì naxandá Sión, chitsejèn-là xitaxá ítjòn-lè xi nchrobá, tíjnasòn jngoò-là ndí búrró ki'ndí.

¹⁶ K'e nga sa ítjòn, jñà xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús mìkii kjòchiya-là kó tsòya-ne 'én koi. Tanga k'e nga k'en Jesús, ìkjoàn jaáya-là nga kiimijìn ján ngajmì, skanda k'eé kjòchiya-là nga k'oaá s'ín komàt'in koni s'ín tíchja xojon xi it'aà ts'e.

¹⁷ Jñà xitá xi kijtseè k'e nga jè Jesús kisikjaáya-là jè Lázaro nga jye kijnak'en, ìsaá ndaà kisika'bìsòn 'én, tsibénojmi yije-là xitá

xi kj'eji. ¹⁸ Koií kjoa-la 'ño kjin xita kiikjaá indiaà Jesús nga jye kiì'nchré jña kjoxkón xi kis'iin. ¹⁹ Jña xita fariseo kitsò-la xikjin:
—Chítsején-là; jña, nímé xi s'eén nga ngats'ii xita isò'nde sa jè fitjingui-la.

Kó kitsò Jesús k'e nga jña xita griego mejèn-la skoexkon

²⁰ Jña xita xi ijchò s'eí ján Jerusalén nga ya beèxkón Nainá, yaá títsajnajin i'nga xita griego. ²¹ Xita koi ijchòkon Felipe xi Betsaida i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea; tsibítsi'ba-la kitsò-la:

—Na'èn, mejèn-najen jchaxkon-jen Jesús.

²² Felipe kiì kénajmí-la Andrés; k'eé kiì Andrés ko Felipe tsibénajmí-la Jesús. ²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyee ijchò naxrjein-la nga jè Ki'ndí-la Xita kjimijin lngoò k'a-ne ngajmii mé-ne nga jeya kijnane. ²⁴ Ngui okixii xi xan-nò, jè nojmé tsà mikii tjókiyá k'e nga sitje, tà jngoò kjit'aá koma. Tanga tsà tjókiyá k'e nga sihijin, kokjin-ya-né. ²⁵ Jè xita xi tjòkeè yijo-la nga mi mé kjo'in sakò-la, tà saá siichija-né ko kjo'in kijnajin; tanga jè xita xi mikii tjòkeè yijo-la i isò'nde, ndaà tijnatjò-la kjoabinachon-la skanda ta mé naxrjein-ne. ²⁶ Tsà yá xi mejèn-la nga 'an siixáko-na kàtjanchrobá tjingui-na; ya ñánda nga 'an kótijna, tikoá jè, yaá kijnat'aà-na. Tsà yá xi 'an siixáko-na jè Na'èn-na ndaà skoexkón.

K'oaá s'in tsibénajmí Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà-la

²⁷ I'ndeí 'ño jchán ba ma-la inima-na. ¿Mé 'én xi kichjà? ¿A k'oaá xan-lè: “Na'èn, tinaxrjekajin-ná kjo'in xi komat'ian jè hora jè”? Majin, nga koií xá j'i-na nga kitasòn. ²⁸ Na'èn, jeya tjini.

Tik'e-ne kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii nchrobá-ne, kitsò:

—Jyee kòkjìn k'a jeya síkijna yijo-na ko lngoò k'a jeya siikijna yijo-na.

²⁹ Jña xita xi ya títsajna, k'e nga kiì'nchré, tjín xi kitsò: ch'ón xi jane. Jña xita xi i'nga, kitsò:

—Ákjale-la Nainá xi kiichja-la.

³⁰ Kiichja Jesús kitsò:

—'Én xi kána'yà-là mìtsà kjondaà ts'an, kjondaà tsajòn-nò.

³¹ Jè hora jè, nga sindajin-la isò'nde; i'ndeí, jyee ijchò hora nga jè xita neí xi tíhotixoma-la isò'nde, jyee kitjojin. ³² K'e nga 'an, tjámijtjen it'aà nangui, ngats'ii xita, 'aán kichjà-la nga kjinchrobát'aà-na.

³³ Koií okitsò-ne, jè tsibénajmíya kós'in komat'in k'e nga kiyá. ³⁴ Jña xita kiichja kitsò-la:

—'Ya-nájen nga jè kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, k'oaá s'in tíchja, tsò-né: Jè Cristo, kijnakon-ne nita kjé-ne.

Ngaji, ¿mé-ne kosi-ne nga mochjeén-né nga jè Ki'ndí-là Xità tjàmiltjen-t'aà nangui? ¿Yá-ne xi Ki'ndí-là Xità 'mì-là?

³⁵ Jesús kitsò-là:

—Tákó kijnajìin chiba nàchrjein-nò ni'ín xi síhiseèn-nò. Títjájmeè nga tijnajìin-nò xi síhiseèn-nò, mé-ne nga mì kojñò-nò. Jè xi jìiin jñò tsò'ba mìkìi beè kós'ín fi. ³⁶ Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn k'e nga tákó tijnajìin-nò, mé-ne nga ya kítjã ñánda iseèn choòn.

K'e nga jye okitsò Jesús, kii tsibìjna'ma-là jñà xità.

Mé-ne jñà xità judío mìkìi kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús

³⁷ Jesús, nas'ín tákó 'ñó kjin kjojkón ndaà kis'iin nga nguixkòn xità, jñà xità mìkìi kòkjeiín-là. ³⁸ Koií tsitasòn 'én xi kiskii Isaías, xità xi kùichjaya ngajo-là Nainá, nga kitsò:

Nà'èn, ¿yá-né xi tímokjeiín-là 'én-ná xi kinokjoàyaá?

¿Yá xi tihokoò-là nga'ñó xi tjin-lè?

³⁹ Koií kjoa-là nga mìkìi kòkjeiín-là, nga k'oaá s'ín tíchja ìjngoò k'a xojon-là Isaías ñánda tsò:

⁴⁰ Nainá tsibíchjoà xkòn,

kisitájaàjìin inìma-là,

mé-ne nga mìkìi kotsejèn-là,

mìkìi kochiya-là jìiin inìma-là

nga tìkoa mì 'an kjinchrobàt'aà-na nga 'an sindaà-na.

⁴¹ Isaías, koií k'oaá s'ín kùichja-ne nga jyeé kijtseè jè kjoa jeya-la Jesús nga it'aà ts'eé kùichja.

⁴² Nas'ín koatsò 'én koi, kjin xità judío kòkjeiín-là it'aà ts'e Jesús, skanda kòkjeiín i'nga-là xi xità sko-là. Tanga mìtsà jngoò k'a tsakó yijo-là nga jye kòkjeiín-là it'aà ts'e Cristo; nga jñà tsakjón-là jñà xità fariseo, tsà ya kochrjekàjìin ni'ya ìngo sinagoga. ⁴³ Jè xi mejèn-là nga isa ndaà kitsajna nga nguixkòn xità mì k'oa-ne koni nga nguixkòn Nainá.

'Én xi kùichja Jesús, nga jè koiindaàjìin-là xità

⁴⁴ Jesús 'ñó kùichja kitsò:

—Jè xi mokjeiín-là it'aà ts'an, mìtsà tà it'aà ts'an mokjeiín-là, tìkoaá mokjeiín-là it'aà ts'e Nà'èn-na xi jè kisikasén-na. ⁴⁵ Jè xi beèxkon-na, tìkoaá beèxkon-né jè xi kisikasén-na. ⁴⁶ 'An xi síhiseèn-là xità, koií xá j'i-na j isò'nde, nga ngats'ii xità xi kòkjeiín-là it'aà ts'an, mì ya kítsajnajìin jìiin jñò. ⁴⁷ Jè xi 'nchré 'én-na kò mìkìi síkitasòn, mìtsà 'an tsjaà-là kjo'in nga mìtsà koi xá j'i-na nga kjo'in tsjaà-là xità isò'nde, koií xá j'i-na nga kochrjekàjñà kjo'in xità isò'nde. ⁴⁸ Jè xi ochrjekàngui-na nga mìkìi kjoétjò 'én-na, tjin xi tsjá-là kjo'in. Jè 'én xi jye 'an kichjà, jè tsjá-là kjo'in k'e nga kjoehet'aà nàchrjein. ⁴⁹ K'e nga chjà, mìtsà tà kjohítsjeèn ts'an sikjeén, jè Nà'èn-na xi kisikasén-na kitsjaà-na okixi kós'ín chjà koa mé 'én xi kokoòya. ⁵⁰ Be-ná jè

kjotíxoma-la Na'èn-na, jè xi tjin-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jñà 'én xi 'an chjà, k'oaá s'in chjà koni s'in tsatíxoma-na Na'èn-na.

13

K'e nga jè Jesús tsaníjno ndsoko xita xi kota'yàt'aà-la

¹ Chibaá nachrjein chija-isa nga kitjo s'eí Paxko ts'e xita judío. Jesús jyeé tíjìn-la nga jye ijchò nachrjein nga sùikíjna isò'nde nga jye tífikò-ne Na'èn-la. Tanga Jesús tjòkèè kijtseè yije xita-la i isò'nde kóni skanda jyehe't'aà nachrjein-la.

² K'e nga jye kòjñò, Jesús tíkjèn-kò xita-la, kò jè xita neji jyeé k'oas'in tsibíjìn inima-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón, nga jè sùingatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la. ³ Jesús jyeé tíjìn-la nga jè Na'èn-la kisìngatsja yije kjoa nga jè kotíxoma-la nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne kò tije tífikò ijngòò k'a-ne.

⁴ Jesús tsasítjen-t'aà ímixa, jaàxìn nachro xi kisòn-'nga-la, kiskoé jngòò nikje toalla, tsibíkjá ndáyá-la. ⁵ Ikjoàn kiskoé jngòò tina, tsibíya nandá, tsibíts'ia nga tsaníjno ndsoko xita xi kota'yàt'aà-la, ikjoàn kisìxijno-ne jè nikje toalla xi tíkjá ndáyá-la.

⁶ K'e nga ijchò kasit'aà-la Simón Pedro nga mejèn-la konijno ndsoko, Simón kitsò:

—Na'èn, ¿a ok'in-na nga ji konijnoui ndsokoaà?

⁷ Kiichja Jesús, kitsò:

—I'ndeji mìkì machiya-lè mé kjoa xi tìs'iaàn, tanga koma iskan, k'eé kochiya-lè.

⁸ Jè Pedro kitsò:

—Mìkì tsjaà'nde nga ndsokoaà konijnoui.

Jesús kitsò-la:

—Tsà mìkì kónijnoa ndsokoiì mìtsà xita ts'an xán-lè.

⁹ K'eé kitsò Simón Pedro:

—Na'èn, mìtsà tà ndsokoaà tanijnoui, tikoáá tanijnoui ndsaa kò skoaà.

¹⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Jè xi jye tsangàya, tà jè ndsoko mochjeén nga sanijno, nga jyeé tsjeè yije yijo-la. Jñò, tsjeè kjoàn nas'in mìtsà kóhòtjón.

¹¹ Jesús koiì k'oas'in kitsò-la: “Mìtsà tà ngats'ioò nga tsjeè kjoàn”, nga jyeé tíjìn-la yá-né xi sùingatsja it'aà ts'e xita kondra-la.

¹² K'e nga jye tsaníjno ndsoko jñà xita-la, tsohòkjá-ne nachrokisòn-'nga-la. Tsibijnat'aà-ne ímixa, kitsò-la:

—¿A machiyaá-nò kjoa xi kàsìkò-nò? ¹³ Jñò, k'oaá bixón nga Maestro kò Na'èn 'mì-ná. Ndaà bixón, kixiì kjoa xi 'mì-ná.

¹⁴ An, xi Maestro kò Na'èn 'mì-na, kònijnoa ndsokòò, jñò tikoáá mochjeén-né nga k'oa tìs'in tanjnoò ndsoko xinguiòò. ¹⁵ An,

k'oaá s'ín kìjna jngoò-nò xkòsòn mé-ne jñò k'oa tìs'ín tìkoo xinguiòo koni s'ín kàsìkò-nò. ¹⁶ Nguì kjoa kixìí xi xan-nò, jè xi chì'nda tíjna, mìtsà jè tíjna ítjòn-là nei-là. Tìkoa jè xi satíxá-là mìtsà jè tíjna ítjòn-là jè xi otíxá-là. ¹⁷ I'ndeí nga jye machíya-nò kjoa koi, mé ta ndaà-nò tsà k'oas'ín s̀kítasòn nga kòs'ín s'een.

¹⁸ 'Mìtsà ngats'ioò k'oatìxan-nò; bexkon-ná jñà xítà xi 'an jaàjñà. Mochjeén-né nga kàtítasòn koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: “Jè xi kjèn-kò-na, tíjè-ne xi kondra kùitjìngui-na.” ¹⁹ Tìbenojmí-nò kjoa koi k'e nga tìkj'eè k'oa ma, mé-ne k'e nga jye k'oas'ín koma, kòkjeíin-nò nga 'an-ná [xi Nainá]. ²⁰ Nguì kjoa kixìí xi xan-nò, jè xi skoétjò xítà xi 'an s̀kìkasén, 'aán skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na, jè skoétjò jè xi k̀s̀kìkasén-na.

Kó kitsò Jesús k'e nga tsibénojmí nga jè Judas s̀ingatsja xítà kondra-là

(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹ Jesús k'e nga jye òkìtsò, 'ñó jchán kokájno-là; ìjngoò k'a k̀ichja, kitsò:

—Nguì òkìxìí xi xan-nò, ì tíjnajìin jngoò-nò xi s̀ingatsja-na it'aà ts'e xítà kondra-nà.

²² Jñà xítà xi kota'yàt'aà-là, xkì xi ján kiskoò'an xíkjin nga mìkù tíjìn-là yá-ne xi otítsò-là Jesús. ²³ Jngoò xítà xi kota'yàt'aà-là Jesús ya tíjnakjoòkò k'e nga nchikjèn, jè xítà-là xi jè Jesús 'ñó matsjakeè. ²⁴ Jè Simón Pedro, kitsjaà-là seña jè xítà xíkjin xi ya tíjnakjoòkò Jesús nga skonangui-là yá-né xi otítsò-là. ²⁵ Jè xítà jè, ìsa 'ñó tsibìjnat'aà chraña-là; kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'èn, ¿yá-né xi otì'mì-là?

²⁶ K̀ichja Jesús kitsò:

—Jè xi tsjaà jngoò-là ìnchrajín 'nchì, jè-né xi otìxan-là.

K'eé kitsjaà-là jè Judas Iscariote, ti-là Simón. ²⁷ Jè xítà nejí nìtoón jahas'en-jìin inìma-là Judas k'e nga kiskoé ìnchrajín. Jesús kitsò-là:

—Jè kjoa xi s'ìin xátíya kòt'ìin.

²⁸ Jñà xítà xi títsajnat'aà ímìxa xi nchikjèn, nìjngoò xi kjòchíya-là mé-ne kòs'ín kitsò-ne Jesús. ²⁹ Tjín i'nga xítà xi k'oas'ín k̀s̀kìtsjeèn; maá-là tsà títsò-là Jesús: “Tsojmì tìndí xi ts'e s'eí.” O tsà títsò-là: “Ton tjì chiba-là xítà ìma.” Nga jè Judas ngatsja chíjtsa ton. ³⁰ Judas, k'e nga jye tsakjèn ìnchrajín, nìtoón itjo ni'ya; kii; nga jye jñò choòn.

Kjotìxoma xitse xi kitsjaà Jesús

³¹ K'e nga jye itjo ni'ya Judas nga kii, Jesús kitsò:

—I'ndeí, jè Kì'ndí-là Xítà, jyeé jeya tíjna. Tìkoa Nainá jyeé jeya tíjna it'aà ts'e Kì'ndí-là. ³² Nainá tsà jeya tíjna it'aà ts'e

Ki'ndí-la, tìjè-ne Nainá jeya s̄ikíjna Ki'ndí-la. Nìtoón jcha-la kjoa jeya-la. ³³ Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, mìtsà tì tse kótijnako ìsa-nò. Jñò, kìnchátsji-ná tanga k'oaá xan-nò koni kixan-la jñà xitá judío: Yá ñánda tífia, jñò, mìkìl koma konguíó. ³⁴ Jngoò kjotixoma xitse tsjaà-nò: Tìtsjacha xinguióo nga jngoò ìjngoò. K'oa's'ín tìtsjacha xinguióo koni s'ín 'an kisisjakeè-nò. ³⁵ Tsà k'oa's'ín sìtsjacha xinguióo nga jngoò ìjngoò, k'oaá s'ín skoe-ne ngats'ìi xitá nga kixi kjoa nga ya chàta'yàt'aà-ná.

'Én xi kùichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Simón Pedro kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿ñánda tì'mì?

Jesús, kitsò-la:

—Yá ñánda tífia, mìkìl koma kjítjngui-ná xi kjoa nìton, tanga k'e nga koma ìskan, komaá kjítjngui-ná.

³⁷ Simón Pedro kitsò-la:

—Na'èn, i'ndeì, ¿mé-ne mìkìl koma kjítjngui-lè? Tíjngoò takoàn nga 'an kiyá ngajo-lè.

³⁸ Jesús kùichja, kitsò-la:

—¿A kixíi kjoa nga tíjngoò takoìn nga jì kiyá ngajo-ná? Ngui okixíi xi xan-lè, k'e nga tìkj'eè kjindáya kóxtí, jàn k'a tsjá'mat'in-ná nga mìkìl yaxkon-ná.

14

Kó s'ín koma nga ma kijchoaá ya ñánda tíjna Na'èn-ná

¹ 'Kì makájno-nò. Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá, tìkoa kàtakjeiín-nò it'aà ts'an. ² Ján ni'ya-la Na'èn-na tìjn jchán i'nde ñánda ma nìkjáya. Tsà mì kixi kjoa nga k'oa's'ín tìjn, mì-la tsà tà chjà k'oa xán-nò nga tìfikìndaà-nò jngoò i'nde xi tsajòn. ³ Koni s'ín kjián nga kìndaà-nò i'nde, k'oaá tìs'ín kjoiaa ìjngoò k'a nga kjìko-nò, mé-ne ya ñánda kótijna, tìkoa ya kìtsajnakò-ná. ⁴ Jñò jyeé 'yaà kós'ín fì ndiyá ñánda tífia.

⁵ Tomás kitsò:

—Na'èn mìkìl 'ya-jen ñánda tì'mì. ¿Kós'ín jcha-najen ndiyá?

⁶ Jesús kitsò-la:

—'An-ná xi ndiyá, 'an-ná xi kjoakixi, 'an-ná xi kjoabinachon. Tájngoò it'aà ts'an koma kijchò jñò ñánda tíjna Na'èn-ná. ⁷ Jñò, tsà yaxkon-ná, tìkoa jchaxkon-nò Na'èn-na. Tanga i'ndeì, jyeé yaxkon kò tìtsachìtsejèn-la.

⁸ Felipe kitsò:

—Takó-nájen yá-ne xi Na'èn 'mì. Tà k'oaá tìjn xi kojngoò-ne takòn-jen.

⁹ Jesús kùichja kitsò-la:

—Jì Felipe, kjòtseé tìjnako-nò, ¿a tà kj'eè yaxkon-ná? Jè xi jye kijtseèxkon-na, jyeé kijtseèxkon Na'èn-na. ¿Mé-ne kosi-ne:

“Takó-nájen xi Na'èn 'mì”? ¹⁰ ¿A mì mokjeiín-lè nga 'an, yaá tijnakoaa Na'èn-na, koa jè Na'èn-na ya tijnako-na? Jñà 'én xi 'an chjàko-nò, mìtsà kjohítsjeèn ts'an; jè Na'èn-na xi tijnako-na, jè-né xi tísíxà it'aà ts'an. ¹¹ Katakjeiín-nò nga 'an ya tijnakoaa Na'èn-na, ko jè Na'èn-na ya tijnako-na. Tsà mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'an, nas'ín tà jè kàtakjeiín-nò it'aà ts'e xá-na xi 'an tís'iaàn. ¹² Ngui okixí xi xan-nò, jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an, tikoaa komaá-la s'iin xá xi 'an s'iaàn; skanda isaá tsato s'iin, nga 'an, ján tífia ñánda tijná Na'èn-na. ¹³ Nita mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, 'an sikitasoàn, mé-ne jè Na'èn-na jeya kíjna-ne it'aà ts'e Ki'ndí-la. ¹⁴ Tsà mé xi sijé it'aà ts'an, 'an, sikitason-ná.

K'e nga jè Jesús kitsjaà 'én-la nga siikasén jè Inima Tsjeè-la Nainá

¹⁵ Jñò, tsà matsjacha-ná tikitason kjotíxoma-na. ¹⁶ 'An, kitsi'bà-la Na'èn-na nga katasíkasén jngoò-nò jè xi kosíko-nò, mé-ne kjit'aà nachrjein kíjako-nò. ¹⁷ Jè xi siikasén-nò Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la xi ngui kjoa kixi. Jñà xita isò'nde, mìkiì koma skoétjò nga mìkiì beèxkon, tanga jñò yaxkon-nò nga ya tijnako-nò, ko yaá kíjnajiin inima-nò. ¹⁸ Mìkiì siikítsajna jchan-nò, kjoikon lingoò k'a-nò nga kótijnako-nò. ¹⁹ Tà chibaá nachrjein chija-la nga jñà xita isò'nde mì tì kiì skoexkon-na; tanga jñò jchaxkon-ná; tikoaa kitsajnakon-nò nga 'an tijnakon-ná. ²⁰ K'e nga kijchò nachrjein jè, jcha-nò nga yaá tijnakoaa Na'èn-na, koa jñò yaá titsajnakon-ná, ko 'an yaá tijnako-nò. ²¹ Jè xi tijiin-la kjotíxoma-na tikoaa sikitason-né, jè-né xi matsjakeè-na. Ko jè xi matsjakeè-na tikoaa kotsjakeè Na'èn-na. 'An, tikoaa matsjake-ná koa kokoò tsejèn-la yijo-na.

²² Kiskòngui Judas (mìtsà jè Iscariote). Kitsò-la:

—Na'èn kós'ín koma nga tà ngajen kokótsejèn-nájen yijo-lè nga mìtsà jñà xita isò'nde kokótsejèn-la yijo-lè.

²³ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jè xi matsjakeè-na siikitasòn 'én-na; ko jè Na'èn-na kotsjakeè-né. Na'èn-na ko 'an kjinchrobáchón-nájen; yaá kitsajnakon-jen. ²⁴ Jè xi mìkiì matsjakeè-na mìkiì sikitason 'én-na. Jñà 'én xi jñò titsana'yà, mìtsà ts'an, ts'eé Na'èn-na xi kisíkasén-na.

²⁵ K'oaá s'ín tibenojmi yije-nò 'én koi k'e nga táko tijnako isa-nò. ²⁶ Jè xi kosíko-nò, jè Inima Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an siikasén-nò Na'èn-na, jè kokòya yije-nò koa siikítsjeèn-nò ngats'ì 'én xi tixan-nò.

²⁷ 'An, tsjaà-nò kjoa'nchán; yaá síkíjnajiin inima-nò. K'oaá s'ín tsjaà-nò koni s'ín 'nchán tijnáa, mìtsà k'oas'ín tsjaà-nò koni s'ín tsjá isò'nde. Kì makájno-nò ko kì tsakjoòn-jèn. ²⁸ Jñò, jyeé kina'yà koni s'ín tixan-nò nga 'an tífia tanga kjoii lingoò k'a. Tsà kixi kjoa nga matsjacha-ná, jñò, tikoaa kotsjaà-nò nga xan-nò:

Jye tífia ñánda tíjna Na'èn-na; nga jè Na'èn-na ìsaá tíjna ítjòn mì k'oa-ne koni 'an. ²⁹ K'oaá s'ín tibenojmi ítjòn-nò kjoa koi, mé-ne k'e nga jye kítasòn, kòkjeiin-nò.

³⁰ 'Mì tì kiì kjin 'én kichjàkò ìsa-nò. Jyeé nchrobá xita neji xi tíhotíxoma-la jè ìsò'nde; tanga nímé nga'ño tíjn-la nga jè sùikijne-na. ³¹ K'oaá s'ín kítasòn, mé-ne skoe-ne jña xita ìsò'nde nga matsjake Na'èn-na nga tìsíkitasoàn kjotíxoma xi kitsjaà-na. 'Tìsítjeen, tìkjaán.

15

Jè xi ngui yá-la toò uva kò jña xi chrja-la

¹ 'Aán ngaya-la yá je-la toò uva; jè Na'èn-na xi síxáko. ² Ngats'ii chrja-la yá uva xi it'aà ts'an nchrobát'aà-ne xi mìkiì ojà-la toò, Na'èn-na otet'aà-né; koa jña xi ojà-la toò, ta sítsjeè-né, mé-ne nga ìsa ndaà koja-la toò. ³ Jñò, jyeé k'oas'ín kjòtsjeè-nò xi it'aà ts'e 'én xi okixan-nò. ⁴ Jñò, mochjeén-né nga ya kítajnakò kjit'aà-ná koa 'an, yaá kótijnakò kjit'aà-nò. Jngoò chrja-la yá toò uva, mìkiì koja-la toò tsà mìkiì 'ño tíjt'aà jè yá je-la. It'aà tsajòn, k'oa tìs'ín tíjn, nímé xi s'een tsà mì 'an kítajnakò kjit'aà-ná.

⁵ 'An-ná xi yá je-la toò uva, jñò-nó xi chrja-la. Jè xi 'an kíjnakò kjit'aà-na kò 'an kótijnakò kjit'aà, ndaà jchán koja-la toò. Tanga nímé xi s'een tsà títajnat'aàxìn-ná. ⁶ Jè xi mìtsà 'an kíjnakò kjit'aà-na, k'oaá s'ín tjáxìn koni chrja-la yá xi nímé toò ojà-la; k'e nga jye xì, maxkó-né ìkjoàn sinchájiin ni'ín nga tì.

⁷ 'Jñò, tsà ya kítajnakò kjit'aà-ná, koa tsà kixi kítajnakò 'én-na xi 'an tsakoóya-nò, tíjé nita mé xi mejèn-nò, k'oaá s'ín kítasòn-nò koni s'ín kixón. ⁸ K'oaá s'ín ma-ne jcha-la kjoajeya-la Na'èn-na k'e nga 'ño kjin toò koja-nò kò k'oaá s'ín ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga ya chita'yat'aà-ná. ⁹ Koni s'ín matsjakeè-na Na'èn-na, jñò, 'an, k'oa tìs'ín matsjake-nò. Mochjeén-né nga k'oas'ín títajnakò kjit'aà kjoa tsjacha-na. ¹⁰ Tsà sítikasòn kjotíxoma-na, yaá kítajnajñò kjit'aà kjoa tsjacha-na. 'An, k'oaá tìs'ín sítikasoàn kjotíxoma-la Na'èn-na kò yaá tijnajñaà kjit'aà kjoatsjacha-la.

¹¹ 'Jñò, k'oaá s'ín chjàkò-nò mé-ne sijnajiin-ne inima-nò kjòtsja xi 'an tíjn-na kò ngui ndaà s'e-nò kjòtsja. ¹² Kjotíxoma-na xi 'an tsjaà-nò, jè-né nga títajacha xinguiòo nga jngoò ìjngoò, koni 'an matsjake-nò. ¹³ Jè xita xi biyaàtji ngajo-la amigo-la, jè-né xi ìsa 'ño matsjakeè xíkjin. ¹⁴ Jñò-nó xi amigo-na xan-nò, tsà sítikasòn koni s'ín bìnè-nò. ¹⁵ Mì tì chì'nda-na xan-nò nga jè chì'nda mìkiì beè mé xi s'ín nei-la. Amigo ts'aán xan-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò kjoa xi tsakóya-na Na'èn-na. ¹⁶ Mìtsà jñò kichjaajiin-ná, ta saá 'an jaajiin-nò. Kitsjaà-nò xá nga konguió mé-ne nga ndaà síxá-nò.

Jè xá-nò sijna-né n̄ita kjé-ne, mé-ne k'e nga mé xi sijé-là Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ¹⁷ Jè kjotíxoma xi 'ñò tìbìnè-nò: Nga tjàcha jchaá xinguiòo nga jngòò ìjngòò.

Mé-ne jñà x̄ita isò'nde s̄jtikeè-ne x̄ita-la Jesús

¹⁸ Jñò, tsà s̄jtikeè-nò jñà x̄ita isò'nde, kàtasijìin-nò nga 'an, k'oaá s'ín kis̄jtikeè ìtjòn-na. ¹⁹ Jñò, tsà tákó ya tìtsajnajìin-là x̄ita isò'nde, jñà x̄ita isò'nde kòtsjakeé-nò koni s'ín matsjakeé x̄ita x̄ikjín. Tanga jñò, mìtsà t̄i ì-ne isò'nde tsajòn. 'An jaàjìin-nò nga tsachrjekàjìin-nò kjoa xi t̄jín isò'nde, koií kjoa-la nga majtikeè-nò jñà x̄ita isò'nde. ²⁰ Ndaà t̄ikítsjeèn koni s'ín kixan-nò: “Jè xi chí'nda t̄jna, mìtsà is̄a t̄jna ìtjòn-la nei-la.” Koni s'ín k̄it̄j̄ngui kondra-na jñà x̄ita, jñò, k'oaá t̄is'ín k̄it̄j̄ngui kondra-nò. Tsà kisikitasòn 'én-na, t̄ikoaá s̄ik̄itasòn tsajòn. ²¹ Ngats'ii kjoa koi, k'oaá s̄ik̄o-nò jè ngat̄jì-la ìt'aà ts'an nga mikì beèxkon jè xi kisikasén-na.

²² 'An, tsà mì-la k̄i j'iaa k̄o tsà mì-la k̄i tsohókoa, n̄i mé-la jè t̄jín-la. Tanga ì'nde, mì t̄i k̄i koma k̄os̄ik̄o-ne yijo-la kjoa ts'e jé-la. ²³ Jñà x̄ita xi 'an majtikeè-na, t̄ikoaá majtikeè Na'èn-na. ²⁴ N̄imé-là jè t̄jín-la jñà x̄ita tsà mì-la k̄i k̄it̄seè jñà k̄joxkón xi 'an kis'iaàn xi n̄i saá jngòò x̄ita k'oas'ín s'ín. Tanga jyeé k̄it̄seè k̄joxkón xi 'an kis'iaàn, tanga tákó majtikeè-na t̄ikoa majtikeè Na'èn-na. ²⁵ K'oas'ín tíma nga t̄ibitasòn 'én xi t̄jít'aà Xojon-la Nainá xi kota'ya x̄ita koi, nga tsò: “T̄is̄jtikeè-na nas'ín n̄i mé kjoa t̄is̄ikoa.”

²⁶ Tanga k'e k̄it̄jojen jè xi k̄os̄ik̄o-nò, xi 'an s̄ikasén ìt'aà ts'e Na'èn-na, jè In̄ima Tsjeè-la Nainá xi nguì okixi, xi ìt'aà ts'e Na'èn-na nchrobá-ne, jè tsjá 'én ìt'aà ts'an. ²⁷ Jñò, t̄ikoaá k'oioo 'én ìt'aà ts'an nga yaá t̄itsajnakò-ná kóni nga tàts'en-la kjoa.

16

¹ 'K'oas'ín t̄ibenojmí-nò kjoa koi mé-ne nga mikì k̄inchat'aaxìn-nò nga mokjeiín-nò ìt'aà ts'an. ² Kochrjekàjìin-nò ya ni'ya ingo sinagoga. T̄ikoa k̄ijchò nachrjein k'e nga n̄ita yá-ne xi s̄ik̄'en-nò k'oaá s'ín s̄ik̄ítsjeèn nga Nainá nchisíxá-la. ³ Koií kjoa-la nga k'oas'ín s'iiin-ne nga mikì beèxkon Na'èn-na, t̄ikoaá 'an mikì beèxkon-na. ⁴ Koií k'oas'ín t̄ixan-nò mé-ne k'e nga k̄ijchò nachrjein k̄it̄sjeèn-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò. K'e nga sa ìtjòn, mikì okixan-nò nga yaá t̄ijnako-nò.

Xá xi s'ín In̄ima Tsjeè-la Nainá

⁵ Tanga ì'nde, jyeé t̄ifikò-na jè xi kisikasén-na. Jñò, n̄ijngòò chjinangui-ná, ñánda t̄ifia. ⁶ Tà saá kjoaba t̄jìin in̄ima-nò, jè ngat̄jì-la koni t̄ixan-nò kjoa koi. ⁷ 'Én kixí xi t̄ixan-nò; k̄jondaà tsajòn-nò nga k̄jián. Tsà mikì k̄jián, mikì koma k̄it̄jojen jè

xi k_os_ik_o-nò nga i k_ij_nak_o-nò. Mochjeén-né nga k_jián mé-ne nga k_oma s_ikasén-nò. ⁸ K'e nga k_it_jojen jè xi k_os_ik_o-nò, jè s_ik_ich_iya ndaà-la x_it_a isò'nde k_joa ts'e jé, k_o k_joa xi k_ix_i t_jín k_o nga s_indaàj_iin yá xi k_ok_o-la k_jo'in. ⁹ Jè s_ik_ich_iya ndaà-la x_it_a isò'nde xi k_joa ts'e jé nga mik_i mokjeiín-la it'aà ts'an. ¹⁰ K_o s_ik_ich_iya ndaà-la x_it_a it'aà ts'e k_joa xi k_ix_i t_jín, nga 'an jyeé t_ifia ñánda t_jina Na'en-na. J_nò, mì t_i k_i jchaxkon-ná. ¹¹ K_o s_ik_ich_iya ndaà-la x_it_a nga s_indaàj_iin-la yá xi k_ok_o-la k_jo'in, koi k_joa-la nga jè x_it_a neií xi t_ihotíxoma-la isò'nde jye k'oas'ín t_jínè-la nga k_jo'in s'e-la.

¹² 'K_jin jchán k_joa t_jín isa xi k_j'eií xi koxán-nò tanga i'ndeí mik_i t_itsaj_nandaà nga k_joa_has'en-j_iin-nò. ¹³ K'e nga k_it_jojen jè In_ima Tsjeè-la Nainá xi nguì k_joa k_ix_i, jè s_ik_ix_iya ndaà-nò xi nguì k_joa k_ix_i nga mìtsà k_johítsjeèn ts'e s_ik_jjeén k'e nga k_ich_ja. K'oáá s'ín k_ich_ja koni s'ín t_jín k_joa xi 'nchré. Keènoj_mí-nò k_joa xi s'e k'e nga k_oma iskan. ¹⁴ Jè jeya s_ik_ij_na-na k'e nga t_joe-la 'én-na ik_joàn k_ok_oya-nò. ¹⁵ Ngats'ii xi t_jín-la Na'en-na, t_ik_oáá ts'an-ná. Koi k'oá xan-nò nga jè In_ima Tsjeè-la Nainá t_joe-la 'én xi ts'an, ik_joàn k_ok_oya-nò.

Mé-ne jè k_joba, k_jotsjaá k_oma-ne

¹⁶ J_nò, tà chibaá n_achrjein chija nga mì t_i k_i jchaxkon-ná; xi k_oma jò jàn n_achrjein ìjngòò k'a jchaxkon ìjngòò k'a-ná nga jè t_ifikoaa Na'en-na.

¹⁷ X_it_a xi kota'yàt'aà-la k'eé kitsò-la x_ik_jín:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: tà chibaá n_achrjein chija-la nga mì t_i k_i jchaxkon-ná, xi k_oma jò jàn n_achrjein, ìjngòò k'a jchaxkon-ná nga jè t_ifikoaa Na'en-na.

¹⁸ Kitsò-la x_ik_jín:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi tsò-la: “Ta chibaá n_achrjein chija?” Mik_i fiya-ná koni s'ín ch_ja.

¹⁹ Jesús, t_ik'eé k_jòch_iya-la nga j_nà x_it_a-la mejèn-la skonangui-la kó tsòya-ne 'én xi k_ich_ja. K'eé kitsò-la:

—¿A t_itsach_jinangui-la xingui_o kó tsòya-ne koni s'ín kàxan-nò: Tà chibaá n_achrjein chija-la nga mì t_i k_i jchaxkon-ná, xi k_oma jò jàn n_achrjein ìjngòò k'a jchaxkon-ná?

²⁰ Nguì okix_i xi xan-nò, j_nò, ba s'e-la in_ima-nò, jchihindáya-nò, tanga j_nà x_it_a isò'nde tsjaá s'e-la in_ima-la. J_nò, nas'ín ba s'e-nò, jè k_joa ba-nò, nga k_oma iskan, k_joa tsjaá k_oma-ne. ²¹ Jngòò ch_joón, k'e nga chóya n_achrjein-la nga 'beé ki'ndí, tse k_jo'in s_ik_jjeín. Tanga k'e nga jye ts'ii jè ki'ndí, mì t_i k_i s_ik_itsjeèn-ne k_jo'in xi kas_ik_jjeín jè ch_joón. Tà saá tà k_jotsjaá s'e-la nga jngòò x_it_a kats'ii i isò'nde. ²² Okix_i-né it'aà tsajòn, i'ndeí, ba t_jín-nò, tanga k_oma iskan, k'e nga skoexkon ìjngòò k'a-nò, k'e-né nga 'nó tsja k_oma-la in_ima-nò. Jè k_jotsja-nò niyá xi k_joaáxìn-nò.

²³ K'e nga kijchò nàchrjein nga jchaxkon ìjngòò k'a-ná, nímé xi chjñangui-ná. Okixíí xi xan-nò, nítà mé xi sijé-là Nà'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ²⁴ Skanda i'ndeí, nì sà mé xi nìjé xi it'aà ts'an; tíjé, tjoé-nò, mé-ne nga nímé xi chijat'aà-là kjotsja xi tíjìn inìma-nò.

Mé kjoa-ne nga Jesús jye kisikijne-la kjoa xi tjin isò'nde

²⁵ 'Én xi tìchjàko-nò, tà kjoa mangásòn-né tìsikjeén. Tanga kijchò nàchrjein k'e nga mì tì kii kjoa mangásòn kichjàko-nò. Kènojmi kixíí-nò it'aà ts'e Nà'èn-na. ²⁶ Nàchrjein jè, jñò, it'aà ts'aán sijét'aà-là Nà'èn-na. 'An, mì tì kii kitsi'ba-tji-nò xi it'aà tsajòn, ²⁷ nga jè sobà Nà'èn-na matsjakeè-nò. Koií matsjakeè-nò nga jñò, tìkoáá matsjacha-ná kò mokjeiin-nò nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na. ²⁸ Yáá itjokàt'aà-là Nainá nga inchrobà ì isò'nde. I'ndeí siikíjna-ná isò'nde, tífikoó ìjngòò k'a-na Nà'èn-na.

²⁹ Jñà xítà xi kota'yàt'aà-là kitsò-la:

—I'ndeí, tinokjoà kixi-né, nímé kjoa mangásòn tìnikjín. ³⁰ I'ndeí, jyeé 'ya-jen nga jì machiya yijeé-lè nítà mé kjoa-ne. Mikiì mochjeén tsà yá xi skonangui-lè. K'oáá ma-ne nga mokjeiin-najen nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne.

³¹ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—I'ndeí, ¿a mokjeiin-nò? ³² Jyeé kjomeè bijchó hora, tíjè-ne hora jè, jñò, tsjohoba-nò nga jngòò ìjngòò; onguí-nò ni'ya-nò; tajngòò sikhíjna-ná. Tanga mìtsà tajngòò tijnáa, jè tijnako-na Nà'èn-na. ³³ K'oáá s'ín tìchjàko-nò mé-ne it'aà ts'an s'e-nò kjoa'nchán. Koá ì isò'nde kjo'iín s'e-nò, tanga 'ñó t'è-là takòn. 'An, jyeé kisikijne-la jñà kjoa xi tjin isò'nde.

17

K'e nga jè Jesús tsibítsi'batjì jñà xítà xi kota'yàt'aà-la

¹ Jesús, k'e nga jye k'oas'ín kiichja, kiskoòtsejèn ngajmiì, kitsò: —Nà'èn, jyeé ijchò hora-la, jeya tìkíjni Ki'ndí-lè, mé-ne jè Ki'ndí-lè tìkoá ngaji, jeya siikíjna-lè, ² koni s'ín kits'ii-la kjotixoma Ki'ndí-lè it'aà ts'e ngats'ii xítà nga tji'nde-la nga tsjaà-la kjoabinachon nítà kjé-ne ngats'ii xítà xi jì kits'ii-la. ³ Jè kjoabinachon xi tjin nítà kjé-ne, jè-né nga skoexkon-lè, nga ta jì tajngòò-né xi kixi kjoa nga Nainá 'mì-lè, tìkoá skoexkon Jesucristo xi Ki'ndí-lè xi xó jì kinikasén-ne.

⁴ 'An, jeya kisikíjna-lè ì isò'nde, nga jyeé kisìjngoàá xá xi jì kinìngatsja-ná. ⁵ Nà'èn, i'ndeí, k'oas'ín jeya tìkíjna-ná nga nguixkoiìn koni tjin kjoa jeya xi kis'e-na nga tsohótijnat'aà-lè k'e nga tìk'èè sindaà isò'nde.

⁶ 'Jñà xítà isò'nde xi xó jì kichjaajìin-ne nga 'an kinìngatsja-ná, jyeé tsibenojmí-la it'aà tsiji. Xítà tsiji-né,

nga jì kits'iì-ná, kò nchisíkitasòn-né koni tsò 'én-lè. ⁷ Jñà x̄ita koi, ì'ndeì, jyeé beè nga ngats'iì kjoa xi 'an kits'iì-ná, it'aà tsiji nchrobá-ne. ⁸ 'An, tsibenojmí-la jñà 'én xi jì kits'iì-ná; jñà x̄ita koi, jahas'en-jìin-la; jyeé kijtseè nga kixi kjoa nga it'aà tsiji inchrobà-na. Mokjeiín-la nga jì kinikasén-ná.

⁹ Jñà x̄ita koi, bìtsi'batjià. Mìtsà jñà x̄ita isò'nde bìtsi'batjià; tà jñà-né xi jì kits'iì-ná, nga x̄ita tsiji-né. ¹⁰ Ngats'iì x̄ita xi ts'an, tikoá tsiji-né, koá jñà x̄ita xi tsiji, tikoáá ts'an-ná. It'aà ts'eé x̄ita koi, nga jeya ótjna.

¹¹ 'An, mì tì kii tse kótijna-na ì isò'nde; tanga jñà x̄ita koi, ì kítsajna isò'nde. 'An, yaá tìfikon-lè nga ya kótijnako-lè. Na'èn tsjeè, ndaà tìkindji x̄ita koi nga kò nga'ño-lè, tije-ne nga'ño xi jì kits'iì-ná mé-ne nga ndaà kítsajnajtín-ne koni jñà ndaà títsajnakjoáá ngaji kò 'an. ¹² K'e nga tsohótijnakoáá ì isò'nde, ndaà kisikindaá nga kò nga'ño-lè, tije-ne nga'ño xi jì kits'iì-ná. Nijngòò xi kichijà, tà jé kichijà jè xi k'oas'in tjinè-la nga k'oas'in komat'in, mé-ne kítasòn-ne koni s'in tichja Xojon-lè.

¹³ Tanga ì'ndeì yaá tìfikon-lè ñánda tijni. Jñà 'én xi tichjà k'e nga tákó ì tijnaa isò'nde, koi-né nga 'ño ndaà kátasijiin inìma-la jñà x̄ita-na, jè kjotsja xi tjiin ts'an. ¹⁴ 'An, jyeé tsibenojmí-la 'én-lè jñà x̄ita-na; tanga jñà x̄ita isò'nde síjtikeè-né, koií-né nga mìtsà tì x̄ita ts'e isò'nde-ne, tikoáá 'an, mìtsà tì ì isò'nde chjà-na. ¹⁵ Mìtsà xan-lè nga chjàxìn ì isò'nde, tà jè-né xi xan-lè nga tìkindji it'aà ts'e x̄ita nejí. ¹⁶ Koni 'an mìtsà ì isò'nde chjà-na, tikoáá jñà x̄ita-na mìtsà tì i-ne isò'nde chjà-ne. ¹⁷ It'aà ts'e kjoa kixi-lè, tsjeè tìkítsajni nga ngui x̄ita tsiji kátama; nga jñà 'én-lè, ngui kjoa kixi-né. ¹⁸ Jì, koni s'in kinikasén-ná ì isò'nde, 'an, k'oáá tìs'in sikasén jñà x̄ita-na it'aà ts'e x̄ita isò'nde. ¹⁹ Xi kjondaà ts'e x̄ita-na, 'an, jyeé tsjeè tìsingatsja-lè yijo-na mé-ne jñà x̄ita-na tikoá tsjeè sìingatsja-lè yijo-la xi it'aà ts'e kjoa kixi-lè.

²⁰ Mìtsà tà jñà bìtsi'batjià jñà x̄ita ts'an; tikoáá bìtsi'batji-ná jñà x̄ita xi iskan kokjeiín-la it'aà ts'an k'e nga kji'nchré 'én-na xi keènojmi-la jñà x̄ita-na, ²¹ mé-ne ngats'iì jñà x̄ita koi, tà jngòò koma-ne, koni jñà nga jngòò ma-ná koni s'in tijnako-ná ngaji Na'èn, tikoá 'an tijnako-lè. Jñà x̄ita koi, tikoá kátítsajnako-ná mé-ne jñà x̄ita isò'nde kokjeiín-la nga jì kinikasén-ná. ²² Jè kjoajeya xi jì kits'iì-ná, 'an, k'oáá tìs'in kitsjaà-la jñà x̄ita-na mé-ne nga tà jngòò koma-ne koni jñà nga tà jngòò ma-ná. ²³ 'An tijnakoáá jñà x̄ita-na kò jì tijnako-ná, mé-ne nga ngui jngòò koma-ne. K'oáá s'in skoe-ne jñà x̄ita isò'nde nga jì kinikasén-ná kò tikoá skoe nga matsjachi jñà x̄ita-na koni s'in matsjacha-ná 'an.

²⁴ 'Na'èn, koií xi mejèn-na nga jñà x̄ita xi jì kits'iì-ná ya kítsajnako-na ñánda kótijna, mé-ne nga skoe-ne kjoa jeya-na

xi ji kits'iì-ná nga tikoá matsjacha-ná skanda k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde. ²⁵ Na'èn xi xita kixi 'mì-lè, jña xita xi tjin isò'nde, mìkiì beèxkon-lè, tanga 'an, beèxkoòn-lè. Tikoá jña xita xi ji kits'iì-ná jye kisijin-la nga ji kinikasén-ná. ²⁶ Jña xita-na jyeé tsibenojmì yije-la it'aà tsiji; tákó saá kènojmi isa-la mé-ne jè kjoatjòcha xi tjin-lè it'aà ts'an, tikoá s'e-la jña xita koi, koa 'an sobà kótijnajñaà inima-la.

18

Kós'in komà k'e nga kitsobà'ño Jesús xita kondra-la
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

¹ Jesús k'e nga jye okitsò, ikjoàn itjo, kiiko xita xi kota'yàt'aà-la ján xijngoaà xajngá nandá xi 'mì Cedrón. Ya kijna jngòò i'nde ñanda kjin skaya tsojmì títje; yaá jahas'en-jiin Jesús kò xita-la. ² Judas, xita xi siingatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la, jyeé beèxkon i'nde jè, nga Jesús, kjin k'a ya chixoñako xita xi kota'yàt'aà-la ya i'nde jè. ³ Judas, kjin soldado ijchòkò, tjiko xita xi síkinda ingo xi jña kisikasén xita sko-la no' mii kò xita fariseo; 'ya ni'ín linterna, 'ya kichà ndojò, 'ya ni'ín nicha. ⁴ Jesús, nga jyeé tjiin yije-la kjoa xi komat'in, nitòón itjo, kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioè?

⁵ Xita koi, kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

Jesús kitsò-la:

—'An-ná.

Judas, xita xi tísingatsja Jesús, tikoáá ya tsóbajin-la. ⁶ K'e nga kitsò Jesús: “'An-ná”, xita koi, kiì-ne íts'in, chixòt'aà nangui.

⁷ Jesús, ijngòò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioè?

Xita koi kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁸ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jyeé, k'oa tixan-nò, 'an-ná. Tsà 'an binchaàtsji-ná, tjiin'nde-là jña xita-na xi i'nga nga kàtji-ne.

⁹ K'e nga okitsò Jesús, koií tsitasòn 'én xi jè kiichja k'e nga kitsò: “Na'èn, xita xi ji kits'iì-ná, nijngòò kichijà.” ¹⁰ Jè Simón Pedro, 'ya jngòò kichà ndojò; tsachrje; tsajà-la xita xi 'mì Malco, xita chi'nda-la no' mii ítjòn; tsatet'aà líká kixi-la. ¹¹ Jesús kitsò-la jè Simón Pedro:

—Tikájnatjò-ne kichà ndojò-lè. Tjaya-ne chrjoa-la. Jè kjoa ts'e kjo'in xi tsjá-na Na'èn-na koni s'in mejèn-la, ¿a mìtsà tjinè-la nga siikitasoàn?

K'e nga jè Jesús tsibijna nguixkon Anás

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹² Jñà xitá soldado kò soldado ítjòn kò xitá judío xi síkinda ingo ítjòn, kitsobà'ńó Jesús, ikjoàn chinchá na'ńó. ¹³ Ítjòn kiikò ján ñánda tíjna ni'ya-lá Anás, nga níxáya-lá ma jè Caifás xi no'miù ítjòn tíjna nó jè. ¹⁴ Jè Caifás xi okitsò-lá jñà xitá judío nga kitsò-lá: Mochjeén-né nga tà jngoò xitá kàtiyaàtjì-lá naxandá.

K'e nga jè Simón Pedro k'oaá kitsò nga mikii beèxkon Jesús (Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Simón Pedro tjingui-lá Jesús kò ijngoò sá xitá xi kota'yat'aà-lá Jesús, jè xi beèxkon jè no'miù ítjòn, jahas'en-kò Jesús ya nditsin ni'ya-lá no'miù ítjòn. ¹⁶ Tanga jè Pedro, ján kiskoòná nditsiaán; yaá tsibìjna xotjoa-lá ni'ya. Jè xitá-lá Jesús xi ijngoò, k'eé itjo ijngoò k'a, kiichja-lá jè chjoón xi síkinda xotjoa-lá ni'ya, ikjoàn kisikas'en Pedro. ¹⁷ Jè chjoón xi síkinda xotjoa-lá ni'ya, kitsò-lá Pedro:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yat'aà-lá xitá jè?

Jè Pedro, kitsò:

—Majìn.

¹⁸ Jñà xitá chì'nda kò xitá xi síkinda ingo nchat'aà-lá ni'ín xi jñà tsibítse nga nchisíhiso-lá yijo-lá nga 'ńó 'nchán tíma. Jè Pedro tikoá ya síjna nga tísíhiso-lá yijo-lá.

Mé 'én xi kiichja Jesús ya nguixkon no'miù ítjòn

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Jè no'miù ítjòn tsibíts'ia nga kiskònangui-lá Jesús ít'aà ts'e xitá xi kota'yat'aà-lá kò ít'aà ts'e 'én xi okóya. ²⁰ Kiichja Jesús kitsò-lá:

—'An, kichjàjìn osen-lá xitá nga tíjtsa isò'nde. Kjit'aà naxrjein tsakoóya ya ni'ya ingo sinagoga kò ya nditsin ingo ítjòn ñánda bixoña yije xitá judío. Nímé 'én xi tìchjà 'ma. ²¹ ¿Mé-ne 'an chjinangui-ná? Jñà chjinangui-lá xitá xi kii'nchré-na, mé 'én xi tsakoóya-lá. Jñà xitá koi, ndaà tíjìn-lá kó kixan-lá.

²² K'e nga jye okitsò Jesús, jngoò xitá xi síkinda ingo ítjòn síjnat'aà chraña-lá, kisìjts'ìn-t'aà kjín Jesús, kitsò-lá:

—¿Mé-ne kòtsò-ne 'én xi nokjoàkoii no'miù ítjòn?

²³ Jesús kiichja kitsò-lá:

—Tsà ch'o tsò 'én xi tìchjà, koatìn-ná, kó xán. Tanga tsà ndaà tsò 'én xi tìchjà, ¿mé-ne ti'bé-ná?

²⁴ Nga k'oas'ín tíjít'aà'ńó Jesús, jè Anás kisìkasén ñánda tíjna jè Caifás jè xi no'miù ítjòn tíjna koi naxrjein.

K'e nga jè Pedro ijngoò k'a kitsò nga mikii beèxkon jè Jesús

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵ Jè Pedro ya síjnat'aà-lá ni'ín nga tísíhiso-lá yijo-lá; jñà xitá koi kiskònangui-lá, kitsò-lá:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yat'aà-lá xitá jè?

Jè Simón Pedro tsibìjna'ma, kitsò:

—Majìn, mì yaá kota'yàt'aà-là.

²⁶ Ìkjoàn kiskòngui ìngò-là xìtā chì'nda-là nò'miì ítjòn; xíkjín ma xìtā xi jè Pedro tsatet'aà líká-là, kitsò-là:

—Ngaji, yaá kijtseèxkon-lè kò Jesús ya ì'nde ñánda tjín tsojmi tjà.

²⁷ Jè Pedro, ìngò k'a tsibìjna'mat'in Jesús, ìkjoàn nìtòón kiskindàya kóxti.

K'e nga tsibìjna Jesús ya nguixkòn Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

²⁸ Kìikò-ne Jesús ya ni'ya-là Caifás skanda ján ni'ya osen ts'e xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nga jye tís'e ísén, jñà xìtā judío mìkì jahas'en ni'ya osen koni s'ín tjín kjótixoma-là nga majìn-là nga sùkìts'ón yijo-là mé-ne kòma kòkjèn-ne s'eí paxkò. ²⁹ K'oaá komà-ne nga itjo ni'ya osen jè Pilato, kiskòngui-là jñà xìtā koi, kitsò-là:

—¿Mé kjoa xi ongui-nò xìtā jè?

³⁰ Jñà xìtā judío kitsò:

—Tsà nìmé jé tjín-là, mì-la jì tìtsànìngatsja-lèjèn.

³¹ K'eé kitsò Pilato:

—Tanguíkò, jñò tìndaàjìin-là koni s'ín tjín kjótixoma-nò.

Jñà xìtā judío kitsò:

—Ngajèn mìkì tji'nde-najèn nga taxkì s'ik'en jngò-jèn xìtā.

³² K'oa'sín komà-ne nga tsitasòn 'én xi kitsò Jesús k'e nga tsibénojmi kós'ín komat'in k'e nga kiyá. ³³ Pilato, ìngò k'a jahas'en ni'ya osen, kùichja-là Jesús, kitsò-là:

—¿A jì-né xi 'mì-lè xìtāxá ítjòn-là xìtā judío?

³⁴ Kùichja Jesús, kitsò-là:

—¿A tà kjohìtsjeèn tsiji-né nga k'oa tisi, a xi kj'eíí xìtāá okitsò-lè it'aà ts'an?

³⁵ Pilato kitsò:

—'An, mìtsà xìtā judío-ná. Jñà xìtā naxandá-lè kò xìtā skò-là nò'miì, jñà xi kòfi s'ingatsja-na it'aà tsiji. ¿Mé kjoa xi chìnchaàtsji?

³⁶ Kùichja Jesús kitsò:

—Mìtsà ì isò'nde tjinè-na nga kotìxoma. Tsà k'oaá-la s'ín tjín jñà xìtā-na kòsìkò-na nga mì ya kòngatsja ts'e xìtā judío. Tanga mìtsà ì kotìxoma.

³⁷ Pilato, ìngò k'a kiskòngui-là kitsò-là:

—Ngaji, ¿a xìtāxá ítjòn 'mì-lè?

Kùichja Jesús kitsò:

—Ngajìí xi osi nga xìtāxá ítjòn 'mì-na. Koií xá kits'ìn-na kò koií xá j'ì-na ì isò'nde, mé-ne nga kènojmiá it'aà ts'e kjoa kixì. Ngats'ì xi fit'aà-là kjoa kixì, 'nchré 'én-na.

³⁸ Pilato kiskòngui, kitsò-là:

—¿Mé-né xi 'mì-là kjoakixi?

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

K'e nga jye kiskònangui Pilato, ìjngò k'a itjo ni'ya osen. Kiikon xita judío, kitsò-la:

—Xita jè, nìmé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e. ³⁹Jñò, k'oaá s'ín tjín kjotíxoma-nò k'e nga bitjo s'eí Paxko: bijnandeí jngò xita xi ndayá títsajna. ¿A mejèn-nò nga kàtijnandeí jè Xitaxá Ítjòn-la xita judío?

⁴⁰Ìjngò k'a 'nó jchán kiichja kóhotjín xita judío, kitsò:

—Majìn, jè Jesús, mikiì kijnandeí, jè Barrabás kijnandeí.

Tanga jè Barrabás xita chijé-né.

19

K'e nga jña xita kisijé nga krò kàtasit'aà jè Jesús

¹Pilato kitsjaà-la okixi jña xita soldado nga tsajá-la Jesús.

²Jña soldado tsibíndaà jngò corona na'yá, tsibi'a skò Jesús, ijkjoàn kisikákjá jngò nikje sko. ³Kitsò-la:

—A ta k'oaá ndaà-ne ji xi xitaxá ítjòn-la xita judío 'mì-lè.

Ikjoàn kisijts'in-t'aà kjín.

⁴Pilato itjoko ìjngò k'a ya ndjtsin, kitsò-la jña xita naxandá:

—Chítsejèn-la, i j'iiko ìjngò k'a-nò mé-ne nga jcha-nò nga nìmé jé sakót'aà-na it'aà ts'e xita jè.

⁵Itjo Jesús, tjí'a corona na'yá skò; íkjá nikje xi sko kjoàn; Pilato kitsò-la jña xita naxandá:

—I síjna xita jè.

⁶K'e nga kijtseèxkon jña xita skò-la no'miì kò jña xita xi síkinda ingo, tsibíts'ia nga 'nó jchán kiichja, kitsò:

—¡Tjat'aà krò! ¡Tjat'aà krò!

K'eé kitsò jè Pilato:

—Jñò, sobà tanguíkoo nga tjat'aà krò. 'An, nìmé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e xita jè.

⁷Kiichja jña xitaxá-la xita judío, kitsò-la Pilato:

—Ngajen, tjín jngò-najen kjotíxoma; k'oaá s'ín tíchja kjotíxoma tsajen: Xita jè, mochjeén-né nga kiyá, koií kjoa-la nga Ki'ndí-la Nainá tsò-la yijo-la.

⁸Pilato, k'e nga kii'nchré 'én koi, isaá 'nó ndaà kitsakjòn.

⁹Pilato, jahas'en ìjngò k'a ni'ya osen, kitsò-la Jesús:

—¿Ñánda-ne i'nde-lè?

Tanga Jesús, mikiì kiichja-la.

¹⁰Pilato kitsò-la:

—¿Mé-ne mì nokjoà-ná? ¿A mì 'ya-jèn? 'An, tjí'ndeé-na nga kot'aà-lè krò, tikoá tjí'ndeé-na nga siikijnandeí-lè.

¹¹Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nimé-la xi tji'nde-lè it'aà ts'an tsà mìtsà Nainá kitsjaà-lè. Jè xita xi sîngatsja-na it'aà tsiji, isaá tse jé tjin-la mì k'oa-ne koni ji.

¹² Tjè-ne hora, jè Pilato mejèn-la sîkijnandeí Jesús tanga jña xita judío isaá 'ño kiichja kitsò:

—Xita jè, tsà sîkijnandeí-ne, mìtsà amigo tsiji ma César xi xitaxá ítjòn tjna ts'e Roma. Nita yá-ne xi xitaxá ítjòn tsò-la yijo-la, kondra ts'éé César.

¹³ Pilato, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiiko Jesús ján nditsiaán; tsibijnasòn íxile-la ya i'nde ñánda 'mì Isòn Chrjó Ndajo; Gabatá 'mì nga 'én hebreo. ¹⁴ Ta jngoò nàchrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jyeé kjomeé bijchó nchisen. Pilato, kitsò-la jña xita judío:

—i sîjna xitaxá ítjòn-nò!

¹⁵ Jña xita judío 'ño jchán kiichja kitsò:

—¡Kàtabiyaà! ¡Kàtabiyaà! ¡Tjat'aà krò!

Pilato kitsò-la:

—Xitaxá ítjòn-nò, ¿a krò kót'aà?

Jña xita sko-la no'miì, kiichja kitsò:

—Ngajen, tsjin-najen xitaxá ítjòn xi k'ejí, tà jè ta jngoò César.

¹⁶ Pilato kisîngatsja nga kàtát'aà krò. Jña xita koi kiiko Jesús.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷ Jesús itjo, 'yajen krò-la; yaá kiiko ya i'nde ñánda 'mì i'nde Sko Mik'en, xi 'én hebreo Gólgota 'mì. ¹⁸ K'e nga ijchòko i'nde jè, tsohót'aà krò, ko nguì jò xita xi k'ejí, íjngó íjngó kisinchaàt'aà-la nga ngobà ngobà. Jè Jesús kisasîjna jngoò osen-la. ¹⁹ Pilato kiskii 'én xi tsohót'aà sko krò xi tsò: "Jesús xi Nazaret i'nde-la, Xitaxá ítjòn-la xita judío." ²⁰ Jña 'én koi, kjin xita judío tsibíxkejiin; nga ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, yaá chrañat'aà-la naxandá. 'Én hebreo tjit'aà ko 'én griego, ko 'én latín. ²¹ Jña xita sko-la no'miì ts'e xita judío, kitsò-la jè Pilato:

—Ki k'oaá s'ín chjiì xi tsò: "Xitaxá ítjòn-la xita judío." K'oaá s'ín chjí xi tsò: "Xita jè, k'oaá tsò nga jè-né xi xitaxá ítjòn-la xita judío."

²² Kiichja Pilato kitsò:

—Koni s'ín jye kàkjiaà, k'oaá s'ín kàtjna.

K'e nga jña soldado, kisijòya nikje-la Jesús

²³ Jña soldado k'e nga jye tsohót'aà krò Jesús, tsibíxko nikje-la; ñijòn ya kis'iin. Íjngó íjngó ya kitsjaà-la xíkjin. Tíkoo kiskoé jè nikje ndojò-la xi x'io kji, mìkii kitjahaña, tà kijna ndojò-né. ²⁴ Kitsò-la xíkjin:

—Mikii sixajndá; tà siskáko-ná yá ts'e koma.

Jè kjoa koi k'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Nikje-na kisika'bí-la xíkjin;
jè nikje ndojò-na tà kisiskáko-né.

Jña soldado, k'oaá kis'iin. ²⁵ Yaá nchat'aà chraña-la krò nea-la Jesús ko ndichja ko María chjoón-la Cleofas ko María Magdalena. ²⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nea-la ko jè xita xi kota'yàt'aà-la xi 'ño matsjakeè, kitsò-la nea-la:

—Chjoón, ya síjna ki'ndí-lè.

²⁷ Ikjoàn kitsò-la jè xita xi kota'yàt'aà-la xi 'ño matsjakeè:

—Ya síjna nea-lè.

Skanda tik'e-ne jè xita jè kiskoétjò jè nea-la ya ni'ya-la.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Xi jye komà, Jesús kijtseè nga jye tsitasòn yije, kitsò:

—Xínda-na.

K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tjít'aà Xojon-la Nainá. ²⁹ Yaá tijná jngoò tji xi tjíya nandá vinagre. Kiskoé tsanga, kisika'nchi-ne vinagre, ikjoàn tsibí'a jngoò yá, tsijmeé'a chraña-la tso'ba Jesús. ³⁰ Jesús, k'e nga jye kits'ií nandá vinagre, ikjoàn kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

Tsibíjnajteén sko, k'en.

Mé-ne kiskix'akjá-ne nisin-la Jesús

³¹ Tà jngoò nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jña xita judío majin-la nga ya sitjobát'aà krò yijo-la xita xi jye k'en jè nachrjein nikjáya (koií kjoa-la nga 'ño xkón jè s'eí Paxko). Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá okixi mé-ne nga kàtakján-ne nindaà chrjomí-la jña xita xi tjoót'aà krò, ikjoàn kàtakjínajen-t'aà krò. ³² Kù jña soldado nga tsakján nindaà chrjomí-la jè xi síjna ítjòn; k'oaá ti kisiko jè xi ijngoò xi ngàsòn taña kisit'aà krò. ³³ Tanga k'e nga ijchò kinchat'aà-la Jesús, kijtseè nga jye k'en. Miki tsakján nindaà chrjomí-la.

³⁴ Tanga jngoò soldado tsibísekjá nisin-la jngoò kichá xi 'mì lanza. Ikjoàn itjo jní ko nandá. ³⁵ Jè xi kijtseè kjoa koi, jè-né xi tsjá 'én nga kixi kjoa, ko jè 'én xi tsjá, nguì 'én kixi-né, ndaà tjiin-la nga 'én kixií xi bénojmí, mé-ne jñò tikoá kokjeiín-nò.

³⁶ Kjoa koi, k'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'ín tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Nijngoò nindaà-la kokján.”

³⁷ Tikoáá jtít'aà-né nãnda tsò: “Jè skótsejèn-la jè xi kiskix'akjá nisin-la.”

K'e nga kisihiijn Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ K'e nga jye komà kjoa koi, José xi ya naxandá Arimatea i'nde-la, tikoáá jè xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tanga

tà tsajmeè'ma-né nga jñà tsakjón-la xita judío. Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá'nde-la nga kjiḱo yijo-la Jesús. Pilato kits-jaà'nde-né. José kiskónájen-t'aà krò yijo-la Jesús, ikjoàn kiḱo. ³⁹ Tikoḱa ijchò Nicodemo, jè xita xi ijchòkon jngoò k'a Jesús k'e nga jñò. 'Ya chijo jne xi tsjájin-la chijo xi 'mì mirra ḱo áloe. Ma-la tsà katé kilo chijo xi 'ya. ⁴⁰ José ḱo Nicodemo, kiḱo yijo-la Jesús. Kisikájtéjno nikje xi tjín-la chijo xi ndaà jne koni s'in tjín kjotíxoma-la jñà xita judío k'e nga sihiijin mik'en. ⁴¹ Ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, tjín jngoò i'nde ñánda tíjje tsojmì tje; yaá tix'á jngoò ngajo itsjó-la mik'en xi nguì xitse, ñánda ni saà jngoò mik'en sijnaya. ⁴² Yaá kisikájna yijo-la Jesús nga isa chrañát'aà nga jyeé tímats'ia nàchrjein nìkjáya ts'e xita judío, jè víspera-la s'ei Paxḱo.

20

K'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoḱa biyaa

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

¹ Jè nàchrjein nga tàts'en xomàna, jè María Magdalena 'ñó tajñòya kii, nga kii katsejèn-la itsjó ñánda kisihijin Jesús; táko jñò choòn k'e nga kii. K'e nga ijchò, kijtsee nga jye kitjaàxin ndajo xi tíchjoàjto-ne jè ngajo itsjó. ² K'eé tsangachikon, kiikon ñánda tjina Simón Pedro ḱo xita xi lingoò xi tikoḱa ya kota'yàt'aà-la Jesús, jè xi 'ñó matsjakeè, kitsò-la:

—Jñà xita, jyeé kiḱo jè Na'èn-ná. Miki 'yaá ñánda kisikájna.

³ Pedro ḱo xita xi lingoò xi ngàsòn ya kiskoòta'yàt'aà-la Jesús, kii katsejèn-la jè ngajo itsjó. ⁴ Ingajo xita koi, 'ñó jchán tsangachikon, tanga jè xi lingoò, isaá 'ñó tsangachikon mi k'oaá-ne koni jè Pedro. Isaá ítjòn ijchò ya ngajo itsjó-la Jesús. ⁵ K'e nga tsasiña kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtsee nga tà jñà nikje-la kjioò, tanga miki jahas'en-ngui ya ngajo. ⁶ Ikjoàn ijchò tjingui Simón Pedro, jè-né xi jahas'en-ngui ngajo itsjó, tikoḱa kijtsee nga tà jñà nikje-la kjioò. ⁷ Tikoḱa kijtsee jè nikje xi kisijtèjin skò Jesús. Mitsà ya tsátijin-la nikje xi i'nga. Xin kijna nga tíxkóya-la. ⁸ K'eé jahas'en-ngui xita xi lingoò, jè xi ijchò ítjòn; kijtsee kjoḱa xi komà, kòkjeiin-la. ⁹ Kj'eé kii ndaà machiya-la nga k'oas'in tíchja Xojon-la Nainá nga jè Jesús, k'oaá s'in tjínè-la nga kjoáya-la it'aà ts'e kjoḱa biyaa. ¹⁰ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kii-ne ni'ya-la.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jè María Magdalena

(Marcos 16:9-11)

¹¹ Tanga jè María Magdalena, yaá tsibijna nditsiaán nga tíkjindáyat'aà-la ngajo itsjó; k'e nga tíkjindáya tsasiña nga kiskoòtsejèn-s'en jè ngajo itsjó-la Jesús. ¹² Kijtsee jò àkjalè xi

nikje chroba íkjá. Jngoò tíjna ya skò ñánda kisijna yijo-la Jesús; jè xi ìjngoò ya tíjngui ndsóko. ¹³ Jñà àkjale, kitsò-la María:

—Jí ndí chjoón, ¿mé-ne tìchìhindáya-ne?

Jè María kitsò:

—Koií tikjindáya-na, jyeé kiikò xítà yijo-la Na'èn-na; mìkì be ñánda kisikájna.

¹⁴ María k'e nga okitsò, kisikátji skò, kijtseè Jesús nga ya síjna, tanga mìkì beè tsà jè-né. ¹⁵ Jesús kitsò-la:

—Jí ndí chjoón, ¿mé-ne chìhindáya-ne? ¿Yá xi binchaàtsji?

Jè María, k'oaá s'ín kisikítsjeèn, maá-la tsà jè xítà xi síkínda j'nde jè, kitsò-la:

—Jí na'èn, tsà jí kiikoji, kot'in-ná ñánda kinikájnei mé-ne nga kíkjaá-na.

¹⁶ Jesús kiichja-la kitsò-la:

—¡María!

Kò jè María, kisikátji, kitsò-la:

—¡Rabonil! —'én hebreo xi tsòya-ne: Maestro.

¹⁷ Jesús, kitsò-la:

—Kì 'an nìkò-ná nga k'j'eè kii fi mijìn-koaa jè Na'èn-na. Tanga t'in tìkí'nchré jñà 'ndse, kot'in-la nga jye tífikooa jè Na'èn-na jè xi tìkooa Na'èn-nò ma, jè xi Nainá xan-la, xi tìkooa Nainá 'mì-là.

¹⁸ María Magdalena kii kisikí'nchré jñà xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús nga jye kijtseèxkon Jesús, tìkooa tsibénojímí-la 'én xi kiichja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jñà xítà-la

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ K'e nga jye kòjñò, tíjè-ne nàchrjein nga tàts'en xomàna, jñà xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús tíchjoàjto-la xotjoa-la ni'ya ñánda chixoña nga jñà tsakjón-la xítà judío. Jesús jahas'en ni'ya, tsasijnajiin osen-la xítà-la, kisihiyat'aà, kitsò-la:

—¿A ta k'oaá ndaà-ne? Kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁰ K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja kò nindaà nìsjìn-la. Jñà xítà xi kota'yàt'aà-la 'ñó tsja kis'e-la k'e nga kijtseè Jesús.

²¹ Jesús, ìjngoò k'a kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán. Koni s'ín kisikasén-na Na'èn-na, jñò, k'oaá tìs'ín siikasén-nò.

²² K'e nga jye okitsò, ìkjoàn kiskinomájno, kitsò-la:

—Chjoé jè Iníma Tsjeè-la Nainá. ²³ Jñà xítà xi jñò sijchàat'aà-là jé-la, jchat'aà-la, jñá xi jñò mìkì sijchàat'aà-là jé-la, k'oaá s'ín kítsajna nga mìkì jchat'aà-la.

K'e nga kijtseè Tomás nga jye jaáya-la Jesús

²⁴ Xítà xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tejò ma-ne, jngoò xi 'mì Tomás, xi tìkooa Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne: Tí'ñò], mìkì

ya tǐjna k'e nga ijchò Jesús. ²⁵ Jǎa xǐta xi i'nga xi tǐkoa ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la Tomás:

—Kà'ya-nájen Na'èn-ná Jesús.

Tomás kitsò:

—Tsà mìkìi skoeè tsja ñánda kisinchaàs'en xó, kò tsà mìkìi skinìs'en ndsaa ya najmá ndsaa ñánda kitáx'a, kò tsà mìkìi skinìs'en ndsaa ya nǐsin-la, mìkìi kòkjeíin-na.

²⁶ Xi jye komà jǐin nàchrjein, jǎa xǐta xi kota'yàt'aà-la Jesús ìjngò k'a ya tǐtsajna; jyeé ya tǐjna-ne Tomás; tanga jè xotjoa ni'ya tǐchjoajto-né. Ijchò Jesús, tsasǐjnajǐin osen-la, kitsò-la:

—Jǎo, kàtas'e-nò kjoa'nchán.

²⁷ Jesús, ìkjoàn kitsò-la Tomás:

—Chǐnìs'in najnóndseji ìjndé, chítsejèn-la ndsaa. Nchrobákoi ndseji, chǐnìs'in nǐsin-na. Kì k'oáá s'ín mìkìi mokjeíin-lè. Kàtakjeíin-lè.

²⁸ K'eé kǐichja Tomás, kitsò:

—ǐǐ xi Na'èn xan-lè kò xi Nainá xan-lè!

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Tomás, koií kjoa-la mokjeíin-lè nga kà'ya-ná. ǐMé tà ndaà-la jǎa xǐta xi mokjeíin-la nas'ín mìkìi beèxkon-na!

Mé-ne k'oas'ín kitjei-ne xojon jè

³⁰ Taxkǐ kǐin jchán kjoxkón kis'ǐin ìsa Jesús nga nguixkon xǐta xi kota'yàt'aà-la xi mìkìi tǐjt'aà xojon jè. ³¹ Tà jǎa 'én koi k'oas'ín kitjei mé-ne nga kòkjeíin-nò nga Jesús, jè xi Cristo, [jè xi xó kinikasén-ne] xi Kì'ndí-la Nainá. Kò mé-ne k'e nga kòkjeíin-nò s'eé-nò kjoabinachon xi ìt'aà ts'e.

21

K'e nga jè Jesús itoò xǐta-la tsakó-la yijo-la

¹ Jesús, ìjngò k'a tsakó-la yijo-la jǎa xǐta xi kota'yàt'aà-la ya ìndiì ndáchikon xi 'mì Tiberias. Jǎa kjoa koi, kiís'ín komà.

² Tǐtsajna kjoè Simón Pedro kò Tomás, xi tǐkoá Dídimò tsò-la [én xi tsòya-ne: Tǐ'ñò], kò Natanael xi Caná ì'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea. Tǐkoá tǐtsajna jǎa ìxti-la Zebedeo kò ngui jò ìsa xǐta xi tǐkoá ya kota'yàt'aà-la Jesús. ³ Simón Pedro kitsò-la xǐta xǐkǐin:

—Tǐn kó-lá tǐfǐ tsobà'ñoá nga sik'èn.

Jǎa xǐta xi i'nga, kitsò-la:

—Tǐkoá onguíko-lèjen.

ǐkjoàn kǐi, jahas'en jngò chitso. Tanga nǐtjen jè, nǐmé tǐn kisakò-la. ⁴ K'e nga jye kis'e isén, Jesús tsatsejèn, tsasǐjna ya ìndiì nandá, tanga jǎa xǐta xi kota'yàt'aà-la mìkìi kǐjtseèxkon tsà jè Jesús. ⁵ Jesús kitsò-la:

—ǐxti, ¿a k'jeè sakó chiba-nò tǐn?

Jǎa xǐta-la kitsò:

—Majìn, nìmé tǐn.

⁶ Jè Jesús, k'eé kitsò-là:

—Tìkatjèn-ngui-ndá nà'ya-nò ya kixì xijngoàà chitso. Sakò-nò tìn.

Jǎa xitá koi, k'oaá s'ín kisìkatjèn-ngui-ndá nà'ya-là. K'e nga tsachrjekàjìn-ne, jye mì tì kiì ma bitjokàjìn-ne nà'ya-là nga 'ńó jchán kǐn tìn 'ncha. ⁷ Jè xitá-là Jesús xi 'ńó matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là Jesús, kitsò-là jè Simón Pedro:

—Jè Nà'èn-ná Jesús xi okji.

Simón Pedro, k'e nga kiì'nchré nga jè Nà'èn-ná Jesús, nitoón tsohòkjá nachro-là (nga sà ítjòn tà nikje kjinguí íkjá), ìkjoàn kiskingui nandá nga kiitjingui-là Jesús. ⁸ Jǎa xitá xi i'nga xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là, kiìkò jè chitso; tífejìn nandá jè nà'ya tìn nga kǐn jchán tìn 'ncha; nga mìtsà kǐn kijna jè chitso; tǐn-là tsà jngòò sìndò metro ñánda kijnajìn nandá. ⁹ Xitá koi, k'e nga tsitajen chitso, kijtsee ìt'aà nangui tǐtse jngòò ní'ín. Jngòò tìn tímatsjò, tìkòá kijtsee ìnchrajín. ¹⁰ Jesús kitsò-là:

—Nchrohókòo i'nga tìn xi sà jye kitjoé-nò.

¹¹ Simón Pedro, jahas'en chitso. Kiskoé nà'ya tìn, tsibífet'aà nangui. Jngòò sìndò kò icháte jàn ma-ne jǎa tìn ì xi 'ncha nà'ya. Nàs'ín 'ńó kǐn ma-ne tìn, jè nà'ya mìkiì kixajndà. ¹² Jesús kitsò-là:

—Nchrobá, tìchìoò.

Tànga nǐjngòò xitá xi kota'yàt'aà-là kitsò ikon nga kiskònangui-là yá-né jè. Ngà jyeé tǐjìn-là nga jè Nà'èn-ná Jesús. ¹³ Jesús, kiì kasìt'aà chrañà-là, kiskoé ìnchrajín, kitsjaà-là jǎa xitá koi, k'oaá ti kisìkò jǎa tìn.

¹⁴ Ya ma-ne jàn k'a nga tsakó-là yijo-là Jesús jǎa xitá xi kota'yàt'aà-là, k'e nga jye jaáya-là ìt'aà ts'e kjoabiyaà.

Jesús, mé-ne jàn k'a kiichja-là Simón Pedro

¹⁵ K'e nga jye tsakjèn, Jesús kiskònangui-là Simón Pedro, kitsò-là:

—Jì, Simón, ti-là Jonás, ¿a ìsáá ndaà matsjacha-ná mì k'oa-ne koni jǎa koi?

Pedro kitsò:

—Jon Nà'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tìkindii jǎa ndí ìxti orrè-na.

¹⁶ Xi ma-ne jò k'a, Jesús ìjngòò k'a kiskònangui-là, kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Jon Nà'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tìkindii jǎa orrè-na.

¹⁷ Xi ma-ne jàn k'a, ìjngòò k'a kiskònangui-là kitsò-là:

—Simón, ti-là Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Pedro, ba kis'e-là nga ma-ne jàn k'a nga kjònangui-là tsà nga matsjakeè-né. Kitsò-là:

—Na'èn, 'ya yije-né, jyeé tíjìn-lè nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-là:

—Tikindii jñà orrè-na. ¹⁸ Nguì okixíí xi xan-lè, k'e nga tisa ti titsjoi, ji tajngoó kichíkjeí nikje-lè k'e nga k'iin ñánda mejèn-lè nga k'oín. Tanga k'e nga jye kojchíngui, tà kjoén-né ndseji. K'jeíí xitaá sikkákjá-lè nikje-lè, kjoikò-lè ñánda nga majìn-lè nga k'oín.

¹⁹ Jesús, koií okitsò-ne, jè kjoa tsibénojmiya kós'in komat'in Pedro k'e nga kiyá mé-ne nga jeya sikkíjna-ne Nainá. K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitsò-là Pedro:

—Nchrobátjngui-ná.

Jè xita-là Jesús xi 'ño tsjakeè

²⁰ Pedro, k'e nga kiskoòtsejèn-ne íts'in, kijtseè jè xita-là Jesús xi 'ño matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-là nga tiftjngui-là. Tijè-ne xita xi taña tsibítsajnakjoò Jesús k'e nga tsakjèn. Jè xi kiskònangui-là nga kitsò-là: “¿Yá-né xi sjìngatsja-lè it'aà ts'e xita kondra-lè?” ²¹ Pedro, k'e nga kijtseè, kiskònangui-là Jesús, kitsò-là:

—Na'èn, xita jè, ¿mé xi komat'in?

²² Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ijngòò k'a, mìtsà ji oko-lè. Ngaji, nchrobátjngui-ná.

²³ K'oaá s'in komà-ne nga tsabísòn 'én koi. Ngats'ii xita 'ndse kitsò nga jè xita jè, mìkii kiyá; tanga Jesús mìtsà kitsò nga mìkii kiyá. Kitsò-né: “Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ijngòò k'a, mìtsà ji oko-lè.”

²⁴ Tijè-ne xita xi kota'yàt'aà-là Jesús xi tíbénojmi kixi ngats'ii kjoa koi. Kò tijè-ne xi kiskii yije xojon jè. Kò 'ya-ná nga 'én kixíí xi chja.

²⁵ Jesús kjìn jchán kjoa kis'iin-isa xi k'jeíí. Tsà tjeí yije nga jngòò jngòò skaya kjoa xi kis'iin, mì-la kii kichiya-là nga tíjtsa isò'nde jñà xojon. K'oa's'in kàtama.

Kó kis'iìn jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús

Én xi kitsjaà Jesús nga iskan kjoí Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Ngaji Na'èn Teófilo, jè xojon xi 'an kiskii ítjòn-lè, k'oaá kixan-lè ngats'iì kjoa xi kis'iìn kò xi tsakóya Jesús kóni nga tsibíts'ia nga kisixá ² skanda jè nàchrjein k'e nga Nainá kiikò ìjngòò k'a-ne ján ngajmii. K'e nga tikj'eè fi-ne ján ngajmii, jè nga'ño-la Inima Tsjeè-la kisìkjeén nga jaàjììn xità xi tsibíxáya-la nga kitsjaà-la kjoíxoma mé xá xi s'iìn. ³ K'e nga k'en kò nga jaáya-la it'aà ts'e kjobiyaà ngui ichán nàchrjein tsibìjna isa; kjin k'a tsakó-la yijo-la jñà xità-la kò kjin skoya kjoa kis'iìn nga kixi kjoa nga tijnakon. Tikoáá tsakóya-la xità-la kós'ín otixoma Nainá.

⁴ K'e nga tijnako xità-la k'oaá s'ín kitsjaà-la okixi, kitsò-la:

—Kì tà chjà bitjojñòò naxandá Jerusalén. Chíña kjoa skanda k'e nga kitjojen kjondaà xi tsjá Na'èn-na koni s'ín kitsjaà tso'ba. Jyeé k'oas'ín kixan-nò nga sa ítjòn. ⁵ Kixi kjoa, jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar xità. Tanga jñò, machraña nàchrjein nga kò Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.

Kii komà k'e nga kii mijìn ìjngòò k'a-ne Jesús ján ngajmii

⁶ Jñà xità xi títajnakò Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, xi jì otixoma-nájen, jñà nàchrjein koi, ¿a sikíjnandéí ìjngòò k'a-ne naxandá Israel nga ta jè tajngòò kotixoma-la yijo-la?

⁷ Jesús kitsò:

—Mitsà jñò okò-nò nga jchaa nàchrjein; ta jngòò Na'èn-ná beè kó s'ín kosòn-la xi kjoíxoma ts'e. ⁸ Tanga k'e nga kitjojen-nè-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá, tjoé-nò nga'ño-la. Jñò kénajmí-là xità xi it'aà ts'an i Jerusalén, kóhokji nga kijndà nangui Judea kò Samaria, skanda ñánda fehet'aà-ne isò'nde.

⁹ K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitjámijìn i'nga nga kiikò ìjngòò k'a Nainá ján ngajmii kò jñà xità-la nchikotsejèn-la. Chaán mì tì kii kijtsee-ne nga jè ifi tsibíjtsa'ma. ¹⁰ Jñà xità-la, k'e nga nchikotsejèn-la nga tífi-mijìn ngajmii Jesús, tà nitoón j'ii kinchat'aà jò-la xità xi íkjá nikje chroba. ¹¹ Kitsò jñà xità koi:

—Jñò xi xità Galilea tsajòn, ¿mé-ne kos'ín chitsejèn-nò ngajmii? Jè Jesús, koni s'ín kà'yaà nga kòfimijìn ìjngòò k'a-ne ngajmii, kijchò nàchrjein nga k'oa tís'ín kjoí ìjngòò k'a-ne.

Kii komà nga kitjaàjìn Matías

¹² Jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús inchrobà-ne nindoò Yá Olivo nga kii ìjngòò k'a-ne Jerusalén. K'oaá kji chrañat'aà fi ndiyá

Jerusalén koni kji tsjá'nde kjotíxoma nga ma fi xitá k'e nga nachrjein níkjáya. ¹³ K'e nga ijchò-ne naxandá Jerusalén, kùimijìn isò'nga ni'ya, jahas'en cuarto ñánda síkjáya. Jñà xitá xi ijchò, jè Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ki'ndí-la Alfeo, Simón Celote, Judas, ti-la Jacobo. ¹⁴ Ngats'ù xitá koi yaá bixoña nga kjit'aà nachrjein nga jngoò tjin kjohítsjeèn-la nga chjat'aà-la tikoá bítsi'ba-la Nainá; tikoáá títsajna i'nga íchjín kò María xi nea-la Jesús kò jñà 'nde Jesús.

¹⁵ Jñà nachrjein koi, Pedro, kùichjajìn-la xitá xíkjin xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Maá-la tsà jngoò sìndò kò kaàn jñà xitá. Pedro kitsò:

¹⁶ —'Ndsè, tjin-ne nga kítasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá jñà 'én xi kjòtseé kùichja Inima Tsjeè-la Nainá nga jè xitaxá ítjòn David kisíkjeén nga kùichja mé xi komat'in Judas, jè xi kùikakó-la xitá xi kitsob'à'ño Jesús. ¹⁷ Judas, nga xitá xingui-nájen. Tikoáá kitjoé-la xá nga ngajen kisixáko-najen. ¹⁸ Jè tòn xi kisikijne Judas it'aà ts'e jé xi tsohótsji, nanguií tsatse jngoò 'nde-ne; íkjoàn skò kiskaànguit'aà-ne nangui, jngoò k'a kixojndá indso'ba, itjo ndó'ye-la. ¹⁹ K'e nga jye kii'nchré yije xitá naxandá Jerusalén nga jye k'en Judas, i'nde jè, k'oaá s'ín tsibít'aà 'ín nga Acéldama kitsò-la. 'Én ts'e xi chja, tsòyaá-ne: "I'nde ts'e Jní-né." ²⁰ Jè xojon ts'e Salmo, k'oaá s'ín tíchja nga tsò:

Ni'ya-la kàtasijna tiya-né,

njjngoò xitá kítasajnaya.

Tikoáá tíchja Salmo ñánda tsò:

Kj'eij xitá kàt'ii-la xá-la.

²¹ 'Mochjeén-né nga kj'eij xitá sakó ìjngoò-isa xi jè ngajo-la Judas; jñà chjaajìn-jngoáá xitá xi kjòtseé tíjmakò-ná skanda k'e nga tisa tsajmeiiko-ná Jesús, ²² mats'iaño-ne nga kis'iin bautizar Juan skanda k'e nga tsijin ìjngoò k'a-ne Jesús ján ngajmii, mé-ne nga kíjnakò-ná tikoá tsjá 'én nga Jesús jyeé jaáya-la.

²³ K'eé tsafaajìn jò xitá: jngoò xi 'mì José, tikoá tíj'aàsòn 'ín-la nga Barsabás 'mì. Barsabás, kò tijè-ne xi 'mì Justo. Xi ìjngoò, Matías 'mì. ²⁴ Íkjoàn kùichjat'aà-la Nainá kitsò:

—Ngaji Na'èn, xi yaxkoin inima-la ngats'ù xitá, kot'in-nájen ñá-laá ingajò xitá koi jye kàchjaajìn, ²⁵ mé-ne nga skoé xá-lè xi jì bíxáya-la, jè xá xi kisikijna Judas k'e nga tsohótsji jé, nga jye tíjna i'nde ñánda oko-la.

²⁶ Kisiskákjoè suerte-la. Jè Matías kisikijne. Jè komà-ne tejò xitá xi tsibíxáya-la Jesús xi tejngoò ma nga sa ítjòn.

2

K'e nga itjojen Inima Tsjeè-la Nainá

¹ K'e nga ijchò nàchrjein-la s'eí Pentecostés, ngats'ìi xità xi mokjeíin-la it'aà ts'e Cristo ta jngoò jtín títsajna. ² Tà nitoón kina'yà jngoò-la xi 'ńó one, koni jngoò tjo xi 'ńó tí'ba xi ngajmii inchrobà-ne. Kina'yà-la kóhokji i'nga ni'ya ñanda títsajna jña xità. ³ Tsatsejèn-la nijen xi koni kjoàn ni'ín kjoàn; kjòxkoaya íjngó íjngó kisijnasòn-la jña xità. ⁴ Ngats'ìi xità, jngoò k'a ndaà kis'ejiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá; ikjoàn tsibíts'ia nga kiichja 'én-la xità xi k'ejí naxandá koni s'ín kitsjaà-la Inima Tsjeè-la Nainá nga kichja.

⁵ Nàchrjein koi, kjìn xità judío títsajna [xi ijchò s'eí] ya naxandá Jerusalén xi beèkkón Nainá xi inchrobà-ne ñanda nga xìn naxandá nga tíjtsa isò'nde. ⁶ Jña xità xi ya títsajna xi ijchò s'eí ya naxandá Jerusalén, ngats'ìi kjòxkóya k'e nga kii'nchré-la xi jane. Tíkoáà tà kjòxkón-la k'e nga kii'nchré-la xità-la Cristo nga ma-la chja nga jngoò íjngoò skoya 'én-la xità xi xìn naxandá-la xi ya títsajna. ⁷ Tà k'oaá komà-la, tíkoáà tà kjòxkón-la, kitsò-la xíkjín:

—¿A mìtsà xità Galilea ngats'ìi xità xi nchichja? ⁸ ¿Kós'ín ma-ne nga na'yá-lá 'én-ná xi nokjoá nga xìn naxandá-ná nga íjngoò jngoá? ⁹ Ngats'iaá xi i títsajnaá, tjín xità Partia, xità Media, xità Elam, xità Mesopotamia, xità Judea, xità Capadocia, xità Ponto, xità Asia, ¹⁰ xità Frigia, xità Panfilia, xità Egipto, xità Libia xi ya chrañat'aà-la Cirene. Tíkoá tjín xità Roma xi i títsajna Jerusalén. Tjín xi nguì xità judío. Tíkoáà tjín xi tà jahatjìya-la nga xità judío komà. ¹¹ Tíkoáà tjín xi inchrobà-ne Creta ko Arabia. ¿Ngats'iaá na'yá-lá nga jngoò íjngoò skoya 'én-ná koni s'ín bénojímí-ná kjòxkón xi s'ín Nainá!

¹² Ngats'ìi xità tà kisinchaàxkón-né, mì tì kii machiya-la, kitsò-la xíkjín:

—¿Kó tsòya-ne kjoa koi?

¹³ Tjín i'nga xità xi tà tsijnòkeè-né, kitsò:

—¿Ch'íi xità koi!

'Én xi kiichjayajìn-la xità jè Pedro

¹⁴ K'eé tsasíjna kixi Pedro ko xità xi tejngoò ma-ne; 'ńó kiichjayajìn-la xità, kitsò:

—Jño, xità xinguiáá xi judío 'mì-ná ko ngats'ioò xi xìn naxandá-nò xi i títsajnaà Jerusalén, ndaà kàtasijìn-nò, ndaà tiná'ya 'én xi kichjàkò-nò. ¹⁵ Jño bixón-nò: “Ch'íi xità koi.” ¿Kós'ín koma-ne nga koch'i nga saá ijchò xi ñijaàn nga tajñòya? ¹⁶ Koií tíbitasòn 'én xi kiichja Joel, xità xi kiichja ngajo-la Nainá.

¹⁷ K'oaá tsò Nainá:

K'e nga jye tífehet'aà nàchrjein,

síka'bí-la Iníma Tsjeè-na ngats'ìi xíta xi t́jín nga t́jtsa ísò'nde;
 jńà íxti x'ín kọ íxti íchjín-nò, 'aán kichja ngajo-na;
 jńà íxti xongó-nò, skoe kjo_xkón xi okó Nainá;
 jńà xíta jchinga-nò k'oií-la nijńà xi it'aà ts'e Nainá.

¹⁸ Okixi-né nachrjein koi,

jńà chí'nda-na xi x'ín kọ íchjín síika'bí-la Iníma Tsjeè-na
 mé-ne nga kichja ngajo-na.

¹⁹ Ján ngajmii ḱjìn kjo_xkón jcha-la,
 t́ikoáá í it'aà nangui jchaá-la kjo_xkón

nga xíxteèn jní-la xíta,

nga kọ ní'ín kọ nì'ndi tsjè xi kjoa ts'e kjo_jchán.

²⁰ Jè ts'oi, kojńò-né,

jè sá, jní kji koma

k'e nga t́kj'eè f'ìi Na'èn-ná

nga kjoii kındaàjìin-la xíta

jè nachrjein xi jeya kọ 'ńó xkón.

²¹ Tanga ngats'ìi xíta xi kichjat'aà-la Nainá,

kitjokajìin kjo'in.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii Joel (2:28-32).]

²² 'Tiná'ya xi xíta Israel 'mì-nò 'én xi k'oa xán-nò: Jńò,
 ndaà t́jiiin-nò, Nainá tsakó nga Jesús xi Nazaret ts'e, t́jín-la
 kjotíxoma. Xkoòn ki'ya-nò nga kis'ìin ngats'ìi kjo_xkón kọ kjoa
 ts'e seña xi tsee nga'ńó t́jín-la. ²³ Koni s'ín t́jindaà-la Nainá

nga t́isa tàts'en-la kjoa, jńò, kindobà'ńó xíta jè nga kinik'eèn
 nga kinìngatsja xíta xi mìkii beèxkón kjotíxoma nga tsakat'aà
 krò. ²⁴ Tanga Nainá kisikjaáya-la; kisikíjnandeí kjoa ts'e kjo'in

xi t́jín-la kjoabiyaà nga mìkii koma nga ya sijna'ńó it'aà ts'e
 kjoabiyaà. ²⁵ Jè xítaxá ítjòn xi David ki'mi, kitsò it'aà ts'e Jesús:

Kijtsee kjit'aà-ná Nainá k'e nga t́jna nguixkoaàn;

í t́jnat'aà ndsaa kixi mé-ne nga nì mé xi komat'ian.

²⁶ Koií kjoa-la nga matsja-la iníma-na,

t́ikoá matsja-la nijen-na nga seè.

Yijo-na, t́ikoáá ndaà síikjáya nga skóña kjoa,

²⁷ koií kjoa-la nga mì ya síkíjni iníma-na ya i'nde-la mik'en,

t́ikoá mìkii koi'ndi nga k'i'ndo yijo-na xi chí'nda tsjeè-lè 'mì-ná.

²⁸ Tsakoò-ná ndiyá nga ma kótijnakoan,

tsee kjotsja s'e-la iníma-na nga jì tijnako-ná.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii David (Salmo 16:8-11).]

²⁹ 'Ndsè, k'oaá xan-nò xi nguì kjoa kixi: xíta jchinga-ná
 David, jye kjòtsee k'en, t́ikoá kisìhijìin-né. Jè itsjó-la, t́jna
 skanda nachrjein i'ndeí. ³⁰ Tanga jè David, jngòò xíta xi

kiichja ngajo-la Nainá. Jyeé k'oas'ín t́jiiin-la koni s'ín kitsjaà-la
 tso'ba Nainá nga tje ts'e kitjokajìin Cristo nga jè ḱjna ngajo-la
 koni xítaxá ítjòn. ³¹ Jè David, k'oaá s'ín kiichja it'aà ts'e

Cristo koni tsà jye kijtsee nga jye jaáya-la. Kitsò: "Mikii ya

kisijna inima-la ya i'nde-la mik'en, tikoaa mikii i'ndo yijo-la.”
 32 Nainá, jyeé kisikjaáya-la Jesús. Ngats'ii kjoa xi komà, k'oaá s'in bènójmí-nòjen nga xkoòn ki'ya-najen. 33 Nainá jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-la; kitjoé-la Inima Tsjeè-la koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá. Jè Jesús kisika'bísòn ìjngoò k'a Inima Tsjeè-la. Koií kjoa-la nga k'oas'in títsa'yaà kò títsana'ya. 34 Jè David, mìtsà ngajmii kii mijin; tanga k'oaá kitsò:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na,

35 skanda k'e nga sikítsajnanguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoiì.”

36 Jñò xi xita naxandá Israel tsajòn, ndaà jchaá yije nga 'ñó kixi tjín kjoa nga jè Jesús xi jñò tsakat'aà krò, Nainá, k'oaá s'in kisikíjna nga jè-né xi Na'èn-ná, kò tije-ne xi Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

37 K'e nga kil'nchré 'én xi okitsò jña xita xi ya títsajna, kisikájno jjiin inima-la; k'eé kiskònangui-la Pedro kò xita xikjín xi i'nga xi tikoá xó tsibíxáya-la Jesús. Kitsò-la:

—'Ndsè, ¿mé xi s'en-jen?

38 Pedro kitsò-la:

—Tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; t'een bautizar yijo-nò it'aà ts'e Jesucristo nga jngoò ìjngoò-nò, mé-ne nga sijnchàat'aà-nò Nainá, tikoá tsjá-nò Inima Tsjeè-la. 39 Koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá, 'én xi tsibíjna tsajòn-nò; tikoaa ts'eé ixti-nò, kò ngats'ii xita xi kjiiin títsajna, nga yije xi jè sobà Nainá xó kichja-la.

40 Pedro, kjin 'én kiichjajiin-sa-la. 'Ñó kiichjako. Kitsò-la:

—iTinchat'aàxin-là kjo'in xi tjoé-la jña xita koi xi ch'o s'in!

41 Jña xita xi kòkjeiín-la 'én xi kiichja Pedro komà bautizar; ma-la tsà jàn jmii xita xi jahas'en-t'aà nachrjein jè. 42 Kóhotjín, kixij chinchako 'én xi kii'nchré koni s'in tsakóya-la jña xita xi tsibíxáya-la Jesús, tikoá kjit'aà nachrjein maxkóya nga kjèn-ko xikjín tikoá chjat'aà-la Nainá.

43 Ngats'ii xita xi ya títsajna tà kitsakjòn-né k'e nga kijtsee ngats'ii kjondaà kò kjojkón xi kis'iin jña xita xi tsibíxáya-la Jesús. 44 Jña xita xi jye kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo bitsajnajtín-né kóhotjín; síxkoaya yije mé tsojmì xi tjín-la. 45 Otíjna nangui-la kò tsojmì xi tjín-la, ikjoàn síjòya ton-la koni s'in mochjeén-la nga jngoò ìjngoò. 46 Nachrjein inchiòn bixoña ya nditsin jngo itjòn, kò ya ni'ya-la xikjín nga kjèn-kjoò nga tjín-la kjotsja kò indàjiiin tjín inima-la. 47 Jeya kisikíjna Nainá; jña xita naxandá tsjakeè komà xita-la Cristo; jè Nainá, nachrjein inchiòn kisikas'en-t'aà-isa naxandá-la Cristo jña xita xi jè mejèn-la nga kitjokajiiin kjo'in.

3

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà jngoò-ne xita xi mìkiì ma fi

¹ Jngoò k'a kiì Pedro kò Juan ya ingo ítjòn ts'e xita judío. Ijchò-la xi jàn nga nguixòn k'e nga chjat'aà-la Nainá jña xita. ² Nachrjein nchijòn bijchó síkíjna jngoò xita ima xi mìkiì ma fi. Xita jè k'oaá s'ín kits'iin. Yaá bijnajto xotjoa-la ingo ítjòn xi k'oas'ín tjít'aà 'ín: xotjoa xi ndaà kji. Xita jè, ton síjé kjotjò-la jña xita xi fahas'en nditsin ingo. ³ Jè xita xi mìkiì ma fi, k'e nga kijtsee Pedro kò Juan nga nchifahas'en nditsin ingo, kisijé kjotjò-la ton. ⁴ Jè Pedro kò Juan, kiskoò'an; jè Pedro kitsò-la:

—¡Chítsejèn-'a-nájen!

⁵ Jè xita xi mìkiì ma fi kiskoò'an; k'oaá s'ín komà-la koni tsà tjín xi tsjá-la. ⁶ Tanga jè Pedro kitsò-la:

—Nimé ton tjín-na xi oro kò xi plata, tanga jè xi tjín-na tsjaà-lè; it'aà ts'e Jesucristo xi Nazaret ts'e, tísitjiin, tijájmiil.

⁷ Jè Pedro, k'e nga okitsò-la, kiskoé tsja kixi, kiskímiltjen; nitoón kis'e-la nga'ño tsji ndsoko, kóhokji ndsoko. ⁸ Jè xita jè, kiski'nga nga tsasítjen; ikjoàn tsibíts'ia nga tsajmeè-ne; jahas'en-kò nditsin ingo jè Pedro kò Juan nga ndsoko kiì-ne; fijen fikjá, kji'nga kitsian nga jeya kisikíjna Nainá. ⁹ Ngats'ii xita naxandá kijtsee jè xita jè nga jye ma fi-ne kò nga jeya kisikíjna Nainá. ¹⁰ Tà kjòxkón-la xita, tikoáà tà kitsakjòn-né koni s'ín komà'in jè xita jè nga jyeé beèxkon nga jè-né xi síjé kjotjò ton ya xotjoa ingo xi k'oas'ín tjít'aà 'ín-la: xotjoa xi ndaà kji.

'Én xi kiichjaya Pedro ya nguitjoa-la ingo ts'e Salomón

¹¹ Jè xita xi jye kjòndaà-ne, mìkiì tsjeiin nga kitsobà'ño Pedro kò Juan. Ngats'ii xita naxandá tà k'oaá komà-la; k'eé tsangachikon kiitjingui-la ya ingo ítjòn, ya nguitjoa-la xi 'mì Salomón. ¹² Jè Pedro, k'e nga kijtsee jña xita naxandá, kitsò-la:

—Jño, xita xinguiáá xi xita Israel 'mì-ná, ¿mé-ne maxkón-onò? ¿Mé-ne ngajen ch'àn-nájen? ¿A k'oaá s'ín nìkítsejèn koni tsà nga'ño tsajen kò kjòndaà tsajen kòmandaà-ne xita jè nga ma fi-ne? ¹³ Jè xi Nainá tsò-la Abraham, Isaac, Jacob kò ngats'ii xita jchínga-ná xi i'nga, jè-né xi jeya kàsikíjna Jesús xi ch'i'nda-la ma; tijè-ne Jesús xi jño kinìngatsja xitaxá. Jño, mìkiì kits'ii'nde k'e nga jè Pilato mejèn-la sikkíjnandeij-ne. ¹⁴ Jño, kinachrjekànguio jè xi Xita Tsjeè kò xi Xita Kixi; ikjoàn kinijé nga tsibìjnandeij jè xita xi mik'en kitjen-la. ¹⁵ Jño kinìk'eèn jè xi síkíjnakon-ná tanga jè Nainá kisikjaáya-la. Ngats'ii kjoa koi, ki'ya-nájen, k'oaá ma-ne nga bènojímí-jen. ¹⁶ Jesús kàtsjá-la nga'ño xita jè xi jño titsa'yaà tikoá yaxkoòn, koi-né nga mokjeiin-najen it'aà ts'e Jesús. Tà koi kjoa-la nga ndaà mokjeiin-najen nga ndaà kòmandaà-ne xita jè nga nguixkoòn jño xi i titsajnaà.

17 "Ndsè, jyeé tjiin-na, k'e nga k'oas'in ki'nè kò xitaxá-nò nga kinik'eèn Jesús, koi-né nga mìkii machiya-nò. 18 Jè Nainá, k'oaá s'in kisikitasòn koni s'in kiichja ngats'ii xita-la xi kiichja ngajo-la nga jè Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá] k'oaá s'in tjinè-la nga kiyá. 19 Koií k'oa 'mì-nòjen nga tikájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; Nainá tanguít'aà-là mé-ne nga jchat'aà-nò jé-nò ikjoàn tsjá-nò Nainá kjoa'nchán ts'e inima-nò. 20 Kátasikasén-nò Jesús, jè xi xó k'oas'in kjòtseé jaàjiin-ne Nainá nga jè xi Cristo nga it'aà tsajòn kjoii-ne. 21 Mochjeén-né nga ján kijná ngajmii jè Jesucristo skanda k'e nga jè Nainá sùxitseya yije ijngòò k'a tsojmì xi tjin. K'oaá s'in kitsjaà okixi Nainá k'e nga kiichja ngajo-la xita tsjeè-la xi jè kisikjeén nga sa kjòtseé. 22 Moisés, k'oaá s'in kitsò-la jña xita jchinga-ná: "Jè Na'èn-ná xi Nainá, yaá kochrjekàjìn jngòò xita xinguiáá xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an. Jè tjiná'ya-là koni s'in kichjako-nò ngats'ii kjoa xi keènojmi-nò. 23 Ngats'ii xita xi mìkii kji'nchréñijon-la, jngòò k'a tjáxin it'aà ts'e naxandá-la Nainá."

24 Ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá, mats'ia-ne Samuel, skanda j'ndeí, saá koií 'én tsibénojmi mé kjoa xi tíma nachrjein j'ndeí. 25 Kjondaà tsajòn-nò koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá it'aà ts'e xita-la xi kiichja ngajo-la. Tikoáá kjondaà tsajòn-nò koni s'in tsibindaàjìn jngòò kjoa Nainá kò xita jchinga-ná k'e nga kitsò-la Abraham: "Ngats'ii xita xi tjin nga tíjtsa isò'nde kochikon-t'in-né xi it'aà ts'e tje-lè." 26 Nainá, k'e nga kisikjaáya-la Ki'ndí-la, jñò kisikasén ítjòn-nò nga sùichikon-t'in-nò mé-ne nga sikjatjìya-là kjohítsjeèn-nò nga jngòò ijngòò, nga mì tì ch'o s'en-nò.

4

K'e nga jè Juan kò Pedro kiiko xita naxandá ya nguixkon xitaxá

1 Pedro kò Juan tákó tik'eé nchihóko xita naxandá nga ijchò jña nò'mii, tjiko jè xita sko-la policía xi síkinda ingo ítjòn kò jña xita saduceo. 2 Jña xita koi 'ñó jti komà-la nga jè Pedro kò Juan k'oaá s'in tsakóya-la xita naxandá nga jyeé ki'ya-la nga kjoáya-la xita xi jye k'en koni s'in jaáya-la Jesús. 3 Kitsobà'ñó, kiiko, ikjoàn kiskinis'en ndayá nga jyeé kjònguixòn. Yaá kisikítsajna ndayá skanda komà nchijòn. 4 'Ñó kjìn ma-ne xita xi kòkjeiín-la k'e nga kii'nchré 'én xi kiichja Pedro kò Juan. Jyeé ma 'òn jmii xita x'in xi mokjeiín-la; kò jña íchjín xi kòkjeiín-la mìkii kòkxeya.

5 Xi komà inchijòn, kjòxkóya ján Jerusalén xita sko-la jña xita judío kò xita jchinga kò xita chjine xojon xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. 6 Tikoá ya tijná Anás, xi nò'mii ítjòn,

Caifás, Juan, ko Alejandro, ngats'iì xita xikjín jñà xi no'miì itjòn. ⁷ Kiskinikjaá Pedro ko Juan, ikjoàn chinchá osen nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e nga'ño? ¿Yá xi kitsjaà'nde-nò nga xita xk'én nindaà-nò?

⁸ Jè Pedro nga ndaà tjiin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Jñò xi xitaxá itjòn 'mì-nò ko xita jchínga-la naxandá Israel: ⁹ Jñò, ¿mé-ne mejèn-nò nga jchaà kjondaà xi kòmat'in xita jè nga kòmandaa-ne nga jye ma fi-ne? ¹⁰ Jñò nga nguixkòon, kénomí-nòjen, tikoà kàtji'nchré yije ngats'iì xita naxandá Israel. Xita jè, it'aà ts'eé Jesucristo xi Nazaret ts'e kjondaà-ne. Tijè-ne xi kinik'eèn nga tsakat'aà krò, tanga Nainá kiskjaáya-la. ¹¹ Jñò, k'oaá ngaya-la koni chjinechrjó xi bndaà ni'ya. Kinachrjekàngui-nò Jesús koni jngòò ndajo xi nimé chji-la. Tanga i'ndeji jè tjina itjòn koni ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ¹² Tà jngòò ma xita xi ma-la ochrjekàjiin-ná kjo'in, tà jè Jesucristo. Mi ti yá xita tjín-ne i it'aà nangui xi Nainá kiskasén nga koma kochrjekàjiin-ná kjo'in.

¹³ Jñà xitaxá, k'e nga kijtseè nga 'ño chja Pedro ko Juan nga mikìi tsakjón, tikoà kijtseè nga taxki ndí xita-né nga mìtsà 'ño ma-la xojon, tà kjòxkón-la; k'eé kjòchiya-la nga jñà xita xi tsajmeiiko Jesús. ¹⁴ Tikoà kijtseè nga ya síjna jè xita xi jye kjondaà-ne, k'oaá s'in komà-ne nga mì ti kó kitsò-la. ¹⁵ K'eé tsachrje jngòò tjò ni'ya osen, ikjoàn tsajoóya-ne. ¹⁶ Kitsò-la xikjín:

—¿Mé xi sikoáá xita koi? Ngats'iì xita naxandá Jerusalén, jyeé tjiin-la kjòxkón xi kis'iin, mikìi koma kí'maá. ¹⁷ Kinchaxkón-laá nga ni ti jngòò xita kohóko-ne xi it'aà ts'e Jesús, mé-ne nga mì ti kii kobísòn-ne kjoa koi.

¹⁸ K'eé kiichja jngòò k'a-la Pedro ko Juan; kitsjaà-la okixi nga jngòò k'a mì ti kii tji'nde-la nga kichja-isa-la, tikoà kokòya-isa-la xita it'aà ts'e Jesús. ¹⁹ Jè Pedro ko Juan kiichja, kitsò-la:

—Jñò, ndaà jchósòn-là, ñá-laá xi kixi tjín nga nguixkon Nainá. ¿Yá-né xi sikitasòn-lajen? ¿A jñò-nò xi xita 'mì-nò? ¿A xi jè sobá Nainá? ²⁰ Mikìi koma jyò kitsajna-jen it'aà ts'e kjoa xi ki'ya-jen ko xi kina'yà-jen.

²¹ Jñà xitaxá mikìi kjòtsji-la kós'in siiko nga tsjá-la kjo'in, tà chincháxkón-la, ikjoàn kiskítsajnandeji-ne, koi kjoa-la nga jñà ngats'iì xita naxandá, 'ño jeya kiskijna Nainá it'aà ts'e kjòxkón xi komà. ²² Koií-né nga jè xita xi jye kjondaà-ne, tsatoó ichán nó tjín-la k'e nga k'oas'in komàt'in kjòxkón jè.

Kó s'in kisijét'aà-la Nainá jñà xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo

23 K'e nga jye tsibìtsajnandejí-ne Pedro ko Juan, kii-ne ñánda tútsajna xítá xíkjín; tsibénojmi yije-la kó kitsò-la jña no'mùì ítjòn ko jña xítá jchínga. 24 Jña xítá xíkjín, k'e nga jye kii'nchré koni s'ín kis'enojmi-la, ngats'ìì, tsibìts'ia nga tà jngoò jta kùichjat'aà-la Nainá, kitsò:

—Jì Nà'èn xi jì tjín-lè kindá ngats'ìì xi tjín, nga jì tsibìndiì ngajmiì, nangui ko ndáchikon, ngats'ìì tsojmi xi tjín isò'nde. 25 Nga ko Iníma Tsjeè-lè kinikjiín tso'ba chì'nda-lè David xi xítá jchínga kjiín-najen nga k'oà kisi:

¿Mé-ne nga mats'en-ne xítá isò'nde?

Ko jña xítá naxandá, ¿mé-ne kjoa ts'en joóya-ne xi kondra ts'e Nainá?

26 Kjàxkóya xítaxá ítjòn xi tjín isò'nde; kisìjngoò yijo-la jña xítá xi tjín-la kjoíxoma nga kondra kù-la Nainá ko Cristo, [xítá xi xó kisìkasén-ne Nainá].

27 'Kixíí kjoa, jè Herodes ko Poncio Pilato, ko xi taxkì xítá xi mìtsà xítá judío, ko ngats'ìì xítá naxandá Israel, kisìjngoò yijo-la j naxandá jè, nga kondra kù-la Kì'ndí-lè Jesús xi xítá tsjeè xi ngaji xó jì kichjàjiiin-ne nga kinikasín nga jè xi Cristo.

28 Jña xítá koi, k'oà s'ín kis'ìin yije koni s'ín jíndaà-lè nga tisa tàts'en-la kjoa nga k'oas'ín koma. 29 Nà'èn, j'nde, chítsején-la xítá koi nga mejèn-la beètoòn-najen; tìchjat'aà-najen nga mìkì kiskón-jen nga ma kìnókjoaya-jen 'én-lè xi chì'nda-lè 'mì-najen. 30 Takoi nga'ño xi tjíya ndsejì nga kàtandaà-ne xítá xi xk'én; j't'aa ts'e Chì'nda Tsjeè-lè Jesús, t'ìin kjoxkón xi okó kjoajeya-la Nainá.

31 K'e nga jye kùichjat'aà-la Nainá, ts'a ch'ón ya j'nde ñánda tútsajna. Ngats'ìì xítá xi ya tútsajna kis'ejiin iníma-la Iníma Tsjeè-la Nainá; mì tì kù kitsakjòn-ne nga kùichjaya 'én-la Nainá.

Kó kis'ìin jña xítá-la Cristo nga nijngoò xi kisichjàt'aà-la tsojmi xi mochjeén-la

32 Ngats'ìì xítá xi jye kòkjeiín-la, ngásòn ngáya tjín iníma-la ko kjoítsjeèn-la; ngats'ìì tsojmi xi tjín-la nga jngoò jngoò, ts'e yije-né kóhotjín. Nijngoò xi kitsò: “Tsojmi xi tjín-na, tà ts'an, tajngoò-ná.” 33 Jña xítá xi tsibíxáya-la Jesús 'ño tse nga'ño kis'e-la nga isa ndaà tsibénojmi nga jye jaáya-la Nà'èn-ná Jesucristo j't'aa ts'e kjoabiyaà. Ngats'ìì jña xítá koi, Nainá 'ño ndaà kisichikon-t'in. 34 K'oà s'ín komà-ne nga nijngoò xítá kisichjàt'aà-la tsojmi xi mochjeén-la. Jña xítá xíkjín xi tjín-la nangui ko jña xi tjín-la ni'ya, otíjna. Ikjoàn f'ìiko yije ton-la tsojmi xi otíjna. 35 Síngatsja jña xítá xi tsibíxáya-la Jesús; ikjoàn síka'bí-la xíkjín nga jngoò jngoò mé xi chijat'aà-la. 36 Ya tjína jiiin jngoò xítá levita xi José 'mì. Yaá j'nde-la naxandá Chipre. Jña xítá xi tsibíxáya-la Jesús, tsibít'aàsòn 'ín-la: Bernabé kitsò-la.

(Ín jè, tsòyaá-ne: x̄it̄a xi s̄íjehikon-ná.) ³⁷ X̄it̄a jè, kijna jngoò 'nde-l̄a nangui; tsat̄íjna; j'ìik̄o t̄on-l̄a; kisìngatsja j̄n̄a x̄it̄a xi tsibíx̄aya-l̄a Jesús.

5

Jé xi tsohótsji Ananías k̄o Safira

¹ Tanga jngoò x̄it̄a x'ín xi 'mì Ananías k̄o chjoón-l̄a Safira, t̄ikoá tsat̄íjna jngoò 'nde nangui-l̄a. ² X̄it̄a jè tsajoóya-ne k̄o chjoón-l̄a, tsibí'ma chiba t̄on chj̄í-l̄a nangui. Tà chiba j'ìik̄o nga kisìngatsja j̄n̄a x̄it̄a xi tsibíx̄aya-l̄a Jesús. ³ Jè Pedro kitsò:

—Jì Ananías, ¿mé-ne kòbì'nde-ne nga x̄it̄a nejí kòfahas'en-jìin in̄im̄a-lè nga mejèn-lè kachonach̄an-l̄a In̄im̄a Tsjeè-l̄a Nainá nga kòbì'ma chiba t̄on chj̄í-l̄a nangui? ⁴ ¿A mìtsà tsiji nangui? K'è nga jye kòhotijni, ¿a mìtsà tsiji t̄on? ¿Mé-ne k'oas'ín kànikítsjeèn-ne j̄j̄in in̄im̄a-lè? Mìtsà tax̄k̄i x̄it̄a mejèn-lè kachonach̄an-l̄a, jè sobà Nainá.

⁵ Jè Ananías, k'è nga kù'nchré 'én koi, kiskaàjndoòt'aà nangui, k'en. Ngats'ìi x̄it̄a xi kis'ejiin-l̄a kjoa xi komà, ndaà jchán kitsakjòn. ⁶ K'èé j'ìi i'nga ixti x'ín xi kisikájté nikje yijo-l̄a Ananías; tsachrje ni'ya, nga kù k̄ihij̄in.

⁷ Tjín-l̄a tsà jàn hora nga j'ìi Safira chjoón-l̄a Ananías; mìk̄i t̄j̄in-l̄a mé kjoa xi komà. ⁸ Pedro kiskònangui-l̄a kitsò-l̄a:

—¿A k'oaá tjín kòhotijna-nò nangui-nò koni tjín bixón?

Jè chjoón kitsò:

—Jon, k'oaá tjín kòhotijna-najen.

⁹ Jè Pedro kitsò-l̄a:

—¿Mé-ne k'oas'ín kàchibàya-nò? ¿A k'oaá s'ín kànikítsjeèn nga ma chónach̄an-l̄a jè In̄im̄a Tsjeè-l̄a Nainá? Chítsején-l̄a j̄n̄a ixti xi nchajto xotjoa ni'ya. J̄n̄a kòfi k̄ihij̄in x'ín-lè; t̄ikoáá ngaji, j̄n̄a k̄j̄iko-lè.

¹⁰ Chjoón jè, n̄j̄toón kiskaàjndoòt'aà nangui ya ñánda s̄íjna Pedro; k'en. K'è nga jahas'en ni'ya j̄n̄a ixti x'ín, kijtseè nga jye k'en; tsachrje ni'ya; kù k̄ihij̄in-t'aà-l̄a x'ín-l̄a. ¹¹ Ngats'ìi x̄it̄a nax̄andá-l̄a Cristo k̄o ngats'ìi x̄it̄a xi kù'nchré kjoa koi, ndaà jchán kitsakjòn.

Kjoxkón ndaà xi kis'ìn j̄n̄a x̄it̄a xi tsibíx̄aya-l̄a Jesús

¹² J̄n̄a x̄it̄a xi tsibíx̄aya-l̄a Jesús, k̄j̄in kjoxkón xi okò kjoajeya-l̄a Nainá kis'ìn nga nguixk̄on x̄it̄a nax̄andá. Ngats'ìi x̄it̄a-l̄a Cristo, yaá bixoña kjit'aà ya ingo ít̄j̄on ya nguitjoa-l̄a xi 'mì Salomón. ¹³ J̄n̄a x̄it̄a xi mìk̄i mokjeiín-l̄a ít'aà ts'e Cristo, nijngoò kjò'ñóhikon nga ya kùt'aà-l̄a j̄n̄a x̄it̄a-l̄a Cristo. Tanga j̄n̄a x̄it̄a nax̄andá, 'ñó ndaà kijtseèxkón j̄n̄a x̄it̄a-l̄a Cristo. ¹⁴ Tanga j̄n̄a x̄it̄a xi kòkjeiín-l̄a ít'aà ts'e Cristo, íchj̄in íchj̄a, isáá 'ñó kòkj̄in-ya-isa. ¹⁵ J̄n̄a x̄it̄a tsachrje x̄it̄a xi xk'én ya iya

ndiyá; kisikáyijòsòn nāchan kọ nijñaà mé-ne k'e nga kjoa Pedro, nas'ín tà jè 'nguién-la skat'aà i'nga-la jña xita xk'én. ¹⁶ Tikoā kjin xita j'ii ya Jerusalén xi inchrobà-ne naxandá xi kjiyijòt'aà chraña-la; j'ii kọ xita xi xk'én kọ jña xi inima ch'o-la nejí nchibeètoòn; ngats'ii xita koi kjòndaà yijeé-ne.

Kjo'in xi tsatojiin Pedro ko Juan

¹⁷ Jè nọ'mii íjtòn kọ ngats'ii xita xi ya báhijtakọ, jña xi ya chja-ne it'aà ts'e xita saduceo, kjòchinikeé jña xita xi tsibíxáya-la Jesús. ¹⁸ Kitsobà'ño; kiiko; kiskinìs'en ndayá xi ts'e naxandá. ¹⁹ Tanga k'e nga jye kòjño, jngoò àkjale-la Nainá ijchò kix'a-la xotjoa ndayá. Tsachrje xita koi; kitsò-la:

²⁰ —Tanguió, tinchajtoò xotjoa ingo íjtòn. Tènojmi yije-la xita naxandá kós'ín kítsajnakon xita it'aà ts'e Cristo.

²¹ K'e nga kii'nchré 'én koi, nga komà nchijòn, tajñoayaá kii ya ingo íjtòn, ikjoàn tsibíts'ia nga tsakóya-la xita.

Tik'e-ne chixoña jè nọ'mii íjtòn, ngats'ii xita-la xi ya títsajnakọ. Kiichja-la ngats'ii xitaxá kọ xita jchinga ts'e naxandá Israel; ikjoàn kiskinikjaá jña xita-la Cristo xi títsajna'ya ndayá. ²² Tanga k'e nga ijchò jña policía, mikiì kisakò-la jña xita xi títsajna'ya ndayá; tà k'oaá s'ín inchrobà-ne; kitsjaà okixi nga mì tì yá tjín-ne. ²³ Kitsò:

—K'e nga kòbijchò-jen, ndaà tíchjoàjto xotjoa-la ndayá. Jña xita soldado xi síkinda, yaá nchajto xotjoa, tanga k'e nga kòbitjaàs'en-jen mì tì yá xita tjín-ne iya ndayá.

²⁴ K'e nga kii'nchré 'én koi, jè nọ'mii íjtòn kọ nọ'mii xi i'nga kọ jè xita sko-la policía xi síkinda ingo íjtòn, tà k'oaá komà-la nga mikiì machiya-la kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa koi.

²⁵ Tik'eé-ne j'ii jngoò xita xi j'ii kènojmi, kitsò:

—Jña xita xi kichinìs'en ndayá ngojña, yaá títsajna ingo íjtòn nga nchihokóya-la xita naxandá.

²⁶ K'eé kii jè xita sko-la policía xi síkinda ingo, kjihijtakọ jña policía xi i'nga nga kiikjaá Pedro kọ Juan. Tà kjondaá inchrobàkọ. Jña tsakjón-la xita naxandá tsà ndajo koi'nè nga sjiik'en. ²⁷ K'e nga j'ii kọ, chinchá osen ñánda nchijoóya-ne. Jè nọ'mii íjtòn kitsò-la:

²⁸ —¿A mìtsà k'oa's'ín ki'mì-nòjen nga jngoò k'a mì tì k'oaá tsò-ne 'én xi kòkóya it'aà ts'e Jesús? I'ndeì, kòhokji Jerusalén, jyeé tìtsachinìsòn yije kjotixoma-nò; tikoáá mejèn-nò ngajen chinì'nè-nájen nga k'en xita xi 'mì Jesús.

²⁹ Jè Pedro kọ xita xi i'nga xi taña tsibíxáya-la Cristo kitsò:

—Ìsaá 'ño mochjeén nga jè Nainá sikitason-lajen mì k'oaá-ne koni xi taxki xita. ³⁰ Jè xi Nainá tsò-la xita jchinga-ná kisikjaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá, tijè-ne Jesús xi jño kinik'eèn nga tsakat'aà krò. ³¹ Nainá, 'ño jeya kisikijnat'aà

chrja kixi-la. Xitaxá ítjòn kisikíjna. Tikoáá jè kisikíjna nga jè kochrjekàjiin-ná kjo'in. K'oaá s'in kis'iin Nainá, mé-ne nga jñá xi naxandá Israel 'mì-ná sikájnoaá jé-ná; mì tì jé kinchátsji-ná nga sijchàat'aà-ná Nainá jé xi tjín-ná. ³² K'oaá s'in bènojmi-nòjen kjoa koi xi xkoòn ki'ya-najen. Tikoá bénojmi kixi-né jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la jñá xita xi sikitasòn-la Nainá.

³³ K'e nga kiit'nchré 'én koi, 'ñó jchán kòjti-la; skanda mejèn-la sijik'en. ³⁴ Ya týnjajiin jngoò xita fariseo xi tikoá xá tjín-la xi 'mì Gamaliel, jè xi okóya kjotíxoma. Ngats'iì jñá xita naxandá 'ñó ndaà beèxkón xita jè. K'éé tsasíjna-kixi-jiin-la ngats'iì jñá xita xi tjín-la xá; kitsjaà okixi nga kátitjo jngoò tjò ni'ya jñá xita xi tsibíxáya-la Jesús. ³⁵ Jè Gamaliel kitsò-la xitaxá xikjin:

—Jñò ngats'ioò xi xita xinguiáá Israel 'mì-ná, ndaà tikítsjeèn mé kjoa xi sikoo jñá xita koi. ³⁶ Tikítsjeèn jñá nachrjein xi jye tsato, tsibijnaá jngoò xita xi ki'mì Teudas. K'oaá kitsò nga xita ítjòn-né. Komà-la tsà ñijòn sìndo xita xi kiit'aà-la. Tanga k'e nga kisik'en xita, ngats'iì xita xi kiit'aà-la, kitsjohoba-né. Tà yaá jyehet'aà kjoa. ³⁷ K'e nga komà iskan, jè nachrjein nga kòxkeya xita, tsatsejèn ijngoò xita xi 'mì Judas xi xita Galilea. Tikoáá kjin xita naxandá kiit'aà-la. Tanga k'e nga kinik'en xita jè, tikoáá ngats'iì xita xi ya kiit'aà-la, kitsjohoba yije-né. ³⁸ I'ndeì k'oaá ma-ne koxan-nò, tà tikjehet'aà kjoa. Tjiì'nde-là xita koi nga kàtji-ne. Tsà tà xá ts'e xitaá xi nchis'in kjoehet'aà-né. ³⁹ Tanga tsà xá ts'e Nainá-né xi nchis'in, mìkiì kichikjoa-nò nga jñò kixkàn-ko; tikindaa yijo-nò tsà koi nachrjein-la, tsà xá-la Nainá titsabixkàn-ko.

⁴⁰ Ngats'iì xita xi títsajna junta, kòkjeiín-la koni s'in kitsò Gamaliel. K'éé kiichja ijngoò k'a-la jñá xita xi tsibíxáya-la Jesús. Ikjoàn tsajá-la. 'Ñó tsibínè-la nga mì tì k'oa s'in kichjaya-ne it'aà ts'e Jesús. Ikjoàn kisikítsajnandeì-ne. ⁴¹ Jñá xita xi tsibíxáya-la Jesús, 'ñó tsja tjín-la k'e nga itjo-ne ni'ya nga jè Nainá kitsjaà'nde nga kitjoé-la kjondaà nga kisikjeiín kjo'in xi kjoa ts'e Jesús. ⁴² Jñá xita koi, mìkiì jyò tsibítsajna. Nachrjein inchijòn tsakóya tikoá kiichjaya 'én ndaà-la Nainá ya ingo ítjòn ko xi kj'eì ni'ya nga jè Jesús xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

6

K'e nga itoò xita kitjaàjiin xi kisichját'aà

¹ Jñá nachrjein koi, k'e nga jye 'ñó tímakjìn-ya xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, jñá xita xi chja 'én griego tsibíts'ia nga tsohojét'in jñá xita xi chja 'én hebreo, nga jñá íchjín ka'àn xi ts'e xita griego mì ngàsòn tí'biì-la tsojmì xi kine koni jñá íchjín

ka'àn xi ts'e x̄ita hebreo. ² J̄nà x̄ita xi tejò ma-ne xi tsibíxáya-la Jesús, tsibíxkóya ngats'iì x̄ita xi kota'yàt'aà-la Cristo, kitsò:

—Mi-la kii ndaà t̄jìn nga s̄ikíjna-jen xá-la Nainá nga mì t̄i kii k̄inókjoaya-najen 'én-la Nainá, nga nguì ta koi xá s'én-jen nga x̄ita im̄a s̄ikjèn-jen. ³ 'Ndsè, chjaáj̄noò itoò x̄ita x'in xi 'yaà nga ndaà nchisíjchá yijo-la, t̄ikoa ndaà t̄jìin in̄ima-la In̄ima Tsjeè-la Nainá, x̄ita xi ndaà kjohítsjeèn t̄jìn-la mé-ne j̄nà k̄ongatsja xá koi. ⁴ Ngajen, kjit'aà nachrjein k̄inókjoat'aà-lajen Nainá; t̄ikoa k̄okóya-jen 'én-la Nainá.

⁵ J̄nà 'én koi, ndaà kisaseèn yije-la ngats'iì x̄ita. K'eé jaàj̄in Esteban, jngòò x̄ita x'in xi ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá, t̄ikoa ndaà t̄jìin in̄ima-la jè In̄ima Tsjeè-la Nainá. T̄ikoa kitjaàj̄in Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, jngòò x̄ita Antioquía xi jahatj̄iya-la nga x̄ita judío komà. ⁶ J̄nà x̄ita xi itoò ma-ne chinchá osen nga nguixkon x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús. Kò j̄nà x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús kiichjatj̄i it'aà ts'e Nainá, ikjoàn tsohósòn-la tsja nga kjòngatsja xá.

⁷ Isáá 'n̄ó tsabísòn-isa 'én-la Nainá. Ya naxandá Jerusalén saá 'n̄ó saá 'n̄ó makj̄in-ya x̄ita xi kota'yàt'aà-la Cristo. Skanda j̄nà no'miì, t̄ikoaá jyeé kj̄in ma-ne xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo.

K'e nga kindobà'n̄ó Esteban

⁸ Jè Esteban, 'n̄ó ndaà kis'e-la nga'n̄ó kò kjondaà xi it'aà ts'e Nainá. K'oaá komà-ne nga kj̄in k̄joxkón xi okò kjoajeya-la Nainá kis'iin ya j̄j̄in naxandá. ⁹ Tj̄in i'nga x̄ita xi ya chja-ne ni'ya ingo sinagoga n̄anda maxkóya x̄ita judío xi jye t̄ítsajnadej̄i-ne, kò x̄ita Cirene, x̄ita Alejandría, x̄ita Cili-cia kò xi ján i'nde-la Asia; tsibíts'ia nga tsakátikjoó kò Esteban. ¹⁰ Tanga x̄ita koi, mìkiì kisikijne, nga jè Esteban, kòò kjohítsjeèn-la In̄ima Tsjeè-la Nainá kiichja. ¹¹ K'eé tsohótsji x̄ita xi tsibíchj̄i-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso; kitsò:

—Kina'yà-lajen Esteban nga chjajno-la Moisés kò Nainá.

¹² K'oaá s'ín komà-ne nga kòjti-la j̄nà x̄ita naxandá kò x̄ita jchínga kò x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Kitsobà'n̄ó Esteban, kiiko n̄anda t̄ítsajna x̄itaxá ítj̄òn xi joóya-ne kjotíxoma. ¹³ Ijchòkò x̄ita ndiso xi kitsjaàt'in 'én, kitsò:

—X̄ita jè, mìkiì jyò bijna, kjit'aà nachrjein chjajno-la jè Ingo Tsjeè-la Nainá kò kjotíxoma xi kiskii Moisés. ¹⁴ Jyeé kina'yà-lajen nga tsò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, s̄ikixòña Ingo-la Nainá t̄ikoa s̄ikj̄atj̄iya-la kjotíxoma xi 'né koni s'ín tsakóya-ná Moisés.

¹⁵ Ngats'iì x̄itaxá xi ya t̄ítsajna, k'e nga kiskoò'an Esteban, k'oaá s'ín kjitsee isén-la koni kji isén-la àkjale.

7

'En xi kùichja Esteban nga tsasiko yijo-la

1 Jè xit̃a skò-la nò'mi kiskònangui-la Esteban kitsò-la:

—¿A kixi kjoa nga k'oa tjin jè xi ónè-lè xit̃a?

2 Jè Esteban kitsò:

—'Ndsè, kò xi xit̃a jchínga 'mì-nò, tjiná'ya-ná: Jè Nainá, xi 'ño jeya tjna, yaá ijchòkon ñánda tjna xit̃a jchínga-ná Abraham k'e nga tákó ya tjna Mesopotamia, k'e nga tikj'eè bijchó kijna ján naxandá Harán. Kò jè Abraham kijtseè tsejèn-né kó kji Nainá. ³ K'eé kùichja Nainá, kitsò-la: “Titjòjin nangui-lè; tikítsajnei xit̃a xingui; t'in kijni ya nangui ñánda 'an kokoò-lè.” ⁴ Jè Abraham, itjokàjin nangui-la xit̃a Caldea; ján kii kijn nangui Harán. K'e nga k'en na'èn-la, Nainá j'ikò i i'nde jè ñánda titsajnaá i'nde. ⁵ Nainá, nimé i'nde kitsjaà kjotjò-la; ni tsà tà itsè ñánda kosijnasòn jngoò ndsokò. Tanga k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba nga kitsò-la nga ts'eé koma kò ts'eé xit̃a tje-la nit̃a mé nachrjein-ne. Nachrjein koi, kj'eé ixti tjin-la jè Abraham. ⁶ Nainá k'oaá s'in kitsò-isa-la: “Jña tje-lè, xit̃a chi'ndaá koma; ñijòn sindò nó xin naxandá sijchá yijo-la nga sijkjein kjo'in.” ⁷ Nainá kitsò: “Aán tsjaà-la kjo'in jè naxandá ñánda chi'nda kitsajna; k'e nga koma iskan, kitjokàjin-né nangui jè. Kjinchrobà ijngoò k'a-ne ijndé, kò i'nde jè, skoexkón-na.” ⁸ Nainá jngoò kjoa tsibíndaàjin-kò Abraham nga sij'aà chiba-la yijo-la xit̃a kjoa ts'e circuncisión. Abraham, kis'e jngoò-la ki'ndí xi Isaac ki'mì; k'e nga ijchò jin nachrjein nga kits'iin, tsibít'aà chiba-la. Isaac kis'e-la ki'ndí xi 'mì Jacob; k'oaá tis'in kisikò. Jacob, kis'e-la ixti xi tejò ma-ne tje-la xit̃a jchínga-la naxandá Israel. K'oaá tis'in tsibít'aà chiba-la.

⁹ Jña ixti-la Jacob, xi xit̃a jchínga-ná, kjòxítakòn-keè jè 'ndse xi 'mì José; ikjoàn tsatjna nga kiikò xit̃a xi tsatse ján nangui Egipto. Tanga Nainá kisikinda José. ¹⁰ Nainá kisichját'aà-la nit̃a mé kjoa xi kis'e-la José. Kitsjaà-la kjohítsjeèn, kitsjaà-la kjondaà nguixkon faraón xi xitaxá ítjòn tjna ján naxandá Egipto. Jè Faraón kisikijna José nga jè tsatixoma-la naxandá Egipto, tikoa jè tsatixoma ni'ya-la faraón.

¹¹ Jña nachrjein koi j'i kjinchrá kóhokji nangui Egipto kò i'nde Canaán; tseé kjo'in kis'e-la xit̃a; jña xit̃a jchínga-ná tsjin tsojmì xi kine. ¹² K'e nga ki'nchré Jacob nga tjin tsojmì xi ma chine ján Egipto kisikasén nga kiikjaá ítjòn tsojmì ixti-la jña xi xit̃a jchínga-ná. ¹³ Xi komà jò k'a nga kiikjaá tsojmì, José tsakó-la yijo-la xikjin nga 'ndse ma-ne. Faraón k'oaá s'in komà-ne kijtseèxkon, ñánda nchrobát'aà-ne tje-la José. ¹⁴ José kiskinikjaá Jacob xi na'èn-la ma nga kjitjingui-la ján Egipto. Ngats'i xit̃a xikjin, ján kaàn kò chrj'òdn ma-ne. ¹⁵ K'oaá s'in

komà-ne nga kiì Jacob ján Egipto; yaá k'en; tikoáá yaá k'en ngats'iì ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹⁶ Xi komà iskan, kiiko nindaà-la Jacob ko ts'e ti-la nga kiì kihijìn jngoò ngajo itsjó ján Siquem; i'nde ñánda tsatse Abraham xi tsatijna ixti-la Hamor.

¹⁷ 'K'e nga jye kjòchraña nachrjein nga kitasòn 'én koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koni s'ín tsajoókjoò Abraham, jè naxandá Israel, 'ño kòkjìn-ya jña xita-la ján Egipto. ¹⁸ Ijchò nachrjein nga ijngoò xita kusakò xi xita sko-la tsibijna ján Egipto; tanga xita jè, mikiì beèxkon José. ¹⁹ Xitaxá ítjòn jè, tsibíts'ia nga kiskoònachan-la xita jchínga-ná nga kijtseètòòn; kis'iin-la kjo'ño nga kitsjeiìn takòn ngats'iì ndí ixti-la mé-ne nga kàtiyaà yije-ne nga kàtachija tje-ne. ²⁰ Tijña-ne nachrjein koi, kits'iin Moisés. Ki'ndí jè, 'ño ndaà kji isén-la. Jàn sá kisikijna'ma ni'ya-la xita jchínga-la. ²¹ K'e nga ijchò síkijna jjiìn nandá, jè tsòti-la faraón kiskoétjò, kisijchá koni tsà ki'ndí ts'e. ²² Jè Moisés kiskoòta'ya ngats'iì kjoachjine xi tjín Egipto. 'Ñó ndaà kjohítsjeèn xi kis'e-la, ndaà kiichja tikoá ndaà kis'iin.

²³ Moisés, k'e nga jye tjín-la ichán nó k'oaá s'ín tsi'beé-la ikon nga mejèn kiikon xita naxandá Israel xíkjin. ²⁴ Moisés, k'e nga kijtseè nga ch'o tñikò jngoò xita Israel xíkjin, tsasikò nga kisik'en xita Egipto mé-ne nga kòjndà-ne. ²⁵ Moisés, k'oaá s'ín tísíkítsjeèn, maá-la tsà tímachiyaá-la jña xita Israel xíkjin nga jè Moisés sijkjeén Nainá nga sijkítsajnandeji; tanga jña xita Israel mikiì kjòchija-la. ²⁶ K'e nga komà inchijòn, Moisés kijtseè jò xita Israel xi nchikjaán-kjoò, mejèn-la kotekjáya-la, kitsò-la: “Jño xi 'ndsè chiba, ¿mé-ne bixkàn-ko-nò xinguiòo?” ²⁷ Jè xita xi tíkjaán-ko xíkjin, k'ée kiì jahitjen Moisés, kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kásíkijna-lè ko xi ixkàlè kàtsò-lè xi it'aà tsajen? ²⁸ ¿A tikoáá mejèn-lè nga s'ik'en-ná koni s'ín kinik'in ngojña jè xita Egipto?” ²⁹ Moisés, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tsanga-né; ján kiì kijna i'nde ñánda 'mì Madián. K'oaá s'ín tsibijna koni jngoò xita xi kjiìn i'nde-la; jò ixti kis'e-la.

³⁰ 'K'e nga jye ijchò ichán nó nga tjina Madián, Moisés, tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi ya síjnajiìn ni'ín ñánda títi jngoò yá na'yá ya chrañat'aà-la nindoò Sinaí, ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ³¹ Moisés, k'e nga tìkotsejèn-la jè yá na'yá xi títi, tà kjòxkón-la koni s'ín tíma; k'e nga isa chrañat'aà kiì kasijna nga isa ndaà skoe, kiì'nchré jta-la Nainá nga kiichja-la, kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na xita jchínga-lè, Nainá tsò-na Abraham, ko Isaac, ko Jacob.” Tanga jè Moisés tà tsatsé-né nga 'ño kitsakjòn, mikiì kitsò-ikon nga kiskoòtsejèn-la. ³³ Jè Nainá kitsò-la Moisés: “Chjaàxìn xojtè xi titsjayi; jè i'nde ñánda tisijnasoìn, i'nde tsjeè-né. ³⁴ Ndaà tibe kjo'in xi nchisíkjeiìn xita-na xi títajna Egipto. Jyeé ki'nchré-la

nga nchihojét'aà-na; koií xá kòbitjojen-na nga siikítsajnandiaá. Koií xá tíchjà-lè, nchroboí, ján siikasén-lè Egipto.”

³⁵ 'Jñà xità Israel nas'ín tsachrjekàngui Moisés k'e nga kitsò-la: “¿Yá xi xitàxá kàsíkijna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè?”, tanga jè sobá Nainá kisikasén ján naxandá Egipto koni jngoò xitàxá ítjòn xi kisikítsajnandéjì xità Israel. Nainá kisikjeén jè àkjale xi tsatsejèn-jiin yá na'yá xi títi. ³⁶ Jé Moisés xi tsachrjekàjiin xità Israel ján naxandá Egipto. Nainá kisikjeén Moisés nga 'nó kjìn kjojkón kis'iin kóhokji Egipto, kò ya Ndáchikon Inì, kóhokji ñánda nangui kixì choòn nga ichán nó chinchimaya ndiyá. ³⁷ Tìjè-ne Moisés xi kitsò-la jñà xità Israel: “Nainá kochrjekàjiin jngoò xi tì xità xinguiòo-nò, jè xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an.” ³⁸ Tìkoáá tìjè-ne Moisés xi tsibìjnakò xità naxandá Israel ya ñánda nangui kixì choòn, jè xi tsohókò àkjale ya nindoò Sinai, jè xi tsajmeiikò xità jchínga-ná nga kisikatoya-la 'én xi kitsjaà-la àkjale; tìkoáá tìjè-ne xi kitjoé-la 'én-la Nainá xi síkijnakon-ná mé-ne komà kisikatoya-ná jñà 'én.

³⁹ 'Tanga jñà xità jchínga-ná, tsachrjenguií 'én xi kitsjaà Moisés, mìkì kisikitason. K'oaá s'ín kisikítsjeèn jjiin inima-la, mejèn kii ijngoò k'a-ne ján Egipto. ⁴⁰ Kitsò-la jè Aarón: “Tindaà i'nga-ná nainá xi kjikò-ná. Jè Moisés xi tsachrjekàjiin-ná ján nangui Egipto, mìkì 'yaá mé xi komà-la.” ⁴¹ K'eé tsibíndaà jngoò xkósòn xi nainá kitsò-la xi isén-la nchraja ki'ndí kji; kisik'en cho kjotjò xi kitsjaà-la jè nchraja nga kijtseèxkón, ikjoàn tsibìjna jngoò-la s'eí xi it'aà ts'e xkósòn xi tìjñà tsibíndaà-ne. ⁴² Koií kjoa-la tsasit'aaxìn Nainá it'aà ts'e xità Israel. Kitsjaà'nde-la nga kijtseèxkón yije ni'ño xi tjin ngajmii. K'oaá s'ín tíchjà jè xojòn xi kiskii jñà xità xi kùichjà ngajo-la Nainá nga tsò:

Jñò xi xità naxandá Israel tsajòn,
k'e nga ichán nó tsitjaayaà ndiyá ya ñánda nangui kixì choòn,
kò kinik'eèn cho nga mejèn-nò kits'iì kjotjò-ná,
mìtsà 'an kiyaxkón-ná.

⁴³ Majìn, ta saá kichijeèn ni'ya nikje-la Moloc,
kò ni'ño ts'e Renfán xi nainá 'mì-la;
jñà isén xi tìjñò tsibíndaà-nò nga kiyaxkón.
Koií kjoa-la nga kochrjekàjiin-nò i'nde tsajòn.
Ján siikasén-nò ñánda nga isa kjiin-la Babilonia.

⁴⁴ 'Ya ñánda nangui kixì choòn, jñà xità jchínga-ná kis'e-la Ni'ya Tsjeè xi nikje ñánda kjiyijòya kjotíxoma-la Nainá. K'oaá s'ín kisindaà koni s'ín tsatíxoma-la Nainá jè Moisés k'e nga kitsò-la nga kátindaà jngoò ni'ya koni kji isén-la ni'ya xi jye jè tsakó-la. ⁴⁵ Ni'ya tsjeè jè xi nikje, jñà xità jchínga-ná kjongatsja; jñà xità Israel xi tìkò Josué, j'ùikò ni'ya jè, k'e nga jahas'en nangui ijndé ñánda Nainá kitsjaà-la kò tsachrjekàjiin

nangui-là jǎà xitá naxandá xi k'ejí. Ni'ya jè, yaá kisijna skanda naxrjein ts'e xitaxá ítjòn xi David ki'mì. ⁴⁶ Nainá, 'ñó ndaà kisaseèn takòn David. Kò jè David mejèn-là koìndaà jngoò-là ni'ya ñánda jeya kíjna Nainá xi beèxkón jǎà xitá tje-là Jacob. ⁴⁷ Tanga jè xitaxá ítjòn xi ki'mì Salomón, jè xi tsibíndaà jngoò-là ni'ya Nainá. ⁴⁸ Nainá xi 'ñó 'nga tíjna, mìtsà ya tíjnaya ni'ya xi xitá bíndaà. Jè xitá xi kùichja ngajo-là Nainá kitsò:

⁴⁹ Jè ngajmì, jè íxile-na ñánda otìixoma;
jè isò'nde, k'oaá ngaya-là koni jngoò ískon ñánda nchasòn
ndsokoaà.

¿A komaá-nò nga kíndaà jngoò-ná ni'ya ñánda sìikjáya? tsò
Na'èn-ná.

⁵⁰ ¿A mìtsà 'an sobà xi tsibíndaà yije tsojmì koi?

⁵¹ Jè Esteban kitsò-isa-là:

—Jǎò, kjit'aà naxrjein, 'ñó tájaajìin tǎin inìma-nò, kò mìkìi ndaà na'yà koni s'ín jǎà xi mìtsà xitá-là Nainá. Kjit'aà naxrjein kondra onguí-là Inìma Tsjeè-là Nainá koni kis'iin jǎà xitá jchínga-nò. ⁵² Nijngoò xitá xi kùichja ngajo-là Nainá xi mì kondra kù-là; kisik'en jǎà xitá xi j'ì kénajmì it'aà ts'e jè xitá kixi xi tǎinè-là nga kjoí. I'ndeí, nga jye j'ì jè xitá kixi, yaá kinìngatsja jǎà xitaxá nga kisik'en. ⁵³ Jǎò, nas'ín it'aà ts'e àkjale-là Nainá kitjoé-nò kjoítixoma, tanga mìkìi nìkitasòn.

K'e nga k'en Esteban

⁵⁴ K'e nga kù'nchré 'én xi kùichja Esteban, 'ñó jti komà-la jjiin inìma-là, chiba-là kinenè ni'ño xi kondra ts'e Esteban.

⁵⁵ Jè Esteban, 'ñó ndaà tíjìin inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá. Kiskoòtsejèn ngajmì; kijtsee kjoajeya-là Nainá nga Jesús ya síjnat'aà chrja kixi-là Nainá. ⁵⁶ Kitsò Esteban:

—Tíbe-ná ngajmì nga tix'á; jè xi Ki'ndí-là Xitá tsò-la yijo-la yaá síjnat'aà chrja kixi-là Nainá.

⁵⁷ Ngats'ìi xitá koi, tsibíchjoàjto líká-là; ikjoàn 'ñó kiskindàya; jngoò k'a kù kóhojín nga jahatjen Esteban; ⁵⁸ tsachrjekàjìin naxandá; kò jǎà xitá ndiso xi kitsját'in 'én xi kondra kù-là Esteban, yaá tsibítsajnangui ndsoko jǎà nikje-là ñánda síjna jngoò xitá íxti xi 'mì Saulo mé-ne nga komà tsibínè-ne ndajo nga kisik'en.

⁵⁹ K'e nga tísine ndajo, Esteban tíchjat'aà-là Nainá, kitsò:

—Na'èn Jesús, chjoétjoi inìma-na.

⁶⁰ Esteban tsasijna-xkó'nchi, ikjoàn 'ñó kùichja kitsò:

—iNa'èn, kì kindáá 'nì jé-là xitá koi!

K'e nga jye okitsò, k'en.

8

¹ Jè Saulo, nga ya síjna tìkoaá kisijngoò ikon nga kinik'en Esteban.

Mé kjoa-ne nga jè Saulo kitsobà'ñó xita-la Cristo

Kjòts'ia-ne nàchrjein jè nga 'ñó kiitjinguì kondra-la xita ngats'iì xita naxandá-la Cristo ján Jerusalén. Kóhótjín xita-la Cristo kitsjohoba kóhokji nangui Judea ko Samaria. Tà jñà tsiningui-ne xita xi tsibíxáya-la Jesús. ² Tjín i'nga xita xi beèxkón Nainá, jñà tsibíhijìn Esteban. 'Ñó kiskindàyakeè. ³ Tanga jè Saulo, 'ñó kiitjinguì kondra-la xita naxandá-la Cristo. Xki xi ján ni'ya jahas'en nga kjo'ñó ochrje íchjín ko íchjá, ikjoàn kinís'en ndayá.

Mé xi komà ya nangui Samaria k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá jè Felipe

⁴ Jñà xita xi kitsjohoba, xki xi ján kii nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁵ Jè Felipe, k'e nga ijchò naxandá Samaria, yaá tsibénojmi it'aà ts'e Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁶ Jñà xita Samaria nga kjìn ma, k'e nga kii'nchré tikoá kijtseè jñà kjoxkón ndaà xi kis'iìn Felipe, kóhótjín, isaá ndaà kii'nchré-isa koni s'ín tsibénojmiya-la. ⁷ Kjìn xita xi inima ch'o-la nejí tjiìn inima-la kjòndaà-ne. Jñà inima ch'o-la nejí, 'ñó kjindáya k'e nga bitjojiìn inima-la xita. Tikoáá kjìn xita ima kjòndaà-ne xi mìkii ma síhiníyá yijo-la ko xi tsá'yá kjoàn. ⁸ K'oaá ma-ne nga jñà xita naxandá jè, 'ñó tsja kis'e-la.

⁹ Ya Samaria tsibijna jngoò xita xi Simón ki'mì. K'e nga sa ítjòn, maá-la bíndaà. Kjìn nó kiskoònachàn-la xita xi ya i'nde-la nga chincháxkón-la nga kitsò: “An 'ñó ndaà machiya-na.”

¹⁰ Ngats'iì xita ixti ko xita jchínga, ndaà kii'nchréñijon-la; kitsò:

—Jè xita jè xi tse nga'ñó tjín-la it'aà ts'e Nainá.

¹¹ Koií kjoa-la nga ndaà kii'nchréñijon-la nga jye kò kjìn nó konachàn-la nga bincháxkón-la nga 'ñó ndaà ma-la bíndaà. ¹² Jñà xita, k'e nga kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá kó s'ín otíxoma Nainá ko it'aà ts'e Jesucristo xi jè Felipe tibeñojmi, tsibíts'ia nga komà bautizar íchjín íchjá. ¹³ Skanda tjìe-ne Simón tikoáá kòkjeiín-la; ikjoàn komà bautizar. Nándá tsajmeè Felipe, yaá tsajmeiìko Simón. Tà k'oaá ma-la nga tíbeè kjoxkón ndaà xi tís'ín Felipe ko kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

¹⁴ Jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús xi títsajna Jerusalén, k'e nga kii'nchré nga jñà xita Samaria jyeé kòkjeiín-la 'én-la Nainá, kisikasén jè Pedro ko Juan. ¹⁵ Jñà xita koi, k'e nga jye ijchò Samaria, tsibítsi'batjì jñà xita xi jye kòkjeiín-la mé-ne nga tjoé-la jè Inima Tsjeè-la Nainá. ¹⁶ Nga jè nàchrjein jè, ni saá jngoò tjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá. Sà tà jè it'aà ts'e Na'én-ná Jesús komà bautizar xita koi. ¹⁷ Jè Pedro ko Juan, k'ée tsohósòn-la tsja, ikjoàn kitjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá.

18 Jè Simón, k'e nga kijtsee nga jña xita xi tsibíxáya-la Jesús, óson-la tsja jña xita, nitoón tjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá, jè Simón tsibít'aà-la ton jña xita-la Cristo, 19 kitsò-la:

—'An, tikoā tji-ná nga'ño jè, mé-ne nita yá xita-ne xi kosòn-la ndsaa tikoā tjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá.

20 Jè Pedro kitsò-la:

—iKàtiyaàkoji ton-lè! Ngaji, k'oaá s'in nikítsjiin tsà maá bindaà-ná kjotjò xi tsjá Nainá. 21 Ngaji mikii tji'nde-lè it'aà ts'e xá jè nga jè inima-lè mì kixi tjna nguixkon Nainá.

22 Tikájnoi jé-lè, nga ch'o tsò ya ijiiin inima-lè, kii tì jé binchaàtsji-ne. Tijét'aà-la Nainá tsà koi nachrjein-la sijnchàat'aà-lè jé-lè. 23 Be-ná nga jè kjoaxitakòn xi tjiin inima-lè kò jè kjoach'o-lè mikii tsjá'nde-lè nga ndaà 'ni.

24 Jè Simón k'ée kitsò:

—Sjét'aà-nò, titsi'ba-la Nainá xi it'aà ts'an mé-ne nga mì k'oa s'in komat'ian ngats'ii kjoā xi k'oas'in titsa'mi-ná.

25 Jña xita xi tsibíxáya-la Jesús, k'e nga jye kitsjaà 'én it'aà ts'e Cristo tikoā tsakóya 'én ndaà-la Nainá, kii jngò k'a-ne ján Jerusalén. K'e nga chinchimaya ndiyá, kjiin xita naxandá jtobá xi chja-ne Samaria tsibénojmi-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoā ts'e Cristo.

Jè Felipe kò jngò xita Etiopía

26 Xi jye komà, jngò àkjale-la Nainá kiichja-la Felipe, kitsò-la:

—Tisítjiin, t'in kixii ndiyá xi bitjokàt'aà-ne Jerusalén, fijen bijchó skanda Gaza.

(Ndiyá jè, yaá fahato ya i'nde it'aà xin ñánda nangui kixi choòn.)

27 Felipe, tsasítjen, kii; ya iya ndiyá kisatùkjoò jngò xita x'in ts'e Etiopía xi 'ño nga xá tjin-la xi jye kjòxkiì-la nga mì tì íchjín siis'in-ne; tesorero tjin-la ts'e chjoón sko-la Etiopía xi 'mì Candace. Jerusalén j'ii-ne xita jè nga kii jngò ñánda beèxkón Nainá. 28 Xita jè, k'e nga tinchrobá-ne nangui-la, tijnaya carreta-la; tíbixkejiin xojoñ xi kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. 29 Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-la Felipe:

—T'in tjingui-la carreta jè, tsjahijtakoji.

30 Felipe nitoón kiitjngui-la, kiinchré-la jè xita nga túbixkejiin xojoñ xi kiskii Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá; ikjoàn kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A fiyaá-lè kó s'in tíchja xojoñ xi túbixkejiin?

31 Jè xita etiope kitsò:

—¿Kó s'in koma kjiya-na nga mì yá bénojmiya-na? K'ée tsibítsi'ba-la Felipe nga tsijin-jno carreta; yaá tsibijnayako.

32 Jè Xojoñ-la Nainá xi túbixkejiin ts'e Isaías tsò-né:

Kiikò koni jngò orrè nga kii sík'en;

k'oaá ngaya-la koni jngoò orrè ki'ndí xi mìkiì kjindáya k'e nga tísjno-la,

k'oaá s'ín mìkiì kiichja k'e nga tsatojiìn kjo'in.

³³ K'e nga tsachrjekàngui xita, mì kixi kisindaàjiìn-la.

Nga mì yá xita tje s'e-la, niyá xi sikkitsjeèn,

nga jè, kinik'en-né i isò'nde.

³⁴ Jè xita etiope kitsò-la Felipe:

—T'iin kjondaà. Tènojmiya-ná yá-né xi k'oas'ín títso-la jè Isaías; ¿a kj'eí xita-né, a xi tijè-ne yijo-la?

³⁵ Felipe tsibíts'iako-ne jè xojon xi túbixkejìin xita etiope; tsibénojmi yije-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús.

³⁶ Koni s'ín nchifiya ndiyá, ijchò jngoò i'nde ñanda tjín nandá, kitsò xita etiope:

—I'nde jè, tjín nandá; ¿a mìtsà ndaà s'e tsà s'iaàn bautizar yijo-na?

³⁷ Felipe kitsò-la:

—Tsà koó inima-lè nga ndaà mokjeiín-lè koma-né.

Xita jè kitsò:

—Mokjeiín-na nga Jesús, jè xi Cristo xi Ki'ndí-la Nainá.

³⁸ Kò kitsjaà okixi nga tsasijna carreta, ikjoàn tsitajen ingajò, jahas'en-jiìn nandá, jè Felipe kis'iìn bautizar. ³⁹ K'e nga jye itjokàjiìn-ne nandá, Felipe, tà nitoón kichijà; jè Inima Tsjeè-la Nainá kiikò; mì ti kiì kijtseèxkon-ne xikjín; tanga jè xita etiope, k'e nga tífi ya ndiyá, tsjaá jchán tjín-la. ⁴⁰ Jè Felipe k'e nga kjòchiya-la jye ya tjína naxandá Azoto; xki xi ján naxandá tsibénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo skanda k'e nga ijchò naxandá xi 'mì Cesarea.

9

Kós'ín komà k'e nga jè Saulo kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo (Hechos 22:6-16; 26:12-18)

¹ Saulo, xki xi ján i'nde bincháxkón-la xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga mejèn-la sikk'en. K'oaá ma-ne nga kiikon jè no'mii itjòn, ² nga kisijé-la xojon xi tjín-la nga'ño xi k'oa ts'e jña ni'ya ingo sinagoga ján Damasco, mé-ne nga koma tsobà'ño-ne xita íchjín kò íchjá xi fit'aà-la jè ndiyá xitse-la Cristo; ikjoàn kjinchrobàkò Jerusalén nga sikkítsajna ndayá. ³ K'e nga nchifiya ndiyá nga jye kjòchrañat'aà-la naxandá Damasco, tà nitoón kjòhiseèn jngoò itjandiì-la jngoò ni'ín xi inchrobà-ne ngajmii. ⁴ Jè Saulo kiskaàjndoòt'aà nangui, ikjoàn ki'nchré-la 'én xi kiichjajiìn isén xi kitsò:

—Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mitjingui kondra-ná?

⁵ Saulo kitsò:

—¿Yá-né ngaji, Na'èn?

Jè xi tíchja kitsò:

—'An-ná Jesús xi tì'mìtjìngui kondra-ná. Tjijí tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la.

⁶ Saulo, tsí tsatsé-né; tsí ndaà kitsakjòn; k'ée kitsò:

—Na'èn, ¿mé xi mejèn-lè nga 'an s'iaàn?

Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tísítjìin, tìtjás'en-jìin naxandá; yaá s'enojmí-lè mé xi s'ìin.

⁷ Jñà xita xi tjiko Saulo, tà kisinchaà-né nga 'ño kitsakjòn; kii'nchré-la jè xi tíchja tanga mìkiì kijtseèxkon yá xi tíchja. ⁸ Jè Saulo, tsasítjen-t'aà-ne nangui, tanga k'e nga kiskíx'a xkon mì tì kii kjòtsejèn-la. Tà jñà xita xi tjiko kitsobàt'aà, kiìko ján Damasco. ⁹ Jàn nàchrjein tsibijna nga mì tì kii kotsejèn-la; nímé xi kiskine tìkoa nímé xi kits'ìi.

¹⁰ Ya naxandá Damasco tìjna jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi 'mì Ananías; Nainá kiichja-la nga tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijñá tí'biì-la, kitsò-la:

—¡Ananías!

Kiichja Ananías kitsò:

—¿Mé-ne Na'èn? ¿Mé xi mejèn-lè?

¹¹ Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tísítjìin, t'in jè calle xi 'mì Calle Kixì, ya ni'ya-la Judas; ya tìnchátjì jngoò xita xi 'mì Saulo xi ya i'nde-la Tarso. I'ndeì, tìbítì'ba-né. ¹² Saulo jyeé kòbeè jngoò kjoa koni tsà nijñá tí'biì-la xi tsò: jngoò xita xi 'mì Ananías kòbijchókon nga kòhósòn-la tsja nga kòmandaa ìjngoò k'a-ne xkon.

¹³ Ananías, k'e nga kii'nchré kitsò:

—Na'èn, tìjìin-na, kjiin xita jye tsibénojmi-na nga 'ño ch'o kjoàn xita jè; jè-né xi 'ño tíbeètoòn xita tsiji ján Jerusalén. ¹⁴ I'ndeì koií xá j'ìi-ne skanda ijndé, tìjìn-la okixì it'aà ts'e no'mii ítjòn nga tsoba'ño ngats'ìi xita xi mokjeiín-la it'aà tsiji.

¹⁵ Nainá kitsò-la Ananías:

—Tich'oín xita jè; xó jaàjìin-na; k'oaá s'ín kochjeén-na nga jè kichjaya it'aà ts'an nga tìtjtsa isò'nde nguixkon ngats'ìi xita xi mìtsà xita judío ko xitaxá ítjòn-la, tìkoa jñà xi xita Israel. ¹⁶ 'Aán kokoò yije-la kjo'in xi 'ño tse sùkjeiín xi kjoa ts'an.

¹⁷ Ananías kii ñánda tìjna Saulo; jahas'en ni'ya. Tsohósòn-la tsja, kitsò-la:

—'Ndsè Saulo, jè Na'èn-ná Jesús xi kiichja-lè ya iya ndiyá k'e nga tjinchroboí, jè kàsikasén-na nga kotsejèn ìjngoò k'a-lè tìkoa sijiin inìma-lè Inìma Tsjeè-la Nainá.

¹⁸ Saulo, nìtoón kitjaàxìn-la xkon xi koni kjoàn chrjoa ton-la tìn. Ikjoàn kjòtsejèn ìjngoò k'a-la. K'ée tsasítjen, ikjoàn komà bautizar. ¹⁹ Saulo, tsakjèn; ikjoàn kis'e ìjngoò k'a-la nga'ño. Tsibijnako chiba nàchrjein jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi tìtsajna Damasco.

Kós'ín komà nga jè Saulo kiichjaya 'én-la Cristo

²⁰ Saulo, nitoón tsibíts'ia nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús ya ngats'ii ni'ya ingo sinagoga nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá.

²¹ Ngats'ii xita xi kii'nchré-la tà kjòxkón-la; kitsò-la xíkjin:

—¿A mitsà jè xita jè xi tsangatjngui-la xita ján Jerusalén, jña xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús? ¿A mitsà tikoá koií xá j'ii-ne ijndé nga ndayá kjiko yije xita koi, ikjoàn siingatsja no'mii itjòn?

²² Tanga Saulo, isaá 'nó tse nga'nó tísijiin inima-la nga chjaya. Jña xita judío xi títajna Damasco, skanda mì tì kii beè-ne kós'ín siikítsjeèn koni s'ín tsakóya Saulo nga nguì 'én kixi-né nga Jesús, jè xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Saulo tsanga-la xita judío

²³ Nga jye komà kjìn nàchrjein, jña xita judío, tsajoóya-ne nga siik'en Saulo. ²⁴ Tanga jè Saulo kii'nchré koni s'ín tsajoóya-ne nga jña xita judío, kò nàchrjein kò nitjen kisikinda, tsibítsajnajto xotjoa-la naxandá nga mejèn-la siik'en. ²⁵ Tanga jña xita-la Saulo, k'e nga jño, kiiko, kisikijnaya jngoò nisyiá xi je kji; ikjoàn kiskinìs'en-kjá nánnda tix'á chiba jè chrjó xi tjíndii-la naxandá kò yaá kiskinìjen-jno jè chrjó, mé-ne komà tsanga-ne.

K'e nga tsibijna Jerusalén jè Saulo

²⁶ Saulo, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén, mejèn-la nga ya koahijtako jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, tanga ngats'ii xita koi, tà kitsakjòn-la, nga mìkii kòkjeiín-la tsà kixi kjoa nga tikoá ya kota'yàt'aà-la Cristo. ²⁷ Tanga jè Bernabé k'eé kiiko nánnda títajna xita xi tsibíxáya-la Jesús. Tsibénojmi-la nga jyeé jahatjya-la k'e nga kijtseè Nà'èn-ná Jesús nga kiichja sobà-la ya iya ndiyá k'e nga tífi Damasco; tikoáá tsibénojmi-la nga ján Damasco 'nó ndaà kiichja it'aà ts'e Jesús, mìkii kitsakjòn.

²⁸ Saulo, yaá tsibijnako jña xita xi tsibíxáya-la Jesús; yaá tsajmeiiko Jerusalén. Mìkii kitsakjòn nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús. ²⁹ 'Nó kiichjako jña xita judío xi 'én griego chja nga tsajoókjoòko xíkjin; tanga jña xita koi tsohótsji'nde-la kó s'ín siiko nga mejèn-la siik'en Saulo. ³⁰ Jña xita xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiiko Saulo ján Cesarea, ikjoàn kisikasén skanda ján Tarso.

³¹ Ngats'ii xita naxandá-la Cristo, 'nchán tsibítsajna kóhotjín naxandá xi chja-ne nangui Judea, Galilea kò Samaria; nì tì mé kjoasii kis'e-ne. Kis'e-isa-la nga'nó ts'e inima-la nga isa ndaà kijtseèxkón Nainá; jè Inima Tsjeè-la Nainá isaá ndaà tsasiko nga isa kjìn komà xita-la Cristo.

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà-ne Eneas

³² Jè Pedro, k'e nga tsajmeèsòn i'nde koi, tikoáá kiikon xita-la Cristo xi títajna ya naxandá Lida. ³³ Ya tìjna jngoò xita xi 'mì

Eneas; jyeé tjin-la jün nó nga kijna xk'én, mikì ma síkjaníyá yijo-la. ³⁴ Pedro kitsò-la:

—Eneas, jè Jesucristo tísindaà-lè. Tísítjin, tixkóyi nijñaà-lè.

Eneas, nitoón tsasítjen. ³⁵ Ngats'ii xita xi títsajna ya naxandá Lida kò Sarón, kijtseè Eneas nga tsajmeè-ne, ikjoàn kòkjeiin-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús.

K'e nga jaáya-la Dorcas it'aà ts'e kjoabiyaà

³⁶ Ya naxandá Jope tjna jngoò chjoón xi kota'yàt'aà-la Cristo: Tabita 'mì. Jè 'én griego, Dorcas 'mì. [Jè 'én tsaján, Naxín tsò-ne.] Chjoón jè, 'nó ndaà xita, tikoáá ndaà síchjät'aà-la xita ima. ³⁷ Jña nàchrjein koi, chjoón jè, kjòxk'én koa k'en. K'e nga jye kishingáya, kiiko, kisikájnyaya ni'ya xi ma-ne jò piso. ³⁸ Jè naxandá Lida yaá kijnat'aà chraña-la Jope. Jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo kil'nchré nga ya tjna Lida jè Pedro. Kisikasén jò xita x'in xi kiù kítsi'ba-la, kitsò-la:

—Kì nìkachrjein-jèn, nìton nchrobáchón-nájen.

³⁹ Pedro, k'e nga kiskaat'aà-la okixi, nitoón tsasítjen; tsobáhjtako xita koi. K'e nga ijchò Jope, kiiko ñánda kijna mik'en; jahas'en ni'ya. Ngats'ii íchjín ka'àn xi títsajna ijchò kinchat'aà-la Pedro nga kjindáya; tsakó-la x'ió kò nàchrò xi tsibíndaà Dorcas k'e nga tisa tijnakon. ⁴⁰ Pedro tsachrje yije ni'ya jña xita koi; ikjoàn tsasìxkó'nchi, kiichjät'aà-la Nainá; k'e kiskoò'an jè mik'en, kitsò-la:

—¡Tabita, tísítjin!

Jè mik'en, kiskíx'angui-ne xkon. K'e nga kijtseè Pedro, tsibijna kixi. ⁴¹ Pedro kitsjaà-la tsja, kisikasítjen; ikjoàn kiichja-la xita-la Cristo kò jña íchjín ka'àn; tsakó-la Dorcas nga tijnakon-né. ⁴² Kjoa jè, ki'ya yijee-la kóhokji Jope; kjin xita kòkjeiin-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁴³ Jè Pedro, kjin nàchrjein tsibijna ya Jope, ya ni'ya-la xita xi 'mì Simón chjinechrjoa.

10

K'e nga jè Cornelio kiichja-la Pedro

¹ Ya naxandá Cesarea tsibijna jngoò xita xi 'mì Cornelio, jè xi xita skò-la ts'e soldado xi jngoò sindo ma-ne xi ya chja-ne xi 'mì Italiano. ² Jè Cornelio, ngats'ii xita ni'ya-la, ndaà beèxkón Nainá, tikoáá tsakjón-keè Nainá. Ndaà síchjät'aà-la jña xita ima xi nì mé tjin-la. Kjit'aà nàchrjein bítsi'ba-la Nainá. ³ Jngoò nàchrjein, ijchò-la tsà xi jàn nga nguixòn, tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijña tí'biì-la nga jahas'en jngoò àkjale-la Nainá ya ni'ya ñánda tjna; kitsò-la:

—¡Cornelio!

⁴ Jè Cornelio, k'e nga kiskoò'an àkjale, tà kitsakjòn-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè na'èn?

Jè àkjale kitsò:

—Jyeé ijchò kaàt'aà-la Nainá jè kjoa bítsi'ba-lè kjoa nga nìchját'aà-la xita ima xi nì mé tjín-la. Jè Nainá ndaà sasén-la.

⁵ Tikasín xita-lè ján naxandá Jope; kàtikjaá Simón xi tikoá Pedro 'mì. ⁶ Ya tjina ni'ya-la xita xi tikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandù ndáchikon. Jè keènojmi-lè mé xi s'jin.

⁷ K'e nga jye kù-ne àkjale-la Nainá xi tíchjako Cornelio, kùchja jò-la xita chí'nda-la koa jngoò soldado xi ndaà beèxkón Nainá xi ya síxát'aà-la. ⁸ K'e nga jye tsibénojmi yije-la ngats'ì kjoa xi kù'nchré, ikjoàn kisikasén ján naxandá Jope.

⁹ K'e nga komà nchijòn, ijchò-la tsà nchisen, jña xita koi, jyeé kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jope. Tijè-ne hora jè Pedro, tsijin isò'nga ni'ya nga kù kítsi'ba-la Nainá. ¹⁰ Pedro, jyeé 'ñó kjòhojò-la; mejèn-la nga kòkjen, tanga tíkoñaá-la, k'eé tísindaà tsojmì xi skine; tsatsejèn jngoò-la kjoa koni nijña tí'biì-la.

¹¹ Kijtseè nga tixá ngajmì; inchrobàjen jngoò nikje skanda it'aà nanguì xi 'ñó teè kji, tjít'aà'ñó nga ñijòn chrjangui-la.

¹² Jè nikje, yaá títsajnaya yije cho xi tjín i it'aà nanguì xi ñijòn ma ndsoko ko jña cho xi bífejno yijo-la nanguì, ngats'ì cho xi tjín-la jngaá xi tjíma jjin isén. ¹³ Jè Pedro kù'nchré jngoò 'én xi kitsò-la:

—Pedro, tísitjin, tik'in cho koi, chinì.

¹⁴ Kitsò Pedro:

—Na'èn, majìn; nì saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjín it'aà ts'e kjotíxoma.

¹⁵ Pedro, ijngoò k'a kù'nchré 'én xi kitsò-la:

—Tsojmì xi Nainá jye kisitsjeè nga ma chjine, kì tsojmì tjé 'mì-la.

¹⁶ Jè kjoa ts'e nikje, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin ijngoò k'a-ne ján ngajmì. ¹⁷ Pedro, tísíkitsjeèn kó tsòya-ne jè kjoa xi kijtseè. Tik'eé-ne ijchò kinchajto xotjoa ni'ya jña xita xi kisikasén Cornelio nga jye kiskònanguì ñánda-ne ni'ya-la Simón. ¹⁸ Kiskònanguì, a yaá tjina jngoò xita xi Simón 'mì, tikoá tjít'aàsòn 'ín-la nga Pedro 'mì. ¹⁹ Jè Pedro, tákó k'eé tísíkitsjeèn jè kjoa xi kijtseè, jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-la:

—Jàn ma xita xi jì ótsji-lè. ²⁰ Tísitjin, titjojìn, kì jò 'beé-la takoìn nga 'mìkoji; jña xita koi, 'aán kàsikasén.

²¹ Jè Pedro inchrobàjen ñánda 'ncha xita xi kisikasén Cornelio, kitsò-la:

—'An-ná xi binchaàtsji-ná; ¿mé xá xi kòf'i-nò?

²² Jña xita koi kitsò:

—Jè kisikasén-najen x̄it̄a sk̄o-l̄a soldado xi 'mì Cornelio, j̄ngòò x̄it̄a kix̄i xi ndaà beèxkón Nainá, t̄ikoā j̄e, ndaà yaxkón it' aà ts'e naxandá Israel. J̄ngòò xó àkjale-l̄a Nainá k'oā kitsò-l̄a nga ngaji skinìkjaá-lè nga k'óin ni'ya-l̄a mé-ne nga kénójmíya-l̄a 'én xi j̄i t̄ihokoóyi.

²³ Jè Pedro kisikas'en ni'ya-l̄a; yaá kisikjáyakō j̄ngòò n̄it̄jen. Xi komà nchijòn, kiikō x̄it̄a koi; t̄ikoāá tsobáhij̄takō i'nga x̄it̄a xi mokjeiín-l̄a it' aà ts'e Cristo xi t̄ítsajna yā Jope.

²⁴ Xi komà nchijòn ijchò Cesarea; jyeé tíkoña jè Cornelio; jyeé t̄ítsajna x̄it̄a x̄ikjín k̄o amigo-l̄a xi ndaà ók̄o xi xó kisikí'nchré-ne. ²⁵ K'e nga jye ijchò Pedro, jè Cornelio it̄jo ni'ya nga kisihixat'aà; tsasìxkó'nchit'aà-l̄a nga kijtseèxkón. ²⁶ Tanga jè Pedro kisikasít̄jen, kitsò-l̄a:

—T̄ísit̄j̄in; 'an, t̄ikoāá ta x̄it̄a-ná koni ngaji.

²⁷ Jè Pedro, nga t̄ihók̄o Cornelio, jahas'en ni'ya; kijtseè nga 'nó kj̄in ma-ne x̄it̄a xi yā t̄ítsajna. ²⁸ Pedro kitsò-l̄a:

—J̄ñò, t̄ij̄in-nò nga j̄ñà x̄it̄a judío mìkii t̄j'nde-l̄a nga j̄ñà x̄it̄a xi x̄in i'nde-l̄a s̄ìngàsòn-k̄o, mìkii ma kjoas'en ni'ya-l̄a xi mìtsà x̄it̄a judío. Tanga Nainá tsibénójmíya-na nga n̄ijngòò x̄it̄a xi koma xán-l̄a: j̄ñò, tax̄ki x̄it̄a-nò k̄o x̄it̄a t̄jé-nó nga nguixkòn Nainá. ²⁹ Koí kjoa-l̄a k'e nga ijchò nokjoà-ná, mìkii kisit̄ajaaj̄ñaà, n̄it̄oón inchròbà. Jè xi kjònanguia, ¿mé xá xi nokjoà-ná?

³⁰ Cornelio kitsò:

—T̄j̄in-l̄a n̄ijòn nachrjein, t̄ijè-ne hora jè nga xi jàn nga nguixòn, k'e nga t̄ichj̄at'aà-l̄a Nainá i ni'ya-na, tà n̄it̄oón tsatsejèn j̄ngòò x̄it̄a xi tsasijna nguixkooàn; 'nó ote kji nikje-l̄a.

³¹ Kitsò-na: “Cornelio, jè kjoā bìtsi'ba-lè jye kina'ya-l̄a k̄o jye ki'ya-l̄a nga nguixkòn Nainá koni s'ín n̄ichj̄at'aà-l̄a x̄it̄a īma xi n̄i mé t̄j̄in-l̄a. ³² T̄ikasín x̄it̄a-lè ján naxandá Jope, k̄atikjaá Simón xi t̄ikoā Pedro 'mì. Yā t̄ijna ni'ya-l̄a x̄it̄a xi t̄ikoā Simón 'mì xi chrj̄oa-l̄a ch̄o síhinda. Jè ni'ya-l̄a yaá kijnandii ndáchikon.” ³³ K'oāá komà-ne nga n̄it̄on kiskinikjaá-lè. Ndaà kà'nè-ne nga kànchròbò. Kóh̄ot̄j̄in-j̄en īi t̄ítsajna-j̄en nga nguixkòn Nainá mé-ne nga k̄iná'ya yije-j̄en mé okix̄i xi kitsjaà-lè Nainá nga kénójmí-najen.

K'e nga k̄ichj̄a Pedro yā ni'ya-l̄a Cornelio

³⁴ Pedro tsibíts'iā nga k̄ichj̄a, kitsò:

—Kix̄ij̄i kjoā, t̄ibe-ná nga Nainá mìkii faáj̄īn n̄it̄a yá x̄it̄a-ne, tà ngàsòn fik̄o yije. ³⁵ Nainá kjoét̄jò-né n̄it̄a yá x̄it̄a-ne n̄it̄a ñánda-ne i'nde-l̄a xi beèxkón Nainá xi t̄ikoā s'ín kjoakix̄i.

³⁶ Nainá kisikasén 'én-l̄a yā naxandá Israel; tsibénójmíya-l̄a 'én ndaà-l̄a nga 'nchán k̄ítsajnakoāá Nainá it' aà ts'e Cristo, jè xi otixoma-l̄a ngats'īi x̄it̄a xi t̄j̄in isò'nde. ³⁷ J̄ñò, ndaà t̄ij̄in-nò koni s'ín komà kóh̄ok̄ji nangui-l̄a x̄it̄a judío, kjòts'iā-ne i'nde Galilea

k'e nga jye kiichjaya Juan xi kjoa ts'e bautismo. ³⁸ Tíjìin-nò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, Nainá xó jaajìin-ne nga kitsjaà-la Inìma Tsjeè-la kò nga ñó. Nìta ñánda-ne nga tsajmeè Jesús, ndaà t'jín kjòndaà xi kis'iin; kisìndaà-ne xìta xi kjo'in nchisíkjeiín it'aà ts'e xìta neí. Koií k'oas'in kis'iin-ne nga jè Nainá tíjnakò. ³⁹ K'oaá ma-ne bènojímì-jen nga xkoón ki'ya-najen ngats'ii kjòndaà xi kis'iin Jesús ya nangui-la xìta judío kò Jerusalén. K'e nga komà iskan, jña xìta kisik'en Jesús, tsibítjohónguit'aà krò. ⁴⁰ Tanga nga ijchò jàn nachrjein Nainá kisikjaáya-la kò k'oaá s'in kis'iin nga kiyaxkon ijngòò k'a-la nga jye jaáya-la. ⁴¹ Mìtsà ngats'ii xìta naxandá kijtseèxkon, tà ngajen-nájen xi xó kjòtseé kitjaajìin-najen mé-ne nga koma kénojímì-jen xi it'aà ts'e, ngajen-nájen xi chichikò-jen tìkoa ki'yòkò-jen k'e nga jye jaáya-la. ⁴² Jè Jesús tsibít'in-najen nga kinókjoaya-jen kò kénojímì kixi-lajen xìta naxandá nga jè Jesús, k'oaá s'in kisikìjna Nainá koni xìtaxá ítjòn nga jè bíndaajìin-la xìta xi títsajnakon kò xi jye k'en. ⁴³ Ngats'ii xìta xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá s'in tsjá 'én nga ngats'ii xìta xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, it'aà ts'e-né nga jchat'aà-la jé-la.

K'e nga kitjoé-la Inìma Tsjeè-la Nainá jña xi mìtsà xìta judío

⁴⁴ Tákó tìk'eé tíchja isa Pedro, ngats'ii xìta xi nchi'nchré-la itjojen-nè Inìma Tsjeè-la Nainá. ⁴⁵ Jña xìta judío xi tjikò Pedro [xi tìkoa jye mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo], tà k'oaá komà-la k'e nga kijtseé nga jña xi mìtsà xìta judío, tìkoa ndaà itjojen-nè jè Inìma Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Nga kii'nchré-la nga chja xi k'ejí 'én, tìkoa chjat'aà-la Nainá nga 'ñó jeya síkìjna. ⁴⁷ K'eé kitsò Pedro:
—Mì-la kii koma kichakjáya-là jña xìta koi nga koma bautizar nga jyeé kàtjoé-la Inìma Tsjeè-la Nainá koni s'in kitjoé-ná jña.

⁴⁸ Jè Pedro kitsjaà okixi nga koma bautizar xìta koi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Ikjoàn jña xìta tsibítsi'ba-la Pedro nga kàtijnakò chiba nachrjein isa.

11

Mé 'én xi kiichja Pedro nga tsibénojímì-la xìta naxandá-la Cristo ján Jerusalén

¹ Jña xìta xi tsibíxáya-la Jesús kò xìta xíkìjn xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi títsajna nangui Judea, kii'nchré nga jña xi mìtsà xìta judío tìkoaá jye kòkjeiín-la 'én-la Nainá. ² Jña xìta judío xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo tsohótikò Pedro, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén. ³ Kitsò-la:

—¿Mé-ne ya kii-ne ni'ya-la xi taxkì xìta xi mìtsà xìta judío, skanda yaá chichikoi?

⁴ Jè Pedro k'eé tsibíts'ia nga ndiyá ndiyá tsibénojmi yije-la koni s'ín komàt'in; kitsò-la:

⁵ —K'e nga tijnáa ján naxandá Jope, nga tìchjàt'aà-la Nainá, tsatsejèn jngoò-na kjoa koni tsà nijná tí'biì-na, jngoò nikje kijtseè xi 'nó te kji, tjí'nó nga ñijòn chrjangui-la xi nga jmiù inchrobàjen-ne, j'ii skanda ñánda tijnáa. ⁶ K'e nga kiskoòtsejèn-la, ndaà kijtseè nga títsajnaya cho xi tjín i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsokò kò cho ts'en xi tjín jjiìn ijná, kò cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'ii cho xi jngaá tjín-la xi tjímajiìn isén. ⁷ Ki'nchré jngoaa 'én xi kitsò-na: “Pedro, tísítjijn, tik'iìn cho koi, chinii.” ⁸ 'An kixan-la: “Majìn Na'èn, 'an, ni saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjín it'aà ts'e kjotíxoma.” ⁹ Xi ma-ne jò k'a, ijngoò k'a kiìchja-na ján ngajmiù kitsò-na: “Tsojmì xi Nainá jye kisìtsjeè nga ma chjine, kì tsojmì tjé 'mì-la.” ¹⁰ Jè kjoa koi, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin yije ijngoò k'a-ne ján ngajmiù. ¹¹ Tjijè-ne hora, jàn xita ijchò kátsji-na ya ni'ya ñánda tijnáa xi ján inchrobà-ne Cesarea xi xó kisatiixá-la. ¹² Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-na: “Tikoii xita koi; kì jò beè-la takoìn nga tsjáhihtakoi; tikoaa tsobáhihtako-na jña xita 'ndsè xi joèn ma-ne xi i títsajna; ijchò-jen ya ni'ya-la jè xita xi kiskinikjaá-na, ikjoàn tsitjaàs'en-jen ni'ya-la.” ¹³ Xita jè tsibénojmi-najen nga jngoò xó àkjale kijtseè ya ni'ya-la xi kitsò xó-la: “Tikasín xita ján naxandá Jope nga kàtikjaá jè xita xi 'mì Simón xi tikoaa Pedro 'mì. ¹⁴ Jè tsjá-lè 'én nga kítjokajñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò, ngaji kò ngats'ii xita ni'ya-lè.” ¹⁵ K'e nga tsibíts'ia nga tsibénojmi-la, jè Inima Tsjeè-la Nainá, ni'toón itjojen-nè jña xita koi koni s'ín komàt'iaán jña nga sa tàts'en-la kjoa. ¹⁶ K'eé tsibítsjeèn-na koni s'ín kitsò Na'èn-ná Jesús nga kitsò: “Jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar, tanga jño, koo Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.” ¹⁷ Tsà Nainá k'oas'ín sasén-la nga tikoaa tsjá kjotjò-la jè Inima Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà-ná jña k'e nga kòkjeiín-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ç'an, mé-ne kondra kótijna-la Nainá?

¹⁸ K'e nga kiù'nchré 'én koi, jyò tsibitsajna. Jeyaá kisikijna Nainá, kitsò:

—iKixii-la kjoa nga jña xi mìtsà xita judío, tikoaa tsjá-la kjondaà Nainá mé-ne nga siikájno-ne jé-la kò mì ti jè kohótsji-ne mé-ne nga s'e-la kjoabinachon ts'e inima-la!

K'e nga kinikasén Bernabé ján naxandá Antioquia

¹⁹ K'e nga jye k'en Esteban, jña xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús kitsjohoba, koií kjoa-la nga 'nó kiitjinguikèè xita. Tjín xi kiù ján nangui Fenicia kò Chipre kò naxandá Antioquia. Xita koi, k'e nga ijchò i'nde koi, tsibénojmi-la 'én-la Cristo jña xita judío xi ya títsajna tanga xi taxki xita, majìn. ²⁰ Jña xita xi kitsjohoba, tjín i'nga xi ján i'nde-la nangui Chipre kò

naxandá Cirene. K'e nga ijchò ya naxandá Antioquía tikoáá tsibénojmi-la jñà xità xi mùtsà xità judío 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús xi otíxoma-ná. ²¹ Nainá kitsjaà-la nga'ño; kjìn xità koi kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, jahatjìya-la kjohítsjeèn-la, kiit'aà-la Na'èn-ná.

²² Jñà xità naxandá-la Cristo xi títsajna Jerusalén kiinchré koni s'ín tíma ján Antioquía. Kisikasén jè Bernabé. ²³ Bernabé, k'e nga ijchò Antioquía, kijtseè nga jè Nainá ndaà tísíchikon-t'in xità koi. Tsja jchán komà-la. K'eé isà ndaà tsibít'in yije-la nga kò inìma-la isà ndaà kàtjìt'aà-la Na'èn-ná. ²⁴ Jè Bernabé, 'ño ndaà xità; ndaà tíjìn inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; tikoáá ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá. K'oáá s'ín komà-ne nga isà kjìn xità jahas'en-t'aà-la Na'èn-ná Jesús.

²⁵ Nga komà iskan, Bernabé kiì ján Tarso nga kiì kátsji Saulo. ²⁶ K'e nga jye kisakò-la, kiikò ján Antioquía. Jngoò nó tsibítsajnakò jñà xità naxandá-la Cristo; koií xá kis'iín nga kjìn xità tsakóya-la. Yaá kisit'aà 'ín ítjòn nga xità-la Cristo 'mì ngats'ìi xità xi kota'yàt'aà-la Cristo.

²⁷ Nàchrjein koi ijchò i'nga xità xi kiichja ngajo-la Nainá ján Antioquía xi inchrobà-ne Jerusalén. ²⁸ Jngoò xità xi 'mì Agabo, tsasìjna kixi, kiichja nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá tsibít'in-la, kitsò nga tíjtsa isò'nde kjinchrá 'ño kjoíí. 'Én jè, k'oáá s'ín tsitasòn k'e nga tsibìjna xitàxá ítjòn ján Roma jè xi 'mì Claudio. ²⁹ Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna Antioquía tsajoóya-ne nga sùikasén-la nga'ño xità xikjín xi títsajna nangui Judea koni kji bijchó nga'ño-la nga jngoò ijngoò. ³⁰ Koni s'ín tsajoóya-ne, k'oáá s'ín kisikitasòn. Jè Bernabé kò Saulo, kiikò kjotjò jè ján nangui Judea nga kisìngatsja jñà xità jchínga xi tìjín-la xá ts'e naxandá-la Cristo.

12

Kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro

¹ Tíjñà-ne nàchrjein koi, jè Herodes xi xitàxá ítjòn tíjna, kit-sjaà okixi nga kitsobà'ño i'nga xità naxandá-la Cristo mé-ne nga koma skoetoòn-ne. ² Tsatíxá nga kichà ndojò kisik'en-ne Jacobo, 'ndse Juan. ³ Jè Herodes, k'e nga kijtseè nga tsja komà-la jñà xità judío nga jye k'en Jacobo, ikjoàn kitsobà'ño Pedro jè nàchrjein k'e nga bitjo s'eí nga kjèn inchrajín xi tsjìn-la na'yò san. ⁴ Kiskinìs'en ndayá. Chrj'oòn jngoò soldado kisikinda ya iya ndayá; ñijòn kisikinda nga indiaà indiaà. Kjöhitsjeèn-la Herodes, jè-né k'e nga jye kjoehet'aà s'eí Paxkò kochrje ndayá mé-ne jñà xità naxandá tsjá 'én nga kiyá Pedro. ⁵ Jè Pedro, ndaá tímakinda iya ndayá; kò jñà xità naxandá-la

Cristo, mìkiì jyò tsibìtsajna nga 'ñó ndaà nchisíjét' aà-la Nainá it'aà ts'e Pedro.

⁶ Jè nachrjein k'e nga mejèn-la Herodes nga sùngatsja xita naxandá jè Pedro, tije-ne nitjen, kjiynafè'nchò osen-la jò soldado; jò na'ñó kichá cadena tjit'aà'ñó-ne; jña soldado xi i'nga yaá nchisíkínda xotjoa ndayá. ⁷ Tà nitóón tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá ya iya ndayá; kjòhiseèn yije kòhokji; jè àkjale kisihiniyá-la Pedro nga kisíkjaá-la; kitsò-la:

—iNiton tísitjin!

Jña na'ñó kichá cadena xi tjit'aà'ñó-ne tsja Pedro chixòt'aà nangui. ⁸ Jè àkjale kitsò-la:

—Chikjeí nikje-lè, tsjayi xojté-lè.

Jè Pedro, k'oaá s'in kis'iin. Ikjoàn kitsò àkjale:

—Chikjeí nachrokisòn-lè, nchrobátjingui-ná.

⁹ Pedro itjo tjingui-la jè àkjale; mìkiì machiya-la tsà kixij kjoa xi tísiko àkjale; jè Pedro k'oaá ma-la koni tsà nijña tí'biì-la. ¹⁰ Jahat'aà-la jè soldado xi síjna ítjòn, tikoá jahat'aà-la xi ma-ne jò; k'e nga ijchò xotjoa-la ndayá xi nguì kichá nga jye bitjoaá calle, tà tajngoò kitáx'a; ikjoàn itjo; tsato'nchò jngoò calle; tà nitóón kichijá jè àkjale; jè Pedro, tajngoò kisasijna. ¹¹ Jè Pedro, k'ée ndaà kjòchija-la nga kixij kjoa xi tímat'in, kitsò:

—Kixij kjoa, mokjeiín-na nga Nainá kásikasén àkjale-la nga kásíkijnandeijí-na it'aà ts'e Herodes kò ngats'ii kjoa xi ch'o tjin xi nchikoña-la xita judío nga sùko-na Herodes.

¹² Jè Pedro, k'e nga ndaà kjòchija-la kjoa koi, kiì ni'ya-la María, nea-la Juan xi tikoá Marcos 'mì. Ya ni'ya jè, kjin xita chixoña xi nchibítsi'ba-la Nainá. ¹³ Kiichja, kisikjane xotjoa-la ni'ya; k'ée itjo katsejèn jngoò tsòti xi 'mì Rode nga mejèn-la skoe yá-né xi tíchja. ¹⁴ K'e nga kiì'nchré jta-la nga jè Pedro xi tíchja, tsja jchán komà-la skanda mì tì kiì kiskix'a-la xotjoa ni'ya; ta saá tsangachikon iya ni'ya; kisikí'nchré ñánda títsajna xíkjin nga jè Pedro síjnajto xotjoa ni'ya. ¹⁵ Jña xita xíkjin kitsò-la:

—iská-lè!

Tanga jè tsòti tákó k'oaá tsò nga kixij kjoa jè Pedro xi tíchja. Tanga jña xita kitsò-la:

—Jè-la àkjale-la.

¹⁶ Jè Pedro, tákó tíchja-ne, síkjane xotjoa ni'ya. K'e nga kiskix'a-la xotjoa ni'ya, kijtseèxkon nga jè Pedro; jña xita xíkjin, tà kjòxkón-la. ¹⁷ Kiskimijtjen tsja Pedro nga kitsò-la jyò títsajnaà; ikjoàn tsibénojmi-la kó s'in komàt'in nga Nainá tsachrje-ne ndayá. Kitsò-la:

—K'oaá s'in ténojmí-là jè Jacobo kò xita xinguiá xi i'nga.

Ikjoàn itjo ni'ya; xin i'nde kiì.

¹⁸ K'e nga kis'e isén ngats'iì soldado xi nchisíkinda, mì tà k'oaá kji kjoasiì kis'e-la nga mìkiù tjiin-la kó s'in komà nga itjo ndayá Pedro. ¹⁹ Jè Herodes kitsjaà okixi nga tsohótsji Pedro tanga mìkiù kisakò-la. K'e nga jye kiskònangui-la ngats'iì soldado xi kisikinda, jña kiskaànè-la nga tsjin Pedro; ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtiyaà jña soldado. Herodes itjokàjin ya Judea. Ján kiù kijna naxandá Cesarea.

²⁰ Herodes kjoasiù tjin-la kò xita naxandá Tiro kò Sidón. Xita naxandá koi, tsajoóya-ne nga inchrobàkon Herodes. Tanga itjòn ndaà tsajoókò Blasto xi tikoa xá tjin-la ya ni'ya-la Herodes xi xitaxá itjòn tjina. Kò jè Blasto kiichjatji naxandá koi nga kàtas'e kjoa'nchán. Koií k'oas'in kis'iin-ne jña naxandá koi, nga ya nangui-la Herodes otse tsojmì xi kine. ²¹ Jè nachrjein k'e nga chixoña xita nga kisijna junta, jè Herodes, tsohòkjá nikje-la xi ts'e xitaxá itjòn; tsibijnasòn ixile-la, ikjoàn kiichjajin-la xita naxandá. ²² Jña xita naxandá, k'e nga kiì'nchré-la, tsibíts'ia nga 'ñó kiichja kitsò:

—Jè xi tíchja, jngoò xita xi nainá, mìtsà taxkì xita!

²³ Tik'e-ne j'ì àkjale-la Nainá xi kitsjaà ch'in-la; kjòxk'én, ch'indoó kisikje, ikjoàn k'en, koií kjoa-la nga mìkiù jeya kisikijna Nainá.

²⁴ Tanga jè 'én-la Nainá isaá ndaà tíhobísòn k'oa isaá ndaà tímakjin xita xi mokjeiín-la.

²⁵ Jè Bernabé kò Saulo, k'e nga jye kjòngásòn xá-la, inchrobà-ne Jerusalén, kiì-ne ján Antioquía. Tjiko Juan xi tikoa Marcos 'mì.

13

K'e nga jè Bernabé kò Saulo tsibíts'ia nga kisixá

¹ Jña xita naxandá-la Cristo xi títsajna ya naxandá Antioquía, tjin i'nga xita xi chjaya ngajo-la Nainá kò okóya 'én-la Nainá: jè xi 'mì Bernabé, Simón (xi tikoa Niger 'mì), Lucio xi Cirene ts'e, Manaén (xi taña kòjchákò Herodes, xi tsatíxoma Galilea), kò Saulo. ² Jngoò nachrjein k'e nga tíma culto tikoa títsajnachjan xita-la Cristo, jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Tíkítsajnandaà-ná jè Bernabé kò Saulo xá xi xó 'an kichjà-la.

³ Jña xita-la Cristo, k'e nga jye tsibítsajnachjan koa jye tsibítsi'ba, tsohósòn-la tsja Bernabé kò Saulo, ikjoàn kisikasén [xi kjoa ts'e xá-la Nainá].

Kós'in komà k'e nga jè Bernabé kò Saulo kiichjaya ján Chipre

⁴ Jè Inima Tsjeè-la Nainá kisikasén Bernabé kò Saulo nga kiì Seleucia; yaá jahas'en chitso nga kiì nangui xi kijnajiin-nda xi 'mì Chipre. ⁵ K'e nga ijchò naxandá Salamina, tsibíts'ia

nga kiichjaya 'én ndaà-là Nainá ya jñà ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío. Tjiko jè Juan Marco xi kisichját'aà-là Bernabé ko Saulo. ⁶ Tsatojiin kóhokji nangui jiin-ndá Chipre, ijchò skanda naxandá Pafos. Yaá kiskaat'aà jngoò-là xita judío xi 'mì Barjesús xi xita tj'e, tikoáá xita ndiso-né nga tsò, 'én-là Nainá chjaya. ⁷ Jè xita tj'e, yaá ojmeèko Sergio Paulo xi xitaxá ítjòn tíjna kóhokji nangui Chipre. Jè Sergio Paulo ndaà fiya-là. Kiichja-là jè Bernabé ko Saulo nga mejèn-là kji'nchré 'én ndaà-là Nainá. ⁸ Tanga jè xita tj'e, xi 'mì Barjesús xi tikoá Elimas 'mì xi 'én griego, kondraá ki-là jè Bernabé ko Saulo nga majìn-là nga jè xitaxá ítjòn kòkjeiin-là 'én ndaà-là Nainá. ⁹ Tanga jè Saulo, tijè-ne xi 'mì Pablo, ndaà tíjin inima-là Inima Tsjeè-là Nainá; ñó kiskoò'an, ¹⁰ kitsò-là:

—Xita ndiso xi ch'o tjin kjohitsjeèn-lè; ki'ndí-là xita neií; ngaji kondra 'mì yije-là xi kjoá kixi! ¿Mé-ne nga kjit'aà nàchrjein mejèn-lè nìkits'ón-jiin ndiyá kixi-là Nainá? ¹¹ I'ndeí Nainá tsjá-lè kjo'in; mì kii tí kòtsejèn-lè. Kjìn nàchrjein mì tí kii jcha-ne isén ndobá ts'e ts'óí.

Tik'e-ne mì tí kii kjòtsejèn-là. K'jeí xita tsohótsji xi kit-sobát'aà nga komà kii. ¹² Jè xitaxá ítjòn, k'e nga kijtsee kjoá koi, kòkjeiin-là 'én-là Nainá nga kixi kjoá. Tà kjòxkón-là koni s'ín tsakóya-là Pablo ko Bernabé it'aà ts'e Na'èn-ná.

Kós'ín komà k'e nga jè Pablo kiichjaya ya Antioquia ts'e Pisidia

¹³ Pablo ko jñà xita xi kjihijtakò jahas'en chitso ya Pafos, kii ján Perge i'nde xi chja-ne Panfilia. Tanga jè Juan Marco, tsohótji-ne, ján kii-ne Jerusalén. Mì tí ya tsobáhijtakò-ne Pablo. ¹⁴ Jè Bernabé ko Pablo jahato Perge, kii Antioquia, naxandá xi chja-ne Pisidia. Jè nàchrjein nìkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibítsajna. ¹⁵ K'e nga jye kjòxkejìin kjotíxoma-là Moisés ko xojòn xi kiskii xita xi kiichjaya ngajo-là Nainá, jñà xita sko-là ni'ya ingo sinagoga kisikasén xá-là jè Pablo ko Bernabé, kitsò-là:

—'Ndsè, tsà tjin-nò mé 'én xi kinókjoajìin-là xita, tinókjoaa mé-ne nga s'e-là nga'ñó inima-là jñà xita.

¹⁶ K'eé tsasítjen Pablo; koó tsja kisijé-là nga jyò kàtítsajna; kitsò-là:

—Jñò xi xita Israel 'mì-nò, ko xi mìtsà naxandá Israel tsajòn tanga yaxkón Nainá, tina'ya-ná. ¹⁷ Jè Nainá xi ts'e naxandá Israel, jaàjiin xita jchínga kjin-ná; jngoò naxandá je kis'iin k'e nga tisa ján títsajna Egipto nga mìtsà ya i'nde-là; nga'ñó ts'e Nainá-né nga tsachrjekàjiin nangui Egipto. ¹⁸ Nainá, ichán nó kis'e-là kjoatsejta nga kisikinda jñà xita Israel ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹⁹ Nainá, itoò naxandá xita kisikjehesòn ya nangui Canaán. Ikjoàn kitsjaà-là jñà xita Israel

jè nangui jè nga ts'e koma. ²⁰ Ngats'ii kjoa koi, ñijòn sìndò osen nó tsato.

'Xi komà iskan, Nainá kitsjaà-la xi xita sko-la tsibìtsajna nga tsibíndaajiin-la xita naxandá Israel. Kò jña tsasikò skanda k'e nga j'ii Samuel, xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ²¹ Xita naxandá Israel, kisijé-la Nainá jngoo xitaxá ítjòn xi mejèn-la nga kotixoma-la. Nainá kitsjaà-la Saúl, ki'ndí-la Cis xi tje-la Benjamín. Ichán nó tsatixoma Saúl. ²² Nga komà iskan, Nainá jaàxin Saúl; jè David kitsjaà-la xá nga tsibijna xitaxá ítjòn. Nainá kitsò: "Jyee kisakò-na nga jè David xi ki'ndí-la Isaí, jngoo xita xi sasén-la inima-na nga sìkitasòn yije xi 'an mejèn-na." ²³ Nainá kisikasén-la xita naxandá Israel, jngoo xita xi tje-la David xi 'mì Jesús nga jè kochrjekajijn kjo'in. Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà tso'ba nga tisa tàts'en-la kjoa. ²⁴ K'e nga tikj'eè f'ii Jesús, Juan kiichjayajijn-la xita naxandá Israel nga katasíkajno jé-la, mì tì jé kohótsji-ne kò kátama bautizar. ²⁵ K'e nga jye tífehét'aà nachrjein-la Juan xá xi j'ii-ne, kitsò: "Jñò, ¿kó s'ín nikítsjeèn ít'aà ts'an? ¿A bixón-nò: jè Cristo? Majin. Saá nchrobá tjingui jngoo-na xi isa tíjna ítjòn skanda mìkì ok'in-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'in-la xoxté-la", kitsò Juan.

²⁶ 'Tanga i'ndeji, k'oaá ma-ne koxan-nò ngats'ioò jñò ndí 'ndsè xi tje-la Abraham inchrobát'aà-nò kò jñò xi mìtsà ya inchrobát'aà-nò tanga yaxkón Nainá: jña j'ii-ná jè 'én ít'aà ts'e Cristo nga jè kochrjekajijn-ná kjo'in. ²⁷ Jña xita naxandá Jerusalén kò xitaxá-la, mìkì kijtseèxkon Jesús nga jè xi Cristo, tikoá mìkì kjòchiya-la jña 'én xi maxke nga jijn jijn nachrjein jè nachrjein nìkíaya ya ni'ya ingo sinagoga koni s'ín tjít'aà xojoñ ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Tanga jña xita koi kitsjaà okixi nga katiyaá Jesús kò k'oaá s'ín tsitasòn koni tsò 'én koi. ²⁸ Nas'ín tsjin-la jé Jesús nga ok'in-la nga kiyá, xita koi, kisijét'aà-la Pilato nga katasík'en. ²⁹ K'e nga jye tsitasòn yije koni s'ín tíchja Xojoñ-la Nainá ít'aà ts'e Jesús, kiskónájen t'aà krò, ikjoàn kii nga tsibihijijn. ³⁰ Tanga Nainá kisikjaáya-la ít'aà ts'e kjoabiyaá. ³¹ Jesús, k'e nga jye jaáya-la, kjin k'a tsakó-la yijo-la jña xita xi chinchimako nga inchrobà-ne Galilea skanda Jerusalén; nachrjein i'ndeji, jña xita koi xi bénojmi kixi-la xita naxandá ít'aà ts'e Jesús.

³² 'Koi xá j'ii-najen nga kénojmi-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jchínga-najen. ³³ I'ndeji, k'e nga kisikjaáya-la Jesús, k'oaá s'ín kisikitasòn xi ít'aà tsajen xi ixti-la ma-jen jña xita jchínga-najen. K'oaá s'ín tjít'aà xojoñ ts'e Salmo xi ma-ne jò, nga tsò: "I'ndeji, ji-né xi Ki'ndí-na xan-lè; 'an-ná xi na'èn-lè ma." ³⁴ Koni kis'iin Nainá nga kisikjaáya-la Jesús ít'aà ts'e

kjoabiyaà nga mì tì kii kiyá-ne, yaá makixiya 'én koi nga tsò Xojon-la Nainá: “Siikitasòn-ná koni tsò 'én tsjeè-na, kò 'én kixi-na xi 'an kitsjaà-la David.”³⁵ K'oaá tìs'in tít'aà ìjngò xojon ts'e Salmo nga tsò: “Mikiì koj'ndi nga k'indo yijo-la Xita tsjeè-lè.”³⁶ Jñà nàchrjein nga tsibijnakon David, k'e nga jye kisikitasòn koni s'in mejèn-la Nainá, k'en. K'oaá tìs'in kisihjiin koni komàt'in xita jchínga-la. Tìkoaá i'ndo yijo-la.³⁷ Tanga jè Xita Tsjeè xi Nainá kisikjaáya-la mìkii i'ndo yijo-la.³⁸ Ngats'ioò jñò ndí 'ndse, k'oaá s'in kàtasijjin-nò, jñà 'én xi nokjoàyajjin-nòjen, jè-né nga it'aà ts'e Jesús, Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná.³⁹ Jñà xita, ngats'ii kjoa xi ch'o s'in, mìtsà it'aà ts'e kjotixoma-la Moisés makixiya; jè it'aà ts'e Jesús makixiya xita, jñà xi mokjeiin-la it'aà ts'e.⁴⁰ T'een kindà yijo-nò mé-ne nga mì k'oaá s'in komat'ioòn koni s'in tichja xojon-la jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga tsò:

⁴¹ Chítsejèn, jñò xi nachrjekànguiòò kjoakixi,

kàtaxkón-nò, kò jngòò k'a kàtachija jñò.

'An, jngòò xá s'iaàn nàchrjein tsajòn, k'e nga tisa titsajnaoòn. Mikiì kòkjeiin-nò nas'in s'enojmi-nò xá xi 'an tìs'iaàn.

⁴² Jè Pablo kò Bernabé k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, jñà xita kisijét'aà-la nga kàtenojmíya kjoa koi jè xòhoto xi sa nchrobá.⁴³ K'e nga kisihixat'aà xíkjin nga kii-ne, kjin xita kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, jñà xi xita judío kò jñà xita xi beèxkón Nainá xi jye jahatjia-la nga xita judío komà. Jè Pablo kò Bernabé, k'e nga tsohókò xita koi, 'ñó tsibít'in-la nga ndaà kàtjiiin inima-la jñà 'én xi jye kii'nchré xi kjondaà ts'e Nainá.

⁴⁴ Jè nàchrjein nikjáya xi ìjngòò, kjomeé ijchò ngats'ii xita naxandá nga kii'nchré 'én-la Nainá.⁴⁵ Tanga jñà xita judío k'e nga kijtsee nga 'ñó kjin ma xita, isaá ndaà kjòchinikee Pablo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kondra kii-la Pablo 'én xi kiichja, tìkoa tsakatit'aà.⁴⁶ Pablo kò Bernabé, 'ñó tsi'beé-la ikon; kitsò-la:

—Tjínè-najen nga kénajmí itjòn-nòjen 'én-la Nainá jñò xi xita judío 'mì-nò; tanga jñò nachrjengui-nò; k'oaá ma-ne nga jñò, mìkii s'e-nò kjoabinachon nita mé nàchrjein-ne; ngajen ta saá jñà kénajmí-lajen jñà xi mìtsà xita judío.⁴⁷ K'oaá s'in tsatixoma-najen Nainá nga kitsò:

Jíi tsjaà-lè xá nga síhiseèn-la jñà xita xi mìtsà xita judío, kòhokji nga títsa isò'nde mé-ne nga kitjokàjiiin-ne kjoa ts'e kjo'in.

⁴⁸ K'e nga kii'nchré ngats'ii xi mìtsà xita judío, kjòtsjaá-la; ikjoàn tsibíts'ia nga kitsò: Ndaà tjín 'én-la Nainá; kòkjeiin-la ngats'ii xi xó kitjaàjiiin-ne nga s'e-la kjoabinachon nita mé nàchrjein-ne.⁴⁹ K'oaá s'in komà nga tsabísòn 'én ndaà-la Nainá kòhokji ya i'nde jè.⁵⁰ Tanga jñà xita judío tsibíts'ia nga chinchá'a jñà íchjin itjòn xi ndaà beèxkón Nainá kò xita

ítjòn-la naxandá. K'oaá s'ín komà nga kondra kii-la jè Pablo kò Bernabé. Tsachrjekàjiin ya naxandá. ⁵¹ Jè Pablo kò Bernabé tsibítsajneè chijo-la ndsokò xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá]; ikjoàn kii ján Iconio. ⁵² Tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, ndaà kis'e-la kjotsjacha kò ndaà kisixájiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá.

14

K'e nga jè Pablo kò Bernabé kùichjaya ján Iconio

¹ K'oaá s'ín komà ya Iconio, jè Pablo kò Bernabé, k'e nga jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, 'ño ndaà tsakóya; k'oaá komà-ne nga 'ño kjin xita judío kò xi mitsà xita judío kòkjeiin-la it'aà ts'e Jesús. ² Tanga jña xita judío xi mikii mokjeiin-la, chinchá'a jña xi mitsà xita judío mé-ne nga ch'o tsò-ne kjohítsjeèn xi kisikítsjeèn it'aà ts'e xita-la Cristo. ³ Pablo kò Bernabé, tseé tsibítsajna ya Iconio. Mikii kitsakjòn nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá koi kjoa-la nga Nainá ndaà ma'ñót'aà takòn. Nainá kisikixiyandaà nga kixi kjoa 'én xi tsibénojmi xi kjondaà-la Nainá. Kitsjaà-la nga'ño nga kis'iin kjoxkón xi ndaà tjín xi okó kjoajeya-la Nainá. ⁴ Jña xita naxandá Iconio, jòya komà; osen kiit'aà-la jña xita judío koa osen kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, xita xi tsibíxáya-la Jesús. ⁵ Jña xita judío kò xi mitsà xita judío tsajoóya-ne kò xitaxá itjòn-la nga mejèn-la skaàn-ko, kiinè ndajo. ⁶ Pablo kò Bernabé, k'e nga jye kii'nchré, tsanga; kii ján Listra kò Derbe, naxandá xi chja-ne Licaonia; tikoá chinchima kóhokji i'nde xi chja-ne nga jngoò itjandii. ⁷ Ya i'nde jè, tikoá kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

K'e nga kisinè ndajo Pablo ya Listra

⁸ Ya Listra tíjna jngoò xita x'in xi mikii ma fi. K'oaá s'ín kits'iin; ni saá jngoò nachrjein nga ndsokò tsajmeè-ne. ⁹ Xita jè, tíjna; tí'nchré-la Pablo nga tíchjaya. Jè Pablo, k'e nga kiskoò'an, kijtseè nga mokjeiin-la nga kondaà-ne. ¹⁰ Pablo, 'ño kiihja kitsò-la:

—iTisítjiin, tisijna kixi-ne ndsokoi!

Xita jè, nguì kiski'nga-né; tsibíts'ia nga tsajmeè-ne. ¹¹ Jña xita, k'e nga kijtseè kjoxkón ndaà xi kis'iin Pablo, 'ño kiihja xi 'én Licaonia, kitsò:

—jña nainá, xitaá kjoàn kòma nga kòf'iikon-ná!

¹² Bernabé, Zeus kitsò-la; Pablo, Hermes kitsò-la nga jè xi isa 'ño chja. ¹³ Jè ingo xkósòn-la Zeus, yaá kijna indii naxandá. Jè no'mii-la j'iiko nchraja kò corona. Jè no'mii, kò ngats'ii xita naxandá mejèn sík'en-la jña nchraja nga tsjá-la kjotjò mé-ne nga skoexkón-ne. ¹⁴ Jè Pablo kò Bernabé xi kisixáya-la it'aà ts'e Cristo, ch'oó komà-la k'e nga kijtseè kjoa xi nchis'ín;

tsatejndajno yijo-la jè nikje-la; ikjoàn kiis'ejiin-la xita. 'Nó kiichja, kitsò-la:

¹⁵ —Tiná'yaà, ¿mé-ne k'oas'in titsa'nè-nò? Ngajen, tikoaa taxki xita-nájen koni jñò. Koií xá kòf'i-najen nga kénójmí-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga sikijna-nò kjoa koi xi nì méé chjí-la; jè tanguit'aà-là Nainá xi tijnakon xi tsibíndaà ngajmii, nangui, kò ndáchikon, kò ngats'ii tsojmí xi ya tjin. ¹⁶ Naxrjein xi jye tsato, Nainá kitsjaà'ndeé-la ngats'ii xita naxandá xi tjin kóhokji isò'nde nga chinchimaya ndiyá xi kisaseèn-la. ¹⁷ Tanga Nainá, kjit'aà naxrjein tíhokó yijo-la yá-né jè, nga tí'ya-la ngats'ii kjondaà xi tís'in; jè-né xi tísikasén-nò jtsí xi ngajmii tinchrobá-ne; títsjá-nò tsojmí xi ndaà tímajchá-nò; jè tísichikon-t'in-nò nga ndaà títsjá-nò tsojmí xi ma chine, mé-ne nga ndaà s'e-nò kjotsja.

¹⁸ Pablo kò Bernabé, nas'in k'oas'in tsatekjáya yije-la kjoa xi nchis'in nga mejèn sik'en-t'aà-la cho, tseé xá kisengui nga kòkjeiin-la jñà xita naxandá.

¹⁹ Tik'e-ne j'ii xita judío xi inchrobà-ne Antioquia kò Iconio xi chinchá'a jñà xita naxandá nga tsibínè ndajo jè Pablo. K'e nga jye k'oas'in kisiko, kitsò-né tsà jyeé k'en; ikjoàn tsibifejno nangui, kii síkatjen ján indii naxandá. ²⁰ Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'e nga chixoñat'aà-la Pablo ñánda kijna, jè Pablo tsasítjen ijngoò k'a-ne; jahas'en-jiiin ijngoò k'a-ne naxandá; xi komà inchijòn, Pablo kò Bernabé kii ján Derbe.

²¹ K'e nga jye tsibénójmí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Derbe, nga jye kjin xita kòkjeiin-la, kii ijngoò k'a-ne Listra, Iconio kò Antioquia. ²² Pablo kò Bernabé kitsjaà-la nga'ño inijma-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna naxandá koi; tsibénójmí-la nga kixi kàtitsajnakò 'én xi mokjeiin-la; kitsò-la:

—Mochjeén-né nga tse kjo'in sikjiaán ítjoán k'e nga kitjás'en-jñaá ñánda tíhotixoma Nainá.

²³ Nga jngoò ijngoò i'nde ñánda tjin xita naxandá-la Cristo, Pablo kò Bernabé jaajiin xita jhínga xi tsibít'aà xá nga sikkinda xita-la Cristo; k'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, jye tsibítsajnachjan, kisikítsajnyaya tsja Nainá nga jye mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá.

Kós'in ijchò-ne Pablo kò Bernabé ján Antioquia ts'e Siria

²⁴ Jahato i'nde Pisidia, ijchò-ne nangui Panfilia. ²⁵ Tsibénójmí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Perge, ikjoàn ki-ne Atalia. ²⁶ Yaá jahas'en chitso nga tsohótji-ne nga kii ijngoò k'a-ne Antioquia, i'nde ñánda kisatíixá-la it'aà ts'e kjondaà-la Nainá, xá xi jye kisikitasòn. ²⁷ K'e nga jye ijchò-ne Antioquia, tsibíxkóya xita naxandá-la Cristo; tsibénójmí-la ngats'ii kjoa xi kisikò Nainá, kós'in komàt'in nga

Nainá kitsjaà'nde nga t̄ikoā kòkjeiín-lā jñā xi mìtsà x̄itā judío. 28 Pablo kō Bernabé, tseé tsibìtsajnakō x̄itā xi kota'yàt'aà-lā Cristo ya Antioquía.

15

Mé kjoā xi tsajoóya-ne jñā x̄itā xi tsibíxáya-lā Jesús kō x̄itā jchínga ján Jerusalén

1 Jñā nāchrjein koi, j'ìi i'nga x̄itā xi inchrobà-ne Judea nga tsibénojmi-lā x̄itā-lā Cristo, kitsò-lā: “Mikiì k̄itjokàjñòò k̄jō'in tsà mikiì s̄it'aà ch̄iba-lā yijo-nò kjoā ts'e circuncisión koni s'ín t̄ichjā k̄jot̄ixoma xi kiskii Moisés.” 2 Pablo kō Bernabé 'ñó tsajoókjoò kō jñā x̄itā koi; tsohótiyaá-ne jñā kjoā koi; ikjoàn kisikasén Pablo kō Bernabé ján Jerusalén; tsoháhijtakō i'nga x̄itā-lā Cristo xi t̄itsajna ya Antioquía nga kiikon jñā x̄itā xi tsibíxáya-lā Jesús kō x̄itā jchínga xi ot̄ixoma ya naxandá-lā Cristo nga s̄indaàjiiin kjoā koi.

3 Jñā x̄itā naxandá-lā Cristo xi t̄itsajna Antioquía, kisichját'aà-lā nga kii-ne x̄itā koi. Jahato Fenicia kō Samaria; tsibénojmi nga jñā xi mìtsà x̄itā judío t̄ikoā jyeé t̄ifatjya-lā nga Cristo nchifit'aà-lā. Ngats'ii x̄itā xi mokjeiín-lā it'aà ts'e Cristo, 'ñó k̄jòtsja-lā.

4 Pablo kō Bernabé, k'e nga ijchò ján Jerusalén, jñā x̄itā naxandá-lā Cristo kō x̄itā jchínga xi ya ot̄ixoma kō x̄itā xi tsibíxáya-lā Jesús, ndaá kiskoétjò. X̄itā koi tsibénojmi yije mé kjoā xi kis'iin Nainá nga kisichját'aà-lā. 5 Ya t̄itsajnajiin i'nga x̄itā fariseo xi jye kòkjeiín-lā 'én ndaà-lā Nainá xi kjoā ts'e Cristo; chinchá kixi, kitsò:

—Jñā xi mìtsà x̄itā judío xi jye mokjeiín-lā, mochjeén-né nga s̄it'aà ch̄iba-lā kjoā ts'e circuncisión; t̄ikoā s̄inè-lā nga k̄atasíkitasòn k̄jot̄ixoma xi kiskii Moisés.

6 K̄jòxkóya x̄itā xi tsibíxáya-lā Jesús kō x̄itā jchínga xi ot̄ixoma ya j̄jiin naxandá-lā Cristo nga tsajoóya-ne kjoā koi. 7 Tse jchán tsajoóya-ne kjoā koi; chaán tsasijna kixi Pedro, kiichjā, kitsò:

—'Ndsee, jñò, jyeé t̄ij̄iin-nò nga k̄jòtsee jaàj̄iin-na Nainá nga 'an k̄enojmi-lā 'én ndaà-lā Nainá xi kjoā ts'e Cristo jñā xi mìtsà x̄itā judío mé-ne nga t̄ikoā kòkjeiín-lā. 8 Nainá xi beè in̄ima-ná, k'oaá s'ín tsakó kixi-ná nga t̄ikoā kiskoétjò x̄itā koi nga k'oaá t̄is'ín kitsjaà-lā In̄ima Tsjeè-lā koni s'ín kitsjaà-ná jñā. 9 Nainá, kisìtsjeè in̄ima-lā x̄itā koi k'e nga kòkjeiín-lā it'aà ts'e Cristo, nga mikiì faáj̄iin x̄itā, tà ngàsòn fikō-ná ngats'iaá, xi x̄itā judío 'mì-ná kō xi taxk̄i x̄itā. 10 I'ndeij, ¿mé-ne kondra onguí-là k̄johísjeèn-lā Nainá, tsà koi nāchrjein-lā kojti-lā? Nga bìnè-lā x̄itā xi kota'yàt'aà-lā Cristo nga s̄ikitason kjoā ts'e k̄jot̄ixoma. Ni jñá kō ni jñā x̄itā jchínga-ná chíkjoā-ná nga níkitasoán. 11 Mikiì kōs'ín kōma. Nga k'oaá s'ín mokjeiín-ná nga

jñá, kọ xi taxkị xịtá, ta ngásòn kjondaà-lá Nà'èn-ná Jesucristo kítjokàjñáá kjo'in.

¹² Jyò tsibìtsajna ngats'ìi xịtá xi yá títsajna. Kì'nchré-la Bernabé kọ Pablo nga tsibénojímí-la xịtá nga 'ñó tse kjoxkón ndaà xi kis'ìin Nainá xi ìt'aà ts'e nga nguixkon jñà xi mìtsà xịtá judío. ¹³ K'e nga jye kùichja Bernabé kọ Pablo, k'eé kùichja Jacobo, kitsò:

—'Ndsee xi ì tìtsajnaà, tìná'ya-ná. ¹⁴ Jè Simón Pedro, jyeé tsibénojímí-ná kó s'ín komà nga tìsà ítjòn nga Nainá jaàjìin jñà xi mìtsà xịtá judío nga naxandá-lá koma. ¹⁵ K'oaá s'ín mangásòn 'én koni s'ín kiskii jñà xịtá xi kùichja ngajo-la Nainá nga kitsò:

¹⁶ K'e nga kọma ìskan, kítjojen ìjngòò k'a nga kındàyà xítse-na kjoítixoma-lá xítaxá ítjòn David xi jye its'oòn;

jè xi jye chixoña, ìjngòò k'a síkixiya-na; siikíjna jngòò-na xịtá xi kjoítixoma ngajo-la David,

¹⁷ mé-ne jñà xịtá xi i'nga kohótsji-ne Nainá, ngats'ìi xi mìtsà xịtá judío, jñà xi 'ín ts'an tít'aa.

¹⁸ K'oaá tsò Nainá, nga tsibénojímí kjohítsjeèn xi tjín-la skanda tìsà tàts'en-lá kjoa.

¹⁹ "An, k'oaá xán-nò nga mìkii sìnè-la kjoa xi 'in tjín jñà xi mìtsà xịtá judío, jñà xi nchifatjìya-la nga Nainá nchifit'aà-la.

²⁰ Ta jè xi mochjeén nga sikasén-lá xojon mé-ne nga mìkii skine ngats'ìi tsojmì xi yá sìnchá nguixkon kjoaxkósòn; tìkooà kì tì kjoa chijngui s'ín-ne, mì tì kii skine-ne jní kọ ngats'ìi yijo-la cho xi mìkii xíteèn jní-la. ²¹ Skanda kjoítseé, xkị xi ján naxandá tjín xịtá xi bíxkejìin xojon kjoítixoma xi kiskii Moisés yá ni'ya ìngọ sinagoga nga jìin jìin nachrjein nga nachrjein nìkjáya.

²² Jñà xịtá xi tsibíxáya-la Jesús kọ ngats'ìi xịtá naxandá-la Cristo kọ xịtá jchínga xi yá otixoma, tsajoóya-ne nga jaàjìin i'nga xịtá xíkjín xi kisikasén ján Antioquía. Jñà kitjaàjìin Judas xi tìkooà Barsabás 'mì kọ Silas, jñà xịtá xi ndaà yaxkón yá jìin naxandá-lá Cristo. Tsobáhjtako Pablo kọ Bernabé. ²³ Kisik'a jngòò xojon xi tsò:

“Ngajen, xịtá xi tsibíxáya-la Jesús kọ xịtá jchínga, nìhixat'aà-nòjen jñò xi mìtsà xịtá judío 'mì-nò xi 'ndsé chibá ìt'aà ts'e Cristo xi tìtsajnaà yá naxandá Antioquía, kọ ì'nde Siria kọ Cilicia. ²⁴ Jyeé kina'yà-jen nga ì itjokàjìin i'nga xịtá xi ijchòkon-nò nga sì síkọ-nò nga chjako-nò 'én xi síkìts'ón-jìin-la ìnjma-nò, tanga mìtsà ngajen tsatíxá-lajen. ²⁵ Ngats'ìi-jen, k'oaá s'ín kichoòsòn-lajen nga kinikasén i'nga-nòjen xịtá tsajen xi kikon-nò. Tsobáhjtako xinguiáá Pablo kọ Bernabé, xịtá xi 'ñó matsjacha-jen. ²⁶ Jñà xịtá koi, jye k'oas'ín tsibínè-la yijo-la

n̄it̄a mé k̄j̄o'in xi komàt'in xi k̄joa ts'e N̄a'èn-ná Jesucristo. ²⁷ Titsanikasén-nòjen Judas k̄o Silas; ngats'iì 'én xi t̄j̄t'aà xojoṇ, j̄n̄a x̄it̄a koi keènojmiya ìjngoò k'a-nò xi tà 'én koòko-nò. ²⁸ Ngajen k̄o Inim̄a Tsjeè-la Nainá ndaà kisaseèn-najen nga mì k̄j̄o'ñó koma-nò k̄joa ts'e k̄j̄ot̄ixoma xi 'in t̄j̄in; tà koi-né xi ndaà mochjeén: ²⁹ nga mikii ma ch̄j̄inee yijo-la cho xi ya biyaà nguixkon xkósòn; mikii ma ch̄j̄inee j̄n̄i k̄o mikii ma ch̄j̄inee yijo-la cho xi mikii x̄ixteèn j̄n̄i-la; t̄ikoaa k̄i t̄i k̄joa ch̄j̄ingui n̄is'in-là; tsà ch̄jaàxìn-là yijo-nò ngats'iì k̄joa koi, ndaà s'e; k'e chibá."

³⁰ X̄it̄a koi, k'e nga jye kisihixat'aà x̄íkj̄ín, n̄itoón kii skanda ján Antioquía; k'e nga ijchò tsibíxkóya ngats'iì x̄it̄a-la Cristo, kisingatsja xojoṇ xi 'ya. ³¹ J̄n̄a x̄it̄a naxandá-la Cristo, k'e nga jye tsibíxkejiin xojoṇ, tsjaá komà-la nga ijchò-la 'én xi kisijehikon. ³² Jè Judas k̄o Silas t̄ikoaa Nainá ch̄ja ngajo-la; ndaà kisijehikon j̄n̄a x̄it̄a-la Cristo; kitsjaà-la nga'ñó. ³³ X̄it̄a koi, k̄j̄in nachrjein tsibítsajna Antioquía. Nga komà iskan kisihixat'aà x̄íkj̄ín, kii-ne Jerusalén; kiikon-ne j̄n̄a x̄it̄a xi kisikasén. ³⁴ [Tanga jè Silas ndaà kisaseèn-la nga tsibíjna Antioquía.] ³⁵ Jè Pablo k̄o Bernabé, yaá tsibítsajna Antioquía; tsakóya-isa 'én-la Nainá t̄ikoaa kiichjaya 'én ndaà-la Nainá xi k̄joa ts'e Cristo. T̄ikoaa k̄j̄in x̄it̄a xi k̄j'eij̄i kisixákjoò.

K'e nga chinchat'aà xìn-la x̄íkj̄ín jè Pablo k̄o Bernabé

³⁶ K'e nga komà iskan, Pablo kitsò-la Bernabé:

—Tíkjaán ìjngoò k'aá kóhok̄ji naxandá ñanda tsibènojmiá 'én-la Nainá mé-ne nga jchaá kó s'in t̄ítsajna x̄it̄a xinguiá.

³⁷ Jè Bernabé mejèn-la k̄j̄iko Juan, xi t̄ikoaa Marcos 'mì; ³⁸ tanga jè Pablo mikii kisaseèn-la nga jè k̄j̄iko, koií k̄joa-la nga kitsjeiin takòn ján Panfilia nga mì t̄i kii tsoháhtak̄o-ne nga kisixá jè xá xi t̄j̄ima-ne. ³⁹ K'oaá s'in komà-ne nga kisakò k̄joa nga mikii k̄j̄ongásòn 'én-la; chinchat'aà xìn-la x̄íkj̄ín; jè Bernabé k̄iik̄o Marcos; kiisòn-nda skanda Chipre. ⁴⁰ Jè Pablo, jaàjiin Silas nga tsoháhtak̄o. J̄n̄a x̄it̄a-la Cristo kisikítsajnaya tsja Nainá nga kii. ⁴¹ Kii kóhok̄ji nangui Siria k̄o Cilicia nga ya chinchima nga isa ndaà kisi'ñó ikon j̄n̄a x̄it̄a naxandá-la Cristo.

16

K'e nga jè Timoteo tsoháhtak̄o Pablo k̄o Silas

¹ Pablo, k'e nga ijchò naxandá Derbe k̄o Listra, ya kisatiik̄joò jngoò x̄it̄a xi kota'yat'aà-la Cristo xi Timoteo 'mì; nea-la x̄it̄a judío-né xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo. Tanga jè na'èn-la x̄it̄a griego-né. ² J̄n̄a x̄it̄a-la Cristo xi t̄ítsajna Listra k̄o Iconio 'ñó ndaà kisikíjna Timoteo. ³ Pablo mejèn-la nga jè koahitak̄o; k'oaá komà-ne nga kisit'aà ch̄iba-la k̄joa ts'e circuncisión

mé-ne nga ndaà kǐjna-ne Timoteo ìt'aà ts'e xǐta judío; nga jǎa xǐta xi ya ì'nde-la jyeé beè nga na'èn-la Timoteo, xǐta griego-né. ⁴ Ngats'ìi naxandá ñánda jahato, k'oaá kitsò-la nga kátasíkitasòn kjoakixǐ xi tsajoóya-ne jǎa xǐta xi tsibíxáya-la Jesús kò xǐta jchínga xi títsajna Jerusalén xi otíxoma ya ìjìin naxandá-la Cristo. ⁵ Jǎa xǐta naxandá-la Cristo, isaá 'ñó ndaà mokjeíin isa-la; nachrjein nchijòn tímakjìn-ya xǐta xi nchimokjeíin-la.

K'e nga jè Pablo kisìnjǎa jngoò-la xǐta Macedonia

⁶ Jè Iníma Tsjeè-la Nainá mìkìi kitsjaà'nde-la Pablo kò xǐta xi kjihjatakò nga 'én-la Cristo kii síka'bí ján nanguì Asia; k'oaá ma-ne nga ya jahatojìin nanguì ñánda 'mì Frigia kò Galacia. ⁷ K'e nga ijchò chrañat'aà-la nanguì Misia mején-la nga ján kjoì nanguì Bitinia, tanga jè Iníma-la Jesús mìkìi kitsjaà'nde-la. ⁸ Tà jahato Misia, ijchò skanda naxandá Troas. ⁹ Nga jye títsajna Troas, Pablo, k'e nga nǐtjen, tsatsejèn jngoò-la xǐta koni tsà nijǎa tí'biì-la xi nanguì Macedonia ì'nde-la xi tsasíjna kixǐ nguixkòn Pablo. Tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Nchroboì ì nanguì Macedonia. Tìchját'aà-nájen.” ¹⁰ Pablo, k'e nga jye kijtseè kjoa koi, nìtoón tsitsajnaandaà-jen nga tsanguì-jen ján nanguì Macedonia; k'oaá s'ín kjòchíya-najen nga kixǐ kjoa nga Nainá tíchja-najen mé-ne nga síka'bí-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya ì'nde jè.

Kós'ín komà nga jè Pablo kò Silas kii ndayá ya naxandá Filipos

¹¹ K'e nga itjo-najen ya naxandá Troas, kichjoé jngoò-jen chitso, tsanguì kixǐ-jen ya nanguì xi kijnajìin ndá xi 'mì Samotracia; xi komà inchijòn ìjngoò k'a tsanguì-jen skanda naxandá Neápolis. ¹² Itjo-najen Neápolis, tsanguì-jen Filipos, jngoò naxandá ítjòn ts'e ì'nde Macedonia xi 'ñó tjoé-la nga'ñó ìt'aà ts'e Roma. Kjìn nachrjein tsitsajna-jen ya ì'nde jè. ¹³ Jngoò nachrjein nìkjáya tsanguì jngoò-jen ì'nde ìndìi naxandá ñánda tífa jngoò xajngá nandá nga k'oas'ín kiníkìtsjeèn-jen nga tjín jngoò ì'nde ñánda chjat'aà-la Nainá xǐta judío. Tsitsajna-jen; kinokjoàko-jen ìt'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jǎa íchjín xi maxkóya ya ì'nde jè. ¹⁴ Ya tíjnajìin jngoò chjoón xi 'mì Lidia xi otíjna nikje chjǐ xi sko kjoàn isén-la; yaá ì'nde-la ñánda 'mì Tiatira; ndaà beèxkón Nainá; jè Nainá kiskíx'ajìin kjohísjeèn-la nga ndaà tí'nchré koni s'ín tíchja Pablo. ¹⁵ Komà bautizar Lidia kò ngats'ìi xǐta ni'ya-la; xi komà iskan tsibítsi'ba-najen kitsò:

—Jñò tsà kixǐ kjoa nga mokjeíin-nò nga 'an, ndaà mokjeíin-na ìt'aà ts'e Nainá, tikjiaán ni'ya-na, ya síkjáyaá.

Ngajen kjo'ñó tsitsajna-jen.

¹⁶ Jngoò nàchrjein k'e nga titsahonguí-jen ì'nde ñánda nokjoàt'aà-lajen Nainá, kisatiikjoè jngoò-jen tsòti chì'nda xi inìma ch'o-là neìí tíjìn inìma-là; maá-là bíndaà nga kot'aàsòn xità. Jñà nei-là tsòti jè, ndaà jchán síkijne tòn nga koi xá s'ín. ¹⁷ Tsòti jè, kiitjìngui-najen; 'ñó chja tjìngui-najen, nga tsò:

—Xità koi, chì'nda-là Nainá-né xi 'ñó jeya tíjna; tíjñà-ne xi bénojímí-nò ndiyá xi kitjokàjìin-nò kjo'in.

¹⁸ Jè tsòti, kjìn nàchrjein k'oas'ín kitsò-najen. Pablo chaán kòjti-là, kisikátjifaya'a; kiichja-là jè tjo neìí xi tíjìn inìma-là. Kitsò-là:

—It'aà ts'e Jesucristo, k'oaá xan-lè, tìtjokàjìin inìma-là tsòti jè.

Tik'eé-ne kjòndaà-ne.

¹⁹ Jñà nei-là, k'e nga kijtseè nga kitjaàxìn-là kjoa xi ma-là, nga mì tì kii kisikijne-ne tòn, kitsobà'ñó Pablo kò Silas, kiikò nguixkòn xitàxá. ²⁰ Chinchá osen ñánda títsajna xitàxá, kitsò:

—Jñà xità koi xi xità judío, fì kátsji kjosì ì naxandá-ná. ²¹ Kjotíxoma xi okóya mìkii ndaà tjín, mìkii tí'nde-ná nga chjoé, mìkii k'oas'ín s'eén, koií kjoa-là nga xità Roma-ná jñá.

²² Ngats'ìi xità naxandá saà kondra kii-là jè Pablo kò Silas; jñà xitàxá kitsjaà okixi nga tsatejndajno nikje-là, ikjoàn tsajá-là. ²³ K'e nga jye 'ñó tsajá-là, ingajò, kiskinìs'en ndayá; ikjoàn kitsjaà-là okixi jè xità xi síkinda ndayá nga ndaà kàtasíkinda xità koi. ²⁴ Jè xità xi síkinda ndayá, k'e nga kits'ìi-là okixi, yaá chinchá jya ñánda isá 'ñó tjín. Tsibít'aà'ñó ndsoko it'aà yá ts'e ndayá.

²⁵ K'e nga jye ijchò osen nìtjen, jè Pablo kò Silas, nchichjat'aà-là Nainá kò nchiseè-là; jñà xità xi i'nga xi tìkoa kjo'in títsajna, tà nchi'nchré-là. ²⁶ Tik'e-ne tà nìtoón j'ìi jngoò ch'ón xi 'ñó jchán ts'a. Jñà xotjoa-là ndayá kitáx'a, tìkoa jñà na'ñó kichá cadena xi tjít'aà 'ñó-ne xità xi títsajna ndayá, jngoò k'a kitjájnda'ñó. ²⁷ Jè xità xi síkinda ndayá, k'e nga jaá-là, kijtseè nga tìx'á yije xotjoa-là ndayá. Kisikítsjeèn, maá-là tsá jyeé tsanga yije xità xi títsajna kjo'in. Kiskoé jngoò kichá ndojò nga mejèn-là sùik'en yijo-là. ²⁸ Jè Pablo, k'e nga kijtseè, nìtoón 'ñó kiichja-là kitsò-là:

—Kì k'oaá nìkoií yijo-lè; íí titsajna yije-jen.

²⁹ Jè xità xi síkinda ndayá kisijé jngoò ni'ín nga kjòhiseèn-ya ndayá; chibá-là tíhotsé-né k'e nga jahas'en cuarto ñánda títsajna Pablo kò Silas; ikjoàn kisikatjen yijo-là ya ìngui ndsoko. ³⁰ Ikjoàn tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; kiskònangui-là, kitsò-là:

—Na'èn, ¿mé xi s'iaàn nga kitjokàjñà kjo'in?

³¹ Pablo kò Silas kitsò-là:

—Kàtakjeiín-lè ìt'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kítojokàññoò kjo'in ngaji kò ngats'ì xità ni'ya-lè.

³² K'eé tsibénojmi-là 'én-là Na'èn-ná ngats'ì xità xi ya títsajna ni'ya-là. ³³ Tjè-ne nìtjen jè, jè xità xi síkinda ndayá, tsanìjno ñánda kitì-là Pablo kò Silas; xità jè tìkoá komà bautizar kóhótjín xità xi ya títsajna ni'ya-là. ³⁴ Nga jye komà iskan, kiikò ni'ya-là nga tsakjèn kjoò kóhótjín xità ni'ya-là xi ngui tà kjotsja nga jye kòkjeiín-là ìt'aà ts'e Nainá.

³⁵ Nga komà inchijòn, jña xitàxá kisikasén policía-là nga kisikasén-là okixi jè xi síkinda ndayá nga tà k'oas'ín kàtìtjo-ne Pablo kò Silas. ³⁶ Jè xità xi síkinda ndayá kisikí'nchré Pablo kitsò-là:

—Jña xitàxá, jyeé kàtsjá-na okixi nga ma kitjondeí-nò. Ndaà tanguí-nò.

³⁷ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngajen xità Roma-nájen. [Mikiì tjí'nde nga taxki siko-najen.] Tanga kis'eé-najen yá nga nguixkòn naxandá k'e nga skanda tikj'eé 'ya-là mé jé xi tjín-najen; tanga j'ndeì mejèn-là nga tà kjoá chijé kochrje-najen ndayá; jña kàtjanchrobá sobà nga kàtachrje-najen.

³⁸ Jña policía, k'oáá s'ín kii kénnojmi-là jña xitàxá koni s'ín kitsò Pablo. K'e nga kii'nchré jña xitàxá nga jè Pablo kò Silas nga xità Roma, tsí ndaà kitsakjòn. ³⁹ K'eé nìton kii nga tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; ikjoàn tsibítsi'ba-là kjoá xi komàt'in; kitsò-là nga ta kjondaà kàtìtjojiìn naxandá. ⁴⁰ Pablo kò Silas, k'e nga jye itjo-ne ndayá, kii ni'ya-là chjoón xi 'mì Lidia. Yáá tsohókò nojmi xíkjin xi ngàsòn mokjeiín-là ìt'aà ts'e Cristo nga 'ñó kàt'eé-là ikon; ikjoàn kii-ne.

17

K'e nga kisakò kjoasiì ján Tesalónica

¹ Jahato Anfípolis kò Apolonia, ijchò Tesalónica ya naxandá ñánda tjín jngòò ni'ya ingo sinagoga xi ts'e xità judío. ² Jè Pablo, koni s'ín kjit'aà, jahas'en jè ni'ya ingo sinagoga; jàn nachrjein nìkjáya tsajoóya-ne nga kiskoòta'ya Xojòn-là Nainá. ³ K'oáá s'ín tsibénojmi-là nga jè Cristo k'oáá s'ín tjínè-là nga kiyá tìkoáá jaáyaá-là ìt'aà ts'e kjoabiyaá. Kitsò-là:

—Jesús xi 'an tibenojmi-nò, jé-né xi Cristo [xi xó k'oas'ín tjínè-là nga kjoí].

⁴ Tjín i'nga xità judío xi kòkjeiín-là; yaá tsobáhihtakò Pablo kò Silas. Tìkoáá kjìn íchjín ítjòn kòkjeiín-là kò xità griego xi beèxkón Nainá. ⁵ Tanga jña xità judío xi mikiì mokjeiín-là, kjòchinikeè Pablo kò Silas. Tsibíxkóya xità ts'eé xi tà jyò tjíma; tsibíts'ia kjoasiì ya naxandá; kii kjaán-t'aà ni'ya-là xità xi 'mì Jásòn nga tsohótsji Pablo kò Silas nga mejèn-là sjiikjina osen

nga nguixkɔn naxandá. ⁶ Tanga mìkiì kisakò-la ñánda tǐjna Pablo kɔ Silas; kjo'ńó komà-la nga tsachrje ni'ya jè Jasón kɔ i'nga xǐta-la Cristo xi ya tǐtsajna nga kiìkɔ nguixkɔn xǐtaxá; 'ńó kiichja kitsò:

—Jǐna xǐta koi xi síkits'ón xǐta xi tǐjn nga tǐjtsa isò'nde; jyeé j'ii i'nde tsaján. ⁷ Ngats'ii xǐta koi, jè Jasón kitsjaà'nde-la ni'ya-la. Saà kondraá fi-la kjotixoma-la César xi xǐtaxá ítjòn ts'e Roma; k'oaá tsò nga tǐjn ìjngò xǐtaxá ítjòn xi Jesús 'mì.

⁸ Jǐna xǐtaxá kɔ xǐta naxandá, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kòjtií-la. ⁹ Jè Jasón kɔ xǐta xi i'nga tsibíchjǐtǐ yijo-la it'aà ts'e xǐtaxá nga komà tsibìtsajnandeǐ-ne.

K'e nga tsibìtsajna naxandá Berea Pablo kɔ Silas

¹⁰ K'e nga jye kòjńò, jǐna xǐta-la Cristo nǐtoón kisikasén jè Pablo kɔ Silas skanda ján naxandá Berea. K'e nga ijchò i'nde jè jahas'en ni'ya ìngɔ sinagoga ts'e xǐta judío. ¹¹ Jǐna xǐta xi tǐtsajna Berea, isáá ndaà tǐjn kjohítsjeèn-la mì k'oaà-ne koni xi tǐtsajna ya Tesalónica; isáá nǐton kòkjeiín-la 'én-la Nainá kɔ nachrjein inchiòn tsibíxkejiin Xojon-la Nainá nga mejèn-la skoe tsà kixǐ kjoa koni tsò 'én xi okóya Pablo. ¹² Kǐjn xǐta judío kòkjeiín-la tǐkoa kǐjn íchjín ítjòn kɔ xǐta x'in kòkjeiín-la xi xǐta griego. ¹³ Jǐna xǐta judío xi tǐtsajna Tesalónica, k'e nga kiì'nchré nga jè Pablo kɔ Silas ya tǐtsajna Berea, nga 'én-la Nainá nchibénojmi, kiì ya naxandá jè nga kiì kinchá'a xǐta mé-ne nga kisakò-ne kjoasii. ¹⁴ Jǐna xǐta-la Cristo, nǐtoón kisikasén Pablo ján indii ndáchikon; tà jè Silas kɔ Timoteo tsibìtsajna ya Berea. ¹⁵ Jǐna xǐta xi tsoháhtakɔ Pablo nga kiì kinì indiaà, kiìkɔ skanda Atenas. K'e nga jye j'ii-ne xǐta koi, 'ya-la okixǐ Silas kɔ Timoteo nga nǐtoón kjǐtǐngui-la Pablo.

Kó tsò 'én xi kiichja Pablo k'e nga tsibìjna ján Atenas

¹⁶ Pablo, k'e nga tǐjna naxandá Atenas nga tíkoña-la Silas kɔ Timoteo, 'ńó baá komà-la nga kǐtseè nga ya naxandá jè, 'ńó kǐjn xkósòn beèxkón. ¹⁷ Ya ni'ya ìngɔ sinagoga tsajoókjoòkɔ xǐta judío kɔ xi taxki xǐta xi beèxkón Nainá; nachrjein inchiòn tsohókɔ ngats'ii xǐta xi bixoña ya ndítsin. ¹⁸ Nachrjein koi tǐjn i'nga xǐta xi tsakóya kjohítsjeèn ts'e xǐta epicúreo kɔ xǐta estoicos nga tsajoókjoò Pablo. Tǐjn i'nga xi tsò:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi chjaya, nga siì s'ín nga chja?

Tǐkooá tǐjn i'nga xi tsò:

—K'oaá ma-ná, kj'eǐi-la nainá tíhokóya.

Koiì k'oaas'ín kitsò-ne nga jè Pablo, jè tǐbénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁹ K'eé kiìkɔ jngòò i'nde ñánda 'mì Areópago. Kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A komaá ìsa ndaà kénajmí-nájèn jè kjotíxoma xit̄se xi ngaj̄i okoòyi? ²⁰ Ñó kj'ejí tsò. Mejèn-najèn nga jcha-jèn kó tsòya-ne.

²¹ Koií okitsò-ne nga jñà xita Atenas kò xita xi xìn nangui-la xi ya títsajna, tà jè xi mejèn-la nga skoe kò koma kjoóya-ne ngats'ìi kjoa xit̄se.

²² Pablo, tsasíjna kixi nga jngoò osen-la i'nde Areópago, kitsò: —Ngats'ioò xi i'nde-nò Atenas, k'oaá s'ín tibexkon-nò; ñó ndaà yaxkón jñà xi nainá 'mì-là. ²³ K'e nga jáhatoaà jñà ingo ñánda bixoñaà, kijtsee jngoaa ingo ñánda tíjt'aà 'én xi tsò: “Nainá xi mìkiì yaxkon-la.” Jè xi jñò yaxkón, ñas'ín mì kì yaxkon, tíjè-ne xi 'an benojmí-nò.

²⁴ Jè Nainá xi tsibíndaà isò'nde, ngats'ìi tsojmì xi tíjn nga tíjtsa isò'nde, jè xi nei-la ngajmìi kò nangui; mìtsà ya tíjnaya ingo xi tsja xita bíndaà-ne. ²⁵ Tíkooá, nímé xi mochjeén-la it'aà tsaján. Ta saá jè tísíkjnakon-ná, tsjá-ná tjò xi chjoaán, tsjá-ná ngats'ìi xi mochjeén-ná.

²⁶ Nainá, jngoò xita kisikjeén nga tsibíndaà ngats'ìi xita xi tíjn nga tíjtsa isò'nde; kiskoòsòn-la kótjín nachrjein kítsajna kò ñánda kítsajna, ²⁷ mé-ne nga kátátsji-ne Nainá, ñas'ín k'oa's'ín kátas'ín koni jngoò xita xi mìkiì tsejèn-la nga ótsjijno ótsjit'aà nangui. Tanga Nainá, mìtsà kjiin tíjna; chraña tíjnat'aà-ná. ²⁸ Koni s'ín kitsò jngoò xita tsajòn xi 'ñó chjine: “Jñá, k'índí-la Nainá 'mì-ná.” Kixi kjoa, nga jè tsjá-ná nga títsajnakooán nga níkaníyá nga títsajnasooán isò'nde. ²⁹ Tsà kixi kjoa nga k'índí-la Nainá 'mì-ná, mì k'oa's'ín síkítsjeén nga Nainá jñà isén xi kicha oro xi kicha plata kò xi ndajo xi xita bíndaà-ne tsja koni s'ín tíjn kjohítsjeèn-la. ³⁰ Nga sa ítjòn Nainá kitsjaà'nde-né nga tíjñò-la xita. Tanga i'nde, k'oaá s'ín tsjá okixi nga tíjtsa isò'nde nga jñà xita kátasíkájno jé-la nga mì tí jé kohótsji-ne. ³¹ Nainá jye tsibíjna jngoò nachrjein nga kixi koíndaàjìin ngats'ìi xita isò'nde. Jaàjìin jngoò xita xi kitsjaà-la okixi nga jè koma xitaxá xi koíndaàjìin-la ngats'ìi xita. Kò k'oaá s'ín tsakó nga kixi kjoa k'e nga kisíkjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaá.

³² K'e nga kii'nchré-la kjoa ts'e nga faáya-la mik'en it'aà ts'e kjoa biyaá, tíjn i'nga xita xi tà tsijñò'nga-né kò tíjn i'nga xi kitsò: —Jñà kjoa koi, kj'ejí nachrjein kina'ya-jen.

³³ Pablo, k'eé itjoiin-la. ³⁴ Tanga tíjn i'nga xita xi ya títsajna nga kòkjeín-la: jngoò xita xi 'mì Dionisio xi ya chja-ne ts'e xita xi títsajnajtín xi 'mì Areópago; tíkooa jngoò chjoón xi 'mì Dámaris, kò xita xi kj'ejí ìsa.

18

K'e nga kisixá Pablo ya Corinto

¹ K'e nga jye komà iskan, Pablo itjojìin Atenas, kii Corinto.
² Yaá kiskaàkjoò jñà xita judío xi 'mì Aquila kò chjoón-la xi 'mì Priscila. Ján nangui-la ñánda 'mì Ponto. Sà tà k'eé j'ì-ne nangui Italia koií kjoa-la nga jè Claudio xi xita sko-la tsachrje kjoíxoma nga ngats'ìi xita judío kítjokàjìin naxandá ítjòn xi 'mì Roma. Pablo kiikon jñà xita koi. ³ Jñà xita koi, tikoáá koií xá s'ín jè xá xi s'ín Pablo nga ni'ya nikje bíndaà. Yaá tsibijnako nga kisixákjoò. ⁴ Nga jìin jìin nachrjein, k'e nga nachrjein nikjáya, Pablo fi ya ni'ya ingo sinagoga nga fi káko jñà xita judío kò xi mìtsà xita judío nga kàtakjeiín-la.

⁵ K'e nga j'ì-ne Macedonia, jè Silas kò Timoteo, jè Pablo nguì koií xá kis'ìin nga tsibénojímí-la 'én-la Nainá jñà xita judío. Kitsò-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinìkasén-ne]. ⁶ Tanga jñà xita judío, tà kondraá kii-la Pablo koa kiichjajno-la; k'oaá s'ín komà-ne jè Pablo tsibítsajne nikje-la xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá], kitsò-la:

—Jé tsajòn-nó tsà mìkii mokjeiín-nò; 'an jye kisikitasoàn nga tsibenojímí-nò 'én. I'nde, jñà tífikenojmí-la jñà xi mìtsà xita judío.

⁷ Pablo, itjo ni'ya ingo sinagoga; kii jngoò ni'ya-la xita xi ya chrañat'aà tíjna xi 'mì Ticio Justo xi ndaà beèxkón Nainá. ⁸ Crispo, jè xi xita ítjòn-la ni'ya ingo sinagoga, kòkjeiín-la 'én-la Nainá, ngats'ìi xi xita ni'ya-la; tikoáá kjin xita Corinto xi kii'nchré 'én xi tsakóya Pablo kòkjeiín-la, ikjoàn komà bautizar. ⁹ Jngoò nítjen jè Pablo, k'oaá komà-la koni tsà nijñá kits'ii-la; Na'èn-ná kiichja-la, kitsò-la:

—Kì jyò bijni, kò kì tsakjoòn-jèn, tìnókjoa-né. ¹⁰ Mì yá xita kò sìiko-lè, 'aán tíjnako-lè; i'nde jè, kjìn ma xi xita ts'an ma.

¹¹ Pablo, jngoò nó osen tsibìjna Corinto nga tsakóya 'én-la Nainá.

¹² K'e nga xitaxá gobernador tsibìjna jè xi 'mì Galión ya i'nde Acaya, jñà xita judío tsajoóya-ne nga kitsobà'ñó Pablo; kiiko ni'ya osen mé-ne nga kisindaàjìin-la. ¹³ Kitsò-la jè xitaxá xi gobernador tíjna:

—Xita jè naxandá tíbinchá'a nga kj'eí s'ín beèxkón Nainá; mì k'oaá s'ín koni s'ín tíjn kjoíxoma ts'e Roma.

¹⁴ K'e nga mejèn kiichja Pablo, jè Galión kitsò-la xita judío:

—Tsà jngoò kjoa xi tse tíjn kò 'in tíjn, tíjné-la nga 'an kíndaàjñaà; ¹⁵ tanga tà 'én-né, tà kjoíxoma tsajòn-nò; tà jño tindaàjñoò; 'an mìkii skongájñaà kjoa koi.

¹⁶ Ikjoàn tsachrje ni'ya osen. ¹⁷ Ngats'ìi xita griego kitsobà'ñó jè xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, jè xi 'mì Sóstenes. Kiskaàn-kò ya ni'ya osen nga nguixkon xitaxá. Tanga jè xitaxá Galión, mìkii kisìs'in-la.

Kii s'ín kii jngoò k'a-ne Pablo ya Antioquia

¹⁸ Pablo, kjìn nàchrjein tsibìjna ìsà yà Corinto. Ìskan kisihixat'aà jñà xìtā 'ndse, kii-ne Siria. Tsobáhihtakò Priscila kò Aquila. Yà Cencrea tsibìjno-la skò koni jngòè chibà xi okó nga jye kisikitasòn koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá. ¹⁹ K'e nga ijchò Éfeso, yáá tsibitsajna Priscila kò Aquila. Pablo, ján kii ni'ya ingo sinagoga nga tsajoókjoè jñà xìtā judío xi yà bixoña. ²⁰ Jñà xìtā koi tsibítsi'ba-la Pablo nga ìsà kjìn nàchrjein kàtijnako, tanga Pablo, mìkii kòkjeiín-la. ²¹ Kisihixat'aà xìtā xíkjin kitsò-la:
—Tsà Nainá mejèn-la, ìskan kjoìkon ìjngòè k'a-nò.

Ìkjoàn tsibìjnaya chitso nga kii. ²² K'e nga ijchò Cesarea, kii ján Jerusalén nga kisihixat'aà xìtā naxandá-la Cristo. Ìkjoàn kii skanda Antioquía. ²³ Kjìn nàchrjein tsibìjna Antioquía; ìskan kii kóhokji ì'nde Galacia kò Frigia. Kisi'ño ikon ngats'ii xìtā xi kota'yàt'aà-la Cristo.

K'e nga kùichjaya Apolos yà Éfeso

²⁴ Yà Éfeso ijchò jngòè xìtā judío xi 'mì Apolos xi ján ì'nde-la Alejandría, jngòè xìtā xi 'ño ndaà ma-la chjaya. Ndaà tíjìn-la ìt'aà ts'e Xojon-la Nainá. ²⁵ Jè Apolos, xó kiskoòta'yà-ne ndiyá-la Nainá; 'ño tsja beè-la inìma-la nga ngui kixíí chjaya tìkooá tsakóya ìt'aà ts'e Jesús; jè kjoa ts'e bautismo nas'ín tà jè tíjìn-la ts'e Juan. ²⁶ Apolos, 'ño tíjin ikon nga kùichjā yà ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kii'nchré jè Priscila kò Aquila, ìt'aà xìn kii kò nga ìsà kixi tsakóya-la ndiyá-la Nainá. ²⁷ Apolos, k'e nga kjòmejèn-la kii ján ì'nde Acaya, ngats'ii xìtā-la Cristo kisi'ño ikon nga komà kii. Ìkjoàn kiskii jngòè-la xojon jñà xìtā xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna ján ì'nde Acaya nga skoétjò jè Apolos k'e nga kijchò. K'e nga ijchò Acaya, 'ño ndaà tsasikò jñà xìtā xi kitsjaà-la kjòndaà Nainá nga kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo. ²⁸ Apolos, 'ño ndaà tsajoókjoè jñà xìtā judío yà nguixkon naxandá nga kisikítsajnajyò nga ìt'aà ts'e Xojon-la Nainá, ngui ndaà tsakó-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne].

19

K'e nga ijchò naxandá Éfeso jè Pablo

¹ K'e nga tákó yà tíjna Apolos yà naxandá Corinto, jè Pablo, kjìn ì'nde jahatojìin xi nindoè choòn nga ijchò Éfeso. Yáá kiskaàjìin ì'nga xìtā xi kota'yàt'aà-la Cristo. ² Kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A kitjoé-nò Inìma Tsjeè-la Nainá k'e nga kòkjeiín-nò ìt'aà ts'e Cristo?

Jñà xìtā koi kitsò:

—Ngajen mìkii tíjìn-najen tsà tíjin Inìma Tsjeè-la Nainá.

³ Pablo kitsò-la:

—¿Kó s'ín komà bautizar?

Jñà x̄it̄a koi kitsò:

—It'aà ts'eé bautismo-la Juan komà-jen.

⁴ Pablo kitsò:

—Kixíj kjoa. Juan, kis'iin bautizar x̄it̄a xi kisikájno jé-la nga mì t̄i jé kohótsji-ne, tanga k'oaá s'ín kitsò-la x̄it̄a naxandá nga kàtakjeiin-la it'aà ts'e Jesús, jè x̄it̄a xi iskan kjoíj.

⁵ K'e nga jye kiì'nchré 'én koi, ikjoàn komà bautizar it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁶ Pablo, k'e nga jye tsohósòn-la tsja, jñà x̄it̄a koi jahas'en-jìin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá, ikjoàn kiichja 'én xi k'ejíj tsò t̄ikoá kiichjaya ngajo-la Nainá. ⁷ Ngats'ii x̄it̄a koi, tejò ma xi x̄it̄a x'in.

⁸ Pablo, jàn sá tsibìjna Éfeso nga xkì xòhoto fi ya ni'ya ingo sinagoga; mikiì tsakjón nga bénojmiya, 'ñó kiichjako x̄it̄a nga kàtakjeiin-la kós'ín otixoma Nainá. ⁹ Tanga tjín i'nga x̄it̄a xi kisitájaàjìin inima-la, mikiì kòkjeiin-la koni s'ín tíhokóya Pablo. Ch'oo kiichja nga nguixkon x̄it̄a it'aà ts'e ndiyá xit̄se-la Cristo. Pablo, k'ee tsasit'aà xìn; kiikò yije x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Cristo. Yaá kiikò jngòò ni'ya escuela ñánda okóya x̄it̄a xi 'mì Tirano. Yaá tsajoóya-ne nga nachrjein nchijòn. ¹⁰ Pablo, jò nó tsibìjna nga tsakóya-la x̄it̄a. K'oaá s'ín komà nga kiì'nchré 'én ndaà-la Na'èn-ná Jesucristo ngats'ii x̄it̄a judío kò xi mìtsà x̄it̄a judío xi títsajna naxandá ts'e nangui Asia. ¹¹ Nainá, tseé kjoxxkón kis'iin nga jè kisikjeén Pablo. ¹² Skanda jè pahìto-la kò nikje xi síkjeén Pablo f'iikjaá x̄it̄a nga fiko-la x̄it̄a xi xk'én. K'e nga jye síkò jñà nikje, mandaà-ne ch'in xi tjín-la; t̄ikoáá bitjokàjìin-ne inima ch'o-la neijí xi tíjìin inima-la.

¹³ Tjín i'nga x̄it̄a judío xi xkì xi ján naxandá tjíma nga ochrjekàjìin inima-la x̄it̄a xi inima ch'o-la neijí tíjìin inima-la. Mejèn-la k'oaá t̄is'ín s̄ikaxkì 'ín-la Jesús nga koxkiì-la x̄it̄a. Tsò-la jè neijí:

—It'aà ts'e Jesús xi jè Pablo okóya otixoma-lè nga titjokàjìin inima-la x̄it̄a koi!

¹⁴ Jngòò x̄it̄a judío xi 'mì Esceva xi x̄it̄a sko-la no'miì, k'oaá s'ín mejèn kis'iin ixti-la xi itoò ma-ne. ¹⁵ Tanga jè x̄it̄a neijí, jngòò k'a kiichja-la kitsò-la:

—'An bexkon-ná Jesús, t̄ikoáá bexkon-ná Pablo; tanga jñò, çyá x̄it̄a-nò?

¹⁶ Jè x̄it̄a xi inima ch'o-la neijí tíjìin inima-la kiskaàn-kò jñà ixti koi; kitsjoònè kitsjoòfe; kisikijne-la nga itoò ixti. Itjo ni'ya, ikjoàn tsanga nga laká kjoàn koi kjoa-la nga 'ñó kisiki'on. ¹⁷ Ngats'ii x̄it̄a judío kò xi mìtsà x̄it̄a judío xi tjín ján naxandá Éfeso, kiì'nchré kjoa xi komà; tà kitsakjòn-né. Ísáá 'ñó ndaà kijtseèxkón Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁸ Kjin x̄it̄a xi jye mokjeiin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, j'ii kénojmi nga nguixkon x̄it̄a nga ch'o tjín xá xi kis'iin

nga sa ítòn. ¹⁹ Tíkooá kjin ma xita tje j'iiko yije libro xi kisikjeén nga tisa ítòn nga tsaká. Chinchájin ni'ín nga kitù nga nguixkon yije xita. K'e nga komà kindá jè chjí-la libro xi kitì, icháte jmù tòn plata tjin-ne chjí-la. ²⁰ K'ooá s'ín komà-ne nga 'ño tsangason 'én ndaa-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tsee nga'ño kis'e-la.

²¹ K'e nga jye jyehet'aà kjoa koi, Pablo kisikitsjeèn nga ján kjoì Jerusalén, kjoahato nangui Macedonia ko Acaya. K'ooá s'ín kisikitsjeèn nga tikoá mochjeén-né nga ján kjoì naxandá Roma. ²² K'eé kisikasén ingajò xita xi síchját'aà-la ján nangui Macedonia, jè Timoteo ko Erasto; ko jè Pablo, yaá tsibijna chiba nachrjein isa ya nangui Asia.

Mé kjoa-ne nga kjoasii kis'e ya naxandá Éfeso

²³ Jña nachrjein koi, 'ño tse kjoasii kis'e ya Éfeso, koií kjoa-la Ndiyá xitse-la Cristo. ²⁴ Jngoò xita xi 'mì Demetrio xi síxáko kichá plata, bíndaà xkósón-la ts'e ingo-la Diana. Ngats'ii xita xi síxáko 'ño ndaa síkijne tòn. ²⁵ Tsibíxkóya ngats'ii xita-la xi síxáko ko xita xi kj'eíí xi tikoá koi xá s'ín, kitsò-la:

—Ngats'ioò jño, 'ya-nò nga jè xá koi, bijne-ná tòn. ²⁶ Tanga tikoáá titsa'ya-nò, ko titsana'ya-nò nga jè xita xi 'mì Pablo, k'ooá s'ín binchá'a yije xita nga mì xó tsà nainá xi tsja xita sindaa-ne. Kjin ma-ne xi jye jahatjija-la, mìtsà ta i Éfeso, kóhokji jngoò itjandi nangui Asia. ²⁷ Jè kjoa koi, mìkiì ndaa tjin. Mìtsà tà koi kjoa-la nga chija xá xi 'nè. Tíkooá tjin-la kjoskon tsà chija ingo-la nainá xi 'mì Diana, jè xi 'ño 'nga tjna nga mì tì kiì skoexkón-ne xita; ko yaá chija kjoajeya-la; mìtsà tà i Asia nga yaxkón, tíjtsaà isò'nde.

²⁸ Jña xita, k'e nga kiì'nchré 'én koi, 'ño kòjti-la, ikjoàn 'ño kiichja nga kitsò:

—i'Nga kàtjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

²⁹ Kóhokji naxandá kis'e kjoasii; kitsobà'ño jè xi 'mì Gayo ko Aristarco. Ingajò xita koi, yaá kjihjtake Pablo; ján i'nde-la nangui Macedonia. Fàhatjen fàhania, kiìko ni'ya teatro ñanda bixoña xita naxandá. ³⁰ Pablo, mejèn jahas'en tjingui-la ni'ya nga kichjajin-la xita naxandá tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo mìkiì kitsjaà'nde-la. ³¹ Tíkooá yaá títsajna i'nga xita xi xá tjin-la ts'e nangui Asia xi amigo ts'e Pablo. Kisikasén-la 'én nga mì ya kjoas'en-jin ya ni'ya teatro. ³² Ya ni'ya teatro ñanda chixoña xita, mìkiì 'ya-la mé kjoa xi tjin. Xki xi ján chja, kak'eií kak'eií tsò nga jngoò i'jngoò. Isáá kjin ma-ne xi mìkiì tjijn-la mé kjoa xi tjin i'nde jè. ³³ Jña xita judío tsasijna osen Alejandro nga kisikichja. Jè Alejandro, k'eé kiskimittjen tsja nga kisikitsajnajyò xita. Mejèn-la nga kosiko xita judío. ³⁴ Jña

x̄ita, k'e nga kijtseèxkon Alejandro nga x̄ita judío, ngats'iì, 'ñó kiichja nga ta jngoó jtaá kiichja, kitsò:

—i'Nga kàtìjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

Koni jò-la hora kiichja nga okitsò. ³⁵ Jè x̄ita xi tjín-la secretario ts'e naxandá, k'e nga jye kisikítsajnajyò x̄ita naxandá kitsò-la:

—Ngats'ioò xi x̄ita Éfeso 'mì-nò, 'ya-nò nga ngats'iì x̄ita xi tjín nga títsa isò'nde beè-né nga i naxandá Éfeso tjín-la kinda ingo-la kò xkòsòn-la xi nea-ná Diana xi 'ñó nga tíjna xi ngajmì j'ii-ne. ³⁶ Nijngòò xi koma kíjna'ma kjoa koi. Mochjeén-né nga mì taxkì s'een; ítjòn tikítsjeèn. ³⁷ Jñà x̄ita xi jñò kòf'ikòò jindé, nì mé kjoa xi kòhòtsji it'aà ts'e ingo; tikoaá mitsà jè nea-ná Diana kàchjajno-la. ³⁸ Tsà jè Demetrio kò x̄ita xi síxáko, tsà mé kjoa xi tjín-la kò x̄ita xi k'ejí, tjín x̄itaxá xi ma-la bíndaàjiin, koa tjín ni'ya osen ñanda sindaàjiin mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ³⁹ Jñò, tsà mé xi mejèn-isa-nò, kàtasijna jngoò junta ts'e x̄ita naxandá xi kixi tjín nga kàtasindaàjiin koni s'ín tíchja kjotixoma. ⁴⁰ Jè kjoa xi koma i'nde, tjín-la kjoskon tsà jè x̄itaxá ítjòn ts'e Roma kichja'nchré-ná nga kjosì titsabinchaátsjiaá. ¿Mé kinda xi k'oiáá?

⁴¹ K'e nga jye okitsò x̄ita jè, kii yije-ne ni'ya-la x̄ita.

20

K'e nga kii Pablo ya nangui Macedonia kò Grecia

¹ K'e nga jye kisikjoàn-la kjoasiì, Pablo tsibíxkóya yije x̄ita xi kota'yat'aà-la Cristo nga kitsjaà-la 'én xi ndaà tsò nga kisi'ñójìin ikon. Ikjoàn, kisihiat'aà xíkjin nga kii ján nangui Macedonia. ² Koni s'ín tsajmeè nga kii, jahato ngats'iì naxandá nga ndaà kisi'ñójìin ikon jñà x̄ita-la Cristo; ijchò skanda Grecia. ³ Pablo, jàn sá tsibìjna Grecia. K'e nga jye tibìjnandaà nga skoé jngoò chitso nga jye tífi ján Siria, kisijìin-la nga jñà x̄ita judío, k'oaá s'ín tjíndaà-la nga mejèn-la s'ik'en; kisikátji-ne, ndiyá Macedonia kii ijngoò k'a-ne. ⁴ Tsobáhijtakò jè Sópater xi Berea i'nde-la, ti-la ma Pirro; jè Aristarco kò Segundo xi Tesalónica i'nde-la; Gayo xi Derbe i'nde-la; kò Timoteo; tikoaá ya tjiko Tíquico kò Trófimo xi Asia i'nde-la. ⁵ Jñà x̄ita xinguiáá koi, kii ítjòn-né skanda ján Troas. Yaá kiskoòñà-najen. ⁶ K'e nga jye jyehet'aà jñà nachrjein-la s'eí nga bichiaá inchrájin xi tsjin-la na'yo san, tsitsajmaya jngoò-jen chitso ya Filipos; ikjoàn tsanguijiin-ndá-jen; xi komà 'òn nachrjein ijchòtjìngui-lajen ján Troas; yaá tsitsajna jngoò xomàna-jen.

K'e nga tsibìjna Pablo ján Troas

⁷ Jè nàchrjein tahàngo nga tàts'en xomàna chixoña yije-jen nga kinìxkoaya-jen inchràjín; jè Pablo 'ñó ndojò kiikò nga tsibénojmiya 'én-la Cristo. Tíchja-né skanda kó nga ijchò osen nítjen, koií kjoa-la nga komà inchijòn jye tífi-ne. ⁸ Ya cuarto xí kijnasòn'-nga ts'e ni'ya ñánda titsajna-jen, kjin lámpara títi. ⁹ Jngoò chíti xi 'mì Eutico tíjnajto ventana-la ni'ya xi jàn piso tíjn-la. Koá jè Pablo nga 'ñó ndojò kiikò 'én xi tsibénojmi, jè chíti kisijnafè nga 'ñó nijñá-la. K'e nga jye 'ñó kjinafè, kiskaàngui skanda it'aà nangui. K'e nga kitjámiütjen, jyeé k'en. ¹⁰ K'eé inchròbàjen Pablo; kitsobàkjá, kitsò:

—Kì tsakjoòn-jèn, tíjnakon-né.

¹¹ Ikjoàn kii mijin ìjngoò k'a-ne ya cuarto ñánda titsajna; kisìxkoaya inchràjín, koá tsakjèn-ko xíkjin. Ìjngoò k'a tsibíts'ia nga kiichjaya skanda kis'e-la isén. Ikjoàn kii-ne. ¹² Jñà xita kiikò-ne ni'ya-la jè chíti; jye tíjnakon-ne; k'oaá tíjn kjoa xi ìsa ndaà kjòtsja-la xita.

K'e nga itjo-ne Pablo ya Troas nga kii ján Mileto

¹³ Ngajen, tsanguí ítjòn-nájen, tsitsajnaya-jen chitso skanda ján Asón; yaá tsitjaàchjaàjto-jen Pablo; k'oaá kitsò nga ndiyá ndsokoó kii-ne. ¹⁴ K'e nga jye ijchò-jen ján Aso, yaá kiskaàkjoò-jen Pablo; tsibìjnayako-najen chitso; tsanguí-jen skanda ján Mitilene. ¹⁵ Itjo-jen Mitilene. Nga komà inchijòn, tsitjaàjto-jen Quío. Xi ma-ne jò nàchrjein ijchò-jen Samos. Yaá Trogilio kinìkjáya-jen. Xi komà jàn nàchrjein ijchò-jen Mileto. ¹⁶ Jè Pablo, k'oaá s'ín kisìkítsjeèn nga tà kjoahato kixíí Éfeso; kisìxátíya-la yijo-la nga mìkii tsibìjna Asia; jè xi mejèn-la nga ìsa nìton kjìchò Jerusalén tsà koi nàchrjein-la ya tíjna k'e nga kitjo s'eí ts'e Pentecostés.

'Én xi kiichjako Pablo jñà xita jchínga ts'e naxandá-la Cristo xi titsajna Éfeso

¹⁷ Pablo, k'e nga tíjna Mileto, kiskinìkjaá jñà xita jchínga xi tíjn-la xá ya jjiin naxandá-la Cristo xi titsajna Éfeso. ¹⁸ K'e nga ijchò jñà xita jchínga, kitsò-la:

—Jñò, ndaà tíjiin-nò kós'ín tíjnako-nò skanda tjen-ne k'e nga j'iaa i nangui Asia. ¹⁹ Nga kjit'aà nàchrjein, 'ñó indaàkjoa tsìxá-la Nainá; mì k'oaá kji ndáxkoaàn bìxteèn nga otojñaà kjoa koií kjoa-la koni s'ín síko-na jñà xita judío nga bíchjoa ikon-na. ²⁰ An, mìkii jyò ótìjna nga benojmíya-nò ngats'ìi kjoa xi mochjeén-nò xi kjondaà tsajòn. Benojmíya-nò ñánda bixoña xita ko ni'ya-nò. ²¹ K'oaá s'ín benojmíya yije-la, ngats'ìi xita judío ko xi mìtsà xita judío nga kàtasíkájno jé-la nga mì tí jé kohótsji-ne, Nainá kàtjít'aà-la ko kàtakjeín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²² I'ndeí, ján tífia Jerusalén; tsejèn ma-na nga jè

kjo'ńó tífko-na Inıma Tsjeè-la Nainá. Mikiì tíjın-na mé kjoa xi komat'ian; ²³ ta jè-né nga kijjndà naxandá ñánda bijchoa, jè Inıma Tsjeè-la Nainá, k'oaá s'ın benojmıya-na, k'e nga kijchoa Jerusalén, ndayá kótijna, tse kjo'in siikjiaán. ²⁴ Kjoa ts'e kjo'in, mikiì makájno-na nas'ın siik'en-na xıta. Jè xi mejèn-na nga ndaà sikitasoàn. Ndaà sikjehet'aà xá xi kitsjaà-na Na'èn-ná Jesucristo nga sika'biá 'én ndaà-la it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Nainá.

²⁵ 'I'ndeı, k'oaá xan kixi-nò ngats'ioò jńò xi kiyaxkon-ná nga tsibenojmı-nò kjotıxoma-la Nainá, mi tı kii jchaxkon-ná. ²⁶ 'I'ndeı, k'oaá xan-nò, tsà mikiì mokjeiın-nò it'aà ts'e Jesús, mitsà 'an tjin-na jé tsà kjo'in s'e-nò. ²⁷ Nga 'an, jyeé tsibenojmı yije-nò kó s'ın tjin kjoa xi tjındaà-la Nainá; nımé xi tsibı'ma-nò. ²⁸ Jńò, tikindaa yijo-nò, tikoá tikindaa naxandá-la Cristo xi jè kisikijne nga kọ jní-la. K'oaá s'ın tikindaa koni jngoò paxtò ts'e orrè nga jè xá kitsjaà-nò Inıma Tsjeè-la Nainá. ²⁹ 'An, be-ná, k'e nga koma iskan, nga jye kjián, kjoahas'en-jiın-nò xıta xi kj'eıı koni tsején ts'en xi mejèn-la siikje xıta naxandá-la Cristo. ³⁰ Tikoá kitjokájiın xi tı xıta tsajòn-nò xi kj'eıı kjotıxoma kókòya xi mitsà kixi kjoa; kjiko xıta xi kota'yàt'aà-la Cristo nga skónachan-la. ³¹ Tıtsajnakon; tikıtsjeèn, 'an, jàn nó tsohótijnako-nò kọ nachrjein kọ nitjen bıxteèn ndáxkoaàn nga tsibenojmıya-nò kós'ın sıjchá yijo-nò.

³² 'I'ndeı, ndı 'ndsè, ngats'ioò, tsja Nainá sikıtsajnyana-nò. Tikoá sikıtsajnajıın-nò 'én-la Nainá it'aà ts'e kjotsjacha xi tjin-la, jè 'én xi koma tsjá-la nga'ńó inıma-nò. It'aà ts'e 'én koi tjoé-nò kjotjò ján ngajmı k'e nga tjoé yije-la xıta tsjeè-la Nainá. ³³ 'An, nımé xi jaàjiın-na, nı ton, nı nikje xi ts'e xıta. ³⁴ Jńò, ndaà tíjıın-nò nga ndsaa kisıxá-na nga kisikijne ngats'ii tsojmı xi kinıchjeén-jen kọ xıta xi títsajnakọ-na. ³⁵ K'oaá s'ın tsakoòya-nò, mochjeén-né nga sıxá mé-ne nga sıchját'aà-lá jńà xıta xi 'in títsajna; tikıtsjeèn 'én-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsò: "İsaá ndaà machikon-t'in jńà xıta xi tsjá mi k'oaà-ne jńà xıta xi tjoé-la."

³⁶ K'e nga jye okıtsò, ikjoàn tsasijna-xkó'nchi Pablo, kiichjat'aà-la Nainá kóhótjin xıta. ³⁷ Ngats'ii kiskındaya, kitsobákjá kọ kiskine'a Pablo. ³⁸ Jńà xıta, sı 'on komà-la jè 'én xi kitsò Pablo nga mi tı kii skoexkon-ne xıkjın. Kii kını indiaà skanda ñánda kijna chıtso.

21

K'e nga kii Pablo ján Jerusalén

¹ K'e nga jye kinıhıxat'aà-jen xıta xingui-jen, tsitsajnyana-jen chıtso; tsanguı kixi-jen naxandá jiın-nda ñánda 'mı Cos; xi komà inchjòn ijchò-jen naxandá Rodas, ikjoàn tsanguı-jen

skanda naxandá Pátara. ² Ya Pátara síjna ìjngoò chitso xi tífi Fenicia; jè tsitsajnaya-jen nga tsanguì-jen. ³ K'e nga tsitjaàjìn-ndá-jen, ki'ya-jen nangui jìn-ndá ts'e Chipre xi kijna ya ngaskón-najen; tanga tsanguì kixi-nájen skanda Siria. Jè chitso, yaá kisasijna ìndiì ndáchikon Tiro nga yaá chinchá ch'á-la xi 'ya. ⁴ Ya Tiro, kiskaàkjoò-jen xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, itoò nachrjein tsitsajnako-jen. Jñà xita koi kitsò-la Pablo nga mikì kjoì ján Jerusalén; jè Inima Tsjeè-la Nainá k'oaá s'ín tsibénojmiya-la. ⁵ K'e nga jye ijchò jngoò xomàna nga titsajna-jen, ìkjoàn itjo ìjngoò k'a-jen. Tsobáhihtako yije-najen jñà xita-la Cristo, ko íchjín-la ko ìxti-la skanda ján ìndiì najnchra. Ko yaá ìndiì ndáchikon chinchaxkó'nchi-jen nga kinokjoat'aà-lajen Nainá. ⁶ Ìkjoàn kinìhixat'aà-jen xita xingui-jen, tsitjaàs'en-jen chitso ko jñà xita koi, kii-ne ni'ya-la.

⁷ Yaá jyehet'aà nga tsitjaàjìn-ndá-jen nga itjo-najen Tiro skanda ijchò-jen Tolemaida. Yaá kinìhixat'aà-jen xita xinguiáa it'aà ts'e Cristo; jngoò nachrjein tsitsajnako-jen. ⁸ K'e nga komà nchjòn, tsanguì-jen ján Cesarea. Ijchò-jen ni'ya-la Felipe, xita xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jè xi taña kitjaàjìn-ko jñà xita xi itoò ma-ne nga kisixáko naxandá-la Cristo. Yaá kinìkjáya-jen ni'ya-la. ⁹ Nijòn ma ìxti íchjín xongó-la xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹⁰ Kjin nachrjein tsitsajnako-jen Felipe. Yaá j'ii jngoò xita xi 'mì Agabo xi inchrobà-ne Judea jè xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹¹ K'e nga ijchòkon-najen, kiskoé sincho xi bìjnakjá Pablo. Tsibí'ño tsja ko ndsoko, ìkjoàn kitsò:

—K'oaá tsò jè Inima Tsjeè-la Nainá: kíis'ín koìt'aà'ño jñà xita judío ján Jerusalén jè xita nei-la sincho jè; ìkjoàn sjingatsja xi mitsà xita judío.

¹² Ngajen ko xita Cesarea, k'e nga kina'ya-jen 'én koi, tsibitsi'ba-lajen Pablo nga mikì kjoì Jerusalén. ¹³ Tanga jè Pablo kitsò:

—¿Mé xi ma-nò? ¿Mé-ne chihindáya-nò? Kì nìba-là inima-na. 'An tíjngoò takoàn nga kàtít'aà'ño-na nas'ín kàtasík'en-na xita ján Jerusalén xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁴ Mikì komà kichjaàxìn-lajen kjohítsjeèn-la; tà k'oaá ki'mì-lajen:

—K'oas'ín kàtítasòn koni s'ín mejèn-la Nainá.

¹⁵ Xi komà ìskan, tsibìxkó-jen tsojmì-najen, ìkjoàn tsanguì-jen Jerusalén. ¹⁶ Tsobáhihtako i'nga-najen jñà xita-la Cristo xi Cesarea i'nde-la. Kiikò-najen ya ni'ya-la xita xi 'mì Mnasón xi Chipre i'nde-la. Xita jè kjòtsee kota'yàt'aà-la Cristo. Yaá kinìkjáyo-jen.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo ijchò Jerusalén

¹⁷ K'e nga ijchò-jen Jerusalén, jñà x̄ita-là Cristo xi ya títsajna, tsjaá komà-là nga kiskoétjò-najen. ¹⁸ Xi komà inchijòn, tsanguì-jen kò Pablo ni'ya-là Jacobo; yaá títsajna ngats'ì x̄ita jchínga xi otíxoma ijìin naxandá-là Nainá. ¹⁹ Pablo kisihixat'aà x̄ita koi, ikjoàn tsibénojmi yije-là kjoa xi tís'in Nainá it'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío nga jè tísíkjeén Pablo xá xi tís'in. ²⁰ K'e nga kii'nchré 'én koi, jeyaá kisikijna Nainá. Ikjoàn kitsò-la Pablo:

—Ji ndí 'ndsè, tí'ya-né nga jñà x̄ita judío jyeé 'ñó kjin jmi ma-ne xi mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús. Ngats'ì x̄ita koi, 'ñó mejèn-là nga kítasòn kjotíxoma xi Nainá kitsjaà-là Moisés. ²¹ Tanga jye xó kii'nchré xi it'aà tsiji nga k'oaá xó s'in okoòya-là ngats'ì x̄ita judío xi títsajnajìin ya naxandá-là jñà xi mìtsà x̄ita judío nga mì xó tì kii s̄ikitasòn-ne kjotíxoma-là Moisés; kàtasíchija xó kjotíxoma xi tjín-ná xi x̄ita judío 'mì-ná, tìkōa mì xó tì kii s̄it'aà ch̄iba-là jñà ndí ixti kjoa ts'e circuncisión. ²² ¿Mé xi s'eén? Kjo'ñó-né kji'nchré x̄ita nga i tijni. ²³ K'oaá s'in t'jìin koni s'in 'mì-lèjen; i títsajnajìin ñijòn-najen x̄ita xi s̄ikitasòn koni s'in kitsjaà-là tso'ba Nainá nga s̄iitsjeèya yijo-là. ²⁴ Tikoji jñà x̄ita. Tìtsjeèyi yijo-lè kò x̄ita koi. Tíchjí nga kàtasijno-là tsja skò mé-ne nga skoe-ne x̄ita xi kje'ejí nga mìtsà kixi kjoa koni tsò-lè x̄ita. Yaá skoe-ne nga tìkōaá ngaji n̄ikitasòn kjotíxoma-là Moisés. ²⁵ It'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío xi jye mokjeiín-là 'én-là Cristo, jyeé kinikasén-lajen xojon koni s'in kichoòsòn-lajen nga mìkì skìne tsojmi xi xkòsòn sinchát'aà-là; mìkì skìne jnì-là cho; tìkōaá mìkì skìne yijo-là cho xi mìkì x̄ixteèn jnì-là k'e nga biyaà; tìkōaá kì tì kjoa chijngui sís'in-là.

K'e nga kindobà'ñó Pablo ya ingo ítjòn

²⁶ Xi komà nchijòn, Pablo kiiko nga ñijòn x̄ita koi. Tañaá kisikitasòn kjotíxoma-là x̄ita judío nga kisìtsjeèya yijo-là kjoa ts'e jé-là. Ikjoàn kii ya ñánda tìjna ingo ítjòn nga kisikì'nchré jñà x̄ita mé nachrjein kjoehet'aà nachrjein-là nga nchisìtsjeèya yijo-là; ikjoàn koma k̄jiko cho xi kjotjò ts'e Nainá nga jngòò l̄jngòò.

²⁷ K'e nga jye kjomeè bijchó itoò nachrjein, jñà x̄ita judío xi inchrobà-ne nangui Asia, kijtseèxkon Pablo nga ya tìjna nditsin ingo ítjòn; chinchá'a ngats'ì x̄ita nga kitsobà'ñó. ²⁸ Ñó kiichja, kitsò:

—iNgats'ioè xi x̄ita Israel 'mì-nò, tìchját'aà-nájen! Jè x̄ita jè xi tsó'ba nga kijndà naxandá nga okoòya kjotíxoma xi kondra ts'e naxandá, kondra ts'e kjotíxoma-là Moisés, kò kondra-là ingo ítjòn. Skanda j'ìkōó x̄ita xi mìtsà x̄ita judío xi kisikas'en ya nditsin ingo nga sítjé jè i'nde tsjeè-là Nainá.

²⁹ X̄ita koi, koi kjoa-là nga k'oas'in kitsò, k'e nga sa ítjòn kijtseèxkon Pablo ya ijìin naxandá nga taña tímakjoòkò jngòò

xi mìtsà x̄it̄a judío xi 'mì Trófimo xi x̄it̄a Éfeso; k'oaá s'ín kisikítsjeèn tsà t̄ikoaá kiik̄o-né ya nd̄itsin ingo.

³⁰ Kóhok̄ji nax̄andá kiì'nchré nga kjoas̄i kisakò. N̄itoón chixoña x̄it̄a. Kitsobà'nño Pablo; kjo'nó tsachrje ya nd̄itsin ingo; ikjoàn tsibíchjoàjto-la xotjoa ingo. ³¹ Jye mejèn nchisík'en tanga n̄itoón kiì'nchré jè x̄it̄a sko-la soldado ts'e Roma nga kjoas̄i kisakò nax̄andá Jerusalén. ³² Jè x̄it̄a sko-la soldado, n̄itoón kiìchj̄a i'nga-la soldado xi ìsa nangui xá t̄jín-la nga tsibíxkóya soldado-la; ikjoàn tsangachikon, kiì ñánda t̄jín kjoas̄i. J̄nà x̄it̄a, k'e nga kijtseè soldado, k'eé kitsjeiìn Pablo; mì t̄i kiì kiskaàn-ko-ne. ³³ K'e nga ijchò x̄it̄a sko-la soldado, kitsobà'nño Pablo; kitsjaà okix̄i nga jò na'nño kich̄a cadena kisit'aà'nño Pablo. Ikjoàn kiskònangui yá x̄it̄a-ne xi 'mì Pablo kò mé xi kis'iìn. ³⁴ J̄nà x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne, xk̄i xi ján chj̄a; kak'jeíí kak'jeíí tsò nga jngoò ìjngoò. Jè x̄it̄a sko-la soldado, mikì kisakò-la mé kjoa xi komà nga 'nño s̄i nchis'ín. Kitsjaà-la okix̄i soldado-la nga kàt̄jìk̄o Pablo ján cuartel. ³⁵ K'e nga nchifimijìn-jno escalón, j̄nà soldado tsa'nga Pablo, koií kjoa-la nga j̄nà x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne xi t̄jìngui-la, 'nño nchimats'en, ³⁶ nga tsò:

—¡T̄ik'eèn!

Kó kitsò Pablo nga kiìchjat̄i yijo-la

³⁷ Jè Pablo, k'e nga jye tífahas'en cuartel kiìchj̄a-la jè x̄it̄a sko-la soldado, kitsò-la:

—¿A koma kichj̄ak̄o jngoò t̄jò-lè?

Jè x̄it̄a sko-la soldado kitsò:

—¿A maá-lè nokjoi'én griego? ³⁸ ¿A mìtsà ngaji xi x̄it̄a Egipto ì'nde-lè xi tsibíts'íi kjoas̄i kò jngoò kò jò nó nga kiikoií ñjòn jmi x̄it̄a kjoas̄i ján ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixi choòn?

³⁹ Pablo kitsò:

—'An, x̄it̄a judío-ná, yaá ì'nde-na Tarso, jngoò nax̄andá xi ndaà yaxkon-la ts'e nangui Cilicia; t̄jín-lè kjondaà, t̄jì'nde-ná nga kichj̄akoaa x̄it̄a nax̄andá.

⁴⁰ Jè x̄it̄a sko-la soldado, kitsjaà'nde-la; ikjoàn tsasijna kixi Pablo ya escalón; kiskim̄it̄jen tsja nga jyò kàt̄itsajna x̄it̄a nax̄andá. K'e nga jye tsibítsajnajyò, kiìchj̄ak̄o 'én hebreo, kitsò:

22

¹—Ngats'ioò xi x̄it̄a judío xinguiáá 'mì-nò kò xi x̄it̄a jchínga, t̄iná'ya 'én kixi xi kichj̄ak̄o-nò nga kichj̄at̄jia yijo-na.

² J̄nà x̄it̄a, k'e nga kiì'nchré nga 'én hebreo kiìchj̄a, ìsaá jyò tsibítsajna. K'eé kitsò Pablo:

³—'An, x̄it̄a judío-ná. Yaá kits'ian Tarso, nax̄andá xi chj̄a-ne Cilicia. Tanga ìí Jerusalén kójchá. Jè kiskoòta'yat'aà-la jè maestro Gamaliel. Ngui kixií tsakóya-na koni s'ín t̄jín k̄jot̄ixoma-la

x̄it̄a jchínga-ná. Nguì t̄jngò takoàn nga s̄ikitasòn-la Nainá koni s'ín 'nè j̄ñò skanda nachrjein i'ndeì. ⁴ Nga s̄a kjòtsee, kiit̄jngui kondra-la j̄ñà x̄it̄a xi fit̄jngui-la ndiyá xit̄se jè, skanda mejèn-na kisik'éen. Tsibìt'aà'ñoá, t̄ikoá kiskinìs'en ndayá íchjín, íchjá. ⁵ J̄ñà x̄it̄a sko-la no'miì, ngats'ìi x̄it̄a jchínga, ndaà kijtsee kjoá koi. J̄ñà kitsjaà-na xojon nga kiiko-la x̄it̄a xinguiáá xi t̄ítsajna Damasco nga koma kjinchrobàkoaa i Jerusalén ngats'ìi x̄it̄a xi mokjeiín-la i't'aà ts'e Cristo mé-ne nga s'e-la kjo'in.

Kó kitsò Pablo k'e nga tsibénojmí kó s'ín komàt'in nga jahatjya kjohitsjeèn-la

(Hechos 9:1-19; 26:12-18)

⁶ 'K'e nga jye kjomeè bijchoa chrañàt'aà-la Damasco, ijchò-la tsà nchisen, tà n̄itoón tsatsejèn jngò-na ni'ín xi ngajmiì inchrobà-ne xi kjòhiseèn kòhokji nga jngò itjandii-na koni s'ín t̄ifia. ⁷ 'An, kiskaàjndoòt'aà nangui. Ki'nchrè 'én xi j̄jiin isén kiichja, kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an t̄i'mit̄jngui kondra-ná?” ⁸ K'eé kiskònangui-la, kixan-la: “¿Yá-ne ngaji Na'èn?” Kitsò-na: “'An-ná xi 'mì-na Jesús xi Nazaret ts'an xi j̄i t̄i'mit̄jngui kondra-ná.” ⁹ J̄ñà x̄it̄a xi t̄jkoá, kijtsee ni'ín nga kjòhiseèn, tà kitsakjòn-né, tanga mìkiì k'ya-la 'én xi 'an kiichja-na. ¹⁰ K'eé kiskònangui-la kixan-la: “¿Mé xi s'iaàn, Na'èn?” Kitsò-na: “T̄isítj̄iin, t'in kixi Damasco. Yaá s'enojmí yije-lè kó s'ín t̄jindaà kjoá xi s'jin.” ¹¹ Koi kjoá-la nga 'ño kjòhiseèn ni'ín, 'an mì t̄i kiì kjòtsejèn-na. J̄ñà x̄it̄a xi t̄jkoá kitsobà'ño ndsaa nga kiiko-na skanda Damasco.

¹² 'Ya Damasco t̄jna jngò x̄it̄a xi 'mì Ananías xi ndaà beèxkón Nainá koni s'ín t̄ichja kjotixoma ts'e Moisés. Jè Ananías t̄ikoáá ndaà yaxkón i't'aà ts'e x̄it̄a judío xi t̄ítsajna ya i'nde jè. ¹³ K'e nga j'ii katsejèn-na Ananías, kitsò-na: “Ndsè Saulo, kàtatáx'a-ne xkoiin.” T̄ik'eé-ne kitáx'a-ne xkooàn ikjoàn kiskoò'an Ananías. ¹⁴ Kitsò isa-na: “Nainá xi ts'e x̄it̄a jchínga-ná jaàjiin-lè nga jchaxkoin mé xi mejèn-la; t̄ikoá jchaxkoin jè xi Nguì X̄it̄a Kixi; kiná'yi 'én-la xi jè sobà kichja-lè. ¹⁵ J̄ií kénnojmí-la ngats'ìi x̄it̄a, ngats'ìi kjoá xi t̄i'yi kó xi t̄ina'yi. ¹⁶ I'ndeì, k̄i t̄i chiñà-ne. T̄isítj̄iin; kàtamai bautizar; t̄inókjoat'aà-la Na'èn-ná Jesús nga kàtatsjeèya jé-lè.”

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibénojmí-la kós'ín komà nga kiikon j̄ñà xi mìtsà x̄it̄a judío

¹⁷ 'K'e nga j'i-na Jerusalén, kiaà ya ñánda t̄jna ingo ítjòn nga kichjàt'aà-la Nainá. Koni nijná t'ì'biì-na, ¹⁸ tsatsejèn-na Na'èn-ná; kitsò-na: “T̄ixát̄iyi, n̄iton t̄itjokaj̄iin naxandá Jerusalén; ijndé, mì yá xi kji'nchrè 'én-lè xi kinókjoayi i't'aà ts'an.” ¹⁹ 'An kixan-la: “Na'èn, jyeé beèxkon-na nga 'an, xki

ni'ya ingo sinagoga kiaà nga kitsobà'ñoá xita, kiskinìs'en ndayá, tikoá kiskaàn-koáa jña xi mokjeiín-la it'aà tsiji. ²⁰ K'e nga kisik'en Esteban xi xita chi'nda-lè xi jè kitsjaà 'én tsiji, tikoáá 'an yaá tijnáa; tikoáá kisijngoò takoàn nga kinik'en; skanda 'aán kitsobà nikje-la jña xita xi kisik'en Esteban.”
²¹ Tanga jè Na'èn-ná kitsò-na: “T'in, ján siikasén-lè naxandá-la xi mitsà xita judío xi kjiin títsajna.”

²² Jña xita naxandá, ndaà nchi'nchré-la Pablo koni s'ín tíchja; k'eé kòjti-la k'e nga kiì'nchré 'én xi jyehet'aà-ne; 'ño kiichja kóhótjín nga kitsò:

—Xita jè, kàtiyaà! Mìkiì ok'in-la nga kíjnakon isà isò'nde!

²³ Jña xita koi, isaá 'ño kiichja isa, bítsajneè nikje-la koa bíxteèn chijo ni'nde. ²⁴ Jè xita sko-la soldado, kitsjaà okixi nga tsasíjna'ya Pablo ya cuartel; tikoá kitsjaà okixi nga kàtajá-la mé-ne nga keènojmi-ne mé kjoá xi tsohótsji nga kondra fitjingui-la xita. ²⁵ K'e nga jye tít'aà'ño, Pablo kiskònangui, kitsò-la jè soldado xi ya síjna, jè xi bí'tin-la jña soldado xi i'nga:

—¿A tsjá'ndeé-lè kjotíxoma nga k'oas'ín nikoiì jngoò xita Roma xi kj'eé kiì 'ya-la mé jé xi tjín-la?

²⁶ Jè xita xi bí'tin-la jña soldado xi i'nga, k'e nga kiì'nchré nga xita Romaá Pablo, kiìkon jè xita sko-la soldado, kitsò-la:

—¿Mé xi sikoji xita jè? Nga xita Roma-né.

²⁷ Jè xita sko-la soldado kiìkon Pablo, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a kixí kjoá nga xita Roma-né?

Pablo kitsò:

—Kixí kjoá.

²⁸ Jè xita sko-la soldado kitsò-la Pablo:

—Tse jchán ton kisengui-na yijo-na nga xita Roma komà.

Jè Pablo kitsò:

—Tanga 'an, k'oaá s'ín kits'ian nga xita Roma-ná.

²⁹ Jña xita soldado xi tjín-ne nga kojà-la, chinchat'aàxìn; tikoáá jè xita sko-la soldado k'e nga kisijjín-la nga jè Pablo xita Roma-né, kitsakjòn-né koi kjoá-la nga jè kitsjaà okixi nga kisit'aà'ño Pablo.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibìjna nguixkon xitaxá ítjòn-la xita judío

³⁰ K'e nga komà inchijòn, jè xita sko-la soldado mejèn-la nga ndaà skoé mé jé xi tjín-la nga k'oas'ín óngui-ne jña xita judío. Kiskíjnda'ño; ikjoàn tsibíxkóya xita sko-la no'miì ko xitaxá ítjòn-la xita judío; kiìko Pablo, tsasíjnangui nguixkon xita koi.

23

¹ Pablo kiskoò'an jña xitaxá ítjòn kitsò-la:

—Jñò xi xit̃a xinguiáá judío 'mì-nò, ngats'ioò, k'oaá xán-nò, kjohítsjeèn ts'an, k'oaá tsò nga ndaà tìsikitasoàn koni s'ín mejèn-là Nainá skanda nàchrjein ì'ndeì.

² Jè nò'miì íjtòn xi 'mì Ananías kitsò-là jñà xit̃a xi nchat'aà chrañà-là Pablo nga kàtasíjts'iìn-'a tso'ba. ³ Tanga jè Pablo kitsò-là:

—ìNgaji, xi jò isén tjín-lè, Nainá kàtasíjts'iìn-'a ndsoboil Ngaji, koií xá tijna-ne nga kíndaàjiìn-ná koni s'ín tíchja kjotíxoma tanga ngaji, isaá níkatonè-là kjotíxoma nga mejèn-lè síjts'in-'a-ná.

⁴ Jñà xit̃a xi nchat'aà chrañà-là Pablo kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oaas'ín nokjoàjno-là xi nò'miì íjtòn-là Nainá?

⁵ Pablo kitsò:

—'Ndsè, mìkiì bexkoan tsà jè xi nò'miì íjtòn tíjna. Kixí kjoa, k'oaá s'ín tíchja xojon kjotíxoma-là Nainá nga tsò: “Jè xi xit̃axá sko-là naxandá mìkiì koma kínoájno-là.”

⁶ Pablo, k'e nga kijtseèkon jñà xit̃a xi títsajna nga jò skoya ma; tjín xit̃a fariseo kò tjín xit̃a saduceo; ñó kíichja, kitsò-là:

—'Ndseé, 'an, xit̃a fariseo-ná; kí'ndí-là xit̃a fariseo-ná; koií kjoa-là nga k'oaas'ín tísindaàjiìn-na nàchrjein ì'ndeì nga k'oaá s'ín mokjeiìn-na nga faáya-là jñà xit̃a xi biyaá.

⁷ K'e nga k'oa kitsò Pablo, kjòjòya jñà xit̃a xi títsajna junta; tsibíts'ia jñà xit̃a fariseo kò xit̃a saduceo nga tsohótiko xíkjín.

⁸ Koi kjoa-là nga jñà xit̃a saduceo mìkiì mokjeiìn-là tsà kixí kjoa nga faáya-là mìk'en, tíkoa mìkiì mokjeiìn-là tsà tjín xi 'mì àkjale kò xi 'mì iníma; tanga jñà xit̃a fariseo mokjeiìn yije-là kjoa koi. ⁹ Ngats'iì xit̃a 'ñó jchán kíichja; k'eé chinchá kixí xit̃a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi ya chja-ne ts'e xit̃a fariseo, kitsò:

—Xit̃a jè, nímé kjoa xi ch'o tís'ín; tsà iníma tsohóko kò tsà àkjale tsohóko; mìkiì koma jñá kíntcha ikón-lá Nainá.

¹⁰ Jè xit̃a sko-là soldado, k'e nga kijtseè nga isa 'ñó makjan-là jñà xit̃a, kitsakjòn-né tsà ya síik'en Pablo. K'eé kíichja isa-là soldado; kitsjaà-là okixí nga kàtjikò íjngoò k'a ján cuartel.

¹¹ Xi komà nchijòn nga nítjen, ijchò kasit'aà-là Nà'èn-ná jè Pablo, kitsò-là:

—Kì tsakjoòn-jèn, k'oaá s'ín mochjeén nga kínoájoì xi it'aà ts'an ján Roma, koni s'ín kínoájoì ì Jerusalén.

K'e nga jñà xit̃a judío tsajoóya-ne nga síik'en Pablo

¹² Nga kis'e isén, jñà xit̃a judío tsajoóya-ne nga síik'en Pablo; k'oaá kitsò nga mì kí kokjen kò mìkiì skoí nandá; Nainá kàtatsjá-là kjo'in tsà mìkiì kítasòn nga síik'en Pablo. ¹³ Tsatoó íchán ma-ne jñà xit̃a judío xi k'oaas'ín tsajoóya-ne. ¹⁴ Xit̃a koi, kíikon jñà xit̃a sko-là nò'miì kò xit̃a jchínga ts'e xit̃a judío, kitsò-là:

—K'oaá s'ín tsibìnè-lajen yijo-najen nga nímé xi chjine-jen, Nainá kàtatsjá-najen kjo'in tsà mìkìl kítasòn nga s'ik'en-jen Pablo. ¹⁵ Ngats'ioò xi t'jín-nò xá ítjòn ts'e Junta jè, kot'in-là jè xitá skò-la soldado nga kàtjanchrobáko nchijòn-le ì nguixkoòn. Tà k'oaá tin-là nga isà ndaà mejèn-nò jchaxkoòn kjoa xi t'jín-la. Ngajen kítsajnaandaà-jen ya iya ndiyá nga s'ik'en-jen k'e nga tikj'eè fi ijndé.

¹⁶ Jè ti-la ndichja Pablo, kii'nchré kjoa xi tsajoóya-ne xitá judío; k'eé kii kisikí'nchré Pablo ya cuartel. ¹⁷ Pablo kiichja jngò-la soldado, kitsò-la:

—Tikoji ti jè ñánda t'jna xitá skò-la soldado. T'jín 'én xi keènojmi-la.

¹⁸ Jè soldado kiiko jè ti ñánda t'jna xitá skò-la, kitsò-la:

—Jè Pablo xi t'jna ndayá kàchja-na kàtsò-na: “Tikoji ti jè.” T'jín xó 'én xi keènojmi-lè.

¹⁹ Jè xitá skò-la soldado, kitsobà'ño tsja jè ti, kiiko it'aà xìn, kiskònangui-la mé 'én xi keènojmi-la. ²⁰ Jè ti kitsò:

—Jña xitá judío, jye ndaà tsajoóya-ne [nga mejèn-la skónachan-lè]; sijé-lè nga kikoji nchijòn-lè jè Pablo ján nguixkon xitaxá judío nga mejèn xó-la isà ndaà tjanangui-la mé kjoa xi t'jín-la. ²¹ Ngaji, kii ki mokjeiin-lè. Xitá koi, ma-la tsà ichán nga títsajnachjoà-la Pablo ya iya ndiyá nga mejèn-la s'ik'en. Jye k'oas'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá nga mikii kòkjen tikoa mikii skoí nandá skanda k'e nga s'ik'en Pablo. I'ndeí, tà jè nchikoña-la nga k'oi-la 'én-lè koni s'ín nchisijé.

²² Jè xitá skò-la soldado, kitsò-la jè ti nga komaá kjoí-ne; kitsjaà-la okixi nga nijngò xitá keènojmi-la nga jè ijchò síkí'nchré.

K'e nga jè Pablo kichinù'aà-la Félix xi xitaxá ítjòn

²³ Jè xitá skò-la soldado kiichja jò-la soldado-la xi bít'in-la soldado xi i'nga, kitsjaà-la okixi nga kàtasíkítsajnaandaà jò sindo soldado xi ndsoko kjoí-ne, jàn kaàn kò te xi kohoyo kítasòn-la, jò sindo xi kichá lanza k'oa nga kjoí skanda ján Cesarea k'e nga kijchò xi ñijaàn nga kojñò. ²⁴ Tikoa kitsjaà okixi nga kàtinchándaà kohoyo xi kijnakjá-la Pablo mé-ne nga ndaà kjiko-ne nga nímé xi komat'in skanda ñánda t'jna Félix xi xitaxá ítjòn. ²⁵ Jngò xojon carta tsibíndaà xi tsò:

²⁶ “T'jín-lè kjondaà ngaji Félix xi xitaxá ítjòn tijni; 'an, xi Claudio Lisias 'mì-na síhixat'aà-lè. ²⁷ Xitá xi tsikasén-lè, jña xitá judío kitsobà'ño, kjomeé kisik'en, tanga 'an tsohósikoa nga kiikoa soldado-na nga jye kis'ejiin-na nga xitá Roma-né. ²⁸ 'An, mejèn-na nga skoeè mé kjoa xi t'jín-la. K'oaá komà-ne nga kiikoa ñánda títsajna xitaxá judío. ²⁹ K'e nga ijchòkoa, kisijiin-na nga tà koií kjoa-la xi kjotixoma ts'e. Ni mé jé t'jín-la nga kijá; skanda mikii ok'in-la nga ndayá k'jna iya. ³⁰ 'An,

kis'enojmí-na nga jñà xità judío, k'oaá s'ín tsajoóya-ne nga mejèn-la sùik'en chijé. K'oaá ma-ne nga jì tìsikasén-lè. K'oa tìs'ín kixan-la jñà xità xi óngui nga nguixkoìin kàtasindaàjìin-la mé kjoa xi tjín-la kondra ts'e."

³¹ Jñà soldado, k'e nga jye kitjoé-la okixi, kiiko Pablo k'e nga jye kòjñò skanda ján naxandá Antipatris. ³² Nga komà nchijòn jñà xità soldado xi ndsoko kiì-ne, kisikátji-ne; inchrobà-ne skanda cuartel. Tà jñà kiiko Pablo soldado xi kohòyo tìtsajnasòn. ³³ Jñà xità soldado, k'e nga ijchò Cesarea, kisingatsja jè xitàxá ítjòn xojòn carta xi 'ya; tìkkoa kisingatsja Pablo. ³⁴ Jè xitàxá ítjòn, k'e nga jye tsibíxkejiìn xojòn carta, kiskònangui ñánda i'nde-la Pablo. K'e nga jye kis'enojmí-la nga nangui Cilicia i'nde-la, ³⁵ kitsò-la:

—K'ée kji'nchrè-lè k'e nga kjoíi xità xi óngui-lè.

Ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtamakinda, yaá kíjna ni'ya osen-la Herodes.

24

Kó kitsò Pablo k'e nga kiichjatji yijo-la nguixkon xitàxá ítjòn xi 'mì Félix

¹ K'e nga komà 'òn nachrjein, ijchò Ananías ya Cesarea xi xità sko-la no'miì. Tjiko i'nga xità jchínga xi xá tjín-la ts'e xità judío tìkkoa tjiko jngoò xità xi 'mì Tértulo xi chjine xojòn ts'e kjotíxoma. Jñà xità koi kiikon Félix jè xi xitàxá ítjòn tíjna nga kitsjaà'in 'én xi kondra ts'e Pablo. ² K'e nga jye ijchòko Pablo nguixkon xitàxá, tsibíts'ia Tértulo nga kitsjaà'in 'én xi kondra ts'e Pablo; kitsò-la Félix:

—Ngaji xi xitàxá ítjòn tijni, ndaà yaxkón-lèjen. Nga it'aà tsiji, 'ñó tísakó-najen kjoa'nchán. Ndaà xá xi tìbitasòn i naxandá-najen xi kjoa chjine tsiji. ³ Kjit'aà nachrjein, kóhokji ñánda tìtsajna-jen tjoé-najen kjondaà tsiji. Ndaà chjì-lè nga k'oas'ín nìchjít'aà-nájen. ⁴ Majìn-najen nga siì s'en-lèjen; tjín-lè kjondaà, tìná'ya itsé-nájen. ⁵ K'oaá s'ín ki'ya-jen xità jè nga tíjtsa isò'nde 'ñó ch'o tjín kjoa xi ótsji nga síjòya xità judío; jè-né xi xità ítjòn-la xità Nazaret xi síkijatjìya ndiyá-la Nainá. ⁶ Tìkkoaá mejèn-la ch'o kisítjé Ingo Tsjeè-la Nainá, k'oaá ma-ne nga kindobà'ñó-jen. [Mejèn k'oas'ín siko-jen koni s'ín tíchja kjotíxoma tsajen, ⁷ tanga jè Lisias xi xità sko-la soldado tsasiko. Kóo kjoats'en tsafaá'an-najen k'e nga jye tíjnaya ndsaa-jen. ⁸ Kó k'oaá kitsò Lisias nga jñà xità xi óngui, iì kjoíi nguixkoìin nga sindaàjìin.] Komaá ngaji sobà chjinangui-la mé-ne nga jcha-ne mé kjoa xi tjín-la nga ongui-jen.

⁹ Jñà xità judío xi ya tìtsajna, tìkkoaá síngasòn 'én nga kixi kjoa. ¹⁰ Jè xitàxá ítjòn kiskímìtjen tsja nga kitsjaà'nde-la Pablo nga kiichja. Pablo kitsò:

—Ji xi xitaxá ítjòn tijni, tíjìn-na nga kò kjìn nó tìnìkitasoìn xá ì ì'nde jè; k'oaá ma-ne nga kò kjotsja-na, tì'an kichjàtjì-na yijo-na. ¹¹ Ngaji, komaá kìnchàtsjiyi. 'An, saá tjin-la tejò nàchrjein nga kiaà Jerusalén ya ingo ítjòn nga kijtseèxkoán Nainá. ¹² Nì saá jngoò k'a 'ya-na nga xita otikjoòkoa, tikoáá mì xita naxandá binchaà'a ya nditsin ingo ítjòn, kò ni'ya ingo sinagoga, kò ya jjiin naxandá. ¹³ Jhà xita xi óngui-na mìkì koma kòkixiya-la kjoa xi ónè-na. ¹⁴ K'oaá xán-lè xi nguì kixi kjoa, 'an, jè sikitasòn-la xi Nainá tsò-la xita jchínga-najen; k'oaá s'ín sikitasoàn koni s'ín tjin jè ndiyá xitse-la Cristo, jè xi tsò-la jhà xita koi nga ndiyá xìn-la Nainá-né. 'An, mokjeiín yije-na koni s'ín tíchja xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés kò ts'e xita xi kùchja ngajo-la Nainá. ¹⁵ 'An, k'oaá tìs'ín mokjeiín-na ít'aà ts'e Nainá koni s'ín mokjeiín-la jhà xita xi óngui-na nga faáya-la xita xi biyaà, jhà xi xita kixi kò xi mìtsà xita kixi. ¹⁶ Koi k'oaas'ín bìnè-la yijo-na nga tsjeè s'ikìjna kjohítsjeèn-na nguixkòn Nainá kò nguixkòn xita.

¹⁷ Nga jye kò kjìn nó mì tì kii f'i-na naxandá-na Jerusalén, j'í ìjngoò k'a-na nga j'ìko-la ton jhà xita ima kò kitsjaà-la kjotjò Nainá. ¹⁸ K'oaá tjin kjoa xi tìs'iaàn k'e nga jye kisitsjeèya yijo-na koni tjin kjotíxoma-la xita judío. K'e nga kijtseè-na jhà xita judío xi Asia ì'nde-la nga ya tijnàa ya nditsin ingo, mìtsà kjìn ma xita xi tìtsajnakò-na. Tikoáá mìtsà kjoasì tìbìts'iaa. ¹⁹ Jhà xita xi kijtseè-na ya nditsin ingo, tsà mé kjoa xi tjin-la xi kondra ts'an, jhà sabá kàtjanchrobá nga kàtatsjá 'én. ²⁰ Tsà majìn, jhà xita xi ì tìtsajna kàtènojmi tsà mé jé kisakòt'aà-la ít'aà ts'an k'e nga tsohótijna nguixkòn xitaxá judío. ²¹ A xi koi jé xi tíma-na nga 'ñó kichjà k'e nga tijnajìin-la xitaxá judío nga kixan-la: “Nàchrjein ì'ndeì tìsindaajìin-na nga mokjeiín-na nga faáya-la xita xi biyaà.”

²² Jè Félix, ndaà tíjìn-la koni s'ín tjin ndiyá xitse ts'e Jesucristo. Tsibíchróbá kjoa koi. Kitsò:

—K'e nga kjoí Lisias xi xita sko-la soldado, k'eé skònangui-ìsa-nò kjoa xi tjin-nò.

²³ Félix kitsjaà-la okixi jhà soldado-la nga s'ikìjna ìsa ndayá Pablo, tanga komaá kojmeèndeì ya iya ndayá, tikoáá komaá kjichòkon xita xíkjin kò amigo-la.

²⁴ K'e nga komà jàn ñijòn nàchrjein, ijchò ìjngoò k'a Félix; tjìko Drusila xi chjoón-la ma xi tikoá xita judío. Kiskinìkjaá Pablo nga mejèn-la kjì'nchré-la kós'ín mokjeiín-la ít'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo. ²⁵ Pablo, tsibénojmi-la kós'ín tjin xi kjoa kixi, mé xi s'eén nga kíkjoán-lá kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-ná; tikoá tsibénojmi-la nga sa nchrobá nàchrjein nga Nainá kùindaajìin. Félix tà kitsakjòn-né; k'eé kitsò-la:

—T'in-ne. Kje'ejí nāchrjein kichjà ìjngoò k'a-lè k'e nga kò'a-na.

²⁶ Jè Félix, k'oaá s'ín tísíkítsjeèn, mejèn-la ton kochrjekájno-la Pablo nga sīkíjnandeí; k'oaá ma-ne nga kjin k'a kiichja-la. ²⁷ K'e nga tsato jò nó, jahatjija xá-la Félix. Jè jahas'en xi 'mì Porcio Festo. Jè Félix, mejèn-la nga ndaà tsibijnako jña xita judío; kisikijna isa ndayá Pablo.

25

K'e nga jè Pablo tsibijna nguixkon Festo

¹ Festo ijchò Cesarea nga jahas'en xitaxá ítjòn; xi komà jàn nāchrjein itjo-ne Cesarea, kiì Jerusalén. ² K'e nga jye tija Jerusalén, jña no'miì ítjòn kò xita sko-la xita judío ijchòkon nga tsohóngui Pablo; kitsjaat'in 'én xi kondra ts'e. ³ Xita koi, kisijé-la kjondaà jè Festo nga kātjan chrobáko Pablo ya Jerusalén. K'oaá s'ín jye tindaà-la nga kitsachjoà ikon-la ya iya ndiyá mé-ne nga sīk'en-ne. ⁴ Tanga jè Festo, kitsò:

—Majin, mikiì koma, nga jè Pablo ndayá tija ján Cesarea; 'an, jyeé ya tifa. ⁵ Jña xitaxá-nò koma koahijtako-na ján Cesarea mé-ne koma kohòngui-ne xita jè, tsà mé jé xi tjin-la.

⁶ Jè Festo tsibijna-la tsà nguì jinn nāchrjein kò tsà te nāchrjein ján Jerusalén; ikjoàn kiì ìjngoò k'a-ne ján Cesarea; nga komà inchijòn ijchò ni'ya osen, tsibijnanè íxile-la ñanda otixoma; ikjoàn kiskinikjaá Pablo. ⁷ K'e nga jahas'en ni'ya osen Pablo, jña xita judío xi j'ii-ne Jerusalén, kiì kinchat'aà chraña-la nga kitsjaat'in 'én ndiso xi 'nó ch'o tsò tanga mikiì komà kjòkixiya 'én xi kitsjaat'in. ⁸ Pablo tsasiko yijo-la kitsò:

—Nimé jé xi tsohotsjia xi kondra ts'e kjotixoma-la xita judío, ni jè kondra ts'e ingo ítjòn-la Nainá, ni jè kondra ts'e César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

⁹ Tanga jè Festo mejèn-la nga ndaà kijnako xita judío; kiskònangui-la Pablo, kitsò-la:

—¿A mejèn-lè nga k'oin ján Jerusalén mé-ne nga ya kındaajñaà kjoa-lè?

¹⁰ Pablo kitsò:

—Jye i tijnā ñanda tjin kjotixoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. Mochjeén-né nga i katasindaajijn-na. Ngaji ndaà tjiin-lè nga ni mé kjoa tsohotsjia it'aà ts'e xita judío. ¹¹ Tsà tjin-na jé, tsà ok'in-la nga kiyá, tijnngoò takoàn nga katasík'en-na; tanga tsà mi kixií kjoa 'én xi tsját'in-na, mikiì koma ya kongatsja it'aà ts'e xita koi. Tikoá-ne, jè kátindaajijn-na César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

¹² Jè Festo, k'ée tsajoóya-ne kò xita-la xi títajnakò junta, ikjoàn kitsò:

—Tsà k'oaá s'ín nìjì nga jè César kùindaàjìin-lè, tà saá ján sikasén-lè.

K'e nga ijchò ján Cesarea jè xitaxá Agripa

¹³ K'e nga jye tsato chiba nachrjein, jè xitaxá Agripa kò Berenice kù ján Cesarea nga kisìhixat'aà Festo. ¹⁴ K'jìn nachrjein tsibìtsajna ya Cesarea; jè Festo tsibénojmí-la Agripa kjoa-la Pablo, kitsò-la:

—Jè Félix, jngoò xitá kisìkijnaya ndayá ijndé. ¹⁵ K'e nga tsohótijna ján Jerusalén, jñà xitá sko-la no'miù kò xitá jchínga-la xitá judío kitsjaà-na 'én nga óngui. Kisijé nga kàtiyaá. ¹⁶ 'An, k'oaá kixan-la nga jñà xitaxá Roma, mì taxkì sík'en xitá k'e nga tikj'eè 'ya-la jé xi tjín-la. Ítjòn joó'a kjoa-la kò jñà xitá xi óngui mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ¹⁷ Koií kjoa-la, k'e nga j'ii ijndé jñà xitá koi, mìkiì kisichja nachrjein; nga koma inchijòn, nga jye tijnasoàn íxile-na nga tìhotìxoma, nìtoón kiskinikjaá xitá jè. ¹⁸ K'e nga jye tìtsajna osen jñà xitá xi óngui, mìtsà koi kjoa tsohóngui koni s'ín 'an tísíkìtsjeèn. ¹⁹ Tà k'oaá tjín 'én xi kitsjaàt'in xi kondra ts'e Pablo koni s'ín beèxkón Nainá kò it'aà ts'e jngoò xitá xi 'mì Jesús xi jye k'en; tanga jè Pablo tsò-né nga tijnakon-né. ²⁰ 'An, mìkiì be mé xi s'iaàn it'aà ts'e kjoa koi. K'eé kiskònangui-la Pablo, a mejèn-la nga ján kjoì Jerusalén mé-ne nga ya sùindaàjìin-la kjoa xi finè. ²¹ K'oaá s'ín kisijé Pablo nga jè César kùindaàjìin-la. Koií k'oaas'ín kitsjaà-na okixi nga ndayá tijnaya-isa skanda k'e nga koma sikasén-la César.

²² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Tikoá 'an mejèn-na nga kji'nchrè-la xitá jè.

Festo kitsò:

—Nchijòn-le kiná'ya-la.

²³ Nga komà inchijòn, ijchò Agripa kò Berenice. K'e nga jahas'en ni'ya osen 'ñó ndaà kisis'in-la. Kjihijtakò jñà xitá sko-la soldado kò jñà xitá sko-la naxandá. Festo kitsjaà okixi nga kùichjaà Pablo. ²⁴ Festo kitsò:

—Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, ngats'ioè xi i tìtsajnaà: chítsejèn-la xitá jè. Ngats'ii jñà xitá judío, 'ñó síjét'aà-na ján Jerusalén kò i Cesarea nga 'ñó chja nga mejèn-la síik'en. ²⁵ Tanga 'an, nímé xi matsjit'aà-na it'aà ts'e nga mochjeén-la nga kiyá. Tanga tso'baá kisijé-ne nga jè kùindaàjìin-la César xi xitaxá sko-la tìjna-la ngats'ii xitá. 'An, k'oaá s'ín kiskoòsòn-la nga ya síikasén. ²⁶ Tanga 'an, nímé kjoa xi matsji-na it'aà ts'e xitá jè, kós'ín sikasén-la xojòn jè César xi xitaxá sko-la tìjna-la ngats'ii xitá. K'oaá ma-ne nga síjét'aà-nò jñò xi i tìtsajnaà kò ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, mé-ne k'e nga jye chjinangui-laá, 'an sakó-na okixi nga sikasén xitá jè. ²⁷ 'An,

k'oaá ma-na, nga nímé chjí-là tsà taxkí sikasén jngoaa xítà xi ndayá tíjna tsà mì sik'à jngoò xojon xi 'ya-là mé jé xi tíjn-là.

26

K'e nga kùichjatjì yijo-là Pablo nga nguixkon Agripa

¹ Jè Agripa kitsò-là Pablo:

—Tjì'ndeé-lè nga kinókjoatjì yijo-lè.

Pablo kiskímìtjen tsja; tsibíts'ia nga kùichjatjì yijo-là; kitsò:

² —Ngaji Agripa, matsjaá-na nga ma kichjàkò-lè mé-ne nga kósikooa yijo-na ngats'ii kjoa xi kondra ts'an tsját'in-na 'én xítà judío. ³ Be-ná nga jì Agripa, tíjìin yijeé-lè ngats'ii kjotíxoma xi tíjn-là xítà judío kò kjoa xi joóya-ne. K'oaá ma-ne sijnét'aà-lè, tíjn-lè kjondaà, tse t'jìin takoìn, ndaà tìná'ya-ná.

⁴ 'Ngats'ii xítà judío tíjìin-là kós'in kisìjchá yijo-na ján nangui-na kò Jerusalén tjen-ne nga sa ti kjia skanda nachrjein j'nde. ⁵ Jñà xítà koi, tsà mejèn-là komaá keènojímí-lè. Ndaà tíjìin-là nga 'an, nguì xítà fariseo-ná; nga jñà xítà fariseo xi isa 'ñó bínè-là yijo-là nga beèxkón kjotíxoma-là Nainá mì k'oaá-ne koni jñà xítà judío xi i'nga. ⁶ 'An mokjeiín-na nga kítasòn kjoa xi tikoña-là koni s'in jye kitsjaà-là tso'ba Nainá jñà xítà jchínga kjìin-ná. Koiì kjoa-là nga jì tíjnaa. ⁷ Nga tejò tje-là naxandá Israel, kò nachrjein kò nítjen, jeya nchisíkíjna Nainá nga nchikoñaá-là nga kítasòn kjoa koi. K'oaá xan-lè ngaji Agripa, nga tikoií-ne kjondaà xi 'an tikoña-là; k'oaá ma-ne nga óngui-na jñà xítà judío. ⁸ ¿Jñò, mé-ne nga mìkìl mokjeiín-nò nga Nainá sijkjaáya-là xítà xi jye k'en?

K'e nga tsibénojímí Pablo kó kis'ìn nga kisìjtikeè xítà-là Cristo

⁹ 'An, nga sa kjòtseé, k'oaá s'in kisìkítseèn nga mochjeén-né nga kondra kjítjngui-là Jesús xi Nazaret j'nde-là. ¹⁰ K'oaá kis'iaàn ján Jerusalén. Jñà xítà skò-là nò'miù kitsjaà-na okixi nga kjìn xítà tsjeè-là Nainá kiskinìs'en ndayá. K'e nga kinìk'en xítà koi, 'an tikoáá kjòjngoò takoàn. ¹¹ Nga xkì xi ján ni'ya jngò sinagoga, kjìn k'a kitsjaà-là kjo'in nga mejèn-na nga kátichjajno-là Cristo. 'Ñó kisìjtikeè, skanda kiitjngui kondra-là nánanda xìn naxandá xi tíjn isò'nde.

Kó komà nga jahatjìya kjohútsjeèn-là Pablo

(Hechos 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Koi xá kii-na ján naxandá Damasco nga 'an tsatíxá-na jñà xítà skò-là nò'miù, tikoá kitsjaà-na okixi. ¹³ Ngaji, xi xítaxá ítjòn tíjni, k'e nga ijchò nchisen, kùjtseè ya jya ndiyá, jngoò ni'in xi ngajmii inchrobà-ne xi isa 'ñó ote tsejèn mì k'oaá-ne koni ts'e ts'oi. Nguì kisìhiseèn-né nga jngoò itjandii-na kò ts'e xítà xi tjikoá. ¹⁴ Chixòt'aà-jen nanguì, ikjoàn ki'nchrè jngoaa 'én hebreo xi kiìchjajìin isén-na; kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an

tì'mìtjìngui kondra-ná? Tíjìí tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la.”¹⁵ 'An kixan-la: “¿Yá-né ngaji Na'èn?” Jè kitsò-na: “'An-ná xi 'mì-na Jesús xi tì'mìtjìngui kondra-ná.¹⁶ Tìsítjìin; tìsìjna kixìi; koií xá kàyaxkon-ná nga 'an s'ixá-ná; jìí k'oií 'én, jè kjoa xi kà'yi kò kjoa xi iskan 'an kokoò sobà-lè.¹⁷ 'Aán s'ikinda-lè it'aà ts'e xita naxandá-lè kò ts'e xi mìtsà xita judío. Yaá sikasén-lè¹⁸ nga chíx'anguì xkon nga mì tã tsjaà yã kìnchimaya ndiyá jñò; ndiyá iseèn kìnchimaya. Kàtinchat'aàxìn-la nga'ñó-la xita neíi; Nainá kàtjìt'aà-la. K'e nga kòkjeíin-la it'aà ts'an, jchat'aà-la jé-la, tìkoa s'e-la kjoatjò xi tjoé-la xita naxandá-la Nainá xi xó kitjaajìin-ne.”

¹⁹ 'Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, 'an mìkì kisitájaajñàa inìma-na jè kjoa xi kìtseè kò xi kìnchrè xi ngajmii inchròbà-ne.²⁰ Ta saá, tsibenojmí ítjòn-la jñà xita Damasco, ikjoàn tsibenojmí-la xita Jerusalén, tìkoa tsibenojmí-la kòhokji nangui Judea, kò jñà xi mìtsà xita judío. K'oaá s'ín tsibenojmí-la nga kàtasíkajno jé-la nga mì tì jé kòhòtsji-ne. Nainá kàtjìt'aà-la; ndaà kàtas'ín mé-ne nga jcha-la nga jye jahatjìya-la kjohtsjeèn-la.²¹ Koií kjoa-la, jñà xita judío, kitsobà'ñó-na yã ndìtsin ingò; mejèn-la nga s'ìk'en-na.²² Tanga Nainá tsasìkò-na; tákó k'oaá tìs'iaàn skanda j'ndeí; k'oaá s'ín tibenojmí yije-la nita yá xita-ne. Mìtsà k'jeíi 'én okoòya; koi 'én benojmiá xi tsakóya Moisés kò xita xi kùichja ngajo-la Nainá, kjoa xi koma nga tífi isa nachrjein.²³ K'oaá s'ín tsakóya xita koi, nga jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] tjìné-la nga k'en, tanga jè jaáya ítjòn-la mé-ne nga kèenojmí-la xita naxandá-la kò xi mìtsà xita judío kós'ín kòhiseèn-jìin inìma-la nga koma kìtjokàjìin kjoajñò.

Kó kitsò Agripa nga mejèn jahas'en-jìin-la 'én-la Nainá

²⁴ Jè Festo, k'e nga kù'nchré 'én-la Pablo nga tíhosìkò yijo-la, 'ñó kùichja kitsò:

—jNgaji Pablo, tímaskáyaá-lè; jè xojòn tísiskáya-lè!

²⁵ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngaji Festo xi xitaxá tijni, mìtsà tímaskáya-na; k'oaá s'ín tijn; 'én kixìí xi tìchjà.²⁶ Jè Agripa xi xitaxá ítjòn tìjna, tìjìin yijeé-la kjoa koi; k'oaá ma-ne ma'ñó takoàn nga nguixkon jè tìchjà 'én koi; 'an, k'oaá s'ín makixìya-na nga jè, tìkoaá 'ñó ndaà tìjìin-la kjoa koi; nga mìtsà tì'ma koni s'ín komà.²⁷ Ngaji Agripa xi xitaxá tijni, ¿a mokjeíin-lè koni s'ín kitsò jñà xita xi kùichja ngajo-la Nainá? 'An, be-ná nga mokjeíin-lè.

²⁸ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tà chibaá chija-la tsà kìnìkijne-ná nga 'an, xita-la Cristo koma.

²⁹ Pablo kitsò:

—Tsà tse kò tsà chiba chija-la, 'an, k'oaá s'in mejèn-na nga nguixkon Nainá nga kàtakjeín-lè xi xitaxá ítòn tijni; tikoá kàtakjeín-la ngats'ìi xitá xi nchi'nchré-na. K'oaá s'in kàtamati'oon koni 'an tanga mì k'oaá s'in na'ño kichà cadena sít'aà'ño.

³⁰ K'eé tsasítjen Agripa kò Festo kò Berenice, ngats'ìi xitá xi ya títsajna. ³¹ Xin kii nga tsajoóya-ne kjoa koi. Kitsò-la xíkjin:

—Xitá jè, nímé kjoa tjin-la nga kiyá, tikoáá mìkii ok'in-la nga ndayá kína'ya.

³² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Xitá jè, komaá-la kíjnandei-ne tsà mì k'oaá s'in kisijé nga jè kíndaàjìin-la César xi xitaxá ítòn ts'e Roma.

27

K'e nga kinikasén Pablo ján Roma

¹ K'e nga jye k'oas'in kiskoòsòn-la nga ján sìikasén-najen Italia, jè Pablo kò xitá xi i'nga xi ndayá títsajna, jè kjòngatsja xitá sko-la soldado xi 'mì Julio xi ya chja jngoò jtín-ne soldado xi ts'e César. ² Tsitjaas'en-jen jngoò chitso xi ts'e Adramitio xi jye mejèn tìbitjo nga ya tífi jña naxandá indii ndáchikon ts'e nangui Asia. Tikoáá yaá tijnako-najen Aristarco xi ya i'nde-la Tesalónica, naxandá xi chja-ne nangui Macedonia.

³ Nga komà inchijòn, ijchò-jen Sidón. Jè Julio ndaà kijtsee ikon Pablo; kitsjaà'nde-la nga kiikon amigo-la mé-ne nga sìis'in-la. ⁴ K'e nga itjo-najen Sidón, k'oaá s'in tsanguì-jen xijngoàà nangui jùn-ndá Chipre, nga jè tjo, kondra tsajeén tí'ba. ⁵ Tsitjaàjto-jen ijìin ndáchikon i'nde ts'e Cilicia kò Panfilia; ijchò-jen Mira, naxandá xi chja-ne nangui Licia.

⁶ Jè xitá sko-la soldado kisakò jngoò-la chitso xi naxandá Alejandría ts'e; yaá kisikas'en-najen nga ján tífi Italia. ⁷ Kjìn nàchrjein tsitjaàjìin-jen ndáchikon nga tafì tafì tsanguì-jen; chja ijchò-najen ya kixi-la Gnido. Jè tjo mìkii tsjá'nde-najen nga onguí kixi-jen; tsitjaáhindii-la-jen nangui Creta ya kixi-la naxandá Salmón. ⁸ Tsee kjo'in ki'nè-jen nga tsitjaàjìin-ndá-jen kòhokji indii ndáchikon ts'e Creta. Chjá ijchò-najen i'nde ñanda 'mì Buenos Puertos ya chrañà'taà-la naxandá Lasea.

⁹ Jyeé kjìn nàchrjein tsato; jyeé 'ño kjoxkón tjin-la jìiin ndáchikon, nga jyeé nchrobá machraña nàchrjein cho 'nchán [k'e nga 'ño 'ba tjo]. K'oaá ma-ne jè Pablo kitsò-la jña xitá:

¹⁰ —'An, k'oaá s'in machiya-na, ndiyá jè, 'ño tse kjoxkón tjin-la; jchijaá-la jè chitso kò ch'á xi 'ya, skanda jña, mejèn tsà sìchijaá yijo-ná.

¹¹ Jè xitá sko-la soldado, isaá ndaà kii'nchréñijon-la jè nei-la chitso kò jè xitá sko-la xi tísíxáko chitso mì k'oaá-ne koni kitsò Pablo. ¹² Ya i'nde jè, mìkii ndaà choòn nga ya sasijna chitso

nachrjein ch'o 'nchán. Xità xi ya títsajnaya chitso, kjìn ma xi ngàsòn kitsò nga kítjokàjiìn Buenos Puertos; ján kjoì Fenice, jngòò ì'nde xi ndaà choòn xi chja-ne Creta ñánda bijchó sinchá chitso nga ya fahas'en jngòò chrja-la ndáchikon ya nga kixi-la kò ngaskón-la ñánda kahatji-ne ts'oi; yaá kítsajna nachrjein ts'e cho 'nchán.

K'e nga ts'a tjo xkón

¹³ Jñà xità xi síxáko chitso, k'e nga kijtseè nga indaà ts'a tjo xi inchrobà-ne ya ì'nde sur, k'oaá s'ín kisikitsjeèn nga jyeé koma kison-ndá; itjo-jen, tsanguisòn ndá-jen ya indii nangui Creta. ¹⁴ Xi komà iskan nga jye tjaájiìn-ndá-jen, j'ii tjo xkón xi inchrobà-ne ya ì'nde norte. ¹⁵ Kiiko jè chitso koni s'ín fi tjo. Ngajen, mì tì kii ma nikáfaya-najen jè chitso, nga jè tjo, mìkii tsjá'nde-la; ta saá ta kits'ii'ndeé-lajen nga k'oas'ín kiiko-najen jè tjo. ¹⁶ Tsitjaajto-jen ijton íts'in ì'nde Cauda; ì'nde jè, mì tì k'oaá 'ño tí'ba-ne tjo; chja kítjoé-najen jè chitso jtobá xi tjíndófe-la ijton íts'in jè chitso je. ¹⁷ K'e nga jye kitjoé-najen jè chitso jtobá, ikjoàn na'ño tsibí'ñókjá-ne jè chitso je nga mì kixoña-jèn. Jñà xità xi síxáko chitso, tsakjón-la tsà ya skajjiìn-'ño ya ì'nde ñánda 'ño 'ncha tsumi ñánda 'mì Sirte. Koi kiskinájen-ne jè nikje ts'e chitso xi 'mì vela; tà k'oaá s'ín kiiko jè tjo. ¹⁸ Nga komà inchijòn, jè tjo xkón, táko 'ño jchán tí'ba. K'eé tsachrje jñà ch'a xi 'ya chitso; tsibíxteèn-jiìn ndáchikon [mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso]. ¹⁹ Xi komà jàn nachrjein, tikoá tsachrje tsojmì xi mochjeén-la nga síxáko chitso. Tsibíxteèn-jiìn ndáchikon. ²⁰ Kjìn nachrjein mì tì kii ki'ya-najen ts'oi kò ni'ño nga 'ño 'ncha ifi nga jtsí xkón tibanè-najen. K'oaá komà-ne nga chixón-jen nga mì-la tì kii ndaà kítjokàjiìn-najen ndáchikon.

²¹ Nga jyeé kò kjìn nachrjein mì tì kii bichi-najen, Pablo tsasijna kixi, kitsò-la jñà xità:

—Ndaà-la komà tsà kina'yañijon-ná koni kixan-nò; tsà mìkii itjokàjñaá ya ì'nde Creta, mì-la kii k'oas'ín tímat'iaán nga kjo'in titsanikjaán koá kinichjaá tsojmì-ná. ²² Tanga ì'ndeì, kì makájno-nò; nijngòò xità kiyá; tà jè chitso xi jchija. ²³ Nati nitjen kò'biì jngòò-na nijña; jngòò àkjale kò'fikon-na xi Nainá kàsikasén, jè Nainá xi 'an fit'aà-la koá 'an síxá-la, ²⁴ kàtsò-na: “Pablo, kì tsakjoòn-jèn; kjo'ño tjín-ne nga kijocho nguixkon César, xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nainá, k'oaá tjín kjondaà xi tsjá-lè nga nijngòò xità kiyá xi ya títsajnayako-lè chitso.” ²⁵ Jñò, 'ño t'è-là takòn. 'An mìkii síkájnoa. 'Beé-la takoàn, k'oaá s'ín kítasòn koni kàtsò-na jè àkjale. ²⁶ Tanga yaá kijocho kat'aà'ño-laá jngòò nangui jtobá xi kijnajjiìn-ndá.

²⁷ K'e nga jye komà jò xomàna nga tjaàjiìn-jen ndáchikon Adriático, jè tjo fijen fikjako jè chitso. Jngòò nitjen, ijchò-la tsà osen nitjen, jñà xità xi nchisíxáko chitso, kijtseè nga jyeé

kjomeè bijcho chrañàt'aà-lajen nangui. ²⁸ Kisìchiba kó kji nanga kijna nandá; kijtsee nga kaàn chr'òòn jngoò metro nanga kijna. K'eé nguì kò kji kii isa; ikjoàn kisìchiba ijngoò k'a; jye kaàn itoò metro tjín-la nga nanga. ²⁹ Kitsakjòn-la tsà jñà ndajo nandá skakjoòkò jè chitso. Nijòn kichà ì xi gancho kjoàn kisikatsjoòjìin tàts'en chitso mé-ne nga kitsobà'ñó-ne nangui nga mì tì kii koma kjoì-ne jè chitso; ikjoàn tsibítis'ba-la Nainá nga nijton kàtas'e isén. ³⁰ Ngats'ì jñà xita xi síxáko chitso mejèn tsanga chijé; k'oaá kis'ìin koni tsà jñà kichà ì xi gancho kjoàn kinchangui'ño skò chitso nga kitsobà'ñó nangui; tsibítis'ia nga kiskinjèn-jìin nandá jè chitso jtobá. ³¹ Tanga jè Pablo kitsò-la jè xita skò-la soldado kò soldado xi i'nga:

—Tsà jñà xita koi konga, jñá, mìkii koma kitjójñaá nandá.

³² Jñà soldado tsate'ño jè chitso jtobá. Kiskaàjìin ndáchikon.

³³ K'e nga jye kis'e isén, jè Pablo kitsò-la ngats'ì xita:

—Jyeé tjín-la jò xomàna nga titsajnachjaán nga chiñá-lá mé xi komat'iaán. ³⁴ Bitsi'ba-nò, mochjeén-né nga tichioò mé-ne nga s'e-nò nga'ño. Ngats'ioò, nímé xi komat'ioòn, skanda nijngoò xi sìichja jngoò tsja skoò.

³⁵ Pablo, k'e nga jye okitsò, kiskoé inchrájín, kitsjaà-la kjondaà Nainá nga nguixkon ngats'ì xita. Kisixkoaya; ikjoàn tsakjèn. ³⁶ Ngats'ì xita, kjòtsja yije-la; tikoá tsakjèn kóhotjín. ³⁷ Jò sìndo kò jàn kaàn kò chr'òòn jngoò ma-najen xi ya titsajnaya-jen chitso. ³⁸ K'e nga jye komà ndaà chichi yije-jen, jñà ch'á trigo kisixteèn-jìin ndáchikon mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso.

³⁹ K'e nga jye itjokàtji ts'oi, jñà xita xi síxáko chitso, mìkii beèxkon kó 'mì nangui ñánda ijchò-jen, tanga kijtsee-né nga tjín jngoò i'nde ñánda fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ñánda 'ño 'ncha tsomì; mejèn k'oa'sín kiskinì chitso tsà koma ya skajìin-ño tsomì. ⁴⁰ Tsate na'ño xi jtít'aà'ño chitso; jñà kichà ì xi gancho kjoàn, yaá kisiyijòjìin ndáchikon; kiskíjnda'ño jñà yá xi síxáko nga fikò kixi chitso. Ikjoàn kiskimìtjen jè nikje xi sinchá tjo nga fahitjen chitso. Ikjoàn tsibítis'ia nga kii kixi ñánda kijna nangui xi 'ño 'ncha tsomì. ⁴¹ Tanga yaá kii kaàjìin-ño ñánda 'ncha tsomì ya jìin ndáchikon. Jè skò yá chitso, kiskaàjìin-ño; mì tì kii koma kisihiniyá-ne. Ikjoàn kjòts'ia nga kjòxkoaya jè tàts'en chitso nga jè nga'ño-la nandá kisixkoaya.

⁴² Jñà soldado mejèn kisik'en jñà xita xi kjo'in nchifi nga majìn-la nga konga ya jìin ndáchikon. ⁴³ Tanga jè xita skò-la soldado mìkii kitsjaà'nde. Jè xi mejèn-la nga mì kiyá Pablo. Tà saá okixi kitsjaà kitsò:

—Yá xi ma-la nandá, kàtjì ítjòn mé-ne nga koma kijchò-ne ñánda nangui choòn, ⁴⁴ kò jñá xita xi i'nga xi mì ma-la nandá, kàtjìsòn íteè kò tsá jñà yá xkoa-la chitso.

K'oaá s'ín komà-ne nga ndaà ijchò yije-jen ñánda nangui choòn.

28

Mé xi komàt'in Pablo k'e nga tsibijna Malta

¹ K'e nga jye itjojìn-jen ndáchikon, kis'enojmí-najen nga ya i'nde jè, Malta 'mì. ² Jñá xita xi ya i'nde-la, ndaà kisikò-najen; tsibítse-najen ni'ín, ikjoàn kitsjaà'nde-najen nga kinìhiso-jen, nga jtsí tí'ba koa 'nchán choòn. ³ Jè Pablo tsibíxkó chiba chikín kixì. K'e nga chinchájin ni'ín jñá chikín, jngoò ye itjokàjin xi tíhonga nga 'ño tsjè ni'ín; kiskine tsja Pablo. ⁴ Jñá xita xi ya i'nde-la nga kijtseè nga ye tjohóngui-la tsja Pablo, kitsò-la xíkjin:

—Xita jè, xitaá-la ma-la sík'en; nas'ín ndaà kòbitjokàjin ndáchikon, jè nea-ná xi tjín-la okixi, majín-la síkijnakon.

⁵ Jè Pablo, tsibítsajneè tsja ya jjin ni'ín; nímé xi komà-la. ⁶ Ngats'ìi xita nchikoña-la mé hora kitjaya tsja koa mé hora kiyá Pablo. K'e nga kijtseè nga jye kjìn hora tsato nga nímé xi komà-la, kj'eí s'ín kisikítsjeèn, kitsò:

—Jè Pablo, Nainá-la.

⁷ Ya chrañàt'aà-la i'nde ñánda ijchò-jen, tseé nangui tjín xi ts'e xita ítjòn-la i'nde Malta xi 'mì Publio. Jàn nachrjein tsitsajna-jen; ndaà kiskoétjò-najen kò ndaà kisis'in-najen. ⁸ Nachrjein koi, jè na'èn-la Publio, xk'én-né; ch'in tjinga tjín-la kò xojmá jní tífa-la. Pablo kiikon; kiichjat'aà-la Nainá; ikjoàn tsohójnasòn-la tsja; jngoò k'a kjòndaà-ne. ⁹ K'e nga kiì'nchré jñá xita xk'én xi tjín ya i'nde jè, tikoá inchrobà ñánda tjina Pablo. Kjòndaà yijeé-ne. ¹⁰ Jñá xita, ndaà kisis'in-najen. K'e nga jye titsachjóé jngoò-jen chitso nga jye titsahonguí-jen, jñá xita kisik'a yijeé-najen ngats'ìi tsojmi xi kochjeén-najen ya ndiyá.

K'e nga ijchò Pablo ján naxandá Roma

¹¹ K'e nga jye tsato jàn sá nga titsajna-jen i'nde jè, ikjoàn tsanguì jngoò k'a-jen. Tsitjaàs'en jngoò-jen chitso xi ján i'nde-la naxandá Alejandría xi tikoá ya kisasijna ya indii ndáchikon ts'e Malta jñá nachrjein cho 'nchán; isén ts'e Cástor kò Pólux tjít'aà. ¹² K'e nga ijchò-jen naxandá Siracusa, jàn nachrjein tsitsajna-jen. ¹³ Tsanguì jngoò k'a-jen; ijchò-jen skanda naxandá Regio. Xi komà inchijòn tsibíts'ia nga ts'a tjo xi inchrobà-ne i'nde sur. Ijchò jò nachrjein, ijchò-jen naxandá Puteoli. ¹⁴ Yaá kiskaàkjoò i'nga-jen xita xinguiá xi it'aà ts'e Cristo xi kiichjako-najen nga tsitsajna-jen jngoò xomàna. Xi komà iskan, ikjoàn tsanguí-jen skanda Roma.

¹⁵ Jñà x̄it̄a xinguiáá it'aà ts'e Cristo xi t̄itsajna Roma, jyeé t̄ij̄īn-la nga ya t̄itsahonguì-jen; t̄j̄ín xi ijchò kaña-najen ya ndits̄in Apio; t̄ikoá t̄j̄ín xi ijchò kaña-najen ñánda 'mì Jàn Tabernas. Jè Pablo, k'e nga kijtseèxkon, tsjaá kis'e-la inima-la; kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁶ K'e nga jye t̄itsajna-jen Roma, Pablo kits'īnde-la nga tsibìjna tajngoò ni'ya-la; kò tà jngoò soldado kisikinda.

Mé 'én xi kiichj̄a Pablo k'e nga tsibìjna Roma

¹⁷ Nga komà jàn n̄achrjein nga ijchò-jen Roma, Pablo, tsibíxkóya jñà x̄it̄a sko-la x̄it̄a judío xi ya t̄itsajna. K'e nga jye j'ì yije, kitsò-la:

—Jñò xi x̄it̄a xinguiáá judío xi i t̄itsajnaà Roma, ján Jerusalén, kitsobà'ño-na x̄it̄a, ikjoàn kisìngatsja-na it'aà ts'e x̄it̄axá Roma nga tsibíndaàj̄īn-na. 'An, n̄imé jé xi t̄ihotsj̄ià it'aà ts'e x̄it̄a xinguiáá judío kò it'aà ts'e kjot̄ixoma-la x̄it̄a jchínga-ná. ¹⁸ Jñà x̄it̄axá Roma nga tsibíndaàj̄īn-na, n̄imé jé xi kisakòt'aà-la it'aà ts'an. Mejèn kisikìjnandej̄īn-na nga mìkìl ok'in-la nga s̄ìk'en-ná. ¹⁹ Tanga jñà x̄it̄a judío, mìkìl kòkjeīn-la; k'oaá komà-ne nga 'an, kisijé nga jè k̄at̄indaàj̄īn-na jè César xi x̄it̄axá it̄jòn ts'e Roma. 'An, n̄imé xi s̄ijé xi kondr̄a ts'e naxandá-ná. ²⁰ K'oaá ma-ne nga kòbìxkóya-nò mé-ne nga kichj̄akò-nò; koií kjoa-la nga mokjeīn-na it'aà ts'e kjoa xi t̄itsachiñá-lá xi x̄it̄a Israel 'mì-ná nga na'ño kich̄a t̄j̄it'aà'ño-na.

²¹ Jñà x̄it̄a judío kitsò:

—Ngajen, n̄imé xojon t̄ikaat'aà-najen xi kjoa tsiji xi ján Judea nchrobá-ne. Ngats'ì x̄it̄a judío xinguiáá xi nchif'ì, n̄imé 'én xi ch'o tsò nchitsj̄a-najen xi kjoa tsiji. ²² Mejèn-najen nga kiná'ya-jen kjoa xi n̄ik̄itsj̄īn; ngajen, t̄ij̄īn-najen nga xk̄i xi ján chjajno-la x̄it̄a nga kondr̄a fi-la jè ndiyá x̄it̄se xi ya tjaáyi.

²³ Tsibìjna jngoò n̄achrjein-la x̄ikj̄ín, mé n̄achrjein kixoña. K'e nga chixoña, kjìn x̄it̄a ijchò ya ni'ya ñánda t̄ijna Pablo; kò jè Pablo tsakóya-la kós'ín ot̄ixoma Nainá, tsibíts'iākò-ne nga sa tajñòya skanda kjònguixòn. Pablo kisikjeén xojon ts'e Moisés kò ts'e x̄it̄a xi kiichj̄aya ngajo-la Nainá nga tsakóya-la kó s'ín tichj̄a mé-ne nga jñà x̄it̄a k̄atakjeīn-la it'aà ts'e Jesús nga jè xi Cristo. ²⁴ Tj̄ín x̄it̄a xi kòkjeīn-la, t̄ikoá t̄j̄ín xi mìkìl kòkjeīn-la. ²⁵ Nga mìkìl kjòngásòn 'én-la koni s'ín tsajoókjoò, tsibíts'iā nga itjo ni'ya. K'ée kitsò-la Pablo:

—Ndaà kiichj̄a Inima Tsjeè-la Nainá nga kisikjeén Isaías x̄it̄a xi kiichj̄a ngajo-la kjòtseé nga kitsò-la jñà x̄it̄a jchínga judío:

²⁶ T'in, kot'in-la jñà x̄it̄a naxandá:

Jñò, kiná'ya-nò tanga mìkìl kjoas'en-j̄īn-nò;

chítsejèn-nò tanga mìkìl jchaxkon.

²⁷ Koií kjoa-la nga jñà x̄it̄a naxandá jè, kisit̄ajaàj̄īn kjohitsjeèn-la,

tsibíhjoàjto líká-la,
 t̄ikoā tsibíhjoà xkōn,
 mé-ne nga mìkii skoe-ne,
 mìkii kji'nchré,
 t̄ikoā mìkii kjoas'en-jìin-la;
 majìn-la nga 'an fit'aà-na
 nga sindaà-na.

²⁸ Jñò kàtasijìin-nò, nàchrjein ì'ndeì, Nainá, ján tísikasén-la jñà
 xi mìtsà x̄it̄a judío, k̄jondaà jè, mé-ne nga k̄it̄jokàjìin-ne k̄jò'in.
 Kò jñà x̄it̄a koi, k̄okjeiín-la.

²⁹ K'e nga jye okitsò Pablo, jñà x̄it̄a judío, k'e nga kii-ne, ngui
 tà tsohótiyaá-ne 'én xi tsibénojmi Pablo.

³⁰ Pablo, jò nó tsibìjna ni'ya xi kiskìña nga tsibíhjí. Yaá
 kisis'in-la ngats'ii x̄it̄a xi ijchòkon. ³¹ Kitjò'nde-la nga kùichjaya
 kós'ín otixoma Nainá t̄ikoā tsakóya ìt'aà ts'e Nà'èn-ná Jesu-
 cristo. Mì yá x̄it̄a tsatekjáya-la.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Roma

¹ Jè xojon carta jè, 'aán tikjiì-nò xi Pablo 'mì-na xi chì'nda-la Jesucristo ma, xi xó kiichja-na Nainá nga 'an tsibíxáya-na kò xó kitjaàjiìn-na nga 'an sika'bísoàn 'én ndaà-la Nainá.

² It'aà ts'e 'én koi, Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tisa kjòtseé, koni s'ín tíchja Xojon Tsjeè-la xi kiskii xita xi kiichja ngajo-la Nainá. ³ Nga ya tíchja it'aà ts'e Ki'ndí-la, jè Na'èn-ná Jesucristo xi jè otíxoma-ná. Koni xita isò'nde, yaá inchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David. ⁴ K'e nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá, Jesucristo, k'oaa s'ín kiyaxkon-la nga Ki'ndí-la Nainá-né xi tse nga'ño tíjín-la koni s'ín ndaà síkíchiya-ná jè Injima Tsjeè-la Nainá xi sítsjeè-ná. ⁵ It'aà ts'e Jesucristo, kitjoé-na kjondaà nga 'an tsibíxáya-na nga kènojmiya-la 'én ndaà-la jñà xita naxandá xi tíjín nga títsa isò'nde nga kátasíkitasòn kò kàtakjeiìn-la it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga jeya kíjna-ne Cristo. ⁶ Tíkooá jñò, xó kinokjoà-nò nga xita-la Cristo k'oín-nò.

⁷ Tikjiì-nò ngats'ioò xi títsajnaà Roma xi matsjakeè-nò Nainá nga tíkooá xó kinokjoà-nò nga xita tsjeè-la koma.

Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiìn injima-nò.

Mé-ne mejèn-la kjoì Roma jè Pablo

⁸ Xi mats'ia-ne, it'aà ts'e Jesucristo tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn, koi kjoa-la nga xki xi ján naxandá xi tíjín nga títsa isò'nde, na'yá-nò nga ndaà mokjeiìn-nò it'aà ts'e Cristo. ⁹ It'aà ts'e Nainá xi 'an síxá-la nga tíjngòò takoàn nga sika'biá 'én ndaà-la xi kjoa ts'e Ki'ndí-la, jè tíbeè nga nachrjein nchijòn síkítsjeèn-nò k'e nga chjàt'aà-la. ¹⁰ K'e nga bìtsi'ba-la Nainá, k'oaa s'ín síjèt'aà-la tsà ikon xi tsò nga chaán tsjá'nde-na nga kjíkon-nò. ¹¹ Tíkooá mejèn-na skoexkon-nò mé-ne nga tsja chiba-nò kjohítsjeèn ts'e injima-ná mé-ne nga isá kixi kítsajna-nò. ¹² Jè xi tíxan-nò nga ngásòn k'oi-lá nga'ño xinguiáá it'aà ts'e kjoa xi mokjeiìn-ná.

¹³ Ndsè, tíchja, mejèn-na nga kátasijiìn-nò nga kjòtseé tíjín-ne nga kjíkon-nò tanga skanda i'ndeì mì tà jngòò kjoa bíchjoà ikòn-na. Xi kjohítsjeèn ts'an, jè xi mejèn-na nga síxáko-nò jñò, koni s'ín kisixá ñánda nga xín naxandá mé-ne nga tíkooá

skoèè-na kjondaà-là xá-na xi 'an s'iaàn it'aà tsajòn. ¹⁴ Tjínè-na nga kokoðya-là ngats'ìi xità xi 'én griego chja kò xi mìkì chja, xità xi tjín-là kjoachjine kò xi tsjín-là. ¹⁵ K'oaá ma-ne nga 'ñó mejèn-na nga tikoá kichjàyajiin-nò jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jñò xi titsajnaà naxandá Roma.

Mé nga'ñó xi tjín-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹⁶ Mìkì masobà-na it'aà ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, nga nga'ñó-là Nainá-né. Jè 'én xi ma-là síkítsajnandeji xità kjoa ts'e jé, ngats'ìi xità xi mokjeiín-là it'aà ts'e, mats'iaqò-ne jñà xi xità judío kò tikoá xi mìtsà xità judío. ¹⁷ Jñà 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo okó-ná kós'ín s'ín Nainá nga síkixi xità. Tà jè-né nga mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo mé-ne nga isa ndaà kokjeiín-là. K'oaá s'ín tíchja Xojòn-là Nainá nga tsò: “Jè xi xità kixi, it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-la kíjnakon-ne.”

Jé xi tjín-là xità isò'nde

¹⁸ Nga jè Nainá skanda ján ngajmù tíhokó kjoajti-là it'aà ts'e xità xi mìkì beèxkón kò xi ch'o s'ín. Jè kjohítsjeèn ch'o xi tjín-là mì kì tsjá'nde-là nga kjoétjò xi kjoakixi. ¹⁹ Jè kjoa xi 'ya-là it'aà ts'e Nainá, ndaà tjiin-là jñà xità koi, nga tjiè-ne Nainá tíhokó-ne. ²⁰ Nga jñà kjoa ts'e Nainá xi mìkì tsejèn, ndaà tíyaxkon-là kóni nga tisa kisindaà isò'nde. Yaxkoón-là nga tjín-là nga'ñó Nainá nita mé nachrjein-ne nga tà jè tajngoò xi Nainá 'mì. Kjoa koi tí'yaá-là it'aà ts'e tsojmì xi tsibíndaà Nainá. K'oaá ma-ne nga jñà xità mì kì koma kinchakò yijo-là nga kitso: “Mìkì tjiin-na tsà tjina Nainá.” ²¹ Jñà xità nas'ín tjiin-là nga tjín Nainá xi tsibíndaà isò'nde, tanga mìkì jeya kisikjina, nì mìkì kitsjaà-là kjondaà. Tà saá tà koií 'ñó ndaà kisis'in-là kjohítsjeèn xi nímé chjí-là. Kjohítsjeèn tájaà-là kisijñò-là. ²² Xi kjohítsjeèn ts'e, xità chjineé kitsò-là yijo-là; tanga mìtsà kixi kjoa, xità nchikón-né. ²³ Kisikjnat'aàxin Nainá xi jeya tjina xi mìkì fehet'aà nachrjein-là; tà saá koi kijtseèxkón isén ts'e xità xi fehet'aà nachrjein-là; skanda jñà isén-là cho xi tjimajiin isén kijtseèxkón, kò isén-là cho xi ñijòn ma ndsokò kò isén-là ye.

²⁴ Koií kjoa-là nga kitsjeiin takòn Nainá nga taxkì kátas'ín nga kátas'ín nita mé kjoa chinga xi bitjokàjiin inima-là. K'oaá ma-ne nga tsohótsji-là kjoa sobà yijo-là koni s'ín kisikò xikjín.

²⁵ Kisikjatiyaá-là kjoa kixi-là Nainá; 'én ndiso kiskoé. Jñà kijtseèxkón koa jñà kisitsjakò tsojmì xi jè Nainá tsibíndaà. Mìtsà jè kijtseèxkón koa kisitsjakò Nainá xi tsibíndaà tsojmì. Nainá kátayaxkón nita mé nachrjein-ne, k'oas'ín kátama.

²⁶ Koií kjoa-là nga kitsjeiin takòn Nainá nga kò s'ín kátas'ín-kò yijo-là kjoa sobà xi ch'o tjín. Jñà íchjín kisikjatiyaá-là koni s'ín mochjeén x'in; tjín íchjín xi tijnà

xíkjín kiskoé-ne. ²⁷ K'oaá t̄is'ín kis'iin íchjá, kitsjeiìn takòn-né koni s'ín mochjeén íchjín. Tjín íchjá xi 'ńó kisaseèn-la nga t̄i x'in xíkjín tsoyijòkò-ne. Tsohótsji-la kjoa sobà yijo-la. K'oaá ma-ne nga kjo'in kis'e-la xi t̄i yijo ts'e-ne koni s'ín ok'in-la kjoa ch'o xi kis'iin.

²⁸ X̄ita koi, mìkìl kisìkìtsjeèn tsà mochjeén-né nga skoexkon Nainá; k'oaá ma-ne nga kitsjeiìn takòn Nainá nga kàtasíkjeén kjohítsjeèn-la xi nì mée chjì-la mé-ne nga k'oas'ín kàtas'ín-ne kjoa xi mìkìl ok'in-la. ²⁹ X̄ita koi, yaá tjíjìn yije inìma-la ngats'iì kjoa xi ch'o tjín koni: kjoa chijngui, kjoa ts'en, kjoa tse mejèn, kjoa toòn, kjoaxitakòn, kjoa nga ma-la sík'en x̄ita, kjoa xi kjaán-kjoò, kjoa konachan, kjoa xi ch'o s'ín, kjoa 'én ndiso; ³⁰ nga chjajno-la xíkjín; nga síjtikeè Nainá; ochrjengui xíkjín; 'nga ikon; ndaà síkìjna yijo-la; síkìtsjeèn nga mejèn-la is̄a ch'o tjín kjoa xi s'iin; mìkìl 'nchréñijon-la x̄ita jchínga-la; ³¹ mìkìl machiya-la; mìkìl síkitasòn 'én xi chja; mìkìl beètjò x̄ita xíkjín; tsjìn-la kjoa nìchàat'aà; koa tsjìn-la kjoahimatakòn. ³² J̄nà x̄ita koi, ndaà tjíjìn-la nga k'oaá s'ín tsjá okixi Nainá: ngats'iì xi k'oa tjín kjoa xi s'ín, ok'in-la nga kiyá. Tanga mìkìl majngoò ikon nga tà j̄nà xi k'oas'ín, skanda t̄ikoaá matsja-la k'e nga k'oa t̄is'ín x̄ita xi kj'eíj.

2

Nainá, mé xi tsjá-la x̄ita xi ndaà s'ín kò xi ch'o s'ín

¹ K'oaá ma-ne, ngaji, n̄ita yá x̄ita-ne j̄i, nga jé onè-la xinguii, mìkìl koma kosikoji yijo-lè nga nguixkon Nainá. K'e nga jé t̄ibinè-la x̄ita xinguii, t̄ikoaá ngaji, tj̄i t̄ibinè-la jé yijo-lè nga k'oa t̄is'ín 'nì. ² Tanga 'ya-ná nga kixi s'ín Nainá k'e nga tsjá-la kjo'in j̄nà x̄ita xi koa tjín jé xi ótsji. ³ Ngaji xi kjo'in bìnè-la x̄ita xi kj'eíj, ¿mé-ne koa s'ín nìkìtsjeèn-ne nga jchat'aà-lè kjo'in xi tsjá Nainá? Nga j̄i k'oaá t̄is'ín 'nì. ⁴ ¿A mì tjíjìn-lè nga nachrjekàngui jè kjondaà-la Nainá nga tjín-la kjojetakòn koa tjín-la kjoatsejta? ¿A mì tjíjìn-lè nga jè kjondaà-la Nainá t̄ikofna-né nga síkájnoi jé-lè nga mì t̄i jé k̄inchátsji-ne? ⁵ Nga tájaajjìn tjín inìma-lè nga mìkìl nìkájnoi jé-lè, is̄a tse kjo'in t̄ibinè-la yijo-lè xi tsjá-lè Nainá jè nachrjein k'e nga kjoijko kjoajti-la nga jcha-la kós'ín kixi koìndaajjìn Nainá nga tsjá-la kjo'in j̄nà x̄ita. ⁶ Nainá tsjá-la chjì-la mé kjoa xi kis'iin nga jngoò l̄jngoò x̄ita. ⁷ Tsjá-la kjoabinachon n̄ita mé nachrjein-ne j̄nà x̄ita xi nchihótsji kjoajeya, kò nchihótsji nga jchaxkón, kò nchihótsji nga k̄itsajnakon n̄ita mé nachrjein-ne ján ngajm̄i. Koi kjoa-la nga ndaà tjín kjoa xi nchis'ín nga kjit'aà nachrjein. ⁸ Tanga Nainá nga kò kjoajti-la tsjá-la kjo'in j̄nà x̄ita xi kondra fi-la nga mìkìl 'nchréñijon xi kjoa kixi. Tà kjoa nchikón fitjingui-la. ⁹ Tseé kjoa s'e-la kò tseé kjo'in s'e-la ngats'iì x̄ita

xi ch'o s'ín, mats'iaḱo ítòn-ne jñà xita judío, tikoáá kō xi taxkī xita xi mitsà xita judío. ¹⁰ Tanga jñà xita xi ndaà s'ín, tjoé-la kjoajeya, ndaà jchaxkón, tikoáá s'eé-la kjoa'nchán inima-la, mats'iaḱo ítòn-ne jñà xita judío, tikoáá kō xi taxkī xita xi mitsà xita judío.

¹¹ Nainá mìkìl faájiin nita yá xita-ne, tà ngásòn fiko yije. ¹² Ngats'ìl jñà xita xi mìkìl tíjiin-la kó tsò kjotíxoma xi kiskìl Moisés, k'e nga jé ótsji, chija-né nas'ín mìkìl kijtseè kjotíxoma-la Moisés. Koa jñà xita xi ndaà tíjiin-la kjotíxoma-la Moisés, k'e nga jé ótsji, k'oaá s'ín kojtsò koni s'ín tíchja xi tíjè-ne kjotíxoma. ¹³ Jñà xita xi tà 'nchré-la kjotíxoma xi kiskìl Moisés, mitsà jñà xi xita kixi nga nguixkōn Nainá. Jñà-né xi xita kixi xi sikitason. ¹⁴ K'e nga jñà xi taxkī xita xi mìkìl tíjiin-la kós'ín tíchja kjotíxoma-la Moisés, sà k'oaá tà yaá nchrobájiin inima-la nga k'oas'ín s'ín koni tsò kjotíxoma-la Moisés, yaá 'ya-la nga tikoá tíjiin inima-la kjotíxoma xi ts'e nas'ín tsjin-la ts'e Moisés. ¹⁵ K'e nga ndaà s'ín yaá 'ya-la nga tíjiin inima-la kjoa xi síjé kjotíxoma-la Moisés; jè inima-la okó kjoa xi ndaà tíjín kō xi mìkìl ndaà tíjín; tíjè-ne kjohítsjeèn-la sà k'oaá óngui kō sà k'oaá osìkō. ¹⁶ K'oaá s'ín kōma jè naxhrjein k'e nga Nainá kōjindaàjiin ngats'ìl jé xi tíj'ma-la xita jjiin inima-la; it'aà ts'e Jesucristo sindaàjiin, koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjaya.

¹⁷ Ngaji xi xita judío 'mì-lè; jè ma'ñót'aà takoin kjotíxoma xi kiskìl Moisés; 'ngaá ma takoin it'aà ts'e Nainá nga si tsiji-né; ¹⁸ 'ya-né mé xi mejèn-la Nainá nga sikitason; ma-lè chjaàjiin mé kjoa xi nguì ndaà tíjín koni s'ín okóya-lè Kjoatíxoma; ¹⁹ k'oaá s'ín níkítsjiin nga tíjngò takoin nga jì okoò-la ndiyá kixi xita xi mìkìl machiya-la nga tíchjoà xkōn kō k'oaá ma-lè nga jì nihiseèn-la xi tíjñò kjohítsjeèn-la. ²⁰ Jì, k'oaá s'ín níkítsjiin nga ma-lè okoòya-la xi taxkī xita xi tsjin-la kjohítsjeèn; nga maestro 'mì-lè ts'e xita xi chiba ma-la it'aà ts'e Nainá; nga tíjín-lè kjoa chjine kō kjoa kixi xi okó-lè it'aà ts'e Kjoatíxoma. ²¹ Jì xi ma-lè okoòya-la xita xi k'ejí, ¿mé-ne mìkìl okoòya-la xi tí yijo tsiji-ne? Jì k'oaá s'ín nokjoayi nga mìkìl ma síchijé; jì, ¿mé-ne nìchijé-ne? ²² Jì, k'oaá si nga mìkìl ndaà tíjín nga kjoa chijngui s'jin xita; jì, ¿mé-ne nga k'oaá tís'ín 'nè-ne? Jì, k'oaá si nga jtichii xkósòn; ¿mé-ne nga ingo bitjaàs'en-ne nga nìchijí tsojmì-la xkósòn? ²³ Jì, 'ngaá takoin nga ndaà tíjiin-lè kjoa ts'e kjotíxoma tanga, ¿a mitsà tinaxhrjekàngui Nainá nga mìkìl níkitason-la koni s'ín tíchja kjotíxoma? ²⁴ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kjoa tsajòn-nò xi xita judío 'mì-nò nga chjajno-la Nainá jñà xi taxkī xita.”

²⁵ Tsà ndaà sikitason kjotíxoma xi kiskìl Moisés, jè kjoa ts'e circuncisión nga tíj't'aà chiba-lè, chji-la-né; tanga tsà mìkìl

sikitasòin, k'oaá ngaya-la koni tsà mìkiì tjí't'aa chíba-lè. ²⁶ Jñà xi mìtsà xítà judío, nas'ín mìkiì tjí't'aa chíba-la koni xítà judío, tanga tsà kixì síkitasòn kjotíxoma ts'e Moisés, Nainá skoétjò-né koni tsà tjí't'aa chíba-la. ²⁷ Jñà xítà xi síkitasòn kjotíxoma ts'e Moisés, nas'ín mìkiì tjí't'aa chíba-la yijo-la, jñà koìndaàjìin-nò nga mìkiì níkitasòn nas'ín tjí't'aa chíba-nò, nas'ín tjín-nò xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá. ²⁸ Jngoò xi xítà judío, mìtsà tà jè nga ndaà 'ya-la kjoa xi s'ín; koa jngoò xítà xi tjí't'aa chíba-la kjoa ts'e circuncisión, mìtsà tà jè xi mochjeén nga tjí't'aa chíba-la isò'nga yijo-la. ²⁹ Jè xi nguì xítà judío, jè xi chíj-la koni s'ín tjín jìin inima-la. Kò jè xi nguì tjí't'aa chíba-la, jè xi chíj-la koni s'ín tjí't'aa chíba-la ya jìin inima-la. Kjoa koi, mìtsà ts'e kjotíxoma xi xojon tjí't'aa; ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá. Jñà xi k'oa'sín síkitasòn, Nainá ndaà chja xi it'aa ts'e, nas'ín mìkiì ndaà chja xítà xi kj'eíi.

3

Mé kjoa xi 'ñó chíj-la it'aa ts'e xítà judío

¹ Tsà k'oaá s'ín tjín, ¿mé kjondaà xi isa tse tjín-la nga xítà judío 'mì? Kò ¿mé chíj-la nga tjí't'aa chíba-la? ² Kjin skoya chíj-la. Jè xi tjna itjòn, jè-né nga jñà xítà judío kjòngatsja 'én-la Nainá. ³ Jñà xítà judío, nas'ín tjín i'nga xi mìkiì síkitasòn 'én xi kjòngatsja, ¿a koma sikjatjìya-la kjoakixi-la Nainá nga mìkiì kítasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba? ⁴ Majìn, mìkiì koma. Nainá, xítà kixi-né, nas'ín xítà ndiso ngats'ìi xítà xi tjín isò'nde; koni s'ín tíchja xojon nga tsò:

Mé-ne nga kàta'ya-la nga kixi kjoa 'én xi nokjoi sikijne-né k'e nga yá xi kohòngui-lè.

⁵ Tjín i'nga xítà xi tsò: K'e nga ch'o 'nè, isaá ndaà 'ya-la kjoakixi-la Nainá. Tsà k'oa'sín tjín, ¿kó kixoán? ¿A kixón-ná nga mì kjoa kixi tís'ín Nainá nga kjo'in tsjá-ná? (Tsà kos'ín kixoán, jngoò kjohítsjeèn-la xi taxki xítà titsanikjeén.) ⁶ Tanga majìn, mì k'oaá s'ín tjín. Tsà mìtsà kixi s'ín Nainá nga kjo'in tsjá-ná, ¿kós'ín koma koìndaàjìin-la xítà isò'nde?

⁷ Tíkooá tsà k'oa kítso xítà koi: “Tanga tsà kjoandiso-na okò nga jè kjoa kixi-la Nainá isa jeya kjna, ¿mé-ne k'oa'sín tísìnè-na nga xítà jé tíyatakòn-na?” ⁸ Tíkooá-ne ch'o s'eén mé-ne nga kátasakó-isa-ná kjondaà-la Nainá. Tjín xítà xi kotsò nga k'oaá tjín 'én xi okoòya; jè xi mejèn-la nga ch'o síkjna-na. Jñà xítà xi kotsò, ok'ín-la nga tjoé-la kjo'in xi Nainá tsjá.

Mé jé xi tjín-la ngats'ìi xítà

⁹ ¿Kó s'ín níkijsjeèn? Jñà xi xítà judío 'mì-ná, ¿a isaá ndaà xítáá koni jñà xítà xi kj'eíi? Majìn, jyeé k'oaá kixan-nò, tà

ngàsòn jé títajnáǵáá ngats'iaá xi xítá judío 'mì-ná kò xi taxkì xítá. ¹⁰ Koni s'ín tíchjǵ Xojon-lǵ Nainá nga tsò:

Nijngòò xítá tǵín xi xítá kixì, nì tsà tà jngòò.

¹¹ Nijngòò tǵín xi machiyǵ-lǵ,

nijngòò tǵín xi ótsji Nainá.

¹² Ngats'ìi xítá, saá xìn ndiyá kii; ngats'ìi nímée chjǵ-lǵ kjoǵ xi s'ín;

nijngòò xi ndaà s'ín, nì tsà tà jngòò.

¹³ Naxájta-lǵ, k'oaá kjoàn koni ngajo-lǵ mik'en k'e nga táx'ajto; nijen-lǵ nguì 'én ndisoó chjǵ;

'én xi chjǵ, k'oaá ngaya-lǵ koni tsà xán-lǵ yé.

¹⁴ Chjajno-lǵ xítá kò nguì koi 'én chjǵ xi 'on ma-lǵ inima-ná.

¹⁵ Mikì koña kjoǵ, nitoón sík'en xítá.

¹⁶ Nítá ñánda nga fi, síhima kò síkjehesko xítá xi kj'eíi.

¹⁷ Mikì beèxkon ndiyá ñánda tǵín kjoǵ'nchán.

¹⁸ Mikì tsakjón-keè Nainá it'aà ts'e kjoǵ xi s'ín.

¹⁹ Jyee 'yaá nga ngats'ìi 'én xi tǵít'aà kjotixoma ts'e Moisés, jǵná chjǵ-lǵ ngats'ìi xítá xi yǵ fit'aà-lǵ, mé-ne nga ngats'ìi xítá, mikì koma kichjǵ nga kinchako yijo-lǵ nga nguixkon Nainá; ngats'ìi xítá xi tǵín isò'nde kojindaàjìin-lǵ Nainá nga jchǵ-lǵ nga jé tǵín-lǵ. ²⁰ Nijngòò xítá xi kixì kǵjna nga nguixkon Nainá tà koi kjoǵ-lǵ nga ndaà tísíkitasòn Kjotixoma ts'e Moisés. Nga jé Kjotixoma, tà k'oaá s'ín mochjeén nga bénojmiya-ná nga jé tǵín-ná.

Kó síko-ná Nainá nga kixì kítsajnaá nguixkon jé

²¹ Tanga i'ndeǵ, Nainá okó-ná kós'ín s'ín Nainá nga xítá kixì beètakòn-ná. Kò mitsà kjoǵ ts'e Kjotixoma nga bitasòn. Jǵná xojon jchínga ts'e kjotixoma-lǵ Nainá kò ts'e xítá xi kiichjǵ ngajo-lǵ Nainá k'oaá tǵis'ín bénojmiya-ná, ²² nga jǵná xítá k'e nga mokjeiín-lǵ it'aà ts'e Cristo, kixìi bitsajna nguixkon Nainá. K'oaá s'ín síko yije kóhotjǵín xi mokjeiín-lǵ. Nga ngats'ìi xítá ngàsòn jé tǵín-lǵ, ²³ nga ngàsòn ótsji jé-né; kǵjìin títajnat'aàxìn-lǵ Nainá ñánda nga jeya tǵjna. ²⁴ Tanga Nainá, nga ndaà xítá, kitsjaà kjotjò-ná kjondaà-lǵ mé-ne nga kixì kítsajnaá nguixkon jé. Jé Jesucristo tsibíchjǵtǵì ngajo-ná jé-ná mé-ne nga kítsajnandeǵí-ná xi kjoǵ ts'e jé. ²⁵ Nainá kitsjaà ki'ndí-lǵ koni jngòò kjotjò xi faáxìn jé-ná nga nguixkon Nainá k'e nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, nga jé tsibíxteèn jní-lǵ k'e nga k'en. Nainá k'oaá s'ín okóya-ná kós'ín tǵín kjoǵkixì-lǵ.

Koiǵ kjoǵ-lǵ nga ngasǵ kjòtseé, Nainá, tíkoña kjoǵ-né, mikì nìton kitsjaà-lǵ kjo'in xítá koni s'ín ok'in-lǵ jé xi tsohótsji.

²⁶ Tanga i'ndeǵ tí'ya-lǵ nga it'aà ts'e Jesucristo tísindaàjìin-lǵ xítá jǵná kjoǵ-lǵ jé xi kisiçhroba mé-ne nga kàta'ya-lǵ Nainá nga xítá kixì-né kò tikoáá tǵjè-ne Nainá xi kixì síkítsajna xítá xi mokjeiín-lǵ it'aà ts'e Jesús.

²⁷ ¿A 'ngaá koma takoán nga kixi títsajnaá nguixkon Nainá? Majìn, mìkìl 'nga koma takoán. Nga mìtsà koi kjoa-la nga kjotíxoma nìkitasoán. Jè-né nga mokjeíin-ná it'aà ts'e Jesús nga kixi síkítsajna-ná Nainá. ²⁸ K'oaá tsòya-ne ngats'ìi kjoa koi nga Nainá síkixi xita k'e nga mokjeíin-la it'aà ts'e Jesús; mìtsà koi nga kjotíxoma ts'e Moisés síkitasòn.

²⁹ ¿A tà ts'eé xi xita judío Nainá? ¿A mìtsà tikoá ts'e xi taxki xita? Kjoa kixi-né, tikoá ts'e-né xi taxki xita xi mìtsà xita judío. ³⁰ Nainá, tà jngoò ma xi kixi síkítsajna ngats'ìi xita k'e nga mokjeíin-la it'aà ts'e Jesús. Ngásòn síko jñà xita judío xi tít'aà chiba-la ko xi taxki xita xi mìkìl tít'aà chiba-la. ³¹ Jè kjoa nga mokjeíin-ná it'aà ts'e Jesucristo, ¿a tichahingui-né kjoa ts'e Kjøtíxoma? Majìn, mìtsà tichahingui; ta saá tímajngoò-ne koni jè xá xi tjin-la.

4

Abraham, mé-ne kixi tsibijna-ne nga nguixkon Nainá

¹ ¿Kó kixoán? ¿Mé kjoa kixi xi kisakò-la na'èn-jchá-kjìin-ná Abraham nga kixi tsibijna nguixkon Nainá? ² Na'èn-jchá-ná Abraham, tsà koií-la kjoa-la nga ndaà xá xi kis'ìin nga kixi tsibijna nguixkon Nainá, ok'in-la nga jeya síkìkja yijo-la, tanga majìn nga nguixkon Nainá. ³ Nga k'oaá s'ín tichja Xojon jchínga-la Nainá nga tsò: “Abraham, jè-né nga kòkjeíin-la it'aà ts'e Nainá; k'oaá ma-ne nga kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la.” ⁴ Jngoò xita xi síxá, jè ton xi tjoé-la, mìtsà tà kjotjò tjoé-la; jè chjí-la nga síxá. ⁵ Tanga jè xita xi mìtsà xá-la ma'nót'aà takòn, tanga mokjeíin-la it'aà ts'e Nainá xi kixi síkítsajna xita xi jè tjin-la, xita jè, Nainá k'oaá s'ín skoétjò nga xita kixi tsò-la. ⁶ Jè xitaxá ítjòn xi ki'mì David k'oaá tís'ín kiichja nga tsja s'e-la xita xi Nainá kjoétjò nga xita kixi tsò-la; Nainá mì tì kindà s'ín-ne nita mé xi s'ín. ⁷ David kitsò: Mé tà ndaà-la jñà xita xi jye kichàat'aà-la kjoa ch'o-la ko xi jye tjt'sa'ma jé-la.

⁸ Mé ta ndaà-la jñà xita xi mì tì kindà s'ín-ne Nainá kjoa ts'e jé-la.

⁹ Jè kjondaà jè, ¿a tà ts'eé xita judío xi tít'aà chiba-la? ¿A xi tikoá ts'e-né xi taxki xita xi mìkìl tít'aà chiba-la? Jye okixan nga jè xita jchínga Abraham, k'e nga kòkjeíin-la it'aà ts'e Nainá, kiskoétjò-né nga xita kixi kitsò-la. ¹⁰ ¿Kós'ín komà nga kiskoétjò Nainá Abraham nga xita kixi kitsò-la? ¿A k'e-né nga jye tít'aà chiba-la? ¿A xi k'e-né nga tikj'eé tít'aà chiba-la? Majìn, k'e-né nga tikj'eé tít'aà chiba-la. ¹¹ Abraham, k'e nga jye kiskoétjò Nainá nga xita kixi kitsò-la, iskaán kisit'aà chiba-la koni jngoò chiba xi okó nga jye xita kixi nga kòkjeíin-la it'aà ts'e Nainá k'e nga tikj'eé tít'aà chiba-la.

K'oaá komà-ne nga xita jhínga kitsò-la Abraham ngats'ii xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá nas'in mìkii tít'aà chiba-la. ¹² Abraham, tikoáá xita jhínga-la-né jña xita judío xi tít'aà chiba-la, tanga mìtsà tà koií kjoa-la nga tít'aà chiba-la, tikoáá koi-né nga ya tímatjngui-la nga mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá, koni s'in kòkjeiin-la Abraham k'e nga tikj'eè tít'aà chiba-la.

¹³ Nainá, k'oaá s'in kitsjaà-la tso'ba Abraham ko ngats'ii xita tje-la, nga jè kongatsja isò'nde; mìtsà koi kjoa-la nga Kjotíxoma kisikitasòn, jè-né nga kòkjeiin-la koni s'in kiichja Nainá, k'oaá ma-ne nga xita kixi kitsò-la. ¹⁴ Tsà tà jña tjoé-la kjondaà xita xi síkitasòn Kjotíxoma, tsà k'oaá s'in tjin kjoa, nímé-là chjí-la nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá; tikoáá mì-là kii kítasòn koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá. ¹⁵ K'e nga tjin Kjotíxoma, kjo'íin sinè-ná; tanga tsà tsjin kjotíxoma, nímé tjin xi kotonè-la kjotíxoma.

¹⁶ Jña xita, nga mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá tjoé-la kjondaà koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abram. Nainá tsjá kjotjò kjondaà koi mé-ne nga jcha-ná nga kixi kjoa nga kítasòn it'aà ts'e ngats'ii tje-la Abraham. Mìtsà tà jña tjoé-la xita judío xi tje-la Abraham nga tjin-la kjotíxoma; tikoáá tjoé-la jña xita xi mìtsà xita judío xi tikoáá tje-la Abraham ma koií kjoa-la nga mokjeiin-la koni s'in kòkjeiin-la Abraham. K'oaá ma-ne nga jè Abraham, xita jhínga-ná ma ngats'iaá ¹⁷ nga nguixkon Nainá. Koni s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kjin naxandá xita xi jye kisingatsja-lè xi xita jhínga tsò-lè.” Abraham, kòkjeiin-la it'aà ts'e Nainá xi ma-la síkjaáya-la xita xi jye k'en xi tikoá tsjá 'én-la koni tsà jye tsitasòn kjoa xi kj'eè bitasòn.

¹⁸ Xita jhínga Abraham kòkjeiin-la koni kitsò-la Nainá; kiskoñá kjoa-né nas'in mìkii tíjin-la kós'in koma nga kítasòn. K'oaá s'in komà nga kjin naxandá xi xita jhínga tsò-la, koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá nga kitsò-la: “K'oaá s'in kjin jchán koma tje-lè.” ¹⁹ Abraham, mìkii kjòhindaà koni s'in kòkjeiin-la it'aà ts'e Nainá, nas'in kos'in beè-la ikon nga mì tì mé chjí-la yijo-la nga jye 'ñó xita jhínga; jyeé kjomeè jngoò sindo nó tjin-la; Sara xi chjoón-la, tikoáá chjoón 'ndi-né; mì tì kii koma s'e-la ixti. ²⁰ Abraham, mìtsà jò tsi'beé-la ikon koni s'in mokjeiin-la 'én xi kitsjaà-la Nainá. Tà isaá 'ñó tsi'beé-la ikon nga ndaà kòkjeiin-la. 'Ñó jeya kisikijna Nainá. ²¹ Abraham, nguì ndaà tíngoò ikon nga Nainá tjin-la nga 'ñó nga komaá-la sikkitasòn yije kóhotjin kjoa koni s'in kitsjaà-la tso'ba. ²² K'oaá ma-ne Nainá, k'e nga kijtsee nga ndaà mokjeiin-la Abraham, kiskoétjò nga xita kixi kitsò-la.

²³ Mìtsà tà it'aà ts'e Abraham kitjei xojon jè nga Nainá kiskoétjò nga xita kixi tsò-la. ²⁴ Tikoáá it'aà tsaján kitjei nga Nainá skoétjò-ná nga ngàsòn xita kixi kító-ná koi kjoa-la nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, jè xi kisikjaáya-la Na'èn-ná

Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Kjongatsja xita nga kisik'en Jesús jè ngatji-la jé-ná; tikoáá jaáya-la mé-ne nga kixi kitsajnaá ngaixkon Nainá.

5

Mé kjondaà xi sakó-ná nga jye xita kixi tsò-ná Nainá

¹ K'e nga jye xita kixi 'mì-ná nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, jyeé 'nchán titsajnaoáá Nainá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

² Jè Cristo tsjá-ná nga s'e-ná kjondaà jè, nga mokjeiin-ná it'aà ts'e. Jè kjondaà jè, 'nó ndaà tjiin inima-ná; matsjaá-la inima-ná nga chiña kjoáá nga tikoá s'e-ná kjoajeya-la Nainá.

³ Mitsà tà koi kjoa nga matsja-ná, tikoáá matsja-ná k'e nga mé kjo'in xi otojñaá. K'e nga kjo'in otojñaá, yaá sakó-ná nga'ño nga tseejta s'eén inima-ná. ⁴ K'e nga tseejta s'eén inima-ná, yaá sakó-ná nga ndaà kitjoáá; tsà nga ndaà kitjoáá, tikoáá yaá sakó-ná nga skóña kjoa inima-ná kjondaà xi tsjá Nainá. ⁵ Jè kjoa xi chiña-lá nga tjangò takoán, mìkìl masobà-ná nga mìkìl kitasòn; jè Nainá jyeé ndaà kisikijnajin inima-ná kjotjòcha-la it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá xi kitsjaà-ná.

⁶ K'e nga kichóya nachrjein, Cristo, k'en ngajo-ná jña xi xita jé 'mì-ná, koi kjoa-la nga tsjin-ná nga'ño nga ma bitjokajñaá jé-ná. ⁷ Mì-là yá xita tjin xi kiyátji ngajo-la jngò xita kixi, tanga tsà koi nachrjein-la tsà tjin jngò xi ko'ño ikon nga kiyátji ngajo-la jngò xi 'nó ndaà xita. ⁸ Tanga jè Nainá okó-ná nga 'nó tsjakeè-ná nga jè Cristo k'en ngajo-ná, k'e nga tákó xita jé 'mì-ná. ⁹ I'ndej nga jye xita kixi tsò-ná Nainá nga jè Cristo tsibixteèn jni-la k'e nga k'en ngajo-ná, isaá 'nó tikixi kjoa nga it'aà ts'e Cristo kitjokajñaá kjo'in jè nachrjein k'e nga sijkasén kjoiti-la Nainá. ¹⁰ K'e nga kondra titsajna-lá Nainá, jè Ki'ndí-lá kisikijne 'nchán kjoa k'e nga k'en. I'ndej, k'e nga jye ndaà chibà-ná, isaá 'nó tjikixi kjoa nga kitjokajñaá kjo'in it'aà ts'e Cristo nga jè tijnakon-né. ¹¹ Mitsà tà jña kjoa koi, tikoáá 'nó matsja-ná it'aà ts'e Nainá koni s'in kisiko-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo nga it'aà ts'e Cristo 'nchán titsajnaoáá Nainá nga jye kichibàndaà-aná.

¹² K'e nga jahas'en jé isò'nde, jngò xita xi ki'mì Adán tsohótsji jé, ikjoàn k'en; k'oaá s'in komà nga kjòts'ia nga biyaá yije kóhótjin xita, koi kjoa-la nga jé ótsji yije kóhótjin. ¹³ K'e nga tikj'eè tjoé-la Kjotixoma Moisés, xita xi tjin isò'nde jyeé tjin yije-la jé. Tanga mìkìl ma kindá jé-la k'e nga tsjin kjotixoma. ¹⁴ Tjen-ne nachrjein ts'e Adán skanda ts'e Moisés, tjinè-la nga kiyá yije xita kóhótjin nas'in mì k'oaá tjin jé xi tsohótsji koni kis'in Adán nga kisikatonè-la okixi xi kitsjaà-la Nainá. Adán, jè ngaya-la [Cristo] xi iskan j'ii.

¹⁵ Tanga jé xi tsohótsji Adán, mìkiì mangásòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá; nga tà jè ngatjì-là jé xi tsohótsji xi tà jngoò x̄it̄a, k'oaá ma-ne nga kjìn x̄it̄a biyaà; tanga ìsáá 'ñó tse kjondaà t̄jín-là Nainá nga kjìn x̄it̄a machikon-t'in kjotjò xi tsjá Nainá it'aà ts'e xi tà jngoò x̄it̄a xi 'mì Jesucristo. ¹⁶ Jé xi tsohótsji xi tà jngoò x̄it̄a, mìkiì mangásòn koni jè kjondaà xi Nainá tsjá. K'e nga kisakò jé itjòn, Nainá kitsjaá okixi nga tsibínè-là kjo'in ngats'ii x̄it̄a. Tanga k'e nga jye kjìn jé tsohótsji x̄it̄a, j'ii kjondaà-là Nainá nga kixi kítsajna x̄it̄a nguixkòn Nainá. ¹⁷ Jè ngatjì-là jé-là xi tà jngoò x̄it̄a, t̄jínè-là nga kiyá x̄it̄a. Tanga j'ndeì, ìsáá 'ñó t̄jìkixi kjoa nga it'aà ts'e xi tà jngoò x̄it̄a xi 'mì Jesucristo, t̄jì'nde-là nga jeya kítsajnakon j̄nà x̄it̄a xi 'ñó tse kjondaà-là Nainá kjoé, kò xi 'ñó tse kjotjò tjoé-là nga kixi kítsajna nguixkòn Nainá.

¹⁸ Jè kjoa-là jé xi tsohótsji xi tà jngoò x̄it̄a kisinè-là kjo'in ngats'ii x̄it̄a, tanga jè kjoa kixi xi kis'ii Jesucristo t̄ikoá kixi kisikítsajna ngats'ii x̄it̄a nga kítsajnakon nguixkòn Nainá. ¹⁹ Jè kjoa-là nga mìkiì kiì'nchréñijon-là Nainá xi tà jngoò x̄it̄a xi 'mì Adán, k'oaá ma-ne nga kjìn x̄it̄a kisakò jé-là. Tanga jè kjoa-là nga kiì'nchréñijon-là Nainá xi tà jngoò x̄it̄a xi 'mì Jesucristo, kjìn x̄it̄a xi kixi kítsajna nga nguixkòn Nainá.

²⁰ J'ii Kjotixoma-là Moisés mé-ne nga ndaà ki'ya-là nga ìsá 'ñó ìsá 'ñó t̄is'e jé; tanga k'e nga ìsá tse jé t̄isakó, ìsáá 'ñó tse kjondaà-là Nainá j'ii. ²¹ Nga s̄a itjòn, jè kjoa ts'e jé tsatixoma-là x̄it̄a, mé-ne nga kisakò-là kjoabiyaà x̄it̄a; tanga j'ndeì, k'oaá t̄is'in k̄at̄atixoma kjondaà-là Nainá k'e nga kixi s̄ikítsajna x̄it̄a nga nguixkòn Nainá mé-ne nga s'e-là kjoabinachon n̄it̄a mé nachrjein-ne xi it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

6

Mé-ne nga jè kjoa ts'e jé, mì t̄i mé nga'ñó t̄jín-là nga jè k̄otixoma-ná

¹ ¿Kó kixoán? ¿A ndaà t̄jín nga k̄inchátsji-jé-ìsa mé-ne nga ìsá tse kjondaà tsjá-ne Nainá? ² Majìn, mì kiì t̄i k'oa s'en-ná. Jyeé t̄itsajnat'aaxìn-lá kjoa ts'e jé koni tsà jye k'eén xi it'aà ts'e; mì t̄i kiì koma ya k̄itsajnajiiìn-ìsáá kjoa ts'e jé. ³ ¿A mitsà jye t̄jiiìn-nò k'e nga komà bautizar it'aà ts'e Cristo ngats'iaá nga t̄ikoá ya t̄itsakjoòkoá k'e nga k'en? ⁴ K'e nga ma bautizar x̄it̄a, k'oaá s'in ngaya-là koni tsà ya sihijiìn-t'aà-là Cristo k'e nga k'en. Koni s'in jaáya-là Cristo it'aà ts'e nga'ñó-là Nainá xi 'ñó jeya t̄jna, k'oaá t̄is'in mochjeén nga k̄os'in s̄ijchá yijo-ná nga k̄ijnakon x̄it̄se ìjngoò k'aá.

⁵ Koni s'in t̄itsakjoòkoá Cristo k'e nga k'en, j̄nà k'oaá t̄is'in kjoaáya-ná koni s'in jaáya-là jè. ⁶ T̄jiiìn-ná nga jè kjoa jchinga-ná koni s'in ki'né nga ìsá kjòtseé, yaá kisit'aà krò-là

Cristo mé-ne nga kàtachija-ne nga'ñó-la yijo jé-ná nga mì tì jé kjotìxoma-ìsa-ná. ⁷ Jngoò xitá xi jye k'en, jyeé tijnandeií kjoa ts'e jé. ⁸ Nga ya k'en-koaá Cristo, mokjeiin-ná nga tìkoa ya kitsajna-koaá. ⁹ 'Ya-ná k'e nga jaáya-la Cristo k'e nga k'en, ni tì jngoò nachrjein kiyá jngoò k'a-ne. Mì tì mé nga'ñó tjin-la kjoabiyaá nga jé kotìxoma-la. ¹⁰ K'e nga k'en Cristo, jngoò k'a k'en xi kjoa ts'e jé-ná; i'ndei nga jngoò k'a tijnakon-né koií kjoa tijnakon-ne nga jeya síkijna Nainá. ¹¹ Jñò, k'oaá tìs'in tìkítsjeèn koni tsà jye k'eèn xi kjoa ts'e jé; tìtsajnakon-nò xi kjoa ts'e Nainá nga ya tìtsajnakoo Na'èn-ná Jesucristo.

¹² Koií kjoa-la, mì tì kiì biì'nde-la yijo jé-nò nga jé kjoa ts'e jé kotìxoma-nò k'e nga kjo'ño s'in-nò nga nìkitasòn-la kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-nò. ¹³ Ki ya ningatsja yijo-nò kjoa ts'e jé nga jé jé síkjeèn nga ch'o 'nè, tã saá jé Nainá tìngatsja yijo-nò koni jngoò xitá xi jye jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá. Nainá tìngatsja yijo-nò nga kàtasíkjeèn kjoa xi kixi tjin. ¹⁴ Kjoa ts'e jé, mì tì mé nga'ñó tjin-la nga jé kotìxoma-nò nga mìtsà kjoa ts'e kjotìxoma-la Moisés tìtsajnajñoò; kjondaà-la Nainá tìtsajnajñoò.

¹⁵ ¿Kó bixoán? ¿A ndaà tjin nga kinchátsji jé isaá nga kjondaà-la Nainá tìtsajnajñaá nga mìtsà kjoa ts'e kjotìxoma tìtsajnajñaá? Majìn, mìkiì ndaà tjin. ¹⁶ Ndaà tjiin-nò tsà ya singatsja yijo-nò ts'e xitá xi bitje chi'nda nga jé nìkitasòn-la, chi'nda-la komaà ts'e xitá jé. Kjo'ño tjin-ne nga jé síkitasòn-la. K'oaá s'in tjin, tsà chi'nda-la jé komaà nga jé síkitasòn-la, kiyá-nò; tanga tsà chi'nda-la Nainá komaà nga jé síkitasòn-la, kixií kitsajnaà nguixkon jé. ¹⁷ Jñò, nga isa kjotseé, k'oaá s'in kinikitasòn-la kjoa ts'e jé koni tsà jngoò chi'nda, tanga i'ndei, ndaà chji-la Nainá nga ko inima-nò ndaà nìkitasòn koni s'in nguì ndaà tjin 'én kixi xi kis'enojmí-nò. ¹⁸ I'ndei jyeé tìtsajnandeií-la kjoa ts'e jé; chi'nda ts'e kjoakixi-nò; tjinè-nò nga síkitasòn koni s'in síjé kjoakixi. ¹⁹ Koi 'én tìchjàkò-nò xi mìtsà 'in chja koií kjoa-la nga indaà tjin takòn; mìkiì ndaà machiya-nò kjoa ts'e Nainá. Koni s'in ki'nè nga isa kjotseé nga ya kiningsatsja yijo-nò it'aà ts'e ngats'iì kjoach'o xi tjin nga jé tsatìxoma-nò koni xitá chi'nda; i'ndei k'oaá tìs'in tìngatsja yijo-nò it'aà ts'e kjoa kixi mé-ne jé kjoa kixi kàtatìxoma-nò koni chi'nda xi tsjeé tìtsajna nga nguixkon Nainá.

²⁰ K'e nga kjoa ts'e chi'nda-la jé tìtsajnajñoò, mìkiì tìtsanìkitasòn-la kjoakixi-la Nainá. ²¹ Tanga, ¿mé xi kisakò-nò kjoa ts'e jé? I'ndei tà masobà-nò kjoa koi; tà yaá fikò-ná ñánda tjin kjoabiyaá. ²² I'ndei nga jye tìtsajnandeií-la xi kjoa ts'e jé, chi'nda-la Nainá ma; kjondaà xi sakó-nò jé-né nga tsjeé tìtsajnaà nga nguixkon Nainá. Xi fehet'aà-ne, s'e-nò kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ²³ Chji xi tjin-la kjoa ts'e jé, kjoabiyaá-né. Tanga kjotjò xi tsjá Nainá, kjoabinachon-né

nĭtā mé nāchrjein-ne nga ya tĭtsajnakoaá Cristo Jesús xi Nā'èn-ná ma.

7

Kó s'ín ma fehet'aà nga'ño-lā jè kĵotíxoma

¹ Jñò, xi 'ndseé chibà, tìchjàkò-nò xi jyeé tíjìn-nò kós'ín tìchjà kĵotíxoma; 'ya-nò nga tĭjìn-lā nga'ño jè kĵotíxoma kós'ín otíxoma-lā xĭtā k'e nga tĭtsajnakon-isa skanda k'e nga kĭyá. ² K'oaá ngaya-lā jngòò chĵoón xi tĭjìn-lā x'ín, k'oaá tsò kĵotíxoma nga mìkì koma tsĭjìn xĭkĭjìn k'e nga tákó tĭtsajnakon ingajò. Tanga tsà jè x'ín kĭyá, jè chĵoón, jye tĭjñandeiĭ it'aà ts'e kĵotíxoma xi ts'e kĵoaḃixan. ³ Jè chĵoón, k'e nga tsà tákó tĭjñakon x'ín-lā, tsà kĵ'eĭí x'ín kĭxan-kò, kĵoa chĭjnguí tís'ín; tanga tsà jye k'en x'ín-lā, jè chĵoón, jyeé tĭjñandeiĭ xi kĵoa ts'e kĵotíxoma jè; komaá kĭxan-kò jngòò k'a-ne xi kĵ'eĭí x'ín. Mì tĭ kĵoa chĭjnguí tís'ín-ne.

⁴ Jñò ndí 'ndsè, k'e nga k'en-kĵoòkòò Cristo, yaá k'en it'aà ts'e nga'ño-lā kĵotíxoma, mé-ne nga ya kĭnókĵoa-nò it'aà ts'e Cristo xi jye jaáya-lā ts'e kĵoaḃiyaá nga k'oas'ín kàtā'ya-lā it'aà tsaján jè kĵondaà xi sasén-lā Nainá. ⁵ K'e nga tĭsā ya tĵaājñāá kĵoa xi tĭjìn isò'nde, jè kĵotíxoma tsibít'in-ná mé-ne nga jñā kĵoa ch'o xi sĭjé yĭjo-ná, isā 'ño ch'o kĭsĭxájìjn yĭjo-ná; k'oaá komà-ne nga kĭsakò-ná kĵoaḃiyaá. ⁶ Tanga ĭ'ndeĭ jyeé tĭtsajñandeiĭ-lā kĵoa ts'e kĵotíxoma. Jyeé k'eén it'aà ts'e kĵoa xi bít'aa'ño-ná, mé-ne nga koma sĭxá-lá Nainá xi kĵoa xĭtse koni s'ín okóya-ná Inĭma Tsjeè-lā Nainá. Mĭtsà k'oas'ín sĭxá-lá koni s'ín tĭjìn kĵoa jchĭnga xi tĭjt'aà xojon.

⁷ ¿Kó kixoán xi kĵoa ts'e kĵotíxoma? ¿A ch'o tĭjìn? ¿A kĵoa ts'e jé-né? Majjn, ndaà tĭjìn. Tanga 'an, tsà mìkì kĭjtseèxkoan kĵoa ts'e kĵotíxoma, tĭkooá mì-lā kĭ kĭjtseè kĵoa ts'e jé. Mì-lā kĭ kĭsĭjìjn-na nga mìkì ndaà tĭjìn nga 'an fahajìjn-na tsojmì xi mìtsà ts'an, tsà jè kĵotíxoma mì k'oaá s'ín bĕnojmì nga tsò: “Kì jĭ nĭkĵaājìjn tsojmì xi mìtsà tsĭji.” ⁸ Kĵoa ts'e jé, yaá kĭsakò-lā nga'ño it'aà ts'e kĵotíxoma; k'oaá komà-ne nga isā 'ño jahajìjn-na tsojmì xi mìtsà ts'an. Tanga tsà tsĭjn kĵotíxoma, tsĭjn-lā nga'ño kĵoa ts'e jé. ⁹ K'e nga sĵa kĵòtseé, kĵ'eè kĭ bexkoan kĵotíxoma. Tanga k'e nga kĭjtseèxkoan kĵotíxoma, kĵoa ts'e jé, isāá ndaà kĭs'e-lā nga'ño; kĵoaḃiyaá kĭsakò-na. ¹⁰ Kĵoa ts'e kĵotíxoma, tĭjìnè-lā nga kĵoaḃinachon tsĭjá-na, tanga tà sĵá kĵoa biyaá kĭtsjaà-na. ¹¹ Kĵoa ts'e jé, yaá kĭsakò-lā nga'ño it'aà ts'e kĵotíxoma nga kĭskoònāchan-na, k'oa kĭsĭk'en-na.

¹² K'oaá s'ín tĭjìn nga jè Kĵotíxoma, tsjeè-né; koni s'ín otíxoma jñā 'én xi tĭjt'aà, tsjeè-né, kĭxĭ-né, koā ndaà-né. ¹³ ¿Kó bixón? ¿A jè kĵoa ts'e kĵotíxoma xi ndaà tĭjìn xi kĭsĭk'en-na? Majjn, mìtsà koi kĵoa-lā. Kĵoa ts'e jé-né. K'oaá s'ín kĭ'ya-lā nga kĭxĭ kĵoa nga

jé-né. It'aà ts'e kjoṭíxoma xi ndaà tǵín, jè kjoṭ ts'e jé kisakò-la nga'ńó nga kisik'en-na, mé-ne nga ki'ya-la it'aà ts'e kjoṭíxoma nga'ńó ch'o tǵín xi kjoṭ ts'e jé.

Kó tsò xita xi otíxoma-la kjoṭ ts'e jé

¹⁴ Kjoṭ ts'e kjoṭíxoma, 'ya-ná nga kjoḥítsjeèn ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; tanga 'an, yijo jé tsohoya; yijo-na yaá kjoṅgatsja kjoṭ ts'e jé nga jè otíxoma-na. ¹⁵ Mikií fíya-na mé kjoṭ xi s'iaàn. Kjoṭ xi ndaà tǵín xi mejèn-na nga s'iaàn mikií koa s'iaàn. Tà saá jǵnà kjoṭ xi mikií sasén-na sikitasoàn. ¹⁶ K'e nga k'oa s'iaàn jǵnà kjoṭ xi mikií mejèn-na, k'oaá xan nga tǵíkixi kjoṭ nga ndaà tǵín koni s'ín tǵichja kjoṭíxoma. ¹⁷ K'e nga k'oa s'iaàn nga otsjià jé, mìtsà 'an xi k'oa s'iaàn, jè kjoṭ ts'e jé xi tǵiìin-na bit'in-na. ¹⁸ An xi xita isò'nde 'mì-na, be-ná nga mikií ndaà tǵín kjoṭ xi tǵiìin yijo-na. Mejèn-na nga ndaà s'iaàn, tanga mikií sakó-na kó s'ín s'iaàn kjoṭ xi ndaà tǵín. ¹⁹ K'e nga mejèn-na ndaà s'iaàn, mikií sikitasoàn; tà saá koi sikitasoàn kjoṭ xi ch'o tǵín xi majìn-na nga koa s'iaàn. ²⁰ K'e nga k'oas'ín sikitasoàn kjoṭ xi ch'o tǵín xi majìn-na nga koa s'iaàn, mìtsà 'an xi k'oa s'iaàn, jè kjoṭ ts'e jé xi tǵijnajìn-na xi k'oas'ín.

²¹ Jngoò kjoṭ matsji-na nas'ín mejèn-na nga ndaà s'iaàn, tà saá tà koi sakó-na kjoṭ xi ch'o tǵín. ²² Xi jǵiìn inima-na matsja-na it'aà ts'e kjoṭíxoma-la Nainá. ²³ Tanga tǵín jngoò kjoṭ xi tísíxáǵiìn yijo-na xi mikií tsjá'nde-na nga ndaà s'iaàn; jè kjoṭ ts'e jé kjaán-kjoò kjoḥítsjeèn-na xi mejèn-la nga ndaà s'iaàn. Kjoṭ ts'e jé xi tísíxáǵiìn yijo-na síkijne-na nga ch'o s'iaàn.

²⁴ Ima xó-na 'an; zyá xi síkǵijnandeíí-na it'aà ts'e yijo jé-na xi kjoṭbiyaá tǵín-la? ²⁵ Ndaà chjí-la Nainá nga it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo síkǵijnandeíí-ná kjoṭ ts'e jé.

Nga jǵnà 'én xi koṭixan-nò nga 'an, ya jǵiìn kjoḥítsjeèn-na mejèn-na sikitasoàn kjoṭíxoma-la Nainá, tanga ya jǵiìn yijo jé-na, tà saá kjoṭ ts'e jé sikitasoàn.

8

Mé kjoṅdaà xi sakó-ná k'e nga k'oas'ín títsanjchá yijo-ná koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Tanga j'ndeí, jǵnà xita xi ya títsajnakjoòko Cristo, mì tǵi mé kjo'in sínè-la, jǵnà xita xi mì k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni tǵín jé xi síjé yijo-la; tà saá k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín mejèn-la Inima Tsjeè-la Nainá. ² Jè nga'ńó-la Inima Tsjeè-la Nainá xi síkítsajnakon-ná nga ya títsajnakjoòkoaá Cristo; ko tǵjè-ne nga'ńó xi kisíkítsajnandeíí-ná it'aà ts'e nga'ńó-la kjoṭ ts'e jé ko it'aà ts'e kjoṭbiyaá. ³ Kjoṭíxoma ts'e Moisés mikií kichikjoṭ-la nga síkítsajnandeíí-ná it'aà ts'e jé, nga tsjìn-la nga'ńó, koi kjoṭ-la nga jè yijo-ná síjé jé xi tǵín isò'nde. Tanga

Nainá kichikjoaá-là nga kisikasén Ki'ndí-là koni jngoò xi xita isò'nde xi yijo kis'e-là koni jñá xi xita jé 'mì-ná. Ki'ndí-là kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Nainá k'oaá s'ín kis'iin nga jngoò k'a kisikjehet'aà kjoa ts'e jé xi tjín-là yijo-ná. ⁴ Nainá k'oaá s'ín kis'iin mé-ne nga it'aà tsaján kàtitasòn-ne jè kjoa kixi xi ts'e kjotixoma, jñá xi mì k'oaá s'ín titsanjchá yijo-ná koni tjín jé xi síjé yijo-ná, nga k'oas'ín titsanjchá yijo-ná koni s'ín mejèn-là Inima Tsjeè-là Nainá.

⁵ Jñà xita xi k'oa s'ín koni tjín xi síjé yijo-là, k'oaá tjín kjoa xi nchisíkitsjeèn; tanga jñà xi k'oa s'ín koni s'ín tjín xi síjé Inima Tsjeè-là Nainá, k'oaá tjín kjoa xi nchisíkitsjeèn. ⁶ Jñà xita xi k'oas'ín nchisíkitsjeèn koni tjín xi mejèn-là yijo-là, kjoabiyaá tjín-là. Tanga jñà xita xi k'oas'ín nchisíkitsjeèn koni s'ín mejèn-là Inima Tsjeè-là Nainá, tjín-là kjoabinachon kjoa'nchán. ⁷ Xita xi tà koi kjoa nchisíkitsjeèn koni tjín kjoa ch'o xi síjé yijo-là, kondra ts'e Nainá-né koi kjoa-là nga mìki sikitason kò mìki chikjoa-là nga sikitason kjotixoma-là Nainá. ⁸ Jñà xita xi k'oas'ín s'ín koni tjín xi síjé yijo-là, mìki ma-là s'ín koni s'ín sasén-là Nainá.

⁹ Tanga jñò, mì tì k'oaá 'nè-nò koni tjín xi síjé yijo-nò; k'oaá s'ín tisa'nè koni tjín xi síjé Inima Tsjeè-là Nainá, nga jè tjijnajin inima tsajòn Inima Tsjeè-là Nainá. Jñà xita xi tsjin-la Inima Tsjeè-là Nainá xi kitsjaà Cristo, mìtsà xita ts'e Cristo. ¹⁰ Tanga tsà yaá tjijnajin inima tsajòn Cristo, inima tsajòn tjinakon-né nga xita kixi 'mì-nò nga nguixkon Nainá, nas'ín k'oas'ín tjìnè-là nga kiyá yijo-nò xi kjoa ts'e jé. ¹¹ Jè Nainá xi kisikjaáya-là Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaá, tsà ya tjijnajin inima-nò jè Inima Tsjeè-là, k'oaá tis'ín sikkitsajnakon jngoò k'a yijo-nò xi kjoa ts'e kjoabiyaá it'aà ts'e nga'ño-là Inima Tsjeè-là Nainá xi tjijnajin inima tsajòn.

¹² K'oaá ma-ne, jñá xi 'ndseé chibá, tjina jngoò xi tjìnè-ná nga sikitason-lá, tanga mìtsà jè yijo-ná sikitason-lá; mì tì ki k'oas'ín s'en-ná koni tjín kjoa ch'o xi síjé yijo-ná. ¹³ Tsà tákó k'oaá s'ín s'een nga ya onguít'aà-là kjoa xi ch'o mejèn-là yijo-nò, kiyá-nò. Tanga tsà koi'nde-là Inima Tsjeè-là Nainá nga jngoò k'a sikkijne-là kjoa xi ch'o mejèn-là yijo-nò, kitsajnakon-nò.

¹⁴ Jñà xita xi jè Inima Tsjeè-là Nainá okó-là ndiyá, jñà-né xi ixti-là Nainá 'mì. ¹⁵ Jè Inima Tsjeè xi kitsjaà-nò Nainá mìtsà taxki inima ima xi kjo'ño s'ín-nò koni jngoò ch'inda xi ts'e jé nga ma-là bíxkón-nò; ta saá jè Inima xi kitsjaà-ná Nainá skoétjò-ná nga ixti-là komaá, tjìjè-ne Inima Tsjeè-là Nainá bénojmiya-ná nga ma nokjoà-lá Nainá nga Ndí Apa 'mì-lá. ¹⁶ Jè Inima Tsjeè-là Nainá tsjá kixi-là 'én inima tsaján nga ixti-là Nainá 'mì-ná. ¹⁷ K'e nga jye ixti-là maá, tikoáá tsaján-ná

kjotjò-là Nainá xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tsjá-ná; tañaá tjoékjod-ná kò Cristo nga tikoá kò jè títsanìkjaán kjo'in mé-ne nga jeya kítsajnakò-ná Cristo.

¹⁸ 'An, k'oaá xan nga kixi kjoa, koni tjín kjo'in xi títsanìkjaán i'ndeì mìkì mangàsòn koni tjín kjoajeya-là Nainá xi s'e-ná k'e nga koma iskan. ¹⁹ Jña tsojmì xi Nainá tsibíndaà, 'ñó nchikoña kjoa nga mejèn-là skoe nachrjein k'e nga Nainá jngò k'a ndaà kòkò kó kjoàn xi ixti-là ma. ²⁰ Jña tsojmì xi tsibíndaà Nainá, jngò k'a its'oòn-jìin koni s'ín tjìné-là nga kochjeén nga sa ítjòn; mìtsà kjotsja ts'e isò'nde nga k'oas'ín komàt'in; koi-né nga jè Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-là; tanga i'ndeì jña xi tsibíndaà Nainá nchikoñaá-là ²¹ nga kjoì nachrjein k'e nga tikoá kítsajnandeì xi tsibíndaà Nainá nga mì tì kii kíts'ón-jìin-ne; Nainá jeya sùkítsajnandeì ijngò k'a-ne koni s'ín sùkò ixti-là. ²² 'Ya-ná ngats'ì xi Nainá tsibíndaà, skanda i'ndeì, nchitsiné-né, kjo'in nchisíkjeín koni jngò chjoón xi ki'ndí tí'beé. ²³ Mìtsà tà koi xi tjín isò'nde xi tsiné; tikoá jña xi jye tjín-ná Inìma Tsjeè-là Nainá koni jngò kjondaà xi tje kitjoé ítjòn-ná, tikoá tsiné-ná nga kjo'in títsanìkjaán nga títsachiñá-lá nga 'ñó mejèn-ná nga skoétjò-ná Nainá nga jngò k'a ya kítsajnakoaá koni ixti-là maá; yijo-ná kíjnandeì-ne it'aà ts'e kjoa xi síkíts'ón-ná. ²⁴ Nga jye títsajnandiáá, i'ndeì jè títsachiñá-lá nga jngò k'a kàtítasòn. Tanga tsà tsejèn tjina xi chiñá-lá mìkì ma chiñá-lá. ¿Yá xi koña-là xi tsejèn tjina? ²⁵ Tanga tsà jè chíña-lá xi mìkì tsejèn tjina, tafì tafì chíñakjoá-lá.

²⁶ K'oaá tís'ín s'ín jè Inìma Tsjeè-là Nainá k'e nga indaàjìin tjín inìma-ná síchját'aà-ná. K'e nga mìkì ma-ná kó s'ín sijét'aà-lá Nainá k'e nga bìtsi'ba-lá, tije-ne Inìma Tsjeè-là Nainá bìtsi'batjì-ná, nímé 'én xi tsejèn chja, nì itsé fìya-ná kó tsòya-ne. ²⁷ Jè Nainá xi ma-là bíxkejìin inìma-ná, tjìin-là mé xi tìbìtsjeèn-là jè Inìma Tsjeè-là. K'e nga bìtsi'batjì xita tsjeè-là Nainá k'oaá s'ín síjét'aà-là koni s'ín mejèn-là Nainá.

Nímé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-là Nainá xi jye tjín-ná it'aà ts'e Cristo Jesús

²⁸ Tjìin-ná nga it'aà ts'e jña xita xi tjòkeè beè Nainá, ngats'ìi kjoa xi mat'in, Nainá k'oaá s'ín síkjeén xi kjondaà ts'e xita. K'oaá s'ín síkò jña xita xi xó jè kiichja-là koni s'ín mejèn-là, ²⁹ jña xita xi jye tjìin-là nga tisa tàts'en-là kjoa nga ixti-là koma; tikoá k'oaá s'ín kiskoòsòn-là nga ngàsòn kjoàn koma koni kji Kì'ndí-là mé-ne nga jè Cristo Kì'ndítjòn koma koá kjin koma xita xíkjin xi 'ndse. ³⁰ Nainá nga k'oas'ín kiskoòsòn-là it'aà ts'e xita koi, tikoá xó kiichja-là, jña xi xó kiichja-là tikoá kixi kisisíksajna, jña xi kixi kisisíksajna tikoá jeya kisisíksajna.

³¹ ¿Mé xi kixoán it'aà ts'e kjoa koi? Nga Nainá tijnako-ná, nijngoò xita kondra-ná sijkijne-ná. ³² Nainá mikì 'on komà-la, nga kitsjaà kjotjò Ki'ndí-la it'aà tsaján ngats'iaá skanda kjoabiyaà. ¿A mìtsà tikoá tsjá kjotjò-ná ngayije nga ko Cristo? ³³ ¿Yá xi koma kohòngui-ná jñá xi Nainá xó jaàjìin-ná? Mì yá xi koma kohòngui-ná nga jé Nainá jye kixi kisikítsajna-ná. ³⁴ ¿Yá xi koiì'nè-ná kjo'in? Nga jé Cristo Jesús k'en ngajo-ná, tikoá jaáya-la kjoa ts'e kjoabiyaà. Yaá tjna it'aà kixi-la Nainá nga tíbítì'batjì-ná. ³⁵ ¿Yá xi kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-la Cristo? ¿A kjo'in-né? ¿O xi kjoaba-ne? ¿O xi jè-né nga ongatjingui-ná xita? ¿O xi kjoa ts'e kjinchrá-ne? ¿O xi koiì-né nga tsjìn-ná nikje xi chíkjá? ¿O xi jè kjoa xi xkón tjin? ¿O xi jè kjoa biyaà nga xita sík'en-ná? Majìn, nímé kjoa-ne. ³⁶ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Xi kjoa tsjji kjit'aà nachrjein tjin kjoxkón nga kiyá-jen, k'oaá s'ín tíyatakòn-najen koni orrè xi tijnandaà nga kiyá.

³⁷ Tanga it'aà ts'e ngats'ii kjoa koi, jye tsato titsanikijne-lá xi it'aà ts'e Cristo xi kjòtsjakeè-ná. ³⁸ K'oaá s'ín tijnngoò takoán nga nijngoò kjoa xi koma kochrjet'aàxìn-ná xi kjoatjòcha-la Nainá, nì jè kjoa biyaà, nì kjoabinachon, nì àkjale, nì jñá nga'ño xi tjin isò'nde nì jñá xi tjin ijìin isén, nì jñá kjoa xi tjin nachrjein i'ndeì, nì jñá kjoa xi koma nachrjein xi sa nchrobá, ³⁹ nì jè xi isa 'nga, nì jè xi isa nanga, nita mé tsojmi xi Nainá tsibindaà, nímé xi koma kochrjet'aàxìn-ná kjoatjòcha-la Nainá xi jye tjin-ná it'aà ts'e Cristo Jesús xi Na'èn-ná.

9

Mé-ne mikì ijchòtjingui-la kjoa kixi-la Nainá jñà xita Israel xi xó jaàjìin-ne

¹ Okixijì xi xan it'aà ts'e Cristo; mì 'én ndiso chjà; jè Inima Tsjeè-la Nainá síkichiya-la kjohítsjeèn-na nga tsjá 'én it'aà ts'an, ² nga kjit'aà nachrjein ba tjin-na koa 'on ma-la inima-na, ³ it'aà ts'e jñá xita 'ndsè xi xinguiá ma koi-né nga 'ño matsjake. 'Ñó mejèn-na nga kàtasakó-la kjondaà. Skanda komaá-la kòsit'aàxìn-la Cristo tsà k'oas'ín sakò-la kjondaà jñá xita xinguiá xi ts'e naxandá Israel, tanga mikì tji'nde-na nga kòs'ín s'iaàn. ⁴ Nga jñá xita Israel, jè Nainá kiskoétjò nga ixti-la ma, ko yaá ki'ya-la kjoajeya-la Nainá, ko kitjoé-la jñá kjoa xi tsibindaàjìin-ko, tikoá kitjoé-la kjotixoma-la Moisés, ko kitjoé-la okixi kòs'ín skoexkón Nainá, ko kitjoé-la 'én koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá. ⁵ Jñá xita Israel yaá inchrobàt'aà-ne ts'e xi 'ño xita jchínga kjìin xi Nainá xó jaàjìin-ne. Jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] nga xita isò'nde komà, yaá inchrobàt'aà-ne it'aà ts'e xita jchínga koi. Jè Cristo xi Nainá; jè otixoma yije-la kjoa; jeya kàtjna nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

6 [Nga mìtsà mokjeiín-la ngats'ìi xità Israel], mìtsà koi kjoa-la nga jè 'én-la Nainá mìki bitasòn. Koi-né nga it'aà ts'e Nainá, mìtsà ngats'ìi xità xi ya nchrobát'aà-ne tje-la Israel nga nguì kixi kjoa nga ya chja-ne. 7 Nas'ín ya tjen-la it'aà ts'e Abraham, mìtsà ngats'ìi nga kitjoé-la kjondaà nga ixti-la ma. Nga k'oaá tsò Xojon-la Nainá: “Jñà xità tje-lè, yaá kjinchrobà-ne it'aà ts'e Isaac.” 8 Kjoa koi, k'oaá tsòya-ne, nga jñà ixti-la Nainá, mìtsà jè xi chjí-la yá ts'e tje xi nchrobát'aà-ne. Ta jñà-né xi ixti-la Nainá ma jñà xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga ixti-la koma. Tà jñà-né xi k'oas'ín oxkít'aà nga kixi kjoa nga nguì tje-la Abraham ma. 9 Nga jè 'én xi Nainá kitsjaà-la tso'ba Abraham, k'oaá tsò: “Jè nó xi sa nchrobá kjoíi jngoò k'a-na; jè Sara, ki'ndí s'e jngoò-la.”

10 Mìtsà ta jñà kjoa koi xi komà. Tìkooá jè Rebeca kis'e-la ixti'ño xi ts'e Isaac, jè xi xità jchinga-ná ma. 11 Nainá k'oaá s'ín kitsjaà tso'ba k'e nga tikj'eè ts'iin jñà ixti'ño nga tikj'eè kii 'ya-la mé kjoa xi s'jin, a jè xi ndaà tjín, o jè xi mìki ndaà tjín. K'oaá s'ín kjòkixi nga Nainá tjí'nde-la nga kjoaájiin xità koni s'ín jye tjindaà-la nga kichja-la jñà xità xi jè mejèn-la. Mìtsà kindá s'ín mé xi jye kis'iin xità. 12 Nainá k'oaá kitsò-la Rebeca: “Jè ti-lè xi jts'ín ítjòn, chí'nda-lá koma jè xi iskan jts'ín.” 13 K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè Jacob kjòtsjakeè-ná, kò jè Esaú kòjtikeè-ná.”

14 ¿Mé xi kixoán? Nainá, ¿a mìtsà kjoa kixi xi s'ín? Majìn, mì k'oaá s'ín tjín. 15 Nainá k'oaá kitsò-la Moisés: “Kohimakeè-ná xi 'an mejèn-na nga kohimakeè, skoehima-ná jè xi mejèn-na nga skoehima.” 16 K'oaá s'ín tjín kjoa koi, mìtsà koi nga jñà mejèn-ná nga s'e-ná, nì mìtsà koi nga 'nó binchaàtsjaá; jè Nainá tsjá-la kjondaà-la jñà xità xi jè mejèn-la mahimakeè. 17 K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga kitsò-la Faraón: “Koi k'oas'ín kisikijna-lè nga xitaxá tjini ya naxandá Egipto mé-ne nga it'aà tsjji kokoaà nga'ño-na tìkoo skoexkon-na xità nga tíjtsa isò'nde.” 18 K'oaá s'ín s'ín Nainá, tjín-la kjohimatakòn it'aà ts'e xità xi jè mejèn-la; tìkooá ma-la sítajaàjiin inima-la xità xi jè mejèn-la nga kátasítajaàjiin inima-la.

19 Tanga tsà jì k'oa k'oín-ná: “Tsà k'oas'ín s'ín Nainá, ¿mé-ne jé binè-la jñà xità?, nga nì yá xità xi koma kondra kjoí-la koni s'ín mejèn-la jè.” 20 Tanga jì, xi taxkí xità-né, ¿yá-né jì, nga Nainá otikjoókoi? Jngoò tíjì xi xó kisindaà-ne, ¿a komaá kítso-la jè xi tsibindaà: “Mé-ne k'oas'ín tsibindaà-ná?” 21 ¿A mì tjí'nde-la jè xi ma-la bíndaà tíjì ní'nde nga tíjè-ne ndási koiindaà jngoò-ne tíjì xi tà k'e mochjeén k'e nga tjín s'eí koa koiindaà jngoò xi nachrjein nchijòn mochjeén?

22 Tsà Nainá mejèn-la tsakó kjoajti-la kò nga'ño-la, ¿a ch'o tjín nga kiskoòñà kjoa it'aà ts'e xità xi tjoé-la kjo'in kò xi

tjínè-là nga kjoehesòn? ²³ Mitsà ch'o tjín; nga koií k'oas'ín kis'iin-ne mé-ne nga ma tsakó kjoajeya-là xi it'aà tsaján nga kjòhìmakeè-ná. Nga jè tsibítsajnandaà-ná skanda tisa kjòtsee, mé-ne tikoá s'e-ná kjoajeya-la. ²⁴ Nainá k'oáá s'ín xó kùichja-ná. Tjín xitá xi ya itjokàjìin ts'e xitá judío; tikoáá tjín xitá xi ya itjokàjìin ts'e xi taxkì xitá xi mitsà xitá judío. ²⁵ K'oáá s'ín tíchja xojon-là Oseas xitá xi kùichja ngajo-là Nainá nga tsò: Jè xi mitsà naxandá-na ma nga sa ítjòn, naxandá ts'aán koma; jè xi mì tjòkeè kijtsee nga sa ítjòn, tjòkeè skoeè.

²⁶ Ti ya-ne i'nde ñánda oki'mì-nò:

“Mitsà naxandá ts'an xan-nò”,
 “ixti-là Nainá xi tjínakon” k'oín-nò.

²⁷ Isaías, xitá xi kùichjaya ngajo-là Nainá, k'oáá tì tsò it'aà ts'e naxandá Israel: “Nas'ín kjín jchán ma-ne ixti-là koni tsumì ts'e ndáchikon, tà chiba ma-ne xi kítjokàjìin kjo'ín. ²⁸ Nga jè Nà'èn-ná nitoón sikkitasòn jè kjoakixi-là xi jye jè kitsjaà koni s'ín tjínè-là jña xitá nga títja isò'nde.” ²⁹ Koni s'ín kitsò Isaías nga tisa ítjòn:

Jè Nà'èn-ná, xi tse nga'ño tjín-là,
 tsà mìkì kisikiningui chiba-ne tje-ná,
 jyeé-la kisìkjesòn yije-ná

koni kisìkò naxandá Sodoma kò naxandá Gomorra.

³⁰ ¿Mé xi kixoán? Jña xi mitsà xitá judío, xi mìkì fitjingui-là kjoa kixi, i'nde, jyeé xitá kixi-né nga nguixkòn Nainá tà koií kjoa-là nga mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá. ³¹ Tanga jña xitá Israel xi fitjingui-là Kjotíxoma-là Moisés nga nchihótsji nga kixi kítsajna nguixkòn Nainá mìkì ijchòtjingui-là. ³² ¿Mé-ne nga k'oas'ín komà-ne? Koií kjoa-là nga mìkì mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá. Tà k'oáá s'ín 'ño tsohót'aahikon nga ndaà tjín kjoa xi kis'iin it'aà ts'e Kjotíxoma. K'oáá ma-ne [k'e nga j'ìi Cristo] yaá kisatíngui koni jngò Ndajo xi kijnahikòn. ³³ Xojon-là Nainá k'oáá s'ín tíchja [it'aà ts'e Cristo] nga tsò:

Ya nindoò Sión kijnaá jngoáá ndajo xi kijnahikòn,
 jngò Ndajo xi satíngui xitá,

tanga jè xi kòkjeiín-là it'aà ts'e Ndajo jè mìkì kosobà-là.

10

Mé xi s'eén nga kítsajnandeí-ná xi kjoa ts'e jé-ná nga kixi kítsajnaá nguixkòn Nainá

¹ Jño ndí 'ndsè, xi ngui okixi, koií xi 'ño mejèn-là inìma-na kò xi 'ño sùjèt'aà-là Nainá it'aà ts'e naxandá Israel, nga kàtítsajnandeí kjoa ts'e jé-là. ² 'An be kixi-ná nga 'ño mejèn-là nga ndaà skoexkòn Nainá jña xitá Israel, tanga mìkì mangásòn kjohítsjeèn-là koni s'ín tjín jè kjohítsjeèn xi ngui kixi tjín. ³ Nga mìkì fahas'en-jìin-là nga tà jngò jè Nainá xi ma-la

kixi síkítsajna x̄it̄a. Tà jè xi mejèn-là nga tà j̄nà kixi síkítsajna yijo-là. Majìn-là kjoé xi okixi-là Nainá xi ma-là kixi síkíjina-ná. ⁴ Nga jè Cristo kisikjehet'aà kjoa ts'e kjotíxoma mé-ne nga s'e-là kjoa kixi ngats'iì x̄it̄a xi mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá.

⁵ Jè Moisés, k'oaá s'ín kiskii it'aà ts'e x̄it̄a xi mejèn-là kixi kítsajna it'aà ts'e kjotíxoma nga tsò: “Jè x̄it̄a xi síkitasòn kjotíxoma, it'aà ts'eé kjotíxoma kíjnakon-ne.” ⁶ Tanga it'aà ts'e x̄it̄a xi kixi kítsajna k'e nga mokjeiín-là, k'oaá tsò: “Kì k'oaá tsò inìma-lè: ¿Yá xi kjimijìn ngajmii?” (Én koi tsòyaá-ne nga mejèn-là kjinchrobàjen-ko Cristo.) ⁷ Ko, kì k'oaá tsò inìma-lè: “¿Yá xi ma koiis'en-jiiìn i'nde ñánda nchisíkjeiín kjo'in j̄nà mik'en?” (Én koi tsòyaá-ne nga mejèn-là skímii'nga l̄jngòò k'a-ne Cristo ya ijiiìn-là mik'en.) ⁸ Tanga, ¿kó tsò-isa 'én-là Moisés? Tsò-ne: “Chrañat'aà t̄jna-lè jè 'én, yaá t̄jna'a ndsoboi, yaá t̄jnajiìn inìma-lè.” K'oaá tsò 'én xi 'an chjàya xi mochjeén nga kòkjeiín-ná. ⁹ Tsà ndsoboi kénójmí-ne nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, koa tsà kò inìma-lè kòkjeiín-lè nga Nainá kisikjaáya-là it'aà ts'e kjoabiyaá, kijnandeií-né xi kjoa ts'e jé-lè. ¹⁰ Nga koó inìma-ná mokjeiín-ná mé-ne nga kixi kítsajnaá nguixkòn Nainá t̄kkoa koó ndsobaá bènojmiá nga Jesucristo, jè xi Na'èn-ná, mé-ne nga koma kítsajnandeií-ná xi kjoa ts'e jé-ná.

¹¹ K'oaas'ín t̄ichja Xojòn-là Nainá nga tsò: “Ngats'iì xi kòkjeiín-là it'aà ts'e Cristo mìkii kòsobà-là.” ¹² J̄nà x̄it̄a judío kò xi mìtsà x̄it̄a judío, tà ngàsòn-né xi it'aà ts'e Nainá; nga t̄ijè-ne Cristo xi Na'èn tsò-là ngats'iì x̄it̄a. Jè kjondaà xi 'ñó tse t̄jìn-là Cristo, jè tsjá-là ngats'iì x̄it̄a xi chjat'aà-là. ¹³ Nga k'oaá t̄i tsò Xojòn-là Nainá: “Ngats'iì x̄it̄a xi kichjat'aà-là Na'èn-ná, kítsajnandeií-né xi kjoa ts'e jé-là.” ¹⁴ Tanga mìkii koma kichjat'aà-là Cristo jè x̄it̄a xi kj'eè kì mokjeiín-là. Kò mìkii kòkjeiín-là x̄it̄a xi kj'eè mé 'én 'nchré it'aà ts'e Cristo. Koa mìkii koma kji'nchré x̄it̄a tsà mì yá x̄it̄a t̄jìn xi keènojmi-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁵ Koa jè x̄it̄a xi keènojmi 'én, mìkii koma síixá tsà mì yá xi síikasén. K'oaas'ín t̄jít'aà xojòn: “Mé tà ndaà-ne nga k'oaas'ín binchimasòn j̄nà x̄it̄a xi chjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ts'e kjoa'nchán.”

¹⁶ Tanga mìtsà tà ngats'iì x̄it̄a Israel kisikitasòn jè 'én ndaà-là Nainá xi kii'nchré. Nga jè Isaías x̄it̄a xi kiiichja ngajo-là Nainá, k'oaá kitsò: “Na'èn, ¿yá xi kòkjeiín-là 'én xi jìn kinokjoàya-jen?” ¹⁷ K'oaá ma-ne, k'e nga mokjeiín-ná, yaá nchrobát'aà-ne k'e nga na'yá-lá 'én. K'oa j̄nà 'én xi na'yá, 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo-né.

¹⁸ Tanga, k'oaá xan: ¿A mìtsà kii'nchré x̄it̄a Israel jè 'én ndaà-là Nainá? Jon, kii'nchré-né. Nga k'oaá tsò jè Xojòn-là Nainá:

Kijndà ìsò'nde jyeé tsabísòn 'én-là.

Jyeé ijchò skanda ñánda fehet'aà-ne nangui.

¹⁹ Tíkooá xan-ná: jñà xítà Israel, ¿a mì kisijìin-là kjoa koi? Kisijìin-là. Jè xi tíjna ítjòn, k'ooá kitsò Moisés:

'An, k'ooá s'ín s'iaàn nga kàtachinicha jñò jngoò naxandá xi mìtsà naxandá ts'an xan-là.

Kàtamajticha it'aà ts'e naxandá xi chiba kjohítsjeèn tjín-là.

²⁰ Tíkooá Isaías 'ñó tsi'beé-là ikon nga kiichja 'én-là Nainá nga kitsò:

Kisakò-là jñà xítà xi mìkì 'an tsohótsji-na.

Tsakó-là kjondaà-na jñà xítà xi mìkì 'an kiskònanguiya-na.

²¹ Tanga jè Isaías k'ooá s'ín kiskì it'aà ts'e xítà Israel koni s'ín kitsò Nainá: “Nàchrjein nchijòn tsijmeé-là ndsaa nga kichjà'nchré-là jngoò naxandá xi kondra kii-là 'én-na nga mì kì kisikitasòn.”

11

Kjohimatakòn xi tjín-là Nainá it'aà ts'e naxandá Israel

¹ 'Aán kjònanguia, jè Nainá, ¿a kitsjeiin takòn naxandá-là Israel? Majìn, mì k'ooá s'ín tjín. 'An, tíkooá xítà Israel-ná, tje-laá ma Abraham, xítà xinguiáá ma xi ya nchrobát'aà-ne ts'e Benjamín. ² Nainá mìtsà tsachrjekàngui naxandá-là nga jye tíjìin-là nga tisa tàts'en-là kjoa nga ixti-là koma. ¿A mì tíjìin-nò koni tsò Xojòn-là Nainá it'aà ts'e Elías nga k'oas'ín chjat'aà-là Nainá xi kondra ts'e Israel? Tsò: ³ “Na'èn, jñà xítà-lè xi kiichja ngajo-lè, jyeé kisik'en xítà, koa jñà i'nde tsjeè-lè jyeé kisikits'òña; tà 'an tajngoò tíjnaa isa, tíkooá mejèn-là sikk'en-na.”

⁴ Tanga k'ooá tsò 'én xi tsjá Nainá: “Majìn, mìtsà tà jì tajngoò tijni. Itoò jmiì ma-ne xítà xi 'an títsajnatjò-na xi kj'eè tsà ya bincha-xkó'nchit'aà-là xkósòn-là Baal.” ⁵ Nàchrjein i'ndeì tákò k'ooá s'ín ma, tjín isa xítà Israel xi títsajnatjò-là Nainá xi xó jaàjìin-ne xi kjondaà ts'e. ⁶ Tsà tà kjondaà ts'eé Nainá nga k'oas'ín jaàjìin xítà, tsòyaá-ne mìtsà koi kjoa-là kjondaà xi kis'iin. Tanga tsà koií kjoa-là kjondaà xi kis'iin, mì-la tsà tì kjondaà-là Nainá kjòchjeèn-ne nga kitjaàjìin xítà.

⁷ ¿Kó s'ín tjín kjoa? Tsòyaá-ne nga k'ín xítà Israel mìkì ijchòtjingui-là jè kjoa xi tsohótsji. Tanga kis'e i'nga xítà xi xó jaàjìin-ne Nainá xi jye ijchòtjingui-là. Jñà xítà xi i'nga, 'ñó kjòtájaàjìin inima-là. ⁸ K'ooá s'ín jíit'aà Xojòn-là Nainá nga tsò: “Nainá, kitsjaà-là nga kisijñòjìin inima-là; jñà xkon mìkì tsejèn-là, kò líká-là, mìkì 'nchré skanda nàchrjein i'ndeì.” ⁹ Jè xítaxá ítjòn David k'ooá ti kitsò:

Jè s'eí xi ochrje, tije kàtama-ne ch'an nga kàtakaàngui, kàtasiya'ñó na'ya,

kò tijñà kàtasatíngui-ne mé-ne nga kàtas'e-là kjo'in.

¹⁰ Kàtasichjoà xkòn mé-ne nga mìkiì kòtsejèn-la nga kjit'aà nachrjein kàtamatsit'in its'in.

¹¹ 'An kjònangui-ná, ¿a jngoò k'a chixòt'aà nangui jñà xitá Israel k'e nga kisasèngui? Majìn. Mì k'oaá s'in tjín kjoa. Jè kjoa-la nga mìkiì kisìkitasòn jñà xitá Israel, jñà kitjoé-la xi mìtsà xitá judío nga tsibìtsajnandejì xi kjoa ts'e jé-la. K'oaá s'in komà mé-ne nga jñà xitá judío kàtachinì-ne it'aà ts'e kjondaà-la Nainá. ¹² Tsà jñà xitá isò'nde kisakò-la kjoanchinà-la Nainá k'e nga jñà xitá judío mìkiì kisìkitasòn-la Nainá kò kisìchijà kjondaà-la, isaá ta 'ñó ndaà s'e-la kjoa machikon-t'in jè isò'nde k'e nga jñà xitá judío ijngoò k'a skoé i'nde-la ya nguixkòn Nainá.

¹³ Jñò chjàkò-nò xi mìtsà xitá judío mì-nò. 'An kisixáya-na nga 'an kichjàjìin-la jñà xi mìtsà xitá judío. 'An beèxkón-ná xá xi kits'ii-na. ¹⁴ Tsà koií nachrjein-la kochinìi i'nga xitá xinguiáa mé-ne nga tìkoá koma kìtsajnandejì-ne xi kjoa ts'e jé-la. ¹⁵ Tsà jñà xitá isò'nde kisakò-la kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá k'e nga jñà xitá judío itjokàngui, isaá tse kjondaà sakò-la jñà xitá judío k'e nga skoétjò ijngoò k'a-ne Nainá. Skanda k'oaá s'in komat'in koni jngoò xitá xi jye k'en kò kjoaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁶ Tsà tsjeè ñiño xi sindaà ítjòn nga kongatsja Nainá, tìkoáá tsjeè-né na'yo xi kochjeén nga sindaà ñiño k'e nga koma iskan. Tsà tsjeè it'aà ts'e Nainá i'ma-la yá, jñà chrja-la tìkoáá tsjeè-né.

¹⁷ Jñà xitá Israel, k'oaá s'in ngaya-la koni jngoò yá olivo ndaà xi kitiit'aà chrja-la, koá ngaji k'oaá s'in ngaya-la koni chrja-la yá olivo ijìin ijñá nga ya kisikjoòkoji ya ngajo-la chrja-la yá olivo ndaà; k'oaá ma-ne nga ya tíchjoí jè nga'ño-la i'ma-la yá olivo ndaà. ¹⁸ Kì 'nga níkjìni yijo-lè nga ya tìtsakjoòkoji chrja-la yá olivo ndaà. Tìkìtsjìin nga tà kisikjoòkò-nè; mìtsà jì 'biì-la nga'ño jñà i'ma-la yá olivo ndaà, tà saà jì tsjá-lè nga'ño jñà i'ma-la yá olivo ndaà.

¹⁹ Jì, kì k'oaá si: “Kitiit'aà chrja-la yá olivo ndaà, nga 'an kisikjoòkoáa.” ²⁰ Tìkìtsjìin koií kjoa-la nga mìkiì mokjeiín-la nga kitiit'aà-ne. Tanga jì koií kjoa-la nga mokjeiín-lè nga ya tijnat'eii. Kì 'ngaá beè-la takoin, tiskón-la Nainá. ²¹ Nainá, tsà mìkiì kitsjaà'nde-la jñà chrja-la jè yá olivo ndaà nga ya kíjnakjoòkò tìkoáá ngaji tsà mì tì kii mokjeiín-lè mì tì kii tsjá'nde-lè nga ya kíjnakjoòkoji. ²² Chitsejèn-la Nainá, 'ñó ndaà xitá tanga tìkoáá jè xi mejèn-la nga ndaà kítasòn 'én xi chja. Mìkiì beè imá jñà xitá xi chinchat'aàxìn-la Nainá. Tanga it'aà tsjì tìtsjá-lè kjondaà. Tà jè xi mochjeén nga k'oaá s'in kíjni koni s'in tjín kjondaà xi kitsjaà-lè. Tsà majin tìkoá kotet'aà-lè koni jngoò chrja-la yá. ²³ Jñà xitá judío xi chrja-la yá xi kitiit'aà, tsà kòkjeiín ijngoò k'a-la, komaá sincháya-ne i'nde-la,

nga Nainá tjin-la nga'ño, komaá kíkjoò ìjngoò k'a-ne. ²⁴ Ji, nga ya kitit'aà-ne jña yá olivo ijün ijña koa kisikjoòkoi yá olivo ndaà nas'in mikii ya ok'in-lè. İsaá tà ndaà ok'in-la nga jña chrja-la yá olivo xi xó kitjaajün-ne nga sincháya ìjngoò k'a-ne i'nde-la xi tijè-ne yijo-la yá!

²⁵ Ndsè, mejèn-na nga ndaà kâtasijün-nò kjoa'ma koi koni s'in tjindaà-la Nainá mé-ne nga mì 'ño chjine kinachrje yijo-nò. Jè kjoa nga tjin i'nga xita Israel xi kjòtáajün inima-la nga mikii mokjeün-la, tanga skanda k'éé kokjeün-la k'e nga jye kokjeün yije-la xi mìtsà xita judío. ²⁶ K'e nga jye k'oas'in koma, ngats'ii xita Israel kítsajnandejí-né xi kjoa ts'e jé-la, koni s'in tichja xojon nga tsò:

Yaá nindoò Sion kjinchrobà-ne xi ma-la sikkítsajnandejí xita
Israel xi kjoa ts'e jé-la,
jè xi kjoaaxin-la jé-la jña xita tje-la Jacob.

²⁷ Jè kjoa xi bindaajün-koaa
k'e nga kjoaaxin-la jña jé xi tjin-la.

²⁸ Kjoa ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jña xita judío, kondra-laá ma Nainá mé-ne jño sakò-nò kjondaà. Tanga jè kjoa nga xó kitjaajün-ne xita koi, tákó matsjakeè Nainá nga jye kos'in kitsjaà-la tso'ba jña xita jchinga kjün-la. ²⁹ Nainá mikii faaxin kjotjò xi tsjá, tikoá mikii faaxin 'én xi chja-ná. ³⁰ Jño, k'oaa tjs'in ki'nè nga sa kjòtseé; mikii kinikitasòn-là Nainá, tanga i'nde jyeé kisakò-nò kjohimatakòn, koi ngatjì-la nga mikii kisikitasòn jña xita judío. ³¹ Nachrjein i'nde jña xita judío mikii síkitasòn-la Nainá. Tanga tà koi-né nga jè Nainá tjin-la kjohimatakòn xi it'aà tsajon mé-ne jña xita koi tikoá s'e-la kjohimatakòn ts'e Nainá. ³² Nainá, k'oaa tsò nga ngats'ii xita judío, kò xi mìtsà xita judío, mikii síkitasòn-la nga jè xi mejèn-la Nainá nga ngàsòn ngáya kohimakeè ngats'ii xita.

³³ İMé tà 'ño tse ma kjoanchiná xi tjin-la Nainá, kò 'ño tse kjoachjine tjin-la kò kjohitsjeèn-la! Nijngoò xita xi machiya-la kós'in kosòn-la k'e nga bindaajün kò kós'in tjin ndiyá-la. ³⁴ ¿Yá xi beè kós'in tjin kjohitsjeèn-la Nainá? Mì yá xi koma-la sikkichiya-la Na'èn-ná. ³⁵ ¿Yá xita xi jè kisikiña itjòn-la xi mochjeèn-la Nainá mé-ne nga jè sikkátji ngajo-la? ³⁶ It'aà ts'eé Nainá nchrobát'aà-ne ngats'ii tsojmì xi tjin, tikoá it'aà ts'e-né nga títsakon, kò k'oaa s'in mochjeèn nga jeya kájna.

Nainá, kâtas'e-la kjoajeya nita mé nachrjein-ne. K'oas'in kârama.

12

Mé xi s'eén nga tsjeè sijchá yijo-ná koni s'in sasén-la Nainá

¹ K'oaa ma-ne 'ndsè, nga tse kjohimatakòn tjin-la Nainá xi it'aà tsajan, 'an bitsi'bà-nò nga k'oas'in tingatsja yijo-nò

it'aà ts'e Nainá koni jngoò kjoò xi tijnakon, xi tsjeè tjin, xi ndaà sasén-la Nainá; nga nguì kjoò inima-nò kjoò kjohitsjeèn-nò jeya sikijna Nainá. ² Kì k'oas'in onguiko yijo-nò koni s'in tjin kjoòixoma-la isò'nde. Tixitseyá kjohitsjeèn-nò nga kàtatjya-nò koni s'in titsanjchá yijo-nò mé-ne nga jcha-nò mé xi mejèn-la Nainá it'aà tsajòn, jña kjoà xi ndaà tjin, xi nguì tjikixi, xi jè ndaà sasén-la.

³ It'aà ts'e xá xi 'an kitjoé kjoò-na, k'oaa xan-nò nga jngoò ljngoò, kì 'nga onguiko kjohitsjeèn-nò koni s'in tjinè-la nga sikitsjeèn; tà saà ndaà tikitsjeèn koni s'in ok'in-la kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá k'e nga kòkjein-nò it'aà ts'e Cristo. ⁴ Koni s'in tjin yijo-ná nga kjin skoya tjin-la tanga kak'eij kak'eij xá tjin-la nga ljngoò ljngoò skoya. ⁵ K'oaa s'in ma it'aà tsajan nga kjin ma-ná, tanga xi it'aà ts'e Cristo tà jngoò ma-ná nga ljngoò ljngoò; k'oaa s'in kindoba'ñoá xinguiá koni s'in kitsobà'ñoó xikjin yijo-ná.

⁶ Koni s'in kjomejèn-la Nainá jye kitsjaà-ná xá xi s'een nga jngoò ljngoò. Jngoò xita, tsà jè xá kitjoé-la nga xita kjichjayajin-la, k'oaa s'in kàtasikjeèn koni s'in mokjein-la. ⁷ Tsà jè xá kitjoé-la nga xita kosiko, k'oaa s'in kàtasikjeèn nga ndaà kàtasiko xita. O xi jè xá kitjoé-la nga kòkòya, k'oas'in kàtasikjeèn nga ndaà kàtakóya. ⁸ Jè xi kitjoé-la xá nga sijehikon xita, k'oas'in kàtas'in. Jè xi ma-la sika'bí tsojmi, nguì kjoò inima-la kàtasika'bí; jè xi xá itjòn kjongatsja, ndaà kàtasikitasòn; jè xi síchját'aà-la jña xita ima, kjoò kjotsja-la kàtasíchját'aà-la.

⁹ Nguì kjoò inima-nò titsjacha xinguijo. Tjitcha kjoà xi ch'o tjin. Koií tanguítjngui-là kjoà xi ndaà tjin. ¹⁰ Kjoò kjotsja-nò titsjacha xinguijo nga 'ndsè chiba. Isa ndaà jchaxkón xita xinguijo xi i'nga; jña tikitsajna itjòn nga jngoò ljngoò.

¹¹ Kì ts'eè 'nè xi xá ts'e Nainá. Nguì kjoò inima-nò tixá-là Na'èn-ná.

¹² Tsja te-lá takòn jè kjoà xi chiñà-là. Kjoò inima-nò kàtachikjoako-nò kjo'in xi titsanjkjioón. Nachrjein nchijòn titsi'ba-là Nainá.

¹³ Tji-là mé xi mochjeèn-la jña xita tsjeè-la Cristo. Chjoétjò xita xi bijchó ya ni'ya-nò.

¹⁴ Tjjet'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jña xita xi ch'o síko-nò; kì k'oaa s'in nijét'aà-là nga kjo'in tsjá-la.

¹⁵ Titsjakoo jña xita xi tsja tjin-la. Chihindáyakoo jña xi nchikjindáya.

¹⁶ Tà jngoò t'een kjohitsjeèn-nò. Kì 'nga ikon 'nè yijo-nò, ya tsjahitakoo jña xita ima. Kì 'ño chjine nachrjenguiod yijo-nò.

¹⁷ Jña xita xi ch'o síko-nò, kì ch'o nikoo ngajo-nò. Kjit'aà nachrjein ndaà t'een nga nguixkòn ngats'ii xita. ¹⁸ Skanda ñánda sakó'nde-nò, jño tjinè-nò nga 'nchán titsajnakoo ngats'ii

xita. ¹⁹ Ndi 'ndsè xi matsjake-nò, k'e nga mé xi mat'ioòn, kì jñò 'nè ngajo-nò. Tsja Nainá tikíjnaya kjoa-nò mé-ne nga jè tsjá-ne kjo'in. K'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "Tsò Na'èn-ná: 'Aán oko-na nga kındaàjìn-la xita, 'aán tsja-la chí-la." ²⁰ K'oaá ma-ne, tsà jè kondra-lè, tsà tsjìn tsojmì xi kine, jí tji-la; tsà xindá-la, tji-la nandá nga kát'i. K'e nga koa sikoji, kosobà tì'bi-la kondra-lè, chíba-la kohinì isén-la koni xá'í. ²¹ Jè kjoa xi ch'o tjín, kì jè síkijne-nò; tikoá-ne jè kátitasòn xi kjondaá, mé-ne nga síkijne-la kjoa xi ch'o tjín.

13

Mé kjoa-ne nga níkitasòn-lá xi xitaxá títsajna

¹ Ngats'ii xita kátasíkitasòn-la xi xitaxá títsajna, nga Nainá kitsjaà-la kjotíxoma. Jñà xi xitaxá títsajna, Nainá kitsjaà-la xá. ² Jñà xita xi bitsajna tájaà-la kjotíxoma-la xitaxá, kondraá bitsajna-la jñà xita xi Nainá kitsjaà-la xá. Jñà xita koi, ti yijo-laá tìbìnè-la kjo'in. ³ Jñà xitaxá mìtsà koi xá títsajna-ne nga jñà kìnchaxkón-la xita xi ndaà s'in, jñà-né xita xi ch'o tjín kjoa xi s'in. Tsà mejèn-lè nga mìkì kiskón-la xitaxá, ndaà t'jin, kò jñà xitaxá ndaà síkíjna-lè. ⁴ Jñà xi xitaxá tjín-la, xá ts'e Nainá nchisíkitasòn, mé-ne nga ndaà kijna-ne. Tanga tsà ch'o tjín kjoa xi tì'nì, tiskón-la xi xitaxá tjín-la, nga tji'nde-la nga tsjaà-lè kjo'in. Nga xá-la Nainá nchis'in k'e nga bíndaàjìn kjoa kò nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi ch'o s'in. ⁵ K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga ndaà síkitasòn-lá jñà xi xitaxá títsajna, mìtsà tà koi-ne nga kjo'in tsjá-ná; koi-né nga xó k'oas'in beè-la takoán nga tjìnè-ná nga síkitasoán. ⁶ Koi kjoa-la nga tikoá machjí ton sá, nga jñà xitaxá k'oaá s'in nchisíkitasòn-la Nainá kò kjit'aà nachrjein koatjín xá xi nchis'in.

⁷ Tichjió yije mé xi kitjen-nò. Jè xi kitjen-la ton sá, kátíchjí. Jè xi kitjen-la tsojmì xi machjítjì, kátíchjítjì. Jè xita xi mochjeén-la nga jchaxkón, kátayaxkón. Jè xita xi mochjeén-la nga ndaà kína, ndaà tikína. ⁸ Kì mé xi jmeèt'ioòn yijo-nò. Tanga kitjeén-nò ts'e kjoatjòcha it'aà ts'e xita xinguioo. Nga jè xi matsjakeè xíkjin, jyeé kisíkitasòn yije Kjoatíxoma. ⁹ Jñà kjotíxoma tsò-ne: "Kì kjoa chíngui 'nì, kì xita ník'in, kì chíjé 'nì, kì 'én ndiso nokjoi, kì maxítakòn-chii xinguii." Ngats'ii kjotíxoma koi, kò xi k'ejí, yaá mangásòn yije jè kjotíxoma xi tsò: "Títsjachi xita xinguii koni tsà ti yijo tsji-ne." ¹⁰ Jè xi matsjakeè xíkjin, mìtsà ch'o síkò xita xíkjin. Jè xi matsjakeè xíkjin, jyeé ndaà tísíkitasòn Kjoatíxoma.

¹¹ K'e nga k'oas'in s'eén yijeé kjoa koi, jcha-ná nachrjein j'ndeí mé kjoa xi tíma nga jye íjchò chíba-la nga síkja-lá yijo-ná nga titsafè. Koni k'e nga sa kòkjeiin-ná, jye 'ñó kjòchraàt'aà nachrjein nga kítsajndiaá kjoa ts'e jé-ná. ¹² Níjten, jyeé

tífahato, jyeé tímachraña nàchrjein nga s'e isén nga kitjojen ìjngòò k'a Na'èn-ná. Kìnachrjenguaíá ngats'ìi kjoa xi ma ñánda nga jñò choòn kò chjoé nga'ñó-la Nainá koni s'ín mochjeén ñánda iseèn choòn koni tsà kichá ts'e soldado. ¹³ K'oaá s'ín iseèn kitjá koni nàchrjein nga ndaà sijchá yijo-ná. Mì kì mochjeén nga taxkì chjineé tsojmì kò nga mach'iaá. Mikiì mochjeén nga íchjín kjóhijtakoáá, kò mì kì ma taxkì sikoáá yijo-ná. Mikiì mochjeén nga xita kixkàn-koaá kò mikiì mochjeén nga kjoaxitakòn kichjà-lá xinguaíá. ¹⁴ K'oaá s'ín tijchá yijo-nò koni s'ín kis'ìin jè Na'èn-ná Jesucristo, kì kii nìkitasòn-la yijo-nò kjoa ch'o xi síjé.

14

K'e nga mikiì mangásòn kjohítsjeèn-ná it'aà ts'e kjoa xi mì xó kù jí'nde-ná nga s'eén

¹ Chjoétjò xita xinguiqo xi mikiì tíjngòò ikon mé kjoa xi tíj'nde-la nga s'ìin; kì chibàya-nò jñà kjoa xi mikiì mangásòn kjohítsjeèn-nò. ² Tjín xita xi k'oas'ín mokjeiín-la nga ma chine yije tsojmì xi tjín, tikoá tjín xita xi mikiì mokjeiín-la tsà ma chine yije tsojmì xi tjín. Tà jñà tsojmì xi nangui síjchá kine. ³ Jè xi kine yije tsojmì xi ma chine mikiì koma kochrjekàngui jè xi mikiì ma-la kine yije tsojmì; kò jè xi mikiì ma-la kine yije tsojmì, mikiì koma kichjajno-la jè xi ma-la kine yije tsojmì xi tjín, nga Nainá jyeé kiskoétjò nga ki'ndí-la ma. ⁴ ¿Yá-né jí nga nìkindiì ch'i'nda xi mìtsà tsjji? Nga ch'i'nda ts'e Nainá-né. Jè ch'i'nda jè, kinda ts'eé nei-la tsà kixi tíjna kò tsà mì kixi tíjna. Tanga kixií kíjna, nga jè Na'èn-ná tjín-la nga'ñó nga kixi sílkíjna.

⁵ Tjín xita xi tsò: tjín nàchrjein xi isa xkón. Tikoá tjín xi tsò: Nàchrjein, tà ngásòn ngayá-né nga nàchrjein nchijòn. Nga jngòò ìjngòò xita, k'oaá s'ín ndaà katíjngòò-la ikon koni s'ín síkítsjeèn. ⁶ Jñà xita xi faájìin jngòò nàchrjein nga beèxkón, k'oaá s'ín nga jeya síkíjna Na'èn-ná; koá jñà xita xi tsò nga ta ngásòn ngayá nàchrjein, tikoáá k'oaá s'ín s'ín nga tikoá jeya síkíjna Na'èn-ná. Jñà xita xi kine yije tsojmì, it'aà ts'e Na'èn-ná kine, nga tsjá-la kjondaà Na'èn-ná k'e nga kine; k'oa jñà xita xi tsò nga tjín tsojmì xi mikiì ma chine, tikoáá it'aà ts'eé Na'èn-ná nga mikiì kine tsojmì, kò tikoáá tsjá-la kjondaà Na'èn-ná.

⁷ Jñá, k'e nga titsajnakoaán, mìtsà koi xá titsajnakon-ná xi ta kjondaà tsaján. Kò k'e nga kiyá, mìtsà ta kjondaà tsaján kinchátsjiaá nga kiyá. ⁸ Tanga k'e nga titsajnakoaán, koií xá titsajnakoaán xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. Kò nga kiyá, tikoáá koií xá kiyá-aná xi kjondaà ts'e Na'èn-ná. K'oaá ma-ne tsà titsajnakoaán kò tsà kiyá kjondaà ts'e Na'èn-ná nga ts'e tsò-ná.

⁹ Koií kjoa-là nga k'en Cristo koa jaáya-là nga tsibìjnakon-né, mé-ne nga jè koma-ne Nei-là jñà xita xi biyaà ko xi títsajnakon.

¹⁰ Tanga ji xi nokjoàjno-là 'ndsi, ¿mé-ne koa'nè-ne? Tikoáá ji xi nachrjekàngui 'ndsi, ¿mé-ne nachrjekàngui-ne? Nga ngats'ìi-ná kijchò kinchanguiaá ndsoko Cristo ñánda nga jè tíhotíxoma. ¹¹ K'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò:

Tsò Na'én-ná: 'An tìjnakon-ná,
ngats'ìi xita kincha-xkó'nchit'aà-na

ko ngats'ìi xita skoexkón Nainá.

¹² Ngats'iaá k'oi-lá kindá Nainá mé kjoa xi ki'né nga tsitsajnaá jsò'nde.

¹³ K'oaá ma-ne nga mì tì xinguiáá kinókjoajno-lá; jñò, ta saá ndaà tikítsjeèn nga nímé xi s'een xi s'ikits'ón-jìin koni s'ín mokjeiín-là xinguióo mé-ne nga mì jé skajìin ìjngòò k'a-ne.

¹⁴ 'An ndaà tíjngòò takoàn it'aà ts'e Na'én-ná Jesús nga kixi kjoa nga tsjìn tsojmì xi xkón tjín nga mìkiì ma chine; tanga jè xita xi k'oas'ín síkítsjeèn nga tjín tsojmì xi xkón tjín nga mìkiì ma chine, xkón tjín-là it'aà ts'e tsà skine. ¹⁵ Tanga tsà ta koií kjoa-là ts'e tsojmì xi chinii, jè 'ndsi ch'o ma-là, jè kjoa xi t'ìni mìtsà tì kjoatjòcha-ne; kì kiì biì'ndi nga jè 'ndsi xi Cristo k'en ngajo-là k'its'ón-jìin-là xi tà kjoa ts'e tsojmì xi chinii. ¹⁶ Kì k'oaá s'ín 'nè mé-ne nga mì xita kichjajno-nò it'aà ts'e kjoa xi tita'nè nga k'oas'ín mokjeiín-nò nga ndaà tjín. ¹⁷ K'e nga jè Nainá tíhotíxoma-ná mìtsà jè xi isa 'ñó chjì-là mé xi s'ioáá ko mé xi chineé. Jè xi 'ñó mochjeén nga kixi k'itsajnaá, 'nchán sijchá yijo-ná, ko tsja k'oe-lá inima-ná; koi kjoa xi tsjá Inima Tsjeè-là Nainá. ¹⁸ Jè xi k'oas'ín síkitasòn kjoa koi k'e nga síxá-là Cristo, ndaà sasén-là nguixkon Nainá, tikoáá ndaà bìjna nga nguixkon xita.

¹⁹ K'oaá s'ín kjitjìngui-lá kjoa xi 'nchán síkìjna-ná ko kjoa xi 'bì-lá nga 'ñó xinguiáá nga jngòò jngoaá koni s'ín mokjeiín-ná.

²⁰ Kì xá-là Nainá n'ikits'ón-jìin-là xi ta kjoa ts'e tsojmì xi ma chine. Kixi kjoa, ngats'ìi tsojmì xi tjín, tsjeè-né. Tanga jè xi ch'o tjín k'e nga ta koi kjoa-là tsojmì xi chineé bits'ón-jìin-là kjoa xi mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá jñà xita xi k'ejí. ²¹ Isáá ndaà-ne nga mì yijo chjineé, nga mì xán s'ioáá, nga nímé kjoa xi s'een jè xi s'ikits'ón-jìin-là jè 'ndsi nga sakó-là jé. ²² Koni s'ín mokjeiín-lè it'aà ts'e kjoa koi, tà jii tíjìn takoàn ko Nainá. ¿Mé ta ndaà-là jè xi mì kjo'in bìnè-là yijo-là k'e nga tíjngòò ikon nga ndaà tjín kjoa xi s'ín! ²³ Jè xi jò tjín-là k'e nga mé tsojmì xi kine, jé tíhónè-là yijo-là nga mìkiì tíjngòò ikon tsojmì xi kine. Tsà mìkiì tíjngòò takoàn k'e nga mé kjoa xi s'een, jé títsahonè-là yijo-ná.

15

¹ Jñá xi jye kixi mokjeiín-ná it'aà ts'e kjoa xi tji'nde-ná mé xi s'eén, mochjeén-né nga tikoá kichikjoako-ná jña xita xi k'oas'in mokjeiín-la nga mikii tji'nde-la mé kjoa xi s'iin. Mìtsà tà jña kjoa xi ndaà sasén-ná kinchátsjiaá. ² Nga jngoò ìjngoá, mochjeén-né nga k'oas'in s'eén jè kjoa xi sasén-la jña xita xinguiáá xi kjondaà ts'e, mé-ne nga kijin-isa kjohítsjeèn-la jè kjoa xi mokjeiín-la. ³ Nga tikoá jè Cristo mìtsà jè tsohótsji kjoa xi sasén-la yijo-la, tà saá it'aà ts'eé tsitasòn koni s'in tjit'aà xojon ts'e Salmo, nga tsò: “Én ch'o xi ji kiichajno-lè, 'aán kiskaat'aà-na.” ⁴ Jñá 'én xi kitjei nga sa kjótseé, koií xá kitjei-ne nga kokòya-ná mé-ne nga it'aà ts'e Xojon-la Nainá, tseé s'eén takoán tikoá s'e-la kjoa'nchán inima-ná, mé-ne nga koma chíñakjoa-lá it'aà ts'e Nainá. ⁵ Nainá xi ma-la tsjá-ná kjoatsetakòn ko xi ma-la sí'nchán-jiiin inima-ná, k'oas'in jngoò kjohítsjeèn kàtatsjá-nò nga jngoò ìjngoò koni tsò Cristo Jesús, ⁶ mé-ne ngats'ioò ngásòn jngoò jta jeya tikíjna Nainá, Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

⁷ Koií kjoa-la k'oas'in choétjò xinguiòo nga jngoò ìjngoò koni s'in kiskoétjò-nò Cristo mé-ne nga jeya kíjna-ne Nainá. ⁸ K'oaá xán-nò, jè Cristo Jesús, koií xá j'ii-ne nga j'ii síxájiin-la xita judío xi tjit'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga tsakó-ne kjoakixi-la Nainá tikoá síkitasòn koni s'in jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xita jchínga kjiin-la. ⁹ Tikoáá koií xá j'ii-ne mé-ne nga jña xi mìtsà xita judío jeya síikíjna Nainá it'aà ts'e kjohimatakòn xi tjín-la Nainá koni s'in tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò:

Koií kjoa-la nga jeya síikíjna-lè jjiin-la xita naxandá xi mìtsà xita judío.

It'aà tsiji sé-lè sò xi ndaà tsò.

¹⁰ Ìjngoò k'a tjit'aà xojon ñánda nga tsò:

Jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò,

tsjaá t'è-lá takòn ko xita naxandá-la Nainá.

¹¹ Ìjngoò k'a tjit'aà xojon ñánda tsò:

Jñò ngats'ioò xi mìtsà xita judío 'mì-nò,

jeya tikíjna Na'èn-ná,

ngats'ioò xi naxandá 'mì-nò jeya tinachrjeè Nainá.

¹² Ìjngoò k'a tjit'aà xojon ts'e Isaías ñánda tsò:

Jè tje-la Isaí kitjot'aà jngoò-ne jts'én-la xi kotíxoma-la jña xi mìtsà xita judío,

ko jè jts'én jè kòt'aà ikon nga skóña-kjoa-la.

¹³ Nainá xi tsjá nga chíñakjoáá, kàtatsjá yije-nò kjotsja ko kjoa'nchán nga mokjeiín-nò it'aà ts'e, mé-ne nga isa ndaà chíñakjoa isaa xi ko nga'ñó-la Inima Tsjeè-la Nainá.

Pablo chi'nda-la Jesucristo

¹⁴ Tanga ndí 'ndsè, 'an tǎngòò takoàn xi it'aà tsajòn xi tǎjñò-nò tǎjín-nò kǎjondaà tǎkoo machiya-nò nga koma tǎjñò sikixiya-là xita xinguiqo nga ìjngòò jngòò. ¹⁵ Ndí 'ndsè, 'nó tibeè-la takoàn nga tikjii-nò xojon jè; tichjà kixi-nò, mé-ne nga mikii jchàajii-nò koni tsò xojon jè. Koií k'oas'ín tǎsikítsjeèn-nò nga 'an kitjoé-na kǎjotjò-la Nainá k'e nga kitsjaà-na xá, ¹⁶ mé-ne nga 'an koma-na chi'nda-la Jesucristo it'aà ts'e xi mǎtsà xita judío. Sixákoaa 'én ndaà-la Nainá, mé-ne jǎà xi mǎtsà xita judío ndaà sasén takòn-nè Nainá koni jngòò kǎjotjò xi 'nó sasén-la Nainá nga it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá jyeé kǎjòtsjeè.

¹⁷ An tǎjín-na mé kjoa-ne nga matsja-na it'aà ts'e Cristo ts'e xá xi tǎs'iaàn. ¹⁸ Ni mé kjoa tǎjín xi ma'nót'aà takoàn nga ma chjà, ta jè kjoa ts'e Cristo nga 'an síkjeén-na nga sixákoaa jǎà xi mǎtsà xita judío mé-ne nga koma sǎkítasòn-la Nainá. K'oaá s'ín kis'iaàn it'aà ts'e 'én xi kichjà kǎjotjò it'aà ts'e xá xi kis'iaàn, ¹⁹ kǎjotjò it'aà ts'e kǎjoxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kǎjotjò it'aà ts'e nga'nó-la Inima Tsjeè-la Nainá. Jyeé ndaà kisíngásoàn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsibìts'iako-na ján Jerusalén kǎhokji nga jngòò itjandii-la skanda ján Ilírico. ²⁰ K'oaá s'ín tsibìnè-la yijo-na nga kichjàya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde nǎnda kje'e yá bənojmíya it'aà ts'e Cristo, mé-ne nga mi 'an kokoðya ndaà-la xita xi kje'ei xi jye tsakóya ítjòn-la it'aà ts'e Cristo. ²¹ Koni s'ín tǎjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: Skoe-né jǎà xita xi mi yá tsibənojmí-la it'aà ts'e; kǎjochiyaá-la jǎà xita xi kje'e mé 'én 'nchré xi it'aà ts'e.

Kós'ín tǎsikítsjeèn Pablo nga mejèn-la kjoí Roma

²² Kò kǎjín k'a mejèn-na fikon-nò tanga jǎà xá xi 'an tǎs'iaàn i i'nde jé mikii tjò'nde-na nga ma fia. ²³ Tanga i'nde nga jye jyehet'aà xá-na ijndé, kǎjotjò tǎkoo kò kǎjín nó tǎjín-la nga mejèn fikon-nò, ²⁴ k'oaá s'ín tǎsikítsjeèn, k'e nga kǎjían ján España, k'eé kichjàjto-nò mé-ne nga skǎjoxkon-nò. K'e nga jye chibá jngòò tjoà koma kǎjinchako-ná nga koma kǎjían nǎnda nga tǎfia. ²⁵ Tanga i'nde ján Jerusalén tǎfia, nga tǎfikǎjotjò-la nga'nó jǎà xita-la Cristo xi ya tǎtsajna. ²⁶ Nga jǎà xita nǎxandá-la Nainá xi tǎtsajna Macedonia kǎjotjò Acaya kǎjòtsja ts'e-né nga tsibíxkó chiba tǎjotjò koni jngòò nga'nó xi kǎjotjò ts'e xita ima nǎxandá-la Cristo xi tǎtsajna ján Jerusalén. ²⁷ Ngui kǎjòtsja ts'e-né koni s'ín kis'iin jǎà xita koi. Nga tǎjén-t'in-la kǎjondaà. Tsà jǎà xita xi mǎtsà xita judío k'oaá s'ín kisakò-la kǎjondaà ya ijiiin inima-la it'aà ts'e xi ngui xita judío, tǎkooá tǎjínè-la jǎà xi mǎtsà xita judío nga kǎjinchako nga tsjá-la tsojmi xi mochjeén-la. ²⁸ K'e nga jye kǎjohet'aà kjoa koi nga jye síngatsja jè tǎjotjò xi kǎjoxkó, iǎkjoàn

skotsejèn jngoò tjà-nò, k'eé kjián ján España. ²⁹ Be-ná nga 'ñó ndaà sùichikon-t'in-ná Cristo k'e nga kijchokon-nò.

³⁰ Tanga jñò ndí 'ndsè, bìtsi'bà-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesu-cristo kò it'aà ts'e kjoatjòcha xi tsjá-ná Inima Tsjeè-la Nainá, tìnókjoat'aà-la Nainá xi it'aà ts'an, ³¹ mé-ne nga kosìko-na Nainá it'aà ts'e xita xi mìkiù mokjeiín-la xi títajna ján Judea, kò mé-ne nga jè ton xi tífiko-la xita-la Cristo xi títajna ján Jerusalén ndaà kátasasén-la, ³² mé-ne nga, tsà k'oas'ín mejèn-la Nainá, nga kò kjotsja-na kijchokon-nò, tìkoà koma ndaà siikjáya chiba nachrjein-kò-nò. ³³ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán kàtijnakò-nò ngats'ioò. K'oas'ín kàtama.

16

Kós'ín kisìhixat'aà Pablo ngats'ii xita naxandá-la Nainá xi títajna Roma

¹ It'aà tsajòn sngatsja-nò jè tichjaá Febe, jè xi síchját'aà naxandá-la Cristo xi ya tìjna Cencrea; ² ndaà chjoétjò xita jè nga xinguiáá ma nga tìkoáá mokjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná nga k'oáá s'ín ok'in-la xi xita-la Cristo. Tìchját'aà-la nita mé xi kochjeén-la nga 'ñó kjin xita tsasìko, tìkoà 'an kisichját'aà-na.

³ Tìixat'eì jè Priscila kò Aquila, jñà xita xi taña nìxákjoò-jen it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁴ Jñà xita koi kjomeè kinik'en xi kjoa ts'an. Mìtsà tà 'an xi tsjaà-la kjondaà tìkoà tsjá-la kjondaà ngats'ii xita naxandá-la Cristo xi mìtsà xita judío. ⁵ Tìkoà tìixat'eì jñà xita naxandá-la Cristo xi maxkóya ya ni'ya-la Priscila kò Aquila. Tìixat'eì jè Epeneto xi 'ñó matsjake nga jè kòkjeiín itjòn-la it'aà ts'e Cristo ya i'nde Acaya. ⁶ Tìixat'eì jè María, chjoón xi 'ñó ndaà kisixá it'aà tsajòn. ⁷ Tìixat'eì jè Andrónico kò Junias, xi xinguiáá ma nga taña tsitsajna'ya-jen ndayá. Jñà xita xi tsibíxáya-la Cristo 'ñó matsjakeè xita koi. Kò isa itjòn kijtseèxkon 'én-la Cristo koni 'an.

⁸ Tìixat'eì jè Amplias, jè xita xi 'an 'ñó matsjake it'aà ts'e Na'èn-ná. ⁹ Tìixat'eì jè Urbano xi taña síxákò-na it'aà ts'e Cristo Jesús kò jè Estaquis xi 'an 'ñó matsjake. ¹⁰ Tìixat'eì jè Apeles xi ndaà kixi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Tìixat'eì jñà xita xíkjín xi ya títajna ni'ya-la jè Aristóbulo. ¹¹ Tìixat'eì jè Herodiòn xi xinguiáá ma. Tìixat'eì jñà xita xíkjín xi ya títajna ni'ya-la Narciso xi Na'èn-ná títajnakò. ¹² Tìixat'eì jè Trifena kò Trifosa jñà íchjín xi 'ñó síxá-la Na'èn-ná, kò tichjaá Pérsida xi 'ñó matsjachaá nga tìkoà ndaà síxá-la Nainá. ¹³ Tìixat'eì jè Rufo xi xó jaàjiin-ne Nainá. Kò nea-la xi 'an k'oa tìs'ín beètakoàn koni tsà nea-na. ¹⁴ Tìixat'eì jè Asíncrito, jè Flegonte, jè Hermas, jè Patrobas, jè Hermes kò xita 'ndseé xi ya títajnakò. ¹⁵ Tìixat'eì jè Filólogo, jè Julia, jè Nereo kò ndichja, kò Olimpás, ngats'ii xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo xi ya títajnakò.

¹⁶ Jñò nga jngoò ìjngoò, k'e nga sixat'aà xinguiòò, nguì koò injma-nò tixat'aà xinguiòò nga ko okixi-nò. Ngats'ìi xita naxandá-la Cristo xi ì títajna síhixat'aà-nò.

¹⁷ Ndí 'ndsè k'oáá s'ín bitsi'bà-nò nga chítsejèn-là jñà xita xi síjòya ko xi síkíts'ón-jìin koni s'ín mokjeiín-nò, jñà xi kondra f'ii-la kjohítsjeèn koni s'ín kichita'yà jñò. Tinchat'aaxìn-là jñà xita koi. ¹⁸ Jñà xita koi, mitsà Na'èn-ná Jesucristo síxá-la, tà yijo-laá síxátjì. 'Én sin 'én ndaà chja nga konachan-la xita xi mìkiù ndaà machiya-la. ¹⁹ 'An, matsjaá-na it'aà tsajòn nga jye ndaà na'yà-nò nga ndaà nìkitasòn. Tanga 'an mejèn-na nga xita chjinee kátama it'aà ts'e kjoa xi ndaà tjín. Ko jñà kjoa xi ch'o tjín, k'jèè kii na'yà-nò. ²⁰ Jè Nainá xi tsjá-ná kjoa'nchán, tà chibaá chija-la nga ya sùikijnangui ndsokòò jè xita nejí mé-ne nga koma kìnchanè. Kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo kàtijnako-nò.

²¹ Tísíhixat'aà-nò jè Timoteo xi taña nìxákjoò-jèn, ko Lucio, ko Jasón ko Sosípater jñà xi xita xinguiáa ma.

²² 'An xi Tercio mì-na, xi tìkjiì-nò xojoñ jè, it'aà ts'e Na'èn-ná, síhixat'aà-nò.

²³ Tìkjoá tísíhixat'aà-nò Gayo; 'an ìi tijnáa ì ni'ya-la nga tìkjoá ìi bixoña ngats'ìi xita naxandá-la Cristo. Tísíhixat'aà-nò Erasto xita xi bíjtò ton ts'e ni'ya osen; tìkjoá síhixat'aà-nò jè 'ndseé xi 'mì Cuarto.

²⁴ Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁵ Jeya kàtijná jè Nainá xi tijnako-nò. Jè xi komà tsjá-nò nga'ño tìkjoá komà kixi síikítsajna-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi 'an okoòya-nò ko jñà 'én xi nokjoàyajìin-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Nga jyeé tí'ya-la kjoa xi tjí'ma-la Nainá skanda sa kjòtseé; ²⁶ tanga ì'ndeì jye k'í'ya-la koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá xi kiskii jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé. K'oáá s'ín tíchja kjotíxoma-la Nainá xi tijná nita mé nachrjein-nè. Jè kjoa'ma-la Nainá, jye kis'enojmí yije-la ngats'ìi xita naxandá xi tjín nga títja isò'nde mé-ne nga kàtasíkitasòn-ne koni s'ín mokjeiín-la.

²⁷ Jè Nainá xi tajngoò ma-ne, xi tjín-la kjoachjine, kàtas'e-la kjoa jeya it'aà ts'e Jesucristo nita mé nachrjein-ne. K'oas'ín kátama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii itjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ 'An xi 'mì-na Pablo, xi xó k'oas'ín kinokjoà-na nga 'an tsibíxáya-na Cristo Jesús, nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. Titsanìhixat'aà-nòjen kò Sóstenes xi 'ndseé chibá it'aà ts'e Cristo. ² Tikjiì-nò xojon carta jè, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján Corinto, xi jye kisìtsjeè-nò Nainá nga ya títsakjoòkoo Cristo Jesús nga xó k'oas'ín jaàjiin-nò Nainá mé-ne nga xita tsjeè-la komaà kò ngats'ìi xita xi xkì xi ján chjat'aà-la nga jeya síkíjna jè Na'èn-ná Jesucristo xi otíxoma-ná, tìkoà jè otíxoma-la xita koi. Xi Na'èn-ná 'mì-lá, tìkoà Na'èn-ná tsò-la jñà xita koi. ³ Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

'Én xi kùichja Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

⁴ Kjit'aà nachrjein tsjaà-la kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn koií kjoa-la jñà kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá nga ndaà kisichikon-t'in-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ⁵ Nga yaá it'aà ts'e Cristo, Nainá kisichikon-t'in yije kjohìtsjeèn-la inima-nò, kós'ín nokjoà, kò kós'ín machiya-nò 'én-la Nainá. ⁶ Nga k'oaá s'ín 'ya-la, nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo kjòkixiyaá jjiin inima-nò. ⁷ Nímé kjotjò-la Nainá chijat'aà-nò k'e nga tákò títsachiñá-la nga kjoíi ìjngòò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁸ Nainá tsjá-nò nga'ño skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein, mé-ne nga nímé jé sakòt'aà-nò k'e nga kítjojen ìjngòò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Nainá xita kixi-né, sikitasòn-né koni s'ín tsjá 'én-la. Xó k'oaá s'ín kùichja-nò nga ya chraña kítsajnakjoòkoo Jesucristo xi ki'ndí-la tsò-la nga jè otíxoma-ná.

Mé-ne kjòjòya-ne naxandá-la Cristo ján Corinto

¹⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, it'aà ts'e okixi xi kitsjaà-na Jesucristo xi otíxoma-ná, tìbitsi'bà-nò ngats'ioò, ngàsòn ngáya títsajnakoo xinguiòò, mé-ne nga mì kojòya-ne kjohìtsjeèn-nò. Tajngòò kjohìtsjeèn tìkjeén, ngàsòn jchósòn-là nita mé kjoa-ne. ¹¹ Koií koxan-nò ndí 'ndsè, nga jñà xita ni'ya-la Cloé, tsibénojmi-na nga kjoasii tjín-nò. ¹² Koií k'oas'ín tìxan-nò, tjín i'nga xita xinguiáá xi tsò: "An, jé Pablo fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jé Apolos fit'aà-la." Tjín xi tsò: "An, jé Cefas [xi tìkoà Pedro

'mì] fit'aà-la.” Tjín xi tsò: “An, jè Cristo fit'aà-la.” ¿Mé-ne obixón-nò? ¹³ ¿A kjìn ya ma-ne Cristo? ¡Majìn! ¿A jè Pablo xi kisit'aà krò it'aà tsajòn? ¡Majìn! ¿A it'aà ts'eé Pablo komà bautizar? ¡Majìn! ¹⁴ Ndaà chjí-la Nainá, 'an, mìtsà yá xítà kis'iaàn bautizar ya naxandá tsajòn, ta jè Crispo kọ Gayo, ¹⁵ mé-ne nga mì yá xítà kítso-ne: “It'aà ts'eé Pablo komà bautizar.” ¹⁶ Saá tíbítsjeèn-na nga tikoá kis'iaàn bautizar Estéfanos kọ xítà xíkjín, tanga mìkiì bíttsjeèn-na tsà kis'iaàn bautizar xi k'ejí xítà. ¹⁷ Jè Cristo mìtsà koi xá kisìkasén-na nga xítà s'iaàn bautizar; koií xá kisìkasén-na nga 'an kichjàya 'én ndaà-la Nainá. K'e nga chjàya, mìtsà 'én-la xítà chjine síkjeén; majìn-na nga chija nga'ño-la krò-la Cristo.

Jè Cristo, nga'ño-la Nainá-né kọ kjoachjine-la Nainá-né

¹⁸ Jñà 'én xi tìnokjoáya it'aà ts'e Cristo nga k'en-t'aà krò, ta kjoá ská ma-la jñà xítà xi ya tjimaya ndiyá-la i'nde kjo'in. Tanga jñà xi jye titsabitjokàjñá kjo'in, k'oaá s'ín mokjeiín-ná nga jè 'én-la Cristo nga'ño-la Nainá-né. ¹⁹ K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

Jñà xítà xi 'ño tjín-la kjoá chjine,
'aán kokoò-la nga nímé chjí-la kjoachjine-la.
'Aán kochrjeènguia kjohíttsjeèn-la
jñà xítà xi 'ño machiya-la.

²⁰ Jñà xítà xi 'ño tjín-la kjoachjine, kọ xi 'ño chjine xojon kọ xi joóya-ne kjoá xi tjín isò'nde, i'nde, ¿ñánda títsajnakọ kjoachjine-la? Jè Nainá, kisiskáya-la kjoachjine xi tjín-la xítà isò'nde. ²¹ Nainá 'ño xítà chjine, mìkiì kitsjaà'nde-la xítà nga it'aà ts'e kjoachjine-la isò'nde kijtseèxkon. Nainá k'oaá s'ín sasén-la nga ochrjekàjìin kjo'in jñà xi mokjeiín-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo, 'én xi tsò-la xítà koi, kjoá ská-né.

²² Jñà xítà judío [mìkiì mokjeiín-la] nga jé xi mejèn-la nga skoe kjoaxkón xi 'ño jeya tjín, kọ jñà xi mìtsà xítà judío [tikoá mìkiì mokjeiín-la] nga koií ótsji xi 'ño kjoá chjine. ²³ Tanga ngajen k'oaá s'ín nokjoàya-jen nga krò k'en-t'aà Cristo [xítà xi xó kisìkasén-ne Nainá]. Jñà xítà judío mìkiì mokjeiín-la kjoá xi komàt'in Cristo, kọ jñà xi mì xítà judío, kjoá ská ma-la. ²⁴ Tanga jñà xítà xi xó jaàjìin-ne Nainá, xi xítà judío kọ xi mìtsà xítà judío, k'oaá s'ín mokjeiín-la nga jè Cristo nga'ño-la Nainá-né kọ kjoá chjine-la Nainá-né. ²⁵ Kjoá-la Nainá xi ta kjoá ská tsò-la xítà isò'nde, kjoá chjine-la Nainá-né. Ìsaá tse kjoachjine tjín-la mì k'oaá-ne koni kjoachjine xi tjín-la xítà isò'nde. Kọ jè kjoá-la Nainá xi ta kjoá indaà tsò-la xítà isò'nde, nga'ño-la Nainá-né. Ìsaá tse nga'ño tjín-la mì k'oa-ne koni nga'ño xi tjín-la xítà isò'nde.

²⁶ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, tìkítsjeèn k'e nga sa jaàjiin-nò Nainá, chibaá ma-nò xi xità chjine tsò-nò xità isò'nde, kò chibaá ma-nò xi xità ítjòn títsajnaà, tìkoà chibaá ma-nò xi ya ni'ya-la xità sko-la kits'ìòn. ²⁷ Tanga Nainá jaàjiin jñà xità xi tsò-la xità isò'nde nga chiba kjohítsjeèn tjín-la mé-ne kòsobà-la jñà xità chjine. Tìkoà jaàjiin Nainá xi tsò-la xità isò'nde nga nímé chjí-la mé-ne kòsobà-la jñà xità xi xità ítjòn títsajna. ²⁸ Nainá jaàjiin xità ima kò xità xi bitjongui xi tsò-la xità isò'nde nga nímé chjí-la, mé-ne kitjongui-ne jñà xità xi tsò nga jñà títsajna ítjòn, ²⁹ mé-ne nijngò xità xi 'nga sùkíjna-ne yijo-la nga nguixkòn Nainá. ³⁰ Tanga tìjè-ne Nainá kisikítsajnakò-ná Cristo Jesús. K'oaá tìs'ín kis'ìin nga ít'aà ts'e Cristo sakó-ná jè kjoachjine, nga jè Cristo, xità kixí s'ín-ná, xità tsjeè s'ín-ná kò sikítsajnadeíí-ná kjoa ts'e jé-ná. ³¹ Koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi jeya síkíjna yijo-la, ta saá Nainá jeya kàtasíkíjna."

2

¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'e nga kùikon-nò nga tsibenojmí-nò 'én-la Nainá, mìtsà koi 'én kichjà-nò xi maxkón-la xità k'e nga 'nchré kò xi tsò-la nga 'én-la xità chjine. ² K'e nga tsohótijnakò-nò, k'oaá s'ín kiskoòsòn-la; mìtsà mé kjoa xi kj'eíí kisikítsjeèn; nguì tà 'én-la Jesucristo tsibenojmí-nò, nga jè-né xi krò k'en-t'aà. ³ K'e nga ijchò kènojímí-nò 'én-la Nainá, indaàkjoaá ijchoa. Títsakjoòn-ná skanda tíhotsé-ná. ⁴ K'e nga kichjàyajiin-nò mìtsà 'én-la xità chjine kisikjeén mé-ne nga kòkjeíin-nò. Ta saá jè Iníma Tsjeè-la Nainá tsakó nga'ñó-la nga kòkjeíin-nò. ⁵ Mé-ne jè kjoa xi mokjeíin-nò ít'aà ts'e Cristo, mìtsà ya nchrobá-ne kjoa chjine-la xità, yaá nchrobá-ne nga'ñó-la Nainá.

Xi nguì kjoa chjine, ít'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne

⁶ Kixí kjoa 'én chjineé nokjoàya-lajen jñà xità xi jye tímajchinga nga mokjeíin-la ít'aà ts'e Cristo. Tanga mìtsà kjoa chjine ts'e isò'nde nokjoàya-jen, nì mìtsà ts'e xità ítjòn xi tjín isò'nde xi jye tichija nga'ñó-la. ⁷ Én xi nokjoàya-jen, kjoa chjine ts'e Nainá-né, jè kjoachjine xi tjí'ma-la xi k'oas'ín kiskoòsòn-la skanda tisa kjòtseé nga jñà jeya kítsajnaá. ⁸ Nijngò xità ítjòn xi tjín isò'nde kjòchiya-la ít'aà ts'e kjoa chjine koi. Tsà kjòchiya-la, mì-là kù k'oas'ín krò kisik'en-t'aà Na'èn-ná Jesucristo xi tjín-la kjoa jeya. ⁹ Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín tichja nga tsò:

Jñà xità xi matsjakeè Nainá,
jè tjíndaà-la kjoa xi nì saá jngò xità xi xkòn beè-ne,
xi líká-la 'nchré-ne
xi kò iníma-la machiya-la.

¹⁰ Nainá, it'aà ts'e Inima Tsjeè-la tsakó-najen kjoa koi. Nga jè Inima Tsjeè-la Nainá ótsjiya yiye-né skanda jña kjoa xi mìkì ndaà fiya-ná it'aà ts'e Nainá.

¹¹ ¿Yá xita-ne xi machiya-la kó tsò kjohítsjeèn xi tíjìn inima-la xita xi kj'eji? Tà jè tíjìn inima-la kó tsò kjohítsjeèn-la. K'oaá tís'in tjín kjoa ts'e Nainá, nijngoò xita tíjìn-la kó tsò kjohítsjeèn-la Nainá; ta jè Inima Tsjeè-la tíjìn-la. ¹² Ngajen, mìtsà jè inima-la xita isò'nde kitjoé-najen. Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitjoé-najen, mé-ne nga jcha-najen kjoa xi Nainá kit-sjaà kjotjò-ná. ¹³ 'Én koi, k'oaá s'in nokjoà-jen koni s'in okóya-najen Inima Tsjeè-la Nainá. Mìtsà kjohítsjeèn ts'e xita isò'nde. 'Én Tsjeè-la Nainá bènojmi-jen xi kjoa ts'e Inima Tsjeè-la.

¹⁴ Jè xi mìtsà xita-la Cristo, mìkì machiya-la 'én xi ts'e Inima Tsjeè-la Nainá. Tà kjoa ská ma-la. Mìkì fahas'en-jìin-la, nga mochjeén-né nga it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá kinchátsjiyaá. ¹⁵ Tanga jè xita xi Inima Tsjeè-la Nainá tjínajìn inima-la, maá-la ótsjiya yiye nita mé kjoa-ne. Tanga it'aà ts'e xita jè, mì yá xita xi koma-la kohótsjiya kjohítsjeèn-la. ¹⁶ K'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “¿Yá-né xi beè kjohítsjeèn-la Nainá? ¿Yá-né xi koma kokóya-la?” Tanga jña tjín-ná kjohítsjeèn xi ts'e Cristo.

3

Jña xita xi síxá it'aà ts'e Nainá ján Corinto

¹ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, mìkì komà kos'in kichjàkò-nò koni xita xi ndaà tíjìn inima-la Inima Tsjeè-la Nainá. Ta k'oaá s'in kichjàkò-nò koni tsà taxkì xita isò'nde xi tà kjoa ts'e yijo-la ótsji, koni tsà tákó ndí ixti xó xi it'aà ts'e Cristo. ² Mìtsà 'in tjín 'én xi tsakoóya-nò; k'oaá s'in ngaya-la koni ndí ixti xó xi sa nchihoki, tà tsjín 'biì, mìtsà tsojmì tájaà kine. Jñò, kj'eè kù ndaà fahas'en-jìin-nò 'én-la Nainá, k'oaá ngaya-la koni tsojmì tájaà xi kj'eè kù ma chine skanda nàchrjein i'nde. ³ Táko k'oaá s'in 'nè koni s'in xita xi kjoa ts'e yijo-la ótsji. Machinicha-nò xinguioo, chitiya-nò nita mé kjoa-ne. Kjoa koi, kjoa ts'e xita isò'nde-né. ⁴ K'e nga bixón: “An, xita ts'e Pablo-ná”, kò jè xi òngò tsò: “An, xita ts'e Apolos-ná”, jñò, k'oaá s'in nokjoà koni chja xi taxkì xita isò'nde.

⁵ 'An xi Pablo 'mì-na, kò Apolos, tà xita chj'nda-nájen xi nixá-lajen Nainá. It'aà tsajeén kòkjeiín-nò 'én-la Nainá, nga òngò òngò-jen ki'nè-jen xá xi Na'èn-ná kisìngatsja-najen. ⁶ 'Aán tsakoóya-nò 'én-la Nainá, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi bitje xojmá, jè Apolos kiskininda-la, tanga jè Nainá tísichá. ⁷ Mìtsà jè xita xi bitje tsojmì, nì mìtsà jè xi kininda-la xi chjì-la, ta jngoò jè Nainá xi síchá tsojmì xi sitje xi 'ño

chjí-lá. ⁸ Jè xi bítjɛ kɔ xi kiníndá-lá, ta jngoò xá tǐn-ne xi s'ín. Tanga jè Nainá tsjá-lá chjí-lá koni tǐn xá xi kis'ín nga jngoò òjngoò. ⁹ Ngajɛn, yáá taña nìxákjoò-jɛn xá-lá Nainá. Koá jǐò-nò ònde ñánda sitjɛ 'én-lá Nainá. Tíkooá jǐò-nò ni'ya-lá Nainá xi ngajɛn bíndaà-jɛn. ¹⁰ Koni s'ín tǐn kjɔndaà-lá Nainá xi kitjoé-na, 'án-ná xi chjine chrjó ítjòn, xi tsibijná tàts'en chrjó-lá ni'ya. K'ejí xítaá bíndaàsòn ni'ya. Tanga jǐà xi bíndaàsòn, ndaà kátasikínda nga jngoò òjngoò kós'ín kíndaà. ¹¹ Mì tǐ yá xi koma-lá kíjina òjngoò-isa tàts'en chrjó ni'ya koni jè xi jye tǐjna, nga jè Jesucristo tǐjna koni tàts'en chrjó ni'ya. ¹² Tàts'en chrjó ni'ya, komaá sindaàsòn-ne kichá oro, plata, ndajɔ chjí xi 'ńó ndaà kjoàn, nas'ín yá, nas'ín xká paja, o xká ndiji. ¹³ Tanga jǐà xá xi s'ín nga jngoò òjngoò xíta, k'ée jchá-lá jè nàchrjein k'e nga sindaàjìin-lá xíta. Nàchrjein jè, ni'ín kjoíiko, koá jè ni'ín skót'aà nga jngoò òjngoò skaya xá xi komà. ¹⁴ Tsà jngoò xá kichikjoako-lá ni'ín xi skót'aà, tjoé-lá chjí-lá jè xíta xi kíndaàsòn. ¹⁵ Tanga tsà jè xá xi kisindaàsòn, tsà kitǐ, chijaá chjí-lá. Tanga jè xíta kitjokàjìin kjo'in koni jngoò xíta xi bitjokàjìin ni'ín.

¹⁶ Jǐò, za mìtsà tǐjìin-nò nga ni'ya òjngoò tsjeè-lá Nainá 'mì-nò? Nga jè Iníma Tsjeè-lá Nainá tǐjnajìin-nò. ¹⁷ Tsà yá xíta xi mejèn-lá sìikits'ón-jìin-lá ni'ya tsjeè-lá Nainá, Nainá tíkooá sìikits'ón-jìin-lá jè xíta xi k'oas'ín s'ìin. Nga jè ni'ya-lá Nainá, tsjeè-né. Koá jǐò-nò xi ni'ya tsjeè-lá Nainá 'mì-nò.

¹⁸ Kì yijo-nò chonachan-là, tsà yá xi k'oas'ín síkítsjeèn nga 'ńó tǐn-lá kjohítsjeèn xi ts'e kjoá chjine-lá òsò'nde, ta sáá kós'ín kátas'ín koni tsà tsjìn-lá kjohítsjeèn, mé-ne nga nguì xíta chjine koma-ne. ¹⁹ Jè kjoá chjine-lá xíta òsò'nde, it'aà ts'e Nainá, kjoá ská tsò-lá. Xojon-lá Nainá, k'ooá s'ín tichjá nga tsò: "Nainá, k'ooá s'ín s'ín nga jǐà xíta chjine, tǐjǐà-ne kjoá maña-lá kixojìin-ne." ²⁰ Jè Xojon-lá Nainá, òjngoò k'a tǐt'aà ñánda tsò: "Nainá, beè-né nga nímé chjí-lá kjohítsjeèn-lá xíta xi chjine tsò-lá yijo-lá." ²¹ K'ooá ma-ne, jǐò, kì òjngoò xíta xi 'nga níkjina. Nga ngats'ii xi tǐn, kjɔndaà tsajòn yije-nò. ²² Tsà jè Pablo, tsà jè Apolos, tsà jè Cefas [xi tíkooá Pedro 'mì], tsà jè òsò'nde, tsà jè kjoabinachon, tsà jè kjoá biyaa, tsà jè nàchrjein ònde, tsà jè nàchrjein xi sá nchrobá, kjɔndaà tsajòn yije-nò. ²³ Jǐò, ts'e Cristo-nò, koá jè Cristo ts'ée Nainá.

4

Xá-lá xíta xi tsibíxáya-lá Jesús

¹ K'ooá s'ín jchatakòn-nájɛn koni xíta chì'nda xi síxá-lá Cristo, nga ngajɛn kjòngatsja-jɛn nga kókóya-jɛn kjoá tǐj'ma-lá Nainá. ² Jngoò xíta xi xá mangatsja, mochjeén-né nga kàta'ya-lá nga kixí síkítasòn xá-lá. ³ 'An, mìkì síkájnoa xi it'aà

tsajòn kó tsò kjohítsjeèn-nò, a ndaá tìsikitasoàn, a xi ch'oó tìsikitasoàn xá xi 'an kjòngatsja, kò kó s'ín síkítsjeèn jñà xitaxá xi bíndaàjìin-là xita isò'nde. Skanda 'an, mì tì kii xan-na tsà ndaá tjin kò tsà ch'oó tjin xá xi tìs'iaàn. ⁴ 'An, nas'ín k'oas'ín síkítsjeèn nga tsjin-na jé, tanga mìtsà tsò-ne kjoa nga nguì xita kixi-ná. Nga jè Na'èn-ná xi bíndaàjìin-na. ⁵ K'oá ma-ne kì tà chjà jé bìne-là xinguiòo nga ti kj'eè bijchó nachrjein. Chína-kjoaa k'e nga kjoí Na'èn-ná xi síhiseèn nga jcha-là kjoa xi tji'ma ñánda nga jñò choòn. Koa sikkatsejèn kó tsò kjohítsjeèn xi tjiin injma-là xita. Ikjoàn Nainá jeya sikkijna koni s'ín nga ok'in-la nga jngòò l'jngòò xita.

⁶ Ndí 'ndse kò tichjaá, koi 'én tichjako-nò kjoa xi mangásòn it'aà ts'an kò it'aà ts'e Apolos xi kjondaà tsajòn mé-ne nga mìkii sikonè-là koni tsò 'én-la Nainá. Kì k'oá s'ín nìkítsjeèn nga jngòò ch'nda-la Nainá isà ndaà nachrjenguiòò koni ch'nda xi i'nga. ⁷ Jñò, ¿mé-ne koa bixón-nò nga isà 'ño chji-nò koni xita xi i'nga? ¿Mé kjondaà xi tjin-nò xi mìtsà Nainá kitsjaà-nò? Tsà jye kitjoé-nò ngats'ì kjondaà, ¿mé-ne nga 'nga ma-ne takòn koni tsà ta nga 'ño tsajòn kisakò-nò?

⁸ Jñò, k'oá s'ín machiya-nò koni tsà jyeé ma yije-nò, koni tsà 'ño xita nchiná it'aà ts'e Nainá. K'oá s'ín nìkítsjeèn koni tsà xitaxá itjòn titsajnaà kò ngajen mìtsà xitaxá titsajna-jen. Ndaà-la tjin tsà kixi kjoa nga otixoma, mé-ne ngajen koma kotixomako-nòjen. ⁹ 'An, k'oá s'ín síkítsjeèn, ngajen xi it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, Nainá k'oá s'ín kiskoòsòn-la nga ngajen-nájen xi fehet'aà-ne, xi tjinè-najen nga kiyá-jen nga nguixkon isò'nde, nga nguixkon xita kò àkjale. Jñà xita, tà nchikotsejen-najen nga tsja ma-la mé kjo'in xi tímat'in-jen. ¹⁰ Ngajen, xi kjoa ts'e Cristo, xita ská 'yatakòn-najen; tanga jñò, it'aà ts'e Cristo, k'oá s'ín 'ya-nò nga 'ño tjin-nò kjoachjine. Ngajen, k'oá s'ín 'yatakòn-najen nga xita indaàkjoa-nájen; tanga jñò, xita tájaà-nò. Ngajen, mì yá xita beèxkón-najen; jñò, beèxkón-nò xita. ¹¹ Skanda jè hora jè, kjinchrá-najen, xindá-najen, tsjin-najen nikje xi chikjá-jen, 'ño beètòòn-najen xita, tà tjaàsòn-najen, tsjin-najen ni'ya. ¹² Skanda bijtaá-najen nga 'ño nixá-jen. K'e nga chja'on-ko-nájen xita, ngajen, nijét'aà-lajen Nainá nga katasichikon-t'in. K'e nga kondra fi-najen xita, chikjoakoó-najen. ¹³ 'On chjako-najen xita, ngajen ndaà nokjoá-lajen. K'oas'ín beè takòn-najen koni tsà tjé-la isò'nde. Skanda nachrjein i'nde, jñà xita k'oá s'ín beètakòn-najen koni tsojmì xi ningui-ne nga bíxteèn.

¹⁴ Koni s'ín tikjiin-nò, mìtsà tìs'ìin sobà-nò. Kjohítsjeèn titsja jngòò-nò koni tsà ixti ts'an xi matsjake. ¹⁵ Nas'ín te jmiì ma-ne xi okóya-nò it'aà ts'e Cristo, ta jngòò ma-ne xi na'èn-nò. 'An-ná xi komà na'èn-nò nga mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo Jesús nga

'aán tsibenojmí ítjòn-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁶ K'oaá ma-ne bìtsi'bà-nò nga k'oas'ín tìjchá yijo-nò koni 'an.

¹⁷ Koií kjoa-là tsìkasén-nò Timoteo, xi ki'ndí-na xan-là nga 'ño matsjaké kò kixí síxá-là Na'èn-ná. Jè sjikítsjeèn-nò kós'ín tìjnakoá Cristo Jesús nga mokjeiín-na it'aà ts'e, koá kós'ín okoòya-là xita naxandá-là Cristo nga kijndá naxandá ñanda bijchoa. ¹⁸ Tjín i'nga xita xinguiqo xi 'ño 'nga chja, k'oaá-là s'ín síkítsjeèn tsà mìkiì kjikon-nò. ¹⁹ Tanga tsà Nainá mejèn-la, kjikon nitoón-nò. K'e nga kìjchoa, skoeé jña xita xi 'nga chja, a nga'ño-là Nainá xi tjin-là a xi tà jè 'én-là xi 'nga chja. ²⁰ K'e nga jè Nainá tíhotixoma jngoò-là xita, mìtsà ta kjoa ts'e 'én mochjeén, kóo nga'ño-là Nainá mochjeén. ²¹ Jñò, ¿kós'ín mejèn-nò nga kjián? ¿A mejèn-nò nga kjo'in tsjaà-nò k'e nga kìjchokon-nò, a xi mejèn-nò nga kò kjondaà-na kò kjotsja-na kìjchokon-nò?

5

Jé xi kisakò ya ijìin naxandá-la Cristo ján Corinto

¹ Jye na'ya-là nga kjoachijngui tíma ijìin tsajòn. Kjoa xi tíma, skanda jña xita xi mìkiì beèxkón Nainá, mì k'oaá s'ín. Nga yaá tìjnajiin jngoò-nò xita xinguiqo xi neajòn-là tsóhokò. ² Jñò, ¿mé-ne 'nga nìkítsajna-nò yijo-nò? Mochjeén-né nga kjoaba kítsajnajñò, kò jè xita xi kotjín jé tíhótsji, tìnachrjekàjioòn. ³ 'An, kixíí kjoa, kjiin tìjna-nò, tanga kjohítsjeèn-là inìma-na yaá tìjnajiin osen-nò. 'An, k'oaá ngaya-là koni tsà ya tìjnajiin-nò, jyeé kiskoòsòn-là mé kjo'in xi sìnè-là jè xita xi k'oa tjin jé tíhótsji. ⁴ Jñò, k'e nga koxkóya nga jeya sikhjna Jesucristo xi otixoma-ná, jè kjohítsjeèn-là inìma-na yaá kijnajiin-nò, tìkoo yaá kijnajiin-nò jè nga'ño-là Na'èn-ná Jesucristo. Kò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ⁵ xita jè, xita neíí kàtangatsja yijo-là nga kàtas'e-là kjo'in, kò kàtasíkájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga kítjokàjìin-ne kjo'in inìma-là, k'e nga kjoíí ìjngoò k'a Jesucristo xi otixoma-ná.

⁶ Mìkiì ndaà tjin nga 'nga nìkítsajna yijo-nò. ¿A mì tjiin-nò nga nas'ín ta chiba na'yo san sísan yije xíkjin na'yo? ⁷ Tìnachrjekàjioòn jè xita xi ótsji jé k'oaá ngaya-là koni tsà na'yo san xi mì tì ndaà-ne nga síkíts'ón-nò, mé-ne jñò k'oas'ín kjoàn koma-nò koni na'yo xitse ts'e inchrajín xi tsjìn-là na'yo san. Nga jñò, jyeé kitjaàxìn-nò kjoa ts'e jé koni na'yo san jchínga nga jè Cristo k'en ngajo-ná koni jña orrè xi kisik'en xita Israel k'e nga Paxkò. ⁸ Koií kjoa-là jña, k'oaá s'ín kináchrjeé s'eí nga jyeé kisikítsajnadeíí-ná Nainá kjoa ts'e jé, koni s'ín xita Israel k'e nga Paxkò nga sítsjeé ni'ya-là nga faáxìn yije na'yo san. Jña, k'oaá tìs'ín chjaàxián kjoa ts'e jé kò kjoa ch'o kò ngui

kjoatsjeè kò kjoakixi sikjeén k'oaá ngaya-la koni inchrajín xi tsjìn-la na'yo san.

⁹ Jè xojon xi kisikasén ítjòn-nò, k'oaá kixan-nò nga mì ya koahijtakoo jñà xita xi kjoa chijngui s'ín. ¹⁰ K'e nga k'oa kixan-nò, mìtsà jñà kisikaxkia jñà xita isò'nde xi kjoa chijngui s'ín, kò jñà xi tse mejèn-la, kò jñà xita chijé, kò jñà xi xkósòn beèxkón. Xita koi, xki xi ján satúkjoo. Ta jè xi koma kinchat'aaxìn-là tsà xìn isò'nde onguió. ¹¹ Jñà 'én xi kixan-nò, jè-né nga mì ya tsjahijtakoo jñà xi tsò nga xita-la Cristo xi 'ndsè chibá tsà tákó kjoa chijngui nchis'ín, xita xi tse mejèn-la, xi xkósòn beèxkón, xi ch'o chjajno-ná, xi xán 'biì, xi chijé s'ín. Jñà xita xi k'oa'sín s'ín, skanda mìkìl mochjeén nga kichikoo. ¹²⁻¹³ Mìtsà jñà oko-ná nga bíndaajìin-lá jñà xita isò'nde. Jè Nainá kùindaajìin-la jñà xita koi. Tanga jñò oko-nò nga kùindaajìin-lá xita naxandá-la Nainá xi tsajòn. K'oaá ma-ne nga xan-nò, chjaaxìon jè xita xi ch'o tís'ín xi ya tijnajìin-nò.

6

Kós'ín s'iin jñà xita-la Cristo nga tijñà xíkjin koìindaajìin-la

¹ Jñò, k'e nga tsà kjoasiì tjin-nò kò xita xinguiò, ¿mé-ne jñà mejèn-nò koìindaajìin-nò jñà xitaxá xi mìtsà xita-la Cristo? ¿A mìtsà tà jñà kàtindaajìin-nò xi xita naxandá-la Cristo? ² ¿A mìtsà tjiin-nò nga jñá xi xita naxandá-la Cristo 'mì-ná, jñá kùindaajìin-lá xita isò'nde? Tsà jñò koìindaajìin-lá xita isò'nde, ¿a mì chíkjoa-nò nga ta jñò kùindaajìin-lá xita xinguiò kjoa xi chiba tjin? ³ ¿A mìtsà tjiin-nò nga tikoá it'a tsaján kùindaajìin-lá àkjale? Tsà jñá kùindaajìin-lá àkjale, ¿a mì koma-ná kùindaajìin-lá xita xinguiá kjoa xi tjin i isò'nde? ⁴ K'oaá ma-ne tsà ta kjoa ts'e isò'nde-né xi tjin-nò, tinókjoa jngoò-là xita 'ndsè xi jñò nachrjenguiò nga 'mì-là nímé chji-la, jè kàtindaajìin-nò. ⁵ Koií koa xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò. ¿A mìtsà tjina jngoò xita xinguiò xi tjin-la kjohítsjeèn nga koma-la koìindaajìin-la xita xi 'ndsé chibá? ⁶ Mìtsà ta koií kjoa-la nga bixkàn-koo xinguiò, skanda yaá onguiò xinguiò nguixkon xitaxá xi mìkìl beèxkon Nainá nga bíndaajìin-nò.

⁷ Kixií kjoa, ch'oó tjin kjoa k'e nga tijñò bixkàn-ko-nò xinguiò. ¿Mé-ne mìtsà ta saá nikjeiín-lá xinguiò k'e nga ch'o síko-nò? Ta saá tikjeiín-la nga kàtasichijé-nò. ⁸ Tanga jñò, k'oaá tís'ín ch'o níko xinguiò, tijñò nìchijé-là.

⁹ ¿A mìtsà tjiin-nò nga jñà xi mìtsà xita kixi, mìkìl kjoahas'en-jìin i'nde ñánda tíhotíxoma Nainá? Jñà xita xi kjoa chijngui s'ín, jñà xi xkósòn beèxkón, jñà xita xi jye chixàn xi kjoa chijngui s'ín, jñà xita xi'ndè xi tì x'ín xíkjin oyijòko-ne, ¹⁰ jñà xita chijé, jñà xita tse mejèn, jñà xita xi xán 'biì, jñà xi xita chjajno-la, jñà xita xi konachan-la xíkjin nga síchijé-la, ki

yijo-nò chonachan-là nga jñà xita xi koatjín kjoach'o xi s'in mìkì kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá. ¹¹ Jñò, k'e nga sa kjòtseé k'oa tís'in ki'nè i'nga; tanga i'ndeí, jye kisaníjno kjoa ts'e jé-nò, jye xita tsjeè-la Nainá komà, kò jye xita kixi komà it'aà ts'e nga ñó-la Jesucristo xi otíxoma-ná kò it'aà ts'e Iníma Tsjeè-la Nainá.

Kó s'in síchjeén yijo-ná mé-ne nga jeya kíjna Nainá

¹² Tjín i'nga xita xinguióo xi tsò: “An tjí'ndeé-na nita mé kjoa xi s'iaàn.” Kixíí kjoa tjí'nde-né, tanga mìkì ok'in-la tsà k'oas'en yijeé ngats'iì kjoa; k'oaá ma-ne, 'an, mìkì tsjaà'nde-la yijo-na nga síikijne-na jngoò kjoa. ¹³ Tíkoáá tjín i'nga xi tsò: “Jñà tsojmì xi ma chine, ts'eé indso'ba, koa jè indso'ba mochjeén-la tsojmì xi ma chine.” Kixíí kjoa, tanga ingajò kjoa koi, Nainá síikjehet'aà. Tanga jè yijo-ná, mìtsà kos'in kochjeén nga kjoa chijngui s'eén; it'aà ts'e Nainá kochjeén; yijo-ná, ts'eé Nainá. ¹⁴ Koni s'in kis'iin Nainá nga kisikjaáya-la Na'èn-ná Jesús, jñá k'oaá tís'in kjoaáya-ná it'aà ts'e kjoa biyaà nga tjín-la nga ñó Nainá.

¹⁵ ¿A mìtsà tíjìin-nò nga jè yijo-ná, yaá tíkjoòko ts'e Cristo? ¿A komaá síkjeén yijo-la Cristo nga síjngoòt'aà-lá ts'e chjoón ská? Majín, mìkì koma. ¹⁶ ¿A mìtsà 'yaà, k'e nga jngoò xita x'in, tsà chjoón ská kíjnakò, jngoò yijoó koma? Nga k'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Ingajò xita koi, jngoò yijoó koma. ¹⁷ Tanga jè xi Na'èn-ná tíjnakò, yaá majngoòko iníma-la kò ts'e Na'èn-ná.

¹⁸ Tinchat'aàxìn-là kjoa chijngui. Jngoò xita, nita mé jé xi ótsji xi kj'eíí jé, mìtsà yijo-la tíbeètoòn. Tanga jè xita xi kjoa chijngui s'in, yijo-laá beètoòn. ¹⁹ ¿A mìtsà tíjìin-nò nga jè yijo-nò ni'ya-la Iníma Tsjeè-la Nainá-né xi jñò kitsjaà-nò Nainá nga tíjnajìin iníma-nò? Yijo-nò, mìtsà tí tsajòn-nò. ²⁰ Nainá jye tsakatse-nò, tseé tsibíchjítjì-nò. Koií kjoa-la jchaxkón Nainá, ndaà tíkjeén yijo-nò nga ts'eé Nainá.

7

Kjoa ts'e xita xi bixan

¹ It'aà ts'e 'én xi kichjìinangui-ná nga kinikasén-ná xojon nga bixón: “Ndaà-la tjín, jngoò xita x'in kò jè chjoón tsà mìkì kixan.” ² Tanga koií kjoa-la nga 'ñó tjín kjoa chijngui, nga jngoò ìjngoò xita x'in kàtas'e-la chjoón, kò nga jngoò ìjngoò chjoón kàtas'e-la x'in. ³ Koni s'in tjín kjotíxoma ts'e kjoa bixan, jè x'in, ndaà kàtasís'in-la chjoón-la k'e nga kójnakò, tíkoá jè chjoón, ndaà kàtasís'in-la x'in-la. ⁴ Jè chjoón, mìtsà tíjè otíxoma-la yijo-la, jè x'in-la otíxoma-la. Tíkoá jè x'in mìtsà tíjè otíxoma-la yijo-la, jè chjoón-la otíxoma-la. ⁵ K'e nga tsjáyijòkoo xinguióo, kì yijo-nò nìxkon-la xinguióo. Tà k'e-né

tsà ngàsòn chibàya-nò kótjín nàchrjein mìkiì tsjáyjìòkòo xinguìò tsà Nainá kìnókjoat'aà-là. Xi koma iskan mochjeén-né nga sís'in-là xinguìò nga mì jè xità neí skónachan-nò k'e nga tsà mì tì kiì chíkjòà-nò nga xìn tsjáyjìò-là xinguìò.

⁶ 'Én xi tìxan-nò tà 'an-ná xi tìtsjaà'nde-nò; mìtsà kjotíxoma tìbìnè-nò. ⁷ Xi it'aà ts'an, mejèn-na tsà ngats'ì xità k'oas'in kàtìtsajna tajngò, koni 'an, tajngò tìjnaa. Tanga ìjngò ìjngò xità kits'ì-là kjotjò xi Nainá kitsjaà-la, kós'in kìtsajna. Kak'ejí kak'ejí s'in tìtsajna nga ìjngò ìjngò xità.

⁸ Jñà xità xi tìtsajna tajngò kò jñà íchjín xi jye k'en x'in-la, ndaà-la tjin tsà tà k'oas'in kìtsajna tajngò koni 'an. ⁹ Tanga tsà mìkiì chíkjòà-la nga bitsajna ìjngò, isaá ndaà-ne tsà kàtìxan, mì k'oà-ne tsà tsjè sjik'en.

¹⁰ 'An, k'oaa s'in bìnè-la jñà xità xi jye chixàn, nga mìkiì koma tsjeín xíkjin. Jè chjoón, mìkiì koma sjikjina x'in-la. Mìtsà kjotíxoma ts'an xi tsjaà-nò; ts'eé Nainá. ¹¹ Jè chjoón xi tsjeiin x'in-la, mìkiì tjí'nde-la nga kj'ejí x'in kixan-kò ìjngò k'a. Tìkoaa-ne kàtajoóndaà-ne. Tìkoà jè x'in, mìkiì tjí'nde-la nga tsjeín chjoón-la.

¹² Jñà xità xi i'nga, k'oaa xan-la, xi tà kjohítsjeèn ts'an, mìtsà jè Nà'èn-ná tsibíjna kjotíxoma jè. Tsà jngò xità x'in xi mokjeiin-la 'én-la Nainá, tsà jè chjoón-la xi tijnako, tsà mìkiì mokjeiin-la, tsà tsò ikon jè chjoón nga bijnako, kàtijnako, kì tsjeiin takòn jè chjoón-la. ¹³ Tsà jngò chjoón xi mokjeiin-la 'én-la Nainá, jè x'in xi tijnako, tsà mìkiì mokjeiin-la, tsà tsò ikon jè x'in nga bijnako, kàtijnako, kì tsjeiin takòn jè x'in-la. ¹⁴ Jè x'in xi mìkiì mokjeiin-la 'én-la Nainá, it'aà ts'e chjoón-laá matsjeè-né; tìkoaa jè chjoón xi mìkiì mokjeiin-la, it'aà ts'e x'in-laá matsjeè-né. Tsà majìn, jñà ixti-la mìtsà xità kixi nga nguixkon Nainá, tanga i'ndeí ixti-la, yaá chja-ne naxandá-la Cristo. ¹⁵ Tanga tsà jè chjoón xi mìkiì mokjeiin-la 'én-la Nainá tsà mejèn-la tsjeín x'in-la xi mokjeiin-la, kàtatsjeiin. Kò tsà jè xità x'in xi mìkiì mokjeiin-la 'én-la Nainá, tsà mejèn-la nga tsjeín chjoón-la xi mokjeiin-la, kàtatsjeiin. Jñà xità koi mìkiì tjinè-la nga kjo'ño kìtsajnakò xíkjin. Nainá, jè xi mejèn-la nga 'nchán kìtsajna. ¹⁶ Ji chjoón xi mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo, mìkiì tjiin-lè tsà koi nàchrjein it'aà tsiji koma kìtjokajiin kjo'in x'in-lè. Kò ji xi x'in 'mì-lè nga mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo, mìkiì tjiin-lè tsà koi nàchrjein it'aà tsiji koma kìtjokajiin kjo'in chjoón-lè.

¹⁷ Jngò kjoà mejèn-na nga ndaà síkjna-la ngats'ì xità naxandá-la Cristo, nga ìjngò ìjngò xità x'in kò chjoón, mochjeén-né nga kòs'in kàtasíjchá yijo-la koni s'in kìtsjaà-la Nainá koni s'in tìtsajna k'e nga Nainá kùchja-la nga xità-la komà. ¹⁸ Tsà tjin i'nga xità xi jye tjit'aà chiba yijo-la kjoà ts'e

circuncisión k'e nga xita-la Cristo komà, tà k'oaá s'in kàtìjna. Tsà tjín i'nga xi kj'eè kùì tjít'aà chiba yijo-la, kì bít'aà chiba-la yijo-la. ¹⁹ Xi kjoa ts'e circuncisión, tsà tjít'aà chiba-nò kò tsà majìn, mìtsà mé-ne. Jè xi chjì-la nga ndaà sikitason jè kjotixoma-la Nainá. ²⁰ Nga jngoò ijngoò, k'oaá s'in tìtsajna koni s'in tìtsajnaà k'e nga kùichja-nò Nainá. ²¹ K'e nga kùichja-lè Nainá, tsà chì'nda tijni, kì makájno-lè. Tanga j'ndeì tsà koma kijnandeì-ne, ndaà s'e, tijnandeì-ne. ²² Jè xi chì'nda tís'in k'e nga kùichja-la Nainá nga kòkjeiìn-la 'én-la, j'ndeì tijnandeì-né it'aà ts'e Cristo. K'oaá tís'in tjín, jè xi tijnandeì k'e nga kùichja-la Nainá, j'ndeì chì'nda-la Cristo-né. ²³ Jñò, Nainá jye tsatse-nò, kì kùì bìi'nde nga xita xi kj'eìì chì'nda 'nè-là. ²⁴ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, koni s'in tìtsajnaà nga jngoò ijngoò k'e nga kùichja-nò Nainá, k'oaá s'in tìtsajna ya nguixkon Nainá.

²⁵ It'aà ts'e xita xi tìtsajna tajngoò, tsjìn jngoò-na kjotixoma xi ts'e Na'èn-ná. 'An, k'oaá s'in kosòn-la koni tsò kjohìtsjeèn-na nga Nainá kis'e-la kjohimatakòn mé-ne nga it'aà ts'an kjoaàt'aà takòn-na jña xita. ²⁶ Koií kjoa-la nga 'ñó 'in choòn nachrjein j'ndeì, 'an, k'oaá s'in sikitajeèn, ìsaá-la ndaà tjín, tà k'oa's'in kàtìtsajna xita koni s'in tìtsajna skanda nachrjein j'ndeì. ²⁷ Tsà tjín-lè chjoón, kì nikìjna-jèn chjoón-lè. Tsà tsjìn-lè, kì chjoón binchaàtsji. ²⁸ Tsà kixein, mìtsà jé tìbinchaàtsji. Kò tsà jngoò chjoón xongó xi kixan, tìkooá mìtsà jé tìhòtsji. Ta jè-né, k'e nga jye kixan, kjoaá s'e-nò. 'An, mejèn-na nga mì kjoa kàtas'e-nò.

²⁹ Ndí 'ndsè, mejèn-na nga kàtasijìin-nò, nga chiba jchán nachrjein chija nga ma sixá-lá Nainá. Koií kjoa-la jngoò xita x'in xi tjín-la chjoón, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà tsjìn-la chjoón. ³⁰ Kò jña xita xi kjoaba tìtsajnajiìn, k'oaá s'in kàtìtsajna koni tsà mì ba tìtsajna. Koa jña xi s'eì tjín-la, k'oaá s'in kàtìtsajna koni tsà mì s'eì tjín-la. Koa jña xi tsojmì otse, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà nìmé tjín-la. ³¹ Kò jña xi fitjìngui-la kjoa xi tjín isò'nde, k'oaá s'in kàtas'in koni tsà mì ya fitjìngui-la; nga jè isò'nde xi tìtsajnasoán ijndé, kjoehet'aà-né.

³² 'An, k'oaá s'in mejèn-na nga nìmé kjoa ts'e isò'nde sikitajeèn. Jè xita x'in xi tjìna tajngoò, koií sikitajeèn kjoa ts'e Nainá, mé xi s'iin nga kotsja-la Nainá. ³³ Tanga jè xi jye chjoón tjín-la, koií sikitajeèn kjoa xi tjín isò'nde mé xi s'iin nga kotsja-la chjoón-la, ³⁴ k'oaá ma-ne nga jò kjoa sikitajeèn. Tìkooá jè chjoón ka'àn xi jye k'en x'in-la kò jè chjoón xi tjìna tajngoò xi kj'eè x'in tjín-la, koií sikitajeèn kjoa ts'e Nainá mé-ne nga tsjèè sikitajna-ne yijo-la kò inìma-la. Tanga jè chjoón xi x'in tjín-la, koií sikitajeèn kjoa ts'e isò'nde mé xi s'iin nga kotsja-la x'in-la.

³⁵ Kjoa xi benojmì-nò kjondaà tsajòn-nò, mìtsà xan-nò nga 'an ósjna ikon-nò, jè-né nga nguì ndaà sijchá yijo-nò nga nìmé

kjoa kùichjoà ikon-nò nga sixá-là Nainá.

³⁶ Tsà jngòò x'in xi kòs'in tísíkítsjeèn nga mì ndaà tísíko chjoón nga mì xátí tíbixan-kò nga jye tihóto nó-la chjoón, k'oaá s'in kátas'in koni s'in síkítsjeèn, kátixan; jè kjoa bixan, mìtsà jè nchihótsji. ³⁷ Tanga tsà jngòò xi k'oaas'in bínè-la yijo-la kò inima-la nga majìn-la kixan, nga kjohítsjeèn ts'e-né, kò tsà chíkjoa-la yijo-la nga mìkiì kixan, kò tsà jye kòs'in kiskoòsòn-la, ndaà tjin. ³⁸ Jñà xità xi bixan, ndaà s'in, tanga jñà xi mìkiì bixan, ìsáá ndaà s'in.

³⁹ Jngòò chjoón xi x'in tjin-la, mìtsà tijnandeí. K'eé-né tsà jye k'en x'in-la nga jye tijnandeí. Koma kixan-kò nità yá x'in-ne xi matsjakeè tsà tanga mokjeiin-la 'én-la Nainá. ⁴⁰ 'An, k'oaá s'in síkítsjeèn, ndaà-la tjin tsà mì tì kii kixan-ne jñà íchjín ka'an. Tikoáá 'an, k'oaá s'in machiya-na nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tísíchíya-na.

8

Tsojmì xi sinchásòn ya nguixkòn xkósòn

¹ Jè kjoa xi ts'e yijo-la cho xi sík'en-la xkósòn-la xità isò'nde nga tsjá-la kjojtò, jñò bixón-nò nga ngats'iaá jyeé tjin-ná kjoachjine it'aà ts'e kjoa koi. Kixíí kjoa, tanga k'e nga tjin-ná kjoachjine, ma'ngaá takoán. Tanga k'e nga tjin-ná jè kjotsjacha, ìsáá ndaà 'biì-lá nga'ño xinguiáá. ² Tsà tjin i'nga xità xi tsò nga ndaà machiya-la, chijaá isa-la; k'jeè kii beè yije koni s'in tjinè-la nga skoe. ³ Jngòò xità xi matsjakeè Nainá, jè Nainá ndaà beèxkon.

⁴ K'oaá xan-nò kó s'in tjin, tsà ma chine yijo-la cho xi ya biyaàt'aà-la jñà xkósòn. Tijiin-ná nga jñà xkósòn xi tjin i'isò'nde, njimé nga'ño tjin-la. Nga ta jngòò ma-ne xi Nainá. ⁵ Jñà xità, k'oaá s'in síkítsjeèn nga kjìn ma nainá xi tjin ján ngajmii kò it'aà nangui. (Kixíí kjoa it'aà ts'e xità koi, kjìn ma xi nainá kò na'èn-ná tsò-la.) ⁶ Tanga jñá, 'ya-ná nga ta jngòò ma-ne Nainá xi Na'èn-ná nga it'aà ts'eé inchrobà-ne nità mé xi tjin. Jñá, koií xá tjin-ná nga sikitasoán xá-la. Tikoáá ta jngòò ma-ne xi otíxoma-ná, jè Jesucristo; nga it'aà ts'eé nga'ño-la kisindaà yije nità mé xi tjin kò tikoáá jñá, it'aà ts'eé titsajnakoaán.

⁷ Tanga mìtsà ngats'ii xità tjiin-la kjoa koi. Tjin i'nga xità 'ndsee xi jye k'oaas'in kjò'nga-la kjoa ts'e xkósòn k'e nga tik'jeè mokjeiin-la. Tanga j'ndeí, k'e nga kine yijo-la cho xi ya biyaàt'aà-la jñà xkósòn, k'oaá s'in síkítsjeèn nga jñà nchibeèxkón xkósòn xi nainá tsò-la xità isò'nde. Nga jò tjin kjohítsjeèn-la, k'oaá s'in fiya-la nga jè ótsji nguixkòn Nainá. ⁸ Jñò bixón-nó nga jñà tsojmì xi ma chine, mìtsà koi kjoa-la nga isa ndaà skoétjò-ná Nainá. Tsà kichiaá mìtsà isa ndaà kitsajnaá kò tsà mìkiì kichiaá mìtsà isa ch'o kitsajnaá nga

nguixkɔn Nainá. ⁹ Kixí kjoa, tjí'nde-ná n̄ta mé xi chjineé. Tanga j̄ná jchósòn-lá yijo-ná nga mì k'oaá t̄jín xi chjineé mé-ne j̄ná x̄ita 'ndsee xi indaàj̄in t̄jín kjoh̄ítsjeèn-lá mì jé sakò-lá. ¹⁰ Tsà t̄jín jngòò x̄ita xinguiòo xi tsò nga t̄jín-lá kjoh̄ítsjeèn nga ma chine n̄ta mé yijo-ne, kò yaá fi kakjèn ya i'nde ñanda yaxkón xkósòn; tsà koi n̄achrjein-la ya skoe jngòò 'ndsé xi indaàj̄in t̄jín kjoh̄ítsjeèn-lá nga ya t̄ikjèn. Jè x̄ita 'ndsé, k'oaá t̄is'ín s'iin. ¹¹ Kjoh̄ítsjeèn-lá x̄ita jè nga tsò nga maá chine yije n̄ta mé-ne, koi kjoa-lá nga kjo'in s̄ikjeín jè 'ndsé xi indaàj̄in t̄jín kjoh̄ítsjeèn-lá xi Cristo k'en ngajo-lá. ¹² K'e nga jé binchaàtsjioò xi kondra ts'e x̄ita 'ndsee nga ñikits'ón-j̄nòò kjoh̄ítsjeèn-lá xi indaàj̄in t̄jín, jé binchaàtsjioò xi kondra ts'e Cristo. ¹³ 'An, tsà ta koi kjoa-lá ts'e tsojmì xi kínee nga jé sakò-lá jè 'ndsè, t̄ikoaá-ne, jngòò k'a mì t̄i kiì skíne-na yijo, mé-ne nga mì jé sakò-lá 'ndsè.

9

Kjoa xi t̄j'nde-lá x̄ita xi tsibíxáya-lá Cristo

¹ 'Aán tsibíxáya-na Cristo. T̄ijn̄andej̄í-ná. Xkoaàn kijtseè-na jè Jesús xi otíxoma-ná. Nga xá-lá Na'èn-ná t̄is'iaàn, i'nde j̄nò-nò xi x̄ita-lá Cristo maà. ² K'oaá xó tsò i'nga x̄ita xi k'ej̄í nga mì xó tsà 'an tsibíxáya-na Cristo, tanga j̄nò, ndaà t̄j̄in-nò nga 'aán kisíxáya-na, nga it'aà ts'an-ná nga mokjeín-nò 'én-lá Nainá. K'oaá s'ín bitjo kixi kjoa.

³ K'e nga jngòò x̄ita kjònangui-na xi kondra ts'an, 'an, kií xan-lá nga ósikoaa yijo-na: ⁴ ¿A mìtsà t̄j'nde-najen nga k'oi-najen tsojmì xi chine-jen kò xi s'io-jen nga xá-lá Nainá t̄itsa'nè-jen? ⁵ ¿A mìtsà t̄j'nde-najen nga k̄itjako jngòò-jen xi chjoón-najen ma xi 'én-lá Nainá mokjeín-lá, koi s'ín x̄ita xi i'nga xi tsibíxáya-lá Cristo koi j̄ná 'ndse Na'èn-ná kò Cefas [xi t̄ikoa Pedro 'mì]? ⁶ ¿A tà 'an-ná kò Bernabé xi t̄j̄inè-najen nga k'ej̄í xá s'en-jen mé-ne nga sakò-najen tsojmì xi chine-jen? ⁷ ¿A t̄jín x̄ita xi soldado síkitasòn xi t̄ijé bíchjì-lá yijo-lá? ¿A t̄jín x̄ita xi bitje tsojmì t̄jé, koa mìkiì kine toò xi ojà-lá? ¿A t̄jín x̄ita xi cho síjchá, koa mìkiì 'biì tsjìn xi ochrje? ⁸ Kì k'oaá s'ín ñikitsjeèn nga tà kjoh̄ítsjeèn ts'an koi s'ín t̄ixan. T̄ikoaá t̄ichjaá kjotíxoma ts'e Moisés. ⁹ Kjotíxoma-lá Nainá xi kiskì Moisés, k'oaá s'ín t̄ichja nga tsò: “J̄ná nchraja xi bínchi, kì na'ya bì'a tso'ba.” 'Én koi mìtsà tsò-ne kjoa nga Nainá 'ñó síkinda nchraja, ¹⁰ j̄ná-ná xi síkinda-ná Nainá; nga it'aà tsaján t̄ichja kjotíxoma. Jè xi síkinchi nchraja kò xi sítsjeè tsojmì xi majchá-lá, nchikoñaá-lá nga tjoé chiba-lá tsojmì xi majchá-lá. ¹¹ 'Én ndaà-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi j̄in tsakoóya-nòjen jè ngaya-lá koi tachó xi kisitje j̄j̄in inima-nò. ¿A mì ndaà s'e tsà tjoé chiba-najen

tsojmi xi majchá-nò? ¹² Tsà jñà xi kj'ejí xita tjoé chiba-la tsojmi xi tsajòn, ngajen, za mìtsà ìsa ndaà tí'nde-najen nga tikoá tjoé-najen?

Tanga mì k'oaá s'ín títsa'nè-jen koni s'ín tí'nde-najen mé-ne nga mìki koma sichjoà ikon-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ¹³ Jñò, ndaà 'yaà, jñà xita xi ya síxá ya Ingo Ítjòn-la Nainá, koi tsojmi kine xi tjin ya i'nde jè; ko jñà xi ya síxá i'nde tsjeè-la Nainá ya ñánda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jñà xita, okóó chiba-la yijo-la cho xi ya binchásòn. ¹⁴ Nainá k'oaá s'ín kitsjaà okixi: jñà xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo yaá sakò-la tsojmi xi skine. ¹⁵ 'An, mì k'oaá s'ín tìskijeén jñà kjoá xi tí'nde-na. Tikoá mìtsà koi xá tikjiù-nò nga kos'ín síko-ná. Ìsaá-la ndaà tjin tsà kàtiyaà mì k'oaá-ne tsà tjin xita xi kjoáxìn-na kjotsja xi tjin-na nga ta kjotjò 'an chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo.

¹⁶ Nga 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo chjaya, mìki tsà jeya síkijna yijo-na. 'An, xó k'oaá s'ín tjinè-na nga 'an kichjaya; imá xó-na tsà mìki kichjaya jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. ¹⁷ Tsà tà kjohítsjeèn ts'aán-là nga kos'ín tìs'iaàn, tjinè-la nga kochjí-na, tanga mìtsà tà kjohítsjeèn ts'an, jè tìskitasoàn xá xi kisingatsja-na Nainá. ¹⁸ Jè chjí xi tísakò-na, jè-né nga tsja tjin-na nga chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo nga mìtsà chjí-na sijé, nas'ín tí'nde-na nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo kótijnakon-na.

¹⁹ 'An tijnandejí-ná, tanga i'ndeji, k'oaá s'iaàn koni tsà chi'nda-la ma ngats'ii xita, mé-ne nga ìsa kjìn xita koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kòkjeiín-la. ²⁰ K'e nga ya tijnajjìn-la jñà xita xinguiáa judío, k'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín xita judío mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kòkjeiín-la. Kixí kjoá nga 'an, mìki kjo'ño tjinè-na nga kos'ín sikitasoàn koni tsò kjotíxoma xi kiskii Moisés, tanga k'e nga ya tijnajjìn-la jñà xita judío xi kjotíxoma-la Moisés títsajnajjìn, 'an k'oaá ti s'iaàn, ta jè xi mejèn-na nga koma kichjà-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo nga kòkjeiín-la. ²¹ K'e nga ya tijnajjìn-la jñà xita xi mìtsà ya títsajnajjìn kjotíxoma-la Moisés, 'an, k'oaá ti s'iaàn koni tsà mì ya tijnajñaà kjotíxoma mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo nga kòkjeiín-la xita xi mì ya títsajnajjìn kjotíxoma. Mìtsà tsò-ne kjoá nga tijnat'aà xìn-la kjotíxoma-la Nainá. Yaá tijnajñaà kjotíxoma-la Cristo. ²² K'e nga ya tijnajjìn-la jñà xita xi indaàjìn tjin kjohítsjeèn-la, 'an, k'oaá s'iaàn koni tsà tikoá indaàjìn tjin kjohítsjeèn-na mé-ne nga koma kichjà-la 'én-la Cristo xita koi. Yaá sìngásòn yijekoá mé kjoá xi títsajnajjìn ngats'ii xita mé-ne nga koma kochrjekàjìn i'nga-na kjo'in kjoá ts'e jé-la. ²³ K'oaá s'iaàn xi kjondaà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi

kjoa ts'e Cristo mé-ne nga s'e-na kjoa machikon-t'in it'aà ts'e 'én.

²⁴ Jñò, jyeé tíjìn-nò k'e nga síská xita xi ongachikon, ngats'iì-né nga ongachikon, tanga ta jngoò-né xi tjoé-la kjojtò, ta jè xi síkijne. Jñò, k'oaá s'in tíjchá yijo-nò nga xita-la Cristo 'mì-nò koni jngoò xita xi ongachikon mé-ne nga tjoé-nò kjojtò xi Nainá tsjá-nò. ²⁵ Jñà xita xi sískákjoò nga mejèn-la síikijne, ítjòn bitsajnaandaà nga mì tíjñà síikjeén-ne tsojmì xi ch'o síko; koi k'oas'in-ne nga mejèn-la tjoé jngoò-la kjojtò. K'e nga jye ma iskan, jè kjojtò xi tjoé-la, ta bits'on-né. Tanga jñà bitsajnaandaà nga tjoé jngoò-ná kjojtò xi mikì bits'on nita kjé-ne. ²⁶ 'An, mìtsà k'oas'in ongachikoan [kjoa ts'e xá-la Nainá] koni jngoò xita xi mikì beè ñánda kijchò. Tikoáà mìtsà k'oas'in [sìxá it'aà ts'e Nainá] koni s'in xita xi ta 'beéjìn isén k'e nga kjaán-ko xíkjin. ²⁷ 'An, k'oaá s'in bìnè-la yijo-na nga kátas'e-na kjo'in mé-ne k'e nga kjoehet'aà nàchrjein nga okòya-la xita 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, Nainá mì kito-na: “Nì mé chji-la xá-lè.”

10

Kjoa ts'e xkòsòn xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá

¹ Jñò ndí 'ndsè ko tichjaá, kì nìjchàajìn-jèn nga jñà xita jchínga kjiìn-ná, [k'e nga itjojin naxandá Egipto], yaá tsibítsajngui yije jjin ifi [nga tsakó-la ndiyá], tikoáà ngats'iì tsatojin ndáchikon. ² K'oaá ngaya-la koni tsà komà bautizar ya jjin ifi ko jjin ndáchikon mé-ne nga xita-la Moisés koma-ne. ³ K'oaá tís'in jngoò skaya tsojmì kiskine xi kjojkón ndaà ts'e Nainá. ⁴ Tikoáà ta jngoò skaya nandá kits'iì xi kjojkón ndaà ts'e Nainá, jè nandá xi ya naxi itjo-ne nga jè Nainá kitsjaà-la. Jè naxi, jè ngaya-la Cristo nga jè tsajmeèyakò ndiyá ñánda chinchimaya. ⁵ Tanga jñà xita jchínga koi, kjin jchán k'en ya ñánda nangui kixi choòn nga Nainá mikì kisaseèn-takòn koni s'in kis'iìn ngats'iì xita jchínga koi, ta chibaá tsinngui-ne.

⁶ Jñà kjoa xi k'oas'in komà, jñà okóya-ná nga mì jñà síkjaajñaá kjoa xi ch'o tjin koni kis'iìn jñà xita jchínga-ná. ⁷ Kì k'oa s'in sandò xkòsòn yaxkón koni kis'iìn i'nga xita jchínga koi, nga k'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jñà xita naxandá tsibítsajna nga tsakjèn koa kits'iì, ikjoàn tsasítjen nga kitè [nga jè kisitsjakò xkòsòn].” ⁸ Tikoáà mikì kjoa chingui s'eén koni s'in kis'iìn i'nga xita jchínga koi, nga tà jngoò nàchrjein kaàn jàn jmù xita k'en. ⁹ Mì kì taxki chít'aá Na'èn-ná koni s'in kis'iìn i'nga xita jchínga koi; k'oaá komà-ne nga k'en nga kiskine-la ye. ¹⁰ Tikoáà kì í'ño-isa tsajét'aà-la Nainá koni s'in kis'iìn i'nga xita jchínga koi. K'oaá komà-ne nga jè àkjale-la kjoabiyaà kisik'en xita koi.

¹¹ Ngats'ii kjoa koi, k'oaá s'in komàt'in jña xita jchinga-ná ko k'oaá s'in kisijna chiba mé-ne sijjìn-ná. Kisit'aà Xojon-la Nainá nga jchaá jña mé kjo'in xi sinè-ná tsà k'oa tis'in s'eén jña xi titsajnakoaán nachrjein xi jye tifehet'aà. ¹² K'oaá ma-ne jè xi kos'in síkítseèn nga kixi tjina, kátasíkinda yijo-la nga mì jè sakó-la. ¹³ Jñò, kj'eè mé kjoa xi mat'ioòn nga tíchit'aà-nò xi isa 'ño 'in tjin koni mat'in xita xi kj'eí. Nainá, xita kixi-né, jè kàta'ñót'aà takòn nga mìkiì tsjá'nde nga isa tsato chít'aà-nò koni kji chikjoako-nò. Tijè-ne Nainá kòkò ndiyá kós'in kichikjoa-nò koni s'in tíchit'aà-nò skanda k'e nga kjoehet'aà kjoa.

¹⁴ Jñò ndí 'ndse, ni itsé kjoa ts'e xkòsòn níkítseèn nga mejèn-nò jchaxkón. ¹⁵ 'An, k'oaá s'in tíchjà-nò koni xita xi tjin-la kjohítseèn. Jchòsòn-là 'én xi xán-nò, a kixií kjoa. ¹⁶ K'e nga 'yooá vino xi tjíya chítín nga nijét'aà-lá Nainá nga kátasíchikon-t'in, ¿a mìtsà ya ñingàsòn-koáá ko jní-la Cristo? Ko k'e nga ñixkoayaá inchrajín, ¿a mìtsà ya ñingàsòn-koáá ko yijo-la Cristo? ¹⁷ Jña, nas'in 'ño kjin ma-ná, jè inchrajín xi bichiaá, ta jngoò ma-ne; k'oaá ma-ne nga ngats'iaá, ta jngoò yijo ma-ná.

¹⁸ Chítsejèn-là xita naxandá Israel, jña xi kine yijo-la cho xi biyaà ya i'nde tsjeè nga tsjá-la kjotjò Nainá. Xita koi, yaá síngàsòn-ko kjotjò xi tsjá-la Nainá ya i'nde tsjeè. ¹⁹ K'e nga k'oa xan-nò, mìtsà xan-nò nga tjin-la okixi jña xkòsòn ko tsojmì xi sinchát'aà-la. ²⁰ Jña 'én xi xan-nò, jña kjotjò xi fiko jña xita xi mìkiì beèxkon Nainá, jña fiko-la inima ch'o-la nejí, mìtsà jè sobà Nainá. 'An, majìn-na nga ya síngàsòn-ko inima ch'o-la nejí. ²¹ Mìkiì ndaà tjin, k'e nga jye 'yò vino xi ts'e Jesús, xi otíxoma-ná, ikjoàn s'ioo xi ts'e inima ch'o-la nejí. Tikoáá mìkiì ndaà tjin, k'e nga jye bichioò inchrajín xi ts'e Jesús, ikjoàn bichioò xi ts'e inima ch'o-la nejí. ²² ¿A xi mejèn-nò síkjàn-là Na'èn-ná nga kàtachini? ¿A isaá tjin-nò nga'ño mì k'oa-ne Nainá?

Jè kinchátsjiaá ítjoán kjondaà ts'e xita xi kj'eí

²³ Tsò jña xita: "Tji'nde-né nita mé xi s'eén." Kixií kjoa tji'nde-né, tanga mìtsà ngats'ii kjoa nga ndaà tjin. Tji'nde-né nita mé kjoa xi s'eén, tanga mìtsà ngats'ii kjoa tsjá-ná nga'ño. ²⁴ Mìtsà tà kjondaà tsajòn binchaàtsjioò ítjòn, jè tinchátsjioò ítjòn kjondaà ts'e xita xi kj'eí.

²⁵ Maá chinee nita mé yijo xi satíjna ya ñánda biyaà cho. Kì kiì chjinanguio ñánda j'ii-ne mé-ne nga mì ch'o koma-la kjohítseèn-nò. ²⁶ Nga ts'eé Na'èn-ná jè nangui ko ngats'ii tsojmì xi tjin-la.

²⁷ Tsà jngoò xita xi mìkiì mokjeiín-la 'én-la Nainá, kichjà-nò nga kichikoo, tsà mejèn-nò nga onguió, chinee yije-nò xi tsjá-nò. Kì mé xi chjinanguio nga mì ch'o koma-la

kjohítsjeèn-nò. ²⁸ Tsà jngoò x̄it̄a xi k̄itso-nò: “J̄nà tsojmì koi, yaá kisinchaàt'aà-là xkòsòn.” Jè kjoa-là x̄it̄a xi okitsò-nò, k̄i k̄i chine, mé-ne nga mì ch'o koma-là kjohítsjeèn-la. ²⁹ Mìtsà kjohítsjeèn tsajòn xi tìxan-nò, ts'eé x̄it̄a xi okitsò.

Tanga tsà t̄jín l'nga x̄it̄a xi skonangui nga k̄itso: “¿Mé-ne mì t̄jí'nde-na nga s'iaàn n̄it̄a mé kjoa xi mejèn-na nga ta koi kjoa-là nga mì ch'o koma-là kjohítsjeèn-la x̄it̄a xi k'ejí? ³⁰ 'An, tsà tsjaà-là kjondaà Nainá it'aà ts'e tsojmì xi kínee, mìk̄i ndaà t̄jín tsà ch'o k̄itso-là x̄it̄a j̄nà tsojmì xi jye kàtsjaà-là kjondaà Nainá.” ³¹ Tanga j̄nò, k'e nga bichioò kò tsà 'yò, n̄it̄a mé kjoa xi 'nè, k'oaá s'ín t'een nga jeya kàt̄ijna Nainá. ³² Kì jè binchaàtsji-là j̄nà x̄it̄a judío, kò xi mìtsà x̄it̄a judío, kò j̄nà x̄it̄a naxandá-là Nainá. ³³ 'An, k'oaá s'ín s'iaàn yije koni s'ín sasén-la x̄it̄a xi k'ejí. Mìtsà jè otsjià ítjoàn xi kjondaà ts'an, jè otsjià ítjoàn kjondaà ts'e x̄it̄a xi k'ejí mé-ne nga k̄itjokàj̄in-ne kjo'in.

11

¹ Koni s'ín s'iaàn 'an nga kjingui-là Cristo, k'oa t̄is'ín chjingui-ná.

Kó s'ín skoexkón x'in-la j̄nà íchjín k'e nga chjat'aà-la Nainá

² Ndí 'ndsè kò tichjaá, ndaà 'nè-nò nga n̄ikítsjeèn it'aà ts'an ngats'ìi kjoa xi s'iaàn; t̄ikoá n̄ikitasòn kjot̄ixoma xi 'an kisikatoya-nò. ³ Tanga mejèn-na nga kàtasij̄in-nò nga jngoò ìjngoò x̄it̄a x'in, jè Cristo xi sko-la ma, kò jè chjoón, jè x̄it̄a x'in xi sko-la ma, koni jè Cristo, jè Nainá xi sko-la ma. ⁴ Tsà jngoò x̄it̄a x'in xi t̄jtsa skò k'e nga chjat'aà-la Nainá, o k'e nga chjaya 'én-la Nainá, mìk̄i beèxkón Cristo nga jè t̄jna sko-la. ⁵ Tanga tsà jngoò chjoón, tsà mìk̄i b̄jtsa skò k'e nga chjat'aà-la Nainá, o k'e nga chjaya 'én-la Nainá, mìk̄i beèxkón x'in-la nga jè t̄jna sko-la. K'oaá ngaya-la koni tsà kisijno-la. ⁶ Tsà jngoò chjoón xi maj̄in-la b̄jtsa skò, t̄ikoáá-ne kàtasijno-la tsja skò. Kò tsà masobà-là nga sijno-la, kàt̄jtsa skò. ⁷ Jè x̄it̄a x'in, mìk̄i t̄jí'nde nga k̄ijtsa skò, nga k'oaá s'ín 'ya-la koni Nainá, kò it'aà ts'e x̄it̄a x'in, 'yaá-là kjoajeya-la Nainá; tanga it'aà ts'e chjoón 'yaá-là kjoajeya-la x'in-la. ⁸ Jè x'in, mìtsà ya ítjokàt'aà-ne ts'e chjoón; jè chjoón xi it'aà ts'e x̄it̄a x'in ítjokàt'aà-ne. ⁹ Jè x̄it̄a x'in, mìtsà kjoa ts'e chjoón kisindaà-ne; tanga jè chjoón, kjoa ts'e x'in kisindaà-ne. ¹⁰ Koi kjoa-là jè chjoón t̄jínè-la nga k̄ijtsa skò, seña-né nga beèxkón x'in-la, mé-ne nga t̄ikoá skoe-ne j̄nà àkjale. ¹¹ Tanga koni s'ín t̄jindaà-la Na'èn-ná, tsà tsj̄in chjoón, mìk̄i t̄jna x'in; kò tsà tsj̄in x'in, mìk̄i t̄jna chjoón. ¹² Koni s'ín komà nga jè chjoón, it'aà ts'e x'in kisindaà-ne; t̄ikoá jè x'in, it'aà ts'e chjoón ts'ìn. Tanga it'aà ts'e Nainá nchrobá yije-ne.

¹³ J̄nò, ndaà t̄ikítsjeèn: ¿A ndaà t̄jín tsà mìk̄i t̄jtsa skò j̄nà íchjín k'e nga chjat'aà-la Nainá? ¹⁴ T̄jé-ne isò'nde,

bénojmíya-ná nga kjoasobà-né k'e nga jè xítà x'in síndojò tsja sko. ¹⁵ Tanga ndaà tsejèn k'e nga jngòò chjoón xi ndojò kjoàn tsja sko. Kjoajeya ts'e-né. Koií xá kits'ii-la tsja-la nga ndojò kjoàn, mé-ne nga kùjtsa-ne sko koni tsà payò. ¹⁶ Tsà tjín xítà xi mikii tjíngòò ikon koni bixón-jen, k'oaá s'ín kátasijìn-la, ngajen kò naxandá-la Cristo, ngui k'oaá s'ín 'nè-jen, tsjìn xi kj'eíí s'ín.

Kjoa xi mikii ndaà tjín k'e nga bichiaá koni s'ín tsakóya Cristo

¹⁷ Nga tikjií ìsà-nò, mikii ndaà síkítsajna-nò, koií kjoa-la nga mikii ndaà títsa'nè k'e nga maxkóya; ch'o títsa'nè. ¹⁸ Jè kjoa xi tjína ítjòn ít'aà tsajòn, k'oaá s'ín ki'nchrè, jñò xi naxandá-la Cristo 'mì-nò, k'e nga maxkóya, jò xó ya maà. Mejèn tsà mokjeíín-na tsà koií nachrjein-la tsà k'oaá s'ín títsa'nè. ¹⁹ Ta xó k'oaá-la komat'in-nò nga s'eé xítà xinguioo xi sùjòya-nò, mé-ne nga jcha-la yá-ne xi tjín-la okixi. ²⁰ K'e nga maxkóya nga bichioò, koni s'ín tsakóya Cristo, mìtsà kixi kjoa nga jè níkítsjeèn-yaà koni s'ín komat'in Na'èn-ná k'e nga k'en. ²¹ K'e nga bichioò, tjín i'nga xítà xi ítjòn kjèn tsojmì xi bijchóko; mikii koña-la xíkjín nga tsjá ít'sé-la; skanda tjín xi mach'i. Tanga jña xítà xi i'nga, imáá ijò-la nga mikii tsjá ít'sé-la. ²² Jñò, ¿a tsjìn-nò ni'ya ñanda nga bichioò kò nga 'yò? ¿Mé-ne nachrjekàngui-nò xítà naxandá-la Cristo koa nisobà-là xítà ima xi tsjìn-la tsojmì xi kine? K'e nga k'oaá s'ín 'nè, ¿kó s'ín xán-nò? ¿A ndaà síkítsajna-nò? Majìn, mikii ndaà síkítsajna-nò.

K'e nga jè Na'èn-ná tsakjèn-ko xítà-la k'e nga kòjñò
(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

²³ Koni s'ín tsakóya-na Na'èn-ná, ti koií-ne xi 'an tsakoóya-nò. Jè nitjen k'e nga Na'èn-ná Jesús kitsobà'ño xítà, kiskoé inchrájin, ²⁴ kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kisixkoaya, kitsò: “Chjoé, jè-né xi yijo-na nga títsjaà kjotjò nga kiyá xi kjondaà tsajòn. K'oa tí s'ín t'een nga tixkoaya inchrájin, mé-ne nga síkítsjeèn-nò ít'aà ts'an.” ²⁵ K'oaá tis'ín kis'ìn k'e nga jye tsakjèn, kiskoé chitsín, kitsò: “Vino xi tjíya chitsín jè, jè jní-na xi síkixiya kjoa xitse xi bìndaàjìn-ko-nò. Jñò, k'e nga ìjngòò ìjngòò k'a s'ioo, k'oaá s'ín t'een mé-ne nga síkítsjeèn-nò ít'aà ts'an.” ²⁶ K'e nga ìjngòò ìjngòò k'a kichioò inchrájin jè, koa s'ioya vino chitsín jè, ít'aà ts'eé kjoabiyaà-la Na'èn-ná kìnókjoaya, skanda k'e nga kjoíí ìjngòò k'a Cristo.

Mikii ma taxki bichikoáá Na'èn-ná

²⁷ Nità yá xítà-ne xi kòkjen inchrájin jè, o xi skoíya chitsín ts'e Na'èn-ná, tsà mikii skoexkón k'e nga kòkjen, jé tíhótsji ít'aà ts'e Na'èn-ná nga tíhochrjengui yijo-la kò jní-la. ²⁸ Koií kjoa-la, ítjòn ndaà tikítsjeèn jjìn inima-nò kós'ín títsajnakoo Nainá kò xítà xinguioo. Iskan tichioò inchrájin koa t'ioya chitsín ts'e Na'èn-ná. ²⁹ Tsà yá xítà xi kòkjen inchrájin koa skoí vino xi

tj́iya chít́sín, tsà mìkiì s̀ikít́sjeèn nga jè yijo-la Nà'èn-ná, xítá jè, kjo'ín t́ibínè-la yijo-la. ³⁰ K'oaá ma-ne kjin xítá xinguioo xi ch'in bít'aà-la koa t́jín xi indaàkjoa t́itsajna, skanda jye kjò kjin biyaà. ³¹ Tsà ndaà s̀ikít́sjeén kós'ín t́itsajna kooá Nainá ko xítá xinguiáá, Nà'èn-ná mìkiì kjo'in tsjá-ná. ³² Tanga tsà jè Nà'èn-ná tsjá-ná kjo'in, koi-né nga mejèn-la síkixiya-ná mé-ne mìkiì kòkòt'aà-ná kjo'in xi mìkiì fehet'aà nítá kjé-ne xi tjoé-la jñà xítá isò'nde xi mìkiì beèxkón Nainá.

³³ K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè k'e nga maxkóya nga bichioò, chíñakjoa-là xinguioo. ³⁴ Tsà t́jín i'nga xi 'ñó ijò-la, t́ichioò ni'ya-nò, mé-ne k'e nga koxkóya mì kjo'in tsjá-nò Nà'èn-ná. Jñà kjoa xi i'nga xi t́jín isa-nò, k'e k'ijchokon-nò kíndaajñáá.

12

Kó s'ín t́jín kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá xi kjondaà ts'e naxandá-la

¹ Ndí 'ndsè ko tichjaá, 'an mejèn-na kátasijiin-nò jñà kjoa chjine xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

² Jñò, ndaà t́jiin-nò k'e nga t́ikj'eè mokjeiín-nò 'én-la Nainá, yaá tsanguit'aà-là xkósòn xi mìkiì ma chja nga xìn ndiyá kiiko-nò nga mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ³ K'oaá xan-nò, niyá xítá xi koma kítso-la Jesús: “iCh'o kátamat'in!”, tsà it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá t́ichja. T́ikoaá tsà mìtsà nga'ño ts'e Inima Tsjeè-la Nainá t́ichja, mìkiì koma kítso-la: “jji-né Jesús xi otìxomai!”

⁴ Ya jjiin naxandá-la Nainá, kjin skaya kjoa chjine t́jín kjoa ts'e xá xi síkitasòn xítá, tanga jè xi tsjá kjoa chjine, t́jè-ne Inima Tsjeè-la Nainá. ⁵ Jñà xítá, kjin skaya xá t́jín-la nga s̀ixá-la Nà'èn-ná, tanga t́jè-ne Nà'èn-ná xi maxá-la. ⁶ Kjin skaya nga'ño t́jín kós'ín maxá, tanga t́jè-ne nga'ño-la Nainá xi síxájiin-la ngats'ìi xítá. ⁷ Nga jngoò ljngoò xítá, tjoé-la jngoò kjoa chjine xi okó nga yaá t́jnajiin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá mé-ne nga ngats'ìi xítá naxandá-la Nainá kochjeén-la kjondaà xi tjoé-la. ⁸ Xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá t́jín xítá xi 'biì-la 'én xi t́jín-la kjohitsjeèn; koa t́jín i'nga xi 'biì-la 'én xi t́jín-la kjoa chjine, nga t́jè-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá. ⁹ T́jín xi tjoé-la kjoachjine nga ndaà mokjeiín-la nga t́jè-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la, t́ikoaá t́jín xi tjoé-la kjoachjine nga síndaà-ne xítá xi xk'én, nga t́jè-ne Inima Tsjeè-la Nainá tsjá-la. ¹⁰ T́jín xi tjoé-la kjoachjine nga ma-la s'ín kjoxkón xi ndaà t́jín, ko xi ma-la chja ngajo-la Nainá, ko xi machiya-la mé inima xi t́isíxájiin inima-la xítá xi chja. Ko t́jín xi tjoé-la nga ma-la chja 'én xi kje'íi tsò xi mì yá xítá fiya-la, t́ikoa t́jín xi ma-la síkatoya 'én xi kje'íi tsò xi mì yá xítá fiya-la. ¹¹ T́jè ta jngoó-ne Inima Tsjeè-la Nainá xi síxá it'aà ts'e ngats'ìi kjoa

koi nga síka 'bí-la nga jngoò ìjngoò x̄ita kjoachjine xi jè mejèn-la nga tsjá-la.

¹² Yijo tsaján, k̄jìn jchán skaya tjín-la; tanga koni s'ín t̄ikjoò, ta jngoò ma-ne yijo. Naxandá-la Cristo, k'oaá t̄is'ín tjín, ta jngoò ma-ne. ¹³ J̄nà xi x̄ita judío k̄o xi m̄itsà x̄ita judío, xi x̄ita ch̄i'nda t̄ítsajna k̄o x̄ita xi t̄ítsajnandej̄i ta jngoò ma-ne. Ngats'iaá j̄nà, tà ngàsòn komaá bautizar it'aà ts'e xi tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá nga jngoò naxandá-la Nainá komaá koni tsà jngoò yijo. Nga jngoò ìjngoá, Nainá kitsjaà-ná xi tijè-ne Inima Tsjeè-la.

¹⁴ Jè yijo-ná, m̄itsà tà jngoò skaya tjín-ne; k̄jìn jchán skaya t̄ikjooya. ¹⁵ Tsà jè ndsokoaá k̄itso: “An, m̄itsà tsja x̄ita ma, m̄itsà ya ch̄ja-na jè yijo.” M̄itsà koi kjoa-la nga ok̄itso nga mi ya ch̄ja-ne yijo. ¹⁶ Tsà j̄nà líká k̄itso: “An, m̄itsà x̄kon x̄ita ma, m̄itsà ya ch̄ja-na jè yijo.” M̄itsà koi kjoa-la nga ok̄itso nga mi ya ch̄ja-ne yijo. ¹⁷ Tsà kóhok̄ji yijo-ná, tsà nguì x̄koaán koma, ¿kós'ín kiná'ya-ná? Tsà jè yijo-ná, tsà nguì líká koma, ¿kós'ín kijne-ná? ¹⁸ Tanga Nainá nga jngoò ìjngoò skaya yijo-ná, yaá kisik̄ítsajna i'nde-la yijo-ná ñánda nga jè kjòmejèn-la. ¹⁹ Yijo-ná tsà tà jngoò skoya koma, mì-la tsà yijo xi nguì t̄jngoò. ²⁰ Kixí kjoa nas'ín k̄jìn skaya t̄ikjooya yijo-ná, tanga tajngoò ma-ne.

²¹ J̄nà x̄koaán mìkìi koma k̄itso-la j̄nà ndsaá: “Mìkìi mochjeén-na.” Jè skoaá t̄ikoaá mìkìi koma k̄itso-la j̄nà ndsokoaá: “Mìkìi mochjeén-na.” ²² Tanga it'aà ts'e yijo-ná, tjín-né xi 'mì-lá nga chiba nga'ño tjín-la tanga isáá ndaà mochjeén. ²³ It'aà ts'e yijo-ná xi 'mì-lá nga mìkìi ndaà tsejèn, j̄nà-né xi n̄ikakjá nikje mé-ne nga isá ndaà kotsejèn-ne. B̄jtsa'ma-né jè yijo-ná, j̄nà xi mìkìi t̄j'nde-la nga jcha-la. ²⁴ Mìkìi mochjeén nga sijtsa'ma yijo-ná xi tsejèn. Nainá jye k'oas'ín tsibíndaà nga isá ndaà jchaxkón jè xi 'mì-lá nga isá chiba ch̄j̄-la, ²⁵ mé-ne nga mì kojòya-ne. Tà saá nga jngoò ìjngoò skaya k̄atasíkinda x̄ikjín. ²⁶ Tsà tjín jngoò skaya yijo-ná ñánda ijò ma, ok'ín yije-la x̄ikjín kóhok̄ji nga ma ijò. Koa tsà tjín ñánda ndaà t̄iyaxkón, ndaá s'e yije-la kóhok̄ji yijo.

²⁷ J̄nò, k'oaá ngaya-la koni yijo-la Cristo. Katjín, katjín xá xi kitjoé-nò ya j̄jìn naxandá-la Nainá. ²⁸ Nainá k'oaá s'ín kiskoòsòn-la mé xá xi s'jìn x̄ita: j̄nà t̄ítsajna it̄jòn x̄ita xi b̄ixáya-la Nainá; xi ma-ne jò, x̄ita xi ch̄ja ngajo-la Nainá; xi ma-ne jàn, x̄ita xi okóya 'én-la Nainá. T̄ikoa tjín xi ma-la s'ín k̄joxkón xi ndaà tjín. K̄o tjín xi ma-la s̄indaà-ne x̄ita xi xk'én; tjín xi ma-la síchj̄at'aà; tjín xi otíxoma mé kjoa xi koma; k̄o tjín xi ch̄ja 'én xi kj'ej̄i tò xi mì yá x̄ita f̄iya-la. ²⁹ M̄itsà ngats'ìi nga ma b̄ixáya-la Nainá. M̄itsà ngats'ìi nga Nainá ch̄ja ngajo-la. M̄itsà ngats'ìi nga ma-la okóya 'én-la Nainá. M̄itsà ngats'ìi nga ma-la s'ín k̄joxkón xi ndaà tjín. ³⁰ K̄o m̄itsà ngats'ìi nga ma-la s̄indaà-ne x̄ita xk'én. M̄itsà ngats'ìi nga ma-la ch̄ja 'én xi kj'ej̄i

tsò xi mì yá x̄it̄a fiya-l̄a. M̄itsà ngats'iì ma-l̄a síkatoya 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá x̄it̄a fiya-l̄a. ³¹ Tanga j̄ñò, mochjeén-né nga t̄inchátsjioè j̄ñà kjoachj̄ine xi ìs̄a ndaà t̄j̄in.

Tanga j̄'ndeí 'aán kokoò-nò jngoò ndiyá xi ìs̄a ndaà t̄j̄in kó s'ín sjjchá yijo-nò.

13

It'aà ts'e kjoatjòcha

¹ 'An, tsà ma-na chj̄à j̄ñà 'én xi kj'eíí tsò xi chj̄a x̄it̄a nas'ín j̄ñà 'én xi chj̄a àkjale, tanga tsà tsj̄in-na kjoatjòcha, n̄imé chj̄í-l̄a; k'oaá ngaya-na koni jngoò k̄icha xi 'ñó one, o koni j̄ñà k̄icha tsj̄in xi ch'o one k'e nga kaàkjoè. ² Tsà tsj̄in-na kjoatjòcha, n̄imé chj̄í-na nas'ín ma-na chj̄à ngajo-l̄a Nainá, nas'ín machiya yije-na kjoa xi t̄j̄í'ma-l̄a Nainá; nas'ín ma yije-na kjoa chj̄ine, nas'ín ndaà mokjeíin yije-na it'aà ts'e Nainá, skanda ma-na síkjaníyá-l̄a nindoò. ³ Tsà sika'biá yije tsojmì xi t̄j̄in-na nga k̄okj̄en x̄it̄a ima, koa tsjaà k̄jotjoà yijo-na nga k̄it̄i xi k̄jondaà ts'e x̄it̄a xi kj'eíí, tanga tsà tsj̄in-na kjoatjòcha, n̄imé sikijne.

⁴ Jè x̄it̄a xi t̄j̄in-l̄a kjoatjòcha, t̄j̄in-l̄a kjoatsetakòn n̄it̄a mé kjoa-ne; t̄j̄in-l̄a k̄jondaà; mìkiì maxitakòn; m̄itsà 'én 'nga chj̄a; k̄o m̄itsà t̄j̄jè ndaà síkijna-ne yijo-l̄a; ⁵ m̄itsà taxk̄i s'ín; m̄itsà tà k̄jondaà ts'e òtsji; mìkiì taxk̄i majti-l̄a; n̄imé kjoa bíngui takòn; ⁶ m̄itsà matsja-l̄a it'aà ts'e kjoa xi ch'o t̄j̄in, ts'eé kjoa kixi xi matsja-l̄a. ⁷ Jè xi t̄j̄in-l̄a kjoatjòcha, síkjeíin yije-l̄a n̄it̄a mé kjoa-ne, mokjeíin yije-l̄a, koña yije-l̄a, chíkjoako yije-l̄a ngats'iì kjoa.

⁸ Jè kjoatjòcha mìkiì kjoehet'aà. Tanga k̄ijchò nachrjein nga mì t̄i yá xi k̄ichj̄a ngajo-l̄a Nainá, nga mì t̄i yá xi k̄ichj̄a-ne 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá x̄it̄a fiya-l̄a k̄o nga mì t̄i yá xi t̄joé-l̄a k̄joh̄tsjeèn xi t̄j̄í'ma-l̄a Nainá. ⁹ Nga kj'eè tsà nguì ndaà t̄j̄iín yije-ná k̄joh̄tsjeèn xi t̄j̄í'ma-l̄a Nainá, k̄o kj'eè tsà nguì ndaà nokjoà ngajo-lá Nainá. ¹⁰ Tanga k'e nga k̄ijchò nachrjein nga k̄joií xi n̄imé chijat'aà-l̄a, yaá kjoehet'aà j̄ñà kjoa xi ta chiba machiya-ná.

¹¹ K'e nga s̄a chítia, k'oaá s'ín kichj̄à koni chj̄a ixti, k'oas'ín kisik̄itsjeèn koni s'ín sík̄itsjeèn ixti, k'oas'ín kiskoòsòn-l̄a koni ixti. Tanga k'e nga jye k̄ojchinga, kisik̄ijna-ná kjoa ts'e ixti. ¹² I'ndeí, ta k'oaá s'ín 'yaá Nainá koni tsà ch̄itsín jmà ch̄itsejèn-yaá nga mìkiì ndaà tsejèn-ná. Tanga k̄ijchò nachrjein k'e nga ndaà k̄otsejèn-ná nga chí'aán Nainá. I'ndeí t̄a chibaá machiya-na, tanga k̄ijchò nachrjein nga ndaà kochiya-na koni s'ín beèxkon-na Nainá.

¹³ Ján kjoa t̄j̄in xi mìkiì kjoehet'aà, jngoò kjoa nga mokjeíin-ná it'aà ts'e Nainá, l̄jngoò nga chiñà-lá xi t̄joé-ná, l̄jngoò

nga s'e-ná kjoatjòcha. Jñà ingajàn kjoa koi, jè kjoatjòcha xi ìsa 'ñó chjí-la.

14

Jè xi ma-la chja 'én xi kje'eií tsò

¹ Jè kjoatjòcha tanguítjngui-là; tikoā mochjeén-né nga tinchátsjioè jñà kjoachjine xi tsjá Iníma Tsjeè-la Nainá. Kò jè xi ìsa 'ñó mochjeén nga kinókjoa ngajo-là Nainá. ² Jngoò xita xi kje'eií tsò 'én xi chja, mìtsà taxkí xita tichja-la; Nainá tichjat'aà-la. Nga mì yá xita fiya-la kó tsò 'én xi tichja. Jñà 'én xi chja, ts'eé Iníma Tsjeè-la Nainá nga tichja'ma-né. ³ Tanga jè xita xi chja ngajo-la Nainá, jñà xita naxandá-la Nainá chjajìin-la, mé-ne nga ìsa ndaà koma-la, ìsa ndaà kò'ñójiin-ne kjohítsjeèn-la koa ìsa ndaà sijje takòn-ne xita naxandá-la Nainá. ⁴ Jè xita xi chja 'én xi kje'eií tsò xi mì yá xita fiya-la, tí yijo-laá tsjá nga'ñó-la. Tanga jè xi chja ngajo-la Nainá, jñà xita naxandá-la Cristo tsjá-la nga'ñó.

⁵ 'An, k'oaá s'ín mejèn-na tsà ngats'ioè koma-nò kinókjoaa 'én xi kje'eií tsò xi mì yá xita fiya-la. Tanga ìsaá-la ndaà tjín tsà koma-nò kinókjoa ngajo-là Nainá. Jè xi Nainá chja ngajo-la ìsaá 'ñó chjí-la mì k'oa-ne koni jè xi chja 'én xi kje'eií tsò. Ta jngoó-la tsà tjín xita xi koma-la sijkatoya 'én xi kje'eií tsò mé-ne ìsa ndaà s'e-la nga'ñó xita naxandá-la Cristo.

⁶ Ndí 'ndsè kò tichjaá k'oaá ngaya-la tsà 'an mejèn-na kjìkon-nò, tsà kje'eií tsò 'én xi kichjàkò-nò xi mìkì na'yà-là, kós'ín kochjeén-nò. Ta jé-la tsà 'én-la Nainá sikíchya-nò, tsà kènojímí chiba-nò kjohítsjeèn xi ndaà tsò, tsà kichjàjiin-nò 'én kixi, kò kokoòya-nò 'én xi ndaà tsò.

⁷ Jñà chrjo-la música kò ní'ñó xi tíhone tsà ngàsòn kjone, ¿kós'ín jchà-la ñá-laá xi tíhone nga tà ngàsòn tsò? ⁸ Tsà jè chrjo trompeta-la xita kjojchán, tsà mìkì ndaà skindàya, ¿yá xita xi kítsajnandaà nga kjoì kjojchán? ⁹ Jñò, k'oaá tis'ín mat'ioèon tsà mìtsà 'én tsajòn kinókjoaa nga kjiya-la xita, ¿kó s'ín kiná'ya-la mé 'én xi titsanokjoà? Tà jjiin isén-la titsanokjoà. ¹⁰ Kjìn jchán skoya 'én tjín nga títsa isò'nde, tanga ngats'ii 'én tjín-la kjohítsjeèn kó tsòya-ne nga jngoò lingoò skoya. ¹¹ 'An, tsà mìkì fiya-na kó tsò 'én xi tichja jngoò xita, xita xìn nangui koma-na. Kò jè xita xi tichja, k'oaá tí koma-la it'aà ts'an koni xìn nangui i'nde-na. ¹² Jñò, nga mejèn-nò jñà kjoachjine xi tsjá Iníma Tsjeè-la Nainá, mochjeén-né nga ìsa ndaà tinchátsjioè jñà kjoachjine xi koma ndaà sichját'aà-la naxandá-la Cristo mé-ne nga ìsa tse nga'ñó s'e-la.

¹³ K'oaá ma-ne jè xita xi kje'eií tsò 'én xi chja xi mì yá xita fiya-la, kàtasjé't'aà-la Nainá nga kàtatsjá-la kjoachjine mé-ne koma sijkatoya-ne 'én xi chja. ¹⁴ 'An, k'e nga chjàt'aà-la Nainá

nga k'ejí tsò 'én xi tichjà xi mìkì fiya-na, tà jè tichjà Inìma Tsjeè-là Nainá xi tijnajìin inìma-na. Tanga jè kjohítsjeèn-na, nímé kjondaà sakò-là nga mìkì fiya-na kó s'ín tichjà. ¹⁵ 'An, ¿mé xi s'iaàn? Mochjeén-né nga kichjàt'aà-là Nainá 'én xi bíjìin inìma-na Inìma Tsjeè-là Nainá. Tìkoáá mochjeén-né nga kichjàkoáa Nainá 'én xi ndaà fiya-na. K'e nga seè, tìkoáá mochjeén-né nga seè sò xi bíjìin inìma-na Inìma Tsjeè-là Nainá. Tanga tìkoáá mochjeén nga seè sò xi ndaà fiya-na. ¹⁶ K'e nga jeya níkjìni Nainá, tsà tà jñà 'én nokjoi xi bíjìin inìma-lè Inìma Tsjeè-là Nainá, tsà kji'nchré-là 'én-lè jñà xìta xi mìkì fiya-là, mìkì koma kìtso: "K'oaá s'ín kàtama", nga mìkì fiya-là kó tsò 'én xi nokjoi. ¹⁷ Okixi-né, kjondaà xi tì'bi-là Nainá, ndaà tjin, tanga jñà xìta xi i'nga, nì mé nga ñó tìsakó-là nga mìkì fiya-là. ¹⁸ 'An, tsjaà-là kjondaà Nainá nga isaá ndaà ma-na chjà 'én xi mì yá xìta fiya-là mì k'oa-ne koni jñò. ¹⁹ Tanga k'e nga ya tijnajìin-là xìta naxandá-là Cristo, isaá ndaà tjin tsà tà 'òn 'én kichjà xi tjin-là kjohítsjeèn nga kokoòya-là xìta, mì k'oa-ne tsà te jmì 'én kichjà xi k'ejí tsò xi mìkì 'nchréya-là xìta.

²⁰ Ndí 'ndsè kò tichjaá, kì k'oaá s'ín nìkìtsjeèn koni ixti. Tanga ts'e kjoa xi ch'o tjin, k'oaá s'ín t'een koni ixti xi k'jeè ndaà machiya-là. Tanga it'aà ts'e kjohítsjeèn-nò, k'oaá s'ín t'een koni xìta xi jye ndaà machiya-là. ²¹ Xojon-là Nainá k'oaá s'ín tichjà nga tsò: "Nga kichjà-là naxandá-na, xìta xìn nanguí s'ìkjeén xi k'ejí 'én chjà nga koma kichjà-là. Tanga nas'ín k'oas'ín s'iaàn mìkì kji'nchréñijon-na, tsò Na'èn-ná." ²² K'e nga nokjoá 'én xi k'ejí tsò xi mì yá xìta fiya-là, kjoxxón okó-là Nainá jñà xìta xi mìkì mokjeiín-là, mìtsà ts'e xìta xi mokjeiín-là. Tanga k'e nga nokjoà ngajo-lá Nainá, ts'eé xìta xi mokjeiín-là, mìtsà ts'e xìta xi mìkì mokjeiín-là. ²³ Jñà xìta naxandá-là Cristo k'e nga maxkóya, tsà ngats'ìi nga k'ejí 'én kichjà xi mì yá xìta fiya-là, tsà kjoahas'en jngoò xìta xi taxkì xìta xi mìkì mokjeiín-là 'én-là Nainá, kìtso-né: "Jñà xìta koi, xìta ská-né." ²⁴ Tanga tsà ngats'ioò nga 'én-là Nainá tìtsanokjoáya ngajo-lá, tsà kjoahas'en jngoò xi taxkì xìta xi mìkì mokjeiín-là 'én-là Nainá, k'e nga kji'nchré-nò, kòkjeiín-là kò kochiyáá-là nga xìta jé-né. ²⁵ Jè kjoa xi tjna'ma jjiin inìma-là, jchaá-là; kò jè xìta, kòsijna-xkó'nchi-là Nainá nga skoexkón; kòkjeiín-là nga kixi kjoa nga ya tijnajìin-nò Nainá.

Okixi xi kitsjaà Pablo kó s'iin xìta k'e nga maxkóya nga jeya síkjina Nainá

²⁶ Jñò ndí 'ndsè kò tichjaá, ¿kó s'ín fiya-nò jñà 'én koi? Tsòyaá-ne, k'e nga maxkóya nga jeya níkjìna Nainá, tjin i'nga xìta xinguioò xi seè-là Nainá; tjin i'nga xi ma-là okóya 'én-là Nainá; tjin xi ma-là bénojmi 'én xi jye tsakó-là Nainá; tjin xi

chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xita fiya-la; tikoáá tjin xi ma-la síkatoya 'én xi kj'eíí tsò. Ngats'ìí xá koi, k'oaá s'ín kàtabitasòn mé-ne nga isa ndaà s'e-la nga'ño inima-la jña xita naxandá-la Nainá. ²⁷ Tsà tjin xita xi ma-la chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xita fiya-la, tà jò kò tsà jàn kichja; tanga ta lingoò lingoò kichja; kò jngoò xi síkatoya 'én koi. ²⁸ Tsà tsjin xita xi ma-la síkatoya, tà jyò kàtitsajna nga nguixkon naxandá-la Cristo, tikoáá-ne tà jjiin inima-la kàtichjako Nainá. ²⁹ K'oaá tis'in tjin ts'e xita xi chja ngajo-la Nainá, tà jò-ne kò tsà jàn xi kichja. Jña xita xi i'nga, tà kji'nchré-né; ta sùngàsòn-kjoò-né a ndaà tjin, o xi majin-né. ³⁰ Jña xita xi títajna, tsà kitjokàjiin jngoò xita xi Nainá síkichiya-la 'én xi mejèn-la nga kichja, jè xita xi tichjaya tikoáá-ne ta jyò kàtijn, kàtatsjá'nde-la nga jè kàtichja. ³¹ K'oaá ma-ne, ngats'ioò xi ma-nò nokjoà ngajo-la Nainá komaá kinókjoa nga lingoò lingoò-nò mé-ne nga isa ndaà koma-nò kò isa ndaà kotsja-nò ngats'ioò. ³² Jña xita xi ma-la chja ngajo-la Nainá, mochjeén-né nga tijña skósòn-la kós'in kichja. ³³⁻³⁴ Nga Nainá, jè xi mejèn-la nga s'e kjoa'nchán, majin-la nga kjoasii s'e.

Jña íchjín, jyò kàtitsajna, koni ma ngats'ìí naxandá-la Cristo ñánda maxkóya xita-la; mìkìí tji'nde nga kichja; ndaà kàta'nchréñijon koni s'ín tichja kjotixoma. ³⁵ Tsà mé kjoa xi mejèn-la nga skoe, yaá ni'ya-la kàtakjòngangui-la x'in-la. Mìkìí ndaà tjin tsà jngoò chjoón kichjajiin ñánda maxkóya xita naxandá-la Nainá.

³⁶ ¿A k'oaá s'ín nikítsjeèn nga ta it'aà tsajòn kisindaà 'én-la Nainá? ¿A k'oaá ma-nò tsà ta jño-nó xi kitjoé-nò? ³⁷ Tsà tjin i'nga xita xinguiòo xi k'oas'in síkítsjeèn nga ma-la chja ngajo-la Nainá, o xi ndaà machiya-la kjohítsjeèn-la Inima Tsjeè-la Nainá, k'oas'in kàtakixiya-la nga jña 'én xi tikjiì-nò, kjotixoma ts'eé Na'èn-ná. ³⁸ Tsà tjin xita xi mìkìí sasén-la koni s'ín okoòya-nò, tikoáá Nainá mìkìí sasén takòn xita jè.

³⁹ Ndí'ndsè kò tichjaá, k'oaá s'ín 'ño tinchátsjioò nga tjinókjoa ngajo-la Nainá; tanga kì bitsajna ikòn-là jña xi ma-la chja 'én xi kj'eíí tsò xi mì yá xita fiya-la. ⁴⁰ Tanga ngats'ìí kjoa koi, ngui ndaà t'een, kixi tanguíkoo.

15

K'e nga jaáya-la Cristo

¹ I'ndeí ndí'ndsè kò tichjaá, 'an mejèn-na nga síkítsjeèn-nò jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an kichjàyajiin-nò xi kichjoétjò kò nga kixi titsajnakoo. ² Jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi koma kochrjejiin-nò kjo'in tsà kixi titsajnakoo skanda i'ndeí koni s'ín nga kichjàyajiin-nò nga tisa ítjòn; tsà majin, nímé chjí-la nga kòkjeiín-nò.

³ Jè kjoa xi isa 'ño tjin, jè-né nga kos'in tsakoòya-nò koni tjin xi 'an kitjoé-na, nga jè Cristo k'en ngajo-ná xi kjoa ts'e jé-ná nga k'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá; ⁴ nga kisihjiin, koa nga ijchò jàn nachrjein jaáya-la, koni s'in tichja Xojon-la Nainá. ⁵ K'e nga jaáya-la, tsakó-la yijo-la jè Cefas [tijè-ne Pedro], ikjoàn tsakó-la yijo-la jña xita-la xi i'nga, ya tejò ma-ne ko Pedro. ⁶ Xi komà iskan, tsato 'òn sindo ma-ne xita 'ndsé xi titsajnajtín nga tsakó-la yijo-la. Jña xita koi, tjin i'nga xi jye k'en, tanga kjin ma xi tákó titsajnakon skanda i'nde. ⁷ Ikjoàn tsakó-la yijo-la jè Jacobo. Xi komà iskan tsakó yije-la yijo-la jña xita-la xi tsibíxáya-la.

⁸ Xi jyehet'aà-ne, ikjoàn 'aán tsakó-na yijo-la. 'An, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà jngoò ki'ndí xi mì jè nachrjein kits'iin koni s'in chíya nachrjein-la. ⁹ 'An-ná xi isa 'ño nangui tijna-la kóhotjin jña xita xi tsibíxáya-la Jesús. Skanda mìkii ok'in-na nga k'oas'in k'oín-na; nga 'aán kiitjingui kondra-la jña xita naxandá-la Cristo. ¹⁰ Tanga jè kjondaà-la Nainá ndaà tsasiko-na; k'oaá komà-ne nga 'an tsibíxáya-na. Jè kjondaà-la, mìtsà tà kjojò kitsjaà-na. Tanga 'an, isa 'ño kisixá mì k'oa-ne koni ngats'i xita-la xi i'nga. Kixi kjoa, mìtsà nga'ño ts'an, kjondaà ts'eé Nainá. ¹¹ Tsà 'an-ná, ko tsà jña xita-la xi i'nga xi ndaà síxá, tanga jè xi chji-la nga k'oa s'in nokjoàya-jen, koa jño, k'oaá s'in mokjeiin-nò.

K'e nga kjoaáya-la jña xita xi jye k'en

¹² K'oaá s'in tinojjoáya nga jè Cristo jaáyajin-la xita xi jye k'en, tanga, ¿mé-ne tjin i'nga-ne xita xinguiò xi tsò: “Jña xita xi jye k'en mì ti kii kjoaáya-la.”? ¹³ Tsà mìkii kjoaáya-la xita xi jye k'en, tikoáá jè Cristo, mì-la tsà kixi kjoa nga jaáya-la. ¹⁴ Tsà mìkii jaáya-la Cristo, jña 'én xi nokjoàya-jen nimé-la chji-la, tikoáá nimé-la chji-la koni s'in mokjeiin-nò. ¹⁵ Tikoáá ngajen, xita ndisoó kitjokàngui-jen it'aà ts'e Nainá, nga k'oaá s'in nokjoàya-jen 'én-la Nainá nga bixón-jen: “Jè Nainá kisikjaáya-la Cristo.” Nga tsà jña mik'en mìkii kjoaáya-la, mì-la tsà kixi kjoa nga kisikjaáya-la Cristo. ¹⁶ Tsà jña xita xi jye k'en mìkii kjoaáya-la, tikoáá jè Cristo mì-la tsà kixi kjoa nga jaáya-la. ¹⁷ Jè Cristo, tsà mìkii jaáya-la, nimé-la chji-la koni s'in mokjeiin-nò it'aà ts'e, tákó yaá-la titsajnajñoò jè-nò. ¹⁸ Tikoáá jña xita xi jye k'en nga kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, jngoò k'aá-la kichijà, tsà mì jaáya-la Cristo. ¹⁹ Jè kjoa xi chiñá-lá it'aà ts'e Cristo, tsà tà jí isò'nde kjoehet'aà, jña-la xi nguì xita ima 'mì-ná kó ngats'i xita xi tjin isò'nde.

²⁰ Tanga nguì kixi kjoa nga jè Cristo jaáyaá-la it'aà ts'e kjoa biyaá. K'oaá ngaya-la koni tsojmi xi majchá itjòn, nga jè Cristo jaáya itjòn-la ngats'i xita xi iskan kjoaáya-la [nga

mì tì kii kiyá-ne]. ²¹ Koni s'ín komà nga it'aà ts'e jngoò xitá kjòts'ia nga biyaà xitá, k'oaá tìs'ín komà nga it'aà ts'e jngoò xitá j'ii nga kjoaáya-la xitá xi jye k'en. ²² Koni s'ín ma nga biyaà ngats'ii xitá xi it'aà ts'e tje-la Adán kits'iin, k'oaá tìs'ín ma nga kjoaáyaá-la ngats'ii xitá xi it'aà ts'e Cristo ts'iin xitse-ne. ²³ Tanga jngoò ijngoò 'ncha ndiyá-né nga kjoaáya-la koni s'ín oko-la. Jè Cristo, tìjna ítjòn nga jaáya-la; k'e nga kjoíi ijngoò k'a Cristo, k'ée kjoaáya-la xi xitá ts'e. ²⁴ Cristo, ítjòn sikkjehesòn ngats'ii xi kondra fi-la, ngats'ii xi títajna ítjòn, xi tìjn-la nga'ño kò xi otixoma. Ikjoàn jè Cristo sijnngatsja kjotixoma-la Nainá xi Na'èn-ná ma; k'ée kjoehet'aà isò'nde. ²⁵ Mochjeén-né nga jè Cristo kàtatixoma skanda k'e nga jye sikkítsajnangui yije ndsokò jñà xi kondra-la. ²⁶ Kò jè kondra-la xi fehet'aà-ne nga chija, jé kjoa biyaà. ²⁷ Nita mé xi tìjn, Nainá, yaá kisikítsajnangui yije ndsokò Cristo. Jè tíhotixoma yije-la. Tanga mìtsà tsò-ne kjoa nga jè Nainá, yaá tìjnangui ndsokò Cristo. Nga jè sobá Nainá xi kisikítsajnangui ndsokò nita mé xi tìjn. ²⁸ K'e nga jye ya títajnangui yije ndsokò Cristo nita mé xi tìjn, jè Cristo, nga Ki'ndí-la Nainá ma, tìkooá nangui sikkìjna yijo-la nga nguixkon Nainá nga jè sobá Nainá tsibítsajnangui ndsokò Cristo nita mé xi tìjn, mé-ne nga jè Nainá jngoò k'aá jè kìjna ítjòn-la nita mé kjoa-ne.

²⁹ Tanga tsà jñà xitá xi jye k'en mì tì kii kjoaáya-la, jñà xitá xi it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, ¿kó s'ín síkítsejèn? ¿Mé-ne it'aà ts'e mik'en ma-ne bautizar, tsà kixi kjoa nga mì tì kii kjoaáya-la xitá? ³⁰ Kò ngajen, ¿mé kjoa-ne nga nachrjein nchijòn binchaxkón-lajen yijo-najen, tsà mì tì kii kjoaáya-la xitá? ³¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'oaá xan-nò nga ngui kixii kjoa nga nachrjein nchijòn tìjn-na kjoxxkón tsà ya kiyá, koni s'ín nga ngui kixii kjoa nga matsja-na it'aà tsajòn nga ngàsòn mokjeiin-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ³² Tsà tà jñà kjoa ts'e isò'nde-né nga kiskaàn-koa xitá koni tsà xa ján Éfeso, ¿mé xi kisikijne? Tsà jñà xitá xi jye k'en mì tì kii kjoaáya-la, tìkooá-ne: “Kichiaá, s'ioáá nga nchijòn-lè kiyá-ná.”

³³ Kì yá xitá xi konachan-nò it'aà ts'e kjoa koi. Nga tìjn jngoò 'én xi tsò: “Jñà xitá xi tsajahitakoá xi mìkii ndaà s'ín, jñà síkítson-jìin kjoa xi ndaà tìjn koni s'ín títanjichá yijo-ná.” ³⁴ Ndaà tikkítsejèn it'aà ts'e kjoa koi; kì tà tsjaá jé binchaàtsjioò. Nga tìjn i'nga xitá xinguiqo xi mìkii beèxkon Nainá. K'oaá xan-nò mé-ne nga kàtasobà-nò.

Kò kjoàn koma mik'en k'e nga kjoaáya-la

³⁵ Tsà koi nachrjein-la tìjn i'nga xitá xi tsò: “¿Kós'ín koma nga kjoaáya-la xitá xi jye k'en? ¿Kò kjoàn yijo xi kítjokàjìin-kò?” ³⁶ ¿Mé tà tònqo-nò! K'e nga 'bè tje, jñà nojmé

nga sihiijìn, biyaà-né, mé-ne nga kiso xitse-ne jno, nga lingoò k'a kítsajnakon. ³⁷ K'e nga 'bè tje, mìtsà jñà xi jye jno bitjee; ta jñà nojmé bitjee, o xi trigo-né. ³⁸ Tanga jè Nainá, k'oaá kjoàn s'ín koni s'ín mejèn-la; k'oaá kjoàn s'ín nga jngoò lingoò skaya xojmá koni kjoàn tje-la. ³⁹ Jñà yijo, mìtsà ngàsòn kjoàn. Yijo-la xita, k'ejí kjoàn; yijo-la cho, k'ejí kjoàn; yijo-la tin, k'ejí kjoàn; yijo-la nise, k'ejí kjoàn. ⁴⁰ Koni choòn i isò'nde nga tjin yijo xi k'ejí s'ín tsejèn, k'oaá ti choòn ngajmii nga tjin xi k'ejí s'ín tsejèn. Mìtsà ta ngàsòn tsejèn xi tjin ngajmii ko xi tjin isò'nde. ⁴¹ Jè ts'oi k'ejí s'ín tsejèn, jè sá k'ejí s'ín tsejèn, jñà ni'ño k'ejí s'ín tsejèn. K'a k'ejí, k'a k'ejí s'ín tsejèn nga jngoò lingoò skoya.

⁴² K'oaá tis'ín ma nga kjoaáya-la xita xi jye k'en. Jè yijo xi sihiijìn, bits'on-né, tanga jè yijo xi kjoaáya-la, mi ti kii kíts'ón-ne. ⁴³ Sihijìn-né xi nímé chí-la; jè xi kjoaáya-la jeya-né. Xi sihiijìn, yijo indaà-né; xi kjoaáya-la tjin-la nga'ño. ⁴⁴ Jè yijo xi sihiijìn, taxki yijo-né, ts'e isò'nde-né. Yijo xi kjoaáya-la, yijo xitse-né, ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá. Tjin xi taxki yijo, tikoá tjin xi tsjá Inima Tsjeè-la Nainá.

⁴⁵ K'oaá s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xita x'in tjòn xi ki'mi Adán, jngoò xi xita komà xi tsibijnakon." Tanga [jè Cristo], jngoò inima xi síkítsajnakon xita, nga jè j'ii ngajo-la Adán nga jyehet'aà-ne kjoa. ⁴⁶ Tanga jè xi inima, mìtsà jè j'ii ítjòn; jè j'ii ítjòn xi taxki yijo ts'e isò'nde, iskaán j'ii xi inima. ⁴⁷ Jè xita x'in xi tjòn, i it'aà nangui ts'e; ni'ndeé kisindaà-ne. Jè xita x'in xi ma-ne jò, ngajmii ts'e, yaá inchrobà-ne, [nga jè xi Na'èn-ná]. ⁴⁸ Ngats'ii xita xi i isò'nde ts'e, k'oaá kjoàn yijo-la koni kji ts'e Adán nga ni'ndeé kisindaà-ne. Ngats'ii xi ngajmii kítsajna, k'oaá kjoàn koma yijo-la koni kji ts'e Cristo xi ngajmii inchrobà-ne. ⁴⁹ I'ndeí, jñá, k'oaá kjoàn tsejèn yijo-ná koni kji xi ni'nde kisindaà-ne; nga komà iskan, k'oaá kjoàn kotsejèn yijo-ná koni kji xi ngajmii j'ii-ne.

⁵⁰ Ndí 'ndsè, k'oaá xan-nò jè yijo-ná nga jní tjin-la mikii ma kjoahas'en-jiin nãnda tíhotixoma Nainá. Tikoá jè yijo-ná xi bi'ndoya mikii ok'in-la nga ya kjoahas'en-jiin nãnda tjin xi mikii bi'ndoya. ⁵¹ Kènojmi jngoò-nò kjoa'ma ts'e Nainá: Jñá xi xita-la Cristo 'mi-ná, mìtsà ngats'iaá nga kiyá, tanga ngats'ii-ná ta jngoò tjò kjoatjìya-ná, ⁵² k'oaá ngaya-la koni k'e nga tsix'áá koá bíchjoà xkoaán, tik'eé-ne nga skindàya chrjo trompeta xi fehet'aà-ne. K'e nga kjone chrjo trompeta, jñà mik'en kjoaáya-la, mi ti kii ki'ndo-ne nita kjé-ne. Koá jñá kjoatjìya-ná. ⁵³ Jè yijo-ná nga biyaà ko nga bi'ndo, mochjeén-né nga tjoé jngoò-la yijo xi mi ti kii kiyá-ne ko mi ti kii ki'ndo-ne nita kjé-ne. ⁵⁴ K'e nga k'oas'ín koma nga jè yijo-ná tjoé jngoò-la yijo xi mi ti kii kiyá-ne ko mi ti kii ki'ndo-ne nita kjé-ne, k'eé kítasòn koni s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè

kjoa xi síkijne jngoò k'aá síchija kjoabiyaà. ⁵⁵ Ji xi kjoa biyaà 'mì-lè, ¿ñánda-ne nga kinikijni? ¿Ñánda tjna na'yá-lè xi ma-la sík'en xita?" ⁵⁶ Jè na'yá xi tjin-la kjoa biyaà, jé kjoa ts'e jé. Kò jè nga'ño xi tjin-la jè kjoa ts'e jé, jé kjotixoma. ⁵⁷ Ndaà chji-la Nainá nga jè tsjá-ná nga'ño xi it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná nga níkjine-lá kjoa biyaà kò kjoa ts'e jé.

⁵⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kixi tìtsajna. Niyá xi siikjatjiya-la kjohitsjeèn-nò. Kjit'aà nachrjein isa 'ño tixá-là Na'en-ná. Nga tijiin-nò nga jè xá xi 'nè xi ts'e Na'en-ná, mìtsà tà kjotjò.

16

Ton xi maxkót'aà-la jña xita naxandá-la Cristo

¹ Jè ton xi maxkót'aà-la xita naxandá-la Cristo, k'oas'ín t'een koni s'ín kixan-la xita naxandá-la Nainá ján nangui Galacia. ² Jñò, nga jngoò ijngoò, nga jiin jiin nachrjein k'e nga tahàngo, titjò chiba ton-nò koni s'ín machikon-t'ioòn, mé-ne nga mì k'e kixkó-nò k'e nga 'an xi kijchoa. ³ K'e nga kijchokon-nò ya Corinto, sikasén ján Jerusalén xita xi jñò chjaajñoò. Tsjaà-la xojon carta nga kjiko jè ton xi maxkót'aà-nò. ⁴ Tsà mochjeén nga tikoa 'an kjián, komaá kjiko-na jña xita koi.

K'e nga kisikitsjeèn Pablo nga kjoiján Corinto

⁵ Mejèn kjikon-nò k'e nga jye kjoáhatoaa ján nangui Macedonia, nga k'oaá s'ín tjindaà-na nga ya kjoáhatoaa mé-ne nga ikjoàn kijcho-na Corinto. ⁶ Tsà koma ya kótijnako chiba nachrjein-nò, kò tsà koií nachrjein-la nga ya kótijnako-nò skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la chon 'nchán, mé-ne jñò koma síchjít'aà-ná k'e nga tsà ñánda kjián nga koma iskan. ⁷ Majin-na nga tà jngoò tjò skotsejèn-nò; jè xi mejèn-na nga kjin nachrjein kótijnako-nò, tsà Nainá mejèn-la nga tsjá'nde-na. ⁸ Íí kótijna naxandá Éfeso skanda nachrjein ts'e s'eí Pentecostés, [jè s'eí xi bitjo k'e nga jye bijchó icháte nachrjein nga bitjo s'eí Paxko]. ⁹ Ndaà tíjjo'nde-na nga tìs'iaàn xá-la Nainá xi 'ño ndaà tìbitasòn, nas'ín 'ño kjin ma-ne xita xi kondra tìtsajna-na.

¹⁰ Tsà kijchòkon-nò jè Timoteo, chítsejèn-là nga tsja kàtas'e-la nga kijnako-nò nga mì yijo-la kinchaxkón-la, nga tikoa xá-la Nainá tís'ín koni 'an. ¹¹ K'oaá ma-ne, kì nachrjenguioò jñò, tà saá tìchjít'aà-là nga 'nchán kàtjanchrobákon-na; 'an, tíkoñaá-la kò xita 'ndseé xi i'nga.

¹² 'An 'ño tsibìtsi'ba-la jè 'ndsè Apolos, nga katahijtakò jña xita 'ndseé xi tjiné nga kjikon-nò, tanga majin-la nga fi; k'eé-la kjoij k'e nga kò'a-la.

¹³ Ndaà titsajnakon. 'Ñó kixi titsajnakoo jè 'én xi mok-jeiín-nò. Kì yá xi tsakjoòn-là, kàtas'e-nò nga 'ñó. ¹⁴ Ngats'ii kjoa xi 'nè, koó kjoatjòcha-nò k'oa t'een.

¹⁵ Jñò ndí 'ndseé kò tichjaá, jyeé tíjìin-nò nga jñà xita ni'ya-la Estéfanos, jñà kòkjeiín ítjòn-la 'én-la Cristo ya nangui Acaya. Jñà xita koi, k'oaá s'ín bínè-la yijo-la nga jñà xita naxandá-la Cristo siichját'aà-la. ¹⁶ Ndí 'ndseé, bitsi'bà-nò nga tiná'yañijon-là xita xi k'oaá s'ín síxá koni jñà xita koi, kò ngats'ii xita xi mìkìl bijta-la nga síxá-la Nainá. ¹⁷ Matsja-na nga j'ìikon-na Estéfanos, Fortunato kò Acaico [nga jñò kinikasén], nga jñà j'ii síkitasòn xi jñò mìkìl komà kinìtasòn nga inchrobàchon-ná. ¹⁸ Jñà j'ii síje ikon-na kò tsajòn. K'oaá ma-ne jchaxkón jñà xita xi k'oaá s'ín koni jñà xita koi.

Pablo síhixat'aà naxandá-la Cristo

¹⁹ Jñà naxandá-la Cristo xi titsajna nangui Asia síhixat'aà-nò. Jè Aquila kò Priscila kò xita naxandá-la Cristo xi bixofia ya ni'ya-la, it'aà ts'e Na'èn-ná ndaà síhixat'aà-nò. ²⁰ Ngats'ii xita 'ndseé, síhixat'aà-nò. Jñò tiixat'aà nga jngoò lingoò xita xinguiqoo nga kò inima-nò.

²¹ An, xi Pablo 'mì-na, tisihixat'aà-nò nga kò ndsaa tikjiì-nò xojon jè.

²² Tsà tjín xita xi mìkìl matsjakeè Jesucristo xi otíxoma-ná, jè xita neií kàtjìkò. Na'èn, ji niton nchroboí.

²³ Jè kàtijnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná. ²⁴ Kjit'aà nachrjein kàtas'e-nò kjoatjòcha-na nga jè Cristo Jesús titsajnakoá. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskiù-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Corinto

¹ An, Pablo, tìsikasén-nò xojon jè, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la Nainá nga 'an tsibíxáya-na Cristo Jesús. An, kò 'ndsè Timoteo tìtsanikasén-nòjen xojon jè. Tìtsanìhixot'aà-nòjen jñò xi xita naxandá-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaà ya naxandá Corinto, kò ngats'ìi xita tsjeè-la Cristo xi títsajna kóhokji nangui Acaya. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndaà kátayaxkón Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo xi otíxoma-ná. Jè Nainá xi Na'èn-ná ma, tse kjohimatakòn tjín-la it'aà tsaján. Kò jè, kjit'aà naxhrjein síje takoán. ⁴ K'e nga mé kjo'in títsajnajñaá, jè Na'èn-ná síjetakòn-ná mé-ne jñá, k'oaá tìs'ín síjetakoán xinguiáá xi tìkoá kjo'in títsajnajjiin koni s'ín kisìjetakòn-ná Nainá. ⁵ Koni tjín kjo'in xi tse nìkjiaán xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá tìs'ín tse kjojetakòn sakó-ná it'aà ts'e Cristo. ⁶ Ngajen, tsà kjo'in tìtsanìkjeiín-jen, kjondaà tsajòn-nò nga s'e-nò kjojetakòn, koá kítjokàjñòò kjo'in. Tsà Nainá síjetakòn-najen, jè-né nga tìkoá jñò s'e-nò kjojetakòn, koá kichikjoá kò-nò kjo'in xi jin tìtsanìkjeiín-jen. ⁷ Tjín kixíi kjoá xi chiña-lajen it'aà tsajòn. Tíjiin-najen, koni s'ín tíhokot'aà-nò kjo'in xi tìtsanìkjeiín-jen, k'oa tìs'ín okot'aà-nò kjojetakòn xi tjín-najen.

⁸ Jñò 'ndsè kò tichjaá, mejèn-najen nga kátasijiin-nò kjo'in xi kis'e-najen ján nangui Asia. Tse jchán kjo'in kinìkjeiín-jen. Jyeé mì tì kii kichikjoáko-nájen skanda mì tì kii bixón-najen tsà kítajnakon isa-jen. ⁹ K'oaá s'ín komà-najen nga jyeé-la tjínè-la nga kiyá-jen. K'oaá s'ín komàt'in-jen mé-ne nga isa ndaà kjót'aà takòn-najen Nainá xi ma-la síkjaáya-la mik'en, nga mì tà yijo-najen kjót'aà takòn-jen. ¹⁰ Nga jyeé kjomeé k'en-jen, tanga Nainá tsasiko-najen nga kisikatojiin-najen kjo'in kò tákó síkatojiin-isa-najen kjo'in. Kò k'oaá s'ín kjit'aà takòn-jen nga jè síkatojiin isa-najen nita mé kjoa-ne. ¹¹ Jñò, mochjeén-né nga síchját'aà-nájen nga kinókjoat'aà-la Nainá it'aà tsajen mé-ne nga isa kjin koma-ne xita xi kichjat'aà-la Nainá, tìkoáá kjin koma xita xi tsjá-la kjondaà Nainá koni s'ín machikon-t'in-jen.

Mé-ne mìkii kii-ne Pablo ján Corinto

¹² Tjín jngoò kjoa nga ndaà nikítsajna-jen yijo-najen. K'oaá s'ín beè-lajen takòn-jen nga it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne nga tsjeè kò kixi tihonguíko-jen yijo-najen i isò'nde, kò jè tjina ítjòn it'aà tsajòn. Mitsà kjoachjine-la xi taxki xita nga kò'nè-jen, kjondaà-la Nainá-né. ¹³ Mitsà kj'eíi kjoa nga titsachjiì-nòjen, ta jè-né nga kíkkejñoò kò kjoas'en-jiin-nò koni tsò 'én xi tjít'aà xojon jè. K'oaá s'ín majngoò takoàn nga nguì ndaà kjiya-nò ¹⁴koni s'ín jye kjòchiya chiba-nò nga tsja kàtama-nò it'aà tsajen kò nga tikoá tsjaà koma-najen it'aà tsajòn k'e nga kjoíi ìjngoò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná.

¹⁵ 'An, jyeé ndaà tíjngoò takoàn it'aà ts'e kjoa koi, k'oaá ma-ne nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga jò k'a kíkjon-nò mé-ne jño, jò kjondaà sakò-nò. [Tanga mì k'oaá s'ín tsitasòn.] ¹⁶ K'oaá s'ín kisikítsjeèn, k'e nga kiaà nangui Macedonia nga ya jahato ítjòn-nò. Tjín-nè nga kjoahato ìjngoò k'a-nò k'e nga kjinchrobà-na mé-ne jño koma sìchját'aà-ná nga kjián nangui Judea. ¹⁷ K'e nga k'oas'ín kiskoòsòn-la, ¿a k'oaá s'ín kinikítsjeèn nga 'an, tisìskáko-nò? Majìn, nga mì k'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín xi taxki xita isò'nde. Mitsà ítjòn xan-nò: “Koma-né”, kò tik'e-ne ìjngoò k'a xan-nò: “Mikii koma.” ¹⁸ Tíbeè Nainá; 'én kixíi xi kixan-nò, ngajen, mì k'oaá s'ín nokjoà-jen nga bixón-jen: “Jon, koma-né”, kò “Mikii koma.” ¹⁹ Timoteo, Silvano kò 'an, k'oaá s'ín nokjoàyiin-nòjen it'aà ts'e 'én-la Jesucristo xi kí'ndí-la Nainá. Tsjin-la 'én xi tsò jon kò majìn. Nainá jngoò k'a síkitasòn it'aà ts'e Cristo nga tsò: “Jon, koma-né.” ²⁰ Ngats'ii 'én xi chja Nainá koni s'ín tsjá tso'ba, it'aà ts'e Cristo bitasòn yije-né. Nga jè Cristo xi tsò “koma-né”. Kò it'aà ts'e Cristo, jná bixón-ná: “K'oas'ín kàtama”, mé-ne jeya kíjna-ne Nainá. ²¹ Jè Nainá, xi síkixiyandaà-ná nga jè titsajnakoaá Cristo [xi xó jaàjiin-ne Nainá], tikoáá jná xó jaàjiin-ná Nainá. ²² Kò tijè-ne Nainá xi tsibít'aà chiba-ná koni jngoò sello; kisikíjnajiin inima-ná jè Inima Tsjeè-la xi tjoé ítjòn-ná nga kixi kjoa nga tikoá tjoé yije-ná kjondaà xi tjindaà-la nga tsjá-ná.

²³ Tíkotsejèn Nainá, jè tíbeè inima-na, mé-ne kj'eè kii fi-na Corinto koni s'ín tíjiin-na; koií kjoa-la, majin-na nga 'on koma-la inima-nò nga 'én ts'en kichjako-nò. ²⁴ Ngajen, majin-nòjen nga ngajen, kjo'ño kotíxoma-nòjen it'aà ts'e 'én xi mokjeiín-nò. Ta saá nìchját'aà-nòjen mé-ne nga s'e-nò kjotsja nga kixi titsajnaà koni s'ín mokjeiín-nò.

2

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga mì tì kii kiikon-nò. Majin-na nga ba kítsajnaà. ² Tanga tsà 'an, ba síkítsajna-nò, nga koma iskan, mì tì yá tjín-ne xi sjiitsjako-na,

nga jñò, jyeé ba titsajnaà. ³ Koií xá jye kiskii jngò-nò xojon, mé-ne k'e nga kichokon ijngò k'a-nò nga mì ba sikijna-ná nga mochjeén-né nga jñò sìtsjako-ná. Nga k'oaá s'ín tíjngòò takoàn, 'an, matsja-na tikoá jñò, matsjaá-nò. ⁴ K'e nga k'oaá s'ín kiskii-nò, ndaà jchán kokájno-la inima-na, baá kis'e-na skanda ndáxkoaàn tsibíxteèn. Tanga 'an mitsà koi xá kiskii-nò nga kàtaba-nò. Jè-né nga jcha nga 'ñó matsjake-nò.

Kó kitsò 'én xi kùchja Pablo it'aà ts'e xita xi tsohótsji jé

⁵ Jè xita xi tsohótsji jé, mitsà ta 'an xi ba kisikijna-na, mejèn tsà ba kisikítsajna ngats'i xita naxandá-la Cristo. Tà k'oaá xan-nò nga mì koto chiba-la koni s'ín tixan-nò. ⁶ Nga kjin ma-nò xi tsibìnè-là kjo'in jè xita jè; jyeé ndaà tjín, ta koma-ne. ⁷ I'ndeí, jè xi s'een nga sijchàat'aà-là jé-la; sijetakòn xita jè, mé-ne nga mì kjoa kiyájìn-ne. ⁸ K'oaá ma-ne nga bìtsi"bà-nò nga ndaà jchibàya-nò nga ijngò k'a titsjacha xita jè. ⁹ Tikoá koií xá kiskii-nò it'aà ts'e kjoa koi, mejèn-na skot'aà-nò, a kixí kjoa nga ma-nò níkitasòn yije. ¹⁰ Jè xita xi jñò nijchàat'aà-la jé-la, tikoá 'an sìjchàat'aà-la. Tsà mochjeén-né nga 'an sìjchàat'aà-la xita jè, 'an jyeé kisijchàat'aà-la xi kjondaà tsajòn kò tibeè Cristo. ¹¹ Mé-ne jè xita neí miki koma jè sìkijne-ná, nga jyeé ndaà 'yaá kjoamaña-la kós'ín síxá.

Kó komà-la Pablo nga miki kisatükjoò Tito ján Troas

¹² K'e nga ijchoa ján naxandá Troas, nga kichjàya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, it'aà ts'e Na'èn-ná kitáx'a'nde-na nga kisixákoa 'én ndaà-la Nainá. ¹³ Tanga miki ndaà kis'e-la inima-na nga miki kiskaajñaà jè 'ndsé Tito. K'oaá komà-ne kisikítsajna jña xita xi ya i'nde-la, ijoàn kiaà ján nangui Macedonia.

Mé kjoa-ne nga jè Pablo tsjá-la kjondaà Nainá

¹⁴ Ndaà chjí-la Nainá nga it'aà ts'e Cristo fiko-najen k'e nga okó-lajen jña xita isò'nde nga jye kisikijne. It'aà tsajen k'oaá s'ín obisòn kjohítsjeèn-la Nainá xi kos'ín ngaya-la koni jngòò jta-la tsojmì xi 'ñó ndaà jne, mé-ne nga skoe-ne jña xita nita ñánda-ne nga titsajna. ¹⁵ It'aà tsajen k'oaá s'ín ngaya-la koni ni'ndi-la chrjóngó-la Nainá, k'e nga jè Cristo tsját'aà-la Nainá. K'oaá s'ín bijchókajìn-la jña xita xi bitjokajìn kjo'in kò xita xi chija. ¹⁶ It'aà ts'e jña xita xi chija, [k'e nga beè-najen nga bènojmiya-jen 'én-la Nainá], k'oaá s'ín ch'o jne-la koni jngòò jta xi sík'en-ná. Tanga jña xita xi bitjokajìn kjo'in, k'oaá s'ín ndaà jne-la koni jngòò jta xi síkijnakon-ná. It'aà ts'e xá koi, nijngòò xita chíkjoa-la nga síkitasòn xi ta kjohítsjeèn ts'e. ¹⁷ Ngajen, miki k'oaá s'ín 'nè-jen koni s'ín xita xi kjeí xi chjaya 'én-la Nainá nga ton síkijne. Ngajen, 'én kixí nokjoà-jen. Nainá

tíbeè-ne nga jè kisikasén-najen kò nga'ño ts'e Cristo-né nga nokjoàya-jen, nga jè Cristo titsajnakò-jen.

3

Xá-la Nainá xi kjoa xitse

¹ K'e nga k'oa' mì-nòjen kjoa koi, ¿a bìts'ia ìjngoò k'a-jen nga ndaà nìkìtsajna-jen yijo-najen? J'ño, ¿a k'oaá s'ín nìkìtsjeèn nga mìkì t'j'nde-na nga ma sixá tsà tsjìn-na xojon xi j'ño k'oi-ná, o xi k'ejí xita tsjá-na koni s'ín síjé xita xi k'ejí? ² Majìn, j'ño sobà-nò xi xojon-najen ma xi t'j'ìn ìj'ìn inìma-najen. Ngats'ì xita beè-né koa bíxkejìn-né. ³ K'oaá s'ín ndaà 'ya-jen nga j'ño-nò xi koni xojon-la Cristo xi it'aà tsajen kitjei. Jngoò xojon carta xi mìtsà tinta kitjei-ne; koó Inìma Tsjeè-la Nainá xi t'j'nakon kitjei-ne; mìtsà ndajo kitjeit'aà; yaá kitjeit'aà yijo inìma-la xita.

⁴ Kjoa koi, k'oaá s'ín makixiya nga it'aà ts'e Cristo mokjeíin-najen it'aà ts'e Nainá. ⁵ Xi ta nga'ño tsajen tsjìn-najen kjohítsjeèn mé xi s'en-jen. Tanga jè Nainá tsjá-najen kjohítsjeèn k'e nga mé xi 'nè-jen. ⁶ Jè Nainá tsjá-najen kjohítsjeèn nga chí'nda-la ma-jen mé-ne nga koma kìnókjoaya-najen it'aà ts'e kjondaà xitse xi Nainá tsibíndaajìn-kò j'ña xita. Mìtsà kjoa ts'e kjotíxoma xi xojon t'j'it'aà, ts'eé Inìma Tsjeè-la Nainá. Jè kjoa xi ts'e kjotíxoma sík'en-ná nga nguixkon Nainá, tanga jè Inìma Tsjeè-la Nainá sík'j'nakon-ná.

⁷ Jè kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés xi ndajo kitjeit'aà, kjoa biyaá j'ìkò. Tanga k'e nga sa kitjoé it'jòn-la kjotíxoma jè, k'oaá s'ín k'ya-la kjoa jeya-la Nainá. Jè Moisés, k'e nga j'ì-ne nga kii mijìn-jno nindoò, j'ña xita Israel mìkì komà kiskoò'an Moisés nga 'ño ote ni'ín kji isén-la; tanga xi komà iskan, chaán kichijà xi ote kji isén-la. Tsà k'oaá s'ín kis'e-la kjoajeya, jè kjoa xi t'j'ìnè-la nga chíja, ⁸ isa jeya t'j'ìn kjondaà xitse xi tsjá-ná Nainá k'e nga tsjá-ná Inìma Tsjeè-la. ⁹ Nga jeya j'ì jè kjotíxoma xi kjoa biyaá tsibínè-ná, isaá 'ño jeya kítasòn 'én xi nokjoàya-jen nga xita kixi síkìtsajna-ná Nainá. ¹⁰ Nas'ín 'ño kis'e-la kjoa jeya jè kjotíxoma xi jye tsato, tanga mìkì mangásòn-kò jè kjoajeya xi t'j'ìn-la kjondaà xitse; isaá 'ño jeya t'j'ina. ¹¹ Tsà jè kjoa xi t'chijangui kis'e-la kjoa jeya, isaá jeya t'j'ìn kjoa xitse xi mì t'j' kii chíja-ne n'ita kjé-ne.

¹² Nga t'j'ngoò takòn-jen nga titsachiñá-lajen kjoa koi, k'oaá ma-ne nga mìkì masobà-najen nga nokjoá-jen. ¹³ Mìtsà k'oa's'ín 'nè-jen koni kis'ìin Moisés nga nikje tsibíjtsa isén-la, mé-ne nga j'ña xita Israel mìkì komà kiskoò'an-ne nga jye t'chijangui xi ote kji isén-la. ¹⁴ Tanga j'ña xita Israel kjotájaajìn kjohítsjeèn-la. Skanda nachrjein j'ndeij,

k'e nga bixkejiin Xojon-la Nainá xi tjit'aà kjoa jchinga xi tsibindaajiin-ko xita, tákó k'oaá s'in ma-la koni tsà nikje xoba kijtsa kjohitsjeen-la. Ta jngoó it'aà ts'e Cristo koma tjáxin nikje jè. ¹⁵ Skanda nachrjein i'nde, jña xita Israel, k'e nga bixkejiin xojon xi kiskii Moisés, tákó k'oaá s'in ma-la koni tsà nikje xoba tijtsa'ma kjohitsjeen-la. ¹⁶ Tanga k'e nga jngoó xita síkjahatjiya-la kjohitsjeen-la nga fit'aà-la Na'en-ná xi otixoma-ná, tjáxin-la nikje xoba xi tijtsa'ma kjohitsjeen-la. ¹⁷ Nga jè Na'en-ná, jè sobà-né xi Inima Tsjeè-la Nainá. Ya ñánda tjina Inima-la Na'en-ná, jña xita túsajnadeji-né kjoa ts'e kjotixoma. ¹⁸ Ngats'iaá jña mì tì nikje xoba tijtsa'ma-ne kjohitsjeen-ná. It'aà tsajan k'oaá s'in ngaya-la koni jngoó chitsín xi ma chitsejèn-yá xi okó kjoa jeya-la Na'en-ná. Kjit'aà nachrjein isa jeya tíhotsejèn koni kji Na'en-ná nga jè Inima Tsjeè-la tísíkatjiya-ná.

4

Kó s'in síhiseèn-ná jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹ Koií kjoa-la ngajen, mikií mahindaà inima-najen nga jè Na'en-ná kjohimakeè-najen nga xá ts'e kisingsja-najen. ² Jyeé kichjaàxin-jen jña kjoa ch'o xi tji'ma, xi sísobà-najen; mikií chonachan-jen, ni mikií níkatjiya-lajen 'én-la Nainá. Ngui 'én kixi bènójmí-jen, mejèn-najen nga nguixkon Nainá ngats'ii xita kàteèxkon kjohitsjeen-najen kós'in 'nè-jen. ³ Jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi nokjoàya-jen, jña xita xi ya tíchijajiin kjoa ts'e jé-la, ta jña-né xi tijtsa'ma kjohitsjeen-la nga mikií fiya-la. ⁴ Jè xita neji xi tíhotixoma-la isò'nde nachrjein i'nde, xi kós'in tjina koni tsà nainá, jé bíchjoà xkon jña xita xi mikií mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo; nga jè bíjñò kjohitsjeen-la, mé-ne nga mikií skoe-ne kjoahiseèn-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'ñó jeya tjina, nga jè Cristo xi okó kó kji xi ngui jè sobà Nainá. ⁵ Ngajen, mitsà tà it'aà tsajen nokjoà-jen k'e nga bènójmíya-jen 'én-la Nainá; it'aà ts'eé Jesucristo nokjoà-jen nga jè xi otixoma-ná. Ngajen, tà chí'ndaá ma-jen nga ngajen nixá-nòjen, koií-né nga matsjacha-jen Jesús. ⁶ Nainá, jè xi kitsò nga jè ni'in kàtasíhiseèn i'nde ñánda jñò choòn, tije-né xi kisihiseèn jiin inima-najen, mé-ne jña xita xi kj'eíí kohiseèn-la nga skoexkon kjoa jeya-la Nainá koni s'in 'ya-la ts'e Cristo.

Mé-ne tijnogò-ne takoán nas'in kjo'in titsanikjiaán

⁷ Kjondaà jè xi 'ñó tse chji-la, yaá tjiiin yijo-najen. Tanga yijo-najen k'oaá s'in ngaya-la koni tiji ni'nde. Jè Nainá k'oaá s'in kis'iin mé-ne nga 'ya-la nga jè nga'ñó xi 'ñó ndaà tísíxajiin yijo-najen, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne; mitsà it'aà tsajen nchrobá-ne. ⁸ 'Ñó kjin ma-ne kjoa xi tjin-najen,

tanga maá kitjokàjìin-jen. Tjín kjoa xi makájno-najen, tanga miki mahindaà-jen. ⁹ Fìtjingui kondraá-najen xita, tanga Nainá miki tsjeiin takòn-najen; jña xita beetoòn-najen, tanga miki chíkjoa-la nga síkjesòn-najen. ¹⁰ Nita ñanda-ne nga onguí-jen, kjit'aà nachrjein mejèn-la siik'en-najen xita koni s'in komàt'in Jesús; tanga jè Nainá, jè xi mejèn-la nga it'aà tsajen kàta'ya-la nga jè Jesús xi tísikijnakon-najen. ¹¹ Ngajen xi titsajnakon-jen, kjit'aà nachrjein tijnat'aà chraña-najen kjoabiyaà xi jè ngatjì-la Jesús, mé-ne jè yijo-najen xi ma biyaà jcha-la kjoabinachon ts'e Jesús. ¹² Ngajen, kjo'iin titsanikjeiin-jen skanda mejèn-la xita siik'en-najen, tanga jña kjoabinachon tísakó-nò.

¹³ K'oaá s'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Mokjeiin-na k'oaá ma-ne nga kichja.” Ngajen, k'oaá tís'in tjín inima-najen it'aà ts'e 'én xi mokjeiin-najen, k'oaá ma-ne nga nokjoá-jen. ¹⁴ Jè Nainá xi kisikjaáya-la Na'én-ná Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà, 'ya-najen nga tikoáá kijchò nachrjein nga siikjaáya-najen koni s'in jaáya-la Jesús. Ikjoàn ngats'iaá kjiko-ná ya nguixkon Nainá. ¹⁵ Ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò, mé-ne isa kjin koma-ne xita xi tjoé-la kjondaà-la Nainá, nga tikoá isa jeya kjna Nainá nga kjin ma xita xi tsjá-la kjondaà.

¹⁶ K'oaá ma-ne miki mahindaà inima-najen; kixi kjoa yijo-najen tífehengui-né; tanga Nainá, nachrjein nchijòn tísixitseyá inima-najen. ¹⁷ Jè kjo'in xi nikjeiin-jen i isò'nde, tà chibaá tjín. Tà jngoò tjò oto. Tanga yaá sakó-najen kjondaà xi isa jeya tjín xi miki fehet'aà nita kjé-ne. ¹⁸ Nga mitsà jña chitsejèn-lajen kjoa xi tjín isò'nde xi tsejèn, jña chitsejèn-lajen xi miki tsejèn xi ts'e Nainá. Kjoa xi tíma i isò'nde, kjoehet'aà-né, tanga jña kjoa xi miki tsejèn, miki kjoehet'aà nita kjé-ne.

5

Ni'ya xi tjindaà-la Nainá ján ngajmii

¹ Yijo-ná k'oaá s'in ngaya-la koni ni'ya xi tjín i it'aà nangui xi chiba nachrjein ma-la nga bixòña. Tsà kixòña ni'ya jè, Nainá tjindaà jngoò-la ni'ya ján ngajmii, xi tjina nita kjé-ne, nga mitsà tsja xita kisindaà-ne. ² K'oaá ma-ne nga imaá fahatse-la inima-ná i isò'nde nga jè xi mejèn-ná nga niton kitsajnyaa ni'ya-ná ján ngajmii. ³ Nas'in sijna yijo-ná xi tsjach'á i'nde, Nainá tsjá ijngoò-ná xi yijo xitse. Jè inima-ná mitsà chija, yijo xitseé koma. ⁴ K'e nga tákó tijnakon yijo-ná koni jngoò ni'ya xi ma bixòña, imaá fahatse-ná, maba-ná, miki tsò takoán nga níkjina ni'ya-ná. Majn-ná nga tjáxin-ná ni'ya jè, jè xi mejèn-ná nga kàtaxitseyá yijo-ná mé-ne nga yijo-ná xi ma biyaà jngoò k'aa jchija nga jè kjoabinachon siikijne-la. ⁵ Jè

Nainá xi xó k'oas'ín tsibíndaà-ná kọ kitsjaà-ná Inima Tsjeè-la mé-ne tjíkixi-ne kjoa nga iskan tsjá yije-ná koni s'ín kitsjaà tso'ba.

⁶ Kjit'aá nachrjein k'oas'ín tíjngoò takoán it'aà ts'e Nainá kọ k'oaá s'ín tíjiin-ná, k'e nga tákó tíjnakon yijo-ná i it'aà nangui koni jngoò ni'ya ñánda titsajnaá, kjiin titsajna-lá ni'ya-la Na'èn-ná ján ngajmii. ⁷ K'oaá s'ín títsanjchá yijo-ná koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Nainá, mii k'oaá s'ín mochjeén nga kọs'ín sijchá yijo-ná koni s'ín beè xkoaán. ⁸ Tíjngoò takoán it'aà ts'e Nainá, isaá-la ndaà tíjn tsà síkijnaá yijo-ná, mé-ne nga ján kítsajnaakoá Na'èn-ná ngajmii. ⁹ Koií kjoa-la nga ndaà sikitasoán koni s'ín sasén-la Na'èn-ná, a i titsajnaá it'aà nangui a xi ján titsajnaá ján ngajmii. ¹⁰ Mochjeén-né nga ngats'iaá kịjchoaá nguixkon ñánda tíhotíxoma Cristo nga k'oi-lá kindá nga jngoò jngoáá; tjoé-ná chjí-ná mé kjoa xi ki'né nga titsajnaá isò'nde, a ndaà ki'né, o xi ch'o ki'né.

Én xi tsjá kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá

¹¹ Nga yaxkón-jen Nainá koni s'ín ok'in-la, k'oaá ma-ne bènojmi-lajen xita xi k'ejí, mé-ne kọkjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Nga nguixkon Nainá ndaà beèxkon-najen nga ndaà 'nè-jen, 'an k'oaá tís'ín mejèn-na nga tíkoa jñò jyeé ndaà yaxkon-nájen. ¹² Mítsà 'mì-nòjen nga tíjin ndaà níkítsajna-nájen yijo-najen tanga jè xi mejèn-najen nga tsja kátama-nò it'aà tsajen, mé-ne koma kinókjoa-là jña xita xi tíjña ndaà síkítsajna-ne yijo-la koni s'ín tsejèn-la, tanga jè inima-la mikii ndaà síkinda. ¹³ Tsà ská-najen, koi-né nga Nainá níxá-lajen, tsà ndaà tíjn kjohítsjeèn-najen, kjondaà tsajòn-nò nga jñò níxá-nòjen. ¹⁴ Jè kjoatjòcha-la Cristo jè kitsobà'ñó-najen nga ma fiko-najen koni s'ín mejèn-la, k'oaá tíjn kjohítsjeèn xi kjòchíya-najen nga jngoò xita k'en ngajo-la ngats'ii xita xi tíjn isò'nde, k'oaá komà-ne nga ngats'ii xita k'en. ¹⁵ Jè Cristo k'en ngajo-la ngats'ii xita xi tíjn isò'nde, mé-ne jña xita xi títsajnakon mii tí k'oaá s'ín síjchá-ne yijo-la koni s'ín mejèn-la yijo-la. K'oaá s'ín síjchá yijo-la koni s'ín mejèn-la Cristo nga jè k'en ngajo-la koa jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaá.

¹⁶ I'ndeji mii tí kii k'oas'ín níkítsjeèn-najen it'aà ts'e xita xi k'ejí kós'ín tsejèn, kó kjoàn, koni s'ín s'ín jña xita isò'nde. K'e nga sa ítjòn k'oaá s'ín kiníkítsjeèn-jen, jè Cristo, tsà taxki xita isò'nde-nè. Tanga i'ndeji mii tí k'oaá s'ín níkítsjeèn-najen. ¹⁷ Jngoò xita, k'e nga Cristo tíjnakọ, xita xitse-né it'aà ts'e Nainá. Jè kjoa jchínga jyeé tsato, jyeé kjòxítseya yije.

¹⁸ Ngats'ii kjoa koi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, nga it'aà ts'e Cristo kichibandaà-ná kọ Nainá. Kọ jè Nainá kitsjaà-najen xá nga koma kénojmi-jen kós'ín kjoóndaà-ne xita kọ Nainá. ¹⁹ It'aà ts'e Cristo kisixá Nainá nga kisikjoóndaà-ne xita isò'nde.

Mì tì kiì kindà kis'iìn-ne jé-la jñà xità. Kò kitsjaà-najen xá nga bènojímí-jen kós'ín ma nga chibàndaà-ná kò Nainá. ²⁰ K'oaá ma-ne ngajen síkasén-najen Cristo nga nokjoà ngajo-lajen. K'oaá ngaya-la koni tsà jè Nainá tíbítsi'ba-nò. It'aà ts'e Cristo bítsi'ba-nòjen: jchibàndaàko-nò Nainá. ²¹ Cristo, mìtsà jé tsohótsji; tanga xi kjondaà tsaján, Nainá, jé tsohónè yije-la ngats'iì jé xi tjín isò'nde, mé-ne it'aà ts'e Cristo, xità kixi komaá nga jè Nainá sùkixiya-ná.

6

¹ Ngajen, xi Nainá nixát'aà-lajen, bítsi'ba-nòjen, kjondaà xi tsjá-nò Nainá, ndaà tikjeén. ² Nga jè Nainá, k'oaá tsò:

Ki'nchrè-lè k'e nga ndaà chiba-la kjòchjeén-lè kjondaà-na, tsohósikoó-lè, jè nachrjein k'e nga tíchiñá-la nga kitjojiin kjo'in.

I'nde, jñò, ndaà tiná'yaà. Jyee ijchò nachrjein ts'e kjondaà-la Nainá nga kítjokàjñò kjo'in.

³ Nímé kjoa xi ch'o 'nè-jen xi síkits'ón-jiin-la xità xi k'jeí, mé-ne jé xá-la Nainá xi jin titsa'nè-jen mì yá xi ch'o kichajajno-la. ⁴ Nità mé kjoa xi 'nè-jen, ndaá onguíko-jen yijo-najen mé-ne jñà xità skoe-ne nga chi'nda-la Nainá 'mì-najen, nga 'nó tjín-najen kjoatsetakòn, 'nó ndaà chíkjoako-najen kjoa ts'e kjo'in, kò tíchijat'aà-najen mé tsojmi xi kochjeén-najen, koa chjá tíma-najen kjoa xi tíhotojiin-jen, ⁵ nga tísat'é-najen, nga ndayá tímikjas'en-najen, nga ngajen binchaàtsji-lajen kjoasii naxandá, nga 'nó nixá-jen, kò mìkiì tsafé-jen, skanda bítajna kjinchrá-nájen. ⁶ Tanga nguì tsjeé titsanijchá-jen yijo-najen; ndaá machiya-najen nità mé kjoa-ne; tjín-najen kjoatsetakòn kò kjondaà it'aà ts'e xità; kò jè Iníma Tsjeè-la Nainá tísxájiin iníma-najen; kò nguì koó iníma-najen nga tjín-najen kjoatjòcha. ⁷ Bènojímí-jen 'én xi kixi tjín. Tjín-najen nga'nó-la Nainá. Jñà kjoa kixi xi 'nè-jen, k'oaá ngaya-la koni jñà kichá xi kò ngaskón kò kixi mochjeén. ⁸ Tjín xità xi beèxkón-najen, tíkoa tjín xi mìkiì beèxkón-najen. Sakoáá ndaà chjá it'aà tsajen, sakoáá majin. Tjín i'nga xi xità ndiso tsò-najen tanga ngajen 'én kixiì nokjoá-jen. ⁹ Tjín i'nga xi k'oas'ín síko-najen koni tsà mìkiì beèxkon-najen, tanga tjín xi beèxkon-najen. K'oaá s'ín beèhikon-najen koni tsà jyee k'en-jen, tanga titsajnakon-nájen. Tsjá-najen kjo'in jñà xità tanga mìkiì biyaà-jen. ¹⁰ K'oaá s'ín ko'an-najen koni tsà ba tjín-najen, tanga ngajen tsja tjín-najen. Tsò-najen nga xità ima-né, tanga it'aà tsajen, kjin jchán xità tísakó-la kjondaà ts'e iníma-la. Nímé xi tjín-najen, tanga nguixkon Nainá, tjín yijee-najen nità mé-ne.

¹¹ Jñò 'ndseeé xi Corinto tsajòn, jyeé kinokjoà kixi-nòjen; nguì koó inima-najen matsjacha-nòjen. ¹² Ngajen, mìtsà bixkon-nòjen kó tsò kjohítsjeèn-la inima-najen, jñò-nó xi bixkoòn kó tsò kjohítsjeèn-la inima-nò. ¹³ K'oaá s'ín chjà-nò koni tsà ixti-na xan-nò, jñò, k'oaá tís'ín t'een koni s'ín 'nè-jen, nga ko inima-nò tìtsjacha-nájen.

Tinchat'aàxìn-là kjoa ts'e je

¹⁴ Jñò, xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, kì jñà xità xi mìkiì mokjeiín-la ñingàsòn-ko kjohítsjeèn-nò. ¿A komaá kóngàsòn-ko jngoò xità xi tjin-la okixi ko jngoò xi tsjin-la okixi-la Nainá? ¿A komaá ya kìtsajnajñaá ñanda jñò choòn nga tjin kjoa iseèn? ¹⁵ ¿A komaá ndaà kjiko xíkjin, jè Cristo ko xità neji? Tikoáá mìkiì koma ndaà kjiko xíkjin jngoò xità xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo ko jngoò xi mìkiì mokjeiín-la. ¹⁶ Mìkiì koma ya sijnaya ni'ya ingo-la Nainá jñà xkósòn xi nainá tsò-la xità. Nga jñà-ná xi 'mì-ná ni'ya ingo-la Nainá xi tijnakon. Koni s'ín kitsò Nainá it'aà ts'e xità xi mokjeiín-la, tsò-né:

'An, yaá kótijnakoaa naxandá-na, tikoáá yaá kojmejiín-la.

'An-ná xi Nainá kìtso-na koa jñà koma xità naxandá-na.

¹⁷ Nainá k'oaá kitsò nga kùchjajìin-la xità naxandá-la:

Tìtjokàjìin-là jñà xità xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'an,

koa tinchat'aàxìn-là.

Nimé kjoa chingàjñò xi tjé tjin nga nguixkoaàn,

mé-ne nga 'an koma skoétjò-nò.

¹⁸ 'An-ná xi skoétjò-nò koni jngoò Na'èn,

jñò koma ndí ixti x'in-na ko ndí ixti íchjín-na,

k'oaá tsò Na'èn-ná xi ta jè tajngoò xi 'ñó tse nga'ño tjin-la.

7

¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, k'oaá tjin kjondaà xi tsjá-ná Nainá koni s'ín kitsjaà tso'ba. K'oaá ma-ne kìnchat'aàxìn-là ngats'ìi kjoa xi tjé tjin xi síkìts'ón yijo-ná ko inima-ná, mé-ne tsjeè kìtsajnaá nga nguixkon Nainá. Ndaà jchaxkoán Nainá mé-ne nga kjit'aà nachrjein ìsa tsjeè sijchá yijo-ná.

Mé-ne tsja ma-la Pablo kjoa xi s'ín xità Corinto

² Choétjò-nájen nga ko inima-nò. Ngajen, niyá xità xi ch'o niko-jen; ni saá yá xità nìkí'on-jen, ni saá jngoò xità chonachan-lajen. ³ K'e nga k'oas'ín tìxan-nò, mìtsà mé kjoa xi ch'o tjin tìhonè-nò; jyeé k'oa kixan-nò nga sa ítjòn, kjit'aá nachrjein nga matsjacha-nòjen, nas'ín kiyá ko tsà tìtsajnakoaán, koó inima-najen nga matsjacha-nòjen. ⁴ Nguì 'én kixíi xi tìchjàko-nò; 'ño matsja-la inima-na it'aà tsajòn. 'Ñó tjin-na kjojetakòn ko taxkì tsjaá ma-la inima-na, nas'ín tse kjo'in tjin-najen.

⁵ K'e nga j'ii-jen i nangui Macedonia, nime xi komà kinikája-jen. 'Ñó kinikájno-jen; xki xi ján kis'e-najen kjoasi, koa ya jjiin inima-najen 'ño kisinchaaxkón. ⁶ Tanga Nainá síjehikon-né xita xi indaà tjin ikon; kisijehikón-najen k'e nga j'ii Tito. ⁷ Mitsà tà koi kjoa-la nga j'ii Tito, jè-né nga jè, tikoaa tsja tjin-la xi it'aà tsajón. Tsibénjmi-najen nga jño, 'ño mejèn-nò nga jchaxkon-nájen. K'oaà ti kitsò-najen nga ba titsajnaà koa makájno-nò it'aà ts'an. K'e nga ki'nchrè 'én koi, 'an, isaà ndaà kjòtsja-na.

⁸ Jño, nas'in tà kjoaba tsohotsji-nò k'e nga kisikasén itjòn-nò xojon, i'ndeji, mi ti kiì tsikájno-na. Nga sa itjòn kisikájnoa nga kisikasén jngoò-nò xojon, koi kjoa-la nga kisibaà chiba nachrjein-nò. ⁹ Tanga i'ndeji, matsja-la inima-na, mitsà koi nga kjoaba kis'e-nò kjoa ts'e xojon, koi-né nga it'aà ts'e Nainá kinikájno jé-nò nga mi ti jé chinchaàtsji-nò. Jño, k'oaà s'in kjòba-nò koni s'in mejèn-la Nainá. K'oaà ma-ne nga nime kjoa ch'o kisakò-nò it'aà tsajen. ¹⁰ Jè kjoaba xi s'e-ná koni s'in mejèn-la Nainá, jè síxájiin inima-ná nga nikájnoaa jé-ná nga mi ti jé binchaàtsji-ná mé-ne nga koma kitjokájnaa kjo'in; ko mitsà mé xi iskan sikájnoaa. Tanga jè kjoaba xi tsjá-ná isò'nde nga mikii mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá, jè síxájiin inima-ná nga kjoa biyaà fikó-ná. ¹¹ Tanga tikítsjeèn ngats'ii kjondaà xi ki'nè ta koi kjoa-la nga kjoaba kisakò-nò it'aà ts'e Nainá. I'ndeji titsajnaandaà-nò nga s'een kjoa xi tjinè-nò nga sikitasòn; k'oaà s'in titsahokoò yijo-nò nga nime jé tjin-nò; majticha-nò kjoa ts'e jé; i'ndeji tsakjoòn-chaà Nainá; mejèn-nò nga jchaxkon-ná; makájnoó-nò it'aà ts'an; k'oaà komà-ne nga kits'ii-là kjo'in jè xita xi tsohòtsji jé. Ngats'ii kjoa koi koni s'in ki'nè, k'oaà s'in 'ya-la nga mitsà ngats'ioò tjin-nò jé. ¹² 'An, koni s'in kiskii-nò xojon carta xi kisikasén-nò, mitsà jè tsikítsjeèn it'aà ts'e xita xi tsohòtsji jé; ni mitsà it'aà ts'e xita xi kits'ion kisikasén-nò xojon. Jè-né nga tijnò ki'ya-nò nga nguixkon Nainá nga kixi kjoa nga tjòcha 'ya-nájen. ¹³ Maje takòn-nájen ngats'ii kjoa xi ki'nè.

Mitsà ta koi kjoa-la nga maje takòn-jen it'aà ts'e kjoa koi; isa 'ño matsja-najen nga ki'ya-jen Tito nga 'ño tsja tjin-la, koi kjoa-la nga ngats'ioò kinìtsjakoo. ¹⁴ 'An, jyeé kos'in ndaà kisikítsajna-nò nga nguixkon Tito koni kixan-la. Jño, nime kjoa tjin xi ch'o kinikájna-ná. Koni s'in nga ngats'ii 'én xi ki'mi-nòjen, nguì 'én kixi-né, k'oaà tis'in kixi itjo koni tsò 'én xi kixan-la Tito nga ndaà kisikítsajna-nò. ¹⁵ Tito, isaà 'ño ndaà matsjakeè-nò k'e nga bitsjeèn-la nga ngats'ioò ndaà kinikitasòn-là ko ndaà kichjoétjò k'e nga ijchòkon-nò, koa 'ño ndaà kiyaxkón. ¹⁶ I'ndeji, it'aà tsajón ma'ñót'aà takoàn nita mé kjoa-ne, k'oaà ma-ne nga matsja-la inima-na.

8

Mé kjoa-ne nga ton maxkó-ne

¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, mejèn-na nga kátasijiin-nò kjondaà-la Nainá xi okó jjiin naxandá-la Cristo xi titsajna ya nangui Macedonia. ² Nas'in 'ño tse kjo'in nchihotojiin tikoá tí'ya-la nga 'ño matsja-la. Nas'in 'ño xita ima, jña tsojmi xi tsjá kjotjò-la Nainá, koó inima-la tsjá koni tsà 'ño xita nchiná. ³ An, tibe-ná nga koó kjotsja-la tsjá ton xi kjotjò ts'e Nainá koni kji bijchó nga'ño-la, saà k'oaá skanda tsjason-né koni kji bijchó nga'ño-la. ⁴ Jña xita koi, 'ño tsibítsi'ba-najen nga mejèn-la nga tikoá siikasén-la ton kjotjò jña xita naxandá-la Cristo jè i'nde nánanda kochjeén-la. ⁵ Jña xita koi, isaá tsato kitsjaà koni s'in titsachiiná-lajen. Itjòn nangui kisikítsajna-la Nainá inima-la, ikjoàn, k'oaá ti s'in kis'iin it'aà tsajen koni s'in mejèn-la Nainá. ⁶ K'oaá ma-ne bítsi'ba-lajen Tito koni s'in tsibítsi'iaqo xá xi kitjoé-la k'e nga sa itjòn, k'oaá tis'in kátasíkjehet'aà-ne nga kátíxkó ton kjotjò xi jño 'bioò. ⁷ Tanga jño, 'ño ndaà 'nè-nò ngats'i kjoa xi 'nè nga ndaà mokjeiin-nò, nga ndaà nokjoà, nga ndaà tjín-nò kjoa chjine, nga titsajnandaà nga mejèn-nò sichját'aà nita mé kjoa-ne, nga tjín-nò kjoatjòcha nga it'aà tsajen komà-nò. Koni s'in 'nè yije kjoa koi, k'oaá tis'in tikatonè-là jè kjotjò xi 'bioò.

⁸ Mìtsà k'oas'in tixan-nò koni tsà jngoò kjotixoma titsja-nò. Jè xi mejèn-na nga skoeè a ngui kixií kjoa nga tjín-nò kjoatjòcha koni s'in tjín-la xita xi k'ejí nga titsajnandaà nga tsjá kjotjò-la. ⁹ Jño, jyeé 'yaà kjondaà-la Jesucristo xi otixoma-ná. Xita imaá kis'iin yijo-la xi kjondaà tsajòn, nas'in ts'e yije-né ngats'i tsojmi xi tjín, mé-ne jño tjoé-nò kjoa nchiná xi tjín-la.

¹⁰ Tsjaà jngoò-nò kjohítsjeèn it'aà ts'e kjoa jè. Kochjeén-nò nga ndaà sikitason koni s'in tsibítsi'iaqoo jè nó xi tsato nga kits'ioò ton xi kjotjò ts'e Nainá. K'oas'in ki'nè nga kò kjotsja-nò kits'ioò. ¹¹ I'ndeí, tákó k'oaá s'in t'een koni s'in tsibítsi'iaqoo. K'oaá s'in tikjehet'aà koni s'in kjòmejen-nò nga sa itjòn. K'oaá kji tjioò koni kji bijchó nga'ño-nò. ¹² K'e nga jngoò xita xi tjínandaà nga kò inima-la mejèn-la tsjá, k'oaá kji kátatsjá koni kji ma xi s'in, mìtsà tsato tijnjé-la. Nainá mìtsà tsato síjé koni kji ma xi 'nè.

¹³ Mìtsà koi kjoa-la nga kjo'in s'e-nò nga sichját'aà-lá xita xi k'ejí, jè-né nga ngáson ngáya s'e-ná mé xi mochjeén-ná. ¹⁴ I'ndeí, jña xita koi, tsjin-la mé xi mochjeén-la, tanga jño, tjín-nò. K'e nga k'ejí naxrjein, jña xita koi, s'eé-la mé xi mochjeén-la, kò jña kosiko-nò k'e nga jño tsjin-nò. K'oaá s'in ngáson ngáya s'e-ná mé xi kochjeén-ná. ¹⁵ K'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè xi kjin tsibíxkó, nímé tsiningui-la, koa jè xi chiba tsibíxkó, nímé kisichjaat'aà-la."

Kós'ín komà nga kinikasén Tito ján Corinto

¹⁶ Ndaà chjí-là Nainá nga k'oas'ín tsibíjìn inima-là jè Tito nga tikoà kisikájno it'aà tsajòn koni s'ín 'an kisikájnoa. ¹⁷ Kixí kjoà jè Tito kòkjeín-là koni s'ín tsibit'ín-là; tikoà jè, 'ño mejèn-là nga kiikon-nò; ikoón xi kitsò nga kjikon-nò.

¹⁸ Jè Tito tífiko jngòò 'ndseé xi ndaà síkíjna ngats'ì xítà naxandá-là Cristo xi tjin nítà ñánda-ne; nga jè 'ndseé ndaà chjaya 'én ndaà-là Nainá xi kjoà ts'e Cristo. ¹⁹ Mítsà tà koi kjoà koi, tikoáá jña naxandá-là Cristo jaàjìn jè 'ndseé nga koahijtako-najen nga onguíko-jen ton kjotjò-là Nainá xi ngajen titsabíxkò-jen mé-ne jè Na'èn-ná jeya kíjna, tikoà skoe jña xítà nga koó inima-najen síchját'aà-lajen xítà. ²⁰ K'oaá ma-ne nga mì yá xítà kichjajno-najen kós'ín kochjeén ton xi tse tímaxkó. ²¹ K'oaá s'ín binè-lajen yijo-najen kjoà xi ndaà tjin nga nguixkon Nainá ko tikoà nguixkon xítà.

²² Tito, tikoáá báhijtako ijngòò 'ndsè xi xkì xi ján ki'ya-jen nga 'ño binè-là yijo-là nga kjìn xá ma-là. Tjin kixí-né j'ndeí, isaá ndaà binè-là yijo-là nga síchját'aà-nò nga isa ndaà beè takòn-nò. ²³ Jè Tito, amigo ts'an-ná nga 'aán síxáko-na xi kjondaà tsajòn. Jña xítà 'ndseé xi i'nga, jña naxandá-là Cristo xi tjin nangui Macedonia jña kisikasén; nga it'aà ts'e xítà 'ndseé koi, jè Cristo jeya bíjna. ²⁴ Takó-là xítà koi kjoatjòcha xi tjin-nò, takó-là kjondaà xi tjin-nò koni s'ín jye okixan-là jña xítà 'ndseé koi, mé-ne nga skoe-ne jña naxandá-là Cristo xi i'nga nga kixí kjoà.

9

Mochjeén-né nga síchját'aà-là xítà-là Cristo xi kj'eí

¹ Jè kjoà ts'e nga 'ño xi maxkót'aà-là jña xítà tsjeè-là Nainá xi kochjeén-là jè nga 'ño, mì tì kii mochjeén-ne nga 'an skii-isa-nò. ² Be-ná nga titsajnandaà nga mejèn-nò sikitasòn. K'oaá xan-là jña xítà xi nangui Macedonia ts'e nga jño xi Acaya tsajòn, titsajnandaà-nò skanda jè nó xi tsato nga mejèn-nò sikasén nga 'ño. K'e nga kii'nchré jña xítà Macedonia koni s'ín titsa'nè, kjìn ma-ne xi matsja-là it'aà tsajòn tikoáá kjòtsja-là nga mejèn-là sìichját'aà. ³ Koií xá tìsikásen-nò jña 'ndseé koi, mé-ne 'an mì ch'o kótijna-na tsà koi nachrjein-là tsà ta 'én ndiso koma-ne koni s'ín ndaà síkítsajna-nò it'aà ts'e kjoà koi, mé-ne jño titsajnandaà koni s'ín kixan. ⁴ Kós'ín koma-ne tsà koi nachrjein-là kjiko i'nga-na xítà Macedonia. K'e nga kijchò skoe-nò nga kj'eè kii titsajnandaà nga 'ño xi sikasén. Tsà k'oas'ín koma kjoà koi, ngajen kosobá-najen, ko jño, isaá 'ño kosobá-anò. Nga ngajen, it'aà tsajòn 'ño ndaà níkítsajna-nòjen. ⁵ Koií kjoà-là k'oaá s'ín tìsikitsjeèn nga tsibìtsi'ba-là jña 'ndseé nga kisikasén ítjoàn, mé-ne nga

kàtikon-nò koa kàtasíchját'aà-nò nga kàtíxkóko-nò ton kjotjò xi jye k'oas'ín kits'iod ndsoabaà, mé-ne k'e nga jye tijnandaà kjotjò-nò jcha-la nga ijìn inima-nò inchrobàjìn-ne; mìtsà kjo'ño komà-nò.

⁶ Tikítsjeèn jè 'én xi tsò: Jè xi chiba tsojmì bítje, chibaà tsojmì majchá-la; jè xi tse tsojmì bítje, kjin tsojmì majchá-la. ⁷ Nga jngoò ijngoò, k'oaà kji kàtatsjá koni kji kosòn-la inima-la. Mìtsà kò kjoba-la nga tsjá, ni mìtsà kjo'ño koma-la, nga Nainá tsjakeè-né xi kò kjotsja-la tsjá. ⁸ Nainá koma-la tsjá yije-nò kjondaà xi tjin-la, mé-ne nga kjit'aà nachrjein s'e yije-nò xi mochjeén-nò, skanda kininguúí-nò mé-ne koma sichját'aà ts'e xá xi ndaà tjin. ⁹ K'oaà s'ín tichja Xojon-la Nainá nga tsò: Kisika'bí-la xita ima nga kitsjaà-la mé xi mochjeén-la. Kjoakixi-la, mìkiì kjoehet'aà nita kjé-ne.

¹⁰ Nainá tsjá tje-la tsojmì xi sitje, tikoà tsjá tsojmì xi chineé. Tsjá yije-nò xi mochjeén-nò nga kítjee; tikoàá síjchá tsojmì xi bítjee. Kjin skoya kjondaà sakò-nò k'e nga kò kjoakixi-nò 'bioò kjotjò-nò. ¹¹ Jñò, s'e yije-nò ngats'iì kjoa nchiná xi tjin, mé-ne nga kò kjondaà-nò ma sichját'aà-là xita xi k'e eíí, nga sikasén-là kjotjò xi ngajen onguíko-jen. K'e nga tjoé-la jña xita 'ndsee, tsjá-la kjondaà Nainá. ¹² Jña tsojmì kjotjò xi titsanikasén-là jña xita 'ndsee, mìtsà ta koi kjoa-la nga kochját'aà-la mé xi chija-la, tikoà koií-né nga isa kjin koma xita xi tsjá-la kjondaà Nainá. ¹³ Jña xita koi, k'e nga tjoé-la tsojmì kjotjò, jeya sijkijna Nainá. K'oaà s'ín skoe-ne nga kixií kjoa nga jño nikitason-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín mokjeiin-nò. Jña xita koi skoexkón Nainá it'aà ts'e tsojmì kjotjò xi 'biì-là kò xi 'biì-là jña xita xi k'e eíí. ¹⁴ Koó inima-la kichjat'aà-la Nainá it'aà tsajon, nga 'ño tse kjondaà tísakó-nò xi tsjá-nò Nainá. ¹⁵ Ndaà chjí-la Nainá nga 'ño tse kjondaà tsjá-ná, skanda tsjin-ná 'én kós'ín k'oi-lá kjondaà!

10

Kó tsò Pablo nga chjatji xá-la nga chi'nda-la ma Cristo

¹ An xi Pablo 'mì-na, bìtsi'bà-nò it'aà ts'e Cristo xi tjin-la kjondaà, kò xi indaà tjna inima-la. Tjin xita xi tsò-na nga ima kjoa xó s'iaàn k'e nga ya tijnajìn-nò, kò 'ño xó ts'en s'iaàn k'e nga kjin tjnaa. ² Tikoà bìtsi'bà-nò k'e nga kikon-nò, jño, ítjon jchibàya-nò kjoa xi tjin-nò, mé-ne k'e nga kijchoa, ki kiì binè-nàjen nga 'ño kichjakoaa jña xita xi k'oas'ín nchitsò nga k'oaà s'ín titsa'nè-jen koni s'ín xi taxki xita isò'nde. Tanga 'an, tjna ndaà-ná nga kojtkoaa jña xita xi chajno-najen. ³ Kixií kjoa nga xita isò'nde 'mì-najen, tanga mì k'oas'ín bixkán-jen koni s'ín kjaán jña xi taxki xita isò'nde. ⁴ Kichá xi nikjeén-jen, mìtsà kichá ts'e isò'nde. Nga'ño ts'e Nainá-né

xi ma-la síkixòña nga'ñó-la xita neí xi bíchjoà ikòn-la 'én-la Nainá. ⁵ Nìkixòña-nájen ngats'ìi kjohítsjeèn xi ch'o tjin kjoa 'nga takòn xi kondra ts'e kjoachjine-la Nainá. Ndobà'ñó-nájen ngats'ìi kjohítsjeèn mé-ne koma kitasòn-la Cristo koni s'ín mejèn-la. ⁶ Titsajnandaà-nájen nga k'oi-lajen kjo'in xita nita mé kjoa-ne xi mikii ndaà bitasòn-la, k'e nga jye jcha-la nga jñò kixi nìkitasòn.

⁷ Jñò, tà k'oaá s'ín chitsejèn-la koni s'ín 'ya-la jña xita. Tsà tjin i'nga xita xi tsò-la yijo-la nga jè Cristo kisikasén, ndaà kàtasíkítsjeèn, tikoá ngajen jè sobà Cristo kisikasén-najen. ⁸ Mikii masobà-na nga ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjotixoma xi kisingsja-najen Cristo mé-ne koma sichját'aà-nò nga isa 'ñó kitsajnaà; kò mìtsà koi-ne nga 'an sikits'ón-jìin-nò. ⁹ Majìn-na nga k'oas'ín síkítsjeèn nga 'an mejèn-na binchaxkón-nò k'e nga xojon tisikasén-nò. ¹⁰ Tjin i'nga xita xi tsò: "Xojon-la, 'ñó jchán tjin, 'ñó tíchja, tanga k'e nga i tijnajìin-ná mìtsà 'ñó xkón kji. 'Én xi chja, mì yá xi ndaà beèxkón." ¹¹ Jña xita xi k'oa tsò, ndaà kàtasíkítsjeèn koni tsò xojon xi nìkasén-jen k'e nga kjiin titsajna-jen. K'oaá tis'ín s'en-jen k'e nga ya titsajnajìin-nòjen.

¹² Kixi kjoa, ngajen, majìn-najen nga sùngàsòn-kjoòko-jen jña xita xi ti yijo-la ndaà síkítsajna-ne. Jña xita xi k'oas'ín s'ín, xita tòndo-né. Tsjin-la kjohítsjeèn nga ti chiba ts'eé síchiba-ne yijo-la. Tikoá ti xikjin síchibakjoò-ne. ¹³ Ngajen, mikii sikatonè-lajen chiba-la nga ndaà síkítsajna-jen yijo-najen. K'oaá kji koni kji tsjá chiba Nainá it'aà ts'e xá-najen. Jè Nainá kitsjaà-najen xá xi ijchòko-nòjen skanda ján Corinto. ¹⁴ Kò tsà mì-là ngajen ijchò itjòn-jen, kixi kjoa kinikatonè-lajen chiba-la i'nde koni kji kitjò'nde-najen. Tanga ngajen-nájen xi ijchòko itjòn-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁵ Mìtsà jin ndaà nìkítsajna-jen yijo-najen it'aà ts'e xá xi nchis'ín xita xi kjeí. Mìtsà titsanikatonè-lajen chiba-la koni kji xá xi oko-najen. Chiñakjoa-nájen, koni s'ín isa 'ñó ndaà kokjeiín-nò, kò isaá kotseya xá xi titsa'nè-jen. Tanga ta k'oaá kji sixá-jen koni s'ín tjen chiba-la. ¹⁶ K'oaá s'ín kénajmíya-jen 'én ndaà-la Nainá jña naxandá xi fi-isa ñánda kijna naxandá tsajòn. Tanga mì ya kitjás'en-jìin-jen i'nde ñánda jye nchis'íxá xita xi kjeí nga mì jin ndaà síkítsajna-jen yijo-najen xá xi nchis'ín xita xi kjeí. ¹⁷ Jè xi jeya síkijna yijo-la, ta saá Nainá jeya kàtasíkijna. ¹⁸ Mìtsà jè xi ndaà bitjongui xi ti yijo-la ndaà síkijna-ne it'aà ts'e mé kjoa xi s'ín. Jè Nainá xi k'oa kitsò tsà kixi kjoa nga ndaà xita.

11

Pablo, jè xi ngui xita-la Cristo nga jè tsibíxáya-la

¹ T'een kjondaà, tìná'ya jngoò tjà-ná; k'oaá s'ín tìchjàkò-nò koni jngoò xitá xi mì ndaà tìjna kjohítsjeèn-la. Kátas'e-nò kjoatsejta. ² Koni s'ín makájno-la Nainá, 'an, k'oaá tìs'ín makájno-na it'aà tsajòn nga mì k'ejí xitá konguít'aà-là. Ta jngoó x'ín tsibindaàjìin-kò-nò nga siingatsja-nò, jè Cristo. 'An mejèn-na nga tsjeè siingatsja-nò Cristo koni jngoò tsòti xongó. ³ Tanga tsakjoòn-ná tsà k'oas'ín komat'ioòn koni komat'in Eva nga kiskoònachan-la jè ye, tsà ya kìts'ón-jìin kjohítsjeèn-nò nga kìnchat'aàxìn-lá jè kjoatjòcha kixi xi tìjn-nò kò Cristo nga mì tì tìjngoò-ne takòn nga onguít'aà-là. ⁴ Nga bìl'nde-là nga k'ejí xitá bijchókò-nò xi k'ejí tsò 'én xi okóya-nò it'aà ts'e Jesús koni tsò 'én kixi xi jìn bènòjmí-nòjen, kò mokjeiín-nò nga choétjò jngoò inìma xi k'ejí xi mìtsà jè Inìma Tsjeè-la Nainá xi jye kichjoétjò. Tìkoa, mokjeiín-nò nga k'ejí tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi bènòjmí-nò koni tsò xi kòkjeiín-nò nga sà ítjòn. Nga ndaà sasén-nò nga jñà na'yà-là xitá koi. ⁵ 'An, mìtsà isa nangui tìjna-la jñà xitá xi 'mì-là jñò nga isaá 'nga tìtsajna-la jñà xitá xi tsibíxáya-la Cristo. ⁶ 'An, nas'ín mìkiì ndaà ma-na chjà, nìmé kjohítsjeèn chijat'aà-na xi it'aà ts'e 'én-la Nainá. Jñò, jyeé ndaà 'yaà, 'an, nìta ñánda nga tìjnaa, k'oaá s'ín tsakoò-nò.

⁷ ¿A ch'óo kis'iaàn nga tsakoòya-nò 'én ndaà-la Nainá nga nìmé kisikíchjì-nò? Nangui tsohótijnako-nò skanda kisihìma-ná yijo-na mé-ne jñò isa 'nga kisikítsajna-nò. ⁸ Jñà xitá naxandá-la Cristo xi xìn j'nde-la kisichját'aà-na nga tsachrjekájno-la ton mé-ne komà kisixáko-nò nga tsibenòjmí-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁹ K'e nga tsohótijnako-nò, nìyá xi kisìjti-la mé xi kichiját'aà-na. K'e nga mé tsojmì xi kjòchjeén-na, jñà xitá 'ndseé xi j'ìi-ne nangui Macedonia kitsjaà-na. Nga majìn-na nga chjà koma-nò. Nachrjein xi fi-isa, tákó k'oaá s'iaàn. ¹⁰ Nguì koó kjoakixi-la Cristo koni tìxan-nò nga mì yá xi kotichjoà-na kòhokji nangui Acaya nga ndaà síkìjna yijo-na kjoa xi tìs'iaàn nga mì ton kisijé-nò. ¹¹ ¿Mé-ne k'oa xan-na nga chjà? ¿A koi-né nga mìkiì matsjake-nò? Tíbeè Nainá, 'an 'ñó matsjake-nò.

¹² Tanga tákó k'oaá s'iaàn koni kisìko-nò nga sà ítjòn nga nìmé kisijé-nò mé-ne nga mìkiì tsjaà'nde-la nga kìtso jñà xitá xi mejèn-la nga jeya síkítsajna yijo-la nga k'oaá tìs'ín nchis'ín koni ngajen. ¹³ Xitá koi, xitá ndiso-né. Mìtsà kixi kjoa nga xitá xi jè Cristo tsibíxáya-la. Ta konachan-né nga síkjatjìya-la yijo-la koni tsà jè Cristo tsibíxáya-la. ¹⁴ Kjoa koi, mìtsà kjoa xitse; tìjè-ne xitá neíí síkjatjìya-la yijo-la koni jngoò àkjale-la Nainá xi ote kjì. ¹⁵ Mìtsà xkón tìjn, xó k'oaá koma-ne nga jñà xitá xi síxá-la jè xitá neíí, k'oaá s'ín síkjatjìya-la yijo-la koni tsà xitá xi bènòjmí 'én kixi-la Nainá. Xitá koi k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, k'oaá s'ín komat'in koni s'ín tìjn kjoa ch'o xi

nchis'ín.

Mé kjoa-ne nga jeya síkíjna yijo-la Pablo

¹⁶ Ìjngòò k'a k'oa tìxan-nò, kì k'oaá s'ín níkítsjeèn nga mìkìi ndaà t́jín kjòhítsjeèn-na. Tsà k'oa's'ín síkítsjeèn, t́jì'nde-ná nga 'an, k'oa tís'ín ndaà síkíjna ìtsé yijo-na koni s'ín xítà xi i'nga xi mì ndaà t́jín kjòhítsjeèn-la. ¹⁷ K'e nga kòs'ín tìchjà, mìtsà k'oa's'ín chjà koni s'ín sasén-la Na'èn-ná, k'oaá s'ín tìchjà koni jngòò xítà xi mì ndaà t́jín kjòhítsjeèn-la nga t́'an ndaà síkíjna-na yijo-na. ¹⁸ Koni s'ín ḱjìn ma xítà xi t́jì'ndà ndaà síkítsajna-ne yijo-la ìt'aà ts'e kjoa xi s'ín, 'an k'oaá tís'ín mejèn-na nga t́'an ndaà síkíjna-na yijo-na. ¹⁹ J'ndò, bixón-nó nga xítà chjìne-nò, tanga, ¿mé-ne bì'nde-là j'ndà xítà xi mì ndaà tsò kjòhítsjeèn-la? ²⁰ J'ndò, níkjèi'ín-là xítà xi kjo'fíó s'ín-nò nga chí'nda 'nè-là, xítà xi ma-la síkjehejno-nò tsojmì xi t́jín-nò, xítà xi j'ndò beètòòn-nò, xítà xi ochrjekàngui-nò, koa níkjèi'ín-là xítà xi síjts'iin-'a ísén-nò. ²¹ J'ndò, ¿kó s'ín níkítsjeèn? ¿A masobà-na nga indaàkjoa kinikò-nòjen nga mì k'oaá s'ín kinikò-nòjen koni kisi'kò-nò j'ndà xítà xi i'nga?

Tsà t́jín i'nga xi 'fíó ts'en s'ín nga chjà, 'an t́kjoa ts'eén tís'iaàn koni s'ín 'fíó tìchjàkò-nò. Tanga ta k'oaá s'ín tìchjà koni tsà mìkìi ndaà t́jín kjòhítsjeèn-na.

²² J'ndà xítà koi, tsà kixì kjoa nga xítà hebreo-né, 'an, t́kjoaá xítà hebreo-ná. Tsà xítà Israel-né, 'an, t́kjoaá xítà Israel-ná. Tsà tje-la Abraham-né, 'an, t́kjoaá tje-la Abraham-ná. ²³ ¿A chí'nda-la Cristo-né? 'An, isaá ndaà síxá-la Cristo. (K'e nga kòs'ín chjà, k'oaá ngaya-la koni jngòò xítà xi mìkìi ndaà t́jín kjòhítsjeèn-la.) 'An isaá 'fíó síxá-la. Isaá kò ḱjìn k'a ótijnaya ndayá, isa kò ḱjìn k'a síki'on-na xítà, t́kjoa kò ḱjìn k'a nga jye kjomeè sík'en-na xítà. ²⁴ J'ndà xítà judío, 'òn k'a kitsjaà-na kjo'ín nga tsakajá-na xox'ín xi s'e-la kohòyo xi kaàn chrj'òòn f́ijòn t́jín-ne nga jngòò ìjngòò k'a. ²⁵ Jàn k'a kits'iin-na kjo'ín nga tsajá-na xkaj'nchra j'ndà xítà; jngòò k'a tsibínè-na ndajò xítà nga mejèn-la s'jìk'en-na; jàn k'a kiskaajìin-ndáko-na chitso ya j'jìin ndáchikon; jngòò nachrjein kò jngòò n'itjen tsohótijnaj'ndà j'jìin ndáchikon. ²⁶ N'itja f́ánda nga ojmeè, ta kjo'xkón t́jín k'jìt'aà-la. T́jín kjo'xkón ya xajngá nandá f́ánda nga otoa. T́jín kjo'xkón ts'e xítà chijé. T́jín kjo'xkón ìt'aà ts'e xítà xinguiáa judío koa t́jín ìt'aà ts'e xítà xi mìtsà xítà judío. T́jín kjo'xkón ya j'jìin naxandá, koa ya i'nde ìt'aà xìn f́ánda tsjìn xítà. T́jín kjo'xkón ya j'jìin ndáchikon, koa ya j'jìin-la xítà xi tsò nga xítà-la Cristo ma tanga mìtsà kixì kjoa. ²⁷ Ḱjìn jchán xá kisinè-na xi 'fíó t́jín, sà k'oaá skanda mìkìi ójnafè. Kisikjaán kjinchrá. Sà k'oaá tsjìn-na nandá xi ma 'yò, sà k'oaá skanda mìkìi tsoókjeen, kisikjaán 'nchán nga tsjìn-na níkje xi ójnakjá.

28 Mìtsà tà jñà kjoa koi xi komàt'ian. Tjín isa xi kj'ejí xi isa 'ño tjín. Naxhrjein nchijòn makájno-na kjoa xi tímat'in kóhótjín naxandá-la Cristo xi 'an síkinda. 29 Tsà yá 'ndsee xi ma indaàjìin, tikoaa 'an, ma indaàjìin-ná. Tsà yá xi mejèn-la ótsji jé-la jngoò xita xi kj'ejí, 'an ma jtike-ná. 30 Tsà mochjeén nga tì yijo-na ndaà síkijna-na, jè ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi mahindaajñaà. 31 Jè Nainá xi Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná, jeya kàtìjna nita kjé-ne, tibeè-ne nga 'én kixí xi tichjà. 32 K'e nga tsohótijna ján naxandá Damasco, jè xita xi gobernador tjina nga jè kitsjaà-la xá jè xitaxá ítjòn xi 'mì Aretas, kitsjaà-la okixi nga kisìkinda xotjoa-la naxandá nga mejèn-la tsobà'ño-na. 33 Tanga jñà xita kisìchját'aà-na nga kisìkijnaya-na nisjyá, ikjoàn ya tsachrje-na ñánda tix'á chrjó ndajo xi tjíndi-la naxandá nga kiskinjén-t'aà-na skanda it'aà nangui. K'oaá s'ín komà-ne nga mìkiì komà kitsobà'ño-na.

12

Pablo, kits'ù jngoò-la nijña xi kixi kjoa

1 Nímé xi síkijne nga ndaà síkijna yijo-na. Tanga mochjeén-né nga k'oa xán-nò kjoa xi tsakó-na Nainá k'e nga tsohókò-na, jè kjoa xi Nainá kisìkichiya-na. 2 Beèxkon-ná jngoò xita xi fit'aà-la Cristo. Tjín-la te ñijòn nó nga kiikò Cristo skanda jè ngajmù xi ma-ne jàn [ñánda tjina Nainá]. Mìkiì be tsà k'oaá s'ín kiikò nga yijo, a xi tà inimaá kiikò. Jè Nainá tíjìin-la. 3 Tanga be-ná nga jè xita jè, kiì. A yijo-né, o a tà inimaá kiì, tà jngoò Nainá tibeè. 4 Kiì skanda ján j'nde ñánda ndaà jchán choòn ján ngajmù ñánda tjina Nainá. Kiì'nchré 'én xi 'ño xkón tjín, xi nijngoò xita koma s'enojmí-la. 5 Koni komàt'in xita jè, jè-né xi ok'in-la nga ndaà kijna. Tanga it'aà ts'an mìkiì ok'in-na nga 'an ndaà síkijna yijo-na. Tajngoò tsà jñà kjoa xi mahindaajñaà ndaà síkijna. 6 Tsà ndaà síkijna yijo-na [koni tjín kjoa xi 'an kijtsee ngajmù], mìtsà 'én ská benojmiá, 'én kixí chjà. Tanga majìin-na nga ndaà síkijna yijo-na it'aà ts'e kjoa xi kijtsee mé-ne nga nijngoò xita isa 'nga síkijna-na ta ngatjì-la kjoa koi. Kos'ín kàtasìkinda-na kó s'iaàn, kó s'ín chjà, kò kó s'ín tisjchá yijo-na.

7 Mé-ne nga mì 'an ndaà kótijna-na it'aà ts'e kjoa xi 'an tsakó-na Nainá xi jeya jchán tjín, kiskaat'aà jngoò-na ch'in, k'oaá ngaya-la koni tsà na'yá nchajìin yijo-na. Jè xita nejí kijtseeòon-na nga kisikasén-na kjo'in. 8 Kò jàn k'a bítsi'ba-la Na'èn-ná nga kàtjaàxìn-na kjo'in jè. 9 Tanga jè Nainá ta k'oaá tsò-na: “Jè kjondaà-na yaá tjínako-lè. Yaá okoaà yije nga'ño-na k'e nga tsjin-lè nga'ño.” K'oaá ma-ne jè kjoa xi mahindaajñaà, jè xi ndaà síkijna-na yijo-na, mé-ne nga jè nga'ño-la Cristo kijnako-na. 10 Koií kjoa-la matsja-na k'e nga ma indaajñaà.

Tíkooá matsja-na k'e nga chja'on-ko-na xita, k'e nga mé tsojmi xi chija-na, k'e nga fitjngui kondra-na xita, k'e nga mé kjoa xi 'iin ma-na síkjiaán it'aà ts'e Cristo. K'e nga ma indaàjñaà, k'eé isa ndaà s'e-la nga'ño inima-na [nga jè Cristo tsjá-na].

¹¹ 'An, k'oaá s'in kichjà, koni s'in chja xita 'én xi nímé chjí-la. Tanga jño ki'nè-ná kjo'ño. Jño xi tjínè-nò nga ndaà sikkjna-ná. Nga 'an mìtsà isa nangui tjina-la jña xita xi 'mì-là jño nga isa 'nga títajna-la jña xita xi tsibíxáya-la Cristo; nas'in 'an nímé chjí-na. ¹² K'e nga tsohótijnako-nò kis'e-na kjoatsejta nga tsakoò-nò kjoaxkón xi okó chiba ko xi okó kjoa jeya-la Nainá ko nga'ño-la. Kjoa koi okó nga kixi kjoa nga 'an-ná xi tsibíxáya-na Cristo. ¹³ ¿jño, mé xi isa nangui kisikítajna-nò koni jña naxandá-la Cristo xi k'ejí? ¿A koií ma-jti-nò nga mì jño kisijti-nò k'e nga mé tsojmi xi kichijàt'aà-na? Tijchàat'aà-ná nga nímé kisijé-nò.

Kó kitsò Pablo nga ijngòò k'a tífikon jña xita Corinto

¹⁴ Jyeé tjnandaà xi ma-ne jàn k'a nga kjíkon-nò. Táko k'oas'in s'iaàn, mìtsà mé xi sùjé-nò. Mìtsà koi otsjià mé tsojmi xi tjín-nò; kjondaà tsajòn xi otsjià. Nga jña xita jchínga tjínè-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la ixti, mìtsà jña ixti tjínè-la nga koiitjò ton xi kochjeén-la xita jchínga. ¹⁵ Matsjaá-na nga sikjèya yije mé xi tjín-na, skanda tìsikjè yijo-na kjoa ts'e inima-nò. Nga isa ndaà matsjake-nò, jño, ¿a isaá chiba matsjacha-ná?

¹⁶ Kixí kjoa, 'an, nímé tsojmi xi kisijé-nò. Tanga tjín i'nga xita xi tsò: “Ñó maña nga konachan-la xita.” ¹⁷ Tanga, ¿mé xi kiskoònachan-nò k'e nga kisikasén i'nga-nò xita? ¹⁸ Tsibísi'ba-la Tito nga kiikon-nò ko jè 'ndsè xi ijngòò. Jè Tito, ¿a kiskoònachaán-nò? ¿A mìtsà ngàsòn tikoi-ne kjohitsjeèn tjaàjiin-jen, tíkoa tikoi-ne ndiyá kixi tjaàya-jen?

¹⁹ ¿A k'oaá s'in níkitsejèn nga yijo-najen tisanokjoàtji-jen? Majìn, tibeè Nainá koi 'én xi tisanokjoà-jen nga Cristo titsajnakò-jen. Jño ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, ngats'ii kjoa koi, kjondaà tsajòn-nò nga isa tse nga'ño kàtas'e-nò. ²⁰ Makájno-na tsà k'e nga kijchokon-nò tsà mì k'oaá s'in titsa'nè koni s'in mejèn-na. Koa 'an tsà mì k'oa s'in tìs'iaàn koni s'in mejèn-nò jño. Koií makájno-na tsà koií nachrjein-la titsabixkàn-kjoò, tsà kjoaxitakón tjín-nò, tsà kjoajti tíjiin inima-nò, tsà jò tsà jàn ya titsajna-là xinguiòò, tsà 'én ndiso titsabìnè-là xinguiòò, tsà xinguiòò tisanokjoájno-lá, tsà 'nga takòn titsa'nè ko tsà mikì ndaà titsajnakoo xinguiòò nga jngòò ijngòò. ²¹ Tíkooá makájnoó-na k'e nga kijchokon ijngòò k'a-nò tsà Nainá sùsobà-na nga nguixkoòn jño. Tsà Nainá sikkjindáya-na xi kjoa tsajòn nga kjìn ma-nò xi jye kjòtseé

binchaàtsjioò jé nga mìkiì nìkájno jé-nò kjoa tje xi 'nè kò kjoa chijngui xi 'nè kò ngats'ii kjoa ch'o xi 'nè.

13

'En-la Pablo xi fehet'aà-ne.

¹ Jè xi ma-ne jàn k'a nga kjiikon-nò. K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “K'e nga tsà jngoò xita mejèn-la kiiindaàjiin jngoò kjoa, jò kò tsà jàn xita kochjeén xi koma tsjá 'én nga xkon kijtseè-ne kjoa xi komà mé-ne nga jcha-la, a kixii kjoa, o xi majin-né.” ² K'oaá s'ín jye kixan kixi-nò k'e nga ijchòkon-nò xi ma-ne jò k'a, kò i'ndeij nas'in kjiin tijnaa, k'oaá ti xan ijngoò k'a-nò nga jña xi jé tsohótsji nga sa ítjòn kò xi nchihótsji jé skanda i'ndeij, mìkiì kojno-la nga tsjaà-la kjo'iin nga jngoò ijngoò. ³ 'An, k'oaá s'iaàn mé-nè nga jcha-nò, a kixii kjoa nga 'an síkjeén-na Cristo nga chjàjiin-nò 'én-la. Mìtsà indaàkjoa Cristo; tjin-la nga'ño k'e nga síxájiin inima-nò. ⁴ Kixii kjoa jé Cristo, k'oaá s'ín k'en-t'aà krò koni jngoò xita xi tsjin-la nga'ño. Tanga i'ndeij, nga'ño ts'e Nainá tijnakon-ne. Ngajen, k'oaá tis'in indaàkjoa titsajna-jen koni s'ín komàt'in Cristo, tanga nga'ño ts'e Nainá kitsajnakon-najen koni Cristo mé-ne nga koma síxá-nòjen.

⁵ Jñò, chít'aà inima-nò, tsà kixii kjoa nga ndaà mokjeiin-nò it'aà ts'e Nainá. Ndaà chít'aà inima-nò xi tijñò-nò. ¿A mìtsà tjiin-nò nga Cristo tijnajiin inima-nò? Ta jngoò-la tsà mìkiì tsatojioòn koni s'ín kichit'aà-nò. ⁶ Tanga 'an, majngoò takoàn nga jchaá it'aà tsajen, ngajen tsatojiin yije-nájen koni s'ín kichit'aà-najen. ⁷ Koií kjoa-la bìtsi'ba-lajen Nainá nga nimé jé kinchátsjioò. Tanga mìtsà koi-ne nga jcha-najen nga ndaà bitjo-jen k'e nga chit'aà-najen. Jè-né nga síkitasòn jñò kjoa xi ndaà tjin, nas'in k'oas'in kàta'ya-la it'aà tsajen koni tsà mìkiì chíkjoa-najen kjoa xi otojiin-jen. ⁸ Mikiì koma kon-dra kitsajna-lajen xita xi síkitasòn kjoakixi-la Nainá. Ta saá k'oi-lajen nga'ño. ⁹ Matsja-najen k'e nga jñò tjin-nò nga'ño, nas'in ngajen ma indaàjiin-jen. K'oaá ma-ne nga bìtsi'ba-lajen Nainá, mé-ne jñò nimé kjohítsjeèn chijat'aà-nò. ¹⁰ Tikjiin-nò xojon jé k'e nga tákó kjiin tijnaa-isa, mé-ne k'e nga kijchokon-nò mì ti k'oaá s'ín 'ño kichjàko-nò koni s'ín tjin kjotixoma xi kitsjaà-na Nainá. Nga Nainá mìtsà koi xá kitsjaà-na kjotixoma nga 'an síkits'ón-jiin-nò, jè-né nga isa kixi kitsajnakoo 'én xi mokjeiin-nò.

Kó kitsò Pablo nga síhixat'aà xita Corinto

¹¹ Ndí 'ndsè kò tichjaá, jè xi fehet'aà-ne, tsja t'è-là inima-nò; kixi titsajna; tjetakòn xinguiò; tà jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, 'nchán titsajnakoo xinguiò. Nainá xi tjin-la kjoa

'nchán kò xi tǐn-là kjoatjòcha kàtǐnakò-nò. ¹² Nga nguì kòó inǐmà-nò tǐixat'aà xinguiòo nga jngòò òjngòò. ¹³ Ngats'ìi xǐta-là Nainá xi ò tǐtsajnakò-na síhixat'aà-nò.

¹⁴ Jè kǐjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná, kò kjoatjòcha-là Nainá, kò Inǐmà Tsjeè-là Nainá kàtǐnakò-nò ngats'ioò. K'oaá s'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xita naxandá-la Cristo xi títsajna nangui Galacia

¹⁻² Jñò xi naxandá-la Cristo maà xi títsajnaà ján nangui Galacia, títsañihixot'aà-nòjen 'an xi 'mì-na Pablo, kò ngats'ii xita-la Cristo xi i títsajnakò-na. Jè xá ítjòn xi 'an tjín-na, mìtsà ít'aà ts'e xita isò'nde kitjoé-na kò mìtsà taxkì xita tsibít'aà-na. Jè sobà Jesucristo kò Nainá tsibíxáya-na, jè xi Na'èn 'mì-lá xi jè kisikjaáya-la Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaà. ³ Jè Na'èn-ná xi Nainá kò Na'èn Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijùn inima-nò. ⁴ Jñò, jyeé tíjùn-nò nga jè Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná, mé-ne nga kochrjekajùn-ná jña kjoach'o xi tjín i isò'nde. Jesucristo, k'oaa s'ín kisikitasòn koni s'ín mejèn-la Na'èn-ná xi Nainá. ⁵ Jeya kàtìjna Nainá nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

Tsjìn ìjngoò-isa 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi kj'eii tsò

⁶ An, tà maxkón-na nga jñò, ta nitoón chinchat'aaxìn-là Nainá nga kj'eii 'én tsanguit'aà-là kò kijnei takòn Nainá xi xó kiichja-nò mé-ne nga ít'aà ts'e kjondaà-la Cristo sijchá yijo-nò. ⁷ Tanga tsjìn ìjngoò-isa 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi kj'eii tsò. Tanga tjín i'nga xita xi binchá ská-nò xi mejèn-la sikkatjìya-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁸ Tanga tsà tjín xita xi kj'eii tsò 'én xi okóya xi mì k'oaa tsò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jin benojmí-jen, kàtatsjá-la kjo'in Nainá, nas'ín ti 'an-na, o nas'ín jngoò àkjale xi ngajmii nchrobá-ne kàtatsjá-najen kjo'in. ⁹ Koni s'ín ki'mì-nòjen nga sa ítjòn, tákó k'oaa s'ín tìxan ìjngoò k'a-nò: Tsà yá xi kj'eii tsò 'én xi benojmí-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi jye kichjoétjò, Nainá kàtatsjá-la kjo'in.

Mé kjoa xi komàt'in Pablo nga ít'aà ts'e Cristo kisixáya-la

¹⁰ An, mìtsà kjondaà-la xita otsjià, kjondaà-la Nainá otsjià. Mìtsà koií otsjià nga ndaà kótìjna nga nguixkòn xita. Tsà kòs'ín s'iaàn, mì-là tsà kixi kjoa nga chi'nda-la Cristo ma.

¹¹ Jñò 'ndsee kò tichjaá, k'oaa s'ín kàtasijùn-nò; jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an benojmiá, mìtsà kjohítsjeèn-la xi taxkì xita. ¹² Mìtsà ít'aà ts'e xi taxkì xita komà-na kò

nga kjòchija-na 'én koi; jè sobà Jesucristo kisìhiseèn-na nga tsakòya-na.

¹³ Jñò, jyeé kina'yà kó kis'iaàn nga tisa ítjòn, k'e nga ya kiit'aà-là kjotíxoma-là xita judío. 'An, tsangatjinguì-là jñà xita naxandá-là Cristo nga kòjtikeè; mejèn-na nga kàtachija. ¹⁴ Koni s'ín tjín kjotíxoma-là jñà xita judío, kjìn jchán xita naxandá-na xi taña jchínga-jen, kisikítsajna tjinguiá nga 'an, isa 'nó ndaà kisikitasoàn koni s'ín tjín xkòsòn xi tjín-là xita jchínga-na. ¹⁵ Tanga Nainá k'oaá s'ín kisaseèn-là nga 'an jaàjìin-na k'e nga tákò ya tijnaya'ma indso'ba nea-na, nga nguì tà koó kjondaà-là nga 'an kiichja-na; ¹⁶ kò kisikatsejèn-na Ki'ndí-là mé-ne koma kichjàyajìin-là 'én ndaà-là jñà xi mìtsà xita judío. Mìtsà yá xi kiskònangui-là xi taxki xita; ¹⁷ kò mìtsà ya kiaà ján naxandá Jerusalén ñanda títsajna jñà xita xi isa kjotseé tsibíxáya-là Cristo koni 'an. Tà saá ya kiaà i'nde Arabia; xi komà iskan-ne inchrobà ijngò k'a-na ya naxandá Damasco.

¹⁸ K'e nga jye tsato jàn nó, skanda k'eé kiaà ján Jerusalén nga mejèn-na skoexkoan Cefas [xi tikoá Pedro 'mì]; chrj'òòn nàchrjein tsohótijna ya ni'ya-là. ¹⁹ Xita xi kisixáya-là, mìtsà yá xi kijtseèxkoan xi k'ejí, ta jè tajngò Jacobo xi 'ndse ma Nà'èn-ná. ²⁰ Jñà 'én koi xi 'an tìskasén-nò, nguì 'én kixi-né, tibeè Nainá, mìtsà 'én ndiso.

²¹ K'e nga jye komà iskan, kiaà ján nangui Siria kò ya nangui Cilicia. ²² Tanga jñà nàchrjein koi, k'èè kì beèxkon-na jñà xita naxandá-là Cristo xi títsajna ya nangui Judea. ²³ Tà k'oaá tsò 'én xi kiit'nchré: "Jè xi kiitjinguì kondra-ná nga sa kjotseé, i'nde, 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo chjaya, jè 'én xi mejèn-là kisichja nga sa ítjòn." ²⁴ Jñà xita koi, jeya kisikíjna Nainá nga jye jahatjija-na.

2

¹ K'e nga jye komà iskan nga jye ijchò te ñijòn nó, kiaà ijngò k'a ján Jerusalén kò Bernabé; tikoá kiikoá jè Tito. ² Koií kii-na nga Nainá k'oa's'ín kisikichija-na nga tjínè-na nga kjián. Jñà xita xi xá 'nga tjín-là ya naxandá-là Cristo ít'aà xìn tsibenojmí-là kó tsò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjàya-là jñà xi mìtsà xita judío. Majìin-na nga jñà xita koi kítso-na nga nimé chjí-là xá xi 'an tìs'iaàn kò xi jye kis'iaàn. ³ Jè Tito nas'ín xita griego nga ya tjiko-na, mìtsà yá xi kjo'ño kis'iin-là nga kisit'aà chiba-là yijo-là kjoa ts'e circuncisión. ⁴ Tanga tjín i'nga xita ndiso xi jahas'en-jìin chijé nga tsò nga tikoá jè Cristo fit'aà-là; ta jè xi mejèn-là nga kotsejèn chijé kós'ín títsa'né jñà xi mokjeiín-ná ít'aà ts'e Cristo Jesús nga jye títsajnandiaá kjoa ts'e kjotíxoma xi kitjoé-là Moisés, kò mejèn-là nga kjo'ño s'iin-ná nga sikitasoán kjotíxoma. ⁵ Tanga

ngajen n̄i itsé kinis'in-lajen mé-ne nga jè kjoa kixi xi ts'e 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, yaá kàtijnajin-nò nga kjit'aà nachrjein.

⁶ Jñà x̄ita xi xá 'nga tjín-là n̄imé kjoa x̄itse kitsjaà-isa-na koni tsò 'én xi 'an okoòya. Tanga mìtsà 'an tjín-na kindà tsà x̄ita ítjòn-né kò tsà majin. Nga Nainá mìtsà faájijn x̄ita yá-ne xi t̄itsajna ítjòn kò yá-ne xi t̄itsajna t̄jngui. ⁷ Ta saá kòkjeiin-là nga jè sobà Nainá kitsjaà-na xá nga 'an kichj̄ajajijn-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà x̄ita judío xi mìkiì t̄jít'aà ch̄iba yijo-là kjoa ts'e circuncisión. Kò jè Pedro kitjoé-là xá nga jè kiichj̄ajajijn-là jñà xi nguì x̄ita judío xi t̄jít'aà ch̄iba yijo-là kjoa ts'e circuncisión. ⁸ Nainá, koni kisìkò Pedro nga jè tsibíxáya-là nga kiichj̄ajajijn-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi nguì x̄ita judío, 'an, k'oaá t̄i kisìkò-na nga 'aán tsibíxáya-na nga kichj̄ajajijn-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà x̄ita judío.

⁹ Jacobo, Cefas [xi t̄ikoa Pedro 'mì] kò Juan, xi kòs'ín beèxkón x̄ita nga jñà t̄itsajna ítjòn ya naxandá-là Cristo, kijtseè nga Nainá kitsjaà-na kjondaà koi. Kjòjngò ikon, ikjoàn kitsjaà-najen tsja, 'an kò Bernabé, mé-ne nga ki'ya-là nga ta jngòó xá t̄itsa'nè-jen. Ndaà kisaseèn-là nga tsanguì n̄ixá-lajen jñà xi mìtsà x̄ita judío, koa jñà, kisìxáko jñà xi nguì x̄ita judío. ¹⁰ Tà koiì kjoa xi kisìjé-najen nga kochj̄át'aà-là x̄ita im̄a. Jñà kjoa koi, t̄ikoaá 'an, jyeé kòs'ín t̄ibìnè-là yijo-nà nga k'oa t̄is'iaàn.

Mé-ne tsohótiko-ne Pedro jè Pablo ján naxandá Antioquía

¹¹ Jngòò k'a k'e nga jè Cefas [xi t̄ikoa Pedro 'mì] j'ii ì naxandá Antioquía, tsakatíkoa nga nguixkòn x̄ita k'e nga kijtseè nga mìkiì ndaà tjín kjoa xi t̄is'ín. ¹² K'e nga sa ítjòn, yaá tsakjèn-kò jñà x̄ita-là Cristo xi mìtsà x̄ita judío. Nga komà iskan, k'e nga j'ii x̄ita judío xi t̄ikoa mokjeiin-là it'aà ts'e Cristo, x̄ita xi ts'e Jacobo, k'eé mì t̄i kiì ya tsakjèn-kò-ne; tsasit'aaxìn-né nga majin-là nga ch'o kíjnako jñà x̄ita koi nga kjo'ño mejèn-là nga sit'aà ch̄iba-là jñà xi mìtsà x̄ita judío. ¹³ T̄ikoaá jñà x̄ita judío xi i'nga xi mokjeiin-là 'én-là Nainá, k'oaá ti kis'iin koni jè Pedro nga kisìs'in-là kjoa xi jò isén tjín-là, skanda jè Bernabé k'oaá ti kis'iin. ¹⁴ An, k'e nga kijtseè nga mì k'oaá s'ín nchisíkitasòn koni s'ín tjín kjoa kixi-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá kixan-là jè Cefas [xi t̄ikoa Pedro 'mì] nga nguixkòn ngats'ii x̄ita: “Ngaji nga x̄ita judío 'mì-lè, k'oaá s'ín t̄injchí yijo-lè koni tsà mìtsà x̄ita judío. ¿Mé-ne kjo'ño 'nè-là jñà xi mìtsà x̄ita judío nga k'oa's'ín k̄atasíjchá yijo-là koni tsà nguì x̄ita judío?”

¹⁵ 'Nas'ín kixi kjoa nga t̄je-là x̄ita judío 'mì-ná nga mì yaá kits'iin-jijn-lá jñà xi mìtsà x̄ita judío xi x̄ita jé 'mì-lá, ¹⁶ tanga 'ya-ná nga jñà x̄ita, mìtsà kixi k̄itsajna nga nguixkòn Nainá nga ta koi kjoa-là nga síkitasòn Kjotíxoma xi kitjoé-là Moisés; ta

jè-né nga mokjeiín-là it'aà ts'e Cristo. Jñà, jyeé kòkjeiín-ná it'aà ts'e Jesucristo, kò jè Nainá kixi síkijna-ná koi kjoa-là nga jye ya kòkjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, mìtsà koií kjoa-là nga ñikitasoán kjotíxoma. Nijngò xitá xi kixi kójna nga nguixkòn Nainá nga ta koi kjoa-là nga síkitasòn Kjotíxoma.

¹⁷ I'ndeí k'oaá s'ín chiñá-lá nga kixi kítsajnaá ya nguixkòn Nainá ta koií kjoa-là nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, [mìtsà koi-ne nga kjotíxoma títaníkitasoán]. K'oaá ma-ne nga xitá jé tí'mì-ná [koni jñà xi mìtsà xitá judío]. Tanga, ¿a tsò-ne kjoa nga jè Cristo bí't'in-ná nga binchaàtsjiaá jé? Majìn, mì k'oaá s'ín tjin. ¹⁸ Tsà jè kjotíxoma xi 'an tsachrjekànguia nga sa ítjòn, kò tsà ijngò k'a sikitasoán, jé tìhotsjià. ¹⁹ Jè kjotíxoma xi kitjoé-là Moisés, jè kisik'en-na. I'ndeí tijnandeíj-ná kjoa ts'e kjotíxoma mé-ne ma kótijnakon-na nga síkitasòn-là Nainá. ²⁰ K'e nga k'en-t'aà krò Cristo, 'an, tikoáá ya k'en-t'aàkoá. Kò mìtsà tì'an-na xi tijnakoan, jè Cristo xi tijnajin inima-na. I'ndeí, koií tijnakon-na nga jè Ki'ndí-là Nainá ma'ñót'aà takoàn nga 'ño kjòtsjakeè-na skanda jè kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en ngajo-na. ²¹ Majìn-na nga ochrjekànguia kjondaà-là Nainá. Tsà it'aà ts'e kjotíxoma xi kitjoé-là Moisés, kixi kítsajnaá nga nguixkòn Nainá, mì-la mé chjí-là nga k'en Cristo.

3

Mé xi chjí-là, a jè kjotíxoma xi kitjoé-là Moisés, o xi jè-né nga mokjeiín-ná it'aà Cristo

¹ jñò xi nangui Galacia tsajòn, mé ta tònɔ-nò! ¿Yá xi kiskoònachan-nò? ¿A mì bítsjeèn-nò koni s'ín nga ngui ndaà tsibènojmiya-nòjen nga jè Jesucristo yaá k'en-t'aà krò xi kjondaà tsajòn? ² Tà koií kjoa kjònangui-nò: ¿A koií kjoa-là nga kinikitasòn kjotíxoma nga kitjoé-nò Inima Tsjeè-là Nainá, o xi koií-né nga mokjeiín-nò 'én-là Nainá koni s'ín kina'yà? ³ Jñò, nga sa ítjòn, tsibìts'iako-nò kjòhítsjeèn-là Inima Tsjeè-là Nainá; kò j'ndeí, mejèn-nò nga tà kjòhítsjeèn-là xitá sikkjehet'aà-nò. jMé ta tònɔ-nò! ⁴ Jñò, tsee kjo'in tsatojioòn nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-là Nainá. ¿A tà kjotjò-ne nga tse kjo'in tsatojioòn? Majìn, mì-la kii ndaà tjin. ⁵ K'e nga Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-là kò kis'iin kjojkón xi ndaà tjin jjiin naxandá tsajòn, ¿mé-ne k'oas'ín kis'iin-ne? ¿A koi-né nga ndaà kinikitasòn kjotíxoma? Majìn, koií-né nga kòkjeiín-nò 'én ndaà-là Nainá.

Nainá, mé-ne xitá kixi kijtsee takòn-ne Abraham

⁶ Koni jè xitá jchíngá-ná xi ki'mì Abraham kòkjeiín-là it'aà ts'e Nainá; k'oaá komà-ne nga xitá kixi kitsò-là Nainá. ⁷ Jñò, k'oaá s'ín ndaà kàtasjiin-nò: Jñà xi mokjeiín-là, jñà-né xi tje-là Abraham. ⁸ Nga tisa kjòtsee, jyeé k'oas'ín kitsjaà 'én

Nainá koni s'ín tíchja Xojon-la nga síkixi-né jǎà xi mìtsà xita judío k'e nga mokjeiín-la it'aà ts'e. Yaá tíchja ñánda jè Nainá tǰen kitsjaà ítjòn-la Abraham jǎà 'én ndaà-la xi tsò: “Ngats'iì naxandá xi tǰín isò'nde, it'aà tsijiì kochikon-t'in.” ⁹ K'oaá ma-ne nga ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Nainá ngàsòn kochikon-t'in kò Abraham nga jè Abraham kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá.

¹⁰ Ngats'iì xita xi jè ma'ñót'aà takòn koni s'ín nchisíkitasòn kjotíxoma, kjo'iín tǰínè-la, nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà síkitasòn ngats'iì kjoa xi ya tǰít'aà. Nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Kátasinè-la kjo'in jè xi mì kixi síkitasòn ngats'iì kjoa xi tǰít'aà jè xojon ts'e kjotíxoma.” ¹¹ Qkixi-né nga nijngòò xita xi kixi kǰina nga nguixkon Nainá nga kjotíxoma síkitasòn. Nga jè 'én-la Nainá tsò-né: “Jè xi xita kixi, jè kjoa xi mokjeiín-la kǰinakon-ne.” ¹² Jǎà xita xi kjotíxoma síkitasòn mìtsà Nainá ma'ñót'aà ikon. Nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò: “Xita xi kjotíxoma síkitasòn, k'oaá s'ín tǰínè-la nga k'oas'ín sǰijchá yijo-la koni tsò kjotíxoma.”

¹³ Jè Cristo tsibíchjǰtǰi-ná kjo'in xi ya titsajnajǎá nga kjotíxoma titsaníkitasoán nga jè kisikjeiín kjo'in xi jè tsaján; nga k'oaá s'ín tíchja xojon nga tsò: “Kjo'iín sinè-la ngats'iì xi krò sit'aà.” ¹⁴ Jè Cristo, koií okis'iìn-ne mé-ne nga jǎà kjoa machikon-t'in xi kitjoé-la Abraham tikoá tjoé yije-la ngats'iì naxandá xi tǰín isò'nde nga jǎà kjoa machikon-t'in, yaá nchrobá-ne it'aà ts'e Cristo mé-ne nga it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-ná, tjoé-ná Inima Tsjeè-la Nainá xi jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga tsjá-ná.

Nga'ño xi tǰín-la 'én-la Nainá koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham

¹⁵ Jǎò 'ndsè kò tichjaá, kènojmi jngòò-nò kjotíxoma xi ts'e isò'nde. K'e nga sindaàjǰn jngòò kjoa nga xojon tǰámiì'nga, nga jye ma firma kò sasén-la sello, mì tǰi kù koma kǰts'ón-ya-ne koni s'ín sindaàjǰn, tikoáá mì tǰi kù koma sǰit'aàsòn-isa-la 'én xi k'ejǰ tsò koni s'ín jye kasindaàjǰn. ¹⁶ K'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jè Abraham kò jè xita tǰe-la. Jè Xojon-la Nainá mìtsà tsò “jǎà xita tǰe-la”, ta tsò-né: “jè tǰe-lè.” Nga mìtsà kǰin ma tǰe-la Abraham xi kitjoé-la koni tsò 'én xi kitsjaà-la Nainá, ta jngóó ma-ne. Nga jè tíhoxkǰt'aà Cristo. ¹⁷ Jè kjoa xi tibenojmiá, kiís'ín tǰín: Nainá kò Abraham tsibíndaàjǰn jngòò kjoa, ikjoàn kisikixiya [koni ma k'e nga jye ma firma]. K'e nga jye tsato ñijòn sindò kò katé nó, j'ù kjotíxoma ts'e Moisés; tǰanga jè kjotíxoma mìkìl ma síkits'óna jè kjoa xi jye kisindaàjǰn kò mìkìl ma kǰtjongui xi Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba. ¹⁸ Jè Nainá k'e nga tsjá-ná kǰondaà-la, mìtsà koi kjoa-la nga níkitasoán kjotíxoma, koi-né nga jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba. Nga

Nainá, tà k̄jot̄jò kitsjaà-lā k̄jondaà Abraham nga jyeé k'oas'ín kitsjaà-lā tso'ba.

Mé xá xi t̄jín-lā k̄jot̄íxoma

¹⁹ Tanga jè k̄jot̄íxoma, ¿mé xá kitjei-ne? Koií k'oas'ín kitjei-ne koií kjoa-lā nga ch'o nchis'ín x̄it̄a. K'oáá s'ín kisijna skanda k'e nga j'ii tje-lā Abraham xi Nainá xó k'oas'ín kitsjaà-lā tso'ba. Jè k̄jot̄íxoma, j̄nà àk̄jale j'iīk̄o k̄o jè Moisés tsasijnajiin osen nga kisikatoya 'én k̄o kiichjat̄j̄i x̄it̄a nguixk̄on Nainá. ²⁰ K'e nga jngoò x̄it̄a osijnajiin osen, mìtsà ta jngoò x̄it̄a fit'aà-lā, fit'aà-lā ngajò. Tanga jè Nainá ta jè tajngoó kitsjaà-lā 'én Abraham.

²¹ Nainá, k'e nga kitsjaà k̄jot̄íxoma, mìtsà kondrā kiì-lā koni s'ín jye kitsjaà-lā tso'ba Abraham. Tsà jè-la-ne k̄jot̄íxoma ma-lā sík̄itsajnakon x̄it̄a, maá-lā kix̄i k̄itsajna x̄it̄a nga k̄jot̄íxoma síkitasòn. ²² Tanga jè Xojon-lā Nainá, k'oáá tsò nga ngats'ii x̄it̄a saá jé t̄itsajnajiiin. K'oáá ma-ne nga j̄nà x̄it̄a xi mokjeiín-lā it'aà ts'e Jesucristo, tjoé-lā kjoabinachon xi Nainá jye k'oas'ín kitsjaà tso'ba nga tsjá-lā j̄nà x̄it̄a nga mokjeiín-lā.

²³ K'e nga t̄ikj'eè f'iī jè kjoā xi mokjeiín-ná, jè k̄jot̄íxoma kitsobà'n̄ó-ná koni tsà ndayá tsibitsajna'ya-ná skanda jè nachrjein k'e nga ki'ya-lā jè kjoā xi mokjeiín-ná. ²⁴ K̄o jè k̄jot̄íxoma kisikinda-ná koni s'ín makindā j̄nà ixti, skanda k'e nga j'ii Cristo, mé-ne k'e nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, kix̄i k̄itsajnaá nga nguixk̄on Nainá. ²⁵ I'ndēj nga jye j'ii kjoā xi mokjeiín-ná, mì t̄i yaá t̄itsajna'n̄ó-ná it'aà ts'e k̄jot̄íxoma.

²⁶ J̄nò, ngats'ioò, saá ixti-lā Nainá maá koi kjoa-lā nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. ²⁷ K'e nga yā t̄itsajnakjoòk̄o Cristo nga komà bautizar, k'eé jahatjya-nò koni jngoò x̄it̄a xi sík̄jat̄j̄ya nikje-lā. Jè sobá Cristo xi komà nikje x̄it̄se-nò. ²⁸ Mì t̄i kiì mochjeén-ne nga t̄ájiiin x̄it̄a yá-né xi x̄it̄a judío k̄o yá-né xi mìtsà x̄it̄a judío, yá xi ch̄i'nda'n̄ó t̄itsajna k̄o yá xi t̄itsajnandēií, yá-né xi x'in k̄o yá-né xi ch̄joón. Ngats'ioò t̄a jngoò yijo ma-nò nga yā t̄itsajnakjoòk̄o Cristo Jesús. ²⁹ J̄nò, nga x̄it̄a-lā Cristo ma, kix̄ií kjoā nga tje-lā Abraham ma, t̄ikoā tjoé-nò k̄jot̄jò koni s'ín kitsjaà-lā tso'ba Nainá jè Abraham.

4

¹ T̄ikoaá k̄enojmí jngoò-nò k̄jot̄íxoma: Jngoò ti, k'e nga tákó it̄sé k̄j̄i, k'oáá ngaya-lā koni tsà ch̄i'nda t̄j̄na nga k̄j'eè tsà jè be mé tsojmì xi t̄jín-lā na'èn-lā nas'ín k'e nga komā iskan jè tjoé-lā tsojmì xi t̄jín. ² Nga x̄it̄aá síkindā skanda k'e nga majchínga, k̄o t̄jín x̄it̄a xi síkindā j̄nà tsojmì-lā skanda k'e nga k̄ichóya nachrjein-lā koni s'ín tsibíjna ch̄ibā na'èn-lā. ³ J̄ná xi x̄it̄a 'mì-ná, k'oáá t̄is'ín komàt'iaán koni mat'in̄ j̄nà ixti k'e nga t̄ikj'eè mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo nga j̄nà k̄jot̄íxoma xi t̄jín isò'nde 'n̄ó tsat̄íxoma-ná koni s'ín mat'in̄ j̄nà xi ch̄i'nda

títsajna'ńńo nga m̀k̀iì t̀j̀i'nde-la nga k̀i`tsajnandej̀i. ⁴ Tanga k'e nga kichóya nacherjein koni s'ín t̀j̀indaà-la Nainá, jè Nainá kisikasén ki'ndí-la i it'aà nangui; ko it'aà ts'e chjoón kits'iin koni s'ín ts'iin xi taxk̀i xita isò'nde. Ko yaá kjòchájìin kjotíxoma ts'e xita judío. ⁵ K'oaá kis'iin Nainá, mé-ne nga jè Jesu-cristo s̀i`k̀i`tsajnandej̀i j̀ń`a xita xi ya t̀i`tsajnajìin-'ńńo kjotíxoma ko mé-ne nga ngàsòn skoétjò-ná Nainá nga ixti-la komaá.

⁶ Koiì kjoa-la nga jye ixti-la maá, Nainá kisikasén Inima Tsjeè-la xi ts'e Ki'ndí-la ya j̀i`iin inima-ná. K'e nga nokjoát'aà-lá Nainá, k'oaá tsò Inima Tsjeè-la: "Ndí apa", tsò-né. ⁷ K'oaá ma-ne nga i'ndeji m̀tsà t̀i` xita ch̀i'nda t̀i`tsajnaá; jyeé ixti-la Nainá 'm̀i-ná; ko t̀i`k`oaá tsjá-ná Nainá ngats'iì kjotjò xi j̀ń`a tjoé-ná nga ixti-la 'm̀i-ná.

Mé-ne síkájno-ne Pablo it'aà ts'e xita Galacia xi mokjeiín-la 'én-la Nainá

⁸ J̀ń`o k'e nga sa kjòtseé, k'e nga t̀i`k`j'eè yaxkon xi ngui jè sobà Nainá, ch̀i'nda'ńńo tsitsajnaà nga kjo'ńńo-né nga j̀ń`a tsanguit'aà-là xi m̀tsà kixi kjoa nga Nainá. ⁹ Tanga i'ndeji nga jye yaxkoón xi ngui jè sobà Nainá, (tanga xi ngui kixi kjoa, jè Nainá xi jye ndaà beèxkon-nò), ¿mé-ne k'oas'ín nìk̀i`tsjeèn-nò nga j̀ń`a onguít'aà ìjngoò k'a-là j̀ń`a kjotíxoma ima xi t̀j̀in-nò, jè xi tsjìn-la nga'ńńo, ko xi ǹi`mé chjì-la? ¿A mejèn-nò nga ya s̀i`k̀i`tsajna'ńńo ìjngoò k'a-nò? ¹⁰ J̀ń`o, tákó 'ńńo yaxkón nacherjein ts'e s'eí, ts'e sá, ko ts'e nó. ¹¹ 'An, makájno-na jè xá xi kis'iaàn nga kisixájiin-nò tsà tà kjotjò-ne.

¹² 'An nga jye tsohósjinat'aàxìn-la jè kjotíxoma, t̀i`k`oaá yaá kisìngàsòn-ko-nò, nga j̀ń`o, m̀k̀i`i t̀j̀iin-nò it'aà ts'e kjotíxoma. I'ndeji k'oaá s'ín t̀i`sjé-nò nga t̀i`nchat'aàxìn-là kjotíxoma koni 'an jyeé tsohósjinat'aàxìn-la. Nga sa ítjòn ǹi`mé kjoa t̀j̀in xi ch'o kinìko-ná. ¹³ Jyeé t̀j̀iin-nò k'e nga sa kiaà ítjoàn nga kichjáyajìin-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, koiì kjoa-la nga ch'in t̀j̀in-la yijo-na. ¹⁴ J̀ń`o, m̀k̀i`i kinachrjengui-ná ǹi` m̀tsà xìn kinìkìjna-ná, nas'ín kjoa tsohótsji-nò nga ch'in t̀j̀in-la yijo-na. Tà saá kichjoétjò-ná koni jngoò àkjalè-la Nainá, koni tsà jè sobà Cristo Jesús. ¹⁵ ¡Nga sa ítjòn, 'ńńo tsja t̀j̀in-nò! I'ndeji, ¿mé xi komà-nò? K'oaá xan-nò, skanda j̀ń`a xkoón mejèn kinachrje nga 'an kits'iì-ná. ¹⁶ I'ndeji, ¿a kondraá kótijnako-nò, tà koiì kjoa-la nga 'én kixi benojmì-nò?

¹⁷ J̀ń`a xita [xi mejèn-la nga kjotíxoma s̀i`k̀i`tasòn], 'ńńo bìnè-la yijo-la it'aà tsajòn, tanga m̀k̀i`i ndaà t̀j̀in kjòhítsjeèn-la. Tà jè xi mejèn-la nga kochrjet'aàxìn-nò it'aà tsajen mé-ne nga j̀ń`a kònguít'aà-là. ¹⁸ J̀ń`o, ndaà t̀j̀in k'e nga 'ńńo bìnè-là yijo-nò it'aà ts'e kjoa xi mejèn-nò tsà ndaà t̀j̀in kjòhítsjeèn-nò ko tsà kjit'aà nacherjein k'oas'ín s'een, m̀tsà tà k'e nga 'an tijnako-nò. ¹⁹ J̀ń`o xi koni tsà ndí ixti-na xan-nò, 'an, k'oaá s'ín tímat'ian koni

jngoò chjoón xi ki'ndí tí'beé; tseé kjo'in tìsikjiaán xi kjoa tsajòn. Jè kjo'in xi tìsikjiaán skanda k'eé-la kjoehet'aà k'e nga k'oas'in sijchá yijo-nò koni Cristo. ²⁰ Mejèn-na nga ya kótijnako-nò jè hora jè, mé-ne nga kj'eí tso 'én xi kichjàko-nò. Jyeé mì tì kii be-na kós'in sikijsjeèn it'aà tsajòn.

Kó tsòya-ne it'aà ts'e chjoón Agar ko Sara

²¹ Jñò xi mejèn-nò nga kjotíxoma sikitason, ¿a kj'eè na'ya-là kó tso 'én xi tjit'aà kjotíxoma-la Moisés? ²² K'oáá tso nga jè Abraham, jò komà ixti-la, jngoò ts'e chjoón chi'nda-la; jè xi ijngoò, ts'eé xi nguì chjoón-la xi mìtsà chi'nda tíjna. ²³ Jè ki'ndí-la xi chjoón chi'nda k'oáá s'in kits'iìn koni s'in ts'iìn ngats'iì ndí ixti. Tanga jè ts'e xi nguì chjoón-la xi mìtsà chi'nda tíjna, k'oáá s'in kits'iìn nga tsitasòn koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá Abraham. ²⁴ Kjoa ts'e íchjín koi, k'oáá गया-la koni jñà kjoa xi jò tsibíndaajiin Nainá. Jè chjoón Agar, jè गया-la kjoa xi kisindaajiin ya nindoò Sinaí k'e nga kitjóé-la kjotíxoma Moisés. Ngats'iì xita tje-la chi'ndaá tsibítsajna. ²⁵ Jè chjoón Agar, jè गया-la nindoò Sinaí xi síjna ján Arabia, ko nachrjein i'ndeí jè mangásòn-ko naxandá Jerusalén, nga jñà xita-la chi'nda'ño títsajna nga táko kjotíxoma sís'in-la. ²⁶ Tanga jè Jerusalén xi kijna ngajmii, tíjnandeí-né ko yaá nokjoá-ná ya naxandá jè; k'oáá गया-la koni tsà nea-ná ma. ²⁷ K'oáá tso Xojon-la Nainá nga tso:

Kátatsja-lè ngaji xi chjoón 'ndí 'mì-lè nga tsjìn-lè ixti.

'Nó chihindáyi nga ko kjotsja-lè nga mìkii 'yi kós'in ma nga ts'iìn ixti.

Nga jè chjoón xi kijnei takòn,

isaá kjìn koma ixti-la mì k'oá-ne jè xi tjín-la x'in.

²⁸ Isaac k'oáá s'in kits'iìn koni s'in kitsjaà tso'ba Nainá. Jñò tikoáá ixti-laá maá xita jchínga-la Isaac koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá. ²⁹ Jè ki'ndí xi tà k'oas'in kits'iìn koni ts'iìn yije xita isò'nde, kiitjngui kondra-la jè xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá kits'iìn-ne. Koni s'in komà jñà nachrjein koi, táko k'oáá s'in ma skanda nachrjein i'ndeí. ³⁰ Tanga, ¿kó tso Xojon-la Nainá? K'oáá tso: “Tiyótjngui-la jè chjoón chi'nda ko ki'ndí-la; nga jè ki'ndí-la nimé kjotjò tjoé-la, tà jè tjoé-la kjotjò jè ki'ndí-la xi mìtsà chjoón chi'nda.” ³¹ Jñò ndí 'ndsè ko ndí tichjaá, k'oáá s'in tjín, jñá mìtsà ixti-la chjoón chi'nda maá, jñá-ná xi ixti-la chjoón xi mìtsà chi'nda tíjna.

5

Kós'in sijchá yijo-ná nga jye titsajnandiaá it'aà ts'e kjotíxoma xi kitjóé-la Moisés

¹ Jè Cristo, jngoò k'aá kisikítsajnadejì-ná it'aà ts'e kjotíxoma xi kitjoé-la Moisés; k'oaá ma-ne jñò 'ñó kixì tìtsajna koni s'ín kisikítsajnadejì-nò Jesucristo. Kì tì yà onguít'aà-là kjoa ts'e kjotíxoma xi kitsobà'ñó-nò skanda kjòtseé.

² 'An sobá-ná xi 'mì-na Pablo, tìná'ya-ná koni xan-nò: tsà sít'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, mì tì mé kjondaà sakò-nò it'aà ts'e Cristo. ³ Ìjngoò k'a koxan-nò, nìtā yá xìtā-ne xi sít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión, kjo'ñó tjinè-la nga sikkitasòn yije koni tsò 'én xi tjit'aà xojon ts'e kjotíxoma. ⁴ Jñò xi k'oas'ín mejèn-nò nga it'aà ts'e kjotíxoma kixì kitsajnaà nga nguixkon Nainá, jyeé chinchat'aaxìn-là Cristo, jyeé chinchat'aaxìn-là kjondaà xi tsjá kjotjò-ná Nainá. ⁵ Tanga ngajen, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá tìtsachiñá-lajen nga kixì kitsajna-jen nga nguixkon Nainá nga ta koi kjoa-la nga mokjeiín-najen it'aà ts'e Cristo. ⁶ Nga it'aà ts'e Cristo Jesús, mì tì mé chjí-la yá-ne xi tjit'aà chiba-la kjo yá-ne xi tsjìn-la chiba kjoa ts'e circuncisión. Jè xi chjí-la nga 'ya-la koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, nga tjin-ná kjotsjacha.

⁷ Jñò, k'e nga sa ítjòn, ndaà tìtsahonguikoo kjohítsjeèn-nò. ¿Yá xi tsatekjáya-nò nga mì tì kii nìkitasòn-nò xi kjoa kixì? ⁸ Jè kjohítsjeèn jè, mìtsà yà nchrobá-ne ts'e Nainá xi xó kiichja-nò. ⁹ Tìkindaa yijo-nò; nga k'oaá tsò jngoò 'én: “Nas'ín itse-ne na'yo san xi sijìn na'yo inchrajín, sísan yije-né nas'ín tse ma-ne na'yo.” ¹⁰ Jè Nainá ot'aà takoàn it'aà tsajòn nga mìtsà k'jeií s'ín sikítsjeèn. Jè Nainá tsjá-la kjo'in nìtā yá xìtā-ne xi mejèn-la sikits'ón-jìnnò.

¹¹ Jñò ndí 'ndseé kò ndí tichjaá, nga mì k'oaá s'ín tìhokoòya nga sít'aà chiba-la xìtā kjoa ts'e circuncisión, koií kjoa-la nga fitjingui kondra-na jñà xìtā. Tanga tsà mì k'oas'ín okoòya, mì-la kii kjitjingui kondra-na, mì-la tì kii kojtikeye-ne 'én xi chjaya it'aà ts'e krò-la Cristo. ¹² Jñà xìtā xi mejèn-la sikits'ón-jìnnò, kì tà bít'aà chiba-la yijo-la, tã saà jngoò k'a kàtatet'aà yijo-la.

¹³ Jñò 'ndseé kò tichjaá, k'oaá s'ín kiichja-nò Nainá nga kitsajnadejì-nó it'aà ts'e kjotíxoma. Tanga i'ndeì nga tìtsajnadejì-nó, kì ch'o 'nè koni s'ín mejèn-la yijo-nò. Mochjeén-né nga tìsikòò xinguiòò, kàtas'e-nò kjotjòcha nga ìjngoò ìjngoò-nò. ¹⁴ Nga ngats'ìì kjotíxoma, yaá majngoò yije jè xi tsò: “Tìtsjachi xìtā xinguii koni tsà tì yijo tsjì-ne.” ¹⁵ Tsà tìjñò tìtsabixkàn-kò-nò xinguiòò koni s'ín nañá, t'een kindā yijo-nò nga mì tìjñò sikkjehesòn-nò xìtā xinguiòò.

Kjoach'o xi síjé yijo-ná

¹⁶ K'oaá xan-nò: Tjii'nde-là yijo-nò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá kàtakó-nò ndiyá mé-ne nga mì koi kjoa sikkitasòn

kjoach'o xi síjé yijo-nò. ¹⁷ Jñà kjoach'o xi síjé yijo-ná kondraá fi-la jè Inìma Tsjeè-la Nainá, kò jè kjoa xi mejèn-la Inìma Tsjeè-la Nainá kondraá fi-la jè xi mejèn-la yijo-ná. Jñà kjoa koi kondraá títsajna-la xíkjin. K'oaá ma-ne nga jñò, mìkii k'oa's'ín s'een koni s'ín mejèn-nò. ¹⁸ Tanga tsà jè Inìma Tsjeè-la Nainá tíhokó-nò ndiyá, mì tije kjotixoma otixoma-nò.

¹⁹ Jyeé 'yaá mé kjoach'o xi síjé yijo-ná koni jè kjoachijngui, kjoaxòpa, kjoachinga, ²⁰ kjoa nga xkósòn yaxkoán, kjoat'je, kjoa nga majtichaá xinguiáá, nga bixkán-koaá xinguiáá, nga machinichaá xinguiáá, nga jti takoán, nga nachrjenguiáá xinguiáá, nga xita nìjòyaá kò nga binchat'aàxìn-lá xinguiáá, ²¹ kjoaxìtakòn, kjoach'í, kò ngats'ii kjoachrjá'a xi ma ñánda bitjo s'eí. Tjín isa kjoa xi k'ejí, xi mangásòn-kò kjoa koi. Koni s'ín kixan-nò nga sa ítjòn, tákó k'oaá xan-nò skanda i'ndeí, jñà xita xi k'oa tjín kjoa xi s'ín, nímé kjondaà sakò-la ya ñánda nga tíhotixoma Nainá.

Kjondaà xi tsjá Inìma Tsjeè-la Nainá

²² Tanga jñà kjondaà xi tsjá Inìma Tsjeè-la Nainá, jñà-né nga tjòcha s'een xinguiáá, nga tsja s'en kjit'aá, nga 'nchán sjjchá yijo-ná, nga s'e-ná kjoatsejta, nga tsjakjoa s'een, nga s'en-ná kjondaà xi ndaà tjín, nga kixi tjín kjohítsjeèn-ná, ²³ nga indaàkjoa s'een kò nga kixi kotixoma-lá yijo-ná. Jñà kjoa koi, tsjin kjotixoma xi kondraá tjina-la. ²⁴ Jñà xi jye xita-la Cristo maá, ngats'ii kjohítsjeèn-ná xi ch'o tsò kò xi ch'o síjé yijo-ná, yaá kinik'en-t'aá krò-la Cristo. ²⁵ I'ndeí nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá tísíkjnakon-ná, mochjeén-né nga kòs'ín kjaáan koni s'ín okó-ná ndiyá. ²⁶ Mikii ndaà tjín nga 'nga koma takoán, nga tíjñá sijti-lá xinguiáá, kò nga koxìtakòn-chaá xinguiáá.

6

Mé xi mochjeén nga ndaà sikoáá ngats'ii xita

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, tsà tjín i'nga xita xi jé ótsji, jñò xi ndaà onguít'aà-là jè Inìma Tsjeè-la Nainá, jñò tísikòò nga kàtakixiya ìjngòò k'a-ne nga indaàkjoa tìnókjoa-là. Tanga jñò, t'een kindá yijo-nò, mé-ne nga mì jé skajìin-nò. ² Tísikòò xinguiòò k'e nga tsà mé kjoa xi 'in tjín títsajnajìin; k'oaá s'ín koma-ne nga sikitason jè kjotixoma xi kitsjaá Cristo.

³ Tsà tjín i'nga xita xi ndaà ochrjengui yijo-la, koa tsà mìtsà kixi-ne kjoa, jñà xita koi, tà yijo-laá nchikonachan-la. ⁴ Isáá ndaà-ne nga chí't'aà yijo-nò nga jngòò ìjngòò-nò, a ndaà títsa'nè; tsà ndaà títsa'nè, ta ya tíjìin takòn, kì k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jñò, isaá ndaà títsa'nè mì k'oa-ne koni jñà xita xi k'ejí. ⁵ Nga jngòò ìjngòò, yaá kjinè-la kós'ín tísjchá yijo-la.

⁶ Jñà x̄it̄a xi nchikota'yà 'én ndaà-là Nainá, mochjeén-né nga kàtatsjá-là mé xi kochjeén-là maestro-là nga 'én okóya.

⁷ Kì yijo-nò chonachan-là; nga Nainá mìkì koma siskákoá. Nga ìjngò ìjngò x̄it̄a, koni t̄jín kjoa xi s'ín, k'oaá t̄i t̄jín kjoa xi sakò-là. ⁸ Nga jè xi k'oa's'ín s'ín koni s'ín mejèn-là yijo-là, kjoabiyaá tjoé-là it'aà ts'e kjoa ch'o xi síjé yijo-là, tanga jè xi k'oa's'ín s'ín koni s'ín mejèn-là Inima Tsjeè-là Nainá, it'aà ts'e Inima Tsjeè-là Nainá tjoé-là kjoabinachon xi mìkì fehet'aà n̄it̄a kjé-né. ⁹ Mìkì ndaà t̄jín tsà kosì-ná nga ndaà s'eén; nga kijchò nachrjein nga sakò-ná kjondaà tsà mì kì s̄hindaà-lá takoán. ¹⁰ Koií kjoa-là, k'e ma xi 'né itsé, ndaà s̄kooá ngats'iì x̄it̄a, jñà t̄itsajna it̄jòn jñà x̄it̄a xinguiáá xi ngàsòn mokjeín-ná 'én-là Nainá.

Mé kjoa xi síkijna it̄jòn Pablo

¹¹ Chítsejèn-là tsí kitsian-ne letra xi ndsaa t̄ikjì-nò. ¹² Jñà x̄it̄a xi mejèn-là nga kjo'ñò s'ín-nò nga sit'aà ch̄iba-nò kjoa ts'e circuncisión, tà koií xi mejèn-là nga ndaà síkítsajna yijo-là nga nguixkon x̄it̄a; kò majìn-là nga x̄it̄a k̄it̄j̄ingui kondra-là tsà kos'ín keènojmiya nga ya k'en-t'aà krò Cristo. ¹³ Jñà x̄it̄a xi t̄jít'aà ch̄iba-là kjoa ts'e circuncisión, t̄ikoaá mìkì síkitasòn k̄ot̄ixoma, tanga mejèn-là nga sit'aà ch̄iba-nò mé-ne nga it'aà tsajòn ndaà s̄ikítsajna-ne yijo-là k'e nga skoe nga jñò jye t̄jít'aà ch̄iba-nò. ¹⁴ Tanga 'an, n̄imé kjoa xi mejèn-na nga ndaà síkijna yijo-na; ta jè tajngóò krò-là Na'èn-ná Jesucristo nga ndaà síkijna yijo-na. K'oaá ma-ne nga jñà kjoa ch'o xi t̄jín isò'nde, it'aà ts'an, t̄itsajnak'en-né kò 'an t̄j̄inak'eén-là jè isò'nde. Mì t̄i k'oaá t̄jín kjoa xi sis'in-na. ¹⁵ Xi it'aà ts'e Cristo, mìtsà jè xi ch̄jì-là tsà t̄jít'aà ch̄iba-ná kò tsà tsjìn-ná ch̄iba kjoa ts'e circuncisión; jè xi ch̄jì-là nga jè Nainá jyeé kisik̄at̄j̄iya-ná kò jyeé x̄it̄a x̄it̄se kjoán. ¹⁶ Kàtas'e-là kjoa'nchán kò kjoa im̄a takòn ya j̄j̄iìn in̄ima-là ngats'iì x̄it̄a xi k'oa's'ín nchis̄ik̄itasòn koni tsò 'én jè; jñà-né xi x̄it̄a-là Nainá ts'e naxandá Israel.

¹⁷ K'oaá ma-ne i'nde, k̄i t̄i yá xi kjoa ótsji-isa-na nga jyeé t̄jít'aà ch̄iba-là yijo-na kjo'in xi kitsjaà-na x̄it̄a xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesús.

¹⁸ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, jè k̄atasijìn in̄ima-nò kjondaà-là Jesucristo xi ot̄ixoma-ná. K'oa's'ín k̄atama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹ Jñò xi xita-la Nainá 'mì-nò xi títsajnaà naxandá Éfeso, jñò, xi kixi onguít'aà-la Cristo Jesús, 'an xi 'mì-na Pablo tìsìhixat'aà-nò nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. ² Nainá xi Nà'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otìxoma-ná kàtatsjá-nò kjòndaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kós'ín síchikon-t'in-ná Nainá k'e nga Cristo títsajna kooá

³ Jeya kàtìjna Nainá, Nà'èn-la Jesucristo xi otìxoma-ná nga kìsìchikon-t'in-ná, kitsjaà-ná ngats'ìi kjòndaà xi ts'e inima-ná xi ngajmù nchrobá-ne koi kjoa-la nga Cristo títsajna kooá. ⁴ Nainá xó k'ooá s'ín jaàjìin-ná k'e nga tìkj'eè sindaà isò'nde nga Cristo títsajna kooá mé-ne nga nímé jé s'e-ná kò tsjeè kítajnaà nguixkò jè. ⁵ Koi-né nga matsjakeè-ná nga k'oas'ín kiskoòsòn-la nga tìsa-ne nga kiskoétjò-ná koni ixti jchan-la maá xi it'aà ts'e Jesucristo. Nainá k'ooá s'ín kìs'ìin koni s'ín kisaseèn-la ta koi kjoa-la nga k'oas'ín kjòmejèn-la. ⁶ Koi kjoa-la nga jeya bìjna Nainá nga tse kjòndaà kitsjaà-ná nga kìsìchikon-t'in-ná nga ya títsajna kooá k'índí-la xi 'nó matsjakeè. ⁷⁻⁸ Jè jní-la Jesucristo tsibíchítjì-ná koa kìsìjchàat'aà-ná jé-ná nga Cristo títsajna kooá, nga 'nó tse kjòndaà tíjn-la Nainá nga tsjá-ná kjòhítsjeèn kò kjoachjìne xi tíjn-la. ⁹ K'ooá ma-ne nga tìkoo tsakó-ná jè kjoatjí'ma-la koni s'ín kjòmejèn-la jè, tìkoi-ne kjòhítsjeèn-la xi tíjè-ne kiskoòsòn-la nga kítasòn. ¹⁰ Koni s'ín tíjndaà-la kjòhítsjeèn jè, kìjchò nàchrjein nga kítasòn tsjeè. Nainá, jé s'ìjngòò yije nita mé xi tíjn ngajmù kò it'aà nangui nga jè Cristo kòtìxoma.

¹¹ Nainá jyeè kjòtseé jaàjìin-najen nga Cristo títsajna koo-jen. Kìtjoé-najen kjòtjò xi tsjá Nainá koni s'ín tíjndaà-la nga k'oas'ín bitasòn 'èn-la koni s'ín ndaà sasén-la. ¹² K'ooá s'ín kìs'ìin nga ngajen kìníkítajna ítjòn-jen nga jeya tíjna Nainá, ngajen xi xita judío 'mì-najen, ngajeén kòkjeíin ítjòn-najen it'aà ts'e Cristo.

¹³ Tìkooá jñò nga ya títsajna koo Cristo, k'e nga kina'yà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa kixi, jè xi tsachrjekàjìin-nò kjo'in nga kòkjeíin-nò it'aà ts'e Cristo, Nainá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la; yaá tsibít'aà chiba-la jjiin inima-nò, koni s'ín jye kitsjaà

tso'ba nga tsjá-nò. ¹⁴ Jè Inìma Tsjeè-là Nainá, jè-né xi tjoé ítjòn-ná nga kixi kjoa nga tjoé yije-ná kjotjò xi Nainá tsjá-ná jè nàchrjein k'e nga kóngàsòn nga sìikítsajnandeíi-ná xi naxandá-là maá mé-ne nga jeya kijnane Nainá.

Kós'ín bítsi'ba Pablo ít'aà ts'e jñà xita xi jye mokjeíin-la

¹⁵ Koií kjoa-là k'e nga ki'nchrè nga mokjeíin-nò ít'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, kò nga matsjacha ngats'ìi xita-là Nainá; ¹⁶ mìkiì sìjchàajñàà nga nàchrjein inchijòn tsjaà-là kjondaà Nainá xi ít'aà tsajòn; k'e nga bítsi'ba-là, síjét'aà-là xi kjondaà tsajòn ¹⁷ mé-nè nga jè Nà'èn-ná xi jeya tijná, jè xi Nainá tsò-là Jesucristo xi otíxoma-ná, jè kátasíkíhichiya-nò kò kátatsjá-nò kjoachjine xi ts'e inìma-nò mé-ne nga isà ndaà jchaxkon-nò Nainá. ¹⁸ K'oaá s'ín síjét'aà-là Nainá nga sìihiseèn-là kjohítsjeèn-nò mé-nè nga jcha-nò mé xi chiñà-là nga xó kinokjoàa-nò. Tìkooá jcha nga 'ñó ndaà tjin kò 'ñó jeya tjin kjotjò xi Nainá tsjá-là jñà xita naxandá-là. ¹⁹ Tìkooá síjét'aà-là nga jchaxkon kó kji 'ñó tse nga'ñó tjin-là Nainá nga koma kosìko-ná jñà xi mokjeíin-ná ít'aà ts'e. Tìkoií-ne nga'ñó xi 'ñó tse tjin-là Nainá ²⁰ xi kisìkjeén nga kisìkjaáya-là Cristo k'e nga k'en, ìkjoàn jeya kisìkíjnat'aà chrja kixi-là ján ngajmii ²¹ ñánda nga isà ta 'ñó 'nga kisìkíjna ítjòn mì k'oaá-ne tsà jngoò xita ítjòn, xitaxá ítjòn, ngats'ìi nga'ñó xi tjin ít'aà nangui kò xi tjin ijìin isén, ngats'ìi xi tjin-là kjotíxoma ngajmii; tijná ítjòn-là ngats'ìi xi tjin isò'nde jè, kò jè isò'nde xi sa nchrobá. ²² Nainá, jè kisìngatsja yije Cristo, ngats'ìi kjotíxoma xi tjin; tìkooá jè kitsjaà yije-là Cristo nga jè koma xi sko-là naxandá-là. ²³ Naxandá-là tije-ne yijo-là Cristo; kò jè tsjá yije-là nita mé xi chija-là. Tije-ne Cristo xi síjngoò yije, nita mé xi tjin isò'nde.

2

Kós'ín síjchàat'aà-ná jé-ná Nainá

¹ Jñò, nga sa kjòtseé, k'oaá ngaya-là koni tsà titsajna k'en-nò ít'aà ts'e Nainá nga jè kjoa-là jé-nò nga ch'o ki'nè. ² K'oaá s'ín tse tsitjaáyaà ndiyá jé-là xita isò'nde; jè kinìkitasòn-là xita neíi xi sko-là tjo ijìin isén nga jè sixájiin inìma-là jñà xita xi mìkiì 'nchréñijon-là Nainá. ³ Tìkooá ngats'iaá jñà, k'e nga isà kjòtseé, k'oaá tìs'ín chinchàatsjiaá jé koni s'ín kjòmejèn-là yijo-ná kò kjohítsjeèn-ná. Tjin-ne nga ngàsòn tse kjo'in k'oi-ná tsà ndaà, koni jñà xita xi k'ejíi nga koi kjoa-là jé-ná. ⁴ Tanga Nainá, tseé kjohimatakòn tjin-là nga 'ñó matsjakeè-ná. ⁵ Nainá kisìkítsajnakon ìjngoò k'a-ná kò Cristo, nas'ín jye titsajnak'eén xi kjoa ts'e jé-ná. (Kò jñò, tà kjondaà-là Nainá-né nga bitjokàjñòò kjo'in.) ⁶ Nainá, kisìkjaáyakjoò-ná kò Cristo, nga ya titsajnakoáá, kò tañaá kisìkítsajnakjoò-ná ján

ngajmiì. ⁷ K'oaá s'ín kis'iìn mé-nè nga kòkò-ne jñà nàchrjein xi sa nchrobá nga tse kjoatjòcha tjín-la kò tse kjondaà tjín-la it'aà tsaján nga Cristo Jesús titsajna⁷koaá. ⁸ Tà kjondaà-la Nainá-né nga itjokàjñòò kjo'in nga kòkjeín-nò it'aà ts'e Cristo. Mìtsà kjondaà tsajòn nchrobá-ne kjoa koi; ta kitsjaà kjòtjò-nò Nainá. ⁹ Mìtsà koi kjoa-la nga xá ki'nè, mé-nè nga nijngoò xita ndaà sìkìjna-ne yijo-la. ¹⁰ Nainá tsibíndaàya xitse jngoò k'a-ná, nga ya titsajna⁷koaá Cristo, mé-nè nga s'eén ngats'iì kjoa xi ndaà tjín, jñà kjoa xi Nainá jyeé k'oas'ín kiskoòsòn-la nga tisa kjòtseé nga kòs'ín sikitasoán.

Kjoa'nchán xi tjín-ná nga Cristo titsajna⁷koaá

¹¹ Jñò xi mì ya tje-nò tje-la xita judío, k'oaá tsò-nò jñà xita judío xi jtít'aà chiba yijo-la nga mìtsà xita-la Nainá 'mì-nò, koi kjoa-la nga mì jtít'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión. Tanga jè kjoa jè, tà tsja xitaá bíndaàya-ne yijo-la. ¹² Tikítsjeèn k'e nga sa kjòtseé jñò titsat'aàxìn-la Cristo; tikoáá titsajnat'aàxìn-la naxandá Israel, mìki ya nokjoà-nò koni s'ín tsibíndaàjìin-kò Nainá jñà xita judío koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá. Isò'nde jè, nímé xi chiñà-là kò mìki yaxkon Nainá. ¹³ Tanga i'ndeji, nga ya titsajna⁷koaá Cristo, Nainá jyeé kisichrañat'aà-nò jè kjoa-la jní xi tsibíxteèn Cristo, nas'ín kjiin tjat'aàxìn-là Nainá nga sa kjòtseé. ¹⁴ I'ndeji, jè Cristo xi tsjá-ná kjoa'nchán. Kisikjoóndaà-ná nga jngoò naxandá komà-ne jñà xita judío kò xi mìtsà xita judío. Jè kisihixàña jè kjoa kondra xi jòya tjín nga sa ítjòn k'e nga kitsjaà kjòtjò yijo-la nga k'en-t'aà krò. ¹⁵ Yaá kisikjehet'aà jè kjotíxoma-la Moisés xi tjín-la jñà xita judío; kjòjngòò-ne ingajò naxandá; jngoò naxandá xitse komà-ne nga jè titsajna⁷koaá Cristo; k'oaá komà-ne nga tsijne 'nchán kjoa. ¹⁶ Cristo, k'e nga k'en-t'aà krò, yaá kisikjehet'aà kjoa kondra xi jòya tjín. Kisikjoóndaà-ne ingajò naxandá; jngoò naxandá komà-ne kò kitsjaà-la kjoa'nchán it'aà ts'e Nainá.

¹⁷ Jñò xi kjiin titsajna-là Nainá nga sa ítjòn, tikoáá ngajen xi titsajnat'aà chrañà-lajen, j'iì Cristo nga j'iì kénojmi-ná 'én ndaà xi tsjá-ná kjoa'nchán. ¹⁸ Ndaà chji-la Cristo nga ingajò naxandá-ná jyeé tjí'nde-ná nga koma chikoáá Nainá nga tijè-ne Inima Tsjeè-la tsjá-ná nga'ño nga ingajoá. ¹⁹ K'oaá ma-ne jñò xi mìtsà xita judío 'mì-nò, mìtsà tì xita xìn nan-gui-nò. Jñò, i'ndeji, ngásòn ya tajngoò nokjoà-nò naxandá-la Nainá; xita xinguiòò-nò ngats'iì xita naxandá-la Nainá. ²⁰ K'oaá ngayala kòni tsà jngoò ni'ya tísindaà. Jñò, jè ngayala ndajo xi mochjeèn-la chrjó ni'ya. Jñà xita xi tsibíxáya-la Cristo kò jñà xi kùichja ngajo-la Nainá, jñà-né tàts'en chrjó-la ni'ya. Kò jè Cristo jè ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ²¹ Nga kò Cristo ngats'iì ndajo-la chrjó ni'ya, ndaà tísikjoò kò tímajeya

ni'ya mé-nè nga ni'ya tsjeè-la Nainá koma-ne. ²² Tìkoáá jñò, nga Cristo títsajnakjoòkoo, Nainá tísíkiítsajnakjoò-nò kò xìta xinguiòo xi k'ejíí, mé-ne nga jñò koma-nò ni'ya ñánda tíjna Nainá nga Inìma Tsjeè.

3

Xá-la Pablo it'aà ts'e xìta xi mìtsà xìta judío

¹ K'oaá ma-ne bìtsi'bà-la Nainá, 'an xi 'mì-na Pablo nga ndayá tíjnaa, koií ngatjì-la nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-la Jesucristo, jñò xi mìtsà xìta judío 'mì-nò. ² Nga jyeé-la tíjiin-nò nga kjondaà ts'e Nainá-né nga 'an kitsjaà-na xá xi kjondaà tsajòn, ³ koni s'ín kisihiseèn-na Nainá nga tsakó-na jè kjoa xi tíj'ma-la skanda kjòtseé. Jyeé isa kiskii chiba-nò jña 'én koi. ⁴ K'e nga tsà ndaà kíxkejñòò xojoñ jè koni s'ín kiskii ítjòn-nò, yaá jchaa nga 'an ndaà tíjiin-na jè kjoa tíj'ma it'aà ts'e Cristo. ⁵ Nga isa kjòtseé, nijngoò xìta tíjiin-la jè kjoa tíj'ma; tanga i'ndeí jè Inìma Tsjeè-la Nainá kisihiseèn-la jña xìta xi xó jaàjiin-ne Nainá, jña xìta xi tsibíáya-la Cristo kò xi kiichja ngajo-la. ⁶ Jè kjoa tíj'ma, jè-né nga jña xi mìtsà xìta judío, k'e nga mokjeíin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ngàsòn tjoé-la kjòtjò-la Nainá nga ngàsòn ixti-la ma koni jña xìta judío; jngoò naxandá koma yije kóhotjín; kò jña xi mìtsà xìta judío ngàsòn tjoé-la kjondaà koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jña xìta judío.

⁷ Ta kjondaà-la Nainá-né nga 'an kitjoé-na xá jè. Jè kitsjaà kjòtjò-na nga chí'nda-la ma k'e nga kitsjaà-na nga ñó-la mé-ne nga 'an kènojmiá 'én ndaà-la Cristo. ⁸ An, nas'ín isa ñó nangui tíjna-la ngats'iì xìta-la Nainá, tanga Nainá kitsjaà-na kjondaà jè, nga 'an chjàyajiin-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña xi mìtsà xìta judío, mé-nè nga skoe-ne kó kji 'ñó tse kjondaà tsjá Cristo skanda mìkii bijchótjìngui-la kjohítsjeèn-ná. ⁹ Jè xá xi 'an kjòngatsja nga 'an síhiseèn-la jña xìta mé-ne nga skoe-ne kó s'ín tjín kjoa xi tíj'ma. Nainá xi tsibíndaà isò'nde, jè tíjna'ma-la kjoa jè skanda tisa tàts'en-la kjoa. ¹⁰ Koií k'oas'ín komà-ne mé-ne skoe-ne i'ndeí ngats'iì inìma ch'o kò inìma xi ndaà xi tjín-la nga ñó jjiin isén nga kjìn skoya kjoachjine tjín-la Nainá. Yaá skoe kjoa koi it'aà ts'e naxandá-la Cristo. ¹¹ Nga tisa tàts'en-la kjoa, Nainá k'oaá s'ín tjíndaà-la nga it'aà ts'e Cristo kítasòn yije kjoa koi. ¹² I'ndeí, nga Cristo títsajna k'oaá, jyeé 'ñó takoán. Komaá chíkoáá Nainá ñánda tíjna nga mì tì kii xkón-oná nga jyeé mokjeíin-ná it'aà ts'e Cristo. ¹³ K'oaá s'ín siijé-nò nga kì níkjajen-là takòn jè kjo'in xi tsìkjaán nga 'an benojmí-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Isáá ndaà kàtatsja-la inìma-nò nga kjondaà tsajòn-nò.

Kó tsò Pablo nga bìtsi'batjì naxandá-la Cristo xi títsajna Éfeso

¹⁴ Koií kjoa-là nga ósijna xkó'nchit'aà-là nga bìtsi'bà-là Nainá xi Na'èn-ná. ¹⁵ Nga it'aà ts'eé Nainá nchrobá-ne nga tjín na'èn kò tjín ixti nga jngoò ìjngoò ni'ya xità xi tjín ngajmii kò xi tjín isò'nde. ¹⁶ Nainá, nga tse nga'ño tjín-là, k'oaá s'ín bìtsi'bà-là nga kàtatsjá-nò nga'ño-là xi ts'e inìma-nò nga jè Inìma Tsjeè-là Nainá kàtasíxájiin inìma-nò. ¹⁷ Jè Cristo, ndaà kàtijnajiin inìma-nò, nga mokjeiín-nò it'aà ts'e; 'ño ndaà kàtas'e-nò kjoatjòcha-là Nainá koni jngoò yá xi nanga fi ima-là, kò koni jngoò ni'ya xi nanga tjihijiin chrjó-là. ¹⁸ K'oaá s'ín koma-ne nga jño kò ngats'ii xità-là Nainá, jchaxkoòn koa kochiya-nò nga 'ño tse kjoatjòcha xi tjín-là Cristo, 'ño tiyà, 'ño ndojò, 'ño nanga kò 'ño 'nga. ¹⁹ Nguì ndaà jchaa jè kjoatjòcha xi tjín-là Cristo xi isa 'ño otonè-là ngats'ii kjohítsjeèn-ná skanda mikii machiya-ná, mé-ne nga nímé chijjat'aà-nò koni jè Nainá, nímé chijjat'aà-là.

²⁰ Nainá, 'ño tse nga'ño tjín-là, tsà k'e nga mé xi nìjé-laá, skanda isáá 'ño síkatonè-là koni s'ín nìjé-laá kò nga koni s'ín níkijsjeèn. K'oaá s'ín tsjá yije-ná nga kò nga'ño-là xi síxájiin inìma-ná. ²¹ Jeya kàtìjna Nainá ya jjiin naxandá-là kò it'aà ts'e Cristo nìta mé naxchrjein-ne, nìta mé nó-ne. K'oa's'ín kàtama.

4

Tìtsajtiòn nga kò Inìma Tsjeè-là Nainá

¹ Koií kjoa-là nga k'oa's'ín bìtsi'bà-nò nga ndaà tìjchá yijo-nò koni s'ín ok'in-là kjoa xi xó kinokjoà-nò. 'An, ndayá tijná'yá jè ngatji-là nga Nainá tìsìxá-là. ² Jño, kì 'nga ikon 'nè; in-daàkjoa t'een, kàtas'e-nò kjoatsejta; ngásòn kàtachíkjoa-nò mé kjoa xi tjín-nò nga matsjacha xinguiòo. ³ Tinè-là yijo-nò nga tìtsajnajtiòn-koo xinguiòo koni s'ín jye tsibítsajnajtín-nò jè Inìma Tsjeè-là Nainá, mé-ne nga 'nchán kìtsajna-nò. ⁴ Nga tà jngoò ma naxandá-là Nainá; kò tà jngoò ma Inìma Tsjeè-là Nainá; tìkoa tà jngoò kjoa chiñá-lá nga Nainá xó kiichja-ná; ⁵ kò tà jngoò ma Na'èn-ná Jesucristo xi otíxoma-ná; tà jngoò kjoa tjín koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo; tìkoaá tà jngoò kjoa tjín nga ma bautizar xità. ⁶ Ta jngoò ma Nainá nga ngats'iaá Na'èn-ná ma, jè xi otíxoma-ná nga ngats'iaá, jè xi síxájiin inìma-ná nga ngats'iaá, kò jè xi tìjnakò-ná nga ngats'iaá.

⁷ Tanga kitjoé-ná kjotjò koni s'ín sasén-là Cristo mé xá-là Nainá xi s'eén nga jngoò jngoaa. ⁸ Koií kos'ín tìchja-ne Xojon-la Nainá nga tsò:

K'e nga jye kisikijne nga tífimijìn-ne ngajmii,
kiikò preso jña xità xi kitsobà'ño,
kò kitsjaà-là kjotjò jña xità.

⁹ ¿Kó tsòya-ne jè xi tsò: “Tífmijìn-ne ngajmì”? Tsòyaá-ne nga [jè Cristo] ítòn itjojen skanda ñánda 'ñó nanga ijìn nangui. ¹⁰ Jè xi itjojen-t'aà skanda ít'aà nangui, tjà-ne xi tsijin ìjngòò k'a-ne ñánda nga ìsà 'ñó 'nga tsibijna koni ngats'ìì xi 'nga títajna mé-ne nga jè sùjngòò yije-ne nítà mé xi tjin isò'nde. ¹¹ Tíkòà tjà-ne xi kitsjaà-là xá xítà-là mé xá xi s'ìn nga jngòò ìjngòò. Tjin xi tsibíxáya-là Jesucristo nga sùika'bísòn 'én ndaà-là; tjin xi jñà kichjà ngajo-là; tjin xi 'én ndaà-là Nainá xi kjoà ts'e Cristo bénojmiya; tjin xi síkindà naxandá-là Nainá; tikoà tjin xi okóya 'én-là Nainá. ¹² K'oaá s'ìn kitsjaà-là xá xítà-là nga jngòò ìjngòò mé-nè nga kàtatsjá-là kjohítsjeèn xítà naxandá-là nga koma sùixá-là Nainá, nga ìsà tse nga'ñó s'e-là naxandá-là Cristo. ¹³ K'oaá s'ìn koma-ne nga jngòò kjohítsjeèn s'e-ná ngats'iaá koni s'ìn mokjeiín-ná ít'aà ts'e Nainá kò koni s'ìn yaxkoaán Kí'ndí-là mé-ne nga ngui xítà kixi komaá. Ngui k'oaá s'ìn kongásòn-kjoaá kóhotjían koni jè Cristo nga nímé chijat'aà-là. ¹⁴ Mì tì k'oas'ìn s'en-ná koni s'ìn ndí ìxti nga nítòn mokjeiín-là yá xítà xi konachan-là; nga fijen fikjako koni tsà tjo tísiskako; nga fitjngui-là kjohítsjeèn-là xítà maña xi 'én ndiso okóya nga kj'eíì ndiyá tjimaya. ¹⁵ Tà saá 'én kixi-là Nainá kinókjoaá nga matsjachaá xinguiáá mé-nè nga kos'ìn ìsà ndaà skasòn kjohítsjeèn-ná koni s'ìn tjin kjohítsjeèn-là Cristo nga jè tjina xi sko-là naxandá-là Nainá. ¹⁶ Nga jè naxandá-là Nainá, k'oaá kji koni jngòò yijo-là xítà. Jè Cristo tjina xi sko-là; kò jè tsjá-là nga jngòò ìjngòò xá xi oko-là; ikjoàn síjngòò koni s'ìn tjin yijo-ná nga títéya naxá-là nindaà-ná; nga jngòò ìjngòò skaya, katjín katjín xá-là. K'e nga ndaà síxá yije yijo-ná maje-né koà ma'nga-né. K'oaá tìs'ìn tjin jè naxandá-là Cristo nga koje-né koà kò'nga-né k'e nga jngòò ìjngòò xítà-là ndaà sùixá nga matsjakeè xikjín.

Kós'ìn sijchá yijo-ná k'e nga jè Nainá síxítseya inima-ná kò kjohítsjeèn-ná

¹⁷ It'aà ts'e kjotíxoma xi tsjá-na Cristo, k'oaá xan-nò kò bit'in-nò nga mì tì k'oas'ìn s'en-nò koni s'ìn xítà xi kj'eíì xi mìkìì beèxkon Nainá, nga tákó tjimako kjohítsjeèn-là xi níméè chji-là. ¹⁸ Tà tjiñò kjohítsjeèn-là. Tsjin-là kjoabinachon xi ít'aà ts'e Nainá nchrobá-ne; mìkìì beè kó s'ìn sijchá yijo-là nga jè inima-là tájaajìn tjin; mìkìì tsjá'nde nga fahas'en-jiin kjohítsjeèn xi ndaà tsò. ¹⁹ Mì tì kùì beè-ne xi kjosobà 'mì, jyeè kòxox'ín. Tà kjoà chijngui 'ñó sís'in-là; kjit'aà nachrjein ótsji ngats'ìì kjoà ch'o xi tjin isò'nde. ²⁰ Tanga jñò, mì k'oaá tjin kjoà xi kis'enojmí-nò ít'aà ts'e Cristo. ²¹ Nga jye ndaà kina'yà-là 'én-là kò ndaà kichita'yà kó s'ìn tjin xi ngui kjoà kixi ít'aà ts'e Jesús. ²² K'oaá s'ìn kis'enojmí-nò nga chjaàxiòn kjoà

jchínga xi t́jín-nò nga sà kjòtseé koni s'ín kinìjchá yijo-nò; ì'ndeì jyeé mì t́ mè chjì-là kjoa koi koiì kjoa-là nga jñà kjoa ch'o xi kisaseèn-là yijo-nò kiskoònachàn-nò. ²³ Tjì'nde-là Nainá nga jè kàtasíxítseya inìma-nò kò kjohítsejèen-nò. ²⁴ Chjoé ìjngòò k'a xi kjoa xítse xi k'oas'ín kisindaà koni kji isén-là Nainá mé-ne nga kixì kò tsjeè sijchá yijo-nò koni s'ín t́jín xi ngui kjoakixì.

²⁵ K'oaá ma-ne ì'ndeì, kì t́ 'én ndiso nokjoà-nò. 'Én kixì t́nókjoakoo xinguiòò nga jngòò ìjngòò nga tà ngàsòn xítà xinguiáá ma kóhotjìán.

²⁶ Tsà k'e nga majti-nò, kì jé binchaàtsjioò; kì nìjti-là yijo-nò kóni nga 'ba nachrjein skanda k'e nga okatjì ts'oi. ²⁷ Kì kii bìi'nde-là xítà neiì nga jè konachàn-nò.

²⁸ Jè xi chijé s'ín nga sà ítjòn, kì t́ chijé s'ín-ne ì'ndeì; t́kooá-ne k'oas'ín kàtasíkjeén tsja nga kixì kàtasíxá mé-nè nga sakò-là ton xi tsjá itsé-là xítà ìma xi nímé t́jín-là.

²⁹ Nijngòò 'én xi ch'o tsò nokjoà; jñà 'én t́nókjoakoo xinguiòò xi ndaà tsò xi kochjeén-là xinguiòò nga ìsa kixì kítsajna mé-nè nga kochikon-t'in-ne jñà xítà xi kji'nchré-nò. ³⁰ Kì nìba-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá, jè xi tsibít'aà chìba-ná mé-ne nga kàta'ya-ná nga xítà-là Nainá 'mì-ná skanda jè nachrjein k'e nga sùkítsajnadejì-ná Nainá xi kjoa ts'e jé.

³¹ Chjaàxiòn yije jjiìn inìma-nò jñà kjoa xi ch'o t́jín xi kon-dra ts'e xítà xi k'ejì koni kjoa bínguitakòn, kjoajti, kjoa xi makjan-nò, kjoa nga chítikoo xinguiòò, kò nga nokjoàjno-là xinguiòò, kò ngats'ì kjoats'en. ³² Ndaà chibàkoo xinguiòò; kàtas'e-nò kjohimatakòn; t́jchàat'aà-là jé-là xinguiòò koni s'ín kisikò-nò Nainá ìt'aà ts'e Cristo nga kisìjchàat'aà-nò jé-nò.

5

Kó s'ín sijchá yijo-ná nga ìxti-là Nainá 'mì-ná

¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín t́jchá yijo-nò koni s'ín Nainá nga koi kjoa-là nga ìxti-là Nainá 'mì-ná nga 'ñó matsjakeè-ná. ² K'oaá t́s'ín tjòcha chaà xinguiòò koni Cristo tjòkeè kijtseè-ná nga jè kitsjaà ngajo-ná yijo-là nga k'en, jngòò kjotjò xi ndaà kjòtsjakeè Nainá.

³ Jè xi kjoa chijngui, ngats'ì kjoa ch'o xi 'ñó tjé t́jín kò kjoa nga maxitakòn-chaà xinguiòò mì t́ k'oaá t́jín kjoa xi koxkì-ne ìt'aà tsajòn. Nga jñò, xítà tsjeè-là Nainá 'mì-nò. ⁴ Kì 'én tsa'a nokjoà, kò 'én nchikón, kò 'én xi ch'o tsò nga bijnòkeè xítà. Jñà kjoa koi, t́kooá mìkì ok'in-là nga kòs'ín kìnókjoaa. Tà saà kjondaà tjii-là Nainá. ⁵ Jye t́jiìn-nò nga mìkì koma kjoahas'en ñánda tíhotíxoma Cristo kò Nainá, ngats'ì xítà xi kjoa chijngui s'ín, xi kjoa xi 'ñó tjé s'ín kò nga maxitakòn-keè xíkjin. Jñà xítà xi k'oas'ín s'ín, ta jñà kjoa koi beèxkón nga nei-là ma. ⁶ Kì yá xítà xi konachàn-nò xi taxkì 'én bénojmi-nò xi nímé chjì-là

it'aà ts'e jé koi. Ta jè ngatjì-la nga kjo'in tsjá-la Nainá jñà xita xi mìkì 'nchréñjon-la. ⁷ Kì ya tsjahijtakoo xita koi.

⁸ Jñò, nga sa kjòtseé, jè kjohítsjeèn-nò tjíjñò-la, tanga i'ndeji, jyeé iseèn titsajnaà nga Na'èn-ná Jesucristo titsajnakoo. K'oaá s'ín tìjchá yijo-nò koni s'ín ok'in-la jñà xita xi ya tìtsajna ñánda iseèn choòn. ⁹ K'e nga kjoa iseèn tìjìin inìma-ná ndaà s'eén, ya kítjáyaá ndiyá kixi, koa nguì 'én kixi kìnókjoaá. ¹⁰ Tìnchátsjioò mé kjondaà xi sasén-la Na'èn-ná. ¹¹ Kì ya chingàjñòò kjoa xi nìmé chíj-la koni s'ín xita xi tjíjñò kjohítsjeèn-la. Jñò, ta saà takó nga kàta'ya-la nga mìkì ndaà tìjn kjoa xi s'ín. ¹² Skanda masobà-ná nga nokjoá jñà kjoa'ma xi ch'o tìjn xi s'ín jñà xita. ¹³ Nita mé kjoa-ne xi sijná ñánda iseèn choòn, nitoón beè xita mé kjoa-ne, a ndaà tìjn, a xi mìkì ndaà tìjn. Nga jè kjoa iseèn okó yije xi ndaà tìjn ko xi mìkì ndaà tìjn. ¹⁴ Koi kotsò-ne 'én xi tsò:

Ngaji xi titsajnafì, tikjaá-la yijo-lè.

Tìsítjen-jìin-la mik'en;

jè Cristo sìhiseèn-lè.

¹⁵ Ndaà tìkindaa koni s'ín tìtsanjchá yijo-nò; k'oaá s'ín tìtsajna koni xita xi tìjn-la kjoachjine; kì k'oaá 'nè koni s'ín xi tsjìn-la kjohítsjeèn. ¹⁶ Ndaà tìkjeén nachrjein mé xi s'een; nga nachrjein i'ndeji, 'ño tìjn kjoa ch'o. ¹⁷ Kì ch'o onguíkoo kjohítsjeèn-nò; ndaà kàtachiya-nò mé xi mejèn-la Nainá. ¹⁸ Kì xán 'yò, jè xán síkìts'ón-ná, tà saá jè Inìma Tsjeè-la Nainá ndaà kàtas'en-jìin inìma-nò nga kàtakó-nò ndiyá kixi. ¹⁹ Chikoo xinguiòo 'én-la Nainá. Tìjndá-là sò xi 'mì salmo, himno koa tìjndá jìin inìma-nò jè xi okóya-nò Inìma Tsjeè-la Nainá. Jeya tìkìjna Nainá nga ko inìma-nò. ²⁰ It'aà ts'e 'in-la Na'èn-ná Jesucristo, nachrjein nchijòn tji-là kjondaà Nainá xi Na'èn-ná ngats'ì xi tsjá-nò.

Kjoa xi tìjné-la nga sìikitason jñà xita x'in ko jñà íchjín

²¹ Nangui titsajna-là xinguiòo koni s'ín yaxkón Cristo.

²² Jñò, íchjín xi x'in tìjn-nò, nangui titsajna-là x'in-nò koni s'ín nangui bitsajna-là Cristo. ²³ Nga jè x'in, jè xi sko tìjna-la chjoón, koni Cristo, jè xi sko-la naxandá-la. Ko jè Cristo xi ochrjekàjìin kjo'in naxandá-la nga tìjè-ne yijo-la. ²⁴ Koni jè naxandá-la Cristo nangui tìjna-la, k'oaá tìs'ín jñà íchjín, nangui kàtìjna-la x'in-la nita mé kjoa-ne.

²⁵ Jñò xi x'in mì-nò, tìtsjacha íchjín-nò, koni jè Cristo mat-sjakeè naxandá-la nga jè kitsjaàtjì yijo-la nga k'en. ²⁶ Koi kos'ín kis'ìin-ne nga tsjeè sìikìjna naxandá-la nga nguixkon Nainá. Jè jaàxìn jé-la nga ko 'én ndaà-la koni s'ín xita nga onìjno yijo-la, ²⁷ mé-nè nga tìjè kòkò-ne nga tsjeè kji ko tìjè skoétjò-ne nga ts'e koma, jngoò naxandá xi jeya tìjna, xi mì ch'oó kji, mì tìjyó kji, mì tìjé kji, jngoò k'a tsjeè kji, ko nìmé

jé tjin-la. ²⁸ Tikoáá jè x'in kàtamatsjakeè chjoón-la koni s'in matsjakeè xi ti yijo ts'e-ne; nga jè xi matsjakeè chjoón-la, tijè-ne yijo-la tímatsjakeè. ²⁹ Nijngòò xita xi tijè beètoòn-ne yijo-la; ta saá tsjá-la nga'ño nga síkinda yijo-la koni s'in jè Cristo nga síkinda naxandá-la. ³⁰ Nga jè naxandá-la tijè-ne yijo-la; ko jña, tikoáá yaá nokjoat'aà-ná yijo-la. ³¹ Koií kjoa-la nga k'oas'in tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: "Jè x'in xi bixan siikijna na'èn-la ko nea-la nga kíjnakò chjoón-la. Ingajò, tà jngòò xita koma." ³² Jña 'én koi, jngòò kjoa xi 'ño 'in tjin skanda mìkiì fiya-ná. Tanga 'an, jè tìsikaxkia Cristo ko naxandá-la. ³³ K'oaá xan-nò ngats'ioò nga jngòò ijngòò, tìtsjacha íchjín-nò koni s'in matsjacha yijo-nò; ko jè chjoón kàteèxkón x'in-la.

6

Kjoa xi tjinè-la nga siikitasòn jña ixti ko xita jchínga

¹ Jño xi ixti 'mì-nò, tiná'yañijon-la xita jchínga-nò nga Cristo tìtsajnakoo. Koií kjoa xi kixi tjin. ²⁻³ Nga tsò jè Xojon-la Nainá: "Jchaxkoín na'èn-lè ko nea-lè, mé-nè nga ndaà kijna-ne koa tsee koma-lè i isò'nde." Ngats'ii kjotíxoma xi kitsjaà Nainá, jè jèe xi tsjá ítjòn jngòò-la kjondaà jña xita xi síkitasòn.

⁴ Jño xi na'èn 'mì-nò, kì ixti-nò nìjti-là; k'oaá s'in tijchá nga ndaà tìkixioo koa ndaà takóya-la koni s'in mejèn-la Na'èn-ná.

Kjoa xi tjinè-la nga siikitasòn xi chìnda 'mì

⁵ Jño xi chìnda maà, ndaà tìkitasòn-la xi nei-nò ma i it'aà nangui; ndaà jchaxkón nga tíjngòò takòn koni tsà xá ts'e Cristo tìtsa'nè. ⁶ Ndaà tìxá-la nei-nò; mì tà k'e ndaà nìxá k'e nga tímakinda nga tà jè nei-nò ndaà kìtsajnakoo; k'oaá s'in t'een koni tsà chìnda-la Cristo maà nga nguì koó inìma-nò tìxá koni s'in mejèn-la Nainá. ⁷ K'oaá s'in tìxá nga nguì ko kjotsja-nò koni tsà xá-la Na'èn-ná tìtsa'nè ko mìtsà ts'e xi taxkì xita. ⁸ Ndaà 'yaà nga jngòò ijngòò xita, Nainá, k'oaá s'in tsjá-la chjì-la koni tjin xá xi s'in, nas'in xita chìnda ko xi mìtsà xita chìnda.

⁹ Jño xi nei-la xá 'mì-nò, k'oaá tìs'in tjò t'een chìnda-nò. Kì taxkì chítikoo chìnda-nò nga mejèn-nò kjo'in binè-la. Ndaà tíjìn-nò nga jè Nei-la xita chìnda-nò ko jè Nei-nò, tijé-ne xi tìjna ján ngajmii. Nga jè, mìkiì faájiin xita; tà ngásòn fiko.

Kjoa xi tsjá-la nga'ño inìma-ná

¹⁰ Jño 'ndsee, jña kjoa koi xi fehet'aà-ne; k'oaá xán-nò: Tinchátsjioò nga'ño ts'e inìma-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesu-cristo; 'ño tìtsajnakoo ngats'ii nga'ño xi 'ño tse tjin-la Cristo. ¹¹ Tìsikòò yijo-nò, chjoé yije nga'ño xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga tájaà tìtsajna-nò nga mì jè xita neí skónachan-nò. K'oaá ngaya-la koni jña soldado nga 'ya yije kicha-la k'e nga fi

kjojchán. ¹² Nga mìtsà jǎà xítà isò'nde tìtsabixkán-koáá. Jǎà kondra-ná xi xítaxá ítjòn tǎn-là ijǎn iseèn, jǎà xi mìkiì tsejèn, ngats'ì xi tǎn-là kjótixoma ts'e xítà neií, koá xi sko-là títajna nga jǎà otíxoma isò'nde jǎò, ngats'ì nga'ńó-là xítà neií xi tǎjma ijǎn isén nga tǎjtsa isò'nde.

¹³ Koií koxan-nò, chjoé yije nga'ńó xi tsjá-nò Nainá mé-nè nga 'ńó kítajna-nò jè nachrjein k'e nga mejèn-là skónachan-nò xítà neií. K'e nga jye sikijneè, tákó k'oaá s'ín kixi kìncha-là nǎta mé kjoa-ne. ¹⁴ K'oaá s'ín 'ńó kixi títajnaandaà; ngui 'én kixi tǎnokjoaa mé-ne nga kítajnaandaà kjoa ts'e xítà neií koni s'ín jǎà soldado nga 'ńó bíkjá xincho-là [mé-ne nga mì sǎjti-là nikje-là k'e fi kjojchán]. Kò ngui kixi títajnaá nga nguixkon Nainá mé-ne nga ndaà kójtja inǎma-nò koni jngoò soldado xi ndaà kítja inǎma-là jè chrjoa xi 'mì coraza. ¹⁵ Kjit'aà nachrjein títajnaandaà nga sika'bió 'én ndaà-là Nainá mé-ne nga kátas'e-là kjoa'nchán jǎà xítà. K'e nga kos'ín s'een, 'ńó kítajnaà koni jngoò soldado nga tǎn-là nga'ńó xoxté-là nga ma fi. ¹⁶ K'e nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá, jè kosíko-nò xi kjoa ts'e xítà neií k'e nga jè bit'in-nò nga binchaàtsjioè jé; k'oaá ngaya-là koni s'ín jngoò soldado nga kjoé escudo-là, jè xi síkìts'o ni'ín flecha xi títi-là xítà neií. ¹⁷ Jè kjoa nga bitjokajǎò kjo'in, jè ngaya-là jè tsí'nguién kichá xi osíko skò soldado. Koá jǎà 'én ndaà-là Nainá jè ngaya-là kichá ndojò xi tsjá Inǎma Tsjeè-là Nainá. ¹⁸ Kì bikjoàn-là nga bitsi'bà-là Nainá; tǎjé't'aà kjit'aà-là koni s'ín bénojmiya-nò Inǎma Tsjeè-là Nainá. Kjit'aà nachrjein títajnaandaà; kì ñhindaà-jèn nga bitsi'batjiò ngats'ì xítà naxandá-là Nainá. ¹⁹ Tǎkjoa títai'batji-ná it'aà ts'an mé-nè nga Nainá tsjá-na 'én xi kichjá, koá mé-ne nga mìkiì tsakjoòn-na k'e nga kènojmi-là xítà jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ochrjekajǎn-ná kjo'in mé-ne nga koma skoe-ne jè kjoa'ma xi tǎjna-là Nainá skanda kjótseé. ²⁰ Nainá kisikasén-na nga 'an kichjá ngajo-là it'aà ts'e 'én ndaà-là; koií kjoa-là nga ndayá tǎjnaa'ya; sǎjé't'aà-nò nga títai'batji-ná mé-ne nga mì tsakjoòn-na nga kènojmiá 'én ndaà-là.

'Én xi fehet'aà-ne

²¹ Tísikasén-nò jè 'ndsé Tíquico jè xi matsjachaá, tǎkjoa ndaà síxá-là Nainá. Jè okítso yije-nò xi it'aà ts'an, kó s'ín tǎjnaa, kò mé xi tís'iaàn. ²² Koií xá tísikasén-nò nga kènojmi-nò xi it'aà tsajen kós'ín títajna-jen kò mé-ne nga kátatsjá-nò nga'ńó ts'e inǎma-nò.

²³ Jè Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kátasíkijna 'nchán ijǎn inǎma-nò ngats'ioò xi xinguiáá chibá; kátatsjá-nò kjondaà nga tjòcha t'een xinguióo, nga mokjeiín-nò

it'aà ts'e Nainá. ²⁴ Jè kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná kàtìjnako ngats'iì xitá xi mìkiì síkjahatjìya-la kjohítsjeèn-la nga kjit'aà nachrjein ndaà matsjakeè Na'èn-ná Jesucristo. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Filipos

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Filipos

¹ Ngats'ioò xi títsajnaà ján naxandá Filipos xi xita-la Nainá maà nga Cristo Jesús títsajnakoo, tikoà jñò xi nìkitasòn xá nga nìkindaa naxandá-la Nainá kò jñò xi nìchját'aà, 'an xi 'mì-na Pablo kò Timoteo títsanìhixot'aà-nòjen nga chí'nda-la Jesucristo 'mì-najen. ² Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga chjät'aà-la Nainá it'aà ts'e xita Filipos

³ Jè Nainá xi 'an bexkoán, tsjaà-la kjondaà nga indiaà indiaà bítsjeèn-na it'aà tsajòn. ⁴ K'e nga indiaà indiaà chjät'aà-la Nainá, 'ñó ndaà matsja-na nga ngats'ioò chjätjì-nò, ⁵ koií kjoa-la nga jñò títsanìchjät'aà-ná nga ma chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo tjen-ne jè nàchrjein k'e nga kòkjeiín-nò skanda nàchrjein i'ndeí. ⁶ 'An, k'oaá s'ín makixi-na nga jè Nainá, koni s'ín tsibíts'iaako-nò nga tísíkatjìya-la inima-nò kò kjohítsjeèn-nò, skanda k'eé síjngoo-ne kjoa koi jè nàchrjein k'e nga kjoíí l'jngoo k'a Na'èn-ná Jesucristo. ⁷ Ndaà tjín nga k'oas'ín síkítsjeèn-nò ngats'ioò jñò xi 'ñó matsjake-nò nga ngàsòn kitjoé-nò kjondaà-la Nainá koni 'an; nga jñò títsanìchjät'aà-ná nga ma benojmí-la jñà xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nas'ín ndayá tjinaa jya, kò nas'ín xìn tjinaa nga ósíkoaa jè 'én kò okoò-la xita nga 'én kixi-né. ⁸ Tíbeè Nainá nga kixií kjoa nga ngats'ioò, 'ñó matsjake-nò koni s'ín tjín jè kjoatjòcha xi 'ñó tse tjín-la Jesucristo. ⁹ K'e nga bìtsi'batjì-nò, k'oaá s'ín síjét'aà-la Nainá nga jè kjoatjòcha xi tjín-nò, isa ndaà títsjacha xinguioo, isa ndaà kjohítsjeèn kàtas'e-nò kò isa ndaà kàtamachiya-nò ngats'ii kjoa xi kixi tjín, ¹⁰ mé-ne koma chjaajìin-nò kjoa xi nguì ndaà tjín. K'oaá s'ín koma-ne nga tsjeè síjchá yijo-nò kò nímé jé sakòt'aà-nò jè nàchrjein k'e nga kjoíí l'jngoo k'a Cristo. ¹¹ Nga kàta'ya-la nga jñò, nguì kixií tjín kjoa xi 'nè nga kò nga'ñó xi tjín-la Jesucristo mé-ne jè Nainá jeya kíjna-ne kò 'nga kíjna.

Kó komà nga isa kjìn xita kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo

¹² Ndí 'ndsè, mejèn-na nga ndaà kàtasijìin-nò nga k'oaá s'ín tímochjeén ngats'iì kjoa xi tímat'ian nga ìsa kjin xita mokjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹³ Nga ngats'iì soldado xi síkinda ni'ya osen kò ngats'iì xita xi i'nga, tjijìin-la nga koií kjoa-la 'én-la Cristo nga ndayá tijnáa. ¹⁴ Jñà xita xinguiáá xi 'ndsé chibá, nga nchibeè nga ndayá tijnáa'ya, kjin ma-ne xi ma'ño ikon, mì tì kii tsakjón-ne it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga chjayajìin-la xita.

¹⁵ Kixí kjoa, tjin i'nga xita xi 'én-la Cristo chjaya ta koií kjoa-la nga machinikeè-na nga jè xi mejèn-la nga ìsa kjin xita kjit'aà-la. Tanga tikoáá tjin i'nga xi ndaà tjin inima-la nga bénojmi kixi jè 'én-la Cristo. ¹⁶ Jñà xita xi ndaà tjin inima-la, k'oaá s'ín bénojmi nga matsjakeè-na, nga jyeé ndaà tíjìin-la nga Nainá jí kisikíjna-na ndayá mé-ne nga 'an kichjàtjia 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ Tanga jñà xita xi i'nga, nga chjaya it'aà ts'e Cristo, mìtsà kò inima-la bénojmi. Ta jè xi mejèn-la nga kjin xita kjit'aà-la. K'oaá s'ín mejèn-la nga ìsa tse kjo'in sikjiaán nga jye ndayá tijnáa'ya. ¹⁸ Mìtsà mé-ne, tsà ndaá tjin inima-la nga okóya 'én ndaà-la Nainá, kò tsà majìn; mì 'aán oko-nà. Ta jè xi mejèn-na nga kàtachjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá ma-ne nga tsja ma-na.

Mé xi 'ño mejèn-la Pablo

Nga tífi nachrjein kotsjaá-ìsa-na, ¹⁹ koií kjoa-la nga ngats'iì kjoa xi tíma, jyeé tíjìin-na nga kijchò nachrjein nga kítjokajñáa kjo'in koi-né nga jñò bìtsi'batjì-ná kò nga tsjá-ná nga'ño Inima Tsjeè-la Cristo. ²⁰ Ta jè xi 'ño mejèn-na kò tikoña kjoa nga mì kòsobà-na nga ch'o síkijna Cristo. Jè xi mejèn-na nga mì kì tsakjoòn-la xita nga ma kichjà-la mé-ne 'an, tsà tijnakoan, kò nas'ín kijá, jè Cristo jeya kijná it'aà ts'an. ²¹ An, nga tijnakoan, jè-né nga jeya kijná Cristo. Kò tsà 'an kijá, ìsáá-la ndaà s'e. ²² Tanga tsà takó kótijnakoan ì isò'nde, tsà koií nachrjein-la s'jin-ìsa xá-la Nainá. K'oaá ma-ne, mìkii be mé xi ìsa ndaà tjin. ²³ Ingajò kjoa koi 'ño 'in ma-na; jòya tjin kjohítsjeèn-na; mejèn-na nga kàtiyaà mé-ne nga ya kótijnakoaa Cristo; nga ìsáá-la 'ño ndaà s'e. ²⁴ Tanga xi kjondaà tsajòn, ìsa 'ño mochjeén nga kótijnakon ìsa. ²⁵ K'oaá s'ín beè-la takoàn nga kótijnakon ìsa, nga k'oaá s'ín tíjngoò takoàn nga mochjeén-nò it'aà ts'an. Kótijnajìin-nò mé-ne koma siichjât'aà-nò nga ìsa tsja koma-nò koni s'ín mokjeiín-nò kò nga ìsa ndaà kòkjeiín-ìsa-nò. ²⁶ Mé-ne k'e nga kijchokon ìjngoò k'a-nò, ìsáá tsja koma-nò nga ìsa 'nga síkijna Cristo Jesús koni s'ín osìko-na.

²⁷ Ta jè xi 'ño mochjeén nga k'oas'ín tijchá yijo-nò koni tsò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; mé-ne tsà koma kjìkon-nò kò tsà mìkii koma kjìán, tákò kjì'nchrè-ná nga kixi titsajnakoo 'én, nga jngoò tjin kjohítsjeèn-nò nga ngàsòn titsabixkàn-tjiò koni

s'ín mokjeíin-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ²⁸ nga mì tsakjoòn-là jñà xita kondra-nò. Koni s'ín tisa'nè ngats'ii kjoa koi, k'oaá s'ín sijna koni jngoò chiba xi okó nga jñà xita kondra, kjoehesòn-né, tanga jñò, kitjokajìin-nò kjo'in. Kjoa koi, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. ²⁹ Nga Nainá tikoáá tsjá-nò kjondaà nga kjo'in tisanikjioón xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kitsjaà-nò kjondaà nga kòkjeíin-nò 'én ndaà-la. ³⁰ Nga jñà kjoa xi tjín-nò i'ndeì, tijnà-ne xi 'an kis'e-na koni s'ín ki'yaà jñò, kò tákó koi kjoa tjín-na skanda nachrjein i'ndeì koni s'ín títana'ya.

2

Kjohítsjeèn xi kis'e-la Cristo nga nangui kisikíjna yijo-la i isò'nde

¹ Jñò, nga Cristo tsjá-la nga'ño inima-nò, kò nga jè kjoatjòcha síje takòn-nò, kò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaà síkítsajnajtín-nò nga nixákjoò, kò nga ngui koó inima-nò tjín-nò kjohimatakòn, ² k'oaá ma-ne nga síjé-nò nga ta jngoò kjohítsjeèn kàtas'e-nò, jngoò kjoatjòcha, ngàsòn t'è-là takòn, kò ngàsòn chibà-nò mé xi nikítsjeèn mé-ne nga isa ndaà kotsja-na. ³ Kì kjoa 'nga takòn onguíchjaà, kò kì 'nga nikítsajna yijo-nò. Ta saá nangui tikítsajna yijo-nò, k'oaá s'ín jchaxkón xita xi kj'eíi koni tsà jñà títajna itjòn. ⁴ Kì ta koi nikájno xi kjondaà tsajòn. Tikoáá tikájno-nò mé xi mochjeén-la xita xi kj'eíi.

⁵ K'oaá tjín kjohítsjeèn xi kàtas'e-nò koni tjín kjohítsjeèn xi tjín-la Cristo Jesús. ⁶ Nas'ín tijè sobà-ne Nainá, mìtsà kos'ín kisikítsjeèn nga kjo'ño mejèn-la nga kos'ín kíjna koni s'ín tjíjna Nainá. ⁷ Ta saá 'ño nangui kisikíjna yijo-la nga kos'ín tsibijna koni jngoò xita chi'nda, koni xi taxkì xita isò'nde. ⁸ K'e nga jye taxkì xita komà, kisikajeén-la inima-la nga ndaà kisikitasòn yije-la Nainá skanda kó nga k'en nga ya kinik'en-t'aà krò. ⁹ K'oaá ma-ne, Nainá, k'e nga jye kisikjaáya-la, taxkì 'ño 'nga kisikíjna. Kitsjaà jngoò-la 'ín xi isa 'ño 'nga tjíjna mé-ne jè kotixoma yije-la xita. ¹⁰ Mé-ne nga it'aà ts'e Jesús kinchaxkó'nchi-la ngats'ii xi títajna ngajmì, xi títajna i it'aà nangui, kò xi títajna jjiin nangui. ¹¹ K'oaá s'ín kitso ngats'ii xita nga Jesucristo, jè xi otixoma; k'oaá ma-ne nga jeya kíjna Nainá xi Na'èn-ná.

Mé xi s'éeen nga ixti tsjeè-la Nainá 'mì-ná

¹² K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, k'e nga tsohótijnako-nò, kjit'aà nachrjein ndaà kinikitasòn. I'ndeì nga kjìin tijnàa, tákó k'oas'ín ndaà tikitasòn. K'oas'ín t'een nga kàta'ya-nò nga jyeé itjokajñòò kjo'in kjoa ts'e jé-nò koi kjoa-la nga 'ño tsakjoòn-chaà yijo-nò. ¹³ Nga jè Nainá xi ndaà

tísíxájiin iníma-nò. Jè síkítsjeèn-nò nga k'oaá s'ín mejèn-nò koni s'ín ndaà sasén-la Nainá kò tìjè-ne xi tsjá-nò nga'nó nga ma k'oas'ín 'nè.

¹⁴ Ndaà t'een yije nìtá mé kjoa-ne; kì taxkì tsajét'aà-là Nainá kò kì chitiya-nò nìtá mé kjoa-ne. ¹⁵ K'oaá s'ín koma-ne nga ixti tsjeè-la Nainá k'oín-nò; nímé jé s'e-nò nga titsajnajìin-là xìtá ts'en kò xi ch'o s'ín; jñò, k'oaá s'ín kàta'ya-nò koni ni'in-la ni'ño xi síhiseèn ñánda jñò choòn. ¹⁶ Tìka'bísòn 'én ndaà xi síkìjnakon iníma-ná, mé-ne jè nachrjein k'e nga kjoíì ìjngòò k'a Cristo, ndaà kotsja-na nga mìtsà ta kjotjò koni s'ín kis'iaàn nga 'ño kiséxájiin-nò nga tsakoòya-nò 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁷ 'An, matsjaá-na kò síjngoaà kjotsja xi tjin-nò nas'ín kjo'in tìsikjiaán koni jñò nga kjo'in tìsanìkjioón nga koií kjoa-la nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo. Kjo'in xi tjin-nò k'oaá ngaya-la koni jngòò kjotjò xi jñò 'biù-la Nainá, kò jè kjo'in xi 'an tjin-na tìkoaá 'an tsjaà-la Nainá koni kjotjò tsajòn. ¹⁸ Jñò, k'oaá tìs'ín kàtatsja-nò mé-ne kojngòò-ne kjotsja xi tjin-ná.

It'aà ts'e Timoteo

¹⁹ K'oaá s'ín tísíkítsjeèn, tsà Nà'èn-ná Jesús mejèn-la nga síkasén nìton-nò Timoteo, mé-ne 'an kotsja-na k'e nga kjoíìko-na okixì it'aà tsajòn kós'ín titsajnaà. ²⁰ Mì tì yá xìtá tjin isà-na xi k'oas'ín ngàsòn síkájno it'aà tsajòn koni jè Timoteo. ²¹ Ngats'ìì xìtá xi k'ejì, saà kjondaà ts'eé ótsji, mìkiì ótsji xi kjondaà ts'e Cristo. ²² Jñò, jyeé ndaà tìjìin-nò, jè Timoteo xìtá kixì-né. Ndaà síchját'aà-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, k'oaá ngaya-la koni tsà ki'ndí ts'an-ná. ²³ Tìkoña kjoa-ná nga síkasén-nò Timoteo k'e nga skoeè kós'ín sindaàjìin kjoa-na. ²⁴ Tanga jè Nà'èn-ná ma'ñót'aà takoàn, nga tsjá'nde-na nga tìkoa 'an koma kjìkon nìton-nò.

It'aà ts'e Epafrodito

²⁵ Tanga k'oaá s'ín kisékítsjeèn nga ítjòn sìikasén ìjngòò k'a-nò jè 'ndsè Epafrodito. Ndaà kiséxáko-na. K'oaá s'ín tsajmeiìko-na koni jngòò soldado nga bixkàn-tji-jen 'én-la Nainá. Nainá kàtíchjì-nò nga kinikasén-ná k'e nga 'ño tímochjeén-na. Ndaà kiséchját'aà-na. ²⁶ I'ndeì, mejèn-la nga skoexkon-nò ngats'ioò, 'ño tísíkájno nga jñò jyeé kina'yà nga kjòxk'én-né. ²⁷ Kixìí kjoa nga kjòxk'én-né, kjomeé k'en. Tanga Nainá kjòhìmakeè; mìtsà ta jè xi kjòhìmakeè, koo 'an, mé-ne nga mì isà tse kjoaba s'e-na. ²⁸ K'oaá ma-ne nga tìsikásén nìton-nò, mé-ne k'e nga jchaxkoòn ìjngòò k'a, kotsja-nò it'aà ts'e, koa 'an, tjáxin chiba-na kjoaba. ²⁹ Chjoétjò nga kò kjotsja-nò nga 'ndseé chibá it'aà ts'e Nà'èn-ná. Chaxkón yije xi ngàsòn ok'in-la koni jè. ³⁰ Koií kjoa-la it'aà ts'e xá-la Cristo nga kjomeé k'en. Jè kjoa

xi jñò mìkii komà kinìchját'aà-ná, jé Epafrodito, 'ñó tsibínè-la yijo-la nga ndaà kisìchját'aà-na nas'ín kjóméé k'en.

3

Mé kjoa xi isa 'ñó chjí-la nga kixi kitsajnaá nguixkon Nainá

¹ Ndí 'ndse, k'oaá xan-nò, tsja t'è-là inìma-nò nga Na'èn-ná Jesús titsajnakoo. 'An, mìkii masii-na nga tikjii ìngòò k'a-nò jñà kjoa xi jye kòkjìn k'a kjii-nò nga kjondaà tsajòn-nò. ² Tikindaá yijo-nò it'aà ts'e jñà xitá xi kjo'ñó mejèn-la nga otet'aà yijo-la xitá nga bít'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión. Tikindaá xitá koi nga nímé chjí-la. Tikindaá nga 'ñó ch'o s'ín. ³ Jñá-ná xi nguì kixi kjoa nga tjít'aà chiba-ná nga 'ya-la nga xitá-la Nainá 'mì-ná. Jñá-ná xi ndaà yaxkoán Nainá nga jé Inìma Tsjeè-la síchját'aà-ná. 'Nó ndaà matsja-ná nga jé ma'ñót'aà takoán Cristo Jesús nga mìtsà jé kjoa ts'e yijo-ná ma'ñót'aà takoán. ⁴ 'An, mìtsà kjoa ts'e yijo-na ma'ñót'aà takoán nas'ín kjìn skoya kjondaà kisìkitasoàn. Tsà tjín i'nga xitá xi koi ma'ñót'aà takòn kjondaà xi tjín-la, tanga 'an mì k'oaá s'ín tìs'iaàn nas'ín tsato kjìn skoya kjondaà kisìkitasoàn. ⁵ K'e nga tjín-la jìin nachrjein nga kits'ian, kisit'aà chiba-na kjoa ts'e circuncisión. 'An, xitá Israel-ná, tje-la Benjamín-ná. Xitá Hebreo-ná, kò jñà xitá jchínga-na nguì xitá Hebreo-né. 'An, nguì xitá fariseo-ná nga jñà kjotíxoma-la xitá judío nguì ndaà kisìkitasoàn. ⁶ Nga 'ñó fit'aà-la koni s'ín tjín kjotíxoma-la xitá judío, 'an skanda kiitjngui kondraá-la xitá naxandá-la Cristo. 'An, nguì kixií kisìkitasoàn kjotíxoma-la xitá judío, nijngòò xi mìkii ndaà kisìkitasoàn. ⁷ Nga sa ítjòn, 'an, k'oaá s'ín kisìkítseèn nga 'ñó tse chjí-la ngats'ii kjoa koi; tanga i'ndeì nga Cristo fit'aà-la nímé chjí-la kjoa koi. ⁸ Xi nguì okixi, ngats'ii kjoa xi 'an ma'ñót'aà takoán nga sa kjòtseé, i'ndeì, k'oaá s'ín beè takoán nga nímé chjí-la mì k'oaà-ne koni s'ín bexkoan Cristo Jesús xi otíxoma-na nga isa 'ñó tsato chjí-la. Ngats'ii kjoa koi, jyeé tsachrjengua yije xi kjoa-la Cristo. Ta tje beè takoán mé-ne nga ya ma fit'aà-la Cristo ⁹ kò mé-ne nga ya kótijnakjoòkoa. Nga kixi ótijna nga nguixkon Nainá, mìtsà koi kjoa-la nga 'an ndaà sikitasoàn kjotíxoma-la xitá judío, koi-né nga mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. Jé Nainá xi kixi síkijna-na koi kjoa-la nga mokjeiín-na. ¹⁰ Mejèn-na nga isa ndaà skoexkoan Cristo; skoeé nga'ñó xi tjín-la nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà; kàtamajngòò kjohítsjeèn-na kò ts'e Cristo koni s'ín komàt'in nga kisìkjeiín kjo'in skanda k'e nga k'en, ¹¹ mé-ne k'oa tìs'ín kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà koni s'ín jaáya-la Cristo.

Mé xi s'ín Pablo nga ma kijchò tjingui-la kjotjò xi tsjá Nainá

¹² Mitsà tsò-ne kjoa nga jye kjòngàsòn yije-na kjoa koi. Kj'eè tsà nguì xitá kixi 'mì-na. Tanga tífi tjingui-la nga mejèn-na nga isa ndaà skoexkoan skanda kó nga kijchò tjingui-la mé kjoa-ne nga ijchò tjingui-na Cristo Jesús. ¹³Ndí 'ndsè, k'oaá s'ín machiya-na, kj'eè kiì bijchó tjingui yije-la kjondaà xi tjin-la Cristo. Tanga jngoò kjoa tis'iaàn, tisijcháajñaà yije kjoa xi jye tsato, tibínè-la yijo-na nga kijchò tjingui-la kjoa xi sa nchrobá. ¹⁴Tífi tjingui-la skanda ñánda fehet'aà-ne, mé-ne nga tjoé-na kjotjò xi Nainá tsjá-na nga xó kiichja-na Nainá ján ngajmii nga Cristo Jesús tijnakoaa.

¹⁵Ngats'iaá xi jye ndaà mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo, ngàsòn ngáya k'oas'ín sikítsjeén. Jñò, tsà mìkiì k'oas'ín nikítsjeèn, Nainá siikichiyandaà-nò. ¹⁶Tanga mochjeén-né nga k'oas'ín sikitasoán koni kji jye machiya-ná skanda nachrjein i'ndeì.

¹⁷Ndí 'ndsè, k'oaá s'ín tijchá yijo-nò koni s'ín tisijchá yijo-na. Chjinguì-la jña xitá xi k'oas'ín ndaà nchisijchá yijo-la koni s'ín titsa'nè-jen. ¹⁸Nga kjin ma xitá xi tjíma xi kondra fi tjingui-la jè 'én xi tís'enojmiya nga krò k'en-t'aà Cristo. Kòkjìn k'a k'oa xan-nò; i'ndeì skanda koò ndáxkoaàn tibixteèn nga ijngoò k'a k'oa tixan-nò. ¹⁹Xitá koi, k'e nga kjoehet'aà nachrjein-la, kjo'iin siikjeiin nitá kjé-ne. Ta koií ótsji kjoa xi síjé yijo-la ko mitsà Nainá ótsji. 'Nga síkítsajna yijo-la kjoa xi tjinè-la nga kosobà-la. Tà koií síkítsjeèn kjoa ts'e isò'nde. ²⁰Tanga jña, ján i'nde-ná ngajmii. 'Nó ndaà titsachiñá-lá nga ya kjinchrobà-ne jngoò xi kochrjekajijn-ná kjo'in, jè-né Jesucristo xi otíxoma-ná. ²¹Jè siikjatjia-la yijo ni'nde-ná; k'oaá kji koma koni kji ts'e jè, nga jeya kji. Jè siikjeén nga'ño xi tjin-la nga jè otíxoma yije-la nitá mé xi tjin.

4

Mé xi s'eén nga jye kixi titsajnakooá Cristo

¹K'oaá ma-ne jñò ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, ko nga 'ño makájno-na nga mejèn-na skoexkon-nò, ko nga nitsja-la inima-na, ko jñò xi kjotjò-na ma it'aà ts'e xá-na, k'oaá xan-nò nga kixi titsajnakoo Na'èn-ná, jñò xi 'ño matsjake-nò.

²Tìbitsi'bà-la jè Evodia ko Síntique, nga ngàsòn ndaà kàtjiko xíkjin nga ndichja joó xi it'aà ts'e Na'èn-ná. ³Tikoáá ngaji ndí 'ndsè xi ngàsòn taña nixá, tisijét'aà-lè, tichját'aà-la íchjin koi; nga ndaà kisixáko-na it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ko jè Clemente ko xitá xi i'nga tikoáá ndaà kisixáko-na. Xitá koi, jye jtít'aà 'in-la xojon ts'e kjoabinachon ján ngajmii.

⁴Tsja t'è-là inima-nò nga Na'èn-ná titsajnakoo. Ijngoò k'a k'oa xan-nò: ¡Tsja t'è-là takòn! ⁵Jñò, kàtabeè yije-nò xitá nga xitá ndaà 'mì-nò. Jyee tímachraña nga kjoíí ijngoò k'a Na'èn-ná.

⁶ Kì mé kjoa ñikájno. Ta isaá tjiét'aà-là Nainá k'e nga mé xi mochjeén-nò. Tikoá tji-là kjondaà. ⁷ K'oaá s'ín koma-ne nga tsjá-nò kjoa'nchán Nainá. Jè kjoa'nchán xi tsjá-nò fahatonè-là koni s'ín bitsjeèn-là xita. Kjoa'nchán jè, jè xi sùkinda inima-nò ko kjohitsjeèn-nò nga Cristo Jesús titsajnakoo.

⁸ Ndí 'ndse k'oaá xan-nò xi fehet'aà-ne. Tikitsjeèn xi kjoa kixi, kjoa xi ndaà yaxkón, kjoa xi ndaà tjín nga nguixkon Nainá, kjoa xi tsjeè tjín, kjoa xi ndaà sasén-ná, ko ngats'ii kjoa xi ndaà na'ya-là. Ko tsà tjín-isa kjoa xi kje'ei xi 'ño ndaà tjín, xi ok'in-là nga 'nga kítsajna, koií kjoa tikitsjeèn.

⁹ K'oas'ín t'een koni s'ín tsakodya-nò okixi xi 'an kitsjaà-nò, 'én xi kina'yá-ná, koni s'ín ki'ya-ná nga kis'iaàn; tákó k'oas'ín t'een. Nainá xi tsjaà-là kjoa'nchán inima-ná, jè kijnako-nò.

Kjondaà-là ts'e xita Filipos it'aà ts'e Pablo

¹⁰ 'Nó matsja-na koni síko-na Na'èn-ná nga ijchò nachrjein, jingòò k'a kinikitsjeèn-ná. 'An k'oaá s'ín síkitsjeèn nga mitsà kinijchàajñoò xi it'aà ts'an, tà jè-né nga mikii xatí kitjò'nde-nò nga kinichját'aà-ná. ¹¹ Mitsà koi kjoa-là nga k'oatixan-nò tsà mé tsojmi xi chijat'aà-na. Jyeé kjò'nga-na nga majngòò takoàn mé xi tjín-na. ¹² Be-ná kó ma nga ima tísijchá yijo-na. Tikoá be-ná kó ma k'e nga tjín-na tsojmi. Jye tibe nita mé kjoa xi timat'ian. Tijé-na tsà skiì tjina indso'bà, ko tsà kjinchrá tibiyàà, tsà ningui-na tsojmi ko tsà nimé tsojmi tjín-na. ¹³ Koma yijeé-na nita mé kjoa-ne nga jè Cristo tsjá-na nga'ño. ¹⁴ Tanga jño, tákó ndaà ki'nè-nò nga kinichját'aà-ná k'e nga kjoa tijnajñaà.

¹⁵ Jño xi naxandá Filipo tsajòn, tjiin-nò nga ta jño-nò xi kinichját'aà-ná mé xi kjòchjeén-na, jè nachrjein k'e nga kiaà nangui Macedonia k'e nga sa tsibìts'iaa nga kichjàko-nò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nijngòò naxandá-là Cristo xi kje'ei xi ma-là kisichját'aà-na. ¹⁶ Tikoá k'e nga tsohótijna naxandá Tesalónica, jngòò jò k'a kinikasén-ná kjotjò xi kjòchjeén-na. ¹⁷ Mitsà mé kjotjò tsajòn xi mejèn-isa-na, ta jè xi mejèn-na nga isa ndaà kàtasíchikon-t'in-nò Nainá. ¹⁸ Jyeé kiskaat'aà yije-na ngats'ii xi kinikasén-ná. Jyeé tjín yije-na xi mochjeén-na skanda ningui-na nga jyeé j'iiiko-na nga'ño xi kinikasén-ná ko Epafrodito. Kjotjò xi kinikasén-ná k'oaá s'ín ngaya-là koni chrjongó-là Nainá xi 'ño ndaà jne, jña kjotjò xi 'ño ndaà sasén-là Nainá. ¹⁹ K'oaá ma-ne, jè Nainá xi 'an kjit'aatakoàn, tsjá yije-nò nita mé xi chijat'aà-nò koni s'ín jeya tjín kjoa'nchiná xi tjín-nò nga Cristo Jesús titsajnakoo. ²⁰ Jè Nainá xi Na'èn-ná, jeya kàtijna nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oas'ín kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà xita Filipos

²¹ It'aà ts'an, t̄iixat'aà yije jñà x̄ita naxandá-la Cristo xi ya t̄ítsajna. Jñà x̄ita 'ndseé xi ì t̄ítsajna-ko-na, t̄ikoáá nchisíhixat'aà-nò. ²² Ngats'ì x̄ita-la Cristo síhixat'aà-nò. Jñà nchisíhixat'aà ítjòn-nò xi t̄ítsajna ni'ya-la César xi x̄itaxá ítjòn ts'e Roma.

²³ Ngats'ioò, jè kàt̄ijnako-nò kjondaà-la Jesucristo xi otíxoma-ná. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Colosas

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Colosas

¹⁻² Jñò xi xita naxandá-la Cristo 'mì-nò xi ján títsajnaà naxandá Colosas nga kixi onguít'aà-là Cristo, 'an xi Pablo 'mì-na kò 'ndse Timoteo títsanihixot'aà-nòjen nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oas'ín kjòmejèn-la Nainá. Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijùn inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Kjit'aà nachrjein k'e nga nokjoàt'aà-lajen Nainá xi it'aà tsajòn, 'bii-lajen kjondaà Nainá xi Na'èn-la Jesucristo jè xi otíxoma-ná. ⁴ Koií kjoa-la ngajen jyeé k'oas'ín kina'yà-jen nga ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús. Tíkoà matsjacha ngats'iì xita-la Nainá. ⁵ Koií k'oas'ín 'nè-nò nga títsachiñá-là nga tjoé-nò kjondaà xi tíjnatjò-la Nainá ján ngajmii; koni s'ín kjòchiya-nò k'e nga kina'yà 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ngui kjoakixi. ⁶ Tije-ne jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye k'oas'ín kina'yà, 'ñó tínokjoáya nga tíjtsa isò'nde kò 'ñó kjìn xita nchifatjiya-la kjohítsjeèn-la koni s'ín komàt'ioòn jñò k'e nga jahatjiya-la kjohítsjeèn-nò nga jahas'en-jiin-nò kjondaà-la Nainá xi ngui kjoakixi. ⁷ K'oaa s'ín tsakóya-nò Epafras jè xita xi matsjacha-jen nga taña nixákjoè-jen it'aà ts'e Nainá; nga jè Epafras, jngoò ch'i'nda-la Cristo xi kixi síxá xi it'aà tsajòn. ⁸ Jyeé tsibénojmi-najen nga jè Inima Tsjeè-la Nainá síkítsjeèn-nò nga ndaà matsjacha xita.

⁹ K'e nga kina'yà-jen, mìkii njchàajìin-jen nga bìtsi'batjì-nòjen. K'oaa s'ín nijét'aà-lajen Nainá nga ngui ndaà kàtasíchiya-nò koni s'ín mejèn-la jè; jè Inima Tsjeè-la kàtatsjá-nò kjohítsjeèn kò kjoachjine. ¹⁰ Tíkoaa nijét'aà-lajen nga k'oas'ín tíjchá yijo-nò koni s'ín ok'in-la nga síjchá yijo-la xi xita-la Nainá, nga kjit'aà nachrjein k'oas'ín t'een koni s'ín mejèn-la, nga k'oas'ín t'een ngats'iì kjoa xi ndaà tíjín kò nga isa ndaà jchaxkon yá-né xi Nainá. ¹¹ K'oaa tí'sín nijét'aà-lajen Nainá nga tse nga'ñó kàtatsjá-nò koni s'ín tíjín nga'ñó-la xi mìkii fehet'aà, mé-ne nga kixi kítsajna-nò nita mé kjoa xi sakò-nò, tíkoà s'e-nò kjoatsejta kò kjotsja. ¹² Tjii-là kjondaà Na'èn-ná nga jè kiskítsajnandaà-nò nga tíkoà tjoé-nò kjotjò xi jè jye tíjindaà-la ján ngajmii ñánda iseèn choòn

nga tsjá-lá ngats'ii xíta-lá xi ya chá-ne naxandá-lá Nainá. ¹³ Nainá kisikítsajnadejíná it'aà ts'e nga ñó-lá xíta neijí jè xi otíxoma ñánda jñò choòn; yaá kisikítsajna-ná ñánda tíhotíxoma Ki'ndí-lá xi 'ñó matsjakeè, ¹⁴ jè xi kò jní-lá tsibíhjíjtíj-ná nga kisikítsajnadejíná tikoá kisíjcháat'aà-ná jé-ná.

Jè Cristo títina ítjòn-lá ngats'ii xi tsejèn kò xi mìkii tsejèn

¹⁵ Ní saá jngòò xíta beèxkon Nainá tanga jè Ki'ndí-lá tsakó-lá xíta yá-ne xi Nainá. Nga jè Ki'ndí-lá xi títina ítjòn-lá ngats'ii xi kisindaà isò'nde. ¹⁶ Nga kò Cristo, Nainá tsibíndaà yije xi títin ngajmii kò xi títin í it'aà nangui, xi tsejèn kò xi mìkii tsejèn, ngats'ii nga'ño xi títin ijíin isén, xi títisajna ítjòn, xi otíxoma, xi xá ítjòn títin-lá, kò jña nga'ño xi mìkii tsejèn-ná; it'aà ts'eé Cristo kisindaà yije-ne kò ts'e-né. ¹⁷ Cristo, isaá kjòtseé títina mì k'oa-ne ngats'ii tsojmí xi títin, kò jè tsjá-lá nga'ño ngats'ii tsojmí mé-ne nga ndaà kítsajna-ne. ¹⁸ Jè Cristo títina skó-lá naxandá-lá nga títjè-ne yijo-lá kò it'aà ts'eé kjòts'ia-ne. K'e nga jaáya-lá Cristo it'aà ts'e kjoabiyaà, jè tsibíjna ítjòn-lá it'aà ts'e xíta xi faáya-lá mé-ne nga jè kíjna ítjòn-lá nítá mé xi títin. ¹⁹ Nainá k'oaá s'ín kisaseèn-lá nga jngòò k'aá ya tsibíjnajiin yijo-lá Cristo, ²⁰ nga it'aà ts'eé Cristo, Nainá tsajoóndaàkò yije-ne ngats'ii xi títin isò'nde kò xi títin ngajmii; it'aà ts'e jní-lá Jesucristo xi kixíxteèn ján it'aà krò, Nainá kisikijne 'nchán kjoa.

²¹ Jñò, nga sa ítjòn, tikoáá títisajnat'aaxìn-lá Nainá; kondraá tsanguì-lá ya ijíin iníma-nò, koií kjoa-lá nga ch'o títin kjoa xi k'è. ²² Tanga í'ndeí jyeé ndaà tsajoókò-nò Nainá koií kjoa-lá jè kjò'in xi kisikjeíin Cristo í it'aà nangui k'e nga k'en. Koií k'oa'sín kis'íin-ne mé-ne nga tsjeé kítsajnaà-nò, kò nímé jé xi s'e-nò kò nímé xi ch'o kíjtjònguio nga nguixkon Nainá. ²³ Kjoa koi mochjeén-né nga kixí títisajnakoo koni s'ín mokjeíin-nò. Kò k'í binchat'aaxìn-lá kjoa xi títisachiña-lá it'aà ts'e 'én ndaà-lá Nainá xi kjoa ts'e Cristo, 'én xi jye kina'yà-lá. Jè 'én jè, xkí xi ján tínokjoàyajiin-lá xíta kóhokjí isò'nde; kò 'an xi 'mì-na Pablo, 'aán kjòngatsja nga okoóya 'én.

Xá-lá Pablo

²⁴ Í'ndeí matsjaá-na nga kjò'in tísikjiaán xi kjoa tsajòn nga k'oaá s'ín tísíjngoáá ijíin yijo-na koni s'ín chijat'aà-na kjò'in xi kitsjaà-na Cristo xi kjondaà ts'e naxandá-lá nga títjé-ne yijo-lá. ²⁵ 'Aán tísikjeén-na Nainá nga 'an tísixákoáa naxandá-lá, xá xi kisìngatsja-na xi kjondaà tsajòn nga nguì ndaà kènojmiá 'én ndaà-lá, ²⁶ jè 'én xi títina'ma-lá Nainá nga tisa tàts'en-lá kjoa, tanga naxhrjein í'ndeí, Nainá jyeé tsakó-lá xíta-lá. ²⁷ Jè Nainá k'oaá s'ín kjòmejèn-lá nga tsakó-lá jña xíta-lá kó s'ín títin kjoa'ma-lá xi 'ñó jeya títina xi kjondaà ts'e xi mìtsá xíta judío. Jè kjoa'ma, jè-né nga jè Cristo títinajiin iníma-nò jñò xi mìtsá

xita judío 'mì-nò, k'oaá ma-ne nga titsachiñà-là jñò kjoajeya-la Nainá xi tsjá-nò ján ngajmì.

²⁸ K'oaá s'ín nokjoàyajìin-lajen ngats'iì xita it'aà ts'e Cristo; 'ñó nokjoàko-jen nga nguì ko kjoachjine okoòya-lajen mé-ne nga ngats'iì xita xi fit'aà-la Cristo nímé chijat'aà-la jè nachrjein k'e nga ngajen sjingatsja-jen nga nguixkon Nainá. ²⁹ K'oaá ma-ne nga 'ñó túbínè-la yijo-na nga tìsixá, tìsikjeén jè nga'ñó xi tsjá-na Cristo.

2

¹ Mejèn-na nga ndaà kàtasijiin-nò, nga 'ñó tikjaàn-tji-nò it'aà tsajòn ko jñà xita-la Cristo xi títajna ján naxandá Laodicea, ko it'aà ts'e ngats'iì xita xi kj'eè kù beèxkon-na. ² Koií k'oaas'ín tikjaàn-tji-nò mé-ne nga kàtas'e-la nga'ñó inima-nò ko mé-ne nga jè kjotsjacha xi tjín-nò sùikítsajnajtín-nò. Jè xi mejèn-na nga isa ndaà kòkixi kjohítsjeèn-nò nga nguì ndaà kochiya-nò jè kjoa xi tjí'ma-la Nainá xi Na'èn-ná. Jè kjoa'ma jè, jè-né Cristo. ³ Nga ta jè Cristo tjín-la ngats'iì kjohítsjeèn ko kjoachjine xi 'ñó chjí-la. ⁴ Koií k'oaas'ín tixan-nò nga mì yá xi skónachan-nò nga sùikjeén 'én xi ndaà tsò tanga mìtsà 'én kixi. ⁵ Nas'ín mìtsà ya tjínako-nò, tanga inima-na tìsikítsjeèn kjit'aà-nò. Matsjaá-na nga tì'be nga kixi titsajtión koni s'ín onguíkoo yijo-nò tìkoa kixi titsajnaà nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo.

Kjondaà xi tjín-ná nga Cristo titsajnaakoá

⁶ Koni s'ín kòkjeiín-nò it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-nò, k'oaá tìs'ín kixi títjat'aà kjit'aà-là ⁷ koni jngoò yá xi nanga fi ima-la ko koni jngoò ni'ya xi tìsindaàsòn-isa nga kàtakixiya jè kjoa xi mokjeiín-nò koni s'ín kichità'ya; ko tjii kjit'aà-là kjondaà Nainá.

⁸ Tìkindaa yijo-nò nga mì jñà skónachan-nò xita xi 'én ndiso chja xi nì mé chjí-la. Jñà kjohítsjeèn koi, tà yaá nchrobá-ne it'aà ts'e xi taxki xita koni tsò kjotíxoma xi tjín isò'nde, mìtsà kjotíxoma ts'e Cristo.

⁹ Yaá tjínajiin yijo-la Cristo yá-ne xi nguì jè sobà Nainá nga nímé chijat'aà-la. ¹⁰ Nga Cristo titsajnakoo, tjín yije-nò nita mé xi mochjeén-nò. Jè Cristo otíxoma-la ngats'iì nga'ñó ko kjotíxoma xi mìki tsejèn. ¹¹ Tìkoaá it'aà ts'e Cristo kisit'aà chiba-nò kjoa ts'e circuncisión, tanga mìtsà jè xi tsja xita bít'aà chiba-la yijo-ná, jè-né nga jè Cristo tsibít'aà chiba-la inima-nò k'e nga jaàxìn jé xi tjín-la yijo jé-nò. ¹² Tìkoa k'e nga komà bautizar, k'oaá ngaya-la koni tsà ya kishijiin-t'aà-là Cristo xi kjoa ts'e jé-nò. K'oaá tìs'ín jaáya-nò koni s'ín jaáya-la Cristo koií kjoa-la nga mokjeiín-nò nga'ñó xi tjín-la Nainá nga komà kiskimùtjen Cristo it'aà ts'e kjoa biyaá. ¹³ Jñò, nga sa ítjòn, titsajnaà k'en-nò it'aà ts'e Nainá koi kjoa-la jé-nò nga jè Cristo

kj'eè kii bí't'aa chíba-la iníma-nò nga faáxìn jé xi tjin-la yijo jé-nò. Tanga i'ndeji, Nainá jyeé kisikítsajnakon-nò kò Cristo nga kisìjchàat'aà-nò ngats'ii jé-nò. ¹⁴ K'oaá ngaya-la koni tsà jye kisìkìjeheya-ne xojon xi kitjámi'nga xi kondra tsaján. Jaàxìn-ne, yaá tsohójnat'aà krò ñánda k'en-t'aà Cristo. ¹⁵ Jñà nga'ño xi tjin jjiin isén kò ngats'ii xi otíxoma, Nainá jaàxìn yije-la nga'ño-la. Yaá kisìkìjne-la k'e nga jè Cristo k'en-t'aà krò. Kò ngats'ii xita, yaá kijtsee nga kisìchja.

Kjotíxoma-la xita xi mì kii fit'aà-la Cristo

¹⁶ K'oaá ma-ne jñò, kii kii nìs'in-là xita xi chjajno-nò nga tsò-nò nga mìkii nìkitasòn kjoa ts'e tsojmì xi chine, xi 'yò, kjoa ts'e s'eí xi bitjo, kjoa ts'e nga otsejèn xitse i'ngòò k'a sá, kò ts'e nàchrjein nìkjáya. ¹⁷ Ngats'ii kjoa koi, k'oaá ngaya-la koni tà 'nguién-laá kjoa xi iskan j'ii; tanga jè xi nguì kjoa kixi, jè Cristo. ¹⁸ Kii kii bìi'nde nga faáxìn-nò jè kjondaà xi jye titsajnajñò jñà xita xi beèxkón àkjale; k'oaá tsò-la yijo-la nga mìtsà xita 'nga ikon. Jè xi mejèn-la nga jñò k'oa tìs'in s'een. Jñà xita koi tsò-né nga inga nijñá kis'enojmí-la kjoa jè, kò 'ño 'nga síkítsajna yijo-la xi ta kjohítsjeèn ts'e, tanga nímé chjí-la. ¹⁹ Xita koi mìtsà ya ndaà fit'aà-la Cristo. Nga jè Cristo tìjna sko-la naxandá-la kò jè tsjá-la kjohítsjeèn kò nga'ño kò jè síkítsajnajtín xita-la koni s'in ma yijo-ná nga jñà naxá-ná bitéya nindaà-ná, mé-ne nga ndaà sìixá-ne naxandá-la Cristo koni s'in mejèn-la Nainá.

²⁰ Jñò, tañaá k'en-koo Cristo, k'oaá ma-ne nga mìkii tì tji'nde-nò nga jñà sikitason kjotíxoma xi tjin isò'nde. ¿Mé-ne tákò k'oas'in 'nè-nò koni tsà kjoa ts'e isò'nde otíxoma-nò nga nìkitasòn-nò kjotíxoma ²¹ xi tsò: “Kii kii nìkoi tsojmì koi, kii kii chinii, kii ndeseji nìkò-ne.”? ²² Jñà kjotíxoma koi, tà ts'ée tsojmì xi chija k'e nga tímochjeén. Tà kjotíxoma ts'e xita-né koni s'in okóya. ²³ Jñà kjotíxoma koi, k'oaá s'in 'ya-la koni tsà tjin-la kjoachjine tanga mìtsà kixi kjoa. Nga síjé-ná nga ndaà sikitasoán kjoa xi 'in tjin mé-ne nga ndaà jchaxkoán kjotíxoma xi tjin-la ingo; tìkooá tsò-né nga mochjeén nga mì xita 'nga ikon komaá, kò nga kínè-lá kjo'in yijo-ná. Tanga jñà kjoa koi nímé chjí-la, nga mìkii ma osìkò-ná nga nìkítsajnaá jñà kjoa ch'o xi síjé yijo-ná.

3

¹ Jñà kjoa tìnchátsjioè kjondaà xi tjin ngajmii ya ñánda tìjna Cristo nga ya tìjnat'aà chrja kixi-la Nainá, koií kjoa-la nga ya jaáyakjoò-nò kò Cristo, ² Koií tìkítsjeèn kjit'aà mé kjoa xi tjin ngajmii, kii koií nìkítsjeèn kjoa xi tjin isò'nde. ³ Nga jñò, jyeé k'en kjoa ts'e isò'nde, kò jè kjoabinachon xitse xi tjin-nò nga ya titsajnakoo Cristo, yaá tìjnatjò nga nguixkon Nainá. ⁴ Jè Cristo,

jè-né xi kjoa binachon-nò; k'e nga jè xi kotsejèn ìjngoò k'a, jñò, tikoáa yaá kotsejèn-koo nga jeya kitsajnaà.

Xi kjoa jhínga ko xi kjoa xitse

⁵ Tikítsajna kjoa ch'o xi síjé yijo jé-nò xi kjoa ts'e isò'nde: koni jñà kjoa chijngui, ko kjoa tjé ko kjoa ch'o xi sasén-la yijo-nò ko ngats'ii kjoa ch'o xi fahajijn-nò, ko nga kjìn tsojmì mejèn-nò. Kjoa jè tijé-ne koni tsà xkósòn yaxkón. ⁶ Koií kjoa-la nga kjo'in tsjá-la Nainá jñà xita xi mikì 'nchréijon-la. ⁷ Jñò, tikoáa k'oaá tjin kjoa xi ki'nè kjòtseé k'e nga ya titsajnajñò kjoa xi ch'o tjin. ⁸ Tanga i'ndeí tikítsajna yije kjoa koi: jñà xi kjoa jti, ko jñà xi kjoa ts'en, ko jñà kjoa xi ch'o tjin, ko jñà kjoa xi nokjoàjno-la xita, ko jñà 'én xi ch'o tsò nga nokjoà. ⁹ Ki 'én ndiso nokjoàkoo xinguiòo nga jyeé kichjaàxin-là yijo-nò kjoa jhínga-nò ko ngats'ii kjoa xi ki'nè nga sa kjòtseé. ¹⁰ Jyeé kichjoé xi kjoa xitse. Jyeé jahatjya-la kjohítsjeèn-nò. K'oaá s'in tímaxitseyá koni kji isén-la Nainá xi tsibíndaà-nò skanda kóni nga isa ndaà jchaxkoòn yá-ne xi Nainá. ¹¹ I'ndeí, mì tì kii 'ñó mochjeén-ne yá-né xi xita griego, o yá-né xi xita judío, yá-né xi tjit'aà chiba-la, o yá-né xi kjoa ts'e circuncisión, yá-né xi xita xin nangui-la ko yá xita-ne xi imá tímajchá, yá-né xi ch'nda tjna'ñó, o yá-né xi tijnandeí. Jè Cristo xi isa 'ñó chji-la; ko jè xi tijnajijn inima-la ngats'ii xita-la.

¹² Jñò xi xó k'oaá s'in jaajijn-nò Nainá ko xi ngui xita tsjeè-la maà nga ndaà matsjakeè-nò, k'oaá s'in chjoé xi kjoa xitse nga kàtahimacha xita; kàtas'e-nò kjondaà; kì 'nga matakòn; indaàkjoa t'een; ko kàtas'e-la kjoatsejta inima-nò. ¹³ Nita mé kjoa xi tjin-nò tikjeiin-là xinguiòo, tijchàat'aà-là xinguiòo tsà mé kjoa xi ch'o siko-nò. Jñò, k'oaá tis'in t'een, koni s'in kisiko-nò Cristo nga kisijchàat'aà-nò. ¹⁴ Jè xi tjna ítjòn ts'e kjoa koi, jè-né nga titsjacha xinguiòo, nga jè kjoatjòcha xi ndaà síkítsajnajtín-ná. ¹⁵ Kjoa'nchán-la Cristo ndaà kàtatixoma ijijn inima-nò; nga Nainá xó k'oaá s'in kiichja-nò nga 'nchán kitsajnakoo xinguiòo mé-ne nga ta jngoò yijo koma-nò. Ko mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein tjii-là kjondaà Nainá.

¹⁶ Jè 'én-la Cristo 'ñó ndaà kàtasijijn kjit'aà ya ijijn inima-nò. Takóya-là xinguiòo ko tikixiyáa nga tikjeén kjohítsjeèn xi tjin-la kjoachjine. Tijndá-là Nainá nga tjii-là kjondaà xi tjiijn inima-nò; tijndá-là sò ts'e salmo, ko sò xi jeya síkijna Nainá, ko sò xi ya nchrobá-ne ya ijijn inima-nò. ¹⁷ Ngats'ii 'én xi nokjoà ko ngats'ii xá xi 'nè, it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná koat'een. Ko it'aà ts'e Jesucristo tjii-là kjondaà Nainá xi Na'èn-ná.

Kjoa xi mochjeén nga síkitasòn xita-la Cristo

18 Jñò íchjín xi x'in tjín-nò, nangui títsajna-là x'in-nò koni s'in ok'in-là jñà xita-là Cristo. 19 Jñò xi íchjín tjín-nò, tjòcha jchaa íchjín-nò, kì toòn 'yaà.

20 Jñò xi ixti 'mì-nò, ndaà tiná'yañijon-là xita jchinga-nò, nga jè Nainá ndaà sasén-là kjoa koi. 21 Jñò xi Na'èn 'mì-nò, kì taxki sii nokjoàkoo ixti-nò mé-ne nga mì sikàjeèn-là ikon.

22 Jñò xi ch'i'nda maà, ndaà tikitason yije-là nei-nò i it'aà nangui; kì tà k'eé nìxá k'e nga tikotsejèn-nò nga ta jè xi mejèn-nò nga ndaà kitsajnakoo. Nguì koó inima-nò nga tikitason-là koií kjoa-là nga yaxkón Nainá. 23 Nita mé kjoa xi s'een, nguì koó inima-nò nga t'een koni tsà it'aà ts'e Na'èn-ná títanikitasòn kò mìtsà it'aà ts'e xi taxki xita. 24 Jyeé 'yaà nga jè Na'èn-ná Jesucristo tsjá-nò chjì-nò nga tjoé-nò jè kjotjò xi tsjá-nò Nainá nga ixti-là maà koi kjoa-là nga jè títanixát'aà-là Jesucristo xi otixoma-nò. 25 Tanga jè xi ch'o tjín kjoa xi s'in, k'oaá s'in kochjì-là koni tjín kjoa ch'o xi s'in. Nainá mìtsà faájìin xita, ngàsòn ngáya fikò ngats'ì.

4

1 Jñò xi nei-là xá ma, ndaà tikoo jñà xita ch'i'nda-nò koni s'in tjín xi kjoa kixi, nga jñò 'yaà-nò nga tikoa tjín jngoò-nò xi Nei-nò ma ján ngajmì.

2 Kì bìkjoàn-là nga nokjoat'aà-là Nainá; kjit'aà nachrjein títajnandaà nga tinókjoat'aà-là kò tjii-là kjondaà Nainá. 3 K'oaá tís'in títì'batjì-nájen, mé-ne jè Na'èn-ná kàtatsjá'nde nga koma kénojmi-jen 'én-là Cristo xi tjí'ma-là Nainá nga sa ítjòn; nga koií kjoa-là nga ndayá tijnaa'ya. 4 Títì'batjì-ná mé-ne nga s'e-na nga'ño nga ndaà kixi kichjàjìin-là xita koni s'in tjínè-là nga kichjà.

5 Jñò, ndaà tikjeén kjohítsjeèn-nò mé-ne nga ndaà kitsajnakoo jñà xita xi mìkìl beèxkon 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Ndaà tikjeén nachrjein xi tí'bii-nò nga kòs'in tikitason. 6 K'e nga chikoo xita, jñà 'én tinókjoaa xi ndaà tsò kò xi ndaà sasén-là mé-ne nga koma sikátjì-là 'én xi skonangui-nò.

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà xita

7 Ngats'ì kjoa xi tímat'ian, jè keènojmi yije-nò jè 'ndsee Tíquico xi 'an 'ño ndaà matsjake nga jè ndaà síchját'aà-na koa ndaà nìxákjoò-lajen Nainá. 8 Koií xá tìsikasén-nò nga keènojmi-nò xi it'aà tsajen kós'in títajna-jen kò mé-ne nga kàtatsjá-nò nga'ño ts'e inima-nò. 9 Tikoaá ya túbáhijtakò Onésimo xi xita tsajòn, xi 'ndsè ma it'aà ts'e Cristo. Nga xita kixi-né kò 'ño matsjacha-jen. Jñà keènojmi-nò mé kjoa xi tíma jindé.

¹⁰ Jè Aristarco xi taña titsajnyajen ndayá, tíshixat'aà-nò. Kò jè Marcos xi ti xíkjin ma Bernabé tikoáá tíshixat'aà-nò. Jyee kis'enojmi-nò it'aà ts'e Marcos; tsà ya kijchòkon-nò, t'een kjondaà ndaà chjoétjò. ¹¹ Tikoáá tíshixat'aà-nò Jesús xi tikoá Justo 'mì. Tà jnà-né xi xitá judío xi mokjeiin-là xi k'oas'in 'ño ndaà nchisíxáko-na it'aà ts'e kjotíxoma-là Nainá kò 'ño ndaà sijehikon-na. ¹² Epafras, xi chí'nda-là Cristo, tikoáá tíshixat'aà-nò nga xitá tsajòn-nò. Kjit'aà naxrjein bitsi'batji-nò mé-ne nga ngui kixi kitsajnaà koa ndaà kitsajnyandaà nga sikitasòn mé xi mejèn-là Nainá. ¹³ An, ndaà tibe nga jè Epafras 'ño síkájno xi it'aà tsajòn kò it'aà ts'e xitá xi títsajna ján naxandá Laodicea kò xi títsajna ján naxandá Hierápolis. ¹⁴ Tíshixat'aà-nò Lucas jè xi chjinejxi xi 'ño matsjacha-jen, tikoá tíshixat'aà-nò jè Demas.

¹⁵ Xi it'aà ts'an tixat'aà-ná jnà 'ndsee xi títsajna ján naxandá Laodicea, kò jè chjoón tichjaá Ninfa, kò ngats'ii xitá naxandá-là Cristo xi ya bixoña ni'ya-là. ¹⁶ K'e nga jye kixkejiin-là xinguiqo xojon jè, tikoáá kàtaxkejiin-là naxandá-là Cristo xi títsajna ján Laodicea; koa jè xojon xi ts'e Laodicea tikoáá tíxkejño. ¹⁷ Koatìn-là jè Arquipo: kàtasíkitasòn xá xi kitsjaà-là Cristo.

¹⁸ Nga jye tífehet'aà xojon jè, koó ndsaa tikjiil-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga tíshixat'aà-nò. Tikítsjeèn nga ndayá tijna'ya. Jè kàtijnako-nò kjondaà-là Nainá. K'oa s'in kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii itjòn-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjòokoo Nainá xi Na'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanìhixot'aà-nòjen kò Silvano [tíjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. Nainá kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

² K'e nga nokjoat'aà-lajen Nainá, kjit'aà nàchrjein 'bii-lajen kjondaà it'aà tsajòn. ³ Bítseèn-najen nga nguixkon Nainá xi Na'èn-ná koni s'ín nga títsanìxá, koií kjoa-la nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, tìkoo ndaà nìxá-là xita xi k'ejí nga matsjacha, nga tìkoo kixi títsajnaà nga títsachiñà-là Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁴ Ndí 'ndsè, Nainá matsjakeè-nò. 'Ya-nájen nga xó k'oas'ín jaàjiin-nò nga xita naxandá-la komaà. ⁵ Nga jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tsibènojmi-nòjen, mìtsà ta 'én tsajen xi kinokjoáko-nòjen. Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsjaà-najen nga'ño, kò tìkoo 'ño ndaà kjòchija-najen nga nguì kixi kjoa. Jñò, ndaà ki'yaà k'e nga ya tsakítsajna-jen, ndaà kinichját'aà-nòjen xi kjondaà tsajòn.

⁶ Jñò, k'oáá s'ín ki'nè koni s'ín ki'nè-jen kò koni s'ín s'ín Cristo. Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsjaà-nò kjòtsja nga komà kichjoétjò 'én-la Nainá nas'ín 'ño tse kjo'in tsatojioòn. ⁷ K'oáá ma-ne jñò tsakoò jngòò-là kjoa xi ndaà tjín nga kiskinguì ngats'ìl xita xi jye kòkjeiín-la 'én-la Nainá ya nangui Macedonia kò Acaya. ⁸ Nga yaá kjòts'ia-ne it'aà tsajòn nga tsabìsòn jè 'én ndaà-la Na'èn-ná; mìtsà tà ya nangui Macedonia kò Acaya; xkì xi ján kina'yà-la nga jñò, ndaà mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá. K'oáá ma-ne nga mì tì kii mochjeén-ne nga ngajen kénøjmi-lajen xita it'aà tsajòn, nga jyeé beè-nò xita. ⁹ Nga tíjñà bénojmi-ne nga ndaà kichjoétjò-nájen k'e nga ijchochoòn-nòjen. Tìkooá tsò-né nga jñò jyeé kinikíjna kjoa ts'e xkòsòn. I'ndeì jyeé ya tjaat'aà-là xi nguì jè sobà Nainá xi kixi kjoa nga tíjnakon. ¹⁰ Tìkooá bénojmi-né nga títsachiñà-là Ki'ndí-la Nainá nga kítjojen ijngòò k'a-ne ngajmii, jè xi tíjè-ne Jesús xi Nainá kisikjaáya-la k'e nga k'en, nga jè-né xi kòchrjekàjiin-ná kjo'in ts'e kjoajti-la Nainá xi sà nchrobá.

2

Xá xi kis'ùin Pablo ya naxandá Tesalónica

¹ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, 'ya-nò k'e nga ijchochón-nòjen mìtsà ta kjotjò. ² Nga jyeé ndaà tíjìin-nò koni s'ín komàt'in-jen ján naxandá Filipos, nga 'ñó tse kjo'in kinikjeiín-jen; 'ñó kijtseètoòn-najen xita; tanga Nainá kisichját'aà-najen nga kitsjaà-najen nga'ño nga komà tsanguì-jen ya naxandá-nò nga komà tsibènojímí-nòjen 'én ndaà-la Nainá nas'ín 'ñó kjin ma kondra-najen. ³ Nga 'én kixií kinokjoàya-jen, mìtsà jò tjín inima-najen nga tsibènojímí-nòjen, tikoá mìtsà xita kichonachan-lajen. ⁴ Nga Nainá jyeé kiskoòt'aà-najen kò k'oaá kitsò nga ok'in-najen nga ngajen kjòngatsja-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo mé-ne nga koma kinókjoàya-jen. Mìtsà jè xi mejèn-najen nga ndaà kitsajna-jen nguixkòn xita; jè-né nga ndaà kitsajna-jen nguixkòn Nainá nga jè xi tibeè inima-ná. ⁵ Jyeé ndaà tíjìin-nò nga mìtsà 'én tsjén nokjoà-jen koni tsà mé xi mejèn-najen nga k'oi-najen, tikoá mìtsà tòn binchaàtsji'ma-jen. Kjoá koi, Nainá tibeè-né. ⁶ Mìtsà jè binchaàtsji-jen nga jñò, kò xita xi kj'eíí, nga 'nga sikiítsajna-najen. Tsà jin xi mejèn-najen nga tsibìnè-nòjen kjotixoma xi tjín-najen nga it'aà ts'e Cristo kisixáya-najen, komaá-la okinikò-nòjen. ⁷ Tanga mìtsà kòs'ín kinikò-nòjen. Ta saá k'oas'ín kinikò-nòjen koni ndí ixti. K'oaá ngaya-la koni jngoò nea xi síkaki ixti-la nga ndaà síjchá ixti-la. ⁸ 'Ñó tjòcha ki'ya-nòjen. K'oaá ma-ne nga kò kjotsja-najen tsibènojímí-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. Tikoáá matsjaá-najen nga ndaà kinikò-nòjen nitá mé kjoá xi komàt'ioòn ta koií kjoá-la nga 'ñó matsjacha-nòjen. ⁹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, bítsjeèn-nò kós'ín kinixá-jen nga binchaàtsji'a-jen yijo-najen. Kò nachrjein kò nitjen nixá-jen, mé-ne nga mì jñò sijti-nòjen jñà nachrjein k'e nga kinokjoàyajìin-nòjen 'én ndaà-la Nainá.

¹⁰ Jñò, ndaà ki'yaá, tikoáá Nainá kijtseè-né, nga ngajen ndaà kinikò-nòjen. K'oaá s'ín kinikò-nòjen koni s'ín sasén-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoá kixi. Kò niyá xi jé koònè-najen koni s'ín kinikò-nòjen jñò xi mokjeiín-nò 'én ndaà-la Nainá. ¹¹ Tikoáá jyeé ndaà tíjìin-nò nga jen, ndaà kinikò-nòjen nga jngoò lingoò koni s'ín síkò ixti-la jngoò xita xi na'èn ma. ¹² Kinije ikon-nòjen koá kinì'ñojìin-jen takòn kò k'oas'ín tsibìnè-nòjen nga k'oas'ín s'een koni s'ín ok'in-la xi xita-la Nainá maá; nga jè-né xi síkí'nchré-nò nga ya titsajnajìin-là xita xi jye jè tíhotixoma-la kò tikoá ya titsajnajñoò kjoajeya-la.

¹³ Kjit'aà nachrjein 'biì-lajen kjondaà Nainá koni s'ín ndaà kichjoétjò 'én-la nga mìtsà k'oas'ín kichjoétjò koni 'én-la xi taxkì xita. K'oaá s'ín kichjoétjò koni tjín xi ngui kjoá kixi nga 'én-la Nainá-né. Jñà 'én koi, tí'yaá-la nga nchisíxájìin inima-nò

jñò xi mokjeiín-nò. ¹⁴ Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín komàt'ioòn koni s'ín komàt'in jñà xitá naxandá-la Nainá xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo Jesús xi títsajna ján nangui Judea. Tijñà-ne xitá naxandá judío xíkjin kiitjingui kondra-la. Jñò tijñà-ne xitá naxandá tsajòn kiitjingui kondra-nò. ¹⁵ Jñà xitá judío kisik'en Na'èn-ná Jesús kò tijñà-ne xitá jchínga-la kisik'en jñà xitá xi kiichjaya ngajo-la Nainá kjòtseé. I'ndeí, tákó k'oaá síko-najen nga fitjingui kondra-najen. Nainá mikii sasén-la kjoa xi s'ín xitá koi, nguì kondraá fi-la ngats'iì kjoa, ¹⁶ nga mikii tsjá'nde nga nokjoà-lajen jñà xi mìtsà xitá judío mé-ne nga tikoá kitjokàjiin-ne kjo'in. K'oaá ma-ne xitá koi, skanda nchisíkatonè-la nga ótsji jé-la yijo-la. Jyeé kjomeé f'iikanè-la kjo'in xi tjiko kjoiti-la Nainá.

Kó kitsò Pablo nga mejèn-la kjikon jñà xitá-la Cristo xi títsajna ya naxandá Tesalónica

¹⁷ 'Ndseeé kò tichjaá, k'e nga chinchat'aàxin chiba nachrjein-nòjen, nas'ín mì tì kii kiyaxkon-ná xinguiáá, ngajen 'ño níkijsjeèn-nòjen. 'Ñó mejèn-najen nga onguíchoòn-nòjen. ¹⁸ Mejèn tsanguí-jen. 'An xi 'mì-na Pablo, kjin k'a mejèn kiaá, tanga jè xitá neií mikii kitsjaà'nde-najen. ¹⁹ Kjoa tsajòn-nò nga títsachiñá-lajen nga 'ño kotsja-najen kò nga ndaà kitjo-jen k'e nga kjoíí ijngòò k'a Na'èn-ná Jesucristo. ²⁰ Kixíí kjoa it'aà tsajòn-nò nga ndaà kitjongui-jen kò nga s'e-najen kjoa tsja.

3

Mé-ne ya kinikasén-ne Timoteo ján naxandá Tesalónica

¹ K'e nga mì tì kii komà kichikjoa isa-najen nga mejèn-najen sijiin-najen kó s'ín títsajnaà ján Tesalónica, k'oaá komà-ne nga kichibàya-najen nga kinikasén-jen jè 'ndsè Timoteo, kò ngajen yaá tsítsajna-jen Atenas. ² Kinikasén-jen jè 'ndseeé Timoteo, chi'nda-la Nainá-né nga tikoáá chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni ngajen. Koií xá kiiikon-nò mé-ne nga kàtatsjá-isa-nò nga'ño nga isa 'ño ndaà kixi kitsajnaà koni s'ín mokjeiín-nò, ³ mé-ne nga nijngòò xi síhindaà-ne kjoa ts'e kjo'in xi títsanikjioón. Jñò, jyeé ndaà tíjiin-nò nga k'oaá s'ín tíjè-la nga kos'ín komat'iaán. ⁴ K'e nga tísa ya títsajnakò-nòjen, k'oaá ki'mì-nòjen nga kjo'iín s'e-ná. I'ndeí, jyeé títsa'yaà nga k'oaá s'ín tímat'ioòn. ⁵ Koií kjoa-la nga mì tì kii kiskoòña kjoa-na; kisikasén Timoteo nga mejèn-na skoeé kós'ín títsajnakò jè 'én xi mokjeiín-nò. Tímakájno-na tsà jye kiskoònachan-nò jè xitá neií. Tsà koií nachrjein-la, xá xi ki'nè-jen, tsà ta kichijà-né.

⁶ I'ndeí, jè Timoteo jyeé j'ii-ne nga kii Tesalónica; ndaà tsò okixi xi 'ya-najen it'aà tsajòn koni s'ín mokjeiín-nò kò nga

tjín-nò kjòtsjacha. K'oaá s'ín tsibénojmi-najen nga kjit'aà nachrjein tsjaá ma-nò nga níkítsjeèn-nájen. Tíkooá mejèn-nò nga jchaxkoòn-nájen koni ngajen tíkooá mejèn-najen jchaxkoòn-nòjen. ⁷ K'oaá ma-ne ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, nas'ín kjo'in kò kjoa kondra titsajnajin-jen, k'e nga kina'ya-jen it'aà tsajòn nga 'ño ndaà mokjeiin-nò it'aà ts'e Cristo, tíkooá ngajen, 'ño ndaà kjòtsja-najen. ⁸ K'e nga kina'ya-jen nga kixi onguít'aà-là Na'èn-ná, ngajen jyeé mì tì mé makájno-najen. ⁹ Ngajen, 'ño tse kjòtsja tjín-najen nga nguixkòn Nainá xi kjoa tsajòn skanda mì-la kii kjoehet'aà nachrjein nga k'oi-lajen kjondaà Nainá. ¹⁰ Kò nachrjein kò nitjen nokjoat'aà-lajen Nainá mé-ne nga tsjá'nde-ne nga koma konguíchoòn-nòjen. Tíkoo koma kokòya-isa-nòjen mé-ne nga kojngò-ne 'én xi chijat'aà-nò koni s'ín mokjeiin-nò.

Kjoa bítsi'ba-la Pablo

¹¹ Mejèn-najen nga tije-ne Na'èn-ná xi Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, kátatsjá'nde-najen nga koma konguíchoòn-nòjen. ¹² Jè kjòtsjacha-la Na'èn-ná isa ndaà kátasjiin inima-nò, mé-ne nga isa ndaà kòtsjacha-nò xinguiòo kò ngats'ii xita xi kjeíi, koni ngajen, ndaà matsjacha-nòjen. ¹³ Jè Na'èn-ná kátatsjá-la nga'ño inima-nò mé-ne nga nimé jé sakòt'aà-nò kò tsjeè kitsajnaà nga nguixkòn Nainá xi Na'èn-ná k'e nga kjoíi ìjngò k'a-ne Jesucristo xi otíxoma-ná nga tìkò ngats'ii xi ya chja-ne.

4

Kjoa xi sasén-la Nainá

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oaá s'ín tsakoòya-nòjen nga k'oas'ín sijchá yijo-nò koni s'ín sasén-la Nainá. Kò kixíi kjoa, jyeé kòs'ín titsa'nè. Tanga ì'ndeji bítsi'ba-nòjen tíkooa bìnè-nòjen it'aà ts'e Jesús xi otíxoma-ná nga isa 'ño ndaà tjii-là nga'ño yijo-nò nga kòs'ín tìkítasòn.

² Jyeé tjiin-nò kò s'ín tjín kjotíxoma xi kits'ii-nòjen koni s'ín kitsjaà-najen Jesucristo xi otíxoma-ná. ³ Jè xi mejèn-la Nainá nga nguì tsjeè sijchá yijo-nò, mì tì kjoa chijngui sis'in-là. ⁴ Nga jngò ìjngò-nò tìkindaa yijo-nò; k'oas'ín tìkjeén nga nguì tsjeè titsajna koni s'ín sasén-la Nainá. ⁵ Kì bìl'nde-là nga síkijne-nò jña kjoa ch'o xi síjé yijo-nò koni s'ín jña xita xi mìkiì beèxkon Nainá. ⁶ Jñò xi 'ndsee chibá it'aà ts'e Cristo, kì k'oaá tjín kjoa xi kaájñoò mé-ne nga mì xinguiòo chónachan-là nga mì xinguiòo jchatoòn. Tsà k'oas'ín s'een, kjo'íin tsjá-nò Nainá. Jyeé k'oas'ín tsibénojmi-nòjen. ⁷ Nainá mìtsà koi xá kiichja-ná nga ch'o s'een, jè xi mejèn-la nga tsjeè kitsajnaá. ⁸ Jè xi ochrjekàngui kjoa koi, mìtsà kjohítsjeèn ts'e xita ochrjekàngui,

kjohítsjeèn ts'e Nainá ochrjekàngui; nga jè xi tsjá-nò Iníma Tsjeè-la.

⁹ Mìkìl mòchjeén nga xojòn skiìt'aà-ìsa-nò xi ts'e kjoatjòcha. Nainá jye tsakóya-nò kós'ín sítjòchaà xinguiòo nga jngoò ìjngoò. ¹⁰ Jyeé kós'ín títsa'nè nga matsjacha ngats'ì xítà xinguiòo xi títsajna kóhokji ya nangui Macedonia. Tanga k'oaá s'ín bitsi'ba-nòjen nga isa ndaà títsjacha xinguiòo. ¹¹ Tìnè-la yijo-nò nga 'nchán títsajna, kì kjoa-la xinguiòo chingàjñoò, t'een xá-nò koni tjin xá xi ma-nò, koni s'ín jye ki'mì-nòjen ngats'ì kjoa koi. ¹² Mé-ne nga skoexkón-nò jña xítà xi mìkìl mòkjeiín-la 'én-la Nainá. Koa jño, nímé chijat'aà-nò.

K'e nga kjoí ìjngoò k'a-ne Na'èn-ná Jesucristo

¹³ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mejèn-najèn nga kàtasijiín-nò mé kjoa xi mat'in jngoò xítà xi biyaá, mé-ne nga mì kobaá-nò koni jña xítà xi nímé nchikoña-la. ¹⁴ Koni s'ín mòkjeiín-ná nga Jesús k'en, ìkjoàn jaáya-la, k'oa tís'ín mòkjeiín-ná nga Nainá sùkjaáya-la xítà xi jye k'en, jña xi mòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

¹⁵ Nga koií 'én bènojmiya-jèn koni tsò 'én xi tsibíjna Jesús nga jña xi títsajna kooán skanda k'e nga kjoí ìjngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo, mìtsà jña kjiín ítjòn-lá jña xi jye k'en. ¹⁶ Nga jè sobà Na'èn-ná kítjojen ìjngoò k'a-ne ngajmì; 'nó kichja nga tsjá okixi, kíná'ya jngoò-la jta ts'e àkjale ítjòn, kò kíná'ya-la chrjo-la Nainá; ìkjoàn jña xítà xi jye k'en nga mòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, kjoaáya ítjòn-la. ¹⁷ Ìkjoàn jña xi takó títsajna kooán jè nàchrjein jè, yaá tjámijìn-tjen-koaá ijìin ifi nga kixokjoaá Nainá ya ijìin isén. K'oaá s'ín koma nga ya kítsajna kooá Nainá nita mé nàchrjein-ne. ¹⁸ K'oaá ma-ne nga tije takòn xinguiòo nga tènøjmiya-là koni tsò jña 'én koi.

5

¹ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mìkìl mòchjeén nga xojòn sít'aà-nò mé nàchrjein-ne nga okoma. ² Jño, nga jyeé ndaà tjiín-nò, jè nàchrjein k'e nga kjoí ìjngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo, k'oaá s'ín kjoí koni jngoò xítà chijé xi f'ìi nga nítjen k'e nga niyá xi nchikoñaá-la. ³ K'e nga kítsò jña xítà: “Nchán títsajnaá, nímé kjoa tjin.” K'eé tà nitoón kítjojenè-la kjoxkón koni s'ín mat'in jngoò chjoón xi bijchó nàchrjein-la nga ki'ndí 'beé, mìkìl kojno-la. ⁴ Tanga jño ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, mìtsà ijìin jño títsajnaà jño. Kò k'oaá ma-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn jè nàchrjein jè, koni ma k'e nga ta nitoón fi jngoò xítà chijé. ⁵ Tanga jño, ngats'ioò, iseèn choòn ñanda títsajnaà, kò nàchrjein-né. Nga jña, mìtsà ijìin jño títsajnaá kò mìtsà nítjen títsajnaá. ⁶ K'oaá ma-ne nga mìkìl k'oa s'eén koni s'ín xítà xi kj'eíi nga mì títsajna daà-jèn mé kjoa xi tjin k'oaá ngaya-la koni tsà kjijijòfè. Mochjeén-né nga kítsajna daá

koni jngòò x̄it̄a xi t̄j̄n̄akon, xi nguì ndaà t̄j̄n̄ ikon. ⁷ Nga j̄ñà x̄it̄a xi oyijòfè, k'eé oyijòfè k'e nga j̄ñò. Kò j̄ñà xi mach'j̄, k'eé mach'j̄ k'e nga j̄ñò. ⁸ Tanga j̄ñá, yaá t̄itsajnaá ñánda iseèn choòn. K'oaá ma-ne nga ndaà sijchá yijo-ná. Jè 'én xi mokjeiín-ná kò jè kjoatjòcha, j̄ñà k̄osikò in̄im̄a-ná koni jngòò soldado xi ndaà kijtsa in̄im̄a-la jè chrjoa xi 'mì coraza. Kò k'e nga nguì t̄j̄ngòò takoán nga chiñá-lá jè n̄achrjein k'e nga kitjokaj̄ñaá kjo'in, jè ngaya-la tsí'nguién k̄icha xi osikò skò soldado. ⁹ Nainá mitsà koi xá jaaj̄iín-ná nga kjo'in tsjá-ná, jé-né nga kitjokaj̄ñaá kjo'in it'aà ts'e Jesucristo xi otixoma-ná. ¹⁰ Nga jè k'en ngajo-ná mé-ne k'e nga kjoíi j̄ngòò k'a-ne, tsà t̄itsajnakoaán, kò tsà jye k'eén, yaá k̄itsajnaoáá. ¹¹ K'oaá ma-ne nga t̄ijetakòn kò t̄ji-la nga ñó xinguiòo koni s'ín jye t̄itsa'nè.

Kjotixoma xi kitsjaà Pablo

¹² Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, n̄jé-nòjen kjondaà, jchaxkón x̄it̄a xi síxáko-nò nga j̄ñà t̄itsajna it̄jòn ya j̄j̄iín naxandá-la Nainá kò nga okóya-nò. ¹³ Ndaà jchaxkón t̄ikoa ndaà t̄itsajcha x̄it̄a koi, jè kjoa-la xá xi s'ín. 'Nchán t̄itsajnaoò xinguiòo.

¹⁴ K'oa t̄is'ín bìtsi'ba-nòjen ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, kot'in-là nga k̄atasíxá j̄ñà x̄it̄a xi ta jyò t̄j̄ma nga maj̄n-la síxá; t̄i'ño ikon j̄ñà xi indaà t̄j̄n̄ ikon; t̄ichját'aà-là j̄ñà xi tsj̄n-la nga ñó ya j̄j̄iín in̄im̄a-la; kò k̄atas'e-nò kjoatsejta it'aà ts'e ngats'ii x̄it̄a-la Nainá.

¹⁵ Tsà k'e nga mé kjoa xi ch'o síko-nò x̄it̄a xi kj'eíi, t̄ikindaà xinguiòo nga mì s̄ij̄nda ngajo-ne. Ta saá t̄inè-là yijo-nò nga kjit'aà n̄achrjein ndaà t̄ikoo xinguiòo kò ngats'ii x̄it̄a xi kj'eíi.

¹⁶ Kjit'aà n̄achrjein tsja t'è-là in̄im̄a-nò. ¹⁷ T̄itsi'ba kjit'aà-là Nainá. ¹⁸ Nita mé kjoa-ne, t̄ji kjit'aà-là kjondaà Nainá. K'oaá s'ín mejèn-la Nainá nga k'oas'ín s'eén ngats'ioò xi mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo Jesús.

¹⁹ Kì bichjoá ikòn-là xá xi s'ín In̄im̄a Tsjeè-la Nainá. ²⁰ Kì n̄achrjekànguiòò 'én-la x̄it̄a xi ch̄ja ngajo-la Nainá. ²¹ Ndaà ndaà chít'aà yije ngats'ii 'én. J̄ñà t̄ik̄itsajnatjò xi ndaà tsò.

²² Ngats'ii xi ch'o tsò, k̄i k̄i n̄ikitasòn.

²³ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán, jngòò k'a tsjeè k̄atasík̄itsajna-nò. Ndaà k̄atasík̄inda in̄im̄a-nò, yijo-nò kò kjoh̄itsjeèn-nò mé-ne nga n̄imé jé s'e-nò jè n̄achrjein k'e nga kjoíi j̄ngòò k'a jè Jesucristo xi otixoma-ná. ²⁴ Nga x̄it̄a kixi-né jè Nainá xi xó kiichja-nò, s̄ik̄itasòn yijee kjoa koi.

Kó kitsò Pablo nga síhixat'aà x̄it̄a

²⁵ 'Ndsee kò tichjaá, t̄itsi'batj̄i-nájen.

²⁶ T̄iixot'aà ngats'ii x̄it̄a 'ndsee nga nguì kò in̄im̄a-nò.

²⁷ 'An, tsja-nò okixi nga nguixkòn Na'èn-ná nga k̄ataxkejiín-la xojon jè ngats'ii x̄it̄a naxandá-la Nainá.

28 Jè kàtìjnakò-nò kjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskiù-la xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà jñà xita naxandá-la Cristo xi títsajna Tesalónica

¹ Jñò xi xita naxandá-la Nainá maà xi títsajnaà ya naxandá Tesalónica nga ya títsajnakjoòkoo Nainá xi Nà'èn-ná kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, 'an xi 'mì-na Pablo títsanìhixot'aà-nòjen kò Silvano [tjé-ne xi 'mì Silas] kò Timoteo. ² Nainá xi Nà'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inìma-nò.

Kó tsò Pablo nga tsjá-la kjondaà Nainá

³ Ndí 'ndseé kò tichjaá mochjeén-nè nga kjit'aà nachrjein k'oií-lajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn. Ndaà tjín nga k'oa'sín s'en-jen, koií kjoa-la nga nachrjein inchijòn isa ndaà mokjeiín-nò kò isa ndaà matsjacha xinguiòo nga jngoò ìjngoò.

⁴ K'oaá ma-ne nga ndaà matsja-najen it'aà tsajòn; k'oaá s'ín bènojímí-lajen jñà xita naxandá-la Cristo xi xìn nangui títsajna nga jñò, ndaà mokjeiín-nò kò ndaà chíkjoako-nò nas'ín 'ñó fi tjingui kondra-nò xita kò nas'ín kjo'in títsanìkjoón.

⁵ Ngats'ì kjoa koi, Nainá k'oaá s'ín okó nga kixi koiindaàjìin; kò k'oaá ma-ne nga jñò, ok'ín-nò nga ya kítsajnajìin-là xita xi jè tíhotíxoma-la, nga tikoi-ne kjoa-la Nainá nga kjo'in títsanìkjoón.

⁶ Nainá, xita kixi-né nga tsjá-la kjo'in jñà xita xi kjo'in tsjá-nò. ⁷ Kò jñò xi kjo'in títsanìkjoón, tsjá-nò kjoa'nchán kò ngajen, k'e nga kjinchrobàjen ngajmì Jesucristo xi otíxoma, tjiko àkjale-la xi 'ñó tse nga'ño tjín-la nga kjinchrobàjen-jiin ni'ín. ⁸ Nainá tsjá-la kjo'in jñà xita xi mìkiì beèxkón nì mìkiì síkitasòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná.

⁹ Xita koi, 'ñó tse kjo'in sùkjeiín nita kjé-ne; mì yaá kítsajna nguixkòn Nà'èn-ná, kò mìkiì skoe kjoajeya-la xi 'ñó tse nga'ño tjín-la. ¹⁰ Kjoa koi, k'oaá s'ín koma jè nachrjein k'e nga kítjojen ìjngoò k'a Nà'èn-ná mé-ne nga it'aà ts'e xita-la jeya kíjna-ne kò ngats'ì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e, ta koxkón-la. Tikoá jñò yaá kítsajnaà, koií kjoa-la nga kòkjeiín-nò koni s'ín tsibènojímí-nòjen.

¹¹ K'oaá ma-ne nga kjit'aà nachrjein bítsi'ba-lajen Nainá it'aà tsajòn, mé-ne nga Nainá kítsò nga ok'ín-nò nga ya kíno'kjoa-nò naxandá-la nga xó k'oaá s'ín kiichja-nò. Nga kò nga'ño-la kàtasíkitasòn ngats'ì kjondaà xi jñò sasén-nò kò xá

xi 'nè nga Na'èn-ná ma'ñót'aà takòn. ¹² K'oaá s'ín koma nga it'aà tsajòn jeya kájna Jesucristo xi otíxoma-ná. Tíkoá jè ndaà síikítsajna-nò koni s'ín tjín-la kjondaà jè Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná.

2

K'e nga kjoíi ìjngòò k'a-ne Jesucristo

¹ Ndí 'ndseé kò tichjaá, ì'ndeí jè kénòjmí-nòjen kó s'ín koma k'e nga kjoíi ìjngòò k'a Jesucristo xi otíxoma-ná kò k'e nga ya koxkóyat'aà-lá. K'oaá ma-ne bìtsi'ba-nòjen ² tsà yá xítà xi kítso-nò nga jyeé j'ìi ìjngòò k'a Jesucristo, kì tà nítòn mokjeíin-nò; kì tsakjoòn-là tsà yá xítà xi kítso-nò: k'oaá tsò 'én-la Nainá xi kjòngatsja Pablo; k'oaá s'ín chjaya, kò k'oaá s'ín kisikasén jngòò xojòn. ³ Kì yá xítà xi konachan-nò. Nga jè nachrjein k'e nga okoma, ítjòn s'e nachrjein nga jña xítà, 'nó kondra kítsajna-la Nainá. Ikjoàn ta nítóón kotsejèn jè xítà xi 'ñó ch'o s'íin, jè xi tjínè-la nga kjo'in síikjeíin nítà kjé-ne. ⁴ Xítà jè, jè xi kondra kájna-la ngats'ìi xi Nainá tsò-la xítà kò nítà mé-isa-ne xi beèxkón nga jè mejèn-la kájna ítjòn. Skanda yaá kájnya ìngò ítjòn-la Nainá koni tsà jè sobà Nainá, k'oaá kítso-la yijo-la nga Nainá jè.

⁵ ¿A mì bìtsjeèn-nò k'e nga sa ya tsohótijnako-nò, k'oaá kixan-nò nga k'oaá s'ín koma? ⁶ Ì'ndeí jye tíjìin-nò mé kjoa xi bíchjoà ikòn-la xítà jè nga mì xátì f'ìi; skanda k'eé kjoíi k'e nga kichóya nachrjein-la. ⁷ Jè nga'ñó-la kjoach'o, jyeé tísíxá'ma ì isò'nde, tanga tjina jngòò xi tjina ikòn nga mìkìi tsjá'nde kò ta jè chija nga tjáxin. ⁸ Kò ikjoàn k'eé kotsejèn jè xítà xi ch'o s'ín. Tanga Jesucristo xi otíxoma, ta jngòò 'én kichja nga tsjá-la kjo'in nítà kjé-ne. Tà ma tà jé nga ote kji nga kjoíi, jngòò k'a kjoaáxin nga'ñó-la. ⁹ K'e nga kjoíi jè xítà xi ch'o s'ín, jè xítà neíi tsjá-la nga'ñó nga jìn skaya kjoxkón kòkò xi mìtsà kixi kjoa. ¹⁰ Síikjeén yije kjoa xi ch'o tjín nga skónachan-la xítà xi kjo'in síikjeíin nítà kjé-ne, koií kjoa-la nga jña xítà koi mìkìi matsjakeé xi kjoa kixi xi ma kítjokàjìin-ne kjo'in kjoa ts'e jé-la. ¹¹ K'oaá ma-ne Nainá tsjá'nde-né nga tjina jngòò xi skónachan-la xítà koi, mé-ne kàtakjeíin-la kjoa ndiso, ¹² nga kàtas'e-la kjo'in ngats'ìi xi mìkìi mokjeíin-la kjoa kixi. Nguì ta kjoa ch'óó sasén-la.

Mé kjoa-ne nga jaàjìin-ná Nainá

¹³ Ndí 'ndseé kò ndí tichjaá, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein 'biì-lajen kjondaà Nainá xi it'aà tsajòn xi 'ñó matsjakeè-nò Na'èn-ná, nga xó k'oaá s'ín jaàjìin-nò Nainá kóni nga tisa tàts'en-la kjoa, mé-ne nga kítjokàjñòò-nò kjo'in, nga jè Iníma Tsjeé-la Nainá sítsjeéya-nò kò nga ndaà mokjeíin-nò xi kjoa kixi. ¹⁴ Xó k'oaá s'ín kiichja-nò Nainá it'aà ts'e 'én ndaà-la

Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi ngajen nokjoàya-jen, mé-ne nga jñò, tikoá s'e-nò kjoajeya-la Jesucristo, jè xi otíxoma-ná.

¹⁵ Ndí 'ndsè kò tichjaá, k'oáá s'ín kixi títsajna. Kì njìchàajìin-jèn jñà 'én kixi-la Cristo xi ngajen kinìkatoya-nòjen, jñà xi ta 'én kinokjoà-nòjen kò xi xojon carta tsakoòya-nòjen. ¹⁶ 'Aán síjét'aà-la Jesucristo, jè xi otíxoma-ná kò jè Nainá xi Na'èn-ná, jè xi 'ñó matsjakeè-ná nga tsjá-ná kjoajetakòn-la xi mìkìi kjoehet'aà, kò tsjá kjojtò-ná kjondaà-la nga tíjngòò takoán nga tìtsachiñá-lá. ¹⁷ K'oáá s'ín síjét'aà-la nga ìsà tse nga'ño kàtatsjá-la inìma-nò mé-ne nga ìsà kixi kítsajnaà koni s'ín 'nè kjoa xi ndaà tìjín kò koni s'ín nokjoà 'én xi ndaà tsò.

3

K'oáá tsò Pablo nga mejèn-la sìtsi'batji

¹ Xi fehet'aà-ne ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, tìtsi'batji-nájen mé-ne jè 'én-la Nainá nìton xkì xi ján katijchó, tikoá ndaà kàtèèxkón jñà xitá xi skoétjò 'én koni s'ín kì'nè jñò nga ndaà kiyaxkón. ² Tikoá tìtsi'batji-nájen mé-ne nga jè Na'èn-ná kì kìi tsjá'nde nga ch'o sìikò-najen xitá ts'en kò xi ch'o s'ín, nga mì tà ngats'ii xitá mokjeiín-la. ³ Na'èn-ná xitá kixi-né, síkitasòn 'én-la, kixií sìikítsajna-nò tikoá sìikinda-nò mé-ne nga mì ch'o sìikò-nò jè xitá neíí. ⁴ Nga it'aà ts'e Na'èn-ná mokjeiín-najen nga tìtsanìkitasòn-nò koni s'ín tìtsahotìixoma-nòjen kò tákó k'oáá s'ín s'een-ìsà. ⁵ Jè Na'èn-ná kàtasìchját'aà-nò nga kòs'ín tjòcha jchaa xinguiqo koni s'ín tjòkèè kijtseè-nò Nainá; kò nga kàtachìkjoako-nò kjo'in koni s'ín kichìkjoako-la Cristo.

Mochjeén-né nga kàtasíxá jñà xitá

⁶ Ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, k'oáá s'ín bìnè-nòjen, it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, kì tì ya tsjahijtako-nò jñà xitá 'ndseé kò tichjaá xi majìn-la síxá, jñà xi mìkìi k'oas'ín síkitasòn koni s'ín tìjín kjoa kixi xi ngajen kinìkatoya-nòjen. ⁷ Jñò, jyeé tíjìin-nò nga mochjeén-né nga chjìngui-nájen koni s'ín kì'nè-jen k'e nga ya tsitsajna-nòjen; mì jyò tsitsajna-jen, kinìxá-nájen. ⁸ Mìtsà ta kjojtò chichi-jen. Tà saá 'ñó kinìxá-jen kò nàchrjein kò nìtjen kinikìta-jen yìjo-najen, mé-ne nga mì jñò sìjti-nòjen. ⁹ Kinìxá-nájen nas'ín tìj'nde-najen nga sìjé-nòjen mé tsojmì xi mochjeén-najen. Jè xi mejèn-najen nga chjìngui-nájen mé-ne k'oá tìs'ín s'een koni 'nè-jen. ¹⁰ K'e nga tsitsajna-nòjen k'oáá s'ín kì'mì-nòjen: Tsà jngòò xitá xi majìn-la síxá, tikoá mìkìi tìj'nde-la nga kòkjen. ¹¹ Jyeé kina'yà-jen nga tìjmajìin i'nga xitá xi majìn-la síxá nga tà jyò binchima, nga ta jñà chjajìin chj'a'á ñánda mì jñà oko-la. ¹² Jñà xitá koi, it'aà ts'e Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oáá s'ín bìtsi'ba-lajen, tikoá bìnè-lajen nga kàtasíxá, mé-ne nga kàtátsji'a-ne yìjo-la.

¹³Jñò ndí 'ndsè kò ndí tichjaá, kì bijta-nò nga ndaà 'nè. ¹⁴Tsà tjin i'nga xi mìkiì síkitasòn koni tsò xojon jè, chítsejèn-là yá-né, kì yaá báhihtakoo, mé-ne nga kòsobà-là. ¹⁵Tanga kì k'oaá s'ín nìkoo koni jngoò xita kondra, k'oaá s'ín tènójmíya-là nga 'én ndaà chikoo nga 'ndseé chibá.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁶Tijè-ne Na'èn-ná xi tsjá kjoa'nchán, kjit'aà nachrjein kàtatsjá-nò kjoa'nchán nita mé kjoa-ne. Na'èn-ná kàtijnako-nò ngats'ioò.

¹⁷Nga jye tífehet'aà xojon jè, koo ndsaa tikjiù-nò 'an xi 'mì-na Pablo, nga tisìhixat'aà-nò. Nga k'oas'ín s'iaàn firma-na, kò k'oaá s'ín kjiaà. ¹⁸Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-là Jesucristo xi otixoma-ná.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski ítjòn-la jè Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ 'An, Pablo, tikjiil-lè xojon jè, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, nga k'oas'ín kitsjaà okixi Nainá xi ochrjekàjiiin-ná kjo'in ko Na'èn-ná Jesucristo nga titsachiñá-lá kjondaà-la. ² Ngaji Timoteo, koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè nga 'an tsakoòyandaà-lè koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Nainá xi Na'èn-ná ko Na'èn-ná Jesucristo kàtatsjá-lè kjondaà, kàtahimakeè-lè, kàtas'e-la kjoa'nchán ijiiin inima-lè.

Pablo tsibínè-la Timoteo nga síikixiya xita xi kj'eij kjohítsjeèn okóya

³ Koni s'ín tsibìtsi'ba-lè k'e nga kiaà nangui Macedonia, yaá tjini naḡandá Éfeso mé-ne nga kichakjáyala-xita xi mitsà 'én kixi nchihokóya ijiiin naḡandá-la Nainá. ⁴ Ngaji Timoteo, k'oaá s'ín tjínè-la jña xita koi, ki kii sí's'in-la cuento jchínga xi mitsà kixi kjoa tikoa ki kii sí's'in-la kjoa xi mikii fehet'aà ts'e xita jchínga kjõtseé. Kjoa koi nimé chjí-la. Tà síkjaán-kjoò-ná. Mi ki osíko-ná nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo mé-ne nga koma sikitasoán koni s'ín mejèn-la Nainá.

⁵ Xá xi tibínè-lè, jè-né nga tsjeè tjina inima-ná, nga tsjeè tjín kjohítsjeèn-ná koa nga ngui ndaà mokjeiín-ná; yaá nchrobát'aà-ne nga sítjòchaà xinguiáá. ⁶ Tanga tjín i'nga xita xi xìn ndiyá tjímaya; tà koií joóya-ne 'én xi nimé chjí-la. ⁷ Mejèn-la maestro ts'e kjotíxoma-la Nainá kitsajna. Tanga tjíña-ne, skanda mikii machiya-la 'én xi chja nga 'ñó chja nga tsò nga kixi kjoa.

⁸ Tjiiin-ná nga jè kjotíxoma xi kitsjaà Nainá, ndaà tjín tsà k'oas'ín kochjeén koni s'ín mejèn-la Nainá. ⁹ 'Ya-ná, kjotíxoma-la Nainá, mitsà ts'e jña xita xi ndaà s'ín. Ts'e-né jña xita xi mikii 'nchréñijon koa mikii síkitasòn; ts'e-né xita xi mikii beèxkón Nainá koa ótsji jé; ts'e-né xita xi mì tsjeè tjín kjohítsjeèn-la xi tjé beèhikon jè kjoatsjeè-la Nainá; ts'e-né xita xi sí'en na'èn-la ko nea-la, ko ngats'ii xita xi xita sí'en. ¹⁰ Tikoa ts'e-né jña xita xi kjoa chijnguií s'ín, jña xi xita xa'nda, xita xi xíkjin fikò chijé nga otíjna. Tikoa ts'e-né jña xita ndiso ko xita xi mitsà 'én kixi chja, jña xita xi ch'o tjín kjoa xi s'ín xi kondra ts'e kjohítsjeèn xi kixi tjín. ¹¹ Jè kjohítsjeèn kixi, k'oaá tjín xi okóya jña 'én jeya-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Nainá xi 'ñó jeya tjina, jè kisingatsja-na nga 'an kichjáya 'én koi.

Mé kjoa-ne nga kitsjaà-là kjondaà Nainá jè Pablo

¹² Tsjaà-là kjondaà Na'èn-ná Jesucristo. Ndaà chjí-là nga kitsjaà-na nga'ño tikoā ndaà kijtseè ikon-na nga 'an kisìngatsja-na xá-là, ¹³ nas'ín k'e nga sa ítjòn, 'ño ch'o kis'iaàn; kichjàjno-là Nainá; kondra kùtjìngui-là; toòn kijtseè xita-là. Tanga kjòhìmakeè-na Nainá, nga kje'è kii be, koā kje'è kii mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga jè kjotjò-là Na'èn-ná isaá 'ño tse kitsjaà-na tikoā kisìhiseèn-na nga mokjeiín-na ko kitsjaà-na kjoatjòcha-là nga jè Cristo tijnakoāa.

¹⁵ Jña 'én koi, nguì 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kokjeiín yije-là xita nga jè Jesucristo j'ii i isò'nde nga kochrjekàjiín kjo'in ngats'ii xita xi jé tjín-là. Ngats'ii xita xi ch'o s'ín, 'aán tijná ítjoàn nga tsohotsjià jé. ¹⁶ Nas'ín 'ño ch'o kis'iaàn, Nainá kis'e-là kjòhìmatakòn it'aà ts'an. Jña xita, k'e nga skoe kó s'ín kisikò-na Na'èn-ná Jesucristo, nga 'ño tjín-là kjoatsetakòn, tikoāá kokjeiín-là it'aà ts'e Cristo nga s'e-là kjoabinachon nita mé nachrjein-ne. ¹⁷ Nainá, 'nga kàtìjna, kàtas'e-là kjoajeya nita mé nó, nita mé nachrjein-ne nga jè otíxoma nita mé nachrjein-ne koā mìkii kjoehet'aà nachrjein-là nita kjé-ne, tikoā mìkii tsejèn ñánda tìjna koā nguì jè tajngoò xi Nainá. K'oas'ín kàtama.

¹⁸ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí-na xan-lè, sìngatsja-lè 'én koi, koni s'ín kitsò xita xi kisikjeén Nainá nga kiichja it'aà tsjji, mé-ne nga it'aà ts'e 'én koi, tsjá-lè nga'ño nga ndaà síxá-là Nainá koni s'ín síxá soldado. ¹⁹ Ndaà kàtakjeiín-lè it'aà ts'e Cristo, tikoā ndaà kàtìjna kjòhìtsjeèn-lè. Tjín i'nga xita xi mìkii kisìs'in kjòhìtsjeèn xi ndaà tjín. K'oaá komà-ne nga kisikje-là ikon nga mì tì kii kòkjeiín-là. ²⁰ K'oaá s'ín komà'in jè Himeneo kò Alejandro xi 'an kisikítsajna kjoā xita nejí mé-ne nga kàtakixiya-ne nga mì taxki kichjàjno-là Nainá.

2

Mochjeén-né nga kítsi'batjiá xinguiáá

¹ Jè kjoā xi isa 'ño mochjeén, k'oaá s'ín tìbìnè-nò nga tìtsi'batjiò ngats'ii xita, tìnókjoat'aà-là Nainá, tìtsi'ba-là Nainá, tjii-là kjondaà it'aà ts'e ngats'ii xita xi tjín nga tjtisa isò'nde. ² Mochjeén-né nga kítsi'batjiá xi xitaxá ítjòn títsajna kò ngats'ii xi kjotíxoma tjíya tsja mé-ne nga 'nchán kítsajna-ná tikoā tafi tafi sijchá yijo-ná tikoā jchaxkoán Nainá kò jchaxkoán kjoā xi ndaà tjín. ³ K'e nga k'oas'ín s'eén ndaà tjín koā ndaà sasén-là Nainá xi ochrjekátjì-ná kjo'in. ⁴ Nainá, jè xi mejèn-là nga ngats'ii xita kitjokàjiín kjo'in tikoā sjiín-là kós'ín tjín xi kjoakixi. ⁵ Tà jngoò ma Nainá; tikoāá tà jngoò ma xita xi chjatjì-ná it'aà ts'e Nainá, jè xita xi Jesucristo 'mì. ⁶ K'e nga kichiya nachrjein-là Nainá, Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-là nga

k'en mé-ne nga kochjítjì-ne ngats'ìi xità nga ma kitjokàjiin kjo'in. K'oaá s'in kis'iin nga kisijiin yije-la xità. ⁷ 'Aán kjòngatsja xá jè nga 'an tsibíxáya-na Cristo nga kichjàya 'én ndaà-la tikoà kokoòya-la jñà xi mìtsà xità judío nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo tikoà skoe xi kjoakixi. 'Én kixi xi tixan-lè, mìtsà 'én ndiso.

⁸ It'aà ts'e xità x'in, mejèn-na k'e nga chjat'aà-la Nainá nità ñánda j'nde títsajna, tsjeè kátasíkítsajna inìma-la k'e nga skímìtjen-la tsja Nainá. Kì kjoajti tíjiin inìma-la, koà kì nchikjaán-kjoò-jèn. ⁹ Tikoà jñà íchjín, jè nikje xi ndaà ok'in-la kàtakjá. Kì nikje chjí ókjá. Kì taxkì sí'ñójno skò kò yijo-la tsojmì xi 'nó chjí koni kichà oro kò perla. Chiba chiba kàtíndaà yijo-la mé-ne nga mì xità skòtsejèn-jno-ne. ¹⁰ Tà saá xá xi ndaà tjín kátas'in koni s'in ok'in-la jñà íchjín xi beèxkón Nainá. ¹¹ Jñà íchjín jyò kàtítsajna k'e nga skóta'yà 'én-la Nainá; kàta'nchréñijon-la jè xi okóya. ¹² 'An, mìkiì tsjaà'nde nga jñà íchjín kotíxoma-la xi xità x'in koà kòkòya-la. Íchjín, jyò kàtítsajna. ¹³ Koiì kjoa-la jè Nainá ítjòn tsibíndaà Adán, iskan tsibíndaà Eva. ¹⁴ Mìtsà jè Adán xi kichonachan-la; jè Eva xi chjoón-la. K'oaá s'in komà-ne nga kisakò jé-la. ¹⁵ Tanga, jñà íchjín, tsà sijkítasòn koni s'in mejèn-la Nainá nga s'e-la ixti, kitjokàjiin kjo'in. Mochjeén-né nga ndaà kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, nga s'e-la kjoatjòcha, nga tsjeè kítsajnakò Nainá koa ndaà sijnchá yijo-la.

3

Kjoa xi mochjeén ts'e xità xi síkinda naxandá-la Nainá

¹ 'Én jè, nguì 'én kixi-né: Tsà tjín jngoò xità xi mejèn-la xá nga naxandá-la Nainá sijkinda, 'ñó ndaà tjín xá xi mejèn-la. ² Jè xità xi sijkinda naxandá-la Nainá mochjeén-né nga ndaà s'iin mé-ne nga mì yá xi ch'o kitso-la. Jngoò chjoón s'e-la; jngoò xità xi indaà tjín ikon; xità xi ndaà kosòn-la yijo-la; xità xi yaxkón nga ndaà tísjchá yijo-la; xi ndaà sí's'in-la xità xi bijchókón; xità xi ndaà ma-la okóya; ³ xi mìtsà xità ch'i; xi mìtsà xità kjaán-kò; xi mìtsà ton chijé kjòtsjakeè. Jè xità xi mochjeén xi ndaà xità, xi mìtsà kjoasiì sí's'in-la, xi mìtsà ton kájno-la. ⁴ Mochjeén-né nga ndaà kjotíxoma-la xità ni'ya-la; ndaà sijkixi ixti-la mé-ne nga s'e-la kjoxkón ixti tikoà sijkítasòn koni s'in tsò xità jchínga-la. ⁵ Tsà mìkiì ma-la otíxoma-la xità ni'ya-la, ¿kò s'in koma sijkinda xità naxandá-la Cristo? ⁶ Jè xi síkinda xità naxandá-la Nainá jè xi mochjeén xi kjòtseé kòkjeiín-la, mé-ne nga mì 'nga ikon koma-ne nga mì kjo'in s'e-la koni komà'in xità nejí. ⁷ Mochjeén-né nga ndaà sijnchá yijo-la mé-ne nga skoexkón-ne jñà xità xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga mì ch'o kijná, nga mì jè xità nejí sijkijne-la.

Kjoa xi mochjeén ts'e xita xi siichjât'aà-la naxandá-la Nainá

⁸ K'oaá tís'ín tjín ts'e xita xi siikitasòn xá nga siichjât'aà-la xita naxandá-la Nainá, jñà mochjeén xita xi yaxkón nga ndaà nchisíjchá yijo-la. Mìkiì koma siikjattjya-la 'én xi chja. Mìkiì koma xán koahijtako. Mìkiì koma ton chijé kotsjakeè. ⁹ Mochjeén-né nga ndaà kàtafit'aà-la kjoatjí'ma xi jye tsakó Nainá koni s'ín mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo. Tíkoo mochjeén-né nga tsjeè kàtasíkítsajna kjohítsjeèn-la. ¹⁰ Jñà xita xi siikitasòn xá nga siichjât'aà-la xita naxandá-la Nainá, ítjòn kàtachit'aà tsà nímé kjoa tjín-la, ikjoàn, k'eé kàtasíkitasòn. ¹¹ K'oaá tís'ín tjín ts'e íchjín; mochjeén-né nga yaxkón nga ndaà nchisíjchá yijo-la. Mì 'én ndiso kichja. Indaà k'oeè ikon. Ndaà siikitasòn yije nita mé kjoa-ne. ¹² Jè xita xi síkitasòn xá nga síchjât'aà-la xita naxandá-la Nainá, mochjeén-né nga tà jngoò chjoón s'e-la. Ndaà kàtatixoma-la ixti-la ko xita ni'ya-la. ¹³ Jñà xita xi ndaà siikitasòn xá koi, isa ndaà jchaxkón koa isa 'ñó ndaà s'e ikon koni s'ín mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo Jesús.

Kjoa'ma-la Nainá

¹⁴ Mejèn-na nga kjíkon niton-lè, tanga tsà koií nachrjein-la kochrjein-ya-na, k'oaá ma-ne tikjiì-lè xojon jè ¹⁵ mé-ne nga jcha-ne kós'ín kítsajnakoaá xita xinguiá ya jjiin naxandá-la Cristo xi tijnakon. Jè naxandá-la Cristo tjíya tsja 'én kixi-la Nainá. ¹⁶ Nguè 'én kixi-né nga 'ñó jeya jè kjoa'ma-la Nainá xi jye tsakó koni s'ín yaxkoán Nainá:
Nainá, xitaá komà nga j'ìi i isò'nde;
it'aà ts'e Inima Tsjeè-la ki'ya-la nga tjín-la kjoakixi;
jñà àkjale kijtsee-né;
'én-la kinokjoàyajjìn-la ngats'ìi xi mìtsà xita judío;
nga títja isò'nde kòkjeiín-la xita it'aà ts'e Cristo;
jeya kitjoétjò-ne ján ngajmì.

4

Xita xi mìtsà 'én kixi kokòya

¹ Tanga jè Inima Tsjeè-la Nainá ndaà bénojmiya-ná nga tsò: k'e nga chiba nachrjein chija-isa-la nga kjoíi ijngoò k'a Cristo, s'eé xita xi mì tì kiì kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Yaá kjit'aà-la inima ch'o-la neji xi konachan koa kjohítsjeèn-la neji siikitasòn. ² Jñà kji'nchré-la xita ndiso xi jò isén tjín-la. Xita koi, nga jye kjótájaajjìn kjohítsjeèn-la, mì tì kindá fikò-ne kjoach'o xi nchis'ín. ³ Jñà xita koi mìkiì tsjá'nde nga kixan xita. Tíkooá tjín tsojmì xi ma chine, mìkiì tsjá'nde nga koma chjine. Tanga tsojmì koi, Nainá tsibíndaà nga tjí'nde-la nga koma skine xita xi mokjeiín-la ko xi ndaà tjiin-la kjoakixi. K'e nga skine tsjá-la kjondaà Nainá. ⁴ Ngats'ìi tsojmì xi Nainá

tsibíndaà, ndaà-né, mìkìi koma kìnáchrjenguaá. Koma sikjeén yije tsà k'oi-lá kjondaà Nainá k'e nga sikjeén. ⁵ Jè 'én-la Nainá siitsjeè tsojmì k'e nga kìnókjoat'aà-lá.

Jngò chì'nda-la Cristo xi ndaà síxá

⁶ Ji, tsà k'oas'in kókóya-la jñà xita xinguaá kjoa koi, 'ñó ndaà síxát'aà-la Cristo Jesús. Skasòn-isa kjohitsjeèn-lè it'aà ts'e 'én xi mokjeín-ná kò kjohitsjeèn xi ndaà tjin xi ndaà tì'mitjingui-la.

⁷ Tanga kì taxki nìs'in-la 'én jhínga ts'e isò'nde xi nímè chjì-la xi tà kjohitsjeèn-la xita. Tìnè-la yijo-lè nga chaxkoín Nainá. ⁸ Tsà kìnè-lá yijo-ná nga k'oi-lá nga'ño, sakó chiba-la kjondaà, tanga tsà kìnè-lá inima-ná nga ndaà jchaxkoán Nainá, isaá sakó-ná kjondaà xi mochjeén-ná nga kjit'aà nachrjein. Sakó-ná kjondaà i it'aà nangui kò nga koma iskan tikoáá sakó-ná ján ngajmì. ⁹ 'Én koi, 'én kixi-né. Mochjeén-né nga kàtakjeiin yije-la xita. ¹⁰ Koi k'oas'in bìnè-lá xá yijo-ná, tikoá nìkjaán kjo'in nga jè titsachiñá-lá Nainá xi tijnakon xi ma-la ochrjekajin kjo'in ngats'ìi xita. Jñà-né xi kitjokajin kjo'in xi mokjeín-la it'aà ts'e Cristo.

¹¹ K'oáá s'in tatixoma-la jñà xita, k'oá tì s'in takóya-la 'én koi. ¹² Kì yá xi ochrjekàngui-lè nas'in nguì sa ixti-isi. Ya jjin-la xita xi mokjeín-la it'aà ts'e Cristo, ji, ndaà t'in itjoìn mé-ne skíngui-ne kós'in nokjoi, kós'in 'nì, kós'in tjòcha 'yi Nainá kò xita, [kós'in ndaà tjna inima-lè], kós'in mokjeín-lè it'aà ts'e Nainá, kós'in tsjeè tìnìchí yijo-lè nga nguixkò Nainá. ¹³ Skanda k'e nga kichokon-lè, k'oáá s'in t'in: tixkejìn-la xita 'én-la Nainá; tìnè-la nga 'ño kàt'eé-la ikon; tikoá takóya-la. ¹⁴ Kì nìjchàajin-jèn nga síxát'aà-la Nainá it'aà ts'e kjotjò xi kitjoé-lè k'e nga jñà xita jhínga-la naxandá-la Nainá tsohósòn-lè tsja nga jñà kiichja ngajo-la Nainá it'aà tsiji.

¹⁵ It'aà ts'e kjoa koi, kjit'aà nachrjein tiyakoji, tikoá tixákoji mé-ne nga skoe yije-ne xita nga ndaà tímajhíngakoji. ¹⁶ Ndaà tìkindii yijo-lè mé xi 'nì. Tikoá t'in kindá jè 'én xi okoóya-la xita. Kixi tjni. Tsà k'oas'in sikitasòin, ngaji, kitjokajin kjo'in; tikoáá kitjokajin kjo'in jñà xita xi 'nchré-lè.

5

Kjondaà xi mochjeén it'aà ts'e xita xi kje'ei

¹ Jñà xita xi jye 'ño jhínga, kì taxki nìkaká-la; k'oáá s'in tènòjmíya-la koni tsà na'èn-lè ma; tikoá jñà xi isa ixti-isa, k'oáá s'in tènòjmíya-la koni tsà 'ndsì ma. ² Jñà íchjín xi jye 'ño jhínga, k'oáá s'in tènòjmíya-la koni tsà nea-lè ma. Jñà xi íchjín ixti k'oáá s'in tènòjmíya-la koni tsà tichji ma nga nguì tsjeè tjna kjohitsjeèn-lè.

³ T̄is̄ikòò j̄n̄à íchjín xi jye k'en x'in-là tsà kixi kjoa nga tsjìn xi osìkò. ⁴ Tsà tjín íchjín ka'àn xi tjín-là ixti, kò tsà tjín-là ixti 'ndeíí, ixti koi, ítjòn kàtasíkitasòn ya ni'ya-là kós'ín beèxkón Nainá. Kàtasìkò x̄it̄a xíkjín, mé-ne nga tsjá ngajo-là kjoatjòcha ts'e x̄it̄a jchínga-là. Kjoa koi, ndaà tjín. K'oaá s'ín sasén-là Nainá. ⁵ Jè chjoón ka'àn xi kixi kjoa nga tjina tajngoò, Nainá 'ñót'aà-takòn kò nàchrjein kò n̄it̄j̄en bít̄si'ba nga chjat'aà-là Nainá. ⁶ Tanga jè chjoón ka'àn xi kjotsja ts'e isò'nde xi ch'o tjín tsjá-là yijo-là, it'aà ts'e Nainá tjínak'en-né n̄as'ín tjínakon. ⁷ K'oaá s'ín tatixoma-là kjoa koi mé-ne nga ndaà s̄ij̄chá-ne yijo-là nga mì yá xi ch'o k̄it̄so-là. ⁸ Tsà yá xi mìkìi s̄ik̄ind̄a x̄it̄a xíkjín nga s̄ichj̄át'aà-là, mats'iākò ítjòn-ne xi ya t̄itsajnakò ni'ya-là, tsà mì k'oaá s'ín k̄osìkò xíkjín, mìkìi nchisíkitasòn 'én xi mokjeíin-là it'aà ts'e Cristo. Is̄aá ch'o nchisík̄itsajna yijo-là mì k'oaá-ne koni j̄n̄à x̄it̄a xi mìkìi mokjeíin-là 'én-là Nainá.

⁹ Íchjín ka'àn xi s̄it'aà xojoñ nga kochj̄át'aà-là, tà j̄n̄à-né xi tsato j̄an kaàn nó tjín-là xi kixi tsibít̄sajnakò x'in-là, ¹⁰ j̄n̄à xi 'ya-là nga ndaà kis̄ij̄chá yijo-là ts'e xá xi ndaà tjín: tsà ndaà kis̄ij̄chá ixti-là, tsà ndaà kis̄is'in-là x̄it̄a xi ijchòkon ni'ya-là, tsà tsan̄j̄no ndsokò x̄it̄a-là Cristo nga ndaà kis̄is'in-là, tsà kis̄ichj̄át'aà-là x̄it̄a xi kjoa t̄itsajj̄in. Tsà k'oaá s'ín kis̄ik̄itasòn yije xá xi ndaà tjín, koma s̄it'aà xojoñ.

¹¹ Tanga j̄n̄à íchjín ka'àn xi s̄a ixti is̄a mìkìi koma xojoñ s̄it'aà. K'e nga x'in kjoaajj̄in-là, mìtsà 'iín koma-là nga k̄inchat'aàx̄in-là Cristo nga k̄ixan ìjngoò k'a-ne. ¹² Tsà k'oaá s'ín s̄j̄in, kjo'íin s'e-là nga mìkìi nchisíkitasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba nga s̄a ítjòn. ¹³ Íchjín koi, t̄ikoáá mangaá-là nga x̄k̄i xi ján ni'ya binchimajto. Ma ts'eè-né. Mìtsà tà ma ts'eè. T̄ikoáá 'én ndiso bíxkó. Chjajj̄in chj̄a'a ñánda mì j̄n̄à oko-là. ¹⁴ 'An, k'oaá s'ín mejèn-na nga k̄atixan ìjngoò k'a-ne j̄n̄à íchjín ka'àn xi s̄a ixti is̄a. K̄atas'e-là ixti. Ndaà k̄at̄at̄ixoma ni'ya-là mé-ne nga mì ch'o k̄ichjajno-ná xi kondra. ¹⁵ Tjín i'nga íchjín ka'àn xi jye tsohófaya-ne, jè kiit'aà ìjngoò k'a-là x̄it̄a neíí.

¹⁶ Tsà jngoò x̄it̄a xi mokjeíin-là 'én-là Nainá tsà tjín xíkjín xi chjoón ka'àn, mochjeén-né nga k̄atasichj̄át'aà-là xíkjín mé-ne nga mì jè n̄axandá-là Cristo 'ñó skanè-ne xá. Jè n̄axandá-là Cristo komaá k̄osìkò xi kixi kjoa nga nguì ndí chjoón ka'àn ìma.

¹⁷ J̄n̄à x̄it̄a jchínga xi ndaà otixoma ya n̄axandá-là Nainá, ok'ín-là nga is̄a ndaà jchaxkón koa kochj̄át'aà-là xi mochjeén-là, mats'iākò-ne j̄n̄à xi chjaya koa okóya 'én-là Nainá. ¹⁸ Xojoñ-là Nainá, k'oaá s'ín t̄ichj̄a nga tsò: “Jè nchraja xi síxá, k̄i n̄a'ya bl'a tso'ba.” T̄ikoáá t̄jít'aà xi tsò: “Jè x̄it̄a xi síxá, mochjeén-né nga k̄at̄achj̄í-là.”

19 Kì kiì nìs'in-là tsà yá xi óngui x̄ita jchínga xi otíxoma ts'e naxandá-là Nainá tsà mì jò jàn ma-ne x̄ita xi kijtseè-ne xkõn kjoa xi komà.

20 Tanga jñà x̄ita jchínga xi ótsji jé-isa, t̄ikaká-là nga nguixkõn ngats'ìi x̄ita naxandá-là Nainá, mé-ne jñà x̄ita xi i'nga k'oaá s'ín sincháxkón-ne.

21 T̄ibnè-lè nga nguixkõn Nainá kò Na'èn-ná Jesucristo kò àkjale-là xi xó jè jaàjiin-ne, ndaà t̄ikitasòin kjoa koi. Nìmé kjoa xi b̄indaàjiin k'e nga k'j'eè kiì 'ya-là tsà kixi kjoa. Kì chjaàjiin x̄ita xi nìs'in-là; ngàsòn t̄is'in yije-là. 22 Kì yá x̄ita xi taxk̄i chjaàjiin nga kjósòn-là ndseji k'e nga k'oi-là xá jjiin naxandá-là Nainá. Ítjòn ndaà t̄ikítsjiin mé-ne nga mì jì kòkòt'aà-lè jé-là x̄ita xi k'j'eí. Tsjeè t̄ijni.

23 Nga ch'in t̄jín kjit'aà-là indso'boi, kì tà nandá 'yoi, t̄ikoaá t'i chibi nandá vino.

24 T̄jín i'nga x̄ita xi t̄ik'e 'ya-là jé-là k'e nga t̄ik'j'eè sindaàjiin. Tanga t̄ikoaá t̄jín i'nga xi iskan 'ya-là. 25 K'oa t̄is'ín t̄jín xá xi ndaà t̄jín, t̄jín xi n̄iton beè x̄ita. T̄ikoaá t̄jín xá ndaà xi mì n̄iton 'ya-là tanga mìkiì koma jngò k'a sijna'ma. Iskan jcha-là.

6

1 Ngats'ìi x̄ita naxandá-là Nainá xi ch̄i'nda t̄itsajna'ñó, ndaà kàtèèxkón nei-là mé-ne nga mì yá xi ch'o k̄ichjajno-là Nainá kò 'én xi okòyáá it'aà ts'e Cristo. 2 Jñà x̄ita ch̄i'nda xi mokjeiín-là nei-là it'aà ts'e Cristo, mochjeén-né nga ngàsòn ndaà kàtèèxkón nei-là nga 'ndseé joó it'aà ts'e Cristo. Ísaá ndaà kàtasíxá-là nga ngàsòn mokjeiín-là 'én-là Nainá t̄ikoa tsjakeè xíkjin.

Jñà 'én koi, takóyi t̄ikoa t̄inókjoayi.

Kjoa xi sakó-ná k'e nga ton matsjachaá

3 Tsà t̄jín x̄ita xi k'j'eí tsò 'én xi okóya nga mì t̄jngò ikon koni tsò 'én ndaà-là Na'èn-ná Jesucristo t̄ikoa mìkiì t̄jngò ikon it'aà ts'e kjotíxoma koni s'ín yaxkoán Nainá. 4 X̄ita koi, x̄ita 'nga takòn-né, nìmé machiya-là. 'Nó tsjakeè nga ótiya-ne 'én xi nìmé ch̄jì-là. Yáá nchrobát'aà-ne nga maxitakòn-chaá xinguiáá, nga bixkán-kjoaá, nga nokjoàjno-lá xinguiáá 'én xi ch'o tsò, t̄ikoa ch'o n̄ikítsjeèn it'aà ts'e x̄ita xi k'j'eí. 5 T̄ikoaá yáá nchrobát'aà-ne nga kjit'aà nachrjein nchikjaán-kjoò jñà x̄ita xi mì kixi síkjeèn kjohítsjeèn-là kò mì kjoakixi fit'aà-là. K'oaá s'ín síkítsjeèn, tsò-né: tsà ndaà jchaxkoán Nainá, yáá sakó-ná ton. Ngaji, kì k'oaá t̄jín kjoa xi n̄ikítsjiin. 6 Kixi kjoa, tseé kjondaà sakó-là x̄ita k'e nga beèxkón Nainá tsà t̄ikoa tsja t̄jín-là inima-là mé xi t̄jín-là. 7 Nga nìmé xi kich'á k'e nga kits'iaán i isò'nde. T̄ikoaá nìmé xi kjikoaá k'e nga kijyá. 8 Tsà t̄jín-ná tsojmì xi chineé koa t̄jín-ná nikje xi chikjá,

mochjeén-né nga tsjaá kíjngoò-lá takoán. ⁹ Tanga jñà xità xi mejèn-la kjoanchiná, nga mikìl chíkjoako-la kjohítsjeèn xi ch'o tjin nga kjìn tsojmì mejèn-la, yaá kixongui ch'an koa yaá singui'ño. 'Ñó mejèn-la kjoa xi nimé chji-la koa xi ch'o síko-ná, kjoa xi síkíts'ón xità koa yaá chijajiin. ¹⁰ K'e nga ton matsjachaá, yaá mats'ia-ne kjoa ts'e jé kò ngats'ii kjoa xi ch'o tjin. Tjin i'nga xità xi jye chinchat'aaxin-la kjoa xi mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo jè ngatji-la nga tse ton mejèn-la. K'oaá s'in ma-ne nga tijñà-ne tse kjo'in tsjá-la yijo-la.

Tìnè-la yijo-lè kjoa xi mokjeiin-lè

¹¹ Tanga ngaji xi xità-la Nainá 'mì-lè, tìsit'aaxin-la ngats'ii kjoa koi. Jè t'in tjingui-la xi kjoakixi. Jchaxkoín Nainá. Ndaà kàtakjeiin-lè it'aà ts'e Cristo. Kàtas'e-lè kjoatjòcha. Kàtas'e-lè kjoatsetakòn. Indaà kjoa tikijni inima-lè. ¹² Ndaà tixkàtji kjoa xi mokjeiin-ná it'aà ts'e Cristo. Kì nìkijna-jèn ndiyá kixi ts'e kjoabinachon xi mikìl fehet'aà nita kjé-ne. Nga koií xá kichja-lè Nainá. Ngaji jyeé k'oas'in ndaà kits'ii ndsoboí nga kinikixiyi 'én xi mokjeiin-lè it'aà ts'e Cristo nga nguixkon xità xi kjìn ma-ne nga kii'nchré. ¹³ I'ndeí jngoò xá tibinè-lè nga nguixkon Nainá xi síkítsajnakon yije nita mé xi tjin, tikoa nguixkon Jesucristo xi ndaà kitsjaà tso'ba nga kisikixiya 'én ndaà-la k'e nga kichja nga nguixkon Poncio Pilato. ¹⁴ K'oaá s'in tìhotixoma-lè, ndaà tikitasòin kjotixoma koi; kì nìkijatjiya-la mé-ne nga mì yá xi kochrjengui-lè skanda k'e nga kjoii jngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo. ¹⁵ K'e nga kijchòya nachrjein, Nainá, k'oaá s'in sìikitasòn yije kjoa koi. Mé tà ndaà-la Nainá nga jè tajngoò tíhotixoma. Jè tjina ítjòn-la jñà xi xitaxá ítjòn títsajna tikoa tjina ítjòn-la jñà xi xità sko-la títsajna. ¹⁶ Tajngoò Nainá xi xó k'oas'in tjina-ne nga mikìl biyaá. Yaá tjinajiin kjoahiseèn ñánda mì yá xi koma kijchò kinchat'aà-la. Nì saá jngoò xità beèxkon nì mikìl tjí'nde-la nga skoexkon. Nainá, kjit'aà nachrjein jeya kàtjna. Kàtayaxkón kjotixoma-la nita kjé-ne. K'oas'in kàtama.

¹⁷ Jñà xità nchiná xi tjin i isò'nde, k'oaá s'in tìnè-la: “Kì bí'nga-la ikon.” Kì koií ma'ñót'aà ikon kjoanchiná xi tjin-la nga tà nìton fehet'aà. Jè kàtama'ñót'aà ikon Nainá xi tjínakon nga jè tsjá yije-ná xi mochjeén-ná skanda síkatonè-la mé-ne nga kò kjotsja síkjeén tsojmì xi tsjá-ná. ¹⁸ Koatín-la, kjondaà kàtas'in. Kàtas'e-la kjoanchiná nguixkon Nainá it'aà ts'e kjondaà xi s'in. Kì kjoaxkon fikjaá, kò inima-la kàtatsjá itsé-la xikjín mé xi tjin-la. ¹⁹ Tsà k'oas'in sìikitasòn nachrjein i'ndeí, s'ee-la kjoanchiná xi mikìl kjoehet'aà k'e nga jye títsajna nguixkon Nainá. Tikoaá tjoé-la kjondaà xi nguì ts'e kjoabinachon.

'En xi fehet'aà-ne

²⁰ Ngaji Timoteo, ndaà t̄ikitasòin 'én ndaà-là Nainá xi j̄i kjòngatsjei. Kì k̄i na'yà-là 'én ndiso xi n̄imé chjì-là. Kì k̄i n̄is'in-là kjoa xi chitiya-ná ts'e kjoachjine ndiso. ²¹ Tjín i'nga x̄ita xi k'oà tjín kjohítsjeèn fitjingui-là. K'oàá ma-ne nga chinchat'aàxìn-là kjoa xi mokjeín-ná ìt'aà ts'e Cristo.

Jè kàtijnako-lè kjondaà-là Nainá.

Xojoṇ carta-la San Pablo xi ma-ne jò xi kiskii-la Timoteo

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Timoteo

¹ 'An, Pablo, tìkjii-lè xojoṇ jè. Nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo nga k'oaá s'ín kjòmejèn-la Nainá. K'oaá s'ín kitsjaà tso'ba Nainá nga kíjnakon iníma-ná it'aà ts'e Cristo Jesús. ² Ngaji Timoteo xi 'ñó matsjake-lè koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè, Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo kàtatsjá-lè kjondaà, kàtahímakeè-lè, kàtas'e-la kjoa'nchán jjiin iníma-lè.

'Én xi tsjá Pablo it'aà ts'e Cristo

³ Miki jchàajiiin-na kò nachrjein kò nitjen bìtsi'batji-lè tikoà tsjaà-la kjondaà Nainá, jè xi 'an bexkoán koni s'ín kijtseèxkón jña xitá jchínga-na nga nguì tsjeè tjín kjohítsjeèn-na. ⁴ K'e nga bítsjeèn-na kjoa ts'e ndáxkoiiin mejèn-na nga skoeè ijngoò k'a-lè mé-ne nga kotsja-la iníma-na. ⁵ Bítsjeèn-na nga nguì ndaà mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo koni s'ín kòkjeiín itjòn-la neaájchá-lè Loida kò nea-lè Eunice. 'An k'oaá s'ín makixi-na nga ngaji tikoá ndaà mokjeiín-lè.

⁶ Koií k'oa'sín tìsikítsjeèn-lè nga isa ndaà tìkjiín kjotjò xi kitsjaà-lè Nainá nga ndaà tixá-la, jè kjotjò xi kitjoé-lè k'e nga 'an tsakàsòn-lè ndsaa. ⁷ Nainá, mìtsà iníma tsakjón kitsjaà-ná. Jè kitsjaà-ná Iníma Tsjeè-la nga tsjá-ná nga'ñó, nga tsjá-ná kjoatjòcha, nga tsjá-ná kjohítsjeèn kós'ín s'eén nga kixi sijchá yijo-ná. ⁸ Koií kjoa-la kì masobà-lè nga nokjoàkoií xitá it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. Tikoà kì masobà-lè xi it'aà ts'an nga ndayá tjna'ya koií kjoa-la nga ya sìxát'aà-la Na'èn-ná. Tìkjeiín-kò-ná kjo'in xi it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Jè Nainá tsjá-lè nga'ñó xi kochjeèn-lè. ⁹ Nainá, jyeé tsachrjekàjiiin-ná kjo'in. K'oaá s'ín kiichja-ná nga tsjeè sijchá yijo-ná. Mìtsà koi kjoa-la nga ndaà k'éné. Koi-né nga k'oa'sín kjòmejèn-la Nainá tikoà kitsjaà-ná kjondaà-la xi it'aà ts'e Cristo skanda tisa tàts'en-la kjoa k'e nga tìk'jeè sindaà isò'nde. ¹⁰ I'ndeí Nainá jyeé tsakó kjondaà-la nga jyeé j'ii Jesucristo xi ochrjekàjiiin-ná kjo'in. Jaàxìn-ná nga'ñó-la kjoabiyaà. Xi it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, tsakó-ná kjoabinachon tikoà tsakó-ná nga mìtsà jngoò k'a kiyá nita kjé-ne.

¹¹ Nainá, 'aán kisingatsja-na xá jè nga 'an kichjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tsibíxáya-na it'aà ts'e xá-la nga 'an kokoòya-la jña xi mìtsà xitá judío. ¹² Tseé kjo'in

tisikjiaán tà jè ngatjì-là 'én xi 'an chjàya. Tanga mìkiì ma-sobà-na. Jyeé tíjiin-na nga it'aà ts'e Cristo mokjeiin-na. Tikoáá ndaà tíjiin-na nga ta jngoò jè Nainá xi tjín-là nga ñó. Ndaà sìikinda jè xá xi 'an kisìngatsja-na skanda jè nàchrjein k'e nga kjoíí jngoò k'a-ne Jesucristo.

¹³ Ndaà tíjiin takoìn 'én ndaà xi 'an tsakoòya-lè koni s'ín tjín 'én xi mokjeiin-ná kò kjoatjòcha xi tjín-ná nga Cristo titsajnakooá. ¹⁴ Ndaà tikitasoìn xá ndaà xi jì kjòngatsjei. Jè sìichját'aà-lè Inima Tsjeè-là Nainá xi tjínajiin inima-ná.

¹⁵ Jyeé tíjiin-lè ngats'iì xi titsajna nangui Asia, jyeé kitsjeiin takòn-na, koni jè Figelo kò Hermógenes. ¹⁶ Nainá kàtahimakeè xità ni'ya-là Onesíforo. Kjìn k'a j'ii síjehikon-na. Mikìì kjòsobà-là nas'ín ndayá tjina'ya. ¹⁷ Tà saá, k'e nga j'ii i Roma skanda mìkiì kisikjáyá nga ñó tsohótsji-na skanda kó nga kisakò-là ñánda tjinaa. ¹⁸ Na'èn-ná kàtahimakeè jè Onesíforo k'e nga kijchò nàchrjein-là Nainá. Ngaji jyeé ndaà tíjiin-lè, ndaà kisichját'aà-ná ján Éfeso.

2

Timoteo, jngoò soldado-là Cristo xi ndaà síxá-là

¹ Ngaji Timoteo koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè, tjii-là nga ñó yijo-lè it'aà ts'e kjondaà xi tsjá Jesucristo nga jè titsajnakooá. ² Jè 'én xi kina'yà-ná nga kichjàya nguixkòn nga kjìn ma xità xi kii'nchré, k'ooá s'ín takóya-là xi xità kixi xi ndaà ma-là okóya mé-ne k'oa tís'ín kòkòya ngajo-là xità xi kj'eíí.

³ Ngaji Timoteo, tikjeiin-kò-ná kjo'in nga ndaà mìt'aà-là Jesucristo koni jngoò soldado xi sikjeiin kjo'in. ⁴ Jngoò xità xi soldado síkitasòn mìkiì tjí'nde-là nga kj'eíí xá skóngajiin xi tjín isò'nde, tjínè-là nga ya síkitasòn-là jè xi kitsjaà-là xá mé-ne nga ndaà kíjnakò. ⁵ K'ooá tís'ín tjín jè ts'e xità xi síská. Tsà mì kixíí sìiská koni s'ín tjín kjotíxoma-là mìkiì tjoé-là chjí-là. ⁶ Xità xi bínè-là yijo-là nga ndaà síxá nga bítje tsojmì tjè, k'e nga jye kojchá tsojmì, jè tjoé ítòn chiba-là tsojmì xi majchá koni tsà chjí-là. ⁷ Tikítsjiin koni s'ín tixan-lè. Jè Nainá isa ndaà tsjaya yije-lè kjohítsjeèn.

⁸ Tikítsjiin it'aà ts'e Jesucristo, jè xi jaáyajiin-là mik'en xi tje-là xitaxá ítòn xi David ki'mì. K'ooá tsò 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjàya. ⁹ Koií kjoa-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjàya, tisikjiaán kjo'in skanda na'ño kichá jtít'aà'ñoá nga tjina'ya ndayá koni jngoò xità xi 'ño ts'en. Tanga jè 'én-là Nainá mìtsá jtít'aà'ñoá jya ndayá. ¹⁰ Koií kjoa-là tisikjiaán yije kjo'in xi kjondaà ts'e xità xi xó jaajiin-ne Nainá mé-ne nga tikoá kitjokajiin-ne kjo'in xi it'aà ts'e Cristo Jesús; s'ée-là kjoajeya xi mìkiì fehet'aà nità kjé-ne.

11 'Én koi, 'én kixi-ne nga tsò:

Nga ya k'en-koaá Cristo, tikoáá yaá kítsajnakon-koaá.

12 Tsà chíkjoa-ná kjo'in tikoáá yaá kotixomakoáá Cristo.

Tsà kixoán mikìl bexkoan, jè k'oaá tì kítsò-ná mikìl bexkoan.

13 Tsà mikìl sikitasoán 'én xi nokjoá, tanga Nainá sikitason 'én xi chja.

Mikìl koma sijkatjìya 'én-la.

Jngoò xitá xi ndaà síxá-la Cristo

14 Tíkítsjeèn-la kjoa koi. Tjínókjoakoi nga nguixkon Nainá mé-ne nga mì kohótiya-ne kjoa ts'e 'én. Jè kjoa xi chitiya-ne nímé chjì-la. Tà saá síkíts'ón xitá xi 'nchré. 15 'Nó ndaà tjínè-la yijo-lè mé-ne nga ndaà kijna-ne nga nguixkon Nainá. Nímé xi qosobà-lè nga ndaà tjín xá-lè koa ndaà okoòyi 'én kixi-la Cristo. 16 Kì taxkì nokjoà-jèn 'én xi mikìl sasén-la Nainá xi nímé chjì-la. Jñà xitá xi k'oas'ín chja, isaá 'ñó binchat'aàxìn-isa-la Nainá. 17 Jñà 'én xi ch'o tsò k'oaá ngaya-la koni ch'in nchikòn xi bi'ndo-ne yijo-ná. K'oaá s'ín chja Himeneo kò Fileto 18 nga jyeé chinchat'aàxìn-la xi kjoakixi nga tsò: "Jè kjoa xi faáya-la mik'en jyeé tsato-né." K'oaá ma-ne sískáya i'nga-la xitá kjoa xi mokjeiín-la. 19 Tanga Nainá jyeé tsibíjna'ñó tàts'en jngoò kjoakixi ñánda jtít'aà 'én xi tsò: "Nainá beèxkon-né xi xitá ts'e"; ngats'ì xi tsò: "An, xitá-la Cristo-ná, kàtinchat'aàxìn-la kjoa xi ch'o tjín."

20 Jngoò ni'ya xi je kji, tjín tsojmì xi oro kò plata. Tikoáá tjín tsojmì xi yá kò xi ni'nde. Tjín tsojmì xi nachrjein nchijòn mochjeén koa tjín xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaà tíma. 21 Tsà sìtsjeé kjohítsjeèn-ná nga kinchat'aàxìn-lá kjoa xi ch'o tjín, k'oaá s'ín sijkjeén-ná Nainá koni tsojmì tsjeè xi tà k'e mochjeén k'e nga ndaà tíma. Títsajnaandaà nga sikitasoán nità mé xá-la Nainá xi ndaà tjín.

22 Ngaji Timoteo, tìsit'aàxìn-la kjohítsjeèn-la ixti xi ch'o tjín. Koi t'in tjingui-la xi kjoakixi, kò kjoa xi mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, kò kjoatjòcha, kò kjoa'nchán takòn. K'oas'ín t'in tjingui-la kjoa koi kò xitá xi tsjeè tjín inìma-la nga chjat'aà-la Nainá. 23 Kì kjoa nchikón nìs'in-la xi nímé chjì-la. Jyeé ndaà tjìin-lè nga kjoasiì ótsji. 24 Jngoò chì'nda-la Nainá mikìl mochjeén nga kjoasiì skóngajìin. Ndaà kàtasìkò yije xitá. Kàtijnandaà nga kòkòya 'én-la Nainá. Kàtas'e-la kjoatsetakòn mé kjoa xi mat'in. 25 Kòó kjondaà-la kàtasìkixiya jñà xi xitá kondra, tsà koi nachrjein Nainá tsjá isa-la nachrjein nga sìkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga kòkjeiín-la xi kjoakixi. 26 K'e nga táx'anguì xkon, komaá kitjokajìin kjoanachan-la neijí nga ya jtít'aà'ñó-la nga k'oas'ín sikitason-la koni s'ín mejèn-la neijí.

3

Mé kjoa ch'o xi s'iin xita k'e nga tímachraña nga kjoehet'aà nachrjein

¹ Ngaji Timoteo, kàtasijiin-lè k'e nga tímachraña't'aà nachrjein nga kjoíi jngoo k'a-ne Cristo, kjin skoya kjoa s'e xi mikii ndaà tjín. ² Jña xita xi s'e, tà yijo-laá 'ño siis'in-la; toón 'ño kotsjakeè; yijo-laá 'ño ndaà siikítsajna; xita 'nga ikoón koma; kichjajno-la Nainá ko xita; mikii kii'nchréñijon-la xita jchínga-la; mikii tsjá ngajo-ne kjondaà, mikii skoexkón Nainá, ³ mikii siitjòkeè xíkjin, jngoo k'a mikii siije-la ikon, 'én ndiso tsját'in xíkjin, mikii siikinda yijo-la mé kjoa xi s'iin, xita ch'o koma, kondraá kjoí-la kjoa xi ndaà tjín, ⁴ kondraá kjoí-la amigo-la, mìtsà ítjòn siikítsjeèn mé kjoa xi s'iin, 'ño 'nga ikon koma, jè siitsjakeè kjoa ts'e isò'nde xi sasén-la yijo-la, mikii siitsjakeè Nainá. ⁵ K'oaá s'in s'iin koni tsà beèxkón Nainá, tanga mikii tsjá'nde nga jè nga'ño-la Nainá siixájiin inima-la.

Xita koi kii nìs'in-la. ⁶ Jña xita koi, ótsji'nde-la nga fahas'en ni'ya-la íchjín xi mikii beèxkón yijo-la ko xi tse jé tjín-la nga ma konachan-la. Íchjín koi, yaá fitjinguí-la kjoa xi isa 'ño ch'o tjín koni s'in mejèn-la yijo-la. ⁷ Kjit'aà nachrjein nchikota'ya 'én xitse tanga njngoo nachrjein fahas'en-jiin-la xi nguì kjoakixi. ⁸ Jña xita koi, k'oaá tis'in binchahikon-la xi kjoakixi, koni kis'iin xita chjine xi ma-la bíndaà xi ki'mì Janes ko Jambres nga chinchahikon-la Moisés. Xita koi, jngoo k'aá ch'o tjín kjohítsjeèn-la. Bitjongui-né nga nguixkon Nainá nga mikii mokjeiín-la xi kjoakixi. ⁹ Tanga mikii siikijne. Kijchò nachrjein nga skoe yije xita kjoa tondo-la. K'oaá s'in jchat'in-la koni jè Janes ko Jambres.

Kó tsò Pablo nga bit'in-la Timoteo nga 'én kixi kòkòya

¹⁰ Tanga ji Timoteo k'oaá s'in tì'mitjinguí-la koni s'in tsakoòya-lè, koni s'in tísíjchá yijo-na, koni s'in tjín kjohítsjeèn-na mé kjoa xi tìfitjinguí-la. K'oaá tis'in mokjeiín-lè koni s'in mokjeiín-na 'an it'aà ts'e Cristo. K'oaá s'in tjín kjoatsetakòn-lè ko kjoatjòcha-lè koni s'in tjín ts'an. K'oaá tis'in chíkjoa yije-lè nita mé kjoa-ne koni 'an. ¹¹ Tijiin-lè koni s'in tìsikjaán kjo'in it'aà ts'e Cristo tikoá ongatjinguí-na xita kondra koni s'in komat'ian ján naxandá Antioquía, Iconio ko Listra. ¡Taxki toòn kijtseè-na xita nga tsangatjinguí-na tanga jè Na'èn-ná tsachrjekàjiin yije-na kjoa koi! ¹² Kixi kjoa, ngats'ì xi mejèn-la skoexkón Na'èn-ná Jesucristo, k'oaá tis'in s'e-la kondra nga kjitjinguíkeè xita. ¹³ Tanga jña xita xi ch'o s'in, xi konachan, kjit'aà nachrjein, saá 'ño, saá 'ño ch'o s'iin nga skónachan-la xita, tanga k'oaá tis'in komat'in ngajo-ne nga skónachan-la xita xi kj'eíi.

¹⁴ Tanga ngaji, ndaà kixi tikoji jña kjoa xi kichità'yì xi jye k'oas'ín ndaà kòkjeiín-lè. Jyeé tíjùn-lè yá xità xi tsakóya-lè. ¹⁵ Skanda tik'e-né nga tisa ndí ti titsjoi, kiyaxkoin Xojon Tsjeè-la Nainá jè xi koma-la sìchjine-lè kó s'ín kitjokàjìn kjo'in nga mokjeiín-lè it'aà ts'e Cristo Jesús. ¹⁶ Ngats'ii 'én xi tít'aa Xojon-la Nainá, kjohitsjeèn ts'eé Nainá nga kitjei. K'oaá s'ín mochjeén nga okóya-ná, nga okó-ná k'e nga ch'o 'nè, nga síkixiyandaà-ná, nga okó-ná ndiyá kixi, ¹⁷ mé-ne jña xi xità-la Nainá 'mì-ná jngoò k'a ndaà kitsajnaandaá nga sikitasoán yije kjoa xi ndaà tjín.

4

Kó tsò Pablo nga tibínè-la Timoteo nga 'Én-la Nainá kichja

¹ Nò tibinè-lè nga nguixkon Nainá kò Nà'èn-ná Jesucristo jè xi jeya kjoji jngoò k'a-ne koni xitaxá ítjòn nga koiindaàjìn-la xità xi títajnakon kò xi jye k'en. ² Tinókjoayi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. Tijnandeii nga kjit'aà nachrjein nità mé kjoa xi tjín. Chikoji xità k'e nga ch'o s'ín; tikixiyi; tit'in-la nga 'ño kàt'eé-la ikon. K'e nga k'oas'ín s'jin, tseé t'jin takoìn, kò kjondaà-lè takóya-la. ³ Kijchò nachrjein k'e nga jña xità mì tì kii kòkjeiín-la nga kji'nchré 'én ndaà xi kixi tjín xi jña okoðyaá it'aà ts'e Cristo. Kjìn maestro kohótsji xi kòkòya-la kjoa xi jña komejèn-la nga kji'nchré-la. ⁴ Kinchat'aaxìn-la xi kjoakixi, koi kjit'aà-la xi taxkí cuento jchínga xi mìtsà kixi kjoa. ⁵ Tanga ngaji Timoteo, indaà t'è-la takoìn nità mé kjoa-ne, tikjeiín kjoa ts'e kjo'in, koi xá t'jin nga tika'bísoìn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, ndaà tikitasoìn xá xi jì kjòngatsjei.

⁶ An, jye titsjaà kjotjò-la yijo-na Nainá. Jyeé ijchò nachrjein nga kiyá. ⁷ Jyeé ndaà kiskaàn-tjià xá-la Cristo; jyeé ndaà kisikitasoàn xá xi 'an kjòngatsja; jyeé ndaà tsohótijnakoaa jè 'én xi mokjeiín-na it'aà ts'e Cristo. ⁸ I'ndeji, Cristo, xi xitaxá kixi tjina, tíjnatjò jngoò-la corona ján ngajmii xi 'an tsjá-na nga kixi tsohótijnakoaa. K'e nga kjoji jngoò k'a-ne, mìtsà tà 'an xi tjoé-na. Tikoaa tjoé-la ngats'ii xità xi tíjngoò ikon nga nchikoña-la Cristo.

Kó kitsò Pablo nga kisixátíya-la Timoteo nga kjoikon nìton

⁹ Tixátíyi nga nìton nchrobáchon-ná. ¹⁰ Nga jè Demas, jyeé kitsjeiín takòn-na. Jè 'ño matsjakeè kjoa xi tjín i isò'nde. Ján kii naxandá Tesalónica. Crescente, ján kii nangui Galacia, koa jè Tito ján kii nangui Dalmacia. ¹¹ Tà jè Lucas tíjnakò-na. K'e nga kjinchroboi, tjàjchatoi Marcos, nchrobakoi. Kochjeén-na kjoa ts'e xá xi tjín-na. ¹² Jè Tíquico, ján kisikasén Éfeso. ¹³ K'e nga kjinchroboi, jchà-ná inchròkisòn-na xi tsakajná ya

naxandá Troas ya ni'ya-la Carpo. Jch'ii xojon-na; jñà xi isa 'ño mochjeén-na xi chrjoa kjoàn.

¹⁴ Alejandro, jè xi chjine kicha, 'ño ch'o tjín kjoa xi tísiko-na. Nainá, jè kàtatsjá-la kjo'in kjoa xi tís'in. ¹⁵ Ngaji Timoteo, tikindii yijo-lè it'aà ts'e xita jè. 'Ñó kondra fitjingui-la 'én xi okoðyaá.

¹⁶ K'e nga kisindaajin itjon-na nga nguixkon xitaxá, niya xi tsasiko-na. Ngats'ii xita kitsjein takon-na. Kì kindaa s'in Nainá kjoa koi. ¹⁷ Tanga Na'en-ná tsasiko-na. Kitsjaà-na nga'ño mé-ne nga komà kichjajin-la jñà xita 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. K'oaá s'in komà-ne nga kii'nchré yije xi mitsà xita judío. Nainá tsasiko-na nga mikii kisik'en-na xita xi tsibindaajin-na. ¹⁸ Na'en-ná kosiko-na it'aà ts'e ngats'ii kjoa xi ch'o tjín. Kjiko-na ñánda tíhotíxoma ján ngajmii. Nainá, kàtas'e-la kjoajeya nita mé nó-ne nita mé nachrjein-ne. K'oaas'in kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pablo síhixat'aà xita xikjín

¹⁹ Tixat'eì jè Priscila ko Aquila ko xita ni'ya-la Onesíforo. ²⁰ Erasto, ján tsibijna naxandá Corinto. Jè Trófimo, ján kisikijna naxandá Mileto. Xk'é-né. ²¹ Tixatíyi nga niton nchrobáchón-ná k'e nga tikj'eè f'ii nachrjein choon 'nchán. Tíshixat'aà-lè Eubulo, Pudente, Lino ko Claudia, ko ngats'ii xita xi 'ndsè chibá.

²² Jè kàtijnako-lè Jesucristo xi otíxoma-ná. Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-la. K'oaas'in kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiski-la Tito

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Tito

¹ 'An, Pablo, xi chí'nda-la Nainá ma. Tíkoa 'an tsibíxáya-na Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo jñà xítà xi xó jè Nainá jaàjiin-ne, tíkoa skoe xi kjoakixi nga koma-la skoexkón Nainá. ² Xítà koi k'oaá s'ín komat'in nga tíngoò ikon nga nchikoña-la nga kítsajnakon inima-la nítà kjé-ne koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá skanda k'e nga tikj'eè sindaa isò'nde. Nainá mikì konachan. ³ K'e nga jye ijchò nachrjein, Nainá kisikatsejèn 'én-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi 'an chjàya. Na'èn-ná kisìngatsja-na xá jè nga k'oaá s'ín tsatíxoma Nainá xi ochrjekàjiin-ná kjo'in. ⁴ Ngaji, Tito, koni tsà ki'ndí ts'an xan-lè nga ngàsòn mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo, tsikasén-lè xojon jè. Nainá xi Na'èn-ná kò Na'èn-ná Jesucristo xi ochrjekàjiin-ná kjo'in kàtatsjá-lè kjondaà-la, kàtahimakeè-lè, tíkoa 'nchán kàtasíkijna inima-lè.

Kjoa xi mochjeén ts'e xítà xi síkitasòn xá ya jjiin naxandá-la Nainá

⁵ Koií xá kisikíjna-lè ján nangui Creta nga sikixiyi xá xi chijat'aà-isa. K'oaá tis'ín tsatíxoma-lè nga kìnchandeii xítà jchínga xi síikinda naxandá-la Nainá nga jngoò ijngoò naxandá. ⁶ Xítà jchínga xi síikitasòn xá, jñà-né xi ndaà nchisíjchá yijo-la nga mì yá xi ch'o kítsò-la; xi jngoò ma chjoón-la. Kò jñà ixti-la mochjeén-né nga ndaà mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga mìtsà yá xítà ónè-la kjoa nga kjoaská tíjmajiin kò nga mìkì 'nchréñijon. ⁷ Jè xítà xi síikinda naxandá-la Nainá xi xá-la Nainá síkitasòn, mochjeén-né nga ndaà s'jin mé-ne nga nìyá xi ch'o kítsò-la. Mikì mochjeén nga 'nga ikon koma; mì taxkì kojti-la; mì xán kohijtako; mì xítà skaàn-kò; kò mì tòn chijé kotsjakeè. ⁸ Tà saá ndaà kàtasís'in-la xítà xi bijchókon. Kàtamatsjakeè kjoa xi ndaà tjín. Indaà kàtijna ikon. Kixi kàtijnako xítà. Tsjeè kàtasíjchá yijo-la nga nguixkon Nainá, ndaà kàtasíkinda yijo-la nga mì taxkì s'jin. ⁹ Ndaà kàtíjiin ikon 'én kixi koni s'ín kis'enojmí-la mé-ne nga it'aà ts'e 'én ndaà xi kòkòya koma kìitin-la xítà nga 'ñó kàt'eé-la ikon tíkoa koma síikixiya xi kondra fitjingui-la xi kjoakixi.

¹⁰ Koií kjoa-la tjín jchán xítà xi tájaàjiin nga okóya 'én xi nímé chjí-la tíkoa konachan-la xítà xi kj'eíí; kò tíjñà-ne xi 'ñó bìnè-la xítà xi kj'eíí nga kjo'ñó sít'aà chíba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. ¹¹ Jñà xítà koi mochjeén-né nga kíchjoà'a nga

sískáya-la ngats'iì xità xi títsajna nga jngoò ìjngoò ni'ya. Tà jè xi mejèn-la nga tòn síchijét'aà-la xità nga k'oa t́jín 'én xi okóya xi nímé chjí-la.

¹² Jngoò xità chjine xi t́iya-ne ì'nde-la Creta k'oaá kitsò-la xità xikjín: “Jńà xità Creta, xità ndiso-né, xità ts'en-né koni tsà cho ijńá, xità chrjá'a-né, xità ts'eè-né.” ¹³ 'Én kixíí xi kùichja xità jè; ngaji, Tito, koií kjoa-la 'ńó t́inókjoakoi mé-ne nga ndaà kítajnakò-ne koni s'ín mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo, ¹⁴ koa mé-ne nga mì jńà s̀is'in-la cuento xi nímé chjí-la xi fitjingui ì'nga-la xità judío t́ikoá mì jńà s̀is'in-la kjoatíxoma ts'e xità xi binchat'aàxin-la kjoakixi.

¹⁵ Jńà xità xi tsjeè t́jín kjohítsjeèn-la tsjeè yije ma-la nita mé-ne. Tanga jńà xità xi mì tsjeè t́jín kjohítsjeèn-la koa mìkil mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo, saá t́jé yije ma-la nita mé-ne; skanda jè inima-la ko kjohítsjeèn-la t́jé t́jín. ¹⁶ K'oaá tsò nga beèxkon Nainá tanga jńà kjoa xi s'ín 'yaá-la nga mìtsà kixi kjoa. Xità koi, 'ńó ch'o s'ín, mìkil 'nchréñijon, t́ikoá nímé chjí-la nga nįjngoò ma-la síkitasòn xá xi ndaà t́jín.

2

Kjohítsjeèn xi ndaà t́jín takóyi

¹ Ngaji, Tito, k'oaá s'ín t́inókjoi koni s'ín ok'ín-la 'én ndaà xi jńà okoóyaá ² nga jńà xità jchínga ts'e naxandá-la Nainá, in-daàkjoa kátas'ín; ndaà kátayaxkón; ndaà kjohítsjeèn kátas'e-la; ndaà kátitsajnakò kjoa xi mokjeiín-la, ko kjoatjòcha-la ko kjoatsejta-la mé-ne nga kichikjoako-la kjo'in. ³ Jńà íchjín jchínga, k'oa s'ín kátasíjchá yijo-la koni xità-la Nainá. Kì xità chjajno-la. Kì xán báhijtakò. Koií kátakóya kjoa xi ndaà t́jín. ⁴ K'oaá s'ín kátakóya-la íchjín ìxti nga tjòkeè kátas'ín íchjá-la, t́ikoá tjòkeè kátas'ín ìxti-la. ⁵ K'oaá s'ín ndaà kátakóya nga ndaà kátasíjchá yijo-la; tsjeè kátitsajnakò yijo-la; ndaà kátasíkínda ni'ya-la; ndaà xità kátama; kàta'nchréñijon-la íchjá-la, mé-ne nga mì yá xi kichjajno-la 'én-la Nainá.

⁶ K'oa t́is'ín t́inè-la jńà íchjá xi ìxti-isa nga ndaà kátasíjchá yijo-la. ⁷ Nita mé kjoa xi t́jín, jì t́ijna ìtjoìn nga ndaà t'jín. K'e nga kókóya-la xità, kixi t́ikjini kjohítsjeèn-lè; 'én kixi t́inókjoi; ⁸ ndaà tsò 'én xi t́inókjoi xi mì yá kochrjekàngui mé-ne k'e nga kji'nchré-la jńà xi xità kondra, kosobà-la; nímé sakòt'aà-la xi ch'o kítso-ná.

⁹ Koatìn-la jńà xità xi ch'nda títsajna'ńó, ndaà kátasíkítasòn yije-la nei-la, ndaà kátasís'in-la mé-ne nga tsja s'e-la, kì kjin-guì'a-jèn; ¹⁰ kì síchijét'aà-la nei-la. Tà saá ndaà kátas'ín nga kàta'ya-la nga xità kixi. K'oaá s'ín skoe-ne xità xi kj'ejí nga ndaà t́jín kjoatíxoma-la Nainá xi ochrjekajjìn-ná kjo'in.

¹¹ Nainá jyeé tsakó kjondaà-là nga ngats'ìi xità xi tjin nga tjtsta isò'nde koma kitjokàjiin kjo'in. ¹² Jè kjondaà-là Nainá k'oaá s'ín okóya-ná nga mì tì kù k'oa s'en-ná nga mì ndaà yaxkoán Nainá tikoá mì tì kù k'oa s'en-ná kjoach'o xi síjé yijo-ná xi ts'e isò'nde. K'e nga jye sikítsajnaá kjoa koi, in-daàkjoa sikijnaá kjohitsjeèn-ná, xità kixi komaá, tikoá ndaà jchaxkoán Nainá nachrjein xi titsajnaá j'nde. ¹³ K'oaá s'ín s'een kjoa koi nga titsachiñá-lá kjondaà xi 'ño ndaà tjin nga jchaá kjoajeya-là Jesucristo k'e nga kjoii jngoo k'a. Jesucristo xi Nainá nga 'ño 'nga tjina nga jè xi ochrjekàjiin-ná kjo'in. ¹⁴ Jè Na'èn-ná Jesucristo kitsjaà yijo-là nga k'en ngajo-ná. Jè tsibíchjítjì-ná mé-ne koma kitjokàjinaá ngats'ìi kjoa ts'e jé tikoá jngoo k'a siitsjeè-ná nga nguì xità naxandá ts'e komaá. Kò nguì tjngoo takoán nga sikitasoán nità mé kjoa xi ndaà tjin.

¹⁵ K'oaá s'ín takóyi tikoá tit'in-là xità. 'Nó tinókjoakoi koni s'ín tji'nde-lè nga kotixomai. Kì yá xi ochrjekàngui-lè.

3

Ndaà tikitason jña 'én xi mokjeiín-ná

¹ Tikítsjeèn-là nga kateèxkón xi xitaxá titsajna kò ngats'ìi xi kjotixoma tjíya tsja. Kàta'nchréñijon-là. Kàtasíkitason ngats'ìi xá xi ndaà tjin. ² Koatìn-là kì xitàá chjajno-là; kì xitàá kjaán-kò; tà saá kjondaà kàtas'e-là; nguì indaàkjoa kàtitsajnakò ngats'ìi xità.

³ Nga sa kjòtseé, jña, tikoáá xità tondoo komá. Mikì na'yañijoaán. Xìn ndiyá tsitjaàyaá. K'oaá s'ín kì'né ngats'ìi kjoa xi ch'o tjin xi síjé yijo-ná kò kjoa xi sasén-là. Yaá tsitsajnajnaá xi kjoach'o kò kjoaxitakòn. Tsak'in-ná nga kisijitikeè-ná xità. Tikoá jña kinijticha ngajo-ná xinguaá. ⁴ Tanga Nainá xi ochrjekàjiin-ná kjo'in, k'e nga tsakó kjondaà-là kò kjoatjòcha-là it'aà ts'e xità, ⁵ tsachrjekàjiin-ná kjo'in. Mìtsà koi kjoa-là nga ndaà tjin kjoakixi xi kì'né. Tà koi-né nga kjòhijmakeè-ná. K'e nga kjòtsjeè inima-ná, kits'iin xitse jngoo k'a-ná kò jè Inima Tsjeè-là Nainá kisixitseyá jngoo k'a-ná. ⁶ It'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo xi ochrjekàjiin-ná kjo'in, Nainá, 'ño ndaà kisikijnajin inima-ná Inima Tsjeè-là. ⁷ K'e nga jè kjondaà-là Nainá jye kisikixiya-ná, k'oaá s'ín kitsajnaá nga tjngoo takoán nga titsachiñá-lá kjoabinachon xi mikì fehet'aà nità kjé-ne, jè kjotjò xi tsjá-ná Nainá nga jxti-là tsò-ná.

⁸ 'En koi, 'én kixi-né. K'oaá s'ín mejèn-na nga 'ño tìnè-là xità mé-ne jña xità xi mokjeiín-là it'aà ts'e Nainá ndaà kàtasís'in-là kjoa xi ndaà tjin. Kjoa koi, ndaà tjin; mochjeén-là ngats'ìi xità. ⁹ Tanga kì kù nìs'in-là xi kjoa tondoo kò kjoa ts'e xità jchinga kjòtseé xi mìtsà kixi kjoa. Kì kjoasi nìs'in-là kò kjoa

xi chitiya-ná ìt'aà ts'e kjoṭíxoma-la Moisés. Kjoa koi, mìkìì mochjeén, nìmé chjì-là.

¹⁰ Jè xita xi naxandá-la Cristo mejèn-la sījòya, jò, jàn k'a tìnókjoa 'nchré-laà. Tsà mìkìì 'nchréñijon-lè, nachrjekàjìn. ¹¹ Ji, jyeé 'yi nga xita jè, jyeé its'oòn kjoḥítsjeèn-la. Ch'o tís'ín. Jé tihónè-la yijo-la.

'Én xi títsjá-la Tito jè Pablo

¹² K'e nga sikasén-lè Artemas, o xi jè Tíquico, tixátíyi nchrobáchón-ná Nicópolis. K'oaá s'ín kiskoòsòn-la, yaá kótijna nachrjein cho 'nchán. ¹³ Tìchját'aà-la Zenas, maestro ts'e kjoṭíxoma, ko Apolos; tjiì-la mé xi mochjeén-la mé-ne nga koma kjoì-ne ñánda nchifi nga nìmé sichijat'aà-la. ¹⁴ Jñà xi xita tsaján, k'oaá tís'ín kàtama-la kjoṇdaà xi ndaà tjin nga kàtasíchját'aà-la xita xi chijat'aà-la tsojmì mé-ne nga ndaà sīkjeén-ne nachrjein-la nga títsajnakon, komaá sīkijna jngoò kjoa xi ndaà mochjeén.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁵ Ngats'ì xita xi i títsajnako-na tísíhixat'aà-lè. Tikoá tixat'eì yije jñà xi matsjakeè-ná nga ngàsòn mokjeiín-ná ìt'aà ts'e Cristo. Kjoṇdaà-la Nainá kàtijnako-nò ngats'ioò. K'oa's'ín kàtama.

Xojon carta-la San Pablo xi kiskii-la Filemón

Kó tsò Pablo nga síhixat'aà Filemón

¹ Ji Filemón xi ndaà matsjake-lè xi ngàsòn xá-la Na'èn-ná titsa'né, 'an Pablo nga ndayá tijnáa'ya k'oií kjoa-la nga xá-la Cristo tìs'iaàn, tìsìhixat'aà-lè kò 'ndsè Timoteo. ² Tìkoáá tìsìhixat'aà xitá naxandá-la Cristo xi ya bixoña ni'ya-lè kò tich-jaá Apia kò 'ndseé Arquipo xi tìkoá xá-la Nainá nchikjaán-tji koni 'an. ³ Nainá xi Na'èn-ná, kò jè Jesucristo xi otixoma-ná kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya ijìin inìma-nò.

Kjoatjòcha xi tjin-la Filemón

⁴ K'e nga chjàt'aà-la Nainá, kjit'aà nàchrjein sikítsjeèn it'aà tsiji, k'oaá ma-ne nga tsjaà-la kjondaà Na'èn-ná, ⁵ Koií kjoa-la nga jyeé ki'nchrè nga ndaà mokjeiín-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo tìkoá ndaà matsjachi ngats'ii xitá-la Nainá. ⁶ K'oaá s'ín sijét'aà-la Nainá nga ndaà kítasòn koni s'ín nokjoàkoi xitá xi i'nga it'aà ts'e kjoa xi mokjeiín-lè mé-ne nga isa ndaà jchaxkoin ngats'ii kjondaà xi koma sikitasoán it'aà ts'e Cristo. ⁷ Ji ndí 'ndsè, 'ño tsja ma-na kò ma'ño takoàn it'aà ts'e kjoatjòcha xi tjin-lè, nga it'aà tsiji-né, nga jye ndaà tìnìjetakòin inìma-la jña xitá-la Nainá.

Kó tsò Pablo nga chjatji Onésimo

⁸ K'oaá ma-ne nas'ín it'aà ts'e Cristo tji'nde-na nga kìnè-lè mé kjoa xi s'iin, tanga mìtsà kòs'ín tìbìt'in-lè. ⁹ Ta jngoò kjondaà tìsìjé-lè, nga tìjìin-ná nga tjòcha 'yaá xinguiáá. Kò jyeé tìjìin-lè, 'an Pablo, jyeé xitá jchínga-ná, tìkoá ndayá tijnáa'ya xi jè ngatji-la Cristo Jesús. ¹⁰ K'oaá ma-ne nga tìsìjé jngoò-lè kjondaà nga ndaà chjoétjò jè Onésimo xi koni ki'ndí-na komà nga kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi 'an tsibenojmí-la nga i tijnáa'ya ndayá.

¹¹ Nga sa kjòtseé, jè Onésimo, jngoò xitá chì'nda xi mìkii ndaà kjòchjeén-lè, tanga i'nde jyeé ndaà kòchjeén-ná ingajoá. ¹² Tìsikasén ijngoò k'a-lè, 'an nga 'ño matsjake. ¹³ Ndaá-la s'e tsà i kijnako-na mé-ne nga s'ichjít'aà-na koni tsà jì tìnìchjít'aà-ná, k'e nga takó ndayá tijnáa'ya nga jè ngatji-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ¹⁴ Tanga majìn-na nga kjo'ño siikíjna tsà ngaji mìkii tìjngoò takoìn, mé-ne jè kjondaà xi tìsìjé-lè mì kjo'ño koma-lè; inìma-lè kjinchrobàjìin. ¹⁵ Tsà koi nàchrjein, jè Onésimo, koií kjoa-la tsasit'aà xìn chiba nàchrjein-lè mé-ne i'nde jì koma chjoétjò ijngoò k'a-ne nga ya kijnako kjit'aà-lè. ¹⁶ Tanga kì k'oaá s'ín 'ya takoìn koni tsà jngoò xi taxkì chì'nda;

ìsáá 'ñó ndaà jchatakoìn koni tsà jngoò 'ndsì xi 'ñó ndaà matsjachi. 'An, 'ñó matsjake; tanga ngaji ìsáá 'ñó tìtsjachi mìtsà ta koi kjoa-là nga chì'nda tsiji koma, koi-né nga jyeé 'ndsè chibà ìt'aà ts'e Cristo.

¹⁷ Tsà kixìí kjoa nga k'oas'ín 'yatakòn-ná nga 'ndseé chibá ìt'aà ts'e Cristo, chjoétjòì Onésimo koni tsà 'an xi tichjoétjò-ná. ¹⁸ Tsà tjín mé kjoa xi ch'o kisìko-lè, koa tsà mé xi kitjen-t'in-lè, 'aán tìkìchjí-ná. ¹⁹ 'An, Pablo, 'an sobá tìkjì-lè xojon jè. 'An kìchjíá yije xi tjen-là. Mikiì mochjeén nga 'an koxán-lè, jyeé tíjìin-lè nga 'aán kitjen-t'in-ná kjoabinachon-lè. ²⁰ Ndí 'ndsè, k'oáá s'ín tìsìjé-lè nga kàtasakó jngoò-nà kjondaà ìt'aà tsiji, koni s'ín ok'in-là nga 'ndseé chibá ìt'aà ts'e Na'èn-ná; tije takoìn inìma-nà ìt'aà ts'e Cristo. ²¹ Be-ná nga sìkitasòn-né; k'oáá ma-ne nga tìsìkasén-lè xojon jè; skanda 'beé-là takoàn, nga ìsáá tsatoó s'ìin koni s'ín tìxan-lè. ²² K'oáá tìs'ín tìxan-lè nga tìkìjnandaà jngoò-ná ì'nde ñánda ma síkjáya. K'oáá s'ín tìkoña nga jè Nainá kji'nchré-né koni s'ín tìtsanokjoàt'aà-là, nga tsjá'nde-na nga koma kjìkon-nò.

'Én-là Pablo xi fehet'aà-ne

²³ Tísìhixat'aà-lè Epafra, xinguiáá xi ngàsòn ndayá tìtsajna-jen nga jè ngatjì-là Cristo Jesús. ²⁴ Tìkoáá tísìhixat'aà-lè Marcos, Aristarco, Demas ko Lucas, xi síchjât'aà-na kjoa ts'e xá xi tìs'iaàn.

²⁵ Jè kàtìjnajìin inìma-nò kjondaà-là Jesucristo xi otíxoma-ná.

Xojon carta xi kitjei-la xita Hebreo

Kós'ín chjako-ná Nainá it'aà ts'e Ki'ndí-la

¹ Nga tisa kjõtseé, jè Nainá kjìn k'a kiichja-la xita jchínga-ná nga jña kisikjeén xita xi kiichja ngajo-la, nga kjìn skaya tjín-ne kós'ín kiichja-la. ² Tanga i'ndeí, nga tífehet'aà naxhrjein, Nainá, jè ki'ndí-la tísikjeén nga tíchjako-ná ko tijè-ne ki'ndí-la kisikjeén nga tsibíndaà isò'nde ko jè kjôngatsja ngats'iì nga yije tsojmì xi tjín isò'nde. ³ Ko jè Ki'ndí xi okó jè kjoa isén ko kjoa jeya-la Nainá; ko it'aà ts'eé 'ya-ná kó kji kjoàn-ne Nainá. It'aà ts'e nga'ño xi tjín-la 'én-la Cristo síjnangui'ño-la isò'nde. K'e nga jye kitsjaà kjotjò yijo-la nga kisitsjeè-ná jé-ná, ikjoàn tsijin ngajmì nga tsibìnat'aà chrja kixi-la Nainá. ⁴ Nga jè Ki'ndí-la Nainá tjína ítjòn; isaá 'ño 'nga tjína mì k'oa-ne koni jña àkjale, koií kjoa-la nga isaá 'ño 'nga tjína jè 'ín xi kitjoé-la.

⁵ Nga jè Nainá, nijngoò k'a k'oas'ín kitsò jngoò-la àkjale:

Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè,

'an-ná Na'èn-lè.

Tikoáá nijngoò àkjale xi kitsò-la:

'Aán koma Na'èn-la,

jè koma ki'ndí-na.

⁶ K'e nga kisikasén ki'ndítjòn-la i isò'nde tikoáá k'oaá s'ín kitsò:

Ngats'iì àkjale-na kàteèxkón.

⁷ It'aà ts'e àkjale, k'oaá tsò:

Nainá, maá-la tjo s'ín àkjale-la;

jña chí'nda-la maá-la ní'ín s'ín.

⁸ Tanga it'aà ts'e ki'ndí-la tsò-né:

Ji-né xi Nainá,

kixí kotixomai nita kjé-né.

⁹ Matsjacha-né kjoa xi ndaà tjín

ko majticha-né kjoa xi ch'o tjín;

koií kjoa-la, 'an xi Nainá 'mì-na xó jaàjìl-lè

nga isa ndaà jchaxkón-lè

mé-ne nga isa tse kjotsja s'e-lè

koni jña xita xinguii xi báhjtako-lè.

¹⁰ Tikoáá tsò-né:

Ji Na'èn xi Nainá 'mì-lè nga ji otixomai,

nga sa tàts'en-la kjoa, jíí tsibìndii isò'nde,

tíjii-ne xi tsibìndii ngajmì.

¹¹ Ngaji kijna-né nita mé naxhrjein-ne.

Tanga jè isò'nde ko ngajmì kjoehet'aà-né;

k'oaá s'ín kojchá koni ma nikje nga ma jchínga.

¹² K'oaá s'ín kíxkóyi koni jngoò x'íó,

k'oaá s'ín s̄ikjatl̄iyi koni s'ín fat̄j̄iya nikje.
Tanga ngaji mì k̄i kjoatl̄iya-lè n̄ita kjé-ne
ko j̄nà n̄achrjein-lè mìkī kjoehet'aà.

¹³ Nainá n̄i saà jngoò k'a kitsò-la jngoò àkjale-la:

Tj̄inat'eii chrja kixi-na

skanda k'e nga s̄ik̄jnanguia kondra-lè
ya ñanda nga nchasòn ndsokoī.

¹⁴ Ngats'ii àkjale, in̄ima-né nga síxá-la Nainá; j̄nà ñikasén nga síchjât'aà-la j̄nà x̄ita xi tjoé-la kjondaà nga bitjokàj̄in kjo'in kjoa ts'e jé-la.

2

Mé-ne 'ñó chj̄i-la 'én xi jye kina'yá it'aà ts'e Cristo

¹ Koīi kjoa-la, mochjeén-né nga ngui sa ndaà sis'in-lá 'én xi jye kina'yá, mé-ne nga mì xin ndiyá kjiaán koni s'ín tj̄in ndiyá-la Nainá. ² J̄nà kjot̄ixoma xi Nainá kitsjaà nga kisikjeén àkjale n̄achrjein xi jye tsato, tj̄in-la okixi, ko j̄nà x̄ita xi tsohótsji jé nga mìkī kisikitasòn kjot̄ixoma xi kits'ii-la, kjo'iīn kitjoe-la koni s'ín ok'in-la. ³ Ko j̄nà xi titsajnaà n̄achrjein i'ndēi, isaá 'ñó s'e-ná kjo'in tsà mì k̄i sis'iaán 'én-la Cristo nga jè kochrjekàj̄in-ná kjo'in. Nga jè sobá Na'èn-ná kitsjaà ítjòn-ná 'én koi. Ko j̄nà xi iskan kii'nchré 'én koi, t̄ikoaá tsibénojmi-ná nga kixi kjoa. ⁴ Nainá, t̄ikoaá kisikixiya 'én koi nga kj̄in skoya kjōxkón kis'iin xi okó kjoa jeya-la Nainá, t̄ikoa kisika'bisòn kjot̄jò ts'e In̄ima Tsjeè-la; k'oaá s'ín kitsjaà koni s'ín mejèn-la jè.

Yá xi ochrjekàj̄in-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná

⁵ Nga Nainá mìtsà j̄nà àkjale-la kitsjaà-la nga j̄nà kot̄ixoma-la jè isò'nde xi iskan kjōi, jè xi titsachibàya-ná. ⁶ Ta saá tíchjää jngoò k'a Xojon-la Nainá ñanda nga tsò:

Ji Na'èn, ¿yá-né xi x̄ita?

¿A ok'in-la nga ji ñikitsjeèn-ne ko makájno-lè it'aà ts'e?

⁷ Isaá nangui kinik̄j̄ni koni j̄nà àkjale,

kits'ii-la kjoa jeya ko 'nga kinik̄j̄ni nga tsat̄ixoma,

⁸ j̄īi kits'ii-la nga'ñó nga ma kot̄ixoma-la ngats'ii tsojm̄i xi tj̄in.

Tsà Nainá kitsjaà-la nga'ñó nga jè kot̄ixoma-la ngats'ii tsojm̄i xi tj̄in tsòyaá-ne nga ñimé tsojm̄i tj̄in xi mì jè ot̄ixoma-la. Kixīi kjoa, n̄achrjein i'ndēi, kj'eè kii ndaà 'ya-la tsà jè tíhot̄ixoma-la ngats'ii tsojm̄i xi tj̄in. ⁹ Tanga 'ya-ná nga jè Jesús, nas'in nangui kinik̄j̄na chiba n̄achrjein koni j̄nà àkjale, tanga i'ndēi, jeyaá tíjna ko 'ngaá tíjna nga tíhot̄ixoma, koīi kjoa-la nga kjo'in kisikjeīn k'e nga k'en. Nainá, 'ñó matsjakeè-ná nga kisikasén Jesús nga jè kisikjeīn kjo'in ts'e kjoabiyaà xi kjondaà ts'e

ngats'ii x̄ita.

¹⁰ Jè Nainá, xi tsibíndaà yije n̄it̄a mé xi t̄jín, ndaá ok'in-l̄a koni s'ín kis'iin k'e nga kisikatojiin k̄j̄o'in Ki'ndí-l̄a mé-ne nga it'aà ts'e k̄j̄o'in xi tsatojiin-ne, n̄imé k̄joa xi kichiját'aà-l̄a nga koma kochrjekàjiin-ná k̄j̄o'in k̄joa ts'e jé-ná ngats'iì xi ixti-l̄a Nainá maá xi jè mejèn-l̄a nga ya k̄itsajna k̄oáá ñánda nga jeya t̄jna jè. ¹¹ Jè xi t̄is̄ts̄jeè x̄it̄a xi t̄jín-l̄a jé, k̄o j̄n̄à x̄it̄a xi t̄jímatsjeè, t̄ajngoó N̄a'én ma. Koií k̄joa-l̄a jè Ki'ndí-l̄a Nainá mikií masobà-l̄a nga 'ndse tsò-l̄a x̄it̄a xi s̄ts̄jeè. ¹² Jè Xojon-l̄a Nainá k'oáá s'ín t̄jít'aà nga tsò:

K̄enojmí-l̄a j̄n̄à x̄it̄a 'ndsè xi it'aà ts̄iji,
seè-lè ya j̄jiin-l̄a x̄it̄a n̄axandá-lè.

¹³ T̄ikoáá t̄jít'aà ñánda tsò:

Jé Nainá ma'ñót'aà takoàn.

Ìjngoò k'a t̄jít'aà ñánda tsò:

Íí t̄ijn̄akoáa ixti xi Nainá kitsjaà-na.

¹⁴ K'oáá s'ín t̄jín koni ixti-l̄a x̄it̄a, t̄ajngoò j̄ní-né k̄o t̄ajngoò yijo-né. Jesús, k'oáá t̄is'ín j̄ní k̄o yijo kis'e-l̄a mé-ne nga it'aà ts'e k̄joa biyaà ma kisikijne-l̄a x̄it̄a neií xi t̄jín-l̄a nga'ñó nga ma-l̄a s̄ik'en x̄it̄a. ¹⁵ Jesús, k'oáá s'ín komàt'in mé-ne nga komà kisik̄itsajnandeí ngats'iì x̄it̄a xi kitsakjòn-l̄a k̄joa biyaà nga k'oáá s'ín t̄itsajna koni tsà t̄jít'aà'ñó-l̄a kó t̄jín n̄achrjein b̄itsajnakon x̄it̄a. ¹⁶ Jesús, m̄itsà koií xá j'iì-ne nga j̄n̄à àkjale s̄iichját'aà-l̄a, j̄n̄à x̄it̄a t̄je-l̄a Abraham s̄iichját'aà-l̄a. ¹⁷ K'oáá s'ín komà-ne, jè Jesús t̄jínè-l̄a nga ngàsòn k'oas'ín x̄it̄a komà koni 'ndse, mé-ne nga n̄o'miì it̄jòn koma-ne xi t̄jín-l̄a k̄johimatakòn xi ndaà s̄ikitasòn xá-l̄a Nainá nga koma k̄iichj̄t̄jì-ne jé-l̄a x̄it̄a it'aà ts'e k̄joa biyaà-l̄a. ¹⁸ Koni s'ín kichit'aà nga kits'iì-l̄a k̄j̄o'in, jè, k'oáá t̄is'ín ma-l̄a osik̄o jè x̄it̄a xi k̄o k̄j̄o'in t̄ichit'aà-ne.

3

Mé-ne is̄a jeya t̄jna-ne Jesús mì k'oá-ne Moisés

¹ J̄n̄ò ndí 'ndsè, xi x̄it̄a n̄axandá tsjeè-l̄a Nainá 'mì-nò, xi xó k'oáá s'ín jaàjiin-nò Nainá nga x̄it̄a ts'e tsò-nò, k'oáá s'ín ndaà t̄ik̄itsjeèn nga jè Cristo Jesús xi xó tsibíxáya-l̄a Nainá k̄o jè t̄jna nga n̄o'miì it̄jòn it'aà ts'e k̄joa xi mokjeiín-ná. ² Jesús ndaà s̄ikitasòn xá-l̄a Nainá, nga xó k'oáá s'ín kits'iì-l̄a koni jè Moisés, ndaà kisikitasòn it'aà ts'e n̄axandá-l̄a Nainá. ³ Jesús is̄aá jeya t̄jna koni jè Moisés. K'oáá ngaya-l̄a koni jngoò x̄it̄a xi b̄indaà ni'ya, is̄aá jeya b̄ijna nei-l̄a mì k'oáá-ne koni t̄jè-ne ni'ya. ⁴ Ngats'iì ni'ya, tsejèn t̄jín x̄it̄a xi tsibíndaà; t̄anga jè Nainá xi tsibíndaà yije tsojmì xi t̄jín is̄ò'nde. ⁵ Xi nguì okixi, jè Moisés, nga x̄it̄a ch̄i'nda-l̄a Nainá ma, ndaà kisikitasòn xá-l̄a it'aà ts'e x̄it̄a n̄axandá-l̄a Nainá. Jè xá xi kis'iin, jè-né nga kitsjaà 'én kó s'ín kichj̄a Nainá k'e nga koma iskan. ⁶ T̄anga jè Cristo, nga Ki'ndí-l̄a Nainá ma, jè otixoma it'aà ts'e n̄axandá-l̄a,

jè naxandá-là xi tijná-ná, tsà kixi titsajnaá skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'in nga mokjeiin-ná it'aà ts'e Nainá nga kò kjotsja-ná titsachiñá xi kjondaà-là Nainá.

Mé xi mochjeén nga kitjás'eén ñánda ma nìkjáyaá it'aà ts'e Nainá

⁷ K'oaá tsò jè Inima Tsjeè-là Nainá jè xojon xi tjit'aà 'en-la Nainá, nga tsò:

I'ndeí, tsà titsana'yà jñò 'én-là Nainá,

⁸ kì tájaàjìin bitsajnakoo inima-nò

koni s'in kis'iin jñà xita xi kondra kii-là Nainá

nga kiskoòt'aà ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.

⁹ Jñà xita jchínga-nò kiskoòt'aà-na

nas'in jye kijtseè ichán nó kjoa xi kis'iaàn.

¹⁰ Koií kjoa-là nga tsohótijna jchán-là jñà xita koi,

k'oaá kixan-là: “Jñò, kjit'aà nachrjein xìn ndiyá tjaakoo kjohitsjeèn-là inima-nò

kò mìkii yaxkon ndiyá-na.”

¹¹ Xi kjoa jti-na, k'oaá s'in kitsjaà ndsoba

nga mìkii kjoahas'en-jìin i'nde ts'an ñánda ma nìkjáya.

¹² Ndí 'ndsè, t'een kindà yijo-nò, nijgoò xi ch'o síkijna inima-là nga mìkii mokjeiin-là mé-ne nga mì kinchat'aàxìn-lá Nainá xi tijnakon. ¹³ Ta saá, nachrjein nchijòn tjiì nga'ñó-làà xinguioo, k'e nga tijná-isa nachrjein, mé-ne nga mìkii kotájaàjìin-ne inima-nò nga mìkii ma skónachan-nò kjoa ts'e jé. ¹⁴ Jñá yaá nokjoá-aná it'aà ts'e Cristo, tsà k'oaas'in ndaà kòkjeiin-ná skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein koni s'in kòkjeiin-ná nga tisa tàts'en-là kjoa.

¹⁵ Xojon-là Nainá k'oaá s'in tíchja nga tsò:

I'ndeí, tsà titsana'yà jñò 'én-là Nainá,

kì tájaàjìin bitsajnakoo inima-nò

koni s'in kis'iin jñà xita xi kondra kii-là Nainá.

¹⁶ ¿Yá xita-ne xi kii'nchré 'én-là Nainá, ikjoàn kondra kii-là? Tijná-ne ngats'ii xita xi jè Moisés tsachrjekajìin i'nde Egipto.

¹⁷ ¿Kò yá xita-ne xi ichán nó tsibijnajchán kò Nainá? Jñà-né xita xi tsohótsji jé, xi ya k'en ya iya ndiyá ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹⁸ ¿Kò yá xita-ne xi Nainá kitsò-là nga mìkii kjoahas'en-jìin i'nde ñánda tjin kjoa nìkjáya? Jñà-né xita xi mìkii kii'nchréñijon-là. ¹⁹ Kò k'oaá s'in tísijìin-ná nga mìkii jahas'en-jìin i'nde ñánda ma nìkjáya, koií kjoa-là nga mìkii kòkjeiin-là.

4

¹ Nainá k'oaá s'in kitsjaà-ná 'én nga kitjás'eén ya i'nde-la ñánda ma nìkjáyaá. K'e nga tákó tijná-isa 'én xi kitsjaà Nainá, ngats'iaá mochjeén-né nga ndaà síkindaá yijo-ná mì k'oa-ne

tsà mì kì kītjás'eén. ² Nga jñá, k'oaá t̄is'ín jye kis'enojmíya-ná 'én ndaà-là Nainá, koni s'ín kis'enojmíya-là jñà x̄it̄a jchínga-ná. Tanga jñà x̄it̄a jchínga-ná n̄imé kjondaà kisakò-là nga mìkì ngàsòn kòkjeiín-là koni jñà x̄it̄a xi i'nga xi kisitasòn jñà 'én koi. ³ Tanga jñà xi jye mokjeiín-ná, kītjás'en-ná ya i'nde ñánda ma n̄ikjáyaá, ñánda kitsò Nainá:

Xi kjoa jti-na, k'oaá s'ín kitsjaà 'én-na xi ndsoba kichjà-na nga mìkì kjoahas'en-jìin i'nde ts'an ñánda ma n̄ikjáyaá. Tanga Nainá jye kjòtsee jyehet'aà xá xi kis'iin kóni skanda k'e nga tsibíndaà isò'nde. ⁴ Xojon-là Nainá, k'oaá s'ín tíchja ts'e xi ma-ne itoò nachrjein:

Xi ma itoò nachrjein kisikjáya Nainá nga komà jyehet'aà yije xá-là.

⁵ Tjje-ne Xojon-là Nainá, ìjngò k'a tíchja ñánda tsò:

Mìkì kjoahas'en-jìin ya i'nde-na ñánda ma n̄ikjáya.

⁶ Jñà x̄it̄a xi k̄iì'nchré ítjòn 'én xi ndaà tsò, mìkì jahas'en i'nde ñánda ma n̄ikjáya nga mìkì kisitasòn; tanga nachrjein i'ndeì tjín-isa x̄it̄a xi ch̄ija nga koma kjoahas'en-jìin i'nde ñánda ma n̄ikjáya. ⁷ Koi kjoa-là Nainá tsibíjna ìjngò-isa nachrjein x̄it̄se, jè nachrjein i'ndeì. Nga isa 'ñó komà iskan jè x̄itaxá ítjòn xi k'i'mì David, k'oaá s'ín tsibít'aà Xojon-là Nainá jñà 'én xi tsò:

Jñò, nachrjein i'ndeì tsà titsana'ya 'én-là Nainá

kì tájaàjìin n̄ikítsajnaà in̄ima-nò.

⁸ Jè Josué, nga mìkì komà kitsjaà-là kjoa n̄ikjáya jñà x̄it̄a Israel, koi kjoa-là Nainá kitsjaà ìjngò-isa nachrjein x̄it̄se. ⁹ K'oaá ma-ne jè naxandá-là Nainá tjina ìjngò-là nachrjein tsjeè ts'e kjoa n̄ikjáya; ¹⁰ nga jè x̄it̄a xi fahas'en-jìin kjoa n̄ikjáya xi ts'e Nainá, t̄ikoáá síkjáya-ne kjoa ts'e xá-là, koni s'ín kisikjáya Nainá it'aà ts'e xá xi kis'iin. ¹¹ Mochjeén-né nga k'oi-lá nga'ño yijo-ná nga kītjás'en-jñá kjoa n̄ikjáya-là Nainá; mìkì k'oas'ín s'eén koni kis'iin jñà x̄it̄a xi mìkì kòkjeiín-là nga kisikitasòn.

¹² 'Én-là Nainá tjinakon-né kò tjín-là nga'ño. Isáá ndaà ote mì k'oa-ne jngò kichja ndojò xi yijò nga ingajò ngobà-là; fahas'en-jìin-né skanda ya jìin in̄ima-ná kò ya jìin kjohítsjeèn-ná. T̄ikoáá fahas'en-jìin-né skanda ñánda t̄ikjòò nindaà-ná kò iya nindaà-ná; ótsjiya-né kjohítsjeèn-là in̄ima-ná mé xi mejèn-là nga s'iin. ¹³ Ngats'ì xi Nainá tsibíndaà, n̄i mé tjín xi tjina'ma, nga ngats'ì kjoa tjina tsejèn-né; t̄ibeè-ne xkon jè xi tjín-là nga k'oi-lá kindá.

Jè xi ngui nò'miù ítjòn tjina

¹⁴ Jesús xi ki'ndí-là Nainá, jè-né xi ngui sobà nò'miù ítjòn tjina it'aà tsaján, jè-né xi jahas'en ngajmì nga nguixkon Nainá. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga kixi k̄itsajnaakoá jñà 'én xi mokjeiín-ná. ¹⁵ Jè xi nò'miù ítjòn tjina it'aà tsaján, komaá

kohimakeè-ná k'e nga mahindaà; nga jè, k'oaá tís'in kichìt'aà koni jñá, tanga mìtsà jé tsohótsji. ¹⁶ Kíngò-lá takoán nga kìnchat'aá chrañà-lá íxile kjotíxoma-lá Nainá xi tse kjondaà tjín-la, mé-ne nga skoé imá-ná kjondaà xi tjín-la koa kosíko-ná k'e nga mé xi kochjeén-ná.

5

¹ Ngats'ì jñà nò'miì ítjòn, yaá tjaájìin ìt'aà ts'e xitá naxandá. Jè xá tjínè-la nga chjatjì xitá nga nguixkon Nainá tìkoa tsját'aà-la kjotjò Nainá kò sík'en cho xi kjoa ts'e jé-la xitá. ² Jñà nò'miì, tìkoaá mahindaájìin iníma-la; k'oaá s'in ma-ne nga ma beèhimá jñà xitá xi mikiì machiya-la kò xi xin ndiyá tìmaya. ³ Koiì kjoa-la nga ma indaájìin iníma-la nò'miì, tjínè-la nga sùik'en-la cho kjotjò xi tsjá-la Nainá xi kjoa ts'e jé-la kò tìkoa sùik'en cho kjoa ts'e jé-la naxandá.

⁴ Jñà nò'miì, mìtsà tà jñà tajngoò bít'aà xá 'nga yijo-la; jè Nainá xó chja-la koni s'in kiichja-la jè Aarón. ⁵ K'oaá tís'in tjín ìt'aà ts'e Cristo, mìtsà tà jè tajngoò kiskoé xá xi ts'e nò'miì ítjòn, Nainá kitsjaà-la xá 'nga k'e nga kitsò-la:

Jì-né xi Kì'ndí-na xan-lè;

'aán-ná xi Nà'èn-lè.

⁶ Tjje-ne Xojon-la Nainá, ìjngoò k'a tíchja ñánda tsò:

Jì-né xi nò'miì tìjni nítá mé nachrjein-ne,

xá-lè, k'oaá s'in tjín koni xá xi kisikitasòn Melquisedec.

⁷ Jè Cristo k'e nga sa tsibìjna ì ìsò'nde, 'nó kiichjat'aà-la Nainá, nguì koó ndáxkon tsibítsi'ba-la koa kisijét'aà-la jè xi tjín-la nga'ñó nga ma-la kochrjekátjì ìt'aà ts'e kjoa biyaá; Nainá kii'nchré-la nga ndaà kijtseèxkón. ⁸ Jè Cristo, nas'in k'ndí-la Nainá ma, yaá komà-la kisikitasòn, k'e nga kisikjeiín kjo'in.

⁹ K'e nga jye mì tì mé xi kichijàt'aà-la, k'oaá s'in tsibìjna nga jè kochrjekátjì kjo'in xitá nítá mé nachrjein-ne, ngats'ì xi 'nchréñijon-la, ¹⁰ Nainá kisikíjna Jesús nga nò'miì ítjòn tsibìjna, kitsjaà-la xá koni ts'e Melquisedec.

Jñà xitá xi mikiì machiya-la mé kjoa xi kixi tjín

¹¹ Ìt'aà ts'e kjoa koi, 'ñó tjín-isa kjoa xi s'enojmíya-nò, tanga 'nó chjá tjín nga s'enojmí-nò, koi kjoa-la nga jñò, mikiì machiya-nò. ¹² Jñò, skanda kjòtseé maestroó-là titsajnaà tsà ndaà; tanga jñò, tákó mochjeén-nò nga chíta'yà xitse ìjngoò k'a 'én-la Nainá xi mì 'in chja koni s'in komà-nò nga sa ítjòn. K'oaá s'in tímat'ioòn koni ndí ìxti xi tákó tsjín 'biì, mikiì mochjeén-la nga tsojmì tájaà skìne. ¹³ Ngats'ì xi tákó tsjín 'biì, ìxti-né, mikiì machiya-la mé kjoa xi kixi tjín. ¹⁴ Tanga jñà tsojmì xi ma chine xi tájaà kjoàn, ts'eé xitá xi jye kòjchínga, jñà xi jye machiya-la mé kjoa xi ndaà tjín kò mé kjoa xi mikiì ndaà tjín nga k'oaá s'in nchisíjchá yijo-la.

6

1 Koií kòs'ín mochjeén-ne nga chíta'yà 'én-là Cristo xi ìsà ndaà kojchíngakoá kjoa ts'e Nainá mé-ne nga nímé chijat'aà-ná nga xíta-là Cristo maá. Mì tijnà tijnà 'én chíta'yà-aná xi kichíta'yá nga sà ítjòn ít'aà ts'e Cristo. Mì tijnà tijnà 'én s'íkítsjeèn-ya-ná kó s'ín ma nga nìkájnoá jé xi tjin-ná xi kjoabiyaà fiko-ná. Kò tikoá mì tijnà tijnà 'én s'íkítsjeèn-ya ìjngò k'a-ná kó s'ín kòkjeiín-ná ít'aà ts'e Nainá ² kò kós'ín ma bautizar xíta, kò kós'ín oyijòsòn-lá ndsaá jñà xíta xi mokjeiín-là ít'aà ts'e Cristo. Kò tikoá mì tijnà tijnà 'én s'íkítsjeèn-ya ìjngò k'a-ná kó s'ín kjoáya-là jñà xíta xi jye k'en, kò kós'ín s'iin Nainá nga kiindaajin-là xíta mé xi ok'in-là nga tsjá-là nita kjé-ne. ³ Mochjeén-né nga chíta'yà 'én xi ìsà ndaà kojchíngakoá kjoa ts'e Nainá; tsà Nainá tsjá'nde nga kòs'ín koma, k'oas'ín s'eén.

4 Nga jñà xíta xi jye kjòhiseèn-là kjòhítsjeèn-là, xi jye kisaseèn-takòn kjondaà xi tsjá Nainá, xi tikoá jye ngàsòn kitjoé-là Inima Tsjeè-là Nainá, ⁵ xi jye kisaseèn-takòn 'én ndaà-là Nainá kò nga'ño-là isò'nde xi sà kjoí, ⁶ tsà ìjngò k'a xìn ndiyá kjoí, tsà tsjìn takòn 'én-là Nainá, mì tì kii koma kondaàya-ne kjòhítsjeèn-là nga koófat'aà ìjngò k'a-là Nainá; nga jñà xíta koi, kjoa xi nchis'ín, k'oá ngaya-là koni tsà krò nchihót'aà ìjngò k'a jè Ki'ndí-là Nainá nga tsjá-là kjosobà nga nguixkòn ngats'ì xíta. ⁷ K'oá s'ín ngaya-là koni jè nangui, k'e nga 'ba jtsí, ma'nchi'nde-né. Tsà ndaà xka xi bisò xi mochjeèn-là xíta xi síxáko nangui, jè Nainá síchikon-t'in nangui. ⁸ Tanga tsà na'yá chiní kò na'yá xanchroè bisò, nímé chjí-là, mìtsà nangui ndaà nga nguixkòn Nainá; kijchò nachrjein nga tà kití-né.

⁹ Jñò ndí 'ndse, xi matsjacha-nòjen, nas'ín k'oas'ín nokjoà-jen, k'oá s'ín tìjngò takòn-jen nga tjoé-nò kjoa xi 'ño ndaà tjin, ngats'ì kjondaà xi tjin-là xíta xi jye ítjokàjin kjo'in. ¹⁰ Nga Nainá, xíta kixi-né, mìkì síjchàajin xá-nò xi jye ki'nè kò kjoatjòcha xi tjin-nò nga nìchját'aà-là xíta naxandá-là Cristo, koni s'ín tìtsa'nè skanda nachrjein i'ndeí. ¹¹ Tanga ngajen, k'oá s'ín mejèn-najen nga kjit'aà nachrjein nguì koó kjotsja nga kòs'ín tixá nga jngò ìjngò skanda k'e nga kjoehet'aà nachrjein-nò mé-ne nga kítasòn-ne kjoa xi tìtsachiñá-laá. ¹² Majin-najen nga ts'eè s'een. Chjinguì-là jñà xíta xi jye nchitjoé-là kjotjò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koií kjoa-là nga ndaà mokjeiín-là kò tjin-là kjoatsejta.

Kó tsò 'én xi kiichja Nainá koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Abraham

¹³ Nainá k'e nga kitsjaà-là tso'ba Abraham, k'oá s'ín kitsjaà kixi 'én-là nga tije tsasèn-ne nga mì tì yá tjin-ne xi ìsà 'nga tjna koni jè; k'oá s'ín kiichja, ¹⁴ nga kitsò: “An, 'ño ndaà

sichikon-t'in-lè, tikoá 'ńó kòkjìn-ya jńà ịxti-lè.”¹⁵ K'oaá s'ín komà-ne Abraham kiskoòńàkjoa, ikjoàn kitjoé-la koni s'ín kitsò Nainá.¹⁶ Jńà xi taxkì xịtá, k'e nga tsjá 'én-la, síkjeén jngoò 'ín-la jngoò xi ịsá 'nga tịjna mé-ne nga síkixịya-ne 'én xi tsjá. Kò tà yaá fehet'aà kjoa.¹⁷ K'oaá s'ín ma-ne k'e nga jè Nainá k'oaá s'ín kjo mejèn-la nga kitsjaà kixị-la 'én jńà xịtá xi tjoé-la kjo tjo nga sịikitasòn koni s'ín kitsjaà tso'ba, kitsjaà jngoò 'én xi 'ńó xkón tịjn nga nịmé xi ma kjoatjịya.¹⁸ Jńà 'én koi xi jò ma-ne xi mikì ma fatjịya, nga mikì koma skónachan-ná Nainá, yaá 'ńó sakó-la nga 'ńó inịma-ná, jńà xi mejèn-ná nga Nainá kòsikò-ná nga nguì jè kjit'aà takoán nga tịtsachińá-lá jè kjoa kixị-la xi jè jye kitsjaà-ná.¹⁹ Jè kjoa kixị xi tịtsachińá-lá, k'oaá s'ín síkịjna kixị inịma-ná koni jngoò kịchạ xi sit'aà 'ńó-ne chitso, kò jè kjoa kixị xi okjị skanda maá jahas'en ya ị'nde tsjeè ńánda tjo bájtoò nikje cortina,²⁰ ya ńánda jahas'en Jesús nga tsohójnandaà-ná ndịyá, nga nọ'miì ítjòn tịjna nịtá mé nàchrjein-ne koni jè Melquisedec.

7

Jesús, k'oaá s'ín ngayala koni jè nọ'miì ítjòn xi ki'mi Melquisedec

¹ Melquisedec xi xịtá xá ítjòn tsibịjna ts'e naxandá Salem, tikoá nọ'miì ítjòn tsibịjna ts'e Nainá xi tịjna ngajmiì, kii kańa-la Abraham k'e nga tịnchrobá-ne nga jye kisikijne yije-la xịtaxá ítjòn xi kiskaàn-kò. Melquisedec kisichikon-t'in Abraham.² Jè Abraham, teya kis'iìn tsojmì xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngoòya kitsjaà-la Melquisedec. 'Ín xi 'mì Melquisedec, tsòyaá-ne: xịtaxá ítjòn xi tịjn-la okixị. Tikoá jè 'ín xi 'mì xịtaxá ítjòn ts'e Salem, tsòyaá-ne: xi tịjn-la kjoa'nchán.³ Jè Melquisedec mikì 'ya-la tje-la, yá na'èn-la, yá nea-la, ńánda kits'iìn, ńánda k'en; k'oaá s'ín mangàsòn-kò koni Cristo xi Kì'ndí-la Nainá nga jè Melquisedec tikoá nọ'miì ítjòn tịjna nịtá mé nàchrjein-ne.

⁴ Jńò tikìtsjeèn nga 'ńó 'nga tsibịjna Melquisedec, skanda jè xịtá jchíngá-ná Abraham teya kis'iìn tsojmì xi kisakò-la ts'e kjoajchán, kò jngoòya kitsjaà-la Melquisedec.⁵ Kixị kjoa, k'oaá s'ín tịchjạ kjo tịxoma-la Moisés xi Nainá kitsjaà-la nga jńà xịtá naxandá tịjè-la nga teya sịjòya tsojmì xi tịjn-la, jngoòya tsjá-la jńà nọ'miì xi tje-la Leví, nas'ín tị xịtá xíkjín-ne xi ya nchrobát'aà-ne tje-la Abraham.⁶ Tanga jè Melquisedec, mìtsà tje-la Leví, tanga kitjoé-la xi jngoòya okò-la tsojmì xi teya kis'iìn Abraham, ikjoàn k'eé kisichikon-t'in, nas'ín jè Abraham xi kitjoé-la 'én xi tso'ba Nainá kùchjạ-ne.⁷ Nga jyeé tịjìin-ná, jè xi síchikon-t'in xịtá, ịsáá 'nga tịjna mì k'oaá-ne koni jè xi machikon-t'in.⁸ Jńà nọ'miì xi tje-la Leví xi tjoé-la

xi jngoòya oko-la xi teya s'ín xita naxandá Israel, mìtsà ta bitsajnakon kjit'aà, bijchó nachrjein nga biyaà; tanga it'aà ts'e Melquisedec, jè Xojon-la Nainá, k'oaá s'ín 'ya-la koni tsà jngoò xita xi tákó tijnakon skanda nachrjein i'ndeí. ⁹Jñà nò'miì xi nchrobát'aà-ne tje-la Leví xi tjoé-la xi jngoòya oko-la xi teya s'ín xita naxandá Israel, komaá k'oakixoán nga tikoáá jè Melquisedec kitjoé jngoòya-la it'aà ts'e xita koi k'e nga kitsjaà jngoòya-la Abraham, ¹⁰nga jñà nò'miì xi tje-la Leví, yaá nchrobát'aà-ne tje-la Abraham. Nàs'ín k'j'e kii ts'iin Leví k'e nga jè Melquisedec ijchò kaña-la Abraham, k'oaá s'ín ngaya-la koni tsà jñà nò'miì Israel, jyeé ya útsajnakò Abraham nga nchitsjá-la kjetjò xi jè tjoé-la Melquisedec.

¹¹Jñà kjetixoma xi kitjoé-la jñà xita Israel, yaá inchrobát'aà-ne it'aà ts'e nò'miì xi tje-la Leví; tanga jñà nò'miì koi, mikiì komà-la nga jngoò k'a kisikixiya xita nga mì tì mé chijat'aà-la. K'oaá s'ín komà-ne nga j'ii ijngoò nò'miì xi jè mangàsòn-kò Melquisedec, kò mìtsà jè mangàsòn-kò Aarón xi tje-la Leví. ¹²K'e nga fatjija nò'miì, kós'ín síxá, tikoáá mochjeén-né nga kjoatjija kjetixoma. ¹³Koni s'ín tíchja 'én-la Nainá, jè xi kitjoé-la xá koni ts'e Melquisedec, k'ejí tje-né; ya ñánda inchrobát'aà-ne, nì saá jngoò nò'miì bitjokàjìin. ¹⁴K'oaá s'ín 'ya-la nga jè Nà'én-ná Jesucristo, yaá inchrobát'aà-ne tje-la naxandá Judá. Tje-la naxandá jè, mìkiì kisikaxkì Moisés k'e nga kii chja it'aà ts'e nò'miì.

¹⁵Kjoa koi, isaá ndaà makixiya-ná tsà jè nò'miì xitse sikkitasòn koni s'ín kisikitasòn jè Melquisedec. ¹⁶Nga mìtsà k'oaá s'ín kitjoé-la xá ts'e nò'miì koni s'ín tíchja kjetixoma yá ts'e tje xi inchrobát'aà-ne nga nò'miì kisikitasòn. Ta saá k'oaá s'ín kitjoé-la xá it'aà ts'e nga'ño xi tjin-la nga mìtsà yá xi koma-la jngoò k'a sikk'en. ¹⁷K'oaá s'ín tíchja 'én-la Nainá xi it'aà ts'e, nga tsò:

Ji-né xi nò'miì tijnì nita mé nachrjein-ne,

k'oaá s'ín mangàsòn-koi koni jè Melquisedec.

¹⁸K'oaá s'ín komà-ne nga kichijàngui kjetixoma jchínga, koi kjoa-la nga tsjin-la nga'ño tikoá mì tì kii tímochjeén-ne. ¹⁹Nga jè kjetixoma jchínga xi kikiì Moisés, nímé xi kisikixiya xita; tanga nachrjein i'ndeí, tjin ijngoò-ná kjoa xi isa ndaà tjin xi titsachiñá-lá jè xi sikinchat'aà chraña-ná Nainá.

²⁰Nainá k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la xi xkón tjin k'e nga kitsjaà tso'ba nga nò'miì ítjòn kйна Cristo. Jñà nò'miì xi i'nga, ta k'oaá s'ín kitjoé-la xá, mìtsà yá xi kitsjaà 'én-la. ²¹Tanga xi it'aà ts'e Nà'én-ná Jesús, k'oaá s'ín tíchja xojon xi tjit'aà 'én-la Nainá nga kitsò:

Nà'én-ná k'oaá s'ín kitsjaà kixi 'én-la;

mikiì sikkatjija-la kjohítsjeèn-la nga tsò:

“Ji-né xi nò'miù tìjni nìtá mé nàchrjein-ne.”

²² K'oaá s'ín ma-ne nga jè Jesucristo osen-tjì-ná nga nguixkòn Nainá nga jè bíndaàjìin kò-ná jngoò kjoa xitse xi ìsaá ndaà tìjn.

²³ Tìkooá jñà nò'miù xi kisixá xi tje-la Leví, jyeé kjin ma xi jye kisikitasòn xá-la tanga koií kjoa-la nga biyaà nga mìkìi ma síxá-ìsa. ²⁴ Tanga jè Jesús tìjnakon-ne nìtá kjé-ne, k'oaá ma-ne nga nò'miù tìjna nìtá mé nàchrjein-ne. ²⁵ K'oaá s'ín ma-ne nga ma-la ochrjekàjìin kjo'in xitá nìtá mé nàchrjein-ne, ngats'iì xitá xi it'aà ts'e Jesús bijchó nguixkòn Nainá; jè tìjnakon-né nìtá kjé-ne mé-ne nga bítsi'batjì xitá.

²⁶ It'aà tsaján, nguì jè Jesús xi mochjeén-ná nga nò'miù ítjòn tìjna: nga xitá tsjeè-né; nímé jé tìjn-la; mì tje kji inima-la; tìjnat'aàxìn-la xitá jé, kò jè xi ìsa 'nga tìjna ján ngajmii. ²⁷ Mìtsà k'oas'ín koni s'ín nò'miù ítjòn xi i'nga, nga nàchrjein nchijòn sík'en cho nga tsjá kjotjò-la xi kjoa ts'e jé-la, ikjoàn tsjá ts'e jé-la xitá naxandá. Tanga Jesús k'e nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en, jngoò k'aá kitsjaà nìtá kjé-né. ²⁸ Jè kjotixoma xi kitsjaà Moisés, k'oaá s'ín tíchja nga jñà kítsajna nò'miù ítjòn xi taxkì xitá xi chiba nga'ño tìjn-la; tanga jè 'én xi xkón tìjn xi iskan kitsjaà Nainá, k'oaá s'ín tíchja nga jè Ki'ndí-la Nainá, kìjna nò'miù ítjòn, jè xi k'oas'ín kisikò Nainá nga nímé chijat'aà-la nìtá kjé-ne.

8

Jè kjoa xitse xi tsibí'ño Jesús

¹ Ngats'iì kjoa xi chibàya-ná, tìjn jngoò xi ìsaá 'ño chjì-la, jè-né nga tìjna jngoò-ná nò'miù ítjòn xi tsibijnat'aà chrja kixì-la íxile kjotixoma-la Nainá ján ngajmii. ² Yaá síxá ya ñánda tìjna xi nguì Ni'ya Tsjeè-la Nainá, xi jè sobà Nainá tsibíndaà; mìtsà taxkì xitá tsibíndaà.

³ Ngats'iì nò'miù ítjòn, k'oaá s'ín satixoma-la nga kjotjò tsját'aà-la Nainá kò cho sík'en; k'oaá ma-ne nga jè Cristo tìkooa tìjnè-la nga kis'e-la mé kjotjò xi kitsjaat'aà-la Nainá. ⁴ Jè Cristo, tsà ì tìjna it'aà nangui, skanda mì-la kii koma nga nò'miù kìjna, nga ì it'aà nangui, jyeé tìjn nò'miù xi tsját'aà-la kjotjò Nainá koni s'ín tìjn kjotixoma xi kiskii Moisés. ⁵ Tanga jñà nò'miù xi tìjn ì it'aà nangui, yaá síxá ni'ya xi tà isén-la-né kò 'nguién-la-né jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi tìjna ngajmii; nga jè Moisés k'e nga jye mejèn koiits'ia nga kìindaà ni'ya tsjeè-la Nainá xi nikje, jè Nainá kitsò-la: “Ndaà chítsejìn, k'oa kó kji t'jìn koni kji xi tsakoò-lè ya nindoò Sinaí.” ⁶ Tanga nàchrjein j'ndeì, ìsaá ndaà tìjn xá xi kitjoé-la Jesucristo nga nò'miù ítjòn tìjna, nga jè osìjnajiìn jngoò kjoa xitse xi ìsa ndaà tìjn xi tsibíndaàjìin Nainá kò xitá, nga yaá nchrobát'aà-ne 'én xi ìsa ndaà tìjn koni s'ín jye kitsjaà tso'ba Nainá.

⁷ Tsà nímé xi kisìchijàt'aà-là jè kjoa xi kisindaàjiin ítjòn, mì-la kii mochjeén nga ìjngò k'a sindaàjiin xi ma-ne jò k'a. ⁸ Tanga Nainá k'e nga tsohótiko, k'oaá kitsò:

Kijchò nàchrjein k'e nga kìndaàjiin-kò jngò kjoa xitse jña xitá Israel kò xitá Judá, kitsò Nainá.

⁹ Jè kjoa xitse xi kìndaàjiin-koaa, mitsà k'oas'ín sindaàjiin koni ts'e xitá jchínga-là, k'e nga 'an sobà kitsobà tsja nga tsachrjekàjñaà nangui Egipto.

Jña xitá koi, mìkii kisìkitasòn koni s'ín kisindaàjiin, k'oaá komà-ne nga kitsjìn takoàn, tsò Nainá.

¹⁰ K'e nga jye koma iskan, jè kjoa xitse xi kìndaàjñaàkoaa xitá Israel, kiís'ín s'e, tsò Nainá: Kjotíxoma-na yaá kijnajñaà ya kjohítsjeèn-là, kò yaá skiaà jjiin inima-là.

'An-ná xi Nainá kitsò-na, kò jña-né xi koma xitá naxandá-na.

¹¹ Mì tì kii kochjeén-ne nga xitá xíkjin keènojmiya-là nì mitsà jè 'ndse keènojmi-là nga skoexkon Nainá, nga ngats'ìi xitá skoexkon-na mats'iaqo-ne xi isa ixti skanda jña xi 'ño xitá jchínga.

¹² 'Aán siijchàat'aà-là ngats'ìi kjoa ch'o xi kis'ìin, mì tì kii siikítsjeèn-na jé xi tjín-là.

¹³ K'e nga Nainá síkaxki ìjngò kjoa xitse, tsòyaá-ne nga jè kjoa xi kisindaàjiin ítjòn, jyeé kòjchínga. Mì tì kii tímochjeén-ne, jyeé tíchija.

9

Jè Ni'ya Tsjeè-là Nainá xi nikje

¹ Jè kjoa xi tsibíndaàjiin ítjòn Nainá kis'eé-là kjotíxoma kós'ín ma nga jeya nìkijnaá Nainá kò kis'e jngò-là ni'ya tsjeè ì it'aà nangui. ² Jè Ni'ya Tsjeè-là Nainá xi nikje, k'oaá s'ín tjíndaà nga jngò ì'nde tíjna ítjòn xi 'mì Ì'nde Tsjeè, ñánda tíjna kichá xi tíya nì'ín kò ñánda tíjna ímíxa xi nchasòn inchrajín tsjeè-là Nainá.

³ Jè nikje cortina xi ma jò-ne xi tjóbá jngò osen ni'ya nikje, ya ijton kijjna ì'nde xi 'mì Ì'nde xi isa 'Nó Tsjeè. ⁴ Ì'nde jè, yaá kijjna jngò kaxa xi nguì oro ñánda tìsòn chrjongó-là Nainá; tìkoá yaá kijjna kaxa xi nguì oro yijàjno ts'e kjoa xi tsibíndaàjiin Nainá. Kaxa jè, tíjnaya jngò tíjì kichá xi nguì oro ñánda 'ncha inchrajín xi 'mì maná, tìkoá yaá kjinaya yá nise-là Aarón xi tsibíjts'én-t'aà chrja-là kò ya 'ncha jña ndajo teè ñánda tíjt'aà kjotíxoma-là Nainá xi kitjoé-là Moisés. ⁵ Ya isòn kaxa 'ncha isén-là àkjale xi querubín 'mì xi tjín-là jngaá xi okó kjoa jeya-là Nainá; jña jngaá-là bíjtsa'ma jè kaxa. Tanga ì'nde, jña kjoa koi, mìkii mochjeén nga ìjngó ìjngó skaya koxki.

⁶ K'e nga jye k'oas'in kisinchaàndaà tsojmì koi, jñà nò'miù, kjit'aà nachrjein fahas'en ya Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje, jè i'nde xi tìjna ítjòn, nga síkitasòn xá-la nga beèxkón Nainá. ⁷ Tanga jè i'nde xi ma-ne jò, ta jè tajngoò nò'miù ítjòn fahas'en jngoò k'a nga jngoò nó; k'e nga fahas'en, tjinè-la nga jní-la cho 'ba xi tsját'aà-la Nainá kjoa xi tìts'e-ne jé-la kò ngats'ii jé-la xita naxandá, jñà xi mikii tjiin-la tsà jé ótsji. ⁸ Jè Inima Tsjeè-la Nainá k'oaa s'in síkichiya-ná, k'e nga tákó jè tímochjeén Ni'ya Tsjeè xi nikje xi kisindaà ítjòn, k'jeè kiì táx'a'nde nga koma kitjás'eén jè I'nde xi Ìsa 'Nó Tsjeè. ⁹ Jñà kjoa xi komà kjòtseé, tà kjoa mangàsòn-né koni s'in tíma nachrjein i'nde; nga jñà kjòtjò kò jní-la cho xi kixixteèn i'nde jè, tsjin-la nga'nó nga siitsjeè kjohítsjeèn-la xita xi k'oas'in beèxkón Nainá. ¹⁰ Kjoa koi, tà kjoa ts'eé yijo-la xita, mé tsojmì xi ma chine kò xi ma 'yò, koa kós'in sítsjeè yijo-la xita; tà k'oaa s'in tjen kochjeén skanda k'e nga jè Nainá siikjatjiya-la ngats'ii kjoa koi.

Nga'nó xi tse tjin-la jè jní xi tsibixteèn Cristo

¹¹ Tanga jyeé j'ii Cristo nga nò'miù ítjòn tìjna it'aà ts'e kjondaà-la Nainá xi jye tíma. Yaá jahas'en Ni'ya Tsjeè-la Nainá jè xi isa 'nó ndaà choòn kò xi isa kixi tjin, nga mìtsà tsja xita kisindaà-ne jè xi tsò-ne kjoa nga mìtsà i it'aà nangui kisindaà. ¹² Cristo, jngoò k'aá jahas'en ya I'nde Tsjeè. Mìtsà ti jní-la tindsó kò jní-la nchraja jahas'en-ko-ne. Ts'e sobá jní jahas'en-ne. K'oaa s'in kis'iin nga tsibíchítjì jé-ná, mé-ne nga komà kisikítsajnandeii-ná nita mé nachrjein-ne. ¹³ Jè jní-la nchraja kò jní-la tindsó kò chijo-la nchraja kitì xi nchraja chjoón ki'ndí, maá-la sítsjeè yijo-la xita xi xa'ya-la k'e nga xixteèn-jno. ¹⁴ Tsà k'oaa s'in bitasòn kjoa koi, jè jní xi tsibixteèn Cristo, isaá tse nga'nó tjin-la. Nga it'aà ts'eé nga'nó-la Inima Tsjeè xi tijnakon nita mé nachrjein-ne nga kitsjaà kjòtjò-la Nainá yijo-la xi mìtsà mé jé tjin-la. Jè jní-la Cristo sítsjeèya kjohítsjeèn-nò nga mì ti kiì koa tìs'in s'en-nò kjoa xi fikò-ná kjoabiyaà, mé-ne nga ma sixá-là Nainá xi tijnakon.

Jè kjoa xitse xi tsibindaàjìin Nainá kò xita

¹⁵ K'oaa ma-ne nga jè Cristo osijnajìin osen koni s'in tsibí'nó jngoò kjoa xitse. K'e nga k'en ngajo-la xita, jè tsibíchítjì jé-la xi tsohótsji xita k'e nga tisa jè tíhotixoma kjoa xi kisindaàjìin ítjòn, mé-ne ngats'ii xita xi xó jaàjìin-ne tjoé-la kjòtjò xi tsjá Nainá nita kjé-ne koni s'in kitsjaà 'én-la Nainá xi tso'ba kiichja-ne. ¹⁶ K'e nga jngoò xita mejèn-la síka'bí tsojmì xi tjin-la, bíndaà jngoò xojon xi bí'nó. Skanda k'eé mochjeén k'e nga biyaà jè xita xi bíndaà. ¹⁷ Tanga xojon jè, nimé chjí-la k'e nga tikj'eé biyaà xita xi tsibindaà; skanda k'eé chjí-la k'e nga kijá. ¹⁸ Jè kjoa xi kisindaàjìin ítjòn k'oaa tìs'in kisindaàjìin

nga cho k'en mé-ne komà kixixteèn-ne jní. ¹⁹ Moisés, k'e nga jye tsibíxkejiiin-la xita naxandá ngats'iì kjotíxoma-la Nainá, ikjoàn kiskoé jní-la tíndsó ko jní-la nchraja ki'ndí ko kisikájiin nandá; ko kiskoé jngoò chrja-la yá hisopo ko tsja-la orrè xi inì kjoàn; jahajiin jní-la cho; ikjoàn tsibíxteèn-jno jè xojon xi tjit'aà kjotíxoma-la Nainá; k'eé tsibíxteèn-jno ngats'iì xita naxandá. ²⁰ Moisés kitsò: "Jè jní jè xi síkixiya kjoa nga koma sikitasòn koni s'ín tsibíndaàjiin-ko-nó Nainá." ²¹ Moisés, tikoáá tsibíxteèn-jno jní jè Ni'ya Tsjeè-la Nainá xi nikje ko ngats'iì tsojmì xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá. ²² Koni s'ín tíchja xojon xi tjit'aà kjotíxoma-la Nainá, mejèn tsà ngats'iì kjoa, saá jní matsjeèya-ne; tsà mìkìl xixteèn jní, mìkìl koma jchat'aà-la jé-la xita.

²³ K'oaá s'ín kjòchjeén nga jní-la cho matsjeèya-ne jè Ni'ya Nikje Tsjeè ko tsojmì xi tjíya xi mochjeén k'e nga yaxkón Nainá; jña tsojmì koi, ta okó-né koni choòn ján ngajmii; tanga jña xi tjín ngajmii, mochjeén-né nga biyaà jngoò xi isá xkón tjín mé-ne koma kotsjeèya-ne.

²⁴ Tanga Cristo, mìtsà ya jahas'en Ni'ya Nikje Tsjeè xi tsja xita kisindaà-ne, xi ta okó xi tjín ngajmii. Cristo, nguì yaá jahas'en ngajmii nga nguixkon Nainá nga tíchjatjì-ná. ²⁵ Mìkìl k'oaas'ín kjin k'a jahas'en ya ngajmii nga kitsjaat'aà kjotjò yijo-la, koni s'ín no'miù ítjòn nga xkì nó fahas'en I'nde xi 'Nó Tsjeè, nga fahas'en ko jní xi mìtsà ts'e. ²⁶ Cristo tsà kjin-la k'a jahas'en ngajmii tikoáá tjínè-la nga kjin k'a sikkjeiin kjo'in kó-ne skanda kisindaà isò'nde. Tanga i'nde, nga jye tífehèt'aà nachrjein, ta jngoò k'a j'iì nga kitsjaà kjotjò yijo-la nga tsibíxteèn jní-la, mé-ne nga kitjaaxìn-ne kjoa ts'e jé nita mé nachrjein-ne. ²⁷ K'oaá s'ín tjín nga ngats'iì xita, ta jngoò k'a biyaà, ko iskan kjoíi jè nachrjein nga sindaàjiin-la. ²⁸ K'oaá tis'ín tjín it'aà ts'e Cristo, ta jngoò k'a kitsjaat'aà kjotjò yijo-la nga tsibíxteèn jní-la, mé-ne nga kjin xita tjáxìn-ne jé-la. Xi ma-ne jò k'a, kitjojen ijngoò k'a-ne ngajmii; mìtsà tì jé kjoáaxìn-ne; koií xá kjoíi-ne nga kochrjekájiin kjo'in jña xita xi nchikoña-la.

10

Mé-ne 'ñó chjí-la jè kjoa biyaà-la Cristo

¹ Jè kjotíxoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés, mìtsà nguì jña kjondaà xi iskan j'iì; ta 'nguién-la né xi tsakó. K'oaá ma-ne nga jngoó k'a mìkìl koma nguì tsjeè sikkítsajna xita xi xkì nó síchrañat'aà-la Nainá nga tijnà tijnà kjotjò tsjá-ne. ² Jè kjotíxoma, tsà jngoò k'a kisítsjeèya jé-la xita, mì-la tì kii sikkájno-ne tsà jé tjín-la; tikoáá mì-la tì kii jní-la cho tsjá kjotjò-ne. ³ Tanga jè jní-la cho, xkì nó xkì nó síkítsjeèn-ya jé-la

xita. ⁴ Nga jè jní-là nchraja kò jní-là tíndso mìkiì ma-là faáxìn jñà jé-là xita.

⁵ Cristo, k'e nga j'ìi ì isò'nde kitsò-là Nainá: Majìn-lè jní-là cho xi biyaà, kò kjotjò xi tsját'aà-lè xita, tanga jè yijo-na kinikijnandei.

⁶ Mikiì sasén-lè cho xi kitì, kò ñi jñà kjotjò xi tsjá-lè xita xi kjoa ts'e jé-la.

⁷ K'eé kichjà, kixan-lè: “Koni s'ín tíchja xojon-lè xi it'aà ts'an, ìi tijnà nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-lè, jì xi Nainá 'mì-lè.”

⁸ Cristo, ítjòn kitsò: “Majìn-lè kò mìkiì sasén-lè jní-là cho xi biyaà kò kjotjò xi tsjá-lè xita, cho xi kitì kò kjotjò xi tsjá xi kjoa ts'e jé-la”, nas'ín k'oas'ín tíchja kjotixoma nga tjínè-là nga koatjín xi tsjá xita. ⁹ Ikjoàn kitsò isa: “Ìi tijnà nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-lè.” K'e nga os'ín kiichja, tsòyaá-ne nga jè Cristo jaàxìn jè kjoa jchínga mé-ne nga kisikíjna ngajo-ne xi kjoa xitse.

¹⁰ K'oaá s'ín komà nga kisitsjeèya inima-ná Nainá it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo k'e nga kos'ín kisikitason koni s'ín mejèn-là Nainá nga ta jngoò k'a kitsjaà kjotjò yijo-là nita kjé-ne k'e nga k'en.

¹¹ Ngats'ii nò'miì, nachrjein nchijòn sikitason xá-là nga kjìn k'a tsját'aà-là Nainá xi tijnà tijnà-ne kjotjò xi mìkiì ma-là faáxìn jé-là xita. ¹² Tanga Jesucristo ta jngoò k'a kitsjaat'aà kjotjò yijo-là kjoa ts'e jè nita kjé-ne, ikjoàn tsibìjnat'aà chrja kixi-là Nainá. ¹³ Yaá tíkoña skanda k'e nga kijchò nachrjein nga jñà xita kondra-là siichija nga jè Nainá siikitsajngangi ndsoko.

¹⁴ Ta jngoò k'aá kitsjaat'aà kjotjò yijo-là mé-ne nga ngui ndaà kjòkixiya-ne xita nita kjé-ne, jñà xita xi tímatsjeè. ¹⁵ Jè Inima Tsjeè-là Nainá ndaà síkixiya-ná kjoa koi; nga sa ítjòn tsò-né:

¹⁶ Jè kjoa jè xi kındaajìin-koqa jñà xita k'e nga jye koma iskan, tsò Nà'èn-ná: Jñà kjotixoma-na sikíjnajñaà inima-la, kò yaá skiaa ijìin kjohítsjeèn-la.

¹⁷ Ikjoàn tsò-isa: 'An, mì tì kii siikítsjeèn-na jé xi tjín-la kò ngats'ii kjoa ch'o xi s'ín.

¹⁸ K'e nga jye jchat'aà-ná jé-ná, mì tì mé kjotjò kochjeén-ne xi kjoa ts'e jé.

Mé kjoa-ne nga isa ndaà kinchat'aà chraña-lá Nainá

¹⁹ Jñò ndí 'ndsè, k'oaá ma-ne nachrjein i'nde, tjí'nde-ná nga kitjás'eén jè I'nde-là Nainá xi 'Nó Tsjeè, koiì kjoa-là jè jní xi tsibixteèn Jesús. ²⁰ Nga jè kiskíx'a jngoò-ná ndiyá xitse xi fikò-ná ñanda tjín kjoabinachon, nga koma kotokjá jè nikje cortina xi tjohóya jngoò osen I'nde Tsjeè-là Nainá. Jè nikje, k'oaá ngaya-là koni yijo-là Jesús. ²¹ Nga tjín jngoò-ná nò'miì xi

'ñó jeya tǐjna xi otǐxoma ya ni'ya-la Nainá. ²² K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga isá ndaà kǐnchat'aà chraña-lá Nainá, nga nguì kixǐ sǐkǐjnaá inǐma-ná ko nguì tǐngòò takoán xi it'aà ts'e, nga jè Cristo jye kisǐtsjeè inǐma-ná kjoa ts'e jé, ko jè yijo-ná, k'oaá ngaya-la koni tsà nguì nandá tsjeè tsanijno-ne. ²³ Kixǐ kǐtsajnakoaá kjoa xi tǐtsachiña-lá koni s'ín mokjeiín-ná nga mì kijen kǐkjá-lá takoán; nga Nainá, xǐta kixǐ-né, sǐkǐtasòn-né koni s'ín jye kitsjaà 'én-la. ²⁴ Kǐnchátsji'nde-lá nga 'én ndaà kǐnókjoa-lá xinguiáá mé-ne nga isá ndaà s'e-ná kjotsjacha; ko s'eén kjoa xi ndaà tǐjn. ²⁵ Mǐkiì sǐjchayaá jè nachrjein k'e nga bixoñaá, koni s'ín i'nga xǐta nga mì tǐ kǐi bixoñat'aà-la xǐkjín. Ta saà mochjeén-né nga k'oi-lá nga'ño xinguiáá nga jngòò òjngòò; isáá 'ño kos'iaán k'e nga yaá nga jye tǐnchrobá machraña nachrjein-la Nainá.

²⁶ Tsà k'oas'ín tǐjn takoán nga kǐnchátsji jé isáá k'e nga jye kiyaxkoaán kjoa kixǐ-la Nainá, mì tǐ mé jní koma xǐxteèn-ne xi ma kjoaáxin jé-ná. ²⁷ Tà jè kòkò isá-ná kjo'in xi 'ño xkón tǐjn ko ni'ín jnga xi sǐkjesòn yije xǐta xi kondra fi-la Nainá. ²⁸ K'e nga tsà jngòò xǐta xi mìkiì sǐkǐtasòn kjotǐxoma-la Nainá xi kitjoé-la Moisés, tsà tǐjn jò, jàn xǐta xi tsjá 'én nga kixǐ kjoa, mìkiì mahimacha, nǐk'en-né. ²⁹ ¿Kós'ín beè-la takòn jñò, a mìtsà isá tse kjo'in ok'in-la jña xǐta xi binchanè jè Kǐ'ndí-la Nainá, ko ochrjekàngui jè jní xi tsibǐxteèn, ko tǐkjoa chjajno-la Inǐma Tsjeè-la Nainá xi tǐjn-la kjondaá? Jè jní xi ochrjekàngui, jè-né xi Nainá kisǐkjeén nga tsibǐndaajǐin-ko xǐta jngòò kjoa xǐtse, ko jè xi kisǐtsjeè-ne inǐma-la xǐta koi. ³⁰ Jyee tǐjǐin-ná nga k'oaá tsò Nainá: “Aán oko-na nga tsjaà-la kjo'in xǐta, 'aán tsjaà-la chjí-la.” Ìjngòò k'a tsò: “Jè Na'èn-ná kǐindaajǐin-la xǐta naxandá-la.” ³¹ ¡Taxkǐ 'ño tse kjojkón tǐjn k'e nga ya kàyaá tsja Nainá xi tǐjnakon!

³² Tanga tǐkǐtsjeèn kós'ín komàt'ioòn nachrjein xi jye tsato, k'e nga sa kina'ya ítjòn 'én kixǐ xi kisǐhiseèn-nò, nga kichǐkjoa-nò nga tse kjo'in kinǐkjioòn. ³³ Kis'eé nachrjein k'e nga jña xǐta kǐichjajno-nò ko kiskaàn-ko-nò nga nguixkon xǐta naxandá. Tǐkjoaá kis'eé nachrjein nga jñò kǐtsjahijtakoo jña xǐta xinguiòo xi tǐkjoa kjo'in nchisǐkjeiín. ³⁴ Jñò, kjòhimacha xǐta xi kjo'in nchisǐkjeiín nga ndayá tǐtsajna; ko tǐkjoa mìkiì kòjti-nò k'e nga kjòchijé-nò tsojmì-nò, ta saá kjòtsjaá-nò nga jye tǐjǐin-nò nga ján ngajmì tǐjn-nò tsojmì xi isá ndaà kjoàn xi mìkiì fehet'aà nǐta mé nachrjein-ne. ³⁵ Kǐ nǐchija-jèn koni s'ín kjit'aatakòn Nainá nga yaá tjoé-nò jè xi 'ño tse chjí-la. ³⁶ Mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsetakòn kjoa ts'e kjo'in, mé-ne k'e nga jye kǐtasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, tjoé-nò xi tsjá-nò koni s'ín jye kitsjaà 'én-la xi tso'ba kǐichja-ne. ³⁷ K'oaá s'ín chja xojon xi tǐjt'aà 'én-la Nainá nga tsò:

Ta jngoò tjà chija-là nga kjoí jè xi sa nchrobá.
Mìkì kòchrjein-là.

³⁸ Jè xi xitá kixi kijnakon-né nga mokjeín-là,
tanga tsà kosít'aà xìn, mìkì sasén-là inima-na.

³⁹ Tanga jñá, mì k'oaá s'eén koni s'ín xitá xi íts'in fi-ne nga síchija inima-là. Ta saá ya kjaáan ya i'nde ñánda kitjokàjìn kjo'in inima-ná koi kjoa-là nga mokjeín-ná.

11

Kjoa xi mokjeín-ná

¹ Jè kjoa xi mokjeín-ná, jè-né nga tjin kixi nga tjoé-ná jñá kjoa xi chiñá-lá; jè-né nga tijnogò takoán nga kitasòn nas'in mìkì títsa'yaá xi kjoa nìton. ² Jñá xitá jchínga kjòtseé, koi kjoa-là nga kòkjeín-là nga ndaá ki'ya-là.

³ Ta koi-né nga mokjeín-ná nga kos'in machiya-ná nga jè Nainá, tà koó 'én-là tsibíndaà isò'nde; kisìkatsejèn tsojmi xi mìkì tsejèn nga sa ítjòn.

⁴ Abel, koi kjoa-là nga kòkjeín-là, kitsjaàt'aà-là Nainá kjotjò xi isa 'nó ndaà kjoàn, mì k'oaà-ne koni ts'e Caín. K'oaá s'ín komà-ne nga xitá kixi kitsò-là Nainá Abel; kiskoé kjotjò xi ijchòko-là; skanda nachrjein i'nde, tákó k'oaá s'ín tíchja nga mokjeín-là, nas'in jye k'en.

⁵ Enoc, tikoá kòkjeín-là; k'oaá s'ín komà-ne nga kiìko tikon Nainá ján ngajmì; mì tì kii kisakò-ne k'e nga jye kiìko. K'e nga sa tsibìjna i isò'nde, Enoc, k'oaá s'ín ki'ya-là nga ndaà kisaseèn takòn Nainá. ⁶ Tsà mìkì mokjeín-ná it'aà ts'e Nainá, mìkì koma s'eén kjoa xi sasén-là Nainá. Jè xitá xi síchrañat'aà-là Nainá mochjeén-né nga ndaà kòkjeín-là nga tìjna Nainá, tikoá kòkjeín-là nga ngats'iì xitá xi ótsji Nainá, tsjá-là kjotjò xi ndaà tjin.

⁷ Noé koi-né nga kòkjeín-là, k'e nga tsibénojmí-là Nainá kjoa xi iskan koma, kisìkitasòn; koó kjoxxón-là nga tsibíndaà jngoò chitso xi 'nó je kji, mé-ne nga mìkì kiyá-ne jñá xitá ni'ya-là. Noé, nga ndaà kòkjeín-là, k'oaá s'ín tsibínè-là kjo'in xitá isò'nde nga jè tjin-là; kò jè Noé kitjoé-là kjotjò xi tsjá Nainá nga xitá kixi kitsò-là ta koi kjoa-là nga kòkjeín-là.

⁸ Abraham, nga kòkjeín-là k'e nga kiichja-là Nainá, kisìkitasòn. Itjokàjìn nangui-là, kii ya i'nde ñánda tà kjotjò tsjá-là Nainá, tanga skanda mìkì tjin-là ñánda tífi. ⁹ Koi kjoa-là nga kòkjeín-là, nga kos'in kisìjchá yijo-là koni tsà xitá xi xìn nangui-là nas'in ya tsibìjna ya i'nde ñánda nga k'oa kitsò-là Nainá nga tsjá kjotjò-là. Ni'ya nikjeé tsibìjnaya. Nga kii-isa nachrjein, k'oaá tì komàt'in jè Isaac kò Jacob, xi tikoá k'oa's'in kitsjaà-là 'én Nainá nga ts'e koma nangui. ¹⁰ Abraham

tíkoña jngoò-la naxandá xi 'ñó ndaà tjín tàts'en chrjó-la, nga jè Nainá kiskoòsòn-la kós'in sindaà kò tijè-ne Nainá tsibíndaà.

11 Koií kjoa-la nga kòkjeiín-la Abraham, nga nas'in chjoón 'ndí jè chjoón-la xi 'mì Sara, kò nas'in jye 'ñó xita jchínga, kis'eé-la nga'ñó nga kisakò jngoò-la ki'ndí jè Sara, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga Nainá sikkitasòn koni s'in jye kitsjaà-la 'én-la. 12 K'oaá ma-ne nga ta jè tajngoò xita jè, nas'in jye tifehet'aà nachrjein-la, kjìn jchán ma ixti-la xi tje ts'e k'oaá ngaya-la koni jña ni'ño xi tjín ngajmì kò tso mè xi jncha indii ndáchikon nga mìkiì ma maxkeya.

13 Ngats'iì xita koi, k'oaá s'in mokjeiín-la skanda k'e nga k'en, nas'in mìkiì kitjoé-la tsojmì xi Nainá k'oas'in kitsjaà 'én-la nga tsjá-la; ta k'oaá s'in kjòchiya-la koni tsà ta kjìin kijtseè-ne; tsjaá kis'e-la nga kitsò nga mìtsà i i'nde-la, ta nchifahato-né nga títsajna i it'aà nangui. 14 Jña xita xi koatsò, k'oaá s'in bénojmi kixi-né nga saá nchihótsji jngoò nangui xi nguì ts'e koma. 15 Tsà jè nchisíkitsjeèn nangui ñánda itjokàjìin, okixi-né komá-la kii ijngoò k'a-ne i'nde ñánda inchrobà-ne. 16 Tanga jngoò i'nde nchihótsji xi isa ndaà choòn, i'nde xi ts'e ngajmì. K'oaá ma-ne nga jè Nainá, mìkiì masobà-la nga kitso-la xita: jè jèè xi Nainá, nga jyeé kisikíjnandaà jngoò-la i'nde ñánda naxandá-la koma nga ya kitsajna.

17 Abraham, k'e nga kichit'aà, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga kiskoé Isaac nga kitsjaat'aà kjotjò-la Nainá. Tsibíjnandaà nga tsjá-la ki'ndí-la xi ta jè tajngoò-ne, nas'in xó k'oas'in kitsjaà-ne 'én Nainá it'aà ts'e ki'ndí-la, k'e nga kitsò: 18 "It'aà ts'e Isaac, kjìn jchán koma xita tje-lè." 19 Abraham k'oaá s'in kisíkitsjeèn nga Nainá tjín-la nga'ñó nga ma-la síkjaáya-la xita nas'in jye k'en. Kitjoé ijngoò k'a-la ki'ndí-la koni tsà jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà.

20 Isaac, koií kjoa-la nga mokjeiín-la nga kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in Jacob kò Esau it'aà ts'e kjoa xi iskan koma.

21 Koií kjoa-la nga mokjeiín-la Jacob, k'e nga jye tíbiyaà, kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in ingajò ixti-la José; síngui'ño tsja yá nise-la nga jeya kisikíjna Nainá.

22 Koií kjoa-la nga mokjeiín-la José, k'e nga jye tíbiyaà, tsibénojmi kós'in komat'in jña xita Israel nga kitjokàjìin naxandá Egipto. Tíkoà kitsjaà okixi it'aà ts'e nindaà-la ñánda kjiko.

23 Xita jchínga-la Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeiín-la nga jàn sá kisikíjna'ma ki'ndí-la k'e nga sa kits'iin, nga kijtseè nga 'ñó ndaà kjì isén-la ki'ndí-la, kò mìkiì kitsakjòn-la kjotíxoma-la xitaxá ítjòn ts'e naxandá Egipto.

²⁴ K'e nga jye kòjchínga Moisés, koií kjoa-la nga kòkjeín-la nga mìkìl kisaseèn-la nga nea-la kitsò-la tsòti-la faraón. ²⁵ Tà saá jè jaàjìn nga kjo'in kisìkjeín kò naxandá-la Nainá, mì k'oa-ne nga kjòtsja tsjá-la yijo-la xi kjoa ts'e jé. ²⁶ K'oaá s'in kiskoòsòn-la nga isa 'nò chjí-la kjo'in xi sùkjeín xi it'aà ts'e Cristo mì k'oaá-ne nga kjòtsja tsjá-la yijo-la xi kjoa nchiná ts'e naxandá Egipto. Kiskoñákjoaá-la kjondaà xi iskan tsjá-la Nainá.

²⁷ Koi-né nga tìkjoa kòkjeín-la nga itjokàjìn naxandá Egipto; mìkìl kitsakjòn-la kjoajti-la jè xitaxá ítjòn; kixí tsibìjna koni tsà xkòn tìbeè-ne Nainá xi nì saá jngoò xitá beèxkon.

²⁸ Moisés, nga kòkjeín-la, tsjachrje s'eí Paxkò. K'oaá kitsò-la ngats'ìl xitá Israel nga jní sùkaàjno xotjoa ni'ya-la mé-ne jè àkjale-la Nainá mìkìl sùk'en jñà xi ki'ndítjòn-la ts'e xitá Israel.

²⁹ Jñà xitá Israel, nga kòkjeín-la, tsatojìn jè xi 'mì Ndáchikon Inì koni tsà nangui kixì. Jñà xitá Egipto, k'e nga kijtsee, mejèn-la nga k'oa tìs'in kis'ìn, tanga ta yaá k'en yije ya jìjìn ndáchikon.

³⁰ Nga kòkjeín-la xitá Israel, kisikixòjen chrjó xi tjíndi-la naxandá Jericó, k'e nga jye kjò itoò nachrjein bítjindi-la jé naxandá. ³¹ Koií nga kòkjeín-la Rahab xi chjoón chijngui nga mì ya k'en-kò jñà xitá xi mìkìl mokjeín-la, koií kjoa-la nga ndaà kijtseètjò jñà xitá Israel xi ítjòn ijchò kotsejèn 'ma-la nangui.

³² ¿Mé kjoa xi kènojímì isa? Mì-la kii chíya-na nachrjein nga kichjá it'aà ts'e Gedeón, ts'e Barac, ts'e Sansón, ts'e Jefeé, ts'e David, ts'e Samuel kò ngats'ìl xitá xi kùchja ngajo-la Nainá.

³³ Koií nga kòkjeín-la xitá koi nga kis'e i'nga xi kisikijne-la kjoa ts'e kjojchán, xi kixí tsibíndaàjìn kjoa, xi Nainá kitsjaà-la koni s'in jye kitsò-la xi tso'ba kùchja-ne, xi tsibíchjoàjto tso'ba xa. ³⁴ Kis'eé i'nga xi kisikits'o nga'nò-la ni'ín jnga, xi itjomachinga-la nga kichá ndojò k'en-ne, xi kis'e ijngoò k'a-la nga'nò nas'ín xk'én kjoàn, xi kis'e-la nga'nò kjoa ts'e kjojchán, xi kisikijne-la xitá kjojchán xi kondra ts'e. ³⁵ Kis'eé i'nga íchjín xi kitjoé ijngoò k'a-la xitá xíkjín xi jye k'en nga jaáya-la.

Tanga tjín i'nga xi ya k'en-jìn kjo'in; mìkìl kjòmejèn-la nga tsibìtsajnandeí, nga k'oaá s'in kjòmejèn-la nga isa ndaà kítsajna k'e nga kjoaáya-la. ³⁶ Xi i'nga, kisikjeín kjo'in nga kinìsobà-la, kiskaàn-kò xitá, skanda na'nò kichá cadena kisit'aà'nò iya ndayá. ³⁷ Tjín i'nga xi ndajò kisinè nga kinik'en; tjín i'nga xi kichá serrote kjòjòya-ne; tjín xi kichá ndojò k'en-ne. Xkì xi ján chinchimasòn, tà chrjoa-la orrè kò chrjoa-la tíndsó tsakakjá nga 'nò imà chinchima, tseeé kjo'in kis'e-la kò 'nò ki'yatoòn. ³⁸ Jñà xitá koi, nga 'nò ndaà kòkjeín-la it'aà ts'e Nainá, skanda mìkìl ok'in-la nga j tsibìtsajna isò'nde. Xkì xi

ján chinchimasòn ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn, kòhokji jìjìn ijñá kò ìngui nguìjo kò ngajò xi tìx'á jìjìn nangui.

³⁹ Ngats'ìi xità koi, koni s'ín nga ndaà kòkjeíin-là ndaà ki'ya-là, tanga ñjngoo kitjoé-là xi Nainá tjin-ne nga tsjá-là koni s'ín jye kitsjaà-là 'én-là. ⁴⁰ Nainá tsibíndaà jngoo-ná kjoa xi isa 'ño ndaà tjin, mé-ne jñà xità koi, ngàsòn kòngàsòn-kjoaà nga ñimé chijjat'aà-ná nga kixì kitsajnaá.

12

Ndaà chítsejèn-là Jesús

¹ Nga 'ño kjìn ma-ne xità xi títajandii-ná xi ndaà mokjeíin-là, k'oaá ma-ne nga tikoáá jñá, jngoo k'a síkítajnaá ngats'ìi kjoa xi sí'in-ná kò kjoa ts'e jé xi tsobà'ño-ná nga konachan-ná; mochjeén-né nga k'oa s'ín s'eén koni jngoo xità xi ongachikon nga chíkjoako-là nga kijchò skanda ñánda nga tjin-nè-là nga kijchò. ² Ndaà chítsejèn-là Jesús; jè tsibíts'ia ítjòn koni s'ín mokjeíin-ná kò jè síjngoo kjoa koni s'ín mokjeíin-ná. Jesús nga jye tíjìn-là nga koma iskan s'eé-là kjotsja, k'oaá ma-ne nga kichikjoa ko-là kjo'in it'aà krò, mìkì kjòsobà-là koni s'ín k'en; ikjoàn tsibíjnat'aà chrja kixì-là Nainá nga ya tíhotíxoma.

³ Tíkítsejèn it'aà ts'e Jesús; kichikjoa koó-là kjo'in xi tsibínè-là jñà xità jé, mé-ne jñò mìkì kjita-nò kò mìkì sikàjeèn-là takòn.

⁴ Koni s'ín titsabixkàn-koo kjoa ts'e jé, kj'eè tsà yá xità xi tsò ikon nga sík'en-nò. ⁵ ¿A jye kijchàajìin-nò koni tsò-nò Nainá nga ixti-là tsò-nò? K'oaá s'ín tíchja xojon xi tjit'aà 'én-là Nainá nga tsò:

Nga ki'ndí-na xan-lè, kì nachrjekàngui-jèn k'e nga síkixiya-lè
Na'èn-ná,

kò kì ñikjajen-là takoin k'e nga síkaká-lè.

⁶ Na'èn-ná síkixiya-né jè xità xi tsjakeè,

tsjá-là kjo'in ngats'ìi xi kjoétjò nga ki'ndí-là tsò-là.

⁷ Nainá k'oaá s'ín beèhikon-nò nga ki'ndí-là tsò-nò; tikjioón k'e nga kjo'in tsjá-nò. Ngats'ìi xi Na'èn ma, tsjá-là kjo'in ixti-là nga síkixiya. ⁸ Tanga tsà Nainá mìkì síkixiya-nò koni s'ín síkò ngats'ìi xi ixti-là ma, mìtsà kixì kjoa nga nguì ixti-là Nainá ma. ⁹ K'e nga sa ixtiaá, jñà xità jchínga-ná xi tjin i it'aà nangui, kixikixiya-ná koa ndaà kiyaxkoán. ¿A mìtsà isa ndaà jchaxkoán Na'èn-ná xi tíjna ngajmii, mé-ne nga kátas'e-ná kjoabinachon?

¹⁰ Xità jchínga-ná i it'aà nangui tsjá-ná kjo'in nga síkixiya-ná koni s'ín mejèn-là, nas'ín ta chiba nachrjein titsajnaá. Tanga Nainá síkixiya-ná xi kjondaà tsaján mé-ne nga tsjeè kitsajnaá koni jè Nainá nga tsjeè tíjna. ¹¹ Kixí kjoa, tsjin kjo'in xi kjotsja tsjá, tà kjoaba tsjá nga 'on ma-là yijo-ná, tanga komà iskan-ne

s'ée-ná kjoa kixi xi 'nchán tjin nga ndaa ktsajnakooá Nainá ngats'iaá xi biì'ndeé nga tímakixiyaá.

¹² K'oaá ma-ne nga tjiì-là nga'ño yijo-nò, chjímì'ngaà ndsaa xi mìkì ma síkjaníyá, kò xkó ndsokoò xi tsjin-là nga'ño; ¹³ tìnchátsjioò xi ndiyá kixi nga kàtandaa-ne ndsokoò xi tsá'yá kji, mé-ne nga mìkì isa ndaa kotsó'ño-ne.

Kì binchat'aàxìn-là kjondaà-là Nainá

¹⁴ 'Nchán tìtsajnakoo ngats'iì xita; tsjeè tìtsajna nga nguixkon Nainá. Nga nijngoò xita skoexkon Nainá tsà mì tsjeè tìjna. ¹⁵ Ndaà chitsejèn nga nijngoò xita kosijnat'aàxìn-là kjondaà-là Nainá, mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni tsà jngoò xka ijña kiso xi tsja ima-là xi síkits'ón xita nga tsjá ch'in-là. ¹⁶ Jñò, nijngoò xi xita chijngui koma, kì nachrjekànguioò tsojmì xi tsjeè; kì k'oaá s'ín 'nè koni kis'iìn Esaú nga tà jngoò chroba tsojmì xi ma chine tsatìjna-ne xi jè tjin-ne nga koko-là koni ki'ndi tjon. ¹⁷ Jñò jyeé tjiìn-nò, k'e nga jye komà iskan, Esaú k'e nga kjòmejèn-là nga sjichikon-t'in na'èn-là, kinachrjekàngui-né, mì tì kii komà kjòchikon-t'in-ne, nas'ín takó 'ño kiskindàya.

¹⁸ [Koni s'ín komat'in xita Israel nga kjìn kjojkón kijtseè], jñò, mìtsà kos'ín ya ijchò kinchat'aà-là nindoò xi ma nìkò, jè nindoò ñanda títi nì'in jnga, ñanda skanda mì tì kii kjòtsejèn-ne nga jñò choòn kò ñanda tí'ba tjo xkón. ¹⁹ Mìkì kina'yà-là jta-là chrjo, tìkoá mìkì kina'yà-là jta-là Nainá k'e nga kiichja. Jña xi kii'nchré-là Nainá, tsibítsi'ba-ne nga majìn-là nga kichja-isa, ²⁰ koiì kjoa-là nga mìkì kichikjoa-là koni s'ín tjin kjotixoma xi kisinè-là nga tsò: “Jè xita xi kosijna jngoò ndsoko ya it'aà nindoò, nas'ín jngoò cho, ndajoò kiyá-ne kò tsà majìn kichaa kotosikjá yijo-la.” ²¹ 'Nó xkón tjin kjoa xi ki'ya-la, skanda tije-ne Moisés kitsò: “Tsakjoòn jchán-ná skanda chiba-là tíhotsé-ná.”

²² Tanga jñò, yaá ijchò kinchat'aà-là nindoò Sión, jè naxandá-là Nainá xi tìjnakon, xi tije-ne Jerusalén xi ts'e nga-jmii, ñanda kjìn jmii àkjalé tìtsajna xi nchisìtsjako Nainá nga jeya nchisíkijna, ²³ ñanda tìtsajnajtín ixti-là Nainá xi tjoé-là kjotjò xi ts'e ixtitjòn xi tít'aà 'ín-là xojon ts'e ngajmii. Ijchò kinchat'aà-là Nainá xi xitaxá tìjna nga jè bindajjìn-là ngats'iì xita. Tìkoá ijchò kinchat'aà-là inima-là xita kixi xi Nainá jye kisitsjeè nga nímé chijat'aà-là. ²⁴ Ijchò kinchat'aà-là Jesús xi osìjnajjìn-ná jngoò kjoa xitse kò jè jní-là xi kixixteèn [nga kisitsjeè-ná] xi isa ndaa chja-ná mì k'oaá-ne koni ts'e Abel [xi síjé nga sindajjìn].

²⁵ Jñò, t'een kindá yijo-nò. Kì nachrjekànguioò jè xi tíchja-ná. Jña xita jchínga kjòtseé xi tsachrjekàngui koni s'ín kinokjoa-là i it'aà nangui nga kinìkaká-là, mìkì tsajno-là nga kitjoé-là

kjo'in. Jñá, ìsáá 'ñó 'in tjin tsà kìnachrjekànguiaá Nainá k'e nga skanda ján ngajmii chja-ná nga síkáká-ná; mìkii kojno-ná nga tjoé-ná kjo'in. ²⁶ Jè nàchrjein jè, jta-la Nainá, skanda jè nangui kisijtiya-la, tanga nàchrjein i'ndeì, k'oaá tsò: "Ìjngoò k'a siijtiya-la, mìtsà tà jè nangui siijtiya-la koó ngajmii." ²⁷ Jè 'én, k'e nga tsò "Ìjngoò k'a siijtiya-la", k'oaá s'in machiya-ná nga tjáxìn tsojmì xi xó kisindaà-ne, jñà xi ma oniyá-la, mé-ne nga kítsajna-ne xi mìkii ma oniyá-la. ²⁸ It'aà ts'e Nainá tsjá-ná okixi nga ya kotixomakoáá ya i'nde ñánda mìkii ma oniyá-la. Ndaà chji-la Nainá jñà kjoa koi. Jeya síkíjnaá ko jchaxkoán koni s'in sasén-la jè. ²⁹ Nga "jè Nainá, k'oaá ngaya-la koni ni'in xi síkjesòn yije nita mé xi tjin."

13

Kjoa xi mochjeén nga s'iin jñà xita-la Cristo

¹ Jñò, tìtsjacha xita xinguiòo xi 'ndsè chibá xi it'aà ts'e Cristo. ² Kì nìjchàajioòn jñà xita xi bijchókon-nò ni'ya-nò, tìs'in-là nga kàtasíkjáya. K'oaá komàt'in i'nga xita, kiskoétjò xita xi mìkii beèxkon, tanga àkjale-né.

³ Tìkítsjeèn jñà xita xi ndayá tìtsajna; k'oaas'in t'è-là takòn koni tsà ngàsòn kjo'in tìtsajnaà. Tìkítsjeèn jñà xita xi tìyatoòn koni tsà jñò xi tìkoá k'oaas'in tìyatoòn-nò.

⁴ Jñò xi jye chixàn, ngàsòn jchaxkón xinguiòo. Kì ch'o bitsajnakoo xinguiòo. Nga jñà xi kjoachijngui s'in, Nainá tsjá-la kjo'in.

⁵ Kì toón 'ñó matsjacha; kàtajngoò takòn koni kji tjin-nò. Nainá k'oaá tsò: "Mìkii tsjeiin takòn-nò, ko mìkii tajngoò siikíjna-nò." ⁶ K'oaá ma-ne nga ma k'oaas'in kixoán:

Jè Na'èn-ná kosikò-ná,
mìkii kiskoán mé kjoa xi siko-ná xita.

⁷ Tìkítsjeèn jñà xita xi chinha ítjòn nga tsakóya-nò 'én-la Nainá; tìkítsjeèn kó s'in kisijchá yijo-la xita koi ko k'oaá s'in chjinguì-là koni s'in kòkjeiin-la.

⁸ Jesucristo mìkii fatjiya, tije-ne ngojña, tije-ne nàchrjein i'ndeì, ko tije-ne nita mé nàchrjein-ne. ⁹ Kì kii nìs'in-là kjohitsjeèn xi k'ejì tsò ko xi mìkii yaxkon-la nga xìn ndiyá fikò-ná. Ìsáá ndaà tjin nga jè inima-ná s'e-la nga'ño it'aà ts'e kjondaà-la Nainá mì k'oaá-ne koni ts'e tsojmì xi ma chine; nga jñà tsojmì xi ma chine, nime nga'ño kitsjaà-la jñà xi k'oa tjin kjoa kisìs'in-la.

¹⁰ Jñá, tjin jngoò-ná i'nde tsjeè [ñánda kitsjaà kjotjò yijo-la Cristo nga k'en], tanga jñà no'mii xi tákó ya síxá it'aà ts'e kjoa jchínga ya Ni'ya xi nikje, mìkii tji'nde-la nga tjoé-la kjondaà nga ya kòkjen. ¹¹ Nga jè yijo-la cho xi sík'en jñà no'mii,

[mìkii tji'nde-la nga tjoé-la nga skine]; ta jè jní-la cho fikò jè no'miù ítjòn ya i'nde tsjeè-la Nainá xi kjoa ts'e jé. Tanga jè yijo-la cho, it'aà xìn i'nde fikò nga tì. ¹² K'oaá tis'in komát'in Jesús, it'aà xìn-la naxandá kisikjeiín kjo'in, mé-ne nga kisitsjeè-ne naxandá it'aà ts'e xi ngui jní ts'e. ¹³ K'oaá ma-ne jña, kítjokajñaá naxandá. Jè kítjtingui-lá Jesús nga sikkjaán-koaá kjo'in xi jè kisikjeiín. ¹⁴ Nga i it'aà nangui tsjin-ná naxandá xi ngui jngoò k'a tíjna nita kjé-ne; jè titsachiñá-lá naxandá xi iskan kotsejèn. ¹⁵ Koi kjoa-la mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein jeya sikkjnaá Nainá it'aà ts'e Jesucristo koni jngoò kjotjò xi 'bì-lá Nainá, 'én xi ngui tso'baá bitjo-ne nga bènojmiá yá-né jè. ¹⁶ Kì nìchàajioòn nga ndaà t'een, tjiù itsé-la xinguiòo mé xi tjin-nò; k'oaá tjin kjotjò xi sasén-la Nainá.

¹⁷ Tikitasòn-lá jña xita xi jncha ítjòn-nò, tiná'yañijon-là. Nga jña síkinda-nò nga mì jchija inima-nò koi kjoa-la nga tjiné-la nga tsjá-la kindá Nainá. Tikitasòn-là koni s'in kito-nò mé-ne nga ngui kò kjotsja-la sùxá-ne nga mì ba s'e-la; tsà ba s'e-la, nímé kjondaà s'e-nò.

¹⁸ Tijét'aà-là Nainá it'aà tsajen, nga k'oaá s'in tíjngoò takòn-jen nga ndaà tjin kjohítsjeèn-najen, mejèn-najen nga ndaà s'en-jen nita mé kjoa-ne. ¹⁹ Isaá ndaà síjé-nò nga tijét'aà-là Nainá xi it'aà ts'an, mé-ne nga kàtatsjá'nde-na nga niton kjíkon-nò.

'Én xi fehet'aà-ne

²⁰ Jè Nainá xi tsjá kjoa'nchán xi kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà Na'èn-ná Jesucristo, xi paxtò ítjòn-la ts'e orrè, jè xi kò jní-la tsibí'ño-ne jngoò kjoa xitse xi mìkii kjoehet'aà nita kjé-ne, ²¹ kàtasíkixiyandaà-nò ngats'ì kjoa xi ndaà tjin, mé-ne nga kàtitasòn-ne koni s'in mejèn-la Nainá; it'aà ts'e Jesucristo, k'oas'in kàtasíko-ná koni s'in sasén-la Nainá. ¡Jeya kàtijna Cristo nita mé nachrjein-ne! K'oaá s'in kàtama.

²² Bìtsi'bà-nò ndí 'ndsè, ndaà choétjò 'én xi tikjiù-nò koni s'in tibinè-nò nga ta chiba 'én tikjiù-nò. ²³ Kàtasijìn-nò jè 'ndsee Timoteo jye tíjnandeí-ne xi kjoa ts'e kjo'in; tsà kjoí niton, kjíko-ná k'e nga kjián katsejèn-nò.

²⁴ Tjixat'aà yije jña xita xi jncha ítjòn-nò kò ngats'ì xita-la Cristo. Jña xi Italia ts'e nchisíhixat'aà-nò.

²⁵ Ngats'ioò, jè kàtijnako-nò kjondaà-la Nainá.

Xojon carta xi kiskiù Santiago

Kó tsò Santiago nga síhixat'aà xità

¹ 'An, Santiago, xi chí'nda-la Nainá ma, kò ts'e Na'èn-ná Jesucristo, tisìhixat'aà-nò, jñò, xi ya inchrobàt'aà-nò xi tejò tje-la naxandá Israel xi xkì xi ján nangui titsajnaà nga tíjtsa isò'nde.

Nga'ño xi sakó-ná k'e nga mé kjoa xi otojñaá

² Jñò, xi 'ndse chibá it'aà ts'e Cristo, nguì tsja t'è-là inima-nò k'e nga nità mé kjoa xi komat'ioòn. ³ 'Ya-nò k'e nga tsà mé kjoa xi komat'ioòn nga chít'aà-nò koni s'ín mokjeiin-nò, jña kjoa xi kotojñoò, yaá sakò-nò nga'ño nga kichikjoako-nò nità mé kjoa xi kotojñoò. ⁴ K'oaá ma-ne jè nga'ño xi sakò-nò, ndaà kàtasíxájiin inima-nò mé-ne nga ndaà kojchínga-ne kò tíjngoò-ne kjohítsjeèn-la inima-nò nga nímé síhijat'aà-la.

⁵ Tsà tjin i'nga xità xi chijat'aà-la kjohítsjeèn, tíjèt'aà-la Nainá; jè tsjá-nò. Nga jè Nainá nguì koó inima-la nga tsjá kò mitsà ch'o tsò-la xità k'e nga síjé. ⁶ Tanga nguì ndaà kàtakjeiin-nò k'e nga síjé. Kì jò 'beé-la takòn. Jè xità xi jò 'beé-la ikon, k'oaá s'ín ngaya-la koni ndáchikon k'e nga 'ba tjo, fijen fikjako. ⁷ Jè xità xi jò 'beé-la ikon, kì k'oaá s'ín síkítsjeèn nga tjin xi tjoé-la it'aà ts'e Na'èn-ná, ⁸ nga mikì tíjngoò ikon. Nachrjein i'ndeì kj'eíi s'ín tísíkítsjeèn, nchijòn-lè tikoaá kj'eíi kjohítsjeèn tjin-la. Mitsà nguì jngoò ndiyá kjoé.

⁹ Jña xità xi 'ndse chibá it'aà ts'e Cristo xi ima títsajna, tsja kàtas'e-la nga 'nga títsajna nga nguixkon Nainá. ¹⁰ Tanga jña xità nchiná, tsja kàtas'e-la nga nangui kítsajna ya nguixkon Nainá, nga jè xità nchiná, k'oaá s'ín komat'in koni jngoò naxó xi mikì fichrjein-la. ¹¹ K'e nga 'ño matsjè ndobá, jña ijña, xì-né, ikjoàn bixòjen jè naxó-la; chija isén-la nga ndaà kjoàn. K'oaá tís'ín komat'in jña xità nchiná, k'e nga 'ño nchisíxáko xá xi tjin-la, ta nitoón kiyá.

¹² Mé ta ndaà-la jè xità xi chíkjoako-la k'e nga chít'aà, mé-ne k'e nga jye síikijne, tjoé-la kjoabinachon koni s'ín kitsjaà-la 'én Nainá, ngats'ii xità xi jè matsjakeè. Tjoé-la kjoabinachon k'oaá ngaya-la koni jngoò corona si'a skò xità xi síkijne k'e nga síská. ¹³ Jñò, k'e nga chít'aà-nò nga mejèn-nò nga ch'o s'een, kì k'oaá s'ín níkítsjeèn nga jè Nainá tíkot'aà-nò. Nga jè Nainá mì yá xi koma-la skót'aà nga ch'o kàtas'ín Nainá. Tíkooá jè Nainá mì kì kot'aà xità nga ch'o kàtas'ín. ¹⁴ Jngoò xità, k'e nga chít'aà, tíjña-ne kjoa ch'o-la xi matsjakeè bínga nga tsobà'ño. ¹⁵ Kò jè

kjoa ch'o xi matsjakeè, k'e nga jye bitasòn, yaá sakó jé. K'e nga jye bitasòn kjoa ts'e jé, ìkjoàn f'ù kjoa biyaá.

¹⁶ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, kì yijo-nò chonachan-là. ¹⁷ Ngats'ù kjonndaà kò kjotjò xi tjoé-ná, it'aà ts'e Nainá xi tjna ngajmiù nchrobá-ne, jè xi tsibíndaà ngats'ù tsojmì xi 'ya-la ngajmiù, jñà xi síhiseèn. Nainá, mì k'oaá s'ín fatjya-la koni ma jñà tsojmì xi síhiseèn ngajmiù nga fatjya-la koni ma 'nguién. ¹⁸ Nainá, k'oaá s'ín kjòmejèn-la nga kisikítsajnakon xitse ìjngoò k'a-ná xi kjoa ts'e 'én kixi-la, mé-ne nga jñá singatsjaá yijo-ná Nainá koni tsojmì xi majchá ítjòn xi jè tsibíndaà.

Mochjeén-né nga sikitasoán k'e nga jye na'yá 'én-la Nainá

¹⁹ Jñò, ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tikítsjeèn ngats'ioò, isa ndaà titsajnaandaà nga kiná'ya-la xita xinguiáá xi kjejí, chiba chiba tinókjoaa, kò kì taxkì majti-nò. ²⁰ Jngoò xita xi jti takòn, mìkiù kixi sikitason koni s'ín mejèn-la Nainá. ²¹ Chjaàxin-là yijo-nò ngats'ù kjoa tjé kò kjoa ch'o xi xkì xi ján tjín, mé-ne nga indaàjìn chjoé-nò jñà 'én ndaà-la Nainá xi jye kina'yà, jñà 'én koi xi koma kochrjekàjìn-nò kjo'in.

²² Tikitasòn koni tsò 'én-la Nainá. Kì tà na'yà-jèn. Tsà mìkiù sikitason, tì yijo-nò titsachonachan-là. ²³ Nita yá xita-ne xi 'nchré 'én-la Nainá, tsà mìkiù sikitason, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi chitsín tikotsejèn-ya. ²⁴ K'e nga jye beè isén-la kó kji, ìkjoàn fi, yaá jchàajìn-la kó kji isén-la. ²⁵ Tanga jè xi ngui ndaà kotsejèn-la kjotixoma kixi xi síkijnandeí-ná, nga koi 'én síkítsjeèn kjit'aà koni tsò kjotixoma, kò mìkiù síjchàajìn 'én xi 'nchré nga ndaà sikitason, xita jè, yaá sakó-la kjoa machikon-t'in k'e nga k'oas'ín tís'in.

²⁶ Tsà jngoò xita xi tsò: “Beèxkón-ná Nainá”, koa tsà mìkiù bíchjoà-la nijen-la nga chja ngats'ù 'én xi ch'o tsò, yijo-laá tikonachan-la; nimé chjí-la nga tsò: “Beèxkón-ná Nainá.” ²⁷ K'e nga ngui kixi kjoa nga Nainá xi Na'èn-ná yaxkoán, koni s'ín mejèn-la, jé-né nga síchját'aà-lá xi ìxti jchan, kò íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la, jñà xi kjo'in tjín-la, tikoá mì kì k'nde-lá yijo-ná nga kjoa ch'o jchìnjñáá xi tjín isò'nde.

2

Mì kù mochjeén nga chjaàjñáá xita xinguiáá nga ndaà sis'in-lá

¹ Jñò, ndí 'ndsè, koni s'ín mokjeiín-nò it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo xi jeya tjna, kì chjaàjñoò xita xinguióo. ²⁻³ Tsà jngoò xita kjichò ya ì'nde ñánda bixoña, xi tangò oro tíkjá najno tsja, tikoá 'ño ndaà kjoàn nikje chjí xi kikjá. Jñò, tsà 'ño ndaà sis'in-lá, k'oín-la: “Tijni ìjndé ñánda ndaà choón.” Tsà tikoá kjichò jngoò xita imá xi kixajndájno kixajndát'aà

nikje-la, tsà k'oín-la: “Taxki tìsijni ya, kò tsà majìn, taxki tìjnat'eii ya nangui.” ⁴ Jñò, k'e nga kos'ín s'een, xinguioo tìtsanachrjekànguioò nga chjaajñòò xìta xinguioo koni s'ín xìtaxá xi ch'o tìjín kjohìtsjeèn-la.

⁵ Jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, tìná'ya: Nainá xó k'oaá s'ín jaajìin-ne jñà xi xìta ìma xi tìjín ì isò'nde, mé-ne nga jñà kìtsajna ítjòn-ne koni s'ín mokjeiín-la tìkoo tjoé kjotjò-la ngats'ii kjondaà xi Nainá tsjá-la jñà xìta xi jè otíxoma-la nga jyeé k'oas'ín kitsjaà 'én-la nga tsjá-la xìta xi matsjakeè. ⁶ Tanga jñò, ta saá nachrjekànguioò jñà xìta ìma. ¿A mìtsà jñà xìta nchiná xi jñò beetoòn-nò nga fìkò-nò nguixkon xìtaxá nga óngui-nò? ⁷ ¿A mìtsà jñà xìta nchiná xi chjajno-la ìt'aà ts'e 'ín-la Cristo, xi jè otíxoma-nò?

⁸ Jñò, ndaà 'nè-nò tsà kixi kjoa nga nìkitasòn jè kjotíxoma-la Cristo xi otíxoma koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Tìtsjachi xìta xinguì xi i'nga koni tsà tì yijo tsiji-ne.” ⁹ Tanga tsà chjaajñòò xìta xinguioo, tìjín xi ndaà nìs'in-laà kò tìjín xi mìkii ndaà nìs'in-laà, jé binchaàtsji-la yijo-nò, nga nìkatonè-là kjotíxoma; tìjè-ne kjotíxoma tìbínè-nò jé. ¹⁰ Nga tsà jngoò xìta xi ndaà síkitasòn yije kjotíxoma tanga tsà tà jngoò kjoa síkatonè-la, jye kisakò jé yije-la ìt'aà ts'e kjotíxoma-la Nainá. ¹¹ Nga k'oaá tsò Nainá: “Kì kjoa chijngui 'nè.” Tanga tìkooá tìt'aà ñánda tsò: “Kì xìta nìk'eèn.” Jñò, tsà mì kjoa chijngui 'nè, tanga tsà xìta nìk'eèn, jye kisakò jé-nò ìt'aà ts'e kjotíxoma. ¹² Jñò, k'oaá s'ín tìnokjoaa kò k'oaá s'ín t'een koni xìta xi Nainá kìindaajìin-la tsà k'oas'ín tìbitasòn-la koni tsò kjotíxoma xi síkìtsajnandeìí xìta. ¹³ Jñà xìta xi tsjìn-la kjohimatakòn ìt'aà ts'e xìta xi kj'eii, tìkooá mìkii s'e-la kjohimatakòn k'e nga sìnè-la kjo'in. Tanga jñà xi tìjín-la kjohimatakòn, mì kjo'in sìnè-la k'e nga sìnè-la.

Kjondaà xi 'né k'e nga mokjeiín-ná

¹⁴ Ndí 'ndsè, nímé chjì-la tsà jngoò xìta xi tsò: “An, mokjeiín-na ìt'aà ts'e Nainá”, tsà mìkii tí'ya-la kjondaà-la. Xìta jè, xi ta jè kjoa mokjeiín-la, mìkii koma kìtjokàjìin kjo'in. ¹⁵ Tsà jngoò 'ndsé kò tsà jngoò tíchjaá xi tsjìn-la níkje xi ókjà kò tsà tsjìn-la tsojmì xi kine; ¹⁶ jñò, tsà k'oín-laà: “T'in-là ndaà-ne, ndaà chikjei níkje-lè, ndaà chinjii tsojmì xi mejèn-lè.” Kò tsà mìkii sìchját'aà-là mé xi mochjeén-la, nímé chjì-la. ¹⁷ K'oaá tìs'ín ma kjoa xi mokjeiín-ná, tsà mìkii tí'ya-la kjondaà-ná, nímé chjì-la kjoa xi mokjeiín-ná.

¹⁸ Tìjín i'nga xìta xi kjònangui, tsò: “¿A mokjeiín-lè ìt'aà ts'e Cristo?” 'An, xan-la: “Tí'yaá-la kjondaà-na. ¿A komaá kókó-ná nga mokjeiín-lè ìt'aà ts'e Cristo tsà nímé kjondaà tì'nì? Tanga 'an tìs'iin-ná kjondaà, k'oaá ma-ne kokoò-lè nga kixi kjoa nga mokjeiín-na.” ¹⁹ Ngaji ndaá tìjín nga mokjeiín-lè nga jngoò

ma Nainá. Tanga t̄kjoáá j̄nà in̄imā ch'o-lā neī mokjeiín-lā nga t̄jín Nainá, skanda otsé-né nga tsakjón-lā. ²⁰ J̄nò, x̄itā xi tsj̄n-nò kjoh̄ítsjeèn, ¿a mì f̄ya-nò nga n̄imé ch̄j̄-lā kjoā xi mokjeiín-nò tsà mìkìl t̄í'ya-lā kj̄ndaà-nò? ²¹ Na'èn jchán kj̄n-ná Abraham, ¿mé-ne x̄itā kix̄i kitsò-lā Nainá? Koií kjoā-lā nga ndaà kisikitasòn koni s'ín kitsò-lā k'e nga kitsjaà kj̄tj̄ Isaac xi ki'ndí-lā ma nga t̄jín-ne nga sj̄ik'en. ²² ¿A mì 'ya-jèn nga jè Abraham koni s'ín nga kòkjeiín-lā, k'oáá t̄is'ín kisikitasòn? Koni s'ín kisikitasòn, yaá kj̄jngò kjoā mokjeiín-lā nga n̄imé kisichj̄at'aà-lā. ²³ K'oáá s'ín tsitasòn koni s'ín t̄ichj̄a Xoj̄on-lā Nainá nga tsò: "Abraham kòkjeiín-lā it'aà ts'e Nainá; k'oáá s'ín komà-ne nga Nainá kiskoétj̄o nga x̄itā kix̄i kitsò-lā." Amigo-la Nainá ki'mi Abraham.

²⁴ Yaá 'yaà, nga Nainá kjoétj̄o x̄itā kjoā ts'e kj̄ndaà xi síkitasòn, mìtsà tà koi kjoā-lā nga mokjeiín-lā. ²⁵ K'oáá t̄is'ín t̄jín ts'e chj̄oón chijngui xi 'mì Rahab; Nainá kiskoétj̄o nga x̄itā kix̄i kitsò-lā koií kjoā-lā kj̄ndaà xi kis'ìin nga kitsjaà'nde-lā j̄nà x̄itā xi ijchò katsejèn-'ma, ikjoàn kisichj̄at'aà-lā nga x̄in ndiyá kisikasén-ne x̄itā koi. ²⁶ K'oá t̄is'ín t̄jín jè yijo-ná, n̄imé ch̄j̄-lā, t̄jna k'en-né tsà tsj̄in in̄imā-ná. K'oáá t̄is'ín ma kjoā xi mokjeiín-ná, tsà mìkìl t̄í'ya-lā kj̄ndaà-ná, n̄imé ch̄j̄-lā.

3

Kjoā ts'e n̄ijen-ná nga nokjoá

¹ J̄nò ndí 'ndsè, it'aà tsaj̄òn, ki kj̄n ma-ne xi maestro ma. Jyeé 'ya nga ngajen xi okoòya-jen, tsà mé kjoā xi ch'o 'nè-jen, isaá tse kjo'in sinè-najen. ² Ngats'ìi-ná, kj̄n skaya kjoach'o xi 'né, tanga jngò x̄itā xi mì ch'o tsò 'én xi chj̄a, jè-né xi ngui x̄itā kix̄i, xi komà-lā kotixoma yije-lā yijo-lā. ³ K'oáá ngaya-lā koni kohòyo xi si'a freno tso'ba mé-ne nga sj̄ikitasòn-ne koni s'ín mejèn-ná nga kjoí, k'oáá s'ín ma'nchré yije yijo-lā. ⁴ K'oáá t̄is'ín t̄jín koni s'ín síxá j̄nà chitso, nas'ín tákó í'í kjoàn, kò nas'ín takó 'ñó 'ba t̄j̄o xi f̄ahitjen, jè x̄itā xi síxáko nas'ín jtobá kji yá xi 'mì timón xi síxáko, maá f̄ahitjen nga fikò n̄itā kós'ín mejèn-lā nga kj̄iko. ⁵ K'oáá t̄is'ín ma xi kjoā ts'e n̄ijen-ná. Tà yijo jtobá kji, tanga 'ñó 'nga chj̄a n̄itā mé kjoā-ne. K'oáá ngaya-lā koni jngò ni'ín xi jtsé kji, komaá kòkángui ij̄nà nas'ín takó tse ma. ⁶ Nijen-ná k'oáá ngaya-lā koni jngò ni'ín, yaá t̄j̄'a yije ngats'ìi 'én ch'o xi t̄jín isò'nde xi ma-lā síkits'ón yije yijo-ná. Jè ni'ín xi t̄jín ya i'nde ts'e kjo'in ñánda 'mì infierno, jè bit'a'í-lā n̄ijen-ná nga chj̄a 'én xi ch'o tsò xi koma-lā kòkà-ná koni t̄jín nachrjein kj̄tsajnakoaán. ⁷ Ngats'ìi ch̄o xi t̄jín i isò'nde ma ma'nchré, koni j̄nà ch̄o xi t̄jín ij̄iin ij̄nà, kò xi t̄jimaj̄iin isén, kò j̄nà ch̄o xi nangui bífejno yijo-lā kò j̄nà xi t̄jín ij̄iin ndáchikon, j̄nà x̄itā ma-lā sí'nchré. ⁸ Tanga nijngò x̄itā xi ma-lā

sí'nchré n̄jen-là. Nga jè n̄jen-ná jngoò kjoa ch'o t̄jín-là xi mìkìi tsjá'nde nga ma'nchré. Yaá t̄jì'a koni xán kjan-là ye xi ma-là sík'en-ná. ⁹ Tj̄jè-ne n̄jen-ná jeya síkìjna Nainá xi Na'èn-ná, kò tj̄jè-ne nokjoà'on-koaá x̄ita xi kòs'ín kisindaà koni kji Nainá. ¹⁰ Tj̄jè-ne ndsobaá bitjo-ne 'én xi jeya síkìjna Nainá kò tj̄jè bitjo-ne xi nokjoà'on-koaá x̄ita. Ndí 'ndsè, mìkìi ndaà t̄jín kjoa koi. ¹¹ Jngoò ngajo ñánda t̄bitjo nandá, mìkìi koma k̄itjo nandá jnchra koa k̄itjo nandá ndaà. ¹² J̄ñà yá toò iko, ¿a komaá koja-là toò xi 'mì aceituna? Jè yá uva, ¿a komaá koja-là toò iko? J̄ñò ndí 'ndsè k'oaá t̄is'ín t̄jín kjoa ts'e nandá, jngoò ngajo mìkìi koma k̄itjo nandá jnchra kò k̄itjo nandá ndaà.

Kós'ín t̄jín kjoachjine xi nchrobá-ne ján ngajmii

¹³ J̄ñà x̄ita xinguīo, tsà t̄jín i'nga xi t̄jín-là kjoa chjine kò xi ndaà fiya-là, k̄atakó kjoachjine-là nga indaà ikon t̄sìjchá yijo-là. ¹⁴ J̄ñò, tsà biì'nde-laà yijo-nò nga kjoax̄itakòn s̄jiin in̄ima-nò nga mejèn-nò nga j̄ñò k̄itsajna ítjòn-là xinguīo, kì k'oaá s'ín nokjoà nga ndaà t̄itsa'nè; kì 'én ndiso nokjoà nga kondra onguí-là kjoa kixi-là Nainá. ¹⁵ Kjoa chjine jè, mìtsà ít'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Kjoa chjine ts'e isò'nde-né. Kjoh̄tsjeèn ts'e x̄ita-né, kò t̄i ts'eé-ne x̄ita neí. ¹⁶ K'e nga max̄itakòn-chaá xinguīa kò nga mejèn-ná nga j̄ñà k̄itsajna ítjòn-laà, yaá sakó-ná kjoasiì, ngats'ii kjoa ch'o xi t̄jín isò'nde. ¹⁷ Tanga j̄ñà x̄ita xi t̄jín-là kjoa chjine xi ít'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, tsjeè s̄jchá yijo-là, kjoa'nchán ótsji, t̄jín-là kj̄ondaà, x̄ita 'nchré-né, t̄jín-là kjoh̄imatakòn, ndaà t̄jín xá xi s'ín, mì jò fi-ne, kò 'én kixiì chja. ¹⁸ Jè x̄ita xi mejèn-là nga s'e kjoa'nchán, 'nchán bījnakò x̄ita xi i'nga mé-ne nga ma iskan sakò-là kj̄ondaà xi kixi t̄jín.

4

Jè xi matsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'eé Nainá

¹ ¿Ñánda nchrobá-ne kjoachán nga bixkàn-koo xinguīo? Yaá nchrobá-ne kjoach'o xi kjit'aà nchrjein s̄jé in̄ima-nò nga bixkàn-koo kjoh̄tsjeèn ch'o-nò. ² Mejèn-nò tsojmì xi tsjìn-nò tanga mìkìi sakó-nò, k'oaá ma-ne nga n̄ik'eèn x̄ita koa max̄itakòn-chaá x̄ita, tanga mìkìi sakó-nò tsojmì xi mejèn-nò. K'oaá ma-ne nga sakó-nò kjoachán nga bixkàn-koo xinguīo. Mìkìi sakó-nò tsojmì xi mejèn-nò koií kjoa-là nga mìkìi n̄jé-là Nainá. ³ K'e nga n̄jé-laà Nainá, mìkìi tsjá-nò nga mìkìi ndaà n̄jé-laà. Nga jè xi mejèn-nò nga ya s̄ichjeèn ít'aà ts'e kj̄otsja xi ch'o s̄jé yijo-nò. ⁴ J̄ñò xi mìtsà x̄ita kixi 'mì-nò, ¿a mìtsà 'ya nga jè xi matsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra ts'eé Nainá? N̄ita yá-ne xi mejèn-là kotsjakeè kjoa ts'e isò'nde, kondra-là Nainá ma. ⁵ Koií k'oa tsò-ne Xoj̄on-là Nainá nga

tsò: “Jè Inimā Tsjeè xi Nainá kitsjaà-ná, skanda machini-né nga 'ñó matsjakeè-ná.” ⁶ Tanga Nainá, nga kọ kjondaà-la ndaà síchját'aà-ná. K'oaá tsò Xojon-la nga tsò: “Nainá kondraá tǐjna-la jǐnà xǐta xi 'nga ikon, tanga koó kjondaà-la ndaà síko jǐnà xi xǐta imā kjoa.” ⁷ Tjii'nde nga Nainá kàtatíxoma-nò, ko 'ñó tájaájǐn títsajna-laà xǐta neí mé-ne nga kosít'aàxìn-nò. ⁸ Tǐchrañat'aà-laà Nainá mé-ne jè Nainá sǐichrañat'aà-nò. Jǐnò xi jé binchaàtsjioò, kǐ tǐ jé binchaàtsji-nò, tǐtsjeè ndsaa. Tǐtsjeèya kjohísjeèn-la inimā-nò, jǐnò xi jò kjohísjeèn tǐjn-nò nga okji matsjacha Nainá kọ okji matsjacha isò'nde. ⁹ Tǐkájnoò jé-nò, ba títsajna kọ chihindáyaà. Jè kjoa bijnò-nò, kjoa ts'e ndáxkoón kàtama. Kọ jè kjotsja-nò, kjoaba kàtama. ¹⁰ Nangui títsajna-la Nainá mé-ne jè Nainá 'nga sǐikítsajna-nò.

¹¹ Ndí 'ndsè, kǐ nokjoàjno-là xinguioo. Jè xi chjajno-la 'ndse nga tsò: “Mikii ndaà tís'in”, jè kjotíxoma tǐchjajno-la nga tsò nga mikii ndaà tǐjn kjotíxoma. Kọ tsà k'oaá s'in si nga mikii ndaà tǐjn kjotíxoma, mikii tǐnikitasòn koni tsò kjotíxoma. K'oaá ngaya-la koni tsà xǐtaxá tǐjni nga jǐ tǐbìndaàjǐn. ¹² Tà jngoò ma-ne xi tsjá kjotíxoma, tǐjé-ne xi xǐtaxá tǐjna nga bíndaàjǐn-la xǐta. Kọ tǐjé-ne xi ma-la kochrjekàjǐn-ná kjo'in, tǐkoa tǐjé-ne xi ma-la tsjá-ná kjo'in. ¿Yá-ne ngaji nga jé binè-laà xinguui?

Xǐta xi chja 'én 'nga ikon

¹³ Jǐnò, ndaà tǐnáyaa koni xán-nò. Jǐnò bixón-nò: “Nachrjein jǐ'nde, o nchijòn-lè, xìn naxandá kjaán, jngoò nó kitsajnaá nga síxá mé-ne tse ton síkijneé.” ¹⁴ Tanga jǐnò, mikii tǐjǐn-nò mé xi komat'ioòn nchijòn-lè nga títsajnakon. Jǐnò, k'oaá s'in ngaya-la koni ifi. Jngoò tjò fahaya, ikjoàn nǐtoón fya-ne. ¹⁵ Jǐnò, kǐ s'in tǐnókjoa: “Tsà Nainá mejèn-la nga sǐikítsajnakon-ná, komaá s'eén xá koi, o s'eén xá xi k'ejí.” ¹⁶ Tanga jǐnò, 'ñó 'nga 'én nokjoà nas'in mikii tǐjǐn-nò mé xi koma nga tǐfǐ-isa nachrjein. Ngats'ì 'én 'nga xi nokjoà, jé-né. ¹⁷ Jè xi tǐjǐn-la kjoa xi ndaà tǐjn kọ mikii síkitasòn, jé tǐhótsji-la yijo-la.

5

Kjo'in xi sǐikjeín xǐta nchiná

¹ Jǐnò xi xǐta nchiná 'mì-nò, tǐnáyaa 'én xi xán-nò. Chihindáyaà ba ba it'aà ts'e kjo'in xi síkjioón. ² Kjoa nchiná-nò, nǐmé chjí-la, tǐbi'ndo-né. Nikje xi kichíkjá, jye nchisíkje cho kixo. ³ Ton oro-nò kọ ton plata-nò jyeé tímachi. Jè nachrjein k'e nga síndaàjǐn, jǐnà chǐ-la kochjeén xi kondra tsajòn. Koó nǐ'in kokà yije yijo-nò. Nga jǐnò, tǐsabincháxkó ton nas'in jye tǐfehet'aà nachrjein. ⁴ Jǐnà xǐta chǐ'nda xi kǐsǐxá nangui-nò, nchikjindáya nga ótsjiya chjí-la nga jǐnò kichonachan-là. Nainá xi ts'e yije nga'ñó xi tǐjn, jyeé kǐn'chré-la koni s'in

nchikjindáya. ⁵ Jñò, nga i títsajnaà ìt'aà nangui, ndaà títsajnaà nga nímé chija-nò, 'bì-la kjòtsja yijo-nò. Títsànìsìn-là inìma-nò nga 'bì-là kjòtsja xi síjé k'oaá ngaya-la koni cho xi mìkìl tíjìn-la tsà jye ijchò nàchrjein-la nga kiyá. ⁶ Jñò, tsohònè-là jé koa kinik'eèn jña xi xìtā kixì xi mì jé tjin-la. Jña xìtā koi, mì ki komà tsasikò yijo-la.

Mé kjoa xi s'eén nga títsachiñá-lá nga kjoí ìjngò k'a Cristo

⁷ Jñò ndí 'ndsè, chíñakjoa kóni skanda k'e nga kjoí ìjngò k'a Na'èn-ná. K'oa'sín chíña koni s'ín xìtā xi síxáko nangui nga koñakjoa-la jè jtsí xi 'ba ítjòn kò xi ìskan 'ba nga síxáko jña tsojmì tjà mé-ne nga koma koìxkó-ne tsojmì tjà-la xi majchá nga 'ño chíjì-la. ⁸ Jñò, k'oaá tìs'ín chíñakjoa, 'ño t'è-là takòn nga jyeé nchrobá machraña nga kjoí ìjngò k'a Na'èn-ná. ⁹ Ndí 'ndsè, kì xkì xi ján tsajét'aà-là xinguiò, mé-ne nga mì kjo'in sìnè-nò. Nga jè Na'èn-ná jyeé tijnandaà nga kjoí mé-ne koìndaàjìn-la xìtā.

¹⁰ Ndí 'ndsè, jñò, k'oaá s'ín t'een koni s'ín kis'ìn jña xìtā xi kùichja ngajo-la Nainá nga kichìkjoako-la nga kisìkjeín kjo'in koi kjoa-la nga 'én-la Nainá kùichjaya. ¹¹ K'oaá s'ín 'ya-la nga jña xìtā xi chíkjoako-la kjo'in, s'eé-la kjondaà. Jyeé tíjìn-nò nga jè Job k'oaá tìs'ín kichìkjoako-la kjo'in. Kò jyeé 'yaà mé xi kitsjaà-la Na'èn-ná k'e nga jyehet'aà-ne kjoa. Na'èn-ná 'ño ndaà xìtā, tjin-la kjoìmatakòn.

¹² Jñò ndí 'ndsè, k'e nga 'bioò 'én-nò, kì yá xi nìkítsajna ítjòn. Kì jè ngajmì kò nangui, o xi kj'eíj tsojmì nìkjeén. Tà k'oaá s'ín tixón: “Jon”, o xi “Majìn”, mé-ne nga mì kjo'in sìnè-nò tsà mìkìl kítasòn.

Kjoa bìtsi'ba

¹³ Tsà tjin i'nga xìtā xinguiò xi ba tjin-la, kàtìtsi'ba-la Nainá. Tsà tjin i'nga xi tsja tjin-la, kàtaseè-la Nainá nga jeya kàtasíkijna. ¹⁴ Tsà tjin i'nga xìtā xinguiò xi xk'én, kàtakinìkjaá xìtā jchínga xi tjin-la xá ya jjiìn naxandá-la Cristo mé-ne nga kàtìtsi'batji-ne kò ìt'aà ts'e nga'ño-la Na'èn-ná kàtasíkajno-la asìtì. ¹⁵ K'e nga bìtsi'batjiò xìtā, tsà ndaà mokjeín-nò, jè xìtā xi xk'én kondaà-ne. Jè Na'èn-ná sùindaà-ne nga koma kosítjen-ne. Tsà jé tjin-la jchat'aà-la jé-la. ¹⁶ Chjahatakòn-là xìtā xinguiò jé-nò. Tìkoā tìtsi'batjiò xinguiò mé-ne nga kondaà-nò. K'e nga jngò xìtā kixì bìtsi'ba, tjin-la nga'ño nga kítasòn. ¹⁷ Jè xìtā xi kùichja ngajo-la Nainá xi kì'mì Elías, k'oaá tìs'ín xìtā koni jña. 'Nó kisìjét'aà-la Nainá nga mì tì jtsí k'oa-ne; kò ján nó osen mì tì kùì ts'a-ne jtsí. ¹⁸ Ìjngò k'a tsibìtsi'ba-la Nainá nga kàt'a jtsí. Ts'aá ìjngò k'a-ne jtsí kò jè nangui kòjchá tsojmì tjà.

¹⁹ Ndí 'ndsè, tsà tjin i'nga xinguiò xi chinchat'aaxìn-la xi kjoa kixì, koa tsà jngò xìtā kichja-la nga kàtjanchrobát'aà

ìjngoò k'a-là Nainá, ²⁰ jè x̄it̄a xi k̄ichj̄a-l̄a nga kèen̄ojm̄í-l̄a nga
ch'o t̄j̄ín nd̄iyá xi tsó'baya, k'oas'ín k̄atasij̄iìn-nò nga jngoò x̄it̄a
t̄íhocrjek̄àj̄iìn k̄j̄o'in xi ts'è k̄jōabiyaà. 'Nó k̄j̄iìn jé j̄chat'aà-l̄a.

Xojon carta xi kiskii ítjòn San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xita

¹ 'An xi 'mì-na Pedro, nga 'an tsibíxáya-na Jesucristo, síhixat'aà-nò ngats'ioò xi xó jaàjiin-nò Nainá nga mì tì nan-gui-nò titsajna-nò nga xki xi ján naxandá kitsjohoya ya nan-gui Ponto, Galacia, Capadocia, Asia kò Bitinia; ² jñò xi xó kitjaàjiin-nò, koni s'ín jye tjíndaà-la xi kjohítsjeèn-la Nainá xi Na'èn-ná ma, nga jè Inima Tsjeè-la k'oaá s'ín kiskò-nò nga nguì xita-la Nainá ma, mé-ne nga sikitason-la Jesucristo kò mé-ne ma xíxteèn-jno-nò jní-la nga matsjeèya inima-nò kjoa ts'e jé-nò. Tsee kjondaà kò kjoa'nchán kátas'e-la inima-nò.

Kjotjò xi chíñakjoa-lá xi týnatjò-la Nainá ján ngajmii

³ Jeya kàtìjna Nainá xi Na'èn-la Jesucristo xi otíxoma-ná. 'Ñó tse kjoahimatakòn tjín-la: koni s'ín jaáya-la Jesucristo kjoa ts'e kjoabiyaà, k'oaá kiskò-ná Nainá nga kits'in xitse ijngoò k'aá mé-ne nga kjit'aà nachrjein chíñakjoaá ⁴ nga tsjá-ná kjotjò xi jè týnatjò-la ján ngajmii, kjotjò xi mìkii bits'on nita kjé-ne, mìkii bi'ndo kò mìkii bixòña. Kjotjò jè, jña tjoé-ná. ⁵ Ta ngatjì-la nga mokjeiin-ná ít'aà ts'e Nainá, jè nga'ñó-la síkinda-ná skanda k'e nga kitjokàjñaá kjo'in koni s'ín tjíndaà-la Nainá k'e nga jye kjoehet'aà nachrjein.

⁶ Koií kjoa-la, jñò, 'ñó tsja tjín-nò, nas'ín tjín i'nga nachrjein nga makájno-nò nga kjìn skaya kjo'in nìkjioón. ⁷ K'oaá ma-ne nga kjo'in nìkjioón nga ma chít'aà-nò tsà ndaà mokjeiin-nò. K'oaá ngaya-la koni jè oro, mochjeén-né nga kò ní'in kotsjeèya-ne. Kò jè kjoa nga mokjeiin-nò isaá 'ñó chíjì-la mì k'oaá-ne koni jè oro xi bits'ón-ya. Jñò, k'e nga jye chít'aà-nò koni s'ín mokjeiin-nò, jeyaá kitsajnaà, 'ngaá kitsajnaà kò jchaxkón-nò k'e nga kjoí ijngoò k'a Jesucristo.

⁸ Jñò, matsjacha-nò Jesucristo, nas'ín mìkii kiyaxkoòn. Mokjeiin-nò ít'aà ts'e, nas'ín mìkii titsa'yaà. 'Ñó tsja ma-nò skanda tsjìn 'én xi ma s'enojmí nga 'ñó tjín-nò kjotsja. ⁹ Koií kjoa-la nga matsja-nò nga jye titsabitjokàjñoò kjo'in ta ngatjì-la nga mokjeiin-nò ít'aà ts'e Cristo.

¹⁰ Jè kjoa nga bitjokàjñoò kjo'in, jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá kjotseeé, kiskoòta'yàkò-né tikoáá kiskònanguiya-né, ikjoàn kiichjaya jè kjondaà xi tsjá-nò Nainá. ¹¹ Jña xita koi, jè Inima-la Cristo kisikichiya ítjòn-la mé kjo'in xi sùikjeiin Cristo kò kjoa jeya xi s'e-la k'e nga koma iskan. Kiskònanguiya-né mé nachrjein-ne nga k'oas'ín komat'in koa kós'ín koma. ¹² Tanga jè Nainá kisikichiya-la nga mìtsà kjondaà ts'e nga

kos'ín kis'enojmí-là 'én koi; kjondaà tsajòn-nò. Kò jñà 'én koi, tñjñà-ne 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi tís'enojmí-nò nachrjein ì'ndeì. Nga tìjé-ne Inìma Tsjeè-là Nainá xi ngajmì nchrobá-ne tsjá-là nga'ño jñà xita xi bénojmí-nò. Skanda jñà àkjalé, mejèn-là skoe kjoa koi.

Mochjeén-né nga tsjeè sijchá yijo-ná

¹³ Koií kjoa-là jñò, tìtsajnandaà, ndaà tìkìtsjeèn, nguì ndaà chíñakjoa-là kjondaà xi tjoé-nò k'e nga kjoíì ìjngoò k'a Jesucristo. ¹⁴ K'oa's'ín ndaà tìjchá yijo-nò koni ìxti xi ndaà 'nchréñijon. Kì k'oa tìs'ín 'nè-nò koni s'ín ki'nè nga sa ìtjòn nga ch'o tìjín kjoa xi kisìjé yijo-nò k'e nga tìkj'eè ndaà yaxkoòn Nainá. ¹⁵ Tà saá tsjeè tìjchá yijo-nò ngats'ìi kjoa xi 'nè, nga jè Nainá xi xó kùichja-nò, xita tsjeè-né. ¹⁶ Nga jè Xojon-là Nainá, k'oaá s'ín tìchja nga tsò: “Jñò, xita tsjeè kátama, nga 'an, xita tsjeè-ná.”

¹⁷ Jñò, tsà Na'èn 'mì-là Nainá xi ta ngàsòn tífiko ngats'ìi xita k'e nga bìndaàjìin-là nita mé kjoa xi s'ín, mochjeén-né nga kjit'aà nachrjein ndaà jchaxkón nga ì tìtsajnaà isò'nde nga mìtsà ì nangui-nò. ¹⁸ Jñò, jyeé ndaà tìjìin-nò nga mìtsà tsojmì xi ma-là bits'on kjòchjítjì-nò nga ma tìtsajnandeìí-nò ngats'ìi kjoa ch'o xi nìmé chjì-là koni s'ín tsakó-nò xita jchínga-nò. Mìtsà ton oro kò ton plata kjòchjítjì-nò. ¹⁹ Jè jní-là Cristo xi 'ño tse chjì-là kjòchjítjì-nò. Cristo kitsjaà kjotjò yijo-là nga k'en-t'aà krò koni jngoò orrè xi tsjeè kji, xi nìmé ch'in tít'aà yijo-là. ²⁰ Tìk'e-ne nga tìkj'eè sindaà isò'nde, Cristo, k'oaá s'ín kisinè-là kjoa xi sùikitasòn. Tanga jè nachrjein xi tìtsajnaá ì'ndeì ki'ya-là nga j'ìi Cristo nga kisikitasòn kjoa xi kisinè-là xi kjondaà tsajòn. ²¹ Xi ìt'aà ts'e Cristo, jñò mokjeìin-nò ìt'aà ts'e Nainá; nga jè kisikjaáya-là ìt'aà ts'e kjoabiyaà, tìkò kitsjaà-là kjoa jeya; k'oaá ma-ne nga mokjeìin-nò kò chiñà nga sùikitasòn Nainá koni s'ín kitsjaà-nò tso'ba.

²² Jè inìma-nò, jyeé kjòtsjeè, koií kjoa-là nga nìkitasòn koni tsò 'én kixi-là Nainá mé-ne nga kixi sítjòchaà xinguiòo. K'oaá ma-ne nga mochjeén-né nga 'ño ndaà tìtsjacha xinguiòo nga tsjeè tìjín inìma-nò. ²³ Jñò, ìjngoò k'a kits'ìin xitse ìjngoò k'a-nò. Tanga mìtsà tje-là xita xi biyaà kits'ìin-nò, jè tje-là Nainá xi mìkii biyaà kits'ìin-nò. Nga jè 'én-là Nainá xi tìjnakon kò xi mìkii fehet'aà nita kjé-ne kits'ìin ìjngoò k'a-nò. ²⁴ Nga k'oaá s'ín tìchja Xojon-là Nainá nga tsò:

Ngats'ìi xita, k'oaá s'ín गया-là koni xka ijñá;
kjoajeya-là xita, k'oaá s'ín गया-là koni naxó-là xka ijñá;
jñà xka ijñá, xì-né; ìkjoàn bixòjen naxó-là.

²⁵ Tanga jè 'én-là Nainá tìjna-né nita kjé-ne.

'Én jè, jè 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo xi jye kis'enojmí-nò.

2

Naxandá xitse-la Nainá

¹ Chjaàxìn-là yijo-nò xi kjoa ts'en, kjoa chonachan, kjoa ts'e xita xi jò isén tjin-la, kjoaxitakòn, ngats'ii 'én ndiso. ² Kos'in t'een koni s'in ndí ixti xi sa kits'iin nga 'ño síjé tsjin nga mejèn-là koki. K'oaá tis'in 'ño tinchátsjioò jè 'én-la Nainá xi ngui 'én tsjeè mé-ne nga jè kojchá-nò kò kochrjekàjìin-nò kjo'in Nainá, ³ nga jyeé ki'yaà jño nga jè Na'èn-ná, 'ño ndaà xita.

Jè ndajo xi tijnakon

⁴ Jè Jesucristo, jè ngaya-la jngoò ndajo xi tijnakon, jè xi ochrjekàngui jña xita, tanga Nainá xó k'oaá s'in jaàjìin-ne nga 'ño tse chjí-la. Jño, k'e nga binchat'aà chraña-là Cristo, ⁵ tikoaá k'oaá s'in ngaya-nò koni ndajo xi títajnakon. Nainá tísíkjeén-nò koni ndajo nga tibíndaà ni'ya tsjeè-la mé-ne jño, no'miù tsjeè koma nga ya sixá nga it'aà ts'e Jesucristo k'oi-là kjòtjò Nainá xi jè ndaà sasén-la koni s'in okóya Injima Tsjeè-la. ⁶ K'oaá s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Chítsejèn-là, 'an síkijna jngoàà ndajo nga'ño-la chrjangui-la
ni'ya ján naxandá Sión,
xi xó 'an jaàjìin-na,
xi 'ño ndaà kji kò 'ño tse chjí-la.

Jè xi kòkjeiín-la it'aà ts'e, mikii kòsobà-la.

⁷ Jño, xi mokjeiín-nò it'aà ts'e ndajo jè, bixón-nò: 'ño tse chjí-la. Tanga jña xita xi mikii mokjeiín-la, bitasòn-né koni s'in tichja Xojon-la Nainá nga tsò:

Jè ndajo xi tsachrjekàngui chjinechrjó,
jè xi ndajo sko-la koma ts'e chrjangui-la ni'ya.

⁸ Jngoò k'a tjít'aà Xojon-la Nainá ñanda tsò:

Ndajo jè, kjìn xita satíngui kò kjìn xita kixangui.

Jña xita koi, k'oaá s'in mat'in nga mikii síkitasòn koni tsò 'én-la Nainá; koií kòs'in mat'in-ne nga k'oaá s'in ok'in-la.

Jè naxandá-la Nainá

⁹ Tanga jño, xita naxandá xi xó kitjaàjìin-nò. Jño, no'miù xi nixá-la Cristo, jè xi xitaxá ítjòn tjna. Jño, xi naxandá tsjeè-la Nainá 'mì-nò, jngoò naxandá xi ya nokjoà-nò it'aà ts'e Nainá mé-ne nga koma kinókjoaya-nò kjondaà-la Nainá xi tsachrjekàjìin-nò kjoa ts'e jé ñanda jño choòn koa yaá kisikítsajna-nò ñanda iseèn choòn. ¹⁰ Jño, nga sa kjòtseé skanda mitsà xita naxandá 'mì-nò; tanga i'ndeì naxandá-la Nainá

'mì-nò. Nga sà kjòtseé Nainá mìkiì mahimakeè-nò; tanga i'ndeì, jyeé mahimakeè-nò.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjacha-nò, bítsi'ba-nò koni xità xi mì tì nangui-nò titsajna-nò xi ta titsabitjaàjtoò ì isò'nde, kì kiì biì'nde-la yijo-nò kjoa ts'e jé xi síjé yijo-nò xi kjaán-ko inima-nò. ¹² Ndaà tangukoo yijo-nò ya jjiin-la xità xi mìkiì mokjeiín-la it'aa ts'e Cristo. Jñà xità koi, nas'ín chjajno-nò i'ndeì, tanga k'e nga kjoí ìjngoò k'a Cristo tsjá-la kjondaà Nainá koií kjoa-la nga skoexkon-nò nga ndaà tita'nè.

Jchaxkoán xitaxá

¹³ Nga jeya kijnane Na'èn-ná, tikitasòn-là ngats'ii xità isò'nde xi kjotixoma tjíya tsja, jñà xi 'ñó 'nga xá tjín-la, xi xità sko-la títajna; ¹⁴ tikoá tikitasòn-là jñà xi gobernador títajna nga jè xitaxá ítjòn síkasén nga tsjá-la kjo'in xità xi kjoa ótsji; koa jñà xi ndaà s'ín, ndaà síkítajna. ¹⁵ Nainá k'oaa s'ín mejèn-la nga jñò, ndaà s'een, mé-ne jñà xità xi mìkiì machiya-la jyò kítajna-ne, nímé 'én kichja xi kondra tsajòn.

¹⁶ Jñò, k'oaa s'ín tijchá yijo-nò nga titsajnadeií-nò, tanga kì k'oaa s'ín nikitsjeèn nga tjí'nde-nò nga ch'o s'een. K'oaa s'ín tijchá yijo-nò nga chí'nda-la Nainá maà. ¹⁷ Jchaxkón yije xità. Títajna xi 'ndsè chibà. Tiskón-chaà Nainá. Jchaxkón jè xi xitaxá ítjòn tjína.

Kjoa xi tjínè-la nga sikitason xi chí'nda 'mì

¹⁸ Jñò xi xità chí'nda 'mì-nò, jchaxkón koa tikitasòn-là nei-nò. Mitsà ta jñà nei-nò xi ndaà síko-nò ko xi beètjò-nò, tikoaa tikitasòn-là jñà xi ch'o síko-nò. ¹⁹ Ndaà bitsajna nga nguixkon Nainá jñà xità xi kjo'in síkjeiín nas'ín mì jé tjín-la ta jè ngatji-la nga machiya-la kó tsò Nainá. ²⁰ Jñò, tsà kjo'in tsjá-nò xità nga jé binchaàtsjioò, ¿mé xi ndaà kítajna-nò? Tanga tsà kjo'in titsanikjioón nga ndaà 'nè, ndaà síkítajna-nò Nainá. ²¹ Nga koií xá kiichja-nò Nainá nga jè Cristo kisikjeiín kjo'in xi kjoa tsajòn. Tsibíjna jngoò-nò chibà nga k'oas'ín sikitason koni s'ín kisikitason jè. ²² Cristo, nijngoò jé tsohótsji, ko nijngoò 'én ndiso kiichja. ²³ K'e nga kiichjajno-la xità, mìkiì tsà kiichjajno ngajo-la. K'e nga kisikjeiín kjo'in, mìkiì tsà koa tis'ín kis'iin ngajo-ne. Ta Nainá tsibíya tsja, nga jè xi bíndaàjijn kjoakixi. ²⁴ Jè sobà Cristo tsakajen jé-ná k'e nga kisitjoo't'aa yijo-la ya krò, mé-ne jñà kítajnakon-ná nga nikitasoán xi kjoa kixi nga jyeé titsajnat'aaxìn-lá kjoa ts'e jé koni tsà jye k'eén. Jè Cristo, koni s'ín kisikjeiín kjo'in nga kits'on, jñò kjondaá-nò. ²⁵ Jñò, nga sà kjòtseé, k'oaa s'ín tsitjaà koni orré xi kisijchàaxkon ndiyá-la, tanga i'ndeì, jyeé inchrobàt'aa-là Cristo koni jngoò paxtò xi síkinda inima-nò.

3

Kós'in sùjchá yijo-la jè x'in kọ chjoón

¹ K'oaá tìs'in t́jín it'aà tsajòn xi íchjín 'mì-nò, nangui tìtsajna-là x'in-nò, mé-ne j́nà xítà x'in-nò tsà t́jín i'nga xi mìkìlì mokjeiín-la 'én-la Nainá, kọkjeiín-la, nàs'in mìkìlì kìnókjọakọo kjoa ts'e Nainá. K'e nga skọexkon-nò nga ndaà tìtsanìjchá yijo-nò tìkọáá sùkjatjìyaa-la yijo-la. ² Skótsejèn-nò nga tsjeè tìtsanìjchá yijo-nò nga ndaà yaxkón Nainá. ³ Kọ kì tà isò'nga-la yijo-nò 'ńó ndaà bíndaà, nga 'ńó ndaà bí'ńó tsja skọò, nga ndátòn chjì nìkjeén xi nguì oro, nga j́nà nìkje x'ió-nò 'ńó xkón kjoàn. ⁴ Majìn, jè xi nchrobájìin inìma-nò xi ndaà síkatsējèn-nò, jè-né xi mìkìlì bits'on, jè inìma xi indaàkjoa kọ xi 'nchán t́jna. Jè xi 'ńó tse chjì-la nga nguixkòn Nainá. ⁵ Nga sà kjòtseé, j́nà íchjín xi ndaà kìjtseèxkón Nainá nga kiskoońà-la, k'oaá s'in ndaà tsatsejèn nga nangui tsibìtsajna-la x'in-la. ⁶ K'oaá s'in kìs'iin Sara nga kìsìkítasòn-la Abraham. K'oaá ma-ne nga ndaà kìjtseèxkón nga jè xi Na'èn t́jna. J́nò, tsà ndaà 'nè kọ tsà nìmé kjoxkón t́jín-nò, tje-la Saraá ma.

⁷ J́nò xi x'in 'mì-nò, ndaà tìtsajnakọo j́nà íchjín-nò nga ndaà kàtachiya-nò nga isáá indaàkjoa. Ndaà jchaxkón íchjín-nò nga ngàsòn tjoé-nò jè kjòndaà-la Nainá, jè kjoabinachon xi jè Nainá jye t́jindaà-la nga tsjá-nò. K'oaá s'in t'een mé-ne k'e nga nokjoat'aà-là Nainá, nìmé sùjti-nò.

Kós'in sùjchá yijo-la ngats'ù xítà-la Nainá

⁸ Nga yije kjoa koi, ngats'ioò, ta jngoò kjohìtsjeèn kàtas'e-nò; tìjetakòn xinguiọo; tjocha t'een xinguiọo nga 'ndse chiba; chahìmaa xinguiọo; imà kjoa t'een. ⁹ Tsà yá xi ch'o síkọ-nò, kì k'oaá tìs'in 'nè ngajo-nò. Tsà yá xi 'on chjajno-nò, kì k'oaá tìs'in nokjoàjno ngajo-là. J́nò, ta saá tìjét'aà-là Nainá nga kàtasíchikon-t'in; nga jyeé 'yaà nga koií xá kinokjoá-nò nga Nainá sùichikon-t'in-nò. ¹⁰ Nga:

Jè xi mejèn-la nga tsja s'e-la nga t́jnakon,

nga mejèn-la skọe nachrjein xi ndaà,

kàtasìkinda nìjjen-la nga mì ch'o kichja;

kọ kàtasìkinda tso'ba, nga mì 'én ndiso kichja.

¹¹ T́nchat'aàxìn-là kjoa xi ch'o t́jín; ndaà t'een.

'Nchán tìtsajnakọo xinguiọo nìta mé kjoa xi t́jín-nò.

¹² Nga jè Na'èn-ná tísík'aá xkòn nga tísìkinda xi xítà kixì,

tìbinchá líká-la nga tí'nchré-la k'e nga chjat'aà-la,

tanga j́nà xítà xi ch'o s'in bí'maa-la isén-la nga kondra ts'e-né.

¹³ J́nò, tsà kjit'aà nachrjein nga ndaà tìtsa'nè, mì yá

xítà xi ch'o sùkọ-nò. ¹⁴ Tanga mé ta ndaà-nò tsà kjo'in

tìtsanìkjioón ta koi kjoa-la nga kixì 'nè. Tanga nì jngoò

xítà tsakjoòn-là, kì binchaxkón-là yijo-nò. ¹⁵ Jè tìkìjna ítjòn

Cristo nga jè kàtatíxoma-nò ya jjiin iníma-nò. Títsajnándaà nga kjit'aà nàchrjein mé-ne nga koma kénójmíya-là jñà xítà xi skónanguiya-nò it'aà ts'e kjoa xi títáchíñá-là it'aà ts'e Cristo. ¹⁶ K'e nga kínókjoaa, indaàkjoa t'een. Chaxkón jñà xi kénójmíya-là, tsjeè kàtìjna kjohítsjeèn-nò, mé-ne jñà xítà xi ch'o chjajno-nò nga ndaà 'nè nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, kosobà-là nga jñò chjajno-nò. ¹⁷ Ísaa ndaà tjin tsà kos'in mejèn-là Nainá nga kjo'in síkjioón k'e nga ndaà 'nè, mì k'oa-ne tsà k'e nga ch'o 'nè.

¹⁸ Nga skanda jè Cristo, jngoò k'aá kisìkjeiín kjo'in k'e nga k'en xi kjoa ts'e jé-ná. Cristo, mìtsà jé tsohótsji; xítà kixi-né; kisìkjeiín kjo'in it'aà ts'e xítà xi jé tjin-là mé-ne nga koma kjiko-ná nguixkon Nainá. Yijo-là, jñà xítà kisik'en, tanga it'aà ts'e Iníma-là jaáya ìjngoò k'a-là. ¹⁹ Kò jè Iníma-là Cristo kii ì'nde ñánda títsajna iníma xi títsajnaya ndayá nga kii chjayajin-là. ²⁰ Iníma koi, ts'eé xítà xi mìkii kil'nchréñijon-là Nainá nàchrjein ts'e Noé. Nainá tseé kiskoòñà kjoa k'e nga Noé tsibíndaà chitso je. Ya iya chitso, tà jiiin ma-ne xítà xi itjokàjiiin kjo'in nga mìkii k'en k'e nga ts'a jtsí xkón. ²¹ Kò jè nandá ts'e jtsí xkón, jè ngaya-là nandá xi ma-ná bautizar nàchrjein ì'nde ñànga bitjokàjñá kjo'in. Tanga nga maá bautizar, mìtsà yijo-ná matsjeè-ne, jè-né nga nìjèt'aà-lá Nainá nga tsjeè kàtas'e kjohítsjeèn-ná. Kò bitjokàjñá kjo'in, koií kjoa-là nga jaáya-là Cristo, ²² kò kii mijin ján ngajmii nga ya tijnat'aà chrja kixi-là Nainá. Jé tíhotíxoma-là àkjalé kò iníma xi tjin-là kjotíxoma kò ngats'ii xi tjin-là nga'ñó.

4

¹ Cristo, koni s'in kisìkjeiín kjo'in yijo-là, jñò, tíkooá mochjeén-né nga kítajnándaà nga síkjioón kjo'in. Nga jè xi jye kisìkjeiín kjo'in, yaá jyehet'aà jé-là, ² mé-ne jñà nàchrjein xi kíjna ísa isò'nde, k'oaá s'in kàtìjna koni s'in mejèn-là Nainá, mìtsà k'oaá s'in kíjna koni s'in mejèn-là yijo-là. ³ Jyeé 'ñó kjin nàchrjein kinikato nga ch'o k'i'nè koni s'in xítà xi mìkii beèxkon Nainá. K'oaá s'in kinikòò yijo-nò kjoa xi ch'o tjin koni kjoa chijngui, kjoa ch'o xi síjé yijo-nò, kò kjoa ch'i, kjoa ts'e s'eí xi ch'o tjin, kò nga ta xán k'i'yò kjit'aà, kò nga xkósòn kiyaxkón nga mìtsà kixi kjoa nga Nainá. ⁴ I'nde ñà xítà koi, ta maxkón-là it'aà tsajòn nga mì tì kii ya tsjahijtako-nò kjoa xi ch'o tjin; bijnòkèè-nò; ch'óò chjajno-nò. ⁵ Tanga jñà xítà koi, tjinè-là nga tsjá-là kindà Nainá; jè Nainá xi tijnandaà nga kojindaajin-là xítà xi títsajnakon kò xi jye k'en. ⁶ Koií kjoa-là nga k'oaá tís'in kis'enojmí-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xítà xi jye k'en, mé-ne nas'in jñà yijo-là kisìkjeiín

kjo'in koni s'in bindaàjìin xita isò'nde, tanga jña inima-la titsajnakon-né nita kjé-ne koni s'in tijnakon kjit'aà Nainá.

⁷ Jyeé tímachraña nga kjoehet'aà isò'nde, koií kjoa-la jño, ndaà titsajnakoo kjohítsjeèn-nò; kjit'aà nacherjein titsi'ba-la Nainá. ⁸ Jè xi tjina ítjòn, jè-né nga 'ño tjòcha t'een xinguioo. Tsà tjin-nò kjoatjòcha, komaá sijchàat'aà-là jé-la xinguioo. ⁹ Chjoétjò xita xinguioo k'e nga bijchókon-nò tsà mejèn-la nga sijkáya ya ni'ya-nò. Tsja t'è-là inima-nò; kì ch'o chibàya-nò. ¹⁰ Nga jngoò ìjngoò, koni s'in tjin kjondaà xi kitsjaà-nò Nainá, k'oas'in tisikòò xinguioo nga ndaà tichjeén, nga kjin skoya tjin-ne kjondaà xi kitjòé-nò. ¹¹ Jè xita xi k'oas'in kits'iì-la nga 'én-la Nainá kichjaya, k'oaá s'in kàtichjaya koni tsò 'én-la Nainá. Kò jè xita xi k'oas'in kits'iì-la nga sioxá, k'oaá s'in kàtasíxá koni tjin nga'ño xi tsjá-la Nainá. Nita mé xi s'een, k'oaá s'in t'een mé-ne nga it'aà ts'e Jesucristo jeya kijnane Nainá. Nga ts'ée Cristo jè kjoajeya kò ngats'iì nga'ño xi tjin skanda nita kjé-ne. K'oas'in kàtama.

Sikjiaán kjo'in nga xita-la Cristo 'mì-ná

¹² Jño ndí 'ndse xi matsjake-nò, kì maxkón-nò nga 'ño 'in tjin kjoa xi nchrobánè-nò nga tichit'aà-nò. ¹³ Ta saá kàtas'e-nò kjotsja nga tíhokò chiba-nò kjo'in ts'e Cristo, mé-ne nga tikoa s'e-nò kjotsja k'e nga jcha-la kjoajeya-la Cristo. ¹⁴ Jño, mé ta ndaà-nò k'e nga tsà xita kotít'aà-nò xi kjoa ts'e Cristo nga jè kjoajeya-la Inima Tsjeè-la Nainá yaá tijnako-nò. ¹⁵ Tsà kjo'in titsanikjioón, chítsejèn-là yijo-nò, a koií kjoa-la nga ch'o 'nè, nga xita nìk'eèn, nga chijé 'nè, nga chingájìin chingá'a kjoa. Kì k'oaá tjin jé xi binchaàtsjioè. ¹⁶ Tanga tsà kjo'in titsanikjioón nga xita-la Cristo maá, kì masobà-nò; ta saá jeya tikijna Nainá nga xita-la tsò-nò.

¹⁷ Jyeé ijchò nacherjein nga kots'ia nga sindaàjìin-la xita naxandá-la Nainá. Tsà jña tímats'ia ítjòn kò-ná, ¿mé xi komat'in jña xita xi mìkii síkitasòn 'én ndaà-la Nainá?

¹⁸ Jè xi xita kixi, chjá koma-la nga kitjokàjìin kjo'in.

¿Kós'in komat'in jña xita xi mìkii beèxkón Nainá kò xi jé ótsji?

¹⁹ K'oaá ma-ne, jña xita xi kjo'in síkjeín nga kòs'in mejèn-la Nainá, kì bíkjoàn-la nga ndaà s'in. Jè Nainá kàta'ñót'aà takòn nga jè kàtasíkinda, nga jè tsbíndaà jña xita kò jè síkitasòn-né koni s'in tsjá tso'ba.

5

Jña xita jchínga xi xá ítjòn tjin-la ya naxandá-la Nainá

¹ Sijét'aà-la jña xita jchínga xi xá ítjòn tjin-la nga ya síxájìin-nò ya naxandá-la Nainá. Tikoaá 'an, xita jchínga-ná nga xá ítjòn tjin-na koni jña xita koi; kijtseè-ná kjo'in xi kis'e-la

Cristo; tikoáá s'eé-na kjoajeya xi iskan jcha-la. ² Tikindaá jña xita-la Nainá xi jño kjongatsja koni tsà orrè; kì kjo'ño 'nè-la yijo-nò; koó kjondaà-nò nga tikindaá koni s'ín mejèn-la Nainá. Mìtsà koií kjoa nga tse tòn sikijneè. Tà koó kjotsja-nò nga k'oa t'een. ³ Kì yatoòn-jèn jña xita xi jño mangatsja koni tsà nei-la ma. Jño tìncha ítjòn-là, takó-la ndiyá-la Nainá mé-ne koma skingui-nò. ⁴ Mé-ne k'e nga kjoí íjngoò k'a jè Paxtò ítjòn, tjoé-nò kjoajeya-la Nainá koni jngoò corona xi mìkì fehejno ote-la nita kjé-ne.

⁵ Tikoá jño xi ixti xongó 'mì-nò, tikitason-là jña xita jchínga xi otixoma ya ijìin naxandá-la Nainá. Ngats'ioò, indaàkjoa tanguíkoò xinguioo, nga:

Jè Nainá kondraá tíjna-la jña xita xi 'nga ikon;
koa jña xita xi indaàkjoa tíjn inima-la, tsjá-la kjondaà.

⁶ Nangui titsajna-là Nainá nga tse nga'ño tíjn-la koni s'ín siko-nò, mé-ne k'e nga kijchò nachrjein jè Nainá 'nga siikítsajna-nò. ⁷ Tsja Nainá tikítsajnaya ngats'ii kjoa xi makájno-nò nga jè tísikinda-nò.

⁸ Tikindaá yijo-nò, kijt'aà nachrjein titsajnandaà, nga jè xita neíi xi kondra-nò, k'oaá s'ín tsóbandi-nò k'oaá ngaya-la koni jngoò xa xi tikindáya nga 'ño ijò-la, nga tíhótsji yá xi skine. ⁹ Nga ndaà mokjeíin-nò, 'ño tìncha-là xita neíi. Nga jyeé tíjìin-nò nga jña xita xinguioo xi titsajna nga tíjtsa isò'nde, tikoáá k'oaá tíjn kjo'in xi nchisikjeíin. ¹⁰ K'e nga jye koto chiba nachrjein nga titsanikjioón kjo'in, jè sobà Nainá siindaàya-nò, siikijnandaà-nò, tsjá-nò nga'ño, ko kixi siikítsajna-nò. Tíjé-ne Nainá xi ko kjoatjòcha-la kiichja-ná nga s'e-ná kjoajeya-la nita kjé-ne nga Jesucristo titsajnaakoá. ¹¹ Ts'eé Nainá ngats'ii nga'ño xi tíjn skanda nita kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

Xi fehet'aà-ne, Pedro síhixat'aà xita

¹² Silvano, xi 'ndse xan-la, nga kixi tíjn xá-la, jè kisichját'aà-na nga kiskì-nò xojon carta jè. K'oaá s'ín tìbìnè-nò ko tìsikixiya-nò nga ngats'ii 'én xi tìsikasén-nò, nguì k'oaá s'ín tíjn kjondaà-la Nainá. Kixi titsajnakoo kjondaà koi.

¹³ Nchisíhixat'aà-nò jña xita naxandá-la Cristo xi j titsajna Babilonia xi xó taña kitjaàjìin-nò. Ko jè Marcos xi ki'ndí-na xan-la it'aà ts'e Cristo, tikoáá tísíhixat'aà-nò. ¹⁴ Tìixot'aà xinguioo nga nguì ko inima-nò.

Kàtas'e-la kjoa'nchán ijìin inima-nò ngats'ioò xi ya nokjoà-nò it'aà ts'e Cristo. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Pedro

Kó tsò Pedro nga síhixat'aà xita

¹ 'An, xi Simón Pedro 'mì-na, nga 'an xi chì'nda-la Jesucristo ma, kò nga tikoà 'an tsibíxáya-na, tìsikasén-nò xojon jè, jñò xi ngàsòn 'ñó ndaà mokjeiín-nò koni s'ín mokjeiín-najen; nga xita kixi-né jè Jesucristo xi Nainá ma kò xi ochrjekàjiin-ná kjo'in. ² Koni s'ín nga isa ndaà titsayaxkon Nainá kò jè Jesucristo xi otíxoma-ná, k'oaá s'ín isa ndaà kàtasakó-nò kjondaà kò kjoa'nchán ya jjiin inima-nò.

Mé xi mochjeén nga s'eén nga ndaà jchaxkoán Nainá

³ Jè nga'ño-la Nainá tsjá yije-ná xi mochjeén-ná nga titsajnakoaán kò nga ndaà yaxkoaán Nainá. Koi kjoa-la nga tsjá-ná ngats'iì kjondaà koi nga yaxkoaán jè xi kò kjoajeya-la kò nga'ño tsjeè-la kiichja-ná. ⁴ It'aà ts'e kjoa koi, kitsjaà-ná kjoa xi 'ño ndaà tjín kò xi 'ño tse chjí-la koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, mé-ne nga tikoà kokot'aà-ná nga k'oas'ín s'eén koni s'ín s'ín Nainá nga jye chinchat'aaxìn-la kjoa xi ch'o síjé yijo-ná i isò'nde xi ta síkìts'ón-ná. ⁵ K'oaá ma-ne, 'ño tìnè-la yijo-nò jña kjoa koi. Koni s'ín nga mokjeiín-nò it'aà ts'e Cristo, k'oaá tìs'ín mochjeén-né nga ndaà xita kàtama jñò. Nga jye ndaà xita ma, tikoà mochjeén-né nga kàtas'e-nò xi kjoa chjine. ⁶ Nga jye tjín-nò kjoa chjine, tikoá mochjeén-né nga kixi tatixoma-la yijo-nò. Kò nga jye kixi otíxoma-la yijo-nò tikoà mochjeén-né nga s'e-nò kjoatsejta. Kò nga jye tjín-nò kjoatsejta, tikoá mochjeén-né nga nguì ndaà chaxkón Nainá. ⁷ Nga jye ndaà yaxkón Nainá, tikoà mochjeén-né nga ndaà titsjacha xinguiòo. Kò nga jye ndaà matsjacha xinguiòo, tikoá mochjeén-né nga nguì ndaà titsjacha ngats'iì xita xi kj'eii.

⁸ Jñò, tsà tjín-nò kjondaà koi, kò tsà kjit'aà nachrjein tìk'aasòn-nò, mì jyò kitsajnaà; nguì ndaà kochjeén-nò nga isa ndaà jchaxkoón Jesucristo xi otíxoma-ná. ⁹ Tanga tsà tjín i'nga xi tsjin-la kjondaà koi, k'oaá ngaya-la koni xita xkan xi mìkiì ndaà tsejèn-la; jyeé kijchàajiin-la nga Nainá jye kisìjchàat'aà-la jé xi kis'e-la nga sa ítjòn. ¹⁰ K'oaá ma-ne, jñò, ndí 'ndsè, isa 'ño tjii-la nga'ño yijo-nò nga tikixiyaa kjoa nga Nainá xó k'oaá s'ín kiichja-nò kò jaajiin-nò. Tsà k'oas'ín s'eén kjit'aà, nímé jé skajñò. ¹¹ Nga k'oaá s'ín koma nga táx'a'nde-nò nga kítjás'een ñánda tíhotíxoma nita kjé-ne jè Jesucristo xi ochrjekàjiin-ná kjo'in kò xi otíxoma-ná.

¹² Koií kjoa-là kjit'aà nàchrjein sikítsjeèn yije-nò kjoa koi, naş'ín jye ma-nò kò jye kixi títsajnakoo jè kjoakixi-là Nainá koni s'ín mokjeiin-nò nàchrjein i'ndeí. ¹³ K'e nga tákó tijnakon-isa i isò'nde jè, mochjeén-né nga síkítsjeèn-nò nga kos'ín tijnchá yijo-nò. ¹⁴ Jè Jesucristo xi otíxoma-ná jyeé k'oas'ín kitsò-na nga jyeé kjòchrañàt'aà nga kjoehet'aà nàchrjein-na. ¹⁵ Tikoáá 'an tìbinè-là yijo-na nga tísíkítsjeèn-nò mé-ne k'e nga 'an xi jye kiyá, nga nàchrjein nchijòn k'oaá s'ín tikítsjeèn kjoa koi.

Ñánda j'ù-ne 'én xi tít'aà Xojon-là Nainá

¹⁶ Nga mìtsà ta cuento xi ta xita kisíkítsjeèn koni s'ín tsi-benojmí-nòjen kó kji nga'ño kis'e-là Na'èn-ná Jesucristo kò nga kjoíi jngoo k'a. Nga xkoón ki'ya-najen kjoajeya-là nga 'ño tse nga'ño tjin-là. ¹⁷ Ki'ya-najen k'e jè Nainá xi Na'èn-ná nga jeya kò 'nga kisikíjna Jesucristo. Kina'yà-là ya jjiin isén ñánda 'ño ote kji 'én xi kitsò: “Jè jèe xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake nga xó 'an jaàjiiin-na.” ¹⁸ Ngajen sobà kina'yà-lajen jña 'én xi ngajmii inchrobà-ne k'e nga títsajnakoo-jen Jesucristo ya isò'nga nindoò tsjeè-là.

¹⁹ Nga yije kjoa koi, k'oaá s'ín isa ndaà makixiya koni s'ín kiichja jña xita xi kiichja ngajo-là Nainá. 'Ñó ndaà 'nè nga na'yà-là 'én koi. K'oaá s'ín ngaya-là koni jngoo ni'ín xi síhiseèn ya i'nde ñánda jño choòn skanda k'e nga s'e isén, ikjoàn síhiseèn-jiiin inima-ná koni jè ni'ño tse. ²⁰ Itjòn k'oa s'ín ndaà kátasijiiin-nò, jña 'én xi tít'aà Xojon-là Nainá, mìtsà ta jngoo xita kitsjaà kjohítsjeèn-là nga kitjei. ²¹ Nga jña xita xi kiichja ngajo-là Nainá, nijngoo 'én xi ta kjohítsjeèn ts'e nga kiichjaya. Jè Inima Tsjeè-là Nainá kisikichiya-là kjohítsjeèn-là xita koi nga komà kiichjaya 'én-là Nainá.

2

Xita ndiso xi okóya 'én xi mìtsà kixi kjoa (Judas 4-13)

¹ Ya jjiin naxandá Israel kis'e xita ndiso xi kitsò nga 'én-là Nainá kiichjaya, tanga mìtsà kixi kjoa. It'aà tsajòn, k'oaá tís'ín s'e xita ndiso xi kokóya'ma kjohítsjeèn xi síkíts'ón-jiiin-là xita naxandá-là Nainá, skanda kochrjengui jè Na'èn-ná xi tsibíhíjtjì-ná. K'oaá ma-ne nga jña xita koi, tijña nchihótsji-là kjoabiyaà yijo-là nga ta nitooon jchija. ² 'Ñó kjin xita kjitjngui-là nga k'oas'ín s'iiin kjoa xi 'ño ch'o tjin. Koií kjoa-là xita ndiso koi, nga ch'o kina'ya-là kjoa ts'e ndiyá kixi. ³ Jña xita ndiso koi, ta toón tse mejèn-là; kochrjekájno-nò ton nga skónachan-nò nga kokóya-nò 'én ndiso. Nainá, jyeé kjòtsee tjindaà-là nga tsjá-là kjo'in kò mikii kojno-là kjo'in xi s'e-là.

⁴ Nga Nainá mìkiì kisìjchàat'aà-là jñà àkjalè xi tsohótsji jé. Ján kiskinjìjìn j'nde kjo'in ñánda títi ni'in. Na'ño kichà cadena tsibít'aà'ño. Yaá kisikítsajnyaya ngajo ñánda jñò choòn, skanda jè nàchrjein k'e nga sindaàjìin. ⁵ Nainá, tìkoaá mìkiì kisìjchàat'aà-là isò'nde xi kisijna kjòtseé; kisikasén jtsí xkón xi kisikjehesòn yije xità xi kis'e nàchrjein koi. Tà jè Noé kisìjchàat'aà-là, koi kjoa-là nga 'én kixi kiichjayajìin-là xità, kò itoò xità xíkjin tsiningui-ne. ⁶ Nainá tìkoaá kisikjehesòn yije xità ts'e naxandá Sodoma kò Gomorra. Jngoò k'aá tsaká, ta chijo kisinchaà. K'oaá s'in tsibíjna jngoò-là chibà nga k'oaá tìs'in komat'in jñà xità xi kondra títsajna-là Nainá. ⁷ Tanga jè Lot nga xità kixi, itjokàjìin kjo'in. 'Nó ch'o komà-là kjoa ts'e jé xi nchis'in jñà xità naxandá koi. ⁸ Xità jè nga xità kixi-né, nga ya tijnajìin-là jñà xità koi nga ch'o nchis'in, kjo'ín tísikjein nga 'on ma-là inima-là nga nàchrjein nchijòn beè koa 'nchré-là kjoa xi ch'o nchis'in xità koi. ⁹ Yaá tí'ya-là nga jè Na'èn-ná osikò-né jñà xità xi beèxkón nga síkítsajnandejí mé kjoa xi tjin-là, tìkoa síkítsajna'ño-né jñà xità xi ch'o s'in nga tsjá-là kjo'in jè nàchrjein k'e nga sindaàjìin.

¹⁰ Jñà títsajna ítjòn nga s'e-là kjo'in jñà xità xi 'nó fitjingui-là kjoa ch'o xi síjé yijo-là kò jñà xi ochrjekàngui kjotíxoma-là Nainá.

Jñà xità ndiso koi, xità tájaajìin nga 'nó 'nga ikon. Mikiì tsakjón nga chjajno-là jñà nga'ño xi mìkiì tsejèn. ¹¹ Jñà àkjalè, nas'in isa tse nga'ño tjin-là koa tjin-là kjotíxoma, mì k'oaá s'in chjajno-là nga'ño xi mìkiì tsejèn nga nguixkòn Na'èn-ná.

¹² Jñà xità koi, chjajnoó-là kjoa xi mìkiì fíya-là. K'oaá s'in ngaya-là koni cho xi mìkiì síkítsjeèn nga tà xó k'oaá s'in kits'iin-ne nga kindoba'ño ikjoàn sik'en. Xità koi, yaá kiyájìin kjoa ts'e jé-là. ¹³ Koi kjo'in tjoé ngajo-là koni tjin kjo'in xi kitsjaà-là xità xi kje'í. Jñà xità koi, nas'in nàchrjein, tsjaá ma-là nga s'in kjoa xi 'nó ch'o tjin. K'e nga jñà xità koi, báhiytakò-nò tsà s'eí tjin-nò, síkíts'ón-jìin-né nga sísobà-nò nga ch'o tjin kjoa xi s'in.

¹⁴ K'e nga beèxkon jngoò chjoón, nitoón fahajìin-là kò mìkiì ma síkijna kjoa ts'e jé. Konachan-là xità xi mì kixij tjin kjohitsjeèn-là. Inima-là, kjit'aà nàchrjein tjin mé xi mejèn-là. Xità koi, tjinè-là nga kjo'in tjoé-là. ¹⁵ Jyeé kisikijna ndiyá kixi. Jè fitjingui-là ndiyá xi ch'o tjin, jè ndiyá ts'e Balaam, ki'ndí-là Beor, jè xi 'nó kjòtsjakeè ton nga mejèn-là s'iin kjoa xi mìtsà kixi tjin. ¹⁶ Tanga tsaká-là kjoa ts'e jé-là. Jngoò búrró chjoón xi mìkiì ma-là chja, kiichja-là koni tsà xità; mìkiì kitsjá'nde-là nga kiikò-isa kjoaská-là.

¹⁷ Jñà xità ndiso koi, k'oaá s'in ngaya-là koni ngajo nandá xi tsjin-là nandá, koni ifi xi nímé jtsí fiko, nitoón fiko tjo.

K'oaá s'ín tjinè-la nga ya kítsajnajiiin i'nde jñò ts'e kjo'in nita mé nachrjein-ne. ¹⁸ Nguì 'én 'ngaá chja xi nimé chjí-la. 'Nó 'nga ikon nga síchjeén kjoach'o xi sasén-la yijo-la nga konachan-la jña xita xi sa nchibinchat'aàxin-la jña xita xi ch'o nchisíjchá yijo-la. ¹⁹ K'oaá tsò-la jña xita nga kítsajnandejí, tanga tijña-ne tikoáa yaá títsajnajiiin'ño kjoach'o-la. K'e nga jngoò xita xi bíjnajiiin'ño jngoò kjoa, jè kjoa jè tjin-la nga'ño nga jè otíxoma-la. ²⁰ Jña xita xi jye kijtseèxkon Jesucristo xi otíxoma-ná, nga jè tsachrjekàjiiin kjo'in, nga jye chinchat'aàxin-la kjoa ch'o-la isò'nde, tsà ijngoò k'a k'oas'ín s'iin, tsà sikkijne ijngoò k'a-la kjoa xi ch'o tjin, nga koma iskan, isaá ch'o komat'in mì k'oa-ne k'e nga sa ítjòn. ²¹ Isaá-la ndaà tjin tsà mìkiì kijtseèxkon ndiyá kixi-la Cristo, mì k'oa-ne nga jye chinchat'aàxin-la kjotíxoma tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la. ²² Xita koi, k'oaá s'ín kis'iin koni tsò 'én xi tjna-la xita xi tjin-la kjoachjine nga tsò: “Nañá, tijè kine ijngoò k'a-ne ndábisò-la” koa: “Jè chinga k'e nga jye ongáya, ijngoò k'a ongáyajiiin-ne ndási.”

3

K'e nga kjoii ijngoò k'a Na'èn-ná Jesucristo

¹ Ndí 'ndsè xi 'ño matsjake-nò, xojon jè, jè xi ma-ne jò nga tikjii-nò. Ingajò xojon koi, k'oaá s'ín binè-nò nga sikkítsjeèn kjoa xi nguì kixi tjin; ² mé-ne nga sikkítsjeèn-nò jña 'én xi kjotseé tsakóya xita tsjeè-la Nainá xi kiichja ngajo-la. Tikoá sikkítsjeèn kjotíxoma-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsachrjekàjiiin-ná kjo'in koni s'ín tsakóya-nò jña xita xi tsibíxáya-la.

³ Jè xi 'ño mochjeén nga ndaà kátasijiiin-nò, jña nachrjein xi sa nchrobá nga jyeé tífehèt'aà nachrjein, kjoii xita xi sillsobà-nò ts'e kjoa kixi; yaá kojchájiiin kjoach'o xi síjé yijo-la. ⁴ Skonangui, kito-nò: “Nachrjein i'nde, mé-ne mì tbitasòn-ne 'én xi tjna xi tsò nga kjoii ijngoò k'a Cristo? Jyeé kjotseé k'en xita jhínga-ná, tákó k'oaá choòn skanda kóni nga kisindaà isò'nde.” ⁵ Jña xita xi k'oa tsò, xó k'oaá s'ín-ne nga síjchàajiiin nga jña 'én xi kiichja Nainá nachrjein kjotseé, jña kisindaà-ne ngajmii kò nangui. Tijè-ne nandá inchrobàt'aà-ne kò tijè tijnakon-ne. ⁶ Xi komà iskan, tijè-ne 'én-la Nainá kò nandá kisikje-ne isò'nde jhínga k'e nga tsangasòn nandá. ⁷ Tjé-ne 'én xi kitsjaà Nainá k'oaá s'ín tíchja nga jè ngajmii kò nangui ñánda títsajnasóan nachrjein i'nde, títsajnandaà-la mé-ne nga kiti-ne jè nachrjein k'e nga síndaajiiin-la xita tikoá kjoehesòn jña xita xi mìkiì beèxkón Nainá.

⁸ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò kì nìjchàajiiin-jèn kjoa koi: xi it'aà ts'e Nainá, jngoò nachrjein k'oaá ngaya-la koni tsà jngoò

jmii nó tjín-ne, koa jngoò jmii nó, Nainá, jngoò nàchrjein tsò-la. ⁹ Na'èn-ná mìtsà tísíkichrjein nga sùkikasòn 'én-la koni tsò i'nga xita; tíkoña kjoaá-nò Nainá; jè xi mejèn-la nga nijngoò xita jchija, nga kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

¹⁰ Tanga jè nàchrjein-la Nainá, k'oaá s'ín kjoí koni s'ín f'ii xita chijé. Ngajmii, jngoò k'aá jchija k'e nga kiná'ya-la nga ch'o jchán kjone. Jè ts'oi, sá ko ni'ño kiti-ne. Jè nangui ko nita mé xi tjín i it'aà nangui, jngoò k'aá kiti.

¹¹ Koni s'ín koma nga jchija ngats'ii tsojmii xi tjín, 'ño mochjeén nga tsjeè sijchá yijo-nò koni s'ín síjé Nainá, ¹² ko nga chíñakjoa-là jè nàchrjein k'e nga kjoí Nainá. Tixátíya-là nàchrjein jè. Ko ngats'ii tsojmii xi tjín isò'nde ko ngajmii, jngoò k'aá kongandá nga kiti. ¹³ Tanga it'aà tsaján, jè titsachiñá-lá ngajmii xitse ko nangui xitse koni s'ín kitsjaá tso'ba Nainá, ya ñánda s'e kjoa kixi ko kjondaà.

¹⁴ Koi kjoa-la jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga k'oa tjín kjoa xi titsachiñá-là, tjii-là nga'ño yijo-nò, mé-ne k'e nga kjoí jngoò k'a Jesucristo, k'oaá s'ín sakò'taà-nò nga 'nchán kitsajnaà nga tsjeè titsanjchá yijo-nò ko nimé jé tjín-nò. ¹⁵ K'oaá s'ín kàtasijùn-nò, jè kjoatsejta-la Nainá nga tse titsachiñá, jè-né nga kitjokàjùn kjo'in jñà xita. Jè 'ndsè Pablo xita xinguiáá xi 'ño matsjachaá, tikoáá jye isa kiskii-nò koni s'ín tjín kjoachjine xi kitsjaà-la Nainá. ¹⁶ Nga jngoò jngoò xojon carta xi kiskii Pablo, k'oaá s'ín tíchja kjoa koi. Tanga tjín i'nga xi 'ño 'in chja, mikii ndaà machiya-ná kó tsòya-ne. K'oaá ma-ne jñà xita xi mikii ndaà fíya-la ko xi mì kixi tjín kjohítsjeèn-la, síkjatíya-la 'én. K'oaá tì síko jñà Xojon-la Nainá xi kiskii xi k'ejí xita. K'oaá ma-ne jñà xita xi koasíko 'én-la Nainá, tijñà nchihótsji-la kjo'in yijo-la.

'Én xi fehet'aà-ne

¹⁷ K'oaá ma-ne, jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, nga jye ndaà tíjùn-nò kjoa koi, tikindaà yijo-nò, mé-ne nga mì skónachan-nò jñà xita xi ch'o s'ín nga xin ndiyá kiiko-nò xi mì kixi tjín ko yaá jchija nga kixi titsajnakoo Nainá. ¹⁸ Isáá ndaà kàtasakó-isa-nò kjondaà-la ko kjohítsjeèn-la Jesucristo xi otíxoma-ná nga jè ochrjekàjùn-ná kjo'in. Jeya kàtìjna i'ndeì ko nita mé nàchrjein-ne. K'oa's'ín kàtama.

Xojon carta xi kiskii ítjòn San Juan

Jesús, jè 'Én xi síkijnakon inima-ná

¹ Jè Jesús, jè 'Én xi síkijnakon-ná xi tíjna skanda tisa tàts'en-la kjoa. Tanga i'ndeí, jyeé kina'yà-lajen, kò xkoón ki'ya-najen, kichitsejèn-lajen kó kji, tikoáá ndsaá kinikò-najen. ² Jè 'Én jè, ki'ya tsejeén-la. Kò ki'ya-najen. Kò nguì kjoa kixi-né xi bènojmi-jen xi it'aà ts'e. Kò tikoáá bènojmiya-nòjen jè 'Én xi síkijnakon inima-ná nita kjé-ne. Jè 'Én jè, k'e nga tisa ítjòn, yaá tíjnat'aà-la Nainá. Tanga i'ndeí, jyeé tsatsejèn-najen. ³ Bènojmi-najen kjoa xi ki'ya-jen kò xi kina'yà-jen, mé-ne jñá, k'oa tís'in ngásòn kitsajnaakoáá, koni s'in ndaà titsajnaakoáá Nainá xi Na'én-ná ma, kò Ki'ndí-la xi Jesucristo. ⁴ Koií xá titsachjiì-nòjen Xojon jè mé-ne nga nguì kò kjotsja kátasakó kjit'aà-la inima-ná.

Jè Nainá kjoa iseèn-né

⁵ K'oaá s'in tíjn jñá 'én xi tsakóya-najen Jesucristo, kò koií-né xi nokjoàyiì-nòjen: Jè Nainá, kjoa iseèn-né. Xi it'aà ts'e, tsjìn xi kjoa jñò. ⁶ Tsà kixoán nga ndaà titsajnaakoáá Nainá, tanga tsà yaá titsanìjchá yijo-ná ya ñánda jñò choòn, ñánda tíjn kjoach'o, 'én ndisoó titsanokjoá; mìtsà kjoa kixi xi tisa'né. ⁷ Tanga tsà ya titsajnaá ñánda iseèn choòn, koni jè Nainá yaá tíjna ñánda iseèn choòn, ndaá titsajnaakoáá xinguiáá, kò jè jní-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, sítsjeè yijeé jñá jé xi tíjn-ná.

⁸ Tsà kixoán: “Tsjìn-na jé”, tíjñá titsachonachan-lá yijo-ná; mìtsà kjoa kixi xi titsanokjoá. ⁹ Tanga tsà kénojmi yije-lá Nainá jñá jé xi tíjn-ná, komaá jè kjót'aàtakoán nga sijnchàat'aà-ná jé-ná tikoáá sijnseèya-ná ngats'iì kjoa xi ch'o 'né. Nga jè Nainá síkitasòn 'én-la, kò nguì kjoa kixi xi s'in. ¹⁰ Tanga tsà kixoán: “Kj'eè tsà jé otsjià”, jè Nainá ndisoó titsanachrjekànguiaá, kò mìtsà kixi kjoa nga mokjeiín-ná jè 'én-la.

2

Yá xita xi chjatji-ná ya nguixkòn Nainá

¹ Jñò xi koni tsà ndí ixti-na xan-nò, koií xá tikjiì-nò Xojon jè, mé-ne nga mì tí jé kinchátsji-lá yijo-nò. Tanga tsà tíjn jngòò xita xi tíhótsji jé-la yijo-la, jè Nainá sijnchàat'aà-la, nga tíjna jngòò-ná xita xi chjatji-ná ya nguixkòn Nainá, jè xi 'mì Jesucristo xi nguì xita kixi. ² Jesucristo kitsjaà kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne koma sijnchàat'aà-ná jñá jé-ná,

tanga mìtsà tà jñà xi s̄ijchàat'aà-ná; t̄ikoáá s̄ijchàat'aà yijee-la ngats'iì x̄it̄a xi t̄jín nga t̄jtsa isò'nde.

³ Tsà ndaà s̄ikitasoán kjot̄ixoma-la, maá kíjngò-lá takoán nga jyeé ndaá yaxkoaán. ⁴ Tsà t̄jín x̄it̄a xi tsò: “An, jyeé ndaá bexkoan Nainá”, tanga tsà mìkii ndaà s̄ikitasòn kjot̄ixoma-la, x̄it̄a ndiso-né; ts̄jìn-la kjoa kixi. ⁵ Tanga tsà ndaà nikitasoán koni tsò 'én-la, jyeé 'ñó ndaà t̄jín-ná kjotsjacha-la Nainá k̄o k'oáá s'ín ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga jè Cristo titsajna k'oáá. ⁶ Jè x̄it̄a xi tsò nga ya t̄jnak̄o Cristo, mochjeén-né nga k'oás'ín kàtasíjchá yijo-la koni s'ín kis'iìn Jesucristo.

Kjot̄ixoma x̄itse

⁷ Jñò ndí 'ndsè, jè kjot̄ixoma xi t̄ikjii-nò, mìtsà nguì kjot̄ixoma x̄itse; t̄ijè-ne kjot̄ixoma xi kits'iì-nò k'e nga s̄a ítjòn k'e nga t̄isa kòkjeiín-nò. Jè kjot̄ixoma jchínga jè, t̄ijè-ne 'én xi kina'ya jñò nga t̄isa ítjòn. ⁸ Tanga i'nde j k'oáá s'ín t̄ikjii-nò koni tsà jngò kjot̄ixoma x̄itse. Nga it'aà ts'e Cristo ki'ya-la nga x̄itse-né k̄o t̄ikoáá t'yaá-la xi it'aà tsajòn. Nga jyeé t̄ifahato kjoa xi jñò choòn, k̄o jyeé t'ya-la xi nguì kjoa iseèn-la Nainá.

⁹ Tsà jngò x̄it̄a k'oás'ín t̄itsò nga k'oáá s'ín t̄isíjchá yijo-la koni s'ín t̄jín kjoa iseèn-la Nainá, tanga tsà majtikeè xíkjín xi t̄ikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, mìtsà kixi kjoa nga iseèn t̄isíjchá yijo-la, takó yaá t̄ijnajìin ñánda jñò choòn. ¹⁰ Jè x̄it̄a xi matsjakeè x̄it̄a xíkjín xi t̄ikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, k'oáá s'ín t̄isíjchá yijo-la koni s'ín t̄jín kjoa iseèn-la Nainá. Jè x̄it̄a jè, mìtsà t̄i mé t̄jín-ne xi ma k̄ohótsji jé-la. ¹¹ Tanga jè x̄it̄a xi majtikeè x̄it̄a xíkjín xi t̄ikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, yaá t̄jna, k̄o yaá tsó'baya ya ndiyá ñánda jñò choòn. Mìkii beè ñánda t̄ifi, nga jè kjoa jñò, bíchjoá xk̄on.

¹² Jñò xi ndí ixti 'mì-nò, t̄ikjii-nò Xojon jè, nga it'aà ts'e Cristo-né nga jye k̄isijchàat'aà-nò Nainá jñà jé xi t̄jín-nò. ¹³ Jñò xi x̄it̄a jchínga 'mì-nò, t̄ikjii-nò Xojon jè, nga jyeé kiyaxkoòn jè Jesucristo xi t̄jna skanda t̄isa t̄ats'en-la kjoa. Jñò ixti xi s̄a titsanjchá yijo-nò, t̄ikjii-nò Xojon jè, nga jyeé kinikijne-là jè x̄it̄a neí. Jñò xi ndí ixti 'mì-nò, jyeé kiskii-nò Xojon jè nga jye kiyaxkoòn Nainá xi Na'èn 'mì-laà.

¹⁴ Jyeé kiskii-nò xojon, jñò xi x̄it̄a jchínga 'mì-nò, koií kjoa-la nga jyeé kiyaxkoòn Jesucristo xi t̄jna skanda t̄isa t̄ats'en-la kjoa. T̄ikoáá jyeé kiskii-nò jñò ixti xi s̄a titsanjchá yijo-nò, koií kjoa-la nga t̄jín-nò nga'ñó k̄o jyeé ya t̄ijnajìin inima-nò jè 'én-la Nainá k̄o jyeé kinikijne-là jè x̄it̄a neí.

¹⁵ Kì jñà matsjacha jñà kjoa xi t̄jín isò'nde. Tsà ya x̄it̄a xi matsjakeè jñà kjoa xi t̄jín isò'nde, mìtsà kixi kjoa nga matsjakeè Nainá xi Na'èn 'mì-laà. ¹⁶ Ngats'iì kjoa ch'o xi jè isò'nde bit'aà-ná, mìtsà ya nchrobá-ne it'aà ts'e Nainá xi Na'èn 'mì-laà.

Tiyaá tísindaà-ne ì isò'nde. Jñà kjoa ch'o koi, xi tjin isò'nde: jñà-né kjoa ch'o xi síjé yijo-ná, kjoa xi tsejèn-la xkoaán nga mején-ná tsaján koma, kjoa 'nga takòn xi ts'e kjoa nchiná. ¹⁷ Ngats'ì kjoa ch'o xi tjin isò'nde, kjoa xi ya fahajìn-ná, jyeé tifehet'aà, tanga jè xita xi síkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, kijnakon-né nita kjé-ne.

Jè xi kjoa kixi kjoa ndiso

¹⁸ Jñò xi ndí ixti xan-nò, jyeé tifehet'aà nachrjein. Jyeé tjiin-nò nga kjoí jngoò xita xi ngui kondra tjna-la Cristo. Ko nachrjein i'nde jyeé 'ñó kjin ma-ne xi kondra nchifi-la Cristo. K'oaá ma-ne nga k'oas'ín machiya-ná nga jyeé tifehet'aà nachrjein. ¹⁹ Jñà xita koi, ti jí itjokajìn-ná, tanga xi kjoa kixi, mìtsà ngui xita tsaján ma; tsà kixi kjoa nga xita tsaján, jí-là títajnakò-ná. Tanga koi k'oas'ín itjokajìn-ná jñà xita koi mé-ne nga ndaà kàta'ya-la nga ngats'ì xita xi k'oas'ín kondra fi-la Cristo, mìtsà ngui xita tsaján.

²⁰ Jè Jesucristo, xi xita tsjeé, jyeé kitsjaà-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá; k'oaá ma-ne nga ngats'ioò jyeé ndaà tjiin-nò kós'ín tjin xi kjoa kixi. ²¹ K'oaá ma-ne nga k'oas'ín tikjiin-nò xojon jè, nga jyeé ndaà tjiin-nò xi kjoa kixi; mìtsà koi-ne nga kj'eè tjiin-nò. Ko jyeé ndaà tjiin-nò nga nijngoò 'én ndiso xi ya nchrobát'aà-ne it'aà ts'e kjoa kixi.

²² ¿Yá-ne xi xita ndiso? Jè-né xi bí'ma nga tsò: “Jè Jesús mìtsà jè xi Cristo, [mìtsà Nainá kisikasén].” Jè xita jè xi kondra fi-la Cristo nga jngoò k'a mìkiì mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá xi Na'èn-ná ma ko it'aà ts'e Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma. ²³ Ngats'ì xita xi jngoò k'a mìkiì mokjeiin-la it'aà ts'e Ki'ndí-la Nainá, mìtsà Nainá xi Na'èn-ná ma tijnakò. Tanga jè xita xi mokjeiin-la tikoá tsjá 'én-la nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá, yaá tijnakò Nainá xi Na'èn-ná ma.

²⁴ Koi k'oas'ín xan-nò, ndaá kàtasijìn inima-nò jè 'én xi it'aà ts'e Cristo xi jye kina'ya nga tisa tàts'en-la kjoa. Tsà k'oas'ín ndaà sijìn inima-nò, tikoá ndaá kitsajnakoo Nainá xi Na'èn-ná ma ko Ki'ndí-la. ²⁵ Jesucristo k'oaá s'ín kitsjaà 'én-la nga tsjá-ná kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne.

²⁶ Koi xá tikjiin-nò xojon jè mé-ne nga ma jchaxkon-nò jñà xi mejèn-la konachan-nò. ²⁷ Tanga jñò, jyeé tjiin inima-nò jè Inima Tsjeè-la Nainá xi kitsjaà-nò Jesucristo. Mì ti kii mochjeén-ne tsà yá xi kokòya-nò. Nga tijè-ne Inima Tsjeè-la Nainá keènojmiya-nò kós'ín tjin ngats'ì kjoa xi ndaà tjin. Koni s'ín kokòya-nò, 'én kixi-né, mìtsà 'én ndiso. K'oaá s'ín ndaà titsajnakoo kjit'aà Jesucristo, koni s'ín síkichiya-nò Inima Tsjeè-la Nainá.

²⁸ Jñò xi ndí ixti xan-nò, k'oaá s'ín ndaà titsajnakoo Cristo, mé-ne nga 'ñó tjin-ne takoán ko mìkiì qosobà-ná k'e nga jè

xi kitjojen ijngoò k'a-ne ngajmii. ²⁹ Koni s'ín jye tíjiin-nò nga jè Cristo, xita kixi-né nga nguixkon Nainá, k'oaá tis'ín ndaa katasijiin-nò, nga ngats'ii xita xi kjoa kixi s'ín nga nguixkon Nainá, ki'ndí-la Nainá-né.

3

Ixti-la Nainá

¹ Ndaà katasijiin-nò, 'ñó ndaa matsjakeè-ná Nainá xi Na'èn-ná ma, k'oaá ma-ne nga ixti-la tsò-ná. Kò ngui kixi kjoa nga ixti-la Nainá 'mì-ná. K'oaá ma-ne nga jña xita isò'nde, mikii mokjeiin-la tsà ixti-la Nainá 'mì-ná, koi kjoa-la nga jña xita koi, mikii mokjeiin-la it'aà ts'e Nainá. ² Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, i'nde jyeé ki'ndí-la Nainá 'mì-ná. Tanga kj'eè tsà ndaa okó-ná Nainá kó kjoàn komaá nga koma iskan. Tanga jyeé tíjiin-ná nga k'oa tí kjoàn komaá koni kji jè Jesucristo k'e nga kijchò nachrjein nga jè xi kjoí ijngoò k'a-ne; nga k'oaá s'ín jchaxkoaán koni kji jè. ³ Ngats'ii xita xi k'oa s'ín nchikoña nga k'oaá s'ín kjoàn koma koni kji jè Jesucristo, nachrjein nchijòn-né nga tsjeè nchisíjchá yijo-la koni s'ín nga xita tsjeè jè Jesucristo.

⁴ Ngats'ii xita xi ótsji jé, kondraá fi-la kjoíxoma-la Nainá. K'e nga jé binchaàtsjiaá, jè kjoíxoma-la Nainá tináchrjenguaá. ⁵ Jñò, jyeé tíjiin-nò nga jè Jesucristo koi xá j'ii-ne nga jè faáxin-ná jña jé xi tjín-ná. Kò 'ya-nò nga jè Jesucristo, nimé jé tsohótsji. ⁶ Ngats'ii xita xi Cristo títsajnakò, mìtsà jé ótsji; tanga jña xita xi ótsji jé, kj'eè kii beèxkon kò tikoá mikii tíjiin-la yá-né xi 'mì Jesucristo. ⁷ Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, kii kii bíi'nde tsà yá xi skónachan-nò. Jè xita xi kjoa kixi s'ín nga nguixkon Nainá, xita kixi-né, koni xita kixi jè Cristo. ⁸ Tanga jè xita xi kjit'aà nachrjein tíhótsji jé, ts'e xita neii-né. Nga jè xita neii, k'oaá s'ín tíhótsji jé skanda tisa tàts'en-la kjoa. Kò koi xá j'ii-ne Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá nga jè sikixóña jña kjoa ch'o xi s'ín jè xita neii.

⁹ Ngats'ii xita xi jye Nainá kisikjatiya-la nga ki'ndí-la Nainá ma, mìtsà tiya títsajnajiiin-ne jé. Nga jyeé ya tíjnajiin inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá. Kò mì tí kii ma kohótsji-jé-isa, nga jyeé ki'ndí-la Nainá-né. ¹⁰ K'oaá s'ín ma-ne nga yaxkon-la yá-né xi ixti-la Nainá kò yá-né xi ixti-la xita neii; ngats'ii xita xi mikii sikitason kjoa kixi-la Nainá, tikoá mikii tsjakeè beè xita xíjín xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la, mìtsà ki'ndí-la Nainá ma.

Ngàsòn ngáya tsjacha s'eén xinguiá

¹¹ Nga k'oaá s'ín tíchja jè 'én xi jye kina'yà k'e nga tisa kòkjeiin-nò nga sa ítjòn nga tsò: Ngàsòn ngáya tsjacha s'eén xinguiá. ¹² Mikii k'oa s'ín s'eén koni kis'iin jè xita xi ki'mì Caín nga jè xita neii kiit'aà-la nga kisik'en 'ndsè. ¿Mé-ne kisik'en-ne

'ndse? Tà koií kjoa-là nga jè 'ndse, xita kixi-né nga nguixkon Nainá ko jè Caín ch'óo tjin kjoa xi s'in.

¹³ K'oaá ma-ne k'oas'in tixan-nò jñò ndí 'ndsè, kì maxkón-nò tsà sijnikeè-nò xita isò'nde xi mikii mokjeiin-la 'én-la Nainá. ¹⁴ Jñá jyeé tíjin-ná nga jyeé itjokajñaá ya ndiyá kjoabiyaá xi ya tjaáyaá kjõtseé ko jyeé tjin-ná kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne. Nga jyeé k'oas'in ndaà matsjachaá jñà xita xinguiáá xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la. Jè xita xi mikii matsjakeè xikjin, ndiyá kjoabiyaá sóhoya jè inima-la. ¹⁵ Ngats'ii xita xi majtikeè xita xikjin, k'oaá s'in ngaya-la koni tsà xita sík'en. Jñò, ndaá tíjin-nò, jè xita xi xita sík'en, mitsà kjoabinachon xi mikii fehet'aà tísichájin yijo-la. ¹⁶ Jñá, k'oaá s'in 'ya-ná mé xi 'mì kjotsjacha k'e nga jè Jesucristo kitsjaá kjotjò yijo-la nga k'en ngajo-ná. Jñá k'oaá tis'in mochjeén nga s'eén it'aà ts'e xita xinguiáá koni kis'in jè Cristo. ¹⁷ Tsà tjin jngoò xita xi tjin-la tsojmi xi tímochjeén kjit'aà-la, tsà skoe jngoò xita xikjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-la nga tsjin-la tsojmi xi mochjeén-la, tsà mikii ma-la nga kosiko jè xita xikjin xi it'aà ts'e tsojmi xi tsjin-la, mitsà kixi kjoa nga kjotsjacha-la Nainá tijnajin inima-la. ¹⁸ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, titsjacha xinguióo, kì tà 'én nokjoà; nguì ndaá kàta'ya-la kós'in matsjacha xinguióo nga tísikòò mé tsojmi xi mochjeén-la mé-ne nga kàta'ya-la nga kixi kjoa nga ndaà matsjacha xinguióo.

Nó tjin takoán nga nguixkon Nainá

¹⁹ K'e nga k'oas'in titsa'né, k'eé jcha-ná nga kixi kjoa nga k'oaá s'in titsanjchá yijo-ná koni s'in tjin kjoa kixi-la Nainá ko 'nchán nikijnaá inima-ná nga nguixkon Nainá. ²⁰ Nas'in jè inima-ná jé tibínè-ná, tanga jè Nainá, isaá ndaà tíjin-la mì k'oa-ne koni jè inima-ná. Nga jè Nainá isaá ndaà tsejèn yije-la ngats'ii kjoa xi titsa'né. ²¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tsà jè inima-ná mitsà ti mé kjoa ch'o tibínè-ná, 'ño tjin takoán nga nguixkon Nainá. ²² Tsà mé xi sijé-lá Nainá, maá-la tsjá yije-ná nita mé kjondaà-ne; nga nikitasoán kjotixoma-la, ko k'oaá s'in 'né koni s'in sasén-la Nainá. ²³ Jè kjotixoma-la Nainá, jé-né nga ndaà kàtakjeiin-ná it'aà ts'e Jesucristo xi Ki'ndí-la ma, tikoá ngásòn ngáya kotsjachaá xinguiáá koni s'in jye tsatixoma-ná Cristo. ²⁴ Jè xita xi síkitasòn kjotixoma-la Nainá, yaá tijnako Nainá, ko jè Nainá yaá tijnajin inima-la xita jè. K'oaá ma-ne nga 'yaá nga Nainá ya tijnako-ná, koi kjoa-la nga jye kitsjaá-ná jè Inima Tsjeè-la.

4

Jñà xita xi kondra fi-la Cristo

¹ Jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, kì taxkì mokjeiin-nò it'aà ts'e ngats'ii xita xi tsò nga jè Inima Tsjeè-la Nainá síkichiya-la 'én xi chjaya. Ítjòn chít'aà, a kixií kjoa nga jè Inima Tsjeè-la Nainá tísichiya-la 'én xi chja, a xi majin-né. Nga jña nachrjein xi titsajnaá i'ndeí, tjín jchán xita ndiso xi tjímasòn ya isò'nde xi tsò nga jè Nainá tsjá-la 'én xi nchibénojmíya. ² Jè xita xi bénojmí nga jè Jesucristo, íí kits'iin it'aà nangui, kò xitaá komà koni jña, jè xita xi k'oas'in bénojmí, jè-né xi tjín-la Inima Tsjeè-la Nainá. K'oáá s'in 'ya-nò yá xita-ne xi jè Inima Tsjeè-la Nainá tísichiya-la 'én xi tichjaya. ³ Tanga jè xita xi mìkì k'oas'in keénojmí nga jè Jesucristo íí kits'iin it'aà nangui, kò xitaá komà koni jña, jè xita xi k'oas'in tsò, tsjin-la Inima Tsjeè-la Nainá. Xita jè, jè tísikjeén kjohitsjeèn-la xita xi tjina ítjòn nga kondra fi-la Cristo. Jñò, jyeé kina'ya nga kjoí-né jè xi kondra fi-la Cristo, kò nachrjein xi titsajnaá i'ndeí jyeé k'oas'in tísixá kjohitsjeèn-la.

⁴ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, jyeé xita-la Nainá 'mì-nò; jñò, jyeé kinikijne-la jña xita xi k'oas'in 'én ndiso chjaya; mì tì kii koma-ne nga jña skónachan-nò, nga jè Inima Tsjeè-la Nainá xi tjínajin inima-nò, isaá ts'e nga'ño tjín-la mì k'oàà-ne koni jè kjohitsjeèn ts'e xita neií xi síxajin inima-la xita xi mìkì mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo. ⁵ Jña xita koi, tà jña títajnakon-ne kjohitsjeèn xi tjín ya isò'nde; k'oáá ma-ne nga k'oas'in chja kò jña 'nchré-la xita xi tikoá kjohitsjeèn ts'e isò'nde síkjeén. ⁶ Tanga ngajen, xita-la Nainá-nájen. K'oáá ma-ne nga jña 'nchré-najen jña xita xi mokjeiin-la 'én-la Nainá. Tanga jña xi mìtsà xita-la Nainá ma, mìtsà ngajen sísin-najen. K'oáá ma-ne nga 'ya-la yá-né xi nguì jè Inima Tsjeè-la Nainá tísikichiya-la nga nguì kjoa kixi kò yá-né xi inima ndiso-la neií tikonachan-la.

Nainá, 'ño tjín-la kjotsjacha

⁷ Jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, mochjeén-né nga ngàsòn ngáya tsjacha jchaá xinguiáá, nga jè xi kjotsjacha, it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne. Ngats'ii xita xi tjín-la kjotsjacha, ki'ndí-la Nainá-né kò tikoáá beè-né yá-né xi Nainá. ⁸ Jè xita xi mìkì matsjakeè xita xikjín, k'j'eè ki beè yá-né xi Nainá, nga jè Nainá kjotsjacha-né. ⁹ K'oáá s'in tsakó-ná Nainá kjotsjacha xi tjín-la xi it'aà tsaján nga kisikasén ki'ndí-la i isò'nde, jè ki'ndí-la xi ta jè ta jngoò ma-ne, mé-ne nga it'aà ts'e ndaà kitsajnakoaán. ¹⁰ K'oáá s'in tjín kjotsjacha xi tsakó Nainá xi it'aà tsaján: Mìtsà koi-ne nga jña ndaà matsjachaá Nainá. Jè Nainá xi 'ño ndaà matsjakeè-ná. K'oáá ma-ne nga kisikasén ki'ndí-la nga k'en ngajo-ná, mé-ne sijnchàat'aà-ná jé-ná.

¹¹ Jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nó, tsà jè Nainá k'oas'in 'ño ndaà matsjakeè-ná, mochjeén-né nga k'oá tís'in kotsjachaá

xiŋguiaá nga l̄jngoò jngoá. ¹² N̄i saá jngoò x̄ita xi x̄kõn beè-ne Nainá, t̄anga tsà ndaà kotsjachaá xiŋguiaá nga l̄jngoò jngoá, jè Nainá yaá t̄ijnajiin kjit'aà in̄ima-ná k̄o it'aà tsaján-ná nga ndaà t̄ibitasòn yije kjotsjacha-la Nainá. ¹³ Nainá jyeé kitsjaà-ná In̄ima Tsjeè-la. K'oaá ma-ne nga jye 'yaá nga kjit'aà n̄achrjein ya t̄itsajnaakoaá Nainá k̄o t̄ikoaá ya t̄ijnako-ná Nainá nga t̄ijnajiin in̄ima-ná. ¹⁴ Ngajen sobá ki'ya-jen k̄o 'bí-najen 'én-najen nga jè Nainá xi Na'èn 'mì-laà kisikasén Ki'ndí-la nga jè kochrjekàjiin kjo'in xi kjoa ts'e jé-la ngats'iì x̄ita isò'nde. ¹⁵ Ngats'iì x̄ita xi nguì k̄o in̄ima-la tsjá 'én-la nga jè Jesús xi Ki'ndí-la Nainá, kjit'aà n̄achrjein ya t̄ijnako Nainá k̄o jè Nainá yaá t̄ijnajiin in̄ima-la.

¹⁶ Jyeé k'oa'sín ndaà 'yaá, k̄o t̄ikoa mokjeiín-ná, nga jè Nainá t̄jín-la kjotsjacha xi it'aà tsaján. Nga jè Nainá kjotsjacha-né. K̄o jè x̄ita xi kjotsjacha t̄ijnajiin kjit'aà ya in̄ima-la, yaá t̄ijnako Nainá k̄o jè Nainá yaá t̄ijnajiin in̄ima-la x̄ita jè. ¹⁷ K'e nga it'aà tsaján k'oa'sín ndaà t̄ibitasòn yije kjotsjacha-la Nainá, ñó t̄jín takoán nga m̄itsà t̄i mé tsakjoòn-ná jè n̄achrjein k'e nga s̄indaajiin-la x̄ita xi kjoa ts'e jé-la. Nga j̄ñá, k'oaá s'ín ndaà t̄itsa né i isò'nde koni s'ín kis'iin jè Jesucristo. ¹⁸ Ya ñánda nga t̄jín xi kjotsjacha, m̄itsà t̄i mé kjoskon t̄jín-ne. Nga jè xi nguì kjotsjacha, faáxìn-né ngats'iì xi kjoskon 'mì. Jè x̄ita xi tsakjón, kjo'in-né xi tsakjón-la. K̄o jè x̄ita xi tákó kjoskon t̄jijn in̄ima-la, koií-né nga k'j'e tsà ndaà t̄jijn in̄ima-la jè kjotsjacha-la Nainá.

¹⁹ Koií k'oa'sín matsjacha-ná Nainá, koií kjoa-la nga jè kjòtsjakeè ítjòn-ná. ²⁰ Tsà t̄jín x̄ita xi tsò: “An, matsjake-ná Nainá.” T̄anga tsà majtikeè x̄ita x̄ikjín xi t̄ikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la, jè x̄ita jè, x̄ita ndiso-né. Tsà mì k̄i matsjakeè x̄ita x̄ikjín xi x̄kõn t̄ibeè-ne, k̄ós'ín ma-ne kòtsjakeè Nainá xi k'j'e tsà x̄kõn beè-ne? ²¹ Jè kjotíxoma xi kitsjaà-ná Jesucristo, k'oaá tsò: Jè xi matsjakeè Nainá, mochjeén-né nga t̄ikoa k̄atamatsjakeè x̄ita x̄ikjín xi t̄ikoa it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la.

5

Kós'ín koma sikijne-lá kjoa ts'e isò'nde

¹ Jyeé ixti-la Nainá-né ngats'iì x̄ita xi nguì k̄o in̄ima-la mokjeiín-la nga jè Jesús, [jè-né xi Nainá kisikasén], jè-né xi Cristo. K̄o ngats'iì x̄ita xi tsjakeè xi na'èn t̄jna-la, t̄jínè-la nga t̄ikoa kòtsjakeè ngats'iì ixti-la na'èn-la. ² K'e nga matsjachaá Nainá, k̄o t̄ikoa n̄ikitasoán kjotíxoma-la, 'ya-ná nga t̄ikoa matsjachaá j̄ñá xi ixti-la Nainá ma. ³ K'oaá s'ín t̄jín tsà kixi kjoa nga matsjachaá Nainá, jè-né nga ndaà s̄ikitasoán kjotíxoma-la. K̄o jè kjotíxoma-la, m̄itsà 'ñó 'in bitasòn. ⁴ Nga ngats'iì x̄ita xi ixti-la Nainá ma, sikijneé-la ngats'iì kjoa ch'o xi t̄jín isò'nde. Koií ma n̄ikijne-lá kjoa xi t̄jín isò'nde nga mokjeiín-ná it'aà ts'e Cristo.

⁵ Niyá xi ma síkijne-là jè kjoa ch'o xi tjin isò'nde, tajngoò-né jè xita xi mokjeiin-là it'aà ts'e Jesús, nga jè-né xi Ki'ndí-là Nainá ma. Jè-né xi chíkjoa-là nga sùkijne.

Jè xi tsjá kixi 'én it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá

⁶ Jé-né Jesucristo xi j'ii isò'nde. Kò k'e nga j'ii, jè nandá kò jni xi ndaà tsakó. Kò mitsà tà jè nandá xi tsakó, tikoáá jè jni. Kò jè Inima Tsjeè-là Nainá xi benojmi kixi yá-ne xi jè. Nga jè Inima Tsjeè-là Nainá, nguì kjoa kixi-né. ⁷ Jàn ma-ne xi nguì tsjá kixi 'én-là xi it'aà ts'e kjoa koi: ⁸ jè Inima Tsjeè-là Nainá, jè nandá, kò jè jni. Kò ngajàn koi, ngàsòn tsò. ⁹ Tsà mokjeiin-ná jña 'én xi tsjá xita isò'nde, mochjeén-né nga isa ndaà kòkjeiin-ná jè 'én xi jè sobà Nainá títsjá. Nga jè 'én xi títsjá, jè tibénojmi, yá-ne xi Ki'ndí-là Nainá. ¹⁰ Jè xi nguì kò inima-là mokjeiin-là it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá, yaá tjiin inima-là nga kixi kjoa jè 'én xi tsjá Nainá. Tanga jè xi mikii mokjeiin-là it'aà ts'e Nainá, jè Nainá, ndiso tíhochrjengui, koi kjoa-là nga mikii mokjeiin-là 'én xi tsjá Nainá xi it'aà ts'e Ki'ndí-là. ¹¹ Jè 'én xi kitsjaà Nainá, jè-né nga jè Nainá tsjá-ná kjoabinachon xi mì fehet'aà nita kjé-ne. Kò jè kjoabinachon jè, yaá sakó-ná it'aà ts'e Ki'ndí-là. ¹² Jè xita xi Ki'ndí-là Nainá tijnajin inima-là, tjin-là kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne; tanga jè xita xi mitsà Ki'ndí-là Nainá tijnajin inima-là, tsjin-là kjoabinachon.

'Én xi fehet'aà-ne

¹³ Jño xi mokjeiin-nò it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá, koi xá tikjiin-nò Xojon jè mé-ne nga ndaà katasjiin-nò nga jyeé tjin-nò kjoabinachon xi mikii fehet'aà nita kjé-ne.

¹⁴ K'oaá ma-ne nga 'ño tjin takoán k'e nga nokjoát'aà-lá Nainá. K'oaá s'in ndaà kji'nchré-ná tsà k'oas'in sjiét'aà-lá koni s'in sasén-là jè. ¹⁵ Tsà jye k'oas'in tjiin-ná nga Nainá 'nchré-ná k'e nga tsà mé xi njé-laá, tikoáá jyeé 'yaá nga tik'eé-ne nga njé-laá tsjá-ná mé xi njé-laá.

¹⁶ Tsà yá xita xi skoe jngoò xita xikjin xi tikoá it'aà ts'e Cristo mokjeiin-là nga ya tikajin jña jé xi mitsà kjoabiyaà fiko-ná, maá katitsi'batji, kò jè Nainá tsjá-là kjoabinachon jè xita xi tíhótsji jé. Tanga tà jña-né xi koxan-là nga ma sitsi'batji jña xita xi mitsà nguì kjoabiyaà kji't'aà-là jña jé xi nchihótsji. Nga tjin jé xi kjoabiyaà fiko-ná, kò k'oaá xan nga mitsà mochjeén nga sitsi'batji jè xita xi kotjin jé xi tíhótsji. ¹⁷ Tanga ngats'ii kjoa ch'o xi s'in xita, nguì jé-né nga nguixkon Nainá. Tanga tjin-né jña jé xi mitsà kjoabiyaà fiko-ná.

¹⁸ Jyeé tjiin-ná nga jña xi ixti-là Nainá ma, mitsà tiya títsajnajin-ne jé, nga jè Jesús xi Ki'ndí-là Nainá ma, tis'in kindá, kò jè xita neí, mì ti kii mé xi ch'o síko-ne.

¹⁹ Jyeé 'ya-ná nga ixti-lá Nainá 'mì-ná; tanga jñà xità xi mìkì mokjeiín-lá ìt'aà ts'e Cristo xi tjin nga tíjtsa isò'nde, jè xità neíí tíhotíxoma-lá.

²⁰ Tíkoaá 'ya-ná nga koií xá j'ì-ne jè Ki'ndí-lá Nainá ì ìt'aà nangui nga jè ndaà kisìkichiya-ná mé-ne nga ma yaxkoaán xi ngui jè sobà Nainá. Kò yaá titsajnakoaá jè xi ngui jè sobà Nainá koií kjoa-lá nga ya titsajnakoaá Jesucristo xi Ki'ndí-lá ma, xi tíjè sobà-ne Nainá kò xi ma-lá tsjá-ná kjoabinachon xi mìkì fehet'aà nità kjé-ne. ²¹ Jñò xi ndí ixti-na xan-nò, kì jñà onguítjngui-là jñà nainá xi beèxkón xità xi mìtsà kixi kjoa nga Nainá.

Xojon carta xi ma-ne jò xi kiskiì San Juan

Kjoa tsjacha ko kjoa kixi

¹ Ji ndí chjoón xi xó jaàjìin-lè Nainá, ko jñà ixti-lè, tikjiì-nò Xojon jè 'an xi xita jchínga 'mì-na ya ingo. Nguì okixi-né nga matsjake-nò; mìtsà ta 'an xi matsjake-nò, tikoáá matsjakeè-nò ngats'iì jñà xita xi jye beè kós'in tjin xi kjoakixi. ² Koiì k'oas'in matsjake-nò, nga jyeé ndaà tíjìin ya inima-ná jè xi nguì kjoa kixi, ko yaá kijnajìin kjit'aà skanda nita mé nàchrjein-ne. ³ Nainá xi Na'èn 'mì-laà ko Na'èn-ná Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá ma, kàtatsjá-nò kjondaà, kàtahimakeè-nò, 'nchán kàtasíkijna ijìin inima-nò, xi nguì ko kjoakixi ko kjotsjacha-la.

⁴ Ñó kjòtsja-na k'e nga kijtseè xkoaàn i'nga ixti-lè, nga k'oáá s'in nchisíjchá yijo-la koni s'in tjin kjoa kixi ts'e Nainá, koni s'in jye tsatíxoma-ná jè Nainá xi Na'èn 'mì-laà. ⁵ K'oáá s'in tìbitsi'bà-nò i'ndeji jñò ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, nga mochjeén-né nga 'ñó kòtsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá. Ko mìtsà kjotíxoma xitse xi tikjiì-nò, tije-ne jè kjotíxoma xi kitjoé-ná skanda tisa tàts'en-la kjoa. ⁶ K'oáá s'in tjin xi it'aà ts'e kjòtsjacha, jé-né nga k'oas'in sikitasoán koni s'in tjin kjotíxoma-la Nainá; jyeé kina'ya nga tisa 'ñó kjòtseé kós'in tíchja kjotíxoma nga 'ñó mochjeén nga kòtsjachaá xinguiáá nga jngó íjngoá.

Xita xi konachan

⁷ Nga kjin ma-ne xita xi tjímasòn nga tíjngoò isò'nde xi nchikonachan-la xita, nga tsò: “Mìtsà 'én kixi nga k'oas'in kits'iin Jesucristo nga xita komà koni jñá.” Jè xita xi kòtsò, ta tikonachan-né ko jè-né xi tjina ítjòn nga kondra fi-la Cristo. ⁸ Ndaà t'een kindá yijo-nò, mé-ne nga mikii síchjaà-nò jè kjotjò xi tjoé-nò it'aà ts'e xá xi títsa'nè. Nga mochjeén-né nga kàtatjoe yije-nò jè chjí-la xá xi títsa'nè.

⁹ Ngats'iì xita xi otonè-la koni s'in tjin 'én xi tsakóya jè Cristo nga xin ndiyá kjoé, mìtsà Nainá tjína; tanga jè xi kixi tjina nga k'oas'in tís'in koni s'in tsakóya Cristo, yaá tjína Nainá xi Na'èn 'mì-laà ko jè xi Ki'ndí-la ma. ¹⁰ Tsà k'e jngoò xita kjìjchòkon-nò xi mejèn-la nga 'én-la Nainá keènojmi-nò tanga tsà mì k'oas'in okóya koni tsò 'én-la Cristo, kì kii bìi'nde-laà nga ni'ya-nò fahas'en ko kì 'mì-laà: “Tìkjáyì.” ¹¹ Nga jè xi tsjá'nde-la nga sjikas'en ni'ya-la, tikoáá yaá tísingásòn-ko kjohítsjeèn-la jñà xita xi ta kjoa ndiso nchihokóya.

'Én xi fehet'aà-ne

¹² Tjín jchán-ìsa mé 'én xi mejèn-na nga koxán-nò, tanga majìn-na nga tà Xojon kit'aà-nò. Jè xi mejèn-na nga kjíkon xátí-nò. K'ée ìsa ndaà jchibá mé-ne nga ngats'iaá ngásòn ngáya kàtas'e-la kjotsja inima-ná.

¹³ Jñà ixti-la chjoón tichji xi tikoá xó jaàjìn-ne Nainá nchisikasén-lè 'én nga síhixat'aà-lè. K'oas'ín kàtama.

Xojon carta xi ma-ne jàn xi kiskiù San Juan

Mé kjoa-ne nga ndaá chja Juan it'aà ts'e xita xi 'mì Gayo

¹ Ji ndí 'ndsè xi 'mì-lè Gayo xi 'ñó ndaà chibá kō xi ngui kō inima-na nga matsjake-lè, tikji-lè Xojon jè 'an xi xita jchínga 'mì-na ya ingo.

² Ji ndí 'ndsè, 'an, k'oaá s'ín tísjé-la Nainá, nga ndaà kàtitjo yije nita mé kjoa xi s'jin ji, koni s'ín ndaà tímachikon-t'ín inima-lè xi it'aà ts'e Nainá, k'oaá tís'ín ndaà kàtinja jè yijo-lè nga nimé ch'in kàtas'e-la. ³ Taxki 'ñó kjòtsja-na k'e nga j'ì i'nga jña 'ndsé xi tsibénojmi-na nga k'oaá s'ín tìnìjchí yijo-lè koni s'ín tjín kjoa kixi it'aà ts'e Cristo. ⁴ Ni tì mé kjoa tjín-ne xi k'oas'ín 'ñó matsja-la inima-na, ta jè-ne k'e nga 'nchrè nga jña xi ndí xti-na xan-la nga k'oaá s'ín nchisíjchá yijo-la koni s'ín tjín xi kjoakixi.

⁵ Ngaji ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-lè, 'ñó kixi tìnìjchí yijo-lè, k'e nga k'oas'ín ndaà nìs'in-la ya ni'ya-lè jña xita xinguiáá xi bijchókon-lè xi tikoá 'én-la Nainá mokjeiín-la; kō isaá ta ndaà tjín-isa k'e nga tikoá ndaà nìs'in-la jña xita xinguiáá xi xìn j'nde f'ì-ne. ⁶ Jña xita xinguiáá k'oaá s'ín tsibénojmi kixi ya nguixkon xita naxandá-la Cristo, nga ngaji 'ñó matsjachi ngats'ì xita xinguiáá koi. K'oas'ín ndaà tísiko-ìsì k'e nga kijchòkon-lè; tjii-la mé xi mochjeén-la k'e nga tjímaya ya iya ndiyá. K'oaá s'ín tikoi koni s'ín sasén-la Nainá. ⁷ Nga it'aà ts'e Cristo-né nga k'oas'ín jye tsibínè-la yijo-la jña xita xinguiáá koi, nga k'oaá s'ín nchisíxá-la Jesucristo, kō majìn-la nga jña kiskoé tsojmi xi tsjá-la xita xi mìtsà it'aà ts'e Cristo mokjeiín-la. ⁸ Koií mochjeén-ne nga jña oko-ná nga kisikoaá jña xita xinguiáá koi. Tsà k'oas'ín kisikoaá, tsò-ne kjoa nga ngàsòn titsanika'bísoán jè 'én kixi xi ndaà tsò.

Kjoa ch'o xi s'ín jè xita xi 'mì Diótfes

⁹ 'An jyeé kiskiaà jngoò Xojon nga kisikasén-la jña xita naxandá-la Cristo, tanga jè Diótfes mìkiì sasén-la koni s'ín ki'mì-lajen, nga jè, koií xi mejèn-la nga ta jè kotixoma. ¹⁰ K'e nga kijchoa, k'ée koxán kixi-la it'aà ts'e ngats'ì kjoa ch'o xi tís'ín, nga 'ñó ch'o tsò 'én ndiso xi tíbínè-najen. Kō mìtsà ta ya majngoò ikon, tikoáá mìkiì ma-la nga sís'in-la jña xita xinguiáá xi bijchókon ya ni'ya-la. Kō jña 'ndsee xi mejèn-la nga sís'in-la xita xinguiáá, jé bíchjoà ikon-la, kō tikoáá ochrjekajìin-né ya naxandá-la Cristo jña 'ndsé xi k'oas'ín síkitasòn kjondaà koi.

¹¹ Jì ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-lè, kì jñà chjìnguì-là jñà kjoa xi ch'o tjin; jì, jñà chjìnguì-là jñà kjoa xi ndaà tjin. Nga jè xita xi ndaà s'in, xita ts'e Nainá-né; tanga jè xita xi ch'o s'in, kj'eè kì beè yá-ne xi Nainá.

Kjondaà xi s'in jè xita xi 'mì Demetrio

¹² It'aà ts'e Demetrio, ngats'ì xita k'oaá tsò nga 'ñó ndaà tjin koni s'in tís'in, skanda jè xi kjoa kixi, k'oaá s'in okó nga jè Demetrio, ndaá tjin koni s'in tís'in; k'oaá tís'in bixón-jen nga ndaá tjin koni s'in tís'in, ko ndaá 'yi nga 'én kixi-né koni s'in bixón-jen.

'Én-là Juan xi fehet'aà-ne

¹³ Tjin-isa-na mé 'én xi mejèn-na nga koxán-lè, tanga majìn-na nga tà Xojon siikasén-lè; ¹⁴ jè xi mejèn-na nga kjíkon xátí-lè; k'eé isa ndaà jchibanojmiá k'e nga kìjchokon-lè.

¹⁵ K'oaas'in 'nchán kàtijna kjit'aà inima-lè. Jñà xita xi ndaà óko-ná xi j i'nde-là tísihixat'aà-lè. Kot'in-là jñà xita xi ndaà óko-ná xi ya títsajnakò-lè, Nainá kàtasíchikon-t'in nga jngoò l'jngoò.

Xojon carta xi kiskiì San Judas

¹ 'An, Judas xi chì'nda-la Jesucristo ma, kò 'ndsè ma Jacobo, tikjiì-nò jñò xi xó kinokjoà-nò nga tjòkèè-nò Nainá xi Na'èn-ná ma, kò nga jè Jesucristo síkinda-nò. ² Tse kjohimatakòn kò kjoa'nchán kò kjoatjòcha kàtatsjá-nò Nainá.

Kjo'in xi tjoé-la jñà xita xi jahas'en-jiin'ma naxandá-la Nainá nga 'én ndiso okóya
(2 Pedro 2:1-17)

³ Ndí 'ndsè xi 'ñó matsjake-nò, kjòtseé tjín-ne nga mejèn-na skiì-nò koni s'ín ngàsòn kisikò-ná Nainá nga tsachrjekàjiin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná. Tanga i'ndeì mochjeén-né nga tikjiì-nò mé-ne nga ma bítsi'ba-nò nga 'ñó tixkàtjiò jè kjotixoma koni s'ín mokjeiín-nò xi xó k'oas'ín jngoò k'a kis'enojmi-la xita tsjeè-la Nainá. ⁴ Tjín i'nga xita xi jahas'en-jiin'ma-nò. Jñà xita koi, kjòtseé k'oas'ín tjínè-la nga kjo'in s'e-la koni tsò Xojon-la Nainá. Jñà xita koi, ch'oo s'ín; mìkiì beèxkón Nainá. Síkatjìyaá-la kjondaà-la Nainá; koiì síkitasòn kjoa ch'o xi síjé yijo-la. Ochrjenguiì Jesucristo xi ta jè tajngoò otixoma-ná.

⁵ Jñò, nas'ín jye tjìjìn-nò kjoa koi, tanga i'ngoò k'a tsìkìtsjeèn-nò, jè Nainá tsachrjekàjiin xita naxandá Israel ján Egipto, tanga xi jye komà iskan, i'ngoò k'a kisìkjesòn jñà xita xi mìkiì kòkjeiín-la it'aà ts'e. ⁶ K'oaá tì komàt'in jñà àkjalé xi mìkiì ndaà tsibìtsajnajìin xá xi kjòngatsja, ta saá kitsjeiìn takòn i'nde xi kitjoe-la. Tjen-ne nàchrjein jè, skanda i'ndeì, Nainá, na'ño kichà cadena tít'aà'ño-la nita mé nàchrjein-ne, ya ñánda i'ndeì jñò choòn, skanda jè nàchrjein k'e nga sindaàjiin. ⁷ K'oaá tìs'ín komàt'in jñà naxandá Sodoma kò Gomorra kò naxandá xi ya chrañàt'aà-la kjiyijò nga kjoachijnguiì kis'iin nga nguì ta kjoach'o ts'e yijo-la kiitjìngui-la. Naxandá koi, ngats'iì xita xi tjín, ni'ín kisìkjesòn. Nainá k'oaá s'ín tsibìjna jngoò-ná chiba ni'ín xi ts'e kjo'in xi mìkiì bits'o nita kjé-ne.

⁸ Jñà xita xi jahas'en-jiin'ma-nò, k'oaá tìs'ín tà nijñá tí'biì-la, nchihótsji jé-la yijo-la, ochrjengui kjotixoma-la Na'èn-ná, chjajno-la jñà nga'ño xi mìkiì tsejèn. ⁹ Jè Miguel xi àkjalé ítjòn, mìtsà 'én 'ngaá kiichjako jè xita neij k'e nga kiskaàn-ya-ne yijo-la Moisés; mìtsà kó kitsò-la mé kjo'in xi tjoé-la; ta kitsò-la: "Nainá kàtatsjá-lè kjo'in." ¹⁰ Tanga jñà xita koi, chja kondraá-la kjoa xi mìkiì tjìjìn-la. Kò jñà kjoa xi tjìjìn-la, k'oaá s'ín síchjeén koni cho xi tsjìn-la kjohìtsjeèn nga ti yijo ts'e síkìts'ón-ne.

¹¹ jìma xó-ne xita koi, nga jè ndiyá-la Caín kiitjìngui-la! K'oaá tì tjín jé xi tsohótsji koni kis'iin Balaam ta jè kjoa-la nga

tɔn síkijne. K'oaá s'ín kiyá koni s'ín k'en Coré koií kjoa-la nga kondra kù-la Nainá. ¹² Jñà xita koi k'e nga ya báhihtako-nò nga s'eí-la Na'èn-ná tjin-nò, síkits'ón-jiin-nò, mìkiì masobà-la k'e nga kjèn-ko-nò. Ta yijo-laá sís'in-la. K'oaá ngaya-la koni ifi xi mìtsà jtsí tjiko, xki xi ján fikò tjo; koni yá xi bixòjen xka-la nga mì toò ojà-la ikjoàn tjanè kò ima-la, jngoó k'a biyaà. ¹³ Jñà xita koi, k'oaá ngaya-la koni xó-la ndáchikon nga bíxteèn tjé-la ya indiì-la nga okó kjoasobà-la; koni ni'ño xi kisichja ndiyá-la, kò k'oaá s'ín tjinè-la nga ya kítsajna ñánda i'nde jñò choòn nita mé nàchrjein-ne.

¹⁴ Jè Enoc xi ma-ne itoò tje-la Adán xi ya inchrobà't'aà-ne; k'oaá tis'ín tsibíjna 'én it'aà ts'e xita koi k'e nga kitsò: “Chítsejèn-là Na'èn-ná nga tinchrobá, kjìn jchán jmiì ma àkjale-la xi tjiko, ¹⁵ nga kojindaàjiin-la ngats'iì xita mé-ne nga tsjá-la kjo'in ngats'iì xita xi jé tjin-la koni tjin kjoa ch'o xi kis'iin, jñà xi mìkiì beèxkón Nainá nga ch'o tsò 'én xi chjajno-la.” ¹⁶ Jñà xita koi, kjit'aà nàchrjein nchihojé, chjajno-la ngats'iì kjoa. Ta koi ótsji kjoa xi mochjeén-la yijo-la. K'e nga chjako xita, ndaà síkítsajna yijo-la, ta 'én sin 'én ndaà chja; ta jè xi mejèn-la nga sìikijne mé xi mejèn-la.

Kjoa kixi xi sinè-la xita

¹⁷ Tanga jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, tikítsjeèn koni s'ín jye kiichjako ítjòn-nò jñà xita xi tsibíxáya-la Na'èn-ná Jesucristo, ¹⁸ nga kitsò-nò: “K'e nga jye kjoehet'aà nàchrjein, s'eé xita xi tà kijnokeè xi kjoa kixi. K'oaá s'ín kojchájiin kjoach'o xi síjé yijo-la nga mìkiì beèxkón Nainá.” ¹⁹ Xita koi, xita naxandá-la Nainá síjòya. Kjohtësjeèn-la isò'nde tjin-la nga tsjin-la Inima Tsjeè-la Nainá.

²⁰ Tanga jñò ndí 'ndsè xi matsjake-nò, 'ñó kixi tinchakoo jé kjoa tsjeè-la Nainá xi mokjeiín-nò. Tìtsi'ba-là Nainá nga jè Inima Tsjeè-la kàtasíchija-nò. ²¹ Tikindaà yijo-nò nga kjit'aà nàchrjein kàtas'e-nò kjoatjòcha-la Nainá. Chíña-la kjoa ima takòn-la Na'èn-ná Jesucristo, mé-ne nga tsjá-nò kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà nita kjé-ne.

²² Jcha ima takòn nga tsiikòò jñà xita xi jò beè-la ikon. ²³ Kò jñà xita xi i'nga, nitoón tinàchrjekàjñoò jñà kjoa ch'o xi s'ín nga jyeé kjomeè ya bixòjiin ni'ín ts'e kjo'in. Jcha ima takòn i'nga tanga t'een kindà yijo-nò tsà tikoà ya skajñoò jé-la. Tinàchrjekànguioò kjoa ts'e jé-la. Skanda jñà nikje tjé-la tinàchrjenguioò.

Jeya kàtjna Nainá

²⁴ Jè Nainá xi ma-la síkinda-nò mé-ne nga mìkiì kixonguioò. Tsjeè síkítsajna-nò ya nguixkon kjoa jeya-la nga nimé jé sakò-nò kò 'ñó s'e-nò kjotsja. ²⁵ Jè Nainá xi ta jè tajngoò ma-ne

nga ochrjekàjìn-ná kjo'in xi it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo, ta jè tajngoò xi jeya kàtìjna, 'nga kàtìjna; kàtas'e-la kjotíxoma; kàtas'e-la nga'ńó; skanda kjòtseé, ko nàchrjein i'ndei, ko skanda nìtā kjé-ne. K'oas'ín kàtama.

Xojon-la San Juan kjoa xi tsakó-la Jesucristo

Kjoa xi kijtseè kò 'én xi kù'nchré San Juan

¹ Jñà kjoa koi xi kitjoé-la Jesucristo nga Nainá kitsjaà-la mé-ne nga kòkò-la xita chi'nda-la jñà kjoa xi ta nitoón okoma. Jesucristo kisikasén àkjale-la nga tsakó-la kjoa koi Juan xi chi'nda-la ma. ² Kò jè Juan tichja kixi-né [k'e nga kiskù] ngats'ii kjoa xi kijtseè kò xi kù'nchré koni s'in nga jè Jesucristo kùchja kixi-la jñà 'én xi kitsjaà-la Nainá.

³ Mé tà ndaà-la jè xita xi bíkējīn xojon koa jñà xi 'nchré 'én-la Nainá xi tjit'aà xojon jè, jñà kjoa xi sa kitasòn; tikoaa mé ta ndaà-la jè xita xi sikitasòn koni tsò xojon jè, nga jè nachrjein, jyeé nchrobá machraà.

Kó tsò Juan nga síhixat'aà nga itoò naxandá-la Cristo xi títajna ján i'nde Asia

⁴ An xi 'mì-na Juan, tìsìhixat'aà-nò, jñò xi naxandá-la Cristo maà xi itoò i'nde títajnaà ján nangui Asia. Jè kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán jè Nainá xi tìjna, jè xi tsibìjna kò jè xi kjoii ijngòò k'a-ne; k'oa tìs'in kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán jñà inima xi itoò ma-ne xi títajna nguixkon jè xi tìjnasòn íxile nga tíhotíxoma; ⁵ kò jè Jesucristo k'oa tìs'in kàtatsjá-nò kjondaà kò kjoa'nchán. Jè Cristo, jè xi nguì 'én kixi tsjá, xi ki'ndí tjòn xi jaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà kò jè xi otíxoma-la jñà xita sko-la xi tìjn i it'aà nangui. Cristo matsjakeè-ná nga kisitsjeè jé-ná it'aà ts'e jní-la xi tsibíxteèn. ⁶ Cristo k'oa s'in kisikítajna-ná nga xita ítjòn komaá kò no'mù komaá nga jñá sixá-lá Nainá xi Na'èn-la ma Jesucristo. Jeya kàtìjna; jè kàtatíxoma kjit'aà, nita mé nachrjein-ne, nita mé nó-ne. K'oa s'in kàtama.

⁷ ¡Chitsejèn-là! Jè Cristo jyeé kjomeé f'ii nga tìnchrobájiin ifi. Ngats'ii xita, xkoón skoe-ne. Jñà xita xi kisik'en Cristo tikoaa skoe-ne. Ngats'ii xita naxandá xi tìjn i it'aà nangui skindáyakeè-né nga 'on koma-la it'aà ts'e. Jon, k'oa s'in koma.

⁸ “An-ná xi tìjna ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kò nga skanda fehet'aà-ne; an-ná xi tìjnaa, xi tsibìjnaa, kò xi kjoii ijngòò k'a; tajngoó-ná xi tse nga'ño tìjn-na”, tsò Na'èn-ná xi Nainá.

Kjoa xi tsakó-la Nainá Juan it'aà ts'e Cristo

⁹ An-ná xi mì-na Juan, xi 'ndsè xan-nò it'aà ts'e Cristo. Nga yaà títajnaakoaa Cristo ngàsòn títanjìkjaán kjo'in, kò ngàsòn ya nokjoà-ná ñánda tíhotíxoma Nainá kò ngàsòn tìchíkjoako-ná ngats'ii kjoa. An nga 'én-la Nainá tìchjaya kò tibenojmí kixi-la xita it'aà ts'e Cristo, k'oa komà-ne ján kinikasén-na ya nangui

jìin-ndá ñánda 'mì Patmos. ¹⁰ Jngòè nàchrjein-là Nainá, 'an, nga ya tìjnakooa Inìma Tsjeè-là, ya ijton índsiàn ki'nchrè jngòè-là 'én xi 'ñó kùichjā koni jngòè chrjo xi 'ñó jane, ¹¹ kitsò-na:

—'An-ná xi tìjna ítjoàn kò xi fehet'aà-ne. Chjoí jngòè xojon, tít'eii kjoā xi tì'yi; ìkjoàn tìkasén-là naxandá-na xi itoò ì'nde títajna ján nangui Asia, jñà naxandá xi 'mì Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia kò Laodicea.

¹² K'eé kisikátjifaya nga mejèn-na skoeè yá xitā xi tìchjā-na; kìjtseè itoò candelero xi nguì kichā oro xi ma tìya asitì. ¹³ Ya jngòè osen-là ñánda jncha candelero xi itoò ma-ne sijnajìin xi okji koni kji ki'ndí-là xitā. Jngòè nikje kinakjá xi ndojò kji. Bijchó skanda itjòn ndsokò. Tíkjá jngòè na'ñó payo ya isòn inìma-là xi nguì oro. ¹⁴ Tsja skò, k'oaá kjoàn koni kjoàn tsja chroba-là orrè, koni kjoàn 'nchán kjoàn. Xkon, k'oaá s'ín tsejèn koni tsà títì ni'ín. ¹⁵ Ndsokò k'oaá kjoàn koni kichā sinè xi 'ñó ndaà ote k'e nga jye sijjìn ni'ín. Jè jta-là, k'oaá s'ín na'yà-là koni ñánda 'ñó je nandá tibixòjen-tjòn. ¹⁶ Jè tsja kixi, itoò ni'ño tjíya. Jè tso'ba jngòè kichā ndojò bitjo xi 'ñó yijò kji ingajò ngobà. Isén-là k'oaá kji koni kji ts'oi k'e nga 'ñó matsjè ndobá, 'ñó ote kji.

¹⁷ K'e nga kìjtseè, kiskaànguia ìngui ndsokò koni jngòè mik'en. Ìkjoàn jè tsakájnason-na tsja kixi, kitsò-na:

—Kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná xi tìjna ítjoàn kò xi fehet'aà-ne, ¹⁸ kò tìjnakon-ná. Tsakátijna k'en-ná tanga ì'ndeì tìjnakon-ná nìtā mé nàchrjein, nìtā mé nó-ne. 'An tjíya ndsaa ibì ts'e kjoabiyaà ya ì'nde-là mik'en. [Tjì'ndeé-na nga skíx'aa kò kichjoà nga sùkjaáya-là.] ¹⁹ Chjí jñà kjoā xi jye kà'yi kò kjoā xi tíma nàchrjein ì'ndeì kò kjoā xi koma nga koma iskan. ²⁰ Kíí tsò-ne jè kjoā ma xi kà'yi ts'e ni'ño xi itoò ma-ne xi tjíya ndsaa kixi kò xi itoò candelero xi nguì kichā oro. Jñà ni'ño xi itoò ma, jñà àkjale-là naxandá-na xi itoò ì'nde títajna; kò jñà candelero xi itoò ma-ne, jñà-né xi naxandá-na xi itoò ì'nde títajna.

2

Kjoā xi kisinè-là naxandá-là Cristo ján Éfeso

¹ 'Chjí jngòè-là xojon jè àkjale-là naxandá-na xi tìjna ján Éfeso: “Kíí tsò jè xi itoò ni'ño tjíya tsja kixi, jè xi tsóhojìin osen-là jñà candelero xi itoò ma-ne xi nguì kichā oro, tsò-né: ² Tìbe-ná xá-nò, 'ñó títanìxá kò nga mìkùì bijta-nò. Tìkooá tìbe-ná nga mì tì kùì chíkjoakò-nò jñà xitā xi ch'o s'ín. Tìkooá tìbe-ná nga jyeé kichìt'aà jñà xitā xi tsò-là yijo-là nga Cristo tsibíxáya-là, tanga mìtsà kixi kjoā. Jyeé ki'yaà nga xitā ndiso-né. ³ Kjit'aà nàchrjein 'ñó tse kjo'in títanìkjoón, kò 'ñó títanìxá xi kjoā ts'an. Mìkùì bijta-nò. ⁴ Tanga tìjn jngòè-nò kjoā xi ch'o tìjn

xi mìkiì sasén-na nga mì tì k'oaá s'ín tjín-nò kjotjòcha koni nga sa ítjòn. ⁵ Jñò, tìkítsjeèn kó ki'nè nga sa ítjòn k'e nga kj'eè jé bixòjñòò. Tìkájno jé-nò. Ìjngòò k'a Nainá tanguít'aà-là. K'oaá s'ín t'een koni ki'nè nga sa ítjòn. Tsà majìn-nò, 'an kjián nga tsjaà-nò kjo'in kò kjoaáxìn-nò ni'ín candelero-nò ya ì'nde ñánda síjna. ⁶ Tanga tjín kjoa xi ndaà titsa'nè nga majticha kjoa xi s'ín jñà xità nicolaítas. 'An, tìkooá majtike-ná. ⁷ Ndaà tìná'yaà koni tsò Inìma Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na. Jñà xi sìikijne, 'aán tsjaà-la nga skine jñà toò-la jé yá xi síkíjnakon-ná xi síjna ya ì'nde-la Nainá ñánda 'ñó ndaà choòn.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Esmirna

⁸ 'Chjí jngòò-la xojoñ jé àkjale-la naxandá-na xi tìjna ján Esmirna: “Kíí tsò jé xi tsibìjna ítjòn kò xi fehet'aà-ne, jé xi k'en kò jaáya-la, tsò-né: ⁹ 'An be-ná xá-nò kò kjo'in xi titsanìkjioón kò nga xità ima 'mì-nò (tanga ít'aà ts'e Nainá, xità nchìná-nò jñò). Be-ná nga ch'oó chjajno-nò jñà xità xi tsò nga xità judío-né tanga mìtsà kixì kjoa nga xità judío. Jñà xità koi, yaá chja-ne ya ni'ya ñánda maxxóya xità-la xità neíí. ¹⁰ Kì tsakjoòn-jèn jé kjo'in xi síkjioón, jé xità neíí skínis'en-nò ndayá mé-ne nga skót'aà-nò kjoa xi mokjeíín-nò; te nachrjein s'e-nò kjo'in. 'Ñó t'è-là takòn kóni skanda k'e nga kiyá. Kò 'aán tsjaà-nò jé kjoabinachon xi mìkiì fehet'aà koni jngòò corona. ¹¹ Ndaà tìná'yaà koni tsò Inìma Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na. Jñà xi sìikijne, nímé kjoa xi komat'in ít'aà ts'e kjoabiyaà xi ma-ne jò k'a.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Pérgamo

¹² 'Chjí jngòò-la xojoñ jé àkjale-la naxandá-na xi tìjna ján Pérgamo: “Kíí tsò jé xi tjín-la kichá ndojò xi yijò kji nga ingajò ngobà, tsò-né: ¹³ 'An tìbe-ná xá-nò, tìbe-ná nga yaá titsajnaà ñánda tíhotíxoma xità neíí. Tanga be-ná nga kixì titsajnaà; mìkiì nìchàajioòn ít'aà ts'an. Tìkooa be-ná nga mìkiì bì'ma koni s'ín mokjeíín-nò ít'aà ts'an, nas'ín k'e nga k'en Antipas, xità xi kixì bénojímí xi ít'aà ts'an; nga yaá k'en ijìin naxandá-nò ya ñánda síxá xità neíí. ¹⁴ Tanga tjín i'nga kjoa xi mìkiì sasén-na nga ch'o titsa'nè, nga yaá titsajnajiìn-nò xità xi mokjeíín-la koni s'ín tsakóya Balaam kjòtseé nga chinchá'a Balac nga mejèn-la kohótsji jé jñà xità Israel nga kàtakine tsojmì xi xkòsòn kisinchaat'aà-la; tìkooa kàtas'ín kjoachijngui. ¹⁵ Tìkooá titsajnajiìn i'nga-nò xità xi mokjeíín-la koni s'ín okóya jñá xità nicolaítas. Jñà xità koi, 'an majtike-ná. ¹⁶ K'oaá ma-ne tìkájno jé-nò, kì tì jé binchaatsji-nò. Tsà mì k'oa s'een, nìtoón kjián nga skaàn-koaa xità koi. Jé sikjeén kichá ndojò xi bitjo-ne ndsoba. ¹⁷ Ndaà tìná'yaà koni tsò Inìma Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la

naxandá-na. Jñà xi s̄ikijne, 'aán tsjaà-la tsojmì xi skine xi 'mì maná xi 'an t̄jí'ma-na; t̄ikoā tsjaà jngoò-la ndí ndajo jtobá xi chroba kji; yaá t̄jít'aà 'ín x̄itse xi mì yá beèxkon; tà jè skoexkon xi t̄joé-la.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Tiatira

18 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi t̄jna ján Tiatira: “Kíí tsò jè Kí'ndí-la Nainá xi k̄okjoàn xkon koni ni'ín, ko jñà ndsoko, k'oaá kjoàn koni k̄ichā sinè xi 'mì bronze xi 'ñó ndaà k̄jòchrja'i: 19 'An, be-ná xá-nò ko k̄joat̄jòcha-nò, ko kós'ín nga mokjeiín-nò koā kós'ín t̄itsan̄ixá nga t̄ichíkjoako-nò xá xi t̄itsa'nè. Be-ná nga jè n̄achrjein j̄indej̄ isaá ndaà t̄itsan̄ixá mì k'oa-ne koni nga sa ítjòn. 20 Tanga t̄jín i'nga kjoā xi mìkìl̄ sasén-na nga ch'o t̄itsa'nè, nga biì'nde-là jè chjòón Jezabel xi tsò-la yijo-la nga ma-la b̄enojmíya mé kjoā xi iskan koma nga konachan ko okóya-la x̄ita ch̄i'nda-na mé-ne nga kjoachijngui k̄atas'ín-ne t̄ikoā k̄atakine tsojmì xi xkósòn sinchát'aà-la. 21 'Aán t̄itsja isa-la n̄achrjein nga k̄atasíkájno jé-la nga mì t̄i jé k̄ohótsji-ne, tanga majìn-la tsjeiín takòn kjoachijngui xi s'ín. 22 Tanga 'aán tsja-la ch'in nga 'ñó tse k̄jò'in s̄ikjeiín ko jñà x̄ita xi ngásòn s'ín kjoachijngui, tsà majìn-la nga s̄ikájno jé-la nga mì t̄i jé k̄ohótsji-ne. 23 Jñà x̄ita xi ya fit'aà-la, jngoò k'aá s̄ik'en. Ko ngats'ii x̄ita naxandá-la Cristo skoe-né nga 'an-ná xi be kó tsò k̄joh̄itsjeèn-la ko inima-la jñà x̄ita. Jñò, nga jngoò j̄ngòò, k'oaá s'ín tsja-nò k̄jò'in koni t̄jín kjoā xi t̄itsa'nè. 24 Tanga jñò ko x̄ita xi i'nga xi t̄itsajna Tiatira xi mìkìl̄ kota'yà k̄joh̄itsjeèn xi mìkìl̄ ndaà t̄jín, t̄ikoā k̄j'eè k̄iì beè jè xi tsò-la jñà x̄ita koi k̄joat̄jí'ma-la x̄ita neíi. Jñò, k'oaá xan-nò mìtsà t̄i mé kjoā s̄ijjé-isa-nò. 25 Tanga jñò, koni s'ín t̄jín jè k̄joh̄itsjeèn ndaà xi t̄itsa'nè, k'oaá s'ín t'een skanda k'e nga 'an kjoiaa j̄ngòò k'a. 26 Jñà xi s̄ikijne-la kjoā ts'e jé t̄ikoā s̄ikitasòn xá-na koni s'ín mejèn-na skanda k'e nga kjoehet'aà n̄achrjein, 'aán tsjaà-la xá nga jñà k̄ot̄ixoma-la ngats'ii naxandá xi t̄jín isò'nde. 27 Jñà x̄ita xi k̄ot̄ixoma, nguì koó k̄ichā k̄ot̄ixoma-ne. K'oaá s'ín s̄ixkoaya koni t̄jij̄ ni'nde. 28 Jè k̄jot̄ixoma jè, t̄jé-ne xi kitsjaà-na Na'èn-na. 'An t̄ikoáá tsjaà-la jè ni'ño tse xi bitjokàt̄ji k'e nga tajñòya. 29 Ndaà t̄iná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga t̄ichja-la naxandá-na.”

3

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Sardis

1 'Chjí jngoò-la xojon jè àkjale-la naxandá-na xi t̄jna ján Sardis: “Kíí tsò jè xi itoò inima-la Nainá t̄jín-la, ko itoò ma ni'ño-la: 'An be-ná kjoā xi t̄itsa'nè; k'oaá s'ín 'ya-nò nga t̄itsajnakon-nó tanga xi nguì kixi kjoā, t̄itsajnak'en-nó.

² Tíkjaáya-là yijo-nò, tji-là nga'ño kjoa xi jye mejèn tíchija. 'An, k'j'eè kii be tsà ndaà titsa'nè nga nguixkõn Nainá. ³ Tíkítsjeèn kjohítsjeèn xi kitjoé-nò kò xi jye ndaà kina'ya; k'oas'ín tikitasòn. Tíkájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò. Tsà mìkì sikkindaa yijo-nò k'oaá s'ín kjoikjaá-nò koni s'ín xita chijé k'e nga mìkì titsajnandaà mé hora-ne nga kjoí. ⁴ Tanga tjin chiba-nò xita ya Sardis xi k'j'eè mé jé ótsji, yaá taña kinchimako-na nga chroba kjoàn nikje xi kókjá nga k'oaá s'ín ok'in-la. ⁵ Jña xita xi sikkijne-la kjoa ts'e jé, nikje chrobaá kjoàn xi kókjá; mìkì sijnchàaya 'ín-la ya it'aà xojon ts'e kjoabinachon. Kò k'oaá xán nga nguixkõn Nainá xi Na'èn-na ma kò nguixkõn àkjale-la nga xita ts'an-ná. ⁶ Ndaà tiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Filadelfia

⁷ 'Chjí jngò-la xojon jé àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Filadelfia: “K'oaá tsò jè xi nguì xita tsjeè kò xi nguì jé sobà xi xita kixi, jè xi tjin-la ibi-la xitaxá ítjon xi ki'mì David, jè xi ma-la kix'a xòhotjoa-la ngajmii kò nijngò-isa xi tí'nde-la nga kichjoàjto; kò k'e nga jé kichjoàjto, nijngò-isa xi tí'nde-la nga skix'ajto: ⁸ 'An be yije-ná xá-nò; chitsejèn-là, kisikjna osen jngò-nò xotjoa xi tix'á, xi nijngò tí'nde-la nga kichjoàjto. Nga nas'ín tà chiba nga'ño tjin-nò tanga titsanikitasòn-nó koni tsò 'èn-na; mìkì bitsajna'ma it'aà ts'an. ⁹ Tjin jngò jtin xita xi ya chja-ne ya ni'ya ñánda maxkóya xita-la xita neii; xita ndiso-né nga tsò nga xita judío, tanga mìtsà kixi kjoa. Xita koi, 'aán kichjà-la nga kàtjanchrobá mé-ne nga kincha-xkó'nchit'aà-nò; k'oaá s'ín skoe-ne nga 'an, 'ño matsjake-nò. ¹⁰ Koi kjoa-la nga titsanikitasòn koni tsò 'én xi kitsjaà-nò nga kichikjoako kjit'aà-nò nitá mé kjoa-ne, k'oaá ma-ne, 'aán kósiko-nò jé nachrjein xi jye nchrobá machraña nga s'e-la kjo'in nga títsa isò'nde k'e nga chít'aà yije xita xi i títsajna it'aà nangui. ¹¹ Kjoí nitóon jngò k'a. Ndaà tikindaa ngats'ii kjondaà xi tjin-nò koni s'ín mokjeiin-nò mé-ne nga mì yá xi kjoaá'an-nò xi jño jye kinikijne. ¹² Jña xi sikkijne-la ngats'ii kjoa ch'o xi tjin isò'nde, 'aán tsja jngò-la i'nde ñánda kítsajna nga kjit'aà nachrjein k'oaá गया-la koni jngò chrjó xi kosingui'ño-la ya ni'ya tsjeè-la Nainá nga skijnoa 'ín-la xi Nainá xan-la kò 'ín-la naxandá-la Nainá, xi Jerusalén xitse 'mì xi kjinchrobà-ne ngajmii ñánda tíjna Nainá, tikoa skijnoa 'ín xitse xi ts'an. ¹³ Ndaà tiná'yaà koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tíchja-la naxandá-na.”

Kjoa xi kisinè-la naxandá-la Cristo ján Laodicea

¹⁴ 'Chjí jngò-la xojon jé àkjale-la naxandá-na xi tíjna ján Laodicea: “Kii tsò jè xi sjngò yije 'én-la Nainá, jè xi nguì 'én

kixi tsjá, jè xi nguì jè sobà kjoakixi, jè xi tsibíts'ia ngats'ii xi tsibíndaà Nainá. K'oaá tsò: ¹⁵ 'An, be-ná mé kjoa xi tita'nè; mitsà 'nchán titsajnaà ni mitsà tsjè titsajnaà nga mitsà kondra titsajnao-ná ko mitsà ndaà onguít'aà-ná. Ndaà-là tjín tsà nguì ndaà onguít'aà-ná ko tsà majìn tsà nguì kondra titsajnao-ná. ¹⁶ Tanga jñò, nga isò-nò, mitsà 'nchán titsajnaà ni mitsà tsjè titsajnaà, k'oaá ma-ne nga ndsoba skihisò-na. ¹⁷ Jñò k'oaá bixón: Xita nchiná-nájen; ndaà titsajna-jen; nimé chijat'aà-najen. Tanga mìkii 'ya nga 'iín titsajnaà; nimé xi tjín-nò; xita ima-nó; mìkii tsejèn-nò; laká titsjoò. ¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, 'aán tìndát'aà-ná ton oro xi ni'ín kjòtsjeè-ne mé-ne nga xita nchiná koma-nò. Tikoá 'aán tìndát'aà-ná nikje tsjeè xi chroba kjoàn mé-ne nga mì kosobà-nò nga titsajna laká yijo-nò. Tikoá tinguioò xkii colirio jña xkoòn mé-ne nga ndaà kotsejèn-nò. ¹⁹ Ngats'ii xita xi 'an matsjake, otiko-ná tikoá tsjaà-la kjo'in. Mochjeén-né nga tjiù-là nga'ño yijo-nò; tikájno jé-nò, ki ti jé binchaàtsji-nò. ²⁰ 'An, yaá tijnajtoa xotjoa ni'ya nga tichjá; tsà tjín i'nga xi kji'nchré-na, koa tsà skix'a xotjoa ni'ya-la, komaá kjoahas'en nga kókjen-koaa, tikoá jè, kókjen-ko-na. ²¹ Jña xi sijkijne tsjaà'nde-la nga ya kítsajnat'aà-na ñánda tíjna íxile ts'e kjotíxoma-na koni s'in 'an jye kisikijne nga yaá tijnat'aà-la Na'èn-na ñánda tíjna íxile ts'e kjotíxoma-la. ²² Ndaà tiná'yaá koni tsò Inima Tsjeè-la Nainá nga tichja-la naxandá-na.”

4

Kós'in yaxkón Nainá ján ngajmii

¹ Xi jye komà iskan, kiskoòtsejèn ján i'ngaá; kijtseè ngajmii nga tix'á jngoò xotjoa ko jè jta xi ki'nchré ítjòn-la xi koa tsò koni chrjo trompeta, kitsò-na:

—Nchrobá mijìn ijndé; kokoò-lè kjoa xi koma k'e nga jye komà yije kjoa xi tíma i'ndeì.

² Tà nitoón j'ii kanè ijngoò k'a-na jè nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá; kijtseè jngoaa íxile xi tíjna ngajmii ñánda tísatíxoma. Jé íxile jè, tíjna jngoò xi ya tíjnasòn. ³ Jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, k'oaá kji ote tsejèn koni kji ndajo chjí xi 'mì jasse, o koni kji ndajo chjí xi 'mì cornalina. Ya indii-la íxile síjmandii jngoò-la ijñe xi okji ote tsejèn koni kji ndajo chjí xi 'mì esmeralda. ⁴ Tiyaa-ne nga jngoò itjandii-la ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, kaàn ñijòn íxile 'ncha isa ñánda tísatíxoma, tikoá kaàn ñijòn xita jhínga títajnasòn xi nguì chroba kjoàn nikje xi kikjá; saà corona kicha oro tjí'a sko. ⁵ Ya ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, bitjo ni'ín ch'on, ko ts'iin ch'on, tikoá na'ya-la jta xi chja; itoò ni'ín xi síhiseèn títi ya nguixkòn íxile; jña ni'ín, jña inima tsjeè-la Nainá xi itoò

ma-ne. ⁶ Ya nguixkon jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjiina jngoò ndáchikon xi koni kji chĩtsín kji xi 'ńó ote.

Ya it'aà íxile ko ya indii-la, ñijòn ma xi títsajnakon; kóhokji ijton its'in ko ya indso'ba, xki xi ján tít'aà xkon. ⁷ Jè xi tijná itjòn jña xi títsajnakon, k'oaá kji koni kjoàn xa. Xi ma-ne jò, koni kji nchraja ki'ndí kji. Xi ma-ne jàn, isén-la xitaá tjin-la. Xi ma-ne ñijòn, k'oaá kji koni kji ja xi tsó'bajiin isén. ⁸ Jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon nga jngoò ñjngoò, joòn jngaá tjin-la. 'Nó kjin ma-ne xkon xi tjin nga jngoò itjandi-la ko iya-la. Mikii síkáyá ko nacherjein ko nitjen nga tsò:

Tsjeè-né, tsjeè-né, tsjeè-né jè Na'èn-ná xi Nainá,
xi ta jè tajngoó xi 'ńó tse nga'ńó tjin-la,
jè xi tsibijna, jè xi tijná ko jè xi kjoí ñjngoò k'a-ne.

⁹ Jña xi títsajnakon nchitsjá-la kjoajeya, nchitsjá-la kjondaà, ko nchibeèxkón jè xi tijnasòn íxile jè xi tijnakon nitá kjé-ne. K'e k'oa nchis'in, ¹⁰ jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne binchaxkó'nchi-ñiat'aà-la jè xi tijnasòn íxile tikoá beèxkón-né jè xi tijnakon nitá mé nacherjein-ne. Síkatsjoò corona-la ya nguixkon jè xi tijnasòn íxile nga tsò:

¹¹ Na'èn, ok'in-lè nga ji tjoé-lè kjoajeya, nga jchaxkón-lè,
nga tsiji yije-né nga'ńó xi tjin,
nga ji tsibindii ngats'ii tsojmi xi tjin,
nga k'oaá s'in kjòmejèn-lè nga tjin yije tsojmi
ko nga kisindaà kóhotjin xi tjin.

5

Xojon xi maxkóya ko jè Orrè

¹ An, kijtseè jè xi tijnasòn íxile nga tíhotíxoma, kjinaya tsja kixi jngoò xojon xi kjixkóya xi kitjeijno iya-la ko ngatsejèn-la ko itoò k'a tji'ńó ñánda jncha-la sello nga jngoò ñjngoò k'a. ² Kijtseè jngoáà àkjalé xi tse nga'ńó tjin-la, xi 'ńó kiichja nga kitsò:

—Yá xi ok'in-la nga skix'a jè xojon koá komà-la kjoaáxin jña sello xi jncha-la.

³ Tanga nijá kisakò xi komà-la nga kiskix'a jè xojon, ni mikii ma kotsejèn-la nga kot'aà kó tsò 'én xi tít'aà; ñjngoò kisakò ján ngajmii, ñjngoò kisakò it'aà nangui, koá ñjngoò kisakò ingui nangui. ⁴ An, 'ńó kiskindáya nga ko ndáxkoaàn k'e nga kijtseè nga ñjngoò kjòtsji xi ok'in-la nga kiskix'a jè xojon nga ma kot'aà kó tsò 'én xi tít'aà. ⁵ Jña xita jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, jngoò xi kitsò-na:

—Kí chihindáya-jèn. Tijná xi 'mì: Xa-la xita naxandá Judá, xi tikoá 'mì: Tje-la xitaxá itjòn David, nga jè xi jye kisikijne-la kondra-la. Jè xi ok'in-la nga skjndáya jè xojon koá koma kjoaáxin sello-la xi itoò ma-ne.

⁶ K'eé kijtseē jngoò Orrè nga síjna yā jngoò osen-lā ñánda tǐjna xi tǐjnasòn íxilē nga tíhotíxoma, kò ñánda tǐtsajna jǎa xi ñijòn ma-ne xi tǐtsajnakon, kò ñánda tǐtsajna xǐtā jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne. Jè Orrè, k'oaá kji koni tsà jye k'en; itoò ma nchrajá-lā tǐkoō itoò ma xkon; jǎa xkon, jǎa inima-lā Nainá xi itoò ma-ne xi kinikasén nga tǐjtsa isò'nde. ⁷ Jè Orrè, kiskoé jè xojon xi kjinaya tsja kixi jè xi tǐjnasòn íxilē nga tíhotíxoma. ⁸ Jè Orrè, k'ē nga jye kiskoé xojon jè, jǎa xi ñijòn ma-ne xi tǐtsajnakon kò jǎa xǐtā jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-lā nga nguixkon Orrè. Ngats'ìi saà ní'ño arpaá 'ya kò chǐtsín xi nguì oro xi tǐjya chrjongó-lā nainá. Jè chrjongó-lā nainá jǎa xi kjoa bítisi'ba-lā jǎa xǐta-lā Nainá. ⁹ Kiseè jngoò sò xit̄se xi tsò:

Ok'ín-lè nga ngaji chjoí jè xojon, chjaàxin selo-lā nga jǐ kinik'en-lè, nga kò jní-lè tsibíchjǐtǐ xǐtā xi yā itjokàjǐn-ne ngats'ìi tje-lā xǐtā xi tǐjn isò'nde, ngats'ìi 'én xi tǐjn isò'nde, ngats'ìi naxandá xi tǐjn, kò ngats'ìi nangui xi tǐjn isò'nde mé-ne nga yā kichja-ne it'aà ts'ē Nainá.

¹⁰ Kò xǐtaxá itjòn ki'nì kò nò'miì ki'nì nga ma sǐikitason-lā Nainá, koō jǎa kotixoma j̄ it'aà nangui.

¹¹ K'ē nga kiskoòtsejèn, ki'nchrè jta-lā jǎa àkjalē xi kjiin jchán millón ma-ne xi nchiseè yā indiì-lā ñánda tǐjna xi tǐjnasòn íxilē nga tíhotíxoma kò yā ñánda tǐtsajna jǎa xi tǐtsajnakon kò jǎa xǐtā jchínga. ¹² 'Ñó jchán nchichja nga tsò: Jè Orrè xi kinik'en, ok'ín-lā nga jchaxkón nga ts'ē yije-né nga'ño xi tǐjn, kò kjoa nchiná kò kjoa chjine, kò jè tsjá nga'ño, ndaà kàtayaxkón, jeya kàtǐjna kò 'nga kàtǐjna.

¹³ Ngats'ìi xi xó kisindaà-ne xi tǐjn ngajmiì, xi tǐjn j̄ it'aà nangui kò yā ingui nangui, kò xi tǐjn ijǐin ndáchikon, ki'nchrè-lā nga tsò:

Jè xi tǐjnasòn íxilē kò Orrè, 'nga kàtǐtsajna; kàtayaxkón, jeya kàtǐtsajna, kàtas'e-lā nga'ño nǐtā mé nachrjein-ne.

¹⁴ Jǎa xi ñijòn ma-ne xi tǐtsajnakon, kitsò:
—jK'oa's'ín kàtama!

Jǎa xǐtā jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne chinchaxkó'nchi-ñiat'aà-lā nga jeya kisikǐjna jè xi tǐjnakon nǐtā mé nachrjein-ne.

6

Sello xi itoò ma-ne

¹ K'ée kijtseè jè Orrè nga jaàxìn ítjòn jngoò sello. Ikjoàn ki'nchrè jngoò-la jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon nga kùichja. K'oáá kitsò koni ma ch'òn nga one, kitsò:

—Nchroboí.

² Kiskoòtsejèn, k'ée kijtseè jngoò kohòyo xi chroba kji; jè xi tíjnakjá-la kohòyo, kjinaya tsja jngoò arco xi mochjeén k'e nga tíjn kjojchán; ikjoàn kitjoé jngoò-la corona xi si'a sko xitá k'e nga síkijne; kii nga jye kisikijne mé-ne nga síikijne isa-ne.

³ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jò, ki'nchrè-la jè xi ma-ne jò xi títsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

⁴ Kò ijngoò kohòyo itjo xi inì kji; jè xi tíjnakjá-la, kitjoé jngoò-la kichá ndojò xi 'nó je kji, tikoá kitjoé-la nga'ño nga kàtjaàxìn kjoa'nchán xi tíjn ít'aà nangui mé-ne nga kàtasík'en-ne xíkjin jña xitá.

⁵ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne jàn, ki'nchrè-la jè xi ma-ne jàn xi títsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

K'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè ijngoò kohòyo xi jmà kji; jè xi tíjnakjá-la kohòyo, jngoò libra tíjya tsja jè xi machibaya-ne tsojmi. ⁶ Ki'nchrè jngoò-la jta ya jngoò osen-la jña xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon nga kitsò:

—Nga jngoò nisoò trigo, jngoò nachrjein chjí-la chí'nda tíjn-ne. Kò nga jàn nisoò cebada, tikoáá jngoò nachrjein chjí-la chí'nda tíjn-ne. Kì tà nìkits'ón-jen jè asitì kò vino.

⁷ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne ñijòn, ki'nchrè jta-la jè xi ma-ne ñijòn xi títsajnakon nga kitsò:

—iNchroboí!

⁸ Kiskoòtsejèn, kijtseè jngoàà kohòyo xi sinè kji. Jè xi tíjnakjá-la, Kjoabiyaà 'mì 'ín-la; ijngoò tjingui-la xi I'nde ts'e Mik'en 'mì. Kitjoé-la kjoatíxoma nga ngats'ii xitá xi tíjn isò'nde, xi ñijòn xitá, jngoò kiyá xi kjoa ts'e kjojchán, kjoa ts'e kjinchrá, kjoa ts'e ch'in kò kjoa ts'e cho ts'en xi tíjn ijìin ijña síik'en.

⁹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne 'òn, 'an kijtseè ya ingui ímixa tsjeè-la Nainá títsajna jña xitá xi kinìk'en nga koií kjoa-la 'én-la Nainá, tikoá koií kjoa-la nga kixi kitsjaà 'én-la Nainá.

¹⁰ 'Nó nchichja nga tsò:

—Na'èn xi jí sabà tìhotìxomai, jí xi nguì tsjeè tijni kò nguì kjokixi, skanda mé nachrjein kındaàjìin-la nga k'oi-la kjo'in jña xitá xi tíjn ján isò'nde, jña xi kisik'en-najen.

¹¹ K'ée kits'ii-la nikje xi chroba kjoàn, ki'mì-la nga kàtasíkjáya chiba nachrjein isa skanda k'e nga kojngoò jña

xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi tikoā ngàsòn xá-là Nainá kijájin-ne.

¹² Jè Orrè, k'e nga jaàxìn sello xi ma-ne joòn, kiskoòtsejèn nga j'ii jngoò ch'ón xi 'nó ts'a. Jè ts'oi, jmà kji komà koni nikje jmà, kò jè sá, inì kji komà koni jní. ¹³ Jñà ni'ño xi tjín ngajmii, chixòt'aà nangui koni ma jñà toò ikò xkoén nga bixòngui k'e nga 'nó 'ba tjo. ¹⁴ Jè ngajmii, k'oaá s'ín kichijà koni jngoò xojon xi ma maxkóya; ngats'ii jñà nindoò kò nangui jìn-ndá xi tjín ijìn ndáchikon, jahatjya-là ya i'nde ñánda títsajna. ¹⁵ Jñà xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde, kò xitá xi 'nó ndaà yaxkon-là, kò xitá nchiná, kò xitá sko-là soldado, kò xitá xi tse nga'ño tjín-là, kò xitá ch'i'nda, kò xitá xi títsajnandeji nga mìtsà nei tjín-là, yaá tsibítsajna'ma ñánda tjín nguijo kò naxi xi tjín-là nindoò. ¹⁶ Kitsò-là jñà nindoò kò jñà naxi:

—Tikatsjònè-nájen yijo-nò, tijtsa'ma-nájen mé-ne nga mìkiì skoe-najen jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma kò tikoā kitsajna'ma-lajen kjoajti-là kò kjo'in xi tsjá jè Orrè. ¹⁷ Nga jye ijchò nachrjein-là Nainá kò Orrè nga kò kjoiti-là, 'nó tse kjo'in tsjá. ¿Yá xi koma kichikjoako-là?

7

Jñà ch'i'nda-là Nainá xi jtít'aà chiba-là

¹ Xi jye komà iskan kjoa koi, 'an kijtseè ñijòn àkjale xi jncha kixi nga ñijòn chrjangui-là isò'nde xi nchibíchjoàhikon-là tjo mé-ne nga mì tì kii k'oa-ne ya isòn isò'nde kò isòn ndáchikon, tikoā nijngoò yá sìnnyá-là. ² Tikoá kijtseè ijngoà àkjale xi tinchobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oi xi 'ya jngoò kicha ts'e Nainá xi tíjnakon xi ma sit'aà chiba-là xitá. 'Nó kiichja-là jñà àkjale xi ñijòn ma-ne xi jye kitjoé-là nga'ño nga tsjá ch'in-là isò'nde kò ndáchikon. ³ Kitsò-là:

—Kì tà chjà ch'in 'bì-lá isò'nde kò ndáchikon kò yá, skanda k'e-né nga jye sit'aà chiba-là ya tjen-là jñà xi ch'i'nda-là Nainá.

⁴ Ki'nchrè-là kótjín ma-ne jñà xitá xi kisit'aà chiba-là, jngoò sindo kò ichán ñijòn jmii ma-ne, ngats'ii tje-là xitá Israel. ⁵ Jñà ngats'ii tje-là xitá koi xi kisit'aà chiba-là: jñà tje-là Judá, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Rubén, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Gad, tejo jmii ma-ne. ⁶ Jñà tje-là Aser, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Neftalí, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Manasés, tejo jmii ma-ne. ⁷ Jñà tje-là Simeón, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Leví, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Isacar, tejo jmii ma-ne. ⁸ Jñà tje-là Zabulón, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là José, tejo jmii ma-ne. Jñà tje-là Benjamín, tejo jmii ma-ne.

Xitá xi kjín jchán ma-ne xi chroba kjoàn nikje xi íkjá

⁹ Xi jye komà, k'e nga kiskoòtsejèn, kjín jchán xitá kijtseè; niyá xi maxkeya-là. Yaá títsajna xitá xi ya inchrobàjìin-ne ngats'ìi nangui xi tjín isò'nde, kò ngats'ìi tje-la xitá xi tjín isò'nde, kò títsajna xitá xi chja ngats'ìi 'én xi tjín, kò xitá xi ya nchrobá-ne ngats'ìi naxandá xi tjín. Jñà xitá koi, 'ncha kixi-né nga nguixkòn xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma tikoa nga nguixkòn jè Orrè. Saà nikje chrobaá íkjá kò saà xkajén kjiya tsja. ¹⁰ Ngats'ìi xitá koi, 'ñó jchán nchichja nga tsò: Jè Nà'èn-ná xi Nainá xi tíjnasòn íxile ñánda nga tíhotíxoma kò jè Orrè,

tsachrjekàjìin-ná kjo'in.

¹¹ Ngats'ìi jñà àkjale 'ncha kixi-né ya indii-la ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma kò ya ñánda títsajna jñà xitá jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, kò jñà xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon. Chíncha-xkó'nchi-ñiat'aà-la skanda it'aà nangui nga kijtseèxkón Nainá. ¹² Kitsò:

K'oaá s'ín kátama.

Nainá 'ñó tjín-la kjoa machikon-t'in, kò kjoa jeya, kò kjoa chjine,

tjín-la kjondaà, 'ñó 'nga tíjna, tse nga 'ñó tjín-la,

kò tjín-la kjotíxoma.

K'oa s'ín kátama skanda nitá mé nachrjein-ne.

¹³ K'eé kiichja jngoò-na jñà xitá jchínga, kitsò:

—Jñà xitá xi chroba kjoàn nikje xi íkjá, zyá xitá-ne, ñánda kò'íi-ne?

¹⁴ 'An, kixan-la:

—Ngajíí tíjìin-lè na'èn.

Jè kitsò-na:

—Jñà xitá koi xi tsatojìin kjo'in jè nachrjein k'e nga 'ñó tse kjo'in kis'e. Kisìtsjeè nikje-la nga kò jní-la Orrè-la Nainá kisichroba-ne. ¹⁵ Koií kjoa-la nga ya títsajna-ne nguixkòn jè xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma kò nachrjein kò nitjen sí's'in-la ya ingo-la. Jè xi tíjnasòn íxile yaá kíjnajiin osen kjit'aà-la nga sùikinda. ¹⁶ Mì tí kii kjinchrá sùikjeíin-ne kò mì tí kii koxínda-la. Kò mì tí kii kòkà-ne yijo-la jè ndobá-la ts'oi k'e nga 'ñó matsjè. ¹⁷ Nga jè Orrè xi tíjna jngoò osen-la ñánda tíjna xi tíjnasòn íxile nga tíhotíxoma, jè sùikinda koni s'ín makinda orrè; jè kjoikò ñánda tíbitjo nandá xi tíjnakon. Nainá sùixijno yije ndáxkòn jñà xitá koi.

8

Xi ma-ne itoò sello

¹ Jè Orrè, k'e nga jaàxìn jè sello xi ma-ne itoò, osen-la hora jñá kis'e ján ngajmii. ² Ikjoàn kijtseè jñà àkjale xi itoò ma-ne xi 'ncha kixi nguixkòn Nainá, jngoò chrjo trompeta kits'ii-la nga

jngoò ìjngoò. ³ K'eé j'ì ìjngoò àkjale xi 'ya jngoò kichà xi ngui oro jè xi tjíya chrjongó-la Nainá. Tsasíjna kixi ya it'aà ímíxa tsjeè-la Nainá, ikjoàn tse chrjongó-la Nainá kits'ì-la mé-ne nga ya kisìjngoòko-ne jè kjoa bìtsi'ba-la jñà xíta-la Nainá. Yaá tsaká ya isòn ímíxa tsjeè xi ngui oro xi tíjna ya nguixkon jè xi tíjnasòn íxile ñánda tíhotíxoma. ⁴ Jè nì'ndi-la chrjongó-la nainá ko kjoa bìtsi'ba-la xíta-la Nainá tsijin-né ya tsja jè àkjale ya nguixkon Nainá. ⁵ Jè àkjale kiskoé jè kichà xi tíya chrjongó-la Nainá, chinchá-isa xá'í xi títsòn ya it'aà ímíxa tsjeè-la Nainá. Ikjoàn kisikatjen-sòn isò'nde; 'ño kits'iin ch'on, kina'yà-la jta, ki'ya-la ni'in ch'on, ko ts'a ch'on.

Jñà chrjo trompeta

⁶ Jñà àkjale xi itoò ma-ne ko itoò chrjo trompeta tjíma'ya tsibítsajnaandaà nga sùkjindáya.

⁷ Jè àkjale xi síjna ítjòn kisìkjindáya chrjo-la. Ikjoàn ts'a jtsí ndajo ko ni'in xi tsjájin jní; ján kisikasén it'aà nangui. Jè xi ma-ne jàn-ya-la isò'nde, jngoòya kiti; k'oa tí tjín kiti jñà yá; kiti yije xka xkoén.

⁸ Jè xi ma-ne jò àkjale kisìkjindáya chrjo-la. Ko jngoò xi okji koni jngoò nindoò xi je kji xi títi, yaá kinikatjen-jin ndáchikon. Nga jàn-ya-la ndáchikon, jngoòya, jní komà. ⁹ Jñà cho xi tjín-ngui ndáchikon, jngoòya k'en xi ma-ne jàn-ya cho. K'oaá tis'in komà jñà chitso, jngoòya chixoña xi ma-ne jàn-ya chitso.

¹⁰ Jè xi ma-ne jàn àkjale kisìkjindáya chrjo-la. Jngoò ni'ño xi 'ño je kji xi títinga, kiskaàngui-ne ngajmì. Jè ni'ño jè, jngoòya xajngá nandá kiskaàjin xi ma-ne jàn-ya xajngá nandá ko ya ñánda títjo nandá. ¹¹ Jè 'ín-la ni'ño jè, xka tsja 'mì. Ko jè nandá, jngoòya kjòtsja, jè xi ma-ne jàn-ya nandá. Kjín jchán xíta k'en nga kjòtsja nandá.

¹² Jè xi ma-ne ñijòn àkjale kisìkjindáya chrjo-la. Ikjoàn jngoòya kitsi'on jè ts'oi xi ma-ne jàn-ya yijo-la; ko k'oaá tis'in komà jè sá ko ni'ño. Ikjoàn kòjñò jngoòya jè ts'oi ko sá ko ni'ño. Ko jngoòya kòjñò jè nachrjein xi jàn-ya tjín-ne; ko k'oaá tis'in komà k'e nga nitjen; mì tí kii kjòhiseèn-ne.

¹³ K'e nga kiskoòtsejen, ki'nchrè jngoò-la ja xi kitoòtjen ján jjin isén. 'Ñó kiichja nga kitsò:

—Ima xó-ne, ima xó-ne, ima xó-ne jñà xíta xi tjín ján isò'nde, taxki 'oon komat'in k'e nga skindàya chrjo-la jñà àkjale xi ngui jàn chija-isa.

9

Chrjo trompeta xi ma-ne 'òn

¹ Jè xi ma-ne 'òn àkjale kisìkjindáya chrjo-la; 'an kítseè jngoaa ni'ño xi kiskaàngui-ne ngajmì skanda it'aà nangui. Ikjoàn

kjòngatsja jè ibi ts'e nìtjan. ² Kiskíx'a jè nìtjan. K'oaá s'ín itjo nì'ndi koni tsà ts'e ngajá xi 'ñó ìi kjoàn. Jè nì'ndi xi itjo, kisijñò jè ts'oí ko ijìn isén. ³ Jè nì'ndi, yaá itjojìn cho langosta xi tsangasòn isò'nde; kits'i-là nga'ño nga ma-là k'oe-là xita koni cho na'yá xi tjín isò'nde. ⁴ K'oaá s'ín kisatiixoma-là nga mìkiì tsjá ch'in-là ngats'iì xka ijña xi tjín isò'nde, ko nijngoo yá; tà jña xi koma tsjá ch'in-là jña xita xi tsjin-là chiba-là Nainá ya itjòn tjen-là. ⁵ Mìkiì kitsjaà'nde-là nga sìik'en xita; tà kjo'ín 'òn sá tsjá-là; jè kjo'in xi tsjá, k'oaá ngaya-là koni k'e nga 'bé-là cho na'yá xita nga ijò 'beé. ⁶ Nachrjein koi, jña xita mejèn-là nga kijá, tanga mìkiì sakò-là kós'ín sìik'en yijo-là. 'Nó komejèn-là nga sìik'en yijo-là tanga mìkiì koma kijá.

⁷ Jña cho langosta k'oaá kjoàn isén-là koni kjoàn kohòyo xi binchandaà-là kjojchán. Tjísòn sko koni corona xi ngui oro; isén-là xitaá tjín-là. ⁸ Tsja sko k'oaá kjoàn koni kjoàn ts'e íchjín; nì'ño, k'oaá kjoàn koni ts'e xa. ⁹ Ya isòn inima-là k'oaá kjoàn xi kijtsa koni kichá tájaà xi síkjeén xita kjojchán; jña jngaá-là k'oaá s'ín na'yà-là nga one koni tsà 'ño kjìn ma carreta xi bíndofe kohòyo nga ongachikon nga fi kjojchán. ¹⁰ Tjín nditsin koni cho na'yá ko tjín-là na'yá. Jña nditsin tjín-là nga'ño nga 'òn sá sìiki'on xita. ¹¹ Jè xi síjna sko-là cho langosta, jè àkjale ts'e nìtjan. Jè 'ín-là àkjale jè, xi 'én hebreo, Abadón 'mì, koa xi 'én griego, Apolión 'mì. [Jña 'ín koi, tsòyaá-ne: jè xi síkits'óna.]

¹² Jyeé tsato kjo'in xi tjna ítjòn xi taxki 'oón komàt'in xita; tanga ngui jò chija xi sa nchrobá.

Chrjo trompeta xi ma-ne joòn

¹³ Jè xi ma-ne joòn àkjale kisikjindáya chrjo-là; k'eé ki'nchrè jngoo-là jta xi ya itjojìn-ne nga ñijòn nchrajá-là jè ímixa tsjeé xi ngui oro jè xi síjna nguixkon Nainá ¹⁴ nga kitsò-là jè àkjale xi ma-ne joòn, xi kjiya chrjo tsja:

—Chjìjnda'ñoí jña àkjale xi ñijòn ma-ne xi tjít'aà'ño ya chraña-là jè nandá xajngá je Éufrates.

¹⁵ K'eé kitjájnda'ño jña àkjale xi ñijòn ma-ne xi jye k'oas'ín títsajnandaà jè hora, jè nachrjein, jè sá ko jè nó, mé-ne nga jngooya sìik'en-ne xita xi ma-ne jàn-ya ngats'iì xita xi tjín. ¹⁶ 'An, ki'nchrè-là kótjín ma-ne jña xita kjojchán xi kohòyo títsajnakjá-là; jò sìndo millón ma-ne.

¹⁷ K'oaá s'ín tsatsejèn-na jña kohòyo ko xita xi títsajnakjá-là nga kichá tájaà kijtsa inima-là xi inì kjoàn koni ni'ín, xi azul kjoàn koni zafiro, ko xi sinè kjoàn koni azufre. Jña sko kohòyo, k'oaá kjoàn koni sko xa; ko ya tso'ba, ni'ín bitjo, nì'ndi bitjo, ko azufre bitjo. ¹⁸ Jè kjoa-là nga ingajàn kjo'in koi, jngoo ya k'en xita xi jàn ya ngats'iì xita xi tjín. Jè kisik'en jè ni'ín, nì'ndi ko azufre xi bitjo-ne tso'ba kohòyo. ¹⁹ Nga'ño xi tjín-là kohòyo,

yaá tji'a tso'ba ko itjòn nditsin, nga jña nditsin k'oaá kjoàn koni kjoàn ye; koa jña skò siki'on-ne jña xita.

²⁰ Jña xita xi tsiningui-ne xi mikì k'en k'e nga jye tsato yije kjo'in koi, mikì kisikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne; takó jña kijtseèxkón inima ch'o-la neí, ko jña isén xi Nainá tsò-la xi kichá oro, plata, bronce, ndajo ko yá, jña xi mikì tsejèn-la ko xi mikì 'nchré ko xi mikì ma fi. ²¹ Jña xita koi, mikì kisikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne nga xita sik'en, nga ma-la bíndaà, ko nga kjoa chijngui s'in, ko kjoa chijé.

10

Àkjale xi kjiya tsja jngoò xojon libro jtobá

¹ Ijngoò àkjale kijtseè-isa xi tjin-la nga'ño xi tinchrobájen-ne ngajmii nga ifi tsátjino; jè skò kijnasòn jngoò ijñe; isén-la k'oaá kji koni ts'oi; jña ndsoko k'oaá s'in tsejèn koni tsà ni'in xi ncha kixi nga títi. ² Kjinaya tsja jngoò xojon xi jtobá kji xi jye kitjájndaya. Jè ndsoko kixi tsasínajiin ya ndáchikon ko jè ndsoko ngaskón tsasínasòn nangui. ³ K'oaá s'in 'ño kiichja koni tsò xa k'e nga kjindáya; k'e nga jye kiichja, itoò ch'on kina'ya jta-la nga tikoa kiichja. ⁴ K'e nga jye jane ch'on xi itoò kits'iin, 'an tijnandaà-ná nga mejèn-na skijno jngoàà xojon, tanga ki'nchré jngoò-la jta xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò-na:

—Jña 'én xi káchja ch'on xi itoò kats'iin, 'maá tikíjni; ki xojoón bit'i.

⁵ Jè àkjale xi 'an kijtseè nga ya sijnajiin jngoò ndsoko ndáchikon ko xi ijngoò ndsoko ya sijnasòn nangui, kiskími'nga tsja kixi ján ngajmii, ⁶ kitsjaà 'én-la it'aà ts'e Nainá xi tijnakon nitá mé nachrjein-ne, jè xi tsibíndaà ngajmii, nangui ko ndáchikon, ngats'ii tsojmi xi ya tjin, kitsò:

—Mì tì kii s'e isa-ne nachrjein. ⁷ K'e nga kichóya nachrjein-la nga koits'ia jè àkjale xi ma-ne itoò nga siikjindáya chrjo-la, jè kjoa'ma-la Nainá kítasòn-né koni s'in kitsò jña xita chí'nda-la xi kiichja ngajo-la.

⁸ Jè jta xi ki'nchré itjòn-la xi ngajmii inchrobà-ne, ijngoò k'a kiichja-na kitsò:

—T'in, chjoí jè xojon xi jtobá kji xi jye kitjájndaya nga kjinaya tsja jè àkjale xi sijnakixi isòn ndáchikon ko isòn nangui.

⁹ Kiikoagan jè àkjale, kixan-la:

—Tjiù-ná jè xojon jtobá xi kjinaya ndseji.

Kitsò-na:

—Chjoí, ikjoàn chinii; ján iya indso'boi kotsjaya-né, tanga ya i'a ndso'boi, ixii koma-lè koni tsà tsjén.

¹⁰ Kiskoé jè xojon xi kjiya tsja jè àkjale. K'e nga kiskínee, kisihiixi'á ndsoba koni tsà tsjén; tanga ján iya indso'bà kjotsja-né. ¹¹ Ki'mi-na:

—Mochjeén-né nga ìjngoò k'a kìnókjoaya ngajo-la Nainá mé kjoa xi komat'in jña xita xi kjin naxandá nchrobá-ne kò xi kjin nangui chja-ne kò xi kjin skoya 'én chja, kò mé kjoa xi komat'in xitaxá ítjon xi tjin isò'nde.

11

Jò ma xita xi tsjá 'én ít'aà ts'e Cristo

¹ K'ée kits'iì jngoò-na yá xi ma machibaya-ne, xi k'oa kji koni kjoàn yá nise. Ki'mi-na:

—Tisítjin, tichibayi jè ingo ítjon-la Nainá kò jè ímixa tsjeè-la. Tixkeyi kótjin ma-ne jña xita xi ya beèxkón Nainá. ² Jè nditsin xi kijnat'aà-la ingo, kì kii nìchibayi nga jña kitjoé-la xi taxki xita xi mìtsà xita judío. Jña xita koi, ichán jò sá kotixoma ya Jerusalén xi i'nde tsjeè-la Nainá. ³ Aán siikasén ingajò xita-na xi tsjá 'én ít'aà ts'an nga kichjaya jngoò jmii kò jò sindo kò jàn-kaàn nachrjein; kò jña nikje xi kòkjá, nikje jmà kjoàn xi ts'e kjoaba.

⁴ Jña ingajò xita xi tsjá 'én, jña-né ingajò yá olivo kò ingajò kichá candelero xi jncha kixi nguixkon Nainá xi otixoma-la isò'nde. ⁵ Tsà yá xi mejèn-la siki'on xita koi; ni'in kochrje tso'ba xi jngoò k'a kòkà jña xi kondra-la. K'oaá s'in kiyá yije, nita yá-ne xi mejèn-la siki'on. ⁶ Jña xita koi tjin-la nga'ño nga ma-la kichjoà-la ngajmii mé-ne mì tì kii k'oa-ne jtsí jña nachrjein k'e nga kichjaya. Tikoáá tjin-la nga'ño ít'aà ts'e nandá nga ma-la nga jní s'in; kò komaá-la kjin skoya kjo'in tsjá-la xita isò'nde; komaá-la nga kòs'in s'in nita kótjin k'a mejèn-la nga s'in. ⁷ Ingajò xita koi, k'e nga jye tsjá 'én-la, jè cho je xi ch'o kji xi bitjomijìn-ne ya nitjan jño, skaàn-kò-né, kò sikijne-la, ikjoàn kiyá ingajò xita koi. ⁸ Jña yijo-la xita koi, yaá siyijò osen nditsin-la naxandá ítjon, ñanda kisit'aà krò Na'èn-ná. Jè 'in-la naxandá ítjon xi okji, k'oaá s'in ngaya-la koni Sodoma, o Egipto. ⁹ Xita xi ya inchrobàjìn-ne naxandá xi tjin isò'nde, kò ngats'iì tje-la xita xi tjin isò'nde, kò xita xi chja ngats'iì 'én xi tjin, kò xita xi ya nchrobá-ne ngats'iì nangui xi tjin isò'nde, ján nachrjein osen skótsejèn-jno yijo-la mik'en; kò mikii tsjá'nde nga sijn jña xita koi xi jò ma-ne. ¹⁰ Jña xita xi tjin isò'nde kotsjaá-la nga jye k'en xita koi; tsjá kjo'tjò-la tsojmi xita xikjin. Koi k'oa's'in s'in-ne nga jña ingajò xita xi chja ngajo-la Nainá, tseé kjo'in tsjá-la jña xita isò'nde. ¹¹ K'e nga jye tsato xi jàn nachrjein osen, jè Nainá kisikítsajnakon ìjngoò k'a-ne nga jaáya-la; ikjoàn chinha kixi ìjngoò k'a-ne; kò ngats'iì xita xi kijtseè, 'ño jchán kitsakjòn. ¹² Ingajò xita koi kil'nchré jngoò-la jta xi 'ño kichja xi ngajmii inchrobà-ne, kitsò-la:

—Nchrobá-mijìn-jno ijndé.

Ikjoàn kiimijìn-jìin ifi ján ngajmii. Ngats'ìi jǎa x̄it̄a kondra-la kijtsee-né. ¹³ T̄ik'eé-ne j'ìi jngoò ch'ón xi 'ñó jchán ts'a; jngoò ya naxandá chixoña xi ma-ne te ya kóhokji naxandá; k̄o jè kjoa-la ch'ón, itoò jmii x̄it̄a k'en. Jǎa x̄it̄a xi tsiningui-ne, ndaà jchán kitsakjòn. Ikjoàn kiichjat'aà-la Nainá xi t̄jna ngajmii nga jeya kisikjina.

¹⁴ Jyeé tsato kjo'in xi ma-ne jò xi taxk̄i 'oón komàt'in x̄it̄a; tanga nchrobá n̄it̄oón xi ma-ne jàn k'a.

Chrjo trompeta xi ma-ne itoò

¹⁵ Jè xi ma-ne itoò àkjalé kisikjindáya chrjo-la; kjín jchán jta kina'yà-la ngajmii xi 'ñó kiichja nga kitsò:

Jǎa k̄jot̄ixoma xi t̄jín isò'nde,

jyeé ts'e Na'èn-ná xi ot̄ixoma-ná k̄o jè Cristo xi xó kinikasén-ne.

Jè k̄jot̄ixoma n̄it̄a mé nachrjein-ne.

¹⁶ Jǎa x̄it̄a jchínga xi kaàn ñijòn ma-ne, xi t̄tsajnanè íxile nga nguixk̄on Nainá, chincha-xkó'nchi-ñiat'aà-la nga kijtseexkón Nainá. ¹⁷ Kitsò:

Na'èn xi Nainá 'mì-lè.

Ndaà chjì-lè nga ta j̄i t̄a jngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó t̄jín-lè,

ngaji xi t̄jni i'ndeì,

k̄o xi t̄jni skanda k̄jot̄seé,

[k̄o xi s̄a k̄joiì jngoò k'a-ne].

Tì'biì-lèjen k̄jondaà nga jyeé kachjoí nga'ñó xi t̄jín-lè;

k̄o jyeé kòbìts'i nga j̄i t̄ihot̄ixomai.

¹⁸ Jǎa x̄it̄a xi taxk̄i x̄it̄a xi mìtsà x̄it̄a judío jyeé kòjti-la;

tanga jyeé ijchò nachrjein-la k̄jot̄jì-lè k'e nga j̄i k'oì-la k̄joi'n x̄it̄a koi,

jè nachrjein k'e nga j̄i k̄indaajìin-la jǎa x̄it̄a xi jye k'en

k̄o k'oì-la k̄jot̄jò xi ok'ìn-la nga t̄joe-la x̄it̄a ch̄i'nda-lè xi kiichja ngajo-lè

k̄o jǎa x̄it̄a-la Nainá k̄o ngats'ìi xi beèxkón-lè,

jǎa xi jtobá kjoàn k̄o x̄it̄a jchínga.

Sikjehesoìn jǎa x̄it̄a xi ma-la síkjesòn x̄it̄a naxandá isò'nde.

¹⁹ Ján ngajmii kitáx'a i'nde tsjeè-la Nainá; ya iya i'nde tsjeè-la ki'ya-la jè kaxa ts'e kjoa xi tsibindaajìin Nainá k̄o jǎa x̄it̄a. Ikjoàn jate ni'ín ch'ón, kina'yà-la jta, kits'iìn ch'ón, ts'a ch'ón, ts'a jtsí ndajo xi 'ñó tsiaàn kjoàn.

12

Jè chjoón k̄o jè ye

¹ Ján ngajmii tsatsejèn jngoò k̄joxkón. Jngoò chjoón ki'ya-la; jè ts'oi xi ma nikje-la. Jè sá yaá t̄jna ingui ndsok̄o, k̄o jngoò corona t̄jì'a sk̄o xi tejò ni'ño t̄jít'aà. ² Jè chjoón, ki'ndí 'ya. 'Ñó jchán kjindáya nga jye machraña nga jts'ín ki'ndí-la; tseé k̄joi'n t̄síkjeiìn nga jye ijchò ch̄iba-la nga jts'ín ki'ndí-la. ³ Ján

ngajmii ìjngòò kjo_xkón tsatsejèn. Jngòò yè xi 'ñó je kji tsatsejèn. Inì kji, itoò ma skò, kò jngòò corona ìtsé tjí'a nga jngòò ìjngòò skò. Tikoáá te ma nchrajá-la. ⁴ Jè nditsin yè, jngòò ya ni'ño tsibíndofe xi ma-ne jàn ya ngats'ii ni'ño xi tjín ngajmii, ìkjoàn tsibítsjot'aà nangui. Jè yè je, tsasijnat'aà-la jè chjoón xi tí'beé ki'ndí mé-ne nga skine-ne ki'ndí-la k'e nga jye jts'ín. ⁵ Jè chjoón, tsí'beé jngòò ki'ndí x'in nga jè kotìxoma-la ngats'ii naxandá xi tjín isò'nde koni jngòò xitá xi yá kichá kjiya tsja nga kijnè-la kjo'in xitá xi mìkii 'nchréñijon-la. Tanga jè ki'ndí-la chjoón, kitjá'an-la; yaá kiìkò ñánda tìjna Nainá nga tíhotìxoma. ⁶ Jè chjoón, tsanga-né. Ján kiì ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, ñánda nga Nainá tsibíjnandaà jngòò-la ì'nde nga ya katjiì-la tsojmì xi skine. Jngòò jmiì kò jò sindò kò jàn-kaàn nachrjein kíjna.

⁷ Xi jye komà iskan, ján ngajmii kis'e kjo_jchán. Jè àkjale Miguel kò àkjale-la kiskaàn-kjoòkò jè yè je. Kò jè yè je, kò àkjale-la nas'ín 'ñó kiskaàn-kjoò, ⁸ tanga mìkii kisikijne-la, kò mì tì mé ì'nde kis'e-la ján ngajmii. ⁹ K'oaá s'ín komà nga itjokàjìin ngajmii jè yè jchínga xi 'mì Xitá Neí kò xi 'mì Satanás xi konachan-la ngats'ii xitá isò'nde. Kinìkatjengui ya it'aà nangui kò àkjale-la.

¹⁰ Ki'nchrè jngòò-la jta ján ngajmii xi 'ñó kiìchja xi tsò:

—Ì'ndeì jyeé ijchò nachrjein nga kítjokàjìin kjo'in xitá xinguiáá nga kò nga'ñó-la Nainá nga jè kotìxoma kò kjotìxoma xi tjín-la Cristo [xi Nainá xó kisikasén-ne], koiì kjoa-la nga jye kànikatjengui jè xi kò nachrjein kò nitjen tsját'in 'én ndiso xitá xinguiáá nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jñà xitá xinguiáá, nga ngui kòó nga'ñó xi tjín-la jní xi tsibíxteèn jè Orrè kisikijne-la kò ngui kòó jñà 'én xi kitsjaá it'aà ts'e Nainá. Mìkii kitsakjòn-la nas'ín kinik'en. ¹² Tsja kátas'e-la ngajmii kò jñà xi ya tìtsajna. Tanga jma xó-nò jñò xi ya tìtsajnaà it'aà nangui kò xi tìtsajnaà ya jjiin ndáchikon nga jè xitá neí jyeé ijchòjen-tjìngui-nò kò 'ñó jti tjín-la nga jyeé tjiin-la nga ta chiba nachrjein kíjna-isa.

¹³ Jè yè xi 'ñó je kji, k'e nga kinìkatjengui it'aà nangui, tsangatjìngui-la jè chjoón xi tsí'beé ki'ndí x'in. ¹⁴ Tanga jè chjoón, jò jngaá ts'e ja kits'ii-la xi 'ñó ìi kjoàn mé-ne koma tótjen-ne nga kongá-la jè yè xi je kji. Ján kiì kíjna ya ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. Jàn nó osen kíjna nga kòkindá nga tjoé-la tsojmì xi skine. ¹⁵ Jè yè xi je kji, tsachrje nandá tso'ba nga ndána koma mé-ne nga koma kichrjoako-ne jè chjoón. ¹⁶ Tanga jè nangui kisìchját'aà-la jè chjoón; kitáx'a, kits'ii ndána xi jè yè tsachrje tso'ba. ¹⁷ Jè yè isaá 'ñó kjòjtikeè jè chjoón. Kiì tjìngui kondra-la jñà xitá tje-la chjoón nga kiikjaán-kò jñà xi síkitasòn kjotìxoma-la Nainá kò jñà xi ndaà

tsjá 'én it'aà ts'e Cristo. ¹⁸ Jè yè, yaá tsibìjnajiìn tsomì xi 'ncha indii ndáchikon.

13

Jò cho ù xi ch'o kjoàn

¹ Kijtseè jngoàà cho je xi ch'o kji xi itjo-mijìn-jììn-ne ndáchikon xi itoò ma skò; te ma nchrajá-la; jngoò corona itsé tji'a nga ìjngoò ìjngoò nchrajá-la; jñà skò tji't'aà 'ín xi Nainá chjajno-la. ² Jè cho je xi ch'o kji xi 'an kijtseè, k'oaá kji koni kjoàn xa indo; k'oaá kjoàn ndsokò koni ts'e cho oso; k'oaá kji tso'ba koni tso'ba xa. Jè nga'ño xi tjín-la jè yè, kò jè ì'nde-la ñánda tíhotíxoma, kò jè kjotíxoma-la xi 'ño tjín, jè cho ts'en kjòngatsja. ³ Nó tse kitii jngoò skò jè cho je xi ch'o kji; k'oaá kji komà koni tsà jye kiyá; tanga jè skò xi 'ño tse kitii, kjòndaà-ne. Ngats'ì xita xi tjín nga tíjtsa isò'nde, tà kjòxkón-la kjoa xi komà, kò yaá kiitjìngui-la jè cho ts'en. ⁴ Ngats'ì xita kijtseèxkón jè yè, nga jè yè kitsjaà-la kjotíxoma xi tísíjkeén jè cho ts'en. Jñà xita tikoáá kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji. Ikjoàn kitsò:

—Tsjìn ìjngoò isa koni jè cho je xi ch'o kji; mì yá tjín xi kichikjoa-la nga skaàn-kò.

⁵ Jè cho ts'en kitjò'ndeé-la nga kiichja 'én xi 'nga síkíjna yijo-la nga chjajno-la Nainá. Tikoáá kits'ii'nde-la nga ichán jò sá kotíxoma. ⁶ K'oaá s'ín kis'ìin; kiichjajno-la Nainá, kiichjajno-la 'ín-la Nainá kò Ni'ya Tsjeè-la, kò kiichjajno-la jñà xita xi títsajna ngajmii. ⁷ Tikoá kitjò'ndeé-la nga kiskaàn-kò xita-la Nainá skanda kó nga kisikijne-la. Ikjoàn kits'ii-la kjotíxoma it'aà ts'e ngats'ì tje-la xita, kò it'aà ts'e ngats'ì naxandá xi tjín, kò it'aà ts'e ngats'ì xita xi chja ngats'ì 'én xi tjín, kò it'aà ts'e xita xi tjín nga ìjngoò ìjngoò nangui xi tjín isò'nde. ⁸ Ngats'ì xita xi tjín nga tíjtsa isò'nde, jè cho ts'en skoexkón, jñà ngats'ì xita xi mìkii tji't'aà 'ín-la nga tisa tàts'en-la kjoa, jè xojon xi ts'e kjoabinachon xi ts'e Orrè-la Nainá xi k'en ngajo-la xita.

⁹ Ndaà tiná'yaá koni xan-nò. ¹⁰ Jè xi ndayá kjis'en, k'oaá s'ín tjínè-la nga ndayá kjoì. Jè xi kicha ndojò kiyá-ne, k'oaá s'ín tjínè-la nga kicha ndojò kiyá-ne. Íi mochjeén nga kixi kítsajna kjit'aà kò nga kichikjoako-la kjo'in jñà xita-la Nainá.

¹¹ Xi komà iskan kijtseè jngoàà cho je xi ch'o kji xi itjo mijìn-ne jjiìn nangui. Jò ma nchrajá-la xi k'oa kjoàn koni nchrajá-la orrè. K'oaá s'ín chja koni jngoò yè xi 'ño jè kji. ¹² K'oaá s'ín tjín-la kjotíxoma koni jè cho je xi ch'o kji xi tjina ítjòn nga ya síjna nguixkòn. Bínè-la xita xi tjín isò'nde nga kàteèxkón jè cho je xi ch'o kji xi tjina ítjòn, jè xi kjòndaà-ne ñánda 'ño tse kitii jngoò skò. ¹³ Tikoáá maá-la kis'ìin kjòxkón xi 'in tjín. Skanda maá-la kisikjinchrobà-jen ni'ín xi ngajmii nchrobà-ne skanda it'aà nangui nga nguixkòn

xità. ¹⁴ Kiskoònachan-la xità xi tjin isò'nde, koiì kjoa-la jña kjoxkón xi kits'iì'nde-la nga kis'iìn nguixkòn cho je xi ch'o kji xi tjna ítjòn. Tsibít'in-la xità nga kátindaà jngoò xkósòn-la jè cho xi tjna ítjòn xi kichà ndojò kitù-ne skò tanga jaáya-la. ¹⁵ Jè cho xi ma-ne jò kits'iì-la nga ñó nga kisikínakon jè xkósòn-la cho xi kisindaà, mé-ne nga koma kichja-ne kò ngats'iì xità xi mikiì skoexkón sùk'en-ne. ¹⁶ K'oaá s'in tsibínè-la nga kàtasit'aà chiba-la jña xi xità ixti, jña xità jchínga, jña xità nchiná kò jña xità ima, jña xità xi túsajnadejí kò xi ch'i'nda túsajna'ño. Yaá kàtasit'aà chiba-la ya tsja kixi kò tsà ya ítjòn tjen-la. ¹⁷ Nijngoò xità xi ma kotse tsojmì, nijngoò xi ma kotijna tsà mikiì tít'aà chiba-la kò tsà jè 'ín-la cho mikiì tít'aà-la kò tsà mikiì tít'aà-la número ts'e 'ín-la cho. ¹⁸ Ijndé mochjeén kjoachjine-la xità; jè xi ndaà machiya-la, kátixkeya número-la cho je xi ch'o kji; ts'e xità-né. Jè número: joòn sìndo kò jàn kaàn kò joòn.

14

Jè Orrè-la Nainá kò jña xità xi jngoò sìndo kò ichán ñijòn jmii ma-ne

¹ Xi komà iskan, kiskoòtsejèn, kijtseè jè Orrè, nga síjnaxixi isòn nindoò Sión kò xità xi jngoò sìndo kò ichán ñijòn jmii ma-ne xi tít'aà ítjòn tjen-la 'ín-la Orrè kò ts'e Na'èn-la. ² Ki'nchrè jngoò-la jta xi ngajmii nchrobá-ne xi 'ño tihone koni ma nandá k'e nga 'ño maje, koni ma nga faáya-la ch'on k'e nga jye ts'iìn; k'oaá s'in ki'nchrè-la koni tsà kjin ma xità xi síkjane ní'ño arpa. ³ Tína'ya jngoò-la sò xitse nga tinda nguixkòn jè xi tijnasòn íxile nga tíhotixoma, kò ya nguixkòn xi ñijòn ma-ne xi túsajnakon kò ya nguixkòn jña xità jchínga. Niyá xi ma-la seè jè sò xi tinda, ta jña-né xi jngoò sìndo kò ichán ñijòn jmii ma-ne, jña xi jye ítjokàjìin kjo'in ya isò'nde. ⁴ Jña xità koi, mitsà íchjín tsibitsajnakò, nguì tsjeè kisijchá yijo-la. Jña-né xi fi tjingui-la Orrè nità ñánda-ne nga fi. Jña-né xi ítjokàjìin ítjòn kjo'in ngats'iì it'aà ts'e xità xi tjin isò'nde, mé-ne nga koma kongatsja ítjòn-ne Nainá kò Orrè. ⁵ Nímé 'én ndiso kiichja, kò nímé jé tjin-la nga nguixkòn Nainá.

Àkjale xi jàn ma-ne

⁶ Kijtseè ìjngoàà àkjale xi tsó'bajìin isén nga tífiko 'én ndaà-la Nainá xi tjin nità mé nachrjein-ne nga keènojmi-la jña xità xi túsajna isò'nde, ngats'iì xità xi tjin nga ìjngoò ìjngoò nangui, ngats'iì tje-la xità, ngats'iì xità xi chja ngats'iì 'én xi tjin, kò ngats'iì xità xi tjin nga ngats'iì naxandá xi tjin isò'nde. ⁷ 'Ñó chja kitsò:

—Jchaxkón Nainá, jeya tikíjna; jye ijchò nachrjein-la nga koiíndaajìin. Jchaxkón jè xi tsibindaà ngajmii, xi tsibindaà nangui, xi tsibindaà ndáchikon kò ñánda tìbitjo nandá.

⁸ Ìjngoò àkjalẹ̀ kiichja xi kitsò:

—Jyeé kakaàngui, jyeé kakaàngui Babilonia, naxandá xi 'ńó je kji, jè xi bí't'in-là naxandá xi t́jín isò'nde nga [k'ejí nainá fit'aà-là] koni s'ín xítà k'e nga kjoachijngui s'ín. Koni s'ín kis'iin, k'oaá ngaya-là koni tsà kisìch'í yije xítà isò'nde jè xán ts'e kjoachijngui-là xi t́jiko kjojtí-là Nainá.

⁹ Ìjngoò àkjalẹ̀ tsatsejèn xi ma-ne jàn xi 'ńó chja nga kitsò:

—Tsà yá xi skoexkón jè cho je xi ch'o kji kọ isén xkósòn-là, tsà t́koá sít'aà ch́iba-là itjòn tjen-là, o tsà tsja, ¹⁰ Nainá tsjá-là kjo'in, k'oaá ngaya-là koni tsà vino skoí xi t́jiko kjoajti-là Nainá. Nga jè sobà Nainá jyeé tsibíndaà jngoò chítín vino xi 'ńó kjaán mé-ne nga kókò-ne kjoajti-là nga s'e-là kjo'in jjiin ní'in azufre xi 'ńó tsjè títi. Tíkotsejèn àkjalẹ̀ tsjeé kọ Orrè.

¹¹ Jè nì'ndí-là ts'e kjo'in-là, kjit'aá nachrjein nítà kje-ne nga kítjomijìn. Míkì s̀ìkjàya kọ nachrjein kọ nítjen jńà xítà xi jè cho ts'en kọ isén xkósòn-là beèxkón, jńà xi t́koá t́jít'aà ch́iba-là kọ 'ín-là jè cho je xi ch'o kji. ¹² Íjndé nga mochjeén nga kàtachíkjoa-là nítà mé kjoa-ne jńà xítà-là Nainá xi síkitasòn kjo'tixoma-là kọ xi ndaà mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús.

¹³ Kì'nchrè ìjngoà 'én xi ngajm̀i inchrobà-ne xi kitsò-na:

—Chjí, tít'eìi xojon: “Jńà nachrjein xi fì-isa, mé tà ndaà-là jńà xítà xi kiyá nga mokjeiín-là it'aà ts'e Nà'èn-ná.” K'oaá tsò Injima Tsjeè-là Nainá: “Kixí kjoa, jńà xítà koi s̀ìkjàya-né kjoa ts'e xá-là; ján ngajm̀i, jchaá-là ngats'ù kjoa xi ndaà kis'iin.”

K'e nga maxkó tsojm̀i xi jye kòjchá ya it'aà nangui

¹⁴ K'e nga kiskoòtsejèn, kítseè jngoà ifi xi chroba kji, ya isò'nga ifi t́jna jngoò xi k'oa kji koni k'ndí-là xítà. Jngoò corona xi nguì oro t́j'a sko, kọ jngoò kichà libá kjiya tsja xi 'ńó yijò kji. ¹⁵ Ìjngoò àkjalẹ̀ itjo ya i'nde tsjeè-là Nainá xi 'ńó chja, kitsò-là jè xi t́jnasòn ifi:

—Tits'jì nga t́xákojì kichà libá-lè; t́ichásoìn, kọ t́xkoí kóhotjín tsojm̀i tje xi t́jín it'aà nangui nga jye kòjchá yije; kọ jyeé ijchò nachrjein-là nga sincháxkó.

¹⁶ Jè xi t́jnasòn ifi, tsibíts'ia kọ kichà libá-là ya isòn nangui nga tsatesòn tsojm̀i tje-là isò'nde, ìkjoàn chincháxkó.

¹⁷ Ìjngoò àkjalẹ̀ itjo ya i'nde tsjeè-là Nainá xi kijna ngajm̀i xi t́koá kichà libá kjiya tsja xi 'ńó yijò kji. ¹⁸ Ìjngoò àkjalẹ̀ itjo-ne it'aà ímìxà tsjeè-là Nainá, jè xi síkinda ní'in. 'Nó kiichja-là jè àkjalẹ̀ xi kichà libá kjiya tsja; kitsò-là:

—Tits'jì nga t́xákojì kichà libá-lè xi 'ńó yijò kji; t́ichát'eìi 'én-là jńà toò uva xi t́jín it'aà nangui, nga jńà toò-là jye kichji.

¹⁹ Jè àkjalẹ̀ tsibíts'ia kọ kichà libá-là nga tsatet'aà toò-là jńà yá uva; ìkjoàn kisìkatsjoóya ya ñánda nga ma binchanè toò uva. Kjoa koi, jè okó kjoajti-là Nainá. ²⁰ Mitsà ya jjiin naxandá

kisinè jǎa toò uva; ján indii naxandá kisinè; k'e nga jye kisinè, jní itjo ñánda nga kisinè; 'ñó tse jní itjo skanda ijchò kangui-là kó kji 'nga tíjna freno xi tjí'a tso'ba kohoyo kò jàn sìndo kilómetro tsangason.

15

Itoò ma àkjalé xi itoò kjo'in j'ùiko

¹ Ìjngoò kjojkón kijtseè ján ngajmiì xi 'ñó xkón kji kò 'ñó jeya ki'ya-là. Itoò ma àkjalé xi itoò kjo'in j'ùiko jǎa kjo'in xi fehet'aà-ne nga yaá fehet'aà-ne kjoajti-là Nainá.

² Tíkoo kijtseè jngoaa ndáchikon xi chitsín kji; tsjájiin kò ní'ín. Ya ncha kixi isòn ndáchikon xi chitsín kji, jǎa xita xi jye kisikijne it'aà ts'e cho je xi ch'o kji kò isén xkósòn-là, jǎa xi mìkiì kitsjá'nde nga kisit'aà chiba-là, kò número ts'e 'ín-là. Xita koi kjiya tsja ní'ñó arpa xi Nainá kitsjaà-là. ³ Nchiseè sò-là Moisés xi ch'inda-là Nainá kò sò-là Orrè, nchitsò: Nà'èn xi Nainá 'mì-lè, xi ta jí ta jngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó tjín-lè, 'ñó jeya kò 'ñó xkón tjín ngats'ìi kjoa xi 'nì. Xita kixi-né; kixií tjín ndiyá-lè.

Jíí-né xi Xitaxá Ítjòn tíjna-là ngats'ìi naxandá xi tjín isò'nde.

⁴ ¿Yá xi mìkiì tsakjón-lè Nà'èn?

¿Yá xi mìkiì skoexkón-lè?

Tajngoò ngaji xi xita tsjiì,

koií k'oas'ín kjoí-ne ngats'ìi naxandá-là isò'nde nga skoexkón-lè

nga jye tí'ya-là kjoa kixi-lè.

⁵ K'e nga jye kijtseè kjoa koi, kiskoòtsejèn nga kitáx'a ján ngajmiì jè i'nde tsjeè-là Nainá xi tíjnaya iya Ni'ya Nikje xi okó nga ya tíjna Nainá. ⁶ Itjo ya i'nde tsjeè-là Nainá jǎa àkjalé xi itoò ma-ne xi j'ùiko itoò kjo'in. Íkjá nikje lino chroba xi 'ñó ote kjoàn; tíkjá ndáyá-là na'ñó payo xi ngui oro. ⁷ Jǎa xi ñijòn ma-ne xi títsajnakon, jngoò itjoiin xi kisingatsja nga íjngó íjngó àkjalé xi itoò ma-ne; kitsjaà íjngó íjngó-là chitsín xi ngui oro xi ya tjíya kjo'in ts'e kjoajti-là Nainá xi tíjnakon nita mé nachrjein-ne. ⁸ Ya iya i'nde tsjeè-là Nainá, kitseè ni'ndi xi ya inchrobà-ne it'aà ts'e kjoajeya-là Nainá kò nga'ñó xi tjín-là. Niyá xi kitjò'nde-là nga jahas'en ya i'nde tsjeè-là Nainá skanda k'e nga jye tsitasòn yije jǎa kjo'in xi itoò ma-ne xi j'ùiko jǎa àkjalé xi itoò ma-ne.

16

Chitsín xi itoò ma-ne

¹ Ki'nchrè jngoaa 'én xi ya itjo-ne i'nde tsjeè-là Nainá nga kitsò-là jǎa àkjalé xi itoò ma-ne:

—Tanguió, tíxteèn-sòn isò'nde jñà xi tjíya chĩtsín xi itoò ma-ne, kjo'in xi tjiko kjoajti-la Nainá.

² Kìi jè àkjale xi tsako ítjòn-la. Tsibíxteèn-sòn isò'nde xi tjíya chĩtsín-la. Ngats'ii xitá xi tjín-la chĩba-la cho ts'en ko xi beèxkón jè isén xkósòn-la jè cho je xi ch'o kji, tsako-la ch'in xajtsé xi 'ñó ch'o kjoàn ko ijò jchán ma.

³ Jè àkjale xi ma-ne jò tsibíxteèn-jìin ndáchikon xi tjíya chĩtsín-la. Ko jè ndáchikon, nguì jní komà, koni tsà ya k'en-jìin xitá. Ngats'ii xi títsajnakon ya ijìin ndáchikon jngoò k'aá k'en.

⁴ Jè àkjale xi ma-ne jàn, tsibíxteèn-jìin ya xajngá nandá ko ñánda tíbitjo nandá, jè xi tjíya chĩtsín-la. Saà jní komà. ⁵ Ikjoàn ki'nchrè-la jè àkjale xi ts'e nandá, kitsò:

—Ngaji Na'èn, tjín-lè kjoakixi, nga k'oaá s'in kits'ii-la kjo'in jñà xitá it'aà ts'e kjoa koi, nga jii xi xitá tsjeè 'mì-lè, jii xi tjini skanda kjotseé, tjini skanda i'nde. ⁶ Nga jñà xitá koi tsibíxteèn jní-la xitá-lè nga jñà kisik'en, ko xitá xi kiichja-ngajo-lè. I'nde ngaji k'oaá tis'in tì'biì ngajo-la jní nga nchi'biì; yaá chĩba-la.

⁷ Tikoa ki'nchrè jngoò-la 'én xi ya it'aà ímíxa tsjeè-la Nainá chja, nga tsò:

—Ji Na'èn xi Nainá 'mì-lè, xi ta ji ta jngoò-né xi 'ñó tse nga'ñó tjín-lè, kixií kjoa, jñà kjo'in xi tì'biì-la xitá koi, ndaá tjín ko nguì kixií tjín.

⁸ Jè àkjale xi ma-ne ñijòn, tsibíxteèn xi tjíya chĩtsín-la ya isòn ts'oí. Jè ts'oí kitjò'nde-la nga jè ndobá-la kisichjàn yijo-la xitá.

⁹ Jè ndobá-la ts'oí 'ñó kisichjàn-la ngats'ii xitá tanga jñà xitá koi mìkìi kisikájno jé-la ni mìkìi jeya kisikájna Nainá; ta saá kiichjajno-la Nainá nga jè xi tjín-la nga'ñó it'aà ts'e kjo'in koi.

¹⁰ Jè àkjale xi ma-ne 'òn, tsibíxteèn-sòn jè xi tjíya chĩtsín-la ya ñánda tíhotíxoma jè cho ts'en. Ko jè i'nde ñánda tíhotíxoma jè cho je xi ch'o kji, kòjñò-né. Jñà xitá xi beèxkón jè cho ts'en kiskinetjòn nijen-la nga 'ñó ijò komà-la. ¹¹ Tanga mìkìi kisikájno jé-la; tà saá isa ndaá kiichjajno-la Nainá xi ts'e ngajmì, koií kjoa-la nga ijò komà yijo-la nga xajtsé tjín-la.

¹² Jè àkjale xi ma-ne joòn tsibíxteèn-jìin xi tjíya chĩtsín-la ya xajngá nandá-je Éufrates. Jè nandá-la xajngá, kixiya-né, mé-ne nga koma kjoahato-ne jñà xitaxá ítjòn xi nchrobá-ne ñánda bitjokàtji-ne ts'oí.

¹³ Kijtseè-ná nga jè ye xi 'ñó je kji, ko jè cho je xi ch'o kji, ko jè xitá xi kiichjaya 'én ndiso nga itjo-ne tso'ba jàn iníma ch'o xi cho xke kjoàn. ¹⁴ Jñà-né iníma ch'o-la neíi xi s'in kjoxkón; bitjo nga bíxkóya xitaxá ítjòn xi tjín nga títsa isò'nde nga kjinchrobà kjojchán jè nachrjein xi jye tjíndaà-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la. ¹⁵ “Tiná'yaà, 'an, k'oaá s'in kjoiaa koni s'in f'ii xitá chijé. Mé ta ndaà-la jè xitá xi tjínandaà k'e nga 'an xi kjoiaa; kjiijnandaà nikje-la nga kòkjá; mé-ne nga mìkìi

kosobà-là nga tìjna laká.” ¹⁶ Jñà inìma cho-là neíj tsibíxkóya xitaxá ítjòn-là isò'nde ya ì'nde ñánda 'mì Armagedón xi 'én hebreo.

¹⁷ Jè àkjalè xi ma-ne itoò, tsibíxteèn jjiìn isén xi tjíya chitsín-là. Kìl'nchré-là 'én xi 'ñó kiichja xi ya inchrobà-ne ì'nde tsjee-là Nainá xi tìjna ngajmì ñánda tìjna jè xi tìjnasòn íxile nga tíhotíxoma; kitsò:

—Jyeé tsitasòn yije.

¹⁸ Ikjoàn jate ni'ín ch'on, kina'yà-là jta, kits'iìn ch'on, ts'a ch'ón xi 'ñó jchán ts'a; nì saà jngoò k'a k'oas'ín 'ba kóni nga tisa tsatsejèn xita isò'nde. ¹⁹ Jè naxandá je xi 'ñó ndaà yaxkon-là, jàn ya komà. Kò jñà naxandá xi chja-ne nga jngoò jngoò nangui xi tìjn isò'nde, jngoò k'aá kichijà. Kò jè naxandá je xi 'mì Babilonia xi 'ñó ndaà yaxkon-là, mìkì kisijchàajiìn Nainá nga kitsjaà-là kjo'in, k'oaa ngaya-là koni kisik'iì jngoò chitsín xi tjíya vino xi nguì kjoajti-là Nainá xi jè jye tìjnandaà-là. ²⁰ Ngats'iì nangui xi tìjn jjiìn ndáchikon kò jñà nindoò, jngoó k'aá kichijà, mì tì kii ki'ya-là. ²¹ Jñà xita tsanè jtsí ndajo xi 'ñó tsiaàn kjoàn, tìjn-là tsà ichán kilo nga jngoò jngoò. Jñà xita, 'on kiichjajno-là Nainá, koií kjoa-là nga tse kjo'in kis'e-là kjoa ts'e jtsí ndajo.

17

Kós'ín s'e-là kjo'in jè chjoón chijngui

¹ J'ì jngoò jñà àkjalè xi itoò ma-ne xi itoò chitsín tjíya tsja, kiichja, kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè kjo'in xi tjoé-là jè chjoón chijngui xi 'ñó ndaà yaxkon-là xi tìjnandiì ñánda nga kjin xajngá nandá fahato. ² Jñà xitaxá ítjòn xi tìjn isò'nde, yaá tsafáhijtakò chjoón jè nga kj'eíj nainá kijtseèxkón k'oaa ngaya-là tsà kjoa chijngui kisikò jè chjoón. Kò ngats'iì xita xi tìjn isò'nde, k'oaa tì kis'iìn nga kj'eíj nainá kiitjngui-là k'oaa ngaya-là koni tsà xán ts'e kjoachijngui-là chjoón kjòch'i-ne.

³ It'aà ts'e Inìma Tsjeè-là Nainá, jè àkjalè kiikò inìma-na jngoò ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. Kijtseè jngoaa chjoón xi tìjnakjá-là cho je xi ch'o kji xi inì kji. Yijajno yije yijo-là 'én xi kondra ts'e Nainá nga chjajno-là. Itoò ma skò kò te ma nchrajá-là. ⁴ Jè chjoón, nikje skò kò nikje inì kjoàn xi íkjá. Yijajno xi nguì oro kò ndajo ote xi 'ñó ts'e chjí-là, kò ndátòn fangui xi 'ñó chjí-là xi 'mì perla. Tjíya tsja jngoò chitsín xi nguì oro; jè chitsín kitseé kjoa ch'o-là kò kjoa tjé xi ts'e kjoa chijngui-là. ⁵ Ya ítjòn tjen-là, tjít'aà 'én 'ma xi tsò: “Babilonia xi 'ñó je kji nga ndaà yaxkon-là, jè nea-là íchjín chijngui kò ngats'iì kjoa ch'o xi tìjn isò'nde.” ⁶ K'e nga kiskoò'an chjoón jè, kijtseè xkoaàn nga ch'i-né nga jní-là xita-là Nainá kits'iì kò

ts'e xita xi kinik'en nga 'én-la Jesús kiichjaya. K'e nga kijtsee tà kjòxkón-na. ⁷ Kitsò-na jè àkjale:

—¿Mé-ne maxkón-lè? 'Aán, kènojmi-lè kó tsòya-ne kjoa 'ma-la chjoón jè, kò it'aà ts'e cho je xi ch'o kji xi tijnakjá-la xi itoò ma skò koa te ma nchrajá-la. ⁸ Jè cho xi kà'yi, tsibijnakon-né, tanga i'ndeij tijnak'en-né; yaá kjinchrobà mijìn-ne nitjan jñò mé-ne nga jngoò k'a chija-ne. Jñà xita xi tijn isò'nde, xi mikii tjit'aà 'ín-la xojon ts'e kjoabinachon kóni nga tisa kisindaà isò'nde, tà kòxkón-la k'e nga skoexkon jè cho xi tsibijnakon, kò i'ndeij tijnak'en-né, tanga kotsején lingoò k'a-ne.

⁹ 'Ijndé mochjeén kjohítsjeèn xi tjin-la kjoa chjine. Jñà skò cho xi itoò ma-ne, jñà गया-la jñà nindoò xi itoò ma-ne ñánda tijnanè jè chjoón. Tikoáá jñà गया-la xi itoò ma-ne xitaxá ítjòn. ¹⁰ 'Òn ma-ne xi jye k'en, jngoò ma xi tíhotíxoma-isa, kò jè xi lingoò, kj'eè kii f'ii. Tanga k'e nga kjoii, tà chibaá nachrjein kotíxoma. ¹¹ Jè cho je xi ch'o kji xi tsibijnakon tanga i'ndeij tijnak'en-né, jè xi ma-ne jìin xitaxá ítjòn. Yaá tijnajìin-la xi itoò ma-ne, kò yaá tífi ñánda nga jngoò k'a jchija.

¹² 'Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, jñà गया-la xitaxá ítjòn xi te ma-ne xi kj'eè kii tjoé-la kjotíxoma. Tanga k'e nga tjoé-la kjotíxoma ta jngoò hora kotíxomakjoò kò jè cho je xi ch'o kji. ¹³ Jñà xitaxá ítjòn xi te ma-ne, tajngoó kjohítsjeèn tjin-la nga jè cho je xi ch'o kji siìngatsja nga'ño-la kò kjotíxoma-la. ¹⁴ Ikjoàn skaàn-kò jè Orrè, tanga jè Orrè siìkijne-né. Nga jè-né xi otíxoma-la jñà xita xi otíxoma, kò Xitaxá Ítjòn-laá ma jñà xi xitaxá ítjòn títsajna. Jñà xita xi títsajnako, xó kinokjoà-la, xó kitjaajìin-ne, kò kixí síkitasòn-la.

¹⁵ Jè àkjale k'oaá ti kitsò-na:

—Jè nandá xi kà'yi, ñánda tijnandiì chjoón chijngui, naxandá-né, xita kjín-né, jñá-né xita xi tjin nga lingoò lingoò nangui xi tjin isò'nde, koa jñá-né xita xi chja ngats'ii 'én xi tjin isò'nde. ¹⁶ Jñà nchrajá xi te ma-ne xi kà'yi, kò jè cho je xi ch'o kji xi kà'yi, siìjtikeè-né jè chjoón chijngui, kjoaá'an yije-la skanda jñà nikje-la, siìkájna laká-né. Yijo-la skine-né. Ikjoàn yaá kokájìin ni'ín. ¹⁷ Nainá k'oaá s'ín tsibíjìin kjohítsjeèn-la jñà xita koi nga k'oas'ín siìkitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá. Jè kjotíxoma xi tjin-la xita koi tijnngoò ikon nga jè cho ts'en kongatsja, skanda k'e nga kitasòn yije 'én xi kiichja Nainá. ¹⁸ Jè chjoón xi kà'yi, jè-né naxandá je xi otíxoma-la jñà xitaxá ítjòn xi tjin isò'nde.

18

Kós'ín kiskaàngui jè naxandá Babilonia

¹ Xi jye komà iskan, ìjngoò àkjale kijtseè xi tínchrobájen-ne ngajmii, xi 'ñó tse nga'ñó tjin-la. Jè kjoa jeya-la xi 'ñó ote kji, kisihiseèn-sòn nangui. ² 'Ñó kiichja, kitsò:

—Jye kiskaàngui, jye kiskaàngui naxandá je Babilonia. Jyeé ta i'nde-la inima ch'o-la neí komà, ya ñánda kitseè yije inima tjé xi ch'o kjoàn. Kò ya túsajna nise xi ch'o kjoàn xi mìkiì ma chine. ³ Ngats'ii xita isò'nde, k'oaá ti kis'iin koni s'in xita naxandá jè nga kj'eíí nainá kiitjingui-la, k'oaá ngaya-la koni tsà kjòch'i-ne jña kjoachijngui xi kis'iin. Jña xitaxá ítjòn-la xi tjin nga tjtisa isò'nde, k'oaá ti kis'iin. Kò jña xita isò'nde xi tsojmì otseya nga s'in kjohima, kjònchiná-né xi kjoa ts'e kjotsja-la yijo-la koni s'in jña xita xi tjin naxandá jè.

⁴ Ìjngoò 'én ki'nchrè xi ngajmii inchrobà-ne, xi kitsò:

—Jño xi naxandá ts'an xan-nò, tìtjokajñoò naxandá jè, mé-ne nga mì ya kòkòt'aà-nò jé-la, tìkòá mìkiì kòkòt'aà-nò kjo'in xi s'e-la. ⁵ Jña jé-la, jyeé tímakjin, jyeé j'ii skanda i ngajmii. Nainá, mìkiì siìjchàajin [nga tsjá-la kjo'in] xi kjoa ts'e jé-la. ⁶ K'oaá tìs'in kàtamát'in ngajo-ne koni s'in kis'iin jè. Jò k'a k'oa tìs'in kàtamát'in ngajo-ne koni tjin kjoa xi kis'iin. Jè chitsin xi kisikáyajin vino, kòkji tìkájìn ngajo-la nga jò k'a isa jchá kàtama, [jò k'a okji kjo'in kàtako-la]. ⁷ Jè kjoa-la nga jeya kisikijna yijo-la kò nga 'ñó kis'e-la kjotsja, k'oa tìs'in tjii ngajo-la kjo'in nga kàtakjindáya. Nga k'oaá tsò inima-la: “An, k'oaá s'in tijná nga chjoón skò-la 'mì-na. 'An mìtsà chjoón ka'àn 'mì-na, tìkòá mìkiì siìkjiaán kjo'in nita kjé-ne.” ⁸ Koií kjoa-la nga tajngoò nachrjein kitjojenè-la kjo'in: Kiyá xita-la. Tìkòá skindáyane. S'eé-la kjoa ts'e kjinchrá. Ni'in kitì-ne nga kjoehesòn. Nga 'ñó tse nga'ñó tjin-la jè Nainá xi otixoma nga k'oaá s'in jye kiskoòsòn-la nga tsjá-la kjo'in.

⁹ Jña xitaxá ítjòn-la isò'nde 'ñó skindáyakeè kò 'ñó 'on koma-la k'e nga skoe nga tìbitjo nì'ndi-la nga tìtì jè naxandá jè ya ñánda kiitjingui-la xi kj'eíí nainá k'oaá ngaya-la koni tsà jngoò chjoón chijngui kiitjingui-la nga kisìtsjako yijo-la. ¹⁰ Kjiin kìncha-ne nga skòtsejèn-la, nga tsakjón-la kjo'in-la. 'Ñó kichja, kitso:

—Ima xó-ne, ima xó-ne naxandá je Babilonia xi 'ñó kis'e-la nga'ñó; tajngoò tjò kòf'ii-la kjo'in.

¹¹ Jña xita xi otijnaya tsojmì xi tjin isò'nde, tìkòá skindáyakeè-né nga 'on koma-la inima-la nga mì tì yá xi kotse-ne tsojmì xi otijnaya, ¹² tsojmì xi ts'e ton oro, plata, ndajo chjí xi 'ñó ndaà kjoàn, ndátòn chjí xi 'ñó ndaà kjoàn; nikje lino xi 'ñó chjí, kò nikje seda, nikje sko kò xi inì kjoàn; ngats'ii yá xi 'ñó ndaà jne, tsojmì chjí xi nindaà nì'ño cho kisindaà-ne, ngats'ii tsojmì xi yá xi 'ñó chjí xi yá ikon, kò kichá bronze, kò kichá xi 'mì hierro, kò ndajo marmol, ¹³ kò chrjoayá canela,

ngats'ì tsojmì xi ndaà jne, chrjongó-la Nainá, kò xkì jne xi 'mì mirra, kò chrjongó ts'e yá olivo, kò vino kò asitì. Trigo kò skoan inchrajín, kò chò ch'á, orrè, kohòyo, carreta, kò xita chì'nda nga kisatíjna. ¹⁴ Kìtso-la jè naxandá:

—Ngats'ì kjoa xi ndaà kisaseèn-la inìma-lè, jyeé kitjaàxìn yije-lè. Kjoa nchìná-lè jyeé kichijà. Kò kjoa xi ndaà kòtsjachi, mì ti kù sakò-lè nita kjé-ne.

¹⁵ Jñà xita xi otíjnaya tsojmì xi ya kjònchìná ts'e naxandá jè, kjiín kìnchat'aàxìn nga tsakjón-la kjo'in. Skìndáyakeè koa 'ñó 'on koma-la inìma-la. ¹⁶ K'oaá kìtso:

—Ima xó-ne naxandá xi 'ñó je kji, xi nikje lino chjí tsakakjá kò nikje xi sko kjoàn kò xi inì kjoàn. Yijàjno yijo-la oro, ndátòn chjí xi 'mì perla kò ndajo chjí xi 'ñó ndaà kjoàn. ¹⁷ Tajngoò tjò kachija yije kjoa nchìná xi tjín-la.

Ngats'ì xita xi síxáko chitso, kò ngats'ì xita xi ya chitso títaya nga nchifi, jñà xi ya iya chitso síxá kò ngats'ì xi síxájiín ndáchikon, kjiín tsibítsajna ¹⁸ k'e nga kijtsee nì'ndi-la naxandá nga títi; 'ñó kùchja, kitsò:

—Nì saá jngoò naxandá tjín xi mangásòn-kjoò koni kji naxandá jè, nga 'ñó ndaà kiyaxkon-la.

¹⁹ Ijkoàn tsibíxteèn-jno chijo sko, 'ñó kiskindáyakeè nga 'on komà-la inìma-la; kitsò:

—Ima xó-ne naxandá xi 'ñó je kji; jè kjoa nchìná-la, ndaà kjònchìná-ne jñà xita xi tjín-la chitso ya jjiín ndáchikon. Kò j'ndeì, ta jngoó tjò kachija yije kjoa nchìná-la.

²⁰ Ngats'ioò jñò xi titsajnaà ngajmì, tsjaá t'è-là takòn. Jñò xi xita-la Nainá maà, jñò xi tsibíxáya-nò Cristo, kò jñò xi Nainá nokjoà ngajo-là, tsja t'è-là inìma-nò. Nainá jyeé kàtsjá-la kjo'in naxandá jè koí kjoa-la nga ch'o kisìko-nò.

²¹ Jngoò àkjale xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la kiskoé jngoò ndajo xi koni kji ndajo natsí kji, kisìkatjen-jìin ndáchikon, kitsò:

—Jè naxandá Babilonia, xi 'ñó je kji, k'oaá s'ín skajiín-ndá; jngoó k'aá chija nita kjé-ne, mì tì yá xi skoexkon-ne. ²² Mì tì kii kìná'ya-la inchò calle-la jñà música xi síkjane arpa, jñà xi síkjindáya xobí, kò xi síkjane chrjo trompeta. Mì tì kii s'e-la xita xi síxá nita mé xá-ne. Tìkoá mì tì kii koxáko-ne molino ts'e ncheé. ²³ Nì'ín ts'e lámpara, mì tì kii sùhiseèn-ne; mì tì kii s'e-ne s'eí nga kixan xita; koí kjoa-la kos'ín komat'in-ne nga jñà xita-la xi otseya kò otíjnaya tsojmì, 'ñó xita nchìná komà i isò'nde; tìkoá kiskoònachan yije-la naxandá xi tjín isò'nde nga komà-la kis'iin kjoatj'e. ²⁴ Naxandá jè, Nainá kitsjaà-la kjo'in nga jè ts'e-né nga kinik'en xita-la Nainá kò xita xi kùchjaya ngajo-la Nainá kò ngats'ì xita xi kinik'en nga títsa isò'nde.

19

Xità xi tsjá-la kjondaà Nainá ján ngajmii

¹ Xi jye komà iskan, ki'nchrè-la ján ngajmii 'én koni kjín jchán ma xità xi chja nga tsò:

¡Aleluya! ¡'Nga tikíjna Nainá!

Nga jè ochrjekàjiin-ná kjo'in kjoa ts'e jé-ná,

ko ta jè tajngoò xi tjín-la kjoajeya

ko xi tse nga'ño tjín-la.

² Nga jè Nainá, ndaà s'ín ko kixi s'ín

k'e nga tsjá-la kjo'in xità;

nga jyeé kitsjaà-la kjo'in jè naxandá je Babilonia

xi kisikits'ón-jiin isò'nde nga tsakó-la xità isò'nde

nga kj'eji nainá kijtseèxkón

k'oaa ngaya-la koni jngoò chjoón xi kjoa chingui s'ín.

Koi jé xi komà-la nga jè kisik'en xità chi'nda-la Nainá xi kiichja ngajo-la.

³ Jngoò k'a k'oaa kitsò:

—¡Aleluya! ¡'Nga tikíjna Nainá! Jè ni'ndi-la jè naxandá nga titi, k'oaa s'ín kitjomijin nitá mé nachrjein-ne.

⁴ Jña xità jchínga xi kaàn ñjòn ma-ne ko xi ñjòn ma-ne xi títsajnakon, chincha-xkó'nchi-ñiat'aà-la nga kijtseèxkón Nainá xi tíjnasòn íxile ñánda tíhotíxoma. Kitsò:

—¡K'oas'ín kátama! 'Nga tikíjna Nainá. ¡Aleluya!

⁵ Ya íxile-la ñánda tíhotíxoma, kina'yà-la 'én xi kitsò:

Tji-là kjondaà Nainá ngats'ioò jño xi chi'nda maà,

jño xi ixti maà ko xità jchínga,

ngats'ioò xi tsakjoòn-chaà Nainá.

⁶ Ki'nchrè-la 'én koni tsà kjín jchán ma xità xi chja, koni s'ín na'yà-la nandá k'e nga one, koni s'ín na'yà-la k'e nga one ch'on, xi kitsò:

¡Aleluya!

¡'Nga tikíjna Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ño tse nga'ño tjín-la!

Nga jyeé jè tíhotíxoma.

⁷ Tsja k'oe-lá inima-ná, sìtsja-chaá takoán, jeya sikíjnaá Nainá, nga jyeé j'ii kjoa bixan-la Orrè;

chjoón-la jyeé tíjndaà.

⁸ Jè chjoón, jye ko'bi-là nikje lino xi 'ño chji,

xi 'ño tsjeè kjoàn tikoá 'ño ote nga kónakjá.

Jè nikje lino xi 'ño chji, jè ngaya-la kjoakixi xi s'ín xità-la Nainá.

⁹ Jè àkjale kitsò-na:

—Chji kjoa koi: “Mé ta ndaà-la jña xità xi xó kinokjoà-la kjoa bixan-la Orrè nga jè kokjen-ko.”

Kitsò isa:

—Jña 'én koi, ngui 'én kixi-la Nainá-né.

¹⁰ Tsohósijna xkó'nchiñia it'aà ndsokò jè àkjale nga mejèn-na skoexkoán. Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Kì k'oaá 'nì; 'an, tikoáa chí'nda-la Nainá ma koni ngaji kò jñà 'ndsì xi ndaà fì tjingui-la jñà 'én kixì xi kiichja Jesús. Jè Nainá chaxkoín.

Jñà 'én kixì xi kiichja Jesús, tijñà-ne xi síkítsjeèn-ya-la xita xi chja ngajo-la Nainá.

Jè xi tijnasòn-la kohòyo chroba

¹¹ Kijtseè ngajmiù nga tix'á; tsatsejèn jngoò kohòyo xi chroba kji. Jè xita xi tijnakjá-la, k'oaá s'ín yaxkon-la nga kixì síkitasòn kò kixì tjna, koií kjoa-la nga nguì kò kjoakixì-la bíndaajìin kò nga kjaán-kjoò. ¹² Jñà xkon, k'oaá kjoàn koni ni'ín. Ya skò, kjin corona jtobá tjí'a kò jngoò 'ín-la tjít'aà xi mìkii yá xi machiya-la kó tsòya-ne; tajngoò jè machiya-la kó tsòya-ne. ¹³ Jè nikje xi kinakjá, jní yijàjno. Jè 'ín-la, 'Èn-la Nainá 'mì. ¹⁴ Yaá tjingui-la jñà soldado ts'e ngajmiù nga títsajnakjá-la kohòyo chroba; saà nikje lino chrobaá íkjá xi 'ñó chí kò tsjeè kjoàn. ¹⁵ Jè tso'ba bitjo jngoò kichà ndojò xi 'ñó yijò kji, jè xi síki'on-ne ngats'iì naxandá. Nga jè kotixoma-la xita naxandá. Jè yá nise siikjeén xi nguì kichà tájaà. Jè sobá kosinè jñà toò uva ya iya chitso nga kochrje vino xi okó kjoajti-la Nainá xi ta jè tajngoó xi 'ñó tse nga'ñó tjín-la. ¹⁶ Jè nikje-la kò chrjomí-la tjít'aà 'ín xi tsò: “Xitaxá Ítjòn-la ngats'iì jñà xi xitaxá ítjòn títsajna kò jè-né xi otixoma-la ngats'iì jñà xita xi otixoma.”

¹⁷ Kijtseè jngoàà àkjale xi ya síjnasòn-la ts'oi; 'ñó chja-la ngats'iì cho xi tjímajìin isén xi yijo kine. Tsò:

—Nchrobá, tixkóyaà xinguioo mé-ne nga chjinee yijo xi Nainá tsjá-nò, ¹⁸ nga chjinee yijo-la xitaxá ítjòn, kò yijo-la xita skò-la soldado, yijo-la xita ts'en, yijo-la kohòyo kò yijo-la xita xi títsakjá-la kohòyo, yijo-la ngats'iì xita xi títsajnandeíi kò xita chí'nda kò xi ixti kò xita jchínga.

¹⁹ Kijtseè jè cho je xi ch'o kji kò jñà xitaxá ítjòn ts'e isò'nde kò xita soldado-la; jyeé títsajnandaà nga skaàn-kò jè xi tijnakjá-la kohòyo chroba kò jñà soldado-la. ²⁰ Jè cho je xi ch'o kji kindobà'ñó; tikoá kindobà'ñó jè xi 'én ndiso kiichja xi kis'iin kjoaxkón nga nguixkon jè cho. K'oaá s'ín komà-ne nga kiskoònachan-la jñà xita xi kiskoé chiba-la tikoá kijtseèxkón isén xkósòn-la jè cho. Ingajò kinikatsjoòjìin tikòn ijìin ni'ín xi titìjnga ñánda títi kò azufre. ²¹ Jñà xita xi i'nga, jè kisik'en-ne jè kichà ndojò xi bitjo tso'ba jè xi tijnakjá-la kohòyo. Ngats'iì cho xi tjímajìin isén, jñà kjòskiì-ne nga kiskine yijo-la xita xi jye k'en.

20

Jè xi jngoò jmiù nó

¹ Kijtseè jngoaa àkjalè xi tínychrobájen-ne ngajmiù. 'Ya ibi ts'e nítjan jñò. Kjiya tsja jngoò na'ñó kichà cadena xi 'ñó je kji. ² Jè àkjalè kitsobà'ñó jè ye jchínga xi tíjè-ne xi 'mì Xità Nejí kò xi Satanás. Jngoò jmiù nó tsibít'aà'ñó. ³ Kisikatjen-s'en ya nítjan jñò; tsibíchjoà'ñó-la jè xotjoa; ikjoàn tsasíjna-la sello mé-ne nga mì yá skíx'a-ne jè xotjoa nítjan. Yaá tsasíjnahiya mé-ne nga mì tí kii koma skónachan-la xità isò'nde, skanda k'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó. Xi koma iskan tjánda'ñó ìjngoò k'a-ne nga koma kojmeèndeí chiba nachrjein isa.

⁴ Kijtseè íxile ts'e kjotíxoma; títsajnasòn jñà xità xi kitjoé-la kjotíxoma nga jñà koìndaàjiin. Tíkoà kijtseè iníma-la jñà xità xi kitiús'iin, nga koi kjoa-la 'én kixi xi kitsjaà it'aà ts'e Jesús kò nga 'én-la Nainá kiichjaya. Jñà xità koi, mikii kijtseèxkón jè cho je xi ch'o kji kò isén xkósòn-la; tíkoà mikii kisit'aà chiba-la itjòn tjen-la kò tsja. Xità koi, ìjngoò k'a tsibítsajnakon; jngoò jmiù nó tsatíxoma kò Cristo. ⁵ Jñà xità koi xi jaáya ítjòn-la. Tanga jñà mik'en xi i'nga, skanda k'eé jaáya-la nga ijchò jngoò jmiù nó. ⁶ Mé ta ndaa-la jñà xi kòko-la nga kjoaáya ítjòn-la; xità koi, jyeé xità-la Nainá koma; jè kjoa biyaa xi ma-ne jò, nímé nga'ñó tjín-la it'aà ts'e xità koi; mì tí mé ma siiko-ne. Tà saá no'miù-la Nainá koma kò ts'e Cristo. Jngoò jmiù nó kotíxomako.

⁷ K'e nga kjoehet'aà xi jngoò jmiù nó, tjánda'ñó ìjngoò k'a-ne jè Satanás ya ñánda tíjnahiya nítjan jñò. ⁸ Kitjondeí-ne nga skónachan-la xità naxandá xi tjín nga tíjtsa isò'nde, jè Gog kò Magog. Koìxkóya xità mé-ne nga koìts'ia-ne kjojchán. Kjín jchán koma xità, k'oaá ngaya-la koni tsomì xi jncha indii ndáchikon. ⁹ Chinchimasòn kóhokji isò'nde; chinchandi-la nga jngoò itjandi ñánda títsajna xità-la Nainá kò naxandá xi tsjakeè. Ikjoàn kisikasén ni'ín Nainá xi inchrobà-ne ngajmiù. Jngoò k'a tsaká kóhotjín. ¹⁰ Jè xità nejí xi kiskoònachan-la xità, kinikatjen-jiin ya i'nde ñánda tíjngá ni'ín kò azufre. Jyeé ya títsajna jè cho je xi ch'o kji kò xi kiichjaya 'én ndiso. Yaá siikjeíin kjo'ín kò nachrjein kò nítjen nita kjé-ne.

Jè íxile ts'e kjotíxoma xi chroba kji

¹¹ Kijtseè jngoò íxile xi chroba kji kò 'ñó je kji nga ya tíjnasòn jngoò xi tíhotíxoma. Nga nguixkòn jè xi tíjnasòn íxile, jngoò k'a kichijà nangui kò ngajmiù. Nítja ñánda-ne, mì tí kii ki'ya-la. ¹² Kijtseè mik'en xi ixti kjoàn kò xi xità jchínga kjoàn, 'ncha kixi nguixkòn Nainá. Ikjoàn kitáx'a jñà libro [ñánda tjít'aà mé xi kis'iin nga jngó jngó xità]; koa ìjngoò libro kitáx'a ñánda tjít'aà ts'e kjoabinachon. Jñà mik'en, k'oaá s'ín kisindaàjiin-la koni s'ín tjít'aà xojon ts'e libro, mé kjoa xi kis'iin. ¹³ Jè ndáchikon

kitsjaà jñà mik'en xi ya k'en-jiin. Jè kjoabiyaà ko i'nde kjo'in tikoáá kitsjaà mik'en xi ya títajna. K'oaá s'in kisindaàjiin-la nga jngoò ijngoò xita koni tjin kjoa xi kis'iin. ¹⁴⁻¹⁵ Jè kjoabiyaà ko i'nde kjo'in kinikatsjoòjiin ñánda títi ni'ín jnga. Ko jñà mik'en xi mìkìl tít'aa 'ín-la jè libro ts'e kjoabinachon, tikoáá yaá kinikatsjoòjiin ñánda títi ni'ín jnga. Jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

21

Ngajmii xitse ko nangui xitse

¹ Kijtsee jngoáá ngajmii xitse ko nangui xitse. Jè ngajmii xi kisijna íjtòn ko nangui xi kisijna íjtòn, jyeé kichijà; tikoáá kichijà jè ndáchikon. ² Tikoá kijtsee jè naxandá tsjee xi Jerusalén xitse 'mì, nga tinchrobájen ngajmii nga nguixkon Nainá. K'oaá s'in tijnandaà koni jngoò chjoón xi ndaa bíndaà yijo-la nga jye kixan-ko x'in-la. ³ Ki'nchrè-la 'én xi 'ño chja, xi ngajmii inchrobà-ne, xi tsò:

—Chítsejèn-là Ni'ya Tsjeè-la Nainá, jyeé kòbitjojen; Nainá yaá kíjnakò jñà xita; xita naxandá-laá koma, nga jè sobà xi Nainá kitsò-la. ⁴ Jè sobà Nainá sùixijno yije ndáxkon; mì tì kii s'e-ne kjoabiyaà; mì tì kii s'e-ne kjoaba; mì tì kii ya skindàya-ne; mì tì kii s'e-ne xi ijòjno ijòt'aa yijo-la, koi kjoa-la nga jye tsato kjoa jchinga.

⁵ Jè xi tijnasòn íxile ts'e kjotíxoma, kitsò:

—Chítsejèn-la, 'aán sùixitseya yije tsojmì xi tjin.

Ikjoàn kitsò-na:

—Chjí, xojoñ tít'eii jñà 'én koi; nga nguì k'oaá s'in tjin nga kitasòn; nguì 'én kixi-né.

⁶ Ikjoàn kitsò-na:

—Jyeé tsitasòn yije. 'An-ná xi tijná ítjoàn skanda tàts'en-la kjoa kó nga skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibìts'iaa ko xi sikjehet'aà-na kjoa. Ngats'iì xi xínda-la, 'aán tsjaà kjotjò-la nandá xi tíbitjo ya i'nde ñánda mìkìl xiya nandá mé-ne koma kíjnakon-ne inima-la nita kjé-ne. ⁷ Jñà xi sùikijne, jñà skoé kjotjò ngats'iì kjondaà koi. 'Aán kótijnakoaa nga Nainá kitsò-na ko jñà, ixti-naá koma. ⁸ Tanga jñà xita xi tsakjón, jñà xi mìkìl mokjeiín-la, jñà xi 'ño ch'o s'in, jñà xi xita sík'en, jñà xi kjoa chijngui s'in, jñà xi xita t'je, jñà xi xkósòn beèxkón, ngats'iì xi 'én ndiso chja, ján kixojin ñánda títi ni'ín jnga ko azufre; jè xi ma-ne jò kjoabiyaà.

Naxandá xitse xi 'mì Jerusalén

⁹ J'iiikon jngoò-na àkjalè jñà xi itoò ma-ne, xi tikoá itoò chitsín tjin-la, xi jncha kitsee xi itoò kjo'in xi fehet'aà-ne. Kitsò-na:

—Nchroboí, kokoò-lè jè xi koma chjoón-la Orrè.

¹⁰ It'aà ts'e Inimà Tsjeè-la Nainá, jè àkjale kiiko inima-na jngoò nindoò xi je kji ko 'nga kji. Tsakó-na jè naxandá xi je kji, naxandá tsjeè Jerusalén nga tinchrobájen-ne ngajmii nga nguixkon Nainá. ¹¹ Jè naxandá tsjeè Jerusalén, oteé tsejèn xi kjoa ts'e kjoajeya-la Nainá. K'oaá s'ín ote kji koni ndajo chji xi 'ño ndaà kjoàn, koni ndajo xi jaspe 'mì nga ote kji koni chitsín. ¹² Nga jngoò itjandiì, jè naxandá, chrjó ndajo tjíndiì-la xi 'ño je kji ko 'ño 'nga kji. Tejò xotjoa tjín-la. Nga jngoò lingoò xotjoa, jngoò àkjale síjnajo. Tikoá ya tjit'aà 'ín-la nga tejò naxandá xi ya inchrobàt'aà-ne ixti-la Israel. ¹³ Ya kixi-la ñánda bitjokàjìin-ne ts'oi, jàn xotjoa tjín-la, ya kixi-la ñánda kahatji-ne ts'oi, jàn xotjoa tjín-la. Ya norté, tikoá jàn xotjoa tjín-la, ya sur, tikoá jàn xotjoa tjín-la. ¹⁴ Jè chrjó ndajo xi tjíndiì-la naxandá, tejò chrjó ndajo xi ya tjit'aà nga tejò 'ín-la xita xi tejò ma-ne xi it'aà ts'e Orrè kisixáya-la.

¹⁵ Jè àkjale xi tichjako-na, jngoò kicha kjinaya tsja xi nguì oro xi koni kji yá xi ma machiba-ne. Jè kisikjeén nga ma kisichiba naxandá ko xotjoa-la ko chrjó ndajo-la. ¹⁶ Jè naxandá k'oaá s'ín kijna nga ñijòn chrjangui tjín-la. Koni kji ndojò, k'oaá ti kji tiyà-ne. Jè àkjale, k'e nga kisichiba, jò jmii ko jò sindo kilómetro tjín-la. Ngásòn chiba tjín-la nga ndojò ko nga tiyà ko nga 'nga. ¹⁷ Ikjoàn kisichiba jè chrjó ndajo. Jngoò sindo ko ichán ñijòn xkó tsja tjín-la xi chiba-la xita xi tísikjeén jè àkjale, [jè xi ichán nanga tjín-ne].

¹⁸ Jè chrjó ndajo xi tjíndiì-la naxandá, koií tjíndaà-ne ndajo chji xi 'mì jaspe. Ko jè naxandá, nguì oro sobà-né. K'oaá s'ín ote kji koni chitsín tsjeè. ¹⁹ Jña tàts'en chrjó xi tjíndaà-ne nga tichjoàndiì-la naxandá, nguì ndajo chji yijájno xi 'ño ndaà kjoàn. Jè xi ítjòn, jè ndajo xi 'mì jaspe; xi ma-ne jò, ndajo xi 'mì zafiro; xi ma-ne jàn, ndajo xi 'mì ágata; xi ma-ne ñijòn, ndajo xi 'mì esmeralda; ²⁰ xi ma-ne 'òn, ndajo xi 'mì ónice; xi ma-ne joòn, ndajo xi 'mì cornalina; xi ma-ne itoò, ndajo xi 'mì crisólito; xi ma-ne jìin, ndajo xi 'mì berilo; xi ma-ne ñijaàn, ndajo xi 'mì topacio; xi ma-ne te, ndajo xi 'mì crisoprasa; xi ma-ne tejngoò, ndajo xi 'mì jacinto; xi ma-ne tejò, ndajo xi 'mì amatista. ²¹ Jña xotjoa xi tejò ma-ne, tejò ndajo perla tjíndaà-ne. Nga jngoò lingoò xotjoa jngoò perla tjíndaà-ne. Ndiyá teè-la naxandá, nguì oro sobà-né koni chitsín xi ma chitsejèn-ya.

²² Ya jìin naxandá, nijngoò ingo kijtseè; nga jè sobà xi ma ingo-la naxandá, jè Nainá xi tjina ítjòn nga ta jè tajngoò-né xi 'ño tse nga'ño tjín-la ko jè Orrè. ²³ Jè naxandá, mikii mochjeén-la jè ts'oi ko sá nga síhiseèn-la. Nga jè sobà kjoa isén-la Nainá síhiseèn-la; ko jè Orrè ma ni'ín-la. ²⁴ Ngats'ii jña xita naxandá ts'e isò'nde kinchima iseèn-né it'aà ts'e ni'ín-la.

Ko jñà xitaxá itjòn xi tjín isò'nde, kjiko kjoanchiná-la nga ya sijnngatsja. ²⁵ Jñà xotjoa-la naxandá, mìkì sìchjoàjto nga kjit'aà nàchrjein; nga ya naxandá, mìkì kojñò. ²⁶ Ngats'ì naxandá kjoiko ngats'ì kjoa nchiná-la ko ngats'ì tsojmì xi 'nó chjí-la nga ya sijnngatsja. ²⁷ Ya i'nde jè nímé kjoahas'en xi tjé kjoàn xi ch'o s'ín ko xi kjoa ndiso. Tà jñà kjoahas'en xi tjít'aà 'ín-la jè xojon-la Orrè xi ts'e kjoabinachon.

22

¹ Jè àkjale tsakó jngoò-na xajngá nandá xi kijna tsjeè tsjeè, jè nandá xi bitsajnakon-ná nità mé nàchrjein-ne. K'oas'ín tsjeè kji koni chitsín. Yaá tìbitjo ñánda síjna íxile-la Nainá nga tíhotíxoma ko yaá tìbitjo ñánda tìjna jè Orrè. ² Ya jngoò osen ndiyá-la naxandá tifa nandá. Ko ya ngobà ngobà xajngá nandá, yaá síjna jè yá xi tsjá kjoabinachon nità mé nàchrjein-ne. Tejò k'a ojà-la toò nga jngoò nó. Jngoò jngoò k'a ojà-la toò nga ìjngoò ìjngoò sá. Jñà xka-la, k'oaá s'ín mochjeén nga maxkii-la naxandá ts'e isò'nde. ³ Mì tì mé kjoa ch'o s'e-ne xi mìkì sasén-la Nainá. Yaá sasíjna jè íxile-la Nainá ko ts'e Orrè nga kotixoma. Ko ngats'ì xita chì'nda-la, yaá sioxá-la. ⁴ Ngats'ì xi xita-la ma, skoexkon-né kó kji isén-la Nainá; ko jè 'ín-la Nainá yaá sit'aà itjòn tjen-la. ⁵ Ya i'nde jè, mì ti kojñò-ne. Jñà xita xi ya títsajna, mì tì ni'ín kochjeén-la xi sùhiseèn-la, tìkoáá mì tì ts'oi kochjeén-la; nga jè sobá Na'èn-ná xi Nainá sùhiseèn-la. Jñà xita kotixoma nità mé nàchrjein-ne.

Jyeé nchrobá machraña nga kjoí ìjngoò k'a Cristo

⁶ Jè àkjale kitsò-na:

—'Èn koi, nguì k'oaá s'ín tjín nga kítasòn; nguì 'én kixi-né. Jè Na'èn-ná xi Nainá xi síkichiya-la jñà xita xi chja ngajo-la, koií xá kisikasén-ne àkjale-la nga kokò-la xi chì'nda-la ma jñà kjoa xi ta nitoón okoma.

⁷ —Tìná'ya-ná. 'An, kjoí nitoón ìjngoò k'a.

Mé tà ndaà-la jñà xi síkitasòn jñà 'én xi kitsjaà Nainá koni s'ín tíchja xojon jè.

⁸ 'An-ná xi 'mì-na Juan, 'aán ki'nchrè koa kijtseè kjoa koi. K'e nga jye ki'nchrè koa jye kijtseè, tsohósijna-xkó'nchi-niñiat'aà-la jè àkjale xi tíhokó-na kjoa koi, nga mejèn-na skoexkoán.

⁹ Tanga jè àkjale kitsò-na:

—Kì k'oaá 'nì. Jè Nainá jchaxkoín. 'An, tìkoáá chì'nda-la Nainá ma, koni ngaji, ko xita xingui xi chja ngajo-la Nainá, ko ngats'ì xita xi síkitasòn 'én xi tjít'aà xojon jè.

¹⁰ K'oaá tìs'ín kitsò-na:

—Kì bijnama jñà 'én xi Nainá kitsjaà xi tjít'aà xojon jè, nga jyeé nchrobá machraña nàchrjein nga kítasòn. ¹¹ Jñà xita xi mìtsà kixi títsajna nguixkon Nainá nga ch'o s'ín, ta

k'oaá s'ín kàtìtsajna. Kò jǎà xi tǐjn-là kjoakixi kò tsjeè títsajna nga nguixkò Nainá, k'oaá tǐs'ín kàtasíkitasòn xi kjoakixi kò kjoatsjeè.

¹² — Tǐná'ya, 'an, kjoíi nǐtoón ìjngoò k'a. Yaá kjoíikoaa chǐ-là xi tsjaà-là xǐtǎ koni s'ín kis'iin nga ìjngoò ìjngoò. ¹³ 'An-ná xi tǐjna ítjoàn skanda tàts'en-là kjoa kò skanda fehet'aà-ne. 'An-ná xi tsibìts'iaa kò xi sikjehet'aà-na kjoa. 'An-ná xi tǐjna ítjoàn kò xi fehet'aà-ne.

¹⁴ Mé ta ndaà-là jǎà xǐtǎ xi [jní-là Orrè] sítsjeè-ne nikje-là mé-ne nga tjò'nde-là nga skǐne toò-là yá xi tsjá kjoabinachon, tǐkoá koma kjoahas'en xotjoa-là jè naxandá. ¹⁵ Tanga ndìtsiaán kítsajna, ngats'iì jǎà xǐtǎ xi ch'o s'ín, kò jǎà xi xǐtǎ tj'e, kò jǎà xi kjoa chijngui s'ín, kò jǎà xi xǐtǎ sík'en, kò jǎà xi xkòsòn beèxkón kò ngats'iì xi tsjakeè kjoa ndiso nga 'én ndiso chja.

¹⁶ — 'An xi 'mì-na Jesús, 'aán kisikasén-nò àkjale-na nga tsjá-nò 'én ít'aà ts'e kjoa koi, jǎà xi xǐtǎ naxandá-na ma. 'An-ná jè jts'én xi ítjot'aà-ne tje-là xǐtǎxá ítjòn xi k'i'mì David. 'An-ná nǐ'ño tse xi 'ño ote kji xi bitjokàtji k'e nga tajǎòya.

¹⁷ Jè Inǐma Tsjeè-là Nainá kò chjoón-là Orrè, tsò-né:

— Nchroboí [Nǎ'èn Jesús].

Jǎà xi nchi'nchré, k'oaá tǐ kàtatsò:

— Nchroboí [Nǎ'èn Jesús].

Jǎà xi xǐndá-là kò xi mejèn-là nandá, kàtjanchrobá, kàt'iì kjojtò nandá xi tsjá kjoabinachon.

¹⁸ 'An, k'oaá xan-nò, ngats'ioò xi na'yà-là jǎà 'én xi kitsjaà Nainá xi tǐt'aà xojoñ jè: Tsà yá xi kǐit'aàsòn kjoa xi tǐt'aà xojoñ jè, Nainá k'oaá tǐs'ín tsjásòn-là kjo'in koni s'ín tǐt'aà xojoñ jè.

¹⁹ Tsà yá xi kjoaáxìn jngoò-là 'én xi kitsjaà Nainá xi tǐt'aà xojoñ jè, Nainá, tǐkoá kjoaáxìn kjondaà xi tǐ'nde-là nga skǐne toò-là yá xi tsjá kjoabinachon kò mìkìi tsjá'nde-là nga ya kítsajna naxandá tsjeè-là Nainá koni s'ín tǐt'aà xojoñ jè.

²⁰ Jè xi bénojmi kjoa koi, k'oaá tsò:

— Jon, kjoíi nǐtoón ìjngoò k'a.

K'oaá s'ín kàtama. jNchroboí Nǎ'èn Jesús!

²¹ Kjondaà-là Nǎ'èn-ná Jesucristo kàtǐjnakò-nó ngats'ioò. K'oaá s'ín kàtama.